

BNCR

SS.

262

(093)

B 922

AM

United to Conquer

BULLARI ROMANI

CONTINUATIO

SUMMORUM PONTIFICUM

BENEDICTI XIV. CLEMENTIS XIII. CLEMENTIS XIV.

PII VI. PII VII. LEONIS XII. ET PII VII.

CONSTITUTIONES, LITTERAS IN FORMA BREVIS,
EPISTOLAS AD PRINCIPES VIROS, ET ALIOS,
ATQUE ALLOCUTIONES COMPLECTENS.

PARS SECUNDA.

TOMI TERTII

CLEMENTIS XIII.

CONTINENS PONTIFICATUM

PRATI

IN TYPOGRAPHIA ALDINA

MDCCLXIII.

21/21

S.S. 262 (093) B 322/31

ANNO SEPTIMO

CDXX.

Tus die 14.
Julii 1764.
Anno VII.

Cardinalem Migazzium Archiepiscopum Viennensem obsecrat, ut e sua Dioecesi exterminare curet librum Justini Febronii De statu Ecclesiae, et legitima Romani Pontificis potestate.

Quoad proscriptionem Libri sub nomine Justini Febronii alias dedimus Literas scriptas Episcopo Harbipolensi, et Moguntino Archiepiscopo, quas consulendas ad opportunitatem sunt hujus Continuationis praesenti Tomo sub Num. CDY. CDYI. pag. 860. et 861.

Dilecto filio Nostro Christophoro S. R. E. Presbytero Cardinali Migazzio Archiepiscopo Viennensi.

Clemens Papa XIII.

Dilecte Fili Noster salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. De exitiali Justini Febronii libro non solum e fidelium manibus excutiendo, sed etiam quantum potest omnino delendo tibi scripsimus ante hos quatuor menses, tumque erga Romanam Ecclesiam, in qua amplissimum ministerium geris, exclabamus studium, ut ad emolliendum scandalum ab eodem Libro fidelibus oblatum, omnem operam tuam conferres, Non dubitamus te, dilecte fili Noster, id jam fecisse, quod de tua religione, pietate, et in hanc sacram B. Petri Sedem egregia voluntate, et fide Nobis ipsi pollicebamur. Sed cum ad Nos allatum sit, pestiferum librum per manus etiam Caesareae istius Aulæ Procerum non sine quorundam approbatione circumferri, Aposto-

lici Nostri muneris esse arbitramur, te alioquin ardentem et erectum ad hanc S. Sedem in hac re defendendam, vindicandamque, datis iterum ad te Nostri Literis adhortari. Itaque omni cogitatione et cura in hoc serio, dilecte fili Noster, incumbere, nec patiari tantum malum inveterascere, et fieri robustius, quod nascens multo facilius opprimi potuisset. Tua demum providentia, sedulitate, et industria freti, dum expectamus ejus libri, vel ipsam, opera tua, memoriam obsolevisse, tibi Fili Noster, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XIV. Julii MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDXXI.

Pro concordia inter eos restituta, praecedentibus dissentionibus compressis, gratulatur, cum Archiepiscopis, et Episcopis Nationis Graeco-Melchitae, eosque hortatur, ut obsequentes novo Patriarchae sint, et simul conjuncti pro Religionis bono.

Dat. die 22.
Julii 1764.
Anno VII.

Litteras Apostolicas quibus selectio Patriarchas Antiocheni Graeco-Melchitarum ab Episcopis dissidentibus facta annullatur, dedimus hujus Continuationis praesenti Tomo sub. Numerum CLVII. pag. 384.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis et Episcopis Nationis Graeco-Melchitae.

Clemens PP. XIII.

Venerabiles Frater salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quam molestum Nobis acciderit eas inter vos dissensiones ac turbas extitisse,

Sum. lxx.
dum expr-

mi pro resti-
tuta concor-
dia, veteri-
busque dis-
sonantiis
extinctis.

quae magnam Religioni periculum inducerent, et clerum ac populum in duas veluti partes discissum separarent, ex pluribus certo nunciis, et non ambiguis Apostolicas sollicitudinis Nostrae documentis intelligere potuistis. Nullum enim neque paterni amoris studium, neque Pastoralis vigilantiae consilium praetermisimus, ut quantocius fieri posset, ingruenti malo remedium adhiberetur, et antiqua pacis, et charitatis unio, scitissimis inter vos concordiae vinculis redintegratis, tandem aliquando resisteretur. Id jam factum divina misericordia opitulante, et plurimum laetamur, et vobis intimo cordis gratulamur affectu.

Et in comu-
ni reverentia
erga novum
Patriarchum
perstant
audet et in-
tima inter se
se conju-
ctione.

§. 2. Reliquum est, ut quemadmodum unanimiter Venerabili fratri Nostro Theodosio Patriarchae debitum reverentiae praestitistis obsequium, ita omnem operam in id impendatis, ut a praesentibus angustiis, et difficillimis rerum circumstantiis sublevatus, novam hanc suam dignitatem tranquille tueri possit, et ad Fidem Orthodoxam per totum Patriarchatum promovendam facilius incumbere. Sed praecipue vos hortamur, ac obsecramus in Domino, ut animorum concordiam praeclara cum laude pietatis ac Religionis vestrae sancitam firmissime teneatis, nec unquam sinatis ut praeteritae divisionis scandalum inter vos oriatur. Coniunctis igitur opibus, consiliisque id unum satagite ut Catholica Religio, in qua populi Rectores, ac Magistri a Deo constituti estis, et in dies purior effulgeat, et a fidelibus pastoralis officio vestro commendatis integerrime custodiatur. Quod ut fortiter, alacriterque peragatis, Apostolicam benedictionem, vobis, Venerabiles fratres, vestrisque gregibus peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XXIII. Julii MDCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXII.

Dat. die 25.
Julii 1764.
Anno VII.

Dolet de vexata per laicam potestatem Episcopi Wratislaviensis Ecclesiae rationes, quae designat cur facultates ab eodem Epi-

sco imploratas pro parendo laicis mandatis nequeat concedere.

Venerabili Fratri Philippo Gotthardo
Episcopo Wratislaviensi.

Clemens PP. XIII.

§. 1. Magna te miseriarum mole praegravatum afferunt litterae tuae quae sane animum Nostrum amaritudine compleverunt. Is enim videtur esse Ecclesiae tuae status atque conditio, ut quidquid illi non accidat gravius id lucro apponere debeamus. Sed de remediis sedulo cogitandum, aut saltem providendum, ne quibus laborum malis, ea gliscant in dies magis. Tu quidem Venerabilis Frater de conscientia tua tantummodo videaris esse sollicitus. Facultates enim a Nobis petis, quibus munitus sine aeternae salutis discrimine assentiri possis laicae potestati duriter praecipienti, quae sacris Canonibus adversantur. Ac pietatem in hac re tuam, ac timorem Domini magnopere laudamus. Sed videat Fratemitas tua, ne si has tibi facultates concedamus, et ipse fias in resistendo remissior, et laica potestas in novitatibus molliendis et in te obtrudendo audacior: et si quidem in earum facultatum usu parciore delectes ejus obsequii voluntati, illam gravio-rem severioremque experire. Neque enim reluctari te existimabit conscientia deterritum, sed te infensiores sibi esse animo iudicabit. Te autem a Nobis eas facultates impetrasse id arbitramur hanc potestatem dñtius laetare non posse. Nihil enim occultum quod non reveletur.

Quantum E-
piscopali de-
positi detri-
mento sit co-
tendit, quo-
tes Pontifi-
cus indul-
gentiar as-
sensum, ob-
temperandi
laicae pote-
statibus.

§. 2. Quamobrem alio cogitationes tuas convertas oportet: Ac primum intendenda tibi est ad Deum impensor oratio, qui invicta patientiae robore animum tuum communit; atque illud cogitato, Episcopo ad asperum quaeque opus esse paratum animum gerere, si enim, ut monet Divus Augustinus, ab illis persecutionibus quas olim Martyres nostri passi sunt, libera nunc est praesens Ecclesiae tranquillitas, non deesse tamen persecutiones, quibus tolerandis omnes, qui sequimur Christum, ac praesentim Episcopi ad ejus

Assidua ora-
tione, atque
firmate cu-
randum ut
laicae emul-
sionis pote-
statis, ro-
ramque re-
concilietur
gratia.

Ordinis Mi-
norum S.
Francisci
Conventualium
l. 55.
XI) Aposto-
licum de
Urbe.

Sacra Theologia, servatis omnibus formulis, ritibus, ac stylis, quibus Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Conventualium nuncupatorum in Conventu dicti Ordinis Sanctorum XII. Apostolorum de Urbe a fel. rec. Sixto Papa V. praedecessore Nostro erecti, pro assequutione Laureae Doctoralis huiusmodi utuntur, promoveri possint, per Nos concedi plurimum desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex po-
stulatum im-
dultum con-
cedit.

§. 4. Nos igitur ipsum Joannem Abbatem Generalem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati ut futuris temporibus Collegiales Collegii Sancti Bernardi Congregationis Reformatae ejusdem Sancti Bernardi Ordinis Cisterciensis de novo, ut praefertur, erecti nunc, et pro tempore existentes, postquam per sex integros annos juxta Constitutiones memorati novi Collegii per Nos, sicut praemittitur, confirmatas, studuerint, ac idonei, habiles, et capaces reperti fuerint aliis, ad quos legitime spectabit, servatis prius omnibus formulis, ritibus, stylis et consuetudinibus, quae servari solent, et in more positae sunt, quamvis Collegiales Collegii Sancti Bonaventurae dicti Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium Lauream Doctoralem consequuntur, servatis tamen in omnibus, et per omnia decretis Concilii Tridentini, quibus in aliquo derogare non intendimus, Lauream Doctoralem, ac Annulum, aliaque insignia solita, et consueta consequi, et recipere, et ad gradum Doctoratus in Sacra Theologia promoveri, atque ad gradum huiusmodi promoti, auctoritate in praedicta Theologica facultate interpretandi, aliosque docendi, ac disputandi, caeterosque gradus huiusmodi convenientes actus exercere libere, et licite possint, et valeant auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus.

§. 5. Ac insuper volumus, praecipimus, et auctoritate praedicta mandamus, ut tractu temporis, si contingat aliquem inveniri Collegialem memorati Collegii Sancti Bernardi culpabilem, et convictum esse tempore sui studii, et morae in dicto Collegio de aliqua ex culpis, quae expresse reperiuntur vetitae, ac prohibitae in Constitutionibus ipsius Congregationis Cap. XXV. et XXI. Paragrapho V., licet ratione Studii ad consequendam Lauream huiusmodi habilis, et idoneus sit, nihilominus ratione culpa praedictae, Laureae Doctorali huiusmodi privatus remaneat, nullusque Abbas Generalis dictae Congregationis pro tempore existens cum culpabili praedicto, super defectu, et culpa huiusmodi dispensari possit, et ad hunc effectum quemcumque Abbatem Generalem praedictum facultatis sibi competentibus, et ratione muneris, et officii concessis, auctoritate, et tenore praesentis privamus, ac privatos esse declaramus.

§. 6. Nemum observantiam dictarum Constitutionum pro dicto novo Collegio Sancti Bernardi conditarum, et per dictum Ferdinandum Mariam Cardinalem, et Protectorem jussu Nostro mature perpensarum, ac a Nobis approbatarum, et confirmatarum strictae, et inviolabiliter in virtute sanctae obedientiae, auctoritate, et tenore praesentis praecipimus itidem, et mandamus, Constitutionesque praedictas de novo, quatenus opus sit, approbamus, et confirmamus, ac omnibus, et singulis ipsius Congregationis Monachis, et Abbatibus nunc, et pro tempore existentibus cujuscumque status, gradus, qualitates, auctoritatis, et conditionis, ac quocumque officio, et superintendit, ac auctoritate etiam Abbatis Generalis fungentibus, et functionis, ne illi ullo unquam tempore quacumque de causa, ratione, et occasione quidquam contra omnimodam Constitutionum huiusmodi observantiam, aut Constitutiones huiusmodi, et aliquam illarum partem, praesertim capitula sextum, et ultimum, paragraphum tertium, et quartum, audere, atque attentare, ac variare, seu innovare, ac mutare, seu ut varientur, innoventur, et mutantur, permittere, et consentire audeant, seu praesumat sub privationis vocis activae, et passivae, ac of-

Excipiuntur ab concessio in dicto Collegio, qui temporaria ducum aliquos culpam commiserat in spectum Constitutionum Ordinis, a qua ab eis ab Abbate Generali nequeant.

Praecedentia Statuta non super novo Sancti Bernardi Collegio condita, et approbata, confirmantur, et ab omnibus ipsius Congregationis observari mandatur.

fclorum, gradus, et Abbatiae, etiam Generalatus per eos obtinentium, sc inhabilitatis ad illa, et alia in post-rum obtinentium ipso facto absque aliis declaratione incurrendis poenis auctoritate, et tenore praesentis perpetuo interdicimus, et prohibemus.

§. 7. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficacia existere, et fore, siveque plenarias, et integros affectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis inconcusse observari, siveque in praemissis, per quoscunque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, et definiti debere, sc irritum, et inane, si secus super his a quocunque, quavis auctoritate, scilicet, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, se Ordinis, Congregationis, et Collegii huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscunque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresso derogamus caeterisque contrariis quibuscunque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die vigesima octava Julii Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quarto, Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDXXIV.

Civitati, et Reipublicae Lucanae assignatur locus perpetuis futuris temporibus inter Consistorialis Aulae Advocatos.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Devotionis, et obsequii erga hanc Apostolicam Sedem insignia, quibus dilecti filii Nobiles Viri Antiani, et Vexillifer Lucanae Reipublicae, et universus ejus populus spud Nos commendantur, merito Nos inducunt, ut in Apostolicis gratiis, et favoribus elargiendis propensi simus et liberales. Nuper siquidem Nobis exponere fecerunt, quod ipsi, ac universa eorum Civitas, et Respublica summo desiderio, ut inter Aufse Consistorialis Nostrae Advocatos, in quorum numero, retroactis temporibus, plures ornatisissimi Lucanae Reipublicae cives, et scientiae praestantia, et vitae integritate claruerunt, unus certus, ac stabilis designetur, et concedatur locus, perinde ac aliis Civitatibus, nempe Bononiensi, Ferrariensi, Mediolanensi, Neapolitanae ab aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostris concessus fuit; quum semper, ac perpetuo unus ex eorum civibus assequeretur, et retinet; adeo ut is omnem suam operam, studium, ac laborem in benemerendo de Apostolica Sede assidue, et laudabiliter impendere possit, atque ita nomine quodammodo totius Reipublicae Lucanae obsequendo, inserviundoque Apostolicae Sedi, Lucani populi, ac Senatus, obsequentissimam voluntatem, fidem, et devotionem erga Beati Petri Cathedram omnibus notam, ac testatam facere; propterea demississime Nobis supplicarunt, ut eorum votis, ac precibus annuere de Apostolica benignitate dignaremur.

§. 2. Nos igitur praedictos Antianos, Vexilliferum, et populum, et universam Rempublicam pro filiali ipsorum obedientia, fide et devotione, quam erga Nos, Romanosque Pontifices praedecessores Nostros semper gerassie, atque etiam gerere indubius, manifestisque argumentis nuperrime comprobant, specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eosque, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacunque de causa latis, si quas forte incurrerunt,

Praesentibus pro stabili loco obsequiendi aliter ex Cui Lucanae Reipublicae inter Aufse Consistorialis Advocatos.

Clemens novellus, et decretum apostolicum.

Derogatio contrariis, etiam.

Pontifex Lucanae Reipublicae pro obsequiendi aliter ex Cui Lucanae Reipublicae inter Aufse Consistorialis Advocatos.

Dat. die 28. Julii 1764. Anno VII.

buius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus ipsum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, rupientesque, ut perpetuum paternae caritatis, et benignitatis Nostrae erga memoratam Lucanam Republicam, ejusque cives, et populum monumentum existat, et motu etiam proprio, et ex certa scientia, matura deliberatione, ac de Apostolice potestatis plenitudine, hac Nostra in perpetuum valitura sanctione volumus, constituimus, decernimus, et declaramus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus inter praedictum Consistorialis aulae Advocatos unus praedictae Civitati, et Reipublicae Lucanae locus assignetur, et statuatur, qui nulli alii, nisi uni ex Lucanis civibus per Nos, Romanosque Pontifices pro tempore existentes, eligendo, et nominando, assignari, et concedi possit, ac debeat.

Quo ut certum perfrui
Lucana Repu-
blica possit,
Concilij
hucum deservat,
qui fertur ad pro-
cedum Repu-
bliae Advoca-
torum consue-
tudo.

§. 3. Et quoniam mentis, et voluntatis Nostrae non est, ut numerus duodecim Advocatorum Consistorialium ab antiquissimo tempore praefinitus augetur, et ampliatur, volumus autem ut Lucana Respublica, quam speciali benevolentia prosequimur, quanto citius fieri potest, Apostolicae indulgentiae, et largitionis Nostrae effectus sentiat, fructusque percipiat, idcirco cum in praesens nullius loci vacatio in dicto Advocatorum Consistorialium Collegio occurrat, dilectum filium Laorentium Bottini nobilem Lucanum in Coadjutorem cum futura successione dilecto patris filio Joanni Baptistae a Cornu, qui dicto Collegio Advocatorum Consistorialium adscriptus in munere huiusmodi obeundo bene promeruit, et qui super hac de re sanum praestitit consensum, eadem auctoritate Apostolica constituimus, et deputamus, et quoadmodumque officium, seu munus praedictum percessum, vel decessum dicti Joannis Baptistae vacare contigerit, in ejus locum ex nunc prout ex tunc substituiamus, et subrogamus, ita ut sequito praedicti Joannis Baptistae obitu, vel eo dictum munus, sive officium quomodocumque cedente, vel dimittente, illico absque ulla alia declaratione, seu concessione faciendam ejusdem officii, aut muneris possessionem, seu quasi possessionem servatis ser-

vandis apprehendere, illud libere exercere, ac omnia emolumenta, fructus, salaria, honores, praerogativas, quibus uti, frui Advocati Consistoriales Aulae Nostrae pro tempore de jure, sive consuetudine soleant, assequi, percipere, retinere, frui, et gaudere, servata tamen in omnibus ejusdem Collegii consuetudine, usu, legibus, ac statutis passim, et valeant; praeterea, ut locus iste, quem inter duodecim Advocatos dictae Aulae Nostrae Consistorialis in praesenti praedictus Joannes Baptista obtinet, perpetuis futuris temporibus uni ex civibus Lucanae Reipublicae per Nos, et Romanos Pontifices pro tempore successores Nostros ut supra, eligendo, et nominando assignetur, et concedatur, eorumque Civitati, et Reipublicae locus iste in Collegio praedicto Advocatorum Consistorialium in perpetuum additus, assignatus, atque adscriptus intelligatur, motu, scientia, deliberatione, et auctoritate pari tenore praesentium statuimus, concedimus, atque indulgemus.

§. 4. Decernentes quascumque collationes, concessionem, assignationes, aut alias dispositiones de loco Advocati Aulae huiusmodi in aliorum, quam civium praedictorum favorem, ut praefertur quomodocumque, et qualitercumque pro tempore faciendas, nullas, irritas, et inanes, nulliusque roboris, vel momenti fore, et esse, ac nulli prorsus suffragari, sique, et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales judicari, et definiti debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis praesertim Constitutione fel. rec. Benedicti XIV, Praedecessoris Nostri, quae incipit « Inter conspicios » cui ad effectum praesentium duntaxat derogamus, et derogatum esse volumus, nec non Collegii Advocatorum Aulae huiusmodi, ac quibusvis aliis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alio roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque iduultis, et literis Apostolicis sup-

Consue-
tudo, et de-
cretum ser-
vato.

Therogis
construere-
runt.

rioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, et expressa mentio habenda esset, illorumque tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVIII. Julii MDCCCLXIV., Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDXXV.

Dat. die 31.
Julii 1764.
Anno VII.

Quod Causa decimarum Collegii Societatis Jesu Neoburgi agatur coram Judicibus laicis condolet cum Bavariae Duce eunque obsecrat, ut ad Ecclesiasticos Judices cognoscendam remittat.

Dilectissimo in Christo Filio Nostro Maximiliano Josepho Bavariae Duci S. R. I. Principi Electori.

Clemens PP. XIII.

Laudes inclytae Bavariae landes illam jure optimo numeramus, quae ex peculiari suo in S. Ecclesiam reverentia, et singulari erga eam obsequio clarissimi tulerunt majores tui; de quorum pietate ipse tibi sumens exempla eandem quam illi obsequentis et egregiae in eandem Ecclesiam voluntatis consequutus es gloriam. Quamobrem quod fel. recor. praedecessor Noster Benedictus XIII. monuit cl. mem. Avum Tuum Maximilianum, ne causam decimarum Collegii Neoburgensis Societatis Jesu, quae sane Ecclesiastica est, trahi pateretur ad laicorum judicium, idem te his Nostris literis volumus admonere, et quanta possumus maxima prece petere ut aulicum consilium tuum jubeas ejus causae cognitionem rejicere, et

§. 1. Inter praecipuas inclytae Domus Bavariae landes illam jure optimo numeramus, quae ex peculiari suo in S. Ecclesiam reverentia, et singulari erga eam obsequio clarissimi tulerunt majores tui; de quorum pietate ipse tibi sumens exempla eandem quam illi obsequentis et egregiae in eandem Ecclesiam voluntatis consequutus es gloriam. Quamobrem quod fel. recor. praedecessor Noster Benedictus XIII. monuit cl. mem. Avum Tuum Maximilianum, ne causam decimarum Collegii Neoburgensis Societatis Jesu, quae sane Ecclesiastica est, trahi pateretur ad laicorum judicium, idem te his Nostris literis volumus admonere, et quanta possumus maxima prece petere ut aulicum consilium tuum jubeas ejus causae cognitionem rejicere, et

inurias abstinerere manus ab Ecclesia, in cuius jurisdictione ubique tuenda, et conservanda Apostolico muneri Nostro deesse nec possumus, nec debemus.

§. 2. Tua igitur freti spectatissima in eandem Ecclesiam pietate non dubitamus quin quemadmodum, cum memorati praedecessoris Nostri datae fuissent ea de re ad Avum tuum literae altum de ea causa silentium est consequutum, quod ut opinamur, Princeps Optimus Religione tactus, iudicio illi laicali cursum praeciderit, ipse quoque, dilectissime in Christo fili Noster, in earum decimarum causa sis praestitutus, nec eam passurus ah Ecclesiastico subduci iudicio. Id a te postulat, et tua in Ecclesiam devotio, et studium imitandi praeclara majorum tuorum exempla, et ex tali imitatione parta tibi adhuc maxima laus, et ipsa demum rerum temporalium conditio, quas fluxas magis, et deteriores sibi fieri sunt experti, quotquot eas cum Ecclesiasticarum rerum detrimento augeri posse sibi sunt assentati diu autem pro certo habemus, te Apostolicis Nostris monitis, quae tibi paterno amore existimavimus suggerenda, faciles aures esse daturum, nec preces Nostras aspernaturum, quibus te etiam atque etiam rogamus, ut hanc injuriam ab Ecclesiastica jurisdictione removeas, Apostolicam Nostram, tibi dilectissime in Christo Fili Noster, omni Nostro cordis affectu, benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae, apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXXI. Julii MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXVI.

Omnibus Ecclesiasticis personis servitio adiectis, aut in Monasteriis habitantibus Monachorum Ordinis S. Benedicti Congregationis Olivetanae facultas indulgetur recitandi divinum officium, et horas canonicas juxta ritum dictae Congregationis.

Incensuram
hanc causam
ne suat ab
Ecclesiastica
judicibus
subtrahi po-
stulat.

Dat. die 3.
Augusti
1764. Anno
VII.

Clemens PP. XIII.
Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Caesar Scarselli Abbas, et Procurator

Preces porrectae pro facultate re-

etiam divi-
nam officium
iuxta ritum
huius Congre-
gationis
pro singulis
in hoc indolu-
to compen-
santur.

Generalis Monachorum Congregationis Olive-
tanæ Ordinis S. Benedicti, quod nonnulli Sa-
cerdotes sæculares terrenas turbas, ac munda-
nos tumultus fugientes in ejus Congrega-
tionem secedunt, ut quietius, et securius Deo
famulari possint in dicta Congregatione: alii
vero ad eorum Ecclesiis in divinis officiis in-
serviendum ab Abbatibus respective Mona-
steriorum assumi solent, qui omnes intra
Clastra continue habitant, et cum Monachis
vitam degunt; qui cum divinum officium, ho-
rasque canonicas de jure recitare teneantur,
atque etiam Ecclesiæ Choro cum Monachis
prædictæ Congregationis interesse, ac offi-
cium divinum, horasque canonicas hujusmo-
di juxta ordinem, seu ritum Monasterium ca-
nere, seu recitare consueverint, eisdem Ec-
clesiasticis personis sæcularibus valde ome-
rosam, incommodumque esset, si divinum
officium, horasque canonicas juxta ritum Ro-
manum de novo recitare deberent, ac propterea
ipse Cæsar Abbas, ac Procurator Generalis
tam suæ, quam aliorum Abbatum ejus-
dem Congregationis, personarum Ecclesiasticarum
sæcularium hujusmodi consensum, per Nos, consulere, ac in præmissis oportu-
tate providere plurimum desiderat.

Pontifex po-
nitur locu-
torem mona-
chi.

§. 2. Nos piis dicti Cæsaris Abbatis, et
Procuratoris Generalis votis hæc in re, quan-
tum cum Domino possumus, favorabiliter an-
nuere volentes, eumque a quibusvis excom-
municationis, suspensionis, et interdicti, aliis-
que Ecclesiasticis sententiis, censuris, et
pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione,
vel causa latis, si quibus quomodolibet
innodatus existit, ad effectum præsentium
tamen consequendi, barum serie absolventes,
et absolutum fore censentes, supplica-
tionibus ejus nomine Nubis super hoc humi-
liter porrectis inclinati, omnibus, et singulis
personis Ecclesiasticis sæcularibus servitio
Monasteriorum, et Ecclesiarum, ac Granciarum
dictæ Congregationis addictis, nunc, et
pro tempore existentibus, aliisque intra Clau-
stra eorumdem Monasteriorum assidue habi-
tantibus, et cum Monachis conviventibus, ut
doner, et quousque in servitio prædicto, seu
in convictu intra claustra cum Monachis per-
duraverint, si divinum officium horasque ca-

nonicas recitare tenentur, absque ulla con-
scientiæ scrupulo officium divinum, horas-
que canonicas juxta ritum dictæ Congrega-
tionis, seu dictorum Monasteriorum, in qui-
bus ipsi existunt, seu servitio addicti repe-
rinunt, non solum in Choro cum Monachis,
sed etiam si in Choro una cum aliis Monachis
minime præsentibus sint, seorsim, et separa-
tim recitare possint, et valeant, auctoritate
Apostolica tenore præsentium perpetuo con-
cedimus, permitimus, et indulgemus.

§. 3. Decernentes, easdem præsentibus li-
teras semper firmas, validas, et efficaces exis-
tere, et fore, suosque plenarios, et integros
effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos
spectat, et pro tempore quodcumque spe-
ctabit, plenissime suffragari, sicut in præ-
missis per quoscumque Judices Ordinarios,
et Delegatos, etiam causasam Palatii Aposto-
lici Auditores judicari, et definiri debere, ac
irritum, et inane, si serus, super his a quo-
quam quavis auctoritate scienter, vel igno-
rante contigerit attentari.

§. 5. Nos obstantibus Apostolicis, ac in
Universalibus, Provincialibusque, et Synoda-
libus Conciliis editis Generalibus Constitutio-
nibus, et Ordinationibus, ac Ordinibus, et Con-
gregationibus hujusmodi, etiam juramento, con-
firmatione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis statutis, et consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis, et litteris Apo-
stolicis in contrarium præmissorum quomo-
dolibet concessis, confirmatis, et innovatis.
Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores
præsentibus pro plene et sufficienter expres-
sis, ac de verbo ad verbum insertis habentes,
illis aliis in suo robore permansuris, ad præ-
missorum effectum, hæc vice duximus, spe-
cialiter, et expresse derogamus, cæterisque
contrariis quibuscunque. Volumus autem,
quod præsentium litterarum transcriptis, seu
exemplis manu alicujus Notarii publici sub-
scriptis, et sigillo personæ in Ecclesiastica
Dignitate constitutæ, vel Procuratoris Gene-
ralis dictæ Congregationis munitis, eadem
prorsus fides in judicio, et extra illud adhi-
beat, quæ adhiberetur ipsis præsentibus,
si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Ro-
mæ apud Sanctam Mariam Majorem sub An-

Clastra mo-
nasterii, et de-
votionis inter-
na.

Derogare in
contrarium.

nulo Piscatoris die III. Augusti MDCCLXIV.
Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDXXVII.

Dec. die 4.
Augusti
1764. Anno
VII.

Clementi Regio Poloniae Principi significat
indultum concessum, ut Coadjutor Augu-
stanus eligi possit, eundemque commen-
dat quod pestiferum Iustini Febronii li-
brum, proscripserit.

Dilectissimo in Christo Filio Nostro Clementi
Regio Poloniae Principi e Ducibus Saxo-
niae, electo Principi Frisingensi, et Ra-
tiponensi.

Clemens PP. XIII.

Dilectissime in Christo fili Noster salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Dispensatio-
nem obsequi-
um hanc
Principi pro
Coadjutorem
Ecclesiae Aug-
ustanae de-
curat.

§. 1. De Augustana Ecclesia te idoneum
jam fecimus, qui ejus Episcopi Coadjutor
fias; dudum enim ea de re in forma Brevis
Nostrae literae dedimus. Id si perinde ut tua
meretur virtus tibi ceciderit, pro certo ha-
bess, non plus ad te quam ad nos peruentum
esse laetitiam. Tibi enim vehementer stude-
mus; tuas res augeri maxime cupimus; om-
nia denique tua causa volumus tibi successi;
quantacumque enim ad tuas opes fiat acces-
sio, non dubitamus quin Ecclesiae maximam
inde utilitatem sit deceptura. Novimus enim
pro ea quae in Deum pietate, et Religione,
ad illius cultum, honorem, et gloriam, ani-
marumque salutem omnia te revocare. Can-
tem voluntati Nostrae tuam te submisisse,
et de tertia adipiscenda, retinendaque Cathe-
drali Ecclesiae omnem abjecisse cogitationem
libentissimo animo accepimus.

§. 2. De proscripso Iustini Febronii pe-
stifero libro fecisti probe; qui Edicto tuo
iudicium Nostrum, quo illum condemnavi-
mus, omnibus Fidelibus in Ecclesiis Fris-
ingensi, et Ratiponensi denunciaveris. Id No-
bis pollicebatur tum fides tua, qua commis-
sas tibi oves sanctae custodis, et venenatis
probitas pasenis, tum obsequium quo colui-
sti semper, et colis Nos, et Apostolicam Se-

dem. Tibique dilectissime in Christo Fili No-
ster, paterno Nostro cordis intimo affecto,
Apostolicam benedictionem peramanter im-
pertimur. Datum Romae apud S. Mariam Ma-
jorem sub annulo Piscatoris die quarta Au-
gusti MDCCLXIV. Pontificatus Nostri anno
septimo.

CDXXVIII.

Archiepiscopum Ausitanum de Gallicanae
Ecclesiae erumnis conquerentem consola-
tur, eique salutare praebet instructiones
ad majora futura mala avertenda.

Dec. die 15.
Aug. 1764.
Anno VII.

Quemplures Epistolas de malis Gallicanas Ec-
clesias impendentibus, ad hoc Pontificis
perscriptas Episcopis in Gallicia Regnis
existentibus, dedimus in hac continuatione
st signantur, sub num. CCCLXXXVIII ad
CCCCII. pag. 835. ad 844. ubi consulendas
ad opportunitatem sunt.

Venerabili Fratri Francisco
Archiepiscopo Ausitano.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Quo in loco res sacrae sint apud Vos,
dudum complures alii denunciarunt Nobis
per literas suas Gallicani Episcopi, quorum
eamdem fere sunt, quas literis tuis ad Nos
detulisti, quaerelae. Impietatem sese joetan-
tem exultantemque cernitis omnibus in locis
impune volitare: Christianae Religionis bo-
stes qui antea Reipublicae proba, et dede-
cora censebantur nunc laude florere, atque
etiam cum potentioribus esse in gratia: Sa-
cerdotibus divinam, quam a Christo Domino
acceperunt, potestatem fere ademptam, aut
certo magna ex parte imminutam: secularis
potestatis arbitris, notorie refragantibus Con-
stitutioni Unigenitus (spreta pia mem. prae-
decessoris Nostri Benedicti XIV. Encyclica,
quam ipsi etiam confirmavimus) sancta My-
steria sacrilege administrata: Non amplius

Quaeritur ab
Episcopis
Gallicanis de
his de re-
bus Eccle-
siae ac-
cessum con-
tinuare,
cuiusque
dignitas.

Laetitia quod
per hanc Ec-
clesiam pe-
stiferum Ju-
stinum Febronii
librum proscripserit
in Bononiensi
Principi, et Ra-
tiponensi.

vos esse Ministros et dispensatores Mysteriorum Dei: prope jam omnem doctrinae, morumque disciplinam vobis ereptam; quasi laici non Episcopis docendorum populorum munus a Christo Domino fuerit demandatum, qui solos Apostolos alloquebatur cum dixit, *• qui vos audit, me audit; et sicut me misit Pater, et ego mitto vos •* Episcoporum voces usque adeo compressas, ut ne ad greges quidem sibi commissos saltem clamare possint, ut ab irruentibus lupis caveant: ipsas pastores eorum literas igni traditas Carnificis manu, cum interea libertini, et Ecclesiae hostes, connivente laicali potestate, venenatis probrosisque scriptis, Regnum istud complere non desinunt, quibus Apostolica Sedes, et Episcopalis ordo, caeterique sacri Ministri, et universae Ecclesiae divina auctoritas et potestas, uno verbo, Catholica Religio, sacrarumque rerum sanctitas, vel audaciter impugnatur, vel contumeliosis dictis, aut amaris irrisionibus impudenter proscinditur, et illuditur. Id nimirum contenditur, ut Episcopi faciant; et Christi Sponsae crimini datur, si crudelibus, cruentisque percussis vulneribus, vel exigua ac pene immortalum ejulantem vocem emisserit. Interea hinc impietas Evangelio illud impune; hinc Baji, Jansenii, et Quesnellii errores adversus Romanorum Pontificum praedecessorum Nostrorum Constitutiones caput jactitant suum, et Apostolicae Sedi, atque ipsi universae mimitantur Ecclesiae. Qui vero de tanta sacrarum rerum clade ingemiscunt, tamquam homines deliri, aut inani phantasmate perterrefacti irridentur: ac si quis zelo domus Dei incensus audacibus Jansenistarum conatibus resistere iussit, is ut ambitiosus, et dominandi in Ecclesia Dei cupidus, malevolis de industria dissipatis rumoribus, rapitur in invidiam; interdum etiam tamquam capitalis homo, et publicae tranquillitatis inimicus, vel oblatiis pigrobus coercetur, vel pellitur in exilium.

Conducitur
quod nonnulli ex Episcopali Ordine plausuerunt laicali potestate, Ecclesiasti-

§. 2. Illud vero dolorem Nostrium acriter facit, quod ex ipso Episcopali ordine homines existerint, qui saeculari potestate Ecclesiam invadenti, partim plausuerunt, partim etiam suam operam praeberunt, partim

se, quod cernerent oculis, non videre simularunt. Quamquam hi quidem sunt paucissimi, caeteris Episcopis omnibus tantam indignitatem iniquissimo animo perferentibus: unde tamen fidelibus oblata est adeo gravis offensio, ut ex ipso Regio, celebriori in dies gradu, Catholica Religio recedere videatur. Etsi autem tantorum malorum proluvie, ut ex tuis Ven. Frater, aliorumque Coepiscoporum literis intelleximus, res sacrae omnes isthic apud vos videantur esse de suo statu convulsae, non est tamen abbreviata manus Domini, ut salvare nequeat, neque aggravata est aures ejus, ut non exaudiat.

§. 3. Nos quidem per hoc silentium, quo exceptimus, et pauciter tulumus gravissimas plagas, spe quadam adhuc laetati sumus, futurum ut inimicorum animi adversus Nos, et Ecclesiam incensi paulatim defervescerent. Sed Sancti verba Jacobi jure possumus usurpare: *Nonne dissimulavi? Nonne silui? Nonne quievi? et ecce venit super Nos gravior indignatio.* Eo tandem Nos adducunt, ut veluti parturienti aliquando loquamur. Quisquam ne jure Nos posset praerebendere, si humanis omnibus lenitatis, et prudentiae consiliis jam exhaustis, efficaciora, gliscen-
tibus in dies Ecclesiae vestrae malis, meditaremur adhibere remedia? Te vero, Venerabilis Frater, quem zelo Dei probe novimus mirifice incensum, precamur, et obtestamur, ut in ea perdures constantia, qua ad omnes diuicationes pro Christo subeundas dudum ostendisti te paratissimum. Magnum profecto dedisti tuae firmitudinis documentum, cum novissimam Pastoralem tuam omni praeconio dignam, nullis deterritis quae te circumsidebant periculis, edidisti, in qua fideles habent quo a venenatis hujus saeculi sensibus caveant, et sacrae veterum Antistitem eloquentiae vim posteri deprehendant et mirabuntur. Nobis quidem ea lectio mirifice placuit, laetataque vehementer sumus, quod multiplici sit editione vulgarior.

§. 4. De libro Assertionum quod ad Nos scripsit Fraternitas tua, et in memorata Pastoralis iteravit, librum illum esse pestiferum codicem, in quem conditores ejus omnia coniecere flagitia maximique propterea, et

omni juri-
dictionis
videntur.

Cur Sancta
Sedes ma-
luerit potius
patientiam fi-
dem tot ma-
lorum expe-
ctare, parti-
cipat, Episco-
pum autem
ad constan-
tiam sollici-
tat.

Laudet,
quod contra
pestiferum
librum as-
sertionum
Pastoralis tua
Epistola al-
to clama-
ret.

evidentissimum fidei libris offerre periculum, et vernacula lingua conscriptum exitiosissimum pabulum universo Christiano Populo obijcere, tibi plane assentimur. Auribus praeterea Nostris bonorum omnium quorundam circumsonant, pluribus fallacis consarcinatum, et dolis. Interea Deo gratulamur, te tantum Antistitem existisse, qui invicto animi robore opposueris murum ex adverso, steterisque in praesidio pro domo Domini. Denique te ob tuam fidem, gravitatem, constantiam, ceterasque tuas egregii animi virtutes quanta complectamur benevolentia, ut testimonium aliquod Fraternitati tuae exhibeamus, militamus ad te de Sacris Beati Francisci Salesii Reliquiis, ut ejus nomen, et praeclaras doctrinae, vigilantiae, mansuetudinis, et Episcopalis zeli dotes geris, ejus apud te habeas monumentum, quo semper recordere, ejus sis aemulator, et ejus utare patrocinio ad bene, ut facis, Episcopale ministerium obeundum. Tibique Veu, Frater, quem in visceribus charitatis gerimus, intimo nostri cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XV. Augusti MDCCCLXIV. Pontificatus nostri anno septimo.

CDXXX.

Approbasse Constitutiones Monialium Ordinis S. Basilii Magni Monachis Graeco Melchitis S. Joannis Baptistae in Soniro subjectarum, Patriarchae Antiocheno Graeco-Melchitarum participat, eique Moniales ipsas commendat.

Litterae Apostolicae quibus approbantur Constitutiones harum Monialium relatas a Nobis sunt hujus Continuationis praesenti Tomo sub Num. CCCXIX. pag. 716.

Venerabili Fratri Theodosio Patriarchae Antiocheno Graeco-Melchitarum.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem, et apostolicam benedictionem.

Sacrarum Virginum caetus, quae cum se theo devoverint in Sancto Monasteriorum re-

SULL. ROM. CONT. TOM. III.

ressu divinarum rerum contemplationi vacantes, Angelicam vitam colunt, eximiam esse portionem Dominici Gregis, ad quam sedulo prae ceteris custodiendam cogitationes suas omnes conferre debent Ecclesiae Pastores, non ignorat Fraternitas tua. Ex quo intelligis, quam libenti Nos animo acceperimus, conditas esse Constitutiones, quibus uti debeant Moniales Ordinis S. Basilii Graeco Melchitae Congregationi Monchorum Graeco-Melchitarum S. Jo. Baptistae in Soniro subjectae, ut ad eorum normam Monasticam vitam suam exigentes, bono Christi odore, vestram Ecclesiam compleant. Eas Constitutiones cum Sacra Venerabilium PP. Nostorum S. R. E. Cardinalium Congregatio, Propagandae Fidei negotiis praeposita, sedulo examinaverit; et ut pie prudenterque compositas, et ad Monasterium regendum earundem Monialium accommodatissimas approbaverit, Nos per alias litteras Nostras datas die XV. Novembris MDCCCLXIII. Apostolicas auctoritatis Nostrae robore confirmavimus. Id te Ven. Frater ac libentius monere volumus, quod juvandum tibi fore novimus extare in illis Nostris litteris praecipuae charitatis Nostrae, quae Monasterium illud prosequimur, perpetuum monumentum. Te vero rogamus, ut easdem Moniales commendatissimas habeas, earumque religioni, pietati, et Monasticae observantiae quam potes plurimum faveas, et monasterium illud tuo tuearis patrocinio. Et Fraternitati tuae intimo Nostri cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXII. Augusti MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXX.

Marinae Theresiae Hungariae Reginae Apostolicae, Bobemae Reginae, et Imperatrici electae participat, Pontificium assensum haud concedere potuisse nonnullis factionibus noviter initis cum Republica trium Rhetiae foederum, Catholicae rei adversis, et incolis illis gravissimis.

Dot. die 22.
Aug. 1791.
Ann. VII.

Carissimae in Christo Filiae Nostrae Mariae Theresiae Hungariae Reginae Apostolicae. nec non Bohemiae Reginae Illustri, in Romanorum Imperatricem Electae.

Clemens Papa XIII.

Carissima in Christo Filia Nostra salutem, et Apostolicam benedictionem.

Supplicaverat Imperatrix Regina Sacerdotum ut haec accitatis pactiones approbare digressetur.

§. 1. Si quid unquam accidit in quo Regia Majestas tua praeclaram alioquin erga Catholicam Fidem voluntatem suam possit adhuc facere insigniorem illud profecto est, de quo superiore mense Decembris ad Nos scripsisti; initas a Majestate tua cum Republica trium Rhetiae Foederum pactiones quasdam proxime elapso anno, et subinde mutuo partium consensu firmatas: inter earum Capita esse aliquot, quae Apostolicam Nostram auctoritatem postulent, et consensum: Majestatem tuam enixe a Nobis petere, ut eosdem Articulos, quo plenum ut ais robur obtineant, Apostolica indulgentia assensuque Nostro confirmemus.

Pontifex significat se contentum necesse hinc veraculo sermone conscribere causas assignare cur pactiones praedictae approbari nequeant.

§. 2. Quibus Nos quantisque difficultatibus impediamur, quominus Regiae voluntati tuae obsequamur, facile tua Majestas intelliget ex alia Epistola vernacule conscripta, quam cum his literis complicatam mittimus. Nos gravati sumus prolixè in ea Epistola singula quaeque persequi, conatque sumus Regiae Majestati tuae declarare, quibus causis a consentiendo ejusmodi pactionibus detreamus. Regiam Majestatem tuam quam maximo studio, et animi contentione rogamus, ut ipsa per te, diligenter ut soles, eam legas Epistolam. Profecto comperies, Catholicam Religionem magnum damnum ex iis Conventionibus esse jacturam, et Vallis Tellinae incolis gravissimum durissimumque jugum imponi; ac propterea Nos, qui ex Apostolico munere Nostro, et praedecessorum Nostrorum exemplis, et rem Catholicam salvam, et incolumem conservare, eorumque libertatem tueri debeamus non posse sine animae Nostrae perniciem, et Nostri nominis probro, in eas pactiones quocumque modo convenire. Quin imo Majestatem tuam in hujus laudis

partem vocamus, ut pactiones ejusmodi, nimirum quantum pactionibus a gloriosis praedecessoribus tuis superiore saeculo initis, et ab Augustae Mem. Carolo Patre tuo confirmatis adversae, in irritum cadant. Nusquam alias, Carissima in Christo Filia Nostra, tantam adeptam esse laudem viderere, quantum te consequi aequum est, si omnia ad capitulati quod vocant Mediolanensis normam exacta volueris. Sic enim, et Catholicae Religioni, et Incolarum Vallis Tellinae libertati, et praeclearo praedecessorum tuorum nomini, et tuo in rem Catholicam studio apparebit Majestatem tuam voluisse consultum, cui omni cordis Nostri paterno affectu Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXII. Augusti MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXXI.

Viennensem Archiepiscopum certiores facit, Apostolicum fuisse assensum denegatum quoad extinctionem Ordinis Canonicorum Regularium S. Ruffi, eorumque bonorum applicationem militariibus Equitibus S. Lazzari.

Dat. die 22. Aug. 1764. Anno VII.

De arbitraria suppressione Canonicorum Regularium S. Ruffi, eorumque arbitraria incorporatione Equitibus S. Lazzari adsunt quamplures hujus Pontificis Epistolae, re latae in hac continuatione num. CLXXIV. CLXXV. et CLXXXV. pag. 427 et 428 nec non num. CCCLIX et CCCLX pag. 791 et 792.

Venerabili Fratri Gulielmo Archiepiscopo Viennensi in Delphinatu.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem, et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Pactiones de extinguendo Ordine Canonicorum Regularium S. Ruffi ejusque bonis Militari Ordini S. Lazzari assignandis anno

Exponitur Sacrae Congregationi Consuetudinum hanc

suppressionem solvere poluerat, cui resoluti Pontificis essentientias.

1760 confectas examinari jussimus in Sacra Congregatione Consistorialibus rebus praeposita, cuius sententia fuit, pactiones illas a Nobis minime approbari oportere. Hanc certum est Nobis omnia sequi sententiam, qui majoris esse roboris, quam ut vinci possint existimamus esse rationes, quas Fraternitas tua, alique Episcopi attulerunt ad illum Ordinem conservandum, qui Ordo si reformetur, et ad Conventualem vitam revocetur, plurimum potest Ecclesiae Dei prodesse. Nimis praeterea videbatur Nobis absurdum, et a Sacrorum Canonum sanctionibus alienum, ad seculares Equites, qui etiam Uxores habeant, bona traducere, quae divino cultui religiosisque viris substantandis fidelium pietas consecravit.

Se promissam Pontificis declarat et Cronicon Regalium S. Ruffi Ordo ad priorem obsecrationem revocatur.

§. 2. Quamobrem Ven. Fratri Petro Archiepiscopo Colossensi Nostro, et hujus Apostolicae Sedis apud Regem Xnum Nuncio mandavimus, ut Regiae illius Principis Majestati eas rationes exponat omnes, quibus a concedenda gratia, quam rogabamur deterriti statuimus, nunquam ejusmodi pactionibus assentiri neque Apostolicae auctoritatis Nostrae robur adjicere, quibus Ecclesia Dei, Divinusque cultus tantum caperet detrimenti: paratissimos vero Nos esse ad Nostram operam conferendam, ut Ordo S. Ruffi ad suum institutum revocetur; eandemque reformationem videri Nobis posse facile perfici, si ea reformandi ejus Ordinis ratio instituat, quem ipsius Regis, ut vocant Atresta, anno 1741 et 1759 edita exponunt, et si conspirantibus Episcopis, aliquae saltem si non omnes illius ordinis Domus ad Conventualem vitam reducantur; caeterum pietati, et constantiae tuae Ven. Frater magna debetur laus, qui tanta strenuitate causam defenderis, in qua de Spiritualium tuae Dioecesis bono agebatur. Hanc laudem Fraternitati tuae speramus fore perpetuam quem in eo tuendo Ordine imposterum, non dubitamus, eandem, quam adhuc ostendisti praestitutum esse constantiam, et Fraternitati tuae eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus omni cordis Nostri affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die

XXII. Augusti MDCCLXIV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDXXXII.

Praevia confirmatione suarum literarum VII. Julii MDCCLXIII. super observantia Constitutionum Ordinis Fratrum Bethlehemitarum in Indiis, gesta in illius contemptum proscribit, novasque praebet Ordinationes pro pace in Ordine ipso restituenda.

Dat die 27. Aug. 1761. Anno VII.

Litteras Apostolicas quae in hac Constitutione confirmantur, relatae sunt hujus Continuationis Tomo sub. Num. CCCLI. pag. 770.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Alias ad supplicationem bon. mem. Joannis Francisci, dum vixit, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Banchieri nuncupati, Ordinis Fratrum Bethlehemitarum nuncupati in Indiis Occidentalibus auctoritate Apostolica instituti, tunc apud Nos, et Apostolicam hanc Sanctam Sedem protectoris, emanarunt a Nobis litterae in simili forma Brevis tenoris, qui sequitur, videlicet (omittitur tenor hujus Constitutionis jam a Nobis relatae in hac continuatione sub Num. 351. pag. 770.) Nuper vero exposuit Nobis dilectus Filius Noster Antonius Andreas Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyter Cardinalis Galli nuncupatus, ejusdem Ordinis Fratrum Bethlehemitarum apud Nos, et hanc Apostolicam Sedem modo Protector, quod novissime allatum fuit nuntium obitus Praefecti Generalis dicti Ordinis in partibus Indiarum interea sequuti, hinc autem plurimas perturbationes, ac scandala exorta fuisse propter officium, ut asseritur, Vicarii Generalis indebite, ac illegitime assumptum a Priore Conventus Guatimalensis Civitatis, qui nulliter, utpote non servata forma Constitutionum dicti Ordinis, ad id munus Prioris electus fuisse perhibetur; quumque praefatus Prior, sicut eadem expositio subiungebat, statim post assumptum Vicarii Generalis officium hujusmodi, innovationes

Reconatur praecedens Constitutio hujus Pontificis, et quae in illius contemptum deinde evenerat.

anno MDCCCLVII. adversus Ordinis Constitutiones invecas fovere, ac promovere, et ne dum Convocatorias, sed etiam Prorogatorias Literas pro habendo Capitulo Generali, non servata forma earundem Constitutionum, expedire attentaverit, aliisque, ut pariter asseritur, pergerit, quae maximum detrimentum, ac perniciem, et penitus ruinam dicto Ordini inferre possent, nisi prompte gravissimis malis succurratur, et prompta atque opportuna adhibeantur remedia.

Proces. per-
fectus pro
removenda
divisio ar-
bitrio, et me-
thodis ha-
bitis in us-
u Capituli
Generalis
huius Ordi-
nis conser-
vato.

§. 2. Propterea pro parte dicti Antonii Andree Cardinalis, et Protectoris humiliter supplicatum fuit, ut *retentis, et confirmatis praesentibus literis Nostris, die VII. Junii praeteriti anni MDCCCLXIII. expeditis, in iis omnibus, quas earundem substantiam respiciunt, nunc super illarum executione Apostolica auctoritatis Nostrae partes interponere non renuamus, ut in novo Generali Capitulo, anno MDCCCLXVI. benedictae Domini celebrando, si duxerit interit, qui legitime suffragii jure fruatur, et ut observantia Constitutionibus Ordinis in pristinum restituantur*: Ut autem haec omnia tutius, ac facilius ad executionem, et complementum perducere valeant, *jus praesidendi dicto Capitulo, quod in praesentibus Nostris literis Venerabili Fratri Emanueli Archiepiscopo Mexicano tributum fuerat sub conditione, et in casu, quo Praefectus Generalis, vel per sui obitum Vicarius Generalis dicti Ordinis, ante dictum Capulum non duxerit de abolitione omnium perniciosarum novellarum, ac restitutione observantiae Constitutionum Ordinis in pristinum vigorem, hac sublata conditione propter mutatum deinde rerum statum, nunc libera, et absolute eidem Archiepiscopo cum necessitate et opportunitate facultatibus elargiri, atque alias in praemissa opportune providere, et, ut infra, indulgere dignemur.*

Proces. con-
firmatus
et Mexicano
Archiepiscopo
facultatem
tributam
praesidendi
dicto Capitulo
Generalis, et in-
quiritis de ge-
nere huius or-
dinis.

§. 3. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, dictas praesentibus Nostras Literas, emanatas die VII. Junii anni MDCCCLXIII. et in eis contentas quoscunque, quae praesentibus similiter Nostris non advennerunt, denuo confirmamus, et approbamus, illasque observandas esse volumus, et jubemus. Praeterea dicto Venerabili Fratri Emanueli Archiepiscopo, et

quatenus, quod Deus avertat, Sedes Archiepiscopalis Mexicana tunc eadem existeret, Vicario Capitulari ejusdem Metropolitanae Ecclesiae legitime deputato *jus praesidendi auctoritate Nostra Apostolica dicto Generali Capitulo proxime habendo, veris existentibus narratis, eorumque veritate per certas et legitimas probationes comperitis, concedimus; ac insuper, praeter alias facultates, auctoritates in praecedentibus Nostris literis eidem iam attributas, ut hujusmodi Nostras in forma Brevis expeditas literas publicare, ac promulgare; et suo Decreto circumscriptis, et abrogatis omnibus novitatibus adversus tenorem, et formam Constitutionum dicti Ordinis invecas, idipsum Superioribus, aliisque omnibus Fratribus ejusdem Ordinis, tam in Urbe et Provincia Mexicana, quam in Peruviano Regno existentibus significare, ac notum facere; Ut etiam ante convocationem proximi Generalis Capituli cognoscere, examinare, pronuntiare, ac definire de jure ac legitima qualitate, et potestate Superiorum, aliorumque obtinentium ea dicti Ordinis munera, quibuscunque in Capitulo Generali jus suffragii conjunctum esse solet, ac insuper supplere, et sanare omnes, et quoscunque defectus juris, aut facti, si desuper intervenerint, quoad eos, qui hujusmodi jure dignos in servandis Constitutionibus Ordinis, caeterisque Christianis civitibus exercendis se probaverint, atque exhibuerint, e diverso contumaces, atque inobedientes, aliosque indignos repellere, ac removere, aliosque in eorum locum, ac munera substituere, prout eis in Domino expedire videbitur; ac ulterius sanare, et revellare omnes, et quascunque Professiones a Fratribus dicti Ordinis interea temporis emissas in manibus Superiorum, quos nulliter ac illegitime electos fuisse constiterit.*

que in pre-
sentibus con-
firmata con-
tempnunt.

§. 4. Ut demum Capitulum Generale proxime habendum in Civitate Mexicana convocare, et, si necessarium, atque expediens fuerit, ad aliquod breve tempus pro prudenti ejus arbitrio, et conscientia prorogare, non obstantibus quibuscunque Convocatoris literis a Priore Conventus Civitatis Guatimalae dicti Ordinis interea expeditis, imo non obstantibus etiam celebratione ipsius Capituli,

Itemque fa-
cultates in-
tervenientes
prolatas
Archiepiscopo
procuratori
Capituli
Generalis, a-
liisque per-
sonis con-
punctis.

quae earumdem literarum vigore *peracta fuisset*, idem *Capitulum* rursus, ac *de novo* in eadem *Civitate* indicere, et congregare, ac in eo, pro eorum prudentia, pietate, et zelo, providere in Domino *his omnibus*, quae non solum respiciunt *exactiam* in posterum *observantiam* *Constitutionum* dicti Ordinis, sed etiam *oeconomicam* *administrationem* reddituum, *elemosynarum*, ac *redditionem* rationis *iuxta* in dictis *Constitutionibus* *praescripta*, caeteraque omnia, ex quibus earundem *Constitutionum* *observantiam* in pristinum restitui, *deus*, ac *qui*tem dicto Ordini *reddi* posse, in Domino expedire esse *iudicabitur*, curate, ac *providere* possint, et *valent*, eidem Venerabili Fratri *Archiepiscopo* *Mexicano*, et eo non existente, et viam universae carnis ingresso, *Vicario* *Capitulari* praedicto, similis *Apostolica* *Nostra* auctoritate, tenere praesentium, ac *de plenitudine* potestatis, pro hac vice dumtaxat, et ad effectum *praefatum*, damus, tribuimus, et elargimur.

§. 5. Decernentes, easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suasque plenarias et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari; atque in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos, etiam censurarum Palatii Apostolici Auditores, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus his omnibus, quae in praecedentibus Nostriis praeninsertis literis non obstat volumus. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVII. Augusti MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDXXXIII.

Commissio Episcopo Abderensi Suffraganeo Sabinae, ut Caesensem se se transferat, ad compraesandis tumultus excitatos ex translatione arbitraria Corporis defuncti Episcopi Caesensensis.

Venerabili Fratri Julio Mattheo Episcopo Abderensi, Suffraganeo Sabinae Nostro, et Apostolicae Sedis Delegato.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Dominici Gregis Nobis ex alto concedit pro Apostolicae servitutis officio assidue excubantibus, nihil contingere potuit acerbius, nihilque, quod minus opineremur, quam quod Civitas nostra Caesensensis, in ambitu temporalls Nostrae ditionis posita, Nostrisque fere oculis subjecta, secum ipsa discors, in aperta dissidia prosiliret, contemptoque debitaee primum Deo humilis devotionis, demissique famulatus obsequio, ac una simul exrussa debitaee Nobis, et Ecclesiae obedienciae freno, graves, ac turbulentius excitaret motus, cum dampnabili quacunquene legum injuria, bonorum offensione, et publico tam finitimarum, quam longe dissitarum Gentium scandalo. Tacti zelo honoris Dei, tuendaeque salutis animarum, et custodiendi pro viribus Ecclesiasticam Disciplinam, intimo cordis moerore ingemimus, haec a Nostris subditis attentari; dein coacti fuimus juste subirasci, ubi certis agnovimus indicis gliscentis intestinae discordiae rauxam eo magis esse execrabilem, quo eidem fucata, et inanis pietatis larva obtenditur a perditis Belial filiis, qui credulis, et incusatis virus Draconis in aureo calice Babylonis propinant.

§. 2. Statis iam constat Fraternitati tuae non solum ex publico rumore, sed etiam ad Apostolicam hanc Sedem delatis, tibi que opportune traditis testimoniis, quanto animorum aestu, quantaque contentione pars una, et certe major dissidentis populi Caesensensis defuncti Episcopi sui Guidonis Orsellimores, ut ajehat, et irropraebensibiles, exactam in Episcopatu vilam impollutam, sanctitatem demum effuso praeconio praedicaverit, non quidem in illius obitu, ut contingere solet, sed in novi Pastoris adventu, Ecclesiae sibi conceditae administrationem ausci-

Delet quod Civis Caesensensis in domibus in reperiatur in corruptione devotionis Deo debitas, et obedienciae sanctae Sedis.

Reverti dissidentium causam, et arbitria arguere scandalorum defuncti Episcopi corruptione exhortatione et sepultura in qua reperiatur dissidentium, et Ecclesiam.

Clausa solida, decretum irritum, et derogatio contrarium.

Die die 30. Aug. 1794. Anno VII.

pientis. Novit etiam Fraternitas tua, majori longe impudentia a plerisque edita fuisse, et in publica Notariorum tabulas ex industria relata fuisse multiplicia miracula, quae a Deo ejusdem Episcopi Orselli interventione patrata ferebantur, tamquam jure dici posset. *Deus est qui justificat, quis est, qui condemnet?* Molliti videbantur sermones isti super oleum, sed revera cum in finem additi, ut essent jacula alteri ejusdem populi parti, quae tantae virtuti, multoque magis Miraculis, fabulae imaginem, ut plurimum praeferebantur, adversabatur; probe intelligens, uni Judici Deo, et ejus sponsae Ecclesiae esse reservatam trutinam sanctitatis, nec datam carnali prudentiae virgam super sortem justorum. Tandem latere te non debet, impudentissimos hujus studiosae sanctitatis, et Myraculorum assertores, ad implendam mensuram scandalum, eo execrabilis audaciae progressos fuisse, ut defuncti Episcopi mortales exuvias per vim, et inter frequentissimam ac tumultuantem populi clamores, eruerent non dubitaverint et sepulcro aliorum Episcoporum Ecclesiae Cathedralis, et in singularem Canonicarum quarumcumque legum, et praesentis Antistitis contemptum, inferre in Regularem Ecclesiam S. Petri Martyris familiae Dominicanae, ibique sepulturae demandare, postremae huic tumulationi praecipue assistentibus Magistratu, ac dignitatibus deputatis a Capitulo praefatae Ecclesiae Cathedralis Caesenatensis, ne qua esset solemnitatis, in ipsa attentata corporis repositione desideranda.

Suum animi
expressit
pro hisce
scandalis
corrigendis,
et castigandis.

§. 3. Supervacaneum ducimus circumspectioni tuae declarare quanta in uno facinore sint crimina. Itaque cum ingruenti crescentique in dies morbo, validiora quaeque adhibenda sint remedia, ea diutius non protrahere deliberavimus, sed vindicem improbitatis gladium exerceo contra eos, qui caeci esse volunt, et Duces caecorum, ut virga atque correctis tribus sapientiam praetergressis quoscumque modestiae fines, reparentur indicta verae pietati, et Ecclesiae vulnera, laceant rixarum, et novitatum amatorum, debitis Superioribus Ecclesiasticis honor restituantur, mutata fiant labia dolosa, et

demum dissipentur Vulpeculae vineam Domini demolientes, specie quidem diversae, sed caudas habentes invicem collicatas. quia ex odio, et malitia conveniunt in idipsum.

§. 4. Tibi itaque Veni. Frater, ad praesentiam Nostram accito, cujus in Apostolicis mandatis exequendis fidem, pastoralis officii nervosam sollicitudinem, in rebus agendis prudentiam cum laudabili Divini bonoris zelo conjunctam, probatam habemus planeque comperam, per haec scripta praecipimus, et mandamus, ut quanlocius ad Caesenatensem Urbem te conferas, commissionis tuae inchoans primordia a reparanda attentata illa, nulloque pacto ferenda clamorosa translatione corporis defuncti Episcopi Guidonis, ausu nefario, et enormi, facta a populo cum insigni sacrorum Canonum contemptu, et aperta jurisdictionis Ecclesiae injuria, cum piorum offensione, gravissimoque scandalo, quod in omnes Christifideles dimanavit. Volumus itaque, et expresse mandamus, ut idem corpus palam, et publice amotum ex Caesenatensium Episcoporum tumulo, in illum palam, et publice denno inferatur, ibique immutationem expectans pacifice conquiescat.

§. 5. Auctoritate insuper Apostolica quam tibi plenissimam impertimur, et delegamus, praecipimus, quod subditorum Nostrorum supramemoratos excessus, debita, qua par est, poenarum coercitione vindices, et audaces filios, a concordj Ecclesiae spiritu degeneres ad illius obedientiam, cultum et devotionem revoces, et in officio contineas. Porro etsi satis per se nota sit illorum temeritas, et audacia, nec ulla tergiversatione notorie gesta celari possint; volumus tamen, ut diligenter, et rigorosius super his omnibus inquisitionem adhibeas, clamorosos schismatis, rixarum, et jurgiorum auctores, eadem adhibita poenarum severitate conpescas: et si tibi certis constiterit indicis, palam in vulgus edita fuisset Myracula, vel minus probata, vel contra formam ab Ecclesiae disciplina, et Sacrorum Canonum sanctione praestitutam quodque nagis dolendum esset, studiosae conflictu ab iis, qui carnali affectu permoti, a veritate auditum avertunt,

Hic Commissarius specialis in mandatis dat ut arbitrarie subtraham de iuncti Episcopi corpus ad perennam repositionem sepulcrum.

Insuperque mandati et inquisitione praesente, molestis, et rixosis, et scandalis quoscumque, poenarum coercitione ad commissorum poenitentiam revocet.

et ad fabulas convertuntur, eosdem fictorum Myrscolorum propagatores, collectores, testes, et damnavilis falsitatis quomodolibet complices solertissime detegas, detectosque eandem tibi tradita auctoritate rigide punias Ecclesiasticis, si opus sit, censuris, peculiaribus poenis, corporis afflictivis, privatione reddituum et officiorum, nullo habito discrimine personarum cuiusvis status, gradus, ordinis, conditionis, etiamsi Regulares fuerint, ac speciali mentione dignae, sublato prorsus cuiuscumque reclamationis, recessus, ac appellationis diffugio.

§. 6. Quae omnia in Apostolicis hisce Nostris literis contenta, ut Fraternitas tua nulla interjecta mora, nulloque obstante impedimento, strenue exequi possit, necessaria non deerunt Pontificiae Nostrae auctoritatis praesidia, et adjuvamenta brachii secularis, quod tibi requirenti ab his, quos spectat, incunctanter praestandum esse decrevimus. Volumus tandem, et expresse mandamus, ut cum primum ad Urbem Caesennae te contuleris, has ipsas literas Nostras, quatenus illarum ignorantia a nemine allegari possit, coram Capitulo, et Canonice Cathedralis Ecclesiae, nec non coram praedictae Urbis Magistratu, a te prius ad hunc actum interpellatis perlegantur. Deus interim pacis, qui habitare facit unius moris in Domo, saniora dissidentibus consilia inspiret, quibus redeant praeveritantes ad cor, tantoque faciliorem sibi comparent veniam per poenitentiam, quanto graviora intulerunt damna per culpam. Confidimus, Caesennenses Cives subditos Nostros, filialis obsequii, et obedientiae nos prorsus immemores, Pontificiae huic Nostrae voluntati non meto poenarum, sed ipsa suadente conscientia, ultro obsequiuntur ad sibi conciliandam illam charitatem, quae nusquam excidit ab amantissimi Patris sinu, quoque filios olim errantes, sed in gemitu ab errore redeuntes, patiens, et benigna complectitur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die XXX. Augusti MDCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXXIV.

Episcopum Basileensem hortatur, ut e sua Dioecesi eliminet librum Iustini Febronii. Dat. die 12. Sept. 1794. Anno VII.

De hac ipsa perniciosi libri extirpatione consule epistolas supra relatas Num. CDXX. pag. 879. et annotationem ibi appositam.

Venerabili Fratri Simoni Nicolao
Episcopo Basileensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater, salutem
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Tanta est tui, tuaeque religionis, pietatisque fiducia Nostra, ut, cum veneficus liber Iustini Febronii haud ita pridem prodierit in vulgus, non putaverimus continuo tibi in primis addendos esse stimulos, quibus ad eum opprimendum, vel e Dioecesi tua eliminandum excitare. Et nunc has Fraternitati tuae literas damus, magis ut intelligas de tua erga hanc Sacram B. Petri Sedem egregia devotione, et fide quae Nostra sit opinio, quam quod te existimemus cohortationibus Nostris egere. Satis ad eam pestem ovibus tibi commissis defendendam tua te sollicitat Episcopalis sedulitas, et vigilantia, tuosque erga Gregem flagrantissimus amor. Si quid autem tibi opus fuerit fecisse, aut facere, quo isthinc ejusmodi liber aut arceatur, aut de fidelium manibus excutatur, certiores ea de re Nos faciat Fraternitas tua. Jucundissimum enim Nobis erit novo argumento, Nostrum de tua Religione, custoditque Gregis studio comprobari iudicium. Tibique omni nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XII. Septembris MDCLXIV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDXXXV.

Pastoralem Instructionem Episcopi Andegaviensis reprehendit, qua reprobatum liber Dat. die 19. Sept. 1794. Anno VII.

Apostolicae Sedis instructionem Commensarii huius promittit, cui ceteras praedictas instructiones ad quae necessarias.

mellera re-
dest con-
lia.

monitionibus Nostris, nondum ex hac Sacra B. Petri Sede tollere volumus Apostolicam vocem, cum proterea Spiritus Sanctus Nos moneat: *Corrippe proximum antequam conuincaris*. Quid si Nostris hanc adhortationibus, quas testis est Deus ex amore ergo te Nostro unice proficisci, te, quod in Domino confidimus, commoveri coolingit, non tam tui causa, quam etiam Nostri gaudebimus, quod inde pedem reuuleris, quo te progressum non oportebat: nec Nohis ra enperare opus erit consilii, quae a lenitate Nostra, ipsa Apostolici officii Nostri necessitas extorquebit. Tibique, Ven. Frater, Nostrae ergo te beneuolentiae testem Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Marium Maiorem sub Anno Piscatoris die XIX. Septembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXXVI.

Det. die 28.
Sept. 1764.
Ann. VII.

Clericis Regularibus Ordinis Ministrantium
Infirmis conceditur, quod omnes indistin-
cte illius Professores sustentari valent ex
eleemosynis, et redditibus perpetuis.

Hanc Clericorum Regularium Congregationem approbavit Sixtus V. Constitutione anni 1585 Martii 18; itemque habitum peculiarem Clericis ipsis assignavit Pontifex idem Constitutione altera Anni ejusdem Julii 26. Regulas hujus Congregationis approbavit Gregorius XIV cum gratiarum, et privilegiorum concessione Constitutione anni 1591 Sept. 21. Regulas ipsas reformavit pro Clericis istis in Hospitalibus, et extra eos degentibus Clemens VIII. Constitutione anni 1600 Decemb. 29. quas omnes impressas tenentur in Bullario Mainardi.

Clemens Episcopus.

Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Inter plurima, et egregia Christianae
charitatis opera, Regularibus specialibus at-
tributa Ordinibus, quae Catholicam undique

illustrant Ecclesiam, id nimirum fidelibus
dum formidabile instat momentum, n quo
pendet aeternitas, spiritumlin omnia praestat
di auxilia prae ceteris eximium, magisque
opportunum recensetur. Ut itaque de procu-
randa animarum salute adeo benemerens in-
stitutio nalcus, liberiusque in proposito
perseveret, ejusque Professores temporali-
bus, quae ipsi suppedintatior subsidii, quo-
vis sublato discrimine, perfruntur, antici-
patis Nostrae vim praebere non omittimus
proat in Domino amplius expedire arbitra-
mur.

§. 2. Alias siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIV. praedecessor Noster dum Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, quorum Ordo tunc primitus erat institutus, praepositam illis alumnis vivendi formulam, Apostolicae Sedis auctoritate confirmavit, in ea formula ita paupertatis obstrictio intrapraetata fuit, ut esset Religiosorum pauperum medicamentum eorum, qui nec singuli, nec universi fructus ullos ac redditus capiant, quae vero necessaria essent in ex humilli exercitio castitum mendicando, vel ex elemosynis fidelium sponte oblatis compararentur. Praeterea Clemens Papa VII. etiam praedecessor Noster in suis Apostolicis litteris sub datum anno locutionis Dominicae MDC. quarto Kalendas Januarii, Pontificatus sui anno nono, quibus Ordinem dictorum Clericorum Regularium infirmis ministrantium de novo approbavit, expresse attulit, eundem Ordinem capitem fore domini omnium bonorum stabilium, censuum, reddituum, legatorum, et aliarum inventuonum tam temporalium, quam perpetuum, quae donatione, testamento, vel quoquomodo relictis fuerint, ad effectum tamen eandem bona applicandi pro sustentatione, et sustentatione Novitium, et generalium Valetudinariorum, ac etiam particularium, elemosynae nomine si necessariis flagitabit, dummodo dumtaxat professae de elemosynis viverent. Ac demum Urbanus Papa VIII. praedecessor itidem Noster per sua quodam litteris sub datum anno locutionis Dominicae MDCXXIII. undecimo kalendas Februarii Pontificatus sui anno primo, censuit quod rursusdem Ordois Nos-

deriam ei-
dem gratifi-
canda.

Presumptive
by the Ordina-
ry instructions, Pres-
ident's Com-
missioner has
approved, or
declared.

Repub. Regula-
lone Ordine
lone, et
moniam S.
Sede de

viti ad Sacerdotium destinati, post emissam ab eis solemnem professionem quousque Presbyteri ordinarentur, in Novitiatum, aut aliis a Professorum distinctis domibus permanere. ibique non obstante paupertatis voto, ex redditibus, et proventus perpetuis earumdem domorum ali possent, prout in singulis literis praefatis plenius respective continetur.

Exponitur
methodus
deinde intro-
ducta pro
Novitiorum,
et Professorum
sustenta-
tione.

§. 3. Cum autem sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Gabrielis Marini de Moya moderni ejusdem Ordinis Praefecti Generalis, illiusque Consultorum, et Sociorum preces se habebant, ex quadam communi alias laudabile vivendi methodo, ac rerum temporalium vicissitudine, ita cogente factum fuerit, ut domorum omnium superiores, etsi in eis Professores degerent, indiscriminatum ex elemosynis, et Ordinis redditibus alimoniam professorum, cunctisque domorum exigentis consuluerint. Et quavis id bona ut dicitur fide peractum fuisse non dubitetur, sive quia nullum distinctum Valetudinarium generale hactenus erectum fuerit, sive quia in singulis domibus senes inhabiles, et valetudinarii cum habilibus valetudinariis mansere, sive quia in literis praedicti Gregorii praedecessoris, ab eodem Clemente etiam praedecessore confirmatis, Praefecto, et Sociis dicti Ordinis permissum fuit, quod bona quaecumque pro domorum, vel oratoriorum, vel personarum inibi commorantium sustentatione per Christifideles donata, relicta, et legata eo ipso Apostolica auctoritate perpetuo applicata, et appropriata censerentur, sive quia quandoque ex aliorum praedecessorum Nostrorum liberalitate, et providentia nonnullis ipsius Ordinis Professorum domibus perpetui redditus, et proventus assignati fuere, sive quia in aliquibus locis ea conditione domus erigendi dictum fuit, ut fuluri earum alumni a publico saltem elemosynarum questu se abstinere, adeoque ea praxis consulendi Professorum sustentationi ex elemosynis, et redditibus perpetuis, pia fidelium largitione relictis, vel donatis a Superioribus Generalibus, et Provincialibus, nec non Visitatoribus minime impro-
bata fuit.

§. 4. Nihilominus ad submovendam omnem dubietatis occasionem, quae ex praedictis Clementis, et Urbani praedecessorum dispositionibus merito oriri potest, nec non consulendum eorum conscientiae tranquillitati, pro parte Gabrielis, et Consultorum, ac Sociorum praedictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut praevia absolute a quovis reatu ex praemissis contracto, Ordini praedicto, qui juxta easdem Clementis, et Urbani literas, ut praefertur, capax dignoscitur perpetuorum redditum, concedere dignemur, ut ex iis, et elemosynis indistincte illius Novitii, et Professores, tum nondum promoti, quam Presbyteri, nec non Laici sustentari valerent.

§. 5. Nos igitur ejusdem Gabrielis, et Consultorum, Sociorumque praedictorum votis obsecundare nimis congruum existimantes, et ad consulendum eorum, et totius Ordinis, ejusque Professorum conscientiae tranquillitati, atque illius Professores, absque assiduo elemosynas emendicandi onere, alacrioris, magisque prompti sint in exercendis erga pauperes, et infirmos pietatis et charitatis operibus, prout eorum postulat instituti ratio, supplicationibus hujusmodi benigne inclinati, eundem Gabrielem, et Consultores, ac Socios, omnesque, et singulos ipsius Ordinis Professores, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa, ac etiam ob praemissa latis, si quibus quomodolibet innatali existunt ad effectum praesentium tantum consequendum, ac etiam a quovis reatu, et culpa praemissorum causa quomodolibet contracta, harum serie absolvimus, eisque, et eorum singulis poenas quomodolibet incuras, penitus, et omnino remittimus, et plenarie condonamus.

§. 6. Porro eundem Ordinem, qui juxta enunciatas dictorum Clementis, et Urbani praedecessorum literas pro Novitiatum, et Valetudinarium ac etiam Professorum usque dum ad Presbyteratum promoveantur sustentatione, et manutentione capax est omnium bonorum stabilium, censuum, reddituum,

Preces porrectae pro Apostolica dispensatione, quod ex praedictis Pontificiae Constitutiones male forent interpretatae.

Pontifex remittit, et annulat quomodoque minus rectam interpretationem huc usque factam.

Tanquamque indiget ut in posterum ex redditibus honorum stabilium, et elemosynas omnes indiscriminatio hujus Ordinis ali, et sustentari valeant.

legatorum, aliarumque subventionum tam ad tempus, quam in perpetuum quoquomodo relictorum, et donatorum eodem prorsus domino, tam ratione ipsorum bonorum, ut praefertur relictorum et donatorum, quam deinceps relinquendorum, et donandorum pro omnium indistincte Professorum, sive Sacerdotes sint, sive Laici, nec non omnium tam praesentium, et futurarum domorum, earumque stabulorum, et Ecclesiarum sustentatione, et sustentatione. Ita quod omnes, et singuli Professores ipsius Ordinis ex elemosynis eque, ac redditibus, et preventibus perpetuis bonorum Ordini ipsi quocumque modo relictorum, et donatorum, seu relinquendorum, et donandorum, servato tamen paupertatis voto, juxta Concilii Tridentini decreta, sustentari valeant, capscem esse, et fore declaramus, et quatenus opus sit capscitatem hujusmodi ad praemissum effectum perpetuis futuris temporibus de Apostolica potestate plenitudine plenarie concedimus, et indulgemus. Et nihilominus omnia, et singula privilegia, gratias, exemptiones, praerogativas, immunitates Ordini ipsi per dictum Gregorium, aliosque Romanos Pontifices praedecessores Nostros, praecipue communicationes omnium privilegiorum cum ordinibus mendicantibus concessa salva, et illa esse, et fore statuimus, atque iterum Ordinis primodicti favore confirmamus, et approbamus.

Clavula scripta, et in eis contenta nullo unquam tempore sub ulla similitudine, vel dissimilitudine dispositionum, et gratiarum revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore emanandis comprehendendi, sed semper ab illis excipi, et quoties eas revocari, alterari, limitari, vel derogari contingat toties in pristinum, et eum, in quo ante praemissa erant statum resistentis, et de novo concessas esse, et fore. Et ita per quoscunque Judices tam ordinarios, quam delegatos auctoritate fungentes, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ac Sedis Apostolicae de latere Legatos, et Nuncios, et causarum Palatii Apostolici auditores, sublati eis, et

eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate ubique locorum, et in quavis instantis judicari, rensari, et decideri debere, irritum quoque, et inane si serus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Nos obstantibus praedictis Gregorii, ac Urbani, et Clementis praedecessorum praedictorum, et aliis eorumdem praedecessorum Nostrorum constitutionibus, et ordinationibus, literisque Apostolicis, primodictique Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et similibus Apostolicis literis quibuscunque personis in contrarium praemissorum per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores Nostros sub quibusvis etiam insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere vel in specie, ac alias quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, ac innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiam si eis cavetur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus contrariis quibuscunque.

§. 9. Volumus autem, quod eorumdem praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo pro tempore existentis Praefecti Generalis Ordinis primodicti munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostre absolutionis, remissionis, condonationis, declarationis, concessionis, indulti, statuti, confirmationis, approbationis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei auso temerario contraire; si quis autem hoc attulerit praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCCLXIV. IX. Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri Anne Septimo.

Derogatio contrariis.

Transumptis et impressis.

Sanctis personis.

CDXXXVII.

Die. die 1.
Oct. 1764.
Anno VII.

Lingonensis Episcopi zelum commendat, quod firma voluntate, atque constantia resisterit auctoribus aeromonarum in Gallicis Regnis, Sacramque Eucharistiam denegaverit refragantibus contra Bullam Unigenitus.

Fide supra Epistolam hoc Tomo relatum sub num. CDXXVIII. pag. 887., et adnotationem in ea oppositam.

Venerabili Fratri Gilberto
Episcopo Lingonensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Approbat
Pontifici que
ab hac Epi-
scopo gra-
tiam post
prescriptam
Encyclicam
Benedicti
XIV. super
obscuratione
Constitutione
no 1713UE-
RITUS.

§. 1. Vehementer laetati sumus, cum intelleximus, Fratritatem tuam suspicionem omnem ex animo expulisse, ac persuasisse per tuam, tuorumque Collegarum, qui bene sentiunt, agendi rationem Nobis probatam semper fuisse, et probari, qui in administrandis Sanctissimae Eucharistiae Sacramenti fel. rec. Benedicti XIV. sequutus Encyclicam, quam et ipsi confirmavimus notorie refragantibus Constitutioni Unigenitus semper existimaveris divinum illud pabulum denegandum, parvumque putaveris eorum consilium, qui pacis studium praetextentes, non dubitant falsam reipublicae tranquillitatem indigna Augustissimi Corporis Christi profanatione committere.

Laetit illius
velum, atque
consolationem
Episcopo re-
fractum, et
quo instaurando
Religio-
nem rei
procurari pos-
sumt.

§. 2. Satis perspectum habemus, quanto Dei zelo flagrantem, et Apostolicae Sedis obedientiam animum geras, qui tuus sit in Ecclesiam amor: qui denique ex tot tantisque ab his aunis quindecim S. Matri illatis injuriis cordi tuo haereat dolor. Nuvimus, Fratritatem tuam ab iis longissime abesse, qui medius se gerendo neque Ecclesiae sibi gratiam parant, cui non eam omnem operam navant, quam eos Episcopale munus efflagitat, neque odium devitabant hostium Ecclesiae, quibus erit semper invisus quisquis animum non inducat cum illis omnino fure-

re: ejusmodi Episcopos, qui se ad tempora inclinant, et media incendentes via, lueri volunt Ecclesiam, vel parum firmos in fide, vel in Ecclesiam turpem quaestum sibi quaerere Gregorius Theologus judicabat. Itaque simplicitatem animi tui, ab humanis saeculi artibus abhorrentem, tum impervidum pectus, et Episcopalem constantiam magnopere amamus. Ex praeclara illa Epistola, quam a Fratritate tua in ipso Nostri Pontificatus exordio accepimus, jam tum conjecturam fecimus, inter caeteras virtutes, quibus emines Episcopo dignas, illam maxime praestare, qua fidem nullo cujusquam respectu constantissime defendendam suscepisti.

§. 3. Quod autem ante hos tres annos scripsisse te intelleximus, interpositam esse inter Nos, et vos quendam veluti nebulam, cujus interjectu neque vos amplius expluratum habere quid ipsi de novatorum hujus temporis sententiam erroribus, nec Nubis satis esse cognitos sensus vestros; veritatisque hostes jactare in vulgus, Nos tandem aperta oculis animadvertisse quam sint praedecessorum Nostorum decreta adversus Bajum, Janenium, et Quaesnellum vel Ecclesiae perniciosa, vel inutilia, satis eam nebulam disjectam putamus pluribus Nostri literis, quas superiore Nostri Pontificatus anno ad complures tui similes egregios Episcopos dedimus. In iis enim literis, et omnimodam Constitutioni Unigenitus debere obedientiam, et qui illi notorie refragantur, ab Eucharistiae Sacramento prohibendos esse discrete declaravimus; atque ita impudentissimam Nubis, et Ecclesiae Romanae temere impactam calumniam repulimus. Interea Deo gratulamur, qui longaevas tibi prosperamque tribuit obsequium, ut diutius in hac vita certans in propugnanda vera fide bonum certamen, gloriores, consummato cursu, recipias in futuro saeculo coronam, quam iis repromisit qui ascenderint ex adverso, murumque opposuerint, ut starent in die praelii pro Nomine Domini. Aeterni hujus praemii suspicem Fratritati tuae, quam in visceribus gerimus caritatis, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die

Sancta Sedes
a quoque
sancti sui
consilio pre-
lata Episcopi,
quoque
providentiam
sanctam in-
ducere.

XXXI. Octobris MDCCXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXXVIII.

Est. die 4. De eodem argumento agit cum Episcopo Sarlatensi, et Apostolicam Sedem vindicat ab injuriosa incusatione, quod ipsa neglexerit animi sensus patefacere contra injurias Ecclesiae novationes indinctas.

Vide Epistolam praecedentem.

Venerabili Fratri Henrico Jacobo
Episcopo Sarlatensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Episcopum
certiores la-
cit de recepta
prolixo narra-
tione in
gravescen-
tium malo-
rum in Gal-
lis ab anno
usque 1755.

§. 1. De misero Gallicanae Ecclesiae statu semel primo in universum, deinde iterum ac tertio singula ejus mala fere omnia recensens scripsit ad Nos literas Fraternitas tua, quibus eo gravius commoti sumus, quod cum aliis complures Collegae tui, queribundi quidem, sed tamen plerique breviter summa miseria- rum suarum capita attigerint, ipse singillatim prolixa narrationestrarum Ecclesiarum aernummas Nobis exposuisti. Et secunda quidem Epistola tua eorum, quae in Gallicana Ecclesia ab Anno MDCCCLV. ad hanc diem gesta sunt, historiam complectitur, ac praesertim docet, quibus causis, et quo potissimum auctore perturbatae primum res sacrae apud vos, nunc denique in extremum sint deductae discrimen.

De Jansen-
istarum insu-
davis do-
gnitibus a-
git.

§. 2. De Enciclyca deinde fel. rec. praecessoris Nostri Benedicti XIV. plura verba facis, Nostramque in hac perturbatione temporum agendi rationem non obscure Nobis inuis mollitiae quodammodo insimulari. Ad hanc partem hujus Epistolae tuae modo respondimus. Nam tertiam Epistolam tuam nunc ne attingimus quidem. In ea enim plena manu nefaria Jansenianorum dogmata, et quae inde in totius Christianae Religionis perniciem prodixerunt, errores congressisti, om-

nesque impios praestigios, turpissimae Convulsionistarum et Fanaticorum flagitia longo sermone persequeris, magis ut Nos commoveas, quam quod talium rerum quasi ignaros commoneandos Nos esse arbitrare. Atrocis enim isthaec et impia et flagitiosa apud vos doceri novimus jamdudum et geri. Quas foeditates cum legeremus, in mentem Nobis venit, Jansenianorum per simulationem pietatis jactare se volentium in Ecclesia, quam graviter superbiam Deus perculerit, et pestilentissimae sectae conatus ad haec dedecora tandem rediisse permiserit, quasi dixerit Dominus: *Revelabo pudenda tua, et ostendam gentibus nuditatem tuam, et Regnis ignominiam tuam*.

§. 3. Sed ad memoratam Epistolam tuam secundam ut revertamur, de Enciclyca decessoris Nostri multa disseris, ac praclare tandem concludis; in ea quicumque notorie Constitutioni *Unigenitus* refragentur, Sacramentis Ecclesiae indignos pronunciar; ac propterea (quae tua sunt verba) Epistolam Benedicti XIV. in se consideratam, ringentibus fidei inimicis, et amicis tolerantiae, tutelam esse Constitutionis *Unigenitus* triumphum fortium, infirmorum ignominiam, condemnationem refractoriorum. Nos idcirco eam confirmavimus; et ut omnem tolleremus dubitationem, quam veritatis hostes per summam in Nos injuriam injicere de veris animi Nostri sensibus conabantur, Catechismum Mesanguianum solemniter postea condemnavimus, quod ita aegre tulerunt, ut dolori suo non potuerint temperare, quin ea condemnatione Quesnellii librum novo ictu ab Apostolica Sede percutsum, et Constitutionem *Unigenitus* novo robore munitam fuisse quiriraverint. Non est igitur, quamobrem tua Nos Fraternitas roget, quid de Jansenismo sentiamus.

§. 4. Ad complures subinde Gallicanos Episcopos, qui de Ecclesiae vestrae calamitate literis suis ad Nos detulere querelas, ita dilucide et diserte quasi tuum, quod Nobis suggeris, praevvertendo consilium, respondimus, ut omnis de Nostra, Romanaeque Ecclesiae in scitis suis firmitate, atque constantia, procul ab omnium animis abesse debeat

Commemorari
et quae hic
Episcopus
persequitur
quasi con-
temptores
Constitutio-
nis UNIGEN-
ITUS, et
Enciclycam
Benedicti
XIV.

Quae dederit
instruções
concordia in
Gallia Anti-
stolica con-
memorat, ut
videatur B.
Solent rudi-
bus vacua tot
ingruentia
mala re-
quiescere.

dubitat: Constitutionem *finigenitus* dogmaticum esse decretum cui debetur omnimoda obedientia: eidem Constitutioni notoriae refragantes, ab Augustissimo Eucharistiae Sacramento repellendos: qui temere, et impudenter affirmant, Jansenismum inane esse phantasma, verumve figmentum, eos in Ecclesiam Dei esse injurios, et praedecessorum Nostrorum Apostolicis decretis potulanter illudero, quasi imaginarios errores proscripserint: in id primarios Pastores debere praecipuo studio incumbere, ut in suis Dioecesium fideles moneantur, Nos praedecessorum Nostrorum decreta omnia tueri, ac praecipue Constitutionibus quae Baji, Jansenii, et Quesnellii errores condemnant omoem a fidelibus exigere obedientiam atque ad hunc modum in hac iniquitate temporum removendum censemus scandalum omne, quod veritatis bustes per varias adversus Nos obreccationes, atque calumnias haecenus objecerunt, ut eos trahant ad suas paries, et Remanae Ecclesiae faciant infensos.

Quid perferamus hunc, quid agendum ab Episcopis ad in gratia Bullae non est cavendum.

§. 3. Quid igitur ipsi sentiamus satis sciunt Gallicani Episcopi, quid sibi, sique quisque Pastoralis muneri debeant, iidem non ignorant. Si gravis sibi timeant, et atrocis, repellant animo, quid, quum Episcopalis Mysteris initiarentur, Deo promiserint, vitamque Pastoribus esse propositam, angorum, periculorumque plenam, paratamque ad asperissima quaeque preferenda pro Christo. Si qui eorum perpauci alio quam ad Dei gloriam, et incolunitatem Ecclesiae spectantes, quae sua sunt quaerunt, non quae sunt Christi, qui in suis studiis corrupti, sequentes spiritum suum, seductionem cordis sui prophetae in Israel, populumque decipiunt et confidere faciunt in mendacio dicentes: pax, et non est pax; pro his Deum precamur, ut auferat ab eis spiritum huius Mundi, compleatque cor eorum spiritu timoris Domini, qui per Prophetam minitabundus quondam Pastores Israel terribat: *Vae Pastoribus Israel qui praecedunt semitipios ut gregem suum non pascebant. Ecce ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum, et cessare faciam, ut ultra non pascant gregem meum.*

§. 6. De Clericis Regularibus Societatis

Jesu toto fere Galliarum Regno extinctis recte putas, Ven. Frater, in eorum calamitate Ecclesiam a suis hostibus accepisse gravissimam plagam. Proclivior sibi fore viam existimarunt ad Ecclesiam Catholicam exindendam, si eam Societatem veluti munimentum suis conatibus oppositum funditus evertissent: *aperuerunt super eam os suum omnes inimici ejus: sibilaverunt, et frumuerunt dentibus, et dixerunt: devorabimus: in isto dies, quam expugnabamus: invenimus: vidimus:* et tamen patitur propter peccata nostra Deus iras hunc inimicorum suorum triumphum: vide omnem furorem et universas cogitationes eorum adversus eam: labia illi insurgentium et meditationes eorum adversus eam tota die: sessionem eorum, et resurrectionem eorum videt, factamque illam videt eorum Psalmum, bonis omnibus interea complorantibus. *Judicia Tua Domine abyssus multa.*

§. 7. Haec dum scriberemus reddita est Nobis alia Epistola tua, data die XIV. alapsi Mensis Octobris, in qua fuisse disseret de famoso libro Assertionum, quem plurimi Episcopi, iidem ut Fraternitas tua uno ore clamitant, ab infidelibus Jansenianorum manibus dolose consarcinatum, multas propositiones completi, quarum partim sunt in scholis communes, partim fere innumeros sectatores habent Theologos, et utriusque Juris Consultos, partim etiam sunt apud Theologos omnes sine ulla controversia verissimae. Nos praeterea inhorruimus, perditissimam sectam, nullum ad animarum perniciem quam ille liber afferre potest, habuisse respectum; et dum suum adversus Societatem Jesu dolorem ulcisceretur, non esse veritatem fidelium oculis tam foedam propositionum congeriem vernacula lingua exponere, quas oportebat in tenebris, in quibus jacebant, perpetuo delitescere. Magnum enim scandalum simplicioribus Hominiibus offert notitia, fuisse in Ecclesia Doctores, qui pravae ejusmodi doctrinas tradiderint. Sed non animarum salutem Janseniani erant: id volunt quovis periculo, ut apud omnes, Clericorum Societatis Jesu obliteretur existimatio.

§. 8. Reliquum est, ut te Venerabilis Frater, tuumque zelum, quod magno opere faci-

Quantum Ecclesia haec colaturum ab exterioribus in toto Galliarum Regno Societatis Jesu, multo dolore resuscitetur.

De superius allegato Libro ASSERTIONUM, quod, utique ab Jansenianis consarcinatum fuisse nuntiatur.

Minor Insuper Episcoporum et

mo aclo per-
sistat, et in
firma con-
stantia mili-
tia.

mus, laudemus firmitudinem certe animi tui, et in tuenda veritate nullo cuiusquam respectu Episcopalem libertatem maxime amamus; idque vehementer cupimus, ut omnes Episcopi esse velint similes tui, et quod polliceris nullo periculo deterritum to facturum propediem, instructionibus evulgandis, populos quisque suos de erroribus moneant, quos veritatis inimici per incredibiles fraudes, et dolos in Ecclesia Dei nunc maxime student disseminare. Et Fraternalitati tuae, quam praecipua charitate complectimur, omni cordis Nostri intimo affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die Decima quarta Novembris MDCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXXXIX.

Dat. die 14.
Nov. 1794.
Anno VII.

De eodem argumento agunt praesentes litterae Archiepiscopo Turonensi directae.

Vide Epistolam superiorem, et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Henrico
Archiepiscopo Turonensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Ex Jansenia-
no sectae
perestigio, et
fraudulenta re-
potendo sunt
reversum ma-
la contra Re-
ligionem in
Gallia.

§. 1. Quod complures alii fecerunt Gallicani Episcopi, Fraternalis quoque tua deplorare apud Nos voluit clades, quibus per hos decem annos prolapsa Gallicana Ecclesia ne ad interitum ruat nunc maxime pertimescimus. Et omnium quidem vestrorum, culpam aenumarum merito in Jansenianam haeresim confers. Quis enim est rerum huius temporis tam imperitus, qui nesciat, perfidissimae sectae praestigis, fraudibus, ac dolis corruptam apud vos esse Catholicam fidei integritatem, Ecclesiae divinam potestatem proculcatam, ac pene prostritam, Episcopis servitutis jugum impositum, deleta fere omnia iura Ecclesiasticae disciplinae, sacros Ministros,

qui sancta Mystera fideliter dispensare voluerint, atrociter divexatos, Societatem Jesu in Gallia fere omni deletam, et ab ea extinguenda ad Ecclesiam, si fieri posset, et Sedem Apostolicam excindendam, Jansenianorum auspiciatos esse furores, quam nefariis consiliis suis maximo esse impedimento perpexerant.

§. 2. Et nunc gloriabundi sibi invicem gratulantur propositi sui tandem evasisse victores, et quod boni omnes Ecclesiae filii dolent, id illi impotenti laetitia gestiunt, eam Societatem, quae adversus quosque veritatis bostes, ac praesertim contra bujus aetatis novatores adeo strenue pugnavit pro Catholica fide, misere profligatam, sacra ejus vota impie proculcata et interdicta, ejus Instituti pietatem sacrilegis dieteriis, et maledictis proscissam; qui illud Institutum profitebantur partim solum vertere coactos, partim in suae ipsorum Patriae sinu ad peregrinitatem redactos, a sacris functionibus amotos, et suo spoliatos propemodum sacerdotio, hac, et illac vagos, egenos, et inopes, triste omnibus Ecclesiae filiis, haereticorum vero crudelibus oculis iurandum praeberere spectaculum.

§. 3. Haec sunt Jansenianae haeresis palmae, bisque gloriosiores relaturas sibi blanditur, nisi Nos Deus aliquando respiciat. *Ova Aspidum ruperunt, et quod consutum est, erumpet in regulum:* et nunc videmur perfidissimam sectam videre extenta manu Calvinianam germanam sororem suam nitu appellare, secuta ut in istud redeat Regnum, quod Deus Ecclesiae suae tandem miseratus prohibeat, et vero prohibebit, qui super muros Jerusalem tam egregios Episcopos tui similes, Ven. Frater, custodes constituit, qui spiritu sapientiae et fortitudinis, plene, nullisque perterrefacti periculis, tota die ac nocte non tacebitis. Quamobrem instructionem istam tuam, quam te paratam habere scribis, ne patiaris diutius ab Ecclesia desiderari. Fecere id alii VV. Fratres Collegae tui. Nec aliter in hac iniquitate temporum defendi posse existimamus Catholicam fidem, quam si in suis quisque vestrum Dioecibus, libertate Sacerdotali, populum doceat, quanto se seelere adstringat, qui Constitutioni Unigenitus re-

Ah ipsa Jan-
seniana secta
derivasse
procedendum
est in Cleri-
co Societate
Jesu nefari-
um proscru-
ptionem.

Janseniani
cum Calvi-
niana con-
juncti cun-
ctis molun-
tur, adeoque
Episcopali
opus est fir-
mitate ad
eorum impe-
tum compri-
mendum.

fragando, Ecclesiae auctoritatem contemnit; et qui notorie eidem dogmatico decreto resistit, indignum esse quem faciat divinarum Mysteriorum participem. Quod scribis ad tuendam in hac tanta perturbatione temporum Catholicam fidem, magna opus esse Episcoporum consensione, et firma concordia, nec quemquam melius quam Nos eam posse conglutinare, id sedulo fecimus, cum ad plurimum Coepiscoporum istius Regni literas respondendo, eorum pietatem, Dei Zelo, et fidei custodiendae studium excitavimus, nec ullam occasionem praeterire patiemur, quin eos ad concordiam inter se, et cum hac Sacra B. Petri Sede conjunctionem, a qua novatores eos student avellere, adhortemur.

§. 4. Te vero Ven. Frater, quem ea Sede, quam B. Martinus obtinuit, dignissimum esse singulares probant virtutes tuae, egregia pietas, salutis animarum tuae fidei commissarum flagrantissimum studium, et cura praecipua, tum in defendenda Catholica fide, tuendisque Ecclesiae divinis juribus invicta constantia, ut tamquam expressum Catholici Episcopi intuemur exemplar, sic omnibus te cumulabimus laudibus, si Pastoralis tuae evulganda, tuarum Episcopaliū virtutum novum exhibueris documentum. Et Fraternali tuae, quam in visceribus gerimus charitatis, Apostolicam benedictionem intimo Nostri cordis affectu peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIV. Novembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDXL.

Dat. die 20.
Nov. 1764.
Ann. VII.

Confirmatio literarum Urbani VIII. et Innocentii XI. nec non Sententiae Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia Discalceatorum, quoad Officium Procuratorum Generalium Provinciarum in Hispaniis, et Indiis, et quoad Religiosos ex Hispanicis Provinciis ad Regiam Aulam Matriti se se conferentes pro agendis Propinquorum, vel Coniunctionum negotiis.

Constitutio Innocentii XI. diei 17. Junii 1679. qua confirmantur literae in forma Brevis Urbani VIII. dierum 28. Julii 1636., et 10. Decembris 1642. quoad Religiosos ex Hispanicis Provinciis ad Regiam Aulam Matriti accedentes, nec non tempus, et loca illorum immorationis, habetur impressa in Bullario Mainardi, ubi relatas pariter sunt praedictae duo literae Urbani VIII.; at literae praecaudati Urbani diei 5. Octobris 1643. quibus facultas tribuitur Ministro Generali, et Commissario Generali prorogandi tempus habitationis praedictorum exteriorum Religiosorum, non reperiuntur in Mainardiana Collectione, ubi pariter desiderantur literae Innocentii XI. diei 7. Novembris 1679. quibus praecedentes Urbani VIII. confirmantur quoad dictam facultatem tributam Ministro, et Commissario Generalibus hujus Ordinis.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes Lutre Frater expresse professus, et Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia Discalceatorum nuncupatorum quod alias felic. record. Urbanus VIII. praedecessor Noster, per suas in simili forma Brevis expeditas literas die XXVIII. Julii anno MDCXXXVI. Motu proprio, et ex certa scientia Fratribus Discalceatis cujusvis Provinciae Hispaniarum dicti Ordinis, qui pro tempore de Superiorum suorum licentia, se conferrent ad Aulam Regiam Matriti pro rebus, et negociis suis gerendis, praecipit, ne in alia quam S. Aegidii et S. Bernardini Domibus Regularibus ejusdem Ordinis, et Instituti in Oppido Matriti, Civitate nuncupato, Toletanae Dioecesis existentibus, arbitrio Ministri Provincialis Provinciae S. Josephi eorumdem Fratrum, diversarentur. Cum vero postmodum existens Minister Generalis dicti Ordinis Frater Joannes Merinero, inter alia statuerit, ac ordinaverit, quod Religiosi Discalceati exteri aliarum Provinciarum, qui in dies pro suis, ac suorum Parentum, seu Consanguineorum negociis, ad Curiam Matritensem se conferrent, si negocia non admodum ur-

Urbanus VIII. praescripserat quod Religiosi hujus Ordinis ad Aulam Regiam Matriti se se conferrent stato tempore demumque discesserint in Conventibus Sancti Aegidii, et S. Bernardini.

gentia fuissent, per biduum tantum in alterutra ex dictis Regularibus Domibus Matriti commorari; si vero urgentia fuissent, morum viginti dierum ibidem trahere respective valeret; si denique intra viginti dies negotia bujuszmodi nullatenus expediri possent, deberent nihilominus iidem exteri Fratres e dicta Curia migrare, et ad suas regredi Provincias, relicta negotiorum cura Procuratori praefato Conventus S. Aegidii.

§. 2. Statuta, et Ordinationes bujuszmodi idem Urbanus praedecessor Noster confirmavit, et approbavit, prout in aliis in dicta forma Brevis expeditis literis die X. Decembris MDCXLII. uberius continetur. Sed exortis deinde discordiis, et litibus super enunciatis Statutis, et Ordinibus inter dictam Provinciam S. Josephi ex una, caeterasque Discalceatorum ejusdem Ordinis Provincias ex altera partibus, eo quia in tam brevi temporis spatio Fratres Discalceati exteri commorantes Matriti in altera ex dictis duobus domibus, non poterant negotia expedire, pro his dirimendis litibus, et controversiis ad preces tunc existentis Ministri Generalis, idem Urbanus praedecessor Noster, per alias suas literas in simili forma Brevis datas die 5. Octobris MDCXLIII, declaravit, quod per praefatum Statutorum, et Ordinum confirmationem, sublata non fuisset nec esset facultas Ministro, et Commissario Generalibus dicti Ordinis pro tempore existentibus, quominus ipsi in praefata dispensare possent ipsorumque Ministri, et Commissarii Generalium dispositioni commisit, et reliquit, ut pro temporum varietate, rerum urgentia, bonoque regimine cum opus fuerit, super praemissis dispensarent, et prout plenius in dictis literis contineri dignoscitur.

§. 3. Instantibus deinde Fratribus praefatae Provinciae S. Josephi, ac humiliter supplicantibus fel. rec. Innocentius Papa XI. iidem praedecessor Noster per alias suas in simili forma Brevis expeditas literas die XVII. Decembris MDCCLXXIX, primo, et secundo super enunciatis dicti Urbani praedecessoris literas, earum tenoribus insertis, confirmavit, et approbavit, nulla penitus facta mentione ultimae dictae declarationis dictarum li-

terarum ejusdem Urbani praedecessoris expeditarum sub die V. Octobris MDCXLIII. Quocirca ad praevendendas novas lites, ac controversias, quae sine dubio, inter Provincias praefatas exoriturae timebantur, ad supplicationem Fratris Petri Exporrin, tunc in Romana Curia existentis Procuratoris Generalis dicti Ordinis, Idem Innocentius praedecessor per alias desuper in simili forma Brevis expeditas literas die VII. Nov. MDCCLXXIX, declarationem, in ultimo dictis literis Urbani contentam, renovavit, eamque ab omnibus, ad quos spectaret, servari voluit, sicut in iidem Innocentii praedecessoris posterioribus literis plenius habetur.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, non obstantibus praemissis, Fratres dictae Provinciae Sancti Josephi dicti Ordinis ausi postmodum fuerint unum ex ipsis constituere Procuratorem Generalem omnium negotiorum caeterarum Provinciarum Discalceatorum in Aula Regia Matritensi, cui ab aliis Provinciis praefatis committenda esse negotia contendeant, orte idcirco fuit lis, et causa universalis ioter dictam Provinciam S. Josephi ex una, caeterasque Provincias Discalceatorum ejusdem Ordinis ex altera partibus coram tunc existente Ministro Generale dicti Ordinis Fratre Joanne Vermexo, qui suam in varia capita distinctam protulit definitivam Sententiam, cujus quatuor praecipua capita sententiae qui sequitur, videlicet .

• Christi nomine invocato. In causa, et causis, quae coram Nobis versae fuerint, et vertuntur inter Fratrem Bernardum a S. Maria Procuratorem Nostrae Provinciae S. Josephi ex una, et Procuratores diversarum Provinciarum Discalceatorum Hispaniae, et Indiarum ex altera partibus, praevia consultatione, et consilio nonnullorum Patrum graviorum in Ordine pro exacta dictae causae, et causarum definitione, per sequentia procelimus separata capita, videlicet . I. Quoad subsistentiam, et validitatem officii Procuratoris Generalis, seu de Aula Regia, nomine omnium Nostrarum Provinciarum Discalceatorum horum Regnorum Hispaniae, et Indiarum, quam suo officio Procuratoris Nostri Conventus S. Aegidii infixam, et consolidatam

Disidia sublevo ideo ad arbitratu de-
stinatione
Procuratoris
Generalis, qui
conceditur
Principibus
in Hispania
negotia Matriti
agere.

Tenore Sen-
tentiae Mi-
nistri Gene-
ralis, qui de
causa disci-
pulis per dicitur
in posterum
versam dam.

Ubi de i-
dem Tele-
ona VIII. ar-
bitrio Mini-
stri Gene-
ralis, vel Com-
missarii Ge-
neralis reli-
quis prae-
sentibus le-
gis, quo in
praefato
Conventus
Immense
pomer rati-
Religionis
Matriti ac-
cedentes.

Innocentius
XI. dum Ur-
banus VIII.
litteras con-
firmavit nul-
lam scilicet
mentionem
de superior
facultate Mi-
nistri Gene-
ralis, et Com-
missarii Ge-
neralis sub-
ta.

contendit Frater Bernardinus a S. Maria, vigore literarum Patentium sibi collatarum a R. P. F. Didaco a Portuplano Ministro Provinciali hujus Nostrae Provinciae S. Josephi et ea de causa ipsum Fratrem Bernardum esse personam legitimam pro tractandis omnibus causis, et negotiis dictarum Nostrarum Provinciarum, tam agendo, quam defendendo, nec ad id indigere procura speciali, declaramus hac in parte Fratrem Josephum Tortubia, et Fratrem Emanuelem a Jesu Maria successorem Fratris Bernardi a Trinitate, nomine quinque Provinciarum Discalceatorum Hispaniae, et Indiarum, pro quibus agunt, rite ac recte suam intentionem ac incumbentia probasse, et pro probatis admittimus, dictum vero Bernardum a S. Maria nomine suo, et dictae Nostrae Provinciae S. Josephi, hac in parte sibi incumbentia non probasse, proindeque absolvimus dictas Nostras Provincias in hac causa comparentes ab impetitis per dictum Fratrem Bernardum a S. Maria, cui in hac parte perpetuum silentium imponimus, declarantes, ipsum non esse personam legitimam pro tractandis causis, et negotiis Nostrarum Provinciarum, earumque Superiorum, et Religiosorum, tam agendo, quam defendendo, dictasque literas Patentes supradicti R. P. F. Didaci a Portuplano Ministri Provincialis Provinciae S. Josephi non fuisse, nec esse titulum habilem, legitimum, et de jure requisitum, ad legitimandam dicti Procuratoris personam, minusque vota consultiva Mediolanensis nuncupata, quia leges non sunt; Mandantes praeterea dicto Fratri Bernardo a Sancta Maria, sub poena privationis officii, actisque legitimis, ne a die intimationis hujus Nostrae Sententiae se nuncupare, aut nuncupari facere audeat, quovis sub praetextu, Procuratorem Generalem dictarum Nostrarum Provinciarum Discalceatorum, neque se immisceat, aut ingerat, sine speciali illarum Procura, in tractandis earum causis, et negotiis, neque inquietet, aut perturbet Procuratores dictarum Provinciarum, libero usu earum Procura, et Commissionum, quibus suffulti ad hanc Aulam accedunt; alias praeter processum contra ipsum ad ea, quae juris fuerint, irritum declarabitur, quidquid abs-

que Procura agi contigerit. Mandamus quoque R. P. Fr. Didaco de Portuplano moderno Provinciali dictae Nostrae Provinciae S. Josephi ejusque in Officio Successoribus, nec non Patribus Diffinitorii, et Discretorii dictae Nostrae Provinciae, prout ad quemlibet illorum spectat, quod in posterum nullimode conferant literas Patentes tituli Procuratoris in Aula Regia. ad caeteras Provincias extensas; alias ultra declarationem nullitatis adversus contrafacientes, toto juris rigore procedemus; reservato tamen jure dictae Nostrae Provinciae S. Josephi, ut in tractandis suis negotiis, jure sibi competente utatur, permittimusque ut Procurator, quem ipsa Provincia habuerit, tractare valeat tam agendo, quam definiendo quaecumque negotia quae a caeteris Discalceatorum Provinciis sibi committi contigerit, quo casu Commissionis specialis, in instantiis, et supplicibus libellis nuncupare se valeat Procuratorem illius Provinciae, a qua mandatum habuerit. • II. Quo vero ad Breve Apostolicum Motu-proprio a S. Memoriae Urbano VIII. expeditum Romae die XXVIII. Julii MDCXXXVI. confirmatum, et insertum in alio Brevi felic. record. Innocentii Papae XI. die XVII. Junii MDCLXXIX., cum illud expresse disponat, de Religiosis Discalceatis Provinciae Hispaniae ad Aulam Regiam accedentibus, pro suis rebus, negotiisque tractandis; declaramus, eos praecise teneri ad hospitandum in altero ex duobus Conventibus, aut nimirum S. Aegidii, aut S. Bernardini juxta seriem, ac tenorem dicti Brevis nec hospitari posse in aliquo alio Conventu, minusque in Domibus saecularium, nisi ad id specialiter habeant licentiam, seu indultum Apostolicum, aut alicujus ex Sacris Congregationibus, quod antea Nobis exhibere debeant, ut de illo constet; Nobis, Nostrisque successoribus reservantes declarationem casuum, in quibus pro gravitate negotiorum, Ordini, aut eorum Provinciis comunum, magis expediat, seu necessaria sit commoratio alicujus, seu aliquorum Religiosorum Discalceatorum dictarum Provinciarum in hoc Conventu S. Francisci, prout a Nostris praedecessoribus inconcussae servatum est. — III. Pariter quoad aliud Breve ejusdem Urbani VIII. da-

lum die 10. Decembris 1642. confirmatorium statutorum conditorum a Reverendissimo P. Fr. Joanne Marinero praedecessore, et supradictum Breve Innocentii XI. datum praefata die 17. Junii 1679. in quo de verbo ad verbum inserta leguntur praefata Urhani Brevia, et Statuta, quae ibi denno confirmantur ad instantiam Nostrae Provinciae S. Josephi, mature considerantes, quod dicta statuta, et Brevia edita sunt pro provinciis Hispaniae, et pro Fratribus Discalceatis exteris in dies antecedentibus ad hanc Aulam Regiam pro suis, aut suorum Parentum, et Consanguineorum negociis, neque nientio eorum Religiosorum, qui aliquando accedunt, seu accedere possunt missi a suis Provinciis cum procurae mandatis, vel instructionibus pro communibus earundem Provinciarum negociis, declaramus, praefatos Religiosos, qui accedere solent, et in dies accedunt ad hanc Regiam Aulam pro suis particularibus negociis, aut suorum Parentum, vel Consanguineorum, in dictis Statutis, Brevibusque re ipsa comprahendi, proindeque hospitari debere in alterutro ex Conventibus S. Aegidii, et S. Bernardini, juxta formam, et tenorem pro tempore, ac sub poenis in hisdem Statutis, et Brevibus contentis, neque moram trahere posse ultra tempus ibi praescriptum, minusque aliquem Superiorem, dictorum duorum Conventuum, vel Provinciale Nostrae Provinciae S. Josephi, et quemlibet alium eos retinere, aut ut detineantur quovis sub praetextu permittere valere, alias incurrant ipso facto in poenas inibi expressas, etiam unica vice contravenientes; Nobis, Nostrisque successoribus reservantes facultatem, Nobis tantum competentem vigore alterius Brevis ejusdem Innocentii XI. incipientis *Altas nos etc.* sub datum 7. Novembr. 1679. ut dispensare possimus quoad tempus permanentiae cum hujusmodi Religiosis hospitibus ad hanc Regiam Aulam accedentibus pro suis negociis, prout expedire visum fuerit. — IV. Quo vero ad eos Religiosos Discalceatos Provinciarum Hispaniae huc accedentes, missos a suis respective Provinciis cum eorum mandatis, vel instructionibus pro communibus ipsarum, seu earum Conventuum negociis, declaramus non

esse comprahensos in dictis Statutis, et Brevibus Apostolicis, proindeque, si quando contingat, sic missos a Provincia huc accedere, posse per se ipsos incipere, prosequi, et terminare negocia, juxta sibi mandata, et instructiones quas habeant, neque teneri ad servandam formam, temporisque praefixionem in dictis Statutis, et Brevibus praescriptas, minusque ad committenda negocia, pro quibus a suis Provinciis mittentur, Procuratori Provinciae S. Josephi, sen Procuratori Conventus S. Aegidii, nisi eadem Hispaniarum Provinciae, in decursu causarum aliter determinaverint; peractis autem negociis sibi commissis, eos quique ex tum comprahendi inter illos de quibus in dictis Statutis, et Brevibus disponitur, proindeque ad eorum exactam observantiam tunc teneri, et subijci, sub poenis ibi contentis. Specialiter quoque declaramus, quod Religiosi Discalceati exteri nullimode elemosynas petere in hac Regia Aula, neque illis uti valeant directe, aut indirecte in praefudicium dictorum Conventuum S. Aegidii, et S. Bernardini: quin imo in hac parte mandamus, ut observentur statuta, et laudabiles consuetudines Discalceatorum, quoad territorium, et districtum Conventuum pro exactione elemosynarum comunum. Et ita definitive pronunciamus, iudicamus, atque mandamus. Matriti ex Cella habitationis Commissariorum Indiarum die 25. Febr. 1739. — Fr. Joannes Vermexo Minister Generalis — Fr. Bonagratia ab Alexandria Testis — Fr. Francisus Martinez Testis — Fr. Ignatius Arbiel Testis — Loco † Signi — Ita est Fr. Melchior Marquez Pro-Secretarius Generalis Ordinis. *

§. 5. Appellatione vero interposita per Procuratorem dictae Provinciae S. Josephi, adversus eandem sententiam, delata fuit lis, et causa contestata in secunda instantia coram VV. FFr. Nostris S. R. E. Cardinalibus, negociis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositis; ac licet quoad alia, et peculiaria capita lis ista fuerit continuata, et definita, in iis tamen quae praeserta capita respiciebant, interposita appellatio, ut asseritur, deserta inde remansit, dictaque sententia plenam habuit, et omnimodam executionem. Praedictis omnibus tamen parvi-

A qua relata
Sententia ap-
pellatione in-
terposita cau-
sa delata est
ad S. Con-
gregacionem
Episcoporum,
et Regularium
et ibidem des-
serta.

pensis, nuperrime existens tunc Minister Provincialis dictae Provinciae S. Josephi, nonnulla contra expressum ejusdem sententiae tenorem innovare praesumpsit; quapropter reasumpta causae cognitione a dilecto filio Fr. Petro Joannettio de Molina, hodierno dicti Ordinis Ministro Generali, praefatam sententiam sui praedecessoris, dictus Petrus Joannettius de Molina Minister Generalis, quoad dicta capita in omnibus, et per omnia, et quibuscumque non obstantibus, exequi mandavit per suum definitivum Decretum, tenoris qui sequitur, videlicet.

Tenor Sententiae confirmatoriae praecedentis.

• Visis his actis a nostro Reverendissimo P. Ministro Generali Fr. Petro Joannettio de Molina, mandavit servari sententiam per Reverendissimum P. Fr. Joannem Vermexo suum praedecessorem die 25. Februarii 1739. latam, prout hactenus servata est, et RR. PP. Provincialis S. Josephi, Guardianus Regii Conventus S. Aegidii, aut quilibet, alius Religiosus subditus, dictae sententiae nullatenus contravenire praesumant sub poena excommunicationis majoris, et privationis officio respective. Ita decrevit, atque mandavit Paternitas sua Reverendissima. In hoc Conventu S. Francisci Matritensi die 19. Augusti 1763. — Fr. Petrus Joannettius de Molina Minister Generalis — Ita est Fr. Christophorus Sanchez Secretarius Generalis Ordinis. »

Preces portae pro confirmatione supra relatae sententiae.

§. 6. Ad dirimendas igitur super praemissis omnes controversias, ut praefertur exortas, idem Joannes Procurator Generalis Nobis humiliter supplicari fecit, ut sententiam, et decretum hujusmodi, quo firmius subsistant, et serventur exactius, apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communicare, ac alias opportune in praemissis providere dignaremur.

Pontifex praevia confirmatione litterarum Urbanus VIII. et Innocentius XI. super dictam sententiam confirmat.

§. 7. Nos ipsius Joannis Procuratoris Generalis votis hac in re, quantum in Domino possumus annuere volentes, eumque a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Ve-

nerahilium eorumdem Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, negociis, et Consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum, qui relationem dilecti filii Nostri Aloysii Mariae S. R. E. Diaconi Cardinalis Torregiani nuncupati, apud Nos, et Sedem Apostolicam dicti Ordinis Protectoris, attenderunt, consilio, prima dumtaxat quatuor supra praeserta capita enunciatae sententiae emanatae de anno 1739, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen in praemissis auctoritate Congregationis praefatorum Cardinalium.

§. 8. Decernentes, ipsas praesentes literas, et omnia, et singula in eis contenta, et expressa semper firma, valida et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, plenissime suffragari et ab illis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos etiam causarum Palatii Nostri Auditores judicari, et definiri debere, sublata eis, et eorum cuilibet quacumque aliter judicandi, et interpretandi facultate; quod si secus factum fuerit id omne irritum, et inane, ad pristinum statum reducere curabimus.

Clausula sublati, et decretum irritum.

§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quateus opus sit, dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis in contrariis praevissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis eorum tenores, pro insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XX. Novembris MDCCLXIV. Pontificatus nostri Anno septimo.

Derogatio contrariis.

CDXLI.

Dec. de 31.
Nov. 1764.
Anno VII.

Cum Clemente e Ducibus Saxoniae, Regio-
que Poloniae Principe gratulatur quod in
Coadjutorem Ecclesiae Augustanae electus
sit, atque electionem hanc brevi se fore
confirmatorum Pontifex nunciat.

*Litteras Apostolicas quibus dispensatio indul-
gatur ad hoc ut praesens in Coadjutorem
electio locum habere possit habentur hoc
Tomo sub Numero CDXXVII. pag. 887.*

Dilectissimo in Christo Filio Nostro Clementi
e Ducibus Saxoniae Regio Poloniae Princi-
cipi Electo Frisingensi, et Ratisponensi.

Clemens PP. XIII.

Dilectissime in Christo Fili Noster
salutem, et Apostolicam benedictionem.

Cum suspensio et sollicito animo, quae
Nostra est erga te benevolentia remque
tuarum studium, scire averemus quid esset
novi de Augustano Capitulo; quod ad quin-
tam hujus Mensis diem edictum fuerat, op-
portuna redditae sunt Nobis litterae tuae, quae
Nobis attulerunt, te, quod maxime voleba-
mus Augustano Episcopo datum esse Coadju-
torem: quem optatissimum nunciam ut cu-
pide expectabamus, sic tui electionem quam
primum libentissime confirmabimus. Vides,
dilectissime in Christo Fili Noster, quae di-
vinæ providentiae agendi sit ratio, ut secun-
das res asperis misceat et adversis, ne super
refracte fortunæ animo concidamus, neve si
omnia Nobis eveniant ex sententia, nimia re-
rum humanarum aublari prosperitate, ab ea
cogitatione, quam debemus in aeterna beati-
tudine adipiscenda habere defixam avoca-
mur. Quamobrem quicumque sit rerum sta-
tus nostrarum, Deo gratulemur; ad cujus vo-
luntatem, nostra semper accommodanda vo-
luntas est. Interea tam laeti hoc eventu, quam
cupidi ut Dilectioni tuae semper bene sit, et
prosperissima quaeque contingant, Apostoli-
cam benedictionem tibi dilectissime in Chri-
sto Fili Noster, peramanter impertimur. Da-

tum Romae apud S. Mariam Majorem sub An-
nulo Piscatoris die vigesima prima Novem-
bris MDCCLXIV. Pontificatus Nostri anno se-
ptimo.

CDXLII.

Monasterio Monialium Sancti Angeli Custodis
Civitatis Granatae indulget ut ex Massa red-
dituum quietae partis bonorum ab intesta-
to morentium in dicta Civitate, et Dioce-
ces, quaeque in suffragium defunctorum
applicari solent, mille ducata aurea de
Camera pro una vice applicentur eidem
Monasterio pro dimittendo aere alieno, do-
cata autem sexcenta quotannis pro Monia-
lium sustentatione.

Dec. de 5.
Dec. 1764.
Anno VII.

Venerabili Fratri
Archiepiscopo Granatensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectae
in Christo filiae moderna Abbatissa, seu Prio-
rissa, et Moniales Monasterii Sancti Angeli
Custodis istius Civitatis Granatensis, quod
licet dictum Monasterium fuerit fundatum,
et erectum sub conditione non mendicandi,
attamen ejus redditus sunt ita exigui, et te-
nuis, ut dictae Moniales in summa necessi-
tate, et angustia vivere cogantur, et ob ca-
lamitatem temporum magis magisque ejus-
dem Monasterii egestates augeantur, cum
redditus ad ipsum spectantes non sine diu-
turna mora, et prolatione percipiantur ac
propter communem miseriam totius popu-
li elemosynae, quae sponte elargiri consu-
verant eidem Monasterio vel diminutae fue-
rint, vel penitus defecerint, adeo ut dictum
Monasterium jam aere alieno maxime gravatum,
et in summa miseria reperiat. Idcirco
ipsae Exponentes considerantes, quod ad
occurrendum earum urgentibus necessitati-
bus, et ad sollevandum Monasterium prae-
dictum aere alieno gravatum, nullum aliud

Præter per-
petuas pen-
siones indebitas
consequendo
aeris alieni
Monasterium quæ-
rentate.

remedium superest, nisi quod per Nos, et Sedem Apostolicam indulgeatur, ut ex Massae communi quintae partis bonorum personarum ab intestato morientium, quae a Iudicibus Praeventibus, seu Praesidentibus nuncupatis ipsius Civitatis, ac totius Regni Granatensis applicari solent in suffragium animarum sic defunctorum, distribui, et per solvi possit eidem Monasterio pro unica vice tantum summa mille ducatorum Auri de Camera pro extinctione debiti contracti, et pro earum manutentione annuatim summa sexcentum ducatorum auri parium. Nobis propterea dictae Exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in premissis opportune providere, et ut infra indulgere de beniguitate Apostolica dignemur.

Prolixius pre-
cibus communi,
et gratius
requiritur
Archiepi-
scopo Gra-
natensi com-
municare.

§. 2. Nos igitur ipsas Exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personae a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quancumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fure consentes, hujusmodi supplicationibus inclinati de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Negotiis, et Consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum, qui relationem tuam ad eosdem Cardinales super praemissis transmissam attenderunt, consilio, Fraternalitati tuae per praesentes committimus, et mandamus ut veris existentibus narratis, et accedente consensu Praesidium, ac instructio Monialibus praedictis unere suffragandi defunctos eum aliqua oratione per te ipsum designanda, et quotidie ab ipsis recitanda, durante inopia Monasterii hujusmodi, petitam facultatem auctoritate Nostra Apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia imperiariis.

Thomae
nostrum
fuit.

§. 3. Nun obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit dicti Monasterii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub

Annulo Piscatoris die V. Decem. MDCCLXIV.
Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDXLIII.

Archiepiscopo Aquisextiensis de Gallicanae Ecclesiae malis conquerenti respondet, eundemque consolatur.

Dec. die 15.
Dec. 1764.
Anno VII.

Vide Epistolam supra relatam sub Num. CDXXXIX. et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Jo. Baptistae Antonio
Archiepiscopo Aquisextiensis.

Clemens PP. XIII.

Venerabilia Frater salutem,
at Apostolicam benedictionem.

§. 1. In hac caligine temporum, cum eo se perverituros putant Catholicae Ecclesiae hostes in Gallia, ut ab alienatis fidelium animis ab hac sacra B. Petri Apostolica Sede, vera fides et pius Dei cultus ab eo Regno eliminetur, lucem aliquam respicere Nobis videtur, ubi ab Episcopis tui similibus literae ad Nos perferuntur testes eorum futilitatis atque constantiae. Cujusmodi epistolam a Fraternalitate tua modo accepimus, unde nihil eorum abesse videtur, quae asperitate rerum exulceratum in dies magis dolorem Nostrum aliquam consolatione permulcet: flagrantissimus incurruptae fidei zelus, mirifica ad defendendam Ecclesiae divinam potestatem alacritas, egregium in Apostolicam Sedem studium, et praecleara devotio, illa denique excelsitas animi et magnitudo Episcopo plane digna, qua quibuscumque objectis terroribus, obedire mavelis Deo, quam hominibus, paratus ad omnes acerbitates perferendas pro Christo, neque vero hujus zell tui, pietatis, et altitudinis animi ex literis tantummodo tuis sumimus testimonium, quin probe cognitum habemus, Fraternalitatem tuam nullis perterrefactam periculis, ubi ageretur de bene, et fideliter Episcopale mu-

la supra
Pontificatus
dote pro a-
venio in Gal-
lia Religione
rebus, con-
gruum affe-
rent consolati-
onem Epi-
scoporum in-
terea muni-
diti constanti-
tatem obse-
stantes.

nere obsequium ad omnem admirationem se objecisse, multisque vexatam contumeliis, et atrociter exagitata, nihil molestisrum non esse perpessam. Id vero est persecutionem pati propter iustitiam. Quamobrem confide Ven. Frater, in eorum te esse numero, quos Beatos Christus Dominus praedicavit. Contra vob illis, qui cum nonnullis ad fortunae motum se moveant videntur ex his esse, qui obliiti Montem Sanctum Dei, et ait Propheta, ponunt fortunae mensam, et libant super eam, quos per difficile est caritatem denique suam pacifice deducere ad inferos.

§ 2. Quod autem scribis, Episcopos Fratres Nostros in his fluctuosis deplorandisque temporibus Nostro egere auxilio, quam vultis nunc vobis feramus opem, cum Deus in ira sua videtur continere misericordias suas? O muno Domini usquequo non quiesces? ingredi vaginam tuam, refrigerare, et sile. Sed nunquid in aeternam projicit Deus, sui non apponet, ut complacitor sit adhuc? Bonus Dominus, et confortans in die tribulationis, et sciens sperantes in se. Nos quod adhuc potuimus, tenebras illas, quas Janseniani fidelium oculis studuerunt effundere videmus penitus dispulisse, eum ad complures Coepiscopos Nostros, qui querebudas ad Nos litteras de Gallicana Ecclesiae aerumnis dederunt, respondendo, qui sint Nostri sensus, in hac tanta calamitate diserte declaravimus: mala haec omnia inde evenisse, quod illius haeresis sectantes relictis viribus, quas ob acceptas ab Ecclesia luitas plagas, jamdiu amiserant, saeculares Magistratus, in eandem Ecclesiam incenderint, atque eorum abusi favore, et potentia fideles strenuoque Episcoporum cooperatores Regno expulerint, Sacros Ministros, qui ab Augustissima Meusa, notorie refragantes Constitutioni Unigenitus prohiberent, in vincula duxerint, in exilium egerint, os Episcoporum, omnibus terroribus intentatis, compresserint, Ecclesiam denique omni spoliata potestate, quam a Christo Domino accepit in durissimam redegerint servitutem.

§ 3. Idemque literis Nostris rotunde scripsimus, parendum omnino Encielycae quam sel: rec: Praedecessor Noster Benedi-

ctus XIV. flagitantibus Gallicanis Episcopis edidit, quorum iidem rogatu ipsi quoque confirmavimus. Constitutionem Unigenitus, dogmaticum esse huius Apostolicae Sedis decretum, cui parere qui recuset, illum a Sacra mensa removendum: errores Baji, Jansenii, et Quesnellii veros esse errores, non, et, impudenter Janseniani jactare audent in vulgus, mera signenta: serpere ut cancer Jansenianam haeresim in Ecclesiam, quique ea delitit vanum esse Phantasma, intolerabili temeritate in Romanos Pontifices, qui eam haeresim tot decretis perculerint, et in universam Ecclesiam esse injurias. Decretis denique omnibus, quae praedecessores Nostri tolerant adversus eorumdem Baji, Jansenii, et Quesnellii pestiferos errores, omnimodum deberi obedientiam: atque de his omnibus lusa quomque Diocesis debere Episcopum, fideles soae fidei et custodisse concreditis, quam saepissimum almonere: lique testimonium perhibere hos esse Nostros, Nostrorumque praedecessorum sensum fuisse. Memendum quidem agnosceamus, ne qui libertate Sacerdotum ad suum populum prodeat, atque haec omnia illi e superiore loco denunciet, magna sibi creet periculum, sed ab eo tuendum magis, qui habet potestatem mittere in gehennam ignis. At si Nobis quae hujusmodi sunt ministerii fideliter, et atrox obsequiis, gravior malorum vis ingubuerit, forti animo, et Christiana patientia, cuius Dominus Jesus tanta Nobis exhibuit exempla mandandum in Episcopali statione et custodia, ut cum visitaverit Deus exercituum gregem suum, illudque Nos rogerit: ubi est Grex qui datus est tibi, peris inclytum? ne conscientiae gladio pungamur, quod bonum certamen fidei nun certaverimus, gregemque Christi simul passi fieri in devotionem omnium bestiarum.

§ 4. De Alesiensis Episcopo iure Fraternalitas tua conqueritur. Apostolorum Officio Nostro deesse volumus, qui a recta semita Fratrem aberrantem, ea, quae universalis Ecclesiae Pastorem decet, charitate monuimus, ut se ad viam retrahat veritatis. Et illum quidem teniore exhortatione ad Corpiscoporum benevolentium coetu existimavimus reduci oport-

§ 1. Tug.
Encielycae
Benedicti
XIV.

Requiritur
littera Gallicana
Episcopis § 2.
Sed et muni-
bus, et jam
propterea
ait Pontifex,
data contra
Jansenianorum
doctrinam
instruat.

Pontifex
universalis
almonere
Constitutionem
UNIGENITAE

Quae rationes
ad hunc modum
proponuntur
sunt a
Pontifice
Episcopo
Pentecostes
dignitas
explicat.

tere, et lacerare, quod fortasse præter violentiam illi excidit gravissimam, reprehendendum dissimulare malimus, ne severioribus verbis, ut æquum fuisset, hominem castigaremus. Nam et lingua mollis, ut ait sapiens confringit duritiem, et Fratrī etiam pudori parcere docuit ejus Nos coeterequin commiseresceret, quod ab Ecclesiæ hostibus tem misero fuerit deceptus. Interea tentisper expectandum putamus, dum moerorem, quem prolapsione sua Fratribus attulit, sese erigens, adspirante Dei gratia, in lætitiā convertat.

Hanc Episcopos propter
eius constantiam,
et firmitatem
notam, et
omnino laudatam
et in
proposito
perpetuam.

§. 5. Te vero, Ven. Frater, qui tantis sedulitate Gregem tuum custodis et vigilantia, qui voce scriptisque tuis a venenatis pascuis retrahere nunquam desinis, omni ducimus dignum esse præconio, et in te fuisse, et esse depraehendimus spiritum sapientiæ et intellectus, spiritum consilii, et fortitudinis, spiritum denique scientiæ, et pietatis. Haec S. Spiritus dona, tuo ut animo infixā semper adhaereant, misericordissimum Deum exire, precabimur: et e Nostræ charitatis visceribus depromptam Fraternalitatis tuæ Apostolicam benedictionem, singularis erga te benevolentiae pignus, peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die XII. Decembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDXLIV.

1864. 12.
Dec. 12.
Anno VII.

De eodem argumento Literas mittit Episcopo Apamiarum.

Vide Epistolam superiorem, et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Henrico Gastoni
Episcopo Apamiarum.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Quia
quod
quod
quod

§. 1. De ærumnosissimo Gallicanæ Ecclesiæ statu queribundus literas a Fraternalitate

tua haud ita pridem accepimus, laicam potestatem doles ita Ecclesiæ auctoritati infensam, ut manum suam tamquam hostis miserit ad omnia desiderabilia ejus; ac vehementer de illa potissimum in dignitate jure conquereris, laicos homines facultatem sibi vindicare, quid rectum, quid pravam sit in doctrina tam quæ ad fidem, quam quæ ad mores pertinet judicandi, quæ vota Deo grata sint, quæve aspernabilia; eo etiam venisse temeritatis, ut Institutum Societatis Jesu ab Ecclesia Catholica habitum semper ut pium, idem impium, bonis omnibus indignantibus, declaraverint. Postremo eam Societatem toto fere Galliarum Regno defles extinctam. Horum si quis consideret malorum tantam Gallicanæ Ecclesiæ molem tam brevi tempore inenbuisse, nec quidquam in tantis tenebris caecisque procellis aliunde lucis ostendi, dubitaverit, Deum iratum opposuisse sibi nubem, ne nostra ad eum transcat oratio. Mundi sunt oculi tui, quispiam dixerit, ne videas malum Domine, et respicere ad iniquitatem non poteris: Quis respiciat super iniquos agentes, et taces devorante impio justorem se? Sed tamen Deo fidendum, qui ad punctum in modico videtur vos dereliquisse, et in miserationibus magnis vos congregabit. Instandum interea orationi, nulloque ad hæc humano respectu habito, sancienda Nobis oracula Dei verbo et exemplo. Propugnanda adversus Jansenianam hæresim Catholica Fides, atque eo elsciori strennitare, quo secta illa nunc eorata est adversus Ecclesiam formidolosior.

§. 2. Utinam caeteri Episcopi Collegae tui Fidelibus quisque suis, suæque curæ commissis, quod tua Fraternalitas fecit, aperiant oculos, ut videant omnium, quæ seculares Magistratus moliti sunt adversus Ecclesiam, partem esse maximam Jansenianorum sectam, cujus dolis et artificibus præcipue tribuendum, quod Societas Jesu apud vos, ut Scripturas loquitur, tempestate sit convulsa absque ulla consolatione. Propterea factum est iudicium et contradictio potentior, propter hoc lararata est lex et non pervenit usque ad finem iudicium; quia impius praevallet adversus justum, propterea egreditur ju-

1864. 12.
12. Dec.
Episcopos
Episcopos
Episcopos

Hanc Episcopos
Episcopos
Episcopos
Episcopos
Episcopos

dicium perversum. Atque ad omnem caliginem discutiendam, quam Ecclesiae hostes Fidei oculos conantur offundere, nihil aptius novissima Instructione V. O. Fratris Christophori Archiepiscopi Parisiensis, nihil accommodatius cui tamen futurum ducimus fuisse consultum, si edita vel brevissima instructione tua adhaesisses; quod cum non feceris jure suspicamur Instructionis tuae formis imprimeudae, copiam Fraternitati tuae deduisse.

§. 3. Ceterum de flagranti hoc defendendae fidei zelo tuo te magnopere amamus, omnique laude ducimus dignum in primis, quod paratissimo animo sis omnia, quae impendant mala Episcopali fortitudine et tolerantia protegenda Fide Catholica sustinere. Propterea minime dubitamus, te Jansenianis conatibus invicti animi robore restitutum, et decreta, quae adversus Baji, Jansenii, et Queanellii errores tulit haec Apostolica Sedes, strenue defensurum. Sed vide Ven. Frater, in primis, ut Encyclicae fel. rec. praedecessoris Nostri Benedicti XIV. quam et ipsi confirmavimus sua consensu auctoritas; nec propterea unquam palare, Sacratissimum Christi Corpus per indignissimam profanationem notorie refragantibus Constitutioni Unigenitus exhiberi. Vicarius illos tuos, duosque Capituli Canonicos, qui quae in eos ingruerat, declinandae tempestatis gratia, Avenionem commigrarunt, commendatissimos semper habebimus; nec unquam patiemur, ab hominibus Dei zelo adflagrantibus, Apostolica studia Nostra et officia desiderari. Et Fraternitati tuae quam in visceribus gerimus charitatis, Apostolicam benedictionem peramanter impertimor. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Decembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXLV.

Quod Senatus Lucensis legem Ecclesiae juri-
bus adversam evulgaverit dolet cum Lu-
censi Archiepiscopo, quem hortatur ut
omni studii Senatum ipsum ab insano pro-
posito removeat.

BULL. ROM. CUR. TOM. III.

Venerabili Fratri Joanni Dominico
Archiepiscopo Lucensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Accipisse Nos Fraternitatis tuae literas cum ejus legis exemplo, quam superiore Mense Septembris tulit Senatus Lucensis, ejusdemque legis novitate gravissimum Nostrum animum fuisse percussum, existimamus jam ex literis, quas tibi jussu Nostro acripit dilectus Filius Noster Aloysius Maria Cardinalis Torrigianus, Noster Secretarius Status, te factum esse certiore. Profecto inopinata Nobis ea res accidit. Quis enim suspicari potuisset apud homines Nobiles, liberaliter et ab accepto beneficio Nostro adeo recentes, tam cito fuisse intermoritura omnia Nostra et hujus Apostolicae Sedis officia, oec quidquam illis pensi futurum quam alte animum Nostrum ea lege ferenda confunderent? Ecclesiae enim legem illam adversam esse, et a justitia alienam ipsa res clamat.

§. 2. Nam et Ecclesiam ipsam excludit a Fidei liberalitate, unde iniquum esset vel vilissimum quemquam excludere, et Fidelibus ipsis impedimentum ubiicit eo in posterum expleta mortalitate, animarum suarum quieti provideant; quique jam providerint, il absurda lege, quae contra jus et fas ad praeterita respicit, suffragiorum auxilio fraudantur. Nec sapientiae fuit Senatus, grati animi officia deserendo, ita stimulus Apostolici erga illum amoris Nostri retundere, ut si quando, quemadmodum difficillimo Lucensis Reipublicae tempore a fel. rec. praedecessore Nostro Benedicto XIV. sic ab ejus successoribus Apostolicam opem imploret, aut si quod ab ea exspectat beneficium, cujusmodi fuit illud ejusdem Benedicti XIV. de tribus Civibus ad Lucensem Archiepiscopatum a Senatu ipso proponendis, et hoc recentissimum, quod adeo libenter illi contulimus, refrigerato Nos esse animo sentiat, tumque studiis, officiisque Nostris quibus maximum illius amorem proliferare studuerimus, se minus satisfecisse

Pontifici a-
dversum
Legem in-
victam per-
petuam fidei,
quae re-
spondet
Nostri
Reipublicae
com. bene-
dict.

Reverentiae
legis in-
victae, et a-
postolicam
demonstrat.

Dat. die 27.
Dec. 1764.
Anno VII.

Clemens PP. XIII.

Dilecte Fili Noster salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Quomodemum haud ita pridem rescriptimus ad Ven. Fratrem Josephum Episcopum Augustanum, ad eundem modum dilectioni tuae respondere Nos cogit iustitiae amor, et studium, retinendique judicialis ordinis ratio in causa ejusdem Episcopi Augustani, et Praemonstratensium. Ac primum ideo ad Congregationem Concilii preces Praemonstratensium remisimus cum omnibus facultatibus necessariis et opportunis, quod veriti sumus, ne si eorum praeces repudiaremus, iustitia ipsa laederetur. Nam. fel. rec. Praedecessor Noster Benedictus XIV. in suis Apostolicis literis *Ad solium Iustitiae* . ponit, Praemonstratenses apud Congregationem Concilii se in iudicio stitisse, iisque contradicentibus eandem Congregationem bina edidisse Responsa, quod longe abest a re ipsa et veritate: nunquam enim Praemonstratenses rationes suas exposuerunt et ut contumaces semel atque iterum causas amiserant. Quidpiam etiam in iisdem Apostolicis literis continetur, quod cum consuetudine minime convenit Apostolicae Sedis. Ea enim, si, quam in aliqua Congregatione tulerint Venerabiles Fratres Nostri Cardinales sententiam approbet, nunquam decretum irritans, et clausulam *sublata*, sed semper clausulam *auctoritate Congregationis*. Huc accedit ipsam Congregationem Concilii optasse, ut daretur sibi aperiitio Oris, quo libera sibi esset facultas cognoscendae causae, et sine ullo impedimento declarandi, quod sibi aequum iustumque videretur. Id vero semper in more fuit Apostolicae Sedis, Congregationibus Cardinalium aperiitionem Oris concedere, aut opportunas tradere facultates, ubi meritis causae delibatis id se cupere ostendant. Haec ad te scribere habuimus, Dilecte Fili Noster paullo pressius, quam quae ad Augustanum Episcopum scripsimus; quae tamen hic tandem redeunt, in Benedicti XIV. literis vitium aliquod obreptionis inesse. Hoc autem libentius tibi significamus quid et quamobrem ita re-

poeniteat. Viderint quid a Nobis, et ab Apostolica Sede polliceri sibi possit, alienissima isthaec ab ingenita coetereoquin eorum animi humanitate, Nobiscum agendi ratio. *Qui enim sic sunt, eorum spes*, ut ait Scriptura, *tantum hibernalis glacies tabescet et tanquam supervacua disperient* . Neque vero tam male existimamus de Lucensi Senatu, quin multos credamus meliore praeditos mente Religionis, pietatisque studio, et iustitiae amori commotos, tum grati erga Nos animi sensu denique tactos moleste tulisse, atque adhuc iniquo animo ferre, quod ea vincerit Sententia, quam ipsi improbaverint.

§. 3. Caeterum fortitudinem animi tui. et Episcopale robur omni dignum praeconio magnopere amamus, qui cohortando, flagitando, monendo nihil tibi reliquum feceris, quo intolerandae legis auctores et defensores ad saniora consilia revocares. Dolemus, flagrantissimum zelum tuum adhuc frustra fuisse, nec potuisse animorum duritiam frangere. Sed in id incumbere etiam nunc egregiam sedulitatem, dexteritatemque tuam oportet, et quid opera tua validius urgendo consequi possis diligenter, ut ad Nos scribat Fraternalitas tua maxime volumus; quo perinde ut erit spes abrogandae ejus legis, aut desperatio, ita Nos aut patienter expectemus, dum illi resipiscant, aut quae ab Apostolico Officio Nostro res ipsa postulat, validiora consilia capiamus. Tibique Ven. Frater, quem propter eximiam singularemque tuam virtutem in visceribus charitatis gerimus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXII. Decembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXLVI.

Cor causa inter Episcopum Augustanum et Praemonstratenses remissa sit iudicio Sacrae Congregationis Concilii ex constanti Sanctae Sedis jurisprudentia demonstrat Episcopo Spirensi.

Dilecto Filio Nostro Francisco Christophoro
S. R. E. Presbytero Cardinali de Hutten
Episcopo Spirensi.

Lucensis Archiepiscopi fortitudinem commemorat, quod injuncta legum executioni resistit, eoque hortatur ut Lucensem Senatum ad rectam sententiam adducat.

Pat. die 29.
I. v. 1761.
Ann. VII.

scripsimus, quod pro certo habemus esse te iustitiae tenacissimum, et consuetudinum huius S. Sedis peritissimum. Tibique singularis erga te benevolentiae Nostrae pignus, paterno Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter imperitur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima nona Decembris MDCCCLXIV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDXLVII.

Dat. die 2
Jan. 1766.
Anno VII. Indultum favore Regis Francorum ad hoc ut juxta concordatum cum Sancta Sede, ad Commendam Beatæ Mariæ de Campo Chiaro, licet eandem vacare contingerit per mortem moderni Commendatarii apud Sedem praedictam, nominare possit, et valeat.

Carissimo in Christo filio Nostro Ludovico Francorum Regi Christianissimo.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Fili Noster salutem, et Apostolicam benedictionem.

Proces por-
rectus a Chri-
stianissimo
Rege pro hoc
indulto ob-
tinendo.

§. 1. Cum sicut Majestatis tuae nomine Nobis nuper expositum fuit, dilectus filius Noster Prosperus Cardinalis Diaconus Columna nuncupatus, Monasterium Beatæ Mariæ de Claro Campo nuncupatum Ambianensis Diocesis Ordinis Cisterciensis, ad quod jus nominationis eidem Majestati tuae vigore concordatorum inter Sedem Apostolicam, et cl. mem. Franciscum I., dum vixit Francorum Regem initorum competit, in Commendam ex concessione Apostolica obtinet. Nos ne praedicto Prospero apud Sedem eandem decedente, Majestas tua impediatur, quominus ad Monasterium huiusmodi, ratione dictorum concordatorum nominare possit, providere volentes, supplicationibus Majestatis tuae nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, eidem Majestati tuae ut si contingat Monasterium Beatæ Mariæ de Claro Campo praedictum per obitum, vel cessum memorati Prosperi, aut alias ex illius persona apud Sedem

praedictam vacare, nihilominus de illo sic vacante non nisi ad tuam nominationem, Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, et Sedi praedictae juxta concordata supradicta faciendam promoveri, et disponi possit, aut debeat Apostolica auctoritate, tenore praesentium concedimus, et indulgemus.

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et in corpore juris clausis, ac beneficiorum Ecclesiasticorum apud Sedem praedictam pro tempore vacantium reservatoriis, et aliter disponentibus concordatis praedictis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die secunda Januarii Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto, Pontificatus Nostri Anno septimo.

Derogatio
contrarie-
rum.

CDXLVIII.

Institutum Societatis Jesu jam a binis saeculis fundatum, multorumque Pontificum Constitutionibus approbatum; iterum Constitutione hac probatur, et confirmatur.

Dat. die 12
Jan. 1763.
Anno VII.

Institutum, et Religionem Clericorum Regularium Societatis Jesu primum approbavit Paulus III. Const. anni 1540 Nov. 27. Munus, et auctoritatem Praepositi Generalis hujus Societatis explicavit, nec non quamplures gratias concessit, et ordinationes pro ejus bono regimine firmavit Julius III Const. anni 1749. Octob. 18. Idem Institutum, regulasque melius explicas iterum approbavit, et confirmavit Pontifex idem Const. anni 1550. Julii 21. Gratias, et privilegia Societatis Jesu ejusdemque Collegiis indulta innovavit et ampliavit Pontifex idem Const. anni 1552. Oct. 22. Religionem Clericorum Regularium Societatis Jesu esse vere de ordinibus mendicantium, eorumque gratias,

et privilegiis, tam concessis, quam concedendis perfrui declaravit Pius V. Const. anni 1571. Julii 2. Facultatem Religiosis Societatis Jesu eligendi Conservatores in ejus causis, ac jurisdictionem ipsorum Conservatorum indulxit Pontifex idem Const. anni 1568. octavo Kal. Junii, quas quum persequutum Pontificis obitum confecta non fuerit, confirmata postmodum exiit a Gregorio XIII. Constit. sua anni 1572. Maji 25. Collegium cum Universitate studiorum Generalium scientiarum, et artium in oppido Pontis Mansonii Diocesis Metensis in Lotharingia, confirmavit Pontifex idem Const. anni ejusdem Decembr. 5. Ne Religiosi, et personae Societatis Jesu ad publicas processiones accedere cogantur statuit Pontifex idem Constit. altera anni 1576. Julii 16. Quod pro Religione ipsa ubique Ecclesiae, et domus edificari possint, non obstante quocumque privilegio in contrarium aliis Ordinibus concessio jussit idem Pontifex Constit. anni ejusdem Oct. 30. Exemptionem hujus Societatis a praestatione decimarum, et aliorum onerum quoruncumque a pluribus Pontificibus concessam confirmavit Pontifex idem Const. anni 1576. Jan. 1. Usus altaris portatilis non obstante contraria Concilii Tridentini dispositione, Religiosis hujus Societatis, sub opportunitis declarationibus restituit idem Pontifex Const. anni 1579. Oct. 4. Ne Religiosi hujus Societatis ad alios Ordines quam ad Carthusiensem transire possint, prohibuit Pontifex idem Const. anni ejusdem Oct. 29. Universitatem studiorum in Collegio Societatis Jesu Civitatis Vlnae in Regno Poloniae, cum privilegiorum elargitione confirmavit Pontifex idem Const. ejusdem diei, et anni. Praebyteris Societatis Jesu Confessariis, quamvis Magisterio Theologiae, et juris Canonici non insignitis, facultatem aperiendi literas Sacrae Penitentariae Apostolicae, et absolutionis beneficium juxta illarum dispositionem impendendi, fecit Pontifex idem Const. anni 1582. Aprilis 3. Auctoritatem Praepositi Generalis hujus Societatis circa contractus census, alienationum, aliorumque praefixit

Pontifex idem Constit. alia anni ejusdem Augusti 12. et Decembr. 12. Personis Societatis Jesu, ut a quocumque Antistite etiam extra tempora, de licentia suorum Praelatorum ad sacros ordines promoveri possint, facultatem fecit Pontifex idem Constit. alia anni ejusdem Sept. 21. Itemque transeundi ad quoscumque alios Ordines Regulares de licentia tamen Praepositi Generalis Constit. alia anni ejusdem Sept. 22. Institutum, privilegia, et exemptiones hujus Societatis, additis nonnullis declarationibus, confirmavit Pontifex idem Constit. anni 1583. Febr. 1. Erectionem Collegii Societatis Jesu Rigae in partibus Poloniae confirmavit Pontifex idem Const. anni 1584. Martii 1. Constitutiones Collegii Germanici approbavit Pontifex idem Constit. anni ejusdem Aprilis 1. Institutum, et Constitutiones hujus Societatis, tertio approbantur, cum resolutione nonnullorum dubiorum, et privilegiorum confirmatione ab eodem Pontifice Constit. Anni ejusdem Maji 25. Erectionem Collegii in Civitate Iprensi approbavit Pontifex idem Const. ejusdem mensis, diei, et anni. Itemque alterius Collegii in oppido Montensi, Cameracensis Diocesis Constit. alia ejusdem Mensis, diei, et anni. Nec non alterius in Civitate Brugensi Constit. alia anni ejusdem Junii 23. Pariterque alterius Collegii in Civitate Mantuana Constit. alia anni ejusdem Julii 15. Quod Religiosis hujus Societatis, etiam sacris ordinibus non initiatis, praedicandi verbum Dei facultas esset, concessit Pontifex idem Constit. anni ejusdem Novemb. 20. Institutionem Congregationis sub invocatione Annunciationis B. M. V. pro scholaribus externis Collegii Societatis Jesu de Urbe, approbavit Pontifex idem Constit. anni ejusdem Decembr. 5. Studium generale in oppido Graecensi Salisburgensis Diocesis approbavit Sixtus V. Constit. anni 1585. Maji 1. Itemque Universitatem studiorum Generalium, et Collegii in Oppido Mussipontano Metensis Diocesis Constit. alia ejusdem Pontificis anni 1585. Maji 1. Congregationem sub invocatione Annunciationis B. M. V. pro scholaribus externis studio Collegii Societatis Jesu de Urbe ad-

dictis approbatam, ad alios etiam non studentes extendit Pontifex idem Constit. anni 1586. Jan. 5. Privilegia, et facultates Praeposito Generali, et Praesbyteris hujus Societatis, Missiones in Indiis exercentibus jam alias concessas, confirmavit, et ad aliud tempus extendit Pontifex idem Constit. anni 1587. Martii 14; easque iterum confirmavit, et extendit Gregorius XIV. Constit. anni 1591. Septemb. 2. Universitatem studiorum generalium in Collegio Graecensi prius jam erecto, approbavit Sixtus V. eique redditus assignavit, et privilegia concessit Constit. anni 1590 Jan. 1. Quae in Constitutionibus Societatis Jesu statuuntur circa Novitiorum admissiones, et Superiorum electiones, confirmavit, et quaecumque innovationem prohibuit Gregorius XIV. Constit. anni 1591. Maji 2. Institutum, et Religionem Societatis Jesu, cum aliquarum impugnationum reiectione approbavit quarto Pontifex hic Constit. Anni ejusdem Junii 28. Ut Societas haec Novitios retinere posset, non servata forma Constitutionis Sixti V. concessit Gregorius XIV. Constit. anni ejusdem Augusti 10. Facultatem Patribus hujus Societatis indulgentiam a Julio III. absolvendi ab haeresi in Regnis Hispaniarum, in quibus officium S. Inquisitionis non existit, revocavit Clemens VIII. Constit. anni 1593. Sept. 25. Erectionem Collegii cum Universitate studiorum in Civitate Commutaviensi Diocesis Pragensis confirmavit Pontifex idem Constit. anni 1594. Augusti 29. Itemque Collegium in oppido de Fiza alias de la Fleche erectum, approbavit Pontifex idem Constit. anni 1601. Julii 10. Jesuitis Bituntinae Civitatis interdictum fuit, ne facultates in Universitate oppidi Dolae legi solitas, in dicta Civitate possent docere, nisi pro suis Religiosis. Constit. Pauli V. anni 1611. Junii 17. Studium Generale in Collegio Paderbonensi erectum, confirmavit Pontifex idem Constit. anni 1614. Aprilis 2. Statuta quaedam pro Universitate Studiorum in Gymnasio Viennensi confirmavit Pontifex idem Constit. anni 1617. Aprilis 29. Indultum recitandi officium, et Missam B. Aloysii Gonzaga die 21. Junii concessit

Religiosis hujus Societatis Gregorius XV. Constit. anni 1621. Octobr. 2. Domus, et Collegia Societatis Jesu in Regnis Sinarum, et Japponiae existentia, a solutione decimarum Parochis, et aliis Ecclesiis exempt Pontifex idem Constit. Anni 1622. Novemb. 5. Collegium Societatis Jesu in oppido Castorensi Diocesis Bituricensis approbavit Pontifex idem Constit. anni ejusdem, Decemb. 29. Itemque Collegium cum Universitate studiorum in oppido Nissae Diocesis Wratlaviensis approbavit Urbanus VIII. Constit. anni 1626. Sept. 10. Indultum recitandi Officium et celebrandi Missam de tribus Martyribus Japponiae die 5. Febr. Religiosis hujus Societatis concessit Pontifex idem Constit. anni 1627. Sept. 15. Ne Religiosi hujus Societatis uti possent facultatibus literarum sanctae Cruciatiae, vel eligere alium Confessarium, quae assignatum a suis Superioribus prohibuit Pontifex idem Constit. anni 1629. Martii 31. Vota a Professis Societatis emitti solita post professionem solemnem circa paupertatem, et acceptionem dignitatum extra Religionem, ab uno tantum Romano Pontifice dispensari phase statuit Pontifex idem. Constit. anni 1631. Jan. 25. Indulgentiam plenariam visitantibus Ecclesias Societatis Jesu in Festo S. Francisci Xaverijam a Gregorio XV. concessam, confirmavit Urbanus VIII. Constit. anni 1638. Decemb. 2. Quod Congregatio Generalis Societatis Jesu singulo Novennio celebrari debeat jussit Innocentius X. Constit. anni 1646. Jan. 1. Indulgentias, et gratias concessas Religiosis hujus Societatis Missiones exercentibus in Indiis Occidentilibus confirmavit, et facultatem dispensandi a Matrimonio in illis regionibus illegitime contractis, de novo concessit Pontifex idem Constit. anni 1649. Martii 1. Declarationem Congregationis Generalis hujus Societatis circa jurisdictionem, et gubernationem Vicarii Generalis cum futura successione, confirmavit Alexander VII. Constit. Anni 1661. Augusti 30. Quoad regimen Superiorum Societatis Jesu plura statuit Pontifex idem Constit. anni 1663. Jan. 1. Officium S. Ignatii fundatoris hujus Societatis sub ritu duplici in

posteriorum recitari debere iussit Clemens IX. Constit. anni 1667. Octobr. 11. Convocationem Congregationis Generalis quolibet novennio ab Innocentio X. indictam suspendit, ut proximae Generalis Congregationis votum haberet Pontifex idem Constit. anni 1668. Septem. 20. Septem Presbyteris Societatis Jesu Missionariis apud Sinos praecipitur ut accedant ad Urbem, et Missionariis omnibus formula praestandi juramenti praescribitur per Constit. Innocentii XI. anni 1678. Octobr. 10. Indulgentias quamplures Praesbyteris hujus Societatis Missionariis in Indiis concessit Alexander VIII. Constit. anni 1690. Martii 30. Facultatem conferendi nonnullos gradus in Collegiis Societatis Jesu S. Fidei, et Quin in Indiis jam a Clemente X. indultam extendit Innocentius XII. Constituit. anni 1690. Sept. 1. Hanc vero Constitutionem declaravit, et ampliavit Pontifex idem Constit. alia anni ejusdem Sept. 28. Indulgentiam plenariam in die Communionis generalis a PP. Gemitis fieri solitas semel in Mensis in Regnis Angliae concessit Pontifex idem Constituit. anni 1760. Martii 6. Constitutionem Gregorii XIII. prohibentem Patribus Societatis Jesu, transitum ad alios quorumque Ordines Religiosos post emissionem votorum confirmavit Clemens XI. Constit. anni 1719. Decembr. 1. iis, qui post vota simplicia a Praeposito Generali dimittuntur ab Societate Jesu, nulla ab eadem Societate alimenta darii sancivit Benedictus XIII. Constit. anni 1728. Janii 12. Congregationem Primariam vulgo la buona morte in Ecclesia Domus Professae Societatis Jesu erectam approbavit, et quamplures etiam Indulgentias concessit Pontifex idem Constit. anni 1729. Sept. 23. Immunitates, et exemptiones Societati Jesu concessas, in damnum Camerarum Apostolicarum revocatas fuisse a Clemente XII. Constit. anni 1731. Jan. 13. Privilegia a Pio IV. concessa Provincialibus Societatis Jesu in partibus Indiarum confirmavit Clemens XII. Constit. anni 1734. Sept. 9. Quoad Congregationes Generales Clericorum Regularium hujus Societatis, revocatis praedecessorum Pontificum nonnullis Apostolicis literis, plu-

ra sancivit Benedictus XIV. Constit. anni 1746. Decembr. 16. Quoad facultatem dispensandi in Matrimonio pro Missionariis hujus Societatis in Indiis Occidentalibus plura constituit, et declaravit Pontifex idem Constit. anni 1757. Jan. 17. Visiatorem, et reformatorem Clericorum Regularium Societatis Jesu in Regnis Portugalliae, et Algarbiorum, nec non in Indiis Orientalibus, et Occidentalibus Regi Fidelissimo subjectis deputavit Pontifex hic Constit. anni 1758. Aprilis 1. Haec omnes Pontificias hic relatae Constitutiones habentur in Collectione Mainardii, et in Bullario Benedictino, Universalitatem studiorum in Civitate Leopoli a Regibus Poloniae erectam sub directione Societatis Jesu confirmavit Clemens XIII. Constit. anni 1759. April. 1. rel. in hac continuat. sub num. XLIX. pag. 112. Concordiam inter Clericos Regulares hujus Societatis pro Collegio Civitatis Polohi, et Archiepiscopum Ritus Graeci Ruthenorum ejusdem Civitatis approbavit Pontifex idem Constit. anni 1762. Janii 11. rel. ibidem sub num. CCLXXXIV. pag. 685. Pluries societatem Jesu commendavit Pontifex hic Episcopis in Gallis degentibus prout in quampluribus Epistolis relatis in hoc eodem Tomo.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Apostolicam pascendi dominici Gregem munus Beatissimo Apostolo Petro, ejusque successori Romano Pontifici delatum a Christo Domino nulla locorum, nulla temporum conditio, nullus humanarum rerum respectus, nulla denique ratio circumscribere aut suspendere potest, quominus idem Romanus Pontifex ad omnes ejusdem Officii partes nulla ex iis praetermissa, nulla neglecta, curas suas dirigere debeat, atque omnibus incurrentibus in Ecclesia necessitatibus providere. Harum partium inter praecipuas postrema non est Regularium Ordinum approbatorum ab Apostolica Sede tutelam gerere, ac forti-

Procurator.

bus, piisque viris, qui eisdem regularibus Ordinibus sese solemniter sacramento addixerunt, suamque pro luenda, atque amplificanda Catholica Religione, agroque Dominico excolendo atreantum operam impendunt, alacritatem addere, et animum languidos et infirmos excitare, et corroborare, jacentibus, afflictisque consolationem afferre, praeceptum vero ab Ecclesia fidei suae et custodiae concredita, omnia quae in animarum ruinam in dies suboriuntur scandala summovere.

§. 2. Institutum Societatis Jesu ab homine conditum, cui ab universali Ecclesia idem qui Sanctis viris cultus, et honor tribuitur a fel. rec. praedecessoribus Nostri Paulo III. et Julio itidem III. Paulo IV. Gregorio XIII. et Gregorio XIV. Paulo V. diligenti examine perpensum, approbatum, saepius confirmatum et ab iisdem, pluribusque aliis ab novdecim praedecessoribus Nostri ornatum peculiaribus favoribus, et gratiis, Episcoporum non modo hujus, sed superiorum etiam aetatum praeconio commendatum, ut maxime frugiferum et fructuosum, ut ad promovendum Dei cultum, bonorem, et gloriam, aeternamque animarum salutem procurandam aptissimum, potentissimum, piissimumque Regum, et clarissimum in Christiana republica Principum praesidium, et tutela usque munitum, cujus ex disciplina novem prodire viri in Sanctorum, vel Beatorum numerum relati, quorum tres Martyrii gloriam sunt consequuti, a pluribus Sanctitate claris viris, quos Beatos in Coelo novimus sempiternis perfrui gloria collaudatum, quod Ecclesia universa longo duorum saeculorum spatio in suo sinu aluit, et fovit, ejusque Professoribus praeceptum Sacri Ministerii partem semper commissit, magno cum emolumento animarum, quod ipsa denique Catholica Ecclesia in Tridentina Synodu declaravit, ut pium.

§. 3. Hoc idem Institutum novissime fuerunt, qui per pravas interpretationes tum privatis sermonibus, tum scriptis etiam typis in laeum editis, irreligiosum, et impium appellare, contumeliosis lacerare, probro et ignominia afflicere non sunt veriti, atque eo deveniunt, ut privati sua non contenti opinione, hujusmodi virus de regione in regionem

nullis non adhibitibus artibus derivare, atque undequaque diffundere sint aggressi, neque adhuc cessant iocautis, si quos inveniant Christianis fidelibus, ut in proprios pertrahant sensus, subdole propinare. Quo in Ecclesiam dei nihil injurium magis, nihil contumeliosius, quasi adeo erraverit turpiter, ut quod impium, et irreligiosum est, solemniter existimaverit Deo carum, et pium, eoque decepto sit flagitiosius, quo diuturnius ab annos scilicet amplius ducentos cum maximo animarum detrimento sinui suo tantum haerere labem, et maculam sustinerit. Huic tanto malo, quod eo longius dissimulatum tanto alius radiare agit, viresque acquirit in dies diutius diffundere remedium iustitia, quae sua cuique asserere, et fortiter tueri jubet, et Pastoralis Nostra erga Ecclesiam sollicitudo non sinit.

§. 4. Ut igitur tam gravem injuriam a sponsa Ecclesia divinitus Nobis concredita, atque etiam ab hac Apostolica Sede propulsemus, et hujusmodi injurias, irreligiosasque voces in animarum perniciem, et seductionem, et contra omnes aequi bonique rationes longe lateque diffusas, Nostra auctoritate Apostolica conspescamus, ut Clerici Regularibus Societatis Jesu id a Nobis pro iustitia exigentibus, suis mantent status, eadem Nostra auctoritate firmiter constabillius, eorumque ante temporis summo afflictis oculis aliquod afferamus levamen. Et demum Venerabilium Fratrum Nostrorum Episcoporum, qui ex omnihus regionibus catholicis eandem Societatem Nobis per literas magnopere commendarunt, et ex ea maximas utilitates in suis quisque Dioecibus se capere profitentur, justis desideriis obsecundemus, notum proprio, et ex certa scientia, deque Apostolicas potestatis plenitudine omnium praedecessorum Nostrorum inelutendo vestigiis, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione, eodem modo, ratione, et forma, quibus ipsi edixerunt, et declararunt, Nos quoque eliciamus, et declaramus, Institutum Societatis Jesu summopere redolere pietatem, et sanctitatem, tum ob praeceptum finem, quo maximo special defensionem scilicet, propagationemque Catholicae Religionis, tum ob media, quae adhibet ad ejusmodi finem consequendum, quod vel ipsa

Hujus Instituti fundatio recurrebat plurimum Pontificum approbationi, nec non ejus nota in Religionem reversione.

Ad hanc injuriam propulsum, et consensu Episcoporum sollicitudinem, iustitiam, fortiter hoc Institutum deum confirmat, et approbat.

Quamvis hujusmodi recurrebat plurimum Pontificum approbationi, nec non ejus nota in Religionem reversione.

Nos hartenus docuit experientia, cum ex eadem disciplina tam multos ad hanc usque aetatem prodiisse novimus Orthodoxae fidei propugnatores, sacrosque praerobes, qui invicto animi robore, terra marique subiere pericula, ut ad gentes immanitate barbaras evangelicae doctrinae lumen afferrent, et quotquot idem profitentur landabile Institutum, partim intentos juventuti Religione, et bonis artibus erudiendae, partim operam dare spiritualibus exercitiis tradendis, partim adsidue versari in Sacramentis praecipue Poenitentiae, et Eucharistiae administrandis, et ad eorum frequentiore usum fidelibus excitandis, tum homines in agris degentes divini verbi pabulo recreare, ac propterea idem Institutum Societatis Jesu ad haec eximia perpetranda divina providentia excitatum, ipsi quoque approbamus et praedecessorum Nostrorum approbationes ejusdem Instituti, Apostolica auctoritate Nostra confirmamus.

§. 5. Vota, insuper quibus iidem Clerici Regulares Societatis Jesu juxta idem eorum Institutum se devovent Deo grata illi, et accepta esse declaramus; spiritualia exercitia, quae ab eisdem Clericis Regularibus traduntur Fidelibus a mundi strepitu semotis per dies aliquot, ut de aeterna sui ipsorum salute serio, et unico cogitent, ut maxime conducibilia ad reformandos mores, et ad Christianam pietatem bauriendam, nutriendamque, magnopere probamus, et laudamus; Congregationes praeterea, seu Sodalitiae non modo adolescentium, qui ad scholas ventitant Societatis Jesu sed quaevis alia, sive scoliarium tantum, sive aliorum Christifidelium tantum, sive utrorumque simul, sub invocatione Beatae Mariae, seu quovis alio titulo erecta, et quae in iis pia opera ferventi studio exercentur, probamus, praecipuanque erga Beatum Dei Genitricem semper Virginem Mariam devotionem, quae in iis Sodalitatis alitur, et promovetur, magnopere commendamus, Nostrorumque fel. rec. praedecessorum Gregorii XIII. Sixti V. Gregorii XV. et Benedicti XIV. Constitutiones, quibus ea Sodalitiae approbarunt, Nos Apostolica auctoritate Nostra confirmamus, caeterasque omnes Constitutiones a Romanis

Pontificibus praedecessoribus Nostris in ejusdem Instituti Societatis Jesu functionum approbationem, et laudem conditas, quarum singulas hic haberi volumus pro insertis, auctoritate iidem Nobis a Deo tradita, Apostolicae confirmationis Nostrae robore per hanc Nostram Constitutionem munitis volumus, et si opus sit, velut a Nobis ex integro conditas, editasque censi praecipimus, et mandamus.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae approbationis, et confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae MDCCCLXV. VII. Idus Januarii, Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Sanctio postula.

CDXLIX.

Indulgentia plenaria conceditur cunctis Christifidelibus utriusque sexus visitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium qualibet feria sexta Mensis Martii, itemque temporaria centum dierum pro iis qui easdem Ecclesias visitaverint qualibet feria sexta totius anni.

Dat. die 11. Jan. 1765. Anno VII.

Clemens PP. XIII.

Universis Christifidelibus praesentes
litteras inspecturis salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ad augendam fidelium Religionem, et animarum salutem coelestibus Ecclesiae Thesauris pia charitate intenti, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac S. Communionem refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium nuncupatorum, ubicumque locorum existentium in una ex sextis feriis mensis Martii per unumquemque Christifidelium pro suo libitu eligenda, ab ortu usque ad occasum solis feriae hujusmodi singulis annis de-

Votahujusce
Instituti
commendantur,
et praerobes
ab
iisdem Clericis Regularibus tradi
solita, nec
non Sodalitates instituta, a praedecessoribus
Pontificibus approbatae,
quae hic
confirmantur.

vote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haereticum extirpatione, et S. Matris Ecclesiae exaltatione, pias ad Deum preces effunderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino indulgentius. Insuper eisdem Christifidelibus contritiis, aliquam ex supradictis Ecclesiis in reliquis feriis sextis, totius anni, ut supra visitantibus, et orantibus, qua feria praedictarum id egerint, centum dies de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentibus, in forma Ecclesiae consueta relaxamus, praesentibus ad seplennium tantum valitibus. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium, aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; utque praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XI. Januarii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDL.

Collegium Cursorum vulgo *Pasantes* pro studiis Religiosorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum institutum in Conventu B. M. V. de Virtutibus in Provincia Castellae confirmatur, et approbatur una cum statutis pro ejusdem Collegii directione.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Pastoralis officii, quod auctore Deo gerimus, sollicitudo Nos urget, ut paternam Christifidelium Altissimi obsequiis sub arctioris vitae Reglaris Instituto mancipatorum, curam peculiari charitate gerentes, ea, quae pro felici prosperoque illorum regimi-

ne, et gubernio provide constituta esse noscuntur, quo firma semper, atque stabilia permaneant, Apostolici muniminis praesidio robaremus.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Fabrianus Rodriguez Minister Provincialis Provinciae Castellae Fratrum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, quod per Diffinitorium ejusdem Provinciae quaedam Statuta confecta fuerunt pro erectione, et institutione Collegii Cursorum vulgo *Pasantes* nuncupatae in uno ex praedictae Provinciae Conventibus ut illo Scholastici Religiosi, qui in Collegiis Complutensi, et Salmaticensi memoratae Provinciae studiorum cursum ad tramites Constitutionum Ordinis jam expleverint, amplius expleantur, ac perficiantur, donec ad Lectorum, et Praedicatorum Officia assumantur, cum pluribus aliis, quae ad hujusmodi Cursorum Collegii stabilitatem, bonum regimen, et Religiosum decorem pertinent; ideoque eadem Statuta, et dicti Collegii Cursorum erectionem, seu institutionem pro perpetua eorum firmitate, et stabilitate, Nostrae, et Apostolicae Sedis auctoritate approbati, et confirmari maxime desiderabat. Nos vero erectionem Collegii hujusmodi, nec non statuta pro ejus gubernio confecta Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus Negotiis, et Consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositis cum supplici libello Nobis oblato examinanda remissimus, qui referente dilecto filio Nostro Joanne Constantio Diacono Cardinale Caracciolo de Santobono nuncupato, ac praedicti Ordinis apud Nos, et hanc Sanctam Sedem Protectore, tum erectionem dicti Collegii Cursorum, tum statuta praedicta approbanda censuerunt. Tenor autem statutorum est, qui sequitur.

• Novis Augusti Anno MDCLXIII. congregatum Rev. Diffinitorium hujus Provinciae Castellae, Legionis, et Navarrae Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum in hoc Matritensi Conventu, ut ageret, atque tractaret de erectione Collegii Cursorum, cujus necessitatem, praeter alias gravissimas rationes, satis jam demonstrabant aliquando iterati totius Provinciae clamores;

Nonnulla
statuta Dif-
finitorium
Generale hujus
Ordinis
condidit pro
erectione, et
directione
Collegii Stu-
diorum eri-
gendi in Pro-
vincia Ca-
stellae.

Referat Sta-
tutorum te-
nor.

postquam diu, ac serio hac de re actum est, tandem, nemine discrepante, sequentia statuit, et ordinavit. •

CAPUT I.

Collegii Institutio.

• Institutur Collegium Cursorum vulgo de *Pasantes* in Conventu Sanctae Mariae de Virtutibus. Terra enim illa spatiosa, atque sanissima, placido, constantique aere praestat, ac insuper solitarius locus est, scientiarum studio optime conducens. Ut vero primum Cursores ibi degere inceperint, Collegium appelletur. •

CAPUT II.

De Rectoribus.

• Praelatus, Rector denominandus, sit semper, aut Magister, aut saltem Baccalaureatus gradibus a Provincia insignitus; neque unquam ad huiusmodi assumi valeat officium, Praedicator Generalis, etiamsi Provinciae Pater existat. Si autem Magistri, aut Praesentati defuerint, qui eo fungi velint, assumi possit (omni tamen partium studio postposito) Lector emeritus; de quo fama, publica vox, et communis invaluerit opinio, quod egregie, exacteque duodecim, aut quatuordecim Lecturae annos consummaverit. Sit etiam moribus probatus, acri iudicio, ac viribus par ad ea sustinenda onera, quae ultra communia suo officio impendunt fuerint sibi imponenda. •

• Quoniam vero in electionibus partium studia, et sollicitudines a Religiosis viris perquam alienae, et maxime damnosae iis, qui spirituali, sublimique virtutum, literarumque exercitio penitus se se dederint, oriri plerumque solent, Rectoris electio non ab ipsis Cursoribus, sed in Provincialibus Comitibus, ad tramites Sacrarum Ordinis Constitutionum Capite XXXIV. Libri I., et iuxta formam qua eliguntur Ministri Romani Collegii, et Conventus Neapolitani, peragatur. •

• Si temporis progressu a Provincia, Sancta Sede amente, statuatur, quod omnium

Ministrorum electio in Provinciali Capitulo fiat, Rector quoque Collegii Cursorum eisdem modo, forma, ritu, ac solemnitate, quibus caeteris eligi Ministros contigerit, eligatur. •

CAPUT III.

De Regentibus.

• Duo habeantur Regentes, qui Lectores esse debeant, notae probitatis, idoneitatis, ac in studiis curae, et diligentiae. Ab iisdem exigatur, ut saltem per quadriennium in Collegiis Complutensi, aut Salmantino Lecturam prius exercuerint. Si autem inter Provinciae Lectores aliquis, vel aliqui habeantur, in quibus huiusmodi requisita praecellere constet, etiamsi quadriennem Lecturam in iis Collegiis non expleverint, aliis praeferrantur. •

• Injungitur Adm. R. P. Ministro Provinciali pro tempore existenti, ut in huius Collegii Regentes eos tantum eligat, qui praescriptis polleant conditionibus: Prout etiam quantum fieri possit circumspiciat, ne Lectores in Regentes deputandi in Cursorum habeant Collegio, qui prius ipsorum fuerint discipuli, sic enim partium studia, quae inde derivare possent, praecaverunt. •

CAPUT IV.

De Cursoribus, eorumque delectu.

• Cursores eodem modo deligantur, qui in Sacris Ordinis Constitutionibus praescriptus reperitur. Hic solum commemorasse sufficiat, quod ad earum tramites huiusmodi honorificus titulus, munusque ei adnexum iis tantum conferri valeat, qui plus profecerunt, et a quibus nostra Religio uberiores fructus colligere sperat. •

• Si de quibus haec sperare liceat, tot fuerint, ut numeratis aliis in Collegio jam degentibus, quindecim excedant, ad quem usque numerum, et non ultra, Cursores haberi possint, ex melioribus optimi seligantur ad praestitutum numerum implendum. Si autem

Collegii facultates exsuperaverint, et aliqui adfuerint Cursoratus digni, Minister Provincialis de voto Examinatorum, supra numerum praefixum, eos admittere valeat.

Ad potiora aspirantium merita disquirenda, imminente jam tempore, quo quartus Theologici cursus annus in Scholis Provinciae terminatur, qui per quadriennium illi operam dederint a Provinciali Ministro admittantur ad propugnandam, nullo auxilio, unam ex assignatis per triduum ante Theologicis thesibus, quam oppugnant duo Collegae, argumenta proponendo, et duo Lectores replicantes; quod experimentum duas saltem horas durare debeat; districteque prohibetur, ne quis huiusmodi periculum subeunti argumenta prius commineet, sub poena amissionis a Collegio adversus utramque executionem demandanda.

Propugnanda thesibus a Collegii Regentibus unicuique assignetur, audentibus, approbationibusque duobus PP. Magistris, qui nisi adfuerint, duo ex antiquioribus Lectoribus ad id adhibeantur. Caveant tamen, ne assignanda quaestio eis illis fuerit, quae periculum subiturnus alias publice, aut private propugnaverit.

Examine terminato, quilibet ex PP. Magistris, sive Lectoribus secreto adnotet suum de acto experimento iudicium. Postquam vero singulorum expletum fuerit examen, simul congregentur de re agentes proferatque unusquisque, quam toleret censuram, eaque inter se conferant, et numerent, ac pro electo habeantur, qui plura pro se retulerit suffragia.

Si forte contigerit, quod collato suffragiorum numero, dubium emerget, quoniam in ransu aliquis haberi debeat, ab eisdem Magistris, sive Lectoribus per secreti suffragia dirimatur, et adversus eorum resolutionem Minister Provincialis nullum valent interponere arbitrium in agendo delectu, irritum, et inane decernentes quidquid contra facere praesumpserit, ne electio altiter peracta ullo unquam tempore suffragetur electo ad Lecturas, et caetera officia egressenda.

Inhaerentes Ordinis Constitutionibus, quod tempus Cursoratus, statuimus, ne ul-

tra quadriennium, nec infra triennium exacte completum durare valeat.

CAPUT V.

Temporis distributio.

A festo Sancti Lucae ad Kalendas Martias surgant Cursores a somno hora quinta matutina, Excitatore eos ante horae dimidium momente. Studeant inde usque ad septimam: a septima per horae dimidium se ad Missam praeparant, aut spirituali vacent lectione: mox, qui Sacerdotes fuerint, rem Divinam faciant. Post horam septimam cum dimidio, horas minores recitabunt, Sacrumque Conventuale decantabunt, Dominica tamen, festisque diebus, qua hora in certa Conventibus celebrari solet, ibi quoque celebretur. Postea reficiantur, studiumque resumant, donec fiat signum ad disputationem, quae hora decima cum dimidio incipiat, et una hora duret, eamque prandium sequatur. Post illud confabulatio aliquo tempore, deinde quiescant in Cellis; et hora secunda pomeridiana Vesperas, et Completorium recitabunt: postmodum aerem exceperint, atque spatentur. A tertia ad quartam pomeridianam in ternos, seu quaternos, iuxta eorum numerum divisi, de rebus ad studia pertinentibus simul conferant; unus tamen ex Regentibus ruret, ut huiusmodi collationes circa ea versentur, quae intra hebdomadam discussa, aut postridie discutienda fuerint. A quarta ad quintam legant eruditionum, aut variarum lectionum libros, nec prohibetur, quod aliqui, Rectore permittente, domo exeant ad ejusmodi lectionem habendam in vicinia Collegii: nemo autem solus exeat, nec aliquis, etiam si associatus, accedere possit ad ullum oppidum. A quinta, horae dimidio orationi meditando vacent; inde Matutinum incipiant officium, quo absoluto ad studium recedant usque ad octavam, qua hora ad Refectorium pergant. Post cenam confabulati, et demum conbitum successio.

A Kalendis Maii ad diem vigesimam Septembris, hora quarta matutina surgant; usque ad sextam cum dimidio studeant: coe-

tera vero præsequantur, ut supra sunt statuta. Disputatio quoque eadem hora fiat, at proportionem servata, cuncta, quæ mane agenda sunt exequantur. Vesperæ vero, et Completorium hora tertia pomeridiana recitentur; a quarta ad quintam, matutinum, inde ad sextam, ut supra divisi conferant; postmodum usque ad septimam cum dimidio varia lectio; mox Oratio vespertina; hora octava cenabunt; demum confabulatio, cubitumque successio.

• A die vigesima Septembris ad Festum S. Lucæ nodem modo distribuatur horæ quoad Chori functiones, ac biberio tempore.

• Literaria exercitia hæc erunt: Quatuor saltem in hebdomada disputationes habeantur: his vero in mense, quæ Dominicales appellantur. Horis hæc pomeridianis explensur, et duas horas durent, a tertia scilicet ad quinta, a festo S. Lucæ ad Kalendas Majas; inde ad Kalendas Septembris, a quarta ad sextam. Illa diebus, quibus Dominicales habeantur, Matutinum hiemali tempore a quinta ad sextam; æstivo a sexta ad septimam persolvatur: Vesperæ, et Completorium horis jam præscriptis.

• Disputationibus alternis vicibus a Cursoribus sustineudi intersint, P. Rector, Patresque Regentes; hi vero, non ille, alternis hebdomadis præsent: idemque in Dominicalibus servetur. In Ordinariis disputationibus soli Cursores argumenta ordine suo proponant; ab antiquiori incipientes: in Dominicalibus duo Cursores argumenta quidem proponant; sed Rector, et Regens, qui a præsidentis vacet, replicabunt.

CAPUT VI.

Collegii Exercitia statuuntur.

• A festo S. Lucæ ad festum Sancti Joannis Baptistæ ex quatuor disputationibus in singulas hebdomadas affixa, duæ ex Theologia Scholastica desumantur; his tantum in mense quæstiones Scholastico-Dogmaticæ discutiantur: aliæ vero duæ sint de Sacra Scriptura, videlicet super veteri, novoque

Testamento. Quæ Dominicales appellantur, semper ex Theologia Scholastica excerpantur.

• A festo Præcursoris ad diem vigesimam Septembris exclusivè idem disputationum numerus per hebdomadas habeatur: at vero ex illis duæ sint Philosophicæ, ab ipsa Dialectica incipiendo; cæteræ duæ de Morali Theologia ex probatis Doctoribus desumptæ. Toto hoc temporis intervallo durante, cessent Dominicales, earumque loco Regentes alternatim a quarta ad quintam horam pomeridianam explicent num ex Nostrorum Constitutionum capitulis, ubi quæ a Cursoribus proponenda respondeant.

• A vigesima die Septembris ad vigesimam octavam ejusdem inclusivè spiritualibus vacent exercitationibus, norma desumpta ab illis, quas Beatissimus Ignatius de Loyola præscripsit.

• A festo Archangelii Michaelis ad usque decimam nonam Octobris quodcumque resset scholasticum exercitium: Cancelli tamen Cursores singillatim latino elucubrabant sermone Orationem habendam mane S. Lucæ post Missarum solemniam. Ad horæ quadrantem, parum plus, minusve ejusmodi exigatur Oratio, sitque studiorum parænetica: In ea Sacrae Scripturae, ejusque filiae, Sacrae nimirum Theologiae, laudes afferantur, neque ancillarum mentio desideretur altiorum nempe scientiarum, quarum explicetur utilitas. Ad Oratorem designandum octo dies ante festum S. Lucæ afferant omnes, quas elucubraverint, Orationes ad P. Rectorem qui ipsis adstantibus Cursoribus, sorte extrahat Oratoris nomen, et cui sors obtigerit, pro rostris anam stato die dicat. Omnes hoc pacto in rem valde utilem operam conferant; licet unus sit verba factururus; atque ita cultiori latino sermoni omnes incumbant; cujus ignorantis scientia præstium imminuit, eorumque Professores ludibrio exponit.

CAPUT VII.

De Vacationum diebus.

• A die quoque vigesima tertia Decembris ad secundam Januarii exclusivè cessant

literaria exercitia: Nem per octiduum ante feriam quartam paschatis exclusive, et in triduo Pentecostes. •

• Praeterea singulis hebdomadis die uno a studio quiescant, quo die si è Collegio exire valuerint, omnes simul exeant, ad Campetria tantum: hinc quatuor singulis hebdomadis affixae sunt disputationes. •

• Quatenus ob aliquam festivitatem, aut in honorem alicujus ex Coelitibus P. Rectori congruum videatur a literaria exercitatione cessari, illa hebdomada alius feriatas dies donegatur. •

• Si vacationum diebus domo exire nequiverint, provident P. Rector, ut, quod in deambulatione insumendum fuisset, tempus, alio honestae, religiosaeque oblectationis genere compensetur. •

CAPUT VIII.

De Concurribus.

• Quum Praelatus Provincialis, convocatoris ad Scholasticos concursus habendos dederit, pro convocatis habeatur, quin et in literis ipsis id exprimat, quotquot ex Cursoribus triennium Cursoratus absolverint in hoc, et in Romano Collegiis. •

• Accurrant igitur praestituto tempore ad Conventionem in Literis designatum: opportunitatem tamen videtur, quod Concursus in hoc habeantur Collegio, ne nimis Cursores graventur sumptibus. •

• Si patrato Concursu, alicui Concurrenti officium conferatur, Cursoratus illico pro vacante habeatur: Sin autem officio vacuus discedat, ad absolvendum quartum Cursoratus annum regrediatur. •

• In quolibet Concursu impleantur Cathedrae Philosophiae, et Theologiae, nec non Praedicatorum, quae vacuae fuerint, aut quas ante futurum Concursum vacare contigerit. •

• His porro officiis Cursorum merita remunerentur: et quemadmodum Lectores jubilati, antiquitatis in Lectura ordine servato, Praesentati, aut Magistri, gradus assequuntur, sic disponentibus Nostri Constitutionibus: ita etiam Praedicatorum generalium gradus conferantur Cursoribus, qui in Praedi-

catores majores instituti fuerint, postquam tamen Praedicationis duodenum a nostris Sacris Legibus praescriptum complaverint. •

• Nolumus tamen praecedenti Statuto quidquam detractum iis Praedicatoribus jubilatis, qui ad eandem Constitutionem trames, ius habeant ad Praedicatorum generalium gradus a Rev. Diffinitorio dignioribus conferendos: sed porum ius saltem, et illaesum persistat, donec adfuerint Praedictores jubilati ante haec statuta Praedicturam assequuti. •

• Hujus quoque Statuti vigore quoad collationem graduum Praedicatorum generalium declaramus, in posterum eos Praedictores emeritos, qui Cursoratum in hoc, aut in Romano Collegiis expleverint, eisdem frui debere exemptionibus, ac privilegiis, quibus Lectores jubilati frui solent: sola praedictione in sedendo, et praecedendo Lectoribus jubilatis praeservata. •

• Ubi ad Concursum agendum steterint Cursores, Minister Provincialis, accuratis prius receptis notitiis, praesentim a Rectore, et Regentibus, praeter ea specimina, quae ipso viderit, de uniuscujusque ingenio, moribusque, decernat, quod ex eis nonnulli experientia subeant opportuna ad Cathedrarum, alij vero ad Suggestus exercitia, Prioribus itaque propugnandae theses assignentur juxta styllum, atque praescriptum in Sacris Constitutionibus, at in hisce Statutis: Posteriores vero praelegant super Sacris Bibliis, selecto ab unoquoque themata post trinam sortitionem, duas nempe in veteri, unam vero in novo Testamento. In ceteris eodem, quae pro Concurribus ad Cathedras stabilita sunt, quoad hos quoque servetur. •

• Si inter Cursores nemo adfuerit praescripti, tum ad Lecturas, tum ad Praedicatorum qualitatibus pollens, arbitrio Ministri Provincialis, et Judicium earum collationes aliis dignioribus faciendae reservantur. •

CAPUT IX.

De aliis in Collegio degentibus.

• Quoniam in Cursorum Collegio, praeter hos, aliorum quoque Religiosorum opera

necessaria dignoscitur: qui in Collegio Sanctae Mariae de Virtutibus prae caeteris necessarii fuerint ad agrorum curam, elegmosynarum quaesturam, aliaque officia exercenda; quibus Regularis Communitas maxime indiget, prudentiae ac diligentiae Rectoris, cum Ministri Provincialis approbatione, destinandi reservantur, habita ratione eorum, quos conducentiores agnoverint, in Collegium ipsum rehus omnibus sit instructum: nec in aliis officiis per quae a propriis, quibus sunt destinati, distraherentur, valeant occupari.

• Potissimum invigilet Rector, ne Cursores ad habitaculum, in quo hospites excipiantur, aliquando pergant, et suam quoque curam in id adhibeant Regentes: volumus enim quod Praelatus nulli pareat diligentiae, ut Cursores suum munus exacte impleant. Cum eis tamen agat prout decet laborantes in obsequium; bonum nomen, et decorem totius Provinciae, quos proinde prosequi debemus, amore, et existimatione.

CAPUT X.

De Cursorum Cellis.

• Quilibet Cursor solus in Cella degat, ut etiam Sacrae iubent Constitutiones lib. I. Cap. XV, et omnino serventur ibi disposita §. ultimo. Sin autem ob Collegii angustiam, ut bini in una degerent Cella, nec foret, id primum in caeteris Religiosis, qui de familia fuerint, servetur, et nonnisi extrema urgente necessitate ad Cursores extendatur.

CAPUT XI.

De officio erga vicinos PP. Augustinianos.

• Parvam considerantes bujus Nostri Collegii distantiam a Madrigali Oppido, in quo Conventum obtinent Augustiniensis Ordinis Religiosi, ibique sua cognunt Provincialia Comitia; quatenus P. Rector Cursorum decori, nostraeque Provinciae, et Ordinis splendori id conducere putaverit, nec ullum inde oriturum praeviderit obstaculum, potestatem

ei facimus tres, aut quatuor ex Cursoribus ipsis eligendi, eosque mittat ad proponenda argumenta adversus publicas theses, quas occasione bujusmodi Comitiorum inclyti illius Ordinis Alumni propugnare solent.

CAPUT XII.

Procurae officium Cursoribus velatum.

• Caveat Rector, ne ipse committat, aut ab alio Superiore alicui ex Cursoribus committi sinat titulum munusve Procuratoris. Quapropter si aliquando Collegio expediendum occurrat negotium in Civitate, Oppido, Loco, Pago, Ruri, ut alibi, Cursores ut ad illum expediendum pergant, omnino vetantur; praeterquam ubi res urgeat, dilationemve non patiatur, nec copia habeatur alterius Religiosi, aut Familiaris, sive etiam Amici, cui committi possit.

CAPUT XIII.

De Annualibus informationibus.

• Quotannis Mense Januario ineunte Rector, atque Regentes Ministrum Provincialem accuratissime, et per quam exacte instructum reddat de Collegii statu, profectu, et Collegarum moribus, studiis, ac disciplina. Quilibet autem ex ipsis se junctim, ac altero prorsus inscio id exsequatur, proprio firmans juramento, atque subscribens clausula quam exaraverit relatione.

• Si inde Minister Provincialis dignoscat, aliquos in Collegio adesse, aut nimium desides, aut pravis moribus inquinatos, pacis, et studiorum perturbatores, perversos, et in Superiorem refractarios, atque rebelles, Collegio statim amoveat, inhabilesque perpetuo declaret ad Cathedras, et Praedicationem exercendas.

CAPUT XIV.

De Concionibus habendis.

• In Collegio Praedicatorum Majorem adesse nolumus. Sermones autem in festis San-

etissimae Trinitatis Beatissimorum Proto-Paren-
tium, ac Sanctae Mariae de virtutibus Rec-
tor a Regentibus habendos praescribat qui-
bus justo stipendio laboris mercedem repen-
dat ex Collegii facultatibus.

• Ut vero Cursores Collegio simili inser-
vant, et in Sancta Praedicatione instruantur,
designentur ad sermones habendos in majori
hebdomada, ceterosque qui haberi solent
in proximis Pagis, aut Oppidis: a quorum
elemosyna magna ex parte ejusdem Colle-
gii alimonia pendet et in futurum magis pen-
dere speratur.

• Quum aliquis Cursor a Collegio ad Op-
pidum sermonem ibi habiturus porrexerit,
teneatur omnino postea die a Concione ha-
bita ad Collegium reveri: pridie autem, et
non ante e Collegio discedat.

CAPUT XV.

De familiari conversatione inter Cursores.

• Summam pariter adhibeat curam, ac
diligentiam P. Rector, ut Cursores seipsam
interrogent, et invicem colloquantur orbane,
ac boneaste, praesertim, ut evitent contumelias,
satyricos sales, atque lurbana dictoria,
quae discordiarum esse solent semina-
ria. Nequaquam tamen prohibemus lepida
dicta, jocosque innocuos, et urbanos, quos
Eutrapelliae virtus regit, nec reprehendi ullo
modo possunt, eisque cum moderamina
tamen, inter se agere valeant, si quando va-
na credulitate, aut vulgi opinione se decipi
quis passus fuerit, aut si exoticas, ineptas
plebejasque voces usurpaverit, aut in pro-
nunciatione, scriptione, vel similibus bar-
barum quid resonaverit, aut exoraverit.

CAPUT XVI.

Comica vetantur.

• Si in feriis Natalitiis, aut aliis, Cursori-
bus liberit arduum aliquod aut ingenio-
sum certamen, Academicum, ut ajunt, more
instituere, P. Rector annuat, illudque mo-
deretur. Nulla tamen de causa, etiam si alio-

rum interesserint officia, comica agi fabu-
las permittat, multoque minus faemineo per-
somatos habitum incedere: praeter enim eas,
quae in Sacris Canonibus hac de re extant
prohibitiones, aliena prorsus sunt a nostra
Regulari professione, seque ac literarum
studia.

• Quatenus vero ex gravissima causa tol-
lerandam putaverit idem Rector comicam
aliquam actionem, nullus ex sibi subditis
actoris parte lineat, sed solum spectatores
esse permittatur.

CAPUT XVII.

De Subsidiis.

• Inviolabiliter observetur, quod omnes
Conventuum Ministri quorum Alumnus inter
Collegii Cursores recensentur, eorum sin-
gulis, ac etiam Regentibus unoquoque trien-
nio re vestitaria ita provideant, ut etiam in
aliquo Convento degentibus Religiosis singu-
lis triennis aut suppeditari solitum non fue-
rit, teneantur tamen suis Alumnis in Colle-
gio degentibus illam praebere.

• Et Collegii subsistentiae, et Regentium,
Cursorumque subsidia consulamus, annuus
redditus trium mille quadrigentorum, et octo
Regalium de Vellione pro Dote hanc in cau-
sam assignatur, tali ratione distribuendos:
cuique ex Regentibus annua trecenta Regalia;
cuique vero ex Cursoribus oleum lucerna-
rum, papyrus, et alia ad subscribeodum ne-
cessaria, calceorum saltem paria duo, inter-
narum, externarumque vestium mundicies,
nec non in pecunia, Regalia triginta ad cer-
tas indigentias, quotannis respectiva suppo-
didentur.

• Quidquid inde superest, primo triennio
iosumatur in providendis de re vestitaria in-
terna, tum Regentibus, tum Cursoribus, et
in restaurandis eorum habitatioibus, sepe-
tique, et insumpti rationem Rector separa-
to calculo reddat Provinciali Ministro, ac
Debitorio in Capitulo: transacto autem primo
triennio quicquid superest in necessariis
Collegii usus erogetur.

• Ne quod, tum Regentibus, tum Cursoribus præbendum esse hic præscribitur, subministrari negligatur. P. Procuratori qui eam habuerit exigendi hujusmodi redditus, in mandatis dare valeant, ut penes se retineat quicquid ipsis suppeditandum fuerint, donec de eo sint satisfacti. •

CAPUT XVIII.

De Bibliotheca.

• Ad Collegii Bibliothecam, quæ proprie communis est toti Provinciæ, Codicibus locupletandam, suam symbolam conferant omnes Conventus in illius usum aliquot libros, ex iis præsertim, quos duplices habeant, concedendo: idemque faciendum optimus a Patribus Capitularibus pro cuiusque viribus. Neque hac in re alienatio subesse judicetur, sed potius laudabilis usura; quod enim lucrum ex librorum studio percipimus, tali eorum concessione universa sentiat Provincia. •

• Hinc etiam Mortuorum libri, qui in eorum Conventibus non desiderentur, et Collegio utiles fuerint, eidem applicantur Bibliothecæ. •

• Curet quoque P. Minister Provincialis, ut modis opportunis elencbum a singulis recipiat Conventibus eorum librorum, quorum duplicia retineant exemplaria, suæque salagat prudentia, et vigilantia, ut ad ditandam novi Collegii Bibliothecam inferantur. •

CAPUT XIX.

De horum Statutorum interpretatione.

• Quaecumque circa hæc statuta occurrerint dubia, præter explorationem Sententiæ eorum, a quibus subscripla fuerint, donec in humanis egerint, dirimantur quoque ad Sacrarum Constitutionum, legumque municipalium tramites, spiritum potius, quam verborum corticem scrutando. Si inde decisio hauriri nequeat, ad jus commune res deat; et viri de eo periti consulantur. •

CAPUT XX.

De eorundem observatione.

• Quia die Rectoris officium quis administrandum suscepit, coram tota Communitate horum Statutorum observationi juramento se obstringat, quodque ea, tum a Regentibus cum a Cursoribus viriliter observari faciat. Regentes item pro eo, quod sua interest, juramentum in manibus Rectoris perhibeant primæ die sui exercitii; et hi omnes quotannis kalendis Januarii illud iterent. •

CAPUT XXI.

De Conservatore eligendo.

• Studiosorum virorum coetus præ aliis Protectore indigent: proinde, ut primum Collegium formatum fuerit, illius congregetur Communitas, maturaque deliberatione, ac juxta formam a jure præscriptam Conservator Judex eligatur, ut ubi is defecerit, alter subrogetur. •

CAPUT XXII.

Facultates Ministri Provincialis.

• Amplissimæ tandem a Rev. Diffinitorio R. P. Provinciali Ministro tribuuntur facultates, ut hæc Statuta his, aliisque verborum formulis, et concinnius, si opus fuerit, ornentur, et Provinciæ sumptu typis edantur, ac publicentur. •

• Ita decreverunt, ac statuerunt congregati Rev. Diffinitorii Patres. Magister Fr. Fabrianus Rodriguez Provincialis Minister • Fr. Didacus a Cruce primus Diffinitor • Fr. Franciscus Fernandez de Quevedo secundus Diffinitor • Fr. Josephus Valdenebro, et Tapia tertius Diffinitor • Fr. Joannes de Turre quartus Diffinitor • Ita est, et de eo fidem perhibeo Fr. Emmanuel Colina a Secretis. •

§. 3. Quare prædictus Minister Provincialis Nobis humiliter supplicari fecit, ut pro perenni dicti Collegii Cursorum stabilitate, ejus erectionem, tum etiam Statuta, quæ pro ejus

Preces pro-
rectæ pro
supra relato-
rum Statu-
torum ap-
probatione,

hono regimine, et directione per Diffinitorium Provinciale, ut praefertur, confecta sunt et a praedicta Congregatione Cardinalium probata, quo firmius subsistant, et servantur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae praesidio, ac patrocinio communire de benignitate Apostolica dignamur.

Pontifex prae-
dictus annuit,
etque Statuta
confirmavit,
et approbat.

§. 4. Nos igitur ipsius Ministri Provincialis votis hac in re, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inelinati de memoratorum Cardinalium consilio, erectionem, et institutionem Collegii Cursorum, vulgo *Pasantes*, nec non statuta, et decreta praeinserta, ac omnia, et singula in eis contenta, ea tamen lege, ut Cursores illi, quibus, et nunc sunt in propriis Conventibus, libertatem habeant ad Collegium concurrendi, et ad altiora studia se se accingendi, firmis autem remanentibus privilegiis, de quibus loquuntur Constitutiones Ordinis libro II. Cap. V. Tit. de Cursoribus favore non concurrentium, et in propriis Conventibus remanere volentium, auctoritate Apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robor, adjicimus, ac omnes et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis Cardinalium.

Clausula ge-
nialis, et de-
cretum irrita-
torum.

§. 5. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, si quosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Indices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis ac quatenus opus sit, quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die decima quinta Januarii Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto, Pontificatus Nostri anno Septimo.

Derogatio
contraria-
rum.

C.D.L.

Confirmatio Ordinationum factarum in actu Visitationis a Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum pro Conventu Calicensi, et pro reformatione Cappellae Ecclesiae ejusdem Conventus adnexae pro Tertiariis secularibus utriusque sexus.

Dat. die 24.
Jan. 1765.
Auno VII.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. In supremo militantis Ecclesiae solio per ineffabilem divinae sapientiae, atque bonitatis abundantiam, nullo licet meritum Nostrorum suffragio constituti, ea, quae pro saluiri Religiosorum virorum sub suavi Christi jugo, aetiorisque disciplinae instituto mancipatorum administratione, regimine, atque gubernio provide, atque sapienter constituta, et ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque illibata servantur, nec teme-

Procuramus.

rario cuiusquam assu violentur, Apostolici muniminis Nostri patrocinio libenter roboramus.

Exponitur
aliquis deri-
vantes ex ni-
stra ordinis
Cappellae
Tertiarii
Ecclesiarum
Conventus
adversus.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Paulus a Colindres Minister Generalis Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Cappuccinorum nuncupati; quod cum ipse perageret visitationem Conventuum sui Ordinis in Provinciis Hispaniarum, in Conventu Civitatis Cadicensis reperit quamdam Cappellam, seu Oratorium publicum pro usu Tertiarii saecularium utriusque sexus in atrio Ecclesiae ipsius Conventus aedificatam, in qua cum comperisset quosdam abusos, tum quoad ornatum ejusdem Cappellae, tum quoad personas Tertiarii, atque etiam Religiosorum sui Ordinis, ad restituendam congruam, et rectam disciplinam, bonumque rerum ordinem, et ad removendos omnes, et quoscumque abusos, unde processu temporis gravia mala oriri possent, quasdam condidit constitutiones, quae deinde fuerunt approbatae, et confirmatae a Ven. Fratre Lazaro Archiepiscopo Naupactino apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum Regem Catholicum, Nostro, et Apostolicae Sedis Nuncio, quarum tenor est, qui sequitur.

Tenor Ordinis
factum a Mi-
nistro Gene-
rali huius
Ordinis, in
actu visita-
tionis.

• Nos Fr. Paulus a Colindres totius Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Cappuccinorum Minister Generalis. Cum visitaverimus Cappellam Nostrae Ecclesiae contiguam, in suo territorio erectam ad usum, et exercitia Fratrum Tertiarii Ordinis Nostri Seraphici Patris, sub directione spirituali Nostrorum Commissariorum, quibus ad hunc effectum opportunas, et necessariae facultates communicavimus; quumque observaverimus, quod ibi in Altaribus sculptura nimis perpolita, et aurata appareat extra modum, et contra simplicitatem, et paupertatem, quas Seraphicus Pater adeo diligebat, et quas in Ordinis sui Ecclesiae observari volebat, uti revera sit in omnibus Ecclesiis sub directione Nostra positis. Considerantes insuper, quod ii veri Filii Seraphici Patris haberi non possint, qui nisi ex voto, et obligatione, saltem ex talium filiorum devotione, et affectu, ad ipsius spiritum nullatenus, se con-

formant, coacti sumus facere, sicuti de facto facimus, ordinationes sequentes.

• I. Ut singula exercitia dieti Tertiarii Ordinis in Nostra Ecclesia fiant, minime vero in praefata Cappella, quamdiu aurata, non erit Vernigine, aut aliquo honesto colore induta, et altaria quamdam non exhibebunt modestiam, quae nusquam vanitatem, curiositatem, oculorumve sensualitatem redoleat, sed compunctionis, et poenitentiae spiritum excitet; ad quem finem principalem Seraphicus Pater hunc Tertium Ordinem in favorem saecularium instituit.

• II. Qua de causa auferitur pulpitum, quod in praedicta Cappella reperitur, ex eo, quod omnes conciones in Nostra Ecclesia fieri debeant, amovebitur pariter quaelibet poenitentiae sedes in supradicta Cappella pro Fratribus Tertiariis erecta, prohibemusque ne in dicta Cappella confessiones audiantur, donec reformetur, uti dictum fuit.

• III. Mandamus itidem, ut omnia exercitia dieti Tertiarii Ordinis, quae post prandium fieri solent, vel sunt, terminentur ante quintam horam post meridiem, ne completorium, quod hac hora a Religiosis familiae cantari debet, aut oratio mentalis, quae sequitur, aliquod impedimentum patiantur; attendant porro Domini Tertiarii illud ipsis plurimum proficuum pro Coelo fore, si terminatis solitis exercitiis, Religiosos in spiritu comitentur, dum cantant Completorium, et vacant meditationi.

• IV. Ut autem haec Cappella, et Sancti, quibus dedicatur aliquem accipiant cultum, (quem quidem majorem, post praescriptam reformationem, accipient) praescribimus, et mandamus, ut singulis diebus festivis R. P. Guardianus aliquem Sacerdotem ibi celebraturum mittat, cum Socio, qui missae inseruiat, et hoc per illud intermedium tempus, quod superest ex horis Canonicis, idest a prima et tertia, ad sextam, et nonam.

• V. Audivimus, quod praefatae Cappellae clavem habent unus saecularis, qui titulum Saecrestani assumens in dicta Cappella dormit, diu nocturne, ad suum libitum ingreditur, et egreditur; quod absque dubio plurimis incommodis, et confusionibus obno-

xium est; nostri muneris est haec mala praevenire, et amovere, proindeque mandamus, ut unica sit clavis, quam apud se retineat R. P. Guardianus, qui eam consignabit toties, quoties opus erit dicere Missam, evertere Cappellam, praeparare lampadem &c. ita, ut his functionibus, et similibus peractis, clavis restituatur R. P. Guardiani, qui nunquam illam dabit, nisi in iis dictis occasionibus.

• VI. Atque ut cuilibet alio malo occurramus, praescribimus, et mandamus, ut nec R. P. Guardianus, nec alius qualiscumque gradus, aut dignitatis Religiosus possit recipere, aut permittere, ut recipiantur in dicta Cappella visiones, et salutationes particulares, et multo minus, ut ibi ministrentur refrigerationes, chokolatum, jentaculum, merenda, sive in Sacrestia, sive in ejus area, vel in alia parte ipsius ambitus, qui his rebus semper occludatur, sub poena suspensionis ab officio ad quatuor menses in Superiorem, qui talia permittet, infligenda.

• VII. Nobis porro locus est sperandi, Nostros Fratres Tertiarios cum obsequio, et cordis affectu has recepturos esse ordinationes, quas ipsis Nos, uti Minister Seraphici Patris peramanter facimus, desiderantes, ut sicuti tam sancti Patris filii esse jure merito gloriantur, ita se exhibeant ipsis imitatores in spiritu humilitatis, patientiae, devotionis, puritatis, paupertatis, simplicitatis; hac spe adducti illos uti fratres amplectimur, nostramque benedictionem paternam ipsis impertimur. Verum si e contra insistant (quod non credimus) in retinendo vanitatis, et curiositatis spiritu; qui in praedicta Cappella appareat, et qui vere opponitur spiritui Seraphici Patris, ipsis nunc declaramus, nos non posse illos, uti ipsius filios, nostrosque fratres agnoscere, nec illis communicare has gratias, et indulgentias, a Summis Pontificibus ipsis concessas, in quantum Nobis erunt obediennes, et subjecti nostrae directioni spirituali. Ita praescribimus, ordinamus, praesentesque ordinationes, manu propria subscriptas sigillo officii Nostri muniri mandavimus. Datum in hoc Conventu Nostro Cadicensi 21. Decembris 1763. • Fr. Paulus Minister Generalis.

§. 3. Ut autem hujusmodi constitutiones,

statuta, et decreta firmius subsistant, et non solum a viris Religiosis sui Ordinis, sed etiam a saecularibus Tertiariis, utriusque sexus in futurum serventur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communi summo perire desiderat. Nos igitur ipsum Paulum Ministrum Generalem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quocumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, praeserta decreta, et ordinationes a praedicto Paulo Ministro Generali in visitatione Conventus hujusmodi facta, ut praefertur, auctoritate Apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Inhibentes propterea omnibus, et singulis Superioribus, et Fratribus dicti Conventus, quacumque auctoritate, vel superioritate fungentibus, et functionibus sub privationis officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda, ne non privationis vocis activae, et passivae, poenis ipso facto absque alia declaratione incurrendis, nec ullo nunquam tempore in quibusvis, et generalibus dicti Ordinis Capitulis praemissorum omnium derogationem, inconsulta Sede Apostolica petere possint.

§. 4. Decernentes, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios; et integros effectus sorti, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque Indices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, et Vice-Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et

Pontifex a
procuratore
londini Mit
nistri Gener
ralis, Ord
nationes su
pra relatis
confirmat, et
approbat.

litterae so
lidae, et de
creta irre
vocabiles.

Derogatio
cultuario-
rum

auctoritate iudicari, et defini debere: ac irritum, et inane, si secus super his a quocunque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus praemissis, et quatenus opus sit Nostra, et Cancellariae Apostolicae Regula de jure quaesito non tollendo, constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non Conventus, et Ordinis praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et licetis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum leniores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXV. Januarii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLII.

Dat. die 25.
Jan. 1785
Anno VII.

Indulgentia plenaria pro Religiosis, et Monialibus Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Discaleceatorum conceditur qualibet die trium Anniversariorum qui in eodem Ordine statis diebus celebrari solent, tum pro Fratribus, et Monialibus defunctis, tum pro eorum Parentibus, et Consanguineis, tum denique pro benefactoribus.

Clemens Papa. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Cum sicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Procuratorum, Congregationis Italiae, Germaniae, Hispaniae, Indiarum, et

Portugalliae Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini Discaleceatorum nuncupatorum, Nobis nuper expositum fuit, in singulis Ecclesiis Fratrum, et Monialium dictarum Congregationum, tria quotannis Anniversaria, unam pro omnium, et singulorum Fratrum, et Monialium Congregationum hujusmodi Defunctorum die XIV. Novembris immediate post Festum Omnium Sanctorum dicti Ordinis, et alterum pro eorumdem Fratrum, et Monialium Parentum, et Consanguineorum, seu Affinium defunctorum animarum refrigerio die prima post festum S. Agathae Virginis, et Martyris non impedita, et reliquum in suffragium animarum benefactorum dictarum Congregationum die post festum SS. Petri, et Pauli Apostolorum pariter non impedita celebrari consueverint. Nos ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam eorumdem Fratrum, et Monialium devotionem, et animarum salutem coelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, ac supplicationibus praedictorum Procuratorum nomine, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis Fratribus Congregationum hujusmodi, in sacro Presbyteratus Ordine constitutis, qui missam in diebus, quibus Anniversaria praedicta celebrantur in Ecclesiis dictarum Congregationum respective celebraverint, plenariam; aliis vero Fratribus Congregationum hujusmodi non celebrantibus, nec non Monialibus praedictis, vere poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui Missae, seu Officio Defunctorum in Ecclesiis praedictis, diebus Anniversariorum hujusmodi celebrandis devote interfuerint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haereseos extirpatione, et S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem, quam etiam animabus Christifidelium quae Deo in charitate conjunctae, ex hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus ad quindecim annos tamen valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium, aliquid vel minus detur, aut

aposte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; utque praesentium Literarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus publici Notarii subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, seu Procuratorum dictarum Congregationum ob signatis, eadem prorsus fides habetur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XXV. Januarii MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno VII.

CDLIII.

Laudat Herbipolensem Episcopum quod librum Justini Febronii improbaverit, eumque hortatur ut Edicto suo in Dioecesi praescribat observantiam proscriptionis hujus libri jam a Sancta Sede indictam.

Vide Epistolam supra relata[m] hoc Tomo sub num. CXXXIV. pag. 395. et adnotationem ibi appositam.

Venerabili Fratri Adamo Federico
Episcopo Herbipolensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Luculentum observantiae erga Nos tuae, tuque in Apostolicam Sedem officium Fraternalitatis tuae humanissime exhibuit cum per occasionem redeuntis Dominici Natalis diei, et ad sua initia recurrentis anni, laetissimis auspiciis rerum omnium secundarum cursum Nobis omniaris, Deumque te orasse scribis, ut bonum ejusmodi abs te susceptum omen suo nomine et voluntate confirmet. Caeterum omni ex parte litterarum tuarum se ostendit praecleara devotio tua in Apostolicam Sedem, cujus auctoritatis, et dignitatis te caeteroquin fuisse et esse studiosissimum, plurimis iudiciis antea declarasti: Et nunc nova se occasio obtulit, qua potes novum praebere argumentum egregiae tuae voluntatis et alacritatis ad

Romanam Cathedram defendendam ab hostibus Catholico Ecclesiae, qui temerariis impetibus conatibus eam evertere sunt aggressi. Nosti Ven. Frater quo imbutus veneno prodierit liber Justini Febronii et quid ipse faceret ut idem liber ejusque doctrina opprimeretur ex aliis tuis literis intelleximus. Sed a Fraternitate tua merito petimus, qui zelo Dei, et in Apostolicam Sedem observantia sua nulli secundus, immo singularibus quibusdam significationibus quascumque, data occasione tuam in eandem Apostolicam Sedem pietatem et devotionem insignem feceris, nunc cum caeteri omnes Germaniae Episcopi publicaverint Decretum Nostrium, quo eum librum indignum declaravimus, qui ab homine Catholico legatur, ne patiaris id a tuis laudibus abesse, quod in illis Episcopis laudavimus. Itaque te in Domino obsecramus, ut solemni, quemadmodum illi feceris, Edicto tuo memoratum decretum populo tuo notum farias, eumque jubeas eidem decreto debitam exhibere obedientiam. Id si feceris, quod quidem te facturum nos dubitamus, auctiori quodam vinculo Apostolicum animum Nostrium tibi devinxeris; Et Fraternitati tuae, quam in sibi gerimus charitatis, Apostolicam benedictionem peramanter importurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die sexta Februarii MDCCLXV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDLIV.

Officium, et Missa Sanctissimi Cordis Jesu pro Regnis Poloniae, nec non pro Archiconfraternitate Urbis sub ejusdem invocatione conceditur a S. Rituum Congregatione, Decreto quod Pontifex plene approbavit.

POLONA

Instantibus pro concessione Officii, et Missae Sanctissimi Cordis Jesu puerisque Reverendissimis Episcopis Regni Poloniae, nec non Archiconfraternitate Urbis sub hoc titulo erecta; Congregatio Sacrorum Rituum habita die XXVI. Januarii hujus Anni probe noscens,

*Dat. die 8.
Februarii
1765. Ann.
VII.*

*Dat. die 8.
Februarii
1765. Ann.
VII.*

cultum Cordis Jesu jam hodie esse per omnes fere Catholici Orbis partes, foventibus eorum Episcopis, propagatum, saepe etiam a Sede Apostolica decoratum millies Indulgentiarum Brevibus, datis ad innumeras prope modum Confraternitates sub titulo Cordis Jesu canonice erectas; simulque intelligens hujus Officii, et Missae celebratione, non aliud agi, quam ampliari cultum jam institutum, et symbolic renovari memoriam illius Divini amoris, quo Unigenitus Dei Filius, humanam suscepit naturam, et factus obediens usque ad mortem, praebere se dixit exemplum hominibus, quo esset mitis, et humilis corde; his de causis, referente Eminentissimo, et Reverendissimo D. Cardinali Episcopo Sabinensi; audito Rev. P. D. Cajetano Forti Promotori Fidei, praevio recessu a decisis die XXX. Julii MDCCXXIX, annuendum precibus censuit Episcoporum Regni Poloniae, et dictae Archiconfraternitatis Urbis, deliberatura deinceps de officio, et Missa rite approbandis. Quod quidem Congregationis votum, per me Secretarium relatum Sanctissimo D. N. Clementi Papa XIII, Sanctitas Sua, hujus etiam Decreti tenore perfecto, in omnibus approbavit. Haec die VI. Februarii MDCCCLV.

Joseph Maria Cardinalis Feroni Praefectus —
S. Burghesius S. R. C. Secretarius.

CDLV.

Dat. die 12.
Martii 1765.
Anno VII.

Indulget ut in Cappella Aedium Universitatis studiorum Civitatis Cerverae quotidie celebrari possit unum Missae sacrificium, nonnullis solemnioribus diebus exceptis.

Venerabili Fratri Episcopo Celsonensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Exponitur in
Aedibus hujus
Universitatis studio-

§. 1. **E**xpositum Nobis nuper fuit per parte dilectorum filiorum Universitatis Studii Generalis Oppidi Civitatis nuncupatae de Cerve-

ra Celsonensis Dioecesis, quod in aedibus Universitatis hujusmodi splendide, ac magnifice extructis a Cancellario Universitatis praedictae cui pro tempore existenti jurisdictione tam Civilis, quam Criminalis in Scholares, Professores, aliosque Ministros dictae Universitatis per fcl. rec. Clementem PP. XII. praedecessorem Nostrum tradita reperitur, destinatis, Cappella decenter constructa, numerisque omnibus ad Sacrosanctum Missae Sacrificium illidem celebrandum absoluta existit: proindeque Exponentes praedicti pro ejusdem Cancellarii pro tempore existentis, ipsiusque familiae spirituali consolatione in ea praedictum Missae Sacrificium celebrari facere posse plurimum desiderant. Nobis propterea eorumdem Exponentium nomine humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis oportane providere, et, ut infra, indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur ipsos exponentes a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sequentiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac praedictam Universitatem optimis praesertim Ecclesiasticarum aliarumque Scientiarum, et ingeniarum Artium studiis maxime florentem auctoritatis Nostrae muneribus decorare volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuae, per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, moderno et pro tempore existenti Cancellario Universitatis hujusmodi, in dicta Cappella aedium praedictarum ad hoc decenter extracta, et ornata, seu extruenda, ac ornanda, ab omnibus domesticis nobis libera per te prius visitanda, et approbanda, deque tui licentia arbitrio tuo duratura, unam Missam pro unoquoque die, dummodo in eisdem aedibus celebrandi licentia, quae adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem a te approbatum Saecularem, seu de Superiorum suorum licentia Regularem, sine tamen quorumcumque Jurium Parochialium, praejudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, et Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque

rum construatam reperitur in Cappella decenter ornata, et necessarius instructum Supplicatibus.

Pontifex indulget ut in supra relato Cappella quodam Missae Sacrificium celebrari valeat.

solemnioribus anni festis diebus exceptis, in sua, ac familiae suae praesentia celebrari facere libere, et licite possit, ac valeat, licentiam auctoritate Nostra Apostolica arbitrio tuo concedas, et indulgeas.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod alii praeter supradictas personas ibidem Missae hujusmodi interessentes, ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia diebus festis de praecepto, minime liberi censeantur. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XII. Martii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDLVI.

Instrumentum, et pacta, quibus novum in Faventina Civitate Hospitalis Religiosis Ordinis S. Joannis de Deo administrandum traditur confirmatur, et approbatur.

Venerabili Fratri Episcopo Faventino.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Pro parte tua Nobis nuper expositum fuit, quod aliae pro erectione novi Hospitalis, seu Nosocomii in Civitate ista Nostra, et Apostolicae Sedis Faventina a Nobis ad tui supplicationem literae in forma Brevis emanarunt, quarum tenor est qui sequitur (omittitur harum literarum tenor quum relatae a Nobis sint in hac continuatione sub Num. CCII. pag. 474. ubi consulendae sunt) Et quoniam in iisdem Nostris literis tibi commissum, et demandatum fuerat, ut cum primum comode fieri potuisset, de praefati novi Hospitalis, ejusque regiminis, curae, et administrationis; nec non omnium bonorum, ac reddituum, proventuum, jurium, et suppellectilium quarumcumque, sive sacrarum, sive profanarum, actualem, realem, et omnimodam possessionem, directos filios

Fratres Ordinis S. Joannis Dei auctoritate Nostra Apostolica immitteres, induceres, atque in illa, seu illis constitueres, sub quibusdam tamen certis, et determinatis modis, legibus, et conditionibus, quae rebus omnibus mature pensatis, inter te, et eosdem Fratres per publicum instrumentum inde faciendum, ipsius Hospitalis, rectae administrationi, mantentioni, curae, ac utilitati infirmorum, atque concordiae, et unioni inter ministros, et inservientes eidem Hospitali servandae, accomodandae, atque opportuna viderentur.

§. 2. Cum autem, ut eadem expositio subungebat, id a te ea cura, et diligentia, qua opus erat, probe curatum, atque adimpletum fuerit, et plures etiam regulae, ordinationes, conventiones, leges, pacta, et statuta in bonum, commodum, et incrementum, atque utilitatem, tam praedicti Hospitalis, tum pauperum infirmorum inita, conventa, ac stabilita fuerint per publicum, et authenticum Instrumentum, quod est tenoris sequentis videlicet.

• In Nomine Domini Amen • Praesenti publico instrumento cunctis ubique pateat evidenter, notumque sit, quod anno a salutifera Domini nostri Jesu Christi Nativitate millesimo septingentesimo sexagesimo quinto, indictione XIII. die vero vigesima sexta Februarii, Pontificatus autem SS. in eodem Christo Patris, et Domini Nostri Clementia Divina providentia Papae XIII. anno ejus Pontificatus VII. • Essendosi degnata la Santità di N. S. Papa Clemente XIII. felicemente regnante di conferire l'amministrazione dell'Ospedale nuovamente eretto dalla Città di Faenza per li poveri infermi, ai Religiosi di S. Giovanni di Dio, sotto que' patti, e condizioni, che sarebbero stati concordati, e stabiliti con Monsig. Illus. e Rev. Antonio Cantoni odierno Vescovo della stessa Città di Faenza, come da Breve della Santità Sua in data 21 Aprile 1761, essendosi assunto dal medesimo Monsig. Vescovo trattato sopra di questo col Rev. P. Leopoldo Banfi Generale dell'Ordine de' suddetti Padri di S. Giovanni di Dio, dopo fatte le debite riflessioni si sono stabiliti li seguenti capitoli. •

Faventinae Episcopus Hospitalis consignat Fratribus S. Joannis de Deo.

Tenor Instrumenti consignationis.

Derogatio contrariarum.

Dat. die 12. Martii 1765. Ann. VII.

Refertur tenor praedicti Instrumenti litterarum auctoritatis Nostri pro erectione hujus novi Hospitalis.

• I. Si è convenuto fra Monsig. Vescovo di Faenza, e li Religiosi di S. Giovanni di Dio Amministratori dell' Ospedale nuovamente eretto nella stessa Città per gl' infermi, ed inferme, che li medesimi Padri con le presenti entrate, a coo l' accrescimento fatto dalla beneficenza di Sua Santità alle stesse, delle rendite della Parrocchia di S. Maria degl' Ugbi, abbiano a mantenere trenta letti d' infermi comuni, compresi otto letti per li pazzi: in tutto ottanta letti fra infermi, ed inferme, secondo una equitativa distribuzione da concordarsi con Monsig. Vescovo. •

• II. Che con le suddette rendite abbiano a sostenere il peso della manutenzione delle fabbriche, biancherie, utensili, et tutto altro, che possa occorrere all' Ospedale, oltre il mantenimento de' Religiosi. •

• III. Che siano obbligati di ricevere tutti gl' infermi, e le inferme oon solo della Città, ma anche della Diocesi di Faenza dentro il numero prescritto, eccettuati que' luoghi che hanno il proprio Ospedale, ed anche di questi quando la qualità del male lo richiedesse. •

• IV. Che abbiano da stipendiare uo Chirurgo secolare pel servizio degl' infermi in anni scudi venticinque, scegliendo uoo del li più abili. •

• V. Che abbiano da stipendiare il Medico secolare, fra li più abili della Città pel servizio de' medesimi infermi. •

• VI. Che abbiano a pagare il debito de' risarcimenti de' Fiomi, e terminare completamente l' infermeria per li laici, col prendere anche il denaro a censo, se occorrerà e tanto che un tal debito non verrà estinto, si permetterà che tengano due letti di meno d' infermi comuni. •

• VII. Che applicando Monsig. Vescovo, come sopra, di fare due altri capi di rendita di scudi venti l' uno, siano obbligati li Padri di mantenere due altri letti d' infermi comuni. •

• VIII. Che facendosi per l' avvenire altre lanche libere all' Ospedale, o altre applicazioni, si abbiano a crescere li letti alla ragione non meno di sc. 30 per ciascheduno degl' infermi comuni, e di sc. 36 per gl' in-

validi, per dare qualche maggior sollievo alle rendite dello stesso Ospedale. •

• IX. Che gl' infermi tanto comuni, che invalidi, non potranno ricetarsi, se non con la destinazione, ed ordine de' Vescovi pro tempore: o di chi eserciterà la loro giurisdizione. •

• X. Che per invalidi s' intendano gl' idropici, o accidentati, o che siano notabilmente impediti, o travagliati da altri mali cronici per cui abbiano bisogno di una particolare assistenza, o anche infermi di piaghe incurabili, che abbisognino di essere tratti a letto, non però persone incomodate soltanto dalla vecchiezza, o da cecità, e le qualità delle indisposizioni dovranno dichiarar da Vescovi pro tempore, sempre però dentro il numero stabilito. •

• XI. Che debbano dare agli infermi quel vitto, e medicinali, che verranno prescritti dal Medico, che debbano mantenerli in convalescenza per quel tempo che verrà ordinato dal medesimo Medico. •

• XII. Che debbano tenere uo quartiere totalmente separato per li laici con tutto il suo corredo di biancherie, e forniture di letti ed altri utensili necessari, che onninamente non si adopero mai pel servizio degl' infermi, ed inservienti. •

• XIII. Che debbano mantenere tredici Religiosi, compreso il Priore, pel servizio degl' infermi oltre i novizi, essendo necessario il suddetto numero per diversi uffizii, che esige l' assistenza, e governo dell' Ospedale. •

• XIV. Che mantengano nell' Ospedale delle Donne numero cinque, o sei Donne servienti, compresa la Priora. •

• XV. Che mantengano tre servienti secolari, oltre il cuoco, e sotto cuoco. •

• XVI. Che non possano ammettere, e licenziare Donne servienti, senza l' espresso assenso di Monsig. Vescovo, e de' suoi successori. •

• XVII. Che Monsig. Vescovo, o suoi successori, oltre quella giurisdizione, che di ragione loro competesse; ne abbiano una particolare per quello riguarda la claustra, e custodia del quartiere delle Donne infer-

me, e loro servienti, e li Padri dovranno ricevere, ed eseguire le regole, ed ordini, che sopra questo dal Vescovo verranno loro prescritti. »

• XVIII. Che abbiano ad esercitare l'opera pia di distribuire li medicamenti alli poveri della città, secondo l'istituto della Compagnia della Morte, la quale opera pia si è trasferita nell'Ospedale insieme con tutte le sue rendite, nella quantità però di soli Sc. 600. l'anno a ragione di tassa, non comportando di più le medesime rendite, si farà la distribuzione regolarmente a ragione di scudi cinquanta per Mese, e non più; la distribuzione poi de' medicamenti debba farsi secondo la ricetta del Medico, con l'attestato del Priore della povera e con l'approvazione del deputato da Monsig. Vescovo; si riserva però l'arbitrio a Monsig. Vescovo odierno, di trasferire in altri l'amministrazione, ed esercizio della medesima opera pia, se così giudicherà opportuno: nel qual caso li Padri non saranno tenuti a restituire altro che li puri fondi, e non li utensili della Spezieria di già applicati per uso dell'Ospedale; derogando in questa parte le antecedenti disposizioni. »

• Ed essendo il tutto rimasto col Divino aiuto concluso, e stabilito in questa guisa tra li predetti Monsignore Illustrissimo, e Reverendissimo Antonio Cantini Vescovo della detta Città di Faenza, e Reverendissimo Padre Leopoldo Banfi Generale dell'Ordine de' suddetti Padri di S. Giovanni di Dio, quindi volendosi tutto ciò, e quanto è stato come sopra concordato, a stabilito ridurre alla stipulazione di pubblico Istumento, acciocchè sempre, e perpetuamente apparisca la verità, e non abbia mai a trascurarsi l'osservanza de' precitati capitoli, donde svanti di me Notaro pubblico infrascritto, e delli infrascritti testimoni, presente, e personalmente costituito il menzionato Reverendissimo Padre Leopoldo Banfi Generale suddetto a me pienamente cognito, stipulante anche in vigore di special consenso, ed approvazione a maggior cautela, e validità del presente atto riportato dal Diffinitorio della sua Religione per pubblici Istumento da me Nota-

ro rogato sotto il giorno 23. del corrente mese, al quale ec. asserendo, ed affermando, tutte, e singole cose di sopra espresse e narrate essere state, ed essere vere e verissime, e quelle come tali ratificando, ed approvando. In esecuzione di esse, di sua spontanea, e deliberata volontà, ed in ogni altro miglior modo ec. in nome della sua Religione di S. Giovanni di Dio, alla presenza del lodato Monsig. Illustrissimo, e Reverendissimo Antonio Cantini odierno Vescovo della predetta Città di Faenza stipulante, ed accettante a nome di tutti gl' infermi, ed inferme, de' poveri, ed altre persone espresse, e comprese ne' precitati capitoli, ed in ogni altro miglior modo ec. ha dichiarato, e dichiara: che l'Amministrazione del divisato Ospedale nuovamente eretto nella detta Città di Faenza, e rispettivamente l'applicazione, incorporazione, e traslazione di tutte le rendite, come sopra, è stata conferita a Religiosi del suo Ordine di S. Giovanni di Dio dalla Santità del Sommo Regnante Pontefice Clemente XIII. e rispettivamente gli è stata dal predetto Monsig. Illustrissimo, e Reverendissimo Vescovo accordata con tutti, e singoli obblighi, pesi, capitoli, e condizioni di sopra espresse, e specificati, non altrimenti ec. Che però il medesimo Reverendissimo Padre Generale, a nome come sopra della sua Religione, e del suo Ordine, ha promesso, e si è obbligato, e promette, e si obbliga tutti li precitati capitoli, obblighi, pesi, e condizioni sempre intieramente, e perpetuamente adempire, eseguire, ed osservare, e far quelli da suoi Religiosi, e da suoi Generali successori, in ogni futuro tempo, esattamente, e pienamente eseguire, ed li medesimi Capitoli aver sempre, e perpetuamente tutti, grati, validi, e fermi, e contro quelli, mal fare, dire, e venire, sotto qualsivoglia pretesto, causa, titolo, o ricercato colore ec. Giacchè senza tutti li di sopra espressi pesi, obblighi, e condizioni non sarebbe stata ai Religiosi suddetti conferita l'amministrazione del detto Ospedale, e molto meno gli sarebbe stata accordata l'applicazione, incorporazione, e traslazione delle divise rendite. E per l'osservanza di tutto ciò, e quan-

to è stato come sopra convenuto, e concordato, il mentovato Reverendissimo Padre Leopoldo Banfi Generale suddetto, ha obbligato, ed obbliga la sua Religione, ed il suo Ordine, li di lui leni, e ragioni qualsivoglia nella più ampia forma della Reverenda Camera Apostolica, colle solite clausole ec. rinunciando ec. unica ec., e così toccato il petto mure ec. ha giurato ec., super quibus omnibus, et singulis praemissis, tamquam rite, recte, valide, et legitime gestis, et factis, petum fuit a me Notario publico infrascripto, ut unum, vel plura, publicum, aut publica Instrumentum, seu Instrumenta conficerem atque traderem, prout opus fuerit, et requisitus ero — Actum Romae in Palatio solitae residentiae Eminentissimi, et Reverendissimi Cardinalis Josephi Mariae Castelli, praesentibus Illustrissimo D. Philippo Cenci filio bonae memoriae Bernardini Perusino et Reverendo Domino Antonio Bullani bonae memoriae Dominici Brictoriensis Dioecesis, Testibus ad peracta omnia, et singula vocatis, habitis, specialiter atque rogatis —

§. 3. Praeterea Nohis humiliter supplicari fecisti, quo praeserta pacta, conventiones, regulae, et statuta firmius subsistant, et servantur exactius, et erectio Hospitalis hujusmodi suum firmum, et stabilem sortiatur effectum et sublatis omnibus impedimentis, dubiis, quaelis, controversiis, illisque omnino deletis, atque extinctis, in bonum, et commoditatem publicam, Apostolica auctoritate, ultimo, et optimo fine perficiatur, et penitus compleatur, ut Apostolicae confirmationis, atque approbationis Nostrae patrocinio, et robore communi, et in praemissis omnibus et opportunis, si in Domino videlicet, de benignitate Apostolica providere dignemur.

§. 4. Nos igitur supplicationibus tuis inclinati, volentes etiam Civitatem Nostram Faventinam specialibus gratiis ac favoribus prosequi, propterea summopere cupientes, ut tam laudabile, tam utile, tam decorum, tam pium, et Deo gratum opus debitum finem, et plenum obtineat complementum, motu etiam proprio, et ex certa scientia, ac maturata deliberatione, de Apostolicae potestatis

plenitudine, quibuscumque contradictionibus, et controversiis, per quascumque, sive ejusdem Civitatis Nostrae Faventinae Magistratum sive Consilium, aut Communitatem, et Homines, aliosque Officiales, et Deputatos, Ministros, et Inservientes, quocumque modo, quibuscumque ex causis, juribus, et rationibus motis, et movendis perpetuo suppressis, atque omnino extinctis, nullis ac irritis declaratis, perpetuoque, super illis contradictoriis quibuscumque, silentio imposito, extinguimus, annullamus, et irritamus perpetuumque silentium imponimus.

§. 5. Novi insuper hujusmodi, et amplius Nosocomii, seu Hospitalis pro pauperibus infirmis utriusque sexus, tam ex Civitate Faventina praedicta, quam ex ejus Dioecesi excipiendis, ut petitur erectionem, fundationem, constructionem, eique adnexionem, seu unionem, et incorporationem aliorum duorum antiquiorum Nosocomiorum, seu Hospitalium factam, nempe unius sub invocatione S. Antonii Abbatissae, alias S. Jacobi Incurabilium, et alterius Sancti Neronis, alias S. Mariae de Misericordia respective nuncupatorum, una cum eorum fructibus, redditibus, proventibus, fundis, bonis stabilibus, juribus, et pertinentiis universis, ejusdemque Novi Hospitalis, in illorum locum substitutionem, nec non ipsius novi Hospitalis, seu Nosocomii, illiusque infirmorum, et bonorum omnium illi quomodocumque connexorum regimen, curam, et administrationem tam in spiritualibus, quam in temporalibus, praedicto Ordini S. Joannis de Deo, et pro eo illius modernis, et pro tempore existentibus Fratribus, jussu, et auctoritate Nostra, nuper commissam, et demandatam, tum etiam Aromatariam ad Confraternitatem S. Joannis Decollati, seu Mortis nuncupatam, alias spectantem, et pertinentem una cum ipsa Domo, et Apotheca, aliisque omnibus fundis, et capitalibus, illorumque annuis fructibus, et proventibus, juribus et actionibus, per te similiter jussu, et voluntate Nostra, sub certis modis, legibus, et conditionibus ejusdem Ordinis Fratrum traditam, et consignatam approbamus, et confirmamus.

Insuperque singulos veterum Hospitalium suppressiones, novae erectionem, et dotacionem constituit.

Preces porrectae pro appellatione supra relati Instrumenti, et pactorum in eo contentorum.

Pontifex approbat suppressionem veterum Officialium, et contradietionibus perpetuum silentium imponit.

Tandem, omnes et singula in re-
lato instru-
mento con-
tenta appro-
bat, et ob-
servari man-
dat.

§. 6. Propterea praesentum Instru-
mentum, et in eo contentas regulas, ordinationes,
conventiones, leges, pacta, et statuta
inter te, et promemoratos Fratres S. Joannis
Dei iuita, conventa, et stabilita, et demum
superiores Nostras literas, nec non Benedi-
cti XIV. praedecessoris Nostri, in ea parte,
et partibus, in quibus praesentibus haece, et
superioribus Nostri literis non adversantur,
pro erectione fundatione, commodo, et utili-
tate novi Hospitalis, ut petitur, emanatas,
expeditas, et in eis contenta quaecumque, et
insuper omnia, et qualiacumque in illarum
exequutionem, et implementum per te iussu,
et voluntate Nostra, seu per alios quoscum-
que mandato, consensu, et directione tua
acta, gesta, facta, iuita, et conventa, tenore
praesentium approbamus, et confirmamus,
illaque omnia, et singula rata, et grata ha-
bemus, illisque omnibus inviolabilis, et per-
petuae ac irrefragabilis approbationis No-
strae, et Apostolicae firmitatis, vim, robor,
et efficaciam adiungimus, ac omnes itidem,
et singulos juris, et facti, ac solemnitatum
quorumcumque tam ex juris communis, et
Apostolicarum Constitutionum, seu Statuto-
rum, et Decretorum quorumcumque, etiam
Camerarum, et Consistorialium praescripto,
quas alias quomodolibet in similibus etiam
de necessitate observandas, aliosve quolibet
etiam quantumvis magnos, et substantiales,
et incogitatos, et inexcogitatos, seu
inexcogitabiles defectus, si qui in praemis-
sis, seu eorum aliquo principaliter, vel ac-
cessorie, aut antecederet, vel consequen-
ter, seu concomitantur vel alias quomodolibet
intervenerint, seu intervenisse dici, cen-
seri, praetendi vel intelligi pussint, penitus,
et omnino tollimus, et sanamus, ac plenissi-
me supplemus, et abolemus.

§. 7. Decernentes, easdem praesentes li-
teras, et in eis contenta, tanquam pro bono,
utilitate, decore, et splendore publici totius
Civitatis Faentinae praedictae, ejusque uni-
versae Dioecesis, in subsidium, et subleva-
men miserabilium personarum, iussa, volita,
atque praescripta, etiam ex eo quod aliqui
ex ipsis interesse habentes, seu habere prae-
tendentes, etiam si specifica, et individua

mentionem, et expressione digni eisdem non
consenserint, nec ad ea vocati, citati, et au-
diti, neque causae propter quas ipsae prae-
sentes emanarint sufficienter adductae, veri-
ficatae, et iustificatae fuerint, aut ex alia
quacumque quantumvis juridica, pia, legiti-
ma, et privilegiata causa, colore, praetextu,
et casu, etiam in corpore juris clauso, etiam
enormis, enormissimae, et totalis laesionis,
nullo unquam tempore de subreptionis, vel
obreptionis, aut nullitatis vitio, seu inten-
tionis Nostrae, aut interesse habentium con-
sensus, aliove quolibet, etiam quantumvis
magno, et substantiali, ac inexcogitato, in-
excogitabilique defectu notari, impugnari,
infringi, retractari, in controversiam vocari,
aut ad terminos juris reduci, seu adven-
sus illas apositionis oris, et restitutionis in in-
tegrum aliudve quodcumque juris, facti, vel
gratae remedium intentari, vel impetrari, aut
impetrato, seu etiam motu proprio concesso,
vel emanato, quempiam in Iudicio, et extra
illud iui, seu se se iuvare ullo modo posse,
sed ipsas praesentes literas semper, et per-
petuo firmas, validas, et efficaces existere,
et fore, suosque plenarios, et integros effec-
tus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos
spectat, et pro tempore quodcumque spec-
tabit, in omnibus, et per omnia plenissime
suffragari, et ab eis respective inviolabiliter
observari, et adimpleri, sicut et non aliter
in praemissis, per quoscumque Iudices Or-
dinariorum, et Delegatos, etiam causarum Pa-
latii Apostolici Auditores, ac quascumque
Sacrae Romanae Ecclesiae Congregationes,
sublata eis, et eorum cuilibet, qualibet alias
judicandi, et interpretandi facultate, et au-
toritate, iudicari, et definiri debere, ac ir-
ritum et inane, si actus super his a quoquam,
quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter,
cogitaverint attentari.

§. 8. Non obstantibus, quatenus opus
erit, Nostra, et Cancellariae Apostolicae re-
gula de iure quaesito non tollendo, nec non
quorumcumque Testatorum, et piorum Be-
nefactorum etiam ultima voluntate, quam
quod praemissa, sufficere, et expresso
commutamus, aliisque Constitutionibus, et
Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis,

Per quod
consistorium

Classula su-
blata, et de-
cretum irre-
tine.

et Civitatis, dictorumque Hospitalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores, praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die decima secunda Martii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDLVII.

Approbatio Decreti Capituli Provincialis Ordinis B. M. de Monte Carmelo Provinciae Romanae, quo statuitur alternativa electio Provincialis, caeterorumque Officialium praefatae Provinciae inter externos, et eos qui temporali Pontificio dominio subjecti sunt.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Promissum. §. 1. Suprema Apostolicae charitatis, providentiaeque Nostrae erga omnes Christifideles, atque eos potissimum qui e fluctibus saeculi erepti, ad tranquillum Religionis portum confugerunt, adhibendam a Nobis cura maximopere postulat, atque exigit, ut omnem Pontificiae benignitatis, auctoritatisque operam, consiliumque in hoc studiosissime collocemus, ut dissidiis, partiumque studiis procul amotis, atque eliminatis, ubi opus esse constiterit, omnia inter Viros praesertim Religiosos in pace fiant, et omnia ad Divinum cultum adaugendum, Regularem disciplinam confirmandam, procurandamque aeternam animarum salutem componantur, constabillanturque.

Jam alias ex
remota con-

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Minister Provincialis, et Dif-

finitores Provinciales, et Exprovinciales Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Monte Carmelo Provinciae Romanae nuncupatae, quod cum eorum Provincia composita sit partim ex iis, qui in Statu Nostro, et hujus Apostolicae Sedis temporali dominio subjecto nati sunt, partim vero ex iis, qui ex exteris Nationibus oriundi, ad Religiosum habitum suscipiendum admissi in eandem Romanam Provinciam aggregati sunt, pro retinenda pace, et concordia inter diversos hujusmodi homines sub suavi Dominicae servitutis jugo, in uno Sanctae Religionis coetu adunatos, a longissimo tempore usque in praesens in electione Ministri Provincialis semper stabili more alternativa servata est; ad perpetuum autem, et commune ejusdem Provinciae bonum, ad conservandam etiam in futurum pacem, et tranquillitatem, et retinendum spiritum unitatis in vinculo charitatis, in novissimo Capitulo Provinciali, quod sub praesidentia dilecti filii moderni Ministri Generalis in Conventu SS. Silvestri, et Martini de Urbe nuncupato habitum est Mense Junii superioris anni MDCCCLXIV, hujusmodi alternativa, ejusque modus, ac forma perpetuis futuris temporibus servanda unanimi omnium suffragantium consensu firmata est, et solemne, rebus omnibus mature perpensis, super ea rebus est decretum, quod est tenoris, qui sequitur.

• Feria II. quae fuit XVIII. praefati Mensis ad triplicem Campanulae sonum, Gremiales omnes jussu Praesidis pridie admoniti conveniunt in aula Capituli, et implorata Sancti Spiritus ope, primo proposita fuit secretis suffragiis discutienda alternativa Provincialatus in posterum tenenda. Lecta igitur est per Secretarium legis hujusmodi formula.

• Alternativa aequalis hinc inde, et perfecta pro hac Romana Provincia erit hujusmodi; primo, duo corporis universi veluti membra constituentur: hinc Romani omnes, et quicumque alii, quorumcumque locorum Romani Pontificis temporali Dominio subditorum; inde vero caeteri omnes ejusdemque tandem Nationis illi fuerint sive intra, sive extra Italiam.

suetudine vigente hac alternativa, eorum Capitulum Provinciale confirmavit.

Tenor Decreti Capituli Provincialis.

• Provincialis successore erit alterutrius Membrorum; et quis pro hac vice electus Provincialis est ex parte exteriorum; erit immediate futurus Provincialis ex parte Romanorum. In casu assumptionis ad altius Ministerium, vel mortis, Vicarius Provincialis instituetur ex parte ipsius assumpti, vel demortui ad complementum Gubernii. •

• Socius Sacrae Visitationis semper erit ex parte altera; hinc si Provincialis fuerit ex Alienigenis, Socius erit ex parte Romanorum; et viceversa. •

• Diffinitores erunt semper duo hinc, et duo inde ex alterutra partium. Juxta numerum suffragiorum, qui plura habuerit, erit primus; et caeteri de more subsequenter. •

• Socii Provincialis ad Generale Capitulum ituri, unus ex parte una, alter vero erit ex altera. Juxta numerum suffragiorum qui plura habuerit erit primus. •

• Custos Provinciae semper ex ea parte, qua Provincialis eligitur. Provincialis pro casibus fortuitis erit ad libitum Provincialis electi, et ex ea parte, quam maluerit. •

• Ad Prioratus tandem indifferenter eligentur idonei, quicumque ex alterutra partium videbuntur. Nec ullum inferi praesudicium, quod plures sint ex una parte, quam ex altera; non enim quantum ad hoc attendenda est Nationis ratio, sed potius eligendorum probitas, et prudentia. •

• Lecta igitur, et publicata lex primo acclamationes recipit per voces; tum vero per suffragia secreta ad trutinam evocata, quum sexaginta numero essent Vocales, omnium affirmativo calculo probata est. Et tertio, potente Praeside, num foret canonice resoluta? tertio iterum vocibus est confirmata. •

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes praeinsertum decretum, quo firmius subsistat, et servetur exactius, Apostolica confirmationis Nostrae patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissa opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibus-

vis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quocumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore rementes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praedictum decretum cum omnibus, et singulis in eo contentis, et expressis auctoritate Apostolica, tenore praesentium, confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

§. 4. Decernentes, praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suasque plenarias, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, acque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non Provinciae, et Ordinis praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentium pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die decima se-

*Concilio sacro
Mater, et de
cretum verum
1000.*

*Decretum
confirmatum
1000.*

*Proces
verba
pro
relati
Decreti
apostolice
visitationis
et Pontificis
hac de re
assensum, atque
confirmatio.*

cumla Martii millesimo septingentesimo sexagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDLVIII.

Dat. die 13
Martii 1765.
Anno VII.

Episcopo Barchinonensi eum Pontifice gratulante pro ouper edita constitutione *Apostolicum* • super confirmatione Instituti Societatis Jesu, causas promulgationis hujus Constitutionis designat Pontifex idem.

Venerabili Fratri Assentio Episcopo
Barchinonensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Qui ex Hispaniarum Episcopis queribundus Nobis scripsisti primus de Clericorum Regularium Soc. Jesu calamitate, eandemque Societatem Nobis commendasti majorem in modum, æquum erat ex Nostra Constitutione, qua nuper pium eorum Institutum confirmavimus, præcipuam ad te pervenire lætitiā. Nos illud Institutum approbare denuo et confirmare necesse fuit, ne profanorum vocibus Fidelium aures diutius obtunderentur, neve simplices aliquid vitii in eo Nos compariasse ex silentio Nostro fortasse suspicarentur, et hujus S. Sedis in approbandis sacris Regularium Ordinibus judicio diffiderent. Istam autem lætitiā, quam ex ea Constitutione se corpisse scribit Fraternitas tua tibi gratulamur, magnamque te vicissim attulisse Nobis profiteamur consolationem, cum in tuis literis testaris • in corpore Societatis Jesu usque te esse expertum vigere, quæ tua verba sunt, robustum Orthoduxæ fidei zelum atque oculis cernere ejus Ordinis viros, Christianæ pietatis, per totam Dioecesim tuam sedulo incumbere. • Ut Apostolicum de illius Instituti sanctitate judicium zelo tuo scribis fuisse gratissimum, ita libentissimo animo ex tuis literis intelleximus, qui ex ea Societate isthic apud Vos sunt, vitam quam ad ejusdem Instituti normam profiteatur, morum in-

nocentia et pietatis studiu exhibere. Sic eos nunc maxime se gerere oportet, ut eum modestia et timore, ut ait Beatisissimus Petrus, conscientiam habeant bonam, et quod detrahunt illis, confundantur, qui calumniantur eorum bonam in Christo conversationem. Tibi vero Ven. Frater eximiae erga te benevolentiae Nostræ pignus Apostolicam benedictionem peramanter imperlimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIII. Martii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDLIX.

De eodem argumento prolixius agit eum Archiepiscopo Tarraconensi, et Instituti Societatis Jesu laudes, et merita designat.

Dat. die 13.
Martii 1765.
Anno VII.

Venerabili Fratri Joanni Archiepiscopo
Tarraconensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Jucundissimæ Nobis fuerunt literæ Fraternitatis tuæ, zelum Dei plane spirantes, et Episcopatum tuarum virtutum testes locupletissimæ, quæ Nobis afferunt, magnum te, et, qui isthic apud Vos sunt, Clericos Regulares Societatis Jesu corpisse consolationem, ex nuperâ Constitutione Nostra ineunte hæc Anno edita, qua pium eorum Institutum solemniter confirmamus. Ejus condendæ Constitutionis illa sane primario loco causa Nobis fuit, ut gravissimum scandalum amoveretur, quod veritatis inimici, Ecclesiæ neque ar Societate Jesu infensi, Fidelibus qui simpliciore sunt ingenio ab his quatuor annis objecerant. Verendum enim erat ne si diutius tacuissimus, silentium Nostrium in argumentum verterent deceptæ a multo tempore hujus Apostolicæ Sedis, quæ Institutum, ut calumniatur gravitatibus vitiorum cum laudaverit, et tanquam Ecclesiæ frugiferum duorum seculorum spatium foverit, nunc multa et elinguis veritatis vi propemodum victa videretur.

Conferente
Secretaria Jo-
hannis necessaria
fuit, grati-
tudo contra
ipsum
persequenti-
bus, in re-
dierit Apo-
stolicam Se-
dem, de qua
dem præ-
stante In-
finitas in-
tempore de-
scriptum.

et cum altera
dictae Con-
gregationis
fuit, ut So-
cietatis ac-
tione uniusque
suppreme,
aliquam ad-
tem afferret
consolationem.

§. 2. Sed inter alias causas quae ad illud Institutum laudandum confirmandumque Nes impulerant non ultima certe fuit quod moerentem, jacentemque Societatem erigere, et consolari volumus. Quamobrem et illi cui maxime interest, et Fraternitati tuae quae ex ejus infortunio non modicere dolore videntur acripere, consolationem istam, quam vobis attulit Nostra Constitutio, ex animo gratulamur. Et Nos quidem ob ejus Societatis aerumnas perquam graviter angimur; sed nunc qui consolatur humiles consolatus est Nos Deus in illis tuis, Venerabilis Frater, qui Nobis refert Religiosorum hominum desiderium tuum, eorumque solum dum memorata legeretur Constitutio, eorumque aemulationem pro Nobis et pro hac Beatissimi Petri Apostolica Sede, ita ut magis gaudeant. Reliquum est ut ipsi inter hanc suam ipsorum caritatem recogitent, eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ut non fatigaret suis deficientes. Nec obliviscantur consolationis, quae illis tamquam filiis loquitur dicens: *Fili mi noli negligere disciplinam Domini neque fatigaris, dum ab eo argueris; quem enim diligit Dominus castigat, flagellat autem omnem filium, quem recipit.* In disciplina perseverent. Illis tamquam filiis offert se Deus. Quis enim filius, quem non corrigit Pater?

§. 3. Denique Venerabilis Frater eam Societatem magnopere tibi commendatam volumus: quumquam commendatione Nostra non indiges, qui eam, et maximi facere, et tuo patrocinio jamdiu suscepisse videaris. Nec mirum si Ecclesiae tuae amantissimus singulari eos compictere benevolentia, qui ad eandem Ecclesiam tuam aedificandam tibi strenuam et assiduum operam navare possint, et velint. Et Fraternitati tuae intimo Nostri cordi affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die decima tertia Martii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLX.

Idem Argumentum agit cum Episcopo Mutinensi, pro evulgata Constitutione Apostolica cum Pontifice gratulante.

Pont. die 16.
Martii 1765.
Anno VII.

Venerabili Fratri Josepho Mariae
Episcopo Mutinensi.

Clementis Papa XIII.

Venerabilis Frater saltem,
et Apostolicam benedictionem.

Constitutionem, qua nuper Institutum Societatis Jesu confirmavimus, et ab ejus obsecrationibus defendimus, gratam Fraternitati tuae accidisse, bonisque omnibus, quibus est cordi Romanae Ecclesiae honor et existimatio, jucunditatem attulisse ex literis Fraternitatis tuae libentissimo animo accepimus. Maculam illam, quam S. hinc Sedi infensi homines studentur incurrere quasi Institutum, ut ipsi dicuntur audent, implium, prebaverit ut sanctum et pium, omnino delere oportuit. Si qui simpliciore ingenio, aut leviori animo Ecclesiae Romanae inimicorum clamoribus commoti, dubitare conepant, quid de eo Instituto sibi sentiendum esset, eorum in animis opinionem illam, quam in Ecclesia boni omnes semper habuerunt firmam et stabilem nunc permanere gaudeamus. Reliquum est Venerabilis Frater, ut eam Societatem, quam tu jampridem Nobis commendasti, tuo patrocinio tueas, et homines, in quibus plerique Episcoporum testantur se comperisse, Fidei zelum pietatisque studia figrare, ad sanctificandas animas tuae commissas adhibere; Tibique benevolentiae erga te Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVI. Martii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLXI.

Ut in Muriensi S. Paschalis Custodia Ordinis
Fratrum Minorum S. Francisci Discaicento-

Pont. die 28.
Martii 1765.
Anno VII.

Societatem
Jesu hinc
Archiepiscopo
per amano-
pere com-
mendat.

rum si Religiosorum numerus duodenarius minor fuerit, ad Diffinitorii officia eligantur tres, vel saltem duo, qui officiis iisdem, jam sint perfuncti, licet de corpore non sint Capituli.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Suprema Apostolicæ charitatis, providentiæque Nostræ erga omnes Christifideles, atque eos potissimum, qui e fluctibus sæculi erepti ad tranquillum Religionis portum confugerint adhibenda a Nobis cura, maximopere postulat, atque exigit, ut omnem Pontificiar benignitatis, auctoritatisque operam, consilijque in hoc studiosissime collocemus, ut omnia ad Divinum cultum adaugendum, Regularem disciplinam confirmandam, procurandamque æteruam animarum salutem, componatur, constabillanturque.

Quæ Regulari disciplinæ incommoda alleviunt huic Custodie et actibus Diffinitorum numero.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Custos, et Diffinitorium Custodiæ S. Paschalis Baylon Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Discalcentorum nuncupatorum, quod licet dicta Custodia, novem tantum Conventibus constet, et Fratrum numero nequaquam abundet, nihilominus Diffinitorium quinque Patribus componitur; uno scilicet Custode, et quatuor Diffinitoribus, qui, expletis hujusmodi officiis, certis quibusdam juxta ipsius Ordinis Constitutionibus gaudent exemptionibus, et nonnisi post elapsam sexennium rursus in Custodes, seu Diffinitores eligi possunt, ex quo fit ut præfata Custodia nimio exemptorum numero, non sine Regularis disciplinæ detrimento prægravetur, et ob Ex-Custodum, et Ex-Diffinitorum multitudinem, nimium Electorum libertas coarctetur in seligendis iis, qui ad hujusmodi munera, ut opus est, gerenda apti destinati sunt.

Ad quæ removenda, peculiaris resolutio habita fuit pro tali Diffinitorum numero immutatio.

§. 3. Quare ut hujusmodi malo, atque incommodo, aliquod opportunum remedium adhiberetur, in particulari congressu habito die XXVIII Januarii MDCLXV. approbante etiam moderno Ministro Generali totius Ordinis, capta fuit resolutio, seu decretum editum, te-

noris qui sequitur, videlicet: Considerato excessivo numero Patrum Custodiæ, et Ex-Diffinitorum in hac Custodia, quæ novem tantum ex Conventibus constat, et considerata pariter majori in Capitularibus electionibus libertate, visisque informationibus, et votis in scriptis præstitis, a quinque hujus Custodiæ S. Paschalis Patribus, decernimus impetrandam esse Apostolicam facultatem, ut in quolibet Castodiali Capitulo, ad Diffinitorii Officia, non nisi duo, aut ad summum tres ex iis, qui antea de Diffinitorio non fuerint, eligi valeant; reliqui vero eligi debeant ex iis qui jam de Diffinitorio extiterint, sive sint de corpore Capituli, sive non, dummodo per sex annos, juxta præscriptum in statutis a Gregorio XV. confirmatis ab hujusmodi vacaverint officiis: si vero ex supradictis, qui per sex Annos ab officio vacaverint, decem saltem non extiterint, hujusmodi numerus ad præfatum reelectionis effectum ab aliis expleatur, qui per tres annos tantum a dictis vacaverint officiis, horum antiquitatis ordine servato: atque hujusmodi facultas, eatenus durare intelligatur, quatenus hæc Custodia ex duodecim non coaruerit Conventibus.

§. 4. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, præinsertæ resolutioni, seu decreto, Generalia Ordinis Statuta, Apostolica auctoritate confirmata obstat, quominus executioni demandari possit, propterea iidem exponentes, ut firmiter in futurum subsistat, et exacte servetur, Apostolicæ approbationis Nostræ robore, et confirmationis patrocinio communiri summopere desiderant: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, petitam facultatem quam a Nobis impetrandam,

Processus pro rescriptis supra relatæ resolutionis approbatione Apostolica.

Postfixa dictæ resolutioni approbatione, confirmata, et equei mandati.

ut praefertur decreverunt, Apostolica auctoritate concedimus, et impertimur: et insuper praemissum decretum, seu resolutionem, cum omnibus, et singulis in ea contentis, et expressis, eadem auctoritate, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adijcimus; omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clauſula annullata, et decretum irritum.

§. 6. Decernentes, praesentes literas, et omnia, et singula in eis contenta, et expressa semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quancumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, sublata eis et eorum cuilibet quacumque aliter iudicandi, et interpretandi facultate; quod si secus factum fuerit, id omne irritum, et inane, ad pristinum statum reducere curabimus.

Derogatio contrarium.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et fel. rec. Gregorii XV. praedecessoris Nostri, nec non Custodiae, et Ordinis praefatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrariis praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis eorum tenores pro insertis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XXVI. Martii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLXII.

Dat. die 4 Apr. 1765. Ann. VII.

Litterae Processus in die Coenae Domini publicatae.

Quoad publicationem harum literarum, vide

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

superius sub num. CDXY. pagin. 872. cum annotatione ibidem opposita.

§. 1. Pastoralis Romani Pontificis vigilantia, et sollicitudo (*Omittitur tenor harum litterarum perlegendus in praesente continuatione sub Num. LII. pag. 128, qui est praesentibus omnino similis*).

CDLXIII.

Facultas perpetua indulgetur asservandi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in Cappella Arcademiae Nobilium Civitatis Venetiarum sub regimine Clericorum Regularium Congregationis Somaschae.

Dat. die 19. Apr. 1765. Ann. VII.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis imper fecit dilectus filius modernus Procurator Generalis Clericorum Regularium Congregationis Somaschae, quod cum in Accademia Nobilium nuncupatorum Civitatis Venetiarum, a Clericis Regularibus Congregationis praedictae dirigi solita, propria privata Cappella decenter ornata ab omnibus ejusdem Accademiae mansionibus separata reperiatur, in ea tamen Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum non asservatur. Ac propterea facultatem asservandi in Cappellabujusmodi praedictum Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum pro commoditate Adolescentium in Accademia hujusmodi pro tempore commorantium, eisque inservientium per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Processus pro hoc indulto ultimus.

§. 2. Nos igitur ipsum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris sententis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus

Pontifex processum annuit, datus nonnullis salutaribus praescriptis.

ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut in dicta Cappella privata Academiae hujusmodi, dummodo decenter ornata sit, sacrisque suppellectilibus instructa sit, Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, cum manutentione lampadis semper accensae, aservari possit, facultatem, auctoritate Apostolica, concedimus, et impertimur. Ita tamen, ut clavis Cyborii custodiatur per aliquem Presbyterum ipsorum Clericorum Regularium, a Rectore, vel Superiore dictae Academiae pro tempore existenti deputandum, n[on] juxta Apostolica indulta dictae Congregationi impertita, omnibus, et singulis, sive Clericis Regularibus Congregationis praedictae, sive Adolescentibus in eadem Academia commemorantibus, sive Academiae hujusmodi actu inservientibus, praedictum Eucharistiae Sacramentum, etiam per modum Viatici quocumque tempore absque aliquo censurarum, vel poenarum incursu et impune, citra tamen praepjudicium jurium Parochialium, ministrari libere, et licite possit, et valent.

Clausula nullata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque pleuarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, et Apostolicae Sedis Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Per gallo conscribitur.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodaliis Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus validuris. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decima nona Apri-

lis MDCCCLXV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDLXIV.

Confirmatio erectionis Coenobii Yeclensis, in Domum Professorum Custodiae Sancti Paschalis Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Excalceatorum, et approbatio legum in eodem Coenobio servandarum.

Dat. die 22. Apr. 1765. Anno VII.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

§. 1. In Supremae dignitatis Solio, Divina disponente gratia, meritis licet imparibus constituti, inter multiplices curas ex debito Pastoralis Officii, ad ea etiam sollicite invigilare non omittimus, per quae Religiosa loca, illorumque personae, Divinis mancipitate, ac Regularis vitae, et Ecclesiasticae disciplinae norma, coadjuvante Domino, perpetuo valeant conservari.

Praemium.

§. 2. Nuper siquidem dilecti filii Custos, et Diffinitorium Custodiae Sancti Paschalis Baylon, in Regno Murciae existentis, Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia Excalceatorum nuncupatorum, exponi Nobis fecerunt, quod licet dicta Custodia, a Ministro Generali totius Ordinis qui tunc existerat erecta, et a recolendae memoriae Benedicti XIV. praedecessore Nostro per litteras suas in simili forma Brevis sub die XXIII. Novembris Anni MDCCCLIV. expeditas, prout in dictis literis, quarum tenorem praesentibus per expresso haberi volumus, uberius continetur, Apostolica auctoritate confirmata fuerit: nihilominus a dicto tempore, usque ad praesens Professorum, seu Choristarum Domus, in qua scilicet ii, qui post Probationis, seu Novitatus annum, Regularem emisserunt professionem, educari, instrui. ac edoceri in via Domini pergunt, et in Religiosis proposito, ac Regulari observantia magis confirmantur, novum constituta, et destinata reperiebatur. Propterea in

In Custodia S. Paschalis Baylon nullata statim. Conventus pro Professorio, seu Choristula, quam prout de Congregatio ejusdem Custodiae destinavit, et pecculura statuta coadunavit.

Congregatione, novissime per supradictam Custodiam celebrata, habito, per Custodem, et Diffinitores praefatos, particulari super hac re tractatu, non solum designatus, et destinatus fuit in Domum Choristarum, seu Professorum, Conventus S. Francisci in Opido de Yecla nuncupatu, verum etiam quaedam conditae fuerunt Ordinatioes, Provisiones, Statuta, quibus Choristarum Domus praedicta, ipsique Christae, seu Fratres professi, spirituali, et temporali, juxta Regularum disciplinam, praedictique Ordinis Constitutiones, regime, provide in Domino gubernentur, quorum tenor est, qui sequitur videlicet.

Tenor Statutorum.

• I. In executionem Decretorum S. M. Clementis VIII. statuimus, quod in hac Custodia una pro Choristatu domus habeatur, ubi in Regulari disciplina, et via spiritus magis magisque confirmetur Choristae. Hinc in hujusmodi Domum, Conventum S. P. N. Francisci Yeclensem destinamus. •

• II. Choristatus Uaque habitatio distincta sit, neque alicubi reliquis Conventus habitationibus commisceat. Janua clavi observanda, horis silentii clandestini, retenta a Magistro clavi. Ad Januam tintinnabulum adsit; ab eo pulsandum, qui fores pulset ibique responsionem expectet. Proinde N. C. Fr. Custos praeceptum imponat S. ubedientiae, ne ullus Religiosus, aut Oblatus, absque expressa Magistri licentia, in Choristatum ingredi audeat. •

• III. Habeatur quoque Tegula, ut in Novitiato, et ad eundem usum; quotidie vero in comuni recitentur Orationes a S. Bonaventura traditae, ac in Festis Beatae Mariae Virgineae recitetur Oratio, quae incipit, *omni die, dis Mariae etc.* •

• IV. Fiat omnium Choristatus utensilium exacta descriptio, ad cuius formam ratio reddenda, et facienda traditio ab eo, qui Magisterium absolverit, in manibus suffecti, hujusmodi acta scripturam redacto, quem uterque subscribat. •

• V. Provideatur Choristatus de artificiali Horologio, quo a somno suscitari valeat Chorista, media nocte alios ad Matutinum excitatus; Magister vero ad hujusmodi munus

ex Choristis nomen designet, neque proinde ad id designatus, ab interessendo Matutinis excusetur. •

• VI. Habitatio in qua degere debent Choristae, Choristatus ipse sit, neque inde exeant, nisi ex causa necessaria, et ad ea ob quae Novitii ab Novitiato exire solent; semper autem egressus praevia Magistri licentia, et cum Socio fiat. Nunquam tamen exire permittantur, nisi ut ad Ecclesiam se conferant ioseviendi causa Missis diebus Festis; ceteris vero diebus in casu tantum, quo res valde urgeat, ad Ecclesiam pergat destinandus a Magistro, qui eum destinare curat, de quo majorem habeat fiduciam. Oratio quae fit ante Eucharistiae Sacramentum post mediam noctem, quae ad Feriam V. in Parasceve tendit, alternis ita dividatur, ut Choristarum pars simul cum Magistro, reliqua vero pars cum ejus vigilet Adjutore; idemque in similibus casibus servetur, seduloque curent Magister, et Adjutor, ne, quod fieri possit Choristae desit alterutris ipsorum custodia. •

• VII. Ne in caeteris Conventibus Choristarum desideretur officia a N. C. Fr. Custode Religiosi Laici aut Oblati dependentur, qui eorum gerant Hospitii, Tonstrinae, Valetudinarii, aliaque munera extra Chorum exercent. Porro Choristae patinas lavent, Conventum verrant, ac caetera praesent, quae a Novitiis expleantur a Magistro, seu Adjutore sociati. •

• VIII. In iis Conventibus, in quibus, nec Studentes, nec Choristae degunt, Janitor Fratres exciet ad Matutinum, et N. C. Fr. Custos Religiosum destinet, qui faciat signum ad secessum in meridie nocturnae, et Dormitorium lustrali aspergat aqua. •

• IX. Nullus Chorista cuiuscunque Religioso etiam ex gravioribus sit ab obsequiis. At vero incumbat Magister, et in Choristatu Tunicas mudent; consuantque, ac caetera praesent pro Religiosis gravibus, aut hisce obsequiis indigentibus. •

• X. Quo tempore per hortum Conventus Choristae spantantur, nec caeteri Religiosi, nec Seculares illuc accedant, clausaque proinde manent horti Janua. Semel in mense cum Magistro, et Adjutore ad Campestris, aut

Oppidi suburbana pergere valeant: ut vero in iis deambulationibus cretetur sedulo, ne adjungantur, aut confabulentur cum Secularibus. In Feriis Natalitiis vetitum sit Choriatis recreationibus interesse cum saecularibus de Communitate, sed ipsis permittuntur in Choristatu tantum, eandem servata forma, quae a Novitiis haberi solent. *

* XI. Choristae ne exeant a Conventu, praeterquam ad supplicationes, et Funera generalia, quibus Communitas intersit, minime vero quacumque de causa ad caetera duccenda funera. *

* XII. Pariter ullum ne arrihant, dent, recipiantur Epistolam abaque Magistri veniam, in quo eam petant pro quibuscumque aliis casibus, in quibus a Novitiis peti solent; qui vero aliter egerit, pro modo culpae a Magistro puniatur. *

* XIII. In Choristatum. Secularibus, Religiosis, et Oblatis non permittatur ingressus, praeterquam ex iusta causa arbitrio Magistri, et praevia ejus licentia, et non alias, Choristas alloqui valeant, non tamen in eorum Cellis, sed palam, et Magistro, aut Adjutore recipientes. *

* XIV. Choristae vero non confabulentur cum Religiosis, aut Oblatis, minusque cum Secularibus; interrogati autem brevissime, nullaque interjecta mora, respondeant. Religiosis, sive Oblatis cum Choristis confabulans, aut eis Epistulas, et excoleata tradens, a Praelato castigetur poena delationis lignei in ore fratri ad Refecturium, ubi certio fiat N. C. Fr. Custos, ut effluax adhibeat remedium. *

* XV. Nullus Chorista aegrotans, in Valitudinarium secedat, nisi cognoscatur graviter aegrotare, quo casu, qui eum inviserint, periode cum illo agant, ac si cum Novitio aegrotto agendum foret; si a quopiam aliter gestum fuerit, a Praelato puniatur. *

* XVI. Si quis Chorista inobediens fuerit, et Cellas, aut Officinas ingrediatur aut quod alii ingrediantur permiserit, acriter puniatur; atque in id sedulo invigilent Praelatus, Magister, et Adjutor. *

* XVII. Nulla de causa permittatur, duos Choristas in eadem Cella degere, aut cubare. *

* XVIII. Non intersint Choristae Collationibus, quae intra hebdomadam a Communitate habeantur, sed generalibus tantum: in Choristatu vero habeant. et ipsi, quae Communitas habere solet, exceptis moralibus, quarum loco de Grammatica, et Rhetorica suas habere poterunt. *

* XIX. In Choristatu perpetuum servetur silentium, neque Choristae intense sermones serant, sine expressa Magistri licentia, qui attente invigilet, ut eorum sermones religiosi sint, ad aedificationem, atque modestiam, ac serio, rigideque transgressores castiget. *

* XX. Visu, gestuque, doctrinam sibi in Novitiatu traditam observent Choristae, praesertim in publicis, et communibus functionibus; si quis in his deficiat, a Praelato, et Magistro puniatur. *

* XXI. Choristae in Choristatu, dum in suis Cellis manent, aut orant, aut lectioni, vel studiis dent operam nisi a Magistro aliae honestae occupationes ipsis injungantur. *

* XXII. Post coenam ad Ecclesiam pergant altaria visitaturi, et benedictionem a Domino recepturi, inde in Professorio coram recitent; temporis residuo, usque ad recessum, interrogentur a Magistro de Regula, Oratione, et Mystica. *

* XXIII. Spiritualibus, quae quotannis in omnibus Conventibus sunt exercitationibus, in Choristatu varet Choristarum pars cum Magistro, alia vero cum Adjutore. *

* XXIV. Quotidie Missam audiant Choristae a Magistro, aut Adjutore in Choristatu celebrandam, curentque ne quis Chorista desit, Festis praesertim diebus. *

* XXV. Injungimus Magistro, ejusque Adjutori, quod unanimes in instruendis, educandisque Choristis procedant, easque edoceant Doctrinam Christianam, Regulam, et alia, quae in Novitiatu docentur, prosequentes quantum fieri possit, ejusdem Novitiatu exercitationes; satagant, ut leges Choristis, Fratribusque de benedictione incumbentes, simul cum his Ordinationibus observent; eos hortentur, et erudiant, potissimum de modo habendi Orationem, quae per meditationem fit, quo pacto passiones vivere,

virtutesque acquirere possint, et quod sint Religiosi non tam habitu, quam corde, et spiritu, quamobrem frequenter in Choristatu legantur libri ad id opportuni. •

• XXVI. Ultra Magistrum, et Adjutorem, alii duo Religiosi Sacerdotes, ad confessiones excipiendas approbati, et arbitrio Praelati Conventus eligendi in Confessarios Ordinarios Choristarum in Choristatu degentium deputentur, cum facultate etiam illos a reservatis casibus absolviendi. Praeter eos Praelatus conventus aliquando intra annum alios duos, pluresve destinet Religiosos, de quibus habeat fiduciam, hisce facultatem impertiatur, Choristarum, qui voluerint Confessiones excipiendi, eosque a casibus reservatis absolviendi: Confessiones autem huiusmodi, post coenam recipiantur. •

• XXVII. Choristae biennio in Choristatu permaneant, aut saltem anno uno; si numero multi fuerint, qui recentius Professionem emisierint, in Novitiatu remaneant; si autem Novitiatus eos non capiat, degant in S. Annae Conventu, non vero in aliis praeterquam in casu, quo aliquo Conventu, Latorum, aut Oblatorum, qui de Valetudinario, Hospitio, aliisque extra-Choralibus officiis curent, copia desit: hisce enim casibus ad huiusmodi Conventus unum, aut duo ex antiquioribus Choristis, quorum relaxatio non adeo facile futura praenoscitur super quo N. C. Fr. Custos a Magistro certior fiat, mittere valent. •

• XXVIII. Dum in Choristatu degunt, Choristis licentia denegetur ad snas Patriae se conferendi, nisi eorum Genitores morti proximos esse contigerit. •

• XXIX. Choristatus tempore absoluto, Conventus ad quod per obedientiam mittuntur, petant; hinc curet Magister de eorum repartitione, ac binos, aut ternos mittat, eosque aut ipse, aut Adjutor associet, donec in via, procul a Conventu a quo fuerint constituti. •

• XXX. Ad rectam novorum Religiosorum educationem consequendam, Magister, et Adjutor quoad fieri possit, invigilet eos a Secularium aspectu arcere, et a caeterorum Religiosorum conversatione abstrahere, e suo

conspectu eos nunquam dimittant, sed associant, et solliciti caveant, praesertim cum tonderi, Ecclesiam verrere, et similia agere solent, et opportunas adhibeant, ad quodcumque absurdum vitandum, cautelas. •

• XXXI. Denique statuimus, quod in Domino Choristatus, ad actus Communitatis deficiente Guardiano, aut Praeside, praesit Choristarum Magister; quod hae Ordinationes in Communitate legantur, quandocumque nostrae Constitutiones legi solent. •

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subijungebat, ut preinsertas Constitutiones, Provisiones, Statuta firmis subsistant et exactius serventur, Apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiti summo opere desideret: Nos ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas, a quibuscumque excommunicationis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, ac poenis, si quomodolibet innodatae existunt, harum tenore absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Congregationis Venerabilium Fratrum Nostri S. R. E. Cardinalium, negociis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositae consilii, praeninsertas Ordinationes, Leges, Statuta, et Stabilimenta, auctoritate Apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervernerint supplemus, et sanamus; salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis Cardinalium.

§. 4. Decernentes, easdem praesentes litteras, semper validas, firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, nec non Sanctae Sedis Nuncios, et Cardinales a Latere Legatos judicari, ac definiri debere, sublata eis, et

Præter porrectae per relationum Ordinationum approbationem, et successiva Pontificis approbationem.

Clavula sublatâ, et decretum irritans.

eorum cuilibet aliter iudicandi, et interpre-
trandi facultate, alias quae in contrarium
gesta sunt, id omne irritum et inane repu-
tabimus, nulliusque ponderis, et efficaciae,
et ad pristinum statum reducere conabimur.

§. 5. Nunc obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non Co-
stodiæ, et Ordinis prælatorum, etiam iura-
mento, confirmatione Apostolica, vel qua-
vis firmitate alia roboratis statutis, et con-
suetudinibus; privilegiis quoque, specialibus
indultis, et lictis Apostolicis, in contrarium
præmissorum quomodolibet concessis, con-
firmatis, et innovatis; Quibus omnibus et
singulis eorum tenores hic pro insertis habentes,
specialiter, et expresse derogamus,
cæterisque contrariis quibuscunque. Datum
Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo
Piscatoris die XXII. Aprilis MDCCLXV. Pon-
tificatus Nostri Anno septimo.

CPLSV.

Tot. die 30,
Apr. 1765
Anno VII.

Pseudo-Synodus Provinciae Ultrajectensis ba-
bita die 13. Septembris 1763. proscribitur,
et annullatur, nec non damnatur liber Ul-
trajecti aedificatus anno 1764. quo acta, et
decreta dictae Synodi referuntur.

Electionem Petri Joannis Meindarts in Pseudo-Archiepiscopum Ultrajectensem irritavit, nec non eundem, aique Electores Ultrajectenses communicavit, aut quominus se in Archiepiscopum consecrari facere audent prohibuit Clemens XII. Constit. anni 1739. Octob. 6. perlegendo in Bullario Moynardii: Consecrationem supradicti intrusi Ultrajectensis Archiepiscopi damnavit, eundemque iterum excommunicavit Benedictus XIV. Constit. anni 1741. Junii 24. Electionem Hieronymi de Hoch in Pseudo-Episcopum Hartensem damnavit pariter, eumque excommunicatum citandum declaravit Pontifex idem Constit. anni 1752. Septembr. 1. Consecrationem hujus Pseudo-Episcopi, dñs inde damnavit, et excommunicationem jam prius indictam confirmavit Pontifex idem Constit. alia anni ejusdem Decembr. 20. Electionem Joannis Van-Stiphout in Pseudo-Episcopum

Horlemensem, post praedecessoris funus, nulliter factum declaravit, cum censurarum indictione Pontifex idem Constit. anni 1745 Junii 28. Appellationem ad futurum Concilium interpositam ab Pseudo-Archiepiscopo Ultrajectensi, et Episcopo Horlemensi, nec non librum eandem appellationem continentem, damnavit atque prohibuit Pontifex idem Constitutionis ejusdem diei, mensis, et anni, ut videtur in Benedicticione Bullario.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Non sine acerbo animi sensu, atque dolore jampridem accepimus, perditos homines, et perversae iniquitatis filios Petrum Joannem Meindarts, Joannem Van-Stipout, et Bartholomaeum Byveld, quos a fe. recor. praedecessoribus Nostris Clemente XII., et Benedicto XIV. semel, atque iterum Apostolico majus excommunicationis mucrone fuisse confixos, atque ita ab Ecclesiae gremio exturbatos etiam Schismaticos vitandos declaratos fuisse, et ab omnibus Episcopalis jurisdictionis, et dignitatis muneribus interdictos, ipsa jamdudum nunt Catholicæ Ecclesiae, nonnullis suae factionis Ecclesiasticis viris in criminis societatem adscitis, clancularium quendam habuisse Convantum, atque in eo de fide, de moribus, de disciplina tamquam Judices in Ecclesia constitutos, auctores esse plura statuere, et decernere, canones condere, atque ea demum omnia Episcopalis muneris officia usurpare, quae constat inter omnes, qui quidem sint Catholici nominia, ad Episcopos cum Catholica Ecclesia communionem habentes, dum in legitimis Synodis congregantur tantummodo, pertinere.

§. 2. Iodignum ejusmodi facinus plane detestisti, supplices, usque adhuc ad Deum preces Nostras prosternere non cessavimus, ut ambulantes in pravitate cordis sui, divina luce collateralos, et coelestis gratiae munimine permultos, super semitas justitiae dederetur. Sed, ut ait sapientis *parvuli difficile corriguntur, et oe impiorum devorat iniquitatem*. Nam de irrequiescenti hominibus, quos supra memora-

Referentiae
 actus nulli
 genti ab
 Paeninsula
 in Italia E-
 nicipio Pro-
 vinciae Ul-
 trajectensis,
 et eorum mul-
 tibus.

lesionada met-
thodica habui
pro evolutio-
tione et cor-
rum boja
Pseudo-Sy-
nchi.

ravimus, gravior ad Nos perlatus est nunci-
us, eos tumentes in peccato suo, et ipsis sibi
delictis placentes, illegitimi hujus, nefarii-
que conventus non modo acta typis impressa
in publicam lucem eludisse, atque in omnes
partes, per nefarii sui Schismatis fautores
latissime disseminasse, sed eo etiam prae-
cipue temeritatis, ut contemptis incredibili
audacia, et ludibrio habitis tot Apostolicis
Nostrorum praedecessorum decretis, quibus
segregati sunt a Catholica Ecclesia, complu-
ribus Venerabilibus Fratribus Nostris Episco-
pis, qui Nobiscum sunt christiana charitate
conjuncti, eadem acta callide submiserint,
eo fortasse consilio, ut ab iis probarentur,
aut per eam occasionem saltem epistolam,
quam veluti catholicae communionis signum
deinde ostentarent, consuetis, fraudulentis-
simae suae factionis artibus, et quasi per
insidias surripere.

§. 3. Qui igitur indesinenter Apostolico
Nostro officio admonemur, Nostras esse par-
tes, animarum pericula avertere, motus, et
perturbationes in Ecclesia sedare, schismata
vel coorta statim opprimere, vel si latius
serpant; iis acerrime obsistere, ne seditio-
rum hominum, quos videmus esse in felle
amaritudinis, et in obligatione iniquitatis,
temerariis, venenatisque conatibus silentio
Nostro conivere, atque consensum adhibere
videamur, unde gehennae poenas possimus
incurrere, detestandam eorum machinam,
per manifestum Apostolicae Sedis, et cano-
nicae disciplinae contemptum ad evertendam
Ecclesiasticam Hierarchiam, unitatem, com-
munionemque Catholicam dissolvendam, ad
decipiendos, seducendosque simplices ho-
mines, et incautos, et in perniciem trabendas
in universum Domini gregis oves novissime
admotas, censemus Apostolica virtute, et
auctoritate, quantum in Domino possumus,
dirui oportere.

§. 4. Auditis itaque nonnullis Venerabi-
libus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus,
aliisque pietate, et doctrina praestantibus vi-
ris, de eorum sententia, et consilio, eam
Pseudo-Synodum, quo convenerunt memo-
rati Petrus Joannes Meindarts, Joannes Van-
Stijpbeut, et Bartholomaeus Joanne Byveld,

aliique, qui extra Ecclesiam collecti secum
esse Christum, cum fuissent collecti, falso
sunt opinati, sine legitima jurisdictione, at-
que auctoritate coactam, et celebratam, nul-
lam, illegitimam, et attentatam pronuncia-
mus, atque omnia ejus acta rescindimus,
cassamus, et irritamus, nulliusque esse ro-
boris, et momenti edicimus, et declaramus.
Librum vero, quo eadem acta evulgata fue-
runt, cujus titulus *Acta, et Decreta secundae
Synodi Provinciae Ultrajectensis in sacello Ec-
clesiae Parochialis S. Gertrudis Ultrajecti cele-
bratae die 13. Septemb. MDCLXIII. Ultrajecti
sumptibus Societatis MDCLXIV.* tamquam
continentem in iudicium Schismatis patrocini-
um propositiones falsas, calumniosas, scanda-
losas, Ecclesiasticae Hierarchiae eversivas,
ac Apostolicae Sedi injurias, damnamus,
et reprobamus, ipsiusque libri quocumque
idiomate editi, vel eleudi lectionem, usum,
retentionem, multoque magis distributionem,
et distractionem omnibus, et singulis Chri-
stifidelibus sub poena excommunicationis la-
tae sententiae, ipso facto absque alia de-
claratione incurrendae, Apostolica auctoritate
praesentium tenore omnino interdicimus, et
prohibemus.

§. 5. Praeterea quaecumque alia scripta,
vel manu exarata, vel typis exarsa, aut ex-
cudenda in hujus funesti schismatis defen-
sionem, eadem auctoritate, et tenore prae-
fatis, itidem sub eadem poena damnamus,
et reprobamus; ac legi, aut retineri, aut di-
stribui, et distrabi pariter interdicimus, et
prohibemus.

§. 6. Noverint praeterea Fideles omnes,
idque eos sedulo admonemus, sibi vetitum
esse, sub poenis a jure latis, cum suprema-
toris hominibus, utpote qui declarati sunt
excommunicati vitandi, ullam praesertim in
spiritualibus, communionem habere, multoque
magis eorumdem acta schismatica tamquam
legitima, ac rata probare, et huic deploran-
do schismati fomentum ullum praebere. Exie-
runt ex Nobis, sed non erant ex Nobis; nam
si fuissent ex Nobis, permansissent utique No-
biscum.

§. 7. Faxit Deus, et Pater Domini Nostri
Jesu Christi Pater misericordiarum, et Deus

Summi Pon-
tificis offi-
cium est has
sententias, et
perturbatio-
nes Catholi-
cae Ecclesiae
opprimere,
eisque res-
istere.

Pseudo-Syn-
odum pro-
scribit, et
annulat, nec
non damnat
librum ejus-
dem referens
acta.

Nec non scri-
pta quae-
cumque in de-
fensionem hujus
schismatis.

Prohibet ne
cum hisce
excommuni-
catis vitandis
ullam spiri-
tuale com-
munionem Fideles
habeant.

Preces Deo
porrigit pro
eorum per-

veritas
conversus
et rediit
ad Catho-
licam com-
munionem.

totius consolationis, ut hoc a Nobis aliquando removeatur amaritudinis offendiculum, et ea spina dolorem inferens e Nostro animo evellatur. Illum in humilitate cordis Nostri rogamus, et obsecramus, impensissima prece, ut qui ea, quae diu in multa patientia sustinuit vasa irae, eadem ipsa aliquando efficit vasa in honorem, caecos homines miseratus, iis aperiat oculos, quo tandem videant, et ex animo fateantur, Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, et Magistram eam esse, quae sola aperit, et homo claudit, nemo aperit; qui Cathedram Petri, super quam Ecclesia fundata est, deserit, et resistit, illum, in Ecclesia se esse, male confidere: neve amore jactantiae, quae superbiae semper est proxima, diutius in obstinatione permaneant, sed abstracto privato sensu errori semper obnoxio, Ecclesiae iudicio quae est columna, et firmamentum veritatis, se dociles praebeant, Apostolicis mandatis sincero animo pareant, et in viscera S. Matris Catholicae, et Apostolicae Ecclesiae, tota mentis intentione aliquando properent redire.

Publicatio-
indicio pro-
curatorum li-
terarum, et 6-
den habenda
est eam
trans-
scriptam man-
datur.

§. 8. Ut autem eadem praesentes literae ad omnium notitiam facilius perveniant, nec quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et decernimus, illas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, et Cancellariae Apostolicae, nec non Curiae Generalis in Monte Citorio, et in acie campi Florae de Urbe per aliquem ex cursoribus Nostis, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibidem affixa relinqui; Sic vero publicatas, omnes, et singulos, quos concernunt, perinde afficere, ac si unicuique illorum personaliter notificatae, et intimatae fuissent: ipsarum autem litterarum transcriptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem prorsus fidem tam in iudicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quae haberetur eisdem praesentibus, si exhibitae forent, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XXX. Aprilis MDCCCLV. Pontificatus Nostri anno Septimo.

CDLXVI.

Archiepiscopos, et Episcopos Lutetiae ad Generalia Comitia congregatos hortatur ut de melendis Ecclesiae Gallicanae malis serio cogitent, Regiamque in primis opem implorent.

Ibi die 8.
Maj 1765.
Anno VII.

Pluries Gallicanum Clerum in Comitibus condunatum hortatus est Pontifex, ad hoc ut Religionis causae in Galliis prospiceret, quae de re videndae sunt huius Pontificis Epistolae relatae hac nostra Continuatione num. CXXVI. pag. 326., aliisque sub num. CXLVIII. pag. 362. pariterque Tom. II. sub num. CCLXXXIII. pag. 643.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis
et Episcopis Lutetiae ad Generalia
Comitia Congregatis.

Clemens Papa XIII.

Venerabiles Fratres salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quanta auxilii vestri sit et in vestra virtute fiducia, solitudinem usque adhuc sustinuit suam Gallicana Ecclesia, expectans dum solemnissimum iste vester haberetur conventus, tanto nunc studio, cum ad Generalia Comitia convenistis, vestram Religionem, vestram pietatem, vestram denique requirit fidem, et flagitat. Et jure quidem nihil sibi non pollicetur a Sacris Pastoribus, qui singulari sapientia, iudicio, sacrarumque rerum gerendarum usu et prudentia praediti, omnibusque Episcopalibus virtutibus instructi et ornati, tum ardentissimo erga Christum Dominum ejusque Sponsam Ecclesiam amore flagrant, se, suasque fortunas omnes Jesu Christo et S. Ecclesiae parati sunt devovere. Cessasse vos adhuc aliquibus fortasse videbitur: sed magnam vobis tribuendam esse laudem existimabunt, si illud cogitaverint, quod ait Salomon.

In officio
Religionis
statu, maxi-
mum auxi-
lium expectandum ab
Pastoribus
conjuratis
studium, et 6-
de.

§. 2. Quae vero potest esse opportunitas major, aut quodnam sibi tempus, quisquam possit aptius fingere aut commisci, quam cum

Opportuna
salutaris con-
siliis occasio
videatur et

Generatio
Cum impio
conversio
Religionis
causa.

suas quisque Nostrum Provinciae persona sustinentes, et quid in quacunque de istius Regni Ecclesia postulet auxilium prole consilii, in unum congregati, collatis studiis in capere posita consilia, quae Episcopale vestro munere rite obeundo, et egrotantis Ecclesiae vestrae rebus sanandis, ac praesertim nefariae adversus omnem Religionem nunc maxime flagrantis impiorum hominum conjunctioni restituendae, tum publicae tranquillitati conservandae, uno verbo praestandae animarum aeternae salutis convenire maxime et conducere videbantur. Hanc igitur rei bene gerendae praecaram occasionem jamdiu a Vobis ut opinamur, expertatam, teneatis oportet, V. V. Fratres. Quo in loco res vatrae sint ex pluribus Coepiscoporum literis jamdiu cognovimus, et de omni statu, in quo vestra est Ecclesia, qui sint animi Nostris sensus, iidem Coepiscopi respondendo, satis aperte declaravimus. Quid vero vobis opus facto sit, vos, qui estis in re praesenti melius nosse, quomodo quisquam alius, oportet; nec quidquam ad Fratemitatem vestros scribere habemus. quo eorum, quae isthic gesta sunt majore vos notitia possimus instruere, vel aptiora, et utiliora Ecclesiae vestrae dare consilia, quam quae potestis ex ipsa prudentia vestra depremore.

§. 3. Caeterum Apostolorum Nostro officio deesse Nobis ipsi videremur, si laborantes Fratres Nostros laetis, et velut omisso animo tantummodo spectaremus, nec saltem his literis, quae de vobis rebusque vestris Nostra sit cura et sollicitudo, argumentum aliquod praeberemus. Nos quidem, interea dum communiter agitis, et ad Ecclesiae inrolumitatem vestra consilis confertis, prerogativa Nostris Deo prosterimus, ut gressus dirigat vestros, atque ita cum magnanimitate et fortitudine in animis vestris componat humilitatem, ut, quod ait B. Praedecessor Noster Gregorius Magnus: *non in vobis humilitas timida, nec erectio sit superba*. Retinenda quidem sacris Praeceptoribus excelsitas animi, ea tamen quae non arrogantes faciat, quod idem B. Gregorius monet; et sic servanda est humilitas, ut non solvantur iura regimini: *Ubi enim agitor de Ecclesiae gubernandae sublimi ac divina po-*

testate fortis ad eam tuendam Episcopis praestanda est animus: *nec unquam cedendum est, neque enim adversarius ideo major est Christo; (B. Cypriani Martyris Nos verbis uti satis animadvertitis): quia tantum sibi vendicat et assumit in saeculo; sed stabilis atque incommossa Episcopalis virtus contra omnes incursus oblatrantium fluctuum, velut petrae obfacentes, fortitudine et vires debet obistere.* In omnibus vero quaecumque acciderint, illud omnium Nostrum animis esto defixum: *Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe, et in dolore sustine, et in humilitate tua patientiam habe; quoniam in igne probatur aurum et argentum.*

§. 4. Sed bono Vos esse animo oportet; sacrarum enim rerum Ecclesiaeque praesertim habetis tutelam Carissimum in Christo Filium Nostrum Christianissimum Regem. Non ille ut est Optimus Princeps et Catholicae Religionis tenacissimus, ac propterea in S. Ecclesiam ejusque sacratissimas res praeclaras animatus, prerogativa et observationes aspernabitur, ventrarumque querelarum causis amotis, SS. Matri auae, cujus se gloritur esse primogenitum filium, omnem eximet sollicitudinem, et Regia, quae pollet auctoritate et potestate, in suum locum, unde dejecta videtur esse, resitutum Ecclesiam ad pristinam revocabit hilaritatem. Sed in illud diligenter incumbite, Venerabiles Fratres, ne Religiosum Principem quidquam celestis eorum, quae usque adhuc Ecclesiae pertulit, quaeque illi sit tantummodo exponantur, non dubitamus, quin illico sit daturus iudicis, minime placere sibi, Carissimam Matrem suam, superiorum temporum, quam olim florebant, felicitatem desiderare.

§. 5. De doctus Episcopis Alesianis, et Andegaviensibus lenitatem Nostram, quae Fratres illos, ad certam aeternarum Collegarum suorum semitam retrahere studuimus, vobis probatam existimamus; nec idcirco usque adhuc volumus ultra progredi, quod vestra sapientia, vestroque zelo confisi speramus, eos divino primum lumine collustratos, tum vestris salutaribus monitis, adjunctrice Dei gratia, permotos in Nostrae vestraeque charitatis sinum aliquando redituros. Hanc vobis lau-

Maximo Episcopis
Alesianis
Andegaviensibus
in Christianissimum
Regem
religione, et
pace.

Et Episcopis
Alesianis
et Andegaviensibus
ad certam
viam
revertatur
Pater
fratres.

Pontifex ne
ad nostrum
digne valeat
Episcopis
sic consilio
lit, Religio
nis causa in
Gallos per
has litteras
commenda.

dem praeceptam nolumus, vobisque etiam censuimus integram relinquendam, si de illis Fratribus vestra opera, sapientia, et consilio ad veram viam reductis, laetabundi omnes Deo, misericordiarum patri, gratias agere debeamus. Denique confortamini et estote robusti in Domino. Quod ad Nos attinet omnibus officiis, et quanta maxima possumus ope, et Apostolicae auctoritatis Nostrae auxilio pios egregiae virtutis vestrae conatus non cessabimus adjuvare. Et Fraternitatibus vestris, quas in sinu gerimus caritatis, intimo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VIII. Maji MDCCCLV. Pontificatus Nostri anno septimo.

CDLXVII.

Inst. der 17.
12. ap. 1765.
Anno VII.

Causas Coloniensi Archiepiscopo patefacit cur postulat ejus de conferendis Beneficiis vacantibus, in Dioecesi Osnabrugensi, mensibus Sanctae Sedi reservatis, obsecundare nequiverit.

Venerabili Fratri Maximiliano Friderico
Archiepiscopo Coloniensi S. R. I.
Principi Electori.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Pietatem tuam, et in hanc Sacram B. Patri Sedem religiosum obsequium, devotionemque principuam in eo recognovimus, quod Catechismi Romani commendatio, quam Encyclica Nustra novissimae Romanae editioni prefixa renovavimus, tantum ponderis apud Fraternitatem tuam habuerit, ut perquam elegantibus typis eundem Catechismum de novo excudendum curaveris, ideoque isthic apud vos vulgatorem feceris, et parabilior. De indulta, quod a Nobis postulas conferendi beneficia in Osnabrugensi Dioecesi, mensibus huius S. Sedi reservatis in posterum vacatura, parcere aequo animo Ven. Frater,

si in hac re morem gerere tibi non possumus, Quanti te tuaque merita facimus non obscura dedisse putamus argumenta, cum indultum quod nunc postulas in Osnabrugensi, idem in duabus Dioecesibus Coloniensi, et Monasteriensi tibi concessimus. Quam multi buc confugiant ad Apostolicam Sedem merito suo digni, quorum rationibus consulamus, non ignorat profecto Fraternitas tua. Contra quantis premamur angustiis quotidie, non sine magna molestia experimur, cum ex omnibus qui Apostolicam opem Nostram implorant, vix centesimum quemque vati sui competere dimittamus. Si qui te adeunt, quos commendat morum integritas et doctrinae praestantia, vel saltem praeclara spes ex eorum ingenio concepta, iis ut prospicias per multa ex duabus amplissimis Dioecesibus tibi suppetunt Beneficia. Nobis itidem aequum est non deesse facultatem eos adjuvandi, qui ex Dioecesi Osnabrugensi studio suo in hanc S. Sedem, sese dignos praebant Apostolica Nostra beneficentia. Praeter exemplum esset plane inusitatum ac novum, si cui Apostolica Sedes Episcopo indulgeret, ut in tribus Dioecesibus Beneficia omnia conferret; cui nixi alii complures exemplo, idem, quod ipsa nunc Fraternitas tua postulat a Nobis instantissime flagitent. Coeterum persuasum tibi esse volumus Ven. Frater Nos gratificandi tibi esse percipidos, et si quos Nobis commendaveris cum aliquod in Dioecesi Osnabrugensi vacaverit beneficium, eorum rationem habebimus, tum ut tibi palam fiat qui sit animus erga te Noster, tum ut conjunctio voluntatibus, uterque Nostrum ad largiendum dignis hominibus praemia conspiremus. Et eximiae erga te benevolentiae pignus praecipuo Nostri curdis affectu, Fraternitati tuae Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVII. Maji MDCCCLV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLXVIII.

Se nondum assensum praebere posse suppressi Monasterii Monachorum S. Vincentii, nisi audita prius Congregatione Consistoria-

Inst. der 21.
Maj. 1765.
Anno VII.

li, Pontifex nunciat Episcopo Metensi, cui de infelici Gallicanae Ecclesiae statu conquerenti, consolationem praebet.

Venerabili Fratri Ludovico Josepho
Episcopo Metensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Causam indigitat cur suspendendum sit Pontificium iudicium quoad suppressionem Monasterii Monachorum S. Vincentii.

§. 1. Literas tuas accepimus, quibus de Metensi Monasterio S. Vincentii redditibus ad Collegium Canonissarum Sancti Ludovici adiungendis copiose diseris. Qua in re nondum constitutum quid facturi simus, habemus. Nam Monachi S. Vincentii Monasterium suum minime extinguendum esse contendunt et hanc sibi adendam esse existimant Apostolicam Sedem, apud quam tueri causam suam volunt. Rejiciendi non fuerint homines. quorum ea res maxime interest, ac propterea id omne quidquid est, Congregationi Consistorialibus rebus praepositae, dijudicandum mandavimus.

De Ecclesiae Gallicanae malis egit, cuius causam repetit ab non repressa perniciosis consistorum librorum evulgatione.

§. 2. Quod postrema literarum tuarum parte miserandum Religionis statum in Gallia vehementer doles, flagrantissimum in Religionem amorem zelumque tuum, Nobis, et omni Gallicanae Ecclesiae satis cognitum, in hac querimonia tua recognovimus. Diu est cum boni omnes de honore Dei et gloria, aeternaeque salute animarum solliciti tantam isthic sacrarum rerum vastitatem metuebant; postquam enim Ecclesia, illam apud vos promodum amisit potestatem, quam a Christo Domino accepit: ut jam religionem tueri vix possit, quod aliud est expectandum, quam ut isthic omnis religio funditus perest? Coercendi fuerant impii, qui flagitiosis, execrandisque scriptis regnum istud compleverunt, et in homines omnis religionis expertes, divinamque Majestatis osoros severe animadvertendum; quorum tamen interea licentiam et impunitatem alit eorum lenitas, qui non nisi tacendo conservandam esse arbitrantur publicam pacem; atqui hoc silentio, quantum non Ecclesia modo, sed ipsa Respubli-

ca detrimentum capiat, et in dies acceptura sit gravius, nemo non videt. Clericos Regulares Societatis Jesu e Dioecesi tua, ut ex omni Regno pulsos vehementer doles, et qui in Lotharingia ad tuam pertinent Dioecesim conquereris diu superesse non posse. Retinere profecto nunc maxime oportebat strenuos Christianae Religionis, et Catholicae Fidei propugnatores; qui praeterea studiosis literarum adolescentibus, impietatis pestem defenderent, juveniles animos religiosis sensibus docendo perfunderent, ac suae virtutis odore et exemplo ad studium pietatis excitarent. Sed Deo aliter visum. Illum (neque enim quidquid aliud Nobis est reliquum) in humilitate cordis Nostri enixe rogemus, ut Ecclesiam suam nunc temporis gravissime laborantem praesentissima ope sua quam celerissime adjuvet. Et Fraternalitati tuae, quam in Nostrae charitatis gerimus sinu, Apostolicam benedictionem peramanter imperlimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die vigesima prima Maji Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto, Pontificatus Nostri anno Septimo.

CDLXIX.

Gratulatur cum Sarlatensi Episcopo quod grate accepit Constitutionem Apostolicam confirmatoriam Instituti Societatis Jesu, quodque Pastoralem Instructionem pro sua Dioecesi ea de re typis mandari curaverit.

Dat. die 29^a Maji 1765. Anno VII.

Venerabili Fratri Henrico Jacobo
Episcopo Sarlatensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Binas a Fraternalitate tua Epistolas accepimus, alteram gratulandam quod Constitutione Nostra Societatis Jesu Institutum confirmavimus, quod quidem officium tuum perquam Nobis fuit gratum ac perjuicundum, alteram cum pastoralis instructione tua, quam hoc tempore periculorum pleno typis excu-

sem te adidisse, documento est, Ecclesiae res ut par est fortunis tuis tibi esse potiores. Profecto dubitare non possumus, Fraternitatem tuam Deo ejusque Filio Jesu Christo se caputque suum devovisse. Deum Venerabilis Frater in humilitate cordis Nostrae precemur, ut his tenebris caecaeque procellis, quibus nunc ut cum maxime jactatur Ecclesia, divinae aliquil lucis Nobis ostendat, vereque Nobis vobisque addat, et animos, quo eandem Ecclesiam, e tot tantisque periculis aliquando possimus eripere. Et Fraternitati tuae, quam in vinculo charitatis gerimus, intimo animi affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die vigesima nona Maji MDCCLXV. Pontificatus Nostrae Anno septimo.

CMLXX.

Dat. die 8
Juni 1765.
Anno VII.

Mexicano Archiepiscopo, vel eo defuncto Vicario Capitulari facultates speciales impertitur pro proxime convocando Capitulo Generali Ordinis Fratrum Bethlehemitarum.

Omnimodam observantiam Constitutionum hujus Ordinis, opportunasque conditas declarationes continet hujus Pontificis Constit. Anni 1763 Julii 7. relata in hac Continuat. sub num. CCCLIII. pag. 771. Constitutionem ipsam confirmavit, atque gesta in illius consumptum proseripsit Pontifex idem Constit. alia anni 1764. Augusti 27. relata hoc Tomo sub Num. CDXXXII. pag. 891.

Venerabili Fratri Emmanueli
Archiepiscopo Mexicano,
seu Vicario Capitulari,
Metropolitana Ecclesia vacante,
quod Deus avertat, legitime deputato.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Reverentur
precedens
Constitutio

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Franciscus a Resurrectione, et Nicolaus

a Sancto Francisco de Paula Fratres expressi professi Ordinis Fratrum Bethlehemitarum nuncupatorum, ejusdemque Ordinis, ut ipsi asserunt, Procuratores Generales ad hanc Apostolicam Sedem deputati, nunc notum in Hispaniis commorantes, quod superiori summo emanavit a Nobis litterae in simili forma Brevis, quibus Fraternitati tuae, seu Vicario Capitulari, Metropolitana Ecclesia vacante, quod Deus avertat, legitime deputato, ut Capitulum Generale dicti Ordinis proxime habendum in Civitate Mexicana convocare, eique auctoritate Nostra praesidere, atque in eo pro tua pietate, prudentia, et zelo consulere his omnibus, quae non solum respiciunt etiam in posterum observantiam Constitutionum dicti Ordinis, sed etiam oeconomiam administrationem reddituum, elemosynarum, ac redditionem rationis juxta in dictis Constitutionibus praescriptis, caeteraque omnia, ex quibus eorumdem Constitutionum observantiam in pristinum restitui deus, ac quietem dicto Ordini reddi posse expediens esse judicabitur, curare, ac providere, et insuper ad convocandam ejusdem Capituli cognoscere, examinare, pronuntiare, ac definire de jure, ac legitima qualitate, et potestate Superiorum aliorumque continentium ea dicti Ordinis munera, quibuscum in Capitulo Generali jus suffragii conjunctum esse solet ac insuper supplere, et sanare omnes, et quoscumque defectus juris, ac facti, si qui desuper intervenerint, quoad eos, qui hujusmodi jure dignos in servandis Constitutionibus Ordinis, caeterisque Christianis virtutibus exercendis se probaverint, atque exhibuerint, e diverso contumaces, atque inobedientes aliosque indignos repellere, ac removere, aliosque in eorum locum, ac munera substituere possis, et valens, auctoritate Nostra Apostolica de plenitudine potestatis concessimus, et largiti sumus, prout latius in dictis Nostris litteris die XXVIII. Augusti expeditis, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, noscitur contineri.

§. 2. Cum autem, sicut eisdem expositio continebat, summo prope utile, immo etiam necessarium foret, si eisdem Capitulo proxime

notis per
tota contin
eatione Co
puli Graec
sola

Exponitur
quoad con
Ordinis ut
litate Cap

talem idem celebravit, et in eo nonnulli decesserunt. Reliquos interea se possent.

celebrando interessent dilecti filii Joannes Angelus a Sancto Ignatio, Sebastianus a Matre Dei, Joachimus a Sancto Josepho, Joannes a Jesu, et Ascentius a Doloribus, qui pro reparanda Regulari disciplina, extirpandisque abusibus et corruptelis, plures labores ac molestias pertulerunt, et se tamquam murum pro Domino Israel opposuerunt, et ideo de omnibus quae ad statum, et regimen praedicti Ordinis spectant probe instructi, ac periti ad omnia recte constituenda, et bene in futurum disponenda plurimum opera, et consilio suo iuvare possent, propterea Nos humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis provideret, et ut infra de benignitate Apostolica indulgere dignaremur.

Praefatus Monasterii Ordinis facultatem fieri admittere ad futurum Capitulum Generale quae uteretur in ea fore prosequeretur.

§. 4. Nos igitur, qui prospero, ac felici praedicti Ordinis gubernio, ejusque decori, atque utilitati, et in pristinum statum restitutioni, quantum in Domino possumus, magis magisque consulere, ac prospicere in paternae charitatis visceribus maxime desideramus, praedictos Joannem Angelum a Sancto Ignatio, Sebastianum a Matre Dei, Joachimum a Sancto Josepho, Joannem a Jesu, et Ascentium a Doloribus specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, rensuris, et poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa lata, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore consentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, arbitrio Fraternalitatis tuae, seu Vicarii Capitularis, quod Deus avertat, Sede Metropolitana vacante, legitime deputati, dummodo superius exposita veritati nitantur, quod prius per te diligenter indagari, et constatare volumus, ut eisdem Joanni Angelo, Sebastiano, Joachimo, Joanni, et Ascentio jns suffragii, vel voti, intra, aut etiam extra Suffraganium, aut Vocalium a Constitutionibus Ordinis praedicti praefinitum numerum, in proximo futuro Generali Capitulo, si, cum ad te hujusmodi Nostrae pervenerint, ipsi vel eorum aliquis, eandem suffragii seu voti praerogativam per alicujus mu-

neris assequutionem, vel alio aliquo legitimo modo adepti non sint, arbitrio, et prudentia tua, vel praedicti Vicarii, prout in Domino magis expedire existimabis, roneillas, et largiaris, auctoritate Apostolica committimus, et demandamus.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinibus praefati etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis illas in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscunque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VIII. Junii MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Reverendissimo Patri

CDLXXI.

Confirmatio, et approbatio erectionis Monasterii Monialium Ordinis Visitationis Beatae Mariae Virginis sub regula, et instituto S. Francisci Salesii in Civitate Genovae.

Dat. die 8. Julii 1766. Anno VII.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Sanctimonialia Virgines, tamquam lilia, in deserto conclusa plantatas, odorum suavitatis Christo Domino, qui pascitur inter lilia, juxta laudabilia Instituta, quae noviter susceperunt, reddere satagentes, Nostri muneris, est in earum pio proposito conferre, et sacras nedes a Christifidelium pietate, munifice largitis opibus constructas, et in regulari coenobia, delegata Sedis Apostolicae auctoritate erectas, pro firmitate erectionis hujusmodi validitate, Apostolice munimine roborare, ut exinde illa proveniant

Procurator

eximia charitatis opera, per quae incessanter divina collaudetur majestas, et aeternae salutis promereatur securitas.

Revenietur
ergo hujus
modi Monas-
terii.

§. 2. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum modernarum Priorissae, et Monialium Monasterii Ordinis Visitationis Beatae Mariae Virginis sub regula Sancti Francisci Salesii nuncupati Civitatis Januensis, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias antiquissima, et satis ampla Universitas artium Merciariorum, et Corregiariorum praefatae Civitatis, Ecclesiam sub titulo Sanctorum Bernardini, et Alexii una cum eidem Ecclesiae conjuncta domo optime absoluta pro educandis inibi in Dei timore filiabus artium hujusmodi professorum propriis sumptibus edificavit, in qua quidem domo viginti ex dictis filiabus una cum tribus personis illis inservientibus propriis ejusdem Universitatis expensis manuteneri consuevit.

Supplicia
preces pro
veteri con-
servatorio in
Monasterium
erigendo, et
approbatio
Sacrae Con-
gregationis
Episcoporum,
et Regularium.

§. 3. De anno vero Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo octavo, tunc existentes Deputati ipsius Universitatis, domum praefatam ad usum Conservatorii successive redactam, et sufficientibus redditibus ditatam, in formale Monasterium dicti Ordinis cum clausura, sub eisdem tamen regula, et Instituto praefati Sancti Francisci Salesii pro filiabus eorundem Professorum, et mulieribus ex Professorum hujusmodi viduis dumtaxat erigi facere desiderantes, supplices ad hujusmodi effectum Nobis porrexerunt preces, quibus precibus a Nobis ad Congregationem tunc existentium Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositae remissis, Congregatio ipsa, post maturum desuper habitum examen, per ejus Rescriptum sub die decima quinta mensis Septembris praefati anni emanatum, et a Nobis sub die vigesima ejusdem mensis, et anni approbatum commisit Venerabili Fratri Nostro moderno Archiepiscopo Januensi, ut ipse Archiepiscopus, veris existentibus narratis, et postquam sibi constitisset, fabricam dicti Conservatorii cum Ecclesia, Campanile, Choro, Sacristia, Refectorio, Dormitorio, locis separatis tum pro Novitiis, tum pro educandis, Hortis, et Spatiis, numeris omnibus esse

absolutum, et suppellectili tam sacra, quam profana sufficienter instructam, nec non eidem Conservatorio in Monasterium, ut infra, erigendo, annum redditum pro congrua sustentatione viginti Monialium, et ipsius Monasterii, postquam illud etiam, ut infra, erectum fuisset, manutentione, sufficientem vere, et cum effectu fuisse assignatum, ad petitam erectionem enuncianti Conservatorii in Monasterium formale sub regula, et Instituto ejusdem Sancti Francisci Salesii, et clausurae declarationem pro suo arbitrio, et conscientia deveniret.

§. 4. Qui Archiepiscopus facultatibus per ipsum Rescriptum, ac etiam per peculiarem praefatae Congregationis Epistolam sibi tributis intendendo, verificatis prius omnibus, et singulis in eodem Rescripto sibi verificari injunctis, dictum Conservatorium in verum, et formale Monasterium cum clausura, sub regula, Instituto, et Ordine praefatis, Apostolica sibi delegata auctoritate, perpetuo erexit, et instituit. Eidemque Monasterio, sic ut praefertur, erecto, et Instituto, ac praefatis modernis Priorissae, et Monialibus, ut idem Monasterium, ac ipsae modernae, et pro tempore existentes dicti Monasterii Priorissae, et Moniales, nec non personae in eo pro tempore degentes, omnibus, et singulis privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis, indulgentiis, favoribus, aliisque gratis universis, tam Spiritualibus, quam Temporalibus, aliis Monasteriis dicti Ordinis, eorumque Priorissis, ac Monialibus, aliisque personis in eis, ut praefertur, commorantibus, et Christifidelibus illarum Ecclesiarum visitantibus quomodolibet concessis, dummodo tamen illa essent in usu, nec hacenus revocata, aut sub aliqua revocatione compraeiens, et Sacris Canonibus, ac praecipuo Concilii Tridentini decretis, regularibusque dicti Ordinis Institutis non adversarentur, et in posterum concedendis, et quibus illa, vel de jure, non, consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruantur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possent quomodolibet in futurum, similiter uti, frui, potiri, et gaudere, libere, et licite va-

Archiepiscopus
Genuesis
Monasterium
erexit,
redditis
tributis,
et Religiosorum
numerosum
praefinit,
nec non privilegia
concessit.

lerent, ac si eisdem modernis, et pro tempore existentibus Priorissae, et Monialibus dicti Monasterii, sic, ut praefertur, erecti, et instituti expressae concessa fuissent, plenam, liberam, et omnimodam facultatem eadem Apostolica sibi delegata auctoritate concessit, et impartitus fuit, prout in uno sub die vigesima sexta Mensis Junii anni ejusdem Domini millesimi septingentesimi quinquagesimi noni, nec non pro felici gubernio, et prospera directione dicti Monasterii, sic ut praefertur, erecti, et instituti, ubi ad praesens sexdecim Moniales professae Capituli Vocales nuncupatae, ac duae Puellae in stato probationis, et quatuor Sorores inservientes, quas dictus Franciscus Sorores domesticas appellari voluit, reperiuntur, et in quo, benedicente Domino, plures Puellae praefatum institutum profiteri exoptant, Priorissam, aliasque Officiales ad triennium elegit, prout in altero sub die vigesima octava mensis Decembris, praefati anni Domini millesimi septingentesimi quinquagesimi noni ab eodem Archiepiscopo respective emanatis decretis plenius contineri dicitur.

§. 5. Cum autem sicut eadem petitio subjungat, ea, quae Sedia Apostolicae munimine roborantur, firmiter subsistant, et ab omnibus exactius observari soleant; propterea praefatae modernae Priorissa, et Moniales, ne adversus erectionem, institutionem, concessionem, facultatis impartitionem, electionem, nec non unum, et alterum ab eodem Archiepiscopo desuper, ut praefertur, emanata decreta hujusmodi quidquid nunquam sub quovis praetextu, colore, vel ingenio, aut ex quavis causa, vel occasione a quibuslibet personis cujusrumque gradus, conditionis, et auctoritatis illae existant, opponi, seu illa impugnari, aut eis contradici queat, plurimum cupiant electionem, institutionem, concessionem, facultatis impartitionem, electionem, nec non unum, et alterum desuper, ut praefertur, emanata decreta hujusmodi pro validiori omnium, et singulorum praemissorum firmitate, subsistentia, et stabilitate, ac inviolabili observantia per Nos, et Seclum Apostolicam perpetuo, ut infra, approbati, et confirmari;

quare pro parte dictarum modernarum Priorissae, et Monialium Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eis in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 6. Nos igitur, qui desideria justa petentium ad exauditionis gratiam libenter admittimus, eandem modernas Priorissam, et Moniales specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, easque, et earum quamlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiarum censuris, et poenis, si quibus quomodolibet innotatae existant, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, ac unius, et alterius decretorum praefatorum respective tenores, praesentibus pro expressis habeantur, hujusmodi supplicationibus inclinati, erectionem, institutionem, et electionem praefatas, ac unum, et alterum desuper, ut praefertur, ab eodem Archiepiscopo Apostolica sibi delegata auctoritate praefata emanata decreta hujusmodi, cum omnibus, et singulis in ipsis decretis contentis, et expressis, privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis, indulgentiis, favoribus, et gratiis universis, tam spiritualibus, quam temporalibus, eidem Monasterio sic, ut praefertur, erecto, et instituto, ac praefatis modernis, et pro tempore existentibus dicti Monasterii sic, ut praefertur, erecti, et instituti, Priorissae, et Monialibus, aliisque personis in eo, ut praefertur, pro tempore degentibus, ac Christianidelibus praefatae Ecclesiae dicti Monasterii sic, ut praefertur, erecti, et instituti pro tempore visitantibus ab eodem Archiepiscopo, dicta Apostolica sibi delegata auctoritate, ut praefertur, concessis, et impartitis, eisdem modo, et forma, quibus illa concessa, et impartita sunt, dummodo tamen illa sint in usu, et nullatenus in aliquo revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, ac eisdem Sacris Canonibus, praefatisque Concilii Tridentini hujusmodi decretis, regularibusque dicti Ordinis Institutis minime adversentur, cum omnibus inde legitime sequentis quibus-

Pontifex venerabilis suorum propositi Monasterii, et omnia gratia approbati, et confirmati.

Preces Pontificae potestatis, ut pro hac huiusmodi Apostolica auctoritate confirmare velit.

cumque, Apostolica auctoritate praefata, tenore praesentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque perpetuae inviolabilis, et irrefragabilis Apostolicae firmitatis robur, vim, et efficaciam adjicimus; omnesque, et singulos, tam juris, quam facti, et solennitatum, aliosque, quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenierint, aut intervenisse dici, vel censeri possit, in eisdem, quatenus opus sit, supplemus.

Insuperque
prostat ut
Institutum,
et Constitutio-
nes Ordinis in hoc
Monasterio
perpetuo ob-
serventur.

§. 7. Et ad hoc in dicto Monasterio sic, ut praefertur, erecto, et Instituto susceptum dicti Sancti Francisci Salesii Institutum semper in suo robore permaneat, idemque Institutum in eodem Monasterio sic, ut praefertur, erecto, et Instituto nunquam immutari, relaxari, aut deformari, vel alterari possit, quod idem Monasterium sic, ut praefertur, erectum, et Institutum, vere praefati Ordinis Visitationis ejusdem Beatae Mariae Virginis existit, et uti tale ab omnibus habeatur, et reputetur; ideoque in eo a praefatis modernis et pro tempore existentibus Priorissa, et Monialibus ejusdem Monasterii sic, ut praefertur, erecti, et Instituti, aliisque personis inibi pro tempore degentibus Constitutiones, et Regulae a praefato Sancto Francisco Salesio praescriptae, semper, et omni tempore inviolabiliter observari, et adimpleri debeant, nec praefatae modernae, et pro tempore existentes dicti Monasterii sic, ut praefertur, erecti, et Instituti Priorissa, et Moniales, aliaeque personae inibi pro tempore degentes ab illarum omninoda observantia, et totali adimplimento ullo unquam tempore resillire, aut recedere valeant, dicta Apostolica auctoritate etiam perpetuo statuimus, et declaramus.

Clausula sub-
stantia, et de-
cretum irrita-
tum.

§. 8. Praesentes quoque semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, ac nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, aut in jus, vel controversiam vocari, nec sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus,

aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, et Sedem Apostolicam praefatam, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam Motu Proprio, et ex certa scientia pro tempore factis, et faciendis comprehendendi, vel confundi, sed semper ab illis exipiti, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per modernas, et pro tempore existentes Priorissas, et Moniales dicti Monasterii sic, ut praefertur, erecti, et Instituti quodcumque eligenda, concessas esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; sicque, et non alias per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam causasum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, Vice-legatos, dictaeque Sedis Nuncios, et quovis alios quavis auctoritate fungentes, ac honore, et praeceminentia filientes, judicari, et definituri debere; et quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attenturi, irritum, et inane etiam decernimus.

§. 9. Non obstantibus Nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de Gratiis, et Indulgentiis non concedendis ad instar, ac recolendae memoriae Clementis Papae Octavi praedecessoris Nostri super modo, et forma communicandi Indulgentias per Monasteria, Congregationes, et Confraternitates de anno pariter Domini millesimo sexcentesimo quarto, seu alio veriori tempore edita Constitutione, quae incipit Quaecumque a Sede Apostolica etc. aliisque quibusvis etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibus, et Universalibus Conciliis editis, vel edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit, dicti Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis quibuslibet Superioribus, et personis in genere vel in specie in contrarium praemissorum quomodolibet fursu, conces-

Derogatio
contrario-
rum.

sis, confirmatis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiam si pro illorum sufficiendi derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialia, specifica, expressa, et individua, non autem per elausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenoris huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita, observata, et inserti forent, eisdem praesentibus pro plene, et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime ad praemissorum omnium validissimum effectum, hoc vice dumtaxat; eorum quoque serie specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis; approbationis, confirmationis, roboris, adjectionis, defectuum supplementationis, declarationis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei; ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverint incursurum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo sexagesimo quinto, octavo Idus Julii Pontificatus Nostri Anno septimo.

Relatis singulis Pontificis Constitutionibus hujus Anni Septimi Ecclesiasticum materiam spectantibus, gradum facimus ad eas, quo hoc eodem Anno temporalem respiciant Pontificiam auctoritatem.

CDLXXII.

Dat. die 11.
Aug. 1764.
Anno VII.

Praevia confirmatione, et respectiva mde-ratione Literarum Gregorii XIII. diei 23. Martii 1581, nonnulla de novo statuit quoad electionem Notariorum Curiae nuncupatae Turronti in Civitate Bononiae a Praesidibus Montis Pietatis illius Civitatis faciendam.

BELL. ROM. CONT. TOM. III.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filii Praesidentes Montis Pietatis dudum instituti in Nostra Civitate Bononiae, quod praeter alia a Summis Pontificibus praedecessoribus Nostris disposita, quoad electionem praecipue Notariorum Curiae Turronti ejusdem Civitatis, sel. rec. Gregorius PP. XIII. in suis litaris in simili forma Brevis desuper expeditis die XXII. Martii anni MDLXXXI. inter cetera mandavit, ut Praesidentes, seu Officiales praedicti Montis Pietatis pro tempore existentes, eligerent octo Notarios ab ipsius Civitatis Gubernatore pro tempore approbandos, aliumque, qui caput Notariorum diceretur, dictorumque Notariorum officium ad biennium tantum, et cum prorogatione ad summum alterius biennii, illius vero, qui caput Notariorum diceretur, pro eo temporis spatulo, quod praedictae Curiae Turronti, rursusque ibidem gerendis expedire videbatur, arbitrio dictorum Praesidentium duraret, ea tamen adiecta lege, ut demum eligi nequiret in Notarium is, qui semel officium huiusmodi exercisset, nisi elapso postmodum decennio, et consilio nullam ipsum cum Civibus, et personis dictae Civitatis necessitudinem, dependentiam, aut quodvis aliud interessu habere, haecque omnia sub excommunicationis sententia per quemlibet contravenientem eo ipso incurrendus Inviolabiliter observari praescripsit, et alias prout in praefata literis, quarum tenor est, ut sequitur videlicet.

Gregorius XIII. Ad perpetuam rei memoriam — Superna providentia, quae cunctos Fideles statuit in rectitudine gubernandos, Supremam Pontificalem ad hoc Nobis, meritis, licet imparibus, contulit dignitatem, ut praeter ceteris provisionis Nostrae ministerio quorumlibet Tribunalium, praesertim in Civitatibus, Terris, et Locis Sedi Apostolicae immediate subjectis ad iustitiae cultum institutorum officia salubriter dirigantur, et sublati abusibus, qui ex nimia praeteritorum temporum licentia, et seu No-

Expositio
huiusmodi
theoriae
Gregorius
XIII. statuit
pro horum
Notariorum
electione.

Tenor
litterarum
Gregorius
XIII.

tariorum, et Scribarum malitia, ac impunitate invaluerunt, reformationem suscipiant atque ad debitam normam reducantur. Alias siquidem, cum Nus Reformationi Curiae Turroni Civitatis Nostrae Bononiæ solerti studio, et vigilantia intenderemus, animadvertimusque ibidem multos abusus irrepsisse, ut non modica emendatione, et correctione opus esset, dilectis Filiis Praesidentibus Montis Pietatis in dicta Civitate dudum instituti, inter alia significari fecimus Nostrae mentis, et intentionis esse, ut ea reddituum Curiae Turroni hujusmodi pars quae ad ipsum Montem legitimo emptionis titulo pertinere dignoscitur, eidem Monti absque ulla diminutione integra, atque illaesa praeservaretur, et praestaretur. Quodque omnes Notarii ejusdem Curiae Turroni, ac ille, qui caput Notariorum dicitur, mutarentur, ac illorum loco octo dumtaxat alii Notarii forenses quidem, et legales, rerumque ad officium Notariatus spectantium, praesertim criminalium periti, qui per pro tempore existentes Praesidentes, seu Officiales dicti Montis eligi, et ab ipsius Civitatis Gubernatore pro tempore existente approbari, officiumque Notariatus hujusmodi per seipsos, non autem per Substitutum, vel Substitutos, fideliter, servata inter eos aequalitate, et paritate exercere deberent, quorumque octo Notariorum officium ad biennium cum prorogatione ad summum alterius biennii tantum, illius vero, qui caput Notariorum dicitur, pro eo temporis spatio, prout Curiae praefatae Turroni, negotiisque et causis ibidem gerendis expedire videbitur, arbitrio ipsorum Praesidentium duraret, assignato eis competenti salario, ex quo se commode sustentare possent, institueretur, et quod illi, qui semel praeritis forsan temporibus, aut alias quando-cumque aliquod ex officiis Notariatuum Curiae Turroni hujusmodi exercuissent, si comportum foret eos in rebus gerendis diligentiam, fidem, integritatem, et legalitatem adhibuisse, et bonae famae odorem de se reliquisse, nec ullam cum Civibus, et personis dictae Civitatis necessitudinem, dependentiam, aut quodvis aliud interessse habere, seu casu non alias post ipsum decem anno-

rum a die dimissionis sui cujusque officii Notariatus hujusmodi computandorum, et non antea in Notarios ejusdem Turroni iterum eligi posset. Cum autem sirut accepimus, praefati Praesidentes, menti, et intentioni Nostris praedictis inhaerentes, ad electionem, et deputationem Notariorum hujusmodi, et illius, qui caput Notariorum nuncupatur, processerint, atque circa praemissa, et in illorum executionem statuerint, et ordinaverint, Nos, ut de mente, et intentione Nostris praedictis, ac inde sequentis quibuscumque, quillo umquam tempore dubitari, et praemissa sic per Nos publicae utilitatis procurandae, et justitiae conservandae zelo, exquisita negligi contingant, providere volentes, electionumque, et deputationum hujusmodi, ac inde sequutorum quorumcumque tenoribus praesentibus pro expressis habentes, Motu proprio non dictorum Praesidentium, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblatas petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, et certa scientia Nostra, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, omnia, et singula superius expressa, ac electiones, deputationesque hujusmodi, Apostolica auctoritate, tenore praesentium approbamus, et confirmamus, ac illis perpetuae, et inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos tam juris, quam facti defectus, si qui interverint in eisdem supplemus, illaque valida, et efficacia fore, et esse, ac suos plenarios, et integros effectus sortiri, atque ab omnibus ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari, ipsasque ad id quibuscumque sententiis, censuris, et poenis aliisque juris et facti remediis cogi, et compelli, neque ab eis quovis praetextu resiliire posse, siveque mentis, et intentionis Nostrae fuisse, et esse, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, et Curiae Turroni hujusmodi, causarum Palatii Apostolici Auditores, nec non ipsius Civitatis Gubernatores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definituri debere, nec non si secus super his a quo-

quam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus, et declaramus. Et nihilominus pro potiori cautela harum serie perpetuo statutuimus, et ordinamus, eam partem reddituum Curiae *Turroni* hujusmodi, quae ad montem praefatum tam vigore emptionis alias ad commodum ejusdem Montis factae, quam indulti Apostolici super inde ad illius favorem concessi, pertinet, integram, atque salvam pro eodem Monte omnino praeservandam esse, nec a quoquam aliqua ex parte dimitti posse, aut deberi, supportatis tamen per dictum Montem, debitis, et consuetis oneribus; Insuper Notarios Curiae *Turroni* hujusmodi dictis qualitatibus praeditos, et octo numero dumtaxat esse, ac ultra illos eum, qui caput Notariorum dicitur, modo, et forma praemissis eligi, et approbari, atque per se ipsos, non autem per Substitutores, suum cujusque officium exercere, et inter eos aequalitatem, et paritatem servare, illisque de competenti salario provideri, ipsorumque octo Notariorum officium ad biennium cum prorogatione alterius biennii ad summum: ejus vero, qui caput Notariorum dicitur, pro eo temporis spatio, prout praedictae Curiae *Turroni*, causisque ibidem gerendis videbitur expediri, arbitrio dictorum Praesidentium dumtaxat durare debere, et nonnisi in casibus praedictis, et elapso decennio, ut praefertur, computando, rursus in Notarios ejusdem Curiae *Turroni* eligi posse, haecque omnia, et alia supradicta, sub excommunicationis sententia, per quemlibet contravenientem, eo ipso incurrendae, inviolabiliter observari debere. Quo circa Ven. Fratri Episcopo Bononiensi, et dilectis Filiis Gubernatori Civitatis Nostrae Bononiensis nunc, et pro tempore existentibus, ac causarum Curiae Apostolicae Generali Auditori, motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, et in eis, contenta quaecumque ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte Praesidentium praedictorum, vel quorumcumque aliorum interesse habentium, aut alicujus eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, ac

ipsis in praemissis opportuna defensionis praesidio assistentes, faciant autoritate Nostra praesentes literas, et in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari, ipsosque illis pacifice frui, et gaudere. Non permittentes, eosdem Praesidentes, vel alios interesse habentes, aut eorum aliquos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoslibet, et rebelles per sententias, censuras, et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii seculari. Non obstantibus Nostra de non tollendo jure quaesito, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis et Curiae praedictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Petrum die XXII. Martii MDLXXXI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

§. 2. Verum quia sicuti eadem expositio subjungebat, licet dicti Praesidentes omnia in eisdem literis praescripta executioni commiserint, et adhuc curent, tamen propter exiguum numerum Notariorum, qui officia hujusmodi petant, vel ad illa exercenda apti sint, jamdum evenit, quod semel electi Notarii, etiam ultra biennium in hujusmodi officio perrexerint, valdeque insuper timendum sit, quod aliquando necessitate ducti iidem Praesidentes denno eligant aliquem Notarium, qui antea officium hujusmodi exercuit, non elapso postmodum decennio, et quamvis aliquam ipse necessitudinem, dependentiam, aut quodvis aliud interesse cum Civibus, aliisque personis dictae Civitatis habent. Quo circa pro parte eorumdem Praesidentium Nobis humiliter supplicatum fuit, ut quatenus occasione praemissorum, in excommunicationis sententiam ipsi incidissent, ad cautelam eos absolvere, simulque facultatem imposte-

Præter portet
pro absolute
ob indere
viam præ
erendum
literarum
Gregorii
XIII., et om
pluribus fa
cultatibus in
favorem No
tariorum ele
ctionibus.

rum quoties nullus sit, vel minus idoneus sit, qui officium Notariatus huiusmodi petat, rogandi ultra biennium excoercitum eorum, qui actu inserviunt, simulque eligendi, non adhuc elapso decennio illos, qui alias officia huiusmodi exercuerunt, et quamvis aliquam cum Civibus, et personis dictae Civitatis necessitudinem, dependentiam haberent, eisdem Praesidentibus concedere, ac in praemissis providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

Pontifex
precibus au-
dit, et ut-
traque fa-
cultas in-
dulget, pro-
via prece-
dunt litterarum par-
tialis refor-
matione, et
derogatione.

§. 3. Nos itaque, eosdem Praesidentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a iure, vel ab homine, quavis, praeterquam praemissorum occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innovati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter correctis inclinati, audita relatione Venerabilis Fratris Vincentii S. R. E. Cardinalis Malvetii nuncupati Archiepiscopi Bononiensis, facultatem eisdem Praesidentibus, quominus ipsi in excommunicationis sententiam praedictis de causis inciderint, absolvere se faciendi in forma Ecclesiae consueta a propriis Confessariis, et a censuris, ac poenis quibuscumque se liberare, autoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus, atque insuper eorumdem Praesidentium arbitrio, tum quod ad personas, qualitatesque octo Notariorum dictae Curiae Turrone imposterum eligendorum, tum quod ad prorogationem eorum deputacionis attinet, remittimus, et conferimus, non obstantibus supra memorati Gregorii XIII. literis, quibus, quoad ea, quae praesentibus adversantur, etiamsi pro illarum sufficienti derogatione specifica, ac individua, de verbo ad verbum mentio habenda, aut alia exquisita forma servanda foret ad praemissorum effectum specialiter, et expresse derogamus; in reliquis vero omnibus, et eisdem literas, et omnia in eis disposita quaecumque quoad eligendi ius, ac electionis formam, caeteraque in illis contenta confirmamus, et

amplissime approbamus, easque servandas esse omnino volumus, nisi aliter ab temporum circumstantiis expedire videbitur, quo casu Nobis, et Successoribus Nostris supplicandum esse pro illarum derogatione volumus, et iubemus.

§. 4. Decretentes, easdem praesentes literas semper validas, firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, et desiniri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibusque Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XI. Augusti MDCLXIV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLXXIII.

Praescribitur forma pro recognitionibus characterum apponendis in Ordinibus directis Sacro Monti Proctatis, et in Chirographis Mandati Procurae servanda tam in Urbe, quam in tota Pontificia ditione.

Clemens PP. XIII.

MOTU-PROPRIO.

§. 1. Quamvis ad custodiendam, ac prompte, expediteque solvendam pecuniam, quam Mons Pietatis Urbis titulo depositi recipere consuevit, Statuto ejusdem Montis eantem fuerit, solvi tunc id pecuniae debere, cum exhibentur Mandata, seu Ordines ab iis subscripti, quorum nomine deposita custodiuntur; suspendendam vero, differendamque

Classula sub-
blata, et de-
cretum irri-
tans.

Derogatio
contrario-
rum.

Dat. die 30.
Aug. 1704.
Anno VII.

Referatur
incommode,
et pericula
Officialium
S. Monti
Pietatis et
actuali me-
thodo in or-
dinibus, et
Chirographis
Procurae.

ejusdem pecuniae solutionem, si aliqua de caractere, aut subscriptione creditoris trahentis oritur suspicio; quave servata regula nullam loco pio inferendam esse molestiam; nihilominus ne forte deinceps eveniat, quemadmodum aliquando evenisse accepimus, ut aliquo subducto pecuniae deposito, falsi cuiuspiam Ordinis causa, etsi nihil vitii ei inesse videtur, Mons ipse Pietatis in eas angustias redigatur, ut magno dispendio gravissimis sese litibus implicet, quarum etiam incerti sint exitus, ob varias, dissidentesque Judicium opiniones, atque ob haesitationem a Rota Nostra Romana ostensam, creditorum, an Monti sit subeundum periculum, cui improborum fraude deposita ipsa obnoxia esse possunt; Nos considerantes quam maxime dedecere, aequitate repugnare ut Mons Pietatis ob deposita ipsa, quae publicis commodis provisurus recipit, atque servat absque ullo deponentium impendio, quidquam in casibus mere fortuitis detrimenti ferat, ejus indemnitati prospicere decreveramus.

§. 2. Sed antequam ea de re constitueremus, tribus Praesulibus Paracciano, Azpuru, et De Zelada Rotae Nostrae Romanae Auditoribus ejus cognitionem delegandam esse putavimus, ut inquirerent, et ad Nos denique referrent, quid Statuto esse opus arbitrarentur. Hi cum rem diligenter, ac serio perpenderent, Nobis exposuerunt, in banc se omnes sententiam convenisse, ut praeservatis, prout de juro, et quatenus de jure quibuscumque casibus praeteritis, ac omnibus judicialis desuper editis, aut etiam ex causa de praeterito proferendis, consili futuris tamen casibus per viam legis haece regulis possit.

• I. Quod omnes, et quicumque Ordines solutionum pecuniarum in Monte Pietatis depositarum subscripti a suo vero creditore, cujus sit cognita manus, atque subscriptio, statim, et indilato persolvantur, ut praescribitur in Statutis ipsius Montis Pietatis Cap. XLV.

• II. Quod in aliis Ordinibus, quorum dubiae, et suspectae sint subscriptiones. Creditorum trahentium, suspendi possit solutio, injuncta legali recognitione eorum caracte-

ris, faciendi per rogatum publici Notarii in hunc, qui sequitur modum.

• III. Quod scilicet si creditor, seu trahens degat in Urbe Roma, recognitio manus fieri debeat coram publico Urbis Notario per ipsum subscribentem, praesentibus ad majorem cautelam duobus testibus, eidem Notario cognitis, qui ante ipsius Notarii rogatum sese subscribant pro veritate ejusdem personae subscribentis.

• IV. Quod, si e converso trahens moretur extra Urbem, et ubique locorum, similiter recognitio manus per ipsum subscribentem, et per duos, ut supra testes fieri debeat coram publico illius Regionis Notario, adhibita ulterius legalitate Episcopi Dioecesiani, vel Nuncii Apostolici, vel sin minus Magistratus localis, unde pateat, quod Notarius vere sit publicus, et idoneus, qualem se facit, ejusque scripturis publica fides adhibeatur. Hujusmodi vero legalitas a publicis Urbis Notariis, et respectivis testibus recognosci debeat in forma solita, et consueta.

• V. Quod si nullo unquam tempore exhibeantur Ordines creditorum in Urbe praesentium, vel absentium quorum subscriptio, nedum sit incognita, sed ob illorum praedecessum amplius in praescripta forma recognosci non possit, eo quidem casu, aliisque forsitan similibus, ne unquam novis fraudibus aditus aperiantur, et ne etiam in damnum haeredis, vel alterius tertiae adjectae personae solutio retardetur, implorari debeat officium Judicis, qui omnibus circumstantiis rite perpensis, cunctisque probatis de jure probandis, in calce eorumdem Ordinum praescribat, et mandet cui juris fuerit ejus depositi consignmentem, quae sic expleta ad quoscumque effectus, ita legitime facta reputetur, perinde ac si praescripta, quo supra modo, recognitio praecesserit.

• VI. Denique quod iis omnibus rite servatis, et adimpletis, satis cauta, et tuta declararetur, et intelligatur facta solutio Ordinum cuiuscumque trahentis, vel ejus legitimi Procuratoris, quin deinde Mons Pietatis de ullo periculo teneatur in quocumque casu fortuito falsitatis characteris eorumdem Ordinum, addita insuper declaratione, quod omnes praec-

Pontifici specialis commissioni iussit novae methodi propositionem.

Terror omnium regularum propositum.

scriptae cautelae non solum indemnitate respiciunt ipsius Montis, ejusque Ratiocinatoris, ne fraudibus, et detrimentis quotidie exponatur, sed tendunt etiam ad majorem securitatem ipsorum deponentium, quibus non aliquid exorsum onus impositum, sed ita magis provisum videri poterit, ut melius eorum deposita custodiantur. *

Pontifex re-
latus regulas
approbat, en-
que ad Pro-
curae man-
data exten-
dit.

§. 3. Nos autem cognita hujusmodi sententiae aequitate, confidentesque id consilii genus huic Nostro Monti Pietatis indemnitati fore, quibuscunque in contrarium, iisque etiam, si quorum forte specialis esset faciendi mentio, hic pro expressis habentes, Motu Proprio, certa scientia, deque plenitudine Apostolicae auctoritatis Nostrae approbamus, omnibusque suis partibus confirmamus sex articulos modo descriptos, eosque vim legis obtinere, ac perpetuo in casibus futuris observari volumus, declarantes, quod quidquid sancitum est de Ordinibus, aequae constitutum omnino intelligi de Procurae Mandatis debeat, praeservatis prout de jure et quatenus de jure quibuscunque praeteritis casibus, et omnibus iudicatis desuper editis, aut etiam ex causa de praeterito proferendis.

Reservatur
specialiter pro-
videntiae in
casu iniustitiae detectae.

§. 4. Quod si memorata particularis trium Rotae Nostrae Romanae Auditorum Congregatio tollendae deinceps fraudis, meliusque loco pio prospicendi causa existimaverit, plectendos poena mortis esse auctores falsitatis, si qua imposterum quocunque modo, ac forma, circa ejusdem Montis Pietatis deposita, etiam exiguae summae instructa fuerit, Nos tamen nihil modo ea de re statuendum duximus, statuitur certe opportuniore occasione, ac tempore cum generatim de poenis decernendum erit.

Claustra su-
blata, et de-
cretum irritu-
m.

§. 5. Decernentes, ipsas praesentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostrae, vel quocunque alio defectu, seu nullitate impugnari non posse, sed semper validas, et efficaces fore, et esse ita quidem ut, quindecim elapsis diebus respectu hujus Nostrae Urbis, ac triginta respectu totius Nostri Status Ecclesiastici, a die earum publicationis, omnes et singulos tam in Urbe, quam in toto Statu Ecclesiastico, et Legationibus existentes, et extra obligent ita,

atque arceant, ac si nuncique eorum personaliter, et nominatim intimatae fuissent; sicque in praemissis omnibus, et singulis per quoscunque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Palatii Apostolici Auditores, et ejusdem S. R. E. Cardinales Legatos a latere, Camerarium, nec non Camerae Apostolicae Praesidentes Clericos, et quosvis alios quavis auctoritate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, Statutis, Usibus, Reformationibus, et Consuetudinibus in contrarium minime obstantibus: nec non privilegiis, indultis etiam, literis Apostolicis quibuscunque personis, et Iudicibus sub quavis forma concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis illorum, caeterisque contrariis quibuscunque hic forsitan exprimendis, et inserendis, specialiter, ac expresse amplissimo derogamus. Datum Romae ex nostro Palatio Apostolico Quirinali hac die XXX, Augusti MDCCCLXIV.

Derogatio
contrarium.

CDLXXIV.

Methodus habenda in confectione Albi Senatorii, nec non praefixione Consiliariorum in Civitate Matelicae a Sacra Consulta constituta, approbatur, et observari mandatur.

Dat. die 3.
Sept. 1764
Anno VII.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii nonnulli Consiliarii Oppidi Civitatis nuncupatae Matelicae Nobis, atque huic Apostolicae Sedi etiam in temporalibus subjectae, quod cum in eorum Consilio nil certi esset praescriptum pro recto ordine, ac methodo Albi Senatorii vulgo *il Bussolo*, quamplures persaepe oriebantur controversiae, ac

Referitur an-
tiqua metho-
dus, et in-
commoda de-
rivatio in
confectione
Albi Senato-
rii, et reser-
vatio Sacrae
Consultae ad
ita incommo-
dum renou-
venda.

perturbationes, quae illorum Civium tranquillitati officiebant; Quapropter Venerabiles Fratres Nostri S. R. E. Cardinales super Consultationibus Civitatum, Terrarum, et Locorum Status Nostri Ecclesiastici, auctoritate Apostolica deputati, eorum quieti consulere satagentes prudentem in his praescripserunt ordinem, cuius exequutio postmodum ab ipsis iuncta fuit Gubernatori dictae Civitatis per Epistolas datas die IX. Febr. praeteriti Anni MDCCCLXIII. tenoris sequentis vide licet. *

• Essendosi partecipato alla Sagra Consulta quel più, che ha Ella significato relativamente al foglio trasmessole rapporto alla rinnovazione di codesto Bussolo, la medesima vuole, che Ella faccia rinnovare il Bussolo suddetto a tenore di quanto si prescrive nell'accluso foglio. Così eseguirà, e Dio la conservi. Folium autem una cum eisdem Epistolis transmissum, erat ut sequitur vide licet. • Per dare la Sagra Consulta uno stabile provvedimento al Bussolo di Matelica, e rimuovere gli inconvenienti, che colà sieguono, essendo questo regolato capricciosamente, anche contro alcune ordinazioni della medesima, ha creduto, che nella rinnovazione di detto Bussolo debba tenersi il seguente metodo. *

• Riconoscendosi dunque il Bussolo suddetto nello stato presente composto di quattro gradi, cioè di Gonfaloniere, di primo, secondo, e terzo Priore, e non essendo il ceto de' Consiglieri in numero sufficiente a poter compire tutti detti gradi, tanto più che si vede ora l'assurdo, che il grado de' Gonfalonieri si rende eguale al numero delli rimanenti Consiglieri, dal che ne proviene, che spiri il Bussolo suddetto, senza che parte di essi Gonfalonieri abbiano assunto l'esercizio del loro impiego nelli due anni, che si viene alla rinnovazione di detto Bussolo, è venuta nella determinazione che si riduca il Magistrato a soli tre gradi, cioè di Gonfaloniere, di primo, e di secondo Priore, annullando l'altro di terzo Priore, come ancora, che tale rinnovazione di Bussolo si faccia ogni tre anni formandosi dieciotto Palle, giacchè trovandosi presentemente iscritti al numero

dei Gonfalonieri ventuno soggetti, valutando tre de' medesimi, che si trovano assenti, o impediti, dovranno questi passarsi in un Bussolo, che dovrà formarsi a parte degli Onorarij, ed in tal guisa ciascuno delli Gonfalonieri esercenti assumerà nel triennio l'impiego, che gli aspetta. • Per fissare poi il numero de' Consiglieri in genere, ha determinato, che questi debbano essere cinquantatré inclusivamente colli Gonfalonieri, rendendo valide le proposte, che si faranno nelli Consiglieri coll' intervento, e presenza di quaranta Consiglieri, e per compire detto numero di cinquantatré, non essendosi in detta Città legge, o Statuto, che prescrivga gli requisiti degli aggregandi, dovranno aversi in vista quelle persone della Città medesima sufficientemente possidenti, e dotate di buona qualità non avendosi in considerazione Chierici, o altri privilegiati, quali *de iure* non si potessero obbligare, se non che nel caso, rispetto alli primi, rinunziassero al di loro privilegio del Chiericato a tenore dell'Engubina, e riguardo alli secondi, che rinunziassero a qualunque di loro privilegio per godere de' rispettivi gradi, previa però l'approvazione de' Superiori, a quali spetta la cognizione delli di loro privilegi, per il qual fine dovrà prefiggerlisi un congruo termine, dentro il quale debbano far costare di avere riportato detto assenso. E volendo essa Sagra Consulta fissare ancora uno stabile provvedimento per la graduazione de' soggetti iscritti nel Consiglio, giacchè per difetto di Statuto non vi è come sopra legge che lo prescrivga, vuole, che rispetto al ceto de' Gonfalonieri, si componga questo in avvenire, in occasione di vacanza degli esercenti, di soggetti autorevoli, abili, meritevoli, e che si trattino con pieno lustro. *

• Che l'altro grado di primo Priore, al quale spettarà il diritto di passare all'altro di Gonfaloniere, in caso di vacanza, venga formato da figli, o nipoti de' Gonfalonieri defonti, unitamente con i Consiglieri, quante volte però rispetto a detti figli, o nepoti graduandi non abbia il di loro padre, o zio, per morte di cui sarà vacato il posto di Consigliere, esercitata arte meccanica, e riguar-

do alli Consiglieri parimenti graduandi che vivano civilmente colle proprie entrate, e non esercitino mestiere deturpante l'onestà, ed onorificenza, e quelli Consiglieri privi di tali requisiti dovranno rimanere sempre nel terzo grado, dal quale solamente si darà il passaggio a quello di primo Priore, se vi sarà soggetto, che abbia i precitati requisiti, e non essendovi dovrà a misura del bisogno porsi il figlio, o nipote di un Gonfaloniere esercente, senza però, che possa intervenire, o votare negli Consigli, quando v'interverga il padre, e zio, e tali graduazioni dovranno farsi dal Consiglio generale, escluso in questo caso quel ceto, da cui deve prendersi il Consigliere graduando, e siccome escluso detto ceto non potrebbe tenersi il Consiglio col numero di quaranta Consiglieri stabilili come sopra per rendere valide le proposte, così intende, e vuole la nominata Sacra Consulta, che siano valide tali proposte di graduazioni con numero maggiore di trenta Consiglieri, e minore di quaranta, qual minorazione però s'intende espressamente che possa solamente aver luogo trattandosi di simili graduazioni, e non di altra materia. Per la formazione dunque del nuovo Bussolo dovranno eleggersi gli otto deputati dal Consiglio, secondo gli ordini dati dalla Sacra Consulta, nell'Anno 1748 e formato, che sarà, prima di dargli esecuzione, dovrà trasmettersi a detta Sacra Consulta per sentire l'oracolo della medesima, e riportarne la necessaria approvazione. *

A qua resolutione quom reclamatione fuerit, eandem confirmavit Sacra Consulta, ad hanc declarationem.

§. 2. Verum quia nonnulli Vexilliferi, ac Priores dictae Civitatis recursum deinde habuerunt adversus methodum in eodem folio praescriptam, hinc deductis, ac visis utriusque partis iuribus, ac rationibus sub die XXIII. Martii currentis anni proditit resolutio pro executione ordinum jam datorum, nunc superaddita variatione, quae expressa reperitur in posterioribus Epistolis die XXIV. ejusdem mensis Martii ad dictum Governatorem conscriptis tenoris sequentis videlicet. Non ostante quanto si è dedotto per parte di alcuni Gonfalonieri, e Priori di codesta Città, quali insistono perchè non abbia effetto il nuovo sistema del Bussolo ordinato dalla

Sacra Consulta con foglio costà trasmesso li 9. Febbrajo dell'anno scorso, pretendendo, che debbono continuare sull'antico piede, ed altri parimenti Gonfalonieri, Priori, e Consiglieri, da cui si fa tuttavia istanza, affinché resti effettuato tutto ciò, che si dispone nel foglio medesimo, detta Sacra Consulta ha risoluto, che onninamente si osservi quanto si prescrive nel foglio suddetto, diversificando unicamente, che nel caso di vacanza al grado di Gonfaloniere debbano i figli, e nipoti de' Gonfalonieri essere dal Consiglio generale preferiti agli altri, che non hanno tal qualità. Ne darà pertanto Ella gli ordini corrispondenti, e Dio la conservi. *

§. 3. Quibus omnibus exequutioni deinde commissis, quies, et tranquillitas, ut asseritur, dictis Civibus restituta fuit. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes, quo firmissus praemissa omnia subsistant, et serventur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiti summopere desiderant; Nos speciem ipsi gratiam facere volentes, eosque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praesentibus resolutiones, auctoritate Apostolica tenore, praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in praemissis supradictae Cardinalium Congregationis auctoritate ab omnibus, et quibuscumque eas in futurum omnino servari, et custodiri volumus, et jubemus.

Pontifex supra relatae Sacrae Consultae resolutiones approbat, et observari mandavit.

§. 4. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suoque plenarias, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici

Clausula subacta, et decretum irritans.

Auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his, a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, ac Ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit, dicti Oppidi Civitatis nuncupatae, aliisque quibuscvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die tertia Septembris millesimo septingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus Nostri Anno Septimo.

CDLXXV.

Dat. die 1.
Febr. 1785.
Anno VII.
Approbatio in forma specifica novorum Statutorum pro regimine, et gubernio Universitatis nuncupatae *de' Credenzieri, e Bottiglieri* de Urbe.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Praemium.

§. 1. Ad Pastoralis dignitatis fastigium, meritis licet imparibus, per ineffabilem Divinae sapientiae, atque clementiae abundantiam erecti, illa, quae pro felici, salubrique directione, ac perpetua conservatione, et manutatione Universitatum quarumlibet, praesertim in Alma Urbe Nostra, ex qua bonorum operum exempla in omnes Christiani Orbis partes promanant, institutarum, uberesque

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

pietatis, et Christianae charitatis fructus, adjuvante, et incrementum largiente Domino, proferre laudabiliter satagentium provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque illibata permaneant, Apostolici muniminis Nostri patrocinio, cum id a Nobis petitur, libenter constabilimus.

§. 2. Nuper pro parte dilectorum filiorum Officialium, et Confratrum Confraternitatis seu Universitatis vulgo *de' Credenzieri, e Bottiglieri* nuncupatae de Urbe, canonice, ut asseritur in Ecclesia Sanctae Helenae institutae Nobis expositum fuit. quod cum eidem Universitati aggregata, et unita fuerit Universitas vulgo *degli Acquafrescari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, Confettieri, e loro spacciatori*, et omnes praedictae Universitates, seu Confraternitates simul in unum corpus redactae fuerint, ut plenius continetur in publico Instrumento desuper confecto die XXV. Septembris MDCCCLXIV. ad retinendam, et tuendam pacem, et charitatem inter omnes aggregatos, et unitos ad rectum regimen, gubernium, et directionem, et ad conservandum cultum, et decorem praedictae Ecclesiae Sanctae Helenae, necessarium fuit ex antiquis Statutis, quae peculiaria sibi a Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostri confirmata unaquaeque Universitatis habebant, de novo alia concedere, et compilare, quae essent omnibus communia, et cunctis congrua, ac convenientia. Cum autem id diligenter, et feliciter confectum, et absolutum fuerit, fuerunt nova Statuta exhibita dilecto filio Nostro Alexandro S. R. E. Cardinali Diacono Albano nuncupato, earundem Universitatum Protectori, a quo die XII. praesentis mensis Januarii approbata, et confirmata fuerunt. Horum autem Statutorum, Ordinationum, seu Constitutionum, tenor est, qui sequitur.

Præca porrectae pro confirmatione novorum Statutorum hujus Universitatis.

CAPITOLO I.

Del servire l'Unione.

• Stante la lodevolissima Unione, od incorporazione seguita della Università degli Acquafrescari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, ed intero Corpo nlli medesimi

Referitur tenor Statutorum.

unito, Confettariieri, e loro Spacciatori colla Università de' Credenzieri di Roma, si può non senza ragione sospettare, che tanta varietà di persone obbligate a diversi impieghi possa svegliare diversità di pareri senza il minimo vantaggio pubblico, anzi con pregiudizio non leggiero di quella pace, e di quella ottima armonia, che deve sempre mai vedersi in tutti quelli, che in carità devono essere uniti a gloria del Signore, e a beneficio delle anime loro: perciò nel presente Capitolo, prima di ogni altra cosa si ricorda a tutti, la fedele osservanza della carità, dono il più bello, che ci abbia lasciato Gesù Cristo prima di morire, e si ordina l'esercizio scambievole del santo amore fraterno, mediante il quale Iddio benedirà le nostre opere, e anderanno queste sempre più crescendo a suo onore, e a nostro vantaggio, avendo presente in ogni occasione la Sentenza di S. Girolamo, che dice al Cap. 12. sopra S. Matteo come per la discordia rovinano le cose ancor grandi, e per la concordia si accrescono le piccole: *per concordiam parvas res crescunt; per discordiam maximas dilabuntur.*

CAPITOLO II.

Degli ufficiali, e loro numero.

• Per la conservazione, e buon regolamento della nostra Università; per il mantenimento della nostra Chiesa di Sam' Elena; e perchè li presenti Statuti, siano infallibilmente mantenuti nella piena loro osservanza, si stabiliscono gl' infrascritti Officiali, e Ministri, che dovranno eleggersi come si dirà in appresso, cioè numero quattro Consoli, un Camerlengo, un Segretario, sedici Consiglieri, due Sindaci, un Archivista, due Deputati alle Liti, due Revisori di Acquavite, due Infermieri, due Visitori de' Carcerati, due Fabbricieri, quattro Sagrestani, un Rettore, un Procuratore, un Notaio, un Computista, un Esattore, ed un Mandatario, i quali tutti dovranno esercitare il loro ufficio, come si dirà in appresso. •

CAPITOLO III.

Del modo di fare la Congregazione segreta.

• La Congregazione segreta sarà composta di tutti li sopradetti Officiali, e Ministri, eccettuati li due Sagrestani, li quali in alcun modo non dovranno intervenire nella Congregazione segreta; e radunati, che saranno li sopradetti si dovrà discorrere, e trattare degli affari concernenti, e spettanti alla nostra Congregazione, li quali si proporranno dal primo de' Consoli, ed in sua mancanza da chi ha il primo luogo nella Congregazione suddetta, incaricando però a chiunque di aver sempre in vista quelli solamente, che riguardano l' onesto, l' utile, e l' economico, acciò si possano poi proporre in Congregazione generale per la totale, ed effettiva approvazione delli medesimi. Detta Congregazione segreta non possa farsi, se non interverranno, e saranno presenti venti delli suddetti Officiali, fra quali almeno due Consoli, oltre gli enunciatii Ministri, li quali per qualunque causa, e titolo non dovranno mancare, altrimenti siano soggetti alle pene, che si diranno in appresso nel particolare Capitolo riguardante li detti Ministri, e quando che non vi fosse il sopradetto numero di venti Officiali, e tra questi li due Consoli, non possa proporsi, ne esaminarsi cosa alcuna. •

CAPITOLO IV.

Del modo di fare la Congregazione generale.

• Proposti, che saranno stati gl' interessi, ed affari della nostra Chiesa, ed Università in Congregazione segreta, ed in quella fissati, e stabiliti, dovranno poi proporsi in Congregazione generale, alla quale spetterà l' approvare qualunque risoluzione. Se a caso però insorgesse qualche difficoltà circa di questo, ordiniamo, che si debba far correre il Bussolo colla preventiva dichiarazione della Palla favorevole, e contraria, cioè, che la Palla negra sia inclusiva, e la bianca esclusiva, e contraria; e di poi riconosciuti, ed esaminati, che saranno li voti, dovrà stabilirsi l' af-

fare, ed interesse proposto a favore di quella parte, che avrà maggiore quantità de' voti, dimodochè trovandosi più palle negre che bianche, l'affare, ed interesse rimarrà incluso, e stabilito; e trovandosi all' incontro più palle bianche, che negre, l'affare, ed interesse proposto resterà escluso. Ritrovandosi però che li voti siano eguali, e taote siano le palle negre, quanto bianche, vogliamo allora, che si faccia correre il Bussolo per la seconda volta, nella quale tuttavia persistendo la medesima parità, immediatamente s'intenda appartenersi la decisione all' Eminentissimo nostro Protettore, e tolta alla Congregazione ogni facoltà di potere di quel tale affare decidere, anche in altra generale adunanza. Inoltre ordiniamo, che per fare detta Congregazione, non solo debbano essere intimati tutti della nostra Università, ma che debbano essere congregati tutti nel luogo destinato, cioè nella nostra Chiesa di Sant' Elena; e non potendovi essere tutti, ad ogni modo vogliamo, che siano almeno in numero di 40. li congregati, non compresi li Ministri: non essendovi il detto numero di quaranta, dichiariamo, che non possa, nè debba farsi detta Congregazione generale, nè stabilirsi cosa alcuna. Siccome però dobbiamo ovviare qualunque pregiudizio, che alla medesima potesse avvenire per il ritardo di qualche risoluzione; così comandiamo che non essendovi stato il numero almeno di 40. dopo la prima intimaione fatta a tutti, si venga ad intimare tutti per la seconda volta, e con quel numero si troverà adunato, si possa allora fare la Congregazione generale, e risolvere quanto potrà occorrere colli soli presenti, e congregati in beneficio della nostra Università. *

CAPITOLO V.

* *Regole da osservarsi nelle Congregazioni.*

* Radunati li Fratelli della Università nel sito destinato per le Congregazioni, all' ora intimata dal nostro Mandatario, subito che il primo Console avrà dato il segno col Campanello, ed il Rettore pro tempore avrà re-

citato le preci solite a dirsi prima di dette Congregazioni, dovranno tutti li congregati osservar silenzio; e propostesi dalli Consoli le materie, che si vorranno trattare voleodo alcuno dire qualche cosa, dovrà alzarai io piedi, e chiedere licenza alli detti Consoli, la quale ottenuta, e postosi a sedere, potrà esporre ciò, che vuole chiedere, e rappresentare alla Congregazione dovendosi intanto dagli altri osservar silenzio, e sentire dalli Consoli, e primi Officiali la risposta; lo stesso si praticerà da ognuno, che volesse proporre, o replicare cosa alcuna, non altrimenti però, che uno per volta, senza fare strepito, e confusione, acciocchè la Congregazione resti bene informata di quanto è stato proposto, o risposto, e stabilito; e chiunque farà il contrario incorra nella pena di libbra una di Cera da applicarsi alla nostra Chiesa; Che se poi un qualche unito de' nostri proponesse qualche materia concernente l'interesse della nostra Chiesa, e Università, e domandasse alli Consoli, ed Officiali, che corra il Bussolo debbano li medesimi farlo correre senza impedimento alcuno. *

* Vogliamo di più, che per il buon ordine delle dette Congregazioni, se per altro dalli Consoli pro tempore si crederà espediente, e vantaggioso, si debba pregare l'uditore dell' Eminentissimo Protettore pro tempore per l'assistenza personale, accordando al medesimo ogni, e qualunque arbitrio, e facoltà, purchè però la Nostra Università non abbia per un tale detto arbitrio a soccombere a veruno nechè minimo pregiudizio. *

CAPITOLO VI.

Di quelli, che dovranno intervenire alle Congregazioni.

* La giustissima seguita Unione della Credenzieri, Acquafrescari, Caffettieri, Speciatori di spirito di vino, Acquavivari, Spacciatori Cassettanti, Confezzurieri, e suoi Spacciatori, li quali tutti compongono un numero considerabile, ei pone in riflesso per quel buon ordine, e per togliere qualunque confusione, di disporre, e comandare: che li soli

Credenzieri, Acquafrescari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino e Confezzieri abbiano luogo nelle Congregazioni al segreto, che generali, restando sempre esclusi li Spacciatori, Acquavitari, e Cassettanti, e li Spacciatori di confezioni, dolci, paste, ed altro spettante alla professione di Credenzieri, ed Acquafrescari. Questi però Cassettanti, Acquavitari, e Spacciatori di Confezioni, ed altro ec. dovranno nulladimeno pagare la solita tassa di bajocchi cinque il mese senza eccezione, e senza esenzione alcuna, e l'emolumento per il biglietto, ossia mezza Patente, come più diffusamente viene prescritto nelli particolari Capitoli a loro spettanti. E succedendo, che qualcheduno de' medesimi intervenisse alle Congregazioni, dichiariamo non potere in alcun conto aver luogo; anzi chiunque di loro ardisse d'intervenirci, sia soggetto alla pena di uno scudo d'oro, da applicarsi a vantaggio della nostra Chiesa. E finalmente ad effetto, che un tal Capitolo venga sempre, ed in ogni tempo inviolabilmente osservato, ne vi sia in ciò alcuna spiegazione o cavillazione, adesso per allora si deroga a qualunque facoltà; ed arbitrio, che arrogar si potessero i Consoli, come pure a qualunque Decreto, che su di questo dalla Congregazione segreta, o generale si possa fare, il quale dichiariamo di niuno effetto, e valore; anzi se all' introdursi taluno degli esclusi dasse mano alcuno dei Consoli, vogliamo, che una tale Congregazione sia nulla, come pure ogni, e qualunque disposizione nella medesima fatta, e non altrimenti ec.

CAPITOLO VII.

Delle pens. da pagarsi da quelli, che non intervengono alle Congregazioni.

• Per evitare ogni, e qualunque disordine che potesse nascere dal non intervenire li congregati della nostra Università alle Congregazioni; perciò ordinamo, che intimati, che saranno tanto gli Officiali, che gli altri per assistere alle Congregazioni al segreto, che generali, chiunque di loro non interverrà, o non manderà una legittima scusa di ma-

lattia, reale impotenza, o assenza da Roma, soccomberà alla pena di libbre due cera; se sarà Officiale; e se non sarà Officiale di una libbra di cera, da consegnarsi al nostro Camerlengo; in questa pena incorreranno ogni qualunque volta non interverranno alla Congregazione medesima, essendone stati invitati. E perchè oggano si persuada della costante premura che abbiamo dall' osservanza di questa legge, vogliamo, che per il pagamento di detta pena si possa contro li trasgressori procedere ancora con Mano Regia. »

• E ad effetto di togliere di mezzo qualunque dissensione, che per la detta scusa pur troppo può darsi, vogliamo, che la medesima venga riconosciuta, e approvata dal Primo Console, che sederà nel primo luogo della Banca in quella Congregazione, quando però non assista ad una tale Congregazione l' Uditore dell' Eminentissimo Protettore pro tempore, volendo allora, che una tale ispezione egli solo possa avere, e non altrimenti etc.

CAPITOLO VIII.

Delle qualità, che dovranno osservarsi nelle persone da eleggersi in Officiali della Nostra Università.

• Essendo ben ragionevole, che quelli congregati, li quali dovranno essere eletti per Officiali, procurino di adoprarsi con tutto zelo per l' utile, e vantaggio della Chiesa, e per il buon governo della nostra Università; perciò ordiniamo, che per tale effetto altri non siano atti, se non quelli, delli quali se ne abbia ottima opinione di probità, e di giudizio presso li congregati. Vogliamo pertanto, e dichiariamo, che non possano in alcun conto nominarsi per qualunque Ufficio quelli, li quali sono di mala vita, o hanno qualche vizio pubblico, e scandaloso, e che in qualche tempo in Ufficio, o fuori di Ufficio costi che abbiano con dolo, o colpa, e grave difetto cagionato qualche pregiudizio alla nostra Chiesa, o alla nostra Università, ovvero, che abbiano commesso un qualche enorme delitto, per cui siasi proceduto criminalmen-

te contro di loro, e siano stati condannati con qualche pena, non ostante, che dopo la condanna avessero ottenuto per grazia l'assoluzione. E se (lo che non possiamo credere sia per avvenire) a caso si facesse elezione di alcuna persona di tale carattere per qualche Ufficio, dichiariamo come non fatta, e nulla l'elezione medesima, talchè non sia da alcuno de' nostri riconosciuta per valida, e per legittima: così ancora se mai accadesse (che Dio non voglia) che qualcheduno de' nostri, dopo detto Officiale cadesse in qualche vizio de' soprannotati, o fosse processato per delitto, vogliamo, che subito s'intenda decaduto dall'ufficio medesimo, e ne sia rimosso colla sostituzione di altro in sua vece. Ed acciocchè circa questo punto, degno di ogni maturo riflesso, non si cammini innavvedutamente, sia lecito nelle Congregazioni ad ognuno l'opporvi, o pubblicamente, o segretamente all'elezione di chiunque, il quale essendo notato de' sopraespressi delitti, procurasse di farsi nominare, o eleggere Officiale, essendo nostra immutabile intenzione, che quelli, li quali dovranno eleggersi Officiali, siano più timorati di Dio, ed in conseguenza li più atti, ed idonei all'esercizio fedele degli officj suddetti: Niuno però della nostra Università possa essere eletto Console, o Camerlengo, Archivista, o Segretario, se non dopo essere stato tre anni almeno Consigliere, oppure dopo essersi esercitato in alcuno degli officj ordinato dallo Statuto nel precedente Cap. II. Rapporto poi agli altri Officiali dovrà sempre aversi in riflesso il merito, la capacità, ed idoneità de' congregati, che compongono la nostra Università.

• Perchè inoltre nelle elezioni degli Officiali non insorgano dispareri, e pretensioni poco convenienti al bene comune, e molto pregiudizievole alla pace, ed allo scambievole affetto de' congregati, così disponiamo l'ordine, e la qualità de' soggetti, che dovranno assumersi agli officj, lo che sarà perpetuamente osservato nella maniera e disposizione seguente. Vogliamo pertanto, che il primo de' Consoli sia sempre il Credenziere del Sommo Pontefice, quando la Congregazione generale non abbia cosa in contrario,

nel qual caso potrà eleggere uno de' Credenzieri a suo beneplacito, che, come gli altri durerà nell'ufficio due anni; ed essendo eletto il detto Credenziere del Papa, il medesimo persevererà in officio ancora in tempo di Sede vacante, e non cesserà sino a tanto, che non siasi presentato all'Università il nuovo Credenziere sostituito in suo luogo, e come sopra dalla detta Congregazione generale approvato; il secondo Console, sia un'Acquafrescareo, o Caffettiere; il terzo sia uno Spacciatore di spirito di vino; il quarto sia un Confetturiere; e questi di anno in anno siano indistintamente eletti per 2.ª, 3.ª e 4.ª acciò si tolga ogni motivo di dissensione per causa di preminenze, considerando tutti tre ugualmente. Quanto poi al Camerlengo, Segretario, ed Archivista, sarà in libertà dell' Consoli, coll'approvazione però sempre della Congregazione generale di eleggere quegli uno della nostra Università, che si crederanno più abili, ed idonei a procurare l'utile, ed il vantaggio della nostra Chiesa.

• Li Sindaci dovranno essere il primo anno un Credenziere, ed un Acquafrescareo: il secondo anno un Credenziere, ed un Caffettiere; il terzo anno un Credenziere, ed uno Spacciatore di spirito di vino; il quarto anno un Credenziere, ed un Caffettiere.

• Li Consiglieri dovranno essere ogni anno in numero di sedici: otto Credenzieri, e due Acquafrescarei, due Caffettieri, due Spacciatori di spirito di vino, e due Confetturieri. Rapporto poi agli altri Officiali da eleggersi in conformità del Capitolo II. dovranno sempre proporsi uomini probi, ed idonei della nostra Università ad arbitrio dell' Consoli; con questo però, che da' medesimi si abbiano sempre in considerazione egualmente sì gli uni che gli altri delle tre Università, sebbene siano in sol corpo congiunte.

CAPITOLO IX.

Del modo di fare gli Officiali nuovi, e specialmente li Consoli.

• L'elezione degli Officiali nuovi ordiniamo, che debba farsi in ogni anno a riserva

però de' Consoli, e Camerlengo che dovranno eleggersi ogni due anni, perchè prendano maggior cognizione del loro impiego a beneficio della Università. Si farà questa nella Congregazione generale da sempre intimarsi dalli detti Consoli in una delle Domeniche, del mese di Dicembre, o in altro giorno di detto mese, il più presto però, che sarà possibile, ad oggetto, che in principio di ogni anno vi siano gli Officiali nuovi. Mancando detti Consoli di fare intimare detta Congregazione generale come sopra, ciascheduno di loro sia tenuto ed obbligato pagare uno scudo d'oro in pena della mancanza. *

* Radunata, che sarà la Congregazione generale, si verrà alla elezione delli tre Consoli in questo modo. Proporrà il secondo Consolo, e nominerà due soggetti, li nomi delli quali saranno subito registrati, e poi letti ad alta voce, acciocchè da tutti siano bene intesi; indi si farà correre il Bussolo per il primo, e poi per il secondo nominato, registrandosi dal Notaro li voti tanto favorevoli, quanto contrarj, che ebbe ciascheduno, e resterà eletto quello, che avrà avuto numero maggiore di voti favorevoli sopra la metà, poichè non intendiamo, che sia fatta elezione, quando uno almeno dei voti non vi sia sopra la metà. Se li voti fossero pari, si faccia ricorrere il Bussolo la seconda volta, come si è detto nel Cap. VII. altrimenti etc. in questa maniera medesima dopo fattasi l'elezione del secondo Consolo, si proporranno dal terzo Consolo due altri soggetti per eleggersi il terzo; e dal quarto Consolo due altri per eleggersi il quarto; volendo però, che li nominati non siano in primo, e secondo grado congiunti colli nominanti, e ciò per togliere ogni ombra di parzialità. Il primo Consolo essendo sempre il Credenziero del Sommo Pontefice, non ha luogo per essere eletto: vogliamo però quando egli intervenga alla Congregazione generale, che abbia facoltà di nominare anche un terzo oltre li due, che nominerà ognuno de' Consoli. E quando dal detto primo Consolo si volesse fare una tal nomina del terzo, dichiariamo, che per tali nominati si abbia da correre il Bussolo, e chiunque de' mede-

simi avrà riportato, come già si è detto la maggior parte de' voti favorevoli, resterà per Consolo, o Consoli della nostra Università. Li voti tanto favorevoli, quanto contrarj si segneranno con ogni diligenza dal Notaro, acciò non vi sia sospetto della legittima elezione di ciascheduno. *

CAPITOLO X.

Dell' officio, ed autorità de' Consoli.

* Per chiarezza del presente Capitolo ordiniamo, che li Consoli come capi della nostra Chiesa, ed Università debbano la medesima dirigere perfettamente con ogni amorevolezza, e ben fondato principio economico, e con ogni mezzo onesto, utile, e vantaggioso. Daranno a ciò esecuzione con procurare in primo luogo, che si osservino li presenti Statuti, Costituzioni, e particolarmente ogni e qualunque Capitolo, che esse contengono, con esattamente provvedere, che li beni, danari, robbe, e tutt' altro spettante sì alla Chiesa, ed Università venga fedelmente, e diligentemente amministrato; come pure invigilare, che ciascuno Officialo eserciti con ogni esattezza possibile il suo officio. *

* Dovranno onninamente procurare di mantenere la giurisdizione, e li privilegj conceduti dalli Sommi Pontefici alla nostra Università, come pure la pace, ed unione degli uniti di detta Università. *

* S' intrometteranno nelle liti vertenti tra detti uniti, e cercheranno di comporre con ogni mezzo più adattato, ed a proposito, e conseguentemente più proficuo, e vantaggioso alli suddetti, bilanciando però sempre il tutto colla giustizia. *

* Invigileranno sopra la visita degli infermi, e bisognosi della Università per quello porteranno le rendite di detta Chiesa, ed Università. *

* Sarà a loro carico di fare intimare le Congregazioni sì segrete, che generali, cioè le segrete ogni tre mesi, le generali ogni sei mesi; ed in queste proporre, e far proporre tutti gl' interessi, ed affari spettanti, e concernenti alla nostra Chiesa, ed Univer-

aità. Insisteranno, che ogni decreto fatto, e risoluzione presa dalle dette Congregazioni venga subitamente con ogni esattezza, e diligenza registrata nel suo libro particolare. »

• Dovranno onninamente di persona assistere alle misure, che si faranno quando alcuno della nostra Università vorrà aprire Bottega pubblica di Acquafrescare, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, e Confetturiere, acciocchè sia osservata la giusta distanza ordinata in questo nostro Statuto nei suoi rispettivi Capitoli. »

• Sarà loro peso di proporre gli Officiali nel modo, e forma, che si prescrive a suo luogo. E finalmente di fare, ordinare, comandare, eseguire, e fare eseguire il tutto che prescrive, ed ordina il presente Statuto, e mancando alli detti obblighi siano soggetti in ciascheduna volta alla pena di uno scudo d'oro. »

CAPITOLO XI.

Dell'elezione del Camerlengo, ed Archivista.

• Nello stesso giorno dopo l'elezione dell'i detti Consoli, ordiniamo, che ciascuno dei medesimi, che sono in possesso, non già li nuovamente eletti, debba nominare uno della nostra Università, il quale sia idoneo, e capace di esercitare l'ufficio di Camerlengo, e nominati, che saranno li quattro di detta Università a loro talento, dovrà farsi correre il Bussolo in detta Congregazione generale, e di questi quattro resterà incluso, ed approvato per Camerlengo quello, che avrà la maggior parte de' voti favorevoli. Succedendo poi, che in tale elezione si dia la parità de' voti, abbia la facoltà il primo Consolo di nominare per Camerlengo quello della nostra Università, che trà li quattro nominati stimerà più a proposito, quando peraltro non sia presente in Congregazione l'Editore dell'Eminentissimo Protettore, al quale vogliamo che spetti, ed appartenga una tal nomina. Il simile dovrà farsi per l'elezione dell'Archivista. »

CAPITOLO XII.

Dell'ufficio, e potestà del Camerlengo.

• Il Camerlengo dovrà obbligarsi negli atti del nostro Notaro in forma *Camerae* di rendere esatto, e fedele conto della sua amministrazione, e di ogni altro spettante alla nostra Chiesa, ed Università, che dalli Consoli gli verrà consegnato, con pagare, e rimborsare alla detta Università tutto quello, per cui dalli Sindaci nell'annuale rendimento de' conti verrà condannato; ed onninamente osserverà quanto si contiene nel presenti Statuti. »

• Dovrà fedelmente notare in un foglio a parte l'introito, e l'esito spettante alla nostra Chiesa, ed Università, e questo foglio alla fine di ciascun mese consegnare, unitamente colla giustificazioni al nostro Esattore, acciò questi abbia modo di portare, e trascrivere tale introito, ed esito nel suo libro particolare. »

• Non possa, nè debba fare pagamento di sorte alcuna, eccedente la somma di uno scudo, senza ordine, o mandato sottoscritto da tutti quattro li Consoli a riserva però di una qualche spesa necessaria per la nostra Chiesa, e Confraternita; Volendo in tal caso, che il medesimo possa impiegare in tutto l'anno la somma di scudi sei, e non più, e di tutte le dette spese, e pagamenti dovrà farcene fare ricevuta, per averne il suo rimborso nel sindacato, che si farà in ogni anno del suo ufficio. »

• L'emolumento delle Patenti, e Statuti, ed il denaro, che dalli medesimi ricaverà unitamente ad ogni altra somma, che perverrà in sue mani, dovrà depositare nel Sagro Monte di Pietà in eredità della nostra Chiesa, ed Università. »

• Non possa, nè debba oltre giorni trenta ritenere appresso di se più di scudi dieci, altrimenti incorra nella pena di scudi cinque da applicarsi a beneficio della nostra Chiesa. »

• Finalmente senza alcuna dipendenza dalli Consoli, invigili, che il Rettore, Procuratore, Notaro, Computista, ed Esattore adempiscano rispettivamente agli obblighi lo-

ro ingiunti nel presente Statuto; come pure insista in ogni altra cosa, che possa essere di vantaggio, ed utile della detta Università, e Chiesa; E non dando esecuzione a quanto nel presente Capitolo gli si da per legge, soggiaccia, per ogni volta che mancherà, alla pena di uno scudo d'oro. *

CAPITOLO XIII.

Dell' ufficio dell' Archivista.

* L'ufficio poi dell' Archivista sarà di ritenere appresso di se le chiavi dell' Archivio, ed in quello tener conto di tutte le scritture, istromenti, libri, ricapiti, e tutt' altro concernente gli affari, ed interessi spettanti alla nostra Chiesa, ed Università, e particolarmente dovrà esser presente, quando qualcuno de' nostri Fratelli volesse vedere le dette scritture; come pure succedendo, che si dovesse dar fuori una qualche scrittura, o istromento, non possa, nè debba darla, se prima non avrà riportata *in scriptis* sì la licenza sottoscritta da tutti quattro li Consoli con il preventivo assenso della Congregazione segreta, come anche la ricevuta di quello, o quelli, ai quali tali scritture verranno consegnate: E sia cura, e pensiero preciso del medesimo di recuperare tali scritture per riportarle di nuovo al suo luogo. E quando di quanto si dice fosse trasgressore, soggiaccia alla pena di scudi dieci. *

CAPITOLO XIV.

Dell' elezione de' Consiglieri, loro ufficio, ed autorità.

* Ordiniamo, che li tre Consoli, li quali usciranno dal loro ufficio, nell' anno seguente, restino Consiglieri già dichiarati; onde 13 saranno quelli, che si dovranno eleggere dalli nuovi Consoli, li quali sempre dovranno nominare persone le più provette, idonee, e capaci. *

* L' obbligo di detti Consiglieri sarà d' intervenire a tutte le Congregazioni sì segrete, che generali, con procurare il vantaggio della

nostra Chiesa, ed Università. Dovranno insistere per la estinzione de' debiti, e rapporto a tutte le altre cose, che potranno succedere, dire il loro parere. Come pure dare il loro voto negli affari, ed interessi, ed in tutt' altro, che si proporrà in dette Congregazioni dalla nostra Università. Ad essi dovrà in ogni conto appartenere la facoltà di dare il consenso a quanto si proporrà dai Consoli, Camerlengu, ed altri Officiali nell' innovarsi qualche cosa; e senza tale consenso, dichiariamo, che qualunque innovazione non abbia, nè possa avere qualunque benchè minimo effetto. *

* Finalmente vogliamo, che essi abbiano qualunque facoltà senza limitazione alcuna di potere rimuovere dall' ufficio ciascheduno de' Consoli qualunque egli sia, che trascarasse gli obblighi, che vengono loro ingiunti con pregiudizio della nostra Università; ed in luogo del rimosso sostituire un altro. Tale rimozione però, e sostituzione non si faccia, se non col pieno consenso di tutti li sedici Consiglieri; li quali intendiamo che debbano essere tutti per un tal' effetto radunati, e le Congregazioni tanto generale, che segreta non possano opporsi a quanto detti Consiglieri avranno in quest' affare determinato. *

CAPITOLO XV.

Della elezione de' Sindaci, e loro ufficio.

* Li Sindaci dovranno essere eletti dalli Consoli pro tempore, che si troveranno nell' atto della Congregazione generale, con nominare ognuno di detti Consoli un Fratello della nostra Università; e questi quattro nominati si manderanno a partito de' voti nella Congregazione generale, e quelli due, che avranno maggior quantità di voti favorevoli, resteranno eletti per Sindaci, osservandosi quanto si è detto in caso di parità de' voti. *

* L' ufficio loro sarà di fare li sindacati a tutti gli Officiali, che avranno amministrato danaro, o robbà della nostra Chiesa, ed Università, ed a tale effetto si faranno portare tutti i libri, e scritture del Camerlengo vec-

chio, e di ogni altro ufficiale soggetto al sindacato, li apriranno, ed esamineranno con ferme il loro giudizio se di condanna che d'assoluzione, secondo porterà la giustizia, e la loro coscienza: Un tale sindacato però dovrà sempre farsi coll'assistenza del Computista. *

* Li Sindaci abbiano inoltre la plenipotenza di fare il sopradetto sindacato anche in contumacia di qualunque Ufficiale, che non volesse render conto della sua amministrazione, e non volesse presentare libri, scritture, giustificazioni, o altro: e di più potranno di propria autorità fare eseguire contro detti contumaci la Mano Regia per la pena, che viene loro imposta di scudi dieci d'oro. Mancando li Sindaci all'adempimento di quanto in questo Capitolo si dispone circa ogni punto, condanniamo loro medesimi alla pena di scudi venti d'oro d'applicarsi a favore della nostra Chiesa. *

CAPITOLO XVI.

*Dell'elezione del Segretario,
e suo ufficio.*

* L'elezione del Segretario dovrà farsi per semplice nomina delli quattro Consoli con l'approvazione però sempre della Congregazione generale, ed in caso, che non vi fosse tale approvazione, allora si nomineranno delli medesimi Consoli quattro, e si farà correre il Bussolo. *

* L'ufficio del medesimo sarà di registrare in un libro intitolato *Registro* tutte le patenti, che si daranno alle persone della nostra Università, con sottoscriverle, ed apporvi il sigillo della nostra Chiesa, e sarà suo carico di riscuotere un Giulio per detto sigillo da chiunque ricercherà dette Patenti; e tale emolumento sarà a beneficio dell'Esposizione del Santissimo Sacramento, che si fa il Venerdì nella nostra Chiesa. *

* Dovrà altresì in un libro particolare dar ritenersi in Archivio, registrare le offerte, e donativi, che si faranno delli Fratelli della nostra Università, affinché rimanga sempre viva la memoria de' Benefattori e venghiuo

gli altri eccitati dal loro esempio a promuovere il culto Divino, ed il buon servizio di detta nostra Chiesa. *

* Inasisterà, che il nostro Notaro con ogni sollecitudine registri nel libro intitolato *Registro*, li decreti, ed ogn'altro, che si risolverà dalle Congregazioni; E registrato, che sarà il tutto farà riportare il detto libro in Archivio a comodo di quelli Fratelli, che vorranno rincontrare, e vedere le risoluzioni, e decreti fatti dalle Congregazioni. *

* Dovrà altresì in altro libro, che avrà a tale effetto, notare, e registrare l'ingresso di quelli, che vorranno essere ammessi per Fratelli di Sant'Elena, alla quale pia Fratellanza si esorta concorrere ciascheduno della nostra Università per acquistare il tesoro delle Indulgenze concesso dalla Santa mem. di Gregorio XIII. ed Innocenzo XI. *

* Di tre in tre mesi, dovrà presentare in carta volante alla Congregazione segreta li nomi, e cognomi di quelli, ai quali si saranno date le patenti in quel trimestre, e consegnerà il danaro ricevuto al Camerlengo acciò sia riposto in Cassa colle sue cautele. *

* Finalmente in fine di ogni anno renderà conto del pieno numero delle persone ascritte, e dell'intero emolumento per ciò ricavato, e depositato; e consegnerà libri, scritture, sigillo, e tutto ciò, che sarà in sue mani, perchè si possa il tutto passare in mano del nuovo Segretario alla presenza de' Consoli, e Camerlengo, delli quali ne riporterà ricevuta del consegnato. E mancando a quanto si dice nel presente Capitolo, sia tenuto alla pena di libbre tre Cera a beneficio della nostra Chiesa. *

CAPITOLO XVII.

*Della elezione delli Deputati alle liti,
e loro ufficio.*

* L'elezione delli Deputati alle liti dovrà anche essa farsi per nomina delli Consoli coll'approvazione della Congregazione generale, e non approvandosi si farà, quanto si dispone nel precedente Capitolo. *

* Li medesimi Deputati dovranno con ogni diligenza assistere alle liti, che possono oc-

correre alla nostra Università, insistendo appresso li Difensori, e faceodo ogni altra cosa neccassaria, ed oportuna per la buona difesa, e sollicita spedizione delle medesime. »

« Espressamente peraltro si proibisce loro l'introdurre giudizj, e muover liti, se non avranno preventivamente avuto l'ordine in *scriptis* delli Consoli, e Camerlengo, o di tutti li Consiglieri, eccettuatene quelle, che si trattano per pagamento di pigioni di case, di frutti di censl, e simili, come auco per l'esigenza delle pene, ed altri pagamenti ordinati in questo Statuto a favore della nostra Chiesa, ed Università. Vogliamo bensì, che occorrendo di doversi coovenire li Consoli, o Camerlengo, non possa questo farsi senza un previo decreto della Congregazione segreta. In caso, che non si adempisca quanto s'impone nel presente Capitolo, soggiacciano li Deputati alla pena per ogni mancanza di libbre cinque di Cera a vantaggio della nostra Chiesa. »

CAPITOLO XVIII.

Dell' elezione degl' Infermieri, e loro officio.

« Nell' elezione degl' Infermieri dovrà osservarsi lo stesso metodo in tutto, o per tutto, che abbiamo ordinato nel Capitolo delli Deputati alle liti. »

« Il loro officio sarà, avnto, che avranno l'avviso, che qualcuno de' nostri Fratelli si ritrovi ammalato, di visitarlo con tutta la carità, esortarlo alla tolleranza dell' infermità, e all' esercizio della santa pazienza, con quelli cristiani sentimenti, che loro saprà suggerire la pietà cristiana. Indi procureranno che sia loro amministrato il Sacramento della Penitenza se sono in istato di riceverlo: come pure dovranno sovvenirlo con tre giulj di limosina in danaro, e cose commestibili per uso dell' infermo. Il tutto ad arbitrio delli detti Infermieri, secondo che dalla loro prudenza sarà stimato più proprio, e convenevole. Di questo sborso poi ne faranno nota distinta, segnando il giorno, ed il mese, nome e cognome, abitazione, e professione dell' infermo, a cui fu fatto, e presentata questa al

Camerlengo di tre in tre Mesi, e da lui rincontrata, dovrà senza alcun ritardo, o pretesto fare della medesima puntualissimo il rimborso. »

« Nel caso poi, che nella visita, che faranno degl' infermi della nostra Università, ritrovasse alcuno oppresso da una somma miseria e necessità, dovranno procurare di mandarlo all' Ospedale con sovvenirlo, intesi però tutti li Consoli, del più, che si può, quando la nostra Università si trovi in istato, di poterlo fare. E dandosi, che la medesima non potesse, diamo libertà anzi istantemente esortiamo gl' Infermieri di volere esercitare un' atto a Dio gradito di carità, andando in giro delli Fratelli tutti con la Casetta per tali sommasse bisognosi, acciocchè siano, per quanto si può, sovvenuti colle limosine de' particolari. »

« Mancando però gl' Infermieri, quando siano avvisati, di fare le visite con sollecitudine agl' infermi, e di sovvenirli, ovvero di prendersi arbitrij, che nel presente Capitolo non vengono loro accordati, oltre non potere pretendere per il di più, che somministrassero, il rimborso, pagharanno in pena una libbra di Cera a beneficio della nostra Chiesa. »

CAPITOLO XIX.

Della elezione de' Visitatori de' Carcerati, e loro officio.

« La elezione delli Visitatori de' Carcerati dovrà farsi conforme si prescrive nelli tre precedenti Capitoli. Avvisati, che saranno dal nostro Mandatario, o da qualunque altra persona, che qualcuno della nostra Università si trovi in Carcere, dovranno andare subito a visitarlo, rilevando se sarà possibile, si la causa della sua carcerazione, come il bisogno, che egli avrà, acciocchè da essi unitamente colli Consoli si possa caritatevolmente dare tutto quello aiuto, e impiegare quell' upora, che sia giovevole per la sua libertà. Questo però vogliamo, che abbia luogo rapporto alli Carcerati per cause civili, e criminali ancora, ma senza infamia, nelli quali, quantunque la carità possa aver luogo,

pur tuttavia per essere cause gelose per la giustizia, nelle medesime non si avrà altro impegno, che di esercitare co' Carcerati la carità spirituale; onde sarà incombenza de' Visitatori referire all' Università li Carcerati per tali cause, acciocchè vengano da tutti raccomandati al Signore. »

• In caso, che li Visitatori mancassero di fedelmente osservare quanto si prescrive nel presente Capitolo, soggiacciano alla pena di uno scudo d' oro. »

CAPITOLO XX.

Dell' elezione de' Fabbricieri, e loro officio.

• La elezione de' Fabbricieri, dovrà farsi nello stesso modo, che si dice nelli tre precedenti Capitoli. »

• Dovranno detti Fabbricieri ogni tre mesi visitare le Case spettanti alla nostra Chiesa, ed Università per osservare il puro bisogno; che potrà occorrere nelle medesime dando l' ordinazione per biglietto agli Artisti destinati, acciocchè li medesimi facciano i lavori di loro arte, purchè dette ordinazioni non sorpassino la spesa di scudo uno; volendo Noi, che per ispesse eccedenti detta somma siavi ogni volta, e per qualunque spesa il beneplacito della Congregazione Generale; altrimenti ogni spesa non sarà loro in alcun conto rimborsata, ancorchè eccedesse il valore di un sol giulio. »

• Alla stessa pena soggiaceranno quante volte le spese delli medesimi fatte, e non eccedenti la somma di baj. 50. si riconoscessero capricciose, e voluttuose, non intendendo permettere cose, le quali non siano positivamente necessarie. »

• Inoltre dopo, che gli artisti in conformità delli loro biglietti, ed ordinazioni avranno data la debita esecuzione, saranno i Fabbricieri obbligati a riconoscere unitamente con il nostro Architetto la qualità, quantità, e misura d'ogni, e qualunque lavoro, il che fatto dovranno approvare li conti rispettivamente di ciascun Artista, senza la quale non sarà loro permesso pagamento di sorte alcu-

na; E mancando detti Fabbricieri all'osservanza di quanto sopra si dice siano soggetti alla pena di libbre tre di Cera; e tutto ciò si ordina, e stabilisce, acciò la nostra Università, venga ben regolata, ed amministrata, e non abbia a risentirne verun benchè minimo detrimento. »

CAPITOLO XXI.

Della elezione delli Revisori dell' Acquavita, e suo officio.

• La Elezione delli Revisori dell' Acquavita dovrà regolarsi in tutto come si è detto negli altri Capitoli riguardanti gl' Infermieri, ed altri. »

• L'obbligo, che viene ingiunto a medesimi sarà quello di visitare ogni mese le Botteghe, o siano Spacci di Acquavite detti Posti fermi, con riconoscere la qualità delle medesime; e quando vi si riconoscesse difetto, dovranno darne parte alli Consoli con indicare loro la Bottega, o sia Spaccio, acciò li medesimi si possano prevalere delle facoltà ad essi accordate in conformità dell' Istromento di Concordia rogato in solidum per gli atti dell' Abbatoni Notaro Capitolino con Petrucci Segretario di Camera li 19. Settembre 1701. ed in tal maniera dar riparo ad ogni, e qualunque disordine, che possa darsi. E di più li detti Revisori ogni tre mesi dovranno rendere intesa la Congregazione segreta delle visite fatte a detti Spacci, ed il simile dovranno fare ogni sei mesi alla Congregazione generale. E quando tal Capitolo non venga interamente da medesimi Revisori osservato, siano soggetti alla pena di libbre sei cera a favore della Chiesa. »

CAPITOLO XXII.

Dalla elezione delli Sacrestani, e loro officio.

• Ordiniamo, che nella elezione de' Sacrestani si debba osservare lo stesso ordine, che nelli antecedenti Capitoli si è detto. »

• Il loro officio sarà di custodire, e con-

servare tutte le Suppellettili, ed Arredi sagri che saranno loro consegnati dal Camerlengo, con espressa proibizione di non mai darli ad prestito, senza la licenza *in scriptis* di tutti quattro li Consoli, e Camerlengo. •

• Dovranno insistere appresso il Camerlengo per il bisognevole della nostra Chiesa, e Sagrestia, ed ordinare gli Altari con ogni religiosa decenza. •

• Saranno solleciti nelle Feste, ed altri giorni, quando loro sarà ordinato dal Camerlengo, far celebrare le Messe, e particolarmente nel Venerdì di ciascuna settimana per assistere all'Esposizione del Venerabile. •

• Ogni tre mesi dovranno render conto della Cera; che avranno avuto in consegna dal Camerlengo; e finalmente dovranno esser presenti alle Congregazioni generali per distribuire alli congregati le Palle per li Partiti, ed indi raccoglierte con tutta fedeltà, e segretezza. E non potendo adempire a quanto è loro obbligo per legittima causa, ed impedimento siano tenuti sostituire altri in loro vece, altrimenti soggiacciano alla pena di una libbra di Cera. •

CAPITOLO XXIII.

Delle pene da incorrersi da quelli, che rinuncieranno all'ufficio loro destinato.

• Ordiniamo, che chiunque eletto a qualunque degli officj ordinati dal nostro Statuto rinuncierà alli medesimi, e non vorrà accettarli, se sarà stato eletto per Console dovrà pagare uno scudo di oro di pena a vantaggio della nostra Chiesa, e resterà per Console, e Consoli, uno, due, o tre degli altri nominati, che avranno avuto maggior numero de' voti; e se sarà stato eletto ad altro ufficio pagherà il prezzo di due libbre di Cera, e tanto gli uni, che gli altri non pagando nel termine di otto giorni dalla loro elezione la suddetta pena al nostro Camerlengo, si potranno costringere al pagamento colla Mano-Regia, ed in luogo di quelli, che rinuncieranno, sia in libertà della Congregazione segreta sostituire altri, senza alcuna dipendenza, purché questi però siano idonei, e capaci. •

CAPITOLO XXIV.

Possesso, che dovranno prendere li nuovi ufficiali, e giuramento, che dovranno prestare.

• Acciò sempre più s'invigili al buon governo, della nostra Università, ordiniamo, che intimata tutta l'Università per la Domenica susseguente all'elezione degli Officiali, debbano tanto li Consoli, che gli altri Officiali, che hanno compiuto il loro ufficio, sedere ordinariamente in una banca avanti l'Altare della nostra Santa, ed ivi chiamati che saranno dal Segretario della nostra Università li Consoli, ed Officiali nuovamente eletti, dovranno porsi in ginocchioni a vista del nostro Rettore, che starà con Colla, e Stola assistendo a tale atto con leggere alli medesimi con voce intelligibile l'infrascritto giuramento, il quale verrà replicato rispettivamente da tutti i nuovi detti Officiali; E terminato questo dovrà ciascuno di loro con ordine giurare sopra un Messale, che a tal fine sarà aperto dal detto nostro Rettore. E mancando in detto giorno destinato alcun dei già Officiali di venire all'ora intimata a dare il possesso agli Officiali nuovi, li medesimi siano obbligati di pagare scudo uno di oro per ciascheduno di pena; E non trovandosi presenti li nuovi Officiali alla suddetta ora per prendere il possesso del loro ufficio, e prestare il giuramento, siano tenuti, ed obbligati pagare la suddetta pena di uno scudo d'oro per ciascheduno, ed in tal caso il giuramento si dovrà prestare dalli medesimi nella prima prossima Congregazione generale. •

Formola del suddetto giuramento.

• Noi Consoli, Camerlengo, Archivista, Consiglieri, Sindaci, Segretario, Deputati alle Liti, Infermieri, Visitatori de' Carcerati, Fabbricieri, Revisori d'acquavita, e Sagrestani eletti per il buon regolamento, e governo di questa Università per il presente anno, promettiamo, e giuriamo di mantenere, ed osservare li Statuti della nostra Università, e fedelmente la medesima difendere rettamente, e giustamente amministrare le rendite, e

tutto altro spettante alla nostra Chiesa, ed Università, e finalmente di non contravvenire a cosa alcuna, che dal nostro Statuto ci viene prescritta per obbligo, per quanto sarà a Noi possibile, *et sic Deus Nos adjuvet.* »

CAPITOLO XXV.

Della modestia, e rispetto da osservarsi verso gli Officiali.

« Se è cosa pur troppo ragionevole, ed onesta, che tutti vicendevolmente si onorino quelli, che sono uniti in spirito, e carità, tanto più un tale onore, e carità sarà da esercitarsi con quelli li quali per qualche titolo distinti sono tra gli altri, onde è, che nell'iniziare a Fratelli tutti quest'atto civile, e cristiano da praticarsi tra loro, non lasciamo di singolarmente però comandare che venga posto in pratica verso degli officiali tutti esigendo ciò ogni dovere, tenendo li medesimi un carattere di Superiori, per cui debbono essere in ogni occasione trattati col dovuto rispetto. Che però se mal taluno scordato della moderazione cristiana, e de' suoi doveri giungesse a perdere il rispetto a qualsivoglia degli Officiali nell'atto di esercitare il loro ufficio o con motteggi, o con parole, capaci per se stesse di scandalo, vogliamo, che per la prima volta faccia seco lui in pubblica Congregazione generale le sue scuse, pagando inoltre una libbra di Cera in servizio della nostra Chiesa; e ricusando di far questo, o pure essendo in tal mancanza recidivo, vogliamo, qualunque egli sia, che venga assolutamente multato dalla Congregazione segreta con pena pecuniaria, corrispondente alla mancanza dal medesimo fatta, purché non ecceda la somma di scudi cinque, come pure privato immediatamente di voce attiva, e passiva, e cassato dalla nostra Fratellanza. E ad esempio di tutti ordiniamo, che tale privazione, e cassazione sia registrata ne' libri delle Congregazioni dal nostro Notaro, e sia intimata al Fratello contumace, e disubbediente per mezzo del nostro Mandatario; Che però in seguito del presente nostro ordine non potrà il colpevole accostarsi in alcun modo

alla nostra Università, fino a tanto che la Congregazione generale non lo avrà reintegrato. Ed in quanto alla pena si procederà con mano regia. Arrogandosi li Consoli, o qualunque altro Officiale quelle facoltà, che nel presente Capitolo non vengono loro accordate, paghino la pena di dieci libbre di Cera a beneficio della nostra Chiesa. »

CAPITOLO XXVI.

Del Rettore.

« Li pesi, ed obblighi, che resteranno a carico del Rettore, eletto che sarà dalla Congregazione generale con l'assegnazione di una conveniente provvisione, saranno di dovere nelle ore, che si destineranno dal Camerlengo, la quali a maggior comodo saranno affisse nella Sagrestia distintamente scritte in 'Taballa', far aprire la Chiesa, e farla chiudere circa il mezzo giorno. A mezza mattina farà che si celebri la Messa quotidiana: le altre Messe poi o obbligate, o avventizie, procuri che al mezzogiorno siano terminate, riservandone sempre una a quest'ultima ora, da celebrarsi, e ciò per comodo di quelli Fratelli della nostra Università, ed altri devoti, che volessero assistervi. »

« In tutte le Domeniche, ed altre Feste di precetto, e di divozione, e particolarmente ne' giorni di S. Anna, Invenzione della Croce, della Santissima Vergine Assunta in Cielo, della nostra gloriosa S. Elena, dell'Esaltazione della Croce, dell'ottavario de' Morti, e di S. Caterina Vergine, e Martire, dovrà assistere con Cotta, e Stola alle Confessioni di quelli Fratelli della nostra Università, e di altri devoti, che avessero desiderio di confessarsi; quando poi il detto Rettore eletto non fosse approvato per Confessore, oppure non volesse confessare, corra al medesimo obbligo di sostituire altro Confessore senza alcuno aggravio dell'Università per adempiere a quanto si prescrive nel presente Capitolo. »

« Unito alli detti obblighi sarà quello di assistere alle Novene, Tridui, ed altre Sacre Funzioni, che si faranno nella nostra Chiesa,

e particolarmente in tutti li Venerdi dell' anno all' Esposizione del Santissimo Sacramento. •

• Dovrà avere particular cura della nostra Chiesa con tenerla ben pulita, e custodita; come anche lo stesso farà de' paramenti, ed arredi sacri, che gli saranno dati in consegna dal Camerlengo con espressa proibizione di non potere sotto qualunque titolo, e pretesto tenerli fuori di Chiesa, ovvero dare ad imprestito, se non avrà ottenuta licenza *in scriptis* dalli quattro Consoli, e Camerlengo. •

• Non possa, nè debba fare spesa di sorte alcuna di propria autorità, ed in contrario facendo non gli sarà accordato rimborso alcuno, ma bensì ogni spesa resterà a suo proprio costo, ed aggravio. •

• Se poi tali obblighi al medesimo ingiunti da lui in tutto, o in parte si trascrassero affatto, o si eseguissero con notabile negligenza, avendo riguardo al danno, che da ciò ne verrebbe alla nostra Università, vogliamo, che subito ne venga data dal Camerlengo la relazione alla Congregazione, acciocchè questa soggetti il medesimo per ogni mancanza alla pena di uno scudo d' oro; e poi si concede facoltà assoluta alla Congregazione segreta di licenziarlo dall' ufficio, e di sostituire in sua vece altro idoneo soggetto; volendo però che tale elezione, e sostituzione sia approvata, e confermata dalla Congregazione generale. •

CAPITOLO XXVII.

Del Procuratore.

• Sarà obbligato il Procuratore seguita, che sarà la sua elezione per Congregazione generale, di attendere alle liti, che gli verranno commesse tanto dalli Consoli, che dal Camerlengo, e Deputati alle liti, con ogni maggior puntualità, sollecitudine, e diligenza; come pure eseguire quanto gli verrà prescritto nelle Congregazioni sì segrete, che generali, alle quali dovrà sempre intervenire, per dare il dovuto ragguaglio dello stato delle cause al corpo dell' Università, che si troverà presente alle dette Congregazioni. •

• Al medesimo dovrà la stessa Congregazione generale assegnare l' annuo onorario, oltre di cui non potrà pretendere cosa alcuna per qualunque funzione, che facesse tanto giudiziale, che estragiudiziale: trattandosi poi di stampe, o altro atto dispendioso, che dovesse farsi per qualunque occasione, vogliamo, che prima ne renda intesa del tutto la Congregazione, acciò ne abbia l'ordine dalla medesima. Mancando però egli a quanto gli viene incaricato nel presente Capitolo, sia rimosso con annullargli la procura dell' ufficio, senza eccezione alcuna, dalla Congregazione segreta, la quale potrà deputarne altro, che verrà confermato, quante volte la Congregazione generale non v' abbia cosa in contrario. •

CAPITOLO XXVIII.

Del Notaro.

• Eletto, che sarà il Notaro dalla Congregazione generale, e stabilito l' anno onorario al medesimo, come pure l' apoca di convenzione rapporto alli rogiti, ed altro, dovrà lo stesso intervenire alle Congregazioni tanto segrete, che generali e tutti gli ordini, risoluzioni, decreti, che si facessero, stabiliranno, e faranno in tutte le Congregazioni dovrà esattamente, e con ogni sollecitudine possibile registrare in un libro, che a tale effetto dopo ogni Congregazione gli verrà mandato dal nostro Segretario, e fattone tal registro dovrà restituirlo ad ogni richiesta del medesimo. •

• Quante volte dalla Congregazione generale, e suoi Consoli verrà ordinato la stipulazione, e registro sì degl' Istrumenti, che di qualunque scrittura spettante alla nostra Chiesa, ed Università, lo debba eseguire con ogni diligenza, ed accuratezza, e dell' medesimi darne le copie semplici ad istanza del nostro Archivista, e tanto degli rogiti che delle copie, ed ogni altro non pretendere per qualunque causa, o titolo più di quello, che si è convenuto per apoca, la quale in tutto, e per tutto ordiniamo, che venga osservata. •

• Quando poi dal detto Notaro si neglissentassero, e trascurassero gli obblighi, che gli sono ingiunti in detto Capitolo, debba essere dimesso, il che potrà fare la sola Congregazione segreta, e la stessa sostituirà altro Notaro idoneo, e capace, colla riserva però, che resti confermato quanto volte la Congregazione generale accordi il *Placet*. •

CAPITOLO XXIX.

Del Computista.

• Acciò la nostra Chiesa, ed Università abbia ogni buon regolamento, si stabilisce, ed ordina, che dalla Congregazione generale debba eleggersi un Computista di ogni capacità, come pure dalla detta Congregazione se gli dovrà stabilire l'annua provizione, regolata a misura di quanto sarà obbligato a fare. •

• E primieramente dovrà tenere la scrittura riguardante la nostra Chiesa, ed Università sempre in pari, e non mai arretrata con il dovuto ragguglio, secondo porta la professione. •

• Ad ogni Congregazione segreta dovrà portare il bilancietto dell'introito, ed esito unitamente con la nota de' debitori; ed il simile sarà tenuto fare alle Congregazioni generali, ed in fine d'ogni anno sarà suo preciso obbligo l'aver fatto in un foglio dimostrativo l'introito, ed esito generale, come pure la nota de' debiti, e crediti, quale foglio e nota, letta, dovrà immediatamente far collocare in Archivio a comodo di tutti quelli Fratelli della nostra Università, che desiderassero vedere lo stato attivo, e passivo della nostra Chiesa. •

• Non possa, ne debba onninamente spedire, e dar fuori ordine, ossia mandato alcuno, se non avrà il *fat*, ossia facoltà in *scriptis* di tutti quattro li Consoli, e Camerlengo, e non li abbia registrati con trascrivere per esteso tali ordini nel suo libro intitolato registro. •

• In oltre vogliamo, che gli ordini suddetti, sebbene muniti della necessaria facoltà, non si possano spedire in pagamento dei

conti per fabbriche, acconci, riattamenti, ed altro, se questi conti medesimi non saranno stati riconosciuti, e rincontrati dall'Architetto nostro, unitamente coi nostri Fabbricieri, e sotto alli medesimi non avranno fatto questi l'attestato della revisione, e ricognizione. •

• Di più sarà in obbligo di tenere un libro a parte, nel quale apparir debba sì il pagamento delle solite tasse, in conformità del Capitolo XXXII. come il debito di quelli Fratelli della nostra Università, che non avranno pagate dette tasse, e ciò ad oggetto di fargli eseguire contro la mano regia. •

• Non disgiunto dalli detti obblighi sarà quello di assistere alli rendimenti de' conti, che alli Sindaci faranno tanto li Camerlenghi quanto qualunque altra persona, che avrà amministrato gli effetti, e rendite della nostra Chiesa, e mancando, o neglimentando a quanto gli viene ingiunto, possa essere rimosso dalla Congregazione segreta, la quale sostituirà altro Computista, che s'intenderà confermato, quante volte la Congregazione generale l'accordi. •

CAPITOLO XXX.

Dell' Esattore.

• Per esigere l'entrate della nostra Chiesa, ed Università, come anche le pene, e tutt' altro, che verrà ordinato dal nostro Camerlengo, riguardanti però sempre riscossioni, si dovrà dalla Congregazione deputare un Esattore idoneo, sollecito, e diligente, con accordargli una conveniente provizione. •

• Sarà preciso obbligo del detto Esattore, data, che avrà la sicurtà, almeno per somma di scudi cento, con altergare a tale effetto a favore della nostra Chiesa, ed Università un Luogo di Monte S. Pietro, di esigere con ogni puntualità le tasse, che si pagano dall'intero Corpo dell'Università, e tutto altro riguardante le pene imposte per le mancanze de' Fratelli a favore della nostra Chiesa, in conformità del nostro Statuto, con la facoltà di fare eseguire la mano regia contro li morosi, unite alle suddette esigenze sarà la ri-

scossione delle rendite, ed oggetti della nostra Chiesa, ed Università, con questo però che di mese in mese, allorquando si farà dare dal Camerlengo il libro de' depositi, presenti allo stesso Camerlengo la nota del ricevuto in quel mese, acciò dal medesimo sia conservata; e queste note poi dovranno corrispondere a quanto egli avrà esatto, che vogliamo di tre in tre mesi ad ogni conto sia dato in deposito nel Sacro Monte di Pietà a credito della nostra Chiesa, e Compagnia, registrando nel libro de' depositi il depositato di volta in volta, il qual libro dopo scritto il deposito si renderà immediatamente al Camerlengo. »

• In ogni mese parimenti, quando esibirà le note dell' esatto, sarà suo pensiero farsi dare dal Camerlengo le note delle riscossioni, e pagamenti, ed altro dal medesimo fatto per poi trascrivere le medesime unitamente con le proprie riscossioni nel suo libro particolare intitolato introito, ed esito, il quale in fine dell' anno dovrà mandare dal Computista per farvi il dovuto ristretto, e raggiugliarle in libro Maestro. »

• Quando poi dal detto Esattore si mancasse di fare il detto deposito, come pure ad ogni altro, che gli s' inculca nel presente Capitolo, o si trascurasse il suo officio, oltre l' esser tenuto a tutti i danni, sia in libertà de' Consoli, e Camerlengo di rimuoverlo, colla facoltà alla Congregazione segreta di potere immediatamente deputarne altro. »

CAPITOLO XXXI.

Del Mandatario.

• Dalla Congregazione generale si dovrà eleggere un Mandatario, al quale dalla medesima, oltre il solito abito ogni due anni, si destinerà una congrua provvisione. »

• Il detto Mandatario sarà obbligato intimare le Congregazioni, Adunanze, Messe, ed altri obblighi, al quali sono tenuti tutti i Fratelli della Università, come pure assistere alla nostra Chiesa in tutti i Venerdi per l' esposizione del Santissimo Sacramento, a tutte le Feste, Anniversarj, Messa, ed altro, che

dalli Consoli si ordinerà, e dalli nostri Fratelli si farà nella nostra Chiesa di Santa Elena. »

• Dovrà inoltre preparare l' occorrente per le Congregazioni si segrete, che generali, alle quali dovrà sempre assistere alla porta. »

• Sarà obbligato andare ogni giorno dalli Consoli, e Camerlengo per dare esecuzione a quanto dalli medesimi gli verrà intimato, quando però sia il tutto riguardante la nostra Chiesa, ed Università. »

• Di più dovrà portare in giro la Cassetta, la di cui chiave avrà il Camerlengo, per comodo di quelli Fratelli, che avranno la santa idea di fare l' elemosina a beneficio della nostra Chiesa, ed a tale effetto dovrà andare dall' intera Università. »

• E finalmente contravvenendo il detto Mandatario a quanto gli si ordina, e comanda nel presente Capitolo, possa essere rimosso dalli Consoli, e Camerlengo, accordando a medesimi il potere sostituire altro, quale resterà confermato, quante volte la Congregazione segreta non abbia contro l' eletto alcuna difficoltà. »

CAPITOLO XXXII.

Dell' emolumento, ossia tassa da pagarsi dall' intera Università per comodo, e beneficio della medesima.

• Essendo ristrettissime l' entrate fisse che ha la nostra Chiesa, ed Università affine di provvedere al culto Divino, ed a quanto potrà occorrere per le spese da farsi tanto per la detta nostra Chiesa, che per la nostra Università, col presente Capitolo ordiniamo, che da ciascuno de' nostri Congregati si abbiano a pagare le infrascritte particolari, distinte, e specificate tasse, cioè

• Ciascun Credenziere, Bottigliere, ossia Confetturiere, trovandosi però al servizio tanto del sommo Pontefice, che delli Signori Cardinali, Duchi, Principi, Marchesi, Conti, Baroni, Signori, e Signore, ed altre persone qualificate, che avranno il servizio d' oro, o d' argento, dovrà pagare al nostro Esattore, senza eccezione alcuna, la solita tassa di bajoc-

chi quindici ogot tre mesi, a riserva del Credenziere del sommo Pontefice, che ogni tre mesi dovrà secondo il solito pagare baj. 30. •

• Li ajutanti di Credenza dovranno anche essi contribuire nella già detta maniera bajocchi sette e mezzo ogni tre mesi. •

• Li Acquafrescari, Caffettieri, Confetturieri, Spacciatori di spirito di vino bajocchi 30 per ogni trimestre. •

• Li Ministri, Giovani Garzoni, che si troveranno al servizio delli detti Acquafrescari, Caffettieri, e Spacciatori di spirito di vino bajocchi 7 $\frac{1}{2}$ per ogni trimestre. •

• Li Spacciatori, che girano per Roma, quanto gli altri, che hanno li posti fermi fabbricando, o vendendo confezioni, dolci, ed altro di consimile specie, solita vendersi nelle botteghe degli Acquafrescari, e Caffettieri pagheranno la tassa di bajocchi quindici ogni tre mesi. •

• Li posti fermi, e Cassettanti Acquavitati, che girano per Roma contribuiranno la solita tassa di bajocchi quindici per ogni trimestre. •

• Se detti nominati, ed inscrittelli neglissentassero, o rispettivamente mancassero ad un tale ingiunto, e prescritto pagamento, vogliamo, che li Consoli, e Camerlengo pro tempore, avuta, che avranno la nota dal nostro Esattore, facciano con ogni maggior sollecitudine, eseguire contro li trasgressori, e morosi, ancorchè patentati, privilegiati, o privilegiatissimi, per quella somma che dovranno, senza alcuna limitazione, la mano regia, essendo di un sommo danno, e pregiudizio della nostra Chiesa, ed Università anche il solo ritardo di tali pagamenti. •

• E quando dalli detti Consoli, e Camerlengo si trascurasse, e mancasse di fare eseguire detta mano regia, dovrà ciascheduno di loro soccombere alla pena di scudi dieci a beneficio della nostra Chiesa. •

CAPITOLO XXXIII.

Della distanza di Canne cinquanta tra una bottega, e l'altra, e regola per la misura.

• Siccome ogni giorno nascono liti, e differenze sopra la distanza di canne cinquanta:

la quale con pretesti, e con sottigliezze non vorrebbe osservarsi, particolarmente nelle piazze; pertanto senza punto derogare al Capitolo II. del nostro antico Statuto approvato da Clemente XI., e Benedetto XIV., ma bensì per togliere in avvenire ogni disputa, ed abuso, e liberare li nostri Aggregati dal danno notabile, che si viene loro ad apportare con aprirsi una bottega vicina, senza l'osservanza della detta distanza, e venendosigli in tal modo a togliere l'avviamento, tanto naturale per la comodità del sito, quanto accidentalmente da medesimi non sudare, n'apese acquistati: perciò volendo noi dare riparo ad ogni, e qualunque disordine, che per qualsivoglia causa, e titolo potesse darsi, con il presente Capitolo ordiniamo, che chiunque, ancorchè Nostro privilegiato, privilegiatissimo, Patentato di Castel Sant' Angelo, in conformità del Moto proprio segnato dalla Santità di Nostro Signore Clemente Papa XIII. sotto il dì XXVI. Maggio MDCLXII., come pure li Soldati Pretoriani, e Corazze a tenore dell'Istrumento di concordia rogato in solidum dal Conti Notaro Capitolino con Mariotti Segretario di Camera li xxx. Marzo MDCLXIII. ec. vorrà aprire, o trasportare bottega d'Acquafrescato, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, acquavita, e rosolio, Confetturiere, e loro Spacciatori, come pure li venditori di sola acquavita ne' posti fermi, debbano onninamente senza eccezione alcuna, osservare la distanza di canne cinquanta da una bottega ad un'altra tutte considerate egualmente; e questa distanza si osservi aprendosi, o trasportandosi qualunque bottega nelle piazze, strade, vicoli, ed in ogni altro luogo ancorchè non espresso, e che meritasse particolare, e special menzione, ed individuazione, non ostante qualsivoglia legge, statuto, sentenza, abuso, o altro, che in contrario potesse allegarsi e non potendosi essere tale distanza misurata per qualunque verso, vogliamo, che in conto alcuno non si possa aprire alcuna nuova bottega. •

• Che se poi per patentati, privilegi, o altro titolo ardisse taluno di aprire, o trasportare bottega, o negozio, senza che vi fosse tale distanza, fattagli la legale inibizione per

la chiusura di tale bottega, non obbedendo egli, lo dichiariamo incorso immediatamente nella pena di scudo uno il giorno per tutto il tempo, che terrà aperta tal bottega, e per il pagamento di detta pena gli si farà eseguire contro la mano regia. *

• Inoltre la misura da farsi per riconoscere, e verificare una tal distanza, vogliamo, che resti eseguita nella seguente maniera, o forma. *

• Avvisati, che saranno dalli nostri Consoli, e Camerlengo per biglietto li Padronali delle botteghe vicine a quelle, che si vorranno aprire, o trasportare riguardanti dette professioni, dovranno li detti padronali unitamente con li Consoli, Camerlengo, ed Architetto far prendere la misura da soglia e soglia delle porte principali per la strada più breve in linea retta, e secondo porta il naturale cammino, allontanandosi soltanto dalle mura palmi cinque di canna romana, attraversando le strade, o piazze, per portarsi alla nuova bottega, e non mai camminando per le strade, e piazze nella sua metà, e fatto che saranno le misure, dovranno tutte consegnarsi al nostro Archivista, acciò sempere, ed in ogni tempo possano rincontrarsi. *

• Se poi li detti Consoli, o Camerlengo mancassero di assistere a tali misure, e consegnarle al detto nostro Archivista, soggiaceranno alla pena di scudi dieci per ciascuno a beneficio della nostra Chiesa. *

CAPITOLO XXXIV.

Regole, e pagamenti da osservarsi per la spedizione della patente a quelli, che vorranno aprir bottega d' Acquafrascari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, Confetturieri, ed a quelli, che l' avranno già aperta.

• Qualunque volesse aprire bottega di Acquafrascari, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, e Confetturiere, sia tenuto ed obbligato andare dalli Consoli, e Camerlengo pro tempore per essere informato delle leggi prescritte dalla nostra Università, ed a tale effetto prendere lo Statuto, e per il medesimo pagare bajocchi trenta. *

• Inoltre dovrà sottoporsi all' esame, che si farà de ciascuno de' Consoli, e dal Camerlengo per conoscere se sia capace, ed idoneo a fabbricare, e manipolare quanto sarà ad uso di sua arte, e quanto sarà solito spacciarsi in dette botteghe, e ritrovato pratico, come anche riconosciuti la distanza di esse cinqueanta dalla bottega, che vuole aprirsi alle altre già aperte, se gli spedirà la patente, per la quale dovrà pagare l' emolumento di scudi dieci al nostro Camerlengo. *

• Non osservandosi quanto s' inculca ai Consoli, e Camerlengo per l' esame da farsi, e per riconoscere la distanza, siano tenuti questi alla pena di scudi venti in beneficio della nostra Chiesa. *

• Siccome ancora pretendendo chiunque egli sia privilegiatissimo di aprire tali botteghe, senza sottoporsi all' esame, e prendere la patente, oltre la pena di scudo uno il giorno per tutto quel tempo, che terrà aperta le botteghe ad uso di Acquafrascari, Caffettiere, Spacciatore di Spirito di vino, e Confetturiere, dovrà la pena di scudi cinquanta, e per il pagamento di tali pene gli si farà eseguire la mano regia. *

• Rapperto poi alle botteghe già aperte di Acquafrascari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, e Confetturieri, siccome furono per queste spedite le patenti dalla Università, quando la medesima non era ancora unita a quella de' Credenzieri; cost per dare qualche sollievo al dispendio che saffre per la promulgazione delle presenti Statuti, e Costituzioni, vogliamo, che tutti li patentati, quando sarà loro ordinato, portino la patente alli nostri Consoli, per avere la nuova, per la quale pagheranno bajocchi 30. unitamente con bajocchi 5. per il Sigillo; come pure eliri bajocchi 30. per il presente Statuto, nell' atto, che sarà loro consegnato. *

• Riguardo poi alli Confetturieri, che non hanno mai avuta patente, per non essere stati soggetti alla nostra Università unita, nella spedizione, che loro si farà della medesima, dovranno pagare scudi cinque unitamente con un giulio per il Sigillo, e bajocchi trenta per lo Statuto, e questo s' intende per le botteghe, che al presente si trovano aperte. *

• Queste patenti spedite a tutti della nostra Università, vogliamo in caso di morte, che passino alli figli tanto maschi, che femmine, fratelli carnali, e nepoti più prossimi, o alle mogli de' defonti, finchè staranno nello stato vedovile. •

• Mancando li sopradetti di presentarsi dopo l'intimazione o per rinnovare la patente, o per ottenerla, soggiacciono alla pena di scudi dieci. •

CAPITOLO XXXV.

Delli rivenditori di Acquavita, Casettanti, e Spacciatori di confezioni, e dolci.

• Tutte quelle persone, che vorranno vendere acquavite per le strade, e piazze di Roma detti Posti fermi, o qualunque spacierà la detta acquavita solamente nella sua bottega, similmente detta Postofermo; come pure chi venderà, o spacierà confezioni, dolci, ed ogni altro conamile, solito ritenersi, e vendere dalli Acquafrascari, e Caffettieri, dovrà oltre la stabilita tassa, prendera in mezza patente, la quale si gli spedirà dalli Consoli, e Camerlengo, al quale per la medesima pagherà scudi due e bajocchi cinquanta, e più bajocchi 30. per lo statuto, e bajocchi cinque per il sigillo. •

• Stante la presente moderazione de' statuti, e costituzioni, ordiniamo, che li suddetti, che al presente vendono tanto acquavita, che confezioni, e dolci siano tenuti rinnovare la detta mezza patente, con pagare per tal rinnovazione bajocchi dieci in mani del nostro Camerlengo, bajocchi trenta per lo Statuto, e bajocchi due e mezzo per il sigillo; e contravvenendo dopo l'intimazione, che loro verrà fatta per una tal rinnovazione, siano soggetti alla pena di scudi tre. •

• Rapparto poi alli spacciatori di confezioni, e dolci, per non essere stati finora soggetti alla nostra Università, vogliamo, che siano obbligati, oltre la stabilita tassa, farsi spedire la mezza patente, e per la medesima pagare il già detto emolumento, e mancando incorreranno nella pena di scudi cinque. •

• E siccome oltre li suddetti vi sono li Casettanti acquavitari, che girano per Roma, come pure li spacciatori di confezioni, dolci ec. che fanno lo stesso; ordiniamo, che li medesimi debbano domandare la licenza alli Consoli, e Camerlengo, a cui per tale licenza pagheranno scudo uno, oltre la solita tassa; e quando qualcuno ardisse vendere, e spacciare tali robe senza avera riportata dalli Consoli, e Camerlengo una tale licenza, debba incorrere nella pena di scudi tre. •

• E mancandosi dalli detti nominati di eseguire quanto loro si prescrive nel presente Capitolo, ancorchè fossero Soldati, Patentati di Castel Sant' Angelo, Neofiti, e privilegiatissimi, incorreranno nella pena di scudi cinque, per il pagamento della quale si farà eseguire la mano regia. •

CAPITOLO XXXVI.

Delli Ministri, Giovani, Garzoni, che servono gli Acquafrascari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, e Confettieri.

• Per evitare il troppo notabile pregiudizio, che recano li Ministri, Giovani, e Garzoni partendosi, o mandandosi via dalle botteghe di taluno della nostra Università, si ordina, e si stabilisce, che li suddetti si Ministri che Giovani, o Garzoni non possano andare in altra bottega, se non è distante cane cento da quella bottega, da cui sono o spontaneamente partiti, o in altro modo mandati via, sotto pena di scudi venti, e di essere anco con mano-regia obbligati immediatamente a partire dalla bottega, in cui sono andati, ed al padrone di bottega che avrà accettato alcuno de' suddetti Ministri, Giovani o sia Garzoni contro la nostra ordinazione, imponiamo la pena di scudi trenta da incorrersi senza alcuno avviso, o dichiarazione. •

• Inoltre volendo qualche Miciatro, Giovane, o Garzone comprare, o aprir bottega di Acquafrascaro, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, o Confettiere, e sotto il proprio nome, o sotto nome di qualsivoglia al-

tro. vogliamo, che in tutto, e per tutto, osservi il nostro Statuto; onde in seguito di questo l'obbligiamo a domandare la permissione, e licenza alli Consoli, e Camerlengo con farsi spedire la patente, e pagarne lo stabilito emolumento di scudi dieci, e bajocchi trenta per lo Statuto, e bajocchi dieci per il sigillo, e detti Consoli, e Camerlengo siano tenuti, ed obbligati riconoscere se tale bottega, che si vuole aprire, o comprare dalli suddetti nostri Giovani, o Garzoni, possa essere di pregiudizio a quella tal bottega, e padrone rispettivamente, dove li medesimi avranno lavorato, e ciò per non togliere l'avviamento degli Avventori a chi già ne è in possesso con suo danno notabile; poichè quando si riconoscesse pregiudicevole tale nuova bottega, non si dovrà spedire la patente in alcun modo, tollone il solo caso, in cui la nuova fosse distante dalla bottega, da cui sono partiti, o mandati via canne 100, riconosciute però dalli Consoli, e Camerlengo. Volendo di più in questo caso, che per aprimento di tale bottega li rispettivi padroni prestino il loro consenso.

• Siccome però li padroni sotto colore di essere pregiudicati potrebbero negare un tal consenso, così dichiariamo, che basterà essergli il medesimo ricercato, poichè anche non ottenuto, sarà ancora in libertà dei Consoli assegnare la distanza di canne 100. dalla cui determinazione non possa alcuno reclamare, sotto pena di scudi venti d'applicarsi alla nostra Chiesa.

• In caso che detti Ministri, Giovani, Garzoni per qualunque patente, o privilegio, che potessero avere, aprissero capricciosamente alcuna bottega contro l'espressa nostra licenza, dichiarazione, e stabilimento, siano soggetti alla pena di scudi tre il giorno senza limitazione alcuna per tutto quel tempo, che senza la debita licenza d'accordarsi dalli Consoli, e Camerlengo, e patente da spedirsi dalla nostra Chiesa, ed Università, terranno aperte le botteghe, e per il pagamento di una tal pena contro ciascuno si farà eseguire la mano regia.

• Se poi li Consoli, e Camerlengo per parzialità, ed impegno non dessero pienissima

esecuzione al presente Capitolo incorrano nella pena di scudi venti ripartitamente.

CAPITOLO XXXVII.

Delle vendite, e stime delle botteghe d'Acquafrascano, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, e Confeffurieri.

• Col presente Capitolo si stabilisce, ed ordina, che niuno Acquafrascano, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, e Confeffurieri possa vendere la sua bottega, se prima non avrà interpellato li due padroni delle botteghe più prossime, se vogliono attendere alla compra di tale bottega, e non volendo li suddetti attendere alla compra della medesima, sia in libertà, ed arbitrio del venditore di venderla a chi gli parerà, e piacerà, purchè però non volesse attendere alla compra della detta bottega qualcuno della nostra Università; volendo in tal caso, che sia sempre preferito.

• In ogni, e qualunque caso di vendite, e compre delle suddette botteghe, da farsi nel prescritto modo, dovrà procedere la stima delli Consoli, e Camerlengo, ai quali per una tale stima vogliamo, che si debba pagare tanto dal compratore, che venditore la metà per ciascheduno di due scudi per ogni cento di scudi, che si stimerà una tal bottega, e vendendosi la medesima senza la suddetta stima incorreranno nella pena di scudi venti per ciascheduno tanto il venditore, che il compratore. Volendo peraltro che il pagamento di una tale pena non esima li contravventori dalla stima di dette botteghe.

• Delli scudi due poi per cento, mercede della stima fatta, li detti Consoli, e Camerlengo (a riserva del terzo, che dovranno rilasciare a beneficio della nostra Chiesa) le due parti approprieranno distributivamente a loro medesimi riguardo le fatiche, ed inordini, ai quali devono necessariamente soccombere per la stima di tali botteghe, ossia no negozi.

• Si ordina finalmente, che qualunque dei Ministri, Giovani, e Garzoni delli Acquafrascani Spacciatori di spirito di vino, e Confeffurieri

turieri, li quali partano da qualsivoglia delle dette botteghe, o sono mandati via dalli rispettivi Padroni, non possano nè comprare, nè prendere in affitto tali botteghe, se non si osserverà da medesimi la distanza di canne 100. dalla bottega, dalla quale saranno stati mandati via, o pure partiti; come già si è detto nel Capitolo a loro spettante, sotto pena contravvenendo li detti Ministri, Giovani, e Garzoni di scudi quaranta, e di scudi venti a quelli, che affitteranno tali botteghe, e dettane tanto di scudi quaranta, che di scudi venti, si devolveranno a vantaggio della nostra Chiesa, a riserva di un terzo, che si darà al denunciante. »

CAPITOLO XXXVIII.

Delli Fabbricatori di Cioccolata, o siano Cioccolattieri.

• Tutti li Fabbricatori di cioccolata, o siano Cioccolattieri, quante volte dalli medesimi si voglia squagliare cioccolata vendendola a minuto, come pure spacciar limoncelle, sèmate, e tutt' altro solito vendersi dagli Acquafrescari, Caffettieri e Confetturieri, ordiniamo, che debbano onninamente, senza eccezione alcuna prendere la mezza Patente dalla nostra Università con pagarne lo stabilito emolumento, e la mensuale tassa di baj. 5. come pure osservare la distanza di canne cinquanta, e contravvenendo li medesimi saranno soggetti alla chiusura della bottega, e botteghe, ed incorreranno nella pena di scudi venti. »

CAPITOLO XXXIX.

Regole da osservarsi nelli Contratti spettanti alla Università, e Chiesa, e delle pene da incorrersi.

• Quantunque in ogni contratto siamo persuasi, che la nostra Università sia per cercare l' utile, ed il vantaggio, non ostante ordiniamo, che qualunque volta sia necessario farsi qualche contratto di compra, e di vendita, di commutazione, o altro qualunque in qualsivoglia modo, sia bene esaminato dagli

Officiali della nostra Università. Che però quando il tempo, e la circostanza del contratto lo permetterà, vogliamo, che li contratti da farsi si propongano da una Congregazione ad un' altra acciò sia in libertà di ognuno il potere esaminare comodamente il negozio, che si tratterà, proibendo alli Consoli, Camerlengo, ed altri Officiali espressamente di poter fare qualunque sorte di contratto, ancorchè sia in evidente utilità della nostra Chiesa, ed Università, se prima non sarà in dette Congregazioni proposto, ed esaminato, e da quelle stabilito con la maggior parte de' voti favorevoli, anzi ordiniamo, che nelli contratti di alienazione, proposti, e stabiliti, che saranno delle suddette Congregazioni, non debba restare risolta cosa alcuna, se posteriormente non si sarà riportato il Beneplacito Apostolico, e non altrimenti ec. »

• Non osservandosi perfettamente dalli suddetti Officiali, e Ministri le sopradette circostanze oltre la pena, che incorreranno di scudi venticinque per ciascheduno, ogni, e qualunque contratto sia nullo, e di niun valore, e come fatto non fosse, perchè così ec. e non altrimenti ec. »

CAPITOLO XL.

Della celebrazione delle messe in suffragio delle anime de' Fratelli defonti.

• Ogni legge di carità perscrive, che non solo da noi si pensi al bene, ed utile de' nostri Congregati, ma ancora si procuri ogni loro sollievo, quando saranno trapassati, santa, e salutevol cosa essendo di pregare per i defonti. Che perciò ordiniamo, che per qualunque Credenziero, Acquafrescaro, Caffettiere, Spacciatore di spirito di vino, e Confetturiere, il quale sia passato a miglior vita, avuta, che si sarà la notizia della sua morte, e rincontrato, che il medesimo abbia soddisfatto alla tassa ingiuntagli nel Cap. XXXII. dovranno li nostri Consoli, subito fargli celebrare a spese della Università numero 12. Messe basse all' altare privilegiato esistente nella nostra Chiesa di S. Elena. »

• Succedendo poi la morte di qualcuno

degli Acquavitari de' postiferi, Cassettanti, come pure Spacciatori di confezioni e dolci, Ajtanti di credenza, Ministri, Giovani, e Garzoni d'Acquafrescari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, e Confetturieri, giunta, che sarà la notizia a detti Consoli, e rincontrato il pagamento della tassa in conformità del Capitolo XXXII., subito siano obbligati li medesimi Consoli fargli celebrare a spese come sopra numero sei messe basse al detto altare privilegiato; e l'adempimento di tali messe dovranno fare registrare in un libro a parte dal nostro Rettore, con porri nome, e professione del fratello defonto, la giornata della morte, e consecutivamente sotto tale intestazione dovrà apparire il nome di quelli tali Sacerdoti, che avranno celebrato. *

• E mancando detti Consoli di dare esecuzione ad un tale preciso loro obbligo, dovrà soccombere ciascuno di loro alla pena di scudi tre a beneficio della Chiesa; la quale sarà tenuta far celebrare le messe ordinate nel presente Capitolo per suffragio di quello o quelli Fratelli della Università defonti, ed il di più di detta pena resterà a beneficio della nostra Chiesa. *

CAPITOLO XLI.

Delli Roverati da darsi a quelle persone della nostra Università, che in fine dell'anno avranno pagato la stabilita tassa, e saranno intervenute alle Congregazioni.

• Essendo molto a cuore alla nostra Università per utile, e vantaggio della medesima, che le tasse ordinate nel Capitolo XXXII. vengano con ogni puntualità, e senza remora alcuna pagate, tanto dalli Credenzieri che dalli Acquafrescari, Caffettieri, Spacciatori di spirito di vino, e Confetturieri, come pure a motivo, che le Congregazioni siano sempre numerose. perciò col presente Capitolo ordiniamo, che li suddetti quando infine dell'anno risultano dalle note da darsi dal nostro Esattore, che abbiano pagate le dette stabilite tasse,

comè pure assistito alle Congregazioni. il che dovrà apparire dalli libri delle Congregazioni medesime, debbano essere imbussolati, e per la prima Congregazione generale se ne debbano estrarre quattro delli detti imbussolati; alli quali otto giorni prima della Festa della nostra Santa, dalli nostri Consoli, a spese dell'Università si dovrà dare un Rovverso per ciascheduno del valore di giulj 30. *

• E mancando detti Consoli di dare esecuzione ad un tal Capitolo, dovranno la pena di scudi dieci per ciascheduno a vantaggio della nostra Chiesa. *

CAPITOLO XLII.

Della Festa solita farsi il giorno della gloriosa S. Elena.

• Siccome egli è pur troppo vero che debbesi invigilare per il buon governo, e regolamento della nostra Università; cost altrettanto è vero, che con ogni maggior zelo si deve procurare il Divin culto, e l'onore de Santi, e specialmente di S. Elena nostra protettrice, ed avvocata; e perciò con il presente Capitolo ordiniamo, che in ciascun'anno nella prima Congregazione generale si debbano dalli Consoli, e Camerlengo nominare sei Fratelli della nostra Università, li quali dovranno soccombere alle spese occorrenti per detta Festa, e per minorar loro una tale spesa, e dare un qualche compenso, vogliamo, che la nostra Università abbia a somministrare alli medesimi scudi dieci e non più. *

• Se poi detti eletti Festaroli rinunciasse, saranno soggetti alla pena di sendo uno per ciascheduno, e li Consoli, e Camerlengo a spese della Università dovranno fare la detta Festa, per la quale non potranno impiegare più della detta somma di scudi dieci e quando da medesimi si aggravasse la detta Università per qualunque benchè minima somma sopra li detti scudi dieci, debbano soccombere distributivamente col proprio per la reintegrazione. *

CAPITOLO XLIII.

Della distribuzione delle Candele da farsi il giorno della Purificazione della Beatissima Vergine.

• Si ordina, e stabilisce, che nel giorno della Purificazione della Beatissima Vergine si faccia la distribuzione delle Candele come segue: cioè un Cero di libbre tre per l'Eminentissimo Protettore, che si presenterà dalli Consoli. Una Candela di una Libbra all'Uditore di detto Eminentissimo. Una Candela di mezza libbra per ciascheduno de' detti Consoli, e Camerlengo. Agli altri Officiali, e Ministri una candela di once tre, e ciò a riflesso de' molti incomodi, che soffrono per l'esercizio delle loro cariche, e ministerj; e a tutti gli altri della nostra Università una candela di once due, ed al Mandatario una Candela di un'oncia. •

• Vogliamo inoltre, che il peso delle Candele possa accrescersi, o diminuirsi, sempre che la nostra Università, fatto il bilancio delle rendite, si trovi in istato di poterlo fare; onde accrescendosi, si accresca a proporzione, e così dovendosi diminuire, si diminuisca distributivamente. •

CAPITOLO XLIV.

Della facoltà di procedere colla mano regia.

• Per rendere più facili li pagamenti, e rispettivamente l'esigenze delle pene, e di ogni altro, che nel presente Statuto si ordina a beneficio, e vantaggio della nostra Chiesa, ed Università, si dichiara, che contro i trasgressori dei presenti Statuti, e particolari Capitoli, non ostante qualsivoglia Patente, e privilegio, li Consoli, e Camerlengo *pro tempore* potranno procedere con la mano regia, facendola eseguire contro qualunque persona della Università tanto per la clausura della bottega, o botteghe, quando non abbia presa la necessaria Patente, con pagarne l'emolumento, quanto per non avere osservata la già detta distanza di conne cinquant'a, come pure per il pagamento delli già detti emolumen-

ti, tasse, pene, ed ogni altro, che si prescrive nelli presenti Statuti, senza essere obbligati li medesimi ad alcuna spedizione di mandato, mandati, ossia *exequatur*. •

CAPITOLO XLV.

Obbligo, che corre a ciascuno della nostra Università di ubbidire alli presenti Statuti, ed a qualunque decreto, che si farà tanto dalle Congregazioni segrete, che generali.

• E' pur troppo vero, ed innegabile, che per il buon ordine della nostra Università, e Chiesa sia necessario, che tutte, e singole le persone unite, ed incorporate all'Università de' Credenzieri; come pure tutti gli altri compresi nel presente Statuto siano soggetti, ed esattamente ubbidiscano, ed osservino quelle leggi, che sono loro prescritte, ed ordinate; poichè colla perfetta osservanza delle medesime si può loro proporre uno specchio, in cui riguardando, sappiano quello, che a ciascuno convienisi, togliendo con ciò quella confusione, che è la ruina d'ogni spirituale edificio; che perciò vogliamo che ciascun Fratello della nostra Università tanto Officiale, che particolare, non solo sia tenuto, ed obbligato sempre, ed in qualunque occasione ubbidire, ed osservare li presenti Statuti, e Capitoli; ma di più ordiniamo, che con ogni puntualità ubbidisca a quelle risoluzioni, o decreti, che coll'andare del tempo, e col variarsi delle circostanze, dovranno necessariamente farsi dalle Congregazioni o generali, o segrete; e quantunque taluno, o non sia intervenuto alle medesime o pure stato sia di sentimento contrario, non ostante quando siano state fatte col voto della maggior parte de' Congregati, vogliamo in ogni conto, che obblighino tutti universalmente. •

CAPITOLO XLVI.

Del modo di accrescere, diminuire, derogare, e moderare li presenti Statuti, Costituzioni e Capitoli.

• La varietà de' tempi, e delle circostanze seco porta alle volte la precisa necessità

di dover dichiarare, innovare, derogare, e moderare talvolta le leggi, acciocchè non rovinu per le leggi quella unione, che nelle leggi è fondata. Quindi è che pensando noi a quei casi, che possono ne' futuri tempi accadere, quando vi sia legittima necessità di fare qualche innovazione, o dichiarazione circa gli urdini espressi ne' Capitoli di questo Statuto, la quale peraltro ridoudi in evidente beneficio, e vantaggio della nostra Chiesa, ed Università, concediamo la facoltà alla Congregazione segreta dell' Officiali, che saranno presenti, di potere esaminare detta innovazione, o dichiarazione, e poi di risolvere se debba, o no proporsi alla Congregazione generale, volendo però, che il partito passi per voti, e di quattro parti vi concorrano almeno tre favorevoli. Se resterà concluso dunque con tre parti de' voti, che si proponga l'innovazione alla Congregazione generale, verrà a questa proposta, e si stabilirà dalla medesima pure per voti con tre parti favorevoli delle quattro, che saranno presenti, se debba farsi, o no tale mutazione, e stabilirsi di fare, vogliamo, che venga subito registrato l'atto, e la decisione per rogito del nostro Notaro, il quale stenderà qualunque innovazione, moderazione, ampliazione, dichiarazione colle precise parole, colle quali fu ordinata, e stabilita; anzi per togliere qualunque equivoco, che potesse nascere vogliamo, che la proposizione, la quale dovrà fare, come abbiamo ordinato in altro Capitolo, il primo de' Consoli, o altri in sua vece, si registri per esteso, acciocchè ognuno sia chiaramente informato di quanto si vuole determinare.

Se si farà alcuna innovazione contro la legge, anche sotto pretesto di consuetudine, o di abuso introdotto, e in qualsivoglia maniera, dichiariamo sin da questo punto, che la medesima non abbia alcuna forza, e vigore di obbligare chiunque si sia; volendo ad ogni costo, che la facoltà di mutare, accrescere, diminuire, estendere, dichiarare, o fare altro, sotto qualsivoglia nome compreso, rapporto alle nostre leggi, ed ordini espressi, l'abbia la sola Congregazione generale, alla quale però dovrà sempre unirsi il consenso

dell' Eminentissimo Protettore pro tempore; altrimenti lo stabilito non abbia il suo effetto, e la plenaria sua esecuzione.

E finalmente vogliamo, che le pene prescritte nel presente Statuto, dall' Eminentissimo Protettore possano grazziarsi, o diminuirsi, e non altrimenti ec.

§. 3. Ut autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes praedicti Statuta hujusmodi, quo firmitas subsistant, et serventur exactius, Apostolicas confirmationis Nostrae patrocinio communituri summo perdesiderent. Nos specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus eorum nomine nobis humiliter porrectis inclinati, praeinserta Statuta, seu Ordinationes, auctoritate Apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque Apostolicae firmitatis robur adjuicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

§. 4. Decernentes ipsas praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et in futurum spectabit, inviolabiliter, et inconcusse observari, illisque in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus, super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die prima Februarii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Pontifex statuta hoc utique relatu approbat, confirmat, et exequi mandavit.

Clauſula rubricata, decretum irritum, et derogatum contrarium.

CDLXXVI.

Dat. die 30. Martii 1765.
Anno VII

Statuta Collegii Patronorum causarum S. Palatii Apostolici confirmantur, novaque privilegia eidem Collegio elargiuntur.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Procurum.

§. 1. Superni dispositione consilii, quo celestia pariter, ac terrena omnia providentissime gubernantur, in sublimi Apostolicae dignitatis fastigio. meritis, licet imparibus, collocati, inter multiplices Pastoralis Nostrae vigilantiae curas, illam praecipue in mente gerimus, ut praedecessorum Nostrorum vestigia sectantes, Almae Nostrae Urbis officia a viris fide, et idoneitate conspicuis exercentur, eosque pro meritis singulos remunerando, liberalibus gratiarum, et privilegiorum muneribus confovemus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Collegii huius iura antiquissima instituta, et immutata sunt, per quae, quoad illud spectant, conservantur.

§. 2. Collegium quidem Patronorum causarum Palatii Nostri Apostolici compositum ex claris viris, ac doctrina viris ex universo Procuratorum huius Almae Urbis coetu selectis, quibus non solum coram maioribus Iudicibus litigantium iura, praesertim miserabilium personarum exponere, ac tueri, sed etiam coram Nobis, et Venerabilibus Nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus majores causas perorare concessum est, illustria suae institutionis exordia ab antiquissimis temporibus repetere videtur. Nam rec. mem. Innocentius II. qui in hanc Apostolicam Sedem Anno Domini MCXXX. invitus assumptus est, annum stipendium, siue honorarium Iudicibus Advocatis, vel Patronis Romanae Urbis, de Camera sua constituisse traditur eorum fide solemni iuramento adstricta in haec verba. Ego etc. placita, vel negotia Romanorum, in quibus Advocatus ero, vel Patronus, Romanos malitiose non impugnabo, vel defendam, sed pro conscientia a Deo mihi praestita secundum Constitutiones, et leges, ac bonos mores ea tractabo, et postquam iustitia de iisdem causis a me cognita fuerit, si requisitus

fuero, Iudicibus patefaciam, et eis in ipso iudicio assensum meum adhibebo, pretium exinde non accipiam, nec per me, nec per interpositam personam suscipi permittam; et si susceptum fuerit, postquam scivero, infra quindecim dies illud reddi faciam; et patrocinium meum alicui habenti causam, si ab eo rogatus fuero, malo studio non negabo.

§. 3. Postea autem longo temporis spatio elapso, ut asseritur, recol. memoriae Paulus Papa III. similiter praedecessor Noster, animum suum attendens ad eorumdem Patronorum merita, qualitates, et labores, quos tam pro publicis, quam pro privatis negotiis impendere solent, per literas suas in forma motus proprii Anno MDXXXVIII. expeditas, iidem Collegio, et Procuratoribus, ut in Capella Pontificia dicti Collegii deputati tantum, in quolibet vero actu publico, ac processionibus publicis totum Collegium, et Procuratores omnes dicti Collegii matriculati tantum, post Advocatos Consistoriales locum habere possent, concessit, et impertivit.

§. 4. Subinde vero huiusmodi Patronorum coetum, qui antea receptitius erat, ad solos tantum viginti quatuor causas Patronos reductum, in justum; ac legitimum Collegium cum insigniis, ac omnibus iuribus Collegialibus fel. record. Paulus Papa V. iidem praedecessor Noster Apostolica auctoritate erexit erectumque declaravit, et illius insuper statuta, stylos, usus, et consuetudines, quae pro temporum, ac negotiorum qualitate, reformatione. et mutatione indigebant, a bonae memoriae Joanne Baptista Coccino ejusdem Palatii tunc Auditore, et Decano correctas, atque emendatas eadem auctoritate confirmavit, et approbavit; eos vero, qui in huiusmodi Collegium jam adscripti essent, et in futurum adscriberentur, quampluribus gratis, favoribus. et privilegiis idem Paulus praedecessor cumulare voluit, atque idcirco illos habiles, et idoneos ad patrocinium suum exhibendum, tam in causis Rotalibus, quam in coeteris quibuscvis negotiis absque alio examine, et approbatione declaravit; Mantelli, ac Bireti usum in signum emeritae praerogativae concessit, aliaque nonnulla indulsit. et elargitus est.

Paulus III. concessit Patronis de Collegio, locum in Pontificia Capella, atque in Publicis Processionibus post Advocatos Consistoriales.

Paulus V. coetum Patronorum qui antea receptitius erat, in numerum coarctavit, ex viginti quatuor selectioribus Patronis compositum et illius Statuta approbavit.

Reverentiarum officia, et privilegia, quibus Collegium idem doctores Romanis Pontificibus.

§. 5. Nuper autem idem Collegium, et dilecti filii Patroni causarum Palatii Nostri illud componentes exponi Nobis fecerunt, quod jam pridem etiam ab aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostri Collegium huiusmodi Patronorum speciali Apostolice beneficentiae, et benignitatis intuitu, et consideratione dignum habitum est, eorumque opera adhibita in gravioribus etiam negotiis, illis insuper multoties commissa fuit tutela, ac patrocinium in causis plerumque pauperum, eorumque defensio sine ullo emolumento, atque ulla spe lucri juxta laudabile institutum ejusdem Collegii ab ipsis suscepta est, et quod semper anteactis temporibus ex eorum numero, qui adscripti in eo reperiebantur, selectus fuit a Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostri tum Commissarius Camerae Apostolicae, et Praefectus vacationibus per obitum Datariae Apostolicae, tum Locumtenens Civilis Tribunalis Gubernii hujus Almae Nostrae Urbis, praeter alia quoque officia plerumque in ipsos collata.

Antiqua hujus Collegii statuta reformata esse, et novaeque consilia.

§. 6. Verum quum propter nonnullarum circumstantiarum mutationem, mutantum quoque, ac necessario reformandum esse dicti exponentes, rebus omnibus diligenter perpensis, et consideratis, putaverint eorum Statutum, praesertim in iis Capitulis, quae executioni nunc demandari non possunt eo modo, quo in illis praescriptum reperitur, propterea ordinationes, provisiones, constitutiones, usus, consuetudines, praecepta, statuta in eo contenta, consilio, et assensu Venerabilis Fratris Urbani tunc temporis Palatii Apostolici Auditoris, et Decani, ac modo Firmani Praesulis reformata, mutata, correctae fuerint in hunc, qui sequitur, modum, videlicet.

CAPUT I.

De concernentibus Religionem.

• Quoniam quae attinet ad fidem, et Religionem Christianam, ea omnia, quae Sancta Mater Ecclesia docet, et mandat, profiteri intendimus. Nos Sacri Apostolici Palatii

Tunc statutorum reformationem.

causarum Patroni de Collegio, quod tamquam justitiae ministrum institutum est sub auspicio Beati Michaelis Archangeli, coelestis etiam justitiae ministri, statumus, et ordinamus, ut annis singulis die festo dedicationis ejusdem, Sacrum solemne in Ecclesia Archigymnasii Sapientiae de more celebretur, ad quod convocentur Sacri Palatii Apostolici Reverendi Patres Domini Auditores, nec non Domini Concistorialis Aulae, ac coeteri Romanae Curiae Advocati. Item, quod in funere cujuscumque Collegae debeant per Cappellanum omnes de Collegio convocari, iisque debeant distribui Candela cereae, prout hactenus est consuetum, et quod uno die infra mensem tunc proximum debeant collegialiter celebrari exequiae particulares pro tali defuncto in nostri Collegii Cappella, et singulis annis infra hebdomadam diei, quo per Sanctam Matrem Ecclesiam celebratur generalis commemoratio Defunctorum, sicuti ante hac est observatum. Qui vero sine legitima causa praedictis Functionibus non adfuerit, aureum unum dictae Cappellae ipsius Collegii applicandum, in singulas vices pendat, et si in eo solvendo fuerit contumax, mulctetur ulterius arbitrio Dominorum Deputatorum.

CAPUT II.

De requisitis pro ingressu.

• Nemo in nostrum Collegium recipiatur nisi sequentibus polleat requisitis. Primum omnium optimam famam, integrum nomen, fidem incorruptam, atque honestatem, maxime in exercitio muneris, praeseferat. Sit insuper puris, honestisque natalibus ortus; tum in utroque jure graduatus in aliqua publica Universitate juxta Constitutionem S. M. Benedicti XIV. Praeterea in albo Procuratorum Rotalium descriptus, saltem a quinquennio, et in officio laudabiliter versatus, abstinendo se a cujuscumque apud acta Procuratoris exercitio, quod est proprium sollicitatoris. Postremo Domum instructam habeat, sese, et Familiam honorifice exhibeat; atque constet, quod Congregationi Sancti Ivo-

nia nomen dederit, et defensionis causarum miserabilium personarum juxta illius pium institutum prae viribus operam praestiterit.

CAPUT III.

De forma admissionis.

* Quotiescumque ad implendum nomen XXIV. Patronorum nostri Collegii a S. Me. Paulo V. praefinitum, opus fuerit ad novam admissionem devenire, Decanus speciale in id Collegium rogat in solita Archigymnasii Sapientiae Aula, initaque ex pluralitate suffragiorum deliberatione de facienda nova admissione, statim mandabitur Secretario, ut supplices concurrentium libellos cum necessariis requisitis recipiat. Qui enim prius non supplicaverit, susceque idoneitatis documenta non exhibuerit, eam inter Collegiales adlegi, cooptarique posse, tum laudabilis huc usque servata consuetudo, tum vetustiora etiam prohibent statuta. Mox in eodem Collegio, nulla interposita mora, duo Scrutatores deputentur, quorum officium sit de vita, moribus, honestate, coeterisque qualitatibus omnium concurrentium secretas, veridicasque informationes conquirere, et eas omnibus Collegiis fideliter pandere in sequenti Congregatione specialiter intimanda, in qua, post eorum relationem, fiat electio. In hac autem perageoda, liberum sit Collegio ubi praesertim supplicantium multitudo affluit, alios negligere, sc. praeterire, qui pro ea vice, vel ratione aetatis, vel aliis de causis posthabendi videantur, et ad certos quodammodo Candidatos electionem cobibere. Hi vero seriatim juxta Doctoratus antiquiurritatem, ne ulli fiat injuria, secreto scrutinio subjiciantur, distributisque pillulis diversicoloribus, quarum alba includat, oigra vero excludat, Decanus, et Secretarius vota, quae unusquisque secreto in Pixidem retulerit, coram omnibus luce palam enumerent, et idem Secretarius io folio resolutionum Collegii accurate describat, absoluteque scrutinio, et facta collatione numeri ad numerum, et personae ad personam, dummodo suffragia favorabilia sint supra medietatem

intervenientium, illi erunt renunciandi legitime electi, et in Collegium cooptati, quibus votorum pluralitas suffragabitur. His peractis, deputentur in eodem Collegio ex senioribus duo examinatores; munusque erit Secretarii, primum omnium, Illustrissimum, et Reverendissimum dominum Sacrae Rotae Decanum certiorari facere de sequuta jam elactione, eumque deprecari, ut certam diem praestituit examinis admittendorum: inde per Capellanum admonere curabit noviter electos, ut die proxime sequenti coram Collegii Decano sese praesentent, a quo sequunt ipsorum electionem, seu destinationem melius resciant, mandatum recipient de agenda singulis Collegis gratiarum actione, et simul admonebuntur, qua die, et hora comparere debebunt coram Illustrissimo, et Reverendissimo Domino Sacrae Rotae Decano, ubi praesentibus examinatoribus deputatis, et Secretario nostri Collegii, assignabitur unicuique explicanda, more magistrali, intra viginquatuor horarum spatium, una ex decretalibus, quae aperto libro, forte se obtulerit. Hinc in sequente die, eandem hora adesse teneantur admittendi coram praedictis Illustrissimo, et Reverendissimo Domino Sacrae Rotae Decano, examinatoribus, et Secretario, assignatamque sibi decretalem magistraliter explanare, et argumentis demum, tum in jure, tum in praxi respondere, quae singulis examinatoribus, et ab ipso etiam Sacrae Rotae Decano, si ei libuerit, proponentur. Facta explicatione, et examine, comperitque idoneitate admittendorum, formalis tandem subsequatur admissio altera die per Illustrissimum, et Reverendissimum Sacrae Rotae Decanum praescribenda, in qua apud eundem universum Collegium cogetur, ibique a Secretario Collegii introducti iis, qui de novo admitti debent, geneflexi, Fidei professionem emittant, iurentque in verba infrascriptae formae, praestitoque Juramento, recipiantur a Dominis Collegis ad osculum pacis, sintque deinceps de Collegio, et describatur in matricula eorum nomen, cognomen, et patria, ut sese probare Collegiales, haberi que tales ab omnibus possint, at valeant.

CAPUT IV.

Formula iuramenti.

• Ego N. iuro, quod ab hac hora in antea, partes, quarum patrocinium suscepero, fideliter, ac sine tergiversatione aliqua pro iustitiis adjuvare conabor, quidquid verum, iustumque existimavero clientibus meis consulere studebo, causas improbas scienter non recipiam, et si quas recepero, quae mihi iustae in principio visae fuerint, in progressu autem apparuerint injustae, et ab illarum prosecutione desistant, clientibus meis persuadere curabo, sin minus ab eorum patrocinio in causis huiusmodi me ipsum absolute removebo: monitis, et praecaptis Collegii, et Officialium ejus in his, quae ad ipsum Collegium spectant, bona fide parere studebo, ipsiusque Collegii statuta huiusmodi observabo, et secreta non revelabo, sic me Deus adjuvet, et haec sancta Dei Evangelia. •

CAPUT V.

De numero Officialium.

• Et quoniam necessarium est, ut sint aliqui certi, qui res ipsius Collegii particulariter intelligant, procurent, et ministrent, idcirco statuimus, quod continue juxta formam inferius adnotatam deputentur, et sint inscripti Officiales, videlicet duo Deputati, duo Defensores, Thesaurarius unus, et Cappellanus unus, qui tamen non sit de numero Collegialium. •

CAPUT VI.

De Congregatione, illiusque intimatione.

• Quod ordinaria Congregatio de mandato Perani praedicti Collegii, seu praefatorum Deputatorum, vel eis absentibus, aut impeditis, de mandato antiquioris Collegae in Urbe praesentis, fiat singulis mensibus, et diebus ex uno primae hebdomadae mensis. Fiant etiam Congregationes extraordinariae secundum necessitatis urgentiam, et Cappellanus pro die, hora, et loco per alterum

praefatorum statuendis, omnibus Collegialibus, quos intra moenia Urbis habitare sciverit, personaliter, aut domi dimissa cedula intimet horam, diem, et locum futurae Congregationis, in Congregatione autem mensis Januarii sorte extrahantur ex Pixide Officiales pro anno futuro: Neque absentium ulla habeatur ratio, deputatusque extractos ad unum officium, pro illo anno non admittatur ad aliud, exceptis muneribus Thesaurarii, et Secretarii, quae uni, eidemque Collegiali conferri volumus. In facendis autem suffragiis, nisi omnes viva voce concordare fuerint, praestentur vota per pillolas, excepta Officialium creatione, quam sorte omnino fieri volumus, quae, et sine contentione fiant mandamus, tres Pixides confici, in quarum unaquaque scribantur nomina omnium Collegiarum, et inscribantur unus pro Deputatis, altera pro Defensoribus, et reliqua pro Thesaurario: et adveniente necessitate (postquam omnes extracti fuerint) refectionis Pixidum, eligantur duo ex Collegio, qui una cum Deputatis ipsas Pixides fideliter innovent, et conficiant, sique refectione apud Thesaurarium asservantur: si quispiam vero ex Collegiis impeditus fuerit aliquo impedimento per Collegium approbando, quominus ad praefatos Congregationes accedat, teneatur excusatorem transmittere, et de tali impedimento Collegium certius reddere, antequam hora Congregationis adveniat, sin minus pro quolibet vice, poenae nomine scutum unum auri, Cappellae usus applicandum in manibus Thesaurarii omnino, et irremissibiliter solvere teneatur. •

CAPUT VII.

De Deputatis.

• Deputati sint duo, qui teneantur iura, et praerogativa decus, et honorem Collegii tueri, et contra Collegas de aliquo delicto, praesertim (quod absit) contra formam supradicti iuramenti, a defensoribus delatos, seu alias diffamatos extrajudicialiter procedere, et tandem pro utilitate, vel necessitate Collegii possint etiam de eodem Collegio, ac etiam ipsi Cappellano sub poenis si-

hi bene visis, et Cappellae applicandis praecipere, et poenas ipsas omnibus juris, et facti remediis exigere. *

CAPUT VIII.

De Defensoribus.

* Defensores similiter sint duo, et extrahantur, sicut est supra dictum, teneanturque et debeant res, et negotia Collegii, prout eorum officii nomen sonat, defendere, praesertim in iudicio, et per alios defendi, patrocinarique curare, et facere, ac de vita, et moribus Collegarum, maxime circa legalitatem, et fidelitatem patrocinii diligenter perquirere: Et si quem contra formam praestiti iuramenti aliquid fecisse comperint, id sedulo Deputatis (ad hoc, ut quidquid circa hoc fieri expediat, deliberare possint) deferant, assistantque ipsis Deputatis in negotiis Collegii, procurentque, exequantur, et faciant, quae sibi a Deputatis pro interesse Collegii fuerint injuncta. *

CAPUT IX.

De Thesaurario, et Secretario.

* Thesaurarius sit unus, et creetur, sicut est supradictum, teneatque unum librum, in quo adnotet omnia emolumenta, redditus, et proventus, nec non sumptus, et expensas Collegii, conservetque privilegia, sigillum, pecunias, et alia mobilia ipsius Collegii: nec non, et quascumque alias scripturas, arcamque, seu capsam ipsius Collegii cum mobilibus, et scripturis huiusmodi in inventario publico describendas, et in fine officii de introitibus, et exitibus novis Deputatis reddere rationem, librosque rationum cum reliquis, ac etiam mobilia, et scripturas juxta inventarium praedictum, et capsam, seu arcam praedictam, et illius clavem restituere teneantur, sumptus autem, per se ipsum nullos facere possit, sed tantummodo quoties, et quanto id sibi Deputati mandabunt per mandatum in scriptis factum, et per praefatos Deputatos subscriptum: itidem Thesaurarius

munere quoque Secretarii fungatur, quocirca habeat ulterius alium librum, in quo singula decreta, quae in Congregationibus fient, manu propria adnotet, nec cuiquam pandat, aut revelet, nisi de mandato ipsius Collegii. *

CAPUT X.

De Cappellano.

* Cappellanus sit unus extra Collegium, Sacerdotali caractere insignitus, et creetur in Congregatione generali per suffragia, teneaturque Dominis Deputatis, et aliis Officialibus assistere, Congregationes generales, vel particulares, et alias concurrentias Collegii, prout sibi impositum fuerit, omnibus Collegialibus in Urbe existentibus personaliter, si poterit, sin minus domi dimissa copia cedulae intimare, et habeat pro suo salario, quod sibi fuerit ex conventionie promissum. *

CAPUT XI.

De Patrocinio pauperibus exhibendo.

* Quotiescumque habebitur generalis Congregatio, sive ordinaria, sive extraordinaria, non discedent e loco Collegae, quin prius Cappellanus diligenter perquirat, an praeforibus stent Pauperes aliqui, patrocinio in propriis causis egeantes, et si stare compererit, illos introducat, vel eorum preces exponat, et si Pauper sibi aliquem ex Collegis delegerit, sive, ut pro eo scribat in facto, sive in iure, ille sic delectus, sin minus, quem Collegium per turnum deputaverit, omnino (cessante legitima excusatione per Collegium expresse approbata) onus patrocinandi pro eo suscipiat, et gratis pro amore Dei usque ad finem causae praestet: nec minimum quidpiam ab eo etiam sponte dante, seu etiam, finita causa dare volente, accipiat. *

CAPUT XII.

De Patronis in iure scribentibus.

* Si quispiam ex Collegis, aut simul, aut seorsim voluerit pure, et simpliciter ex

jure respondere, et super alienis facti informationibus scribere, quod in Romana Curia peculiari nomine Advocatum agere nuncupatur id aequè possit pro sui libito.

CAPUT XIII.

De iis, qui quod in aliquo deliquerint delati, aut diffamati fuerint.

• Si quis Collegarum (quod absit) circa unum quodlibet ex compræhensis in supradicta juramenti formula, secus ac sponderit, egisse, ac propterea dejurasse, aut de aliquo alio quocumque crimine infamiam irrogante culpabilis esse, sive per Defensores (ad quorum præcipue officium hoc spectare volumus) sive per alium quemcumque, non tamen malevolum, sed fide dignum delatus, aut præviis legitimis indicibus diffamatus, repertus fuerit, Domini Deputati, quorum conscientia de hoc omerata existat, illi, postquam ad eos, seu eorum alterum delatio, vel diffamatio hujusmodi pervenerit, eundem sic delatum, vel diffamatum ad se vocatum dehita cum modestia moneant, ut in tunc proxima Congregatione sub poena cancellationis de matricula, ac perpetuæ exclusionis ab ipso Collegio compareat personaliter, et de ascripto sibi delicto clavis probationibus se purget. Quod si ille in eadem Congregatione comparere contumaciter cessaverit, vel comparens, ut præfertur, non se purgaverit, et innocentiam suam non probaverit, illico in conspectu totius Collegii tanquam morbida pecus de matricula cancelletur, et de Collegio penitus, et in perpetuum excludatur, sitque quoad ipsos Collegas de coetere alienus, et extra commercium. Et si quis ex Collegis postea unquam pro illo recipiendo verba fecerit, ille similiter ipso facto sit Collegii commercio privatus, et ab ipso Collegio in perpetuum exclusus, et si contingat, Deputatus, vel Defensores, aut utrosque, fore circa præmissa negligentes si quidem negligentia fuerit in solis Deputatis, tunc liceat Defensoribus, ut supra referre; si vero utrique negligentibus fuerint, liceat, siveque juramenti religione

teneatur unusquisque ex Collegis in proxima Congregatione referre, ut Congregatio ipsa, objurgatis (ut par erit) de negligentia sua Deputatis, et Defensoribus, prout expedire videbitur, provideat.

CAPUT XIV.

De styliis privatim non subscribendis.

• Nullus de Collegio post hac attestatio- ni, seu fidei per quemcumque, aut quos- cumque super stylo Palatii, aut Romanæ Curiae factæ subscribere audeat; quando vero contigerit Collegium super stylo hujus- modi in concernentibus eorum officium con- suli, illud consueto more congregetur, et omnium suffragia excipiantur, nec aliter at- testationes aliquæ super stylo formentur, et concedantur, quæ ulterius registrari debeant per Dominum Thesaurarium in libro Decre- torum Collegii ad perpetuam memoriam, ne amplius ea de re postea dubitetur.

CAPUT XV.

De inventario rerum, et scripturarum Collegii, et illarum custodia.

• Omnes, et singulæ res, jura, et scri- pturæ Collegii, vel ad illud quoquo modo pertinentes in consueto Archivio, seu capsâ custodiantur, una cum inventario illarum. Archivium autem, seu capsâ prædictâ dua- bus clavibus claudatur, quarum altera penes antiquiorem ex Deputatis, et alia penes The- saurarium cum libro supradicto, et sigilla asservetur, et quandocumque contigerit inde extrahi scripturas aliquas; adnotabitur in postremo ejusdem Inventarii folio, curabit- que Thesaurarius quamprimum illas reporta- ri, similiterque repositionem in eodem fo- lio adnotabit, et horum præcipue Thesaurari- us in fine sui officii successori suo ratio- nem exponet.

§. 7. Cum autem, sicuti eadem expositio subjungebat, ipsi exponentes, quo reforma- tiones, mutationes, ordinationes, provisio- nes, præcepta, et statuta hujusmodi firmius

Preces por-
rectæ pro
confirmatio-
ne relationum
statutorum,
notorumque

præ-
vilegio-
rum consue-
tudo.

subsistant, et serventur exactius, Apostolice confirmationis Nostræ patrocinio communi plurimum desiderent, ac præterea Nobis humiliter supplicari fecerint, ut in posterum non solum munera Commissarii Camerae Apostolicæ, et præfecti vacationibus per obitum Datariae Apostolicæ, ac Locumtenentis civilis Tribunalis Gubernii Urbis usque adhuc demandata, et commissa in præfatum Patronorum Collegium adscriptis, sed etiam ut alia Nostræ Romanæ Curiae officia arbitrio, et paterna providentia Nostra designanda semper iisdem conferre, et aliam aliquam prærogativam, et habitus distinctionem, privilegiorumque jam obtentorum confirmationem concedere, et in præmissis opportune providere, et ut infra. indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

Pontifex sta-
tuta de ovo
condita con-
firmat, et
appellat.

§. 8. Nos igitur, qui dictum Collegium in bonum, et utilitatem publicam magis magisque florere propensis desideramus affectibus; ipsorum exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præinserta statuta, leges, provisiones, usus; consuetudines, mutationes, et reformationes, omniaque, et singula in eis contenta, et expressa, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque perpetuae, et irrefragabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenireint, amplissime supplemus, ac sanamus.

Peculiaris
munia desi-
gnat, quæ
Patronis
tantummodo
huius Colle-
gii conferen-
da in poste-
rius erunt.

§. 9. Insuper, ut munera tum Commissarii Generalis Camerae Apostolicæ, tum Præfecti vacationibus per obitum Datariae Apostolicæ, tum Locumtenentis Civilis Tribunalis Gubernii, tum Secretarii, seu Administratoris Locorum Montium, tum trium

Procuratorum dictæ Camerae Apostolicæ, tum denique Fiscalis Fabricæ Sancti Petri, nulli alii, præterquam alicui ex dicto Collegio Patronorum Palatii Apostolici perpetuis futuris temporibus concedi, demandari, et committi umquam debere, eadem Apostolica auctoritate, tenore præsentium decernimus, constituimus, præcipimus, et jubemus.

§. 10. Præterea specialis favore gratiæ præfatum Collegium, atque eos, qui in illud relati sunt, eorumque successores decorare volentes, non modo insignia, habitus quoque formam, quibus ante hac usi sunt, verum quoque Eretum, quod alias eisdem a san. me. Paulo V. prædecessore Nostrum concessum fuerat perpetuo eos habere, et retinere, ac insuper honoris gratia fasciam quoque nigri coloris imposterum deferre, et gestare posse, pari auctoritate, et tenore concedimus, et indulgemus.

Nec non ha-
bitum, et in-
signia con-
cedit ab hisce
Patronis per-
fructuata.

§. 11. Decernentes, easdem præsentibus literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquo jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, præ eminentiæ, vel dignitatis existant, sive alias specifica, et individua mentione, et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causas, propter quas easdem præsentibus emanaverint, adductas, verificatas, vel sufficienter aut illo modo justificatas fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, ac formali, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas, appellationis oris, restitutionis in integrum, aliunde quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut se juvare illo modo posse; sed ipsas præsentibus literas semper firmas, validas, et efficaces

Clausula su-
biata, et de-
cretum irre-
tina.

existere, et fore, ac dicto Collegio, et Patronis pro tempore existentibus in omnibus, et per omnia etiam perpetuo suffragari, ipsumque Collegium ad verificationem, seu justificationem praemissorum, vel partis eorum minime teneri, aut illo modo quacumque auctoritate compelli debere, sed easdem et in eis contenta quaecumque ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, et inconcusse servari; sicque et non aliter in praemissis censi, atque ita per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos, etiam censarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Lateris Legatos, et Apostolicae Sedis praefatos Nuntios, aliosve quoslibet quacumque praeminentia, ac potestate fungentes, et functuros, sublata eia, et eorum cuilibet aliter iudicandi, et interpretandi facultate, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Facilius
dispositum
pro promotione
litterarum
romanaeque
fuerit.*

§. 12. Quocirca Venerabili Fratri Nostro Henrico Episcopo Tusculano Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Vire-Cancellario, et dilecto Filio Nostro Carolo Nostro secundum carnem ex Fratre germano Nepoti, ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Camerario, nec non Venerabili Fratri Nicolao Archiepiscopo Mitilensi censarum Curiae Camerae Nostrae Apostolicae Auditori Generali, eorumque pro tempore in officiis hujusmodi successoribus, per hanc Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alios, seu alium auctoritate Nostra praefatis Palatii Apostolici censarum Patronis, eorumque Collegio in praemissis omnibus, et singulis efficacis defensionis praesidio assistant, faciantque eos, et eorum singulos, quoties pro ipsorum parte super hoc fuerint requisiti, omnibus, et singulis praefatis pacifice frui, et gaudere, non permittentes eos, et eorum aliquem per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, inquietari, aut impediri. Contra-dictores quoslibet ejusdemque status, gradus, et ordinis, dignitatis, vel praecimen-

tiae fuerint, per censuras Ecclesiasticas, et pecuniarias poenas, aliqua opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

§. 13. Non obstantibus Nostrae, et Cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, nec non praemissis omnibus, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non quibusvis Almae Urbis Nostrae, Collegiorum quorumcumque, Tribunalium, Universitatum, nec non praedicti Palatii Apostolici causarum Patronorum Collegii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et Consuetudinibus etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, exemptionibus, et indultis etiam in corpore juris clausis, aut literis Apostolicis quibusvis personis specifica, et individua mentione dignis, et sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam clausulis, et decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, etiam de Apostolicae potentis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluribus confirmatis, approbatis, et innovatis, Quibus omnibus, et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et individua mentio, seu quaevis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, et occasiones praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et exactissime servatis, et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad praemissorum effectum plenissime, et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxx. Martii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

*Derogatio
contrarium.*

CDLXXV.

Numerus Consiliariorum Civitatis Velitri ex sexaginta ad quadraginta reducit, nec

*Dat. die 2.
Apr. 1765.
Anno VII.*

non tempus exercitii Magistraturae de trimestre, ad quadrimestre prorogatur.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Ne numerus
sexaginta
Consiliario-
rum Patri-
ciae originis
defecet in
Civitate Ve-
litrina, illius
pro Tempore
Gubernator,
anno
1746 passus,
ut novae Fa-
miliae hunc
sine origina-
lis Patri-
ciae alio inter-
veniente.

§. 1. Si aeternae fidei, et devotissimae affectus, quem dilecti filii Communitatis, et homines Civitatis Nostrae Veliternensis erga Nos, et hanc Saecularem Sedem gerere comprobantur, Nos inducit, ut eius specialis favore gratiae prosequamur. Exponi Nobis super fecerunt dilecti filii Consilium, et Priores, sive Conservatores, et Consiliarii ejusdem Civitatis Nostrae Veliternae, quod eorum publicum Consilium sexaginta viris constat ortis e Patriciae familiis, ex quibus plures, et praesentibus, et superioribus temporibus Fratres Milites Nobilium Equestrium Ordinum, atque etiam Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani prodierunt. Anno autem MDCCXLVI. ob aliquarum dictarum Familiarum extinctionem, eorumdem Consiliariorum numerus adeo diminctus est, ut cl. me. Thomas S. R. E. Cardinalis Rufus nuncupatus, et per id tempus Episcopus, et Gubernator praedictae Veliternae Civitatis animadvertens, quod publicis negotiis in ipsius Civitatis Consilio tractandis, et peragendis ob imminutum Consiliariorum numerum aliquod praepjudicium, vel detrimentum creari posset, per suas literas Consiliariis dictae Civitatis praecepit, ac mandavit, ut intra duorum mensium spatium tota idem Consilium Familias ejusdem Civitatis, etsi minime Nobiles, Civiles tamen, et debitae requisitis, ac qualitatibus praeditas adscriberent, et cooptarent quot inde Consilium eligi posset, qui necessarii essent ad compleendum sexaginta Consiliariorum numerum, qui per leges municipales, sive consuetudinem, sive per ordinationes a suis praedecessoribus Gubernatoribus factas, sive alias constitutas, ac definitas reperiebatur.

Quoniam Gu-
bernatorum
evolutionem
Benedictum
XIV. appro-
bavit, et passus
Consiliario-
rum nume-

§. 2. Quod subinde praeceptum non statutum hujusmodi, ac omnia deinceps illius vigore facta, et coacta, aut facienda et coacti-
enda ad ejusdem Episcopi, et Cardinalis supplicationem rec. mem. Benedictus XIV.

Benedecessor Noster per suas literas in simili forma Brevis sub die V. Julii Anno MDCCXLVI. expeditas, approbavit, et coconfirmavit, ac lasuper eidem Thomae Episcopo, et Cardinali commisit, ut suo Pontificio nomine, et Apostolica auctoritate mandaret, ac statueret, ut de cetero Consiliarii Civitatis praefatae semper sexaginta esse deberent, et eveniente alicujus ex sexaginta Consiliariis hujusmodi obitu, vel alias praescripto sexaginta Consiliariorum numero quomodocumque deficiente, intra terminum trium mensium aliquis alius Civis omnibus necessariis requisitis praeditus in locum Consilium praedicti, seu deficientis substitueretur, et subrogaretur; sin minus adscriptio, seu subrogatio hujusmodi ad Cardinalem Episcopum, et Gubernatorem pro tempore existentem ipso jure devolveretur, prout uberius in eisdem literis, quarum tenores praesentibus pro pleae, et sufficienter expressos, et insertos haberi volumus, continetur.

non semper
sexaginta no-
m. delere
conservari et
san. Famili-
arum ag-
gregatione,
et quos fac-
ris.

§. 3. Sed quoniam, ut eadem expositio subiungebat, postquam praememoratae litterae Benedicti Pontificis, et praedecessoris Nostri emanarant, tredecim Familiae Patriciae extinctione suat, et prope adeit, ut viginti aliae, ob defectum proles masculinae, quam primum deficiant, atque extinguantur, nec fieri possit, ut aliis Familiis in illarum locum adscriptis, et cooptatis, ex illis Civibus juxta praescriptum, seu legem in praedictis literis contentam, in locum defunctorum ad retinendum sexaginta Consiliariorum constitutum numerum, necessariis requisitis ornatu sufficiantur, ac subrogeantur, cum hujusmodi civilis Familiae in dicta Civitate in praesens omnino desint; adeo ut necesse foret populares, ac viles adscribere, et aggregare, non sive maxima Nobilitatis, ac apud odoris Civitatis praedictae damno, et detrimento: propterea Nobis humiliter supplicari fecerunt ut praescriptum numerum sexaginta Consiliariorum, ad quadraginta Consiliarios tantum redigere, et officium Priorum, seu Conservatorum, quod nunc a Consiliariis ad illud munus electis per trimestre geri, et administrari solet, alio mense addito ad quadrimestre tempus protrahere, atque alias id praemissis provi-

Sed ratione
postmodum
quoniam
Patriciae
Familiae,
prope po-
terat pro
extinctione
Consiliario-
rum ad nu-
merum qua-
draginta, et
provisum
esset: Ma-
gistratus
de transire
ad quadri-
mestre.

dere, et ut infra de benignitate Apostolica indulgere dignaremur.

Pontifex
precibus an-
tibus, et pro-
vis moderat-
ione litterarum
Benedicti
XIV.
Consiliario-
rum monu-
rum relictis,
et excois
Magistratu-
rae tempus
promissis.

§. 4. Nos igitur, qui omnes Christianifideles in visceribus charitatis complectimur, sed praecipue eos, qui temporali Nostra, et huius Apostolicae Sedis domino subditi sunt, speciali benevolentiae, ac providentiae intuitu respicimus, prosperam Civitatis, bominumque praedictorum regimini, et gubernio quantum cum Domino possumus, providere ejusque antiquo splendori, ac decori etiam in futurum servando consilare cupientes, ac Consiliarios, hominesque praedictos specialibus favoribus, et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliaque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quaevis de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes; et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilis fratris Nostri Caroli Alberti Guidoboni S. R. E. Cardinalis Cavalcchini nuncupati Episcopi Ostiensis, et Veliternensis, et Saerl S. R. E. Cardinalium Collegii Decani, et ejusdem Civitatis Nostrae Veliternae Gubernatoris, ad quem supplicem libellum huiusmodi, et preces in eo contentas expendendas, atque examinandas remisimus, consilio, ut publicum dictae Veliternae Civitatis Consilium, sive Senatus, quod juxta ejusdem Civitatis municipales leges, sive consuetudines, aut Ordinationes a Cardinalibus Episcopis, et Gubernatoribus pro tempore factas, et juxta praenominatas litteras Benedicti Praedecessoris Nostri in numero sexaginta Consiliarium nunc constitutum, ac praefinitum reperitur, in posterum ad quadraginta Consiliarios dumtaxat reducatur, et ex quadraginta viris Consiliariis compositum, et constitutum in posterum esse debeat: huiusmodi autem Consiliariorum numero quadragenarius fixo, et stabili, qui numerus etiam in aliis Nostri, et huius Apostolicae Sedis temporalis Status Civitatibus servatus, et retentus publicis negotiis tractandis, expediendisque sufficiens esse censetur, Priores, seu Conservatores de more, et juxta leges municipales, aut publica statuta, et consuetudinem deinceps electi, et in futurum eligen-

di, non per tres menses tantum, ut hactenus observatum est, sed per quatuor menses continuos munere suo fungantur, atque in eo gerendo perseverent atque permanent.

§. 5. Quotiescunque autem obeunte, vel deficiente aliquo ex dilectis Consiliariis, vel alia quacumque de causa contigerit, ut numerus ita constitutus, ac praefinitus quadraginta Consiliarium diminuat, intra spatium trium mensium aliquis alius Civis omnibus per leges statutarias dictae Civitatis, vel aliter praescriptis requisitis, et qualitatibus praeditus in locum praedefuncti, seu deficientis subrogari debeat, et reipsa subrogetur, seu inter Consiliarios praefatae Civitatis describatur, et cooptetur; alioquin dicto trium mensium tempore elapso, et adscriptioe, sive cooptatione huiusmodi pro locis vacantibus de aliis personis a Consilio ejusque Consiliariis faciendis minime sequuta, cooptatio, vel adscriptio novorum Consiliarium in locum deficientium, seu mortuorum ad S. R. E. Cardinalem ejusdem Civitatis Episcopum, et Gubernatorem pro tempore existentem, ipso jure pro eis tantum qualibet vice, et quoties id evenire contigerit, spectet, et spectare dignoscatur. Praeteres, ut omnes, at singulae personae sic, ut praefertur, jam adscriptae, et in futurum adscribendae omnibus privilegiis, praerogativis, praeminentiis, gratiis, et honoribus, quibus veteres Consiliarii Consilio huiusmodi tam de jure, usu, et consuetudine, quam aliis quomodolibet utantur, fruuntur, et gaudent, se uti, frui, et gaudere possunt, et poterunt in futurum, pari modo, et absque ulla prorsus differentia, uti, frui, et gaudere, nec non quaevis munera, et officia publica Civitatis praedictae consequi, et exercere, et ad eas assumi possint, et debeant, lisdem modo, et forma, quibus veteres Consiliarii, seu Familiae Patritiae illa consequuntur, atque exercent.

§. 6. Denique, ut per-adscriptiones, seu cooptationes novorum Civium Consiliarium in Consilium huiusmodi factas, seu pro tempore faciendas, nullum praepjudicium, vel minimum inferri, aut illatum unquam intelligatur Nobilitati earum Familiarum, quae de praesenti adscriptae reperiuntur, seu quae

Insuperque
omnes, ut
defunctis
aliquos ex
quadraginta
litteris com-
muni, alio
subrogando,
et adscriben-
do in alio
Patritiarum
sine.

Declarat per
nos adscrip-
tiones, et
nuptiales
nos, solum
prohibemus
illius cen-
sura debere
Nobilitate
adscriptorum
Familiarum,

in inscriptione in Militibus Ordinis.

Consilium hujusmodi constituent, et ab antiquo tempore constituere pergunt, pro obtinenda earum receptione, et admissione inter Fratres Milites Ordinum, sive Militum Equestrum, auctoritate Apostolica tenore praesentium volumus, declaramus, praecipimus, et constituimus.

Clamulis notata, et decretum irrita.

§. 7. Decernentes praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet etiam speciali nota, et expressione digni in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea citati, vocati, et auditi, neque causae, propter quod eadem praesentes emanarunt sufficienter adductae, et justificatae fuerint, aut ex alia quacumque, quantumvis juridica, legitima, et privilegiata causa, colore, et praetextu, etiam enormis, et enormissimae laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, ac substantiali defectu notari, impugnari, retractari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium, intentari, vel impetrari, seu impetrato, et obtento quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se jurare ullatenus posse; sed ipsas praesentes literas, et in eis contenta hujusmodi semper firma,

valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, praesertim supramemoratis literis Benedicti XIV. praedecessoris Nostri, nec non dictae Civitatis, illiusque Consilii etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 11. Aprilis MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Derogatio contrariis rom.

FINIS ANNI SEPTIMI.

ANNO OCTAVO

CDLXXVIII.

Die. de 10.
Julii 1785.
Anno VIII.

Rectori, et Decanis quatuor facultatum Universitatis Coloniensis renovatur indultum nominandi ad Canonicatus et Praebendas, additis specialibus declarationibus, et reservationibus.

Dilectis Filiis Nobilibus Viris Consulibus,
et Senatui Civitatis, et Reipublicae
Coloniensis.

Clemens PP. XIII.

Dilecti Fili Nobiles Viri
salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Re-feratur origi-
ne huius in-
dulti, et
quod progressus
sit.

§. 1. Alias piae mem. Paulo Papa V. praedecessori Nostro pro parte Vestra exposito, quod pridem fel. rec. Clemens Papa VIII. similiter praedecessor Noster, cum arripisset, quod antea rec. mem. Paulus Papa IV. etiam praedecessor Noster rectis tunc expressis rausis adductus Bertori, et Decanis quatuor facultatum, videlicet Theologiae, Juridicae, Medicinae, et Artium, quae consistit in tribus Gymnasiis, Montano, Laurentiano, et trium Coronarum Universitatis studii generalis Coloniensis, consilii illius facultatis, ex qua persona naminanda esset, Apostolica auctoritate indolserat, ut cum provisoribus ejusdem Universitatis personas assumere possent in eadem Universitate promotas, ac in publicis Scholis Regentes, et lecturas, quas ipsi Rector, et Decani, ac provisorios praestito juramento unanimi consilio illius facultatis, in qua legerent, vel legere deberent, ad id more solito congregati idoneas, et Catholicas esse, ac ad laudem, et fructum studiorum profiteri posse cognoscere, easque

dilectis filiis majoris, et aliarum Ecclesiarum dictae Civitatis Capitulis, ad quae Canonici, et Praebendarum, in eisdem Ecclesiis consistentium collatio, provisio, praesentatio, electio, institutio, seu quaevis alia dispositio communiter, vel divisa, aut alias quomodolibet pertineret, dictae videlicet majoris, ac S. Gereonis Coloniensis ad Presbyterales tantum, ad reliquos vero aliarum Ecclesiarum Canonicatus, et Praebendas, qui inde ad triennium tunc venturum in singulis Martii, Julii, et Novembris mensibus Sedl Apostolicae per concordata Germaniae cum ipsa Sede inita reservatis vacassent, nominare valerent eos, ad quos illorum collatio, provisio, praesentatio, electio, et dispositio hujusmodi spectaret.

§. 2. Et deinde dictum triennium semel atque iterum piae mem. Pius Papa IV., et Pius V. etiam praedecessores Nostri ad simile triennium prorogaverunt, et Indultum praedictum etiam ad majorem post Pontificalem, et principales, aliasque dignitates, personatus, administrationes, et officia etiam curata, nec non Vicarias, et Cappellanias perpetuas majoris Collegiarum, aliarumque Ecclesiarum Coloniensis, quae in praedictis mensibus intra ipsum tempus vacarent, ampliaverant, et successive rec. mem. Gregorius Papa XIII. similiter praedecessor Noster terminum a praedicto Pio V. praedecessore prorogatum, vel concessum ad aliud triennium primo, et subinde ad quinquennium alias juxta formam litterarum Indulti Pauli IV. praedecessoris praedicti dumtaxat extenderat, vel etiam concesserat, et deinde idem quinquennium ab eo prorogatum, vel concessum, ad aliud quinquennium ab illius fine numerandum extenderat, et ampliaverat; si vero lapsus esset novum quinquennium bu-

Quamplurimum
Indulti Prae-
dicti indulti
tunc prae-
rogaverunt, et
ampliaverunt.

jusmodi, ad hoc, ut praedicto novo quinquennio durante Rector, Decani, et Provisores praedicti, ab Presbyterales majoris, et S. Gereonis tantum, ad omnes vero alios reliquarum Ecclesiarum Coloniaensis Canonici, et Praebendas dumtaxat personas nominare possent, de novo concesserat.

Scilicet V. vicarius praedictorum praedictorum, et decanatus.

§. 3. Et successive similis mem. Sixtus Papi V. et praedecessor Noster quinquennium ab eodem Gregorio ultimo prorogatum, seu concessum ad quadriennium a fine ultimo prorogati, seu concessi quinquennii hujusmodi inchoandum extenderat, et ampliaverat; si vero lapsus esset novum quadriennium hujusmodi, ad hoc ut, ipso durante, Rector, Decani, et Provisores ad Presbyterales majoris, et S. Gereonis, ad omnes vero alios reliquarum Ecclesiarum Coloniaensis Canonici, et Praebendas dumtaxat, qui interim in aliquo ex tribus mensibus praedictis extra Romanam Curiam vacarent, et alias juxta formam, et tenorem litterarum Pauli praedecessoris praedicti tantum personas, ut praefertur, qualificatas nominare, et alias prout in literis dicti Pauli IV. praedecessoris contenta facere possent, indulserrat, ita tamen, ut personae sic nominatae intra sex menses a die provisionis, collationis, seu atterius cujusvis dispositionis de dictis Canonici, et Praebendis in vim nominationis hujusmodi factae numerandos novae provisiones de eisdem Canonici, et Praebendis a dicta Sede pter, et litteras Apostolicas sub plumbio in totum expedire, ac jura Camerae Apostolicae, et aliis propterea debita persolvere omnino tenerentur, et nisi praemissa adimplerent, ipso semestre elapso iidem Canonici, et Praebendae vacarent eo ipso, et sic vacantes per Sedem Apostolicam dumtaxat aliis quibuscumque personis conferri libere possent.

Provisionem suam, ut omnes quibus a Sede apostolica facultas ordinatur Catholicorum fidei promotionem emendationem quod omnia tenebantur.

§. 4. Volens, ut Rector, et alii hujusmodi jura nominandi habentes sive Ecclesiastici, sive laici forent, fidem Catholicam juxta articulos ab eadem Sede propositos in manibus Archiepiscopi, seu officialis Coloniaensis pro tempore existentis annis singulis profiteri tenerentur, alioquin nominationes ab eis faciendae, et inde sequuta omnia, nullius

essent roboris, vel momenti, ipse etiam Clemens praedecessor, certis tum expressis de causis, tempus quadriennii per dictum Sixtum praedecessorem prorogati, seu de novo concessi, de consilio tunc existentium S. R. E. Cardinalium Congregationis Germanicae bis ad aliud quinquennium extenderat. et prorogaverat, et quatenus lapsus esset, idem indultum de novo concesserat, juxta formam litterarum Pauli IV. praedecessoris praedicti, ita tamen, ut prioris indulti hujusmodi prorogatio, seu concessio non extenderetur ad Canonici, et Praebendas Ecclesiae Metropolitanae, quam aliarum Ecclesiarum omnium dictae Civitatis etiam ad alios, qui in illa, quam Coloniaensis Academia gradum suscepissent, illud extensum esse voluerat, ac extenderat, et ampliaverat, volens, et inhibens, si aliquis nominatus, beneficium, ad quod nominatus fuisset, resignare vellet, ne ullo modo nisi in manibus Romani Pontificis, aut Nuncii Apostolici in dicta Civitate Coloniaensi pro tempore degentis hujusmodi beneficium ad favorem aliterius a Rectore, et Decanis praedictis nominandi, nec per resignationem illud, nec per permutationem dimittere posset, quodque nonnisi servato inter competitorum concursu a Sacro Concilio Tridentino in collationibus Parochialium Ecclesiarum praescripto, ad Canonici, et Praebendas rescriptas nominare, et conferre deberent, ne nominantes jurare se digniorem, et ad proficuum munus magis aptum praelatos, et vicissim eum, quem praefertur contigisset, jurare se injunctum proficuum officium diligenter praestitutum.

§. 5. Deinde vero ex causis praedictis dictus Clemens praedecessor indultum hujusmodi ad aliud quinquennium iterum prorogaverat, ac extenderat, seu concesserat, decreveratque hujusmodi Canonici, et Praebendas nominari personis ex aliqua ex dictis Universitatibus idoneis, quae iurejurando ad proficuum munus diligenter se se adstringerent, dumtaxat conferri, ac Canonici, et Praebendas praedictas per eos hujusmodi nominationis vigore obtinendos, nonnisi in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis cum specifica mentione, quod illos

Clemens VIII. volens, ut omnes quibus a Sede apostolica facultas ordinatur Catholicorum fidei promotionem emendationem quod omnia tenebantur.

vigore nominationis bujusmodi consequuti essent, resignare, vel alias dimitti nullatenus possent, alioquin Canonicatus, et Praebendae bujusmodi vacarent eo ipso, ita ut de illis per Sedem Apostolicam dumtaxat disponi posset, idem Paulus praedecessor supplicationibus vestro nomine sibi super hoc humiliter porrectis inclinatus, iocundum vobis a praedicto Clemente praedecessore concessum, et desuper expeditas literas praedictas, ad aliud quinquennium a fine quinquennii ultimo dicti a Clemente praedecessore concessi computandum, auctoritate Apostolica extendit, et prorogavit, et nihilominus sine praesudicio tunc, et pro tempore existentis Archiepiscopi Coloniensis dilectis filiis Rectori, et Decanis praedictarum quatuor facultatum in dicta Universitate canonice institutarum, et consilio illius ex facultatibus bujusmodi, cuius persona iuxta formam literarum Pauli IV. praedecessoris nominanda fuisset, etiam pro tempore existentibus una cum dilectis filiis provisoribus ipsius Universitatis, scilicet personas in eadem Universitate promotas, ac legentes, et lecturas, quas ipsi Rector, et Decani, ac Provissores medio eorum juramento una cum consilio facultatis bujusmodi, in quibus personae ipse legerint, vel legere deberent, ad hoc more solito convocato, idoneas, et Catholicas esse, ac cum laude, et fructu inibi pro tempore studentium profiteri posse affirmarent; ita ut si controversia in nominando inter Rectorem, et Decanos, nec non Provissores, et Consilium bujusmodi exorta fuisset, ille, quem major pars votis suis praefervendum putasset, praeficeretur, dilectis filiis Majoris, et S. Geronnis, et aliarum Ecclesiarum Capitulis, ad quas Canonicatum, et Praebendam in eisdem Ecclesiis consistetium collatio, provisio, praesentatio, electio, institutio, et quaevis alia dispositio conjunctim, vel separatim, aut alias quomodolibet cessantibus reservationibus, et affectionibus Apostolicis, pertinebat, videlicet ad Presbyterales tantum Majoris, et S. Geronnis, ita ut nominandae personae, secundum eorum statuta, et privilegia eorum Capitulis concessa, ut praefertur, qualificatae essent, ad omnes vero, et sin-

gulos alios Canonicatus, et singulas Praebendas reliquarum Ecclesiarum bujusmodi, quae ex tunc ad quinquennium tunc proxime futurum sine ultimi quinquennii per Clementem praedecessorem prorogati, seu concessi computandum in singulis Martii, Julii, et Novembris menses pro tempore vacasset, et vacare contingeret, nominare libere, et licite valerent, dicta auctoritate concessit, et indulxit.

§. 6. Ac statuit, et ordinavit quod si, ad quos collatio, provisio, praesentatio, electio, institutio, vel quaevis alia dispositio Canonicatum, et Praebendarum bujusmodi pro tempore spectaret, Canonicatus, et Praebendas, quos personae sic ad illos nominatae per se, vel Procuratorem suum ab eis specialiter constitutum infra unius Mensis spatium postquam eis, vel Procuratori suo illorum vacatio innotuisset, duxissent acceptandos cum omnibus juribus, et pertinentiis suis eisdem nominatis personis conferre, et de eis etiam providere, seu ad eos illas praesentare, aut eligere, vel in eis instituire, aut alias de illis in earumdem personarum nominatarum favore disponente tenerentur, quodque his praemissa facere recusantibus, vel negligenter, aut differenter etiam pro tempore Abbas S. Martini Coloniensis, et Decanus Ecclesiae Sancti Pauli Leodiensis; et qui haereticae pravitatis Inquisitor in illis partibus auctoritate Apostolica deputatus existeret, Prior domus Ordinis Fratrum Praedicatorum etiam Coloniensis et eorum quilibet Canonicatus, et Praebendas sic vacantes personis ad illos, ut praefertur, nominatis pro ea vice tantum eadem auctoritate conferre, et de illis etiam providere pariter libere, et licite possent; et quod ab eisdem personis sic pro tempore nominatis in actu nominationis de eis pro tempore factae in qua facultate, in quo Gymnasio, et quibus hora illa docere, seu legere deberent, exprimeretur, et si a praemissis defecissent, post primam, et secundam nominationes eis desuper factas, a perceptione fructuum, reddituum, et proventuum Praebendarum, quas vigore nominationum, et collationum bujusmodi tunc assequuti fuissent, per Abbates, et Deca-

Novae conditiones additae Pauli V. iam quod nominant, quos quod nominant.

num Ecclesiae S. Pauli Leodiensis, ac Priorem praedictos, aut aliquem ex iis ad requisitionem illis per Rectorem, et Decanos facultatum, ac Provisores Universitatis huiusmodi faciendam suspenderentur, et si suspensionem huiusmodi per Mensem animo substinnissent indurato, iisdem Praebendis ipso facto, et cum effectu privarentur, et pro privatis haberentur, et statim de illis aliis personis modo, et forma praemissis providerentur. Verum si personae nominatae praedictae in aliquam suspicionem haeresis incidissent, in eas per Inquisitores haereticae pravitatis in illis partibus eadem auctoritate deputatos absque ulla mora inquireretur, et si illae compertae fuissent haeresis huiusmodi infectae, alii Catholici ad beneficia per illos obtenta simili modo nominarentur, et subinde quinquennium huiusmodi aliud quinquennium a fine ultimo dicti quinquennii computandum, semel, atque iterum extendit, et prorogavit, seu concessit, et indulsit.

Alias indulti
prorogatio-
nis concess-
erunt Gre-
gorius XV.
et Urbanus
VIII.

§. 7. Postmodum autem postquam felicis memorie Gregorius Papa XV. similiter praedecessor Noster per suas in simili forma Brevis expeditas literas, Indultum praedictum, Vobis, ut praefertur, prorogatum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta, ita tamen, ut huiusmodi Indultum Canonicatus, et Praebendas Metropolitanae Ecclesiae Coloniensis minime comprahenderet, neque ad eos se extenderet, ac sine praepudio dicti tunc, et pro tempore existentis Archiepiscopi Coloniensis, ac alias sub certis modo, et forma tunc expressis ad aliud quinquennium de novo concesserat, et subinde rec. mem. Urbanus VIII. pariter praedecessor Noster, attendens, quod Indultum huiusmodi per Cancellariae Apostolicae regulas revocatum fuerat, et sicuti eidem Urbano praedecessori tunc exponi feceratis, Causae propter quas idem Indultum a praedicto Paulo IV primo loco concessum, et ab aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostris praedictis ut supra prorogatum, et expresse de novo concessum fuerat, conservationis nimirum Catholicae Religionis in ista Civitate Coloniensi eo usque vigeat, vosque cupieba-

tis ad Catholicorum virorum studia in istis partibus alenda, ac allicienda huiusmodi Indulto duntius frui posse, idem Urbanus praedecessor per alias suas in simili forma Brevis expeditas literas, Indultum praedictum vobis per dictum Gregorium praedecessorem ad quinquennium ut praefertur, de novo concessum, ac desuper confectas literas praedictas, et in eis contenta ad aliud quinquennium Apostolica auctoritate sub certis modo, et forma tunc expressis, de novo concessit, ipsumque quinquennium ad aliud pariter quinquennium et deinde secundo dictum quinquennium ad aliud similiter quinquennium extendit, et prorogavit, ac deinceps eidem Urbano praedecessori per vos exposito, seu subjuncto, quod quinquennium tunc per eum ultimo loco extensum, seu concessum brevi erat expiraturum, et Causae, propter quas Indultum huiusmodi tam a praedictis Romanis Pontificibus, quam ab eo ultimo concessum fuerat, eatenus vigeant, dictus Urbanus praedecessor Indultum praedictum per eum ultimo loco ad quinquennium, ut praefertur extensum, seu de novo concessum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta ita tamen, ut provisiones huiusmodi, servata dictarum literarum forma fierent, ipsumque Indultum Canonicatus, et Praebendas Ecclesiae Metropolitanae Coloniensis minime comprahenderet, nec ad eos se extenderet, ac alias sub certis modo, et forma etiam tunc expressis ad aliud quinquennium extendit, et prorogavit.

§. 8. Et postmodum similis rec. mem. Innocentio Papae X. praedecessori etiam Nostris per vos exposito, quod causae, propter quas Indultum huiusmodi tam ab eodem Urbano tunc novissime, quam ab aliis praedecessoribus concessum fuerat, etiam eatenus vigeant, ipse Innocentius praedecessor Indultum praedictum vobis per eundem Urbanum praedecessorem ultimo loco ad quinquennium, ut praefertur, extensum, seu de novo concessum, ac desuper confectas literas, et in eis contenta sub certis pariter conditionibus, modoque et forma tunc expressis ad aliud quinquennium pariter concessit, quinquenniumque huiusmodi postmodum, ad

Itemque In-
nocentius X.
Alexander
VIII., Cle-
mens IX.,
Clement X.,
Innocentius
XI., Innocen-
tius XII.

aliud etiam quinquennium a die XX. Februarii MDCL computandum extendit, et prorogavit; ac successive similis rec. mem. Alexander Papa Vlt. etiam praedecessor Noster supplicationibus vestro nomiae sibi super hoc humiliter porrectis inclonatos per ternas suas in simili forma Brevis literas, unas die XXIII. Augusti MDCLV. et alteras die VIlt. Januarii MDCLXI. et reliquis die XIV. Martii MDCLXIV. expeditas, Indultum praedictum vobis concessum, et prorogatum, ut praefertur, sub certis modo, et forma hinc expressis, primo quidem ad quinquennium, subinde vero ad triennium, et novissime ad quadriennium; et postmodum similis rec. mem. Clemens Papa IX. itidem praedecessor Noster per suas pariter in forma Brevis die IX. Septembris MDCLXVIII. expeditas literas idem Indultum ad quinquennium; illudque successive similis rec. mem. Clemens Papa X. etiam praedecessor Noster per literas suas similiter in forma Brevis die XXIII. Julii MDCLXX. et die XXVII. Junii MDCLXXV. emanatas literas bis pariter ad quinquennium et similis rec. mem. Innocentius Papa XI. itidem praedecessor Noster per ternas suas etiam in forma Brevis, unas die secunda Decembris MDCLXXXIII. alteras die XXVII. Januarii MDCLXXXIV. et reliquis die XXVII. Jan. MDCLXXXIX. expeditas literas ter itidem ad quinquennium, ac similis rec. mem. Innocentius Papa XII. etiam praedecessor Noster per suas itidem in forma Brevis die XXIX. Octobris MDXCXVIII. expeditas literas itidem ad quinquennium.

§. 9. Et similis rec. mem. Clemens Papa XI. etiam praedecessor Noster per binas suas pariter in forma Brevis die XIX. Augusti MDCCV. et die II. Septembris MDCCXVII. emanatas literas bis quoque ad quinquennium; ac recolondae mem. Innocentius Papa XIII. praedecessor similiter Noster per suas itidem in forma Brevis die V. Septembris MDCCXXII. expeditas literas pariter ad quinquennium; ac piae mem. Benedictus Papa XIII. praedecessor etiam Noster per suas quoque in eadem forma Brevis die XVIII. Junii MDCCXXVIII. editas literas Indultum huiusmodi ad septennium concessit; et rec. itidem mem. Clemens Papa XII. pariter praede-

cessor Noster per suas quoque in simili forma Brevis die XXVIII. Septembris MDCCXXXV. editas literas Indultum huiusmodi ad quinquennium de novo concessit; ac subinde fel. rec. Benedictus XIV. similiter praedecessor Noster ad septennium nempe die XXX. Septembris MDCCXLI. die XXII. Maji MDCCLI. et die X. Aprilis MDCCLVIII. per suas Apostolicas literas Indultum praedictum concessit, et prorogavit, et alias prout in dicti Benedicti, et singulis memoratorum praedecessorum literis in praedicta forma Brevis desuper expeditis, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

§. 10. Cum autem sicut Nobis nuper exponi fecistis septennium ultimo loco a praedicto Benedicto, ut praefertur, concessum brevi expiraturum sit, causae vero, propter quas idem Indultum per praedictos Romanos Pontifices praedecessores Nostros pluries concessum, et prorogatum respectivo etiam nunc vigeant, vosque propter Indultum huiusmodi ad effectum praedictum per Nos vobis de novo concedi desideretis; Nos specialem vobis gratiam facere volentes, et vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliaque Ecclesiastica censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas incurrunr, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore remittentes, supplicationibus vestro nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, Indultum praedictum vobis, sicut praemittitur, pluries concessum, et prorogatum, cum omnibus, et singulis contentis in literis praedictis, ita tamen ut Provisiones huiusmodi, servata dictarum literarum forma fiant, quaecumque praesens praxi, consuetudine, seu tollerantia contraria non obstaote, quam potius abusum esse, et proinde praesens Indultum in omnibus, et per omnia iuxta ejus tenorem, et proprietatem, prout verba illius sonat, e non aliter, nec alio modo servari debere decernimus, et cum hoc quod Indultum huiusmodi Canonicalius, et Praebendas Metropolitanae Ecclesiae Coloniensis minime comprehendat, nec ad eos se extendat, ac sine praedictio Vene-

Hinc Pontifici prout per litteras apostolicas expresse continetur ad illud septennium.

Proterogationem induit etiam Clemens XI. in litteris XII. Januarii MDCCXIII. et Benedictus XIV.

rabilis Fratris moderari, et pro tempore existentis Archiepiscopi Coloniensis, nec non cum omnibus, et singulis aliis facultatibus, concessionibus, et ordinationibus, clausulis, et decretis appositis in dictis literis, ac servata in omnibus, et per omnia eorumdem litterarum forma ad aliud septennium a fine ultimi dicti septennii, sicut praemittitur, prorogati, seu concessi computandum auctoritate Apostolica, tenore praesentium, de novo concedimus.

§ 11. Sicque in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, et Sodas Apostolicos Nuncios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis alteri iudicandi, et interpretandi facultate, iudicari, et deffoiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigiori attentari: Decernentes etiam vos septennio praedicto per Nos concessa durate, huiusmodi indulto, ac dosuper confectis literis praedictis libero, et licite uti posso, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigiori attentari.

§ 12. Volumus autem, et eorumdem tenore praesentium ordinamus, ne Ecclesiae, in quibus personae nominatione huiusmodi vigore vacationum, aut collationum praedictarum eodem Canonatus, et Praebendas obtinerint, ob earum impedimentum in legendo debitis non fraudentur obsequiis, aut cultus Divinus in illis minuat, et eisdem personae, si illis ea hora, qua ipsae divina Officia celebrantur, legendum fuerit, tunc per idoneos substitutos inibi deservire facere possint, et ita deserviendo pro residentibus, et inservientibus habeatur, et distributiones quotidianas lucrentur, in omnibus, et per omnia perinde ac si personaliter deservirent, diebus Dominicis, et Festis principalioribus, videlicet Domini Nostri Jesu Christi, ac Gloriosissimae Virginis, et Beatorum Apostolorum, et in quorum honore dedicatae sunt Ecclesiae praedictae, aliorumque Sanctorum, quorum dies in singulis eisdem Ecclesiis so-

lennes, et celebres habentur, exceptis, quibus eis non per subalternos, sed per se ipsos personaliter deservire teneantur: quodque huiusmodi Canonatus, et Praebendas personis ad profitendum in aliquo ex dictis Universitatibus idoneis repertis, quae iurejurando ad profitendi munus diligenter, ac immediato post Canonatus, et Praebendas adeptionem exercendum se adstringant, dumtaxat conferantur, illorumque singulis assignentur Cathedrae, in quibus actu legere possint in ea facultate, quae eis in actu eorum nominationis huiusmodi per Rectorem, Decanos, et Proviosorem praedictos destinatae fuerint, ita ut si aliqua ex dictis personis per tres menses continuos absque legitima causa a Rectore, et Proviosoribus praedictis approbata a legendo cessaverit, poenam privationis Canonatus, et Praebendarum per eam vigore nominationis praedictae obtentorum alteri personae idoneo modo praemissis conferendorum, eo ipso absque ulla declaratione incurrat: ceterum eisdem personae praedictis Canonatus, et Praebendas non nisi in manibus Nostri, et pro tempore existentis Romani Pontificis cum specificis mentione, quod illos vigore memoratae nominationis consentio fuerint, nec nisi ad favorem personarum juxta Statuta, et Indulta dictae Universitatis Coloniensis qualificatarum, et alias bonum testimonium a Rectore, et Proviosoribus praedictis habeo linum resignare, aut alias dimittere nihilatenus possint, alioquin Canonatus, et Praebendas huiusmodi vacent eo ipso, ita ut do illis per Sedem Apostolicam dumtaxat disponi possit, ipsaeque personae sic nominatae intra sex menses a die collationis, et provisionis, aut cuiusvis alterius dispositionis do Canonatus, et Praebendis, ad quos illos nominare contigerit, sibi faciendum, ut praefertur, novas provisiones super illis a Sodo praedicta impetrare, ac literas Apostolicas desuper in totum expedire, ac jura Camerae Apostolicae, et aliis propterea debita omnino persolvere teneantur, alioquin dictis sex mensibus elapsis, provisio eorumdem Canonatus, et Praebendarum fructus interea annos non faciat, sed illi ad Metropolitanam Ecclesiam

Classula sublata, et deservirent in hoc potius promissionem.

Nosce conditiones adjuvantur in hoc potius promissionem.

Coloniensem, ejusque Capitulum pertineant, ac in commodum, et utilitatem ipsius Metropolitanæ Ecclesiæ applicari debeant; Canonici vero, et Præbendæ hujusmodi vacare censeantur eo ipso, possintque per alios ab eadem Sede dumtaxat libere impetrari, et impetrantibus suffragetur, ac competat via executiva, ejusque robur, et effectus, perinde ac si Canonici, et Præbendæ prædictæ per obitum apud Sedem prædictam vacavissent, et de illis sic per obitum vacantibus ab eadem Sede eisdem impetrantibus provisum fuisset.

Derogatio
construenda.

§. 13. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum prædictarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque iudicatis, et literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, et Capitulis sub quibuscumque tenoribus, formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis mentio facta fuisset, seu quævis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus. cæterisque contrariis quibuscumque. Datam Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die X. Julii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno septimo.

CDLXXIX.

Dol. de 10.
Julii 1765.
Anno VIII.

Dolet quod in Hispania paretur lex, qua interdictio Ecclesiis, futuris facultatibus ditari.

Carissimo in Christo filio Nostro Carolo
Hispaniarum Regi Catholico.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Fili Noster
salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Magnam Nobis molestiam gravis quædam attulit fama, nunc apud Majestatem tuam id agi, ut legem feras, ne cui liceat in posterum Regiæ ditioni tuæ subiecti bonorum suorum quovis titulo ad Ecclesiam transferre. Quæ lege novissime in quibusdam Regionibus lata, non modo vehementer dolemus, Ecclesiæ miseram conditionem quæ in tantam venerit contemtionem, ut contra omnes et fas a Fidelium liberalitate excludatur, unde iniquum esset vel vilissimum quomquam excludi, sed etiam de spirituali eorum perniciæ gravissime angimur, tum qui ejus legis sutores fuerint, tum qui coadutores.

Quantum a
prædicta ab-
sque ea de-
monstrat Ec-
clesiasticam
legislationem
prohibere.

§. 2. Itaque pro Apostolico mœore divinitus Nobis imposito, ac pro paterna Nostra, qua Regiam Majestatem tuam complectimur charitate id velimus consideres, quam tibi tuæque animæ saluti male consulant ii, qui te ad ejusmodi injustam et Ecclesiæ injuriosam legem impellunt; nam quod Majestati tuæ in hac re aliorum deteriora proponunt exempla non putamus te quid hic vel ille fecerit, sed quid facere debuisset. respicere. Quovis enim exemplo non dubitamus normam illam justitiæ et æquitatis fore tibi potiore, ad quam in timore Domini usque ad hanc diem magna Religiosis ac pietatis tuæ laude actiones tuas exegisti. Vides carissime in Christo Fili Noster ea lege cum Ecclesia pejus agi, quam cum nullis muneris hominibus, quorum neminem quantumvis vilissimum lex ulla prohibet amplioribus facultatibus angere. Vides ea lege, fidelibus obijci impedimentum, quo minus in posterum cum mortalitatem expleverint, animarum suarum quieti provideant. Vides etiam eandem legem non eum quotendit consequi finem; et ea lata non plus ad Ærarium tuum argenti perventurum.

Adversus
hortatur ab
hujus legi
excludendo
proposito de-
monstrat, per
quam omne
damnum
nullum vero
utilitatem
est econ-
quaturus.

§. 3. Nam in pactionibus cum gloriosæ memoriæ Rege Philippo patre tuo contractis, quæ bonæ ad Ecclesiæ dominium in poste-

Præceden-
tes pactiones
inter Sacra-
rium Sacrae
Sedis.

et Regem
Catholicum
commemorat.

rum transferri contingat convenit inter illum Principem, et hanc Apostolicam Sedem, ut aequae ac si essent in manu Laicorum Regi esse debeant vectigalia. Nulla igitur inest haec legi aequitas, nullum inde laicis vectigalium aut tributum levamentum; nec quidquam aliud ex ea efficitur, quam ut Ecclesiae minus fuisse benevolens videare, cui tamen usque adhuc fuisse te benevolentissimum tua omnia erga eam studia, et officia declarant. Illas aliasque plures rationes non dubitamus prae oculis habituros Consiliarios tuos, quibus hanc rem examinandam commisit. Religioni, pietati et egregio aequissimorum virorum in iustitiam studio et amore freti, multo vero maxime tua, carissime in Christo Fili Noster, sapientia, et virtute praedaraque voluntate, qua certum semper tibi fuit, omnia aeternae salutis tuae posthabere, confisi, futurum speramus, et ejus legis condendae Regia Majestas tua consilium omne denique abjiciat tibi que carissime in Christo Fili Noster, Reginae Familiae tuae universae, intimo nostri Cordis affectu Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die X. Julii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo:

CDLXXX.

Det. die 10.
Juli 1765.
Anno VIII.

Pampilonensi Episcopo pro confirmato Instituto Societatis Jesu gratulanti, ejusdem Societatis laudes exprimit, et utilitatem Catholicae Religionis derivantem.

De hac ipsa Societatis Jesu confirmatione videnda est Epistola relata hoc Tomo sub Num. CDLXIX. pagina 955.

Venerabili fratri Gaspari Episcopo Pampilonensi.

Clemens PP. XIII.
Venerabilis Frater salutem,
et apostolicam benedictionem.

Scribis, Constitutionem Nostram, qua plium Societatis Jesu confirmavimus institutum, sa-

nasse vulnera, quae per tot annos ab haereticis, et haeresis fautoribus Ordo ille Religiosus accepit. Id vero est quod maxime cupimus, et a Deo enixe precamur. Gratam autem Constitutionem illam accidisse Fraternitati tuae et bonis omnibus, qui satis cognoscunt, quantas Ecclesia e suo illo Instituto utilitates capiat; magnopere laetamur. Multas quidem illi Societati, quas ex vero traxisti, laudes in tuis litteris tribuis: sed illud laudandum in primis quod Religiosi Viri ita tulerint contumelias, et maledicta, quae in eos inimicorum, seu potius Apostolicae Sedis hostium malevolentia congesti, ut singulare Christianae patientiae omnibus praeberint exemplum, optandumque quod tuo robore animi has sustinuerunt, injurias, eadem firmitudine atque constantia ea munera in sanctificandis fidelibus perpetuo exequantur, quae pium ejusdem Societatis Institutum praescribit. Ea implevisse hactenus, et implere testimonium Nobis literarum Fraternitatis tuae, futurumque speramus in Domino, ut numquam eorum studia in excolenda vinea Domini relanguescant. Tibique Venerabilis Frater, eximia erga te benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die X. Julii MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CDLXXXI.

De eodem argumento agit cum Episcopo Oscensi.

Det. die 10.
Juli 1765.
Anno VIII.

Vide Epistolam superiorem numero relatum, et adnotationem in eo appositam.

Venerabili Fratri Antonio Episcopo Oscensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quod Institutum Societatis Jesu Constitutione edita confirmavimus, ita Nobis gra-

tias agis, ut id in privati erga te propemodum benefici loco posuisse videaris. Quidquid enim ad Ecclesiae rem pertinent, id arbitraris tua maxime interesse. E Clericis autem Regularibus Societatis Jesu magnas Ecclesiam capere utilitates, tecum boni omnes, ac fere omnes Episcopi existimant. Itaque non mediocriter Nos delectaverunt, literae tuae, quae Nobis denunciant tum omniumque, qui isae veritatis, et justitiae amore tanguntur, ex ea Constitutione consolationem atque laetitiam. Optamus, ut memorati Clerici Regulares, Apostolico testimonio Nostro, et iudicio adjuti, quiete et tranquille vacare possint in posterum iis muneribus quae ad sanctificandas Fidelium animas eniquepium illud Institutum proficenti injunguntur; supervacuum ducimus Fraternitati tuae illos commendare, quos ex tuis literis cognoscimus tibi esse commendatissimos. Tibique Venerabilis Frater eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem die X. Julii MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDLXXXII.

Pat. d. 2. Facultatem impertitur Catholico Regi nominandi ad Prioratum Castellae et Legionis Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

Carissimo in Christo filio Nostro Karolo Hispaniarum Regi Catholico.

Clemens PP. XIII.

Dilectissime in Christo fili Noster salutem, et Apostolicam benedictionem

Præf. per-
rectas al-
tholico Regi
pro collatio-
ne hospit
Prioratus de
legionis de
gust indus-
bas.

§. 1. Egregia, et toto orbi diu spectata in Nos, et hanc Sanctam Sedem devotio, aliisque Catholicis cognomine optimo jure insigniti Regis praeclara merita, quibus personam tuam Altissimis multipliciter insignivit, place exigunt, ut illi reddamus ad gratiam liberales. Cum itaque sicut Majestatis tuae nomine Nobis nuper expositum fuit, Prioratus

Castellae, et Legionis Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani per obitum bo: me: Philippi Infantis Hispaniarum vacaverit, et adhuc vacet de praesenti. Tu vero ad Prioratum praefatum praemisso, vel alio quovis modo, ex cujuscumque alterius persona vacantem, unum ex tuis Principibus Infantibus legitimis, et naturalibus nominare posse plurimum desideras.

§. 2. Nos vultis tuis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter connere volentes supplicationibus tuo nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, eidem Majestati tuse, ut unum ex tuis Principibus Infantibus legitimis, et naturalibus, tametsi ipso, nec in legitima aetate constitutus, nec in Fratre Militem Prioratus, et Hospitalis praefatorum receptus sit, nec habitum per Fratres Milites ejusdem Hospitalis gestari solitum suscepit, neque professionem per eodem emitti consuetam emisit regularem, nec residentiam conventualem, ac caravanas in Tridemibus Hospitalis hujusmodi ad id praescriptas fecerit, minusque antianitate, benemerentia, aliisque ullis per statuta, seu stabimenta, et ordinationes Capitulares dicti Hospitalis Apostolica auctoritate confirmata, requisitis qualitatibus praeditus existat, nec non habitum surci velleris, et Sancti Januarii Militiarum ex iudicio Sedis Apostolicae gestet, oihilominus ad Prioratum Castellae, et Legionis, sicut praemittitur, vacantem, dummodo dilecti filii Magni Magistri et Conventus dicti Hospitalis ad id accedat consensus nominare, libere, et licite possis, et valeas; ipsique infantis sic nominando ex tunc, prout postquam nominatus fuerit, ut habitum praedicti Hospitalis una cum magna Cruce ab aliquo ejusdem Hospitalis Praeceptore, seu Commendatario, aut Priore, vel Bajulivo suscipere, et professionem per ejusdem Hospitalis Fratres Milites emitti consuetam suo tempore expresse emittere regulares, dictorio, seu alio Praeceptori, seu Commendatario, aut Priore, vel Bajulivo, ut Infantis nominando hujusmodi habitum praedictum exhibere, et ab eo professionem Magni Magistri dicti Hospitalis nomine debito tempore recipere libere, et licite respective possint, et valeant, plenam,

Facilem fac-
cultatem
Pontificis no-
minare, et
nominationem
superioris
requiritur.

et amplam facultatem auctoritate Apostolica concedimus, et impertimur.

Infanti ad Prioratum nominando facultatem facit capienti possessionem honorum, et percipiendi redditus.

§. 3. Praeterea eidem Infanti, sicut praeferitur nominando postquam nominatus fuerit, ut caeteris omnibus antianis, aut aliis etiam similem, vel dissimilem gratiam etiam per Sedem Apostolicam confirmatam, et aliarum subsequentium quarumcumque huiusmodi gratiarum revocatoriam a dicto Magno Magistro: ac etiam Consilio, et Capitulo generali dicti Hospitalis, aut alias quomodocumque obtinentibus prorsus exclusis, corporalem possessionem dicti Prioratus, ejusque membrorum, et annexorum, nec non honorum, jurisdictionum, et actionum omnium, et quorumcumque per se vel alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere, et retinere, eorumque elapso tamen tempore mortuarii, et vacantis, fructus, redditus, et proventus salvis tamen, et reservatis omnibus, et quibusvis juribus communi Erario dicti Hospitalis quomodocumque debitis, et debendis, ac quovis modo impositis, et imponendis, etiamsi specialiter et nominatim exprimendi essent, percipere, exigere, et levare libere, et licite possit, et valeat, auctoritate praefata, earumdem tenore praesentium, dummodo expressus dictorum Magni Magistri, et Conventus ad id accedat assensus concedimus, et indulgemus.

Nec non concedit ut per Locumtenentem nostrum Catholico Rege deputatum, Prioratus administrationem exercere possit.

§. 4. Praeterea eidem Majestati tuae quod tu aliquem dicti Hospitalis Fratrem Militem tibi benevisum, qui donec Infans huiusmodi ad aetatem legitimam pervenerit loco, et nomine Infantis huiusmodi nominandi jurisdictionem ad dictum Prioratum spectantem exerceat, et administret, ac tamquam Prioris dicti Prioratus Locumtenens capitula, et assembleas teneat, et Ministros, aliosque necessarios pro administratione rerum, ac reddituum ejusdem Prioratus eliget, nominare libere similiter, et licite possis, et valeas auctoritate, et tenore praesentium concedimus pariter, et indulgemus, omnibusque antianis, et aliis praedictis, ac caeteris in praemissis praetendenibus et futuris, ne praemissorum, aut alio quocumque praetextu Infantem praedictum molestare, aut impedire audeant quocumque modo inhibemus.

§. 5. Decernentes ita per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, dictique Hospitalis Magnum Magistrum, ac Conventum, et Fratres, sublata eis, et eorum enitibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſula auctoritate, et decretum irritum.

§. 6. Non obstantibus praemissis ac Apostolicis Constitutionibus, nec non de electionibus, et quibusvis aliis dicti Hospitalis etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, stabilimentis, usibus, et naturis, et ordinationibus capitalariis, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, illi ac praedicto Magno Magistro Conventui, Prioribus, Bajulivis, Praeceptoribus, seu personis quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, etiam illis, quibus cavere dicitur expresse, quod huiusmodi gratia non nisi in Capitulo Generali dicti Hospitalis, ac magis antianis Fratribus Militibus, aliisque certo modo qualificatis concedi possint, et alias quomodocumque disponentibus; quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis specialis mentio facta fuisset, seu quaevis alia expressio, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die II. Septembris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri anno Octavo.

Derogatio contrariis.

CDLXXXIII.

Confraternitatem sub titulo Adorationis perpetuae, et orationis Sanctissimi Sacramenti ab Episcopo Laodiensi erectam confirmatur, eidemque quamplures Indulgentiae elargiuntur.

Dat. die 4. Sept. 1763. Ann. VII.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. **D**idum exponi fecit Nobis Ven. Frater Carolus Episcopus Laodiensis non sua modo pietate se impulsus, sed Cleri etiam et populi totiusque suae Dioecesis in Augustissimum Eucharistiae Sacramentum eximio cultu, et praeclara devotione excitatum, novam quamdam utriusque sexus Christifidelium Confraternitatem sub titulo Adorationis perpetuae, et Orationis Sanctissimi Sacramenti canonice erexisse; supplicesque Nobis praeces exhibuit, ut quo foreatur in suo populo, et amplifietur ejusmodi perpetuae adorationis et Orationis Sanctissimae Eucharistiae non satis laudanda devotio, promoveaturque hoc etiam adjumento salus animarum, auctoritate Nostra Confraternitatem praedictam pro Civitate, Patria, et Dioecesi Laodiensi omnibusque in ea adscribi volentibus confirmari, et eandem alteri Confraternitati Sanctissimi Sacramenti in Collegiata insigni S. Martini Civitatis Laodiensis, quae Archiconfraternitati Sanctissimi Sacramenti Urbis est aggregata unire, ipsiusque Confratribus et Consororibus eandem indulgentias, quibus eadem illae Confraternitates Sanctissimi Sacramenti fruuntur largiri Apostolica benignitate dignaremur.

§. 2. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Nobis a Domino tradita, ac de Omnipotentis Dei misericordia, et B. Petri, et Pauli Apostolorum auctoritate confirmati, illamque alteri jam erectae in Collegiata Civitate Laodiensi sub titulo S. Martini Civitatis Laodiensis, et eandem alteri Confraternitati Sanctissimi Sacramenti Urbis aggregatae unimus, et omnes et singulas indulgentias, quibus Archiconfraternitas praedicta Urbis gaudet communicamus. Ac insu-

per eandem omnes et singulas indulgentias quibus illae Confraternitates pro perpetua Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti adoratione iustitiae fruuntur, clementer largimur; omnibus vero dictae Confraternitatis, ut supra erectae, Confratribus et Consororibus per integram horam ante Augustissimum Eucharistiae Sacramentum pie orantibus Indulgentiam Plenariam semel in mense concedimus.

§. 3. Item ex speciali gratia eisdem Confratribus et Consororibus vere poenitentibus, confessis se Sacra Communionem refectis, et iuxta mentem Nostram per aliquod temporis spatium orantibus, Indulgentiam plenariam in Dominica infra octavam Sanctissimi Corporis Christi, in Dominica infra octavam omnium Sanctorum, et in Festo Epiphaniae, in prima Dominica Quadragesimae, et prima Dominica Maji, et in quatuor Festivitatibus infra annum ab eodem Patre Episcopo Laodiensi designandis impertimus, atque omnes et singulas indulgentias, quas valere volumus perpetuis futuris temporibus, animabus fidelium defunctorum applicari posse concedimus et indulgemus. Non obstantibus Nostra, et Cancellariae Nostrae Apostolicae regula de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut eorundem praesentium literarum transumptis seu exemplis impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur iisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die IV. Septembris MDCLXV. Pontificatus Nostri anno octavo.

CDLXXXIV.

De confirmato Instituto Societatis Jesu agit cum Episcopo Civitatis, censens hujus confirmationis indigant, et sequas utilitates cum gaudio exprimit.

Transcriptum
novae bullae
sub anulo
piscatoris
die.

Dato die 4
Sept. 1765.
Anno VIII.

Vide Epistolam supra relatum sub Num. CDLXXXI, et adnotationem eidem appositam.

Clemens PP. XIII.

Venerabilia Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Perquam grata Nobis fuit ex tuis literis per jucunda laetitia tua tuique gratulatio de Constitutione Nostra sub initium hujus anni edita, qua plura Societatis Jesu Institutum, complurium recolendae memoriae Romanorum Pontificum praedecessorum Nostrorum sequuti iudicium, laudavimus, ac denuo confirmavimus. Retundenda omnino fuerunt tela illa, quibus Ecclesiae hostes per latus Societatis Jesu sauciare conati sunt Apostolicam Sedem. Deoque gratulandum Constitutione illa in dies fieri laetiora, siquidem, quos simpliciore ingenio praeditos maledicorum hominum improbas a recta, cui adhaerebant Apostolicae hujus Sedis, et Ecclesiae de Instituto Societatis Jesu sententia dimoverat, eos ex plurimorum Venerabilium Fratrum literis intelleximus, ubi primum ea de re Apostolicam Nostram emisimus vocem, sensisse tandem se fuisse deceptas. Magnae itidem Deo agenda sunt gratiae, quod Clerici Regulares Societatis Jesu, Majorum suorum etiam nunc premendo vestigia, non tam Constitutione Nostra quam vitae integritate flagrantique Christianae pietatis studio, et castitatis sui muneribus, et officiis fideliter exequendis se, famamque suam tueantur. Et Fraternitati tuae, Apostolicam benedictionem, eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus, peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die IV. Septem. MDCCCLXV. Pontificatus nostri Anno Octavo.

CDLXXXV.

Episcopo Santonensi facultatem concedit dispensandi in Matrimonii super impedimentis criminis, et publicae honestatis, nec

non in quibusdam gradibus consanguinitatis, et affinitatis.

Venerabili Fratri Germano Episcopo
Santonensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Facilitatem a Nobis postulat Fraternitas tua dispensandi super impedimento criminis itidemque super impedimento publicae honestatis, pariterque dispensandi in secundo et tertio gradu mixto, et tertio simplici consanguinitatis et affinitatis in matrimonio cum Haereticis postea ad Catholicam fidem conversis dispensandi in secundo simplici. Nos hanc rem cognoscendam dedimus Congregationi S. Officii cujus consilio Fraternitati tuae mittimus formulam decimam, qua omnibus Gallicanis Episcopis mitti solet. Eandem jam ab anno MDCCXLVII. ad triennium b. m. Simon Petrus Santonensis Episcopus praedecessor tuus, obtinuit, ac subinde eadem illi facultates sunt prorogatae. Ea formula, ut vides Ven. Frater facultates continet, quas requiris dispensandi super impedimento criminis et publicae honestatis. Dispensationes vero, quae ad matrimonium pertinent, intra fines continentur tertii et quarti gradus, simplicis et mixti consanguinitatis et affinitatis. Quod autem scribis ex antiqua Sedis Santonensis consuetudine licere tibi in tertio et quarto, et quarto simplici dispensare, veramur ne hac quam habere putas usus sis facultate. Idcirco, si quae matrimonia cum ea dispensatione contracta fuerint, ea in radice suoamus; quod tamen ad avertenda quae oriri possent scandala, si ad notitiam hominum perveniret, jubemus altissimo premi silentio. Et eximiae benevolentiae in te Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem Fraternitati tuae peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die IV. Septembris MDCCCLXV. Pontificatus nostri Anno Octavo.

CDLXXXVI.

Dat. die 4.
Sept. 1785.
Aulæ VII.

Capitulo Cathedralis Osnabrugensis, gratulatur, quod absolutum fuerit ab incuris censuris ob postulatam Acatolicum hominem in Episcopum Osnabrugensem.

Dilectis Filiis Praeposito, Decano, Seniori caeterisque Capitularibus Ecclesiae Cathedralis Osnabrugensis.

Clemens PP. XIII.

Dilecti Filii Nostri salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Venerabilem fratrem Caesarem Albericum Archiepiscopum Niesensem, facultate a Nobis accepta, admissis vobis vinculum censurarum, quibus a die XXVII. Februarii superioris anni propter postulationem vestram Acatolici hominis in Episcopum Osnabrugensem, adstringebamini, e literis vestris die elapsi Julii trigesima datis perlibenter accepimus. Nunc vero si unusquisque vestrum oportet se ita in posterum gerat, ut in omnibus actionibus vestris summa Catholicae Religionis cura vestra et zelus appareat. Sic enim dilecti filii Sancta Mater Ecclesia non exiguum consolationem capiet, cum vos viderit Christianae pietatis studio flagrantem id studere, ut illius dolor ex Westphalensis passionibus susceptus vitae vestrae sanctimonia et exemplo aliqua ex parte leniatur; Nostramque demerebimini maiorem in dies Apostolicam gratiam, quam re ipsa vobis praestare magnopere cupimus. Vobis interea dilecti filii in ejusdem Ecclesiae gratiam magna animi Nostri iucunditate redactis, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris die IV. Septembris MDCCCLV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CDLXXXVII.

Lat. die 8.
Sept. 1785.
Aulæ VIII.

De confirmato nuper Instituto Societatis Jesu agit rum Episcopo Orthonensi, et Caplensi.

Vide Epistolam supra relitam sub num. CDLXXXIV. et adnotationem in ea apostitam.

Venerabili Fratri M. Antonio Episcopo Orthonensi, et Caplensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Accepimus litteras Fraternalitatis tuae, in quibus mirifice amavimus egregium erga Nos animum tuum, et in hanc Sacram B. Petri Sedem obsequium et studium: intelleximus enim quanta te laetitia perfunderet Nostra Constitutio qua laudando confirmandoque Societatis Jesu Instituto, non tam ipsam Societatem, quam Apostolicae Sedis in Ecclesiae universae iudicium defendimus. Deum oremus Venerabilis Frater, ut os eorum oculum, qui toti ex impudentia mendacisque compositi excusso omni timore Dei, et maledicentiae suae munit praesidio, effrenatae denique linguae suae intempestivo praesidentes nunc dominari videntur in populo: qui dixerunt: linguam nostram magnificavimus, labia nostra a Nobis sunt; quis noster est Dominus? Illud autem interea non mediterem Nobis offert consolationem, quod tunc plurimorumque Venerabilium Fratrum Episcoporum litterae Nabis attulerunt in Apostolicis laboribus perferendis alacritatem Clericorum Regularium memoratae Societatis Jesu non relanguescere, neque excitandae in populo Christianae pietatis flagrantia in eandem Societatem studia refrigerari. Pro qua sanctificandarum animarum cupidissima eorum voluntate, futurum speramus, ut Deus aliquando illos abscondat in abscondito faciei suae a conturbatione hominum, protegatque in Tabernaculo suo a contradictione linguarum. Et fraternitati tuae non vulgaris erga te benevolentiae Nostrae pignus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae sub anno piscatoris apud Sanctam Mariam Majorem. Die IX. Septembris MDCCCLV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CDLXXXVIII.

Dat. die 8
Sept. 1765
Anno VIII

De eodem argumento scribit Episcopo Massae Lubrensis.

Vide Epistolam superiorem.

Venerabili Fratri Josepho Episcopo
Massae Lubrensis.

Clemens PP. XIII.

§. 1. Gratulationes de Constitutione Nostra, qua Institutum Societatis Jesu demum confirmavimus, eo fuit Nobis iucundior, quod testimonium habet adjunctum de egregia in Nos, et hanc Sacram B. Patri Sedem voluntate plorimorum Venerabilium Fratrum Regni istius Episcoporum, et ex inferiori ordine rectorum Christiani populi, quos Constitutionem illam scribis libentissime excepisse, atque ea de re gratiam erga Nos animum gere; quidquid varo distincte et particulatim narras isthic apud vos praestare Clericos Regulares memoratae Societatis, magno cum Christianae rei emolumento, gratum Nobis fuit majorem in modum: id enim omne ex eodem sunt virtutis veraeque pietatis proficisci cognoscimus, quibus adiecti eandem Societatem defendendam suscepimus. Quod ex isto Societatis Collegio superiori anno ad alendos non modo pauperes et egenos, sed etiam Cives in summa Annuae difficultate rei frumentariae omniumque frugum inopia, tantum panis et obsonii scribis esse de promptam, ut iisdem Clericis Regularibus ista Civitas ferat acceptum quod magna vis hominum fame non ioterierit, id palam facit, eos vere Christi esse amantes. Qui enim habuerit substantiam huius mundi, et viderit fratrem suum necessitatem habere, et clausit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in eo! sane ita factum oportuit. Sic enim est voluntas Dei, ut beneficientes obmutescere faciant imprudentium hominum ignorantiam. Inter ea cum modestia et timore, conscientiam habere bonam, boni esse pergent ac cumulatores, ut in eo, quod illis detrahitur, confundatur eorum bonum in

Christi conversationem. Eos denique Fraternitati tunc volumus esse commendatissimos. Tibique Venerabilia Frater eximio erga te benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem persmanenter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die IX. Septembris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CDLXXXIX.

Ignatius Givaz Patriarchatus Antiocheni innovator excommunicationis poena plectitur.

Dat. die 11
Sept. 1765
Anno VIII

Electionem hujus Patriarchae intrusi alias nulliter ab Antistitibus Nationis Graeco-Melchitis factam cassavit, et annullavit Pontifex hie per literas Anni 1760. Augusti 1. relatas in hac continuatione sub Num. CLVII. pag. 384. Archiepiscopos, et Episcopos hujus Nationis ad concordiam, et pacem, nec non observantiam erga legitimum Patriarcham a S. Sede institutum hortatus est Pontifex idem per literas anni 1764. Julii 23. relatas sub praecedenti Numero. CDXXI. pag. 879.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, nec non dilectis Filiis et Clero Saeculari, et Regulari, et Populo Catholico Nationis Graeco-Melchitae.

Clemens PP. XIII.

Venerabiles Fratres, et dilecti filii salutem, et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Inter plurimas, quibus distingimur curas in hoc supremi Apostolatus officio divinitus Nobis, licet immorentibus, demandato, non mediocra quidem ex eo solatio capiebamus, quod Natio vestra Catholica, gravissimis perfuncta discordiis, in pacem denique, et spiritus unitatem coeluisset, ac legitimo suo Patriarchae Theodosio a Nobis confirmato debitum filialis obediendae obsequium, nemine prorsus repugante, tribuis-

Rom. gardiam pontificis et Pontifex per litteras transmissas salutem Graeco-Melchitae.

Quod sane
judicium in-
terminum
fuit arbitra-
rio Ignatii
Gioar Patri-
archalis An-
tiochenae di-
gustatis oc-
cupatione.

§. 2. Verum Ignatius Gioar Ecclesiae Si-
doniensis Episcopus, qui et antea Patriarcha-
tum Antiochenum illicite, et contra Canoni-
cas sanctiones occupaverat, hanc Nobis ino-
pinato consolationem eripuit, et vos iterum
in saevas et deplorabiles dissensionum pro-
cellas coniecit. Siquidem homo subdolos, et
vana arrogantia tumidus, non iudicium veri-
tus Sedis Apostolicae, aut sententiam a No-
bismetipsis praevis maturo examine solenni-
ter pronunciatam; neque benignitate Nostra
delinitus, qua tamquam filius prodigus, et
humaniter fuit acceptus, et nova stola coop-
ertus, fidem verbis et scripto praestitam,
ac bis etiam iuramento firmatam de Patriar-
chale dignitate non ulterius ambienda, et
Venerabili Fratre Theodosio in suum et Na-
tionis caput agnoscendo per summum scelus
perfidissime violavit et fregit; vaesanaque
stimulante ambitione et effrenata dominandi
libidine, nihil animae suae, nihil Gregis
universum interitum pertimescens, nullum
non lapidem movit, ut Cathedram Patriar-
chalem contra omne jus fasque denuo inva-
deret, et sacrilegam de se renovari electio-
nem curaret quemadmodum per nonnullos,
quos habet sceleris sui socios et adjuutores
jam factum intelligimus, ac vobis omnibus
luce clarius est manifestum.

Pontifex
Ignatii elec-
tionem prae-
scribit, cum-
dumque, et
illius electio-
nis excom-
municatus de-
clarat.

§. 3. Quo tam diro ac nefario scelere in
publicam vulgi famam deducto, ac Nobis
renunciato, haud potuimus ex intima cordis
Nostri amaritudine non ingemiscere cernen-
tes hoc ausu temerario non solum leges hu-
manas, et divinas proculcare, sed in domum
Dei etiam induci gravissimum scandalum cum
ingenti animarum et fidei Orthodoxae peri-
culo. Et igitur ingravescenti huic malo val-
di opportunoque remediis occurramus, pri-
mum tenore praesentium decernimus, et
declaramus, novam electionem Ignatii Gioar
Episcopi Sidoniensis sub die V. Februarii
veritatis anni, seu alio veriori tempore fa-
ctam, notorie esse nullam, illicitam, sacrile-
gam, schismaticam, et contra Sedis Apo-
stolicae, et sacrorum Canonum sanctiones
nefarie attentatam; deinde ipsum Ignatium,
nro non Episcopos, et caeteros omnes, qui
operam, consilium, auxilium, incitamentum

huic execrando, atque undique notorio faci-
nori quomodocumque praeberunt, in ma-
jorem excommunicationem latae sententiae
huic Sedi Apostolicae reservatam manifesto
incidisse, statuimus, et pronunciamus; et
proinde pro excommunicatis anathematizatis,
et ab Ecclesiae Catholicae sinu separatis, et
solemniter segregatis eosdem ab omnibus
haberi volumus, et jubemus.

§. 4. Mandantes praeterea, districteque
prohibentes tam praedicto Ignatio, quam Epi-
scopis illi adhaerentibus, ne ullo pacto aut
Chrisma conficere, aut Clericos ordinare, aut
Virgines consecrare, aut alia quaelibet Epi-
scopalis, et Sacerdotalis Ordinis munera ex-
ercere audeant, donec sincera poenitentia
durti resipiscant, et necessariam absolutio-
nem a praefatis censuris Nobis tantummodo
reservatam obtineant. Vobis autem Ven. Fra-
tres, et dilecti filii quotquot Clerum et po-
pulum Graeco-Melchitam constituitis, et Fi-
dem Catholicam praestitemini, serio injungimus
et vetamus sub poena majoris excommunica-
tionis ipso facto incurrendae, et Nobis, ac
S. Sedi reservatae, ne unquam Ignatium pro
Ecclesiae vestrae Antiochenae Patriarcha ha-
beatis, neve cum eodem, sive cum ejus fauto-
ribus, et nefariae electionis complicibus ullo
modo, et praesertim in Divinis communica-
tionibus, aut ab ipsis, cujuscumque sint gradus
et dignitatis, Sacramenta et Ordines accipiat.

§. 5. Noverint quippe omnes, qui deinceps
Ordinibus vel ab ipso Ignatio, vel ab
aliis quibuscumque, uti superius declara-
vimus, anathemate percussis initiati fuerint,
suspensionis se vinculo adstrictos, atque ir-
regularitati praeterea obnoxios fore, si con-
tra jus fasque susceptos Ordines exercere
praesumpserint. Reliquum est, ut sollicitu-
dini et curae, qua pro paterno erga vos sin-
gulos et universam gentem vestram flagran-
tissimo amore Nostro, de aeterna omnium
vestrum salute suscepimus, omnia quoque
fidei vestrae et obedientiae studia et officia
respondeant, ita ut unquam a recto tramite
declinetis, neque eorum vocibus aurem prae-
beatis, qui in Ovile Dominicum non per
ostium quod Christus est, sed aliunde per
vim et scelus irumpere conantur. Miserae

Ignatio, qui-
que fautor-
bus Episco-
pali, et Sa-
cerdotali di-
gustatis excom-
municatio-
nem inter-
dicit, et
quoniam
cum illis spi-
rituales
communica-
tionem pro-
hibet.

Obedientes
Episcopos
obsecrat ut
in fide, et
observantia
erga S. Se-
dem persi-
stant.

namque, ac prope incredibilis esset caecitas, si propter insana molimina unius hominis ambitione aestuantis, et Dei Ecclesiam lacerare haud timentis, spem vstrae felicitatis aeternae in discrimen vocare et animarum jacturam facere preoptaretis, ac vobis tandem Venerabiles Fratres, et dilecti Filii Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die undecima Septembris MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDXC.

Dial. die 11
Sept. 1765.
Ann. VIII.

Temporalis in Graeco-Melchitis Principi excommunicationem Patriarchae intrusi participat, ejusque requirit auxilium favore legitimi Patriarchae a Sancta Sede instituti.

Vide literas excommunicationis superiori numero relatas.

Nobili, ac Potenti Viro Ali Gemblat.

Clemens Papa. XIII.

Nobilis, et Potens Vir
salutem, et lumen Divinae gratiae.

Quae contra
intrusum Pa-
triarcham a
S. Sede gesta
sunt exponit.

§. 1. Compositis rebus Patriarchatus Antiocheni, atque omni e medio controversia subblata, quae populum Greco-Melchitam huic Sedi Apostolicae unitum in partes distraxerat, nullum amplius dissensionibus, et concertationibus locum relictum esse putavimus. Verum opinionem hanc Nostram statim ex improvviso fefellit Ignatius Gior Episcopus Sidoniensis, qui nefaria percitus ambitione in Pseudo-Patriarcham se rursus et erigere, flagitiosissimum schisma renovare non dubitavit, nihil veritus perfidiae culpam, qui de Patriarchale dignitate non amplius ambienda fidem verbo datam et scripto, atque etiam juramento sancte firmatam impudentissime frangeret. Itaque audito detestabili ejusmodi scelere vehementer commoti sumus, eamque rationem ineundam existimavimus, qua lo-

minis amentis retundatur audacia iique omnes coerceantur, quos sui furoris socios habet et adjutores. Quamobrem anathematis poena districtos, et a caetu fidelium separatos tum memoratum Ignatium, tum ejus socios, fautores, atque electionis complices privauit auctoritate Nostra declaravimus; mandantes insuper omnibus et singulis Graeco-Melchitis, qui Romanae Ecclesiae fidem Orthodoxam sectantur, ut ab eorumdem consortio abstineant, et vero legitimo Patriarchae Ven. Fratri Theodosio solummodo adhaereant.

§. 2. Sed cum ejusmodi mandatis implendis auctoritas tua, Nobilis et Potens Vir, maximum momentum possit asserere, propterea enixe rogamus, ut legitimo Patriarchae Theodosio praepotenti ope tua adesse velis, atque omni studio prohibere, ne pseudo-Patriarcha Ignatius vel ejus iuribus noceat, vel populi tranquillitatem, et pacem perturbare praesumat. Quod ut confidimus te libenter facturum pro tua summa humanitate, studioque justitiae, quam te novimus colere magna tui cum laude, ita operam Nostram pollicemur in rebus omnibus, quas tibi gratas acceptasque fore sciemus. Atque interim tibi a Coelesti Patre luminum verae felicitatis agnitionem adoptionemque precamur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XI. Septembris MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

Potestas huius Principis auxilium requirit contra intrusum Patriarcham, et favore aliorum a S. Sede instituti.

CDXCI.

Super observantia Jejunii peculiare declarationes praebentur pro Christianis in Indiis commorantibus, et quae hac de re alias evulgatae fuerant Apostolicae Constitutiones memoriae revocantur, illarumque observantia praescribitur.

Dat. die 21.
Sept. 1763.
Ann. VIII.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Universalis Ecclesiae cura ab Omnipotenti Deo, qui mirabili dispositione in-

Pr. cuius.

ma eligit, humilitati Nostrae commissa, inter coelera Officii Nostri munera exigit praecipue, ut ad remotissimas Catholici Orbis regiones, earumque Praesules in partem sollicitudinis Nostrae vocatos aliquando conversi, eos in exequendo pastoralis debito confirmaremus, animumque illic addamus, et robur, ut ipsi subditos fideles omni doctrina, qua eos ad aeternam salutem informari oportet, plene instruant, et ea quae ab Apostolica Sede circa Ecclesiasticorum praeceptorum observantiam prodire iudicia, illis annuntiare sedulo studeant.

Preces porrectae ad hoc ut praecedat evaluatio Constitutiones super jejunii observantia, etiam in Iudaeorum Regionibus ex Sanctae Sedis iussu publici iura servant.

§. 2. Nuper siquidem dilectus filius Magister Thomas Azpuru nunc ex Auditorii Caesarum Palatii Nostri Apostolici Auditoribus, et Cappellanus Familiarisque Noster, carissimi in Christo Filii Nostri Karoli Hispaniarum Iudiarumque Regis Catholici nomine Nobis exposuit, eas canonicas sanctiones, et declarationes adversus abusus, qui circa jejunii Quadragesimalis observantiam irrepserunt, ac insuper ipsius jejunii disciplina conservanda, et dispensationibus concedendis, earumque usu ab Apostolica Sede hactenus editas in amplissimis Indiarum illi subjectarum partibus minime fuisse publicatas, valdeque optabile fore, ut illas in ordinem redactas, novis Nostris complecteremur literis, quaeque alias ex urgentibus causis ab Apostolica Sede elargita fuit, parem dispensandi facultatem in Regione itidem sibi subjecta concederemus, atque instauraremus pariter, ut quemadmodum a praedecessoribus Nostris mandatum fuit verbi Dei Concionatores, Animarumque Rectores palam in Ecclesiis Christianam Doctrinam edoceant, et Evangelicae veritatis institutiones expliceant.

Pontifex praecedentes Apostolicas Constitutiones, praesentibus inseri iubet, ut una cum haec legem faciant.

§. 3. Quare Nos, qui Religiosi, piae Regis admirabilem erga subditos sibi gentes vigilantiam, et zelum summum, laudibus merito prosequi non desistimus, nulla interposita mora, et illius petitioni, et supremi Nostri Pontificatus numeri plene, cumulateque dicimus satisfaciendum. Et quoniam felix Record. Benedictus Papa XIV. immediatus praedecessor Noster ab sui Pontificatus primordio, et subinde juxta opportunitates, trihus suis literis, quarum duae encyclicae sunt,

nedum abusibus adversus jejunii quadragesimalis observantiam invecitis providere salegit, verum etiam aliqua dubio tum circa unicam diebus jejunii cestionem ab omnibus iis etiam, quibus ob justas causas esus carnum, et ovorum permissus foret, servandam, tum super debito non commiscendi epulas declaravit, Nosque pariter per similes Nostras literas alias obortas praevaricationes eliminare curavimus. Cum in eis abunde proscriptis abusibus Catholicae Ecclesiae tradatur disciplina, dubitationesque sublatae compertiantur, salius esse arbitramur literas eadem hisce novis inserere. Tenor priorum literarum Benedicti XIV. talis est videlicet: Venerabilibus Fratribus, Patriarchis Primatibus Metropolitanis, Archiepiscopis, et Episcopis Universis gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habentibus Benedictus Papa XIV. Venerabiles Fratres salutem, et Apostolicam benedictionem. Non ambigimus Venerabiles Fratres quin universa Catholicae Religionis cultoribus notum sit, a tota per Christianum orbem Ecclesia inter praecipua Orthodoxae disciplinae capita perpetuo adnumeratum retineri Quadragesimale jejunium, quod olim in lege, et Prophetis primitus adumbratum, ipsius Domini Nostri Jesu Christi exemplo veluti consecratum, ab Apostolis traditum, a Sacris Canonibus ubique praescriptum, et ab Universali Ecclesia ab ipso sui primordio retentum, et observatum est. Hoc nimirum, ut veteres tradidere Patres Nobis quotidie peccantibus communis poenitentiae constituto remedio per consortium Crucis Christi, Nos etiam aliquid in eo, quod ipse propter Nos praestitit, agimus, simulque ad recolenda sacratiora Redemptionis Nostra Mystera, quae per Dominicam Passionis, ac Resurrectionis memoriam quadragesimali potissimum tempore solemnius celebrantur purificatis jejunio corporibus, et animis, dignius paramur; hac veluti Nostrae Militiae tessera ab inimicis Crucis Christi secernimur, flagella Divinae ultionis avertimur, et Coelestis praesidio in dies adversus Principes tenebrarum munimur; hac despectui habito non contemnendum Divinae gloriae detrimentum, non laeve Catholicae Re-

Tenor litterarum Benedicti XIV. dicitur 30. Maji 1741.

ligioni dedecus, nec duhium animabus Christianidelum periculum oboritur; nec aliunde populis calamitates, rebusque publicis et privatis cladem, exitiumque importatum esse constat. Ab hac vero insita, inherentique in omnium Catholicorum hominum animis, de sacratissima quadragesima, aliisque diebus jejunio consecratis, persuasione, et reverentia, quam aliena, quam discors, quam absona sit hodierna jejunantium consuetudo, quantum ab ipsa jejuniorum institutione, et servata semper ubique, et ab omnibus disciplina, quam longissime distet, vos Venerabiles Fratres qui Populorum curae vestrae commissorum mores, et usus probe nostis, pro singulari sapientia vestra prae caeteris claris intelligitis. Nos sane, quibus in hac sublimi Apostolicae procuratoris specula constititis, undique gentium nuntii afferuntur, lacrymis satis deplorare non possumus, angustissimam Quadragesimalis jejunii observantiam, ob omniam, nullis legitimis urgentibus causis, ubique indiscriminatim dispensandi facilitate plane sublata esse, itaut Orthodoxae quidem Religionis cultores merito quaerantur, haeremus vero sectatores indant, et exultent. Perniciosae huic corruptelae plurimorum insuper licentiam adjunctam esse graviter dolemus, quae usque adeo invaluit, ut nulla Apostolici Instituti, sacratissimique praecepti habita ratione, jejuniorum tempore palam, et impune ab iisdem agitentur convivia, et epulae interdictae promiscue inferantur. Ea propter quemadmodum quibus curis, sollicitudinibus, et angoribus urgeamur cum Fraternitatibus vestris communicamus, ita facere non possumus quin pro injecto Nobis supremo Sacrosancti Apostolatus officio, et ardentissimum Fraternitatum vestrarum zelum ad opportunum bisse malis adhibendum remedium excitemus, et ad congruentes, huiusmodi abusibus penitus extirpandis, leges praescribendas meditemur. Interea Venerabiles Fratres, gaudium, et corona Nostra, Nobiscum considerantes, nihil Deo acceptius, nil il pastorali ministerio Nostro dignius, nihil gregibus curae Nostrae commissis utilius, quam ut verbo, et exemplo praeceuntes Christifideles ad tam saluta-

rem Christianae penitentiae, et pietatis excitationem alacris suscipiendam, constantissime retinendam, et ea, qua instituta sunt disciplina peragendam vehementius inflammemus omni opera, atque industria studeamus, ut fideles populi in conspectu Dei per anteriorem jejuniorum observantiam tales permaneant, quales in ipso Paschali festo dignum est, inveniri. Debitum igitur paternae uniuscujusque vestrum sedulitatis, et charitatis officium jure postulat, ut omnibus notum faciatis, et annuntiatis, nemini quidem sine legitima causa, et de utriusque Medici consilio, multitudini vero veluti populo, aut Civitati, aut genti, discriminatim integre nonnisi gravissima, et urgente necessitate, et in casibus per sacra Canonum statuta praescriptis, cum debita Apostolicae huius Sanctae Sedis reverentia, a quadragesimali jejunio dispensationem toties, quoties opus fuerit, concedendam, nec audacter, fidenterque usurpandam, nec superbe, et arroganter ab Ecclesia, sicut alicubi in more positum esse accepimus, esse postulandam. Gravissimam vero, urgentemque necessitatem etsi non est cur volis explicemus, nolumus tamen, vel ignorare cum huiusmodi necessitate, et servandam esse potissimum unicam comestitionem, sicut alias hic Romae, ac Nos ipsi hoc anno urgentibus causis dispensantes expresse praescripsimus, et licitas, atque interdictas epulas promiscue minime apponendas esse. Porro quemadmodum de eiusmodi indulgentia tam caute impertienda, si secus fieret, Nos perhasum habemus districtam Supremo Divino Judici redditum iri rationem ita conscientiam uniuscujusque vestrum onerandam esse ducimus; insimulque Fraternitates vestras rogamus, et in Domino exhortantes obsecramus, ut populos, qui communem omnium Christianidelum poenitentiam, ac disciplinam servare nequeant commonere satagatis, ne per alia pietatis opera, ut sua cuique devotio suggeret peccata sua expiare et Deo satisfacere negligant, quinimo sanandis vulneribus, quibus humana infirmitas sauciatur, diligentem adhibere studeant curationem, ut culpas de mundano pulvere contractas dum casta jejunia decoquere non possunt, pia opera, ora-

tionum suffragia, et eleemosynae munera reddimant. Interim solatium, et levamen non laeve mnerori Nostro a pastorali vigilantia, et charitatis vestra praestolantes, se certo Nobis pollicentes. Apostolicam benedictionem cum nihre coelestium charismatum copia conjunctam in ensdem populos vestros reddendaturam vobis, Venerabiles Fratres peramanter impertimur. Volumus autem, ut praesentium transumptis, sive exemplis, etiam impressis manu alienius Notarii publice subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides adhibetur, quae praesentibus adhiberetur, et adhiberi posset, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die trigesimo Mensis Maji Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Primo, Pontificatus Nostri anno primo. *Sequuntur secundae litterae.*

• Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, et Episcopis universalis gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habentibus. Benedixit Paps XIV. Venerabiles Fratres salutem, et Apostolicam benedictionem. In suprema Universalls Ecclesiae procuratore, meritis licet imparibus, per ineffabilem Divinae bonitatis abundantiam, ut Orthodoxae fidei assertores, sic etiam Ecclesiasticae disciplinae custodes, ac vindices constituti, quodagesimale praesertim jejunium quod inter praecipua Orthodoxae disciplinae capita semper et ubique ab ipso Ecclesiae exordio numeratum esse nemo ex Catholicis inficiatur ab odierna jejunantium corruptela vindicare, et in pristinum quantum benedicente Domino fieri possit observantiam revocare, cupientes per alias Nostras in simili forma Brevis litteras ad Fraternitates vestras die XXX. proxime elapsi mensis Maji rurrentis Anni datas, eximium Fraternitatum vestrarum zelum excitandum curavimus, ut adlaborare studeretis, ne in hac parte, et optatam Apostolicam Nostrae sollicitudinis angribus levamen, et solutae abolendae sacratissimi jejunii corruptolae remedium deesset. Quoniam autem paterna Pontificae

charitatis, qua novit infirmitatibus infirmorum substinere, atque etiam cum infirmatibus infirmari, non immemores quemadmodum a jejunio aliquando legitima causa, aut gravissima, urgentique necessitate exigente dispensandum esse ex Apostolica benignitate censuimus, ita inter caetera praescripsimus unicam, comestionem servandam, et licitas atque interdidas epulas minime esse apponendas. tunc factum esse accepimus, quod non defuerint, qui per humanas, et hominibus a Christiana poenitentia dumtaxat abhorrentibus, dumtaxat dignas illationes sibi, aliisque persuadent, nunc potissimum comestionem servari, atque epulas licitas, et interdidas minime apponi debere, quum multitudini quidem indiscriminatim ob urgentem, gravissimamque necessitatem, non vere singulis ob legitimam causam, et de utriusque Medici consilio dispensatur, quam sane persuasionem a sententia Nostra alienam, ut ex omnium animis penitus evellamus, Nos quibuscumque, quacumque occasione, sive multitudine indiscriminatim ob urgentem, gravissimamque necessitatem, sive singulis ob legitimam causam, et de utriusque medicis consilio, dummodo nulla certa, et periculosa affectae valetudinis ratio intercedat, et aliter fieri necessario exigat, in quadagesimae altisque anni temporibus, et diebus, quibus carni, ovorum, et lacticiniorum esus est prohibitus dispensari contigerit ab omnibus nullo, nemine excepto, unicam comestionem servandam, et illicitas, atque interdidas epulas minime esse apponendas, tenore praesentium declaramus, et edicimus; quemadmodum per singulas Nostras in pari forma Brevis litteras singulis utriusque sexus Christianidelibus ob corporis infirmitates, quibus obnoxii reperiantur in sacratissima Quadagesima, aliisque jejunio conservatis diebus vescendi prohibitis, licentiam dantes unicuique expressae praescribimus, atque praecipimus, eapropter Fraternitates vestras regamus, atque in Domino obsecramus, ut populos vestrae curae commissos ad tam opportunum sanandis vulneribus, quibus per humanam infirmitatem quique sauciatur, sanctissimi jejunii remedium

Tenore
litterarum
Benedicti
XIV. die
22 Augusti
1741.

alacriter adhibendum cohortantes, sedulo, ac plerumque moneatis, rem agi non quidem exiguam, sed longe gravissimam de observando, substinendoque jejunio, purificandis animis, corporibusque saluari. In spem igitur illos erigit coelestium praemiorum quibus assequendis non sunt condignae passiones hujus temporis, imo leve, ac momentaneum non tribulationis, sed modicae abstinentiae nostrae incommodum, magnum gloriae pondus operatur. In Coelis, ab omnibus se abstinent, qui in agone contendunt, ut corruptibilem coronam accipiant, pudeat tam imbelles, ac delicatos Christianae Militiae Milites fugientes a consortio Crucis Christi, qui Coronam legitime certantibus propositam sperare praecipit incorruptam: ad cujus auspiciam, et pignus Fraternalitatis vestris Apostolicam benedictionem iisdem etiam populis vestris Nostro nomine, impertiendam peramanter elargimur. Volumus autem, ut praesentium transumptis sive exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, et adhiberi posset si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die XXII. Mensis Augusti MDCCXLI. Pontificatus Nostri Anno Secundo. • *Tertio deum sic se habent.* •

• Venerabili Fratri Archiepiscopo Compostellae Benedictus Papa XIV. Venerabilis Frater saltem, et Apostolicam benedictionem • Si Fraternalitas tua secum reputabit quot gravissimis, et maximis curis propemodum obruamur, quantumque hoc praesertim difficillimo tempore prorsus Nos teneat imposita tenuitati Nostrae sollicitudo omnium Ecclesiarum, non sane mirabitur tam diu sibi procrastinatum fuisse responsum ad eas literas quibus Apostolica auctoritate dissolvendas rogasti abortas in Hispania disputationes aliquas et duabus Nostris Epistolis ad omnes Episcopos superioris Anni MDCCXLI. XXX. Maji, et XXII. Augusti, quibus intra legitimos fines coercuimus invalescentem Ecclesiastici jejunii relaxationem. Potius tibi in

mentem veniet cogitare de singulari Nostro in Religiosissimam Hispanam Ecclesiam amore, unde Nos immensa licet rerum mole fatigatus, ad expediendum sibi in omni sua perplexitate salutis opem Nostram praestabat; quamquam igitur dum praenunciatas Constitutiones edidimus non aliud propositum Nobis fuerit, ac refrenare paucorum nimis ingenio fidentium Theologorum licentiam, qui opinionum novitate gaudent, nec otium, nec animus Nobis fuerit definire quidquid subtili indagatione deduci possit ex praeposita a Nobis jejunandi regula, tamen eximia paterna charitate complectimur adeo observantissimos Romanae Sedis Hispanos, tantique facimus orationes tuas, ut occurrere anxietati vestrae libenter adjecerimus animum, et Nos ipsi quaestiones a te propositas dirimendas constituerimus. Sic autem se habent • I. Utrum quae in antedictis Nostris literis in forma Brevis de unica comestione, et de epulis non praesciscendis perscribuntur sub gravi etiam praeecepto prohibeantur • Respondemus, concedentes facultatem vescendi carnibus tempore vetito, sub gravi teneri easdem facultates non aliter dare, quam geminis bisce adjectis conditionibus, videlicet unicae in diem comestionis, et non permiscendarum epularum, eos vero, qui hujusmodi facultatibus utuntur sub gravi, ad binas ipsas condiciones implendas obligari • II. An si, quibus concessum est vesci carnibus, possint in vespertina refectiuncula ea quantitate carnis vesci, quae jejunantibus permittitur • Respondemus non licere, sed opus habere eo cibo, eaque uti portione, quibus utuntur homines jejunantes rectae meticulousae conscientiae • III. An qui jejunii tempore vesci carnibus permittuntur, et unica comestione uti debent, horam jejunantibus praescriptam servare opus habeant • Edicimus observandam iis esse • IV. Quanam sint epulae licitae, quae vetantur cum interdictis conjungi • Respondemus, epulas licitas pro iis, quibus permixtum esse carnes comedere, esse carnes ipsas, epulas interdictas esse pisces, adeoque utrumque simul adhiberi non posse: piscibus tamen edendis non interdicuntur ii, quibus datur tantum

Itemque aliorum praefatorum Benedicti XIV. die 8. Julii 1744.

facultas adbibendi ova, et lactinia. V. An praeceptum de utroque epularum non miscendo dici quoque, dominicos Quadragesimales complectatur. Affirmatur complecti. VI. Utrum haec lex ad eos quoque pertineat, qui ex Bulla Cruciatæ edere possunt ova, et lactinia. Rescribimus nihil in prouinciatis Nostris literis Apostolicis statutum esse, quod respiciat gratiosum Cruciatæ diploma: quare qui eo gaudent, illius tenore stricto, et considerate perpendant, ex ejusque sententia se gerant: caveant autem ne inani quapiam excusatione sese solutos esse arbitrentur praescriptis ibi legibus. VII. Utrum memorata duo praecepta urgeant extra Quadragesimam. Respondetur, urgere extra Quadragesimam utrumque praeceptum illud scilicet unice comestiones cum reliquis legibus in secundo, et tertio ad haec postulata responso expressis, et alterum non permiscendi epulas licitas cum interdictis, ut in quarto postulatu definitum est. Habes, Venerabilis Frater, penitus explicatum quidquid apud vos ex Nostris saepius nuncupatis Apostolicis literis dubitationem attulisse scribis, qua quidem in re laudavimus consilium tuum interrogandæ Supremæ Romanæ Sedis, ut libero, et non vacillant gressu ad oves sana doctrina imbuendas incedere Pastores queant, in istoque tuo auspicio consilio agnovimus Hispanam Religionem nihil sibi tutum, nisi e Divi Petri Cathedra acceptum reputantem, qui splendidissima gloria tantum nomen, et incorruptæ fidei fructum Hispania sibi peperit. Cavendum autem vobis est, idque plurimum ad te pertinet, qui illustris Archiepiscopi, et Inquisitoris geris praeceptum munus, ne in expendendis Apostolicæ Sedis Constitutionibus, pro nimia exhauriendi argumenti sollicitudine, nullus fiat disserendi, ambigendique modus sedula deinde opera conferendo, ut istiusmodi dubia, quæ facile pro ingeniorum varietate disputando emergunt, penitus inter vos dirimantur, ne diuturna nunquam disceptatione fluctuant animi, praesertim cum Constitutiones ipsæ Apostolicæ, scopum, quo tendunt, aperte demonstrent, et illic prompte dirigi potest quidquid dubitando inturbare videatur. Id

si animadvertissent, qui de praesenti negotio plura dubitarunt, nodum sibi exolvissent. Patebat enim nihil aliud a Nobis in animo fuisse, quam cohibere vivida nonnullorum Theologorum ingenia, qui nimium sacri jejunii fines praetergressi, et non parum obliiti ad retinendum in officio corpus divinitus institutum hosti huic, spiritus infensissimo, blandiebantur. Statim siquidem comperiissent quid in praepositis quaestionibus constituendum esset, nec tibi molestiam, exhibuissent, nec Nobis, quos gravissimæ uadique circumstant curæ, non parum temporis occupasset, quod tamen pro singulari Nostro in vestram gentem studio, atque amore libenter impendimus ad rectum vobis iter monstrandum in posterum, simul praecaveantes quomodo in hujusmodi quaestionibus firmare gressus vestros in promptu sit. Reliquum est, Venerabilis Frater, ut tibi, quod facimus ex animo, praeicipue benevolentiae Nostræ pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impartiamur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VIII. Julii MDCCXLIV. Pontificatus Nostri anno quarto. • *Tenor Nostrarum literarum.*

• Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis • Clemens Papa XIII. • Venerabiles Fratres salutem, et Apostolicam benedictionem. Appetente Sacro Quadragesimali tempore, quod plenum mysteriis non sine mysterio magnam illam Paschæ celebritatem praecedit, qua una omnium solemnitatum dignitas est consecrata, providendum, Venerabiles Fratres, ut sacratissimum jejunium sancte, religioseque a fidelibus observetur, quod legis, et Prophetarum testimonio commendatum, a Christo Domino consecratum, ab Apostolis traditum Ecclesia Catholica perpetuo retinuit, ut per macerationem carnis, et animæ humiliationem ad Dominicæ Passionis, Paschalisque Sacramentorum mysteria paratiores accedamus, et in ejus Resurrectione resurgamus, in cujus passione deposito veteri homine simul commortui, cujus tam sanctæ, tamque salubris institutionis retinendæ studio felices Recordationis praede-

Tenor literarum hujus Pontificatus die 30 Dec. 1759.

cessor Noster Benedictus XIV. etsi binis ad Vos literis in forma Brevis eximium Fratemitatem vestrarum zelum excitavit, quo pluribus labefactata corruptelis quadragesimalis jejunii disciplina, ad pristinam observantiam vestra opera, et studio revocaretur, ob eamque rem nonnullas cavillationes, quibus omnis sacrorum visjejuniorum infringeretur, de medio sustulit, tamen cum ab infensissimu, terribissimoque humani generis hoste tam multae et assidue sint Gregi Dominico insidiae, verendumque propterea sit, ne subinde infirmorum animis novas reiteratas ille rationes, pravasque suggereret consuetudines, quibus enervata jejunii severitas unde revocata dudum fuerat, illuc iterum relabatur, necessarium existimavimus vobis has literas dare, quantumque in hac re disciplinae inferatur Fraternitatibus vestris significare, de quo quidem timore Nostro tantum intelligimus minui oportere, quantum ex eo sollicitudinis ad pastorem vestram vigilantiam accesserit, qua sive quidpiam de veteri corruptela post memoratas supradicti praedecessoris Nostri literas fortasse reliquum fuerit, sive nova infringendis jejunii legibus, vel opinionum commenta, vel a vera jejunii vi, et natura abhorrentes consuetudines humani pravitate ingenii novissime sint invectae, ea omnia, quantum juvante Domino fieri potest, radicitus convellenda curetis. In quibus profecto abusus illum censemus omnino numerandum quem rumor quidam ad Nos pertulit, cum nonnulli, quibus ob justas, et legitimas causas ab abstinentia carnum dispensatum fuerit, licere sibi putant potiones lacte permixtas sumere, contra quam praedecessori Nostro praedicto visum fuerit, qui censuit tam dispensatos a carnum abstinentia, quam quovis modo jejunantes, unica excepta comestione, in omnibus equiparandos iis esse quibuscum nulla est dispensatio, ac propterea tantummodo ad unicam comestionem posse carnem, vel quae ex carne trahunt originem adhibere. Verum neque commodius nec majori proficiendi spe revocari homines ag-

grediemini ad sacrosancam jejunii legem observandam, quam si illud populus doceatis, Christiani hominis poenitentiam praeter cessationem a peccatis, et malevolentiae vitae detestationem, eorumdem peccatorum sacramentalem confessionem illud etiam postulare, ut per jejunia, elemosynas, orationes, et alia spiritualis vitae opera, Divinae Justitiae satisficiamus; omnem enim iniquitatem parva, magno sit, aut ab ipso poenitente, aut a Deo vindicante puniri oportere; nisi igitur a Deo puniri velimus, id non aliter vitare nos posse, quam si ipsi nos puniamus. Quae quidem doctrina, si constanter populorum animis inculcetur, et a fidelibus denique alte imbibatur, minus profecto verendum erit, ne qui profligatos mores abjecerint, ac per sacramentalem confessionem peccata sua eluerint, non eadem peccata velint atterenda carnis concupiscentia per jejunium expiare. Praeterea quibus persuasum fuerit se peccatorum minus dubie poenitere cum se impunitos esse non sinant, ii profecto poenitentiae amore capti laetabuntur, quadragesimali tempore, caeterisque certis diebus cum Sancta Mater Ecclesia edivit Fidelibus jejunandum, oblatam sibi esse occasionem, qua dignos poenitentiae fructus faciant, cumque nullo non tempore oporteat domitas habere concupiscentias: scriptum est enim, post concupiscentias non eas et a voluntaria avertere facile animum inducent sacratissimo. Totius anni potissimum tempore corporis intemperantiam mitigare jejunio, ut anima cognitione sui recepta intelligat, qua compunctione patere se debeat ad Sanctissimam Passionis, Mortis, et Resurrectionis Jesu Christi recolenda Mysteria. Itaque poenitentiae stimulis tacti minus suavitates exquirant in dapibus, minus sectentur cupidiarum delicias, quae quamvis cum abstinentia a veltis cibis non discrepare videantur, tamen eas, qui mensae apponant suae, illum non immerito dixeris non tam usitatis abjecisse delicias, quam cupiditatem suam ad inusitatas illecebras tradidisse, minus denique aut quibus se subdunt a jejunio quaerant effugia, aut argutiis studeant Ecclesiasticam legem infringere. Vestrum igitur est, Venera-

hiles Fratres, exemplum eque ac verbo populis praeferentes tantum in eorum animos, poenitentiae studiumque et amorem injicere, ut abstergeret jejunium aggressi, et illud ad praescriptas a Catholica Ecclesia leges, observent, et elemosynas etiam, atque oratione sanctificent, et id quo maxime spectat Ecclesiam, denique consequantur, ut corpore mortificati, et Christo consepulti ad novam in Paschali solemnitate, novae hominis vitam revaneat, magna cum fiducia reviviscenti Christo Domino possint occurrere, gratia Domini Nostri Jesu Christi cum vobis omnibus, quibus Apostolicam benedictionem, benevolentiae in vris, et charitatis Nostrae pignus amantissime impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XX. Decembris Anno MDCCCLX. Pontificatus Nostri anno secundum.

Pontifex Archiepiscopus, et Episcopus Indis commensurabilis praeferat relictum Letorum, exultationem, et oblationem.

§. 4. Omnia haec, et singula in praesentis quatuor litteris contenta novo Apostolice Nostrae auctoritatis robore confirmantes, Venerabiles fratres Nostros Archiepiscopum Sancti Dominici in Insula Hispaniola nuntiis dicto Caroli Regi subiecta, nec non alios in illius Indiarum regnis, et dominis Archiepiscopos et Episcopos eo in Domino hortamur, et quatenus opus sit, eorum singulis in virtute sanctae obedientiae praecipimus, et injungimus, ut ipsi ea omnia, quae in singulis praemissis litteris continentur, solemniter publicare, et pro eorum in pastoralis munere exequendo commendata sollicitudine ab ipsorum respective subditis personis observari curent, si qui vero voce, vel scripto contrarium assererent, eos auctoritate etiam Nostra compescant, satis muneri Nostro fecisse videremur, nisi equo opportuno foret eisdem Archiepiscopis, et Episcopis, quae constans sit Apostolice Sedis disciplina in solvenda a cibis quadragesimalibus Civitate aliqua, vel Dioecesi, aut integra Regione specialiter tradere; et quamvis id in prioribus dicti Benedicti praedecessoris breviter attingatur literis, nihilominus cum in iis, quae aptae ac sufficientes ad dispensationem huius generis impetrandam penes Apostolicam Sedem iudicium censeantur causae, quique modus in illis concedendis adhi-

bendus traditum minime fuerit, id praesentibus enunciare intendimus.

§. 5. Comptum siquidem est, quod carnis absolutae sufficientes habine omnium fuere, si forte pisces, vel ova earo pretio venderentur, vel exercitu aliquo in ea regione stationem habente, milites infra abstinence leges minime se se continerent. Verum duae potissimum ad generalem dispensationem ab Apostolica Sede impetrandam sufficientes visae sunt causae. Prima nimirum fuit deficientia piscium, olei, et herbarum, adeo, ut re ipsa non suppetere ea, sine quibus quadragesima observari nequit. Itaque illius loci incolis, in quo nec pisces, nec oleum comparari poterant, defueruntque altera, permissum fuit, ut lacte, et ovis uterentur. Verum quatenus ea omnia deficerent; tunc carnis edendae facultas concedi censuerit, interposita semper jejunii servandi conditione. Altera censa fuit si morbus in eo loco invaleret, ut Medicorum iudicio assereretur illis ipsis, qui inter cives, et incolos sani, et integri enumerabantur, perniciem imminere, plurimumque ad locum repellendam, et evitandum proficuum futurum si tum debiles, tum aeni a piscibus et oleo et quandoque pariter a lacte, et ovis abstinere. Vigente alterutra ex praemissis causis, loci Episcopus dispensationem ab Apostolica Sede expostulare, et de gravissima, urgentique necessitate suum perhibere testimonium, et si de ingruente morbo ageretur praestantiorum Medicorum iudicium scripto emissum accedere debuit. Neque id bacterius tanti fuit momenti, ut carnes permitterentur, quoties lactis et ovorum usus satis esse videretur. Tunc vero facultas edendi carnes tribui consuevit, cum interposito Episcopi testimonio, hoc omnino necessarium iudicaretur. Certi etiam dies praescripti fuere, quibus integra abstinence servaretur, nempio die Cinerum, diebus quatuor temporum, vigiliis de praeepto servandis, majorique hebdomada a Dominica Palmarum, aliquando itidem abstinence praescripta fuit, singulis feriis sextis, et Sabbatis, etiamsi facultas tradita ad lactis, et ovorum usum solum extenderetur. Tandem

Enumerat causas cur dispensatio a Jejunio ferri a Sede sedis, et carnes usus permissas.

ea semper in hisce addita comperitur conditio ne lex unius quolibet die comestitionis ullo modo violaretur, ac neque carnes, et pisces simul ederentur.

Archiepiscopos et Episcopos in his diebus hortatur, ut jejuni observantiam iaceant, et relaxant fortasse hac de re disciplinam pro viribus corrigant.

§. 6. Reliquum nunc est, ut quoad jejunii quadragesimalis in illis Indiarum partibus observantiam ipsis Archiepiscopis, et Episcopis, quos doctrinae laude, et Ecclesiastico spiritu praestantes probe, commendemus, quod ipsi huic Institutioni servandae, et quatenus opus esset reparandae sedulam confendas curas subjectos populos ad impositam illis disciplinam pie, religioseque observandam inclinare contendant. Nec indulgenterpandae facultatis utendi lacticiis, vel carnis quadragesimae tempore pro universa Civitate, et Dioecesi, vel Regione aliqua negotium suscipiant. Verum cum illi ob praemissas, vel alias equo urgentes causas eorum populos quadragesimali abstinentia solvi posse in Domino extimaverit, Nos eorum petitione, animique sensus, habita remotarum ratione Regionum, a quibus annis singulis haberi nequit ad Apostolicam Sedem recursus, excipientes, rationumque momentis, quae Nobis significata fuerint, serio perpensis, opportunas facultates, ut populorum indigentis consultum sit, illis addere non omitemus.

Peculiares provisiones implorentur a Catholico Rege pro Insula Hispaniæ super dispensatione in jejunio.

§. 7. Interim quia pro parte ipsius Caroli Regis ad impetrandam in dicta Insula Hispaniola illi in temporalibus subjecta generalem ab observantia ciborum quadragesimalium dispensationem Nobis etiam expositum fuit, veneficam piscium in ea Regione vigere qualitatem, et exiguum esse Piscatorum numerum, qui longe ab Insula piscantes pisces deferunt ob nimium calorem, aut fetentes, aut corruptos, eas quoque gentes paupertate pressas ad oleum sibi ipsis comparandum impares esse, deficere demum olera, et legumina, quae illic facile putrescant, vel a veribus absumuntur, neque in huiusmodi necessitatis eventum ab adeo remota Regione haberi posse annis singulis ad Apostolicam Sedem recursum.

Pontifex peculiares facultates indulget Episcopo §. 10.

§. 8. Nos ejusdem Caroli Regis votis bac quoque in parte obsecundare volentes, dicto Archiepiscopo Sancti Dominici in eadem Insula

Hispaniola dicto Carolo Regi subjecta, ejusque successoribus pro tempore existentibus facultatem concedimus pro praesentes, ut quatenus in ea Insulae parte, ubi ipse ordinariam Ecclesiasticam, et spirituales exercet jurisdictionem in casu verae, et ineluctabilis necessitatis, ac de anno in annum tantum, praefataque vera necessitate durante, et non aliter, nec alio modo possit, et valeat cum fidelibus populis ejus regimini commissis dispensare super esu ovorum, et lacticianorum, ac etiam carnis tempore quadragesimali indicta, simul cum huiusmodi dispensatione observantia jejunii per unicam comestionem, onerataque istius Archiepiscopi conscientia, si adamussim juxta praescriptum concessa facultate non ulteretur.

minicium Hispaniola super petitione dispensatione a jejunio.

§. 9. Quoniam vero bonum semen sacrae doctrinae in Agro Dominico serendum est, ut exinde uberes fructus piorum operum, et sedulae divinorum et Ecclesiae mandatorum observantiae percipiantur, propterea, si Christianae fidei mysteria, Evangelica veritas, et Catholicae Ecclesiae leges omnes assidue exponuntur ab animarum Rectoribus, Fideles illius vadem Quadragesimale jejunium, sed et caetera praecepta prompto, alacrique animo sub suavi Christi jugo servaturos esse confidimus. Etenim cum humana cogitatio prona sit ad malum, ab adolescentia sua murum opponere oportet Verbi Dei. Idcirco inhaerentes quoque Romanorum Pontificum praedecessorum Nostrorum, et signanter Benedicti XIII. per ejus literas in forma Brevis sub datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die XXIV. Augusti MDCCXXVIII., Pontificatus sui Anno quinto expeditas, dispositionibus, atque in id omnem sollicitudinem conferentes, ut fideles assidue divini verbi virtute excolantur, eisdem Archiepiscopis, et Episcopis etiam injungimus, ut sedulo curent, atque praecipiant, quod animarum Rectores palam, et publice in Ecclesiis singulis Dominicis, aliisque festis diebus, populo inter Missae Sacrificium Sanctum explicant Evangelium, opportunisque Quadragesimae maxime, et Adventus recurrentibus temporibus, ne missis, quam praeparavit Dominus ob operatorum defectum arescat,

Archiepiscopo et Episcopo in Insula Hispaniola ut adoleant Verbi Dei praedicationem, et Evangelii populi explicationem quo fructus in Fide perassant.

in Agro concionatores abundant. Ac insuper stant, et mandant, quod ipsi Rectores, et Concionatores omnes, etiam in Pauegypticis, absoluta expositione eorum, quae sibi ipsis propoant, rursus assumpto loquendi themate, aliquem Christianae doctrinae articulum, aut Divinae Legis praeceptum, prout animarum necessitatibus opportunius esse censuerint, simplici, plano, apertoque stylo, ac juxta Catechismum ex decreto Concilii Tridentini, jussu Sancti Pii Papae V. praedecessoris, et Nostro iterum editum trsdant, et explicent: inobedientes, si qui furent coercentur nunc modo vetita eis praedicandi, et moistrandi Verbi Dei facultate, sed uti opus esset Ecclesiasticis etiam adhibitis censuris.

Classula
Mota, et de-
cretum
taur.
Deregit
concar-
rum, et si-
dis trans-
gessum.

§. 10. Decernimus demum, praesentes Nostras literas semper, et perpetuo firmas, et efficaces esse, et fore, suumque plenarium, et integrum effectum sortiri debere, ac irritum, et inane, si secus, super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nec obstantibus, ac respective firmis, et salvis remanentibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et omnibus illis, quae per praesentes non obstat, ac respective firma, et salva esse, et fore declaravimus. Volumus autem, ut eadem praesentes in lucis singulis, ubi opus fuerit plene innotescant, quod ipsarum exemplis etiam impressis, a Notario publico subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur si exhibitae forent, vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostram infringere, vel ei quovis ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCCLXV. XIV. Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CDXCII.

bronii, et acta Pseudo-Synodi Ultrajectinae.

Quoad librum Justinii Febronii vide Epistolam hoc Tomo relatam sub Num. CDLIII. pag. 933 et ad notationem in ea appositam. Quoad Pseudo-Synodum, Ultrajectinam consule Constitutionem Apostolicam hujus Pontificis diei 30. April. 1765. relatam pariter superius sub Numero CDLXV. pag. 950.

Dilectis Filiis Rectori et Magistro
Universitatis Coloniensis.

Clemens PP. XIII.

Dilecti filii Nobiles Viri salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Egregiam a Nobis de doctrina, et ingenio vestro laudem tulistis eo scripto quod ad Nos misistis, adversus exitialem Justinii Febronii librum, et acta pseudo-Synodi Ultrajectinae, vobisque illud maxime gratulamur, quod obstant a iis libris declarandae egregiae vestrae in Ecclesiam et hanc Sacram B. Petri Sedem voluntatis occasionem taciti praetermittere nolulistis. Sic sunt ingenio Dei zelo flagrantia, ut si qui exoriantur ab Ecclesiae hostibus adversus veram pietatem, et Orthodoxam fidem, impetus, nulla interjecta mora eos aggrediantur extinguere. Haec est vestrum in Sanctam Ecclesiam amorem, et in Apostolicam Sedem studium, et devotionem recognovimus et his de causis vos magnopere amamus et egregiae voluntati erga Nos vestrae magnae gratus. Deum enim precamur, ut ingenia vestra sibi devota adherere in dies divinae lucis copia collustret, vobisque omnibus eximiae erga vos benevolentiae gratiae nostri pignus Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum ex Arce Castri Gandulphi Albanen. Dioecesis ec. die decima nonis Octobris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Dat. die 19. Coloniensem Universitatem commendat pro
Oct. 1765. vulgato judicio contra librum Justinii Fe-
Ann. VIII.

CDXCIII.

Id. die 19
Oct. 1785
Anno VIII.

Cum Episcopo Leodiensi gratulatur pro Pastoralis ab illo edita, et evulgatione Apostolicae Constitutionis, qua Pseudo-Synodus Ultrajectina proscribitur.

Litteras Apostolicas quibus Pseudo-Synodus Ultrajectina proscribitur retulimus supra sub numer. CDLXY. pag. 930.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Pastoralem Epistolam tuam libentissime legimus, qua Clerum tuum, et populum tibi commissum admones, Pseudo Synodi Ultrajectinae acta haud ita pridem edita, Apostolico iudicio Nostro fuisse damnata. In qua Epistola zelus tuus mirifice elucet, et eximia, qua Sacram hanc B. Petri Sedem praecipue colis, reverentia maxime eminet. Tuae vero ad Nos litterae quammultas habent summi tui erga Sacram eandem Sedem studii, et preclarae erga Nos pietatis significationes! Sed illud praecipuum, quod proferis ipsam te tuasque res omnes Ecclesiae utilitati et bono, Romanaeque Cathedrae dignitati et gloriae devovisse. Voluntatem istam tuam divinae gratiae robore confirmari in dies animadvertimus, ex quo fit ut vicissim ad eam benevolentiam, qua Fraternalitatem tuam semper complexi sumus, magna itidem Nostri erga te amoris in dies fiat accessio. In extrema litterarum tuarum parte vehementer doluisse te scribis de valetudinis Nostrae periculo, et contra quod incolumes inde emerisimus magnam te coepisse laetitiam. Faxit Deus, ut ad antea vitam Nostram, quicquid addiderit temporis, id omne ad Ecclesiae aedificationem, cui unice servire intendimus, et ad Dei honorem et gloriam procurandam adhibeamus. Interea optamus in eo quod superest Nobis vitae, crebras occasiones dari, quibus te tibi praestemus debitam tuis virtutibus, tuoque erga hanc Sanctam Sedem egregio studio et obsequio Apostolicam Nostram bene-

volentiam. Commodis enim et utilitatibus Ecclesiae parandis, Nos existimamus tum maxime operam dare cum maxime te tuique similes zelo Dei flagrantes, et haec omnia ad Dei cultum referentes Venerabiles Fratres Episcopos, auctoritate Nostra, et officiis enitemur adjuvare. Et Fraternalitati tuae intimo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum in Arce Castri Gandulphi die decima nona Octobris MDCCLXY. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDXCIV.

Reipublicae Lucernensi respondet, aequum non esse ut Ecclesiastici subveniant necessitatibus ipsius Reipublicae, ubi Laici neque primi, neque maiorem partem gravaminis sustinuerunt.

Id. die 23.
Oct. 1785.
Anno VIII.

Dilectis Filiis Praefori, Senatui, et Consilio
Majoris Civitatis, et Reipublicae
Lucernensis.

Clemens PP. XIII.

Dilecti filii salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Binas Epistolas superiore anno a vobis accepimus, quarum altera data est die XII. mensis Maji, altera die XIV. Septembris. Postulatis a Nobis dilecti filii, vobis ut concederemus facultatem percipiendi in perpetuum aut decimam, aut generale aliquod subsidium super bona, quae in ditione vestrae Reipublicae Ecclesiastici possident. Quibus Epistolis etiam noudum respondimus, tamen curavimus vos fieri certiores, quid de hac postulatione vestra sentiamus. Eiusmodi Nostrum silentium existimavimus vobis esse debere novum de paterna erga vos benevolentia Nostra argumentum. Nam qui precibus vestris a Canonici sanctionibus, et ab universali Ecclesiae disciplina tantopere alienis obsecundare non poteramus, molliori via maluimus Nostri animi sensus ad vos perferri. quam postulationem vestram per litteras pa-

Rationem redditur cor in scriptis maxime responsum dedit binis Epistolis de subsidio ab Ecclesiasticis praestando pertractatis.

lam, non sine magna molestia Nostra prorsus rejicere.

*Sancti concilio Rejuncta postulat in loco perpe-
ndit lectum eadem Lett
ab Ecclesiastica voluntate accipere obligatio-
nem.*

§. 2. Sed quam ad Nos dedisti die XXX. Julii proxime elapsi Epistola tertia, non modicam Nobis attulit consolationem; qui videmus silentio Nostro commotos a priore postulatione vos recessissae, et id tantummodo petere, ut ex Apostolica indulgentia Nostra nonnisi gratuitum munus possitis accipere, quod Clerus grato, et sponte, et hilari animo vobis sit oblaturus. Enimvero id quoque Nostrorum nonnihil sollicitat animum: neque enim exemplum exstat ullum in universa Catholica Ecclesia, obstringi Ecclesiasticos ab Apostolica Sede, aut iis permisso, ut ex Ecclesiae bonis subveniant necessitati Reipublicae, ubi laici neque primi, neque majorem partem contulerint. Sed tamen benigno animo rationem quas assertis, consideravimus; quarum illae Nos praecipue commoverunt; rarus in quo versamini articulus, et ipsa Reipublicae vestrae Constitutio. Sed omnium maxime in hac deliberatione Nostra rationem habuimus majorem, qui fide Catholica defendendo, et hujus Apostolicae Sedis tuenda dignitate et auctoritate maxima sibi gloriam pepererunt.

Quam postulationem postulatam Pontificis iudicio perhibetur Congregationi committi.

§. 3. Itaque certa spe confisi, vos eadem majorum vestrorum pressuros esse vestigia, et in eadem qua illi erga Sacram B. Petri Sedem fide, reverentia et obsequio permanuros, novitatem hujus postulationis vestrae quibusdam Ven. Fratribus Nostis S. R. E. Cardinalibus, et omnibus Praelatis examinandam commisimus, quorum consilio duximus vobis in hac re prae caeteris Ecclesiae illis praecipuo quodam et singulari modo gratificare, et vestrae erga Nos reverentiae et obsequii causa Apostolicae potestatis Nostrae plenitudine uti, ea ratione et modo, quam vobiscum Ven. Frater Archiepiscopus Caesariensis, Noster apud vos, et Apostolicae Sedis Nunciatus communicabit. Caeterum vestra Religione, vestraque, quam Ecclesiae iuribus et Ecclesiasticis personis debitis, reverentia confisi nihil opus esse existimamus Parochi Murbacensis revocari memoriam, de quo in secunda Epistola vestra mentionem fecistis, nec dubitamus, si quam

ejus imprudentia ferre deluit poenam, vos ad eum puniendum legitimam Ecclesiae potestatem Implorasse. Id vos fecisse existimamus; et si qua similis se occasio in posterum dederit semper vos esse facturos confidimus. Vobisque omni cordis Nostri affectu, dilecti filii, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datam in Arce Castri Gandulphi Albanensis Diocesis sub Annulo Piscatoris die vigesima tertia Octob. MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDXCV.

Jurisdictionem in Monasterium, et Moniales S. Sebastiani Civitatis Oriolensis quam Benedictus XIV. temporaneo Archiepiscopo Valentino contulerat, se Ordinario Oriolensi restituisse Pontifex Archiepiscopo praedolato participat.

*Dat. die 30.
Oct. 1761,
Anno VII.*

Fide Litteras Apostolicas relatas sequenti numero.

Venerabili Fratri Andreae Archiepiscopo Valentino.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Ubi primum intelleximus in Monasterio Sancti Sebastiani Civitatis Oriolensis turbas omnes, quae ante hos duodecimo annos exortae fuerat consiluisse, omniumque discordiarum semina ita esse extincta, ut ipse quoque existimes, nihil amplius esse causae, cur Monasterium illud in tus teneas potestate, et ideoque tibi abdicandum esse arbitreris jurisdictionem, quam fel. rec. decessor Noster Benedictus XIV. Episcopo Oriolensi tandiu adimplam quamdiu eidem Benedicto, et huic Apostolicae Sedi visum esset opportunum ad Fraternalitatem tuam transulterat; Nos rogatu carissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum Regis Catholici, te Dioecesis tuae negotiis satis praegravatum illo onere levare volumus, et per alias nostras litteras hac ea-

dem die datas jurisdictionem, quam ad hanc diem in memoratum Monasterium non medio-
erum laude exercuisti, extinctam declaravi-
mus, et jurisdictionem ordinariam Episcopo
Oriolensi in idem Monasterium reviviscere fe-
cimus, ipsumque Episcopum in integrum resti-
tutum pronuntiavimus, ita ut deinceps Mona-
sterii ipsius Moniales, ceteraeque personae,
et res, quae ad illud pertinent, in ejusdem E-
piscopi illiusque successorum esse debeant
potestate. Denique illius regendi Monasterii
onus eo libentius tibi Ven. Frater ademinus,
quod vehementer id te cupere accepimus, ac
propterea Nos obsecundasse desiderio tuo
jucundum tibi fore non dubitamus. Et Frater-
nitati tuae benevolentiae erga te Nostrae pi-
gnus Apostolicam benedictionem peramanter
impertimur. Datum Romae apud S. Mariam
Majorem sub Anno Piscatoris die XXX. Oc-
tobris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno
octavo.

CDXCVI.

Jurisdiclio in Monasterium, et Moniales S.
Sebastiani Civitatis Oriolensis, quam Be-
nedictus XIV. propter nonnulla obborta
dissidia, ab Ordinario Oriolensi ad Archie-
piscopum Valentinum transtulerat, cessa-
tis hujus translationis causis, iterum Epi-
scopo Oriolensi restituitur.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Nuper Dilectus Filius Magister Tho-
mas Azpuru Cappellanus Noster, Romanae-
que Rotae Auditor carissimus in Christo Filii
nostri Caroli Hispaniarum Regis Catholici no-
mine Nobis exposuit, ante hos duodecim an-
nos rec. mem. decessorem Nostrum Benedi-
ctum rogatu Ferdinandi VI. Regis Catholici,
Monasterium S. Sebastiani Monialium Ordi-
nis S. Augustini Civitatis Oriolensis tum tem-
poris plenum discordiarum, ad componen-
dos animi motus quibus propter Priorissae
electionem Moniales exturbant, ab ordinaria

jurisdictione Oriolensis Episcopi, qui, electae
Priorissae fautor, non satis apud concilian-
dae pacis arriter existimabatur, tandiu ex-
emptum voluisse, quamdiu ita esse exem-
ptum oportere sibi et Apostolicae Sedi videretur,
et jurisdictionem in idem Monasterium
ad Ven. Fratrem Andream Archiepiscopum
Valentinum Delegati, Apostolici facultatibus
instructum transtulisse.

§. 2. Nunc autem idem Monasterium, om-
nium, quae exarserant dissidiorum causis
extinctis, summo pace florere, nec propterea
oportere amplius ab memorato Archiepisco-
po Valentino ejus Monasterii regendi onus
sustineri, cum praesertim longe absenti opus
illi sit jurisdictionem suam alteri subdelega-
re: Cumque Ven. Frater Petrus modernus E-
piscopus Oriolensis usu rerum et prudentia
praestet, opportunitatem videri, idque optimum
factu vel ipsum Archiepiscopum Valentinum
existimare (quod apparet ex ejus Literis ad me-
moratum Regem Catholicum datis die XXXI.
proximo elapsi mensis Augusti), ut eidem
Episcopo sua in idem Monasterium jurisdi-
ctio restituitur.

§. 3. Quapropter carissimus, quem supra
diximus in Christo Filius Noster Carolus Rex
Catholicus supplicem libellum Nobis exhibe-
ri fecit, ut idem Monasterium ab jurisdic-
tione Archiepiscopi Valentini ad ordinariam E-
piscopi Oriolensis jurisdictionem retrahamus.
Nos igitur incliti Regis de Ecclesia et Apo-
stolica Sede optime meriti supplicationibus
libentissime inclinati, Monasterium S. Seba-
stiani Monialium Ordinis S. Augustini Civi-
tatis Oriolensis ad jurisdictionem ordinariam
Episcopi Oriolensis revocamus, et ipsi Epi-
scopo Ordinario subjectum, ut erat ante suspen-
sionem ordinariae jurisdictionis, quam duxi-
mus a decessore Nostro Benedicto XIV. fa-
ctam volumus et declaramus, ita ut nulla in
re quacumque sive ad Moniales sive ad Mona-
sterium, quomodolibet pertineat immiscere
se possit Archiepiscopus Valentinus, cui om-
nem jurisdictionem tam in dicti Monasterii
S. Sebastiani Moniales quam in ejus Mini-
stros, Officiales, Ecclesiae Rectores, Sacri-
stianos, Confessarios, Clericos, et Laicos quos-
cumque inservientes omnino extinguimus, et

Cessatis dis-
sidiorum
causis Ori-
olensis Epi-
scopus pro
jurisdictionis
recuperatio-
ne instetit.

Catholicus
Hispaniarum
Rex pro re-
stitutione
proutine ju-
risdictionis
penes Patri-
archam sup-
plicavit, qui
Regis prece-
bus obtempe-
rare duxit.

Dat. die 30.
Oct. 1765.
Anno VIII.

Exponitur
causa trans-
latæ jurisdi-
ctionis in hoc
Monasterio
factæ a Be-
nedicto XIV.

extinctam esse pronunciamus; et Episcopus Oriolensis plenam deinceps in idem Monasterium, et Moniales ejusque personas, et res ad illud quomodolibet pertinentes jurisdictionem, quae illi ut Ordinario competit, exercere possit et debeat jurisdictionem illi per has Nostras litteras proprio motu, scientia, et Apostolica potestate Nostra restitutam volumus et declaramus, contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die trigesima Octobris MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDXCXIII.

Del. die 30.
Oct. 1765
Anno VIII.

Monialibus S. Sebastiani Civitatis Oriolensis particeps, eorum Monasterium restitutum esse jurisdictioni Episcopi Oriolensis jam prius ad Archiepiscopi Valentini jurisdictionem translatum a Benedicto XIV.

Vide Epistolas binis superioribus numeris relatae.

Dilectis in Christo Filiabus Religiosis
Mulieribus Priorissae et Monialibus S.
Sebastiani Ordinis S. Augustini
Civitatis Oriolensis.

Clemens PP. XIII.

Dilectae in Christo Filiae
Religiosae Mulieres salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Quae inter vos exortae fuerant discordiae jamdiu sublatae esse, omniumque vestrum animos olim dissidentes vera solidaque pace coaluisse, vobis ex animo gratulamur. Hanc vero vestra vestrarumque rerum tranquillitas fecit, ut vos Monasteriumque vestrum ab extraordinariis, seu delegatis ab Apostolica Sede jurisdictione Archiepiscopi Valentiniensis, quam per alias Nostras litteras hac eadem die datae extinctae declaravimus, sub ordinaria Oriolensis Episcopi vestri jurisdictionem, per eandem litteras Nostras reposuerimus, cui non dubitamus ut Patri omnibus in rebus vos esse obtemperaturas. Denique pacis auctorem eni-

xe precamur, ut omnes in posterum discordiarum causas a vobis prohibeant, quo vobis liceat in isto Sancto s. Muodi vanitate recessu Deo eum animi perpetua tranquillitate servare, et perfectioris usque vitae altiores in dies gradus conscendere. Vobisque dilectae in Christo Filiae Religiosae Mulieres, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die trigesima Octobris MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

CDXCXVIII.

Episcopo Leucoriensi gratulanti pro edita Constitutione, qua Societatis Jesu Institutum confirmatur respondet, causas hujus confirmationis expendens, et praelaudatae Societatis Clericos exire commendans.

Del. die 12.
Nov. 1765
Anno VIII.

Vide Epistolam relatae hoc Tomo sub Num. CDLXXXVIII. pag. 130. et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Antonio
Episcopo Leucoriensi.

Clemens PP. XIII.
Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Qui in isto amplissimo Regno sunt Catholici nomina, quantum fuerit illis moeror ex Clericorum Regularium Societatis Jesu calamitate, et rursus ex Constitutione Nostra, qua Institutum ejusdem Societatis confirmando innoxii hominibus et sermionarum, quas adhuc perpassi sunt, immerentibus, eam quam potissimum consolationem attulerunt, quanta iidem Catholici spud vos sint perfusi laetitia ex litteris Fraternalitatis tuae pertinenter accepimus. Sed quod ea Constitutione injuriam repulimus in Ecclesiam Dei timentibus illatam, qui Institutum illud ab Ecclesia Catholica pium appellatum, effrenata temeritate ut impium traducere, et appellare sunt ausi, id vobis isetandum magis. Ceterum homines rei, pietate, ex doctrina praestantes, solismorumque sanctificandarum studio incensos, et Regni Dei propagandi maxime cupi-

dos, ex omnibus partibus libentissime intelleximus, invicta patientia suas perpeti clades sic enim factis, nomen, quod habent, proant. • *Sequitur enim Christum, ut ait Martyr Cyprianus, qui ejus praeceptis insistit, qui per Dominici Magisterii graditur viam; qui vestigia ejus atque itinera sectatur; qui id quod Christus et fecit et docuit, imitatur.* • Christus autem omni vita sua persecutiones est passus et illud discipulos docuit: • *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* • De tuarum literarum officio quo memoratam Constitutionem Nostram non tam Societati Jesu quam Nobis gratulatur Fraternitas tua, noli quaerere quantopere id Nobis fuerit gratum. Copertum homines de Ecclesia optime meritos tibi Ven. Frater summo opere commendamus. Quo majore illos favore et studio fraternitas tua foverit, eo plus tibi Apostolicæ voluntatis Nostræ conciliabis et gratiæ. Interea eximiae erga te benevolentiae nostrae pignus Fraternitati tuæ Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XIII. Novembris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

ID.

Dat. die 18.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Indulgentia plenaria conceditur Religiosis Ordinibus Praedicatorum, in diversas Christianae Reipublicae Provincias ad Missiones mitti solitis, nec non Christifidelibus utriusque sexus ad quos illi mittuntur, et pro una tantum vice qualibet missione.

Clemens PP. XIII.

Universis Christifidelibus praesentes
Literas inspecturis salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Coelestium munerum thesauros, quoque dispensatores esse Nos voluit Altissimus, libenter erogamus, cum ad Religionis incrementum, et animarum salutem profuturos speramus. Cum itaque sicut accepimus, nonnulli Fratres Ordinis Praedicatorum de Ordinariis, et Superiorum licentia in diversas Christianae Reipublicae Provincias ad procurandam fidelium salutes mitti soleant:

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

Nos eorundem Fratrum pietatem, omniumque, ad quos illi mittuntur, devotionem confovere, atque angere cupientes; omnibus, et singulis Fratribus praedictis, ac aliis utriusque sexus Christifidelibus, ad quos mittendi accesserint, Nostram, et Apostolicam Benedictionem per praesentes impertimur; iisdemque vere poenitentibus, et confessis, ac Sac. Communione refectis, qui pro S. Romanae Ecclesiae exaltatione, Principum Christianorum unione, Infidelium conversione, ac haeresim extirpatione, prout unicuique suggeret devotio, pias ad Deum preces effuderint, Plenariam, una vice tantum, tempore uniuscujusque Missionis, omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus ad septennium, quoad Indias vero ad quindecim annos tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentium aliquid vel minimundetur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; atque praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVIII. Novembris MDCCCLXV. Pontificatus nostri Anno Octavo.

D.

Indulgentia plenaria conceditur cunctis utriusque sexus Christifidelibus pro una vice tantum quolibet anno, qui confessis, et sacra communione refectis, hora sibi assignata, Rosarium Beatae Mariae Virginis devote recitaverint.

Dat. die 18.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Clemens PP. XIII.

Universis Christifidelibus praesentes
Literas inspecturis salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Ad augendam fidelium Religionem, et animarum salutem Coelestibus Ecclesiae the-

sacris pia charitate intenti; omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac Sac. Communionem receptis, qui hora sibi assignata Rosarium B. Mariae Virginis devote recitaverint, et pro Christianorum Principum concordia, haeresium extirpatione, ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, Plenariam semel dumtaxat in Anno, omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem, quam etiam Animabus Christifidelium, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, misericorditer in Domino concedimus; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus ad septennium, quoad Indias vero ad quindecim annos, tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; utque praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XVIII. Novembris MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DI.

Pol. dec. 18.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Indulgentiae conceduntur Religiosis utriusque sexus Ordinis Fratrum Praedicatorum qui una vice singulis anni praesentiae incubuerint exercitatiis spiritualium exercitiorum per quadraginta dies.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes-Thomas de Boxadors Magister Generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum,

quod in multis Conventibus, et Monasteriis dicti Ordinis consuetum est, ut tam Fratres, quam Moniales, eorundem Conventuum, et Monasteriorum quotannis in aliquod cubiculum sibi a Superioribus assignatum secedant, ubi per quadraginta dies diversis exercitiis spiritualibus alternative, nempe orationibus, mortificationibus, corporis flagellationibus, seu disciplinis, et aliis in memoriam quadraginta dierum, quibus Dominus Noster JESUS CHRISTUS in deserto fuit, magna rum devotione, et silentio vacant, Nos igitur devotione hujusmodi Coelestibus Ecclesiae thesauris, quorum dispensatores a Domino constituti sumus, conservare volentes, ac supplicationibus ejusdem Joannis Thomae Generalis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, et singulis tam Fratribus, quam Monialibus dicti Ordinis, qui per praedictos quadraginta dies piis hujusmodi exercitiis semel quotannis operam dederint, qua vice id egerint, easdem Indulgentias peccatorum remissiones, ac poenitentiarum relaxationes, quas fel. rer. Paulus PP. V. Praedecessor Noster Fratribus, et Monialibus praedictis, aliorumque ordinum, qui per decem dierum spatium spiritualibus exercitiis incumbunt, concessit, Apostolica auctoritate tenore praesentium misericorditer in Domino concedimus. Non obstante Nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, ceterisque in contrarium facientibus, quibuscumque. Praesentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, ut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; utque praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XVII. Novemb. MDCLXV. Pontificatus Nostri anno octavo.

DII.

Encl. de 13.
Nov. 1763.
Anno VIII.

Peculiares indulgentiae conceduntur pro Religiosis utriusque sexus Ordinis Fratrum Praedicatorum, nec non singulis aliis Christifidelibus occasione anniversariorum in Ecclesiis hujus Ordinis celebrari solitorum.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Cum, sicut pro parte dilecti filii Joannis Thomae de Boxadors Magistri Generalis Ordinis Fratrum Praedicatorum Nubis nuper expositum fuit, in singulis Ecclesiis Fratrum, et Monialium dicti Ordinis quatuor quotannis anniversaria, unum scilicet pro omnium, et singulorum Fratrum, et Monialium dicti, ac etiam Tertii Ordinis S. Dominici defunctorum die decima mensis Novembris; secundum pro eorumdem Fratrum, et Monialium parentum, ac consanguineorum, et affinium defunctorum refrigerio die quarta mensis Februarii, et alternim in suffragium animarum familiarium, et Benefactorum ejusdem ordinis die quinta mensis Septembris, nec non reliquum in suffragium animarum Christifidelium in Ecclesiis, et Coemeteriis tam Fratrum, quam Monialium dicti Ordinis septuaginta die duodecima mensis Julii, seu aliis immediate sequentibus respectivo diebus non impeditis celebrari consueverint; Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam Fratrum, ac Monialium devotionem, et animarum salutem coelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, ac supplicationibus dicti Joannis Thomae Magistri Generalis nomine oobis super hoc humiliter porrectis inclinati; omnibus, et singulis Fratribus dicti Ordinis in Saero presbyteratus ordine constituta, qui celebraverint, plenariam; aliis vero Fratribus dicti Ordinis non celebrantibus, nec non Monialibus praedicta vero poenitentibus et confessis, ac Sac. Communione refectis, qui Missae seu officio defunctorum in Ecclesiis praedictis hujusmodi anniversariorum diebus celebrantibus devote interfuerint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac S. Matris

Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus, quam etiam animabus praedictorum defunctorum, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipitur, praesentes nullae sint, utque praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manus alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die XVIII. Novembris MDCCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DIII.

Archiepiscopo Rhemensi gratias agit pro actis Generalis Gallicanorum Episcoporum Conventus ad Pontificem missis, et acta eadem expedit, atque commendat.

Encl. de 20.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Archiepiscopos, et Episcopos Lutetiae ad Generalia Comitia congregatos hortatus fuerat Pontifex hic per Literas diei 8. Maji hujus Anni, ut de mandatis Ecclesiae Gallicanae malis serio cogitarent, Regidumque in primis opam implorarent ut videre est hoc Tom. sub Num. CDLXVI. pag. 952. et in annotatione ibidem apposta.

Venerabili Fratri Carolo Antonio
Archiepiscopo Rhemensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. De Generali isto Gallicanorum Episcoporum conventu, qui te Praeside cooivissime

Garabet et
Gallicani Episcoporum

peribus licet
adversus plu-
re egerit in
Parthenoculis
comitis pro
religionis in-
no.

Latetiae Parisiorum est habitus minime Nos
fecerit opinio, et Dei zelus quo piissimi an-
tistites flagrantem animum gerant, eorumque
unanimes omnium consensus spei et expecta-
tioni Nostrae plane respondit. Non dubitamus
ex iis quae fecerunt, quin multa plura factu-
ri fuissent atque meliora, si aequioribus tem-
poribus intererent. Sed tamen Deo gratulan-
dum qui tanta gratiae suae firmitudine eor-
um animus sepsit, ut ubi de summa Reli-
gionis dimicaretur, rati non amplius dissi-
mulandum tandem in memoratu generali con-
ventu omni humanarum rerum posthabito
respectu, invictum omni praetulerint robur,
seque exhibuerint pro turba Ecclesia Dei
plane Sacerdotali fortitudine committos.

Et primo
quidem eor-
um declarato-
rum quod
ad perstenti-
am Gallica-
e Ecclesiae
vigorem et
Catholicae fi-
dei firmata-
tem.

§. 2. Et magna quidem Ven. Frater inju-
riarum mole per hos aliquot annos Nos Ec-
clesiam Dei vehementer ingemimus prae-
gravatam. Vidimus his novissimis tempori-
bus • apud quosdam mutare lubricam Fi-
dem, apud irreligiosos vacillare Dei timorem,
aut pacificam non perseverare concordiam •
Sed gratia Dei adiutrice et comite, piissimi
Antistites declaraverunt, non sic Evangeli-
cum cecidisse in Ecclesia Gallicana vigorem,
aut Christianae virtutis et Catholicae Fidei
robur elanguisse, ut non supersit universus
Episcopalis Ordo, Ecclesiae portio praecipua,
quae minime ad has rerum ruinas succum-
bat, sed fortis, et stabilis honorem Divinae
Majestatis et Sacerdotalem dignitatem plena
timoris observatione tueatur.

Deinde vero
proscriptio-
nem prae-
scriptorum li-
brorum, et
Ecclesiasticae
libertatis pro-
pugnationem

§. 3. Itaque primum quod maxime opus
fuit a Christiana Religione impiorum injurias
repulerunt; proscriptis quae flagitiosissimis
libris, ab eorum lectione fideles absterruerunt;
monueruntque, nefas esse cum reli-
gionis amittendae periculo enunciatos, alios-
que ejus generis perniciosissimos libros vel
leviter attingere. Quod ad Ecclesiae Divinam
sublimemque potestatem attinet, sacris uni-
ce Pastoribus ab ipso Christo traditam stre-
nue eandem potestatem ab ejus invasoribus
in libertatem exemerunt, recteque docent
eam absolutissimam, et plenissimam esse juris
sui et arbitrii, nulli hujus mundi potestati
obnoxiam a nulla prorsus seculari potestate
pendentem, omni denique liberam libertatem:

cui libertati laicam potestatem praesidio qui-
denti esse debere; et sub auxilii ferendi pre-
textu non illi jugum imponere. Subditos Ec-
clesiae in iis, quae ad spiritualia pertinent,
esse vel ipsos terrarum rectores et Dominos,
nec eorum unquam fas esse, vel in tradenda
sive fidei, sive morum doctrina, sive in Sa-
cramentis administrandis, et ad ipsorum ad-
ministrationem Sacris Ministris vel adhiben-
dis, vel amovendis, quidquam praecipere,
nec per causam componendarum in Ecclesia
turbarum quas veritatis inimici excitaverint,
sacris Pastoribus fideique propugnatoribus si-
lentium imponere.

§. 4. De Religiosorum Ordinum Institu-
tis, et quae ab eorum conditoribus vota prae-
scribuntur, de iis solius esse Ecclesiae judi-
care. Constitutionis denique Unigenitus, et
Encyclicae fel. rec. praedecessoris Nostri Be-
nedicti XIV. a Nobis confirmatae assertores
Catholicam doctrinam, et Apostolicae Sedis
dignitatem auctoritatemque ab impudente,
obstinataque contumacia hominum et refrac-
tiorum audacia vindicaverunt; illud dis-
serte declarantes conjunctionem et unitatem
servare se cum eadem Beatissimi Apostoli
Petri sacratissima Sede, quam Christus Do-
minus posuit fundamentum, cui ita universae
Ecclesiae nititur aedificium, ut quidquid ab
eo se removerit, illud corripisse, et jam ab
Ecclesia oportere recessisse. Qui enim Ca-
thedram Petri, ut ait ex Cypriano Martyre
praedecessor noster Pelagius II. super quam
Ecclesia fundata est deserit, et resistit, quo-
modo in Ecclesia se esse confidit?

Enunciat
quampares
alias declara-
tiones Gallica-
e Clerici pro
Religione
bono factas.

§. 5. Haec vero egregia eorum in Ec-
clesiam fides, singularisque in propugnanda
in corrupta ejus doctrina, et sacratissimis ju-
ribus defendendis alacritas atque constantia,
Deo quantopere fuerit grata, vel inde potest
facile quisque intelligere quod Episcopos,
quot in Christianissimi Regni ditione suas
regunt Ecclesias ipse divino suo, sive tetigerit
numine, ut fere omnes, quemadmodum accepi-
mus, memorato Cleri vestri Generali conven-
tui se adjunxerit, ejusque acta voluntate
summa et publico testimonio comprobant,
et laudaverint; ipsa praeterea Christianissimi
Regi eam dederit mentem, ut locutissimi

Gallicanae
Ecclesiae
comitatus
sustineret
Deo grata ex-
stitit, et Chri-
stianissimi
Regis prae-
fationem pro-
meruit.

mum ederet argumentum: quo animo omnium vestrum, et ipsius Ecclesiae tutelam suscepit. Etenim pro ea qua maxime praeditus est Religione, et in S. Ecclesiam, cuius gloriatur esse primogenitus Filius observantia et amore, primos, qui sese statim exeruerunt adversus vos, et eandem Ecclesiam conatus, inunctanter, bonorum omnium, quotquot Ecclesiae Filii sunt absequeutes, approbatione summa, omniumque laudum praeconio, Regio edicto suo non dubitavit infringere.

§. 6. Te vero Venerabilis Frater Apostolica Nostra laude non existimamus fraudandum, qui tuam voluntatem cum religiosissimorum Antistitum voluntatibus conjunxisti. Te amamus, quod ad Nos non eorum acta modo, sed etiam tuas literas perferendas curasti, quae diserte Nobis nuntiant, te ad omnia paratum esse pro Christo: te denique in Domino rogamus et obsecramus, qui praeclearo Episcoporum convincti ut praecesses disposuit divina dignatio, ne committas ut tentationibus aut avocatus aut victus, quod ait Martyr Cyprianus in medio laudis et gloriae itinere desistas nec quidquam tibi praestabilis, quam quae sanctae Nobis promittis, ut alacriter impleas; ac praecipue, quae vales plurimum apud Christianissimum Regem gratia, illam ut pollicearis, ad sustentandam Christianam Religionem nunc maxime ab impiis labefactam, defendendamque Catholicam Fidem adhibeas; sic enim quam bene gessisti, bene itidem rem gerens in posterum, eorum non modo comprimes voces, quos non obscure indicas tibi forte obrectasse, sed etiam prudentibus humanarum actuum aestimatoribus, et qui tibi de Religione agitur iure omnia redigunt ad acerrimam normam abunde satisfaciens, omni te praedicatione dignum exhibebis; tuaeque virtuti debitas ab his referens laudes, non humano praeconio sublatum animum gerens, sed tamquam ab eo, qui te divina virtute sua, et gratia adjuverit commendatus, iure poteris in Domino gloriarı et Fraternalitati tuae immo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub au-

nulo Piscatoris die XX. Novembris MDCCLXV. Pontificatus Nostri anno octavo.

DIV.

Confirmatur resolutio Diffinitorii Provinciae Castellae, Legionis, et Navarrae Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, qua statuitur ut in posterum Ministri eorum, qui huic resolutioni assensum praebuerunt, eligantur in Capitulo Provinciali.

Dat. die 20
Nov. 1765.
Ann. VIII.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Militantis Ecclesiae regimini per abundantiam Divinae bonitatis, nullo licet meritorum Nostrorum suffragio praepositi illa, quae pro felici, prosperoque Religiosorum in Ecclesia Dei pie, sancteque institutorum, ac uberes bonorum operum fructus, adspirante superni favoris auxilio proferre jugiter satagentium gubernio, et progressu provide, sapienterque constituta, et ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque inviolata persistant, Apostolici muniminis praesidio libenter constabilius.

Praeconium.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Fabianus Rodriguez tam olim, quam nunc Minister Provincialis provinciae Castellae, et Legionis, et Navarrae, atque adnexorum, Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, quod ipse pro honore, ac felici ejusdem Provinciae gubernio, et decore in ea primum Collegium Cursorum instituit, mox vero, ut abusus, qui occasio- ne electionis Ministrorum uniuscujusque Conventus Provinciae hujusmodi irreperant, penitus avertantur, ejusdem Diffinitorio Provinciali serio considerandum, ac disquirendum proposuit, num melius, et magis expediens foret, quod electio Ministrorum localium cujusque Conventus dictae Provinciae in posterum perageretur, prout usque adhuc practica fuerat a Fratribus singulorum Conventuum, vel potius praedicta electio fieri debeat in Capitulis Provincialibus, quippe quia

Pro meliori bono ac felicitate hujus Provinciae gubernio, cuius est Diffinitorium Provinciale, ut electio Ministrorum Conventuum fiat in posterum in Comitibus Provincialibus.

Rhemensem
Antistitem
Parisiensem
Comitum
Praedictum
speciale pro-
requiritur
etc.

mus, vel alter eligendi modus praescribitur a Constitutionibus dieti Ordinis, Apostolica auctoritate confirmatis. Diffinitorium vero Provinciale, re mature perpensa, mandavit ut praevio consensu praestando a Fratribus Conventuum dietae Provinciae, electio Ministrorum localium uniuscujusque Conventus in Provincialibus Comitibus peragenda esset, nonnullis additis conditionibus, ut liquet ex ipsa Diffinitorii Provincialis resolutione, cujus tenor est, qui sequitur, videlicet.

Tenor resolutionis Diffinitorii Provincialis.

• Die VII. Augusti Anno M^oCCLXIII. Rev. Diffinitorium congregatum in Provinciali Cella hujus Matritensis Conventus. ut de gravioribus negotiis, ad majorem Dei honorem, et gloriam, ac bonum in spiritualibus, et temporalibus hujus Provinciae Castellae, Legionis, et Navarrae Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum conducentibus ageret; et signanter, ut disquireretur, num melius, et magis expediens foret, quod Localium Ministrorum electiones a Conventibus ipsis peragantur, prout hactenus et de praesenti expletur; an vero congruentius futurum sit, quod ea futuris temporibus in Capitulis Provincialibus fiant, ad tramites Constitutionum Ordinis Lib. I. Cap. XXXIV. Postquam hac super re diu, multumque tractatum fuerat, perpensis rationibus, et absurdis, quae utrinque occurrunt, aut occurrere possunt, resolvit, ac statuit committere, et mandare Adm. Rev. P. Ministro Provinciali, ut, praevio consensu a Conventibus praestando, hujusmodi Ministrorum Localium electionibus in Provincialibus Comitibus peragendis, curet supplicari Sanctissimo Domino Nostro Summo Romano Pontifici, ut eas in posterum sic expleri, sua Apostolica auctoritate statuat, atque decernat; sequentibus tamen sub conditionibus, et non alias, aliter, nec alio modo.

• I. Condicio ea sit, quod Electorum numero a nostris Constitutionibus Lib. I. Cap. XXXIV. §. I. stabiliti adiciantur duo ex PP. Magistris, qui Provincialibus Comitibus intersint, in Magisterii nimirum gradu antiquiores, item unus Praesentis, ac unus Praedicator-Generalis, in suis respective gradibus pariter antiquiores: ut scilicet horum in

Electorum numerum adlectione, is undecim Eligentibus componatur. Et sicut ex ejusdem Ordinis Constitutionibus, septem, qui ibi assignantur, Electores, voce passiva ad Ministeriatu obtinendos privantur; ita quoque hujusmodi privatio ad alios quatuor, ut praefertur, adlegendos extendatur.

• II. In Ministros eligendi ex undecim superius assignatis Electorum suffragiis, octo, et non minus, obtineant.

• III. Ad confusiones, et electionum retardationes evitandas cavetur, quod si in primo scrutinio (omnia autem scrutinia per secreta suffragia indispensabiliter fiant) nemo octo habeat suffragia, in iterandis scrutinia in duos tantum suffragia ferantur, qui in priori plura retulerint.

• IV. Vacante per cessum, aut decessum, privationem, aut assequitionem, vel promotionem alicujus Conventus Ministerio, illius Communitas Ministrum eligat, qui regat usque ad tunc proxime futurum Provinciale Capitulum, eodem modo, qui hactenus servatus est.

• V. A praefatis Capitularibus Electoribus reeligendi valeant in Ministros, quos Conventus utiles, ac proficuos fore judicaverint, praescripta in Decreto Sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium Die XXX. Maji Anni MDCLIX. in Nostrarum Constitutionum Codice pag. DXLVII. excerpto, exacte servantes.

Magister Fr. Fabianus Rodriguez Minister Provincialis.

Magister Fr. Didaeus a Cruce Primus Definitor.

Fr. Franciscus Fernandez de Quevedo Secundus Definitor.

Fr. Josephus Valdenebro, et Tapia Tertius Definitor.

Fr. Joannes de Torre Quartus Definitor.

Ita est Fr. Emmanuel Colina Provinciae a Secretis.

Sequitur Decretum Congregationis Episcoporum et Regularium.

• Sacra Congregatio Eminentissimorum, et Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praeposita, attento Voto Eini-

Tenor Decreti Sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium

quo superior
resolutio ap-
probatur.

gentissimi Caracciolo de Sancto Bono praefati Ordinis apud Sanctam Sedem Protectoris, referente Eminenterissimo Feroni Ponente, censuit, si Sanctissimo Domino Nostro placuerit, per suas literas Apostolicas in forma Brevis, praefatam resolutionem Diffinitorii Provincialis, in qua Religiosi viginti, et unus Conventus libere consensum praestiterunt, cum suis conditionibus approbati, et confirmari posse; Ita tamen, ut quatuor adjuncti Diffinitorii Provinciali in electione Ministrorum voce passiva careant, eodem ferme modo, qui carent alii septem Diffinitorii Provincialis; Et duo Conventus, qui consensum non praestiterunt, sibi valeant, ut prius Ministros eligere; Injuncto tamen, ut in simplicitate, et puritate Regulae electiones peragant, praescripta in Cap. 35. Constitutionum rigorose observando; quod Breve publicandum, et acceptandum erit in quolibet Conventu per duas ex tribus partibus Religiosorum, etiam Conventus, qui consensum accommodarunt ad majorem, et tranquillorem resolutionis firmitatem. Romae 27. Septembris Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto. *

Præter por-
rectas pro
Apostolica
confirmatio-
ne aspectu
resolutions.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, duobus exceptis Conventibus dictae Provinciae Matritensi scilicet, et Conchensi, reliqui omnes, vel de communi consensu, vel majori suffragiorum parte, probaverint, et collaudaverint hujusmodi resolutionem Diffinitorii Provincialis, hinc, ut firma ipsa subsistat, et servetur exactius, Apostolicae confirmationis robore dictus Fabianus Provincialis communi summopere desideret.

Pontifex re-
solationem
Diffinitorii
Provincialis,
et Decretum
Sacrae Con-
gregationis
Episcoporum,
et Regu-
larium
confirmat, et
approbat.

§. 4. Nos igitur ipsum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quolibet excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum, qui relationem di-

lecti filii Nostri Joannis Constantii S. Caesaris S. R. E. Diaconi Cardinalis Caracciolo de Sancto Bono nuncupati apud Nos, et Apostolicam Sedem ejusdem Ordinis Protectoris super praemissis factam attenderunt, consilio, praedictam resolutionem Diffinitorii Provincialis, cui Fratres viginti unus Conventuum dictae Provinciae assensum libere praestiterunt, una cum additis in ea conditionibus, ita auctoritate Nostra Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, ut quatuor Fratres adjuncti Diffinitorii Provinciali in electione Ministrorum voce passiva careant, eodem ferme modo, quo illa careant alii septem Fratres Diffinitorii Provincialis, atque insuper, ut duo Conventus Matritensis scilicet, et Conchensis, qui consensum dictae resolutioni non praestiterunt, sibi valeant, ut prius Ministros eligere, sed electiones hujusmodi peragere ipsi debeant in simplicitate, et puritate Regulae, servata forma praescripta in Capit. XXXV. Constitutionum Ordinis hujusmodi. Demum ad majorem dictae Provinciae quietem, et tranquillitatem, ut praesentes Nostrae litterae si et postquam a quolibet Conventu praefatae Provinciae, qui jam consensum suum praebuerunt, deinde assensus per duas ex tribus partibus Fratrum resolutioni Diffinitorii Provincialis hujusmodi praestitus fuerit, executioni demandentur, ac ab illis respective inviolabiliter observantur; sic in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauula su-
blata, et de-
cretum scri-
ptum.

§. 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observantur; sic in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus

Derogatio
contineatur.

opus sit Provinciae, et Ordinis praelictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die vigesima Novembris millesimo septingentesimo sexagesimo quinto; Pontificatus Nostri Anno octavo.

DV.

Dat. die 23.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Se confirmaturum Constitutiones Congregationis Canonicorum Regularium B. M. V. de Cancellata significat Abbati praelaudatae Congregationis.

Dilecto Filio Joanni Ludovico Panchenal
Abbati Congregationis B. M. V.
de Cancellata.

Clemens PP. XIII.

Dilecte Fili salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Scripsimus Venerabili Fratri Episcopo Praetoricensi, qui te tuamque Congregationem Nobis majorem commendavit in modum, Constitutiones ejusdem Congregationis abs te missas dudum Nos accepisse, earumque examen instituisse. Illas ejusmodi esse cupimus, quae a Nobis probari possint, et confirmari. Quod ad reliquum attinet Epistolae tuae, dilecte Fili, Regularem observantiam, et disciplinam apud Vos, ut scribis, vigere gau-

demus, et quod neminem umquam inter Vos ad hanc diem errorum hujus temporis inferat labes, id universae Congregationi tuae vehementer in Domino gratulamur. Ipse quidem a Nobis quaecumque ad augendas spirituales Congregationis tuae utilitates pertinent, Apostolica officia tibi pollicere; et quo vestra in hanc S. Sedem firmior fuerit, et constator fides et obedientia, flagrabuntque apud vos ferventiora in dies studia pietatis, eo animum Nostrum ad vos fovendos adjuvandosque promptiorem fieri comperies. Tibique benevolentiae Nostrae pignus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIII. Novembris MDCCCLV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DVI.

Clementis Regii Poloniae Principis et Ducibus Saxoniae penes Bavariae Ducem officia requirit ne causa Decimarum Collegii Neuburgensis Societatis Jesu trabatur ad seculare forum.

Dat. die 7.
Dec. 1766.
Anno VIII.

Vide Epistolam hac super ipsa decimarum causa perscriptam Bavariae Duci, et a Nobis relatae hoc Tomo sub Num. CDXVI. pag. 872.

Dilectissimo in Christo Filio Nostrum Clementi Regio Poloniae Principi et Ducibus Saxoniae electo Episcopo Frisingensi et Ratisponensi.

Clemens PP. XIII.

Dilectissime in Christo Fili Noster salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Sequi egregium in Ecclesiam studium voluntatemque tuam ex pluribus manifestisque iudiciis subinde cognovimus, rem tibi nunc proponimus, in qua si dexteritatem, solertiam, et qua apud dilectissimum in Christo Filium Nostrum Maximilianum Josephum Bavariae Ducem plurimum vales, gratiam sic adhibeas, ut ab Ecclesia vis depellatur, quae

Poloniae
Principis
laudes.

illi inferitur in causa mere laica ab ejus Principis Admistris, nibi unquam forsasse prosteria, in quo plus tibi vel laudem tribuimur amplioem.

Commemorari Epistolam aliam peractam inter Historiam Domini super hoc quo de causam.

§. 2. Scripsimus sote hos septemdecim menses memorato Principi, ne trahi pateretur ad Laicorum judicium causam Decimarum Collegii Noburgensis Societatis Jesu, eumque rogavimus, ut inberet, Consilium suum ad Ecclesiasticum judicem, ut sequum est, ejus causae cognitionem rejicere. Sed nihil quidquam aliud per eas Literas consequuti sumus, quam quod longo tempore Epistolam ejus accepimus, in quo compinres rongerebatur rationes, quomobrem judicium ejusdem causae existimabat ad Laicam pertinere potestatem. Quaedam deinde inciderunt, quomobrem ea de re non fuit opportunum a Nobis illi denno literas dari. Ex quo Nostro silentio pars Collegio Noburgensi adversa sumpsit veluti argumentum, Nos et Apostolicam Sedem rationibus in epistola, quam supra diximus, deducis denique conqueruisse. Nee defuerunt, qui Literas Nostros ad Principem dictitaverint Clericos Regulares Societatis Jesu per subreptionem, et obreptionem a Nobis abstulisse. Quod omnino longissime abest ab re ipsa et veritate.

Etiam Benedictus XIII. quondam ipsam Decimarum causam cum Duce Borussiae Ave rogat.

§. 3. Etenim de eadem causa Apostolicae Sedi notissimi jampridem felici record, praedecessor Noster Benedictus XIII. cl. mo. Maximilianum Ducis Maximiliani Josephi Auvum sedulo monuit, ut illi laicali jodio eorum praecideret; quibus ejusdem Benedicti III. Literis Maximilianum fuisse commotum inde conjecturam facimus, quod altum ea de re silentium sit consequutum.

Officio precavimus, ut in hoc causae in negotio, quod Ordinarius pultet jurisdictionem in loco ubi decimas percipiunt solvant.

§. 4. Quomobrem te hortamur dilectissime in Christo Fili Noster in Domino et obsecramus, ut omnia studia tua apud memoratum Ducem adhibeas et officia, quo tanta haec ab Ecclesia depellatur injuria. Fecit id Dei et honoris Ecclesiae zelo flagrantissimus Venerabilis Frater Josephus Episcopus Augustanus, qui datis ad memoratum Ducem literis illi studuit persuadere, item hanc ejusmodi esse, quae non ab illo quam ab Ecclesiastico Judice sit dirimenda. Nec tunc in hac re alienae sunt partes, qui Ordinariam

habes jurisdictionem in eo loco ubi Decimae quas supra memoravimus in disceptationem vocantur et controversiam quam in tua jurisdictione ad Laicorum trahi judicium, perpetuo aequo animo plane non potes, totam autem rem hanc non deerit qui sedulo te doceat diligenter ut ad hoc pertractandum negotium accedas quam paratissimus. Quidquid autem in hanc rem contuleris officii, sedulitatis, et studii, id velimus existimes in Nos et Sedem Apostolicam contulisse. Tibique dilectissimo in Christo Fili Noster flagrantissimo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die septimo Decembris MDCCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DVII.

Poloniae Regi respondet postulanti alterius Suffraganei constitutionem in Diocesi Vindislaeviensi.

Dat. die 7. Dec. 1765. Anno VIII.

Stanislae Augusto Poloniae Regi Illustri.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Fili Noster salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Ubiorem in dies Nobis praebet laudandi tui materiam, Nostramque erga te charitatem mirum in modum exauget ista de Catholicae Religionis incolumitate in Regno tuo assidua cura, et sollicitudo. Egregium istiusmodi studium Majestatis tuae, vel ex proximis literis tuis apparet, quibus negotium de altero suffraganeo, in Vindislaeviensi Diocesi constituendo Nobis commendasti. Nos ea de re scribi jussimus Ven. Fratri Antonio Eugenio Archiepiscopo Ephesino Nostro, et Apostolicae Sedis apud vos Nuncio; ut de omni hac negotio quo recto et legitimo ordine dirigatur ut mos est diligenter cognoscat. Ceterum ejus literas interea expectantes, speramus rem tuam felicem exitum habituram. Nobisque facultatem fore deciderandi tibi quanti ponderis apud Nos sit Regiae Majesta-

tis tunc in rebus omnibus commendatio. Tibique carissime in Christo Fili Noster, intimo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die septima Decembris MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DVIII.

Dat. die 7
Dec. 1765.
Ann. VIII. De eodem argumento agit cum Episcopo Illadislaviensi.

Venerabili Fratri Antonio Episcopo
Uladislaviensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

De altero Suffraganeo in tua Uladislaviensi Diocesi constituendo rem omnem Congregationi Consistorialibus Rebus praeposita examinandam commisimus, ejusque sequenti consilium jussimus iustitiae Ven. Fratrem Archiepiscopum Ephesinum de causis quamobrem alter tibi Suffraganeus sit creandus, et de dilecti Filii Cypriani Wolicki moribus, doctrina, ceterisque animi dotibus legitime, ut moris est, diligenterque cognoscere, Non dubitamus quin omnia in processu quem instituit, depraebensurus sit plane cum his convenientia, quae in supplicii libello Nobis dato fuerint exposita. Ceterum studium sollicitudinisque Fraternalitatis tuae curam magnopere laudamus, qua Catholicis in Pomerania commorantibus cupis esse consultum, ne his ea desint subsidia, quibus est opus ad eorum fidem et ideo vera Catholicae Religionis pietate sustentandam confirmandamque constantiam. Tibique Venerabilis Frater eximiae erga te benevolentiae pignus, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Decembris MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DIX.

Episcopo Goritienae gratulanti pro evulgata constitutione confirmatoria Instituti Societatis Jesu respondet, eique ejusdem Societatis merita commemorat.

Dat. die 7.
Dec. 1765.
Anno VIII.

Vide supra Epistolas relatas sub n. DIII, et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Carolo Michaeli
Archiepiscopo Goritienae.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quod plurimi fecerunt per hos aliquot menses Venerabiles Fratres Episcopi ut Nobis sint gratulati, Constitutionem, quam ad tuendum Apostolicae Sedis, atque adeo universae Ecclesiae de Instituto Soc. Jesu iudicium edidimus, idem Nobis praestari voluit officium Fraternalitas tua, cujus literas ea de re gratulabundas magno legimus voluplate. Illud autem Nobis est jucundissimum, quod commemoratis cladibus, quas superiori aetate in istis Regionibus concepit Catholica Religio, scribis te, cum sacram tuae Dioecesis visitationem obires volutandis Aquilejensis Ecclesiae monumentis comperisse e tribus Collegiis Soc. Jesu, quae tamquam propugnacula irruenti haeresi objecit fel. Rec. praedecessor Noster Clemens VIII. Apostolicos viros prudentes brevi temporis intervallo ab omni errorum labe omnem regionem vestram, Dei gratia adiutrice et comite absteruisse: Nunc autem eosdem Clericos Regulares majorum suorum vestigia persequendo, nibilo se illis exhibere inferiores et saeculificandis Fidelibus strenuam isthic operam dare, quod quidem incredibilem Nobis consolationem affert, magnamque tibi Vro. Frater Nos debere profiteamur gratiam cum hoc tuo gratisimo literarum officio Nobis de taoto Ecclesiae tuae bono notitiam dederis, quae spirituali jucunditate Nostri animum plane complevit. Et Fraternalitati tuae eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam Benedictionem peramanter imperti-

mnr. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die septimo Decembris MDCLXV. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

CX.

Dat. die 7.
Iov. 1765,
Anno VIII.

Facultatem facit Collegio, et Conventui Toletano Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo antiquae Observantiae concedendi Lauream Doctoralem Magistris dicti Ordinis.

Litteras Apostolicas Urbani VIII. diei 26. Augusti 1634. quibus elargiendae Doctoralis Laureae privilegium concessum fuit Conventui Salamanticensi hujus Ordinis, adsunt in collectione Mainardii.

Dilecto Filio Mariano Ventimiglia Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo antiquae observantiae Priori Generali.

Clemens PP. XIII.

Dilecte Fili salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Hoc idem
privilegium
Indultum jam
fuerat ab Ur-
bano VIII.
Conventui
Salamanti-
censi.

§. 1. Exponi. Nobis nuper fecit dilectus filius Bernardus Regidor Sacerdos expresse professus, et Socius, ac Secretarius Generalis Hispaniarum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo antiquae Observantiae, quod juxta Constitutiones dicti Ordinis, Apostolica auctoritate confirmatas, ii qui gradum Magistri in eodem Ordine obtineant, Doctoralem Lauream in aliqua Universitate approbata assumere tenentur; verum quia Laureae hujus doctoralis assumptio non laeves secum ferebat impensas, hinc fel. rec. Urbanus Papa VIII. praedecessor Noster per alias suas in simili forma Brevis die XXVI. Augusti MDCXXXIV. expeditas litteras Collegio Salamanticensi cunctis, et indulsit, ut Lauream Doctoralem hujusmodi dictum Collegium conferre posset Fratribus ejusdem Ordinis tam Hispaniarum, quam Portugalliae, et prout in dicti Urbani praedecessoris litteris uberius dicitur contineri.

§. 2. Aliae postmodum Ordinis, et Regnorum praedictorum Provinciae ad evitandas itidem majores impensas, hujusmodi facultatem ad eorum respective Collegia extendi ab Apostolica hac Sancta Sede, ut asseritur, obtinuerunt; prae caeteris vero Provinciae Cataluniae dicti Ordinis propterea quin longe distat a praefato Collegio Salamanticensi ex decreto edito a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Negotiis, et Consultationibus Episcoporum, et Regularium praeposita die V. Februarii MDCCXI. praedictam facultatem sibi concedi, ut pariter asseritur, obtinuit.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, in Provincia utriusque Castellae Ordinis praedicti Magistri, qui Lauream doctoralem in eodem Collegio Salamanticensi assumere tenentur, non laeve propter illius distantiam sentiant incommodum, gravesque praeterea subeant impensas, ad haec omnia avertenda idem Bernardus exponens, quemadmodum in aliis quoque Provinciis ejusdem Ordinis duo, ac etiam in illa Aragoniae tres Conventus, ut asserit, designati repertiuntur pro conferenda hujusmodi Laureae Doctorali Fratribus illius Ordinis, ita in Provincia utriusque Castellae, praeter Collegium Salamanticense, facultatem hanc concedendi lauream illicto Fratribus, et Magistris ejusdem Ordinis, Collegio quoque Toletano per Nos indulgeri plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 4. Nos igitur eundem Bernardum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrat, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, audita relatione Venerabilis Fratris Josephi Archiepiscopi Petrensis Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praeposita

* Etiam aliis
Conventibus,
privilegium
idem ampliatum
ex decreto S. Con-
gregationis
Episcoporum,
et Regularium.

Præter por-
rectae per
extensionem
Pontifici in-
dultum et Con-
ventum To-
letanum.

Prædictis an-
nui Pontifici
petitum ex-
tensum non
concedit.

tae Secretarii. Discretionis tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, petitam facultatem concedendi Lauream Doctoralem Fratribus, et Magistris dicti Ordinis ab illius Constitutionibus requisitam praefato Collegio, et Conventui Toletano, pro tuo arbitrio, et conscientia. Apostolica Nostra auctoritate tenore praesentium concedas, et indulgeas.

Clausula aulica, et decretum irritans

§. 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere. et illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, et Sedis Apostolicae Nuncios, judicari, et definiri delere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit Ordinis, et Provinciae praedictorum, aliisque quibusvis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die decima septima Decembris Mil-

lesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXI.

Quanta sit sedulitate curandum Pontifex significat Episcopo Praemisiensi ne Ecclesiae novis vectigalibus graventur a laica potestate.

Dat. die 4. Jan. 1765. Anno VIII.

Venerabili Fratri Valentino
Episcopo Praemisiensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

De adimendis Ecclesiae decimis, novisque illi vectigalibus imponendis scribit Fraternitas tua isthic apud vos agitari consilia: teque ea de re vehementer esse sollicitum ex literis tuis facile perspeximus. Non putamus te, et Coepiscopos collegas tuos, Nostra ege- re cohortatione, quo illud intentos oculos habeatis, ne quid in talibus consiliis obrep- erit, erroris, neve qui haec movent, dum patriae consultum volunt, inscii et imprudentes Ecclesiae et Reipublicae noceant. His enim minime dubitamus cordi esse incolumitatem Catholicae Religionis, vestrum autem est ut illis, quod facile est, demonstratis, quam sit periculosum Ecclesiarum, quas quotidianae vitae necessitas postulat, divini etiam cultus vel retinendi vel propagandi necessarium instrumentum esse pecuniam. Et ipsa experientia compertum est, cum pauperes inopesque fuerint res Ecclesiarum, in Regno Dei amplificando minimum profici. ac plerumque contingere, ut in pascendo Dei grege Sacri Pastores, si quas oves vel a devils semitis retrahas, vel a venientis pascuis amotas velint, si difficultate rei nummariae teneantur, frustra quemvis laborem sumant. Tu vero pro virili parte in id Venerabilis Frater incumbere, ne quid damni faciat Ecclesiastica res, neve quidquam oneris vobis imponatur, Sacrorum Canonum sanctionibus reclamantibus. Nos Apostolicis officiis studiisque Nostris ubi illis vo-

his opus esse existimetia, ut in ceteris omnibus sic in hac te non deerimus adjuvare. Et Fraternalitatis tuae eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die quarta Januarii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXII.

Pat. die 4. Jan. 1766. Anno VII. Mariae Theresiae Cybo Estensi Massae Principissae postulanti Episcopalis Cathedrae erectionem in Civitate Massae respondet Pontifex, negotium examini prudentium virorum commississe.

Dilectae in Christo Filiae Nobili Mulieri
Mariae Theresiae Cybo Estensi.

Clemens PP. XIII.

Dilecta in Christo filia Nobilis mulier salutem, et Apostolicam benedictionem.

Egregium tuum in Religionem studium singulareque de populo tuae ditioni subiecto benemerendi voluntatem ex literis Nobilitatis tuae facile perspeximus, quibus negotium urges de Episcopali Cathedrae Massae constituenda, et cum Sarzanensi et Lunensi conjungenda, in quo dilectissima in Christo Filia Nobilis Mulier, tuum istam laudamus rogam, quae Massensis populi utilitatem augeat, eique parare studeas ornamentum et decus, sed cum ejusmodi res sit, quae non minimam cautionem habet, eam examinandam commissimus Viris doctrina et prudentia praestantibus, quos in consilium in talibus negotiis prudentia postulat adhiberi et Nobis tuae caritatis erga te Nostrae pignus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die IV. Januariae MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXIII.

Pat. die 10. Jan. 1766. Anno VII. Remandatur observantia Apostolicarum Constitutionum, ut liceat defunctorum sepul-

turam permittere in Caemeteriis Ecclesiarum Monialium Cappuccinarum in Civitate Guatimalae.

Venerabili Fratri Episcopo
Guatimalensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectae in Christo filiae Moniales Ordinis Sancti Francisci Cappuccinae nuncupatae Civitatis Guatimalensis, quod nonnulli devotionis causa de licentia suorum Superiorum exoptant eorum cadavera sepeliri, non solum in Caemeteriis sitis subitis earum Ecclesiam, verum quoque sub inferiori Choro, et in proprio Caemeterio dictarum Monialium. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, haec omnia adversentur Constitutionibus Apostolicis, et praesertim Ordinis Minorum Sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, ac inde plura, quae non conveniunt ipsarum regulari, et strictae observantiae, et incommodum ipsis afferre solent, obveniant. Nobis propterea dictae Moniales humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personae a quibusvis excommunicationis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternalitatis tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut dictas Constitutiones exequi, et omnino servari auctoritate Nostra Apostolica tenore praesentium praecipias, nec quidquam in contrarium attentari, ac praesumi pro tua prudentia, et Ecclesiae Dei zelo, ac quiete, et bona directione earundem Monialium permittas.

*Provis per
reales pro
clericali
Guatimalen-
sibus Aposto-
licarum quod
ad defunctorum sepulchra.*

*Pontifex Re-
probat Guatimalensi in-
terdicti observantiam A-
postolicarum Constitutionum quod
sepulchra de sancto-
rum.*

Interrogatio
confiteretur
rom.

§. 3. Non obstantibus quibuscumque in contrarium generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non dicti Monasterii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia rubricatis statutis, et consuetudinibus, privilegiis denique, indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris, die decima Januarii millesimo septingentesimo sexagesimo sexto Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXIV.

Int. die 18.
Jan. 1766.
Anno VIII.

Quod Patriarcha Ecclesiae Ulxibonensis Occidentalis inter Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales assumi debet in altero immediate sequenti Consistorio eique Titulum Cardinalium assignari mandat.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei
Ad perpetuum rei memoriam.

Provenit.

§. 1. Inter praecipuas Apostolici Ministerii partes, eam esse longe gravissimam Nobis injunctam intelligimus ut Hierarchiam, Divina ordinatione in Catholica Ecclesia institutam, non solum semper stabilem custodire, ac conservare, verum etiam majoribus gloriis, ac splendoris incrementis cum hoc ad Divini honoris cultum magis adaugendum et Catholicae Ecclesiae decus maxime promovendum plane redundatura fure in Domino prospicimus, et confidimus Apostolica sol-

licitudine ac providentia cumulare satagamus.

§. 2. Itaque cum Venerabilis Frater Patriarcha Ecclesiae Ulxibonensis Occidentalis iis insignibus, et praerogativis ab felicis recordationis Clemente XI. et Benedicto XIII. Romanis Pontificibus praedecessoribus Nostri, primum ornatus fuerit ut profecto inter Ecclesiasticos Praesules et Antistes plurimum excellat, hinc est, quod nos etiam congruum, et consentaneum propterea fore existimamus si Patriarcha praedictus per laudabilem providentiae, et indulgentiae rationem, qua Apostolica haec Sancta Sedes quantum commode fieri potuit in assumendis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus habere consuevit erga Orthodoxas Nationes, inter eosdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam per antedictae Providentiae anticipationem in posterum adnumeretur quemadmodum ipsum quoque carissimum in Christo Filium Nostrum Joannem Portugalliae, et Algarbiorum Regem Illustrum, de Catholica Religione multis nominibus, ac praesertim ob eximiam pietatem, ac constantem fidelissimamque erga Apostolicam hanc Sedem toties probatam observantiam, ac singularem sollicitudinem, studium, zelumque in protuenda propagandaque ad instar omnium Portugalliae, et Algarbiorum Regum praedecessorum suorum apud barbaras remotissimasque gentes catholica fide meritisimum ac propterea omnibus Apostolicae liberalitatis documentis dignissimum id ipsum sentientem desiderare accepimus.

§. 3. Quamobrem motu proprio Nostro, et Successorum Nostrorum, et Sedis Apostolicae nomine de nonnullorum etiam Venerabilium Fratrum, Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio concedimus, et indulgemus ut, memorata erga Catholicas Nationes Providentia suffragante in Consistorio provisa, et electus pro tempore Patriarcha Ecclesiae Ulxibonensis Occidentalis, qui alioquin peculiariter, juxta constitutiones Apostolicas ad Cardinalitiam dignitatem requisita habere debeat in amplissimum ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Senatuum, in altero immediate sequenti Consisto-

Constat Pa-
triarca Ec-
clesiae Ulx-
ibonensis
Occidentalis
inter d. Ro-
manos Ec-
clesiae Car-
dinales con-
numeratus, pro
Portugalliae,
et Algarbio-
rum Regis
antecessore.

Motu pro-
prio decretis
Patriarchae
Ecclesiae Ulx-
ibonensis Oc-
cidentalis in
Consistorio
electus in amplis-
simum S. R.
E. Senatuum
in alterum
Consistorium
sequenti Con-
sistorium in-
terceptum.

rio cooptetur, eique suo tempore, servataque, consueta forma unus ex titulis Cardinalitibus assignetur, juxta Constitutionem felicis recordationis Sixti Papae V. Quod si nulla adsit eandem Catholicis nationibus impertiendi Apostolicae benignitatis gratia opportunitas, tamen per anticipationem etiam non semel, et quoties opus fuerit faciendam, in Sacrum Cardinalium Collegium adscisci, ea quidem lege statuimus, ut quoties vigore praesentium laudatae Apostolicae beneficentiae testimonia acceperit natio Lusitana, loties nulla eidem obsecundandi ratio habeatur cum oportuna gratificandi aliis nationibus aut Pontifici ipsi, qui Patriarcham Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem declaraverat aut sibi succedentibus pro tempore summis Pontificibus sese obtulerit oratio.

Declaratur
quo casu
haec Patriar-
chae juxta
Cardinali-
tatem dignita-
tem asse-
quendi.

§. 4. Porro huic Pontificiae Nostrae concessioni providentiaeque motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris ac de Apostolicae potestatis Nostrae plenitudine, tantummodo tunc locum esse statuimus cum supradictam Patriarchalem Ecclesiam Tlaxibonensem vacare contigerit translationibus, et dimissionibus omnino exclusis, nisi tamen ad dimissionem admittendam causa adeo urgens publica, et necessaria sit, ut serio expensa, neque etiam per Suffraganei Antistitis subsidium Patriarchalis Ecclesiae indigentis occurrere posset, atque in assueti eorumdem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Consistorio, ac ab ipsis pro tempore Romanis Pontificibus comprobetur sicque futuris perpetuo temporibus a Nobis successoribusque Nostris servandam esse decernimus, et statuimus.

Causula sub-
blata, et de-
cretum veri-
tatis.

§. 5. Decernentes, pariter eandem praesentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suisque plenarias, et integros effectus sortiri, et obtinere, sicque, et non aliter per quoscumque Indices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere legatos, et Sedis praedictae Nuncios, aliosque quoslibet, quacumque praeminentia, et potestate fungentes, et sanctu-

ros, sublata eis, et eorum cuilibet quamvis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et autoritate ubique judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam, quavis autoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 6. Non obstantibus Apostolicis ac in generalibus Conciliis editis constitutionibus, et ordinationibus super praemissis dispositionibus, quas omnes quatenus praesenti constitutioni in aliquo adversentur derogamus, et pro plene, et sufficienter expressis habentes etiam si de illis specialis, specifica, expressa, ac invidua de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio faciendi esset omnino abrogamus, abolemus, et annullamus caeterisque contrariis quibuscumque.

Transum-
ptorum §.
dies.

§. 7. Volumus autem ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et sigillo alienius Praelati vel personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae.

Sanctio pos-
sua.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri indulti, dationis, concessionis, derogationis, decreti, et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicae MDCLXVI. XVI. Kalendas Januarii Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXVI.

Causas evulgationis Apostolicae Constitutionis, qua Institutum Societatis Jesu confirmatur, enumerat Archiepiscopo Sorrentino pro Constitutionis ipsius evulgatione gratulanti.

Dat. die 24.
Jus 1762.
Anno VIII.

Vide Epistolam relatum supra Num. DIII. et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri Silvestro
Archiepiscopo Surrentino.

Clemens PP. XIII.
Venerabilis Frater salutem
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Societatem Jesu et ante hos quinque annos a te Nobis commendatam meminimus, et nunc quod Constitutione Nostra ab injuriis, et contumeliis, quibus ab hominibus parum Deum timentibus jactata est, et jactatur, vindicatam esse laetari, gaudemus. Quod ea de re Nobis gratias agis gratulare potius Deo, qui eam Nobis dedit mentem, ut a fidelibus amoliremur gravissimum scandalum, qui si ingenio paullo sint infirmiore de Ecclesiae sapientia, et judicio dubitare potuissent, et si diutine tacuissemus e silentio Nostro argumentum capere, praedecessores Nostros atque ipsam Ecclesiam male fidelibus consuliis, cum tam maleficae Societati praecipuam sacri ministerii partem tribuerint. Sed eosdem praedecessores Nostros cum Institutum illud comprobaverint rem utique gessisse probant non modo Fraternalitatis tuae sed plurimorum etiam VV. Fratrum Episcoporum testimonia qui datis ad Nos literis sancte affirmant, suas Dioeceses ex ea Societate uberes fructus magnasque utilitates percipere. Ceterum in Domino confidimus, qui Ecclesiae obsequentes filii sunt, ubi agatur, quid de Societate Jesu debeant existimare, non aliis, quam summo Ecclesiae capiti, primariisque Pastoribus aures suas praebituros. Tu vero, Ven. Frater, facito ut quos fideles et impigros in excolenda vinea Domini operarios collaudas, tuo etiam patrocinio tueare. Et Fraternalitati tuae intimo Nostri Cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XXIV. Januarii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXVII.

Dat. die 26. Praevia confirmatione specifica praecedentium
Jan. 1766 indulgentiarum concessarum Ecclesiae S.
Anno VIII.

Mariae ad Martyres de Urbe, quamplurimae aliae indulgentiae elargiuntur eidem Ecclesiae.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Christianae Fidei de Idololatriae victa Praevium.
tyrannide triumphum, ita in Urbe Roma emicantem, ut quae olim omnium gentium serviebat erroribus, facta fuerit omnibus Magistra veritatis, et Principis Apostolorum Cathedra intuentes, dum in humilitate Nostra omnipotentem Dominum, qui solus mirabilia fecit, enixe obsecramus, ut in diebus quoque nostris expugnet impugnantes Nos, fidem omnium muniat, et in Ecclesia sua augeat pacem: ea loca primum Diis gentium impia superstitione dicata, ubi quondam homines diabolica fraude decepti, sacrilegos persolventes honores, novis inquinabantur flagitiis; ut subinde cum iuste, ac feliciter vero, aeternoque Deo fuerint consecrata, Religioso Christianorum concursu celebriora semper reddantur, ubique Fideles reatum expiationem facilius inveniant, praedecessorum Nostrorum exemplo edocti, coelestibus Ecclesiae thesauris, per amplius ditare muneris Nostri debitum in Domino arbitramur.

§. 2. Ineunte siquidem septimo Ecclesiae seculo, cum Bonifacius PP. IV. praedecessor Noster, in Sanctorum numerum relatus, per vetustum illud, et celeberrimum Deorum omnium Fanum, quod Pantheon vocabatur, a Marco Agrippa solidissimo opere absolutum, expugnata solemnii sacroque ritu veteri macula, in Ecclesiam III. Idus Mensis Maji Deo in honorem Beatae semper Virginis Mariae, et omnium Martyrum dedicaverit, plurimisque locupletavit Sanctorum Reliquiis; ab eo tempore adeo fideles a quacunque Mundi parte ad illud templum visitandum confluerunt, recurrente praecipue Dedicationis die, ut a Gregorio PP. IV. etiam praedecessore Nostro ad occurrendum Peregrinorum commodo, aliisque Urbis opportunitatibus, illius celebritas ad kalendas Novembris translata fuerit, unde solemne Festum in bono-

Enumeratio
munificen-
tiae pre-
decessorum
Pontificum
favore hujus
Ecclesiae.

rem nedum Deiparae Virginis, et Sanctorum Martyrum, sed et Beatorum omnium in Coelo cum Christo Regnantium, quod hodie Ecclesia per Orbem concelebrat, ex illius Dedicatiois translatione sumpsit exordium: Cumque subinde plerique praedecessores Nostri Romani Pontifices eandem Ecclesiam, quae Basilica Sanctae Mariae ad Martyres nuncupari caeperat, in insignem quoque Collegiatam dudum institutam, variis praerogativis, honoribus, et gratiis etiam Spiritualibus cumlaverint, illamque sartam, tectamque tueri non omiserint et ad haec usque tempora perseveret Romanorum Civium, et Peregrinorum ad Templum illud confluxus assiduus: Nos quoque eundem ferventes zelum, ad commendatam Fidelium devotionem, religiosumque ejusdem Templi cultum magis augendum, illud uberius etiam Spiritualibus gratiis ditare decrevimus, ut ubi superstitio, in animarum perniciem effraene debaccabatur, ibi Christiana Religio, et Ecclesiae pietas erga Fideles splendoris eniteat.

§. 3. Verum, licet ambigendum non sit, et Fideles non ambigant, plurimis Spiritualibus Indulgentiarum gratiis eandem Ecclesiam a praedecessoribus Nostri fuisse donatam, maxime cum monumenta non desint, quibus fidem Nostri praedecessores, dum aliquam Ecclesiam spiritualibus gratiis ditatam voluerint, ei indulgentias concesserint ad instar Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae ad Martyres; attamen a dilectis filiis Capitulo, et Canonici ejusdem Collegiatae Ecclesiae Nobis nuper expositum fuit, ob varias temporum in Urbe vicissitudines, et injurias, et Archivi ejusdem Ecclesiae peractas translationes, non omnes modo superesse de iisdem concessis gratiis praedecessorum literas.

§. 4. Nos, ne deinceps incertus quoquo modo putari queat Indulgentiarum thesaurus, quem in Templum illud praedecessores Nostri velut effunderint, cunctisque perspectum sit, quas Indulgentias, et remissiones Fidelium quisque inibi lucrari poterit, supplicationibus eorumdem Capituli, et Canonico-rum Nobis super hoc correctis benigne inclinati, quoque desiderio flagrantes, ut Fidelium

omnium Religio, cultusque in ipsa Ecclesia augeatur, ex voto dilecti filii Nostri Nicolai Tituli Sanctorum Nerei, et Achillaei S. R. E. Praesbyteri Cardinalis Antonelli nuncupati, Congregationis ejusdem S. R. E. Cardinalium Indulgentiis, et Sacris Reliquiis praepositae Praefecti, per dilectum etiam filium Magistrum Stephanum Borgia Nostrium, et Sedis Apostolicae Notarium Prothonotarium nuncupatum dictae Congregationis a Secretis Nobis oblato, re accurate perpensa, supernoque implorato auxilio, auctoritate Nobis a Domino tradita, de Omnipotentis Dei misericordia, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum auctoritate confisi, eas omnes in primis Indulgentias, et poenarum relaxationes, etiam Stationum, a praedecessoribus Nostri visitantibus praedictam Ecclesiam alias concessas, et signanter, quae a Paulo III. et Gregorio XIII. etiam praedecessoribus Nostri, ad instar Sepulchri Domini, Montis Sinai, et aliorum Terrae Sanctae nuncupatae Locorum, inibi visitantibus Cappellam Sancti Josephi Sponsi B. M. V. in perpetuum concessae fuere, quas subinde Alexander Papa VIII. praedecessor quoque Noster animalus in Purgatorio existentibus per modum suffragii applicari posse indulsit, harum serie cum facultate illas, ut praefertur, applicandi, specialiter, et expresse confirmamus, et approbamus. Declarantes tamen Indulgentias, et relaxationes hujusmodi non toties, quoties eadem die quis Cappellam ipsam visitaverit, sed semel quolibet die lucrari posse.

§. 5. Uterius, praeter plenariam Indulgentiam in Festo dicti Sancti Bonifacii PP. IV. eandem Ecclesiam visitantibus a Nobis nuper concessam; auctoritate praemissa omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui vere poenitentes, et confessi, sacraque Communionem refecti eandem Ecclesiam diebus infrascriptis, a primis Vesperis usque ad occasum solis diurnum hujusmodi, devote visitaverint, et inibi pro Christianorum Principum concordia, Haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem, perpetuis futuris temporibus, mise-

Enumeratur
speculie-
res, quae
conceduntur
Indulgentiae.

Quae tamen
manuscriptae
et gratiae
temporali-
bus memoria
excidere et
monumentorum
deperit.
tione.

Pontificis hic
audita Sacra
Congregatio-
ne Indulgenti-
arum, et S. Re-
liquiarum pre-
positae tele-
rum gratia-
rum confer-
entiam, non
variarumque
concessionum
sanum de-
cretum de-
rui.

ricorditer in Domino concedimus, videlicet
 • In Festo Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis, et Transfigurationis Domini Nostri Jesu Christi, in Sacro Pentecostes die, ac Solemnitate Sanctissimi Corporis Christi • In Festivitatibus Conceptionis, Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, et Assumptionis Beatae Mariae semper virginis • Item in festis diebus Inventionis Sanctae Crucis, Sancti Josephi, omnium Sanctorum, ac primaevae Dedicationis illius Ecclesiae die decima tertia maji. • Insuper in una ex feriis sextis Quadragesimae per unumquemque Christifidelium eligenda, et in Dominica infra Octavam Ascensionis Domini Nostri Jesu Christi, qua de Spiritu Sancti adventu proxime recolendo memoria in eadem Ecclesia celebratur; ac in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum • Item, omnibus, sive peragentibus, sive comitantibus solemnem supplicationem, quae a pro tempore existentibus Capitulo, et Canonicis ipsius Ecclesiae, die octava Festivitatis corporis Christi publice deferendo Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, peragi solet.

§. 6. Praeter autem praemissas Indulgentias, omnibus etiam Christifidelibus, qui septem Altaria in dicta Ecclesia designanda visitaverint, et ut supra oraverint, easdem prorsus Indulgentias, quae visitantibus septem Altaria in Basilica Principis Apostolorum Urbis ad id designata concessae fuere; Ita ut ipsi quoque ibidem, perinde ac si Basilicam ipsam, seu respective illius Altaria in eadem sita, personaliter visitarent, Indulgentias ipsas consequi possint, et valeant, similiter concedimus, et indulgemus. Ita quoque, ipsis Capitulo tamen, et Canonicis, aliisque ipsius Ecclesiae servitio addictis, qui in diebus Stationum in Missali Romano descriptis, quando Statio in alia, quam praemissa Ecclesia habetur, eandem Ecclesiam visitaverint, atque ut supra oraverint, ut Indulgentias Stationales, perinde ac si Basilicam, vel Ecclesiam ubi ea die Statio habetur, personaliter visitarent, in primo dicta Ecclesia consequi valeant concedimus pariformiter, et indulgemus.

Extenditur
 haec Ecclesiae
 indulgentia
 Septem Altari-
 um nec non
 Stationum
 et pro Capitu-
 lo tantum.

§. 7. Porro, cum variae per annum in primodieta Ecclesia functiones, ac publicae, communesque habeantur statim diebus praecedens, ut Fideles ad aliquod Festum recolendum sese praeparent ad augendam ipsorum Fidelium devotionem, et fovendam piam banc consuetudinem, omnibus itidem utriusque sexus Christifidelibus, qui in singulis ex decem diebus antecedentibus Festum Pentecostes, ac etiam in novem diebus praeparationis ad Festum Sancti Josephi, pariterque in quolibet ex septem diebus commemorationem omnium Fidelium Defunctorum immediate subsequentibus, ac in singulis feriis sextis Quadragesimae, praeter eam, quam quis ad plenariam Indulgentiam lucranda, ut praefertur, elegerit: ac insuper, qui in reliquis praeter praemissas Beatae Mariae Virginis Festivitatibus, ipsam Ecclesiam a primis Vesperis usque ad occasum solis Festivitatibus huiusmodi devote visitaverint, atque ut supra oraverint, diebus nimirum singulis septem annos, et totidem Quadragesimas de iunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentibus in forma Ecclesiae consue- ta misericorditer in Domino perpetuo relaxamus. Praeterea, ut Ecclesiam ipsam amplissime, et cumulatus spiritualibus gratiis ditemus, iisdem Fidelibus ut supra vere poenitentibus, et confessis, sacraque Communionem reffectis, eam visitantibus, atque, ut praemissum est, orantibus, auctoritate Nobis, ut praefertur, credita, plenariam quotidie indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino perpetuis itidem futuris temporibus harum serie concedimus. Omnes autem, et singulas indulgentias, et peccatorum remissiones, ac poenarum relaxationes, tam plenarias, quam partiales a Nobis, ut praefertur confirmatas, concessas, et impetratas per quoslibet Fideles, qui eas lucraturi erunt, Animabus, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, atque in Purgatorio extiterint, per modum suffragii applicari posse, etiam perpetuo generaliter concedimus.

Nonnullae
 aliae indul-
 gentiae con-
 mendantur.

§. 8. Denum cum in ipsa primodieta Ecclesia plura quotidie celebrentur Missae Sacrificia, et, sicut accepimus, praedictus Gre-

Confirmatur
 quoniam
 plurima in-
 dulta Prae-

decessorum
Pontificum
pro peccatis
eiusdem
Troph. alia
ritus.

gorius XIII. praedecessor, Aram ejusdem Ecclesiae principem, et post novam illius elevationem, jussu fel. record. Clementis Prae X. pariter praedecessoris Nostri factam, illam ex utroque prospectu similis memorise Benedicti Papa XIII. praedecessor quoque Noster sub die VIII. Januarii MDCCXXVII. in perpetuum pro defunctis quotidiano privilegio insigniverit, similique prorsus prerogativa ipse Benedictus praedecessor per suas literas in forma Brevis die XXI. Junii MDCCXXVII. Pontificatus sui Anno IV. Altare Sancti Josephi decoraverit, ac alias idem Clemens X. pariter praedecessor die VIII. Maji MDCCXXVII. per speciale decretum, Altare Reliquiarum nuncupatum secus aditum inter Chori aream, et sacarium situm; pro Missis, quae ad illud a solis ipsius Ecclesiae Canonici celebrarentur, illidem privilegium declaravit; Nos eisdem Gregorii, et Clementis, ac Benedicti praedictorum concessionibus singulas praesentibus plenius expressis, et integraliter insertis habentes, eas omnes auctoritate quoque Nostra harum serie confirmamus, et approbamus, eorumque robur illis adjicimus: et quatenus opus sit de Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum auctoritate confisi, ex integro concedimus, et indulgemus, quod quoties Sacerdos aliquis saecularis, vel de Superiorum suorum licentia Regularis, ad eandem Aram principem ex utraque parte, vel ad Altare Sancti Josephi, aut quilibet ex Canonici praefatis ad dictum Altare Reliquiarum, Sacrosanctum Missae Sacrificium pro Animabus Fidelium, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, celebraverint, animae ipsae de thesauro Ecclesiae per modum suffragii Indulgentiam consequantur, itaut ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, et Beatissimae Virginis Mariae, Sanctorumque omnium meritis eis suffragantibus, a Purgatorii poenis liberentur, Apostolica auctoritate praefata etiam concedimus, et indulgemus.

Clemente
solito, et
de
curia
terre.

§. 9. Praesentes autem literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae defectu notari, impognari, aut anu-

lari, nec sub quibusvis Indulgentiarum, et gratiarum revocationibus compraebeodi posse, sed illas semper, et perpetuo validas et efficaces esse, et fore, sublata cuilibet circa praemissa quavis aliter definitiendi, declarandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, et si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

§. 10. Non obstantibus quatenus opus sit Nos et Cancellariae Apostolicae Regula de Indulgentiis non concedendis ad iostar, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, in genere, vel in specie in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis: quibus omnibus, et singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis specifica expressa, et individua, ac de verbo ad verbum menlio, seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores pro pleno, et sufficiente expressis habentes, illis alias fa suo robore permansuris, latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse, potestatis Nostrae plenitudine, derogamus, coarctatis quibuscumque.

Derogatio
contrariis
factis.

§. 11. Volumus autem, quod earundem praesentium transumptis, etiam typis impressis, manu nlicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, et extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si exhibitae forent, vel osteosae; quodque, ut ipsae praesentes omnibus innotescant, duo exemplaria etiam typis impressa ad latera januae primordicae Ecclesiae perpetuis futuris temporibus palam exponantur, et appensa sint.

Transumptorum fides.

§. 12. Noli ergo omnino hominum licent paginam hanc Nostrae confirmationis, approbationis, revocationis, induliti, imperitiionis, declarationis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentari praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus

Sanctis poen.
nullis.

se noverit incursum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationi Dominicae MDCLXV. Quinto Kalendis Januarii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXVIII.

Dot. die 29.
Jan. 1769.
Anno VIII.

Confirmatio resolutionis Sacrae Congregationis Concilii Tridentini interpretis, super observantia onerum adnexorum Canonice Theologici, et Magistrali in Cathedrali Ecclesia Pacensi.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Enumeratur opera ab erectione adnexae Canonice Theologicae.

§. 1. Nuper Vener. Frater modernus Episcopus Pacensis et dilecti filii Capitulum, et Canonici Cathedralis Ecclesiae dictae Civitatis expuni fecerunt Congregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, quod eadem Ecclesia Cathedralis Pacensis duos praeter caeteros habet Canonicatus, Theologalem scilicet, et Magistralem, quem vocant de pulpito, quorum collatio ad Episcopum, et Capitulum pertinent; quodque pro tempore Canonicatus Theologici ab ejus erectione sequuta anno MDLXXVI. lectiones habuit de Theologia Morali, seu de casibus Conscientiae usque ad annum MDCLXVII. quo elapso, sequenti anno Episcopus, et Capitulum decreverunt, ut Canonicus eligendus ex praescripto, et more quotidiano impenderet horam in lectione Theologiae Moralis, et juxta hanc legem, dum Canonicatus vacavit, edicta affixa fuerunt, et nudi Canonici de dicta Praebenda Theologica provisi ab anno MDCLXXXVII. jurejurando promiserunt, se susceptum munus expleturos secundum morem, et praescriptum edicturum.

Quae tamen onera involuta fracta temporis fuerunt.

§. 2. Verum ab eo tempore nemo ex Canonicis hujusmodi promissum munus implevit, sed annu MDCCXXXII. Canonicus Theologus contendere primum coepit, se ad hujusmodi lectionem non teneri, quam deinde usque ad sui obitum omisit, ita ut vacante Canonicatu hujusmodi Anno MDCCLXII. di-

ctus modernus Episcopus decreverit, ut is, qui Canonicatus lectionae inserviret ad lectionem Theologiae Moralis teneretur, ac proxime eligendus ad id compelli posset, verum dilectus filius Franciscus Toletus tunc provisorius de Canonicatu hujusmodi, his praescriptis obtemperare recusavit.

§. 3. Haec quidem praebendam Theologalem; quoad Canonicatum vero Magistralem dicti Episcopus, et Capitulum pariter memoratae Congregationi exposuerunt, quod Canonicatus hujusmodi Anno MCCCCLXXIV. a rec. me. Sixto Papa IV. erectus, et a fel. rec. Leone Papa X. praedecessoribus Nostis confirmatus fuit, ac illius possessores praetenderunt ad solum Capitulum spectare, ut conciones habendas statueret, adeo ut triginta annorum spatio vix semel concio habita fuerit, quocirea, vacante modo Canonicatu hujusmodi, Episcopus, et Capitulum praedicti ab eadem Congregatione postularunt, ut successores per se ipsos concionare deberent, dummodo legitima causa impediti non essent, saltem quadragesimali tempore, ac in octava Festivitate Sanctissimi Corporis Christi, et in aliqua ex festivitatibus principalibus, comprebensis illa S. Joannis Baptistae, uti Patroni ejusdem Ecclesiae Cathedralis, seu Sancti Petri Principis Apostolorum, vel Assumptionis Beatae Mariae Virginis, juxta primam tabellam, quae de more inchoatur a festivitate Corporis Christi, et desinit usque ad adventum exclusive, et iterum alia vice pro secunda tabella ab adventu scilicet usque ad Festivitatem Immaculate Conceptionis ejusdem Beatae Mariae Virginis, idest in aliquo die ejus octavae, praeter onus habendi alias conciones, quae in convocatorii edictis ad concursum juxta morem praefinirentur.

§. 4. Super muneribus itaque, et obligationibus utriusque Canonicatus Theologici, et Magistralis concordati animo tam Episcopus, quam Capitulum praedicti adiverunt eadem Congregationem, quae prius censuit super his informationem ac volum exquirere a Venerabili Fratre Lazaro Archiepiscopo Naupactensi apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum Regem Catholicum Nostro, et Sedis Apostolicae Nun-

Enumeratur adnexae Canonice Theologicae Magistralis.

Contra in adimplementum praedictorum onerum requisita sunt auctoritates S. Congregationis Episcoporum, et Regularium.

lio. His autem inter caetera retulit, quod a praefato Capitulo committit tantummodo soleant Canonico Magistrali aequae panegyricae orationes in casu aut canonizationis Sanctorum, aut translationis eorum corporum, et reliquiarum, quae sane omnia ab hinc annis triginta non eveniant, quodque dictus Episcopus praescribat illas orationes, aut sermones peragendos a dicto Canonico in diebus praescriptis in praefatis tabellis, excepto quadragesimali tempore, quo Canonici Magistralis his conciones habere deberet absque ulla dierum assignatione, ac praeterea addidit, quod secunda tabella desinebat in Dominica quinquagesimae, non solum in die Sanctissimae Conceptionis, demumque animi sui sensum aperiendo putavit, quod, iuxta expressam in edictis, provisos de dicto Canoniceatn, obligationem contrahit semper concionandi quotiescumque id sibi committatur, quapropter iusta videbatur supplicium petiitio.

§. 5. Propositis deinde in eadem Congregatione infrascriptis dubiis. Primo. *An Canonici Theologus cogi possit pro arbitrio Episcopi etiam per multas loco Sacrae Scripturas legere casus conscientiae, seu Theologiam Moralem in casu ec.* Secundo. *An, si quibus diebus Canonici Magistralis pro tempore teneatur per se ipsum concionari in casu ec.* Die XXVIII. Septembris praeteriti anni MDCLXV. eadem Cardinalium Congregatio respondit: *Ad primum affirmative. Ad secundum affirmative ad formam tabellae, et iuxta votum Nunci Apostolici.*

§. 6. Ut autem decreta huiusmodi quo firmos subsistant, et serventur exactius praefatus Episcopus, Capitulum, et Canonici Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut Apostolice confirmationis Nostrae patrocinio communitate dignaremur, Nos igitur Episcopum, Capitulum, et Canonicos praescriptos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personae a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa laicis, si quis forte incurrerunt, huius tantum vel gratis absolventes, et absolutos fore censu-

tes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decreta praeserta, auctoritate Apostolica, tennre praesentium approbamus, et confirmamus illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adijcimus, salva in praemissis auctoritate memoratae Congregationis Cardinalium.

§. 7. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectos sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quancumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sique in praemissis per quoscumque Iudices ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus soper his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, Capituli huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliis roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac eum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentis ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis, quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XXI. Januarii MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

Clausula pontificia, et decretorum apostolicorum.

Derogatio contrariis.

Dubia in Sacra Congregatione proposita, et resolutiones commemor.

Pontifici servare solent huius Congregationis resolutiones confirmari, et observari mandata.

DIX.

Dat. d. r. 20.
Jan. 1766.
Ann. VII.

Archiepiscopum Trevirensē objurat, quod
Edictum publici juris fecerit Ecclesiasticæ
libertati adversum.

Venerabili Fratri Joanni Philippo
Archiepiscopo Trevirensi S. R. I.
Principi Electori.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Suum dolo-
rem expresse
Pontifex pro
nova legē
qua Ecclesi-
asticæ perso-
næ fori privi-
legium ad-
mittit.

§. 1. Non satis verbis exprimi possumus,
quanta Nos admiratio, quamque gravis per-
cussit dolor, cum legimus Edictum quod-
dam tuum, seu, quemadmodum appellas
Mandatum edictale die X. proxime elapsi
mensis Decembris editum. Hæc omnino nova
lege tua tum Ecclesiasticis corporibus, tum
singulis Ecclesiasticis personis fori privile-
gium admittit, quod non modo a sacris con-
ciliis Canonibus, sed tuorum etiam præde-
cessorum expressa lege sanctum, perpe-
tua ad hanc usque diem consuetudine vigit.
Præterire juvat quantam Nobis, et huic quam
in Edicto tuo non obscuro indicas, Aposto-
licæ Sedi injuriam feceris, neque exprobrare
tibi volumus, quanta Fraternalitatem tuam ad-
huc complexi sumus benevolentia, quibus-
que eadem hæc Apostolica Sedes, ubi tulit
ocasio, te affecerit beneficiis.

In qua nova
lege Pontifex
non imperio
Ecclesiæ tan-
tam afferre,
sed consue-
tudinē ceteris
Antiquissimam
privilegiis.

§. 2. Illud tacere non possumus, num-
quam Nos suspicari potuisse, te qui primum
Ecclesiæ, deinde sæculi constitutus es Prin-
ceps, ita Ecclesiæ seculo posthære, ut
Ecclesiasticam potestatem, auctoritatemque
depressam velis, secularem super Ecclesi-
asticæ ruinas extollas. Quid igitur ad hoc
tuum exemplum non designabant Principes
sæculi? Immo vero quid ipso facies, ubi quis
eorum, qui partem aliquam ditionis suæ
habent in tua Dioecesi talem tibi legem ferat,
qualem ipse ferro non dubitasti? Qua fronte
ejusmodi conatibus, qua fortitudine, qua Sa-
cerdotali constantia obstiteris? cumque tui
venerandis facti turpiter tacere cogereris,

quanta cum animæ tuæ pernicie Episcopa-
lem officium desereres, et Religioni deesses
Illius Sacramenti, quo dum Episcopilibus
mysteriis initiabaris, jurasti sacratissimum
Ecclesiæ jurium te defensorem ferre?

§. 4. Verrum ea est de Fraternalitate tua
Nobis opinio, ut onulo modo inducere ani-
mum possimus existimare, te cogitato, de-
liberateque id fecisse, quod Ecclesiæ et
oniverso Ecclesiastico Ordini tibi que præ-
sertim, Ven. Fr., tantopere est injuriosum.
Id potius pravis eorum consiliis tribuimus,
qui intima tui familiaritate, et, qua volent
plurimum gratia magno tui cum dedecore
abutantur. Quamobrem magno Nobis spes
est, te clamoribus justissimæque Cleri tui
querimonia excitatum, revocasse jam illud
edictum, quod apud Deum gravissimo te cri-
mine abstringit, et apud homines æternum
tuo nomini notam Inquit. Quod si nondum
idem edictum de medio sustulisti, ne que-
sumus, vel tantillum temporis differas illud
delere nec te malus absterreat pudor, quo-
minus tum improbes factum. Nihil enim
probitate prædito Viro dignius, quam quod se
male fecisse cognoverit, id confestim justi-
tiæ et veritatis amore impulsus retractet.
Deum enixæ prece observamus, ut in hac re
te solutum audias, te tuamque pietatem in
consilium adhibeas, tibi unice obtemperes,
neminem vero eorum ad tecum delibera-
ndum admittas, qui vel ubi corruptos mores,
vel ob animum opinionibus absurdis opple-
tum favore tuo et gratia vulgo judicantur in-
digni. Et Fraternalitati tuæ Apostolicam be-
nedictionem peramanter imperitum. Datum
Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub
annulo Piscatoris die vigesima nona Januarii
MDCCCLVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

Notatur
Pontifex Ar-
chiepiscopo
non ut la-
tente et for-
tasse a pre-
dictis conatibus
fuit incutien-
tiam, revocat.

DXX.

Eidem Archiepiscopo Trevirensi Epistolam
dirigit gaudii plenam, pro revocato Edicto
Ecclesiasticæ libertati auxilio, de quo in su-
periori Epistola sermo fuerat.

Dat. d. r. 5.
Feb. 1766.
Ann. VIII.

Venerabili Fratri Joanni Philippo Archiepiscopo
Trevirensi S. R. I. Principi Electori.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Praescr-
iptum litera-
rum materi-
am resouit.

§. 1. Ex literis, quas ante hos octo dies Fraternitati tuae dedimus, jam ut opinamur intellexisti, quam graviter commoti simus edictali illo Mandato tuo, quo corporibus Ecclesiasticis singulisque Ecclesiasticis personis in tua ditone fori privilegium adimebatur. Scripsimus tamen incredibile Nobis esse, quod sciens et prudens tali condito Edicto tam gravem jurisdictionis Ecclesiasticae inflatam volueris plagam.

Archiepiscopum laudat pro edictali lege revocata, eundemque hortatur ut praeos consiliorum ab se elum-
aret.

§. 2. Et recte quidem de te tuaque pietate Nos existimasse docuerunt literae isthic ad Nos novissime allatae. Denunciarunt enim, absurdum illud Edictum novo alio Edicto tuo jam fuisse deletum. Cum autem laborem illam quam nomini tuo adpersam oportuit statim elueris, reliquum est ut in posterum existimationi tuae provideas; ac si cavere velis ne quid tale tibi contingat, velle autem omnino debes homines qui te fortasse circumstant, vel corruptis moribus vel novarum doctrinarum erroribus maculosos a te tuisque rebus arceas oportet, et sectatores improbos repudies, qui infenso in Ecclesiam animo nullam dignitatis et existimationis tuae rationem habent, dum eandem Ecclesiam quoquo modo quam maxime deprimant. Removere a te os pravum ait Salomon. Et Oculi tua recta videant et palpebrae tuae praecedant gressus tuos. Quibus verbis non alienis uti, sed Nos-
tros jubemus oculos adhibere. Interea pietatem tuam, et animi magnitudinem valde laudamus, quem non ut jejune angustaeque mentis homines malus impediit pudor, quo minus, quod male factum tibi excidisse cognovisti, nulla interposita mora correxeris. Et Fraternitati tuae benevolentiae erga te Nostrae pignus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Pontificatus die quinta Februarii MDCLXVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

DXXI.

Praescribitur, ut in Monasterio Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum Civitatis Pacensis in Indiis suppressis Monialibus illis quibus facultas erat gestandi velum album, non recipiantur in posterum quam Moniales nigrum velum deferentes.

Dat. die 15.
Febr. 1765.
Anno VIII.

Venerabili Fratri Episcopo Pacensi
in Indiis.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectae in Christo filiae Priorissa, et Moniales Monasterii Ordinis Beatne Mariae Virginis de Monte Carmelo Excalceatae nuncupatae Civitatis Pacensis in Indiis, quod in fundatione, seu erectione ejusdem Monasterii statutum fuit, ut in numerum viginti unius Monialium tunc praescriptum admittendae tantummodo essent Moniales professae cum velo nigro, quodque aliae tres, aut plures Moniales cum velo albo vulgo *Legasibidae* nuncupatae, minorem dotem afferentes, a Choro; aliisque officiis onerosis Monasterii praedicti exemptae, ac immunes esse debeant, prout in lege fundationis, seu erectionis Monasterii hujusmodi uberius dicitur contineri.

R. fertur consuetudo Monasterii hujusce ut monnallas Moniales sup-
p. omittat-
rias admitterentur aliam velum deferentes, et ex-
ceptionibus quampluri-
bus ditatae.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, hujusmodi tres, vel plures Moniales, quae velum album deferunt, et a Choro, aliisque officiis praedictis exemptae sunt, inutiles evadant dicto Monasterio, a quo ipsis alimenta suppeditantur. Hinc exponentes praefatae, ut praesertim in Choro, et in casu infirmitatis aliarum, quo fieri potest, major sit Monialium numerus ibidem interessentium, non solum a tribus Monialibus, quae cum velo albo, ~~et~~ praefertur, in dicto Monasterio nunc reperiuntur, sed etiam ab aliis, quae in eorum locum idem Monasterium ingressurae sunt, nigrum velum assumi debere summopere desiderant. Nobis propterea

Preces porrectae prota-
lium Monia-
lium super-
numerum suppressio-

humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

*Pontificis
procedens
autem, et hac
de re Faciens
si Episcopo
opportuna
tribuit famili-
tatem.*

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quarumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratis absolventes, et absolutas fore censes, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum consilio, Fraternitati tuae, per praeseo-ter committimus, et mandamus, ut veris existentibus ocratis, et dummodo Moniales de velo albo, quae nunc in dicto Monasterio reputantur, suum praesentem consensum, eis petitam facultatem sumendi velum nigrum pro tuo arbitrio, et conscientia indulgens, simulque facultatem in posterum, praevia reductione, non admittendi Moniales, nisi ad velum nigrum cum honoribus, et oneribus eisdem competentibus concedis, salva tamen in praemissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium.

*clausula au-
ditur, et de-
cretum utro-
que.*

§. 4. Derivantes, easdem praesentes lites semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos etiam caesarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane al secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scieoter, vel ignoranter con-tingerit attentari.

*Decretum
euchatiste-
rum.*

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non praedictorum Ordinis, et Monasterii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, fundationis, et creationis legibus et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et liti-
tis Apostolicis superioribus, et personis

sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet enunciat, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenore praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis aliis in suo robore permansuris, ad promissorum effectum, ac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cunctisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die decima quinta Februarii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno VIII.

DXXII.

*Det. die 16.
Febr. 1796.
Anno VIII.*

Monasterium Montis Oliveti Majoris Ordinis S. Benedicti Congregationis B. M. Virginis Montis Oliveti, praevia exemptione ubi jurisdictione Ordinaria Episcopi Pientini, Nullius Diocesis declaratur, eaput totius Ordinis constituitur, et Monachi speciali-
bus privilegiis donantur.

Privilegia Congregationis Monachorum B. Mariae Montis Oliveti S. Benedicti una cum communicatione omnium gratiarum Congregationis Cassinensis ejusdem Ordinis concessit Pius II. Constit. Anni 1462. Ordo. S. ut videtur in Bullario Moianensi. Eodem privilegio confirmavit, et ampliavit Benedictus XIV. qui Abbatibus ejusdem Congregationis indulget, ut in die festo S. Francisci Romanos uti possint Pontificalibus in Missa, reliquisque officiis, intra Ecclesias tamen Conventuales regulares observantias per Constit. Anni 1755. April. 1. perlegenda in Beudirtino Bullario. Ecclesiam B. M. V. de Lonigo ubi Monasterium adnexum est hujus Ordinis, prius Aquilejensi Patriarchae subiectum, Diocesi Vicentina univit Clemens XIII., exemptionibus, et privilegiis jam Monachis a S. Sede indultis, conservatis per Constit. Anni 1759. Septembris 24. reatam in hac Continuatione sub Num. 95. pag. 270. Omnibus Ecclesiasticis

personis servitio addictis aut in Monasteriis habitantibus hujus Congregationis facultatem indulget Pontifex idem recitandi officium divinum, et horas Canonicas juxta ritum dicte Congregationis, Constit. Anni 1764. Augusti 3. relatu hoc Tomo num. CDXXVI. pag. 885.

Clemeas Episcopus.

Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator

§. 1. Credita, divinitus Romano Pontifici universi Dominici Gregis postulat cura, ut Regulares Ordines, eaque loca, ubi eorumdem Ordinum Professores sub suavi Christi jugo susceptum pia, sancteque vivendi institutum servantes, tum Coelestium rerum contemplationi, tum sacrarum literarum in Christianae Reipublicae bonum studiis incumbunt, speciali clientela, et protectione foveantur. Quare Nos praedecessor Nostorum exempla sectantes, dum omnium Regularium Ordinum conservationi, et ampliationi consulimus, praecipua tamen eorum loca, in quibus Ordo aliquis habuit initium, praeclearioribus privilegiis augere non detrectamus.

Exponitur
utro, atque
progratiam
huius Congregationis

§. 2. Nuper siquidem Nobis pro parte dilecti filii Caesaris Scarselli Abbatis, et Procuratoris Generalis Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Sanctae Mariae Montis Oliveti, etiam totius Congregationis nomine expositum fuit, quod cum ipsa Congregatio sub initium quartidecimi Ecclesiae saeculi a Beato Bernardo Tholomei, qui in quodam ejus patrimoniali praedio tunc de Dioecesi Aretina, modo intra fines Picotinae rentento, situ propemodum montano, et deserto, profundisque vallibus circumdato primum erexit Monasterium Montis Oliveti nuncupatum, feliciter, sancteque instituta fuerit, Monasterium illud in totius Congregationis benedictae Domino longe lateque propagatae, caput semper habitum absque ulla hesitatione cecosset de praesenti. Etenim Abbas totius Congregationis Generalis specialiter illi Monasterio praeesat, in eo Vicarius residet Generalis, et Generalia Comitia habentur, at-

que viget peculiariter Regularis observantia.

§. 3. Porro eidem Congregationi ob praecleara ejus Alumnorum merita nonnulli Romani Pontifices praedecessores Nostri varia privilegia, gratias, favores, et indulta tum spiritualia, tum temporalia concesserunt, et praecipue fel. rec. Pius PP. II. etiam praedecessor Noster per suas literas Apostolicas sub datum Petreoli Saenensis Dioec. Anno Incarnationis Dominicae MCCCCLXII. Tertio Nonas Octobris, Pontificatus sui Anno quoto, inter alias gratias dicte Congregationi elargitas, illi etiam communicationem privilegiorum omnium, exemptionum, libertatum, indultorum, et gratiarum Congregationi Sanctae Justinae Padanae ejusdem Ordinis, ejusque Monasterii Prioratibus, membris, ac personis et bonis, per dictos Romanos Pontifices praedecessores Nostros tunc suis quomolibet elargitorum, ac si illa omnia, et singula Congregationi primodictae indulta fuissent, concessit pariter, et indulxit.

Quemque
Romani Pontifices
huius Congregationis
privilegia, et honoribus
dota-

§. 4. Novissime vero fel. rec. Benedictus PP. XIV. immediatus praedecessor Noster per similes suas literas sub datum apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae MDCCCLV. kalendis Aprilis Pontificatus sui Anno XV. nedum omnia, et singula privilegia a Pio praedecessore praedicto Congregationi primodictae elargita confirmavit, sed ad primodictam Congregationem alia quoque privilegia omnia, exemptiones, et gratias, quae aliis ejusdem Ordinis Sancti Benedicti, et praecipue praedictae Sanctae Justiniae, seu Cassinensi Congregationibus ex post auctoritate Apostolica concessa fuerant, sub certis modo, et forma extendit, ampliavitque.

Benedictus
XIV.
sua privilegia,
et gratias
eodem anno
con-

§. 5. Quamvis autem Congregatio Montis Oliveti tot fuerit decorent privilegia, Monasterium tamen primodictum Montis Oliveti Majoris modo denominatum in ejus supra caetera ejusdem Congregationis Monasteria praestantia argumentum, nullo speciali gaudeat privilegio, prout aliqua Monasteria, quae Capita sunt Congregationum Sancti Benedicti, decorantur. Quare pro ejusdem Caesaris parte Nobis fuit humiliter supplicatum, ut primo-

Prout per-
tinet ad hoc
ut Monasterium
Sanctae Mariae
Oliveti Ma-
joris peculiariter
regatur ac
dirigatur.

dicto Monasterio praefer exemptiones Regularibus locis competentes, Territorii quoque, ut infra a Dioecesi Pientina separati, et se juncti qualitatē addere, illiusque Abbati opportunas facultates impertiri dignemur.

§. 6. Nos igitur ejusdem Caesaris nomine etiam Congregationis primodictae Nobis oblati precibus, ac dilecti filii Nostri Aloysii Sanctae Agathae ad Suburram nuncupatae S. R. E. Cardinalis Torrigiani nuncupati Status Nostri a Secretis, ac etiam apud Nos. et Sedem Apostolicam primodictae Congregationis Protectoris suffragiis, quam libenter annuentes, firmamque spem, et fiduciam habentes magis in dies primodictam Congregationem nheres in Ecclesia Dei fructus allaturam fore, atque ad exhibendas ampliores Nostre erga illam benevolentiae significaciones, hujusmodi supplicationibus inclinati, ac eundem Caesarem, et Monachos omnes Congregationis primodictae, eorumque singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis; si quibus quomodolibet innodatae existunt ad effectum praesentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, Monasterium primodictum Beatae Mariae Virginis Montis Oliveti Majoris nuncupati cum ejus Ecclesia, et integra clausura, prout servatur de praesenti, quae licet nullo ut accepimus sit circumducta muro, ejus tamen ambitus fines ab ima cavitate profundarum vallium fere undequaque firmantur, ac pro tempore existentes Monasterii primodicti Abbatem, et Monachos, nec non Oblatos inservientes, aliosque actu ibidem commorantes, nec non res, et bona quaecumque etiam infra ambitum hujusmodi existentia sub Benti Petri, et Apostolicae Sedis, ac Nostre, successorumque Nostrorum immediata protectione recipimus.

§. 7. Ac proinde Monasterium primodictum, illiusque Ecclesiam, et integram clausuram a Venerabilis Fratris Nostri moderni, et pro tempore existentis Episcopi Pientinae Dioecesis Territorio, atque ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, statutis

etiam synodaliis, superioritate, et potestate ipsarum tenore praesentium, Apostolica auctoritate perpetuo eximimus, et liberamus; ipsumque Monasterium cum ejus Ecclesia, et integra clausura juxta designatum ambitum Nullius Dioecesis, Sedique Apostolicae, et Nobis, et successoribus Nostris immediate subjectum existere, et fore, atque Nullius Dioecesis Provinciae Senensis nuncupari debere etiam decernimus, et statuimus. Propterea idem Monasterium et Ecclesiam, integram clausuram, et personas praedictas actu, et pro tempore ibidem commorantes ordinariae Abbatis Generalis praefati per se ipsum, seu per dictum Vicarium Generalem exercendae jurisdictioni, et superioritati cum declarationibus quoad infrascriptas facultates in hisce Nostris literis contentis, harum quoque serie plenarie subicimus, et supponimus; ita ut Episcopus Pientinus nunc, et pro tempore existens nullam in idem Monasterium, Ecclesiam, et personas, integramque clausuram praefatas jurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, seu potestatem exercere, aut excommunicationis, aliasque sententias, censuras, et poenas promulgare nullatenus possit, et valeat; sed ipse Abbas Generalis praefatus intra praemissos clausurae limites Ordinarius Superior sit, et esse censeatur.

§. 8. Verum concessionem hujusmodi cum infrascriptis tamen declarationibus dumtaxat, et non alias accipiendis concedere intendentes per eosdem praesentes statuimus, quod Abbas Generalis pro tempore existens praefatus, ut in primodicta Ecclesia publice Fidelium adorationi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum exponatur demandare, sed ad annunciandum populo in eadem Ecclesia congregato verbum Dei Monachos tantum Congregationis primodictae seligere possit. Porro idem Abbas Generalis Congregationis primodictae Monachos, qui tamen alias ad Confessarii munus exercendum a quocumque Episcopo gratiam, et communionem cum Apostolica Sede habente patentes literas susceperint, ad excipiendas Sacramentales Confessiones intra limites clausurae hujusmodi deputare queat: praeterea quod Monachis Con-

Pontifex
Monasterium
idem, et Mo-
nachos, sub
immediata
Sede Apo-
stolicae pro-
tectione re-
cipiunt.

Nec non Mo-
nasterium et
Ecclesiam ab
Pientinae
Dioecesis
Territorio
separant, et
Nullius Dio-
ecesis con-
stitutis.

Declaratio
addita ac-
cipiendis ac
congregationi
praedictae
locum habere
debet inter
dit.

gregationis primodictae expresse professis ad Sacros Ordines promovendis, atque in primodicto Monasterio commorantibus ab eodem Abbate Generali Dimissoriales literae, quarum vigore ipsi Monachi, ut praefertur, commorantes rite, et legitime ad omnes Sacros Ordines promoveantur concedi possint, sed Dimissoriales literae hujusmodi vel Archiepiscopo Senensi, aut Pientinensi, seu Aretino, vel Ilicinensi Episcopis dirigi debeant, nec aliis Episcopis ex quavis causa directae suffragentur. Demum, quod illi, qui habitum in Congregatione primodicta suscepto, in primodicto Monasterio debitum peragentes Tyrocinium ante solemnis in ea professionis emissionem, renunciationem snorum bonorum emittere intendunt, quae juxta Concilii Tridentini decretum nisi cum licentia Episcopii, sive ejus Vicarii fieri nequit, ipsi propterea Novitii non ubilibet, sed sola dicti Abbatis Generalis licentia in una ex quatuor Archiepiscopis, et Episcoporum praefatorum curi renunciationem, quam emittere intendunt, libere, et licite, nec non opportune, et valide perficere possint, et valeant.

§. 9. Praesentes autem literas semper, et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere, ac nullo unquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa, etiam ex eo, quod de consensu interesse habentium non constat, seu praetextu illius defectus, aut quod causae, propter quas praesentes emanarunt, satis adductae, examinae, verificatee, et justificatae non fuerint, de subreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostrae, aut jus, vel interesse habentium consensus, aut quolibet alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specificam, et individuum mentionem, aut expressionem requirente defectu, aut ex quocumque alio capite a jure, statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimae, totalisque laesionis, aut quocumque colore, praetextu, ratione, vel causa, etiam in corpore juris clausa, et quantumvis justa, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, et tali,

quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, uti gratiae remedium, vel justitiae impetrari posse, neque ipsas praesentes sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratorum, et dispositionum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus etiam per Nos, et successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, et Sedem Apostolicam praedictam etiam Motu-proprio ex certa scientia, et potestatis plenitudine, etiam consistorialiter ex quibuslibet causis, et sub quibusvis verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis etiam si in eis de eisdem praesentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fieret, pro tempore factis, et concessis, ac faciendis, et concedendis comprehendendi, sed semper, et omnino ab illis excipi.

§. 10. Sicque, et non alias in praemissis omnibus, et singulis per quoscumque Indices Ordinarios, vel Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac praedictae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, aut Vice-Legatos, dictaeque Sedis Nuncios, aut alios quoscumque, quavis auctoritate, potestate, praerogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et praeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque iudicio, et quocumque instantia judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, ac inane decernimus, et declaramus.

§. 11. Non obstantibus quatenus opus sit Nostra, et Cancellariae Apostolicae Regula de jure quaesito non tollendo, aliisque in contrarium praemissorum quomodolibet editis, vel edendis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Universalibusque Conciliis specialibus, vel Generalibus, aliisque Constit-

Clemens
praesentia-
vae.

Id decretum
irritum.

Derogatio
contrarie-
rum.

tionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiae Pictinensis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, styliis, usibus, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis illis, earumque Superioribus, et personis ac locis quibuscumque etiam specificis, et expressis, ac individuis mentione dignis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolutis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu pari, ac consistorialiter, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium praemissorum concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam de illis, eorumque totis tenoribus specificis, specificis, et individuis, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut quaeque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas, et clausulas etiam quantumvis amplas, pias, et privilegiatas praesentibus pro plene, et sufficienter, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertis, et specificatis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum omnium, et singulorum validissimum effectum hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac sufficienter, nec non specialiter, et expresse harum serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum
cum sigillo.

§. 12. Volumus autem, quod earumdem praesentium literarum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si originaliter exhibita forent, vel ostendatur.

Sacris potestatis.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, exemptionis, liberationis; statuti, subjectionis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis

autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo sexagesimo quinto decimo Kalendas Februarii, Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXXXIII.

Pragensi Archiepiscopo monet ne in sua Diocesi sinat ut aliqua Ecclesia concedatur Lutheranis in qua ille libere possint publicas explere funciones.

Dot. dec. 10.
Feb. 1760.
Anno 1111.

Venerabili Fratri Antonio
Archiepiscopo Pragensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. De servanda Catholicae Fidei integritate pro Apostolico munere Nostro, summoque solliciti vigilantiam tuam requirimus, in re, quae ad ejusdem Fidei incolumitatem pertinet, et tua maxime interest. Rumor est Viennae id nunc agi, ut Lutheranae haereticorum sectatoribus Pragae concedatur Ecclesia, in qua ipsis libere liceat publico exercitio, nefarii contaminati erroribus, suam colere Religionem. Quantum inde Res Catholica acceptura sit detrimenti si pravum ejusmodi consilium, quod Deus longissime prohibet, perficiatur, non est cur Fraternitati tuae declarare studeamus. Per se enim ipsa res clamat, tuque pro tua prudentia satis intelligis Ven. Frater, id tibi quantum exhiberet negotium, si a venenatis pasuis prohibere velis oves tuae fidei et custodire conceditis; quod quidem pro tuo zelo, flagrantique incorruptae Fidei studio te maxime velle non ambigimus.

Nomen Pontificis Archiepiscopi pragensis factum de concilio Lutherana Ecclesia pro publico exercitio.

§. 2. Quamobrem videto, quaesumus, inanis ne sit ejusmodi fama, an quidquam afferat veri; et si quidem non, sit otiosorum hominum commentum; sed ex certis aucto-

Eandem transumptum olim erat negotium in sua Diocesi.

ribus conperias, tantum isthic impendere mali Catholicae Ecclesiae, ne reliqui tibi facias ad infringenda tam perniciosas, et Catholico nomini tam inimicas consilia. Nos quidem certum habuerimus, quod non nisi rumore nuntio acceperimus, non pateremur Nostrum desiderari officium, et carissimae in Christo Filiae Nostrae Mariae Theresiae Reginae Apostolicae ea de re, qua in discrimen vocatur incolumitas Domini Gregis et salus, nulla interposita mora, per litteras Nostras pietatem excitaremus, quo minus sustineret tam grave rei Catholicae vulnus infligi. Tunc est interea id quiddam est diligenter exquirere; et si quidem opus sit, anteaempto tempore, tuo consilio et industria eorum constans eludere, qui tam male consulunt Catholicae Religionis. Tibi denique Ven. Frater eximiae erga te benevolentiae Nostrae pignus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die XIX. Feb. MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXXIV.

Ind. die 22. Episcopo Porti Divitis in Indiis respondet, qui gratulatus fuerat de Constitutione qua Societatis Jesu institutum confirmatum extitit.

De hoc ipso argumento adsunt superius quam plures Epistolae, et signanter videnda illa relata sub Num. DXXI. pag. 1047. cum annotatione ibi adnexa.

Venerabili Fratri
Mariano Episcopo Portus Divitis.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et apostolicam benedictionem.

§. 1. Libentissime acceperimus litteras tuas, quibus ex tanto locorum intervallo gratulabundus Nobis occurris, susceptaque laetitiam tuam ex Constitutione Nostra qua In-

stitutum Soc. Jesu deo approbavimus et confirmavimus, Nobiscum quoniam modo communicatum voluisti. Profecto magnae Nobis consolationi fuerunt plurimorum ex omni Natione, quae sub coelo est, Episcoporum litterarum, quibus vehementer se laetatos esse denunciant, quod ea Constitutione eandem Soc. Jesu atroci tempestate jectatam, in tranquillo ponere studuimus et quod maxime opus erat, injuriam propulsavimus, quam homines maledicentissimi pium ejusdem Societatis institutum, et a Nostris fel. Rec. praedecessoribus cumulatim laudis, et approbationis, traduentes ut implum, Apostolicae Sedi, atque adeo universae Ecclesiae temere obtulerunt.

§. 2. Nunc vero Nostrum duplicatur gaudium, cum ex remotissima ab orbe Nostra Regione, et sub alio coelo quodammodo posita litterae Fraternalitatis tuae praedicationis summa Nobis efferunt, quam duras laboribus, gravibusque periculis ejus Soc. Clerici Regulares depellendam isthic susceperunt immensitatem atque barbariem, et mortalius laeta Domini pesserat ad hanc usque diem adjuvante Domino traduxerunt. Illud praeterea addis saepe in Diocesi tua accidisse, ut Apostolici Viri suo ipsorum sanguine Christianam sanxerint disciplinam, et inter acerbissimos cruciatu vitam amiserint. Ex his divinae gratiae triumphis habet profecto Societas Jesu, quam obrem abunde se in his consoletur malis, quae illi modo creavit inimica Catholicae Religionis factio, Deum interea precamur addiduc ut strenuos, impigrosque Operarios divina sua corroboret gratia, quorum opera impio Idolatri cultu ex istis Regionibus nullatim sublato, detersisque foedibus superstitionibus, regnum Christi propagetur in dies. Nos eam Societatem unde tam uberes ad Catholicam Ecclesiam proveniunt fructus, et quotidie proveniunt, Apostolica auctoritate Nostra semper tutati sumus, semperque tutabimur, eamque tibi Ven. Frater commendamus majorem in modum; et Fraternalitati tuae intimo Nostri cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem

Sciam commo-
lationem ex-
primi. Fua-
littera pro in-
gno et quo
Societas ita
in remotis
nos plagas
Religionis
propagandi
incumbit.

Cae. fuerit
Venerabilis de
litteris hinc
tuis confir-
matione sol-
licitas etiam
est.

die vigesima secunda Februarii MDCCCLXVI.
Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXXV.

Dat. die 4
Martii 1766.
Anno VIII.

Prævia derogatione testamentariae dispositioni Gundisalvi de Campo, qui Collegium Societatis Jesu in Civitate Ispalensi erigi jussit pro viginti Juvenibus, ac pro Religiosis ipsius Societatis Theologiam repetentibus, conceditur ut totidem Missionarii Societatis ejusdem subrogentur in eodem Collegio.

Dilecto filio Nostro Francisco S. R. E. Presbytero Cardinali de Solis nuncupato, Ispalensis Ecclesiae ex concessione, et dispensatione Apostolica Praesuli.

Dilecte fili salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Exponitur
fundatio Ispalensis Collegii denunciata a Gundisalvo del Campo.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Joseph Baena Clericus Regularis expresse professus Societatis Jesu, et Moderator Provinciae Beticae ejusdem Societatis, quod alias tunc in humanis agens Gundisalvus de Campo Archidiaconus loci de Elepla nuncupati, et Canonici, ac Vicarius Ispalensis, solempni contractu inito anno MDCXV. voluit, et mandavit, ut ex suis bonis erigeretur Collegium dictae Societatis, vel Theologiam repetentibus, vel tertiae probationis annum agentibus, ac statuit, ut interim duo alumni, atque unus vel alter ex Religiosis hujusmodi ibi degerent, quousque multiplicatis redditibus bonorum, necessarium aedificium constructum esset, ac omnia pro Collegio sustentando suppeterent, et alias prout in dicti Gundisalvi dispositione uberius dicitur contineri.

Præter porrectae pro obtinenda testamentariae dispositionis derogatione

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subungebat, tua praesertim munificentia, ejusdem Collegii aedificium omni ex parte nunc absolutum, et perfectum sit, atque omnia ad exequendam praefatam donantis dispositionem jam prompta, et parata reperiantur; Ipse vero Joseph exponens in bonum, ac utilitatem ejusdem Collegii cessurum esse

puet, si vice, et loco Religiosorum Theologiam repetentium, et tertium probationem agentium, totidem Religiosi Missionarii in dicto Collegio substituantur; nam in praesenti ob mutata temporum, rerumque conditionem in dicta Provincia hujusmodi repetentes non extant, aliudque reperitur Collegium pro iis, qui tertiae probationis sunt. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 3. Nos igitur dictum Josephum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Nostorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, qui relationem tuam super praemissis ad eosdem Cardinales transmissam attenderunt, consilio, circumspectioni tuae per praesentes committimus, et mandamus; ut veris existentibus narratis, vice, et loco Religiosorum hujusmodi, vel Theologiam repetentium, vel tertium probationis annum agentium, totidem Religiosos, qui sacris peragendis Missionibus, incumbant, pro tuo arbitrio, et prudentia, auctoritate Nostra Apostolica tenore praesentium gratis subrogare, et substituere possis, et valeas, firma in reliquis remanente memorati Gundisalvi dispositione, et salva semper in praemissis auctoritate dictae Congregationis Cardinalium.

§. 4. Decernentes, easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac omnibus, et singulis, ad quos spectat, et spectabit in futurum in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Sedisque Apostolicae Nuncios judicari,

Annuit Pontifex ut loco Religiosorum Theologiam repetentium, totidem Missionarii in Collegio hoc subrogentur.

Clausula sigillata, et decretum irritans.

et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
constitutio-
rum.

§. 5. Non obstantibus supradicti Gundisalvi donatoris voluntate, quam quoad praemissa sufficienter, et expresse commutamus, ac constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis et quatenus opus sit dictae Societatis, et Provinciae etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibus, et aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die IV. Martii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DCXVI.

Die 12.
Martii 1766.
Anno VIII.

Indulgetur ut Missae a Canonici Regularibus S. Salvatoris celebrari solitae in die obitus Presbyterorum, Clericorum, et laicorum hujus Ordinis in defunctorum animae expiationem habeantur, ac si ad Altare privilegium celebratae fuissent.

Clemens Papa. XIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

Cum, sicut dilectus filius Clemens Ambrosi Abbas, ac modernus Procurator Generalis Canonice Regularium Sanctissimi Salvatoris Ordinis S. Augustini Nobis super exponi fecit, aliquas missas in cujuscumque Presbyteri, Clerici, aut Laici ex Canonici Re-

gularibus dicti Ordinis diebus, obitus, seu alio die unusquisque Canonici Regularis dicti Ordinis in sacro Presbyteratus Ordine constitutus celebrare debeat, aut soleat; ideoque dictus modernus Procurator Generalis missas hujusmodi coelestium munerum, quorum dispensationem fidei Nostrae credidit altissimus, largitione a Nobis concederari plurimum desideret. Nos piis ejusdem moderni Procuratoris Generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut quandocumque Sacerdos aliquis ex Canonici Regularibus ejusdem Ordinis sacrosanctum missae sacrificium vel in die obitus praedictorum presbyterorum, clericorum, et laicorum Regularium Ordinis hujusmodi pro illorum anima, quae Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit, celebrabit, missae sacrificium hujusmodi animae, pro qua celebratum fuerit, perinde suffragetur, ac si ad Altare privilegium fuisset celebratum, auctoritate Apostolica, tenore praesentium concedimus, et indulgemus. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et Caucellariae Apostolicae regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituri. Volumus autem, ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XII. Martii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DCXVII.

Respondet Badensi Duci, qui nunciaverat Pontifici pacta inter se inita cum Durlacensi domo ad Catholicae Religionis statum post suam mortem retinendum, spectantia.

Die 12.
Martii 1766.
Anno VIII.

Dilecto Filio Nobili Viro Augusto
Georgio Marchioni Badensi.

Clemens PP. XIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir, salutem,
et Apostolicam benedictionem.

De pactionibus quas cum Durlacensi familia fecit Nobilitas tua, partem illam cum tuis lilaris ad Nos missam, laeto animo legimus de conservando in Ditione tua, postquam mortalitatem expleveris, Catholicae Religionis statu. In iis purus, integreque cultus verae fidei, quo te inter Principes Viros semper eximium praebuisti, tuseque pietatis lumen eluret. Nunc Deo ingentes agimus gratias, quod tibi adfuit in consilio, eamque dedit mentem ut de retinendo in via salutis populo tibi subjecto bene sapienterque cogitaveris. Profecto quod prospiciens in posterum Catholicae Religionis perpetuo apud Vos conservandae in eo statu quo nunc est voluisti consilium, id tibi dilecte Fili Nobilis Vir praecipuum in caelo parat locum, et in terris gloriam. Idcirco et Nobis et Catholicae Ecclesiae et Nobilitati tuae factum istud pulcherrimum tuum gratulamur, quo nihil accidere Nobis juenodius, nihil Ecclesiae evenire, ut nunc res sunt, praestabilius, nihil a virtute tua proficisci potuit unquam illustrius. Tibique, dilecte fili Nobilis vir, quem in Nostro paternae caritatis gerimos sine Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima secunda Martii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

DXXVIII.

Dist. 4o 22.
Martii 1766.
Anno VIII. De eodem Argumento agit cum Elisabetha Augusta Marchionissa Badensi, cujus pietatem, et religionem commendat.

Dilectae in Christo Filiae Nobili Mulieri Elisabethae Augustae Marchionissae Badensi.

Clemens PP. XIII.

Dilecta in Christo Filia salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Magna Nos cura liberaverunt dilecti Filii Nobilis Viri patris tui literae, quas nosper accepimus cum iis pactionibus, quas fecit piissimus Princeps cum Durlacensi Familia de Catholicae Religionis perpetuo in ejus ditione retinenda statu, in quo eam relinquet ubi (utinam serus) hinc ad aeternam vitam abierit. Haec vero pactiones non ad praesentis modo temporis, sed ad aeternam quoque piae posteritatis et exemplum et gratiam, erunt vestrae pietatis, vestraeque in rem Catholicam voluntatis et studii perenne monumentum. Te vero dilecta in Christo Filia Nobilis Mulier quibus laudibus prosequemur, quae prosequamur patri tui sensibus tanta verae religionis cura, tamque proluxa obsecundaveris voluisti? Sed in magnis opibus, quae ex ejusdem patri tui hereditate ad Nobilitatem tuam evenient majorem pietati tuae paratam esse prospicimus laudem et gloriam nec dubitamus quin semper in laudem nostrum divitiarum prae oculis bonorum omnium largitorem Deum ejusque cultum, et honorem habitura. Deum interea quanta possumus prece rogamus, ut Patrumque tuum diutissime ut sospitet, et conservet incolumes: tibi que dilecta in Christo Filia Nobilis Mulier, quam flagrantissimo paternae caritatis studio prosequimur, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima secunda Martii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

DXXIX.

Archiepiscopo Moguntino facultatem imploranti imponendi annum tributum dilectibus Religionis Domibus, pro amplianda Moguntina Universitate, respondet, se ejus votis obsecundare non posse eo quia Religiosae Domus Universitate minime utuntur.

Dist. 4o 29.
Martii 1766.
Anno VIII.

Venerabili Fratri
Emerico Archiepiscopo Moguntino
S. R. I. Principi Electori.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Enumerat
quereles civi-
tatis quo-
lito implora-
tum tribu-
tum Reliqui-
sis Domini
anponitur.

§. 1. Moguntinae Universitatis augendae jam-
pridem novimus Fratritatem tuam desiderio
summo flagrantem; nec te idcirco satis pos-
sumus laudare, et quod sine ejusquam pos-
sit fieri querele, reum in hac re tuum adju-
vare maxime volumus. Quae enim ad Univer-
sitatem amplificandam cogitas, omnia vide-
mus in utilitatem vergere Ecclesiae, et in
Catholicae Fidei tutelam. Sed ut reum in hac
re tuum magnopere laudamus, sic ea quae
Nobis adhuc proposuisti, voremur ut sint ad
id quo tendis assequendum, sentis accomoda-
ta consilia. Perpetuum expetis ut imponatur
quibuscumque et ejuscumque Ordinis sint,
locupletioribus Monasteriis in singulos annos
tributum, quam pecuniam in aliter Cathedras
constituenda, et Professores alendos innume-
ros. Verum magnopere considerandum est
Ven. Frater, quantos in Regulari Clero que-
relas excitaremus, cum ubi Monachis cae-
terisque Regularibus Universitate opus sit,
qui in suis plerique Domibus habeant Magi-
stros quos audiant; ut parum aequum videatur
eos in rem, quae sibi nulli sit usui,
assumptum facere; contra qui omnem inde Se-
culares inutilitatem capiunt omni onere abire
immunus. Verendum etiam ne si indicta cau-
sa eos adigamus ad id conferendum tributum,
turbae exciterent, et Nos ejusmodi consilii
demum poeniteat.

Requerit ut illa
deuget ma-
gis pro Uni-
versitate au-
genda, quam
Pontificis ap-
probare non
designabit.

§. 2. Quamobrem Ven. Frater cogitationes
tuas alio convertas oportet, et aliud
quidpiam tibi esse reperendum quod exequi
possimus omnium bona cum gratia, nec ulli
detur de Nobis conquerendi locus. Si quid
tibi in mentem veniat ejusmodi, alacres Nos
experire ad tuum consilium adjuvandum. Et
tua dignitas, et tuum de Ecclesiae beneme-
rendi studium, et Nostra ad morem tibi ge-
rendum propensa voluntas, et ipsa deulque

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

res, quam laudabiliter molitur Fraternitas
tua satis ac res stimulos Nobis addunt ad tibi
uavandam Apostolicam operam Nostram, qua
te tandem votis tui factum esse compotem
gaudeamus. Et Fraternalitati tuae intimo No-
stro cordis affectu Apostolicam Benedictionem
peramanter impertimur. Datum Romae apud
Sanctum Petrum sub Anno Piscaturis die
Vigesima Nona Martii MDCCLXVI. Pontifica-
tus Nostri Anno Octavo.

DXXX.

Super constitutione confirmatoria Instituti So-
cietatis Jesu agit cum Episcopo Antiquere-
nsi, et confirmationis sensus enumerat.

Dat. die 8.
Aprilis 1766.
Anno VIII.

Vide Epistolam relatum supra num. CDXXIV.
et adnotationem in ea appositam.

Venerabili Fratri
Michaeli Anselmo Episcopo
Antiquerensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Accepta Constitutione Nostra qua pium
Soc. Jesu Institutum ab hominum, Deum
parum timentium, maledictis vindicavimus,
scribis magnam te suscepisse laetitiam, nec
fuisse te existimatum Episcopali tuo mune-
ri satisfecisse, si non cum Nobis gratulatus
esses, gratiarumque Nobis agendarum defu-
isses officio. Recte enim iudicasti in hac
causa, qua Clerici Regulares illius Societatis
tantopere direxati fuerunt, non tam eorum
rem agi quam universae Ecclesiae Apostolicae
Sedis. Quid enim Ecclesiae magis Injurium,
quam Institutum illud appellare impium, quod
qui sicut professi plures illa in Sanctorum nu-
merum retulerit, et ubique locorum omnes
ejus Societatis ad praecipuas Sacri Ministerii
partes ante vos ducentos annos ad hanc usque
diem perpetuo adhibuerit? Quid Apostolicae
Sedi contumeliosius, quam idem Institutum
a novendecim fel. rec. Romanis Pontificibus

praedecessoribus Nestris prebatur et laudatum, et ubique fere terrarum a Regibus at Principibus in eorum cujusque Ditione libentissime exceptum, et duorum saeculorum spatio lerulentissimis opibus auctum, maximisque beoeficiis cumulatam, atrocibus illud calumniis tamquam Ecclesiae et saeculi pestestatibus adversum criminari? Sed jam constat inter omnes, ab ea secta quae veluti cancris serpit in Ecclesia, ejusque vires venerate deote depascitur, easdem artes, fallacias, et dolos ad Soc. Jesu excindendam esse adhibitas, quibus Ecclesiae, et Catholicae Fidei hostes jamdudum eandem oppugnare sunt aggressi. Quamobrem Ven. Frater tibi eam magnopere commendamus, et quidque ad eam Soc. defendendam, augendamque ventuleris, id velimus existimes In animarum salutem et Ecclesiae aedificationem te contulisse. Et Fraternitati tuae intimo nestri cordis affectu Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorum, sub Annulo Piscatoris die Nona Aprilis MDCCLXXI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXXXI.

Vat. die 6.
Aprili 1768.
Anno VIII.

Designato Episcopo Quebecensi qui plures pestulationes Pontifici direxerat respondet, pestulationesque ipsas resolvit.

Dilecte Filie Oliverie Du Briand Quebecensi Episcopo Designato.

Clemeas PP. XIII.

Dilecte fili Nester salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Difficultates
concordandi illi
Episcopatus
designati Pontifici,
eandemque
hortatur, ut
aliter
suscipiat
quod impedit.

§. 1. Si quatenus serumnarum sit perperurus, cogitare illum oportet in primis, qui Episcopatum velit suscipere; tibi profecto gravissimum regendum Quebecensis Ecclesiae omnis subeunte non mediocrem obijcere debuit sollicitudinem illa considerat, id tibi muneris esse gerendum in magnis asperitatibus rerum, et difficultatibus temperum; tetaque tibi paratos esse labores corporis,

et animi contentiones, ut plus oneris quam pars virilis postulat, impositum tibi fuisse videatur. Sed egregia tua in Deum pietas, et praevidenda proximerum salutis amor, et assiduum precandi studium illam a Dei misericordia tibi gratiam eliciat, quae opportune tuas reveret viros, et ubi intentiones tuae sint parae, ibi validiore praesto tibi fuerit Deus auxilium. Nobis quidem de eximia pietate et sapientia tua, et sanctificationum animarum flagranti cupiditate, qua te mire incensum nevimus, cogitantibus, magna spes est, Episcopales labores tuos in Quebecensi Ecclesia Christianae rei magno futuro emolumento, cujus Ecclesiae conveniendae interea Deum precamur, ut secundissima navigatione perfuncto, det tibi Deus celerem cepiam.

§. 2. De tuis postulatis, illa quidem sunt ejusmodi, ut salutis animarum, et Ecclesiasticae illius cum stabilitati, tum dignitati congruere videantur. Et quod ad primum attinet, per Congregationem VV. FF. Nostram S. R. E. Cardinalium Propagandae Fidei praepositam ad te mitti jussimus documentum facultatis, quam ex praecipuis causis a te Nobis expositis tibi concessimus dispensandi in secundo consanguinitatis et affinitatis gradu. Deinde jubilei Bullam, sub Nestri Pontificatus initium a Nobis editam jussu Nestræ memoratae Congregationis curabit ad te perferri, ut Jubileum, cui nullus in Canadensi Regione proxime iactata bello esse petuit locus, in Ecclesia et Dioecesi Quebecensi denique publicetur. Perplacere tertium postulatam tuum, et ultimum, et tertie quidem declarari Nobis sequissimo rogas jure, Capitulum, quod venticulis et redditibus, quibus antea fruebatur, eversum sit, idcirco non censendum esse deletum. Disertis igitur verbis edicimus et declaramus, Capitulum Quebecense statum suum non amisisse, sed nibilo firmum melius quam antea etiam nunc retinere semperque in posterum retenturum: adeoque Canonices ejusdem Capituli in Domino adhortamur ut eodem habeant, quos antea seliti erat habere conventus, et saltem in solemnibus festis diebus adsint sacris functionibus quae vel in Cathedrali, vel alia quavis

Referentur
Episcopo
postulatis, et
Pontificis
resoluitur.

Ecclesia, si ita res ferat ab Episcopo adsignanda celebrabuntur. Postremo de conduttore tibi constituendo, libenter tibi morem geremus, ubi Nobis propositis virum dignis eo munere virtutibus praeditum, quem praeterea Nuncius Noster, qui Lutetiae Parisiorum Apostolicae Sedis gerit negotia, probaverit. Denique tibi, dilecte Fili, benevolentiae erga te Nostrae pignus Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annula Piscatoris die nona Aprilis MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXXXII.

Dat. die 21.
Aprilis 1766.
Ann. VIII.

Praevia cujuscumque contrariae consuetudinis abrogatione, mandat ut in Monasteriis Monialium S. Benedicti Congregationis Casino Bursfeldensis, recipi imposterum debeant puellae non nobiles.

Venerabili Fratri
Caesari Alberico Archiepiscopo Nireno
ad Traetum Rheni, et partes inferiures
Germaniae, Nostro,
et Apostolicae Sedis Nuncio.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Reverentius
introducitur
abusum reci-
piendi tan-
tummodo
nobiles puel-
las.

§. 1. Exponi Nubis nuper fecerunt dilecti filii Gutherus Abbas, ac Praeses, alique Monachi Congregationis Ordinis sancti Benedicti Casino Bursfeldensis nuncupatae quod in omnibus Monasteriis Monialium praedictae Congregationis in diversis Dioecesium fundatis, ac praesertim in Monasterio Monialium Transaguensis nuncupato ejusdem Congregationis in Dioecesi Monasteriensi existente, contra primaeam institutionem, fundationem, et piam fundatorum voluntatem, ac Constitutionem dicti Ordinis, Apostolica auctoritate confirmatas, inolevit abusus admitteendi ad Religionis habitum tantummodo Nobiles Puellas.

§. 2. Cum autem sicut eadem exposuisti subjungebat, his temporibus puellae Nobiles polius saeculi oblectamenta sequantur, quam Regularem statum eligere cupiant, atque idcirco in Monasteriis praedictis adven in dies Monialium Nobilium numerus minuat, ut vix ipsae ad obeunda munera, et officia eorumdem Monasteriorum sufficiant, ac Monasteria hujusmodi, deficientibus Monialibus, deficere quoque possint. Quae de re dicti exponentes hujusmodi abusus recipiendi in Monasteriis memoratis puellas tantummodo Nobiles, avertere, ac penitus remove plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportuno providere, et ut infra Indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causis latas, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum et Regularium praepositorum, qui relationem tuam super praemissis ad eandem Cardinales transmissam attenderunt, consilium, Fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, et quatenus id expedire censueris, virtute sanctae obedientiae, ac sub aliis prudentia tua injungendis poenis, praecipias, et mandes, ut in posterum in supradicto Monasterio Monialium Transaguensis ordinis Sancti Benedicti memoratae Congregationis admittantur ad suscipiendum habitum regularem, et recipiantur esse quoque puellae, quae Nobiles non sint, et ita futuris temporibus servandum fore pro tuo arbitrio, et conscientia indulgeas, atque concedas, salva tamen semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis Cardinalium.

§. 4. Decerentes eandem praesentes litteras semper firmas, validas, et effectuales existere, et fore, suoque plenarias, et in-

Qui sane u-
tentes in Mo-
nasterio pro-
prium rele-
bet, quod Mo-
nasterium en-
tra ad offi-
cia obeunda
necessario
oportet.

Poenas in-
dulgere, et
mandat ut
futuris tem-
poribus reci-
pi in Mono-
sterio Tran-
saguensi ha-
bitu obsequi
debeat etiam
puellae
non Nobiles.

Clausa su-
blata, et de-
cretum ser-
vatum.

tegros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et spectabit in futurum plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sic in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, et Sedis Apostolicae Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrarium.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit dictorum Monasteriorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis, clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XXI. Aprilis MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXXXIII.

Dat. die 28. Aprilis 1766.
Anno VIII. Literae Processus in Die Coenae Domini publicatae.

Quoad praesentium literarum publicationem a praedecessoribus Pontificibus, et ab ipso Clemente XIII. factam superioribus Annis, vide Constit. eandem diei 20. Maji 1764. relata sub Num. CDXV. pag. 872. et adnotationem in ea appositam.

Clemens Episcopus.

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Pastoralis Romani Pontificis vigilantia, et sollicitudo (omittitur tenor harum literarum, jam relatus locis citatis in superiori adnotatione, quum omnino similis sit praesentibus).

DXXXIV.

Archiepiscopo Pragensi respondet, qui falsam declaraverat vocem de Ecclesia tradenda Lutheranis in Dioecesi Pragensi pro eorum cultu explendo.

Dat. die 30.
Aprilis 1766.
Anno VIII.

Hujus Pontificis literae quibus de praefatae Ecclesiae Lutheranis traditione rumor increbuitur Pontifici Archiepiscopo Pragensi significaverat, relatae superius a Nobis sunt sub N. DXIII. pag. 1060.

Venerabili Fratri Antonio Petro
Archiepiscopo Pragensi.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Clemens PP. XIII.

Si Fraternalitas tua cogitet quae per hos paucos annos Dominico Gregi evenerint mala, si pericula praeferenda circumspiciat, quae metum ingerunt, ne Ecclesia, quod Deus prohibeat, gravioribus adhuc conflictetur aerumnis, minime mirum tibi videatur nos rumore illo, de quo tibi scriptimus proximis literis Nostreis, nonnihil esse commotos: quamquam de timore Nostro multum detrahebatur carissimae in Christo filiae Nostrae Mariae Theresiae Reginae Apostolicae singularis pietas, et Catholicae Religionis in omnibus regionibus, quas habet in Ditione sua, conservandae, egregium studium atque praecipuum; magnamque fiduciam in tuo Ven. Frater flagrantissimo zelo habebamus, et semper ha-

habemus. De quo zelo tuo tam Nobis extant, et luculentissimis documenta in tuis iis literis, quas de Ecclesiae, et Dioecesis tuae statu haud ita pridem dedisti ad Congregationem Tridentinae Synodi, interpretem; ut te incolume, et sospite, nihil detrimenti existimemus isthic importari quidquam posse Catholicae Fidei. Sed omni Nos metu liberaverunt proximae tuae literae magnamque consolationem coepimus, non modo quod ex his intelleximus, nihil tale, quod timebamus adversus rem Catholicam isthic moveri, sed quod eas etiam animadvertimus insignibus votis impressas tuarum Episcopaliū virtutum, in quibus, omni posito iure Nobis videtur Apostolica Nostra cura posse conquirere. Et Fraternitati tuae quom in Nostro charitatis gerimus sine, Apostolicam benedictionem peramanter imperitur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die trigesima Aprilis 1766. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DLXXXV.

Dat. die 30.
Aprilis 1768
Anno VII.

Declarator quod pro furtis commissis in valetudinario Archihospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, asyli immunitas minime suffragetur.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositio
quoniam, qui
in hoc valetudinario
fuerunt commi-
ssos asyli
beneficio mor-
tuoque jura-
ventur, ultra
more postea
jurisdictionem
pariter in
super se dila-
ta revocari
cooperunt.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit Venerabilis Frater Ludovicus Patriarcha Antiochenus, et Praeceptor, seu Commendarius Archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, quod juxta inveteratam consuetudinem a ministris ejusdem Hospitalis ii, qui furta in dicto Hospitali committunt consignati semper fuerunt exequutoribus tribunalis Gubernii Almae Urbis praedictae, absque eo, quod nemo unquam reclamaverit, aut loci immunitatem opposnerit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, novissimis temporibus super hujusmodi immunitate orta quæstio fuerit, et

quam maxime necessarium sit propter furta, quæ in dies ibidem contingere solent, quæstionem hujusmodi, ac quancumque in hac re dubietatem penitus dirimere, Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut dicti Hospitalis quieti, atque in eo aegrotantium, illisque inservientium ministrorum tranquillitati providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur ipsum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quavis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinatis, dictum Archihospitalo Sancti Spiritus in Saxia de Urbe pro furtis in Valetudinario patris tam pecuniarum, quam aliarum rerum illius usui destinatarum, ant ad inservientes, infirmosque pertinentes, nemini posthac ad asyli immunitatem suffragari posse auctoritate Apostolica tenore presentium constituimus, decernimus, et declaramus.

Declarat
Pontifex ne-
cessitate con-
tingente asyli
indulgentes
debere pro
litis commi-
ssis in hoc va-
letudinario.

§. 3. Decernentes, easdem presentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pra tempore quoadcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Classis sa-
blata, et de-
cretum tri-
bunali.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, quæ Nostris presentibus literis adversantur, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut sanctio hujusmodi in lapido inscripta primo dicti Archihospitalis aditu ad perpetuam memoriam affigatur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Anno Piscatoris die xxx. Aprilis MDCCLXVI. Pont. Nostri Anno octavo.

Delegato
contrarius
non.

DXXXVI.

Pro, die 30.
Aprilis 1760.
Anno VIII.

Monachis in domo Caethusiae Majoris Dioecesis Gratianopolitanae degentibus indulgetur ut a quolibet Antistite Catholico promoveri ad Ordines etiam Sacros possint, indulta eidem Antistiti a Domus Priore, seu Ministro Generali totius Oedinis eligendo, ut vasa, sacras suppellectiles, caeteraque in Ecclesia praedita existentia, benedicece possit facultate.

Dilecto filio Priori Carthusiae Gratianopolitanae Dioecesis.

Clemens Papa XIII.

Dilecte Fili salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Hoc idem indultum a
Paulo V. pri-
mus con-
cessum ad
quinguen-
nium, con-
firmatum post-
modum a
quamplici-
bus succe-
ssoribus fact.

§. 1. Exponi Nobis nupece fecisti, quod dum postquam fel. rec. Paulus Papa V. praedecessor Noster, ut in spirituali Monachorum in domo Caethusiae Majoris Gratianopolitanae Dioecesis degentium commoditati melius consuleretur, opportune providere volens, supplicationibus sibi tunc porrectis inclinatuse de tunc existentium S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum consilio, omnibus, et singulis dictae domus Monachis pro tempore existentibus idoneis respectis, et quibus aliud non obstitisset impedimentum, ut servatis alias servandis, a quocumque Catholico Antistite gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habente, quem ad id a pro tempore existente dictae domus Priore, qui Minister Generalis totius Oedinis Caethusiensis esse consuevit, toties quoties opus esse videretur ad eandem domum vocari contigisset, ad omnes tam Minores, quam Sacros, et Presbyteratus Oedines intra ipsius domus Ecclesiam, secretis a jure temporibus, seu etiam extra tempora hujusmodi, aliquibus Dominicis, seu aliis festivis diebus se promoveri facere libere, et licite valerent, ac eidem Antistiti ordines hujusmodi, alia tamen juxta formam Sacrorum Canonum, et decreta dicti Concilii, illis impendendi, super quo ejus, et pro tempore

existentis Prioris praedicti consensibus concessit, facultatem auctoritate Apostolica concesserat. Ac propterea eidem Antistiti, ut Ecclesiam praedictam, atque illius Altaria, Calices, Patenas, vasa, vestes, omneque paramenta, et ornamenta Ecclesiastica, quoties opus fuisset, consecrare, et benedicere, polluta reconciliare, et alia Pontificalia munera exercere, sicuti locorum Ordinariorum, Pontificali dignitate praediti, solent, posset, et valeret ad quinquennium inde proximum indulgeret, tam dictus Paulus, quam re. me. Urbanus VIII., Innocentius X. Alexander VII. Clemens X. Innocentius XI. Innocentius XII., Clemens XI., Innocentius XIII., Benedictus XIII., Clemens XII. et Benedictus XIV. praedecessores Nostri concessionem, et indultum hujusmodi de quinquennio in quinquennium respective prorogant, seu de novo concesserunt, prout Nos pariter concessionem, et indultum hujusmodi ad quinquennium prorogavimus, seu de novo concessimus, et alias prout in eorumdem Pauli, Urbani, Innocentii, Alexandri, Clementis X., Innocentii XI., Innocentii XII., Clementis XI., Innocentii XIII., Benedicti XIII., Clementis XII., Benedicti XIV. praedecessorum, et Nostri in simili forma Brevis die XXV. Junii MDCCCLIX. desuper expeditis literis, quarum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressos, et insertos haberi volumus, prout fuissemus continetur.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ultimi quinquennii a Nobis, ut praefertur, prorogati, seu concessi finis instet, seu jam expiraverit, causae vero propter quas licentiae praedictae alias emanant, etiam nunc durent, cupiatque propterea in praemissis a Nobis provideri, et ut infra indulgeri. Idcirco Nos te specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa lata, si quas forte incurrasti, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus tuo nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, concessionem, et indultum hujusmodi a memoratis Paulo, Urbano,

Proces per-
fecit pro
praedictis in-
dultis pro-
rogatione, et
Apostolica in
illius indulgen-
tia.

Innocentio X., Alexandro VII., Clemente X., Innocentio XI., Innocentio XII., Clemente XI., Innocentio XIII., Benedicto XIII., Clemente XII., Benedicto XIV. praederessoribus Nostriis, et a Nobis sicut praemittitur, factam et prorogalam, sen de novo concessam ad aliud quinquennium proximum tantum; auctoritate Apostolica; tenore praesentium prorogamus, extendimus, et ampliamus, sen de novo concedimus. Nec non omnibus, et singulis Monachis praedictis, licentiam, et facultatem, ac indulgentiam, ut durante dicto quinquennio per praesentes prorogato, seu de novo concessa, a quocumque Catholico Antistite gratiam, et communionem eadem habente intra domus praedictae Ecclesiae, seu Cappellam eidem Antistiti benevisam, ad omnes tam Minores, quam Sacros etiam Presbyteratus Ordines, ut praefertur, se promoveri facere, eidem vero Antistiti, ut Ecclesiam praedictam, atque illius Altaria, Calices, Patenas, aliaque paramenta, et ornamenta Ecclesiastica praedicta benedicere, nec non Sacramentum Chrismatis omnibus, et singulis famulis in dicta domo degentibus conferre, aliaque praemissa facere, et exercere, servata alias in omnibus, et per omnia praedictarum literarum forma, et dispositione, libere, et licite possint, et valeant, auctoritate, et tenore praesentis itidem de novo concedimus, et impertimur.

§. 3. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quae in dictis literis commissae sunt non obstat, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Aprilis MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXXXVII.

Mediolanensem Archiepiscopum hortatur ut strenne resistat injuriis conatibus laicae potestatis adversus Ecclesiam.

Dilecto Filio Nostro Josepho Tit. S. Mariae supra Minervam S. R. E. Presbytero Cardinali Puteobonello nuncupato Archiepiscopo Mediolanensi.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ingruentibus in dies atrocioribus Ecclesiae Dei calamitatibus, et erumnis, illo Nos gravissime conficit dolor, quod ipsi S. Matris Filii Italia mollantur, e quibus oriatur omnino necesse est malorum omnium, quae luctuosissima habentur et maxima. Nunc enim quid apud Vos designatur? Typographiam isthic a seculari potestate institui non ex inani rumore sed certis auctoribus intelleximus; in qua omnis generis libris non amplius ab Ecclesiasticis censoribus, sed ab iis tantum quos eadem laica potestas praefecerit, examinandi, le primario Pastore, et haereticae pravitate Inquisitore inconsultis et insciis, imposternum excendantur.

§. 2. Quo quid Ecclesiae contumeliosius, quid gregi dominico exitius? cum a re typographica, unde doctrinae omnes longe lateque emanant in vulgus, illi amoveantur, quos Orthodoxae Fidei morumque custodes Ecclesia constituit. Postulare videbatur Nostorum iniquitas temporum, cum incredibili Christianae Religionis et Catholicae Fidei pernicie debaccebatur quidvis opinandi effrenata licentia, ut ad luendam pietatis doctrinam ab Ecclesia duplicarentur excubulae. Ecce autem a seculari potestate ipsa Ecclesia pellitur a custodia, et duo tantum censes adhibentur, quibus omnium approbandorum cujuslibet argumenti librorum nullis circumscriptionibus datur facultas.

§. 3. Quamobrem dilecte Filii Noster, tua nunc exrompta pietate opus est et animi fortitudine, tuumque zelum, et tuendae Ecclesiasticae potestatis in hac re flagrantissimum studium ab Episcopali virtute tua majorem in modum requirimus; ut tuo consilio et opere ad nihilum redignatur ejusmodi perniciosa conatus, quibus in extremum videtur adducta discrimen Catholica Fides, et universa Christiana Religio. Quid enim malorum non erit pertimescendum, si sacrum doctrinae depositum Romano Pontifici, et primariis Pastoribus traditum, vel ab eorum manibus laica

Eam commo-
net de vul-
gato rumore
erigendi Me-
diolani Ty-
pographiam
a Laica tan-
tammodo
censura de-
pendentem.

Quantum
periculosum
Religionis
Ecclesiae
disciplinam
custodiam
typographica
removere.

Archiepiscopo
hortatur
ut stren-
ne in hac
re Ecclesiae
disciplinam
custodiam
vindict.

Therapatio
contrario-
rum.

Stat. die 7.
Maj. 1766.
Audi. VII.

potestas eripiat, vel ipsa adimat ejusdem sacri depositi custodiendi facultatem et copiam?

Quam sane disciplinam, regulis datis, deinceps cavendum. Contra haereticam pravitatem, procedendum esse iudiciali.

§. 4. De qua Orthodoxae doctrinae incommutabilitate servanda oecumenicae Synodi ac praesertim Lateranensis et Tridentinae vehementer sollicitae, sapientissimas de edendis in publicum libris regulas providentia summa praescripserunt, quas omnes funditus deletas esse oportet, si Censores, et Typographi a laica tantummodo potestate huius rei praeficiantur, quorum facultas neque ab Episcopo, neque ab Inquisitore pendeat; qui quolibet libros quancumque tradentes disciplinam suo arbitratu probent; quorum denique auctoritate, ac permissu, inscia, et inconsulta Ecclesia, et quod haud ita raro contigerit, etiam invita, praelo excusi libri in publicum prodeant.

Archiepiscopum a defendenda Ecclesiastica hac disciplina haud desistere posse quoad iurisdictionem officii assumptum.

§. 5. Quantis vero intersit, ne libri evulgentur, quos Ecclesiastica potestas non antea probaverit, illud exemplo esse potest, quod ubi examinandorum qui praelo sint excudendi, nullus Ecclesiae relictus est locus maxima Christiana Religio, et Catholica Fides a teterrimis et flagitiosissimis libris acceperit cladem. Supervacaneum ducimus, dilecte Fili Noster commemorare, quid cum Episcopalis Mysteris initiare, de servanda in Dominico Grege Catholicae doctrinae incolunitate Christo Jesu Domino Nostro ejusque sponsae Ecclesiae sanctae promiseris; nec acriores cohortationis Nostrae stimulos pietati tuae admovebimus existimamus, ut omnes zeli tui nervos intendas, ad hanc depellendam, quae Ecclesiae imminet, foedissimam tempestatem.

In proposita delictione praesentanda, consuevit laborare cum Inquisitione contra haereticam pravitatem, procedendum esse iudiciali.

§. 6. Illud autem esse te monitum volumus, ut Dilectio tua, et Inquisitoris sollicitudo in hac re ita procedatis, ut neutrum inscio altero et inconsulto, quidquam consilii capiat, vel aliquid moveat; sed paribus et consentientibus utriusque vestrum voluntatibus omnia a vobis fiant, quae in hac re facienda esse existimabitis. Quod ad Nos attinet, Deo adiutore nihil Nobis reliqui fa-

ciemus ad Nostram adversus huiusmodi exitialem molimina potestatem auctoritatemque Apostolicam exercendam; nec quidquam a Nobis vos desiderare patiemur studii Nostri, et officii; quo in hoc gravissimo negotio et maximo, vester zelus, vestra pietas, vestra sedulitas et industria quam maxime adjuventur. Tibique dilecte Fili Noster, intimo nostri cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die septima Maji MDCCLXVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

XXXVIII.

Beatificatio Servi Dei Simonis de Roxas Sacerdotis Professi Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum calcaturum.

Die die 13. Maji 1766. Ann. VIII.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Admonet Nos claviger Regni coelestis Apostolorum Princeps Petrus (1) tanquam advenas, et peregrinos conversari in hoc saeculo, abstinere a carnalibus desideriis, quae militant adversus animam (2) ut jam non desideris hominum, sed voluntati Dei, quod reliquum est temporis, in carne vivamus. Considerandum igitur, et assidue cogitandum (3) non habere hic Nos manentem Civitatem, sed futuram inquirere (4), corporis quidem pondere gravatos in terris detineri, sed conversatione nostra in Coelis esse. Illic cogitationes, et curas omnes conversas, atque intentas esse oportet, et peregre constitutos properandum in patriam regredi. Nam memores jam in sacro Baptismi lavacro Salutariae, et mundi, ejusque pompis, atque operibus renunciavisse, debemus diabolica omnia vitare contagia, sancta, recta, ac Divina sequi, mundana omnia veluti aliena respicere, superna solum desiderare, temporalia de-

Promissum.

(1) Petr. c. II. v. 11.

(2) Ibid. c. IV. v. 20.

(3) Hebr. c. XIII. v. 140.

(4) Philip. c. III. v. 24.

spirere, aeterna quaerere, terrena fastidire, coelestia amare.

§. 2. Apostolicis praeceptis instructus, et corlestibus disciplinis eruditus id totum, donec in mortali corpore mortuus est, divina opitulante gratia, Servus Dei Simon de Roxas eximie in se completum, ac perfectum ostendit. Etenim pueritia, et adolecentia pie, ac innocenter exacta, quo longius se a mundanis rebus abduceret, ingressus est Ordinem Fratrum Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum Calceatorum nuncupatorum, et in eo vota castitatis, paupertatis, et obedientiae solemniter emissis, renuncians ex animo, ac valedicens concupiscentiae carnis (5), concupiscentiae oculorum, et superbiae vitae, se, suaeque omnia immortalis Deo dedicavit. Atque ita non omni eo, quod in mundo est, liber, et solutus, quod ore promiserat, opera adimpleus, arduum Christianae perfectionis iter generosis Athleta arripuit. Divino autem auxilio roboratus, et patrocinio Beatae Mariae semper Virginis, erga quam intima animi devotione, et humiliter ferebatur affectu, assultus, quotidie de virtute in virtutem proficiens, et praecepit in humilitatis studio, in paupertatis amore, misericordia in miseros, charitate erga Deum, fide, spe, aliisque virtutibus mirum in modum adeo progressus est, ut non solum inter suos, sed etiam apud omnes Hispaniae populos Sanctitatis fama late claresceret. Hac autem permotus cl. mo. Philippus Ilt. Hispaniarum Rex Catholicus, cum in Regiam Aulam occulvit, ut in periculoso tot populorum regimine, et orationibus apud Deum, consiliis, et monitis inter homines adjuvaret, quo in difficili regnandi munere, veluti in lubrico, et fallaci itinere, rectum vitae ause cursum ad Dominum tuto dirigere posset. Itaque Vir Dei in Regali Aula positus tanquam lucerna super Candelabrum, iacentibus in tenebris saeculi lumen attulit, et ambulatibus in via salutis exemplo suo praeluxit. Nam inter Aulicis deliciis, Regisque splendores servi Dei Simonis, qui jam animo exiverat ad Jesum extra castra huius saeculi, improprium ejus,

nempe Crurem Domini portans, humanis, ac terrenis rebus posthabitis, penitusque abiectis, una cogitatio, et una cura fuit gloriam Dei, et salutem animarum procurandi. Quare, ut aliorum animis Divinae Majestatis timorem, ac reverentiam ingereret, et ab amore terrenarum rerum abstractos, ad dilectionem Dei, quantum in se erat, adduceret, nihil fuit laboris, diligentiae, industriae, ac sollicitudinis, sicut insignia ipsius facta testantur, quod strenuus, ac fortis contra diabolicum impetum, et fallaces mundi, et carnis illecebras non impenderit.

§. 3. Ut autem tot excellentium virtutum Servi Dei exempla, quae in diebus peregrinationis suae viventes in aetate homines adeo juverunt, postaris quoque prodesse possint, Nos, qui superna dignatione universo Dominico Gregi, licet immerito, et viribus impares, praepositi sumus, Apostolicae servitutis Nostrae partes esse ducimus, tanti Viri honorem, atque venerationem ad Omnipotentis Dei gloriam, et Ecclesiae suae decus, ac spirituales fidellum artificalem, quantum Nobis ex alto conceditur, promovere. Cum itaque mature, diligenterque discussis, atque pensatis per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus praepositorum processibus, rite, ac recte confectis super vita, Sanctitate, et virtutibus heroicis, quibus idem Servus Dei multipliciter claruiss, nec non miraculis, quae ad ejus intercessionem, et ad manifestandam hominibus illius Sanctitatem a Deo patrati fuisse assererantur, eandem Congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam Consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit posse, quodcumque Nobis videretur, praedictum Servum Dei Beatum declarari, cum consuetis gratiis, et tultis.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis, atque eximii carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum Regis Catholici, tum etiam carissimae in Christo filiae Nostrae Elisabethae eundem Hispaniarum Reginae Catholicae Viduae ejus Genitricis, et carissimam pariter in Christo filiam Nostri Ferdinandi Utriusque Siciliae Regis, ditorum Karoli Regis, et

Quotum vir-
tutum caten-
is Sacra Con-
gregatio Ri-
tus Ritibus
praepositi, ad
Venerabilis
Servi Dei
Beneficentia-
nem Italia
procedi posse
constituit.

Paucis hanc
trecentorum
appellanda, et
et in Chris-
tiatorum
Principum
elacomben-
do, monitum
et Venerabilis
hic Ser-
vus Dei Beatus
nomine de-
incep-
et rior.

(5) Joann. II. v. 16.

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

127

Reverentia-
tut inqurere
Servituti vire-
tutis.

Reginae Elisabethae respectivi filii, et nepotibus, nec non universorum Venerabilium Fratrum Archiepiscoporum, et Episcoporum Ecclesiarum Regnum Hispaniae, ac tutius insuper praefati Ordinis Fratrum Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum tum Calceatorum, tum Excalceatorum nuncupatorum supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis, paternae benignitatis annuentes, de memoratorum Cardinalium consilio pariter et assensu, auctoritate Apostolica, tenore praesentium concedimus, et indulgemus, ut idem Dei Servus Simon de Uoxas in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque corpus, et Reliquiae venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferenda) exponantur.

Plus de
celui, que
nous avons
Beatus venen-
torem, id-
est, quod
brandum fe-
gativitatem
speciam.

§. 5. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de e recitetur officium et Missa celebretur de Confessore non Pontifice singulari Annis, juxta Rubricas Breviarj, et Missalis Romani die XXVIII. Septembris, cum dies XXIX. ejusdem Mensis, qua ipse Servus Dei Spiritum Creatori reddidit, festo S. Michaelis Archangeli impedita reperitur. Porro recitationem Officij, et Missae celebrationem hujusmodi fieri concedimus in lucis dumtaxat infrascriptis, videlicet in Urbe Vallisletana, ubi Servus Dei natus est, et in Oppido Matritensi Civitate nuncupato ubi Venerabile ejus Corpus requiescit, et in utraque Diocesi Vallisletana, et Tolitana ab omnibus utriusque sexus Christianis delibus tam Saecularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, ac in toto Ordine praefato Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum tum Fratrum Calceatorum, quam Excalceatorum nuncupatorum, et quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus ad Ecclesias ejusdem Ordinis conficientibus. Praeterea primo dumtaxat anno a data huius litterae, et quoad Indias, a die, quo sedem litterae illuc pervenerint, incobando, in Ecclesiis locorum, ac Civitatum, et Dioecesium, et Ordinis praedictorum respectivae sollemnis Bestificationis, ejusdem Servi Dei cum Officio, et Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta littera sex Menses promulganda, postquam tamen in Sicilia Principis Apostolo-

rum de Urbe celebrata fuerint eadem sollemnia: pro quo re die XIX. currentis Mensis assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non cultu editis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut eorumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii praedictae Congregationis Cardinalium subscriptis, et sigillo Praefecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique tam in iudicio, tam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majoris sub Annulo Piscatoris, die decima tertii Maji Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Sexto, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Derogatio
contrariis
rum.

DIX.

Dismembratio decem Conveniunt Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo ex Provincia Minori Poloniae ejusdem Ordinis, et erectio eorumdem in separatam Provinciam Lituanam deinde nuncupandam.

Dat. die 17.
Maj. 1768.
Anno VIII.

Venerabili Fratri Antonio Archiepiscopo Ephesino apud carissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Augustum Poloniae Regem illustrem, Nostro, et Apostolicae Sedis Nuncio.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Nationis Lituanae Provinciae Minoris Poloniae Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo, quod cum eadem Provincia a finibus Ungariae ad fines usque Curlandiae se profundat, in eaque consistant decem Conventus Nationis Lituanae, itant propter tam magnam locorum distantiam, non solum graves requirantur impensae in visitationis

Reverentiae
incommoda
modo ab-
soluta ex ar-
bitrio exten-
ditur et Pro-
vinciam Po-
loniae huius
Ordinis.

Conventuum, quae a Provincialibus peraguntur; verum etiam Provinciales ipsi baud facile possint opportunum cum celeritate exhibere remedium in deordinationibus, quae non sine damno Regularis observantiae, et dicti Ordinis dederore in dies evadunt: quoniam cum inter Nationem Poloniam, et Lituaniam viget quaedam animorum aversio, quae plerumque inter finitimos populos oritur, hinc inter utriusque Nationis Religiosos facilliter quaequidam excitantur, quae non solum aedificationis nequaquam sunt Christianidelibus, sed ipsis aliquando scandalum afferunt, pluriesque evenit, quod Provinciales, potius quam commune dicti Ordinis bonum praec oculis habentes, peculiari favore prosequuti sunt Conventus minoris Poloniae, quoties ipsi ejusdem Nationis erant, ac respective Conventus Litvaniae, in casu, quo hujus Nationis Provinciales fuerunt. Qua de re cum in Religiosis ipsis penitentia oriatur in parendo Superiorem, qui alterius Nationis sit, defert in Provincia hujusmodi mutua illa concordia, atque tranquillitas ex quibus bonum Religiosae Communitatis potissimum constituitur.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat tot amoverentur mala, quoties diminuta nimis ejusdem Provinciae magnitudine, decem Conventus Nationis Litvaniae, Viliensis scilicet, Lidensis, Zaslavensis, Kolesiucensis, Minscensis, Vladislaviensis, Lincoviensis, cum residentia in Chwastynie ab aliis octo Conventibus Poloniarum ejusdem Provinciae dividantur, ac separentur, et in novam Provinciam dicti Ordinis Lituaniam nuncupandam erigantur; quippe quia Provinciales pro tempore existentes utriusque Provinciae utilius, et commodius propriam respective Provinciam gubernare poterunt; Religiosi veru Superioribus suae Nationis libentur, ac diligentius obtemperare non recusabunt. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de beniginitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibus-

vis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerant, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audito etiam Venerabili fratre Nostro Friderico S. R. E. Cardinali Episcopo Portuensi ejusdem Ordinis apud Nos, et Apostolicam hanc Sanctam Sedem Protectore, Fraternitati lae per praesentes committimus, ut veris existentibus narratis, et dummodo in dicti Ordinis, atque Provinciae bonum, et utilitatem id expediat in Domino judicaveris, atque etiam auditis, et vocalis illis, quos vocandos esse censueris, praedictos decem Conventus Litvaniae Nationis, nempe Vilnensem, Lidoensem, Zaslavensem, Kolesiucensem, Minscensem, Vladislaviensem, Lincoviensem, Pampianensem, Rosiynensem, Kiedunensem, cum residentia in Chwastynie a Provincia minoris Poloniae dicti Ordinis, auctoritate Nostra Apostolica divides, dismembres, ac in perpetuum separe, et in aliam Provinciam ejusdem Ordinis Lituaniam nuncupandam, quae a propriis Provincialibus, ceterisque Superioribus juxta dicti Ordinis statuta eligendis, nominandis, et deputandis, in posterum regi, et gubernari debeat, dicta auctoritate perpetuo erigas, constitues, et deposes, eosdemque Conventus una cum dicta residentia perpetuo a memorata Provincia minoris Poloniae separatos, et divisos, atque ex eis aliam Provinciam Lituaniam nuncupandam de novo perpetuo erigam, et constitutam, pari auctoritate, quocumque recursum, et appellatione remotis, declares, et pronuncies.

§. 4. Fratribus vero utriusque Provinciae minoris scilicet Poloniae, ac alterius Litvaniae, ut praefertur, erigendae, qui volum, sive suffragium in dicta Provincia minoris Poloniae habebant, et ferebant, in posterum iisdem modo, et forma, quibus illo in eadem Provincia frui, et gaudere poterant, pari modo in propria cujuslibet Provincia uti, frui, et gaudere valeant auctoritate praedicta iisdem concedas, ac decernas. Insuper dictae novae Provinciae, ut praemittitur, eri-

imperator
expositio
divina
par
prode, et
aut
Pro
viciae
Lit
vaniae
eri
genda.

Quae
ma
la
facile
amoveantur
per
separat
nem
divin
Constitution
Provincia
Lituan
a
Provincia
Poloniae
dividatur.

Provinciae
providetur
separare
se
separat
hujus
modi
indolite
dividatur
Provincia
nova.

Pontifex A
postolicus
pater
Poloniae
Regem No
stro
faciatur

gendae, et constituendae, ejusque Conventibus, Domibus, ac Provincialibus, cæterisque Superioribus pro tempore existentibus, ac fructibus, et personis quibuscumque, ut omnibus, et singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, prærogativis, præminentibus, indulgentiis, et indultis, quibus aliae ejusdem Ordinis Provinciae, illarumque Conventus Domus, Superiores, et Fratres, aliaeque personae tam de jure, usu, et consuetudine, quam alias quomodolibet utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti frui, et gaudere possunt, et poterunt in futurum, pari modo, et absque ulla prorsus differentia, uti frui, et gaudere libere pariter, et licite possunt, et valeant respective eadem auctoritate similiter perpetuo concedas, et indulgeas. Impertientes tibi ad effectus praedictos omnes, et quascumque facultates necessarias, et opportunas. Volumus propterea quod praestationes, seu contributiones, quae a quolibet Provinciae dicti Ordinis Conventu suppeditari illius Provinciali, in posterum pariter a duobus Conventibus Nationis Lituanae, ut praefertur, a Provincia minoris Poloniae segregandis, dividendis ac separandis, qui sane Conventus neque ex majoribus sunt, neque ex minoribus dictae Nationis Lituanae in compensationem minoris numeri Conventuum Nationis Poloniae suppeditari, ac Provinciali Provinciae minoris Poloniae perpetuo dari debeant.

§. 5. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, ac ab eis inviolabiliter observari; sique in praemissis pro quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, et Sedis Apostolicae Nuncios, sublati eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiendi debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter confugerit attentari.

§. 6. Non obstantibus quatenus opus est, Nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinibus, et Provinciae primodictae etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia rohoratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, Superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XVII. Maji MDCCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXL.

Indultum ut Monachi Congregationis Reformatae S. Bernardi Italiae, Ordinis Cisterciensis, pileum, et biretum album quibus modo utuntur in nigri coloris commutari possint, et valeant.

Dat. die XI.
Maj. 1766.
Anno VIII.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Alias pro parte dilecti filii tunc existentis Abbatis Generalis Congregationis reformatae Sancti Bernardi Italiae Monachorum Ordinis Cisterciensis Nobis exposito, quod in praecedenti Capitulo generali ejusdem Congregationis, major pars Abbatum vocem in praefato Capitulo habentium, summo opere desiderabat, colorem album in pileo, ac biretino per Constitutiones dictae Congregationis a Sede Apostolica confirmatas praescriptum, in nigrum posse commutare, sicuti alii Mo-

Exponitur
volum. Monachorum
pro obtinenda
hoc pileo,
et biretino
commutari ex
alio in ar-
gum.

Clausula rubrata, et decretum irritum.

necibi, et Regulares albo Monastico habitu
utentes, hujusmodi commutationem imper-
traverant, propterea Abbas singulorum Mo-
nasteriorum ejusdem Congregationis, et ip-
sismet Abbate Generali imperante snorum
respective Capitulorum voluntate per secre-
ta suffragia exquisiverunt, atque ex bisce-
tum tribus Monachis vocem in Capitulis Mo-
nasteriorum ejusdem Congregationis habenti-
bus major eorum pars centum scilicet quin-
quaginta sex colorem album in pileo, ac
biretino usque adhuc, ut praefertur, additi-
tum in nigrum commutandum esse censue-
runt; haec deinde sententia, cum a Consul-
toribus ejusdem Abbatis Generalis plenis suf-
fragiis approbata fuisset, Nobis dictus Abbas
humiliter supplicari fecit pro Apostolica mu-
tationis hujusmodi coloris in pileo, ac bi-
retino concessione, ac super hujusmodi pre-
litus, audito prius dilecto Filio Nostro Fer-
dinando Maria tituli Sancti Silvestri in Capite
S. R. E. Presbytero Cardinali de Rubens nun-
cupato, ejusdem Congregationis apud Nos,
et Sedem Apostolicam Protectore, exqui-
rendum esse censuimus votum Congregationis
Capituli generalis, quod prope diem in
hac Alma Urbe Notae celebrandum erat. Cum
autem silent Nobis nuper exponi fecit dilectus
filius modernus Abbas generalis memoratae
Congregationis in sessione habita die XXII.
Aprilis proxime praeteriti, octo dumtaxat
suffragiis discrepantibus, reliqui vero viginti
octo vocem in Congregatione, et Capitulo
Generali hujusmodi habentes, colorem album
pilei, et biretini in nigrum commutandum
esse putaverint, Nobis propterea idem expo-
nens supplicari fecit, ut coloris hujusmodi
mutationem concedere, et in praemissis pro-
videre de benigneitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur eundem Abbatem Gen-
eralem, et Monachos prefatæ Congregationis
speciebus gratiis, et favoribus prosequi vo-
leantes, eorumque singulares personas a qui-
busvis excommunicationis, et interdicti, alia-
que Ecclesiasticis censuris, sententiis, et
pœnis, quovis modo, et quarumque de causa
latis, si quas forte incurrerunt, hujus tan-
tum rei gratia absolventes, et absolutum fo-
re censentes, hujusmodi applicationibus in-

elinitis, dicto Abbati generali, et Monachis omnibus memoratæ Congregationis nunc, et pro tempore quodcumque existentibus, peltam gratiam mutandi colorem album pilei, et biretini in nigrum, a Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, et indulgemus; volumus autem, ut plens niger in consuetudine firma, quæ decet Religiosos Viros, et filiis ad latera non restriagatur.

§. 3. Derivantes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque Abbati, et Monachis omnibus plenissime in omnibus, et per omnia suffragari; aique in praemissis per quoscunque Iudices ordinariorum, et delegatos etiam consensum Palatii Apostolici Auditores iudicari, et definiri debere, se irritum, et inane, si accus super his a quocunque, quavia auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinamentis Apostolicis, nec non Congregationis, et Ordinis praedictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegia quoque indultis, et litteris Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac eorum quibusvis etiam derogatoriis derogatoris, aliisque efficacioribus, efficacissimis ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praescriptos pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentibus, illis alias in suo robore permansuris, ac praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ratiocinatio contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die trigesima prima Maji Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Sexto, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Chloris *puberula*, et *decussata* HTB-1000.

Derogation
contravention

Fornice re-
quiritur (er-
cultum per-
mutand. cor-
loris alla la-
nigra in-
cludet.

DXLI.

Dat. die 11.
Junii 1766,
Aureo VIII.

Confirmatur electio, et coronatio Josephi II.
in Regem Romanorum futurum Imperato-
rem.

*Ad hanc ipsam Regis Romanorum electionem
se referunt literae quas dedimus in hac Con-
firmatione Num. CCCXCV, et CCCXCVI.
p. 845. et seqq. itemque Alloguutio in Con-
sistorio diei 4. Maji 1764. qua Pontifex Car-
dinalibus sequunt ipsam electionem partici-
pat sub num. CDXIII. pag. 868. tandem
literae Apostolicae ejusdem diei et anni, qua
Pontifex hic declarat, Regis Romanorum elec-
tionem haud approbatam a S. Sede cense-
re debere, nisi prius a noviter electo impleretur
ipsius electionis confirmatio per assuetas Li-
teras Consistoriales elargienda. Praecedentium
Regum Romanorum electionum confir-
mationes habentur passim in Bullario Mai-
nardii quarum postrema a Clemente XI.
elargita fuit ex persona Caroli VI. die 26.
Februarii 1714. quon successiva Caroli
VII. et Francisci I. indulta a Benedicto
XIV. haud reperiantur impressae in Benedi-
ctino Bullario.*

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.

Carissimo in Christo filio Nostro
Josepho Romanorum Regi Illustri
salutem, et Apostolicam benedictionem.

Proemium. §. 1. Cum vices illius, qui regnat in Coelis,
et per quem Reges in Terris dominantur, et
Principes imperant in Apostolicae Sedis spe-
cula, meritis licet imparibus, sola ejus mi-
seratione, et gratia freti, sustineamus, mū-
neris Nostri partes esse intelligimus, quae
communis utilitatis, salutis, et praesidii cau-
sa comparata noscuntur, atque ad Sacri Ro-
mani Imperii statum, decus, et amplitudinem
praecipue pertinent, iudicii, et auctoritatis
Nostrae munimine roborare.

§. 2. Proinde cum pia memoriae Fran-
cisci Romanorum Rex in Imperatorem ele-

ctus Genitor tuus, haud multo antequam o-
bita decederet, fere sentiens breve sibi vitae
cursum superesse, atque propterea perpen-
dens Sacri Romani Imperii, et totius Chri-
stianae Reipublicae rebus, publicaeque saluti
optime consultum fore, si de idoneo adju-
tore: et successore sibi quamprimum provi-
deretur, atque hanc ob causam se Francofur-
tum ad Mennum contulisset, et convocatis il-
lic Imperii Principibus, cum eis egisset, ut
Majestatem tuam ejus filium Primogenitum
in Romanorum Regem eligerent, a cujus sin-
gulari virtute, et magnitudine animi, quae ad
tuendam Reipublicam opus essent, expectari
merito deberent, iidem Principes consilium
hujusmodi salutare sequuti, statuta die ibi-
dem convenientes, te, qui Bohemiae, ac etiam
Hungariae Regius Princeps eras, unanimi
consensu, divina favente clementia, in Ro-
manorum Regem futurum Imperatorem so-
lemniter die XXVII. Mensis Martii Anni Do-
mini MDCCCLXIV. elegerunt: tuque electioni
hujusmodi oblato tibi de more decreto, qua
deceit modestia consentisti, ac deinde nempe
die IV. Mensis Aprilis ejusdem anni in di-
ctae Civitatis Collegiata Ecclesia Sancti Bar-
tholomaei, post Missarum solemnia, a Ve-
nerabile Fratre Nostro Emerico Josepho Ar-
chiepiscopo Moguntino celebrata, solito per
te in manibus ejusdem Archiepiscopi praestito
juramento, aliisque solemnibus rite per-
actis ibidem argenteam illam Coronam, qua
Karolus cognomento Magnus in Civitate Aquis-
granensi coronatus fuisse dicitur, de mani-
bus ejusdem Archiepiscopi more, et pompa
solita recepisti.

§. 3. Quoniam vero electionis, corona-
tionisque negotium hujusmodi nuper per dilec-
tum filium Nostrum Alexandrum Sanctae Ma-
riae in Via Lata S. R. E. Diaconum Cardinalem
Albani nuncupatum, ad hoc specialiter de-
putatum, coram Nobis proponi fecisti, petens,
omnia praemissa per Nos Apostolica
auctoritate confirmari, caeremoniis servare
solutis in iis debite observatis. Nos de praemissis
per legitima documenta sufficienti habito
testimonio, et re cum Venerabilibus
Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus dili-
genter perpensa, et mature considerata, in-

norma et suc-
cessiva illarum
coronatio

Petito por-
recta per Ar-
chiepiscopum, et cor-
onat omni
confirmatio-
ne, et succe-
ssiva Pontifi-
cis approba-
tio, atque
confirmatio.

Referatur elec-
tio in Re-
gem Roma-

genti in primis gaudio de eadem electione affecti, ad laudem, et gloriam Omnipotentis Dei, gloriosissimaeque ejus Genitricis Mariae, ac Beatorum Apostolorum Petri, et Pauli, nec non ejusdem Romanae Ecclesiae, et Sacri Imperii exaltationem, et honorem, electionem de persona Majestatis tuae in Regem Romanorum futurum Imperatorem, et coronationem in dicta Civitate Francofurti factas ob praestantissimas animi, et corporis tui dotes, luculentissimam spem, quam de te in sapientiae fidei, et Religionis Catholicae, ac Nostrae, et Romanae Ecclesiae, illiusque rerum, et honorum defensione, propagatione, et protectione, conceptam habemus, de eorumdem Fratrum Nostrorum consilio, et unanimi consensu, auctoritate Apostolica, et ex certa Nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, teore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus etiam substantiales, qui aut ratione formae, aut loci coronationis ejusdem, aut personarum Electorum eorumdem, qui ad suffragium ferendum, licet quovis legitimo jure eligendi destituti essent, admissi fuerint, sive etiam ex eo, quod idem Franciscus electus Imperator de manu Romani Pontificis auream Coronam non suscepit, seu quavis alia ratione, vel causa in hujusmodi electione, et coronatione quovis modo forsan intervenerint, supplemos, teque sic electum, et confirmatum ad suscipiendum Imperialis dignitatis culmen suis loco, et tempore dignum, et idoneum decernimus, et declaramus.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non quibuscumque legibus Imperialibus, ac privilegiis Electoribus ipsis, a quibuscumque aliis forsan concessis, quibus etiam ad illorum derogationem, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas ideam importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes,

illis alias in suo robore permansuris hac vice duntaxat, auctoritate, scientia, potestate, et tenore praemissis specialiter, et expressa derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae confirmationis, approbationis, suppletionis, decreti, declarationis, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datam Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo, sexagesimo sexto Tertio Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno octavo.

Loco + Plumbi.

Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

✠ Locum Crucem Sigilli.

+ Ego C. A. Card. Cavalechini Ep. Ostien. et Veliterni. S. C. Decanus.

+ Ego J. M. Ep. Portuensis, et S. Rufinae S. R. E. Card. Lantes.

+ Ego J. F. Ep. Sabini. S. R. E. Card. Albani.

+ Ego H. Ep. Tusculan. Card. Dux Eboracensis S. R. E. Vice-Cancellarius.

+ Ego F. Ep. Albanoensis S. R. E. Card. Serbelloni.

+ Ego J. F. Ep. Praenestinus S. R. E. Card. Stoppanus.

+

+

+

+

+ Ego J. M. Tituli S. Ceciliae S. R. E. Presb. Card. Ferol.

+

+

+ Ego D. A. A. Tit. S. Petri in Vinculis S. R. E. Presb. Card. Galli Major Poenitentiar.

+

Derogatio
contrariis
statutis.

Sanctus po-
nunt.

†
†
†
†
†
†
† Ego Karolus Tit. S. Clementis S. R. E.
Presb. Card. Rezzonico ejusdem S. R. E.
Camerarius.
†
† Ego F. M. Tit. S. Sylvestri in Capite S.
R. E. Presb. Card. de Rubéis.
†
†
†
† Ego F. M. Tit. S. Alexii S. R. E. Ep. Card.
Castelli.
†
† Ego P. H. Tit. Sanctissimæ Trinitatis in
Monte Pincio S. R. E. Ep. Card. Guglielmi.
† Ego P. P. Tit. S. Stephani in Monte Celio
S. R. E. Ep. Card. de Comitibus.
† Ego N. Tit. SS. Nerei, et Achillaci S. R. E.
Presbyter. Card. Antonellus.
† Ego Fr. L. Basilicæ SS. XII. Apostolorum
S. R. E. Presb. Card. Ganganelli.
† Ego M. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presb.
Card. Columna.
†
†
†
†
†
†
†
†
† Ego T. Tit. S. Joannis ante Portam Lati-
nam S. R. E. Pr. Card. Bonaccorsi.
†
† Ego N. S. Eustachii Diaconus S. R. E.
Card. Corsinius.
†
† Ego F. L. S. Mariæ in Porticu S. R. E.
Diaconus Card. Cbisius.
† Ego A. S. Agathæ ad Suburram S. R. E.
Diaconus Card. Torrigiani.

†
† Ego J. C. S. Caesarei S. R. E. Diaconus
Card. Carnacciolo de S. Bono.
† Ego N. S. Giorgi in Velabro S. R. E. Dia-
conus Card. Perelli.
† Ego A. S. Angeli in Foro Piscium S. R. E.
Diaconus Card. Corsinius.
† Ego A. SS. Viti, et Modesti S. R. E. Dia-
conus Card. Nigronus.
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†

C. A. Card. Pro Dataris.

DXLII.

Conceditur Josepho II. Romanorum Regi in Imperatorem electo, ut ad ejus preces pri-
marie aliquæ Beneficia Ecclesiastica con-
ferantur.

Das. die II.
Juni 1798.
Anno VIII.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.

Carissimo in Christo filio Nostro Josepho Ro-
manorum Regi Illustri in Imperatorem ele-
cto, salutem, et Apostolicam benedictio-
nem.

§. 1. Cum post factam de persona tua per
ancti Romani Imperii Principes Electorales,
de consensu elaræ memoriæ Francisci Ro-
manorum Regis in Imperatorem electi Patriæ
tui tunc in humanis agentis in Regem Roma-
norum electionem ac per Nos pro universæ
Christianæ Reipublicæ salute confirmatam,

Consue pro-
pria Consti-
tutione.

nuper Nobis significaveris, te summopere desiderare personas tibi gratas, et acceptas gratia, et munificentia aliqua beneficia Ecclesiastica consequi posse. Nos quemadmodum magnis merentur offerri laudibus, insignibusque praeconiis commendari, sublimium Principum desideria, et vota, quae in Divini nominis, et personarum illi clericali vinculo adstrictarum amore feruntur, et opere postmodum consequente tutum deducuntur in actum, ita etiam dignum, vel potius debitum existimamus, ut quoniam in fidele sinceritate, et devotione illibatae Ecclesiae Sponsae Nostrae te fidelem advocatum devovisti, eamque humilli professione matrem, et Dominam tuam recognovisti, et ad ipsius honorem, et Sacri Romani Imperii decus, unctionem Victoriae, et diadema, etiam Nostro ministerio, adveniente tempore, suscipere, et in eis immobilis persistere intendis, verum etiam tanquam ipsius Ecclesiae legitimus Pugnator, et Athletas, te adversus Schismaticorum, et Haereticorum, Turcarum tyrannidem, fidei, et Christiani nominis hostes insanias, et furores spiritualiter, et temporaliter armaris, et in dies arma hujusmodi jugiter exequeris, ea tibi favorabiliter concedamus, quae tuae relativitudo cedant ad honorem, et per quae eisdem benemeritis personis te munificum reddere possis, ope auctoritatis Apostolicae exhibitione gratiarum.

§. 2. Hinc est, quod tuae celsitudinis supplicationi inclinati, dicta auctoritate, praesentium serie eidem celsitudini tuae concedimus, et indulgemus, quod si per te quibusvis collatoribus, seu collatricibus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum Saecularium, vel Regularium, Ordinum quorumcumque, per sacrum Romanorum Imperium ubilibet constitutorum, etiamsi qui, vel si quae Pontificali, vel alia quavis dignitate praefulgeant, seu Collegia, Capitula, et Conventus fuerint, super singulis beneficiis Ecclesiasticis cum cura, vel sine cura, saecularibus, vel Ordinum hujusmodi regularibus in singulis Cathedralibus etiam Metropolitanis, Collegiatis, et aliis quibusvis Ecclesiis, etiamsi beneficia hujusmodi, canoniciatus, et praebendae, dignitates, personatus, admi-

nistrationes, vel officia in eisdem Cathedralibus etiam Metropolitanis, vel Collegiatis et ipsae Praebendae in illis ex hujusmodi Ecclesiis, in quibus majores, vel minores Praebendae esse noscuntur, etiamsi majores fuerint, et ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consequerint, qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, dummodo dignitates ipsae in Cathedralibus, et Metropolitanis post Pontificalem majores, aut Collegiatis hujusmodi principales non existant, ad eorundem collatorum, et collatrum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter, vel divisim pertinentibus singulis personis conferendis, seu super hoc, quod personae hujusmodi ad illa recipiantur, et admittantur preces porrigi, seu de personis eisdem ad hujusmodi beneficia nominationes fieri contigerit primaria iidem collatores, et collatrices, salvo quod singulae collationes, et singulae Ecclesiae ex hoc ultra, quam in uno beneficio non graventur, ac ipsi collatores, et collatrices saltem quatuor beneficia Ecclesiastica conferre habeant, hujusmodi precibus inclinati, ac nominationibus parere, et intendere, nec non personas ipsas ad hujusmodi beneficia, postquam ipsis de illis canonice provisum fuerit juxta earundem precum, aut nominationum tenorem recipere, et admittere debeant, ac etiam teneantur. Ita quod Celsitudo tua unam, et eandem personam supradictis collatoribus, et collatricibus simul, vel successive nominare possit; ita tamen, quod quamprimum persona sic nominata, de aliquo beneficio provisa fuerit, ejus nominatio quoad alios collatores, vel collatrices facta, ipso jure expiret. Et quoad easdem preces canonicatum, et praebendam, ac dignitatem, seu personatum, administrationem, vel officium in una Ecclesia pro unico dumtaxat beneficio computari debere declaramus, quodque quicumque quibusvis in dignitatibus constituti, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici singuli videlicet in illis, quos pro singulis personis praedictis precum, et nominationum hujusmodi, et ad hoc, ut illae sortiantur effectum

Pontifex
annuit
postula-
tionem
collatio-
num sub
Præ-
senti
Litteris,
nonnullis
excep-
tionibus
supra-
additis.

etiam praesentium exequutores doperaveris per te, vel alium, seu alios beneficia praefata cum in quibusvis etiam ordinariis collatoribus per constitutiones Nostros, aut literas alternativas, aliaque privilegia, et indulta quaecumque quomodolibet concessis, et in posterum concedendis, aut aliis quibuscumque mensibus vacaverint, et quae personae, pro quibus preces, et nominationes huiusmodi factae fuerint, quatenus huiusmodi preces, seu nominationes huiusmodi ad illa se extendant infra mensem, postquam ipsis variis huiusmodi Beneficiorum innovuerint, duxerint acceptanda, etiam ipsa Beneficii dispositioni Apostolicae alias quam per Constitutionem felicis Recurdationis Benedicti Papae XII, Praedecessoris Nostri, quae incipit • *ad Regimen* • generaliter reservata existant, et ex diversis personis vacaverint, et personae nominatae praefatae tempore assequutionis beneficii, ad quod nominatae fuerint, aliud beneficium in eadem Ecclesia obtineant, ac secundoam statuta, et consuetudines Ecclesiarum, in quibus beneficia huiusmodi constituerint, vel indulta Ecclesiae concessa capaces videlicet in aetate legitima constitutae, aut de legitimo matrimonio procreatae non sint. dummodo quoad huiusmodi qualitates alias cum eis canonice dispensatum, et Beneficia in eadem Ecclesia obtinenda talia sint, quae sine dispensatione Apostolica in aliis obtineri possint, aut consueverint, ac ipsorum vacantium Beneficiorum collatio non fuerit iuxta Lateranensis Statuta Concilii ad Sedem Apostolicam legitime devoluta, neque super illis inter aliquos sit pendeat indecisio, cum omnibus iuribus, et pertineentiis suis, personis ipsis etiam duo, vel tria, seu plura quorumcumque qualitatum, et cuiuscumque annui valoris Ecclesiastice beneficia obtinentibus, et expectantibus conferre, et assignare, nec non omnia, et singula, quae ad hoc ut precum, seu nominationum, et acceptationum, ac collationum huiusmodi succedant effectus opportuna fuerint facere, auctoritate Nostra per censuram Ecclesiasticam exequi possint, et valeant, super quibus ipsis plenam, et liberam, auctoritate praedicta, tenore praesentium potestatem concedimus, ac

etiam facultatem; ac personis praedictis pro quibus huiusmodi primarias Preces porrigi, seu nominationes fieri contigerit, quod ipso expectatis, ac nominationibus, seu specialium reservationum de quibusvis beneficiis pro eis factarum gratiis, et mandatis de providendo ipsis de iisdem, si quae ipsis concessae fuerint una eum gratia Precum, et nominationum primariarum eandem uti possint, nec aliqua gratiarum huiusmodi coeumpita, reliquae eandem cassae censeantur, vel irritae indulgemus.

§. 3. Non obstantibus Nostri de non utendo gratia expectativa, ac reservatione speciali, vel duabus gratiis insimul, ac de insinuatione, et publicatione, et diligentis per acceptantes desuper faciendis, ac in favorem ordinariarum Collatorum, nec non expectativa in forma pauperum habentium, ac Illustrium, et Graduatorum, ac Sedis praedictae Officialium, ac certas inibi expressas gratias habentium, nec non quibuscumque in Cancellaria Apostolica quodcumque publicatis, et publicandis, et aliis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non aliis Ecclesiarum, in quibus Beneficia huiusmodi forsitan fuerint, statuta, et consuetudinibus illis praesertim quibus in Ecclesiis in quibus majores, et minores Praebendae huiusmodi fuerint, caveri dicitur, quod nullus inibi majorem praebendam aequal valeat, nisi ad illam de minori gradatim, et per optionem ascendat, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis contrariis quibusvisque, aut si aliquibus super provisione sibi facienda de huiusmodi, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis speciales, vel generales dictae Sedis, aut Legatorum ejus literae etiam Nostro, vel eae concedentium proprio motu, aut cuiusvis etiam quocumque respectu, et ad cuiuscumque instantiam sint concessae, vel concedantur in posterum, seu si speciales de huiusmodi Beneficiis per Nos, seu Sedem praefatam, aut quaecumque aliae quorumcumque nominandi, et reservandi facultatum, quibusvis, quocumque etiam Ecclesiastica, vel mundana dignitate fulgentibus, per Sedem praefatam concessarum, vel concedendarum vigore re-

Clementis
particulatim.

servationum, sive earundem facultatum obtentu ad huiusmodi beneficia quorumcumque personarum nominationes pro tempore factae fuerint, quas quidem literas etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, et decretum, vel alias quomodolibet processum fuerit, nec non reservationes, facultates, et nominationes cum quibusvis etiam derogationum derogatoriis clausulis, quae praesentium effectum suspendere, impedire, vel perimere, aut alias eisdem praesentibus quomodolibet obsistere viderentur; sive ex certa scientia, Nostra, vel simili motu, sive alias sub quibusvis forma, et expressione verborum, et quae fortassis totalis sui tenoris insertionum ac illorum, quibus concessa sunt, vel fuerint, nominum, et cognominum individualem expressionem praesentibus faciendam, ad hoc ut illis per easdem praesentes sufficienter derogetur, exigunt, vel requirunt, et quae ipsis praesentibus, perinde ac si earum tenor de verbo ad verbum insertus foret, pro expressis habeantur, emanarint, ac mandata de providendo inde sequuta cum processibus per ea pro tempore habitis, nisi illi, pro quibus emanaverint, ut praefertur, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium numero fuerint ad Beneficia, quae Praeconi, et Nominationum Primarium vigore per personas, pro quibus illae factae fuerint, acceptari; et de quibus eis provideri contigerit, minime extendi, quinimo in illorum executione personas ipsas omnibus, et quibuscumque earum litterarum, et expectatarum, et reservationum huiusmodi vigore, et cum quibusvis antelationum praerogativis, etiam illis, quas certis Nostris familiaribus continuis commensalibus in Cancellaria Apostolica, et aliis Nostris Literis ad effectum, ut in aliis in assequutione Beneficiorum conferendorum praefecerant, nominatim descriptis concessimus, et cum similibus derogatoriis clausulis, quae nulli quominus praesentium succedant effectus suffragari debeant expectantibus, etiamsi illarum obtentu in quibusvis Ecclesiis in Canonicos recepti ne de numero ipsorum Familiarium continuorum Commensalium antiquorum fuerint, nec non gratias in communis forma pauperum habentibus,

ac Officialibus, et Illustribus, ac alias quaecumque facultates habentibus, etiam Nostris Familiaribus, continuis commensalibus antiquis, et descriptis, et in posterum describendis, dictis Cardinalibus dumtaxat, exceptis anteferri volumus, sed nullam per hoc expectantibus praefatis quoad assequutionem gloriarum praepjudicium generari, sen si dictis Collatoribus, sen Collatricibus, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, quodque de huiusmodi, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctum, vel separatim spectantibus nulli valeat provideri per literas Apostolicas non facientes plenam, atque expressum, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, et qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali, vel speciali ejuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, et de qua, ejusque toto tenore habenda sit in Nostris literis mentio specialis, aut si personae praefatae praesentes non fuerint ad praestanda de observandis Statutis, et consuetudinibus Ecclesiarum, in quibus huiusmodi Beneficia fuerint, ut praefertur, solita iuramenta, dummodo in absentia sua per Procuratores idoneos, et cum ad Ecclesias ipsas accesserint, corporaliter illa praestent, nec non Concordatis Nationis Germanicae, ac eorundem Concordatorum confirmatione, ac praedictis, et quibuscumque aliis quandocumque editis, et edendis Constitutionibus, et Regulis Nostris, et dictae Cancellariae ad quarum solemnitatem, adstrictionem, formam, et satisfactionem, seu observantiam habentes preces, seu nominationes huiusmodi minime teneantur, nec ipsae preces sub illis comprehendantur quomodolibet, nec non quibusvis privilegiis, indultis, et literis Apostolicis, et quibuscumque gratiis, expectativis specialibus, et generalibus, etiam mentalibus reservationibus,

uonibus, annexionibus, et incorporationibus, suppressionibus, et extinctionibus perpetuis, et temporalibus nominationibus, ac reservandi, vivendi, annectendi, incorporandi, ac nominandi, et aliis conferendi, commendandi, supprimendi, et extinguendi, aliisque citra accessus, et regressus de consensu facultatibus, literis, mandatis, et indultis quibuscumque etiam cum provisionibus, commendis, et aliis dispositionibus, ex tunc, et gratiis quibusvis personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis existentibus, et quoncumque etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, sive Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel majori auctoritate praevinentia, nobilitate, et excellentia, ac etiam Cardinalatus honore fulgentibus, et familiaribus continuis Commensalibus Nustris, etiam descriptis, et antiquis, et in eorum, ac Ecclesiarum etiam Cathedralium, etiam Metropolitancarum, ac Patriarchalium, Principalium Monasteriorum, Mensarum, Capitulorum, Dignitatum, et aliorum Beneficiorum quorumcumque, cum cura, et sine cura saecularium, et quorumvis Ordinum Regularium, locorum piorum, Universitatum Studiorum, et aliorum quorumcumque, aut in nollis favorem, aut eorum, nec non jurum resorum, vel oblatorum, aut spoliolorum, damnorum etiam per infideles illatorum, et obsequiorum Nobis, Romananaeque Ecclesiae, vel praefatae Sedi, aut pro Fide Catholica impensorum, seu quibusvis aliis excogitabilibus, et nrgeotissimis, et insolitis, nec non exprimentis causis, consideratione, contemplatione, instantia, intuitu, ratione, vel respectu, ac motu proprio, ac ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, et cum quibusvis antelationum praerogativis, declarationibus, concessionibus, favoribus, seu pensionibus, et gratiis, ac restrictionibus, modificationibus, exceptionibus, et annullativis, initiativis, ac derogatoriis derogatoriis, nec non praefatis, et aliis quascumque concessas, et concedendas gratias suspendentibus, ac illis derogantibus, nec non mentis, et intentionis, ac perpetuae, et immutabilis voluntatis Nostrae fuisse, et esse de non revocando, ac

suspendendo gratias easdem, et illis non derogando quomodolibet attestantibus, et in pristinum, et validissimum statum reponentibus, restituentibus, ac plenariae reintegrantibus, ac per modum pacti, et iociti contractus ac perpetui statuti, nec non gratias ipsas, ut de actu vacantibus expectata, et ex tunc vere, et non ficta etiam quoad possessionem praedictorum Beneficiorum, ac omnes juris, et facti effectus plenum esse sortitos effectum, decernentibus, et declarantibus, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis per Nos, et Sedem Apostolicam praefatam, ut ejus Legatos in genere vel in specie, etiam nominatim de dictis Beneficiis, et aliis quomodolibet amantibus: Quibus etiam in aliis, quod illa conmissi certis modis, et formis inibi expressis, et nominatis, verbisque et signis inibi appositis, et cum diversarum literarum Apostolicarum expeditione, et intimatione etiam diversis temporibus scienda, ac de consensu eorum quorum interesse concernebatur, aut etiam nullatenus suspendi, moderari, aut eis in aliquo derogari possit, et quatenus auspenderentur, aut illis derogaretur, toties de novo, et sub quacumque data per illos, quorum interesse concernebatur, eligenda, concessa, et facta sint, et esse censentur, et expediri possint; ac sic, et non aliter per quoscumque Judices, et personas judicari debeat, caveant expresse illorum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, ac modos et formas hujusmodi pro individuo servatis habentes, ad effectum praesentium omnino derogamus, et in dictis Beneficiis cum, ut praefertur, vacaverint effectum sortiri, et, locum sibi vindicare non posse decernimus, nec non praesentes lites nullatenus de subreptionis, et obreptionis vitio, aut intentionis defectu notari, aut impugnari posse, nec debere, et si per quoscumque tam ordinaria, quam delegata, aut mixta auctoritate fungentes Judices, et personas ubique judicari, cognosci, atque decidi debere, sublata eis, et eorum cuilibet aliter judicandi, cognoscendi, et decidendi facultate, nec non irritum, et inane quidquid serus super praemissis omnibus, et

singulis, vel eorum aliquo, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, caeterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 4. Praeterea quia difficile foret praesentes literas ad singula loca deferri, volumus, ac dicta auctoritate Nostra decernimus, quod illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides addibentur, quae ubique adhiberetur eisdem praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae.

Sancio potestatis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae declarationis, concessionis, indulti, derogationis, decreti et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Sexto, Tertio Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno octavo. • Loco † Plumbi.

DXLIII.

Est, die II. Junii 1768. Anno VIII.

Primariorum Precum indultum Imperatori electo concessum participat Pontifex singulis in Romano Imperio existentibus Praesulibus, et Capitulis, et plenam concessionis observantiam injungit.

Dilectis Filiis Capitulis, et Canonicis quarumcumque Cathedralium etiam Metropolitanarum, et Collegiarum Ecclesiarum per Sacrum Romanum Imperium ubilibet existentium.

Clemens PP. XIII.

Dilecti Filii salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Cum difficultates illae, quae alias circa Preces, quas primarias vocant, subortae fuerant locum in praesens, benedicente Domino, non

obtinnerint, nullumque propterea charissimum in Christo Filio nostro Josepho Romanorum Regi in Imperatorem electo, Pontificiae Nostrae benevolentiae argumentum deesse velimus, id vobis nunc notum et perspectum, dilecti Filii, esse aequum ducimus, simulque vos admonere, ut eas Preces, quas de caetero a dicto Josepho Rege sive vobis, sive aliis quibusvis Collatoribus, seu Collatricibus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum per Sacrum Romanum Imperium ubilibet existentium, pro Beneficiorum hujusmodi, cum primum illa vacaverint, collatione, servatis tamen restrictionibus, et exceptionibus solitis, facienda, porrigi, seu exhiberi contigerit, omnino recipiamus, et admittendas esse noscatis. Haec dum vobis, dilecti Filii, significamus, minime veremur, quin illas pro filiali vestro in Nos studio debitae executioni demandaturi sitis; Vobisque interim coelestium Charismatum incrementa ex animo a Deo precamur, ac perpetuum paternae charitatis Nostrae pignus, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Volumus autem, ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XI. Junii MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXLIV.

Omnibus Ecclesiasticis personis servitio addictis, aut in Monasteriis habitantibus Monachorum Congregationis Camaldulensis Ordinis S. Benedicti, facultas indulgetur recitandi divinum Officium, et horas Canonicas juxta ritum dictae Congregationis.

Est, die II. Junii 1768. Anno VIII.

Jam alias Ecclesiasticis personis servitio addictis Monasteriorum Regularium Ordinum, hanc ipsam indulgerat facultatem recitandi Officium divinum juxta ipsorum Ordinum ritum. Sic pro iis servitio addictis Monaste-

illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XI. Junii MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno octavo.

DXLV.

Episcopo Michoaconensi, qui cum Pontifice gratulatus fuerat De Constitutione, qua nuper confirmatum fuit Institutum Soc. Jesu, causas bujus confirmationis designat.

De hoc eodem Argumento vide Literas supra relatas sub num. DXXX. pag. 1065. et adnotationem ibidem appositam.

Venerabili Fratri Petro Anselmo
Episcopo Michoaconensi.

Clemens Papa. XIII.
Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Gratulabundas tuae Fraternitatis accepimus literas quae Nobis nunciant quantum tibi laetitiam attulerit Nostra de Instituto Soc. Jesu Constitutio. Multae ad eam condendam evulgandamque causae Nos impulerunt; quarum illa praecipua, ne cum illud Institutum ab hominibus parum Deum timentibus atrocibus maledictis proscinderetur, speciem silentio Nostro praerberemus, recessisse Nos a praedecessorum Nostrorum iudicio qui merito illud laudaverunt et approbarunt, et ab Ecclesia, quae ad potissimam sacri Ministerii partem Societatem Jesu his ducentis annis adhibuit, dissiccare quodammodo vi-

deremur. Ea igitur Constitutione declaratum oportuit, Nos eandem plane de illo Instituto sentire, quae universa cum praedecessoribus Nostris usque adhuc sensit Ecclesia.

§. 2. Et ipsa praeterea justitia postulabat ut homines, qui pro aeterna proximorum salute procuranda se et labores suos, suamque vitam omnem devoverunt, a mendacissima illa teterrimaeque criminatione vindicaremus, quam non tam Ecclesiae hostes, quam ejus Societatis inimici eos tanquam excompacto conjuratos ad evertendam Evangelicam morum doctrinam impudentes sunt ausi traducere. Sed jam est omnibus exploratum, non aliam ab causam quam quod adversus novatores Catholicam Fidem, et Apostolica decreta strenue defenderint, eos fuisse tam misere divexatos. Quo magis faciendum Nobis fuit, ut in tantis aerumnis consolatio aliqua ad eos perveniret ab hac Apostolica Sede. Celerum ea literis tuis plane intelligimus, tibi nihil opus esse commendatione Nostra, quo illos tuo foveas patrocinio; sed tamen illud tibi discrete volumus profiteri, quidquid in eos favoris et gratiae contuleris, id Nobis fore gratissimum; tibi que Ven. Frater omni animi Nostri affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die Vigesima Tertia Junii MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DXLVI.

De Regis Edictis Ecclesiasticae potestati adversis conquirerit cum Christianissimo Gallorum Rege, ejusque Religionem provocat ut Gallicanos Episcopos hac de re benigne audire, eorumque preces excipere velit.

Carissimo in Christo Filio Nostro Ludovico Galliarum Regi Christianissime.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Fili Noster
salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Pateretur Regio Majestas tua paterna Nos libertate et aperto animo, gravissimum

Laudes, et merita bujus Instituti.

Dat. die 25. Junii 1766. Ann. VIII.

Quae fuerint causae confirmationis hujus tui Societatis Jesu recensentur.

De nuper evulgata Regis Edictis

Exhibitione
libertati in-
terveniens.
Et consuetu-
dinem Regi.

tibi significare dolorem, quem ex tribus, ut vocant, Arrestis a Regio tuo Consilio die Vigesima quarta proxime lapsi Mensis Maji promulgatis accepimus. Pro certo habemus, Majestatem tuam cum illa ad lucem profecti fuisse, non alio spectasse, quam ut Religioni prodesset, Ecclesiae pacem constabileret, publicae tranquillitati consuleret. Verum acerbissime doluimus, et dolemus, tibi, carissime in Christo Fili Noster, minime in conspectu positis fuisse abusus ex illis Arrestis sine ulla dubitatione orituros, quibus nervi omnes divinae illi potestati praecedantur, quam Christus Dominus ligandi atque solvendi, Gregem pascendi, eumque a viceris pascuis prohibendi Sacris Pastoribus tradidit.

Persecutio-
nem locum
ad Galliam
Antiochiam
de re hanc
sacer, et
quod dicitur
dignetur.

§. 2. Illud tamen paululum de dolore Nostro detraxit, quod Majestatem tuam comperimus prope esse animo ad Episcopos isthic ad Generalia Comitia congregatos benigne audientes; quin etiam eos voluisse se fieri certiores, si quid Ecclesiae per illa Edicta impositum esse gravius existimet, minimeque forendum, paratissimum esse te eorum voces audire, et aequis auribus. Quamobrem ista tua, qua es summopere praeditus benignitate, sique clementia jure confisi, ad eosdem Episcopos literas dedimus, quibus eos hortamur, te ut adeant cum ea fiducia, quam eorum animis injicere debet non tam ipsius bonitas causae, quam summum tuum in Jesu Christi Sponsam studium, egregia voluntas, praecleara devotio. Eos cum in tuum conspectum admittes existimato, carissime in Christo Fili Noster, Sanctam Ipsam Matrem tuam Ecclesiam introeuntem ad Primogenitum Filium suum tendere supplices manus, et in extremo periculo positam, Regium illius auxilium et clemens infirmis precibus implorare. Nos interea Deum impensissime oramus, ut qui tuum ut omnium Regum cor habet in manu sua, Majestatem tuam ad ea capessenda consilia permoveat, quibus Ecclesiae sua maneant iaculorum dignitas et potestas, tuoque Religiosissimi Principis augeatur laus et gloria. Et Regiae Majestati tunc, quam in paternae charitatis Nostrae gerimus sinu, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem

sub anno Piscatoris die Vigesimaquinta Junii MDCLXVI. Pontific. Nostri Anno octavo.

DXLVII.

De eodem argumento scribit Universis in Gallia Antistitibus ad Generalia comitia congregatis, eisque significat, ut Christianissimum Regem adeant, illiusque in subjecta materia Religionem excitent.

Dni. die 23,
Junii 1765.
Anno VII.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis et Episcopis Lutetiae ad Generalia comitia coelegantis.

Clemens PP. XIII.

Venerabiles Fratres salutem, et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Quam graviter animo sumus commoti, cum tria legimus, ut vocant, Arresta die XXIV. proxime elapsi Mensis Maji a Regio Consilio Christianissimi Regis edita; facile vobis fuerit extimare, quos eadem causa illidem percussos et examinatos accepimus. Quid enim fiet in posterum divina Ecclesiae potestate, si cum sese exercere suoque ubi opus fuerit jure uti, et ad sibi parendum fideles adducere voluerit, a laicae potestatis omnino pendere debeat nutu, nec plus ab illa obedientiae possit exigere, quam quod eidem Saeculari potestati libuerit? Quod num censebimus ad internoscendos utriusque potestatis finis constitutum esse discrimen, si in manu sit et arbitrio laicae potestatis illud efficere, ut frustra sit quidquid in rebus Fidei vel disciplinae, vel etiam in doctrina morum Ecclesia decreverit? Videtis VV. FF. in hoc veluti servitio quam opprimator Ecclesia, quam gravi calamitate vineam Domini everti denique oporteat. Nec preterea vestram fuget prudentiam quanta inde extimescenda perniciēs quod Saecularis potestas sibi vindicet Regularium Ordinum Constitutiones ad examen revocare, easque reformandas nascipere, hac Sacra B. Petri Sede inconsulta, quam ubi res agatur ejusmodi, adeundum esse nemo negaverit, et vel ipsa haud ita rara in isto Regno probant exempla.

Exemplum
perit in
ecclesia
potestatis
potestatis.

Episcopus
horitur ut
cum Edmo
Cherontano
nom Regem
admitti, illuc
que in tanta
austeritate
auxilium ob-
tineat. Leg
occulat

§. 2. Coterum persussissimum Nobis est, X^{mo} Regi minime in conspectu positum esse, quam multi, quamque graves adversus Ecclesiam ex illis edictis oriri possunt abusus, quibus non dubitamus rectissimam ejus mentem egregiumque in S. Ecclesiam studium quam longissime abhorrere. Eorum igitur expressam quodammodo, vivisque coloribus depictam imaginem Regiae illius Majestati vestrum est ob oculos ponere, Idque eo faciendum est vobis alacrius, quod idem Rex X^{mo} disorta declaravit, si quid vobis sit querelarum, quod ad eum veilitis afferre, se rationibus vestris benignas facilesque aures praebiturum. Nos quo facilius planiusque Fraternitatibus Vestris ad eum pateat aditus, Regiae illius Majestati scribimus, acerbissimum illi nunciantes dolorem, quem ex illis edictis coepimus, ejusque obtestamur Religionem, ut vos aequo animo audiat, cum Regiam ejus opem imploraveritis, ut, quam X^{mo} D^{no} accepit, sua constet Ecclesiae actiosa vis et potestas. Et Fraternitatibus Vestris, quarum flagrantissimum in Deum, et in Jesu Christi spousam zelum et studium nunquam satis laudabimus, omni animi Nobis affectu, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae die xxv. Junii MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DLXVIII.

Dni die 28
Junii 1766,
Anno VIII.

Respondet Episcopo Chiapensi cum Pontifice gratulanti de Constitutione, qua confirmatum fuit nuper Institutum Soc. Jesu.

Consulta de hoc eodem argumento Epistolam supra relatum sub num. DLV. pag. 1087. et annotationem in ea oppositam.

Venerabili Fratri Josepho Episcopo Chiapensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Quam
fructuosum
fuerit in Vitis

§. 1. Nihil Societati Jesu honorificentius testimonio tuo, nihil praeclarior, qui literis

BULL. ROM. CUR. TOM. III.

Inis summo studio gratias Nobis agens pro Constitutione, qua ejus Institutum laudavimus, ac denuo approbavimus, discrete proferis existimare te hoc gratiarum officio, Episcopali tui muneri satisfacere. Et sane permagni tui interest eam stare Societatem, unde scribis tibi strenuos impigrosque appetere adjutores, quorum opera tuis tibi sit levior Episcopalis labor. Episcoporum omnium, qui literis suis eam Constitutionem Nobis aut gratulati, una vox est, Societatem Iam Catholicae Ecclesiae fuisse et esse maxime fructuosam atque frugiferam, quo praecor post conditam eandem Constitutionem nihil Nobis potest esse delectabilius. Deum precemur, ut in ea Societate nunquam refrigerentur studia pietatis, eademque semper illi manent perpetua defendendae Catholicae Religionis volueltas, et in hanc Sacram B. Petri Sedem incorrupta fides et praeclara devotio, ut qui ejus profitentur Institutum in his tribulationibus, quibus in hac iniquitate temporum conflictantur, vere Deo dicere possint: *Haec omnia venerunt super Nos, nec obilit sumus tui, nec inique egimus in testamento tuo, si non recessit retro cor nostrum.*

Domini la-
sistatam
Societate
Jesu,
nom. quod a
recedat.

Societatem
Iam hanc E-
piscopo, co-
terque Au-
toritate
commendat.

§. 2. Interem primarii Pastores, qui ex bujusmodi strenuis fidelibusque Operariis tantos in suis quisque Dioecibus tamque uberes fructus capiunt, eos, ut aequum est patrocinio suo teneant: quod Fraternitatem tuam fecisse arbitramur et facere, quantum intelleximus ex literis tuis, quae tot tantisque eorum laudibus sunt relectae, ut nulla Nobis honorificentiori suppetant verba, quibus ea Societas tibi possit fieri commendatio. Tibique Ven. Frater intimo Nostri cordis affectu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVI. Junii MDCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DLXIX.

Cum Hispaniarum Catholico Rege conqueritur, in Hispania perari legem, quae Ecclesiam prohibeat amplioribus facultatibus augeri.

Dni die 28
Junii 1766,
Anno VIII.

Carissimo in Christo filio Noster Carolo Hispaniarum Regi Catholico.

Carissime in Christo filii Noster saltem, et Apostolicam benedictionem.

Quia ut Ecclesiae nobis profuerit, et ut leges consequatur,

§. 1. Magnam Nobis molestiam gravis quaedam jamdudum attulerat fama, id apud Regiam Majestatem tuam agi, ut legem ferres, ne cui liceat in posterum Regiae ditioni tuae subjecto, honorum suorum dominium quovis titulo ad Ecclesiam transferre. Quae lege novissime in quibusdam regnibus lata non modo vehementer dolemus Ecclesiae miseram virem, quae in tantam venerit contumeliam, ut contra omne jus et fas a fidelium liberalitate excludatur, unde iniquum esset vel vilissimum quemque excludi, sed etiam de spirituali eorum periculis gravissime angimur, tum qui ejus legis susceperunt, tum qui conditores. Cum autem rumorem illum paulatim relanguescere videremus, sperabamus nihil amplius ea de re Majestatem tuam cogitaturam. Sed cum inexpectato eandem rem in Regio consilio tuo examinari acceperimus, pro Apostolico munere divinitus Nobis imposito, ac pro paterna Nostra, qua Regiam Majestatem tuam complectimur charitate, id velimus consideres, quam tibi tuaque animae salutis male consulant illi, qui te ad hujusmodi injuriam et Ecclesiae injuriosam legem impellunt.

Quia consideramus hanc Catholicorum Regis ab lege approbatione decessum debere.

§. 2. Nam quod Majestati tuae in hac re aliorum deteriora proponunt exempla, non putamus te quid hic, vel ille fecerit, sed quid facere debuisset respicere. Quovis enim exemplo non dubitamus normam illam justitiae et aequitatis fore tibi potiorum, ad quam in timore Domini usque ad hanc diem magna Religionis ac pietatis tuae laude actiones tuas exogisti. Vides, rarissime in Christo fili Noster, ea lege cum Ecclesia pejus agi, quam cum oculis numeris hominibus, quorum neminem quantumvis vilissimum lex nulla prohibet amplioribus facultatibus augeri. Vides ea lege fidelibus obijci impedimentum, quominus in posterum, cum mortalitatem experiri, animarum suarum quieti provideant.

§. 3. Nec vero, carissime in Christo filii Noster, eam legem publicae rei tantopere utilem fore existimes quantum, qui eam urgent, elamitant profuturam. Neque enim inde aut copiosior fuerit Mercatura, aut Agricultura diligentior; quae duo sola sunt explata, unde profuturi in commune bonum opes atque divitiae. Facile etiam intelligit Regia Majestas tua, eandem legem non eam, quae teodit, consequi finem, et ea lata non plus ad aerarium tuum argenti proventurum. Nam in pactionibus cum gl. me. Rege Philippo Patre tuo confecta, quae bona ad Ecclesiae dominium in posterum transferri contingat, convenit inter illum Principem et hanc Apostolicam Sedem, ut aequae ac si essent in manu laicorum, Regi esse debeant vectigalia. Nulla igitur inest huic legi aequitas, nihil inde laicis vectigalium aut tributorum levamentum, nec quicquam aliud ex ea efficitur, quam ut Ecclesiae minus fuisset benevolens videretur, cui tamen usque ad huc fuisse benevolentissimum, tua omnia erga eam studia, et officia declarant. Has aliasque plures rationes non dubitamus praeculis habituros consiliarios tuos, quibus hanc rem examinandam commisisti religioni, pietati, et egregio acquirissimorum virorum in justitiam studio, et amore freti, multo vero maxima tua carissime in Christi filii Noster sapientia et virtute, praeclaraque voluntate, qua certum semper tibi fuit omnia aeternae salutis tuae posthabere, confisi futurum speramus, ut ejus rei deliberationem dimittas, quae Ecclesiae injuriam faceret nec publicum augetur bonum, nec tibi quidquam afferret utilitatis. Tibique carissime in Christo filii Noster, Regiasque familiis tuae universae, intimo Nostris cordis affectu, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscaturae die XXVI. Junii MDCLXVI. Pontificatus Nostri anno octavo.

DL.

Cum Anicensi Episcopo gratulatur, quod ediderit instructionem suam Pastorem adversus Haeresim et Haeticos in Universum.

Dat. die 3. Julii 1765. Anno VIII.

Demons- trationem utilitatem Regis Arisio, soliditatem et aequitatem legum futuram esse expectandum.

Venerabili Fratri Jonani Georgio
Episcopo Ancienſi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater ſalutem,
et Apoſtolicam benedictionem.

Pastorali tuae Inſtructioni, quam ante hos tres annos adverſus Chriſtianae Religionis hoſtes edidiſti, aliam Inſtructionem adjectam adverſus Haereticos in Univerſum, qui Eccleſiae obfirmato animo parere detrectant, libentiſſimo animo accepimus; in qua non eximia tua modo eminent ſcientia ſacrarum rerum, ſed etiam in iis pertractandis acumen et ſingularis eloquentia. Ac Nobis quidem huius ſcriptionis tuae pleraque omnia perplacuerunt: illa vero Paulini loci ex Epistoſa ad Titum, ubi Beatiſſimus Apoſtolus ait haereticum hominem ſuo ipſius condemnari iudicio, pulcherrima Nobis viſa eſt explicatio. Concinneque et appoſite Janſenii affers exemplum, quem doctrinae ſuae novitatem; hoc eſt errores ſuos conſiteri, ac propterea ſeiſum condemnare maniſeſtiſſime demonſtranti. Non tam igitur, quod cum librum Nobis dono miſeris, pro hac tuae erga Nos voluntatis ſignificatione ſingulares tibi agimus gratias, quam inſigue hoc tum zeli, tum ingenii tui monumentum ex animo gratulamur; Tibique a Deo precamur longam vitam et proſperam valetudinem, qua poſſis, tanta tui cum laude, et Eccleſiae emolumento cum ejus hoſtibus praeliari praelia Domini. Et Fraternitati tuae cujus ingenium, doctrinam, Dei-que zelum et egregium in S. Eccleſiam ſtudio, praelaramque voluntatem magnopere amamus. Apoſtolicam benedictionem permauer impertimus. Datum Romae apud S. Mariam Majorem ſub Anno ſciloſcatoris die Secunda Julii MDCCCLXVI. Pontificatus Noſtri Anno VIII.

Ad exitum perducto Pontificatus Anno VIII. quoad materias omnes Eccleſiaſticas res pertingentes, progredimur ad ea negotia, quae eodem Pontificatus anno. Temporalem Pontificis poteſtatem reſpiciunt.

DLI.

His, qui Doctorali Laurea inſignuntur in Univerſitate Bononiensi, ea omnia privilegia Pontifex elargitur, quibus donantur Laureati in Archigymnaſio Romano, moderando Conſtitutionem Benedicſi XIV. latam IV. Kal. Septembr. MDCCXLIV.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Inter multiplices Paſtoralis vigilantiae Noſtrae curas ad ea libenter intendimus, per quae Collegia Virorum, qui ſemper in Utriusque Juris doctrina eximia floruerint, novis Pontificiae Noſtrae liberalitatis gratiarum, ac privilegiorum numeribus illuſtrentur, prout in Domino concipimus expedire.

§. 2. Nuper ſiquidem ex parte dilectorum filiorum Juris Utriusque Doctorum Collegiorum Civitatis Noſtrae Bononiensis expoſitum fuit, quod in eximia eorum Univerſitate, tam Scholarium ex omnibus Orbis Chriſtiani partibus illuc confluentium multitudine, quam illuſtrium Virorum copia praeclara, ab antiquiſſimo tempore, omnes, qui jurisperitia, ac doctrinae praestantia ornatu comperti fuerunt, et in Doctorum numerum adſcripti, poſteaquam ibidem Doctoralem Lauream de more ipſi obtinuerunt, ab omnibus pro Doctoribus habiti, et Doctoratus honore, privilegiis, praerogativis ſine ulla controverſia ubique locorum gaviſi ſunt. Cum autem ſeſicis recordationis Benedicſus Papa XIV. praedecessor Noſter per ſuas ſub Plumbo IV. Kalendas Septembris MDCCXLIV. expeditas literas ſanciverit, ut nullis in poſterum, qui Doctoralem gradum in Archigymnaſio Sapientiae huius Almae Urbis aſſequutus non fuiſſet, quaecumque munera, et Romanae Curiae officia obtinere, atque exercere poſſet, et ii tantummodo, qui ex Bononiensi Civitate inter Palatii Apoſtolicis Auditors, vel Conſiſtorialis Aulicae Advocatos adſcripti, ac jampridem a dictis Collegiis in Doctorum numerum relati eſſent, credita ſibi munera in Alma hac Urbe aſſequi valerent, et alias prout

Dot. die 23.
Sept. 1763.
Anno VIII.

Esordium.

Preces por-
rectae pro
moderatione
Literarum
Benedicſi
XIV.

in eisdem Benedicti praedecessoris literis, quarum tenorem pro pleno, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur; quapropter ne caeteris Lauream Doctoralem in iisdem Bononiensibus Collegiis assumentibus praedictum ullum obveniat, et Romanae Curiae officia assequi et exercere, ut antea fieri solebat, ipsi nequeant, paternae Nostrae charitatis partes interponi dicti exponentes plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex praeter auctoritatem Benedictinae Constitutionis, indulget ut in universitate Bononiensi Lauream, et omnia consequi possint, insuper ac si Lauream obtinuerint in Archigymnasio Romano.

§. 3. Nos igitur, qui Collegiorum praedictorum ob singularem eorum praestantiam, et antiquitatem, prosperum statum, uberioraque in dies incrementa sinceris exoptamus affectibus, eorumdem exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus benigne annuere, eosque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, alisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ac etiam motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione, Nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, easdem Benedicti praedecessoris literas, in hac parte dumtaxat, tenore praesentium revocamus, et annullamus, viribusque, ac effectu penitus, et omnino vacuumus, ac proinde omnes, qui ad Doctoralem gradum in Utroque Jure in Universitate Bononiae fuerint promoti, posteaquam tamen Doctoratus privilegium apud Rectorem Archigymnasii hujus Almae Urbis, qui illud in ipsius Archigymnasii Archivio, absque ulla Doctorum impensa referre, ac describere mandet, exhibuerint, ad assequendas quasvisque Dignitates, et Beneficia Ecclesiastica, nec non ad Praelaturas, Magistratus, Judicaturas, Lecturas tam privatas, quam publicas; tum etiam ad munera Procuratoris, vel Advocati coram quocumque Iudice, seu Tribunali, et demum ad quodcumque aliud munus,

vel Officium cujusvis generis, gradus, et conditionis in Urbe exercendum, et ad alios omnes, et quoscumque effectus etiam inexcogitatos, et expressa mentione dignos, praedictum Doctoratus Universalis Bononiensis privilegium illis prorsus suffragari, ac valere debere, atque ipsos, Doctoratus Bononiensis hujusmodi praerogativa ornatos, perinde ac si Lauream Doctoralem in dicto Archigymnasio Urbis suscepissent, habendos omnino esse volumus, ac ita perpetuis futuris temporibus servari praecipimus, et mandamus.

§. 4. Dererentes, ipsas praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quilibet in praemissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, auditi, neque causae propter quas praesentes emanarunt adductae, aut verificatee, et justificatae fuerint, aut quavis alia, causa, colore, et praetextu, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam substantiali defectu notari, impugnari, infringi, et retractari, sed semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri, debere, ac irritum, et inane si secus super his, a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, innovatis; quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specia-

Clausula revocata, et derogatoria annullatur.

Derogatio contrarium.

liter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die vigesima tertia Septembris Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Quinto, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

DLII.

Confirmatio Ordinationum, a Sacra Consulta praescriptarum in extrahendis Gonfalonario, Prioribus, Consiliariis, caeterisque Officialibus Civitatis Reatinae.

Clemens Papa XIII.

Ad futorum rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Communitas, et homines Civitatis Nostrae Reatinae, quod ipsi, ut averterent multa mala in electione Gonfalonarii, et Priorum Consiliariorum ejusdem Civitatis jam introducta, sub nomine eorum, qui audiosi sunt, ac zelum habent pro publico decore Nobilitatis dictae Civitatis, ac majoris partis illius Consiliariorum recursum habuerunt ad Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales super Consulationibus Negotiorum Status Ecclesiastici deputatos, qui perpensa confusionibus, ac serio ponderatis omnibus circumstantiis, dilecto filio praefatae Civitatis Gubernatori sua Epistola injunxerunt, ut in posterum in extrahendis hujusmodi Officialibus executioni committeret regulam, et normam ab ipsis praescriptam in folio eidem Epistolae adjuncto. Tenor vero Epistolae hujusmodi, et praedicti folii est, qui sequitur videlicet.

• In vista di quel di più che si è da V. S. significato in proposito delli ricorsi avanzati alla Sacra Consulta per parte delli Zelanti del pubblico decoro del Ceto Nobile di codesta Città, e della maggior parte de' Consiglieri iscritti al General Consiglio, quali insistono perchè venga posto un perfetto sistema, e riparato alli sconcerti, che nascono nell' elezione del Magistrato in pregiudizio della Nobiltà del Ceto Civile, e del Pubblico, della Sacra Consulta ha creduto di prendere le de-

terminazioni contenute nell' accluso foglio; onde darà Ella gli ordini opportuni, perchè in avvenire nelle estrazioni di detto Magistrato venga eseguito tutto ciò, che si prescrive nel foglio medesimo. E Dio la prosperi • Sequitur tenor folii • Osservatosi dalla Sacra Consulta l' istanza fatta a nome delli Zelanti del Ceto Nobile, e della maggior parte de' Consiglieri di Rieti per il danno, che vien recato alla Nobiltà medesima, al Ceto Civile, ed al Pubblico dagli abusi introdotti nell' elezione di quel Magistrato, ed ascoltati parlamenti del sentimento di Monsignor Governatore, e le proposizioni dal medesimo fatte, le quali ha trovato molto prudenti, ed opportune a mettere il necessario riparo a simili sconcerti, è venuta quindi in determinazione, per porre in miglior sistema un tale affare, di ordinare per l' avvenire il seguente Regolamento; e in prima luogo rispetto al grado di Gonfaloniere, il quale costituisce il primo distintivo di quella Nobiltà vuole, che non possa per questo proporsi persona, che non sia delle Famiglie solite a goderne l' onore, o che per tali si trovino al presente già approvate col' essere state nominate, e curse in Consiglio, ed affinché non resti preclusa la strada ad altri di esservi aggregato, ordina la medesima Sacra Consulta, che chi desidererà esservi ammesso debba concorrere, ed essere dotato dei seguenti requisiti; che per lo spazio di cento anni sia vissuta la di lui casa senza esercizio di arte meccanica, e con decorosa proprietà: che siasi almeno una volta imparentato colle Famiglie Nobili, e che finalmente abbia un sufficiente patrimonio da sostentarsi nobilmente: i quali requisiti dovranno esaminarsi dal Consiglio particolare degli stessi Nobili col' intervento del Governatore, e Magistrato pro tempore, ed approvati che siano, potrà il soggetto, che concorre esser proposto per l' ammissione nel Consiglio Generale, e non altrimenti. Intorno poi il secondo Priore detto Prior Nobile, non dovranno le parti nel nominare i soggetti per tale Ufficio deviare dall' antico stile, ma unicamente proporre persone, che vivano civilmente senza esercizio di mercanzia, o di altr' arte meccanica. Riguardo finalmente alla

Vol. die 15.
Nov. 1765.
Anno VIII.

Supplenda
sunt Sacra
Consulta ad
sollicitudinem
in Officio
eius extrahendis
confusionibus
remitte.

Referat in
nos remanet
Sacra Consultae.

carica di terzo Priore potranno essere a questo nominati li Mercanti, ed altri di simile sfera, avvertendo però, che per qualunque dei suddetti tre Uffizj non possa alcuno essere eletto, che prima non sia ascritto tra' Consiglieri. Dovranno dunque da Monsignor Governatore comunicarsi al Magistrato, e Consiglio di Rieti gli ordini della Sacra Consulta, acciocchè possano nella prima elezione uniformarsi ai medesimi, e darvi la sua piena esecuzione. In quorum fidei etc. Datum ex Aedibus ejusdem Sacrae Consultae hac die 2. Mensis Novembris 1765. .

Loro \dagger Signi.

*Processus per
rectas pro
penditionum
resolutorum
approbationem
quas Pontifex
benigne ex-
cipit.*

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subungebat, ipsi exponentes, quo firmius contenta in praeinserta Epistola, et folio in publicae quietis utilitatem subsistant, et serventur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiri plurimum desiderent: Nos ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, omnia, et singula in praeinserta Epistola, et folio contenta, et expressa, auctoritate Apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, salva tamen in praemissis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium.

*Classula au-
dita, et de-
cretum irri-
ta.*

§. 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum, Palatii Apostolici Auditores

judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Derogatio
montis aru-
rum.*

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non dictae Civitatis, aliisque quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die decimaquinta Novembris Millesimo Septingentesimo Sexagesimo quinto, Pontificatus Nostri anno octavo.

DLIII.

Quae pro recognitionibus characterum approbandis in ordinibus directis Sacro Monti Pietatis Urbis sancta, fuerint, ea ad Mensam Nummulariam S. Spiritus extenduntur.

*Dat. die 30
Aprilis 1766.
Anno VIII.*

Schedula Motus Proprii quoad Montem Pietatis Urbis relata a Nobis fuit supra sub num. CDLXXIII. pag. 964. ubi perlegenda ad opportunitatem est.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Publicae quieti, ac securitati eorum, qui propriis pecuniis in Monte Pietatis hujus Nostrae almae Urbis deponunt, simulque indemnitati ejusdem Montis consulere cupientes schedulam motu proprio die XXX. Augusti Anni MDCCCLXIV. signavimus (omittitur tenor Motus-Proprii jam relati in hac Continuatione sub num. CDLXXIII. pag. 964.

*Referitur
quod pro
Monte Pie-
tatis igitur
licet.*

Preces por-
rectas pro
extendendo
Schedula
Motus Prop-
rii Montis
Pietatis ad
Mensam
Nummulari-
am S. Spi-
ritus.

§. 2. Nuper vero Nobis exponi fecerunt dilecti filii Ministri Mensae nummulariae seu Bancho Archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia de Urbe, quod cum in Bancho quoque praedicto neque ac in praefato Monte Pietatis pecuniae deponi, et respective consignari soleant, itant inter utrumque eadem sit dispositionis ratio, nihilominus, ne ulla unquam oriri possit difficultas, praeserta omnia, quae a Nobis quoad dictum Montem Pietatis praescripta, et constituta sunt, ad Banchnm etiam Sancti Spiritus extendi, et ampliari dicti exponentes summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex pre-
dictus annuit,
et iam alias,
pro Monte
Pietatis ius-
sum, ad Men-
sam Num-
mulariam S.
Spiritus ex-
tendit.

§. 3. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quis, forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, praesertim Schedulam Motu-Proprio a Nobis signalatam, una cum omnibus, et singulis in ea contentis, et expressis, ac quoad Montem Pietatis Urbis decretis praescriptis, et constitutis ad Mensam quoque nummulariam, et Banchnm Sancti Spiritus in Saxia ejusdem Urbis, auctoritate Apostolica, tenore praesentium extendimus, et ampliamus, illamque, et illa in omnibus, et per omnia observari, et exequi debere perinde ac si pro dicta Mensa nummularia, seu Bancho facta fuissent, auctoritate, et tenore praesentis decernimus et mandamus.

Clavibus va-
lidatis, de re-
tentione irritatis,
et derogatis
contrariis
cunctis.

§. 4. Decernentes, easdem praesentes litemas, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sorti-ri, et obtinere, ac Bancho, et Archihospitali praedictis, illorumque Ministris, et Officialibus, aliisque, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in omnibus, et per omnia plenissimo suffragari, et ab illis respective in-

violabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos etiam causarum Palatii Apostolici, et Curiae Camerae Apostolicae Auditores, ac S. R. E. Camerarium, et alios Cardinales etiam de Latere Legatos, dictaeque Camerae Praesidentes Clericos, aliosque Officiales, et Ministros nunc, et pro tempore quandocumque existentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quae in praesertim Schedula Motu Proprio signata non obstat volumus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die trigesima Aprilis millesimo septingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus Nostri anno octavo.

ELIV.

Constituuntur poenae, quibus Ministri Montis Pietatis de Urbe, alique in ejus damnum delinquentes puniri debent.

Dat. die 2,
Junii 1766,
Anno VIII.

Contra fraudatores pecuniarum Montis Pietatis Urbis, poenas quamplurimas juxta casuum contingentias indixit Benedictus XIII. Constitutione sua Anni 1729, Sept. 28. relata in Bullario Mainardii, Depositoriae Generalis, et Thesaurariae particularis translationem Montis Pietatis Urbis indixit Benedictus XIV. Cedula Motus-proprii Anni 1743, Augusti 2. Motum Proprium Pii V. et Constitutionem Urbani VIII. contra falsificantes Cedulas, et Schedas Montis Pietatis Urbis, et Mensae Nummulariae S. Spiritus in Saxia, confirmavit, et ampliavit Pontifex idem, Constitutione altera ejusdem Anni prid. Kal. Nov. quae est in Bullario Benedictino. De modo recognoscendi characteres Ordinum, et Mandatorum Procurae directorum Montis Pietatis Urbis, et de poenis contra praevicinatores talium recognitionum adest Motus-Proprius Clementis XIII. an-

ni 1764. Augusti 30. hoc Tom. sub num.
CDLXXHI. pag. 964.

Clemens Episcopus
Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus
Constitutio-
nis.

§. 1. *Etsi multa provide, sapienterque statuta fuerunt a praedecessoribus Nostreis contra eos, qui dolo malo alienam pecuniam sive publicam, sive privatam avertunt, et in proprium commodum flagitiose usurpant, eo tamen processit nonnullorum Montis Pietatis in hac Alma Urbe Nostra inservientium audacia, et malitia, ut nullo humani, divini-que juris respectu cubiti, legum praescripta violare non timerint, novāsque subinde machinationes, et fraudes excogitaverint, quibus pecuniam Civium indigentiae reservatam corroderent, ut ipsius Montis Impendio, ac damno gravissimo, sibi large, voluptuoseque vivendi copiam pararent. Praepostera haec, et iniqua prorsus agendi ratio quum Reipublicae bono plurimum noceat, et nisi opportune coarceatur, piam, laudabilemque operam Montis in commine Subditorum beneficium erectam, omnino sit eversura; Supremae Nostrae potestatis, ac paternae sollicitudinis officium postulat, ut in ejusmodi fraudulentos homines, ac praesertim, in illos, qui praefati Montis munera sibi commissa infideliter gerunt, acrius insurgamus, et adhibitis severioribus poenis, hunc veluti morbum Societati pestiferum e medio tollamus, ne diutius serpens, atque suppurulans in summam perniciem evadat, atque eas denique pariat ruinas, quae omne posthac remedium superent, et salubriora consilia, nuperime pro recta ejusdem Montis Gubernatione capta, quae Nostra auctoritate, et providentia firmata, et statuta sunt, prorsus inania, reddant, et eludant.*

Constitutiones Benedicti XIII. et Benedicti XIV. confirmantur, et emphaticus.

§. 2. Itaque Constitutionem fel. rec. Benedicti XIII. praedecessoris Nostri, quae incipit • tam dudum •, et quam hic pro inserta de verbo ad verbum haberi volumus, in omnibus, et per omnia approbamus, confirmamus; et innovamus, ac praeterea ita extendi, atque ampliari jubemus, ut pleno ju-

re afficiat universos, et singulos Officiales Montis Pietatis in hac Urbe existentes, etiam in figura Depositarii Camerae Apostolicae, quorumque appellentur nomine, atque Officio fungantur, et vel salario gaudeant, vel non, sintque simplices ut vulgo dicuntur Supranumerarii. Alteram quoque praedecessoris etiam Nostri Benedicti XIV. Constitutionem, cujus initium est • Ad curam • similiter modo approbamus, confirmamus, et innovamus, ac praeterea ita ampliari, atque extendi mandamus, ut pariter afficiat omnes, et singulos Officiales praedictos Montis Pietatis, etiam in figura Depositarii Camerae Apostolicae, tam laicos, quam clericos, quocumque nomine appellentur, atque munere fungantur, et vel salario gaudeant, vel non, sintque simplices, ut jam diximus, Supranumerarii.

§. 3. Poenas vero in praefata Constitutione sancitas locum habere volumus in casu alterationis syngrapharum, seu cedularum Montis Pietatis, vel Mensae Nummariae Sancti Spiritus de Urbe pro qualibet, vel minima summa tam contra reos principales, quam contra fautores, et scienter expendentes, aut quocumque alio modo conscios, complices, et participes, etiamsi forent clerici, omnesque, et singulos res confessos, seu convictos criminis, de quo in dicta Constitutione, et hic agitur, puniri jubemus tamquam Monetarios falsos, atque insuper privati beneficio Ecclesiasticae Immunitatis localis, illorumque extractionem, et consignationem fieri, servata forma Constitutionis editae a fel. rec. Clemente XII. praedecessore pariter Nostro, quae incipit • In Supremo Iustitiae Solio •: Quinimo procedi iungimus in huiusmodi delicto falsificationis, vel alterationis syngrapharum, seu cedularum, ut supra, per quoscumque Judices competentes, cum facultatibus ordinariis, et extraordinariis alias tribuitis tam Gubernatori Urbis, quam Thesaurario Generali, eorumque respectivis Tribunalibus contra falsificantes quoscumque, vel in substantialibus alterantes ordines, nec non mandata Procurae, vel fides publicas Notariorum enilbet ex capsis Montis Pietatis etiam in figura Depositarii Camerae Apostolicae directos, et directas, seu directas.

Poenis in praefata Constitutione sancitis extendit, et ampliatur.

Sanctiones
contra dolo-
sum testimo-
nium perhi-
bentes in re-
cognitione
characterum
ordinum, et
Mandatorum
Procurae.

§. 4. Item testimonium dolum perhibentes in recognitione characterum, aut signorum existentium in ordinibus, mandatisque Procurae falsis, Notarios pariter recognoscentes, et per fraudem testantes tamquam verum, et veram characterem, falsum, seu falsam subscriptionem ordinum, vel mandatorum Procurae scriptorum, aut alias dolose recipientes falsorum testium recognitiones, relative ad ordines, et mandata Procurae falsos, et falsa, vel relative ad signa pariter falsa scribentes quoque in proprium commodum, vel scribere facientes ab alijs paritas exactionis fructuum locorum mantium sine ordinibus, mandatisque Procurae legitimis, et veris, vel cum ordinibus, seu mandatis Procurae falsis, vel in substantialibus alteratis, omnes deinceps reos respective reperiendos, cujuslibet ex criminalibus praemissis, eorumque complices, fautores, atque participes plectendos esse statuimus, et declaramus poena ordinaria, etiam pro prima vice, si falsitas, vel alteratio excedat centum olim in modico effectu sequuto, vel tentato tantum. In casu vero reiterationis delicti pro quacumque summa, et pro sola secunda vice. At si falsitas, vel alteratio summam scutorum centum exacte attigerit, vel minor etiam comperta fuerit, effectu pariter sequuto, vel tentato tantum, ejusmodi rei puniantur etiam pro prima vice poena triremium perpetuarum.

Quomodo
procedan-
dum sit con-
tra Ministros
Montis Pie-
tatis, conre-
dita sive fide
abluentes.

§. 5. Ministros autem Montis Pietatis superius expressos, atque indicatos, si fide abstantur ipsis concedita, et aliquid ex praemissis criminibus rei fuerint reperti, non solum puniri volumus, eisdem poenis hic constitutis, verum etiam privari beneficio Immunitatis Ecclesiasticae localis, dummodo poena ordinaria sint plectendi, ejusmodique immunitatis localis beneficio privari similiter volumus Notarios, si publicae fidei, atque auctoritati, quarum custodiae deputantur, turpiter illudentes ultimo supplicio ob aliquod ex criminibus supra relatis sint dammandi: Ita tamen, ut ministrorum Montis, ac respective Notariorum praedictorum extractio, et consignatio in praemissis casibus, servata memoratae dicti Clementis praede-

cessoris Constitutionis forma fieri debeant, quoslibet insuper falsificantes vel in substantialibus alterantes mandata Judicum cujuscumque generis, etiam directa pro appositione vel remotione sequestorum, eorumque complices, et fautores poena ordinaria nunciari praecipimus pro quacumque summa, etiam pro prima vice, et effectu sequuto, vel tentato tantum, dummodo tamen concurrat subscriptio vel vera, vel respective falsa Judicis ordinarii, Ministrosque Montis jam plenius expressos in casu ejusmodi delicti esse praeterea privandos beneficio Immunitatis Ecclesiasticae localis, ac proinde extrahendos, et consignandos ut supra declaramus, extorquentes vero malis artibus mandata Judicum poena extraordinaria puniantur, arbitrio Judicis extendenda, etiam ad poenam ultimi supplicii juxta facti circumstantias, et personarum qualitates.

§. 6. Omnes pariter falsificantes, alterantes, aut quomodolibet dolose vitantes, ac corrumpentes libros, vel scripturas Montis Pietatis, etiam in figura depositarii Camerae Apostolicae, vel apodixas pignorum, vel eorumdem apudixarum duplicata, eorumque complices, et fautores poenae subijcimus ordinariae pro quacumque summa, vel damnum sequutum fuerit, vel non, atque etiam pro prima vice, ejusdem autem Montis Pietatis ministros, alias uberius indicatos, praeter poenam jam dictam etiam beneficio Ecclesiasticae Immunitatis localis privamus, dummodo falsitas, vel alteratio excedat, vel in modico summam scutorum quinquaginta, eosque servata forma, ut supra, extrahi, et consignari mandamus. Pignorum custodes, et subcustodes, aliisque in custodiis pignorum inservientes poena ordinaria plectantur, si aut per se, aut per alios pignora apud Montem existentia vel dent, vel consignent, vel restituant quomodocumque, ex quovis praetextu, vel quosito colore, absque praevia solutione pecuniae mutuatae penes arcarium mutuum, et absque restitutione sibi ipsis facta schedulae oppignorationis a praedicto arario notatae signo consueto, quod dici solet - *Il pagamento* - etiamsi agatur de uno pignore tantum, et valoris modici, et

Indicantur
poenae con-
tra falsifica-
ntes, alteran-
tes, aut dolo-
se vitantes
libros, et
scripturas
Montis Pie-
tatis.

quamvis pignus fuerit traditum Domino, seu oppignoranti, idque ipsum non turpis fieri, sed solius amicitiae, vel alterius respectus gratia, et sine ullo pii Montis damno, ne praedictio, vel periculo fuerit factum, eademque prorsus ordinaria poena eo magis afficiantur si consilerit quantitatem a Monte mutuam eos recepisse a Domino, vel ab oppignorante pro facta pignoris restitutione integre statim detulerint, ac consignaverint arcario mutuum tunc nihilominus procedatur contra praedictos extraordinario juxta casuum circumstantias ad poenam usque Trimerium.

Itaque per
linea contra
Ministros res-
cipientes
pignora, et
alias pecu-
niae alique
modis pecu-
niae resti-
tutione.

§. 7. Plecti etiam volumus poena ordinaria ministros quosumque Montis Pietatis latius expressos, ut supra, si pignus, vel pignora propria, vel aliena recuperaverint sine praevia restitutione summae per Montem Mutuae penes arcarium mutuum, etiam pro prima vice, et pro quocumque pignore modici valoris, quamvis damnum pio Monti illorum fuerit perexiguum: quod si nullum prorsus damnum eidem Monti irrogatum fuerit, praefatos ministros puniri jubemus extraordinarie arbitrio Judicis juxta facti circumstantias; extraordinarie quoque pro Judicis arbitrio pensatis casuum circumstantiis puniri mandamus quoslibet a Monte Pietatis extraneos, qui pignora vel propria, vel aliena receperint sine praevia pecunia mutuatae restitutione: Arcarius, et sub-Arcarius mutuum signanter per dolum, fraudemque consueti signo *del pagata* schedulas pignorum, eorumque duplicata absque praevia numeratione, et incapsulatione pecuniae pio Monti debitae poena ordinaria mulcentur etiam pro prima vice, et pro quolibet summa. Dolus vero praesumatur ex ipso defectu incapsulationis pecuniae nisi contrarium probetur.

De criminalibus aestimatorum, sub-aestimatorum, et Peritorum, et quae de poena quibus pignora vel arcarius, sent.

§. 8. Aestimatores, ac Subaestimatores pignorum tam ordinarii, quam extraordinarii, vel eorum vices, et locum suppletes, et quilibet alius Peritus, qui requisitus a pio Monte suam operam, peritiamque interponat in aestimatione pignorum, vel per se solum, vel una simul cum omnibus, aut cum aliquibus tantum ex dicti Montis aestimatoribus, si super pignore, vel pignoribus certum, no-

tumque valorem habentibus pessumdato Montis laudabili consuetudine ita per fraudem, dolumque pecuniam mutuari fecerint, ut summa mutuata intrinsecum valorem excedat materine, et substantiae ipsius pignoris, operis merito non comprehenso, ita ut Mona ipse scutorum quingentorum damnum scripiat quocumque ex capite, et causa tam directe, quam indirecte, ultimo supplicio tradantur, extraordinaria vero poena afficiantur, si damnum fuerit minoris summae, similique ratione ultimo supplicio obnoxios eodem declaramus, si super pignore, vel pignoribus certum valorem non habentibus, spreto ipsius Montis consuetudine, et statutorum lege non mutandi nisi pro duabus ex tribus partibus veri valoris, dolose mutuari fecerint eam pecuniae quantitatem, quae non solum duas ex tribus partibus, verum etiam integrum pretium manifeste excesserit cum damno pii Montis, scutorum bis mille, dolum vero, fraudemque praesumendum esse statuis in utroque casu, ex ipso mutationis, vel mutationum manifesto excessu, nisi contrarium probetur; extraordinarie autem procedi mandamus quocumque damnum hoc modo illatum minoris summae fuerit reperiendum, quod si ex multis aestimationibus pignorum certum valorem non habentium, quae duas ex tribus partibus justis illorum valoris notabiliter excedant, etiam si hujusmodi excessus integrum cujuscumque pignoris pretium non attigerit, adeo notabile pio Monti damnum obveniat, ut prudenter existimari possit in praefatis aestimationibus dolum, vel valde culpabilem negligentiam intervenisse, tunc pariter procedi volumus ad poenam extraordinariam etiam trimerium perpetuarum juxta casuum circumstantias, nempe multiplicatis, vel quantitatibus, vel qualitate excessum barum aestimationum, vel ejusmodi alias prudenti Judicis arbitrio pensandas.

§. 9. Denique Ministros quoslibet Montis Pietatis alibi plenius enunciatis, eorumque fautores, et complices si per fraudem, et dolum, atque scienter oppignoraverint aurum, argentum, et jocalia falsa pro veris, adit, vel non in pignoribus istiusmodi im-

De illis qui fraudenter, et dolose aurum, argentum, et jocalia, pro vera oppignoraverint, et de eorum poenitione.

presum aliquid apponi¹ solitum vulgo il *Bollo* nuncupatum, et si existente signo praedicto, illud sit sive falsum, sive verum, aut alias quomodocumque fraudem fecerint in oppignoracionibus, veluti si quid pro solido, integroque auro, argenteove oppignoraverint, quod tamen non habeat auri, argenteive nisi superficiem interiore nempe substantia ex variis, vilibusque materiis compacta, atque adulterata, poena capitis damnandos esse praecipimus, quotiescumque dampnii Montis exresserit etiam in modico summam scutorum centum, pro prima quoque vice, eandemque poena mortis esse plectendos in rasu dolose pignorationis reiteratae cum damno cupisque summae etiam pro sola secunda vire: quod si damnum exacte attigerit scuta centum, vel fuerit minoris summae, tunc eosdem puniri volumus etiam pro prima vire poena trirerem perpetuarum, privatos vero, exterosque a Monte, qui damnabilibus bujusmodi oppignoracionibus, et fraudibus publicarum pecuniarum corraserint, puniri mandamus poena trirerem perpetuarum, dummodo damnum exresserit etiam in modico summam scutorum centum pro prima vire, eademque poena mulctari in rasu reiteracionis dolose pignorationis pro quacumque summa etiam pro sola secunda vice; quod si damnum exacte attigerit scuta centum, vel fuerit minoris summae, tunc eosdem puniri iubemus etiam pro prima vice poena trirerem ad deremendam. Fabricatores autem rerum, ut supra falsarum, vel alteratarum, res ipsas oppignorantes aut per se, aut per alios poena affriantur trirerem perpetuarum extendenda quoque ad ordinariam juxta facti circumstantias arbitrio iudicis, dolus vero, frans, et sententia in omnibus praedictis casibus praesumentur ex ipsa qualitate rei falsa, vel alterata, nisi contrarium probetur.

§. 10. Praesentes autem literas, et in eis contenta quovismode etiam ex eo, quod quicumque in praemissis interesse habentes, vel habere praetendentes, ad id vocati, vel auditi non fuerint, seu rancie propter quas praesentes emanarint, adductae, expressae, et verificatae non fuerint de subreptionis, vel

obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut infringi nullatenus posse, sed illas semper et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore atque plenarias, et integros effectus sortiri, et obtinere, atque ita, et non aliter in quibuscumque tribunalibus, ac per quoscumque iudices in hac materia competentes, etiam specificas, et individua mentione dignas contra delinquentes in praemissis etiam Ecclesiasticos exemptos, et quantumvis privilegiatos in iudicio confessos, sive legitime convictos procedi, derereri, iudicari, et sententiarum decernimus, et mandamus, sublata cuilibet aliter iudicandi, et interpretandi facultate, atque auctoritate, et irritum, et inane dererentes, si secus super his a quoquam, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 11. Non obstantibus quibusvis etiam Apostolicis, si quae essent, Constitutionibus et ordinationibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis quibusvis personis, etiam de necessitate exprimentis alias concessis, et quavis firmitate roboratis statutis, resolutionibus, usibus, stiliis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus. Quibus omnibus, et singulis eorum omnium tenores pro expressis, ac de verbo ad verbum praesentibus insertis, nec non praescriptis in ipsis derogationum formas pro plene observantia habentes, ad praemissorum effectum dumtaxat, illis alia in suo robore permansuris, motu, scientia, et potestatis Nostrae plenitudine specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 12. Volumus autem quod praesentes in valvis Ecclesiae Lateranensis Basilicae, Principis Apostolorum, et in aliis consuetis Urbis locis publicentur, et affigantur, et postquam affixae, et publicatae fuerint, omnes, et singulos perinde ardeant, et efficiant, ac si unicuique nominatim, et personaliter intimatae fuissent.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum licent hanc paginam Nostrae confirmationis, innovationis, statuti, declarationis, mandati, privationis, decreti, derogacionis, et voluntatis

Derogatio
contrariis.

Constituta
per
solam
huius
Constitutionis
investigationem,
ad
de
hanc
observantiam
tenentur.

Statutio
per
notam.

Clausula
sub
lata, et
de
circum
scriptis.

infringere, vel ei ausu temerario contraire ; si quis autem hoc attentare praesumpserit in- dignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit	ineursurum. Datum Romae apud Sanctam Ma- riam Majorem Anno Incarnationis Domini MDCCCLXVI., IV. Nonas Junii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.
--	--

ANNO NONO

DLY.

Feb. die 19.
Anno 1768.
Ages 17.

Capitulo, et Canonicis Metropolitanae Urbini
indulget, quod uti possint Palmatoria, seu
Bugia, nec non Mitra in missis solemnibus
Defunctorum.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Refector vo-
tas privile-
gium hujus
capituli or-
dini Palmar-
um, et Mi-
ra.

§. 1. *Alia felicia recordationis* Benedictus XII. Prædecessor Noster Capitulo, et Canonici Metropolitane Ecclesie Urbinate, ut ipsi, tam in Civitate, quam in Diocesi Urbinate abscote, vel presente Archiepiscopo, sive interveniente Legationis Urbinate S. R. E. Legato de Latere in missis, vespers, et laudibus solemniter decantadis, ac etiam in processionibus, Benedictioibus candelarum, elenrum. Palmarum, et Pontis Baptismalis. ac in reliquis Ecclesiasticis functionibus, in quibus sacra adhibentur paramenta, Mitra, aliisque indumentis, et paramentis tantum ad instar Abbatum nam Mitras habentium uti libere, et licite possunt, ac valerent, licentiam, et facultatem Apostolica auctoritate concessi, et indulati, ac alias prout in suis sub plumbio anno Incarnationis Dominice Millesimo Septingentesimo vigesimo quarto tertio Idus Augusti desuper expeditis Litteris uberius dicitur contineri.

Exportis die
salus inter
Metropolita
num et Cap
tulum, § Ri
tuum Con
gregatio de
extensio

§. 2. Exortis postmodum nonnullis controversiis inter bonae memoriae Antonium Archiepiscopum Urbinstensem et Capitulum, ac Canonicos praedictos super usu Mitrae, aliorumque indumentorum, et paramentorum

hujusmodi, liique delatis Congregationi Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritiibus praepositorum, inter caetera etiam ea praepnsita fuerunt duo sequentia dubia, nempe: *An uti valeant Palmatoria, seu Bugia in Pontificalibus, et in Missis lectis, et privatis, et an in Metropolitana Ecclesia uti possint Mitra, et pontificaliter celebrare in Missis Defunctorum, a quibus in Congregatione habita die XXIV. Januarii MDCCCLII. responsum fuit negative, et amplius, ac hujusmodi dubiorum resolutionem fel. rec. Benedictus Papa XIV. itidem praedecessor Noster per suus sub Plumbo Anno Incarnationis Domini millesimo Septingentesimo Quinquagesimo primo, tertio Kalendas Martii expeditas literas, dicta auctoritate perpetuo apprehavit, et confirmavit illisque a tunc, et pro tempore existentibus Canonis, et Capituli dictae Ecclesiae, ac dignitates in ea nbtinentibus firmiter, et inviolabiliter observari mandavit, ac alias, prout in eisdem Literis, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.*

canonici, tale
privilegio era
Canonicato
divinorum potes-
ta.

§. 3. Cum autem nnperrime praeſalae Eccleſiae r̄hinalenſi per obitum bon. mem. Antonii Paſtoris ſolatio deſtitute Venerabiliſſim. Fratrem Noſtrum Dominicum in Archiepiſcopum praeſecerimus, et Paſtorem, eſ Capitulum, Dignitatum, et Canonicoꝝ ejusdem Eccleſiae majori decori conſulere cupiens ſuum aſſenſum praeſtitit, ad hoc ut Dignitate, Canonici, et Capitulum hujusmodi Nubis, et huic Sanctae Sedi preces porrigere poſſent pro obtinendo novo Apoſtolico toſulo utendi tam in Pontificaliſſis, quam in miſſis lectis

At some Me-
trapolitan
electo, de-
ram peror
patriae,
pro amica-
ram peror-
patriam na-
tione.

et privati Palmatoria, seu Bugia nuncupata, ac simul Mitra in missis solemnibus Defunctorum; quapropter Dignitates, et Canonici, et Capitulum praedicti nobis nuper humiliter supplicari fecerunt, ut usum Palmatoriae, seu Bugiae hujusmodi, ac Mitrae, ut praefertur, sibi ipsis de novo concedere, ac in praemissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex Urbanus
Capituli postulationibus
benigne indulget.

§. 4. Nos igitur Dignitates, Canonicos, et Capitulum hujusmodi specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Dignitatibus, canonicis nunc, et pro tempore quandocumque existentibus, et capitulo praedicto, ut in posterum tam in missis lectis, et privati, quam in Pontificalibus palmatoria, seu Bugia, atque etiam canone missae, nec non mitra in missis solemnibus defunctorum, uti libero, et licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore praesentium de novo concedimus, et indulgemus.

Clauula contraria
irritum.

§. 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate judicari, et definiti debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 6. Non obstantibus memoratae congregationis resolutionibus praedictis, ac ejusdem Benedicti praedecessoris litteris, tam illas, ut praefertur, approbantibus, et con-

firmantibus, quam super divisione materiarum anno incarnationis dominicae MDCCXLV. sexto Kalendas Decembris sub plumbo expeditis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictae Ecclesiae, et capituli etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro pleno et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praeiudicium effectum hae vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIII. Augusti MDCCCLXVI., Pontificatus Nostri anno nono.

DLVI.

Praevia confirmatione Constitutionis Clementis XII: IV. Kal. Februar. Anni MDCCXXV. quoad privationem privilegii fori Ecclesiastici Clericorum homicidii criminis reorum, constitutionem ipsam extendit ad Dioecesium, et Principatum Paderbonae.

Dat. die 23.
Aug. 1766.
Anno IX.

Vide adnotationem appositam constitutioni CCCLXXII. relatae hujus continuationis pag. 808.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. *Alias* fel. rec. Clemens Papa XII. Praedecessor Noster per suas sub Plumbo expe-

Referatur
Pontificae
Constitutione-

nos quoad
Clericos, et
Laicos, hu-
militate reus,
fieri privile-
gio, atque
Ecclesiastica
immunitate
minime gau-
deant in
Pontificatus
iure.

ditas literas, nempe IV. Kalendas Februarii Anno Incarnationis Pominicæ MDCCXXXIV., Pontificatus sui Anno quinto ad compescenda, et coercenda, atque ab hac alma Urbe, totaque temporalis S. R. E. ditione penitus avertenda, atque eliminanda homicidia, quæ a viris sanguinum Divini, humanique juris oblitis incredibili cum immunitate in dies magis magisque increbescente sæpissime patrari, non sine gravissimo paterni animi sui dolore, ne morrore audiverat, Constitutionem, quæ incipit « In supremo Justitine solio » promulgavit, in qua postquam omnes, et singulas Constitutiones a rec. me. Pio II., Paulo II., Sixto IV., Julio II., Leone X., Julio III., Paulo IV., Pio V., Gregorio XIII., Sixto V., Gregorio XIV., Clemente VIII., Innocentio XI., Innocentio XII., ac Benedicto XIII., et quibusvis aliis Romanis Pontificibus prædecessoribus pariter nostris tunc suis adversus homicidia saluberrime editas approbavit, confirmavit, et innovavit, illasque adversus quæcumque non usum, seu contrarium usum, qui quovis modo prætendi, vel allegari potuisset, in pristinum restituit, et plenarie reintegravit, quas deinceps omnino, et inviolabiliter observari præcepit, et mandavit; inter cætera in eadem constitutione contenta, hæc præscripta erant « Tenoris, qui sequitur ».

« Et quoniam experimento compertum est, administrationem, et cursum rectæ, et expeditæ justitiæ, quæ Reipublicæ salus præcipue innititur summopere obturbari vel ab excessivo numero privilegiorum vulgariter « Patentium » nuncupatarum, vel a nimis a recta intelligentia privilegiorum concessorum, proinde salvis, firmisque remanentibus decretis, et resolutionibus, quæ temporibus fel. itidem rec. Urbani Papæ VIII. et dictorum Innocentii XI. et Innocentii XII. prædecessorum, aut alias quandocumque ea super re emanarint, volumus, quod privilegium fori nemini quocumque privilegiorum huiusmodi tam in Urbe, quam in reliquo statu Ecclesiastico prædictis (officialibus, aliisque privilegiatis a Congregatione pro tempore existentium ejusdem S. R. E. Cardinalium contra hæreticam pravitatem generalium In-

quisitorum, ac Ministris necessariis actu inservientibus Archiepiscopis, Episcopis, ac Ordinariis prædictis, eorumque curiis dumtaxat exceptis) pro crimine homicidii suffragentur, sed dicti privilegiati, quatenus clericali charactere insigniti, Ecclesiastico et quatenus laici fuerint, sæculari jurisdictioni subjaceant. Reservantes Nihil facultatem declarandi, quinam, quotque esse debeant veri familiares dictorum Archiepiscoporum, et Episcoporum, ac Ordinariorum, ac officiales necessarij curiis Ecclesiasticis verum, et actuale servitium præstantes. Insuper quia ex illis etiam qui in sortem Romini vocati sunt, quique alii irreprehensibiles, et ab omni culpa, et macula, immunis vitæ, ac virtutum exemplo præluere debeant, aliqui interdum reperiantur adeo suæ vocationis inmemores, ut impellente humani generis hoste, pluribus etiam homicidiis manus suas cruentare non perhorrescant; Nos perversorum quorumcumque malitiæ obviamdum esse, non indulgendum probe intelligentes, ad istorum quoque frenandam perveraciam, perpetuo itidem statuimus, quod clericus primæ tonsuræ nullum beneficium ecclesiasticum obtinens, tametsi conditiones clericis huiusmodi a Concilio Tridentino præscriptas servaverit, ac servet, pro duobus tamen homicidiis animo deliberato, et præmeditato per eum patris, privilegio fori, et canonis in odium tanti excessus, et ad aliorum terrorem exuatur, et in incorrigibilia omnino sæculari potestati subiciatur, ab ea tamquam licens legitimis poenis plectendus. Clericus quoque in minoribus ordinibus constitutus, nec pariter beneficiatus, nec præscripta a Concilio Tridentino prædicto servans, tam celebs, quam conjugatus in causis homicidii dicto privilegio fori non gaudeat, eoque privatus remaneat; neque a proprio Episcopo, seu ordinario repeti, minusque habitum clericalem, quem indigne abiecit, reassumere possit, post totaliter expiatam admissi delicti poenam. Declaratio autem, an Reus ante patrum delictum homicidii requisita a Concilio Tridentino servaverit ad Episcoporum, aliumque loci ordinarium omnino spectet, non retardata interim delin-

Tenore Con-
stitutionis
Clem. XII.

quentis associatione facienda etiam per iudicem saecularem nomine ecclesiae, qui illum praedictae ecclesiae nomine ad illius dispositionem retinere possit, et debeat, donec dicta declaratio prodierit, quacumque diversa, ac etiam contraria Juris Canonici, et Apostolicarum constitutionum dispositione, seu interpretatione, nec non consuetudine hand refragante. Porro cum idem Benedictus praedecessor animadvertens homicidia huiusmodi suo etiam tempore increbescere, nec minus, quam alia facinora in celebri Constitutione dicti Gregorii XIV. etiam praedecessoris, quae incipit *• Cum alias •* recensita publicae quieti officere, pro commissi sibi Apostolici officii debito per praedictam suam anno Incarnationis Dominicae MCCCXV. sexto idus Junii, cuius initium est *• ex quo divina •* evulgatam constitutionem laicos animo praemeditato, ac deliberato proximum suum interficientes ab ecclesiasticae immunitatis beneficio exclusit, et repulerit, atque pro exclusis, et repulsis haberi voluerit. Nos ob gliscentem in dies quorundam ecclesiasticorum nequitiam, qui nulla proprii status habita ratione non raro in adeo nefarium, detestandumque crimen prolabantur ipsorum Gregorii, et Benedicti praedecessorum Constitutionibus, quas supra confirmavimus, atque innovavimus inhaerentes, et quatenus opus sit, criminis in illis exceptorum reos immunitate ecclesiastica nequaquam invari iterum decernentes eandem Benedicti praedecessoris Constitutionem laicos animo praemeditato, ac deliberato proximum suum, sicut praemittitur, interficientes a beneficio Ecclesiasticae immunitatis excludentes, ad ipsos Ecclesiasticos cuiuscumque gradus, et ordinis existant, in Urbe, et in nigrorsa Ditione Nobis, et Sedi Apostolicae mediate, vel immediate subiecta homicidium animo similiter praemeditato, seu deliberato, patrans extendimus quoque, et ampliamus, dummodo tamen causa admissi per eos homicidii ab illorum iudice ecclesiastico competente cognoscatur, et ab eo, si rei reperti fuerint, citra poenam sanguinis ad praescriptam sacrorum Canonum condigna puniantur animadversione. Ulterius ad varias doctorum, qui ejusdem Benedicti praedecess-

oris mentem quoad personas in dicta ejus Constitutione comprehensas interpretari, et explicare voluerant sententias, et opiniones dirimendas, declaramus, homicidii reos nato minores viginti quinque, majores vero viginti annis tam laicos, quam clericos, atque omnes et singulos sive laicos, sive clericos, qui mandatum, consilium, instigationem, auxillum cooperativum, aut aliam operam occisori praeberint, ex quorum singulis pravis actibus homicidium evenit, in dictam Benedicti praedecessoris Constitutionem comprehensos esse, ac de indecenseri debere, ac eam, quatenus opus sit ad ipsos pariter extendimus; ita scilicet, ut illorum extractio e loco immuni, atque traditio curiae saeculari, quoad laicos ad ejusdem curiae saecularis requisitionem fiat a curia Ecclesiastica; et clerici ab ipsa curia Ecclesiastica ex officio omnino extrahantur juxta normam infra dicendam. Item declaramus omnes et singulos praedictos tam laicos, quam Ecclesiasticos, qui in Urbe, et in ditione praedictis ex causa, et occasione homicidii etiam in rixa commissi cum armis, seu instrumentis siaple natura aptis ad occidendum inquisiti, et processati, vel in contumaciam banniti, et condemnati fuerint, dummodo homicidium non fuerit causale, vel ad propriam defensionem; immunitatis ecclesiasticae praedictae beneficio minime gaudere. Utque reorum ratione homicidii, ut praefertur excepti Inquisitorum, seu bannitorum, et in contumaciam condemnatorum extractio ab Ecclesiis, aliisque locis immunibus, atque traditio suo cuique iudici competenti legitimis modo, et forma a curia ecclesiastica fiat, volumus, et ordinamus, ut quotiescumque iudici ecclesiastico competenti innotuerit, aliquem laicum, seu ecclesiasticum ex causa homicidii excepti inquisitum, atque processatum ad Ecclesiam, seu locum immunem confugisse, ibique moram trahere, ac ea super delicti qualitate ad personae reitate subministrata, vel acquisita suppetant indicia, quae ad capturam decernendam sufficere videantur, tunc idem iudex ecclesiasticus ex officio, et nemine etiam requirente, si delinquens sit clericus, sin vero laicus postquam a curia saeculari requisi-

tus fuerit, ad ipsius delinquentis extractionem ab Ecclesia, seu loco immuni, implorato etiam ad hoc, quantum opus sit, auxilio brachii secularis, et cum intervenit personae ecclesiasticae ab Episcopo deputandae devenire teneatur, extractumque ad suos, si tuti, et securi fuerint, sin minus ad curiae secularis, carceres deportari, ibique sub tanta custodia detineri curet, et faciat, ubi vero ex processu informativo desuper conficiendo, quod inquisitionem nondum condemnatum dictus iudex ecclesiasticus ex acquisitis, seu subministratis indicibus ad torturam tantum sufficientibus, ab extracto homicidium a praedicta Benedicti praedecessoris, et hac nostra constitutione exceptum patratum fuisse cognoverit, ad declarationem, quod scilicet de casu ita excepto constet, progrediatur, extractumque, si laicus sit, ministris, et officialibus curiae secularis, si autem clericus ejus competenti iudicio ecclesiastico tradere, et consignare possit, et debeat, exactis tamen, receptisque in actu traditionis, et consignationis hujusmodi a iudice quidem seculari juramento, et ab Ecclesiastico promissione in verbo veritatis de restituendo extractum Ecclesiae, locove immuni sub poena excommunicationis latae sententiae Nobis, et eidem Romano Pontifici pro tempore existenti reservatae, quatenus extractus in ejus defensionibus, quae ad trames juris, et ordinationum apostolicarum ei competunt, praefata elidat, et diluat indicia, et si illa minime eliserit, sive diluarit, et delinquens repertus fuerit iudici suo scilicet ecclesiastico in clericali, seculari in laicum, ut juris esse censuerit animadvertere liceat. Quoties autem de jam bannito, aut in contumacia damnato ex causa homicidii superius excepti sive laico, sive Ecclesiastico agatur, quilibet iudex Ecclesiasticus, ut praefertur competens ad illius laici nimirum instante curia seculari, et Clerici ex officio extractionem ab Ecclesia, locove immuni, cum interventu quoque personae Ecclesiasticae ab Episcopo deputandae, ac traditionem suo respectivo iudici, sicuti iuxta dispositum est, faciendam procedat, solamque sententiae contumacialis, et actorum quibus illa fundatur, exhibitionem ad hoc

sufficere decernimus, ut dictus iudex Ecclesiasticus ex illarum inspectione dumtaxat, agnito, num istiusmodi sententia contumacialis legitime, iusteque prolata sit ad formam Constitutionum Apostolicarum pronunciare, et declarare queat, et debeat, an bannitus, et in contumaciam damnatus consignandus veniat nec ne? exactis pariter, et receptis quatenus consignetur a iudice seculari juramento, si delinquens sit laicus, ab ecclesiastico vero, si fuerit Clericus, promissione ipsum ut supra restituendi Ecclesiae, locove immuni sub antedicta poena excommunicationis, si extractus in suis similiter defensionibus ei ad praescriptum praedictarum Constitutionum Apostolicarum competentibus nullitatem, et injustitiam contumacialis sententiae praedictae ostenderit, et sceleris indicia diluerit, quod si id praestare nequiverit, et ex eisdem sententia, et actis rite, et recto gestis reus repertus fuerit, iudex ejus competens, sententiam exequi, et quando aliquem in poena irrogata excessum deprehenderit etiam moderari valeat, ita quod quaecumque declaratio a praedicto iudice ecclesiastico facta in iudice ecclesiasticae immunitatis super consignatione bannito, et in contumaciam damnati, ejusque denegatione nullatenus deservire, et a nemine allegari possit in alio diverso, ac separato iudicio in quo scilicet de praedictae sententiae contumacialis executione postmodum disputari contigerit, ad quem effectum dicta declaratio iudicis ecclesiastici proinde habeatur ac si non emanasset, nec ullus ex lege scrupulus animo Iudicis competentia in cognoscenda, et definienda validitate, seu nullitate, iustitia, seu injustitia ejusdem sententiae contumacialis ingeratur. *

§. 2. Quoniam autem venerabilis frater Antonius Willelmus Episcopus Paderbonensis Nobis nuper humiliter supplicari fecit, ut dispositionem praedictae Constitutionis Clementis praedecessoris praedicti superius expressam, et insertam ad Civitates, Terras, Oppida, et Loca totius Dioecesis, et Principatus Paderbonensis, in quibus homicidia frequentissima, sunt extendere, et ampliare de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ipsum Antonium Wille-

Proem. pontificis ad Episcopum Paderbonensem pro relictis Constitutionibus super retractione ad causas homicidii, et Principatus.

Pontifex
precibus an-
nuit, et Be-
ned. XIV.
etiam decla-
rationem ex-
tendit.

rum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et penis quovis modo, et quocumque de causa latis, si quos forte incurrit, huiusmodi rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, et tam exitiale homicidium flagitium, quantum cum Domino possumus propulsandum, exterminandumque advigilantes, praedictam Constitutionem pro universa, ut praefertur, S. R. E. praedictae Ditione a memorato Clemente praedecessore factam quoad praesertim in his praesentibus literis respective, ad Civitates, Terras, Oppida, et Loca totius Dioecesis, et Principatus Patrimonialis auctoritate Apostolica tenore praesentium extendimus, et ampliamus, atque cum omnibus declarationibus, definitionibus, provisionibus, Constitutionibus, et decretis contentis in illis fel. rec. Benedicti XIV. praedecessoris iidem Nostri sub plumbo Anno incarnationis Dominicae MDCCCLXII. Idibus Martii expeditis literis, quarum tenores hic de verbo ad verbum pro expresso, et inserto haberi volumus, omnino observari praecipimus, et mandamus.

Modo cor-
rectis, pro
dilectis
declarationem
etiam debeat
quas conser-
vandas ut
Litterae po-
tentatis.

§. 4. Volumus autem veluti alias dictis Clemens praedecessor pariter voluit, et decrevit, ut, sicut in Nostra Ditione Ecclesiastica, cum extractus, in suis defensionibus, quae ad tramites juris, et Apostolicarum Constitutionum ei competunt, elidit, et diluit iudicia, tum sola sententiae contumaciales, et eorum, quibus illa fundatur exhibitio ad hoc sufficiat, ut iudex ecclesiasticus ex illorum inspectione dumtaxat, agnito, num sententia contumaciales legitime, iusteque prolata sit ad formam Constitutionum Apostolicarum pronunciare, et declarare qual, et debeat an huiusmodi, et in contumaciam damnatus consignandus veniet nec ne? tum deique si extractus in suis defensionibus, et ad praescriptum praedictarum Constitutionum Apostolicarum competentibus nullitatem, et injustitiam contumaciales sententiae praedictae ostenderit, et sceleris indicia diluerit, ita pariter in Civitatibus, Terris, Oppidis, et Locis Dioecesis, et Principatus praedictorum

rum haec omnia ad praemissa dispositionem juris, et statuto localia Dioecesis, et Principatus huiusmodi intelligi debeant.

§. 5. Ac insuper volumus, ut donec, et quousque, sive per Nos, sive per Romanos Pontifices pro tempore existentes declaratio huiusmodi facta non fuerit, huiusmodi familiarum, et officiales excepti intelligantur, et habeantur, quos de iure, et iuxta consuetudinem loci cujuscumque usque ad hunc diem pro familiaribus, et officialibus habitos, et deputatos esse, et haberi, et deputari solitum est.

Pontifex ubi
seriatim for-
mam declara-
tionem famu-
larium Ec-
clesiasticorum,
quos
fieri prae-
dictum ser-
vandum est.

§. 6. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque semper, et perpetuo firma, valida, et efficacia existere et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, atque ab omnibus, et singulis, ad quos spectat, et pro quocumque spectabit plenissime observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ipsius S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos eorumdemque Cardinalium Congregationes, aliosque qualibet quocumque praeminencia, et potestate fungentes, et functuros, sublati eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiti debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clementis ar-
bitrio, et de-
cretum utrius-
que.

§. 7. Non obstantibus praemissis, aliisque Apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non Civitatum, Terrarum, Oppidorum et Locorum Dioecesis, et Principatus huiusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, styli, usibus, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac quorumcumque praedecessorum Nostrorum literis, privilegiis, indultis, et facultatibus quibuscumque etiam dictis Cardinalibus, eorumque Congregationibus sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatorum, aliisque

Derogatio
contrariorum.

efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis etiam Motu proprio, et ex certa scientia, et potestate plenitudine etiam consistorialiter; vel alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis specialis mentio facta fuisset, seu quaevis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene, et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, ad praemissorum effectum haec vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, ut lapsis quindecim diebus postquam praesentes literae per Civitates, Terras, Oppida, et Eoca Dioecesis, et Principatus praedictorum publicatae fuerint, omnes, et singulos in Dioecesi, et Principatu praedictis existentes perinde arceant, ac si unicuique eorum personaliter, ac nominatim intimatae fuissent, utque eorundem praesentium literarum transcriptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIII. Augusti MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno IX.

DLVII.

Archiepiscopum Gnesnensem hortatur, ut cum caeteris Regni Poloniae Episcopis resistat conatibus dissidentium in futuris habendis totius Regni comitiis.

Venerabili Fratri Uladislaw
Archiepiscopo Gnesnensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Episcopum
comonet de
proximo

§. 1. Appetentem comitiorum istius Regni tempore, cum dissidentes a Catholica Reli-

gione omnem, ut suspicamur, movebunt lapidem, ut sancitae adversus eos leges vel omnino abrogentur, vel mutatione aliqua multum de suo robore amittant, optimum existimamus antea pro tempore eorum occupare conatus, quod facere non aliter possumus, quam Apostolicam tollere vocem nostram, et quotquot estis verae fidei cupidi, Vos admonere, ut providendo praecavendoque hostium Catholici nominis consilia praevigilatis. Quumque pro persona, quam in inclitae gentis istius Republica geris, tuarum praecipue sit partium, saluberrimas in primis leges tueri lata pro servanda incolumitate Catholicae Religionis, cuius te novimus studiosissimum; egregiam tuam in Deum pietatem, fidem, et flagrantissimum zelum nostris hisce literis duximus excitandum, ut carissimam in Christo Filii Nostri Stanislaw Augusti Regis animam salutaribus consiliis tuis communis, ne suam patitur aut Religionem circumveniri, aut debilitari constentiam.

§. 2. Et vero Principes aliquot a Nostri alienos, intelleximus a dissidentibus sollicitari, ut eorum causam apud memoratum Regem defendendam suscipiant, inique patrocinio adjuvandam. Quapropter eo validius fraternitati tuae in hanc rem incumbendum, quo paratiores ab ejusmodi auxiliis dissidentes Regiam ejus Majestatem sunt aggressuri. Vigilantiam profecto tuam omnem ipsa rei gravitas postulat, in qua vocatur in discrimen Catholica Fides, et ipsa etiam extimescenda est dissidentium ratio, quia eam conantur evertere. Neque enim aperte postulabunt, ut quam quisque Religionem colit, cum possit libere profiteri, sed per causam proficiendarum artium et introducendi commercii, quo artificii ad externas gentes distractis majores opes parentur Reipublicae, atque ita publicum praetextendo hominum, eam facultatem flagitabant artificibus solum dari, et qui artium aliquod officii exerceant genus. Atqui publicum bonum in animarum salute potissimum situm est, quam ut assequamur Christum Dominus tradidit semetipsum non ut huius mortalitatis vitae commodis plus aequo abundemus. Id vero initium ab artificio conditione facile prudentia tua intelligit non alio eva-

convocatione
Comitiorum
Regni Poloniarum, cum
que praevigilant
vel de Dissidentium
conatibus contra
Religionem.

Qui sunt
dissidentium
conatus
Archiepiscopo
concedere
studet.

surum, quam ut omnibus ex omni secta cuseennique ordinis et conditionis tandem potestas sit, libere, et palam impiam suam profitendi Religionem.

Quoties
drum futu-
rum ad Ec-
clesiam Dei
ex dissen-
suum quatuor-
decim de-
monstrato.

§. 3. Quo nihil Catholicæ Ecclesiæ, vaeque pietati exitialis. Id enim esset in ovile Christi morbilas oves introducere, quæ illud tabe sua inficiant atque corrumpant. Novit Fraternitas Tua Dominum Jesum Christum se ipsum pro Ecclesiâ suâ tradidisse ut illam sanctificaret mundans lavacro aquæ in verbo vitæ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta et immaculata. Verbum autem vitæ, hoc est verbum Evangelii creditum, ac fide susceptum munit eam a peccatis, quod quidem verbum summa a sacris Pastoribus custodiendum est diligentia et fide, ne quod esse debet odor vitæ in vitam, si adulteretur fuit odor mortis in mortem.

Archiepiscopo
ajungit
ut vult Ec-
clesiam
prærogati-
væ, et privi-
legi, aliquæ
partes statu-
m.

§. 4. Præterea cum Fraternitas tua de servanda fidei puritate cogitat, eamque a periculis studet eripere, quæ illi ab externis hostibus parantur, intentum etiam animum habeat oportet inimicis oculis, qui Ecclesiæ decorem et dignitatem imminutam volunt, cum ei conantur prærogativas et privilegia detrudere. Quæ quidem tuam omnino est una cum istius Regni Episcopis, quorum es caput, ita esse debes et ductor, omnes virtutis tuæ nervos intendere, ut ab inimicorum sive impetu, sive insidiis salva evadant, et in sua integritate remaneant. Haec ad te, Ven. Frater scripsimus pro Apostolico Nostro monere, cui minime satisfacisse Nobis ipsi videremur, si in re tanti periculi taceremus. Magnam autem fiduciam posuimus in tua tuorumque Coepiscoporum in Deum pietate, et conservandæ fidei firmissima voluntate, cui Deum precamur ut divina virtute sua constantiam addat et roboret. Ven. Frater omnibusque in Episcopatu Venerabilibus Fratribus Collegis tuis, quos omnes in Nostræ Charitatis gerimus sinu, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VI. Septembris MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno nono.

DLXIII.

Concessio Indulgentiarum, et privilegiorum pro Religiosis Societatis Jesu in Indiis Catholicam fidem prædicantibus, aliisque dictæ Societatis Religiosis in his partibus immorantibus, et tandem pro singulis Christi fidelibus in regionibus ipsis degeantibus.

Dat. die 10.
Sept. 1706.
Anno 13.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Animarum salutis paternæ charitate intenti, supplicationibus dilecti filii Laurentii Ricci Societatis Jesu Praepositi Generalis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac multorum prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inhaerentes, de omnipotentis Dei misericordia, ac B. Petri, et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi; omnibus Christifidelibus in quibuscumque Orientalibus, vel Occidentalibus Indiis, aut Brasiliâ, vel Sinarum, aliisque maris Oceani Regionibus constitutis praesentibus, et futuris vere poenitent., et confessis, ac Sac. Communione refectis, quoties aliquem ex infidelitate, et idolatria ad veri Dei cognitionem reduxerint, plenariam; nec non iisdem vere poenitent., et confessis die S. Thomae Apostoli in Indiis praefatis aliquam ex certis dilectorum filiorum Presbyterorum Societatis Jesu Ecclesiis illarum partium, Deo, vel in honorem Sanctorum erectis, nec non omnes, et singulas hujusmodi Ecclesias Collegiorum, Doctrinarum, et Residentiarum ejusdem Societatis Regionum praedictarum saltem inter se per centum milliarii distantes, ut supra erectas singulis annis quatuor diebus festis Domini Nostri, B. M. Virginis, aut Sanctorum per dictæ Societatis Praepositi Generalem designandis visitantibus, et inibi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum summentibus, et pro Gentilium et Haereticorum conversione pias ad Deum preces fundentibus; etiam plenariam, omnibus etiam, et singulis tam Presbyteris, quam aliis de dicta Societate existentibus, quos in qualibet utriusque Indiacae Regionis, vel Oceani

Emendat
Pontifici in-
dulgentias
tam plenarias,
quam
temporarias.

ni Inſola, aut navigatione pro fidei negotio eundo, vel redeundo mori contigerit, in cuiuslibet eorum mortis articulo, ſaltem contritiis, et confeſſis, ſi communicare nequiverint, plenariam pariter.

§. 2. Scholaribus vero in utraque India exiſtentibus, ac Confraternitat B. Mariae Virginis inibi canonice Inſtitutae adſcriptis, qui in Annunciationis, et Aſſumptionis ipſius B. Virginis feſtis dictum Sanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum ſumpſerint, et Coronam, vel tertiam partem Roſarii recitaverint; nec non utriusque ſexus Chriſtifiſdelibus aliquam ex Confraternitatibus canonice erigendis ingreſſis, qui in feſtivate Sanctiſſimi Corporis Chriſti, et illius octava poenitentes ſimiliter, et confeſſi idem Sacrosanctæ Eucharistiæ Sacramentum ſumpſerint, et in cuiuslibet eorum mortis articulo etiam poenitent, et confeſſi, ac ſacra Communione reſectis, aut ſaltem contritiis, ſi conſiteri, et communicare non poterint, plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, et remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Inſuper dictis Scholaribus ejuſmodi Confraternitati adſcriptis, qui in ſingulis ejuſdem B. V. Mariae, ac Reſurrectionis, Pentecoſtes, et Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti feſtivitatem confeſſi, et contriti præmiſſa peregerint, decem annorum de injunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis poenitentis, iſdem quoque Scholaribus, qui in ſingulis diebus Veneris cuiuslibet Quadrageſimæ devote proceſſionibus publicis in partibus, et locis tranſmarinis ad orandum pro converſione Gentilium, et Hæreticorum præfatorum juxta ritum Eccleſiæ Romanæ Inſtitutis interfuerint, trium annorum; reliquis vero omnibus Chriſtifiſdelibus, eiſdem proceſſionibus præſentibus contritiis, et confeſſis unius anni Indulgentiam elargimur, quodque pro Animabus eorum Chriſtifiſdelium, qui in præſatis utriusque Indiæ navigationibus pro negotio Fidei inſtituen. ab humanis in charitate Chriſto conjuncti deceſſerint, confeſſi, ac Sac. Communione reſecti tertiam partem Roſarii, aut unam Coronam recitaverint, quæties id agent, toties per mundum ſuffragii unam ex dictis animabus a poenis

Purgatorii liberari valeant; quodque ſcholares utriusque Indiæ hujusmodi, qui in ſcholis Preſbyterorum dictæ ſocietatis dant operam litteris, in Preſbyterorum eorundem Eccleſiis Miſſas, vel alia divina officia tempore interdicti, et ceſſationis a divinis audire, ipſique Preſbyteri iſdem ſcholaribus præſentibus januis clauſis, et non pulentis Campanis, et dummodo ipſi cauſam hujusmodi interdicto non dederint, ac Interdictis, et Excommunicatis excluſis, celebrare reſpective poſſint, concedimus, et indulgemus.

§. 3. Inſuper præſatis omnibus, et ſingulis utroſque ſexus Chriſtifiſdelibus in Indiis, et regionibus præſatis exiſtentibus, qui contriti, et confeſſi quamlibet Eccleſiam, et Cappellam in eiſdem partibus, dictorum Preſbyterorum Societatis Jeſu cura, et opera, ut ſupra, erectam, aut in futurum erigendam devotiſſime viſitaverint, et, ut ſupra, oraverint, quadraginta dies, et ſemel quolibet anno aliquo die feſto Domini Noſtri Jeſu Chriſti, B. M. Virginis, aut Sanctorum, quem Provincialis dictæ Societatis conſtituerit, ſeptem annos, et totidem quadragenas: Eiſdem, qui aliquam ex præſatis Eccleſiis dictorum Preſbyterorum Societatis Jeſu Quadrageſimæ, et aliis temporibus Stationum Urbis Dominiſ, et ſeria ſexta diebus viſitaverint, eandem omnes, et ſingulas Indulgentias concedimus, quas conſequerentur, ſi Eccleſias, et Bâſilicas Urbis in diebus Stationum hujusmodi viſitarent; illique, qui ſingulis diebus ſeriae ſextæ primæ hebdomadæ cujuſcumque menſis eiſdem Eccleſiis devote viſitaverint, et ibi quicunque Orationem Dominiſ, et toties ſalutationem Angelicam pro exaltatione Fidei Catholice recitaverint, ſeptem annos; in feſtis vero Domini Noſtri Jeſu Chriſti, ac B. Virginis, Apoſtolorum, ſub cuius titulo Eccleſia conſiſtet, decem annos. His autem, qui aliquam ex dictis Chriſtifiſdelibus poſtquam confeſſi Sanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum ſumpſerint, viſitaverint, toties viginti annos; ac iſdem Chriſtifiſdelibus utriusque Indiæ, et Tranſmarinorum limbum, qui proceſſionibus, et precibus juxta Ritum S. It. a præſatis Preſbyteris de ordinariis licentia inſtituendis, et agendis Indulgentiarum

[Extenditur, et conceditur, et annuatim indulgentiarum singulis utriusque sexus Chriſtifiſdelibus.]

Peculiare indulgentiarum concessione Scholaribus præfatis de quibus in utraque India,

Æthiopum, seu quorumvis aliorum Neophytorum, et aliorum Christianorum interfuerint, et eas associaverint, Christianam doctrinam cum eisdem Presbyteris, vel ab eis deputatis recitaverint, vel privatim docuerint, quoties id fecerint, septem annos et totidem quadragenas; Invisentibus autem infirmos, et praesertim Igduorum Hospitalia, Xenodochia, et alia similia Loca pia, ipsis etiam infirmis per se, vel alium ministrando, singulis diebus, quibus id fecerint, viginti-quinque, qui vero ad infirmos accedentes ibi pertractaverint, quinquaginta; Eis etiam, qui coram B. Imagine Mariae ab Alma Urbe ad Collegium Civitatis Limae in Perù (ut asseritur) delata tertiam Rosarii partem, vel Coronam recitaverint, centum similiter dies de iunctis eis, seu alias quomodolibet debitis puenientibus in forma Ecclesiae consuecta relaxamus, ac respective concedimus, et indulgemus.

Privilegia
Provincialibus, vel Presbyteris ab eis deputatis eliguntur dispensandi in matrimoniiis quoad forum conscientiae.

§. 4. Praeterea ejusdem Societatis Jesu Provincialibus, vel ab eis deputatis Presbyteris, cum Neophytis Provinciarum utriusque Indiae, aliarumque maris Oceani regionibus, in quibus inter infideles existunt fideles etiam aliunde profecti in quocumque, seu quilibet, non tamen in primo consanguinitatis, vel affinitatis gradibus, vel alias conjunctis, seu se attinentibus, ut Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contractu remanere valeant, in foro conscientiae tantum, gratis tamen, et justa impellente causa, dispensandi; Itemque in praefatis Provinciis praesentia Ordinariorum similem facultatem habentium destitutis, vel ab eis ultra duas Dietas non minus ducentis millibus passuum remotis, in isdem gradibus, excepto tamen primo, etiam in utroque Foro, et sine judiciali processu gratis, et justis concurrentibus causis, dispensandi, et eos, qui in his gradibus prohibitis, etiam scienter contraxerint, ab excessibus Excommunicationis, aliisque censuris, et poenis Ecclesiasticis, in utroque Foro pariter absolviendi et prolem exinde susceptam legitimam decernendi; ac insuper ejusdem Provincialibus, et Presbyteris deputatis cum praefatis Neophytis in primo etiam gradu rectae lineae affinitatis ex copula illicita

resultantis (dummodo nullum subsit dubium quod conjux possit esse proles ab altero contrahentium genita) sese attinentibus, ut Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere similiter valeant, in occultis tamen, et in foro conscientiae tantum, ac urgentibus justis causis, gratis etiam dispensandi, et eos, qui in gradibus hujusmodi etiam scienter contraxerint, ab excessibus, excommunicationis, aliisque censuris, et poenis Ecclesiasticis in foro conscientiae tantum gratis pariter absolviendi facultatem auctoritate Apostolica, tenore praesentium concedimus, et impertimur; nec non ipsis Presbyteris in eisdem Indis, et locis praedictis constitutis, quibus aliqua Eucharistiae fragmenta, seu minutiae pro tempore intercederint, etiam post peractum Sacrificium absque ullo conscientiae scrupulo, juxta Rubricas Missalis Romani reverenter sumendi.

§. 5. Insuper Presbyteris ejusdem Societatis Jesu, quos in Saracenorum, et aliorum infidelium terras, et alias utriusque Indiae, et transmarinas regiones Maris Oceani, ad quas Hispani, et Lusitani penetrant, ac in Provincias remotissimas, ubi non est inquisitio, et fideles, inter infideles degunt, neque Ordinarii saltem intra duas dietas existunt hujusmodi facultatem habentes, Praepositus Generalis miserit Christianos in eisdem Provinciis, Indiis, et Regionibus commorantes, ab omnibus peccatis, sententiis, et censuris, etiam in Bulla Coena Domini contentis, et reservatis, etiam gratiose absolviendi facultatem; ejusdemque, ut semel ab aliquo illarum partium Episcopo approbati ad praedicandum, confessiones audiendae, et missas celebrandas in Ecclesiis, et Oratoriis Societatis Jesu praefatae praeministeriorum hujusmodi exercitio ulterius licentiae, et approbationem ab aliis Episcopis, quatenus distent ultra duas dietas, petere, seu habere minime teneantur, sed absque illis praemissa facere possint. Si vero Episcopus alicuius ecclesiae, vel loco, ubi praedicatur, vel confessiones audiuntur, non distet ultra praefatas duas dietas, tunc licentia etiam alterius Ordinarii ita vicini prius obtineri debeat, quae tamen per

Plura alia privilegia Sacerdotibus hujus Societatis concessa, referuntur.

epistolam, etiam impetrari possit. Possint etiam extra ecclesiam consecratis super altaribus portatilibus, in loco tamen decenti, ubicumque non est commoditas ecclesiarum, et in casu necessitatis tantum, etiam per horam ante lucem, vel etiam post meridiem in eisdem regionibus, cum opus fuerit, celebrare; necnon in Maluco, Jappone, et aliis insulis, terrarum, provinciarum, et locorum praelatorum partibus, et locis a quibus valde remoti sunt Episcopi, oleis sanctis per duos, vel tres, aut quatuor annos ante consecratis, libere uti possint. Necnon, ut quicumque ex praefatis presbyteris societate praefata tantum sacrosanctum missae sacrificium defunctorum pro animabus christifidelium, qui ex hac vita in claritate Christo conjuncti decesserunt, in singulis ecclesiis societatis Jesu ad unum illorum superiorum arbitrio semel deputandum altare celebraverint, per modum suffragii, ut supra, iisdem animabus possint.

§. 6. Postremo iisdem presbyteris a praeposito generali ex dicta societate deputandis, ut in praefatis regionibus, provinciis, et locis, in quibus similiter fideles cum infidelibus vivant, et non adsint ordinarii, qui hujusmodi facultatem habeant, qui distant ultra duas dietas, cum neophitis, aliisque ad fidem redactis ex rationabili causa, et legitime super voto castitatis (non tamen solemniter) quomodolibet etiam per ordinis sacri sacerdotum, vel professionis regularis in religionem per sedem apostolicam approbatam emissionem, facto dispensandi, gratia tamen, et in foro conscientiae tantum; ac super bonis mala acquisitis, ad quae restituenda ipsi neophyti, et alii praefati incertis personis obligati extiterint, cum eis ad opera pia componendi, vel si ipsi indigerent, in toto, vel in parte remittendi; necnon cum in foro conscientiae tantum, et cum neophytis in utroque foro super jeuniis, gratis tamen, dispensandi; necnon ab onere petitionis debiti matrimonialis, quando non esset licitum illud ratione voti castitatis, vel alia rationabili causa petere in foro conscientiae tantum, et gratia liberandi, licentiamque legendi libros infidelium, ac haeticorum, necnon

quorumcumque aliorum, tam in indice romano, quam alias quomodolibet prohibitos, et damnatos, ad finem, et effectum duntaxat hujusmodi libros, vel Haereses, vel errores, in eis contentos confutandi, ad breve tempus, vel quousque hujusmodi librorum confutandorum lectio necessaria fuerit, personis dignis concedendi, facultatem, et potestatem apostolica auctoritate, tenore praesentium tribuimus, et impertimur.

§. 7. Missas quoque per horam ante auroram ipsi patres societatis celebrare possint, et cum suis regularibus ut ad sacros, etiam presbyteratos ordines per annum ante legitimam aetatem promoveri possint, dispensare valeant, similiter concedimus. Et insuper quia a nonnullis dubitatum, sen haesitatum fuit, an omnes indigenae illarum regionum oriundi, et naturales, et christianorum indigenarum etiam baptizatorum filii, etiam in eorum infantia baptizati jure neophyti appellari possint. Idcirco tenore eorundem praesentium decernimus, et declaramus, omnes gentes, seu naturales supradictarum omnium tam orientalium, quam occidentalium partium, imo etiamsi Aethiopi, Angolani, vel quarumvis aliarum transmarinarum regionum, etiamsi Christianorum filii, et in infantia baptizati, vel etiam inter eos, vel cum europaeis mixtim progeniti sint, ad concessionem ejusmodi effectum esse, et intelligi debere neophytos, dictosque presbyteros cum hujusmodi, ut vel matrimonio conjungi, vel in jam contracto remanere possint, sive eorum alter tantum, sive etiam uterque inde oriundus, ac proprie indigena sit in locis, et aliis, ut supra, in quibuscumque consanguinitatis, vel affinitatis gradibus, ut supra, non exceptis, gratis tamen dispensare posse concedimus, et indigemus. Quia etiam, quia de mixtim progenitis, quos mixtos vocant, majus dubium esse accepimus, cum eisdem mixtis, quos similiter ad hunc effectum neophytos censendos esse decernimus, in gradibus, et matrimonii contractis, et contrahendis praefatis, gratis tamen, dummodo non ita facile id fiat, dispensare, eisdem presbyteris facultatem desuper concedimus opportunam.

In dubium re-
cedendum
non debet
per hanc
sententiam
accusari.

Tribuitur
facultas
de
sponsandi
a
voto
castita-
tis in foro
tamen
conscientiae.

Clauſula au-
thoritatũ, et de-
cretũm iur-
tana.

§. 8. Determentes, praesbyteros dictae societatis super praemissis, et aliis juxta facultates praedictas, et illarum vigore, servata tamen illarum forma exequendis, et quovis alio praetextu; vel quovis colore per quoscumque loci ordinarios, seu alios superiores, et judices ecclesiasticos, et saeculares quavis auctoritate fungentes, molestari, perturbari, vel inquietari nullatenus posset sicque in praemissis per quoscumque judices, subblata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicare, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrariarum.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit Nostra de non concedendis indulgentiis ad instar statutis, et consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus ad viginti annos a fine aliorum viginti annorum, ad quos consimiles gratiae a fel. rec. Benedicto PP. XIV. praedecessore Nostro concessae fuerunt inchoandos, tantum valituri. Volumus autem ut ipsarum praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, vel secretarii dictae societatis subscriptis, et sigillo praepositi generalis ejusdem societatis, vel alterius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum habeatur, quae haberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die X. Septembris MDCLXVI. Pontificatus Nostri anno Nono.

DLIX.

Die die 12.
Sept. 1766.
Anno IX.

Quae Mexicano Archiepiscopo, vel eo defuncto, Vicario capitulari facultates indultae fuerant per hujus Pontificis Constitutiones anni 1763. Julii 7. itemque anni 1765. Junii 8. eas praevia praecedentium Constitutionum confirmatione pro proximo convocando Capitulo Generali Ordinis Fratrum Bethlemitarum extendit ad successorem in ipso Mexicano Archiepiscopatu.

Quae se habent ad praecedentes in hac materia Constitutiones vide hoc Tomo sub num. CDLXX. pag. 956.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Datum Nos per alias Nostros in simili forma Brevis die VII. Julii MDCLXIII. expeditas literas ad tollendas omnes novitates inter fratres Ordinis Bethlemitarum nuncupatorum in Indiis occidentalibus Apostolica auctoritate instituti, investas contra tenorem, et dispositionem Constitutionum ejusdem Ordinis dicta auctoritate confirmatarum, tunc existent! Praefecto generali ipsius Ordinis commisimus, et mandavimus, ut omnes novitatis hujusmodi statim abolere, ac earumdem Constitutionum observantiam, pristinamque vigorem restitueret, ita ut de hujusmodi Nostri sibi injuncti mandati executione idem Praefectus generalis, vel in ensu sui obitus, tunc existens Vicarius generalis apud pariter tunc existentem Archiepiscopum Mexicanum, antequam proximum generale Capitulum ejusdem Ordinis inibi currenti anno habendum celebraretur, docere deberet, sub indignationis Nostrae, ac privationis juris praesidentis in eodem Capitulo generali ab alterutro id non adimplente ipso facto incurrendis poenis; quo casu idem Archiepiscopus tunc existens, eoque tunc impedito illius Vicarius in spiritualibus generalis, seu officialis, et, si sedes Archiepiscopalis Mexicana tunc vacans extitisset, illius Vicarius capitalaris legitime deputatus, in dicto Capitulo generali eadem auctoritate praesideret, et circumscriptis abrogatisque omnibus innovationibus, ad novi Praefecti generalis electionem ita deveniri faceret, ut ab eo exigendum esset juramentum super omnimoda observantia dictarum Ordinis hujusmodi Constitutionum, se alias, prout in eisdem Nostris literis, quarum tenorem praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

Referantur
praecedenti
Brevis dispo-
sitiones.

§. 2. Subinde vero per alias pariter Nostros in simili forma Brevis die XXVII. Augusti MDCLXIV. expeditas literas cum alla-

* Illuciores
dispositiones
per alias
Breves praecedenti
potestatem.

tem fuisse nunciis ebitis Praefecti generalis dieti Ordinis, ac plurimarum perturbationum inde secularum propter officium Vicarii generalia indebita, ut asserbatur, ac illegitime assumptum a Priore conventus ejusdem Ordinis Guatimalensis Civitatis, nulliter, utpote non servata forma Constitutionum dieti Ordinis, ad id munus Prioris electo, qui nedum innovationes anno MDCCCLVII. adversus Ordinis Constitutiones forebat, sed nina etiam majores promovebat: Nos, ad mala hujusmodi avertenda, jns praesidendi dicto Capitulo, quod in praecedentibus Nostri litteris Emmanuelli tunc existentis Archiepiscopo Mexicano praedicto tributum fuerat sub conditione, et in eam, quo Praefectus generalis, vel per sui ebitum Vicarius Generalis dieti Ordinis ante Capitulum hujusmodi non decessisset de rebellionem omnium perniciosarum novitatum, ac restitutione observantiae Constitutionum Ordinis in pristinum vigorem, hac etiam sublata conditione, eidem Emmanuelli Archiepiscopo, et, sede Archiepiscopali Mexicano vacante, Vicario capitulari Metropolitanae Ecclesiae praedictae legitime deputato, veris existentibus narratis, eorumque veritate per certas ac legitimas probationes compta, cencessimos, et indulgissimos, ac praeter facultates in praecedentibus Nostria littera eidem jam attributas, aliasque etiam de novo ipsis concessas, ut Capitulum generale proxime habendum in civitate Mexicana convocare, et, si necessarium, aut expediens foret, ad aliquod breve tempus pro ejus arbitrio et conscientia prerogare pesser, dieti Archiepiscopo Mexicano, et eo non existente, ac viam universae carnis ingresso, Vicario capitulari praedictae facultatem dedimus, atque tributimus, ac alias, prout in dietis Nostri litteris, quarum pariter tenerem praesentibus pro expressa haberi velimus, uberiora continetur.

§. 3. Nuper autem Nobis expnsuit dilectus filius Noster Antonius Andreas S. R. E. Presbyter Cardinalis Galli nuncipatus, ejusdem Ordinis, et Fratrum Bethlehemitarum apud Nos, et hanc Apostolicam Sedem Protector, quod posteaquam dictus Archiepiscopus Mexicanus vigore facultatum sibi in praedictis

Nostri litteris tributarum memoratum Priorem Conventus Guatimalensis officio Vicarii generalis, per seipsum, ut praefertur, indebite ac illegitime assumpto, privaverat, ac in ejus locum primum Assistentem dieti Ordinis juxta Cap. IX. alius Constitutionum posuerat, viam universae carnis idem Emmanuelli Archiepiscopus Ingressus fuit, Nosque Ecclesiae Mexicanae praedictae, Pastoris solatie destitutae, venerabilem fratrem Franciscum Antonium in Archiepiscopatu praefecimus et Pastorem. Cum autem, sicut eadem expositum subjungebat, in praedictis Nostri litteris diei XXVII. mensis Augusti MDCCCLXIV. jns praesidendi dicto Capitulo, aliasque facultates in eis contentae memoratae Emmanuelli tunc Archiepiscopo Mexicano, et ejus obitu eventiente, Vicario dietae metropolitanae Ecclesiae capitulari legitime deputato tributae fuerint, nulla in eodem Archiepiscopatu successorum facta mentio; hinc ne dubitandi occasio aliqua unquam oriat, atque, ut perturbationes omnes prerul ab Ordine hujusmodi areantur, idem Antonius Andreas Cardinalis et Protector jns praesidendi memorato Capitulo, et facultates omnes in praecedentibus Nostri litteris contentas, expressas, et attributas, denique ad eandem, et ad omne et quocumque bonum finem, et effectum dieti Francisco Antonio moderno Archiepiscopo Mexicano concedi et tribui, aliisque in praemissis pro Nos opportune providendi, et ut infra indulgendi, summo opere desideret.

§. 4. Nos supplicationibus ipsis Antonii Andreae Cardinalis et Protectoris super hoc humiliter perrectis inclinati jns praesidendi in praefato Capitulo, ac omnes et quascumque facultates quomodo libet in praecedentibus Nostri litteris diei vii. Julii MDCCCLXIII. et xxvii. Augusti MDCCCLXIV. ut praefertur, eidem Emmanuelli tunc Archiepiscopo Mexicano datas, concessas, et attributas, quatenus opus sit, denique praefate Franciscus Antonio moderno Archiepiscopo Mexicano, ac pro tempore existenti ejusdem Mexicanae Ecclesiae Archiepiscopo successori, eoque imposito illius Vicario in spiritualibus generali, seu officiali, et quoties, quod Dena avertat,

Perrecta
perrecta
facultates
concedi, at-
que confir-
mat.

Prorecta
perrecta
facultates
concedi, at-
que confir-
mat.

sedes Archiepiscopalis Mexicana vacare contigerit, Vicario capitulari ejusdem metropolitanae Ecclesiae legitime deputato, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, tribuimus, et indulgemus; eisdemque praeterea omnes et quascumque innovationes post obitum dicti Emmannelis Archiepiscopi contra tenorem, ne dispositionem Constitutionum Ordinis hujusmodi, omniaque et singula gesta, et contra eas, ac contra dispositionem earundem Nostrarum litterarum quomodolibet facta circumscribendi, abrogandi, et abolendi facultatem pariter eisdem auctoritate tenore praesentium tribuimus, et elargimur. Non obstantibus illis omnibus, quae in praecedentibus Nostris dictis litteris non obstat volumus. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XII. Septembris MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno nono.

DLX.

Die. die 17.
Sept. 1766.
Anno IX.

Frisingenensem, et Ratisponensem Archiepiscopum laudat ob ejus Edictu adversus libros impiorum et libertinorum.

Venerabili fratri Clementi Episcopo Frisingensi et Ratisponensi Coadiutori Augustano.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Opinionem nostram de flagrantissimo tuo religiois pietatisque studio confirmavit litterae, quas ad nos dedit die XXV. proximo elapsi mensis Augusti fraternitatis tuae attulerant. Eam tuum edictum, quo novum exhibuisti documentum quantae curae tibi sit catholicae fidei integritas. Nihil profecto exitialis Dominico gregi impiorum lectione librorum, quibus propterea vigilantis Pastoris et de aeterna suarum-orum salute solliciti praecipuae sunt partes aditus ad Dioecesium suam omnes obstruere. Quamobrem zelum tuum magnopere amamus, quod pestilentissimos libros edicto illi proscriptos et fidelium mani-

bis excussos voluisti. Libram etiam cuius Auctor Ecclesiam suis expoliare conatur immunitatibus recte condemnasti. Cavendum enim est maxime etiam ab illis, qui si non impiam doctrinam docent, tamen Ecclesiae prerogativas oppugnant, idque student ut illa decidat e sua indignatione. Quo fit ut contempti tandem babeatur magne cum ipsis fidei periculo. Deum oramus, ut talibus inceptis tuis misericors annuat; ejusque speramus praesto tibi futuram praepotentem opem; qua adjutus, eos fructus feras in Ecclesia Dei, quos a tua pietate et egregia lo catholicam fidem voluntate boni omnes sibi pollicentur. Et fraternitati tuae qui in nostrae raritatis gerimus sinu, omni cordis Nostri affectu apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decima septima Septembris MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXI.

Decretum sacrae Congregationis Consistorialis circa administrationem cathedralium in insulis Philippinis, nempe Nominis Jesu, novae Segobiae, et de Caecares, quae capitulis earent, tempore vacationis sedis Episcopalis, ad triginta annos prorogatur.

Clamato PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Nuper emanavit a congregatione venerabilium fratrum natorum S. R. E. Cardinalium rebus consistorialibus praepositorum decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: Inularum Philippinarum prorogationis indulti administrationis sacra congregatio rebus consistorialibus praeposita precibus indulgendo serenissimi regis Catholici, censuit prorogandum esse ad alios annos triginta indultum ab hac sacra Congregatione die XXV. Junii MDCLXXVI. concessum, et die XXVII. Septembris anni MDCCIII. nec non die XXI. Dec. MDCCXXXV. ad alios triginta annos prorogatum, et cuius aveniente in aliqua ex tri-

Die. die 23.
Sept. 1766.
Anno IX.

Refertur tenor decreti sacrae Congregationis Consistorialis.

bus Ecclesiis, oempe Nominis Jesu, neque Segobise, et de Caeceres, quae in Insolis Philippinis capitulo carent, quaeque Archiepiscopo Manili. suffragantur, vacationis casu, Ecclesia vacans ab Episcopo vicinior administrabitur. Factaque per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctitas Sua sacrae Congregationis sententiam benigne approbavit. Datum Romae die 16. Septembris 1766. *

Postea ad
provisi Regis
Hispaniarum
decretum
confirmat, et
appropiat.

§. 2. Cum autem sicut pro parte carissimam in Christo filii Nestel Karoli Hispaniarum Regis Catholici nobis nuper expositum fuit, ipse Karolus Rex decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicae confirmationis Nostrae patre cinie communi summopere desideret; nos dicti Karoli Regis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, supplicationibus ejusdem Karoli Regis nemine nobis humiliter porrectis inclinati, decretum preinsertum auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis Cardinalium.

Classula
militum,
decretum
irritum,
et de
rogatam
com-
tracorum.

§. 3. Facientes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suaeque plenariae, et integroe effectus sortiri, et oblinere, ac illis, ad quos spectat, et spectabit in futurum plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolice auditeres judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secum super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis ac in Apostolicis, et in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus coeciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anule Piscatoris die vigesima tertia Septembris MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Neo.

DLXII.

Cum Eichstetensi Episcopo conqueritur, quod nonnulla bona ipsius Ecclesiae alienare favore Bavarie Ducalis Domus promiserit, Apostolica Sede iconsulata.

Del. die 28.
Sept. 1766.
Auo. 13.

Venerabili fratri Raymunde Aotonie Episcopo Eichstetensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ex pluribus litteris, quas subinde a fraternitate tua, ut eccasse tull, accepimus, comperisse nobis videmur praeclaras ad Episcopatum te attulisse virtutes, flagrantissimum divini honoris et glorie zelum, animarum sanctificandarum eximium studium, et in Ecclesia turnda, ejusque juribus defendendis fertitndinem atque constantiam. Et in eo quod ad tuam in Deum pietatem ejusque cultum, et ad gregis recte regendi rationem pertinet, est quamebrem de opinione, quam de te concepimus, nobis ipsi plane placeamus. Sed de firmitudine, qua Episcopalem animum esse munitum oportet, vehementer dolemus, quiddam esse, quod tecum gravissime cenoscere debeamus.

Episcopum
habet, pro
divini
mon-
acho, sed
de actu pro-
prium
fuerit
conculcat.

§. 2. Nobis enim allatum est pluribus vexationibus fatigatum, quae a Bavarica Deme tibi frequentissime oriuntur, id demum te cepisse consilii, ut cum ea transigendo omnium controversiarum molestias liberatus, perpetua tandem in pace conquiescas. Sed illud considerandum Ven. frater, in Episcopatu ovillum esse quietis et tranquillitatis locum, cavendumque maxime, ne nimia et cupiditate per animo molliam effecium nostrum prodidisse insimulemur: transactionem, quam cum dilectissime Filio nob. Viro Bavarie Duce configere instituisti, multa continere accepimus, quae magne Ecclesiae tuae sint detrimende, in quibus illud praecipuum, quod duo Castra tradere cegitas Tunbousen et Brunk, quae quisque capitularium in prime ad capitulum ingressu, solemniter juramento promisit, se nunquam passurum alienari.

Quem
incon-
sulato
con-
Ducali
Bava-
rica
Dom-
bus
transac-
tionem
confer-
rit, demon-
strat.

Quam nulla
Ecclesiastica
alienatio, in-
consulta A-
postolica Sede
valde peragi
possit, cum
hortatur ut a
male conce-
pto proposito
desista.

§. 3. Praeterea non ignorat fraternitas tua cujusquemodi alienationes Ecclesiasticorum bonorum velitis esse; ac si qua intervenerit causa, cur de iis alienandis agi posse in ipsius Ecclesiae bonum existimetur, unius esse Apostolicae sedis iudicare, num ea alienatio in Ecclesiae commodum cedat. Nos propterea de transactione, quam moliris, docere omnino debes atque consulere, nostrumque expectare iudicium. Quamobrem te hortamur in Domino atque etiam tibi praecipimus, ne animum inducas quidquam de Ecclesiae tuae bonis cum quoquam pacisci nobis inscitis et inconsultis. Nam et nihil egeris, nisi accedat Apostolicae huius sedis consensus, nec quidquam aliud consequare, quam ut videaris maluisse de tuae quieti, quam Ecclesiasticae tuae utilitati prospicere, et otii tui studium plus quam juramenti Religionem apud te valuisse. Quamquam ne a quidem transactione tibi tuisque successoribus quietem a litibus paras; quod satis intelligere potes, si paululum prospicis ad ea, quae cum Bavariae Dux mortalitatem expleverit, sunt eventura. Itaque de obsequio tuo, quod usque adhuc eximium exhibuisti erga Apostolicam sedem, nihil dubitantes confidimus, te ulterius non progressurum, dum de omni hac re Nos edoceas; et expectaturam, dum certior a nobis fias quid ea de re ipsi sentiamus. Et fraternitati tuae omni animi nostri affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXVI. Sept. MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno IX.

DLXIII.

Dat. die 27.
Sept. 1766.
Anno IX.

Statuitur qualis debeat esse consuetudo, cujus vigore Curiae Ecclesiasticae iudicium ferre possint in causis criminalibus laicorum in ditione Pontificia.

Clemens Episcopus.

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuum rei memoriam.

Esorjium.

§. 1. Prestat romanum Pontificem, utramque, quam habet in subditos suos jurisdictio-

nem, tum ecclesiasticam, tum saecularem, ita in suos magistratus derivare ac distribuere, ut bonus inde ordo, non ordinis perturbatio contingat, nec detrimenti quidquam iustitia patiatur.

§. 2. Accepimus nuper, gravem agitari litem inter curiam episcopalem, et curiam laicalem civitatis Tuderti super jure cognoscendi causam Furti, ut ajunt, qualificati, cujus reus, cum ab homine laico ad tribunal Episcopi accusatus fuisset, laicus alter, quem curia episcopalis, recepta accusatoris querela, carceribus mancipari jusserat, conquestus de hoc fuit Rector civitatis causatus, iudicium de furto, quod a laico in laicum de re profana patralum fuerat, ad suam jurisdictionem pertinere. Repugnabat autem curia episcopalis, quod legitima consuetudine praescripisse se diceret cumulativam jurisdictionem cognoscendi etiam causas criminales laicorum. De qua re disputatum diu fuit in congregatione praeposita negotiis sacrosanctae Immunitatis, quae principio jussit proferri acta curiae episcopalis ad huius consuetudinis probationem: mox data defensoribus fisci scribendi copia, licet in tertia propositione existimaverit huius criminis causam ad curiam episcopalem pertinere, in quarta tamen anceps iudicium fuit, scissis in aequas partes suffragiis, quod cum nobis causae celeriter expedienda decisionem, reo interim in carceribus permanente et marcescente, longius protrahere videretur, illam idcirco a praedicta congregatione ad nos advocavimus, praecipientes curiae episcopali Tuderti, ut reum traderet curiae Rectoris civitatis, nulla interposita mora, iudicandum.

§. 3. Nunc vero, cum ex huius iudicii contentione, et ex aliis, quae Nobis delatae sunt, magistratuum saecularium querelis intellexerimus, facile nimium in ditione Nostra, ex quadam hominum conniventia perturbari, et commisceri coepisse fines utriusque jurisdictionis ecclesiasticae et saecularis, et hinc multa oriri impedimenta et ostacula in exercenda et administranda ea praesertim iustitia ad publicam vindictam criminum pertinente, quam neque differri neque remitti posse sine gravissimo reipublicae detrimento arbitra-

Refertur pe-
culiaris casus
controversiae
exorte in hac
jurisdictione
laica.

Quampluri-
mas quere-
las, quorae
nisi quoad
hanc juris-
dictionem,

mur. Volentes idcirco his omnibus providere, praesentem hanc constitutionem, qua finis abusibus imponatur, promulgandam statimamus.

§. 4. Itaque, quum sacra Canonibus sancitum sit, in profanis omnibus causis actorem sequi forum rei, qui, si clericus sit, vel foro ecclesiastico aliunde gaudeat, in foro ecclesiastico, sin autem laicus in foro laicali, exceptis tamen causis mixti furi, sive aliter privilegiatis, conveniri debeat, idque perpetuo serrari oportere, ni alias laudabilis locorum consuetudo induxisset, ut causas etiam laicorum, specie quadam cumulative jurisdictionis, ad forum ecclesiasticum traduci possint: Nos quoque, quibus maxime cordi est, quidquid sacris Canonibus cautum reperitur, studiose servare, ac tueri, consuetudinem ejusmodi, quae ecclesiasticae jurisdictioni favet, sive inductam, sive inducendam non in civilibus modis, sed etiam in criminalibus causis probamus, laudamus, eamque sanctam, lectamque manere jubemus, nihil quidquam de ejus vi et robore detrahentes, neque aliquid desperat innovantes.

§. 5. Sed quoniam experientia compertum est, praetextu quodamque consuetudinis, vel minus legitimae, vel non omnino constantis, neque a legitimis ductae principia, facile nimium moveri, nonnullas hujus nostrae ditionis curias episcopales, et ecclesiasticas, ut praecoccupata magistratuum saecularium jurisdictione, ad se trahant cognitionem criminum etiam gravissimorum, quorum reos licet laicos, neque foro ecclesiastico ullatenus gaudentes, cum apud eas accusantur carceribus statim mancipant, eosque tradere renuunt curiis nostris saecularibus, juste puniendus: bonum idcirco diximus praesenti hac constitutione, ut abusibus occurratur, declarare quae, et qualis esse debeat legitima secundum Canones consuetudo, qua curiis episcopalibus, et ecclesiasticis jus esse possit de reorum laicorum causis criminalibus cognoscendis, et judicandis. Igitur non omuem ad id in consuetudinem, sed illam tantum valere jubemus, quae et quadragenaria sit, et perpetuo constans, non unquam vel contradieta, vel interrupta. Praeterea constitui eam volumus multiplicitate, ac frequentia actuum

non levium sed gravium, quoniam constet gestos fuisse animo praescribendi jurisdictionem saecularem, non ex gratia, vel consuetudine toleratos, neque tales, qui fieri fortasse potuerint citra certam, praecisamque scientiam, ac acquiescentiam, vel nostram, nostrorumque pro tempore Successorum, vel saltem supremorum magistratuum nostrae hujus Urbis, quos praecipue ad publicam persequendam vindictam criminum praepondere consuevimus: nullam prorsus in re tam gravi haberi mandantes rationem de scientia ac patientia Retorum localium, aliorumque inferiorum magistratuum saecularium, quibus quandoque vel oscitanti bus, vel meta quodam reverentiae conniventibus, ac tolerantibus nequam licere, ac licuisse statimur, gratia, acquiescentia, ac patientia sua legitimam facere consuetudinem, qua mandata eis jurisdictionis, perturbato utriusque potestatis ordine, minuitur. Si ca itaque consuetudo afferatur, qualem modo statuimus, illam volumus custodiri, ac servari, inductam vero aliter reprobamus, et nullius esse roboris Nostra hac constitutione decernimus.

§. 6. Praesentes autem literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes, vel habere praetendentes ad id vocati, vel auditi non fuerint, vel causae, propter quas praesentes emanarint expressae et verificate non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel infringi nullatenus posse, sed illas semper, et perpetuo validas, ac efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, atque ita et non aliter in quibusvis tribunalibus, ac per quoscumque iudices in hac materie competentes, etiam specifice et individua mentione dignos decerni, et judicari decernimus, et mandamus, sublata cuilibet aliter iudicandi, et interpretandi facultate, atque auctoritate, ac irritum et inane etiam decernentes, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus quibuscumque Apostolicis, si quae essent, constitutionibus, et or-

Servanda est consuetudo canonica jurisdictionis, quorum legimus substatu sit.

Decernitur quoniam habenda sit consuetudo legitima constituta.

Claustra apostolica, et de crimine irritum.

Demissio contrarium.

dinationibus, privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis personis, etiam de necessitate exprimendis alias concessis, et quavis firmitate roboratis, quibus omnibus et singulis, eorum omnium tenores praesentibus pro expressis habentes, ad praemissorum effectum dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sessio postula.

§. 8. Nulli ergo hominum liceat paginam hanc Nostri statuti, declarationis, voluntatis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCLXVI. Octavo Kal. Sept. Pontificatus Nostri Anno IX.

DLXIV.

Dat. die 29.
Oct. 1766.
Anno IX.

Viennensem in Delphinatu Archiepiscopum eommonet de commisso ab Apostolica sede processum super reformatione canonorum S. Ruffi.

Venerabili fratri Guilelmo Archiepiscopo
Viennensi in Delphinatu.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Quomodo
Apostolica
sede procedam
dumtaxat
inter
quos deinceps
servando, vel
delendo Or-
dine Canonico-
rum §. 8.
Nulli aliquid
decurrit.

§. 1. Fraternitatis tuae literas accepimus, quae gravem harum temporum habent querelam, nobisque satis ostendunt, quanta animi tui nequitudo ex his malis, quibus in die magna religio videtur collabefieri. Quamobrem zelum Dei ejusque honoris et gloriae, quo te, venerabilis frater, tuosque istius Provinciae collegas flagrare cognovimus, vehementer amamus, ac magnopere laudamus, cum idcirco de retinendo Ordine S. Ruffi tantopere laboratis, quod existimatis, eo sublato, pauciores in posterum apud Vos fore sacros ministros, et salutarem sacramentorum pabulum dominico gregi defuturum. Sed futurum ne

sit in Ecclesiae rem illum Ordinem conservari, quem ajunt usque eo prolapsum esse, ut jam reformari nequeat, id vero diligenter est Nobis examinandum. Quapropter ea de re processum a Delegato nostro Ven. fratre Episcopo Meldensi institui jussimus; et ad eum putamus vos jam attulisse rationes et documenta, quibus innixi tutelam illius Ordinis suscepistis. Easdem rationes et documenta suo tempore eum ad Nos processus ille perlatus fuerit accuratissime perpendemus.

§. 2. Quod scribis per occasionem hujus contrariae, vestram famam contumeliosis probosisque scriptis et malevolis sermonibus haedi, cogitare debes, nullam aliam Christiano homini, ac praesertim Episcopo, propositam esse vivendi rationem, quam vitam Jesu Christi, qui nullam pro Ecclesia sua recusavit injuriam, et contumeliam, nobis reliquens exemplum ut ejus vestigia sectemur. Itaque beatissimus Paulus et occasionebus portandi improprium Christi, et imitandi ejus exemplum, jucunditatis causam sibi esse oblatam arbitrabatur non querelam materiam: « Propter quod, inquit, placeo mihi in meis contumeliis in necessitatibus in persecutionibus, in angustiis pro Christo » Tu vero, Ven. Frater, confortare et esto robustus in Domino; idque persuadeto tibi, ut tu nunquam in hac re tuum deseres officium, sic vel favore vel gratia ab eo quod justum est, nunquam deflexuram esse Apostolicam sedem et fraternitati tuae intimo nostrae caritatis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die vigesima nona Octobris MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Archiepiscopo
post hortatur, ut
potenter sub-
stentat causam
illam, quibus
Episcopi
et parati esse
debent propter
Christum.

DLXV.

Cum Bisuntino Archiepiscopo queritur de quodam Decreto, quo jura Apostolica sedis, quoad beneficia Ecclesiastica Comitatus Burgundiae ineduntur, eundemque rommonet ut jura ipsa vindicare apud Christianissimum Regem curet.

Dilecto filio nostro Antonio S. R. E. Cardinali
de Choiseul Archiepiscopo Bisuntino.

Dat. die 29.
Oct. 1766.
Anno IX.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Archiepiscopo
apud
Pamiliis, et
antecessores
per
Franciscum
Regem
contra
Decretum
de
quo hic
sermo est.

§. 1. Gravissimam Nobis molestiam attulit Arrestum, ut vocant, die 31. proximo elapsi mensis Julii editum, quo Comitatum Burgundiae velat Bisuntina curia Terram *Obedientiae* in posterum appellari, eamque Provinciam statuit Terram usns tantommodo nominandam, et in eo Comitatu quod ad rem beneficiariam attinet nullum octavae regulae Nostrae Cancellariae in iure communi locum edicere debere. Cujus Arresti novitate periculi justissimas ad Christianissimum Regem querelas nostros deferri curavimus, et nunc per has literas, dilecte fili Noster, te vehementer hortamur in Dominum et obtestamur, ut flagrantiore naque studio uteris, quod jam magna tui cum laude suscepisti. Novimus enim te omnem cohortationem nostram convertendo tua sponte zelo, justitiae incensum inenenter in hanc ransam descendisse, qua in discrimen vocatur Apostolicae sedis iura, quae tueri et defendere recte existimasti tui esse Pastoralis officii, et ipsius personae, quam in Romana geris Ecclesia. Profecto aegritudinem nostram ex injusto illo Arresto, quo Nostra convelluntur Apostolica iura, valde tua dilecte fili Nostri lenivit alicritas ad ea propugnanda, et ad implorandam Christianissimi Regis opem, ut regia, qua pollet auctoritate et potestate, Arrestum illud jubent aboleri. Quod quidem justitiae amantissimum, fideique in servandis pactonibus tenacissimum Principem facturum esse confidimus.

§. 2. Neque enim enigmam dubium esse potest, Burgundiae comitatum Concordati germaniel legibus usque eo fuisse adstrictum, dum gl. me. Christianissimus Rex Ludovicus XIV. capta ex Norviomagensi foedere Comitatus illius possessione, suffragantibus sibi plurimis in catholicam Religionem et immortalibus meritis a praedecessore Nostro fel. rec. Innocentio XI. impetravit, et sibi suisque successoribus deinceps ius esset nominandi ad beneficia consistorialia et Monasteria etiam Regularia, quae in eo sunt comitatu, reser-

vato tamen Apostolicae sedi iure caetera beneficicia, quae collativa dicuntur, in mensibus Apostolicis vacatura libere conferendi. Quod quidem Indultum jam tunc regis ad Bisuntinam curiam-litaris munitum, et in actis ipsius curiae relatum, et ad hanc usque diem sancte servatum nunc velle convellere, idem est ac exemplum statuere, quo omnium, quae publice acta sint et omni munimine roborata, omnia in posterum intet fides. Et delectioni tuae omni paternae Nostrae caritatis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscat. die vigesima nona Octobris MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXVI.

Cunctis per Catholicum Orbem Archiepiscopis, Episcopis Caeterisque diocesum Receptoribus encyclicam mitti, ut creditum sibi ipsis dominicum gregem a noxiorum librorum lectione avantant.

Dat. die 25.
Nov. 1706.
Anno IX.

Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, et Episcopis universalis gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habentibus.

Clemens Papa XIII.

Venerabiles Fratres salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Christianae reipublicae salus, cuius causam a Principe pastorem, et Episcopo animarum accepimus, vigiles Nos esse compellit, ne insolens, et terrifica librorum licentia, quae a latrobris ad exitum, et vastitatem emersit, eo fiat perniciosior, quo se in dies offerendo sit latior. Execrabilis erroris perversitas, et inimicorum hominum audacia in medio tritici, qua scripto, qua verbo seminans zizania, his praesertim temporibus adeo excrevit, ut nisi falcem ad radicem immittamus, et alligemus mala germina in fasciculos ad comburendum, parum abest, quin spinnae pravitatis exortae plantationem Domini Sabaoth suffocare aggrediantur. Pardi-

Quanta sint
damus ista
res dantes
ergo et no-
stra
Pontificis de-
signat.

Memo-
riae
Archiepiscopo
apud
Pamiliis
concordati
Germaniae
a
quibus iura
S. Sedis de-
rivant quod
beneficia Ec-
clesiastica in
Comitatu
Burgundiae.

enim homines ad fabulas conversi, et sanam doctrinam non sustinentes, quaquaversum invadunt arcem Sion, et per pestiferam contagionem librorum, quibus fere obruimur, in christianae plebis interitum serpentina venena pectoribus evomunt, illimes credendi fontes corrumpunt, et Religionis fundamenta convellunt. Abominabiles facti in studiis suis, sedentesque in insidiis clam e pharetra jacula edunt, quibus in obscuro sagittent rectos corde. Quod est tam Divinum, tam Sanctum, et vetustissima omnium temporum Religione consecratum, a quo impiis contumuerint mentes, et in quo oppugnando linguas suas tamquam gladium non exaeuerint? Cucurrerunt primum adversus Deum erecto collo, et armati plangi cervice contra omnipotentem roborati sunt. Impiorum deliramenta toties fracta e cineribus excitantes, Deum ubique praedicantem, et quotidie in oculos incurrentem denegant, non ex obtusa ingenii acie, sed solo depravatae voluntatis consilio; vel Deum ipsum desidem, et otiosum effingunt, cuius nec providentiam colant, nec iustitiam vereantur. Animae vero nostrae originem, et naturam ad imaginem supremi Conditoris creatam, et paulominus ab Angelis minoratam, foeda prorsus, et vesana opinandi licentia mortalem praedicant. Materiam sive creatam senserint, sive aeternam, et nulli causarum obnoxiam somniverint, nihil tamen praeter illam in hac rerum universitate arbitrantur; vel coacti fateri spiritum cum materia existere, animam tamen ab hac coelesti conditione deturbant; nolentes intelligere, in hac ipsa, qua compacti sumus imbecillitate, spiritale quiddam, et incorruptum inesse, cuius vi sapimus, agimus, volumus, quo et futura providemus, et intuemur praesentia, et praeterita recordamur. Alii vero, etsi probe sentiant, altigendam esse procul terrenarum caliginem rationum, et ab illuminatae Fidei oculo depellendum mundanae sapientiae fumum; recondita tamen Fidei Mysteria, quae exsuperant omnem sensum, humanis audent examinare ponderibus, et scrutatores facti majestatis, opprimi non verentur a gloria. Irridetur simplicium fides, eviscerantur arcanus Dei, quaestiones de altissimis

rebus temere ventilantur; omnia sibi usurpat audax inquirentis ingenium, omnia scrutatur, fidei nihil reservans, et eidem detrahit meritum, dum in humana ratione quaerit experimentum. Nonne iis etiam necesse est indignari, qui turpissima et rerum, et verborum obscenitate severos, et pudicos mores per summum scelus corrumpunt, execrabilem vendi licentiam suadent mentibus incautorum, et pietati extrema inferunt dispendia? Quid? quod scripta sua conquisito quodam nitore, et blanda orationis festivitate, ac lenocinio inspergant, ut quo facilius legentium animos pervaserint, eo altius veneno erroris inficiant. Sic imprudentibus fel draconis in Calice Babylonis propinquit, qui suavitate sermonis illecti, et obcaecati, toxicum, quo pereunt, non agnoscunt. Quis demum acerbissimo non conficiatur moerore, cum viderit infensissimos hostes, praetergressos quoscunque modestiae, ac debiti obsequii fines, editis, nunc certo, nunc ementito praelio, contumeliosis libris, irruere in ipsam Petri sedem, quam Redemptor fortis Jacob posuit in columnam ferream, et in murum aeneum adversus principes tenebrarum; hoc perditio fortasse adducti consilio, ut, ubi caput afflixerint, liberius Ecclesiae membra disceperant.

§. 2. Itaque, Venerabiles fratres, quos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, et de singulari sacramento humanae salutis edocuit, non possumus in tanta librorum depravatione, quin, quod Nostrum est partium, studia devotionis vestrae excitemus, ut, qui in partem Pastoralis sollicitudinis vocati estis, in idem majori quo potestis conatu conspiretis. Pugnandum est acriter, quantum res ipsa efflagitat, et pro viribus tot librorum mortifera exterminanda perniciēs; nunquam enim materia subfrangitur erroris, nisi pravitate facinorosa elementa in flammis combusta deperant. Dispensatores facti mysteriorum Dei, et armati illius potentia ad destructionem munitiorum, sagitate, ut credita vobis oves, Christi sanguine redemptae a venenatis hisce pascuis arceantur. Si enim necesse est a malorum hominum societate discedere, quod verba eorum multum proficiunt ad impietatem, et ser-

Ad iam diu
mole evellenda
futuramque
impedenda
conectorum
Anathematum
auxilium im-
plorat.

mo. eorum ut cancer serpit; quam vastitatem pestilentia efficit librorum, qui apte compositi, et artificii pleni, manent perpetuo, et semper nobiscum adsunt, nobiscum peregrinantur, nobiscum domi sedent, et eorum penetrant cubicula, ad quae improbo, et occulto auctori aditus non pateret? Constituti ministri Christi in gentibus, ut sanctificetis Evangelium suum; perficite, laborate, et quantum in vobis est, opere, et sermone succidite fallaciae stirpes, corruptos vitiorum fontes obstruite, insonato buccina, ne perentes animae de manu speculatoris requirantur. Agite pro loco, quem tenetis; pro dignitate, qua insigniti estis; pro potestate, quam a Domino accepistis. Praeterea cum nemo possit, ac debeat ab huius tristitiae participatione secerari, et in tanto fidei, et religionis discrimine una omnibus dolendi, una iuvandi communis sit ratio; avitam catholicorum Principum pietatem, ubi res postulat, imploreat; generis Ecclesiae causam exponite; et amantissimos ejus filios, de illa tot hominibus egregie semper promeritos, ad opem ferendam excitate; ut quoniam non sine causa gladium portant, conjuncta Sacerdotii, et Imperii auctoritate, perditos homines contra phalanges Israel pugnantes strenue compescant, et eliminant. Ad vos, Venerabiles fratres, potissimum pertinet stare pro muro, ne fundamentum aliud ponatur praeter id, quod positum est, et tueri sanctissimum Fidei depositum, ejus custodiam in solemni inauguratione sacramento vos adixistis. Detegantur fideli populo vulpes, quae vineam Domini demoluntur; moneantur, ne capi se sinat splendidis certorum auctorum nominibus; ne circumferatur nequitia, et astutia hominum ad circumventionem erroris; unoque verbo, libros excreetur, in quibus aliquid residueat, quod lectorem offendant, Fidei, Religioni, bonisque moribus adversetur, et christianam non sapiat honestatem. In quo quidem plerisque vestrum intimo gaudio gratulamur, quod Apostolicis inherentes institutis, et Ecclesiasticarum legum strenui vindices omnia studia sua in hac avertenda peste fortes; vigilesque contulerint, nec siverint simplices tuto dormire cum serpentibus.

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

Nos certe, qui sollicitudine omnium ecclesiarum, et salutis Populi christiani angimur, et distinemur, nulli parentis labori, vestro etiam in tam gravi periculo adjuvari pollinemur. Deum interim in humilitate cordis Nostrum rogare non desinemus, ut det vobis auxilium de sancto ad declinandam insidiantium hostium calliditatem, et ministerii vestri partes cumulate implendas; et in optati eventus aspiciem vobis, et regi vestro Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XXV. Novembris Anni MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXVII.

Quod in Gallia instituant Regularium reformatio quaeritur cum Rhemensi Archiepiscopo, inconsulta Apostolica Sede, cujus semper primariae partes fuere in istis negotiis.

Dat. die 24.
Dec. 1766.
Anno IX.

Venerabili fratri Carolo Antonio
Archiepiscopo Rhemensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Iterum, qui tuus est erga Nos gratus animus, scribis, gratias Nobis agens, quod, quem expelebas, tibi constituerimus Coadjutorem, eique partem remiserimus expensarum: quo gratiarum officio liberale ingenium tuum facile recognovimus. Deinde ejus dotes rursus Nobis commemoras, quas oportet esse praeclaras, cum ad ejus laudes in his quoque proximis tuis ad Nos literis redeas, tibi que vehementer placere videaris, quod opera tua sit in posterum Rhemensi Ecclesiae consultum. Quod gravissimum testimonium tuum et maximum incredibilem Nobis attulit consolationem; cum hactenus hisce temporibus nullum aegrotis Ecclesiae Vestrae rebus posset remedium adhiberi validius, quam in cathedralibus ecclesiis egregios constitui viros, qui incorrupta doctrina, et vitae sanctitate praediti, Deique zelo flagrantes Christiani

De Coadjutore ad Archiepiscopum preces eidem indulto agit Pontifex.

gregis sibi commissi sedulos vigilantes fidelesque se praebeant Pastores. Itaque Ven. frater, nihil potuisti facere praestabilius, quam dare operam, talis ut vir, qualem Nobis naras, non tum aetate quam omni laude florens tibi Coadjutor daretur in nobilissima Sede, in qua suo tempore illum in Domino confidimus animi bona, quae a natura accepit et gratia, in publicam Ecclesiae Gallicanae utilitatem explicaturum. Quae scribis de tua in S. Ecclesiam pietate et devotione, de eo quo sacram hanc beatissimi, Petri Sedem collis obsequio, de tua tutandorum Apostolicae Sedis jurium et prerogativarum sollicita cura, nihil ad egregii Antistitis exemplar expressis.

Multum in reformatione Regularium sine Pontifice promittit ex Archiepiscopi religioae, doctrinae, et deservit.

§. 2. Ad optimam hanc voluntatem tuam accedit mira tractandarum rerum dexteritas et prudentia; quae virtutes tuae cum auctoritate, quam plurimum potes, non meliorem quidem spem Nobis afferent negotium de Regularibus in isto Regno reformandis bonum exitum habiturum. Illud vero Nobis omnium maximam faceret quod carissimus in Christo filius Noster Christianissimus Rex Religionis amantissimus, et in S. Ecclesiam praeclare animatus ad id negotium curas contulit suas. Sed ut se dederunt initia, verendam est maxime, ne videatur esse optimi Principis circumventa Religio. Superioribus temporibus, ubi compertum est Regulares Ordines eo usque consensisse, ut jam Regularis observantia in iis omnino exstingeretur, ad Romanum Pontificem primas de tanto malo querelas esse delatas, profecto fraternitas tua non ignorat, qui in ipsis ad Nos literis tuis commemoras, quae fuerit in Galliae Regno reformandorum Regularium Ordinum ratio.

Doleat quodam multis mensibus de reformatione agatur, lacrimis consilia omnino Apostolica Sede.

§. 3. Nunc vero temporis tantum ab ea ratione declinatum est, ut ad Nos de prolapsa Religiosorum Ordinum disciplina, non alia, quam ad privatum quemque notitia pervenerit reformationis studiosi alio quam ad Apostolicam Sedem respexerint, Nobis non modo inconsultis, sed plane inscitiis institui coepta sit reformatio; nec super ea isthic quae gerantur, et per plures menses quae gesta sint, eorum nihil adhuc a Vobis perlatum sit ad Apostolicam Sedem; nullae denique in hac re adhuc nostrae sint partes, quae esse de-

buerant primae. Quae quidem omnia spem nostram merito positam in christianissimi Regis summo erga Religionem studio, et in hanc S. Sedem observantia, et in Vestrorum quoque fratrum egregia pietate, et fide, quibus demandatum est reformationis negotium, vehementer debilitant et infringunt, magnamque Nobis injecere metum, ne qui per laicorum mentes haud ita pridem se insidit, in hanc quoque rem spiritus quidam se insinuat, verit, quo saecularis potestas jure sibi recuperatum existimat quidquid de Apostolicae Sedis auctoritate et Ecclesiae potestate et jurisdictione detraxerit. Non dubitamus, quin satis perspecta Nobis sapientia tua cognoscat hunc, quo non mediocriter commovemur, non inanem omnino esse metum; tuusque erga Nos amor Nostrarum fiat particeps molestiarum, quas Nobis affert tam nulla in hoc negotio habita usque ad hanc diem Apostolicae Sedis ratio.

§. 4. Quamobrem, Ven. frater, te tuosque Collegas, quos in hac re comites habes et socios, in Domino majorem in modum obsecramus et obtestamur. Christianissimo Regi seduli et fideles adeste. De illius in Religionem studio et amore, et erga Ecclesiam, cujus gloriatur esse primogenitus filius, numquam tantopere praedicaveris, Ven. frater, quin id superest firmissima Nostra opinio de ejus optima in eandem Religionem sanctamque Matrem suam voluntate. Sed magnum, qui tibi est, rerum usum docuisse fraternitatem tuam oportet, saepe factum esse, ut maximi et sapientissimi Reges tot tantisque negotiis distenti, multis etiam hominibus circumsessi, quorum diversa sunt vel studia, vel voluntates, vel diversa de rebus cogitandi et iudicandi ratio, doluerint denique, aliter exstare sibi negotia, quam ipsi instituerint a principio. Illud vero praecipue caveris oportet, ne in iis, quae nostrae sint potestatis, ab iis, quae vel ad regiam vel ad vestram potestatem pertinent, discernendis, quidquam videatur esse Nobis ademptum, de quo Nostrae sit auctoritatis constituere aut iudicare. Et ea quidem Nos ipsos ante jam secrevisse, non dubitamus, quin probe cognoscas multo futurum convenientius fuisse multoque elegantius.

Fortitatur ut Christianissimus Regis provocet religionem, atque auctoritatem in tam gravi negotio.

Admonet ut
in reforma-
tione ista re-
gulari insti-
tuta servetur,
et co-
rum exco-
municatio in
iuriis in-
feratur Apo-
stolicae Sedi.

§. 5. Sed quoniam ita fert horum conditio temporum, vide' e, quacsumus, ne Apostolicam Sedem neglectam esse dolere debeamus, et conquiri. Atque illi in primis vel vos admonemus, vel vobis summpere commendamus; in cuiusque Regularis Ordinis legibus et institutis ne quid moveatur; id enim cum eo, quod huic Apostolicae Sedi debetur obsequio minime conveniret; nec exolescentis Regularis disciplinae malo remedii quidquam afferret: nulla enim corpora ab interitu retrahi aliter possunt, quam ea ad sumum quaeque revocando principium; nec praeterea Regulares in servanda disciplina retineri alia potestate, quamquam quae eorum ordinibus Regularis constituit, usque tribuit statum quaeque una potest devios reducere ad rectam viam, unde deflexerint, eosque efficaciter coercere. Denique ut in eo, quod omnium maxime Nostra interest, scribendi finem faciamus; videte Tu et Collegae tui ne qua fiat Nobis inconsultis et sine Nostra approbatione praeeunte in Religiosorum Regulis immutatio. Haec tibi, Ven. frater, paulo fusius scripsimus et uberius, moeroremque Nostrum in tuo deposuimus sinu, ut intelligas persuasissimum Nobis esse, Apostolicum Sedem abs te amari et coli, idque tibi ipse vicissim persuadens, Nos plurimum fraternitati tuae tribuere, eam magni facere, in ea denique multam fiduciae Nostrae posuisse. Et valde quidem animi Nostrae aegritudinem lenit, quod gravissimum hoc negotium ad tuas piissimorumque antistitum Collegarum tuorum pervenerit manus, quos non dubitamus pro ea, quam praestatis, Religione, Sapientia, et in Apostolicam Sedem reverentia et obsequio, id summo studio curaturos, ut Ecclesiae bono et communi Regularium Ordinum utilitati et Romanae Sedis auctoritati, et dignitati satis providisse videamus. Cujus egregiae laudis te, Ven. frater, eo magis participem fore confidimus, quod ad tuam pietatem, Religionem, et de Ecclesia bene merendi voluntatem (quas virtutes tunc maxime fraternitati tuae datur exhibendi copia) etiam ex ea, qua vales plurimum apud christianissimum Regem gratia, et ex eo, quem in hoc negotio primum obtines loco, magna

tibi oritur auctoritatis accessio. Et fraternitati tuae quam in Nostrae charitatis gerimus sinu, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima-quarta Decembris MDCCCLXVI. Pontificatus Nostri Anno nono.

DLXVIII.

Decem conventus, et quatuor monasteria monialium; nec non collegium ordinis Sancti Francisci de observantia in provinciam Mantuanam eriguntur.

Dal. Arc. S.
Jan. 1767.
Anno IX.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Ad regularis disciplinae observantiam in his praesertim religiosorum virorum ordinibus, in quibus juxta primaevam institutionem, benedicente domino, illa viget, retinendam, conservandam, adaugendamque, quantum conferat non modo minorum, majorumque superiorum praesentia; verum etiam provinciarum prudentissima excogitata divisio diuturni temporis, rerumque experientia tam Romani Pontifices praedecessores Nostri, quam ipsi regularium ordinum rectores apprime edocti, ideo eorumdem superiorum supplicationibus moti curarunt, ac voluerunt, ut cum conventus, et monasteria ejusdem ordinis multiplicari, et crescere perspexissent, alia invicem unita ab aliis simul junctis separata, et si omnia, et singula sub uno generali capite posita, diversis tamen provinciarum rectoribus habita ratione gubernarentur.

Proemium.

§. 2. Cum itaque, sicut accepimus, intra fines Ducatus Mantuae, vel non longe praeul, plures conventus existant ordinis fratrum minorum S. Francisci de observantia nuncupatorum, qui vel ad provinciam Venetiarum S. Antonii nuncupatam, vel ad alias provincias Brixien. et Bononien. ejusdem ordinis modo pertineant, et in eis adscripti sunt, atque in conventibus hujusmodi nonnulla incommoda, quae regulari observantiae forsitan offere

Exposuerunt
incommoda
observantiae
et actuali
divisione
Conventuum
de quibus agitur.

possunt et praeiudicium recto ordini studio-
rum sensim inferre, quae sane omnia, ut
Nobis expositum fuit, cessarent, quoties con-
ventus praedicti a provinciis, in quibus modo
consistunt, dividerentur atque ex eis una
erigeretur nova provincia; quae magis pro-
vide, ac opportune a propriis suis superiori-
bus regi, ac gubernari valeret, et cum dilec-
tissima in Christo filia Nostra Maria Theresia
Ungariae Regina, Apostolica pro sua erga
religiosos ordines benevolentia, et singulari
pietate suas ad id preces obtulerit.

*Prohibetur au-
tem Pontifi-
fici, ad ac-
tione Mantua-
nae Provin-
ciae rectio-
nem deinceps*

§. 3. Hinc est, quod nos pio ejusdem Mariae
Theresiae Reginae desiderio hac in re quantam
cum Domino possumus favorabiliter obsecun-
dare, simulque feliciori eorumdem conventu
statui, prosperoque illorum regimini, et
progressui prospicere cupientes, ac dilecto-
rum filiorum Guardianorum, aliorumque fra-
trum conventuum hujusmodi singulares per-
sonas a quibusvis excommunicationis, et in-
terdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sen-
tentiis, et poenis quovis modo, et quacun-
que de causa latis, si quae forte incurrerunt,
hujus tantum rei gratia absolventes, et ab-
solutos fore censentes, audita super his re-
latione dilecti filii Nostri Aloysii Marlae S.
R. E. Diaconi Cardinalis Torrigiani nuncupati
apud nos, et hanc sanctam Sedem ejusdem
ordinis protectoris, Motu proprio, et ex certa
scientia, ac matura deliberatione Nostris,
deque Apostolica potestatis plenitudine in-
fra expressos conventus dicti ordinis, nempe
S. Francisci Civitatis Mantuae, et S. Mariae
Gratiarum prope dictam civitatem, nec non
S. Rochi loci *della Volta* nuncupati, S. Seba-
stiani de Sancto Martino in loco *dell' Algine*
pariter nuncupati, ac S. Mariae Angelorum
Ostiliae a dicta provincia Venetiarum, necnon
conventus S. Gaudetii de Ostiano, et S. Ma-
riae Castillonis ab alia provincia Brixien-
dis ordinis hujusmodi, insuper conventus S. Fran-
cisci de Viadana, et S. Angeli, ac alterum S.
Luciae civitatis Cremonae, a provincia Bonn-
nien. praefati ordinis apostolica auctoritate
tenore praesentium dividimus, segregamus,
et separamus, eo, quod una cum monasteriis,
monialium ordinis hujusmodi Corporis scilicet
Christi, S. Josephi, et S. Luciae, ac S.

Elisabeth, nec non cum collegio S. Ludovici
insimul unimus, atque conjungimus, eosque
in novam Provinciam ejusdem ordinis fratrum
minorum S. Francisci de observantia nuncupato-
rum Mantuanam nuncupandam, motu,
auctoritate, et scientia simili erigimus, et
instituiamus.

§. 4. Dictaeque provinciae per Nos sic,
ut praefertur, erectae, ut Capitula provincia-
lia pro ministri provincialis, custodis, et de-
finitorum, aliorumque officialium ipsius pro-
vinciae electionem, ac Congregationes, alios-
que congressus ad instar aliarum provinciarum
ordinis hujusmodi celebrare, ac omni-
bus, et singulis praerogativis, praeremissis,
privilegiis, gratiis, et indulgentiis, quibus aliae
ejusdem ordinis provinciae tam de jure, usu,
et consuetudine, quam aliis quomolibet
utuntur, fruuntur, et gaudere possunt, et
poterunt in futurum, pariformiter, et absque
ulla prorsus differentia, uti, frui, potiri, et
gaudere libere, et licite possit, et valeat
auctoritate, potestate tenore praesentium
concedimus, et indulgemus.

§. 5. Ac insuper in dicta Mantuana civi-
tate generale studium pro ejusdem ordinis
alumnis, quod modo secundae tantum clas-
sis, ut vocant, ibidem reperitur, in genera-
le studium primae classis cum omnibus, et sin-
gulis juribus, praerogativis, et privilegiis,
aliis studiis generalibus primae classis pro-
vinciarum ejusdem ordinis quomolibet con-
cessis, ac competentibus dicta auctoritate
erigimus, et constituimus.

§. 6. Demum felici, prosperoque ejus-
dem novae provinciae sic erectae regimini,
et gubernio consulere cupientes, et de in-
frascriptorum Ordinis et provinciae hujusmo-
di professorum fide, prudentia, charitate,
vigilantia, et religionis zelo plurimum in do-
mino confisi dilectos filios Angelum Mariam
a Casali Majore lectorem jubilatum in Mini-
strum provinciale, Joannem Paulum a Mau-
tua lectorem jubilatum in custodem, ac se-
quentes lectores pariter jubilatos, videlicet
Joannem Baptistam a Cogozzo in primum,
Alexandrum a Cremona in secundum, Bar-
tholomaeum Aloysium a Castillione tertium,
et Dionysium Antonium a Mantua lectorem

*Novae erectae
Provinciae
statuuntur
regulae quibus
moderari
et potestatem
debeat.*

*In nova Pro-
vinciae stu-
dium gene-
rale erigitur.*

*Novae Pro-
vinciae Mo-
deratores, et
Provinciales
omnes ad fa-
ctum Comitatus
deputantur.*

theologum in quartum: Definitorum provincialium dictae provinciae respective ad tempus, quosmodi Officia juxta regularia Ordinis praedicti instituta per Sedem apostolicam confirmata durare conservaverat a die quo praesentes Nostrae litterae debitae executioni demandatae fuerint computant cum omnibus, et singulis privilegiis, praeminentiis, auctoritate, facultatibus, gratiis, et indultis, ac honoribus, et oneribus solitis, et consuetis, auctoritate, et tenore praesentis constituimus, et deplumamus.

Procuratorem
Literarum
abiectionis
injunctae.

§. 7. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis Nostrae, alisque arbitrio nostro imponendis poenis omnibus, et singulis memoratorum conventuum, et monasteriorum per nos in provinciam erectorum superioribus, fratribus, et personis, cunctisque, ad quos spectat, et spectabit in futurum, ut supranominatos fratres ad officia eis respective per praesentes demandata, juxta earundem praesentium tenorem recipiant, et admittant, eosque recognoscant, et in illis omnibus officiis hujusmodi concernentibus respective pareant, et obediant, faveantque, et assistant.

Claustra
solata, et de
erectum
litterarum.

§. 8. Ac decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sive in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, et Apostolicae Sedis Nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si accus super his a quorumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Delegationem
conferimus.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, provincialium, et conventuum praedictorum etiam jumento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia

roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cunctisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die V. Januarii MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DLXIX.

Nationalitas provinciarum Romanae Sabinensis, Campaniae, et exterorum ordinis minorum S. Francisci reformatorum aboletur pro Conventibus, et Recessibus in ipsadem provinciis existentibus.

Dist. de fo.
Jan. 1767.
Aucto IX

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Romanus Pontifex militantis ecclesiae regimini per inscrutabilem divinae sapientiae providentiam praepositus inter gravissimas apostolicae servitutis curas, lae eam peculiari studio jugiter incumbit, ut religiosi viri, qui semelipsos abnegantes sub strictioribus regularis disciplinae legibus altissimo famulantur, faustiori quotidie in dies opportuni regiminis beneficio dirigantur, et sub avari religionis Jugo divini muniminis obsequiis instantes felicius magis magisque proficiant incrementis.

Procuratorem.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni Guardianus, et Visceris conventus, sive recessus Sancti Bonaventurae ordinis minorum S. Francisci reformatorum nuncup. hujus almae nostrae Urbis,

Refertur dis-
tinctione de-
positis et
Nationalitate
diversitate
Provincia-
rum de quibus
ca.

quod licet juxta conventuum, seu recessuum hujusmodi constitutiones, et statuta apostolica auctoritate confirmata provide cautum fuerit, ne sub mentis pietatis, et zeli colore factionum mala, et noxia partium divisiones inducantur; atque inasper fel. record. Benedictus XIV. praedecessor Noster per alias suas in simili forma brevis die XXIV. Martii MDCCCL. expeditas literas fratribus hujusmodi conventuum, seu recessuum mandaverit, ne a spiritus Sathanae adducti munera, dignitates, et honores quaererent, inde casae, et occasiones ad seditiones concitandas, inordinations inducendas, et odia audent exoriri solent. Nihilominus aliqui ex fratribus hujusmodi conventuum, seu recessuum parum experientia edocti, neque zeli secundum prudentiam praediti pro varietate quatuor nationum, nempe Romanorum, Sabinensium, provinciae Campaniae, et exterorum divisiones officiorum, munera, et graduum, et inter eos electionem, seu deputationem alternatim faciendam inducere teatantur quamvis sex tantum modo conventus, seu recessus hujusmodi reperiantur, et in illis pauci respective habeantur fratres, quorum numerus minime satis sit, ut in unoquoque conventu ex fratribus de eorumdem familia Discreti pro numero praedictarum nationum eligi possint. Cum autem, sicut eadem expositio subijungebat, dicti exponentes hujusmodi nationum, ac partium divisionem, et factionis spiritum procul a fratribus omnibus eorumdem conventuum seu recessuum amovere, ac eorum statuta, et constitutiones praedictas inviolabiliter ab omnibus perpetuo observandas esse plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et, ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Pontifex
tales Nationum
rationes exi-
git pro de-
putatione
Superiorum
aliorumque
de Familia.

§. 3. Nos igitur eorumdem exponentium votis favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliusque ecclesiasticis, sententiarum, censuris, et penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet inmoderate existant, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et

absolutas fure censes, hujusmodi supplicationibus inclinati; praedictam divisionem nationum Romanorum scilicet, Sabinensium, provinciae Campaniae, ac exterorum in eligendis, deputandisque Superioribus, Discretis, aliisque fratribus de familia conventuum, seu recessuum hujusmodi sub indignationis Nostrae, aliisque arbitrio Nostro imponendis poenis auctoritate apostolica, tenore praesentium interdiximus, et prohibemus, eosdemque Superiores, Discretos, ac alios de familia conventuum, seu recessuum praedictorum, nulla habita quarumcumque nationum distinctione, sed tanquam eodem charitatis vinculo unitos, ac unam, eandemque vivendi regulam proficientes, juxta constitutiones, et statuta conventuum, seu recessuum hujusmodi perpetuo eligendos, ac deputandos esse auctoritate, et tenore praedictis volumus, statuimus, et mandamus.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sorti, et oblinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicut in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non, quatenus opus sit, dicti ordinis, aliusque quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, at literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenore praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dimittimus specialiter, et expresse derogamus, caeterisque

Clonata
tabula, et
de
eodem
tenore
facta.

Derogatio
contrarium.

contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die X. Januarii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXX.

Dat. die 17.
Jan. 1767.
Anno IX.

Pontifex Coloniensi Archiepiscopo significat se causam Vicariorum Rempensium noluisse advocare a sacra Congregatione Concilii, cuius iudicium confidenter expectare debet.

Venerabili fratri Maximiliano Archiepiscopo Coloniensi S. R. I. Principi Electori.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Cur causa de
qua sermo est
fuerit dilata
huc enunciat-
ur.

§. 1. De causa Vicariorum Rempensium, qui contra quaedam Archiepiscopalis curiae tuae decreta appellarunt ad hanc Apostolicam Sedem. comperimus eandem causam a Produttore Nostro remissam ad congregationem Tridentinae Synodi, interpretem crebris promotoris ejusdem curiae exceptionibus dilatoriis nimio diutius esse protractam. Cumque die nona proxime elapsi mensis Augusti ea causa proposita fuerit novam memorato Promotore dilationem postulante, congregationem, quam diximus, rescripisse. *Dilata; suspensa interim executione Decretorum.* Quod rescriptum cum Tibi minime consonum regulis videatur, atque etiam suspicans minus Tibi aequum esse congregationem, postinasti per literas ad Nos datas die XXX. ejusdem mensis Augusti, ut eam causam ad Nos advocemus, eamque ipsi Nos Iudices dirimamus. Verum illud congregationis rescriptum non videtur implorandum. Illo enim tanquam stimulo uti voluit congregatio ad tergiversantem curiae Tuae Promotorem denique impellendum promovendumque, ut rationes deum offerat suas, nec amplius procrastinandi praetextus et causas consecetur. Sed tamen cum fraternitas Tua Nobis affirmet, omnes per integrum biennium illis decretis pacate paruisse, placuit Nobis clausulam rescripti,

quae decreta illa suspendit revocare, ita ut eandem vim et executionem, quam usque adhuc obtinuerint, obtineant, donec congregatio iudicium ferat in hac causa; quae ut Nobis persuasissimum est, sine ulla mora proponetur.

§. 2. Hanc vero ideo nolumus ad Nos advocare, quod minime Nobis dubium sit congregationem iustitiae et aequitatis rationem omnem esse habituram, et suum cui partium, quae illum in hac causa iudicem recognoverunt, jus redditurum. Nec dubitamus itidem, quin fraternitas Tua, quisquis causae fuit exitus, pro tua erga Nos reverentia, et obsequio, quod usque ad hanc diem, etiam quod de te benemereri studuimus, Nobis praestitisti, omnem datum sit operam, ut congregationis sententia omnem consequatur executionem. Tibi venerabilis frater, quem in visceribus gerimus charitatis, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XVII. Januarii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno IX.

Noluisse
causam avo-
care Pontifex
significat, ius-
titiae Sacrae
Congregatio-
nis Concilii
satis conscius

DLXXI.

Bini conventus Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinorum ab Provincia Sabaudiae dismembrantur, illique Provinciae Helveticae perpetuo uniuntur.

Dat. die 22.
Jan. 1767.
Anno IX.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt venerabilis frater Franciscus Fridericus Episcopus Sedunensis, ac dilecti filii Consul, et Senatus ejusdem civitatis Sedunensis, quod in Provincia Vallesiae duo extant conventus Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, unus scilicet in ipsa civitate Sedunensi, alter vero in Oppido Agaunensi, seu Sancti Mauricii; verum quia hujusmodi conventus sunt in Provincia Sabaudiae ejusdem Ordinis inde evenire solet, ut Fratres, qui in dictis Conventibus morantur, plerumque a Sabaudia vocati minime calleant

Exponitur
incommoda
derivata ex
hinc
Conventuum
actuali ag-
gregatione
Provinciae
Sabaudiae.

germanicam linguam, quia regionibus Vallesiae plerumque habitatores utuntur, et septemdecim circiter fratres dicti Ordinis, qui modo extant Regionum hujusmodi in aliis Conventibus Provinciae Sabaudiae praedictae miram faciant.

Quoniam in
emergentibus
inducere ex
dictorum
Conventuum
regulationem
Provinciae
Helveticae,
hanc prae-
sentem par-
tem porce-
cias.

§ 2. Cum autem sicut eadem exposita subiungebat, in spirituale horum animarum omnium habitatium in locis hujusmodi dubio procul cassum foret, si in dictis conventibus fratres ex eadem Vallasia, vel locis ei finitimis, non autem ex Sabaudia evocati ad obediendas functiones sacras, et ordinis, ac professionis suae munera explenda collocarentur, quippe qui tam in praedicatione verbi Dei, quam in confessionibus excipiendis propter linguam ejusdem Regionis peritiam maximam animabus indigenorum hujusmodi locorum afferrent utilitatem, eosque rudimentis Fidei facili erudiri valerent, et id non aliter dicti exponentes fieri posse autumantes, quam ope dismembrationis, ac segregationis dictorum duorum conventuum Sedunensis, et Argovensis, seu Sancti Mauricii a memorata Provincia Sabaudiae Ordinis hujusmodi, eorumque unionis et annexionis cum Provincia Helvetica dicti Ordinis, propterea desuper consensum requisiverunt dilectorum filiorum Definitorii Provincialis praefatae Provinciae Helveticae, eoque hujusmodi unioni, et annexioni die XII. Octobris superioris anni ab ipsis praestito sub nonnullis conditionibus, pactis, et conventionibus receptis subinde, et approbatis tam a dictis exponentibus, ac etiam a dilectis filiis Decano, et Capitulo Ecclesiae cathedralis Sedunensis, quam a Definitorio Generali ejusdem Ordinis, ac alias prout ex actis hujusmodi approbationum die XV. Octobris, ac respective XV. Decembris superioris anni expletarum, quorum omnium tenores praesentibus pro plebe et sufficienter expressum, ac de verbo ad verbum insertum haberi volumus, uberius continetur, Nobis ipsi exponentes supplicari fecerunt pro supradicta separatione, et segregatione dictorum duorum conventuum a provincia praefata Sabaudia, et eorum respective unione, ac annexione cum provincia Helvetica dicti Ordinis, et ut in

praemissis providere ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur pijs dictorum exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quaevis de causa latis, si quas forte incurserunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati supradictos duos conventus Sedunensem scilicet, et Argovensem, seu Sancti Mauricii Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum a Provincia Sabaudiae, dicti Ordinis auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo segregamus, et separamus, illosque sic separatos, et segregatos Provinciae Helveticae ejusdem Ordinis unimus, et annectimus; his vero Fratribus, qui ex regione Vallisiae oriundi habitum Religionis susceperunt in memorata Provincia Sabaudiae vel in ea remanendi, vel ad aliam Provinciam Helveticam dicti Ordinis transeundi semel tantum eligendi facultatem auctoritate, et tenore praesentis tribuimus, et impertimur ac posteaquam ad Helveticam Provinciam praedictam, quoties id eligant, pertransierint, omnibus juribus, praerogativis, et honoribus, quibus alii ejusdem Ordinis, et Provinciae Helveticae Fratres utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, uti, frui, potiri, et gaudere posse, ac debere auctoritate, et tenore praesentis concedimus, et indulgemus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, ac integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, at pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; atque in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores ac S. R. E. Cardinales etiam de Inter Legatos, et Apostolicas Sedis Nuncios judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane

Pontifex per-
citus annos,
et Segrega-
tionem, re-
spectumque
ab eo, nisi
prelucido
legibus ap-
probat.

Clausula so-
luta, et de-
cretum ser-
vare.

si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contra-

§. 5. Non obstantibus praemissis ac constitutionibus, et ordinationibus, Apostolicis, nec non ordinis, et Provinciarum, ac Conventionum huiusmodi, aliisque quibuscumque iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogationis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima secunda Januarii millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXXII.

Dat die 31.
Jan. 1767.
Anno IX.

Cum Maria Theresia Hungariae Regina, et Imperatrice electa, queritur quod a censura librorum in dictione Mediolanensi excusandorum amoverit Mediolanensem Arch. et Inquisitorem Generalem.

Quae ad avertendam perniciosorum librorum lecturam egerit Pontifex hic praeter pecunias horum proscriptiones jam a nobis relatas in hac continuatione, videnda sunt in Encyclica ad universi catholici Orbis Antistes directae, die 25. Nov. 1766. quae ad hoc Tomo sub Num. DLXVI. pag. 1119.

Carissimae in Christo Filiae Nostrae Mariae Theresiae Hungariae Reginae Apostolicae, nec non Bohemiae Reginae filius in Romanorum Imperatricem electae Viduae.

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

Clemens PP. XIII.

Carissima in Christo Filia Nostra salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ex multis gravissimisque curis, quae ab ipso die cum Nobis impositum fuit Apostolici muneris onus, animi nostrum urunt assidue, illa nunc temporis omnium acerrima Nos urget sollicitudo ex terribiliorum librorum foeda colluvie qua Europam propemodum universam inundavit impietas; unde nulla est christianae Religionis clades et vastitas non pertimescenda. Adversus nefarios impiorum hominum conatus, qui cum eadem Religione non jam per cuniculos, sed propagam et aperte nunc horribilium bellum gerunt. Episcopos universae catholicae Ecclesiae ante hos duos menses per epistolam Nostram excitavimus eosque vehementer adhortati sumus, ut a suis quisque Dioecresibus nefarios et flagitiosos libros prohibeant, et si qui forte illos irrepserint, fideles Christi ab eorum lectione absterreant. Quae Nostra epistola futurum in Domino confidimus, ut Dei gratia adjuvemur, Episcopalem eorum zelum commoveat, cum videamus ex ejus lectione Regiae Majestatis tuae Religionem exarsisse ad avertendam a regionibus tuae ditionis tantam perniciem non satis omnibus bonorum omnium lacrimis deplorandam.

Quanta cura studuerit Pontifex ut notorum Librorum prohibitionem,

§. 2. Sed veremur, ut flagrantissimo quo incenditis christiana Religio et catholicae Fidei conservandae studio Administri et Consilarii tui, carissima in Christo filia Nostra, viam illam monstrarent, quae ducit ad religiosissima tua perficienda consilia. Legimus scriptura Regiae Majestatis tuae Administri, dilecto filio Nostro Cardinali Puteobonello, Archiepiscopo Mediolanensi, et illius civitatis Inquisitori tradito, in quo scripto ratio, et veluti quaedam forma describitur, qua libri censurae sint subijciendi et in Mediolanensem Ducatum introducendi. De quo scripto, quid ipsi sentiamus, libere et illo animi candore, qui Nobis est proprius, et quo nunc maxime debemus uti, cum de re agitur omnium gravissima, Regiae Majestati tuae exponemus. Urget enim Nos paternae erga Te, carissima

Dilecti de recentiori Decreto pro Mediolanensi Ducatu edito quod imprimendum, et introducendum librorum censuram.

in Christo filia Nostra, vis charitatis, tuncque studium glorie; urget de integritate Fidei, animarumque aeterna salute sollicitudo; urget Nos denique charitas Christi, ut in hac re nihil prorsus dissimulemus.

Cujus Decretum
omnino fuit
provenire,
laicam potestatem in
judicium
non venire,
maxime in
materia Ec-
clesiastica.

§. 3. Itaque ne gravere, quæsumus, si libere Majestati tue dicamus, videri nobis maximum inde proveniatur Religioni et Ducatus mediolanensis publici bono detrimentum. Consideret enim Regia Majestas tua, examinandum et imprimendum librorum negotium Regis deputatio tradi, eorumque iudicium et potestati totum permitti. Qui enim primas in hac re habent partes laici sunt: His facultas erit varia librorum genera alia ab aliis discernendi; Hi ad delegatos sive ecclesiasticos sive laicos censuram librorum injungent: Hi varias dissidentesque censorum sententias audient, ac de iis sententiis extremum et peremptorium ferent iudicium: Hi denique, ut sibi visum fuerit, libros, qui censuram subierint, typis aut vulgari negabunt, aut excudi permittent; ac propterea deinceps in Ecclesia Dei penes laicos omnis erit de quocumque doctrina iudicandi auctoritas et potestas. Quo quid absurdius? si nimirum de libris agatur, ubi doctrinae tradantur, quae vel ad christianam Religionem in universum, vel ad catholicam Fidem spectent, vel ad mores, vel ad rem canoniceam, vel ad ecclesiasticam pertineant disciplinam. Id vero esset Ecclesiae liberam, quae naque ad hanc diem illi fuit in hac re potestatem adimere, et ut verius dicamus gravissimam sponsoe Christi facere injuriam, eique sacrum doctrinae depositum, quod accepit a Christo Domino custodiendum eripere. Atqui cum Apostolis non cum magistratibus seculi loquebatur Dominus Jesus cum dixit: *Qui vos audit, me audit.*

Quin præ-
sentem tollitur
per demon-
stratum laico-
rum Eccle-
siasticarum
deputatio-
nem in cen-
suram inno-
centia.

§. 4. Existimamus enim te, carissima in Christo filia Nostra, satis intelligere pro tua praesentis prudentia, nulla via, quam per typographiam longius latiusque manare doctrinas in vulgus, ac propterea in re typographica vigilantiam Ecclesiae partem esse maximam illius eustodiae quam debet in servando Fidei deposito adhibere. Illud etiam maxime velimus Regia tua Majestas animadvertat, ubi examinandum librorum qui prae lo sint ex-

cludendi vel nihil vel parum Ecclesiae reli-
ctum est loci, christianam Religionem et cat-
holicam Fidem a teterrimis et flagitiosissi-
mis libris acceplasse maxime eladem. At
enim, qui eorum hanc examinandum librorum
rationem exogitarunt, dicent fortasse, Fidei
incolumitati et Christianae disciplinae
morumque integritati satis esse consultum,
quod duo interveniant alter ab Archiepiscopo
alter ab Inquisitore delegati ecclesiastici viri.

§. 5. Sed cujus roboris, quæsumus, erit
eorum auctoritas? quid ab his afferetur mo-
menti ad rejiciendos, vel typis vulgandos li-
bros, quibus doctrinae ad Fidem et discipli-
nam spectantes contineantur? Quantumvis
enim libere suam sententiam proferant, haec
si adversetur sententiae secularium censorum
(quibus tamen de talibus doctrinis ne hiscere,
quidem liceret) semper tamen in Deputa-
torum secularium erit arbitrio laicorum potius
censorum probare sententiam, et typis
permittere librum aliquem imprimi, quem
sacri ministri erroneum, et futurum fidelibus
scandalo, contra seculares ministri ab omni
laque purum judicaverint. Hinc inter utriusque
potestatis ministros pro sua quosque senten-
tia digladiantes, rixae et contentiones, Sa-
cerdotum inter et Imperium amarae con-
quisitiones atque discordiae magno cum Religio-
nis et ipsius quoque reipublicae detrimento.

§. 6. Quamobrem ad haec revertenda mala
nihil praestabilius, carissima in Christo filia
Nostra, quam eorum quae usque ad hanc
diem experte sumus bene consulta nihil prorsus
movare in ditione Mediolanensi, ubi ad
librorum examen atque censuram nihil opus
est amplius, quam ut exacte servantur regu-
lae jamdiu a duobus generalibus conciliis La-
teranensi et Tridentino praescriptae, et ab
eo Archiepiscopo, qui magnum est Medio-
lanensis Ecclesiae ornamentum, S. Karolo
Borromeo in provincialibus Synodis summo-
pere commendatae. His enim regulis praeser-
tim Principum praedecessorum tuorum quo-
que usque ad hanc diem patrocinio roboratis,
ipsa docuit experientia nihil esse salubrius,
nihil ad coercendam evulgandorum librorum
licentiam accommodatius. Itaque existimamus
numquam melius te, carissima in Christo fi-

Sempernam
praesentia la-
icorum cen-
sorum pro
ecclesiasticorum
opinio-
ne.

Ad quæ
avertenda
mala horti-
tur impo-
tens he-
gemonia
per al-
quod innova-
ri auctoritas
per
Gregorium
La-
teranensem,
et
Tridentinum.

lia Nostra, tuo Religionis et catholicae Fidei conservandae zelo satisfacere posse, quam cum auctoritatem tuam impenderis, ut, quae de imprimendis libris prudentia summa sapientissimi Episcopi in memoratis conciliis constituerunt, sancte et accurate custodiantur. Nam nova moliri, incertum quo sint evasura, et plerumque periculosum; vetera mutare, quae ipsa experientia conducilla, et utilia quamquam laudem habere possit ipsa Regia Majestas tua judicaverit. Denique ut in eo scribendi finem faciamus, quo in his literis Nostris spectavimus; nullam quaesumus in hac re mutationem fieri patiatur Regia Majestas Tua; sic enim servatis Ecclesiae antiquis regulis tuum in Religionem amorem expleveris, et a Christo Domino ejusque sponsa Ecclesia, quae sola est doctrinae meritumque magistra uberrimum gloriae meritumque fructum retuleris. Tibique carissima in Christo filia Nostra, quam paterni animi Nostri praecipua charitate prosequimur, Apostolicam benedictionem amantissime imperitum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXXI. Januar. MDCLXVII. Pontificatus Nostri Anno IX.

DLXXXIII.

Ital. die 31.
Jan. 1767.
Anno IX.

Congregatio, sive Unio matronarum, et virginum illustrium sub denominatione S. Elisabeth erigitur in Civitate Manheim, eique peculiarias indulgentias largiuntur.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Pietatis officia erga indigentes, et pauperes, ut fervido studio, et sollicita charitate exerceamus in Sanctis Scripturis frequenter Nos admonet Redemptor, et Magister noster Christus Dominus, qui cum ultimum iudicium in fine saeculi peracturus advenerit, tremendae illius divisionis a dextris, et a sinistris, et divinae, quae subsequetur sententiae, quae bonis aeternae beatitudinis praemium, et malis sempiterni supplicii poenam decernet, hanc unam rationem se redditum praedixit,

quod boni in se, hoc est in pauperes, in quorum persona esse voluit, misericordiae opera obiverint, quae mali in perpetuum suum exitium adimplere perversa voluntate, et obdurato corde detraxerunt. Nos igitur, qui in Beati Petri cathedra, superna dignatione, licet immerentes, constituti omnium fidelium salutis procurandae Apostolicae servitutis debito advigilare constringimur pia, ac laudabilia, praesertim sublimium personarum studia, quibus se ipsos, et alios ad opem miseris ferendam, sublevandamque egenorum inopiam, et maerentium calamitates depellendas inducere, atque impellere satagunt, libenter Apostolica Nostra auctoritate quantum in Domino possumus, fovemus, et gratis, ac favoribus prosequimur opportunis.

§. 2. Exponi Nobis nuper fecit dilecta in Christo filia nobilis mulier Elisabeth Augusta Comitissa Rhena, atque conjux dilecti, etiam filii nobilis viri Karoli Theodori sacri Romani Imperii Electoris Palatini, quod ipsa ob peculiarem ejus devotionem erga sanctam Elisabeth, cujus nomen habet, unam matronarum, et virginum illustrium Congregationem, sive Unionem sanctae Elisabeth nuncupandam, quae sub glorioso ejusdem beatae Elisabeth nominis, et insignibus potissimum in operibus pietatis, et charitatis se exercere debeant, ex Principissae domus Palatinae, aliisque matronis, et virginibus nobilibus, et illustribus in eam adscribi voluntibus constituturam in oppido Manheim civitatem occupat, a Nobis erigi, et institui, ac specialibus indulgentiarum muneribus decorari summo desiderio. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui devotionis, et piorum operum, divinique cultus incrementum, ac animarum salutem paternae charitatis studio libenter promovemus eximiam memoriae Elisabeth Comitissae, et Electricis Palatinae pietatem plurimum in Domino commendantes, ac laudabili ejus desiderio quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes hujusmodi supplicationibus inclinati in Cappella palatii Electoris Manheimii, sive

Preces porrectae pro nova erigenda Congregatione illaque approbata.

Pontifex praecibus annuit, et Congregationem S. Elisabeth erigi, atque confirmat.

alia Cappella, seu Ecclesia designanda ab Ordinario loci, ubi eadem Elisabeth comitis-
sa, sive alia quaecumque Principissa, quae
in ejus locum incedere contigerit, habitare,
et residere constituerit, unam Congregatio-
nem, seu Unionem Principissarum ex inclita
domo Palatina, aliarumque matronarum, et
virginum illustrium, et nobilium sub titulo,
seu denominatione sanctae Elisabeth, cujus
sorores processionaliter incedere, divina offi-
cia celebrare, se se congregare, et cetera,
quae per confratres, et consorores aliarum
similium Congregationum, sive Confraterni-
tatum fieri solent, facere libere, et licite pos-
sint, et valesint, necedente tamen ad id Epi-
scopi Wormatien. consensu, auctoritate Apo-
stolica tenore praesentium perpetuo sine cu-
jusquam praedjudicio, erigimus, ac instituimus.

Nomen sic er-
rectae con-
gregationis
cuiuslibet
statuta
moderata, et
donationes
reservandi.

§. 4. Ac ipsius Congregationis, sive Unio-
nis sic erectae, et institutae consororibus pro
tempore existentibus, ut quaecumque capi-
tula, statuta, decreta et ordinationes pro sa-
lubri eorum, et dictae congregationis, sive
unionis gyberulo, et directione necessaria et
opportuna, licita tamen, et honesta, ac sa-
cris canonibus, et constitutionibus Apostoli-
cis, nec non Concilii Tridentini decretis mi-
nime contraria, et per praedictum Episcopum
Wormatien. examinanda, et approbanda, fa-
cere, et edere, illaque pro tempore, prout
eis videbitur, et expediens fuerit, praevia ta-
men examinatione, et approbatione ejusdem
Episcopi pro tempore existentis mutare, al-
terare, corrigere, et in melius reformare, ac
insuper omnia, et singula legata relicta, res,
et bona quomodolibet qualificata mobilia, et
immobilia per quoscumque christifideles e-
dem Congregationi, sive Unioni per vim te-
stamenti, donationis, aut alia quomodolibet
pro tempore data, relicta, donata, et elar-
gita, ac danda, relinquenda, donanda, et
elargienda recipere, illaque per earum offi-
ciales, et ministros regere, governare, et ad-
ministrare, ac in ejusdem Congregationis,
sive Unionis, ejusque piorum operum usus,
et necessitates, ac utilitatem convertere, ita
tamen, ut de receptis, et administratis Ordi-
nario loci juxta decreta Concilii Tridentini

rationem reddere teneantur, libere, et licite
possint, et valeant auctoritate, et tenore
praesentis concedimus, et indulgemus.

§. 5. Insuper ut consorores praedictae in
piorum operum exercitiis magis confavean-
tur, et ad illa in posterum exercenda per
amplius invitentur, dietaque Congregatio,
sive Unio majora in dies, benedirent Domi-
no, suscipiat incrementa, de omnipotentis
Dei misericordia, ac Beatorum Petri, et Pauli
Apostolorum ejus auctoritate commisi omnibus,
et singulis mulieribus, matronis, et virgini-
bus, quae Congregationem, seu Unionem hu-
jusmodi in postum ingrediuntur, die primo
eorum ingressus, si vere poenitentes, et con-
fessae sanctissimum Eucharistiae Sacramen-
tum sumpserint, plenariam, ac eidem in en-
juslibet earum mortis articulo, si vere etiam
poenitentes, et confessae, et sacra commu-
nione refectae, vel quatenus id facere nequi-
verint, saltem contritae nomen Jesu ore, si
potoerint, sin minus corde, devote invocea-
verint, etiam plenariam, nec non praedicta
consororibus in praefata Congregatione, sive
Unione pro tempore descriptis principissis
quidem ex Inclita Domo Palatina ortis, sem
in eam pro tempore nuptias, nec non aliis qui-
buscumque principissis, vel jam in dictam
Congregationem, seu Unionem adscriptis, vel
in futurum adscribendis, quae semel in men-
se, caeteris vero, quae quinque vicibus quo-
libet anno vere poenitentes, et confessae san-
ctissimum Eucharistiae Sacramentum in ec-
clesia, seu cappella ipsius Congregationis,
sive Unionis sumpserint, ibique pro christia-
norum principum concordia preces effuderint,
qua vi praedictarum id egerint respective
similiter plenariam omnium peccatorum suorum
indulgentiam, et remissionem miseri-
corditer in Domino concedimus. Praeterea
omnibus, et singulis consororibus praedictis
in eadem Congregatione, seu Unione pro tem-
pore descriptis quoties aliquod christianae
charitatis, vel pietatis opus exercuerint, to-
ties centum dies de injunctis eis, aut alias
quomodolibet debitis poenitentis in forma
Ecclesiae censueta relaxamus. Denique, ut
ecclesia, seu cappella praedicta congruis fre-
quentetur honoribus, et christifidelis eo li-

Poenitentia
indulgentia
provisus re-
cto Congre-
gationis.

hentius devotinnis causam ad illam effluant, quo ex hinc ibidem spiritus illum gratiarum donis uberius noverint se relectos omnibus, et singulis christifidelibus vere poenitentibus, sacraque communione relectis, qui ecclesiam, seu cappellam huiusmodi in die festo sanctae Elisabethae a primis vespers usque ad occasum solis festi huiusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis caeterisque contrariis quibuscunque. Volimus autem, ut si alias dictis consorioribus praemissa peragentibus aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus concessa fuerit, aut si dicta Congregatio, sive Unio alicui archiepiscopatus unquam aggregetur, praesentes, et quaevis alicuius litterae Apostolicae quoad indulgentias, et remissiones peccatorum praedictas illi nulloatenus suffragentur, sed tunc eo ipso prorsus nullae sint. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anulo Piscatoris die trigesima prima Januarii MDCLXVI. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DLXXIV.

Dat. die 11.
Feb. 1567.
Anno IX.

Approbatio resolutionis capituli Seguntini, qua loco diei XI. Junii cuiusque anni commutatur dies I. Julii, pro electione officialium ejusdem capituli.

Venerabili fratri Episcopo Seguntino.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Ex veteris
consuetudine
huius capitu-
li, quolibet
anno die
XI. Junii e-
liguntur
officiales ca-
pitulares.

§. 1. Exponit Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum, et canonici istius Urbis aethedralis Seguntinae, quod dudum fel. rec. Alexander Papa VI. praedecessor Noster per suas in simili forma litteras die XIV. Martii MDI. expeditas litteras statuit, et ordinavit,

ut in praedicta Ecclesia bis in qualibet hebdomada, ac singulis annis in die S. Barnabae, XI. nempe Junii pro officialibus eligendis capitulum congregaretur, et alia prout in dictis litteris, quarum tenorem praesentibus pro pleno et sufficienter expressum, et insertum haberi volumus, fusiis continetur.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, nos ac consuetudo in praefata Ecclesia invaluerit computandi initium anni residuae a prima die mensis Julii, cuiuslibet anni, usque ad ultimam diem Junii alterius anni sequentis, ac multis pars eorum, qui praebendae obtinent solitis, et legitimis annis vacatinnibus a choro, ut asseritur, perfruentes, mense Junii abesse ut plurimum solent, indeque eventat, quod non minima eorum pars praedicto capitulo diei XI. Junii interesse nequit, ac propter illorum absentiam electio huiusmodi officialium a praesentibus tantum, quos nonnumquam paucos esse accidit, in dictae Ecclesiae praerudicium fieri contigit; ne itaque in posterum huiusmodi inconveniens eligendi modus sequatur, dicti exponentes in capitulo desuper habita consensu penes suffragio censuerunt, praedictam diem electionis in memoratis litteris, ut praefertur, in festo S. Barnabae statutam in aliam diem proximam Julii cuiuslibet anni commutandam esse, si Noster, et in his sanctae Sedis assensus accedat, et permissio. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Remanens
incommodum
detractum ex
priori me-
thodo ad
quod reman-
enda capitu-
li com-
muni dno
electio
dicit.

§. 3. Nos igitur dictos exponentes specialibus graliis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personis a quibusvis excommunicationis, et interdicti, alicuius ecclesiasticis censuris, sententia, et poenis quovis modo, et quacunque de causa latis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinat fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis diem XI. mensis Junii festus Sancti Barnabae, quo praedicta electio officialium huiusmodi juxta dictarum litterarum ejusdem Alexandri

Possit
prioris ap-
probatione
revocari
capitulum
prioris de-
monstrari
in pro offi-
cialium ele-
ctione indol-
gi.

praedecessoris tenorem facienda erat. in diem primum mensis Julii cujuslibet anni, auctoritate Nostra Apostolica tenore praesentium pro tuo arbitrio, et prudentia commutes, electioneque eorumdem officialium in dicto die Sancti Barnabae XI. mensis Junii usque adhuc peractam, in posterum die primo mensis Julii cujuslibet anni faciendam esse, dicta auctoritate statuas, et injungas.

Clausula subla-
ta, et de-
cretum irrita-
nt.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrariarum.

§. 5. Non obstantibus praedictis Alexandri praedecessoris litteris, ceterisque praemissis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non capituli, et canonicorum praedictorum, aliisque quibuscumque etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plenae, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XI. Februarii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri Anno nono.

DLXXV.

Revocantur litterae Urbani VIII. dierum XV. Febr. MDCXXXV, et XXV. Oct. MDCXXXVII super exemptione beneficiorum Ecclesiae Tarraconensis a jurisdictione Capituli, Canoniorum, et Vicarii capitalis dictae Ecclesiae sede Archiepiscopali Tarraconensi vacante.

Dat. die 18.
Febr. 1707.
Anno IX.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Alias pro parte tunc existentium confratrum confraternitatis Beatae Mariae Virginis Presbyterorum commensalium beneficiorum Metropolitanae Ecclesiae Tarraconensis rec. mem. Urbano VIII. praedecessori Nostro exposito, quod ipsi a congregatione negotiorum Episcoporum praeposito petierant exemptionem a jurisdictione capituli sede Archiepiscopali vacante, et stantibus litibus inter capitulum dictae Ecclesiae, et confratres praefatos ab eadem Congregatione obtinuerant, quod vicarius generalis capitalis, sede praedicta vacante, nominaret iudicem partibus non suspectum, qui durantiis litibus, omnes causas dictorum presbyterorum Confraternitatis, ejusque singularium personarum tam civiles, quam criminales activas, et passivas, sede hujusmodi vacante tantum, et litibus durantiis cognosceret; ac in eadem expositione subjuncto, quod propter frequentem ejusdem Ecclesiae vacationem, et propter lites non solum tunc temporis pendentes in auditorio Rotae, sed etiam alias forsitan in partibus excitandas, dicti confratres obtinere non poterant, pacem, quam, ut alacriori animo divinis inservire valerent, ipsi exoptabant, atque ideo exemptionem a dicto capitulo, et vicario sibi, et illorum particularibus personis concedi, ac eorum lites omnes civiles, criminales, et mixtas activas, et passivas per abbates monasteriorum Populeti, et sanctorum Crispieni in dioecesi Tarraconensi existentium cognosci memorati confratres plurimum desiderabant. Idem Urbanus praedecessor hujusmodi supplicationibus inclinat

Attentis peculiaribus circumstantiis Urbani VIII. beneficiorum hujusmodi, ab capituli, et vicarii capitalis jurisdictione exempti Sede Tarraconensi vacante.

capitulum, et canonicis praedictis ejusdem Ecclesiae Tarracensis inunxit, ut attentis litibus, et dissensionibus inter capitulum, et canonicos praedictos ex una, et praefatum confraternitatem ex altera, partibus ventibus, eisdem confratribus eorumque singulis personis iudicem non suspectum, sed confidentem, seu de partium consensu deputarent, qui quoties sedes ejusdem ecclesiae vacasset, durantibus controversiis, et litibus praedictis duntaxat, causas omnes confraternitatis praedictae, illiusque presbyterorum commensalium, et beneficiorum civiles, et criminales, meras, mixtas, activas, et passivas audiret, et prout juris fuisset, terminaret, ac interim confraternitas ipsa, ejusque confratres, et singulares personae ab omni moda obedientia, superioritate, jurisdictione, visitatione, auctoritate, et correctione praedicti capituli, canonicorum, eorumque vicarii capitularis exemptae, liberae, et immunes dicendae essent, ac existerent, et alias prout in ipsius Urbani praedecessoris desuper in simili forma brevis diei XV. Februarii MDCXXXV. expeditis literis, quarum tenorem pro plene, et sufficienter expresso, insertum haberi volumus uberius continetur.

§. 2. Postmodum vero cum in supranumeratis literis ejusdem Urbani praedecessoris iudex aliqui particularis deputatus, seu descriptus minime fuisset, qui causas inter praedictos confratres, et alios quoscunque, sede vacante, memorata Ecclesiae Tarracensis tunc existentes, seu exituras, cognosceret, dicti confratres confraternitatis Beatae Mariae presbyterorum commensalium, et beneficiorum ejusdem Ecclesiae metropolitanae Tarracensis denno eidem Urbano praedecessori supplicari fecerunt ut sibi de aliquo iudice ad effectum praefatum providere dignaretur, ipseque Urbanus Praedecessor hujusmodi precibus quoque inclinatus, de eorumdem Cardinalium congregationis negotiis Episcoporum praepositae consilio, mandavit, ut omnes, et singulae causae tam civiles, quam criminales, merae, et mixtae, activae, passivae inter ipsos confratres exponentes, ac praefatos capitulum, et canonicos, et alios quoscunque ortae, seu pro tempore oriturae,

sede dictae Ecclesiae Archiepiscopalis vacante, ab ordinario Illerdensi, et Barchinonensi, cum omni, et quacunque necessaria facultate, ab eodem Urbano praedecessore specialiter ad illarum, privative quoad alios, cognitionem delegatis, firmis tamen in reliquis manentibus suis literis praefatis, audiri, cognosci, et prout juris fuerit decidi, ac terminari debere, et alias latius prout in posterioribus ejusdem Urbani praedecessoris desuper in simili forma brevis diei XXV. Octobris MDCXXXVII. quarum pariter tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expresso insertum haberi volumus uberius continetur.

§. 3. Cum autem, sicut Nobis nuper exponi ferebant dilecti filii Capitulum, et Canonici praedictae Ecclesiae metropolitanae Tarracensis post adeo longaevis temporis cursum ex litibus, ac dissensionibus jamdudum ortis, atque ventibus inter dictos Capitulum, et Canonicos ex una, ac memoratos Confratres Confraternitatis Beatae Mariae presbyterorum commensalium beneficiorum dictae metropolitanae Ecclesiae, eorumque singulares personas ex altera partibus, aliae extinctae, aliae vero suspensae remanserint; et cum exemptio ejusdem confratribus, et confraternitati a jurisdictione Capituli, et Canonicorum praedictorum, eorumque Vicarii capitularis, ac deputatio tam Iudicis, quam ordinarii Illerden. et Barchionen. pro cognoscendis eorum causis, et controversiis, sede praedicta vacante, in memoratis literis ejusdem Urbani praedecessoris, attentis litibus, et dissensionibus hujusmodi concessa, et respective peracta fuerit. Nobis propterea Capitulum, et Canonici praedicti humiliter supplicari fecerunt, ut sublata tam exemptione hujusmodi confraternitati, et confratribus praedictis, eorumque singularibus personis, ut praefertur, attributa, quam etiam deputazione praefati iudicis, ac ordinarii Illerden., et Barchinonen. pro cognoscendis eorum litibus, sede vacante praedicta, in memoratis literis decreta, dictos confratres, et confraternitatem tempore vacationis hujusmodi omnimodae jurisdictioni, et subjectioni memorati capituli, et canonicorum, eorum-

At causis memoratis exemptionis capitulum Pontifici supplicavit, ut jurisdictioni capitulari eisdem beneficium humiliter iterum designaretur.

Idem Urbanus VIII. ipsam beneficiorum indultum ut, sede vacante, eorum causae cognosci possent ab ordinario Illerden., et Barchinonensi.

que vicarii capitularis subesse per Nos declarari, et sibi in praemissis providere de benignitate apostolica dignamur.

Pontificis
prævia ab-
solutio exem-
ptionis ab
Urbsano VIII,
indultus, ca-
pituli Tar-
raconensis
precibus be-
nigne an-
not

§. 4. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, audita super his relatione venerabilis fratris, Joannis Archiepiscopi Tarraconen., cui supplicem libellum nobis porrectum ut auditis interesse habentibus, animi sui sensum aperiret, remissimus, praedictas memorati Urbani praedecessoris literas die XV. Februarii MDCXXXV. et die xxx. Octobris MDCXXXVII., ut praefertur, expeditas, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo revocamus, tollimus, abrogamus, irritamus, abolemus, viribusque, et effectum penitus, ac omnino vacuumus, et revocatas, cassatas, sublatas, abrogatas, irritas, abolitas, annullatas, viribusque, et effectum vacuas esse, nec ulli prorsus suffragari posse, sed praefatos confratres, et confraternitatem beatae Mariae, ac presbyteros commensalem beneficiatos dictae metropolitanae ecclesiae Tarraconen. tempore vacationis ejus sedis archiepiscopalis omnimodae jurisdictioni, correctioni, visitationi, et subjectioni capituli, et canonicorum dictae metropolitanae ecclesiae, eorumque vicarii capitularis, juxta sacrorum canonum, praesertim concilii Tridentini, et Apostolicarum constitutionum dispositionem subesse debere in omnibus, et per omnia perinde ac si exemptio ab illorum jurisdictione, et praedicta deputatio iudicis, ac ordinariorum Illerden., et Barchinonen. nullatenus concessae fuissent, nec literae praedictae emanassent, auctoritate, et tenore praesentis statuimus, et ordinamus.

Clausula en-
blata, et de-
cretum irri-
tans.

§. 5. Decernentes, easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spe-

ctabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Iudices ordinariorum, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, et sedis praedictae nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiri, debere, ac irritum, et inane si secus super his, a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus praedicti Urbani praedecessoris literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit Ecclesiae, et capituli praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis, clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus; caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die decima octava Februarii millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

Derogatio
conferatur.

DLXXVI.

Quaeritur cum Mutinensi Duce, quod duo puellae Iudaeae, Ecclesiae a proprio parente oblatae, et Iudeus alter adultus ad Cathecumenorum domum migratus, Mutinensis magistratus jussu fuerint ad Iudeorum septa redacti.

Dat. die 21.
Febr. 1767.
Anno IX.

Dilecto filio nobili viro Francisco
Mutinensi Duci.

Clemens Papa XIII.

Dilecte fili nobilis vir salutem,
et Apostolicam benedictionem.

De hisce
parvulis
religiosis a
parente factis
sacramentum
initium, de
quo arbitra-
ria dixerunt
ad Judaeos
religiosos.

§. 1. Cum a van. fratre Joanne Maria Episcopo Regiensi, haud ita pridem acceperimus, Judaeum quemdam, cui nomen Elias Sonimus, considerato consilio certique animo, parvulus duos filios S. Matri nostrae Ecclesiae sponte sua obtulisse, superabundavimus gaudio, mensurae ad coelum sustulimus; gratias agentes Deo, quod acerbitatem quotidianae Nostrae sollicitudinis et carae afflictis fere ubique catholicae Ecclesiae rebus ea laetare consolatione voluisset: quamquam gaudium Nostrum itemdem stupore quodam intermittebat ex incomprehensibili Dei judicio: qui enim gratia parvulis puellis sacro regenerationis lavacro oblati porta Caeli quodam modo aperiebatur ejusdem gratiae fructum idem pater non potuit capere: qui Deo ab judaica illius superstitione ad Jesu Christi fidem vocanti, oblatum salmo restitit. Jussimus autem duos illos infantes a memorato Episcopo baptizari, cumque anxie illius literas expectaremus, quae Nobis afferrent, eos sacro ablatus lavacro ad christianam Ecclesiam fuisse jam aggregatos, inopinato ac plane horribili anatho sumus perculsi. Nobis eorum rescripit eadem ven. frater, se iaculo, ex improvisa parvulas illas, magistratum Mutinensem inssu, otheonemorum domo, occulto extractas, et ad judaeorum septa exportatas, perfridi parentis curae et custodias fuisse traditas.

Agit de Ju-
daeo adhibito
catholico
sacramentum
de
suis impo-
to, et de sa-
cramentis in
Judaeis
magistra-
tus episcopi.

§. 2. Quam indignitatem alia Judaeorum consequuta est, magistratum Mutinensem pariter adiutore, in Ecclesiam injuria. Quidam enim Judaeus ad catechumenorum aedes confugerat, quem hebraei omnino mentis impotem dicebant. Episcopus in ejus demostione, quam illi in opere praedicebant, cognitione et examine versabatur, diligenterque humorem excutiebat, serio de de nupretenda christiana Religione cogitaret. Ecce autem,

endem pariter inscio et incomperto Episcopo, magistratum Mutinensem ea nocte, quae noctem illam est proxime consequuta, cum memoratae duo parvulae infantes prope ab Ecclesiae sinu fuerint abreptae, Judaeum illum ad hebraeorum habitaculum reduci curavit.

Injuria in
facta. Ju-
daeo
religiosis de-
mstrat, et
Magistra-
tus
dum sciat
magistra-
tus.

§. 3. Quae iniquissima duo judicia, disceptantibus hinc christians Ecclesia, hinc judaica synagoga, qui a te, dilecte fili nobilis vir, existimasset esse profecto, atrocem praeclarae Religionis tuae et agitatae injuriam faceret, nobis quidem minime dubium est, te insciente Mutinensem magistratum tam nullam habuisse rationem Ecclesiae, tam studiosam fuisse judaicae perfidiae. Unius autem facti, de quo nemini unquam vel extant Religionis sensu praedito indignabunda satis suppeditare potest oratio, egregie tuae pietatis erit funditus, si fieri potest, vel ipsam de ere memoriam. Ad te confugimus, o te duos quibus Jesu Christi sanguine redemptas, et per sacrum regenerationis lavacrum eidem sanctae matri, cui dono dante fuerant, restitueras, quam maxime flagitamus. Qui tibi delectum facienti se exhiberet, et militice vallet nomen dare, illum si quis malitiose a se suscepto consilio retraheret, cogitet, velimus, unbillitas tua quam graviter ea de re jure quidem ac merito inaceretur. Ecclesiam pacine estimato, dilecte fili nobilis vir, jure indignae et conqueri, quod a suo sine animae illae fuerit avulsae, quas vel ultroque sui ipsarum deditione, vel oblatione legitimas suas propriasque jure censet, inquam per baptismatis sacramentum christianae militiae nomen daturus. At enim adulti illius Judaei cui mens integra non esset, improvidi censenda est et inconsiderata conversio: duarum fidem infantum oblationem inconsiderate factam inde quis recte judicaverit, quod pater patridie quam filius Ecclesiae obtulit, factum moluit, eamque oblationem infectam voluit. Ad hunc quidem modum in hac re disceptant Judaei, Judaeorumque fautores, quibus magistratus Mutinensis omnem habuit fidem, nec pro synagoga tanti esse christianam Ecclesiam estimavit, ut ejus animi rationes consuerit audiendas. Quo nihil injuriosius nihil absurdius flagitante animo Judai-

ca perfida christianos Judices Ecclesiam indicta causa de sua quasi possessione deturbasse. Oblupescite coeli super hoc, et portae ejus desolantur, verum de hujusmodi rebus solius est Ecclesiae judicare.

*Ecclesiae
procurator
est, judicare
tam de adul-
teris judicando
de postulo ubi
deus prout de
sacris dogma-
tibus placet ex-
emplis.*

§. 4. illa enim Judaeorum illam apud se diligentissime custodire debebat, ne cui frandi aut subversioni esset locus, ejusque voluntatem accuratissime explorare. Eas vero parvillas infantes a parente danti acceperat, ac propterea suas et proprias Ecclesia justissime possidebat, cum manus illud intra jus et fas minime ereptum oportuit. Satis enim aeternae sunt Ecclesiasticae leges, quae praescribunt quid facto opus sit talibus in rebus, et immensa pene proferri possunt exempla, quae probant parvulos infantes ab Judaeis parentibus Ecclesiae oblatos, ipsius laici potestatis auctoritate apud eandem Ecclesiam fuisse retentae, etiamsi parentes ad superstitionem judaicam remigrassent. Quae quidem exempli in longinquis regionibus nihil est apud conquirere, sed earum memoriam in ipsis ditionis tuae locis, neque altius quam ab aetate illustri parentis tui facile potest nobilitas tua repetere. Nam in eadem Regensi civitate anno 1735. Judaea quaedam mater fuit, quae plures habebat filios. In his erat filia adulta aetate, quam christianae Religiois revera cupida, ut a sancto proposito averteret nefaria mater, ac quoque ad Christi Ecclesiam aggregari velle simulavit. Cui simulationi majorem ut adstroeretur ad catholicum nostrum dominum commigravit, sexque alios Ecclesiae obtulit filios suos, partim periculosos partim adultos, quos apud patrem in Judaeorum septis reliquerat. Cum autem ecclesiae foeminae patefacta fuerit simulatio, parentibus frustra magno clamore suos reposcuntibus filios, praesentiatum fuit periculosos baptizandos, et qui adulti essent aetate, eorum esse animum explorandum; cum et ipsi christianam Religionem vellent amplecti.

*Materiens
tunc Religio-
nem accep-
tat, ut in
exemplis et-
iam reportat,
Ecclesiam il-
liam sup-
plicem ex-
cit.*

§. 5. Sed qui verus inest christianae Religionis amor, nihil est opus ecclesiasticis, quibus tenetur, leges commemorare, aut exempla adhibere, quibus tanquam stimulis excitetur. Summo in his rei hae tandem redit animae sanguine Christi redemptae; adspi-

rante divina gratia, domo dantur Ecclesiae, atque ita ex ore et faucibus inferni eripuntur. Eas in potestate Judaeorum deserere, perinde est ac eosdem aeternis paenae cruciatibus ad inferos deturbare. Una a nobilitate tua nos summo peregrinamus, atque de Religione tua ea est nobis opinio, ut de his impetrandis artam propemodum opem habeamus. Quod si postulata nostra (quod Deus prohibet) repudiaveris, cogitatio, quaestio, dilecte fili nobilis vir, illum aliquando futurum diem; cum Jesus Christus Dominus gloriae, Judex vivorum et mortuorum, ejus nominis super omnia principatum et potestatem, harum a te rationem animarum requiret quarum aeterna poena tibi imputabitur. Nos quidem cum de his nobilitatem tuam pro Apostolicis Nostro munere amovemus, animam nostram liberavimus. Ipse autem videtur apud aeternum iudicem, quam excusationem sis allaturus, sed a pietate tua, dilecte fili nobilis, vir, nihil Nobis ann pollicemur. Inter ea nobilitati tuae paterni animi nostri affectu Apostolicam benedictionem perassaster impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXI. Februarii MDCCCLXVII. Pontificatus nostri anno nono.

DI. XXVII.

Praeceptis missionum ordinis minorum S. Francisci in totius occidentalis inter Discretos Seminariorum missionum hujusmodi recensentur, eisque post primum Discretum locus assignatur.

*Dat. die 23.
Febr. 1767.
Anno IX.*

Clemens Papa XII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni praefecti missionum seminariorum ordinis minorum sancti Francisci, de observantia nunciatorum, in partibus Indiae occidentalis erectorum, quod licet ipsi tamquam deputati a venerabilibus fratribus Nostri S. R. E. Cardinalibus negotii Propagandae Fidei praepositi in dictis seminaris,

*Præfetti ho-
rum mis-
sionum an-
do domini
procurator
et per
dilectos co-
ordinatores
Apostolicos
ordinis.*

Atque missionibus quoad spiritualia omnimodam gerant praefecturam, nihilominus neque a fel. rec. Innocentio Papa XI. praedecessore Nostro in suis super statutis regimine, ac gubernio seminariorum huiusmodi in simili forma. brevis die VIII. Maji MDCLXXXII, et die XVIII. Junii MDCLXXXVI, ac die XVI. Octobris ejusdem anni expeditis literis, neque a constitutionibus generalibus ordinis huiusmodi Apostolica auctoritate confirmatis, eisdem exponentibus ullus assignatus fuit locus standi, ac incedendi, tam in eam, quo ipsi operam dant missionibus praedictis, quam quoties extra missiones huiusmodi moram faciunt.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, quam maxime conveniat munerì praefecturae huiusmodi, quod dicti exponentes, qui eisdem missionibus quoad spiritualia praesunt certum incedendi, et standi locum obtineant, tam in eadem munere durante, inter Discretos seminariorum huiusmodi numerentur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut tam in dictis missionibus, quam in seminariis huiusmodi ipsis locum sortendi, standi, ac praecedendi, assignare, eosque in numerum Discretorum, qui in quolibet seminario missionum huiusmodi sunt, referre, ac sibi in praemissis providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes speciebus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, de eorundem Cardinalium, qui ministrum generalem dicti ordinis prius audiendum esse censuerunt, consilio, dictos exponentes. eorumque in officio praefecturae missionum dictorum seminariorum successores inter Discretos seminariorum huiusmodi recensentes, esse, eosdemque praefectos in omnibus concessibus, congregationibus, aliisque actibus communibus secundum locum post primum Discretum eorumdem seminariorum obtinere

debere, ita ut primus tantum Discretus eos praecedere possit, Apostolica auctoritate tenore praesentium volumus, et mandamus, salva semper in praemissis auctoritate congregationis eorumdem Cardinalium.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari; sicut in praemissis per quoscumque Iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici Auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, ac ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit ordinis, et seminariorum huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permaueris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, et eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhibetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die vigesima

Petitione Pontificis directae, ut Praefectus huiusmodi praesentibus distinctum locum obtineant, et inter Discretos seminariorum numerentur.

Pontifex praedictus amant, speculante, quae leges inducit quae gaudere in ecclesiis honorisqueant.

Clausula adhibita, et derogatum irritum.

Derogatio contrariis.

Transumptum fidei.

tertio Februarii millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

DLXXVIII.

Idi. die 4.
Martii 1767.
Anno IX.

Viennensi Archiepiscopo respondet, qui Pontifici scripserat de Episcopo Diensi, qui persecutionem patiebat pro Congregatione canonicorum regularium S. Ruffi.

Venerabili fratri Guillelmo Archiepiscopo
Viennensi in Delfinatu.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater salutem.
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. De Episcopo Diensi vehementer ejus dolemus vicem. Sed Episcopia propositam esse vitam periculorum, sollicitudinum, et angorum plenam, fraternitas tua non ignorat. *• Nemo igitur moveatur in tribulationibus istis, ipsi enim scitis quod in hoc positi sumus •* nec recedendum ab officio custodiendi ab hoc seculo immaculatum dominum gregem, et res Deo sacras strenne tuendi. quantumvis nostris conatibus resistatur. *• Recognoscite eum, est Beatissimus Paulus, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ut non desisteret, omnis vestris deficiente •* Quod scribis triumphare Calvinistas, qui catholicum Episcopum propter zelum domus Dei exagitari videant, et divexari, usquequaque nunc maxime illi est regii prophetæ oratio: *• Posuisti nos in contradictionem vicinis nostris, et inimici subnaverunt nos, et non distedimus a te; vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus: Deus virtutum converte nos: ostende faciem tuam et salvi erimus •* Ea enim tempora nunc inciderunt, quibus non aliunde quam a sponso suo Jesu Christo sancta mater Ecclesia ejusque sacri ministri expectare possint consolationem. Ceterum de negotio illo, quo spectat epistola tua, venerabilis frater, non commitemus, ut Apostolicum officium nostrum deservisse videamur, atque rem illam usque adhuc sit pertractandam curavimus, ut qui-

cumque futurus sit exitus, omnes cognoscant, nihil nos a sacris Canonibus recessit. Et fraternitati tue intimo nostri cordis affectu Apostolicam benedictionem persamenter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die quarta Martii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

PLXXIX.

Cum Mutinensi Duca gratulatur, quod in Ecclesiae obsequium promptus sit binas Judaeas puellas, et Judaeum adultum eidem Ecclesiae reddere, a qua, laico magistratu jubente, fuerunt subtrahae.

Idi. die 11.
Martii 1767.
Anno IX.

De hac ipse materia vide epistolam, quam supra dedimus sub Num. DLXXVI.

Dilecto filio nobili viro Francisco
Duci Mutinae.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili nobilis vir salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Opinionem de te Nostram tua non, fessit Religio; et cum ad nobilitatem tuam proximas literas scriberemus, qui egregiam tuam voluntatem, et obsequentissimi filii devotum in S. Matrem Ecclesiam animum tuum abunde novimus, pro certo habebamus, ubi primum eas literas accepisses, te incunctanter de gravissimo illo scandalo amovendi cogitaturum. Itaque lectis literis tuis, noli quaerere, dilecte fili nobilis vir, quanto triumphavimus gaudio, cum pietatem tuam ejusmodi esse recognovimus, qualem semper fuisse et esse recte judicavimus. Vidimus quae tua sit satisfaciendi Ecclesiae studiosa voluntas, et de tua ipsius aeterna salute quam sollicita cura; qui ut in hac re securo incedas gradu, a Nobis ipsis te monitum velis, quid tibi faciendum censeamus.

Mutinensis
Ducem laudat
quia non
esset illius Re-
ligione.

§. 2. Itaque magistratui Mutinensem jubet oportet, duas illas parvulas et adultum illum Judaeum sine ulla mora ad cathedra-

Constituta ad-
dem praeiudicium
quia laici
solgare Ma-
gistratus per-
ut.

illius per sacrum regenerationis lavacrum christianae aggregentur Ecclesiae, illum autem, ut per 40. dies ven. frater Regensis Episcopus ejus animum diligenter exploret, et aequidem hominem comperiat cupidum esse christianae religionis et disciplinae, salutari baptismo illum abluit, sin minus, ad Judaeorum septa jubeat reduci. Ad hoc praescriptum Ecclesiae abunde nobilitas tua satisfaciet, omnemque tibi eximes scrupulum, qui in a posterum male habent; quod quidem maxime tibi est providendum: nam in hac re, quoniam sane gravissima est, quidquid reliquum tibi erit scrupuli, nimio acris quam existimaveris animum tutum adsidue fodiet. Ceterum, dilecte filii nobilis vir, videto, quoniam sumus, ne te absente magistratus secularis tales res judicandas suscipiat, de quibus ad Ecclesiam unice spectat iudicium. Nunc autem quod sanctissimis Ecclesiarum legibus tam prompto peras animo, dici vix potest, id tibi tantopere gratulemur; et nobilitati tuae Deum precamur ut maxima sit propitius, hisque omnibus, quae optas, divinae gratiae suae numine obsecundet; tibi, dilecte filii nobilis vir, quem in Nostrae caritatis gremio sine Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Pontificatus die undecima Martii MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DLXXX.

Die, die 14.
Martii 1747.
Aetate IX.

Hispaniarum Regnis indulgetur, ut quovis die sabbati non impedita, nonnullis tantum temporis exceptis, recitari possit officium, et celebrari missa propria de immaculata Conceptione B. M. V.

Magnam Dei Genitricem sub immaculatae suae conceptionis mysterio in principatum antequam deus Patronum ditionum omnium Hispaniarum, et Indiarum confirmatum fuisse ab hoc Pontifice constitutione sua anni 1760. Nov. 8. retulimus in hac continuatione sub num. CLXVII. pag. 419. Hanc confirmationem Pontifex Hispaniarum Regi nuntiavit per apostolicam anni ejusdem De-

cembre. 23. legendam loco citato sub num. CLXXII. pag. 425. officium proprium, et missam diei festi, et octavae immaculatae Conceptionis magnae matris Virginis ad universas ditiones Hispanicas, et Indicas extendit Pontifex idem constit. anni 1761. Jan. 17. retulit sub num. CLXXX. pag. 437.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Commissi Nobis divinitus sacrosancti apostolatus officium salubriter exequi, adjuvante Domino, satagentes plii christifidelium, et praesertim personarum in sublimitate positarum, magnoque virtutum fulgore praestantium votis ad augendam gloriosissimam Virginis Dei genitricis Mariae, cujus conceptio, quae gaudium annuntiavit universo mundo, venerationem, et cultum laudabili studio tendentibus favorabilem assensum, paternae benignitate libenter praebemus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, ejusdemque Beatae Mariae Virginis honorem, christianique populi devotionem salubriter in Domino expedire arbitramur.

§. 2. Cum itaque, sicut pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici nuper expositum fuit, Ipse Karolus rex pro eximio ergo eandem beatam Mariam Virginem devotione officium proprium immaculatae Conceptionis beatae Mariae Virginis Patronae principalis, omnium dominiorum dicto Karolo regi subjectorum, singulis sabbatis festo duplici, aut semiduplici non impeditis recitari, et missam celebrari posse plurimum desideret.

§. 3. Nos pium, et religiosum ipsius Karoli regis animum in Domino commendantes, supplicationibus ejus nomine propter hoc humiliter porrectis inclinati, ut in posterum singulis sabbatis festo duplici, vel semiduplici non impeditis officium proprium immaculatae Conceptionis beatae Mariae Virginis Patronae principalis omnium dominiorum eidem Karolo regi subjectorum ab omnibus, et singulis utriusque sexus christifidelibus,

Procurator.

Preces a rethoribus Regis porrectas pro officio, et missa propria B. M. V. de Conceptione.

Pontifex porrectis notat.

qui in iisdem dominiis ad bonas canonicas tenentur sub ritu semiduplici, exceptis tamen temporibus adventus, quadragesimae, quatuor temporum, vigiliarum etiam sine jehunio, ac illis sabbatis, in quibus secundum cubricas sit reponendum officium Dominicae aut de festo duplici, vel semiduplici translato recitari, et missa itidem propria respective celebrari possit, et valeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus.

*Derogatio
contra-
re-
p-
m, et trans-
missio-
fidei.*

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatorie die decima quarta Martii MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DLXXXI.

*Die 14.
Martii 1767.
Anno IX.*

Ut in litanis Lauretanis superaddi possit versiculum: Mater immaculata, indulget pro universis Hispaniis Regnis.

Clementis PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

*Laus et
honor Regis
et reginae.*

§. 1. Eximia pietas in Deum, et erga gloriosissimam virginem Dei genitricem Mariam devota, et regiarum virtutum decora, cum praeclearis in Ecclesiam Dei meritis, singulaeque in nos, et Apostolicam sedem fide conjuncta, quibus carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum multipliciter insignivit Altissimus, paternam Nostram in eum caritatem adducunt, ut pia omnia ejus vota, quae ad firmandam ejusdem hostiissimae, atque augustissimae virginis roeli Reginae devotionem pertinent, libentissime exaudiamus.

§. 2. Cum itaque nuper ad ipsius Karoli regis enixas preces officium proprium immaculatae conceptionis beatae Mariae virginis Patronae principalis omnium dominorum eidem Karolo regi subjectorum ab iis, qui ibidem ad bonas canonicas tenentur sub ritu semiduplici singulis sabbatis, festo duplici, vel semiduplici non impeditis recitari, vel missam celebrari posse per alias Nostreas in simili forma haec desuper expeditas litteras, sub certis modo, et forma tunc expressis concesserimus, et indulserimus; pro parte itidem dicti Karoli regis Nobis expositum fuit, quod ipse pro sua erga eandem beatam Mariam virginem immaculatam veneratione in litanis Lauretanis nuncupatis in suis Regnis recitandis post versiculum Mater inlustrata, attentionem Mater immaculata superaddendum esse summo opere desiderat.

*Propter
rectam pro
perandam
in litanis
Lauretanis
recitandam
versiculum
quae in lita-*

§. 3. Nos piis, et enixis ipsius Karoli regis votis paternae caritatis studio annuere cupientes, illiusque pietatem, et devotionem plurimum in Domino commendantes, supplicationibus ejusdem Karoli regis nomine nobis super hoc humiliter porrectis, benigne inclinatis, auditis prius dilecto filio Nostro Josepho Maria S. R. E. presbytero Cardinali Feroni nuncupato, sacrorum rituum congregationis Praefecto, ac dilectis filiis magistris Vincentio Macedonin ejusdem congregationis secretario, et Karolo Alexio Panni fidei promotore, facultatem in ejusdem Karoli regis regnis, et dominis, in quibus beata Maria virgo sub immaculatae conceptionis mysterio uti Patrona principalis peculiari devotione colitur, addendi in litanis beatae Virginis, nuncupatis Lauretanis, tam publice, quam private recitandis post versiculum, Mater inlustrata, alterum scilicet, Mater immaculata, attentis peculiaribus circumstantiis, et dummodo in illis tam privatim, quam publice recitandis aliud non obtenta speciali facultate a Sede praedicta, minime addatur, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus.

*Postea per
alios nuncu-
pato pecu-
liaribus legem-*

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non decreto sul. rve. Clementis Papae VIII. praedecessoris Nostri die VI. Septembris anni MDCL.

*Derogatio
contra-
re-
p-
m, et trans-
missio-
fidei.*

edito, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut eorundem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIV. Martii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DLXXXII.

Statuta congregationis Bursfeldensis ordinis S. Benedicti in Germania confirmantur, nec non literæ Apostolicæ, quæ dictæ congregationis privilegia fuere concessa.

Constitutio Clementis XI. diei 12. Februarii 1718. quæ privilegia, exemptionia, et gratiæ huic congregationi indultæ fuere, et de qua in præsentii sermo est non reperitur impressa in Bullario Mainardi.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Ineserutabili divinæ bonitatis, atque sapientiæ providentiæ in Apostolicæ dignitatis fastigio constituti illa, quæ a Romanis Pontificibus prædecessoribus Nostri in favorem religiosorum virorum altissimi obsequiis sub suavi monasticæ vitæ jugo inaugurati, fidei dispensatione, prudentique liberalitate emanarunt, ut firma semper, atque stabilia persistant Apostolici muniminis Nostri patrocinio, cum id a Nobis petitur, libenter roboramus.

§. 2. Dndum siquidem fel. rec. Clementis Papæ prædecessor Noster nonnulla privilegia Apostolica, et exemptiones a diversis Romanis Pontificibus itidem prædecessoribus Nostri congregationi Bursfeldensi ordinis sancti Benedicti in Germania concessa, nec non quedam decreta, ordinationes, et capitula a præside, aliisque officialibus, et superioribus dictæ congregationis pro felici, prospere

et roque eorum instituti regimine, et gubernio, conservandaque, et firmis in ipso stabilitenda regulari disciplina, ac observantia edita, per suas in simili forma brevès die XII. Februarii MDCCXVIII. expeditas literas, quarum tenorem præsentium pro expresso haberi volumus plenius continetur, sub certis modo, et forma tunc expressis, confirmavit, et approbavit.

§. 3. Cum autem sicut Nobis nuper exposuissent dilecti filii, moderni præsides, alique officiales, et superiores memoratæ congregationis Bursfeldensis dicti ordinis sancti Benedicti in Germania, firmiora sint ea, quæ frequentiori sedis Apostolicæ præsidio roborantur, ideoque privilegia, exemptiones, nec non decreta, ordinationes, et capitula hujusmodi una cum prædictis literis Apostolicæ confirmationis Nostriæ patrocinio communi summopere desiderent.

§. 4. Nus ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latas, si quæ forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinatis, privilegia, exemptiones, decreta, ordinationes, et capitula prædicta, dummodo sint in uso, ac licita, et honesta, nec revocata, aut sub aliqua revocatione comprehensa existant, sacrisque canonibus, et præsertim concilii Tridentini decretis, constitutionibusque Apostolicis, aut eorum regularibus institutis, per sedem Apostolicam confirmatis non adversentur, ac memoratas literas ejusdem Clementis prædecessoris Apostolicæ auctoritate tenores præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus.

§. 5. Derogantes easdem præsentibus literas, ac decreta, ordinationes, et capitula hujusmodi semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quancumque

Præcedentium privilegiorum confirmationem Superiorum dictæ Congregationis exposuit.

Pontifex prædictus auscultavit, et petitiis confirmationis concessit.

Concilio suscipi, et decretis iterum.

Hic die 18. Martii 1767. Anno IX.

Protenus.

Narrantur privilegia prædecessor concecisse huic Congregationi a Romanis Pontificibus.

que spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
causarum
fuerit.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit, congregationis, et ordinis huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac eum quibusvis etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis deeretis in genere in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die decima octava Martii MDCLXVII. Pontificalus Nostri anno IX.

DLXXXIII.

Die, die 24.
Martii 1787.
Ann. IX.

Asyli privilegio privantur quicumque furta commiserint in valetudinario S. Jacobi de Augustis, incurabili nuncupato, de Urbe.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Petitio Pontificis directae pro absolutio-
ne privilegii
Asyli contra
fures in hoc
Valetudinario
fuit.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii custodes, et depositi archihospitalis S. Jacobi in Augusta, incurabili nuncupati, huius Nostrae civitatis urbis, quod admodum frequentia sint furta, quae in eodem archihospitali committuntur, et quae segrotantium quietem, illisque inservientium tranquillita-

tem turbant, damnumque afferunt ipsais, et eidem archihospitali. Cum autem eadem expositio subiungebat, ut plurimum fures propter loci immunitatem coerceri, et puniri, resque sublatas recuperari minime possint, indeque eveniat, ut furta in dies augeantur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

Pontifex pro-
hibet amitti,
et asylum pro-
hibere sub-
lit.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi valentes, earumque singulas personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quocumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratis absolventes, et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, dictum archihospitali Sancti Jacobi in Augusta, incurabili, pro furis in valetudinario patris, tam pecuniarum, quam aliarum rerum illius usui destinatarum, aut ad inser-vientes, infirmosque pertinentes nemini post-hac ad asylum immunitatem suffragari posse, auctoritate Apostolica tenore praesentium constituimus, decernimus, et declaramus.

Clausula ab-
soluta, et de-
cretum am-
tense.

§. 3. Decernentes easdem praesentes lites semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore easque plenarias, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, quae Nostris praesentibus literis adversantur, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut sanctio huiusmodi in lapide inscripta, primo dicti archihospitalis aditu ad perpetuum memoriam apponatur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris

Derogatio
auctorita-
tis.

die XXIV. Martii MDCCCLXVII. Pontificatus
Nostri anno nono.

DLXXXIV.

Cardinalibus, in consistorio secreto con-
natis die 6. Aprilis 1767, significat electionem
Patriarchae Antiocheni, Maronitarum
ab Episcopis illius nationis factam, quam
Pontifex confirmat.

*Plura, quae de Antiocheno Patriarcha agunt
nationis Graeco-Melchitarum relata a No-
bis sunt, in hac continuatione sub nup.
CLVII. pag. 384. n. CLVIII pag. 386. et
num. CCLXXXIII. pag. 637. quas consu-
lenda ad opportunitatem sunt, cum notis
ibidem appostitis.*

Clemens PP. XIII.

Venerabiles fratres.

*Ecclesiam an-
tuecham
meritis com-
memoratur,
et de super-
riori Patriar-
chae electio-
ne rite facta
agitur.*

§. 1. Trissem band ita pridem accepimus
innuicium, do. mo. Tobiam Petrum Gazenium
Patriarcham Maronitarum mortalis vitae suae
cursum explevisse. Sed eam sane gravem ja-
cturam abunde satis reparasse arbitramur
ejus nationis Episcopos, qui summa animo-
rum consensione ven. fratri Josepho Ste-
phano Archiepiscopo Berytensi patriarchalem
honorem detulerunt. In qua electione appa-
ret piissimos antefites spectavisse Dei hono-
rem et gloriam, et illius Ecclesiae utilitatem,
qui catholicae Fidei zelo flagrantem virum,
christianaeque studiosissimum disciplinae,
tum eximia doctrina, et spectatissima pru-
dentia praeditum ad excelsum illius dignita-
tis locum susceperunt. Deo igitur gratulamur,
qui nationem illam catholicae Fidei constan-
tia, et praecleara in hanc Apostolicam sedem
fidelitate et obedientia inclitavit adeoque prae-
decessoribus Nostri eximie dilectam, nobis-
que egregie curam praecipuo quodam amore
videtur respicere, qui ejus custodiam tam bo-
nuni pastorem praefecerit. Ipsa autem Ven.
frater patriarchalem dignitatem adeptus, cae-
terique omnes Episcopi procuratorem suum
ad Nos miserunt, dilectum filium religiosum

virum Joannem Dominicum e familia min. ob-
servantium de terra Sancta, ut ejus nomine
debitam nobis et huic S. Sedi obedientiam
profiteatur. Literas autem idem procurator ad
eodem Ven. fratre in Patriarcham electo, et ab
eisdem pariter Episcopis ad Nos attulit, omni-
bus obsequii et reverentiae notis distinctas;
quibus literis a Nobis enixe rogant, ut eam
electionem Apostolica auctoritate Nostra con-
firmamus, et a Berytensi sede, memoratum
Josephum Stephanum ad patriarchalem Antio-
chenam transferamus. Hujus electionis acta
religiosus vir, quem diximus, electi procurator
congregationi VV. FF. Nostrorum, qui
rebus propagandae fidei praesent exhibuit.
In ea congregatione diligenti examine acta hujus
electionis fuerint excussa, et eorumdem
VV. FF. Nostrorum judicio nihil abest, qui
minus valida et legitima electio illa censi
debeat. Itaque de confirmatione hujus electio-
nis, quam electi procurator Episcoporum et
cleri nationis Maronitarum nomine a nobis
postulat.

Quid Vobis videtur?

§. 2. Auctoritate omnipotentis Dei, San-
ctissimorum Apostolorum Petri et Pauli, ac
Nostra admittimus postulationem a praefatis
Episcopis et clero nationis Maronitarum de
more factam, de persona praedicti Josephi
Stephani, ipsamque absolvimus a vinculo,
quo tenetur Ecclesiae Berytensis, et transfe-
rimus ad patriarchalem Ecclesiam Antioche-
nam nationis Maronitarum, praescientes enim
in Patriarcham et pastorem, juxta decretum
congregationis de propaganda Fide, cum de-
creto, quod fidei professionem orientalibus
praescriptam emittere, et juramentum fide-
litatis praestare, illamque sic emissam ad
Urbem infra praefixum tempus transmittere
omnino teneatur;

*Pontifex bery-
tensis Patriar-
chae electio-
nem confir-
mat.*

In Nomine Patris † et Filii †
et Spiritus † Sancti. Amen.

*Cum Patriarchas procurator gratias agisset
Pontifici pro accepto pallio, Pontifex illi
respondit, ut sequitur.*

Electi novi
Patriarchae
Procuratori,
gratias huius
fidici agens,
pro balata
confessione
ae, respon-
det.

§. 3. Gratum acceptumque habemus de-
votum erga Nos officium hoc tuum, quo Ven.
fratris Josephi Petri Patriarchae Antiocheni
nomine gratias nobis agis pro eo quod illius
electionem confirmavimus, eique pallii hono-
rem concessimus. De illius pietate et in Ro-
manam Ecclesiam devotione et fide omnia spe-
ramus, quae illius verbis modo pollicebare;
et Antiochenam ecclesiam ob ejus in hanc S.
Sedem perpetuum obsequium Nobis aequae ac
praedecessoribus Nostris carissimam egregio
viro, et eximii virtutibus praedicto commis-
sam esse summopere gaudemus; eique etiam
num gratulamur, quos ex amantissimi pasto-
ris sapientia, cura et vigilantia fructus, Deo
adjuvante, capiet uberissimos.

DLXXXV.

Dat. die 14
Apr. 1767.
Anno IX.

Cum magni Ducis Etruriae confessario con-
queritur de puella, Judeis parentibus nata,
deinde baptizata, et a seculari potestate
Florentinae parentibus reddita.

De casu huius similit habemus epistolae hujus
Pontificis, relatas hoc eodem Tom. sub
Num. DLXXVI. et DLXXIX. pag. 1136.
et 1140.

Dilecto filio Josepho Summating Soc. Jesu
Pbro. magni Etruriae sibi-subjectae Ducis
confessario.

Clementis PP. XIII.

Dilecte fili saltem,
et Apostolicam benedictionem.

Narrat quo-
modo puella,
a Judeis or-
ta parenti-
bus, fuerit
sacro fonte
abluta, et de-
inde parenti-
bus reddita.

§. 1. De puella ista Judaica orta parenti-
bus, quae Pisis cum ante hos fere tres annos
gravissimo correpta morbo versaretur in vi-
tae periculo, a christiana femina ejus nutri-
ce sacro baptismate Ecclesiae Christi fuit ad-
gregata, deinde a mortis limine restituta,
dilectissimi in Christo filii Nostri magni Du-
cis jussu patri reddita, in judaeorum septis
ab eo tempore commoratur, nostrum remor-
det animum grayis et assidua cura. Nosti, di-
lecte fili, nostro Nos non defuisse hunc Apo-

stolico officio, et sedulo curasse, ut optimo
principi plures rationes esponerentur, quam-
obrem nefas existimentum eamdem puellam
cum summo Christi nominis dedecore et pro-
bro inter judaeos degere, eamque condi-
tionem esse plane absurdam, ut cum ad de-
cimum tertium aetatis annum adoleverit, in
hebraeorum contubernio educata et judaica
superstitionibus probe imbuta libere profite-
ri scilicet queat ex christiana et judaica, quam
nam denique religionem probe amplecti.
Pietatem religionemque principis per ven.
frat. Archiepiscopum Sidensem Nuncium No-
strum inani querimonia imploravimus. Vene-
rahilium quoque fratrum Archiepiscoporum
Florentini et Pisani zelum ad hanc rem adhi-
buimus, quorum pii conatus nihil a magno
Duce consequi potuerunt. Tua etiam opera,
dilecte fili, ut probe nosti, frustra nisi sumus;
ac per hos annos, qui ab eo tempore deflexe-
runt, ea res nimio validius, quam possimus
exequi verbis, Nostram de aeterna illius puel-
lae curam sollicitavit.

§. 2. Nunc vero sic, ut nunquam acris
animo urimus, cum ex imitatione pernicio-
sissimi exempli, fuerint qui Ecclesiae eam-
dem fere injuriam inferre sunt ausi, ut Apo-
stolicum officium Nostrum deserere putare-
mus, si diutius taceremus, et in talibus re-
bus, hunc morem induci aequo animo pate-
remur, quo deterioris conditionis esse chris-
tiana videatur Ecclesia prae judaica synagoga.
Nuper enim simile quid accidit in civitate Re-
giensi, ubi jussu magistratus Mutinensis duo
parvulae infantes, quas judaeus pater chris-
tianae Ecclesiae abduerat, a catechumeno-
rum domo ad judaeorum habitacula deductae
fuerant; quamquam in hac re characteris bap-
tismale impressi nulla fuerat profanatio;
neque enim sacro regenerationis lavacro ablu-
tae fuerant. Nos ad dilectum filium nobilem
virum Franciscum Mutinae Ducem magna cum
fiducia confugimus, satis perspectum requi-
rentes pietatem ejus et religionem, et ab eo
statim impetravimus; ut parvulae illae ad ca-
techumenorum domum reducerentur. Vides,
dilecte fili, quae sit virtus exempli. Utinam,
ut Regii, de eo quod Pisis factum est, secu-
laris magistratus sumpsit imitationem, ita di-

Commeno-
rat exem-
plum aliud
huc simi-
limum in de-
tione Duci
Mutinensi,
de quo que-
rels extolle-
ret.

lectissimus in Christo filius noster magnus
Ecclesiae sibi subjectae Dux Petrus Leopoldus,
de Mutinensis Ducis religione, et in S. Eccle-
sia reverentia capere velit exemplum.

Historiogra-
phus Dux
ecclesiarum
suum, et il-
lus religio-
nem in sub-
jectis mate-
ria excuset.

§. 3. Tu vero, dilecte fili, hac toto pecto-
re incumbas oportet, ut magnas Dux sibi
denique persuadeat, tamdiu ejus animam de
aeterna salute periclitari, quinidni illius puel-
lae animi apud Judaeos in summo versatur
periculo subversionis. Hunc a te operam, tum
praecipue flagitat ministerium, qui piissimum
principem et egregia religione summopere
praeditum in via Domini ducendum dirigenti-
busque suscepisti: Quod si forte (quod Deus
prohibent) te nimio gesseris mollius, quam
rei gravitas postulat, aut ille in eo, quod fe-
cerit sit obstinatio, vide te quaesumus, quid
respondendum habebis reddituri rationem,
ei qui paratus est judicare vivos et mortuos,
cum de manu tua animam principis, de ma-
nu principis animam puellae requirit. Quod
ad Nos attinet In Domino confidimus. Nns co-
hortando, monendo, obsecrando apostolatus
Nostri partes explevisse, et animam Nostram
liberasse. Verum in his, quae ad sublimem
Ecclesiae divinumque pertinent potestatem,
et quae praesertim ad aeternam animarum sa-
lutem spectant, non sinit omni spe Nns desti-
tuto egregii principis in religionem devotissi-
mus animus; imo vero non dubitamus, quin
consiliis monitisque tuis permotus, S. Matris
Ecclesiae largibus et institutis sit denique ob-
temperaturus. Tibique, dilecte fili, apostoli-
cam benedictionem peramante impertimur.
Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub
anno Obsecratoris die decima quarta Aprilis
1767. Pontificatus Nostri anno nono.

*Essent hic referendae litterae in forma Brevis,
quas sub die 10. Aprilis hujus anni Clemens XIII.
perceperat Hispaniarum Regi catholico, ne sinneret
e suis Regibus fecerit expelli; quum vero datum
nobis non fuerit eorum Autographa in Archivis
Vaticanis advenire ubi fortasse praeteritorum
temporum injuria vel deperditae, vel commixtae
fuerit hinc eadem praeterire cogitur, in supple-
mento post haec Pontificatus auctoritate si datum
deinde erit illas invenire. Qui tamen litteras hanc
cognoscere vel consulere cupiat obeat continuato-
rum Ecclesiasticarum Historiae Barbastelli Tom.
XXXIII. pag. 194. edit. Venetiae anni 1831 ubi in*

*italicum sermonem conversos relosae saoti; prout
etiam calculos adnotationes in vita hujus Pontificis
edita Venetiis anno 1769. ex Typographia Ferro-
raria pag. 64. et tandem quomplures rerum Hispano-
rum scriptores.*

DLXXXVI.

Poloniae Regem illustrem per has litteras ve-
beremur hortatur, ut conatibus dissiden-
tium fortiter obstat.

Dat. die 18.
Apr. 1767.
Ann. IX.

Carissimo in Christo filio Nostro
Stanslao Augusto Poloniae
Regi Illustri.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo fili Noster
salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ubi primam regiam majestatem tuam
Polonicum Regnum adeptum esse intellexi-
mus, quantopere tibi tuisque studuerimus
rebus, arbitramur abonde satis tibi perspet-
tum. Et Nobis quidem ab eo tempore tu
dignitas eam fult majorem in modum et am-
plitudo: te enim existimavimus catholicae
Religionis futurum honori et ornameto. Nec
nostra Nos fefellit opinio. Nam in novissimis
comitiis ipse aequae ac inelucta ista Natio locu-
lentissimis comprobatis Indiella egregium
vestrum erga catholicam Ecclesiam studium,
firmissimamque in vera Religione constan-
tiam. Et in ea quidem re, vestra omnis ngendi
ratio apud omnes, quotquot sunt catholici
nominis maximam vobis peperit gloriam, et
incredibili Noſ gaudio complevit.

Polonici Re-
gis, inno-
que Dux
landes.

§. 2. Vera omnes ejecit ex animo Nostrum
laetitia, quam rei catholicae apud vos audi-
vimus parari perniciem, et nova nos terrent,
quae vobis cogitantur pericula ad perturban-
dam florentissimi Regni, Nobisque carissimi,
tranquillitatem. Quamobrem ad misericordiarum
patrem et totius consolationis Deum con-
fugimus, cumque in humilitate cordis nostri
vivissimis precibus oramus et obtestamur, ne
patiantur venire gentes in haereditatem suam,
ejusque sanctum templum pollueri. Dissiden-

De dissiden-
tibus in Re-
ligione, et
Republique
detrimento
sermone
habet, co-
rumpit ex-
plicat an-
dolum.

tes enim patris sanctissimasque leges refingere, et cum vestrae reipublicae statui ipsam conantur evertere Religionem; sibi que potentissimorum Principum adscito patrocinio id maxime student, ut ex vera Religione, quam Dei beneficio tam sancte colitis, detrimento privata sibi commoda et utilitates quaerant, nihil videntes privatarum rerum suarum studio ipsam matrem suam rempublicam proderet, eamque funditus evertere. Et certe, si (quod Deus longissime prohibeat) consilia sua aliquando perficiant, omnia isthic videbimus plena odiorum et discordiarum, ut non amplius stare reipublica, nec nisi ejus eversionem expectare jubeat divina illa Christi Domini vox. *Omne Regnum in se divisum desolabitur.*

Hinc Regem hortatur ad hoc, ut firmiter dissidentium consensum coarctet.

§. 3. Tu tamen, carissime in Christo fili Noster, quae tua est egregia religio singularisque sapientia, fallacibus dissidentium rationibus, quas videri volunt ex communi petere utilitate, numquam patiere te decipi. Esto enim ut ex nationibus exteris a catholica religione alienis adventitii homines, tibi subditorum numerum aliquantulum augeant, atque etiam plura commoda Regno allaturi prima fronte videantur; quantulae istae sunt utilitates, cum homines ejusmodi, sumptis aliquando viribus, et nimis potentiores facti, tranquillitatem reipublicae perturbaverint: Nos quidem minime existimamus, eos Principes, qui dissidentibus favent, daturos nunquam operam, ut emissa concordia, reipublica vestra denique concidat. Id suspicari Nos vetat eorum sapientia et justitiae amor et animi magnitudo: et enim probe sciunt non in eo positam esse suam gloriam ut innoxiiis gentibus leges imponant, sed illud sibi esse maxime laudi, si eorum opera in singulis quibusque nationibus sua cuique publica tranquillitas constet, atque securitas, leges vigeant aditiosi homines et novandarum rerum cupidi coercentur. Et quemadmodum vestra reipublica finitimorum Regum jura ne cogitatione quidem aulet infringere, ita numquam egregii Principes patient vestrae reipublicae jura ab ipsis ejusdem reipublicae civibus laefactari, atque perumpi.

§. 4. Sed haec tibi, carissime in Christo fili noster, ut temporalium rerum custodi et gubernatori consideranda relinquimus. Quod unice ad Nos attinet, illud est ut Jesus Christi Domini nostri verba illa in tui memoriam redigamus. *quid prodest homini si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur?* Teque sedulo moneamus, quidquid catholica Religio ex animi tui, sen potius ministrorum tuorum mollitudine acceperit detrimenti, id omne aeternum iudicem vobis imputaturum, vosque, non vestrae modo, sed omnium istius gentis animarum rationem illi esse redditurus, cum eorum sanguinem de vestra requiret manu. Sed quae adhuc regia majestas tua et inclita Polonorum orthodoxa natio elidistis catholicae Religionis defendendae constantissimi animi, exempla, cohortationem hanc nostram longius progredi vetant, eamque si paullo validius urgeremus, vehementer vereremur, ne tibi tuncque religioni injuriam facere videremur. Fortasse, quod aiebat Moyses Israelitis. *tentat vos Dominus, ut palam fiat, an diligatis eum, an non in toto corde et in tota anima vestra. Dominum Deum sequimini et ipsum time, et mandata illius custodite, et audite vocem ejus: ipsi servietis et ipsi adhaerebitis.* Itaque, carissime in Christo fili Noster, ponit in Deo nostro spem tuam: *qui de tantis periculis nos eripuit et eripit, in quem, speramus quoniam et adhuc eripiet.* neque enim abbreviata est manus Domini, et omnipotentis, quin omnia quaecumque voluerit, faciat. Atque ille quidem, cujus voluntatae inclitae istius gentis regendae tibi delatum est munus, cum et facultatem tibi itidem dabat, ut eam bene sapienterque regere, et acceptam a gloriosissimis praedecessoribus tuis haereditatem servare feliciter queas. Et regiae majestati tuae, quam in nostrae caritatis gerimus sinu, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die decima octava Aprilis MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

Quam stricteam redditorum sit rationem pro saeculis subditorum hanc illustri Regi pastoralis sollicitudine investigat.

DLXXXVII.

Dat. die 18.
Apr. 1767.
Anno IX.

De eodem argumento agit cum Gnesnensi Archiepiscopo, cujus zelum contra dissidentium conatus provocat.

Venerabili Fratri Stanislaw
Archiepiscopo Gnesnensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Episcopos
delere con-
junctis viri-
tibus eum Ro-
mano Ponti-
ficis domi-
ce vires cu-
todiam ha-
bere.

§. 1. Cum catholicae Fidei videamus in die multiplicari pericula, attentiores usque nos facit instantia Nostra, quotidiana et sollicitudo omnium ecclesiarum, ne in vinea Domini ab inimico homine superseminentur zizania, quibus electa frumenti grana opprimantur. Itaque ut bonus pater familias, et prudens ad universae Ecclesiae custodiam vigilantes. Nostri esse muneris arbitramur VV. fratres Episcopos identidem appellare, ut de iis quae sibi quisque eorum opus esse existimet artiores nos faciant, quo collatis opibus et consiliis zizania radicitus evellamus, quae terram impediunt, quo minus temporibus suis fructum centuplum ferat.

Magna co-
solationi
Pontificis a-
nuo fere
posterora
Polonici re-
gii comitis,
quibus Reli-
giosis homo
consultum
fuit.

§. 2. Quantam consolationem Nobis attulerit exitus comitorum, quae novissime habuit carissima Nostra Polonorum respublica, nemini iudicamus esse perspectum magis, quam VV. Fratribus Episcopis, qui erga suum quisque gregem charitate flagrantēs, sentiunt quantaque sit in oves sibi commissas, vis pastoralis amoris et magnitudo. Quod enim fuit nostri animi gaudium, cum accepissemus tanta animorum consensione, tanta firmitudine atque constantia, omnes incolitae nationis ordines ad catholicam Religionem in isto regno constabiliendam certatim omnia studia sua contulisse. Vidimus in ea re magna cum animi nostri laetitia, quanta sedulitate vigilantia, episcopali caritate et zelo Poloni Episcopi concreditu sibi gregem pascant, et paverint; et ovium laudavimus docilitatem, quae pastorum tantummodo vocem audierunt, eisque ad salutaria pascua dividendos se permiserunt

• In filiis suis (ait sapiens) agnoscitur pater, et filius sapiens doctrina patris. Quamobrem in humilitate cordis Nostri Deo gratulati sumus, quod vos fecerit dignos, qui gloriosissimum catholicae Ecclesiae testimonium perhiberetis • ut fides vestra nunc annuntiaretur in universo mundo. •

§. 3. Sed inscrutabili iudicio suo Deus noluit eam laetitiam nobis esse perpetuam. Incredibilis enim molestia nostrum animum cepit, cum accepimus Religionis strii novas insidias sollicitari vos, ut animo sitis in posterum flexibiliore, novis periculis statum reipublicae vestrae circumsideri, parum firmam esse tranquillitatem ejus et pacem; agitari denique consilia, ut patriae sanctissimaeque leges convellantur. Quae omnia nos habent vehementer sollicitos: et quae nunc vestram rempublicam premunt participes aeternarum, dolemus maxime in tantum adduci periculum Polonici regni statum et formam, cum qua ipsius catholicae religionis incolumitas conjuncta est et integritas. Sed tamen animo minime despondemus; Nosque consolatur beatissimi Apostoli exemplum, qui in adversis ipse se ita sustinebat • Tribulationem patimur, sed non angustiamur; aporiamur sed non destituimur, persecutionem patimur, sed non derelinquimur, dejecti sed non perimus. • Adeamus igitur et ceteri in inclito isto Regno VV. fratres cum fiducia • ad thronum gratiae, Deum inclinemus, qui potens est saltare vel in paucis, et omnem solitudinem nostram proficiamus in eum, quoniam ipsi cura est de nobis • Omnis enim causa haec Dei est, cujus propterea ipse Deus erit defensor et vindex. Et magna quidem Nobis spes est futurum, ut haec tentatio vestrae in tuenda Religione constantiae et firmitudini maximam pariat gloriam.

§. 4. Te, vero, Ven. frater, cujus excelsa dignitas magnam in isto regno fraternitatis tribuit auctoritatem obsecramus, ut Coepiscoporum excites nunc maxime zelum atque pietatem, quo flagrantissimis orationibus quisque suis a Deo sibi vim precentur, et in verbo virtutem, ut greges suos confirmare possint in doctrina sana, eosque ad veram excitent, poenitentiam, qua Dei iram et in-

Sed dissiden-
tium non
constat Pon-
tificum exis-
tant sollici-
tudinem, ut
adutores Ep-
iscopos hab-
beat, et de-
fruantur.

Gaesoneum
Archiepisco-
pum ubae-
crui, ut pro
eis dignitate
ceterorum
Episcoporum
excitet zelum

dignitatem ab isto regno avertant. Illud autem in primis vos maxime admosemus atque rogamus, ut observetis eos qui dissensiones et offendicula, praeter doctrinam, quam vns didicistis, faciunt. Et quos oportet ioterem arguere, obsecrati, inerepare, in unni patientia et doctrina. Haec sunt pastorum partes praecipuae, quas si impleverint, et grex eorum salutaribus vocibus se morigerum praebat, nihil a misericordia Domini nobis non pollicemur, eorum longanimitatem salutare denique arbitramur. Et fraternitati tuae, et universis istius regni VV. FF. Episcopis, et orthodoxae Polonorum genti ob egregiam Religionem et fidem gloriosissimam et inclitae, intimae Nostri paterni cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris, die decima octava Aprilis millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

DLXXXVIII.

Pat. de 21.
Apr. 1767.
Anno IX.

Tarraconensem Archiepiscopum hortatur, ut catholicum Regem et proposito removeat extinguendi societatem Jesu in universis Hispaniis regnis.

Venerabili fratri Joanni Archiepiscopo
Tarraconensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Suum Archiepiscopum
demonstrat
non expulsi
pro conceptu
ecclesiae epi-
scoporum Jesu-
itarum et Hi-
spaniis re-
gibus.

§. 1. Gravissimo et plane inopinato nuncio sumus percussus, carissimum in Christo filium nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum, de pellendis clericis regularibus soc. Jesu ex omnibus ditionis suae regnis coepisse consilium. Cumque prudentissimi Principis sapientiam aequae ac iustitiae pietatemque perspectam haueamus, illud admiramus vehementer, tam subitam eorumdem clericorum regularium factam esse mutationem, ut quos superiore anno quamplurimi Hispaniarum Episcopi Nobis commendaverunt, ut viros

pietate et doctrina praestantes, et ad procurandam animarum salutem magnopere utiles, eosdem nunc, lesu fere oculo, ita mores suos demutasse, ut ex Hispaniensi omni ditione tamquam purgamentis ejici mererentur. Et magnam illos erga Regem commiseruisse culpam oportet, et eadem culpa credendum est eorum abesse neminem, cum iustitiae studiosissimus princeps omnibus, nemine excepto gravissimum irroget poenam, et omnes extorres regno suo pulsos velit. Sed amnes his criminibus esse affines quibus commota est optimi principis indignatio, haud ita credibile est. Illud potius quis existimet quoddam inter eos clericos regulares fuisse, qui principem adeo graviter laeserint, ut ille ad omnem regularem eorum ordinem non veritus sit animadversionem porrigere.

§. 2. Quamvis enim, ven. frater, pietatem tuam et Dei zelum, tuam in regem fidelitatem, tuam sapientiam requiramus, ut quibuscumque tibi licuerit modis insinuari facias prudentissimo principi, non ita esse utile, si quae domus aliqua sui parte vitium fecerit, eam totam diruere, sed longe praestabilius eam partem resarcire, neque in aliquo corpore cuiusque naturae et conditionis, ex quo tamen aliquid capitur utilitatis, si quidquam deprehendas minus laudabile, aut etiam omnino improbandum, idcirco esse funditus everendum, neque amittendum quidquid in eo sit frugiferum, sed ea labe purgandum, quae neglecta totum posset inficere, id aliorum etiam perniciem. Nos quidem paratissimo esse animi sancte profitemur ad ea corrigenda, quae in societatem Jesu Rex irrepsisse deprehenderit improbanda, nec quidquam aggredi Nos recusatuus, ut ad pium institutum suum universa societates revocet. Neque enim Nobis tantopere cordi esse debet, quam ut religiosorum corpus, unde prodeant operarii ad regnum Christi apud barbaras nationes proferendum, et ad Christianam Fidem veramque pietatem, ubi jam propagata fuit, retinendam excolendamque ab omni labe vera sit parum, omnique sanctitate praeditum esse perhibetur. Atque id ipsum est, quo potissimum spectari debet religiosa piissima principis circumspectio, ne, si societas Jesu

Archiepiscopum
pauca dicit
ut ex hoc
Reg. noster
ad alium
e. prope
removetur

in Hispaniis interest, christiana Religio apud barbaras nationes iidem pereat, praesertim in iis locis, ubi soli e societate Jesu apostolicam missionem gerunt.

§. 3. Caeterum regem in hac re illam ingredi viam, ut de innumeris animabus eorumque aeterno exitu rationem apud iudicem vivorum et mortuorum reddere debeat, id vero est, quod si ejus pietati maturius considerandum proponatur, pro certo habemus, principem, si quisquam alius, Religionis studio flagrantem timentemque Dei iudicium, nunquam passurum, ut e regnis suis societas Jesu tantum cum Religionis christianae detrimento eliminetur. Haec et alia plura, quae tua tibi, ven. frater, prudentia suggeret, farto quaesumus, ut ad catholici Regis considerationem quoquo modo perveniam. Non existimamus longiorem nobis adhibendam esse orationem ut intelligas fraternitas tua, quae et quanta res hic agatur. Profecto quidquid ad conservandam soc. Jesu in Hispaniis contuleris, existimato non minimam esse partem episcopalis tui ministerii cui satisfeceris. Et fraternitati tuae intimo cordis affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Marian Majorem sub annulo Piscator. die XXI. Aprilis MDCCLXVII. pontificatus Nostri anno nono.

DLXXXIX.

Id. die 21. Catholici Regis confessorio suas Pontifex querelas dirigit, pro Jesuitis omni Hispaniensi ditione pulsatis.

Videntur etiam sunt superiores literae Tarraconensi Archiepiscopo hoc super argumentum missae.

Dilecto filio religioso viro Inachimo de Osma, Ordinis min. S. Francisci confessorio Regis Catholici.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili religiose vir salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Admirator
Pontificis
quod Jesu te

§. 1. Improvisum, et plane inopinatum Nobis accidit existimari Societatem Jesu in Hi-

spania sic a pio instituto suo tam brevi tempore deseruisse, ut carissimas in Christo filius Noster Karolus rex catholicus omnes clericos regulares ejusdem Societatis ex omnibus suae ditionis regionibus censere exturbandos. Nec possumus ea res, cujusmodi sit, constitutere. Nostram enim aegritudinem, quam ex Gallica ejusdem Societatis calamitate suscepimus, valde leniebant, acceptae superiore anno a compluribus Hispaniis Episcopis literae, quibus intelleximus, eam Societatem omnibus apud vos florere virtutibus, et ex ejus piis laboribus eorundem Episcoporum ecclesias magnas capere utilitates. Nunc ex improviso talis ad Nos allatus est nuncius, ut existimare debeamus, omnes, aut certe fere omnes, magnum aliquod admississe facinus atque nefarium, ut in omnes, quotquot apud vos Societatis profuturum Institutum, consuevit Rex justissimis animadversis oportere.

§. 2. Sed corruptam esse corpus universum, haud facile credimus: nec ipsi iidem Nobis persuadere possumus, si quae labe in illum irrepperit, nullum emendationi locum relinqui. Quod quidem potius faciendum esse, quam universam Societatem extingui, ipsa aequitas elamitat et prudentia. Neque enim aequum est, si qui inter clericos regulares Societatis Jesu gravissimam erga Regem commoverint culpam, omnes eadem poena promiscue plecti: nec quod aliqua ex parte lahes factari Societas coeperit, ideo oportet universam everti, eas amitti utilitates, quas ex ea Ecclesiam capere diserite testati sunt complures ex primariis Pastoribus: sed emendamam nbi est opus, existimamus, ea ipsa ratione, ut eosdem, quos superioribus temporibus tulit fructus, etiam in posterum possit Ecclesiae progignere.

§. 3. Haec ad te, dilecte fili religiose vir, ideo scribimus, ut eadem optimo Principi, cui te in via Domini ducem praebes, et pro tuo ministerio, et nostro etiam nomine suggeras. Et Nos quidem quicquid facere non detrectamus, quo in eis, qui e Societate Jesu justam Regis iram commoverint, severissime animadvertatur, et cum eodem lege paratissimo animo sumus, collatis consiliis, omnem operam dare, ut quae spinae in agro So-

stanti eum-
tati eligi
superiori an-
no, potuerint
inopinato ru-
gum indi-
gationem
incurrere.

Quoties ali-
quis ex cleri-
ca ista pro-
stitutione de-
paua censetur,
non se quae
universa puer-
natur Socie-
tas.

Regium hor-
tationem con-
fessionem, ut re-
ligiose Prin-
cipi suggerat
ea consilia,
quibus ius-
tiae suae
prosperare
possit.

cietatis, olim mundissimo, germinaverint atque succreverint, radicitus avellantur. Ministerii vero iustitiae eorum Jesu Christo crucifixo tremebunde considerare, idque Regi considerandum proponere ex hoc, quod ille videtur jam accepisse consilio, ad christianam Religionem quanta perventura sit clades, cum vinea Domini apud barbaras gentes tam multis gravissimisque laboribus constituta, pulsis agricolis, omnino silvescat necesse est.

Itaque cogitato dilecte filii religiose viri *futurum illud tempus, cum manifestari nos omnes oportet ante tribunal Christi, qui constitutus iudex vivorum, et mortuorum ad dexteram Dei Patris super omnem principatum et dominationem* et omne nomen, quod dominator nunc solum in hoc seculo, sed etiam in futuro, innumeras animas de manu Regis, et Regis aomam de manu tua requirit. Videte quosumus, quid in, quod in tanta Religionis clade, infinitae propemodum multitudinis animarum aeterna pernicie, si vel tacueris, vel tantummodo mussitaveris, quid ipse Rex, qui tale consilium coepit, unde oritur tanta christianae Religionis calamitas, summo iudici respondendum habeatis.

Fructus locum
salutis
parantes, a
Deo processu
porrigi, ut
laici avertant
se a catholico
Regno.

§ 4. Testis Nobis est Deus, accepto tali atrocissimo uncio, Nos consternato prorsus animo esse, et lagrimis applevisse ea Nostrum considerantes summa Nostri cordis anxietate, quanto in aeternae salutis periculo versetur carissimus filius, quem propter emendatissimos mores et pietatem in Deum, et in Ecclesiam obsequium caeterasque virtutes Christiano Principe undequaque dignissimas, in ore oculis et in caritatis gerimus sinu. Illud etiam acerrime pupugit aonum Notatum, quod talibus religiosissimi Regis virtutibus plane confisi nunquam existimassemus: Nobis inscitis et inconsultis, in re omnia gravissima, et quae Nos omnium maxime tangit, id illum agere aggressum, cujus fieri non potest, quin, aliquando puenient cum consideraverit innumeras animas, quibus fulgere poterat lux Evangelii, pulsis veterae pietatis praeconibus, in caeteris tenebris re-

lictas esse sempiterno denique igne ardeant. Deoque illud Nos maxime discruciat tanto locorum intervallo Nos impediri, quominus cum carissimo filio possimus habere colloquium. Quam multa illi in hac re commonstrare pericula paestigiarum, quae perpetua ille humani generis bestis Diabolus, pietati christianorum Principum conatur offundere. Interea Nos orationi quanta maxima contentione instabimus, et Dei misericordissimis oculis passionem Christi filii sui, quam bis diebus recolimus, ostentantes; per ejusdem Christi Domini merita tibi xpi Dei vim, et ardorem vocemque virtutis, et Regi plam in te audiendo docilitatem impetrare conabimur. Tibique Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima prima Aprilis 1767. pontificatus Nostri anno nono.

PXC.

Allocutio consistorialis a Sanctissimo Domino nostro Clemente PP. XIII, habita die XXVII. Aprilis MDCCXVII. in qua proponuntur causae canonizationis sex Beatorum.

Prot. die 27
April. 1767.
Anno IX.

Venerabiles Fratres.

§ 1. Inerobescentibus in dies Ecclesiae calamitatibus et aerumnis (1) levissima ad Deum animam nostram et in eo fideles, qui de (2) tantis periculis Nos eripuit et erit, in quem speramus quoniam et adhuc eripiet, ad pasendum dominicum gregem eo intentiones curas nostras adjicimus, qui graviore in Nos tribulationes videntur ingruere. Neque enim in tantis molestiis ad nostrum animum major pervenire nunquam poterit consolatio, quam ad fidem populum misericors Deus per Apostolicum ministerium nostrum deducit (3) in semitam mandatum suorum, cumque ambulare faciat in via (4) immacula. Ad commonstrandos autem fidelibus via Domini eosque segregandos ab iis, qui ab-

Proemium.

(1) Psalmo XXIV. 1.

(2) II. Cor. I. 10.

(3) Psal. CXVIII. 33.

(4) Psal. C. 6.

unt (1) in consilio impiorum, nihil existimamus accomodatius quam sanctorum virorum exempla proponere, qui accepto (2) Jesu Christo domino in ipso ambularent radicali et supraedificati in ipso, et confirmati in fide, nec passi sunt decipi per philosophiam, ut ait apostolus, et inane fallaciam, secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, et non secundum Christum. Et quoniam exempla quo sunt recentiora, ita esse solent efficaciora, animum et studia nostra convertimus ad promovendas causas canonizationis beatorum Joannis Cantii, Josephi Calasanti, Josephi a Cupertino, Hieronymi Aemiliani, Seraphini ab Asculo, et Joannae Franciscæ Freniot de Chantal, ut eorum virtutes et praeclara merita in excelso sanctuarii loco posita, luceant coram hominibus, et universae Ecclesiae praesidio aequae sint; ac fidelibus irritamento ad Jesu Christi cultum firmiter retinendum ejusque strenue sectanda vestigia. Itaque de eorum rebus gestis, et de miraculis quibus clarificata est, quae in illis abundavit Jesu Christi gratia, praedecessorum nostrorum more expetimus ad Nos in praesenti-consistorio referri.

§. 2. In B. Joanne Cantio, qui ut audistis, VV. Fratres, mortificationem (3) Jesu circumferens in corpore suo, ipse se exhibuit hostiam (4) viventem, sanctam Deo placentem, qui laboravit (5) in verbo et doctrina, absolutum percipere potuistis egregii sacerdotis exemplum. Placet ne igitur vobis, ut quem heroicis virtutibus praefulgentem omnipotens Deus miraculorum etiam gloria fecit illustrem, ad illius solemnem canonizationem more praedecessorum nostrorum rite procedamus? (Sequitur relatio de B. Josepho Calasanti.)

§. 3. Venerabiles fratres, B. Josephi Calasanti virtutes plane heroicas fuisse oportuit: neque enim sine firmissima fide magna-que spe futurorum honorum, et flagrantissima in Deum et proximum charitate tam mul-

tas, tanque graves injurias, contumelias et probra tantasque calamitates tam fortiter sustinere potuisset. Hominem si enim carum Deus ostendit, illustrius miraculorum signis et prophetiae dono; ad cujus canonizationem placet ne vobis, ut juxta Apostolicæ sedis institutum solemniter conveniamus? (Sequitur relatio de B. Josepho a Cupertino.)

§. 4. Audistis, VV. fratres, institutum vitae B. Josephi a Cupertino fuisse, cor delictuum habere in caelis, quo suos affectus omnes translulerat, ut vere usurpare potuisset illud apostoli: nostra autem conservatio (6) in caelis est: Ex assidua et profundissima caelestium rerum contemplatione, mirabiles ac frequentes audistis extaticos motus, quibus in aere, sublimis placidissime tollebat. Ad solemnem itidem canonizationem hujus beati viri tum heroicis virtutibus, tum miraculis, quibus ejus sanctitatem Deus comprobavit, maxime insignis, et in omni vitae suae cursu admirandi, placet ne vobis, ut juxta consuetum Apostolicæ sedis morem conveniamus? (Sequitur relatio de B. Hieronymo Aemiliani.)

§. 5. Inter heroicis virtutes, quas in animum B. Hieronymi Aemiliani divina indidit gratia, singularis, ut audistis, VV. fratres, eminet in proximum charitas, in exercenda praesertim erga pueros orphanos et humanæ ope destitutos, Beatus vir omnia studia sua devovit. Quantopere Deus probaverit ejus vitae genus, quod est amplexus, ut esset pauperi et orphano (7) adjutor, insignibus miraculorum indicis compertum est, quibus beatus virum illustrem fecit divina dignatio. Igitur placet ne vobis, ut ad illius solemnem canonizationem rite procedamus? (Sequitur relatio de B. Seraphino ab Asculo.)

§. 6. Admirandam audistis, VV. Fratres, B. Seraphini ab Asculo asperitatem vitae, profundissimam humilitatem, altissimam paupertatem, majores omni thesauro divinis aestimantis improprium (8) Christi, ut Sanctis-

Idem de canonizatione B. Josephi a Cupertino.

Idem de canonizatione B. Hieronymi Aemiliani.

Idem de canonizatione B. Seraphini ab Asculo.

Cardinalium vota requirit quoad canonizationem B. Joannis Cantii.

Simile requirit votum quoad canonizationem B. Josephi Calasanti.

- (1) Psal. I. 1.
- (2) Coloss. II. 6, 7, 8.
- (3) II. Cor. IV. 10.
- (4) Rom. VII. 1.

- (5) I. Tim. V. 7.
- (6) Philipp. III. 20.
- (7) Psal. IX. 14.
- (8) Hebr. XI. 26.

simi viri Francisci, cujus amplexus est institutum, poenitentiam, patientiam, caeterasque ejus virtutes in omni vita sua repraesentaverit. Beati viri sanctitatem ut Intellectus luculenter Nobis Deus ostendit, cum miraculorum gloria, ac praecipue curationum gratia illum voluit praefulgere. Placet ne vobis, ut ad ejus itidem canonizationem praedecessorum nostrorum more solenni ritu procedamus? (*Sequitur relatio de B. Francisco Fremiot de Chantal.*)

Idem de Canonizatione
B. Francisci
Fremiot de
Chantal.

§. 7. Quodcumque vitae genus sequuntur christiane mulieres, omnibus B. Joanna Francisca Fremiot de Chantal singulare magna tam virtutum specimen praebet. Nam et io virginali statu quem praeposuerat, et ex patris voluntate viro nupta, et in viduitate, et perfectioris vitae denique viam ingrediens egregia edidit suae sanctitatis exempla. Heroicas ejus virtutes, ut audistis, VV. fratres, mirabilem signorum testimoniis Deus comprobavit. Placet ne igitur vobis, ut ad ejus quoque canonizationem more praedecessorum nostrorum solenni ritu progrediamur?

Auditis Cardinalem
episcopum, Pontificem
romae ad solennem
canonizationem
B. Joannae
Fremiot de
Chantal.

§. 8. Sententias vestras de his, quae vos rogamus, VV. fratres, libentissimo animo audivimus. Cum autem consistorialis aulae advocati bestorum inter sanctus solemniter adscribendorum sanctitatem et miracula, accurata oratione, nobis debeat exponere, idcirco duo ad hanc rem indicenda sunt publica consistoria, quae quo die haberi oportuerit, vos certiores fieri curabimus.

DXCI.

Idem die 29.
April. 1757.
Anno IX.

Christianissimo Galliarum Regi, Regem Regnumque Poloniae dissidentium turbis devotum immense commendat.

De hac ipsa dissidentium materia ad sunt litterae supra relatae sub Num. DLXXXVI, et DLXXXVII. quae consulendae ad opportunitatem sunt.

Carissime in Christo Filio Nostro
Ludovico Galliarum Regi christianissimu.

Clementis PP. XIII.

Carissime in Christo Fili Noster,
salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ea est de regia maiestate tua, in qua erga catholicam religionem studio quam semper habuimus, et habemus existimatio, ut ad te nunquam tanta cum fiducia impetrandi quod petimus accedamus, quam cum eisdem Religioni, si alicubi periclitetur, praepotentem opem tuam imploramus. Paternos etiam erga te noster amor postulare videtur, ut veraeque solidae tuae laudis cupidi, ens occasiones tibi commonestramus, quibus Ecclesiae primogenitus filius pietatem, qua S. Matrem tuam complecteris gloriosorem facere queat et illustriorem. Novit regis majestas tua, populos omnes, quibus evangelii lumen afflavit, unum corpus conficere, catholicam nimirum Ecclesiam, cujus caput est Christus. etenim in uno spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, ut beatus Paulus, siue Judaei siue gentiles, siue servi siue liberi.

Christianissimi Regis
Religionem
commendat.

§. 2. Quamobrem si quid patitur hujus corporis membrum, omnia membra compati oportet, ac propterea, carissime in Christo fili noster, catholicos in Polonia tuos in Christo fratres, ubi resideris in maximas esse compulso angustias, et catholicam Religionem, nisi quis illi suppetias ferat, in extremum adductam esse discrimine, non dubitamus te eorum aerumois et angoribus vehementer esse commotum. Dissidentes enim nihil sibi reliqui fecerunt ad catholicam Fidem in eo regno labefactandam, sanctissimasque leges funditus convellendas ipsamque immutandum reipublicae statum a quo rationes suas subspectas habet catholica ipsa Religio. Hanc qui tam gravibus conflictari mollis intelligit, tuncque similis, carissime in Christo fili Noster, orthodoxae fidei bene cupientem animum gerat, non recusaturum existimamus diligentiam omnem conferre ad tuam aerumam ab Ecclesiae catholicae cervicibus depellendam. Et eam quidem e periculo praesensissime eripere qui oco fateatur regia maiestate tua esse dignissimum? qui notus ad beneficiendum universis populis, sapientiam, meo-

Inflicam
Religionem
statu in
Polonia
deteriorat, et
christianum
Regem
angustias
impulso.

temque plenam consilii a Deo accepisti cum maximis opibus et potentia conjunctam. Quae bona Deus carissimis in Christo fili Noster, ideo tibi edidit in primis ut Dei causam tuero. Christi augere studeas gloriam, et ab Ecclesia ejus sponsa tuisque matre amantissima auctoritate tua, omnibusque, omne genus adhibitis officiis et studiis quamlibet propulsandam cures injuriam, qua vero ratione id consequi possis tuum est judicare. Nos, quae Nostrae solae sunt partes, explevisse arbitramur cum cohortationibus Nostri alacritatem tibi addimus ad referendam ejusmodi gloriam, quae propria videtur esse debere primogeniti Ecclesiae filii, Deum precamur, ut caelestibus suis maiestatem tuam in dies cumulet bonis tibi quo paterno animi nostri affectu, carissime in Christi filii Noster, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die vigesima nona Aprilis MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DXCII.

Die die 30
April. 1767.
Anno. IX.

Toletano Archiepiscopo respondet, a quo nuncium acceperat de expulsiune clericorum societatis Jesu ab universis Hispanicis regnis.

Vide literas supra relatas sub num. DLXXXIX. et annotationem in illis appositam.

Dilecto Filio Nostro Aloysio S. R. E.
Presbyter Card. de Corduba
Archiepiscopo Toletano.

Clemens PP. XIII.

Dilecte Fili salutem
et Apostolicam benedictionem.

Suam admini-
strationem ex-
primit pro-
mptu, mutatio-
nem rerum Je-
suitarum in
Hispania.

§. 1. **D**epentina gravissimaque calamitate, quam in Hispaniis praeter nostram opinionem modo acceperunt clerici regulares soc. Jesu improvisus et inopinatus nuncius tamquam fulmen plane nos percudit. Qui enim potuissimus inquam existimare, societatem illam apud vos censi sic a pio Instituto suo

descivisse, et usque adeo tanta esse lahe corruptam, ut qui idem Institutum isthic profitebantur ex omnibus Hispaniae ditionis regionibus omnes meruerint, ex improvise exturbari, quos tamen superiore anno quam plurimi Hispaniarum Episcopi Nos commendarent tamquam viros doctrina et pietate praestantes, et iis praesertim florentes virtutibus, e quibus eorumdem Episcoporum ecclesiae magnas capient utilitates.

§. 2. Tu ipse, dilectissime fili Noster, iisdem literis tuis, quibus hanc societatis Jesu calamitatem nobis denuncias, temperare tibi non potuisti quin eos apud nos collaudares; scribis enim in clericis regularibus soc. Jesu, qui in dioecesi tua versabantur, nihil nisi adimplendi ea, quae sunt eorum instituti satis ardens studium, te comperisse, flagrantemque zelum divini cultus, piosque labores ad procurandas fidelibus spirituales utilitates. Quibus gravissimis testimoniis cum credere debeamus, incredibile est quantopere doleamus cogitantes, quanta in posterum ad christianam Religionem perventura sit clades, cum Societate Jesu extinta, tantam hominum multitudinem in Hispania, tam multis necesse sit carere spiritualibus bonis, quae ex piis talium operatorum laboribus percipiant: tum apud barbaras gentes praesertim in iis locis, ubi soli e Societate Jesu missiones gerunt, christianam Religionem jam nunc habere possumus quodammodo deploratam. Complures alias mittimus causas, quae nostrum animum confodiunt; sed haec quae adhuc persequimur sumus, omnium acerrime nos excruciant; tuisque, dilecte fili Noster, acceptis literis nunciis tantae calamitatis, vulnus quod primo nuncio accepimus nimis quantum exasperatum est, et recruduit.

§. 3. Gratissima tamen nobis fuit tua isthaec nobiscum agendi ratio, qui de tanta re, quae nos maxime tangit et Apostolicam sedem, non passus es litteras tuas a nobis desiderari. In quo quidem tuum in nos obsequium tuamque recognoscimus fidem. Reliquum est, ut homines de quorum virtutibus, piisque laboribus in excolenda vinea Domini, in extrema epistolae ad nos tuae particula luculentissimum adscripisti pulcherrimumque te-

Archiepiscopus accepit litteras commemorat, quae nunc cum fuit de Jesuitarum expulsione.

Eundem dilectum Archiepiscopum, ut consuletur grege spirituali bono.

stimonium, tibi, quod scriamus, studiosissime commendemus. Eos ubi res ita ferat, velimus quantum poteris adjuves. Cumque in tua Dioecesi multum fidelibus profuisse recognoveris, quidquid tu vicissim illi profueris, existimato non minimam esse partem episcopalis tui ministerii, cum satisfeceris. Tibique, dilecte fili Noster, intimo paterni cordis Nostri affectu Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die trigesima Aprilis millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

DCCIII.

Del. die 30. April. 1767. Anno IX. Catholico regi commendat regem, regnumque Poloniae a dissidentium turbis divexitum.

Vide litteras relatas hic num. D.C.I. et adnotationem in ea oppositam.

Carissimo in Christo filio Nostro Karolo Hispaniarum regi catholico.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo fili Noster, salutem, et Apostolicam benedictionem.

Gravissimus ad nos allatus est nuncius, Poloniam rempublicam postquam in novissimis comitiis illustre dedit flagrantissimi zeli tui erga Ecclesiam catholicam documentum, nunc maxime a dissidentibus premi et divexari, qui potentissimorum principum patrocinio abutentes, omni contentione conantur veram in illo regno fidem labefactare, et ipsum rei publicae statum convellere. In hac tanta rerum Polonicarum perturbatiune urget Nos apostolici muneris ratio, ut illic labenti prope modum religioni quoquomodo subveniamus et orthodoxae gentis vicem miserantes a catholicis principibus opem illi imploremus. In quibus regia majestas tua cum adeo excelsum teneat locum, tibi quoque maxime esse debet sordi, ut Christi regnum floreat ubique

terrarum, religionem tuam requirimus, teque obtestamur in Domino, et obsecramus, ut quibus consiliis, officiis et studiis incitae aequae ac innoxiae gentes calamitati succurrendum pro sapientia tua judicaveris, illi majestas tua suppetias veniat. Nihil autem ad munendam tibi viam, quae ad aeternam salutem ducit, praestabilius, gratioque erga Deum, animo tuo convenientius, quam si, quae tibi oritur auctoritas ex tuis viribus et potentia, enim omnem ad sublevandos tuos in Christo fratres impendas pro gloria dimittentes ejusdem Christi Domini Jesu, a quo ipse accepti regiam potestatem, et longissime latissimeque patens imperium, ut ejus in primis tuare atque amplificare gloriam. Et regiae majestati tunc Apostolicam benedictionem maxime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die xxxi. Aprilis MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DCCIV.

De eodem argumento agit cum electo Romanorum Imperatore.

Del. die 30. April. 1767. Anno IX.

Vide litteras superiores, et adnotationem in illis oppositam.

Carissimo in Christo filio Nostro Josepho, in Romanorum Imperatorem electo

Clemens Papa XIII.

Carissime in Christo fili noster, salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. De periculis quibus circumdatur in Poloniae regno catholica Fides vehementer solliciti, cum nulla nubis sit militie illius gentis adjuvandae copia, Caesarem Majestatem tuam, cujus est proprium catholicam tuam Ecclesiam nobis adendam existimamus, tuamque nunc intendimus exitare pietatem ad eam gentem sublevandam, ex hac qua nunc temporis premittitur aerumnâ, sane gravissima. Non es nescius, carissime in Christo fili Noster, quae dissidentes moliantur adversus

catholicam Religionem, et quanta verae pietati et incorrupto Dei cultu sit extimescenda perniciēs, si quae jamdū conantur, quod Deus longe prohibeat, aliquando perfererint. Neque enim contenti quod juxta patrias leges satis clementer et perhumaniter habeatur, eo nunc venerunt audaciae, ut universae Reipublicae ipsi novas leges catholicis perniciosas conentur imponere, idque maxime contendunt a libera et orthodoxa Repub. eadem commoda extorquere, quibus principes a romana Fide alieni in sua quisque diturne catholice laefactetur, et aliquando prope ad nihilum redigatur. Quamobrem qui summum in Christiana republica tenes locum, et catholicae Ecclesiae constitutus es custos et vindex, te oramus in Domino et obtestamur, ut omnia consilia studia et officia, omnemque conferas diligentiam ad gregem dominicum in eo regno ex haeresis prope faucibus, et ore liberandum. Profecto id a te ipsa tua dignitas postulat, ipsa etiam efflagitat auctoritatis magnitudo, cui nulla major tribui poterit laus, quam si inclitae Nationi in ea re beuefereris. Sed illud longe maximum, quod cum de aeterna proximorum salute sollicitus, verae fidei te praestiteris custodem et assertorem, de aeternae itidem salutis tuae spem tibi feceris firmiorem. Et majestati tuae omni paterni cordis Nostri affectu Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Pisentoris die XXX. Aprilis MDCCCLXVII. pontificatus Nostri anno nono.

DCCV.

Dat. die 6.
Majj 1767.
Anno IX.

Gratulatur cum Episcopo Lingonensi, quod pastorem literam evulgaverit contra libertinos, et catholice Religionis contemptores.

Venerabili fratri Gilberto Episc. Lingonensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater, salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Pastorem epistolam tuam ad populum Lingonensem, in qua strenue defensam, et collaudatam est christiana Religio, libentissime accepimus. De qua epistola ad plurimas causas, quamobrem magnas a Nobis laudes retulisti, illud etiam accedit, quam te mirifice amemus, quod enim accomodate scripseris ad popularem intelligentiam. Quisquis illam a vulgo vel imperitisimam legerit, per facile intelligit, nullum datum esse bonum humano generi Dei concessu et munere, christiana Religione optabilius, nilulque praestantius; nec hominis quemquam esse inimiciorē, quam qui tantum bonum illis conatur eripere. Terribilam praeterea philosophiae, quam haud ita pridem flagitiosi homines extulerunt, horribilemque faciem monstrans. His principiis positīs, luce ipsa clarius ostendis, omnia omnium hominum tolli officia, omnia jura perfringi, sanctum maritalis conjugii nova et exitiāli disciplina laefactari conjunctionem et fidem, non amplius in patrum potestate esse liberos, nullam esse patrum in liberos animum, nullam liberorum in parentes pietatem, nullam erga patriam charitatem, nullam fidelitatem in principem, omnibusque expulsi officiis, quae sunt in natura hominis insita, quaeque christiana Religio firmiora facit atque sanctora, solaque sui cuique utilitate, tamquam agendi norma constituta, cives in latrones, qui sibi invicem parent insidias, humanamque societatem in nefarium latrocinium esse conversam. Eū quo tandem redit humanae sapientiae tumor, quem ut deprimeret Beatissimus Paulus scribebat ad Corinthios suos. *Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat ut sit sapiens: sapientia enim hujus mundi stultitia est apud Deum: scriptum est enim comprehendam sapientes in astutia eorum: homo nimium, B. ait Augustinus, cum per superbiam lapsus sit, idcirco Dominus humilitatem adhibuit ad sanandum. Serpenti sapientia derepti sumus; Dei, stultitia liberamur: quem-*

Pastorem
epistolam
commendat,
et docet
in ipsa expli-
cat.

admodum autem illa sapientia vocabatur, erat autem stultitia contemnentibus Deum, sic ista, quae vocatur stultitia, sapientia est vincens diabolum.

Sua vota Pontifex ex-
pemit pro
diuturnam
ferentis E-
piscopi con-
servatione.

§. 2. Quamobrem illa plane praeclara, quibus epistolam tuam claudis de christiana humilitate, qua fideles in captivitatem rede-
gunt suum intellectum in obsequium Christi, deque divina auctoritate catholicae Ecclesiae, unde quisquis recesserit, superbo privati sui iudicii spiritui, abreptum ad quosvis errorum scopulos necesse est eum allidere. Ceterum gratulamur tibi, ven. frater, quod scripto illo tuo, quo sacram aemularum eloquentiam veterum Ecclesiae patrum, Christo Jesu ejusque Religioni tam bonam operam dederis. Denique Deum enixa obsecratione precamur tibi ut prosperissimam tribuat valetudinem, teque adiutissime sospitem et incolumem servet, in rem istius Ecclesiae, quae ex incorrupta doctrina tua, tuaeque vitae exemplo percipiat necesse est in sui sanctificationem uberissimos fructus. Et fraternitati tuae, quam in nostrae charitatis gerimus sinu apostolici benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die VI. Maji MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DXCVI.

Pat. die 7.
Maji 1767.
Anno IX.

Acta consistorialia quoad canonizationem BB. Joannis Cantii, Josephi Calasantii, et Josephi a Cupertino, in quibus, nomine Sanctitatis suae Cardinales coadunati, sic alloquuntur.

De hac ipsa canonizatione videnda sunt acta consistorialia jam a nobis relata sub num. DXC. superiori pag. 1152.

Die Jovis VII. Maji MDCLXVII. Romae in palatio apostolico quiriniali, in aula regia fuit consistorium publicum super negotio canonizationis BB. Joannis Cantii, Josephi Calasantii, et Josephi a Cupertino, in quo orationes habuerunt domini advocati con-

sistoriales de vita sanctitate et miraculis B. Joannis Cantii, Alexander Litta, B. Josephi Calasantii, Hieronymus Tozzius, B. Josephi a Cupertino, Philippus Duranus, quibus absolutis, Michael Angelus Archiepiscopus Chalcedonensis Sanctissimi Patris nomine respondit in eum qui sequitur modum.

§. 1. Quae de illustri totius vitae sanctitate, et miraculorum gloria beatorum Jo. Cantii, Josephi Calasantii, et Josephi a Cupertino satis discrete copioseque modo sunt explicata, pia praeterea et efficax de B. Jo. Cantio in sanctorum numerum referendo, Poloniae regis, ac praesulum omniumque orthodoxae illius reipublicae postulatis, tam de Beatis Josepho Calasantio, et Josepho a Cupertino, inter sanctos itidem numerandis, humiles religiosorum ordinum, quibus in hac mortali vita nomen dederunt, supplicationes. Universae denique in hac re catholicae Ecclesiae flagrantissima vota, maximam Sanctissimo Domino Nostro peperunt iucunditatem. Et summo quidem sacrarum rerum antistiti, qui dux in via Domini universo Christiano populo divinitus est constitutus, nihil gratius accidere potest, et optabilius, quam in catholica Ecclesia multiplicare sanctitatis exempla, quo fideles tamquam in christianae vitae specimina respicientes, flagrantiori studio ad ea imitanda incenduntur. Propterea, quae sit exempli vis agnoscere Beatissimus Paulus, meminisse praecipuit sanctorum virorum quorum inquit intentes (1) exitum conversationis imitari et fidem. Delectatus est etiam idem Sanctissimus D. N. sollicitari se tam ardentibus catholicorum regum et populorum studiis ad decernendos tribus his beatis viris Sanctissimorum honores, quod eadem studia non alimunde animadvertit proficisci, quam ex pia fidelis populi devotione et desiderio, ut beatorum gloria amplificetur in terris, quorum in coelo jam sibi praesidium et patrocinium adsciverit.

§. 2. De huius rei tanta est magnitudo, et deliberationis gravitas, ut Beatissimus Pa-

Enumeratur priores catholici, et ordinum religiosorum vota pro hac sollicitanda canonizatione.

In qua gravissima re deliberanda.

(1) Hebr. XIII. 7.

Pontifex in
futuris ha-
bitura consti-
tutus, Car-
dinalium, et
Episcoporum
requirit con-
silia.

ter existimet adhuc intentionem adhibendam
esse curam et diligentiam, et, quod in semi-
publicis consistoriis propediem faciet, am-
plius sibi esse consultandum cum his VV.
fratribus suis S. R. E. Cardinalibus nec non
cum archiepiscopis, et episcopis, quid in
tanta re fieri oporteat. Interea omnes et sin-
gulos hortatur, ut orationi vacent, eleemo-
synas faciant, jejunia celebrent, et per alia
sua opera, quibus quisque potest, jejunium
ipsum sanctificent, talibus enim hostiis (1)
promeretur Deus, eumque exorent, ut de
luce, quam inhabitat (2) inaccessibili, radium
in eorum mentes demittat, qui sunt mini-
stri (3) et dispensatores mysteriorum Dei,
et quod semper fecit et faciet Ecclesiae san-
ctae suae, quae est columna (4) et firmamen-
tum veritatis nunc maxime praesto sit; quo
impetrato omnipotentissimo auxilio id solum
a Sanctitate Sua decernatur, quod ad Dei ho-
no-rem, et gloriam, ad incrementum Fidei,
et ad catholicae Ecclesiae exaltationem per-
tineat. Haec diversissimis orationibus dudum
habitis jussit Sanctissimus Pater suo numine
me respondere.

DCCVII.

Prot. die 8.
Maji 1767.
Anno IX.

Utique clero Regni Navarrae indulgetur, ut
officium, et missam sub ritu duplici minori
S. Rainundi abatis Cisterciensis, et S. Ve-
remundi abbatis Hirachensis celebrare pos-
sit, et valeat.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Re-ferat le-
nor decreti
sacrae con-
gregationis
Rituum pro
petitis affec-
tu et missae ce-
lebratione

§. 1. Emanavit nuper a congregatione vene-
rabilium fratrum Nostorum S. R. E. Cardi-
nalem sacris ritibus praepositorum ad fa-
vorem venerabilium fratrum Archiepiscopi
Caesaraugustani, aliorumque episcoporum,
nec non dilectorum filiorum trium statuum
regni Navarrae, ecclesiastici, nempe mili-
tari, et universitatum decretum tenoris se-

quentis videlicet. Supplicationibus humil-
lime reverendissimis Archiepiscopo Caesaraugustano, aliisque Episcopis, nec non DD. Paulo Fernandez Valcarcel abbate Hirachensi, Marchione Sancti Hadriani, domino de Monteaculo, ac Josepho Xaverio de Gainza et Monzon nomine trium statuum regni Navarrae sacrae rituum congregationi quatenus benigne dignaretur concedere, utrique clero praefati regni sub ritu duplicis minoris extensionem officiorum cum missis Sancti Raymundi abbatis Cisterciensis regii monasterii Fiteriensi ac Sancti Veremundi abbatis regii monasterii Sanctae Mariae Hirachensis jam approbatorum, et concessorum monachis Benedictinis Vallisoletanis, ac Tarraconensibus regni Navarrae, monachisque Cisterciensibus, et fratribus reformati ordinis Sanctissimae Trinitatis redemptionis captivorum, congregationis hispanicae, sac. eadem congregatio ad relationem Eminentissimi, et Reverendissimi domini Cardinalis Ganganelli ponentis, petitam praedictorum officiorum cum missis, jam ad ritum breviarum Romani redactorum, extensionem oratoribus benigne concessit. Dio XXIII. Augusti MDCCCLXI.

Joseph M. Card. Ferraris Praefect.
V. Macedonius S. R. E. Secretar.

Loco † Signi.

§. 2. Cum autem sicut pro parte Archiepiscopi, Episcoporum, et statuum regni Navarrae praedictorum Nobis subinde expositum fuit, ipsi decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiri plurimum desideret. Nos ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et ab-

Petito Pontifici porrecta pro superadditi decreti confirmatione, et successu praefati Pontificis confirmatio.

(1) Hebr. XIII. 16.

(2) I. Timoth. VI. 16.

(3) I. Timoth. IV. 1.

(4) II. Timoth. III. 15.

solutus fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum praesertim auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae congregationis Cardinalium.

Classula auctoritatis, et decretum irritum.

§. 3. Decernentes ipsius praesentis literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore specialiter in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscunque iudices ordinariorum, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocunque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Delegatis contrariis.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eodem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur si fuerint exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majoris sub annulo Piscatoris die octavae Maii millesimo, septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

DXCVIII.

Dat. die 23. Maji 1767. Anno IX.

Litterae processus in die Coenae Domini.

Quod praesentium litterarum publicationem superioribus annis factam vide Consist. eandem diei 28. Aprilis 1766. relatum hoc sub numer. DXXXIII. pag. 1068. et adnotationem in ea appositam.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuum rei memoriam.

§. 1. Pastoralis romani Pontificis vigilantia, et sollicitudo (constituit tenor harum literarum jam relatus in locis citatis in superiori adnotatione, quum omnino similis sit praesentibus).

rum jam relatus in locis citatis in superiori adnotatione, quum omnino similis sit praesentibus).

DXCIX.

Alinquo habita in Consistorio semipublico diei 1. Junii 1767. qua proponitur Eminen-
tissimis Cardinalibus, et Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis Canonizatio BB. Jo. Cantii et Josephi Calasantii.

Dat. die 1. Junii 1767. Anno IX.

Consue hoc super re acta consistorialia hoc eodem relata sub Num. DXC. et DXCVI.

Clemens PP. XIII.

Venerabiles Fratres.

§. 1. Deliberantibus Nobis de tribuendo cultu beatis Joanni Cantio et Josepho Calasancio versatur ante oculos animae regravitas et magnitudo, ad quam denique expediendam, diligens quantumvis et accurata, nulla unquam censere debet supervacua consideratio. Itaque ad circumspertissimum iudicium no quidquam a Nobis defuisse videatur, ab hoc sacro consensu, qui veterum conciliorum Nobis exhibet speciem, praedecessorum nostrorum more consilium petimus. Et de beato quidem Jo. Cantio audistis jam in publico consistorio, quae illius fuit totius vitae innocentia et morum integritas, quam demissa sui aestimatio, qui catholicae fidei zelus, quam heruicae quae inter virtutes primum obtinent locum, quam denique mirabilibus signis illius sanctitatem Deus comprobaverit. Quae omnia etiam ex compendio ejus vitae, quod exactissimis actis accurate compositum singulis vestrum tradi jussimus intelligere potuistis. Hujus simile compendium et ea etiam quae in eodem publico consistorio de beato Josepho Calasancio narrabantur abunde vobis praebere notitiam de summo ejus erga Deum amore, et in proximum charitate, quam regulari etiam instituto coetu Ecclesiae satis nulli atque frugifero declaravit; de invicta patientia in calamitatibus, et innumeri au-

Exposita in compendium in praesentibus litterarum transumptis, seu exemplis ad Consistorium vocatum volumus exponere.

gnibus suatinendis, quos non nisi spe nexus futurorum praemiorum tollere potuisset, de insignibus denique virtutibus, quas illi divina indidit gratia; et de miraculorum gloria, qua in Ecclesia sua Deus esse voluit illustrem. Quamobrem unumquemque vestrum de sanctorum cultu et bonoribus utrique beato decernendis suis cuiusque rogamus sententiam.

§. 2. Gratissima nobis accidit summa omnium vestrorum consensus, qua eo impellitur quo iam inclinabatur animos Noster de utroque B. Joanne Cantio, et Josepho Calasancio in sanctorum numerum referendis. Sed ferreutur adhuc omnium nostrorum intendenda est ad Deum oratio, qui nos divina sua luce collustret, cum de hac re gravissima et maxima sententiam nostram proferemus.

DC.

Un. de 1. Conceditur facultas congregationi Oratorii S. Philippi Neri civitatis Guadalaxarae promovendi alumnos ad sacros ordines, atque presbyteratus, ad titulum missionis, et mensae communis.

Venerabili fratri Episcopo Guadalaxarae.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Laureanus de Oliban presbyter subsecularis, et superior congregationis Oratorii sancti Philippi Neri istius Guadalaxarae, civitatis, quod juxta ejusdem congregationis institutum, ac consuetudines illius presbyteri gravantur pluribus oneribus saluti animarum maxime accomodatissimis, concionandi scilicet, audiendi confessiones, administrandi sacramenta, ac infirmis auxilium, et assistentiam praestandi, quae quidem onera longe graviora sunt in istis partibus Iudiarum, in quibus ob deficientiam operatorum frequentior est praedicatio, ac major populi concursus ad recipienda sacramenta, ac praeterea ejusdem

congregationis presbyteri non solum coguntur spirituales opem praestare infirmis in dicta civitate degentibus, sed illis quoque qui moram habent ab illa discessu, ac oporteret converas ad fidem erudire teneantur. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, congregationi huiusmodi septem tantummodo presbyteri adscripti sint, quorum tres per aetatem, atque adversam valetudinem a praedictis operibus vacare coguntur, reliqui quatuor ex presbyteris huiusmodi tantis, ac tam multiplicibus oneribus pares non sunt, ac minime sufficiunt, et proinde dictus Franciscus Laureanus ad augendam Dei gloriam, et ipsius instituti incrementum, animarumque salutem promovendam, facultatem admittendi singulis annis in memoratam congregationem reddituum copia praestantem sex, aut octo alumnos, qui ad sacros etiam presbyteratus ordines ad titulum missionis, et mensae communis promoveri possint per Nos concedi plurimum desiderat.

§. 2. Nos ipsius Francisci Laureani volis hanc in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuscumque excommunicationis, et Interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quovis de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore reserentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, qui relationem tuam super praemissa ad eosdem Cardinales transmissam attulerunt, consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut ceris existentibus narratis, tot alumnos supradictae congregationis idoneos tamen, et probatos, quot putaveris necessarios pro sacramentorum administratione, et pro exercitio instituti, ac intra vires reddituum ejusdem congregationis, titulo missionis, et mensae communis congregationis praefatae, servatis, caeteroquin servandis, ad sacros etiam presbyteratus ordines pro tuo arbitrio, et conscientia auctoritate Nostra apostolica, tenore praesentium promovere possis, et valeas; Ita tamen, ut si illem almu-

Pontifex in plurimum facultatem concedit sub aliquibus reservationibus.

ni disceserint, vel dimissi fuerint a dicta congregatione, suspensi remaneant, quatenus sufficienti beneficio, vel congruo patrimonio iuxta taxam dioecesanam provisi non fuerint.

Derogatio
contrariis
rum.

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac dictae congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogationibus derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis; ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die prima Junii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DCI.

Die die 10.
Junii 1767.
Anno IX.

Fratribus Ordinis S. Francisci de observantia, qui Theologiam dogmaticam per decennium in studio publico Civitatis Pergulensislegerint indulget, ut illi privilegiis perfruantur, ac si publicis studiis sui ordinis legissent.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Communitas,
et homines
civitatis Pergu-
lensis Pontifi-
celi supplices
petentes, ut pro-
ferantur, &
Theologiae
dogmaticae
legentibus,

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii communitas, et homines oppidi civitatis nuncupatae Pergulensis Eugubini. Dioecesis, quod ipsi, ut majorem progressum in litterarum studiis promoverent, alias anno scilicet MDCCCLXVI. diversas humanarum litterarum, et scientiarum cathedras erigi in pu-

blico studio curarunt, inter caeteras cathedram Theologiae dogmaticae, quam uni ex professoribus Theologiae ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum committendam designarunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut electus pro tempore ad munus praedictum alacrius, ac diligentius in sacra Theologia exponenda operam suam impendat, communitas, et homines praedicti eum alleujus praerogativae praemio decorari plurimum desiderant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur eosdem exponantes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore consentientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audito dilecto filio moderno dicti ordinis commissario generali, ut in posterum quotiescumque contigerit ad memoratam cathedram Theologiae dogmaticae eligi, atque assumi aliquem ex Theologiae professoribus ejusdem ordinis minorum, qui tamen philosophiam per triennium in scholis ordinis praefati explicaverit, et postea in concursu generali per legitimam inclusivam ad cathedras generales theologicis approbatus fuerit, lecturam hujusmodi per decem consequentes annos in eodem studio habendam computari debere ad gradum jubilatiōis perinde ac si in studiis generalibus ordinis Theologiam per integrum dictum decennium docuisset, et lectorem hujusmodi inter lectores generales ordinis praefati referendum esse, eumque omnibus privilegiis, praerogativis, gratiis, et indultis, quibus ejusdem ordinis lectores generales juxta praescriptum constitutionum, statutorum, sive consuetudinum dicti ordinis, seu alias quomodolibet utuntur, fruantur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere poterunt in futurum, pari modo uti, frui, et gaudere debere in omnibus, et per omnia

aliquid pro-
virginem de-
dignere de-
gauerit.

Pontifex, vel
monasteria re-
servantibus,
lectum
Theologiae
in studio
publico ci-
vitatē Pergu-
lensis deter-
minat habendo
anno et si in
studiiis gra-
vibus omni-
bus facili-
tem ipsam
legimus.

perinde ac si lecturam hujusmodi in studiis publicis dicti ordinis exercuisse reperiretur. auctoritate nostra Apostolica tenores praesentium concedimus, et indulgemus.

§. 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Apostolici Auditores judicari, et definituri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate sciescit, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac dicti ordinis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decima Junii millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno nono.

DCH.

Dat. die 13.
Junii 1767.
Anno IX

Confraternitati S. Syri, et Liberae in civitate Veronae cui Pontifex inscriptis reperiebatur, nonnullas indulgentias plenarias perpetuas concedit.

Clemens Papa XIII.

Dilecti filii salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Exponi Nobis fecistis, jamdudum concessisse Nos ad septennium plenariam indulgentiam universis utriusque sexus christifidelibus, in utroque die festo S. Syri, et S. Liberae, quam nunc demissis precibus postulatis, ut perpetuis futuris temporibus valitum declaremus. Nos igitur, qui cum in minoribus essemus, vestrae confraternitati sumos adscripti, ac propterea illam praecipue prosequimur benevolentia, devotae petitioni vestrae benigna annuentes, omnibus utriusque sexus christifidelibus, qui in die festo S. Syri ut etiam in die festo, S. Liberae, pariterque in secunda domitola Julii, in qua celebrantes in ecclesia vestra sub invocatione eorumdem Sanctorum erectis, festum S. Cajetani Thibaei clericorum regularium fundatoris, et ejusdem vestrae confraternitatis seu collegii olim confratris vero poenitentes et confessi, ac sacra communione refecti memoratam ecclesiam confraternitatis vestrae S. Syri et S. Liberae devote visitaverint, at ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, et S. Matris Ecclesiae exaltatione pias Deo preces obtulerint, plenariam indulgentiam in perpetuum Apostolica auctoritate nostra concedimus per has litteras perpetuis futuris temporibus valituris vobisque omnibus Apostolicam benedictionem permansurè impartimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decimatercia Junii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DCH.

Episcopo Burgensi facultates impartitur permittendi in locis Monasteriorum de Vindex, et Zagoramundi nullius dioecesis provinciae Burgensis, artium exercitationes, et opera servilis, addita tamen missae in festis diebus, solemnioribus aliquibus tamen excerptis.

Dat. die 27.
Junii 1767.
Anno IX.

Quoad plures alias dioeceses festorum dierum reductionem indulxit Pontifex hic, peculiaribus in id datis Apostolicis literis, quorum postremae sunt pro dioecesi Placentina relatione continuatione in hac sub n. CCCLXIX. pag. 803. ubi ceterae Apostolicas quas praecessere constitutiones indicantur.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Romani Pontifices nullo unquam tempore neglexerunt, quae nec praecipis Evangelica, nec SS. Patrum decretis adhaerent.

§. 1. Cum sicut quaedam, ut inquit sanctus Leo magnus praedecessor noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sunt, quae aut pro consideratione aetatum, aut pro necessitate rerum oportet temperare, illa semper conditione servata, ut in his, quae vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec praecipis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invenitur adversum. Ea propter Apostolica haec sancta Sedes pro paterna erga universos christifideles benignitate quod integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in his auctoritatem interponere, quae ceteroquin ad majus divini cultus incrementum praescripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessitatem inopiam non sine conscientiae angore contemnuntur.

Proces potestates praeductione festorum dierum ex populi calamitate instaurata.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte dilectorum filiorum Abbatum, et monachorum monasteriorum de Vindex, et Zagarramur, ut asseritur, nullius dioecesis ius provinciae Burgen. Nobis nuper expositum fuit, in locis monasterii huiusmodi, ut asseritur subiectis adeo excreverunt calamitates, et angustiae propter praesentium temporum infortunia, ut miseri illorum habitatores, incohaeque, ac praesertim ii, qui in sudore vultus sui panem comidunt per saepe cognantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se adicere pro pane lucrando, et id facilius contingit ob excreta dierum festorum numerum, ac propterea

Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 3. Nos itaque, qui christifidelibus quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad aeternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste sustentandam adhibere, quam per severiorem Ecclesiae disciplinae rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos habitatores, et incolae specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint huius tantum rei gratis absolventes, et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, audita super praemissis tua relatione, fraternitate tuae, attento, quod dicta loca in ista provincia Burgen. existunt, per praesentes committimus, et mandamus, ut postquam recte constiterit, quod otiosa plebs dies festos in publicis tabernis deliripat magis quam colat, omnibus utriusque sexus christifidelibus in praedictis locis existentibus, et deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Paschalis Resurrectionis, et sequenti Pentecostes, et sequenti itidem diebus, nec non Corporis Christi, Ascensionis Domini, Nativitatis sancti Joannis Baptistae, ss. Apostolorum Petri, et Pauli, sancti Joseph, sancti Joachimi, sanctae Annae, sanctorum patronorum regni, ac sancti patroni cujuslibet loci, sancti Laurentii martyris, sancti Jacobi apostoli, et commemorationis omnium sanctorum, praeterea quatuor diebus beatae Mariae virginis, nempe Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, et Nativitatis, ac propterea etiam Conceptionis, in quibus integra maneat praeccepti obligatio, in reliquis diebus festis, sive per hanc sanctam Sedem praecceptis, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra Apostolica, per te com-

Pontifex periculum animum, solemnioresque designat locis, deo religione servandos, ferre in fratribus vitiis suppressis omne aut dandi munus.

mutari volumus, preceptis, acq̃ta missa, laboriosis suorum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo conscientie scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra praedicta concedas, indulgeas, et permittas, ac statuas, praecipuas, et mandes.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in universis, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus nec non dictorum monasteriorum, et locorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis, superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis de rebus in genere vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis inhiuentes, illis aliis in suo robore permanentis, ad praemissorum effectum hoc vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima septima Junii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno IX.

PCIV.

Gonfalonerie, et Prioribus Terrae sanctae Antholiae Camerinusae diocesis conceditur insulturn utendi in publicis functionibus toga, virgilio Rubone.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Paterna, quam de Nostris, et Apostolicae Sedis in temporalibus subditis gerimus cura, et sollicitudo Nos urget, ut eorum votis quantum cum Domino possumus, benigne annuamus, illosque specialibus favoris, et gratiis libenter prosequamur. Cum itaque

inter ceteras status Nostri Camerinensis, et diocesis Nostrae ecclesiasticae terras, illa do sancta Antholia ob vetustatem insignis, ac constanti in Romanos Pontifices, et Sedem praedictam observantia floreat, ac senatum, seu magistratum, nempe gonfalonarium, et priores habeat, in quibus, in rebus publicis administrandis praeceps, integritasque cunctis.

§. 2. Nos, qui terram praedictam, illiusque senatum, seu magistratum, communitalitemque, ac gonfalonarium, et priores hujusmodi, praemissorum meritorum intuitu, propensiori quodam benevolentiae Nostrae complectimur affectu, dilectos etiam filios senatum, seu magistratum, ac gonfalonarium, et priores hujusmodi aliquo Apostolicae beneficentiae Nostrae munere donare, ac ampliori honoris praerogativa decorare cupientes, ipsorumque singulas personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quorumque de causa latas, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, et deinceps perpetuis futuris temporibus magistratus, nempe gonfalonarius, et priores praedictae Terrae de sancta Antholia praesentes, et futuri togam, quam rubonem appellant, in eorum functionibus, et actibus publicis gestare, ac deferre, illaque uti libere, et licite possint, et valeant auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus, eosque, et eorum quemlibet desuper a quoquam impediri, molestari, vel perturbari nulloatenus posse, ac irritum, et inane, si serius super his a quocumque quavis auctoritate sciente, vel ignorante contigerit attentari, decernimus.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dictae terrae, aliisque quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, eorumque reformationibus, et forsitan novis additionibus, ac styli, usibus, legibusque etiam imperialibus, privilegiis

Procurator
Magistratus
Priores
Senatus
Gonfalonarius
et
Priores
hujusmodi
et
alii
publici.

Derogatio
contrariis

Tut. die 18
Julii 1708.
Anno IX.

Laudis
toga
S. Antholiae
Camerinusae
diocesis
et
S. Salerni.

Derogatio
contrariis

quoque indultis, et literis Apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die decima octava Julii millesimo septingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus Nostri anno nono.

DCV.

Dat. die 26.
Octob. 1769.
Anno 13.

Praesul vicegerens Urbis iudex privativus in causis passivis neophitorum deputatur, et eorundem neophitorum privilegia confirmantur.

Andreas SS. Viti, et Modesti S. R. E. Diaconus Card. Nigronius SS. D. N. Papa pro-auditor iudex commissarius specialiter delegatus.

Expositi expeditionem
chirographi Pontificii.

§. 1. Cum Sanctissimus Dominus noster Clemens divina providentia Papa XIII. supplicatimibus universitatis, et nationis catechumenorum, et neophitorum almae Urbis benigne inclinat, chirographum propria manu Sanctitatis Suae die 26. labentis Octobris mensis subsignatum, nobis pro executione in eo contentorum direxit tenoris sequentis videlicet .

Referat tenor chirographi, et primo agatur de rebus neophitorum privilegia.

Reverendissimo Cardinali Negroni nostro pro-poditore. Ci ha fatto rappresentare l'università, e nazione de' catecumeni, e neofiti di questa nostra città di Roma, che, siccome egliino furono in ogni tempo creduti degni di una special protezione della nostra sede apostolica, e di parecchie esenzioni, privilegi, e riguardi, così la fel. mem. di Paolo III. No-

stro predecessore stimò conveniente, e forse necessario ancora, che avessero un cardinale Protettore, e insieme giudice privativo delle loro cause criminali, civili, e miste, come si legge nella di lui costituzione, illius qui de' 19 Febbraio 1542., confermata poscia, e ampliata da Paolo IV., da Pio IV., e da altri Nostri predecessori, i quali tutti per uno stesso giusto riflesso di promuovere i matrimoni della neofite con i cristiani originarij comunicarono i privilegi de' catecumeni, e dei neofiti alli mariti delle neofite, e delle figlie di primo grado degli neofiti, ma che per altro non si conobbero bastantemente utili gli effetti della privativa del giudice dei neofiti, se non in vista degli altri effetti troppo diversi, che vennero su gl' interessi della pia casa de' catecumeni, e sopra tutti i neofiti, quando l'antica giurisdizione del loro, unitamente con quella di tutti gli altri reverendissimi Cardinali protettori de' luoghi pii di questa nostra città di Roma, restò soppressa, e abolita per i decreti della congregazione della riforma de' tribunali del 1692. approvati da Innocenzo XII. similmente nostro predecessore, abbenchè dopo alcun tempo il suo uditor monsignor Analdi spiegasse con un decreto dei 5 Giugno dell' anno 1697. che gli altri privilegi de' neofiti non erano stati compresi in quella riforma, mentre gl' istessi neofiti per lo più artisti, e ben poveri soffrirono allora maggiori ingiurie dalla nazione degli ebrei, ed esposti alle più lunghe contraddizioni, e vessazioni delli più ricchi, e potenti colliganti, non riusciva sempre a ciascuno di assumere, e sostenere presso di tanti, e diversi giudici un' efficace difesa di quei privilegi avvegnachè preservati, che così andavano di giorno in giorno a rimettere dal loro vigore.

§. 2. Laonde Clemente XI. altro Nostro predecessore compassionando lo stato di questi novi germogli, per far conoscere la sua paterna pietà verso di detti luoghi pii fondati per la conversione degl' infedeli, e verso li catecumeni, e neofiti, senz' alterare la massima di non permettere l' esercizio della contentiosa giurisdizione al Cardinal protettore de' medesimi luoghi pii, con suo chirografo

Clemente XI. singulis commendaverat Neophitis respicientibus non presentibus, quam futuram jurisdictionem Vicegerenti allegavit.

de' 21. Gennaio 1705. diretto a monsignor vicegerente d' allora, avocando a se tutte, e singole liti, e cause sì civili, che criminali, e miste, attive, e passive di della casa di catecumeni stessi, e neofiti, figli di primo grado de' medesimi catecumeni, e neofiti, e mariti di neofite, o figlie di primo grado de' neofiti, mosse, o rispettivamente da muoversi in avvenire da qualsivoglia persona, e contro qualsivoglia persona per qualunque causa in qualsivoglia tribunale avanti qualsivoglia giudici ordinarj, delegati, ecclesiastici, e secolari, congregazioni, anche de' reverendissimi Cardinali, e generalmente avanti qualsivoglia giudici, benchè privilegiati, e privilegiatissimi, e le medesime liti, e cause, tanto attive, quanto passive, anco già instrutte nello stato, e termine, e nel quale allora si trovavano, e anco tutte le altre cause, che in avvenire, ed in qualsivoglia tempo si fossero introdotte, attive, e passive civili, criminali, e miste pro', e contro della casa di catecumeni, e luoghi pii annessi, catecumeni, e neofiti; e loro figli di primo grado, o mariti di neofite, oppur delle loro figliuole di primo grado in prima istanza, delegò poscia a monsignor vicegerente d' allora, e ad altri vicegerenti pro tempore per gli atti del notaro del nostro Reverendissimo card. Vicario, o di altri notari da deputarsi sempre da deputati di detta casa de' catecumeni, privatamente ed ogni altro giudice, e tribunale, anche collegiale, e magistrato, e notaro, con piena, ampia, libera, ed assoluta facoltà, et autorità di poterle con tutti i loro incidenti, dipendenti, emergenti, annessi, connessi, ed anco colla clausola, *quam et quas, conoscere, decidere, finire, e terminare*, ancorchè si trattasse o procedesse per vigore di obblighi camerali, e giurati, e che le persone, che avessero interesse si attivamente, come passivamente in dette liti, e cause, fossero basiliche, chiese, cappelle, e religioni, monasteri, conventi, spedali, confraternite, e luoghi pii anco insigni, e quantosivoglia privilegiati, privilegiatissimi, ed ancorchè fossero pupilli, vedove, o minori, anche per causa di mercedi, alimenti, e dotti, e qualsivoglia altre persone, che aves-

sero privilegi tali, che per comprenderli avessero bisogno di special menzione, e di poter nelle dette cause procedere in ogni giorno, e ora, non però feriale in onor di Dio, senza servazione di termini sostanziali, confezioni di estratti, e registri, ed ancora senza produzione d' istromenti, e scritture publiche, ma colle sole copie semplici, e indicazione di quelle.

§. 3. Ci hanno ancora fatto rappresentare, che tra gli altri privilegi, ed esenzioni godute da essi neofiti, vi è pur quella da tutte le leggi, e statuti delle università delle arti, e professioni, nelle quali essi travagliano, o si esercitano, e dal pagamento di qualunque tassa, patente, e contribuzioni, che altri pagano alle medesime università, loro chiese, e consoli, dal custodia delle porte, e da altre funzioni civili, e militari di Roma, in vigore ancora dei decreti della congregazione particolare dei 3. Maggio 1693. approvati dal suddetto nostro predecessore Innocenzo XII., e se presentemente non è permesso ai neofiti d' aprire nuove botteghe di barbiere, oltre il numero stabilito dallo statuto di quell' arte approvato per un chirografo di Clemente XII. nostro predecessore, accade questo soltanto in vigore di un simile chirografo segnato li 28. Giugno 1743. dall' altro nostro immediato predecessore Benedetto XIV., che per motivi, e ragioni, che non han luogo nelle altre arti, gli obblighi all' osservanza di tale statuto in quest' unica, e sola parte, preservando nel tempo stesso i detti neofiti, e quelli, che godono i privilegi de' neofiti dal pagamento delle tasse, e di ogni altra contribuzione, che per lo passato a motivo de' loro privilegi, o legittima consuetudine non hanno pagato all' università de' barbiere per l' apertura delle botteghe; con averci di più soggiunto, che nella non breve serie de' giudicati, che ammettano, e canonizzano i privilegi dei neofiti, moltissimi ve ne sono, i quali rigettano le istanze in varj tempi promosse da varie università, e consoli per obbligarli al pagamento di queste tasse, e voi medesimo dopo un maturo esame nell' udienza de' 14. aprile 1761. providamente decisteste contro l' università de' cascini *Neophitos esse exemptos a*

Neophiti artes exercere ab statutis universitatum, et a solutione patrimonii casmebantur.

dispositiones statutorum omnium universitatum Urbis, et signanter a solutione taxarum per dictas universitates indicatarum. E che in parecchi decreti, e giuridicati si vedono benist obligati i neofiti a sottomettersi all'esame per dar buon conto della sufficienza loro in quell'arte, che intendono di esercitare, ma però sempre senza obbligo di qualsivoglia anche piccolo pagamento di patente, o di altra qualunque tassa, lo che pur volle il prefato nostro immediato predecessore nell'accennato chirografo rispetto ai barbieri.

Peritque
rationalitate
a vestigiis
vitarum quo-
ad sermo-
nem
pertinet.

§. 4. In oltre ci han fatto rappresentare, esser statò provida, e più intenzione de' Nostri predecessori di abilitare i neofiti a procacciarsi il vitto colla fatica, et industria loro senza il più picciolo aggravio, e che perciò essi neofiti feroeno esenti dalle tasse del tribunale delle strade per le botteghe, licenze, bandi, banchetti, e stuoie, e che quantunque sia vero, che il Nostro predecessore Innocenzo XII. nella costituzione dell'anno 1692 emanata 4. Kalend. decembris, assoggettasse anche i neofiti ai chirografi, ordini, e tasse delle strade, e la già detta congregazione particolare deputata per il decreto del 3. maggio 1693 super assertis privilegiis Neopbitorum dichiarasse « quoscunque immunitates, et privilegia eis in praeteritum per summos Pontifices, et alios quoscumque quomodolibet concessa suffragari non posse, neque debere quo ad solutionem taxarum tribunali viarum » Ciò ad ogni modo s'intese solo delle tasse imposte sopra le case, vigne, e tenute, cioè di quelle, che per le strade si aggravano su i possessori de' beni stabili, o che s'impongono ai vetturini, e correttieri, non già per le altre troppo diverse, che gravano i soli artisti, mercanti, e rivenditori di comestibili, e robe, le quali tolte tiradono sopra il travaglio, e sopra l'industria degli stessi artisti, mercanti, e rivenditori, e però a scampo di ogni questione ons congregazione particolare deputata dal memorato Nostro predecessore Clemente XI. ai 28. Gennaio, e agli 8 febbrajo 1704. Inter alia, quae approbante sanctissimo statutis, decrevit etiam posse neophitis, filijs primi gradus eorumdem, maritis neupbitarum, aut filiarum primi gradus nu-

rundem concedi amplam, et plenam a taxarum exemptionem, quae in Urbe solvi solent ab artificibus quotannis pro officinis, vel tabernis, in quibus vel res venales exponuntur, vel ars aliqua, quomodocumque nuncupetur, exerceatur, ita ut non posterum personae, ut supra nominatae, libere, et licite artes, et mercaturas in dictis tabernis, et officinis exerrere valeant, et sine ulla solutione taxarum viarum, non obstante constitutione sac. mem. Innocentii XII. 4. Kalend. decembris anno Incarnationis 1692, quae est constitutio XIV. inter impressas §. Praeterea iubaerentes, addita tamen declaratione, quod dicta haec exemptio comprehendat tantum dictas personas artes, et mercaturas exercentes, non autem rhedarios, similesque personas, qui rhedis bigis, seu quadrigis sibi victum quaerunt, nec minus extendi possit ad taxas viarum, quae solvuntur pro vineis, domibus, aliisque stabilibus, quae dictae personae possiderent. In coerenza di che negli istromenti degli appalti, che sogliono farsi dal tribunale delle strade, e fino in quello stipolato dell'anno 1760 fu pattuito il bonifico all'appaltatore. Per li neofiti esenti dal pagamento delle licenze, banchi, banchetti, foconi, e stuoie a tenore dei decreti della congregazione particolare deputata dalla san. mem. di Clemente XI. li 28. gennaio, e 8 febbrajo 1704.

§. 5. E similmente ei esposero, che oltre i suddetti, e altri molti privilegi, e riguardi, furono anche osservati ai neofiti poveri quella delle dilazioni a pagare i debiti loro a un tanto al mese, o alla settimana, secondo le circostanze de' debitori, e de' casi: quello di non soffrire l'esecuzioni reali super pallio, et pileo; e quello pure di non portare il cappello verde, quando l'estrema miseria loro gli astrinse a ricorrere all'infelice beneficio della cessione de' beni, e di non essere convenuti come sospetti di fuga, ma che il lungo lasso di trentotto anni fece tal volta obbliare i motivi, che diedero eccitamento alla destinazione del suddetto giordine privativo, onde la nuova congregazione prescelta per la riforma de' tribunali del ricordato Nostro immediato predecessore Benedetto XIV. dell'anno

Item alia
quamprescri-
pta decesser-
unt per
vires quo-
ad pauca
non nomi-
nata solutio-
nem.

1742. e la di lui nota bolla de' 27 Febrajo 1742 nel generale suggerimento di richiamare alla prattica quanto era stato stabilito nel pontificato d' Innocenzo XII. abolendo indistintamente qualunque giudice particolare posteriormente deputato, compreso anche il giudice de' neofiti, benchè per altro lo stesso Nostro predecessore con suo rescritto de' 26 settembre dello stesso anno 1742 dichiarò espressamente « Privilegia, quibus gaudent, et gaudent neophiti, non esse comprehensa in abrogatione eorum iudicis privativi facta in superius constitutione super reformatione tribunalium, sed illa esse servanda a quocunque iudice prout antea servari legitime solebant » tal che tutti gli altri privilegj, alla riserva di quello d' avere il giudice privativo, vennero quindi posteriormente osservati, e mantenuti ai neofiti dagli altri giudici della nostra curia di Roma, e taluni ancora da voi medesimo come Nostro pro-Curatore, allorchè questi sono stati difesi da qualche neofito men povero, e solamente si cominciarono a porre in dubbio rispetto a que' miserabili, e meno istruiti, che s' incontrarono in più potenti avversari, nè ebbero modo di sostenerli con sufficiente difesa, cosa, che al certo non accadeva a neofiti, allora quando le loro liti, che, in quanto, massime all' ispezione de' privilegj della nazione vertono sempre su le medesime questioni, si conoscevano da un solo giudice, il quale appieno informato de' privilegj medesimi suppliva colle sue proprie cognizioni alla mancanza della difesa, e forse ancora non dava luogo alle dispute da lui più volte decise, dal che n' è poscia venuto, e ne viene, che molti tornano a dubitare della sussistenza di tali privilegj, e i neofiti, e tutti gli altri, ai quali sono comuni le loro esenzioni, e prerogative, si adattano di malavoglia al pagamento delle tasse, e contribuzioni dovute alla loro universalità.

§. 6. Onde la chiesa, e casa de' catecumeni, e luoghi pii ad esse uniti, e tutto il celo de' medesimi neofiti hanno implorato la Nostra paterna clemenza, umilmente supplicandoci, acciò mossi dal nostro zelo per la religione ci degniamo in primo luogo di confermare generalmente tutti i privilegj, ed

esenzioni concesse loro dalla pietà di tanti Nostri predecessori, o avvalorate dall' osservanza massime giudiziale: in secondo luogo di restituire alla loro nazione l' istesso giudice privativo con le facoltà ad esso date per il chirografo del Nostro predecessore Clemente XI. del 21. gennajo 1705. in terzo luogo di dichiarare, che tutti i neofiti, figli di primo grado de' medesimi neofiti, e mariti li neofite, o li figlie di primo grado di neofiti siano soggetti, e obbligati all' osservanza degli editti, e statuti, che parlano de' neofiti, e in conseguenza tenuti alla frequenza dell' oratorio della nazione, e a corrispondere al medesimo oratorio, e rispettiva universalità le tasse e contribuzioni solite, e che in avvenire possono occorrere, abilitandoli tutti indistintamente al godimento, e partecipazione dei privilegj, ed esenzioni competenti ai veri neofiti.

§. 7. E Noi sull' esempio de' Nostri predecessori per far conoscere la paterna pietà, che abbiamo verso i detti luoghi pii fondati per la conversione degli infedeli, la quale è il primo istituto dell' apostolato, e verso i catecumeni e neofiti, che sono venuti in futuro verranno alla nostra santa fede, quali sono degni della nostra special protezione, ed assistenza, e desiderando promuovere tutt' i mezzi, acciò quanto a quelli, che già abbandonarono l' errore, de' suscepto sanctae fidei proposito gaudium sit plenum, et exultatio, e quanto agli altri, che furis sunt, et aulne infidelitatis caligine detinentur, ad sanctae matris Ecclesiae gremium properandi desiderium excitentur, come disse il Nostro predecessore Clemente XI. nella sua costituzione, Propagandae, siamo venuti in proposito di consolare gli esponenti, prendendo sopra le loro rappresentanze i provvedimenti come in appresso. Avendo pertanto nel presente Nostro chirografo per espresso, e di parola registrato il tenore di tutte, e singole bolle, chirografi, decreti, e riforme tanto contrarij, ed opposti, quanto conformi, e coerenti a questa nostra suprema determinazione, ed ogni altra cosa quanto si voglia necessaria da esprimersi: di nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra suprema potestà stabiliamo, dichiariamo, e decretiamo.

Pontifex precibus summis, et singulis confirmata privilegia deservat.

Proces Pontificis potestatis plenam, et singulis confirmata privilegia deservat.

Prævia co-
nsecratione cau-
sarium neu-
rophorum
eius juridi-
ctionis perpe-
tuose Vice-
gerentis sub-
mittit.

§. 8. Primo, che per l'avvenire, ed in perpetuo il giudice delli neofiti, e della loro casa di ricevimento, chiesa, e università, e luoghi pii annessi, nelle cause civili passive mosse, e da muoversi sia monsignor Viregente pro tempore di questa Nostra città di Roma, onde vogliamo, che avvocate a voi, siccome noi avvocate tutte, e singole liti, e cause civili passive di detta casa de' catecumeni, e luoghi pii annessi, neofiti, e catecumeni, ed altri, ai quali, come appresso, dovranno esser comuni i privilegi dei neofiti, mosse, e rispettivamente da muoversi in avvenire da qualsivoglia persona per qualunque causa in qualsivoglia tribunale, e avanti qualsivoglia giudice ordinario, delegato, ecclesiastico, e secolare, congregazioni, anche de' reverendissimi Cardinali, e generalmente avanti qualsivoglia giudice, benché privilegiati, e privilegiatissimi, e le medesime liti, e cause passive, e anche già istruite, nello stato e termine, nel quale si trovano al presente, ed anche tutte le altre cause, che in avvenire, e in qualsivoglia tempo s'introduurranno contro detta casa de' catecumeni, e luoghi pii annessi, catecumeni, e neofiti, ed altri, ai quali devono essere comuni i privilegi dei neofiti, e catecumeni in prima istanza le commettiate, e rispettivamente le rimettiate, conforme Noi le commettiamo, e mettiamo al nostro vicegerente di Roma, ed altri vicegerenti, che saranno pro tempore per gli atti d'uno de' notari del nostro reverendissimo Cardinal Vicario di Roma, da scegliersi sempre dai guardiani dell'università dei neofiti, privatamente ad ogni altro giudice, e tribunale, anche collegiale, e magistrato, e notaio, con piena, ampia, libera, e assoluta facoltà, ed autorità di poterle con tutti i loro incidenti, dipendenti, emergenti, annessi, e connessi, ed anco con la clausola quam et quas, conoscere, decidere, e terminare, ancorché si trattasse, e procedesse in vigore di obblighi camerali, e giurati, e gli attori fossero basiliche, chiese, cappelle, e religioni, commende, e monasterj, conventi, spedali, confraternite, e luoghi pii, anco insigni, e quantosivoglia privilegiati, privilegiatissimi, e ancorché fossero pupilli, veduve, minori,

anche per causa di mercedi, alimenti, e doti, e qualsivoglia altre persone, che avessero privilegi tali, che per comprenderli avessero bisogno di special menzione, rimossa ogni qualunque appellazione, e ricorso, fuori che a voi, o altro uditore Nostro, o de' Nostri successori pro tempore, tanto nella seconda, che in altre istanze, anco per capo di restituzione in integrum e non ad altro tribunale, benché supremo, dando perciò al detto monsignor vicegerente, e suoi successori piena, ed ampia facoltà, ed autorità di riassumere le cause, e liti suddette da qualunque giudice, o tribunale come sopra, e a quelli infibire sotto le pene, e censure a vostro arbitrio, che non ardischino porri le mani, nè ingerirsi in modo alcuno, e non s'interponga, o solleciti.

§. 9. Secondo, vogliamo che i neofiti non possano essere ammessi all'esercizio di qualunque arte e professione, se non saranno prima stati esaminati, ed approvati capaci, ed abili, come prescrivono i statuti delle rispettive università, ma nel caso, che per parte dei medesimi neofiti, o di altri, che godono, e godranno dei privilegi dei neofiti, venisse allegato qualche aggravio ricevuto prima, o dopo l'esame, o nell'esame medesimo, possono ricorrere a voi ed ai vostri successori per qualunque provvedimento, e voi allora dovete, siccome i vostri successori dovranno, deputare altro perito indifferente, che riconosca la capacità di quel tale ricorrente; ammettendolo a nuovo esperimento, e dalla relazione, e giudizio di questo perito non sia lecito ad alcuna delle parti di reclamare.

§. 10. Terzo, che i neofiti siano esenti da qualsivoglia tasse, contribuzioni, ed altri pagamenti prescritti dai statuti delle arti, e professioni, conforme dai pesi, e uffici, che ordinano essi statuti, e che le patenti, che sogliono spedirsi prima dell'esercizio delle arti, si diano loro gratis, e senza il menomo pagamento sotto qualsivoglia pretesto.

§. 11. Quarto, che nelle botteghe, e officine da aprirsi, ed esercitarsi debbano esser neofiti ad ogni modo osservare le distanze prescritte in tutto, e per tutto come gli altri le osservano, e sono tenuti di osservare.

Arguitur tra-
duntur pro
admissionem
Neophitorum
ad artium
exercitatio-
nem.

Eximuntur a
taxis pro ar-
tium exer-
citione.

De distantis
servandis
quod eorum
spoliteas.

A taxia vi-
ram immu-
tatur.

§. 12. Quinto, che siano immuni dal pagamento delle tasse, e licenze del tribunale delle strade con quell' ampiezza, e rispettiva limitazione di esenzione, che restò già dichiarata ne' suriferiti decreti della congregazione particolare deputata dal Nostro predecessore Clemente XI. sotto li 28. Gennajo o 8. febbrajo 1704.

Statuta pro
neophitis
condita sol-
jiciantur.

§. 13. Sesto, che i medesimi neofiti sieno in tutto soggetti alle leggi, e statuti fatti per li neofiti, e della loro chiesa, ed universalità.

§. 14. Settimo, che quanto si è detto, e stabilito di sopra, e si dirà, e stabilirà da Noi in appresso relativamente ai neofiti, così rispetto al godimento de' privilegj, esenzioni, e altre prerogative, come rispetto alla soggezione alle loro leggi, e statuti, e della loro Chiesa, e universalità, s' intenda pur stabilito, e decretato per i figli dei neofiti del primo grado, e per i mariti della neofite, e delle figlie di primo grado dei neofiti, di modo che siano tutti egualmente compresi sotto la presente Nostra disposizione, come se in ogni parte di essa si fosse fatta di loro espressa menzione.

Singula alia
privilegia
specialiter
non revocant,
confirmant.

§. 15. Ottavo, finalmente vogliamo che tutti gli altri privilegj dell' neofiti finora non revocati, e che sono in uso, restino fermi, e siano mantenuti, e osservati, e perciò, in esecuzione del presente nostro chirografo, ne pronuncierete qualunque decreto, concederete qualunque inibizione, e farete tutto altro, che pel totale adempimento, perpetua fermezza, e sussistenza di questa Nostra grazia stimerete in qualsivoglia modo essere spediente, e necessario; essendo così mente, e volontà Nostra espressa.

clausula su-
blata, et de-
cretum irri-
tans.

§. 16. Volendo, e decretando, che al presente Nostro chirografo, sebbene non esibito, o registrato in camera, e ne' suoi libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, nè di alcun altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione; nè che, mai sotto tali, o altri qualunque pretesti, quantunque validi, e validissimi, e giuridichi anche di jus quesito, e pregiudizio del terzo, possa esser impugnato, moderato, o revocato, ridotto ad vim juris, o concedersi contro di

esso l'aperitione oris, o altro qualunque rimedio, o che cost, e non altrimenti debba sempre, ed in perpetuo giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsivoglia giudice, e tribunale, benchè collegiale, congregazioni, anche de' Reverendissimi Cardinali, Camarlingo di S. Chiesa, Tesoriere, Ruota, Camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, e giurisdizione di giudicare, definire, ed interpretare in contrario: dichiarando Noi sin d' adesso preventivamente nullo, irritato, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, e scientemente, o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicata, o si tentasse giudicare contro la forma, e disposizione del presente Nostro chirografo, quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, sebbene non vi sieno state intese, o citate qualsivoglia persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, ecclesiastiche, e luoghi pii, che vi avessero, o pretendessero avervi qualunque interesse e che per comprenderle facesse bisogno di speciale, ed espressa menzione.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 17. Non ostanti le costituzioni d' Innoc. VIII., Giulio II., Gregorio XIII., Gregorio XIV., Innocenzo XII., e specialmente la citata costituzione della fel. mem. di Benedetto XIV. Nostro predecessore sopra la riforma de' tribunali di questa nostra città di Roma emanata nell' anno 1742. sotto li 27. Febbrajo, ed altre costituzioni de' sommi pontefici sopra le facoltà di qualsivoglia giudici, e tribunali, la bolla di Pio IV. similmente nostro predecessore, de registrandis, la regola della nostra cancelleria, de jure quesito non tollendo, e qualsivoglia altre costituzioni, et ordinazioni apostoliche Nostre, de' Nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, usi, stili, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, o di parola in parola inserito, e registrato, e supplendo colla pienezza della Nostra potestà pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire, per-que-

sta sola volta, e per la piena, e totale esecuzione di quanto si contiene nel presente nostro chirografo, ampiamente, ed espressamente deroghiamo. Pato dal nostro palazzo apostolico di monte cavallo questo dì 26. Ottobre 1766. Clemens PP. XIII.

Paquilio
praeclentis
chirographi.

• Volentes itaque injuncta Nobis ab eodem Sanctissimo Domino Nostro Papa debita exequutioni demandare: utendo facultatibus nobis in supradicto chirographo tributis, ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Papae nomine decernimus, declaramus, et constituimus, ut infra. primum. Quod in futurum, ac perpetuis futuris temporibus neophitorum iudex, eorumque receptoriae domus, ecclesiae, et universitatis, ac locorum piorum annexorum in causis civilibus passivis motis, et movendis, sit illusterrimus, et reverendissimus dominus almae Urbis pro tempore Vicesgerens; quipropter ad nos avocando omnes, et singulas lites, et causas civiles passivas dictae domus cathecumenorum, locorum piorum annexorum, neophitorum, et cathecumenorum, aliorumque, quibus, ut infra, debeant esse communia neophitorum privilegia, motas, et respective movendas in posterum a quavis persona pro quacumque causa in quovis tribunali, et coram quocumque iudice ordinario, delegato, ecclesiastico, et saeculari, congregationibus, etiam eminentissimorum, et reverendissimorum DD. Cardinalium, et generaliter coram quibuscumque iudicibus, licet privilegiatis, et privilegiatissimis, easdemque lites, et causas passivas, etiamsi instructas in statu, et terminis, in quibus de praesenti reperiuntur, ac etiam omnes alias causas, quae in futurum, et quandocumque forent introducendae contra dictam domum cathecumenorum, et loca pia annexa, cathecumenos, et neophitos, aliosque, quibus neophitorum, et cathecumenorum privilegia debent esse communia, in prima instantia committimus, et respective remittimus praedicto R. P. D. Urbis Vicesgerenti, et alijs pro tempore RR. PP. DD. Vicesgerentibus per acta alterius ex notariis eminentissimi, et reverendissimi D. Cardinalis Vicarii, semper seligendi a custodibus universitatis neophitorum, privative ad

alium quemcumque iudicem, et tribunal, etiam collegiale, magistratum, ac notarium, cum plena, ampla, libera, et absoluta facilitate, et auctoritate illas cum omnibus earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, et connexis, ac etiam cum clausula quam, et quas, cognoscendi, decidendi, et terminandi, etiamsi ageretur, et actio oriretur ex obligatione camerali iuramento vallata, et actores essent basilicae, ecclesiae, cappellae, et religiones, commendae, monasteria, conventus, hospitalia, confraternitates, et loca pia, etiam insignia, et quantumvis privilegiata, privilegiatissima, et quamvis essent pupilli, viduae, minores, ac etiam causa mercedis, alimentorum, et dotium, et essent quaecumque aliae personae habentes privilegia talia, quae pro illis comprehendendis, speciali nota indigerent, remota omni, et quacumque appellatione, ac recursu, excepto ad Nos, et ad Nostros pro tempore successores, tum in secunda, tum in alijs instantiis, etiam per viam restitutionis in integrum, haud aliud tribunal licet supremum: tribuendo propterea dicto R. P. D. Vicesgerenti, ejusque successoribus plenam, et amplam facultatem, et auctoritatem reassumendi causas, et lites praedictas a quovis iudice, sive tribunali, ut supra, eisque inhibendi, ne sub poenis, et censuris arbitrio nostro audeant opponere manus, minusque se in eis quoque modo ingerere. Secundo: volumus, ut neophiti, priusquam alicujus artis exercitium assument, subijci debeant examini ad formam exercendae artis statutorum, ita tamen ut in casu reprobationis facultas eis sit ad Nos, et Nostros successores provocandi pro deputatione non suspecti periti ad novum experimentum, cujus iudicio omnino standum erit.

• 3. Quod neophiti a quibusque censibus, taxisque ab artium statutis praescriptis sint exempti, eorumque artium, ac universitatum onera, atque munera subire minime teneantur, eisque solitae litterae patentes gratis concedantur.

• 4. Quod in tabernis, aut officinis aperiendis, institutisque statutam distantiam, sicut caeteri servare tenentur, omnino servant.

• 5. Quod sint immunes a taxis, et licentiis, tribunalibus viarum cum illa

amplitudine, et respectiva limitatione exemptionis, quae fuit jam declarata in decretis congregationis particularis deputatae a san. mem. Clemente Papa XI. sub respective diebus 28. Januarii, et 8. Februarii 1701. • 6. Quod iidem neophiti legibus, statutisque editis pro neophitis, eorumque ecclesia, et universitate in omnibus subijciantur • 7. Quod dictum est de neophitis, intelligas ut constitutum etiam pro neophitorum filiis primi gradus, et pro maritis neophitarum, filiarumque primi gradus neophitarum: • 8. demum: quod caetera neophitorum privilegia nondum revocata, usque recepta, firma habeantur: juxta in omnibus, et per omnia ad formam, seriem, ac tenorem memorati chirographi: non obstantibus constitutionibus san. mem. Innocentii VIII., Julii II., Gregorii XIII., Gregorii XIV., Innocentii XII., et signanter constitutione fel. record. Benedicti XIV. anno 1742. sub die 27. Februarii, super reformatione tribunalium Urbis emanata, aliisque constitutionibus Summorum Pontificum super facultatibus quorumcumque iudicium, et tribunalium, aliisque constitutionibus apostolicis, legibus, statutis, et aliis, quibus idem Sanctissimus Dominus Noster Papa in praescripto chirographo derogavit. In quorum fidem etc. Datum Romae ex Palatio Apostolico quirinali, et ex aedibus nostris hac die XXVII. Octobris MDCCCLXVI. •

A. Card. Nigronius Pro-Auditor.

DCVI.

Pat. die 3.
Jas 1767.
Anno IX.

Confirmatio in forma specifica statutorum pro recto regimine, et administratione montis pietatis Urbis conditorum.

Ceterae sanctiones quae ab praedecessoribus Pontificibus, et ab ipso Clemente XIII. ordinatae sunt pro recta montis pietatis administratione, et gubernio, in compendium relatae a nobis sunt, adnotatione apposita ad constitutionem diei 2. Junii 1766. impressam hoc eodem tomo sub num. DLIV. pag. 1093.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

§. 1. Ad paternam Romani Pontificis sollicitudinem inter alias curas, quae apostolico servituti Nostrae muneri incumbunt, etiam illa pertinet ut loca pia, quae in hac alma Urbe nostra ad miseris ospitandum, et indigentium necessitatibus subveniendum laudabili praedecessorum Nostrorum providentia erecta, atque constituta sunt, non solum sarta tecta servare, et custodire, sed etiam leges, et constitutiones, quae pro recto eorum regimine, et administratione conditae sunt, si temporum conditione, aliisque de causis aptae, atque opportunae, vel deficientes reperiantur corrigere, et immutare aliasque de novo conficere, ne quae in publicum bonum, et commodum provido consilio instituta sunt, pravitate hominum, rerumque vicissitudine in populi damnum, ac detrimentum convertantur.

Curandum, ut quae in egestatis consolationem sunt instituta, hominum pravitate, et rerum vicissitudinibus convertantur.

§. 2. Cum itaque alias ad nostras aures perlatum fuerit, quod etsi dicti filii moderni deputati, seu administratores montis pietatis dictae almae Urbis debitum studium, et necessariam curam ac solertiam adhiberent pro felici, ac prospero ejusdem montis regimine, et administratione; ubilominus plura, ac gravissima quotidie mala, et incommoda, ac detrimenta in dicti montis exitum, vel ex mutabili rerum humanarum conditione, vel ex malitia, hominumque pravitate contingere solebant, forte ex eo potissimum provenientia, quod ejusdem montis statuta, et ordinationes jandudum conditae ob immutatas circumstantias, moderno illius regimini, aut systemati minus aptae, seu accomodate, haud opportunae evaserunt. Nos ejusdem montis indemnitati consulere volentes, ut hisce malis opportuna remedia adhiberemus, dilectum filium nostrum sanctae Romanae Ecclesiae presbyterum Cardinalem Castelli, nunc dicti montis visitatorem apostolicum, et superiorem praefectum, seu superintendentem cum omnibus, et singulis facultatibus necessariis, et opportunis per alias nostras in simili forma brevis die XXIV. Aprilis

Pro recto regimine montis pietatis Cardinalis visitator deputatus fuit ab hoc Pontifice.

Qui cardinalis visitator novam statutorum collectionem approbandam valuit summo Pontifici.

anni MDCCCLX. desuper expeditis litteras constituimus, et deputavimus.

§. 3. Idem vero Joseph Cardinalis inter cetera, quae in ejusdem montis, ac publicam utilitatem laudabili studio, indefessa cura, et singulari prudentia peregit, illius quoque antiqua statuta, et ordinationes, in id adhibito etiam prudentium virorum consilio, mature excussit, et examinavit, novamque statutorum hujusmodi collectionem non mediocri labore, studio ac diligentia confectam, et jussu nostro quamprimum publicis typis edendam, Nobis exhibuit. Nos igitur omnibus, quae per dictum Cardinalem visitatorem deputatum ut praefertur, Nobis relata, atque accurate exposita fuerunt, mature ac diligenter expensis, et consideratis, volentes ea, quae tam solerti cura, et provida consideratione ac dicti montis et publicam utilitatem digesta, sunt inviolabiliter observari, motu proprio, et ex certa scientia nostra, deque apostolicae potestatis, plenitudine praedicta omnia statuta, quorum tenor sequens est una cum omnibus in eis contentis, auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet inter venerint, supplemus et sanamus.

STATUTI

DEL SACRO MONTE DELLA PIETA'

DI ROMA

CAPITOLO I.

Del Senatore, Conservatore, e Priore de' Caporioni.

Sequitur tenor statutorum.

• Perchè il sacro monte è istituito in questa Città per servizio, e sollievo delle persone bisognose di essa, e suo distretto, è molto convenevole, che venga assistito anche dal favore, ed ajuto del magistrato secolare co-

stituito dal signor Senatore di Roma, Conservatori e Priore de' Caporioni per tutte le occorrenze, che potessero alla giornata succedere. Però si dichiara, che tutti li signori suddetti s' intendano esser fautori, difensori del sacro monte, e partecipi di tutte le grazie, e privilegi concessi all' archiconfraternità di esso monte, come membri principali della medesima.

CAPITOLO II.

Del Giudice del sacro monte.

• Essendosi degnata la santa Memoria di Papa Benedetto XIV. con cedola di moto proprio segnata li 19. Ottobre dell' anno 1748. esibita negli atti del Ridolfi segretario di camera li 20. Novembre di detto anno, ed ammessa dalla piena camera il di 27. dello stesso mese, dichiarare la competenza della giurisdizione privativa di monsignor tesoriere generale della reverenda Camera Apostolica pro tempore in tutte le cause civili, criminali, o miste del sacro monte tanto attive, quanto passive; ancorchè riguardassero l'interesse, o pregiudizio de' particolari, e che quello del detto sacro monte fosse unicamente secondario, e rimoto, con aver tolto a qualunque altro giudice, e tribunale, ancorchè collegiale della curia Romana, la giurisdizione di conoscere simili cause, anche sul riflesso di essere stato prescelto il detto sacro monte in depositario generale della reverenda Camera Apostolica, e dandogli inoltre le facoltà di riassumere da qualsivoglia giudice le cause suddette dovrà perciò detto monsignor tesoriere generale pro tempore unicamente procedere nelle cause suddette anche sommariamente, *et de plano*, senza strepito, e figura di giudizio, e solamente considerata la verità del fatto, nel modo che vien disposto nella suddetta cedola di moto proprio.

CAPITOLO III.

Della congregazione generale.

• Per ben regolare i moltissimi, e gravi negozj, che continuamente occorrono nel-

L'esercizio di questa opera più tanto per le prestanze, quanto per gli depositi de' particolari, che si ricevono nel suo banco, si è istituita a principio una congregazione detta generale composta di quaranta deputati scelti nel modo, che si descriverà in appresso al Capitolo VIII. Ma essendo col tratto del tempo moltiplicati in grandissima quantità li negozj, in maniera, che non è più possibile li trattarli nella stessa congregazione generale, si è a questa surrogata la congregazione particolare detta anche ordinaria, la quale si raduna ogni otto giorni per trattare tutti li negozj del luogo pio, ed alla stessa, oltre gli ufficiali, può intervenire ciascuno de' deputati, da' quali è composta la congregazione generale, con voto decisivo ugualmente che gli ufficiali. La congregazione generale dopo questo stabilimento introdotto dalla pratica che in questi nuovi statuti si approva, e conferma, non si raduna più che una volta l'anno; e però la stessa dovrà tenersi secondo il solito, nel principio dell'anno nuovo il più presto che sarà comodo ai signori provvisori. Quando si dovrà radunare, si congregherà nel palazzo del sacro monte, e nella solita stanza, intimati prima li signori Senatore, Conservatori, e Priore de' Caporioni, come altresì tutti li deputati, che compongono la stessa congregazione. Nella detta stanza sederà sotto il baldacchino il detto magistrato ed ai lati del medesimo, sotto lo stesso baldacchino in sedie eguali li signori provvisori. Dai computisti dei prestiti, e de' depositi si leggeranno i bilanci degli uni, e degli altri per rappresentar ai signori-congregati lo stato del sacro monte. In seguito dal segretario si leggerà la lista degli ufficiali, e deputati, e si terminerà la detta congregazione generale, senza trattare in essa verun altro interesse del sacro monte.

CAPITOLO IV.

*Della congregazione particolare,
detta ordinaria.*

• La congregazione particolare, o sia ordinaria era composta de' soli ufficiali; cioè

di quattro provvisori, il primo de' quali di presente è monsignor tesoriere della reverenda Camera Apostolica, di due sindaci dei prestiti, di due altri de' depositi, di otto deputati ad assistere alle vendite del sacro monte, di quattordici consiglieri, e di un segretario. Ora per l'accrescita mole degli affari si è introdotto e di nuovo si stabilisce coi presenti statuti che oltre li quattro provvisori suddetti vi debbano essere quattro sindaci dei prestiti, quattro sindaci de' depositi, il deputato archivista, due deputati visitatori delle custodie, due deputati alle liti, due deputati fabbricieri, due deputati alla vendita particolare de' pegni deliberati agli stimatori, come si dirà nel Capitolo XXXVI, ed il deputato segretario; e per la vendita ordinaria de' pegni vi assisteranno non più otto in giro, ma tutti li quaranta deputati nel modo che dirassi in appresso. Oltre tutti li suddetti ufficiali potrà intervenire alla congregazione ordinaria ciascuno de' quaranta deputati con voto decisivo, come si è detto di sopra, ed a quest'effetto dovranno tutti intimarsi per ogni congregazione. Ed essendo in tal modo stabilito, che tutti li deputati che compongono la congregazione generale possono intervenire a dare il voto in questa particolare, non è più necessario, che gli affari si portino alla congregazione generale, ma potranno tutti consultarsi, e deliberarsi nella particolare e ordinaria.

CAPITOLO V.

*Del modo di trattare, e spedire li negozj
nella congregazione particolare, della
ordinaria.*

• La congregazione particolare, o sia ordinaria si terrà secondo il solito nel lunedì di ciascuna settimana, o nel giorno seguente, quando il lunedì fosse impedito, ad arbitrio de' provvisori. Dovrà tenersi dopo la messa detta dal cappellano nella cappella, dalla quale trasferiti li provvisori, ufficiali, e deputati nella camera della congregazione, o letta la solita orazione del prelado provvisore, o in sua assenza dal provvisore maggiore

di età, e da altri di cnuissione, sederanno con quest'ordine. Il primo provvisore sederà nella sedia di mezzo a mano dritta delle quattro sedie, poste a capo della stanza; l'altro provvisore di età più vecchio a mano sinistra accanto al prelato; e gli altri due provvisori nelle altre due sedie, seguendo sempre l'ordine della maggiore età. Il segretario sederà da un capo della tavola, che sta collocata avanti al provvisori. Gli altri ufficiali, e deputati sederanno alla rinfusa, e senza verun ordine ne' banchi posti ne' lati della stanza medesima. Il procuratore, che non entra nel principio della congregazione ma quando si chiama alle occorrenze tutta la volte che entrerà, non sederà, ma si tratterà vicino ai provvisori per maggior comodo di riferire, e rispondere sopra quanto sarà interrogato. Occorrendo riferirà le determinazioni della congregazione straordinaria, della quale al parlarà in appresso, per averne l'approvazione, e farne in essa congregazione ordinaria gli opportuni decreti, quando restino approvate; e poi potrà licenziarsi. Da uno dei provvisori, o da' rispettivi sindaci, a cui fosse ordinato, si leggeranno li due bilanci, che daranno li computi dei denari entrati, ed usciti nella precedente settimana, e si dovrà considerare lo stato del monte per provvedere ad ogni occorrenza. Sarà incombenza della medesima l'ordinare il pagamento delle mercedi, a la soddisfazione dei creditori, porre e levare i ministri, fare ogni sorta di contratti, trattare e risolvere ogni, e qualunque interesse, ed affare del luogo pio, e potrà e dovrà operare tutto quello che può, e deve fare un buon tutore, e padre di famiglia. Potrà gratificare moderatamente i ministri, e benemeriti, far pagare secondo il solito la mance del natale, e far osservare ancora l'usanza lodevole di mandare la candela a Nostro Signore, ai signori provvisori, ufficiali, deputati, e ministri del monte, secondo il solito, nel giorno della purificazione della B. Vergine. Dopo letti i bilanci, il primo provvisore proporrà quello, che occorrerà in servizio del monte, di mano in mano gli altri provvisori, ed ufficiali proporranno quello che loro parimenti occorrerà, e il se-

gretario ricorderà le cose ordinate nella precedente congregazione, acciocchè se ne saprà il successo, e se non saranno eseguite, se ne procuri l'esecuzione. Nelle cose dubbie, quando sembrerà alla congregazione, che per la loro importanza sia bene il sentire il voto di ciascuno, li congregati per ordine diranno il parer loro sinceramente secondo la propria coscienza, e mentre parlerà quegli a cui tocca, non dovranno altri interromperlo, ma aspetterà ognuno di parlare a suo tempo e luogo. Se poi verrà a scorgersi molta varietà nella opinioni, o che la consulta del caso ricerchi segretezza, o che possa dubitarsi della sincerità de' voti palesi, in tal caso senza entrare in dispute e contrasti, dovrà rimettersi la risoluzione a voti segreti nelle palle bianche, e nera intendendosi sempre la bianca inclusiva, e la nera esclusiva del partito, e che il maggior nomeg vinca il minore. Inoltre si dovrà far correre il bussolo sopra la determinazioni da farsi, quando venga costantemente richiesto de' due de' congregati. Quando nella congregazione si tratterà d'interessi di altrui degli ufficiali presenti, e de' loro stretti parenti, dovrà l'interessato uscire dalla congregazione suddetta, convenendo, che la risoluzione venga presa in assenza di lui. E perchè spesso avviene, che in congregazione intervengano in piccolo numero gli ufficiali, e deputati, acciocchè i negozj non patiscano dilazione si dichiara, che essendovi due de' provvisori, due ufficiali, e quattro altri deputati, si avrà per intero, a compito il numero della congregazione e che tutto quello che questi otto risolveranno, sarà valido e fermo, come risoluto da tutta la congregazione. Queste risoluzioni dovranno notarsi dal segretario nel libro delle congregazioni come più diffusamente si dirà nel capitolo dell'ufficio del segretario, e li congregati dovranno tener segreto, e non palesare ad altri quanto si tratta d'importante in congregazione, sotto pena di essere esclusi dall'ufficio nel caso di notabili, e frequenti mancanze, e contravvenzioni a questo decreto. Oltre a ciò si farà l'estrazione dei deputati alla vendite della corrente settimana, e poi si darà udienza a chi la ricerca, procu-

rando di soddisfare ciascuno con carità; e finalmente recitata l'orazione solita recitarsi in fine della congregazione, ognuno si licenzierà.

CAPITOLO VI.

Del modo di trattare i negozi nella congregazione particolare della straordinaria.

• Essendo moltiplicati i negozi del sacro monte in grandissima quantità, è stato necessario l'introdurre una congregazione più ristretta, che si denomina straordinaria, nella quale vengono esaminati particolarmente gli interessi del sacro monte, e si attende specialmente alla più sollecita sbrigliamento delle liti, e dell'esazione de' nomi de' debitori. Tutto quello che viene consultato in questa congregazione ristretta, si deve riferire alla congregazione particolare ordinaria, perchè essa sola ha la facoltà di risolvere tutto quello che viene determinato nella straordinaria, specialmente se sono cose di qualche peso, e importanza. Ai provvisori appartiene di radunare questa congregazione particolare straordinaria, e dovranno immanabilmente convocarla alternatamente colla particolare ordinaria, con questa virenda, che si facciano due ordinarie di seguito, e la terza sarà la straordinaria; e a questo fine, che non si negligenti, ne s'interrompa per lungo tempo il corso delle liti, e l'esazione dei debitori. Sarà inoltre in libertà de' provvisori il convocare anche più spesso la congregazione straordinaria per que' casi ne' quali giudicheranno, che convenga il farlo per lo miglior servizio del luogo pio. La congregazione straordinaria è composta di tutti gli ufficiali, e fuori di questi non v'interviene alcun' altro deputato, e s'intima nel modo stesso, che si pratica per l'ordinaria, coll'individuare però nel solito bollettino, che la congregazione da tenersi è la straordinaria. Si deve tenere dal segretario un libro a parte, in cui si registrino tutti gli affari, che si trattano in questa congregazione.

CAPITOLO VII.

Dell'elezione degli imbossolatori per fare gli ufficiali.

• Nell'intimazione della prima congregazione ordinaria, che si dovrà fare nel mese di Dicembre, il segretario deve aver cura di fare aggiungere nel bollettino, che in essa congregazione si faranno gl'imbossolatori. In questa congregazione, spediti che saranno gli altri negozi per tutti quegli ufficiali, o deputati solamente, che saranno presenti nella medesima, eccettuati li soli provvisori, e segretario, che non s'imbossolano, si farà correre il bossolo ad uno ad uno a voti segreti di palle bianche, e nere ed i provvisori raccoglieranno il numero delle bianche, che avrà ciascuno, ed il segretario ne farà nota in un foglio, e li sei che avranno maggior numero di palle bianche relativamente agli altri deputati presenti, ancorchè le stesse palle fossero meno della metà, saranno imbossolatori dell'anno susseguente insieme cogli attuali provvisori, e segretario. E nel caso che fra quelli, che avessero numero inferiore di palle favorevoli, vi fosse uguaglianza di voti per compire il numero di sei, si dovranno questi far correre il bossolo di nuovo a voti segreti in concorrenza tra loro, e quando tuttavia restassero eguali si scriveranno i nomi loro in bollettini, e cavati a sorte dal bossolo per mano del primo provvisore, li primi che usciranno, saranno imbossolatori, sino al compimento del numero di sei. Se poi saranno presenti in congregazione altri, che sei deputati oltre li provvisori, e segretario, questi dovranno deputarsi per imbossolatori, acciòchè si possa nella congregazione susseguente venire all'elezione de' nuovi ufficiali, la quale è assolutamente nella seguente congregazione, per non sconvolgere il buon ordine e regolamento delle cose. Se poi in questa congregazione interverranno meno di sei, oltre li provvisori, e segretario, si differirà l'elezione degli imbossolatori alla susseguente congregazione, che dovrà intimarsi nella stessa maniera, se anche in questa intervenissero meno di sei, allora saranno eletti per

imbossolatori tutti gl' intervenienti con tutte le facoltà appartenenti a simile officio, e questi soli co' provvisori, e segretario basteranno per l' elezione dei nuovi uffiziali. *

CAPITOLO VIII.

Della conferma de' vecchi, ed elezione de' nuovi uffiziali, e deputati.

* I provvisori, e segretario unitamente con gl' imbossolatori eletti di nuovo; o con quelli di essi, che interverranno alla susseguente congregazione intimata per questo, dopo che saranno spediti gl' altri uffiziali, e deputati che fossero intervenuti, faranno la congregazione particolare fra loro, ed il segretario avrà pronti in un foglio i nomi di tutti gli uffiziali che avranno esercitato l' officio per l' anno che scade, e per ciascuno di essi, eccettuato il prelado provvisorio che è sempre lo stesso, si farà correre il bossolo a voti segreti per la conferma, la quale giammai non si ammetterà a viva voce sotto pena di nullità. Si deve sempre confermare uno de' tre provvisori laici, che stato non sia confermato l' anno antecedente, e non possono confermarsi gli altri due. Si debbono pure confermare un sindaco dei prestiti, un sindaco de' depositi, un deputato alla vendita delle gioie deliberate agli stimatori, e tutti gli altri deputati possono confermarsi ed escludersi, come parerà alla congregazione, ed allora saranno esclusi quando non avranno palle favorvoli superiori alla metà. Li due fabbricieri si eleggeranno per due anni passati i quali se ne confermerà uno per altri due anni, e l' altro pure potrà confermarsi nel modo detto di sopra. Per gli uffiziali, che necessariamente debbono confermarsi raccolte le palle per ciascuno, come si è detto nel capitolo precedente, quegli che avrà più voti relativamente agl' altri s' intenderà confermato nel suo officio, e gli eguali si balloteranno di nuovo e rimanendo tuttavia eguali si ostreranno a sortì, come sopra per compimento del numero da confermarsi. Si verrà in seguito all' elezione de' nuovi uffiziali nel modo seguente. Ciascuno dei suddetti eletto-

ri potrà nominare uno o più soggetti per ciascun grado, ed officio, i nomi de' quali tutti saranno distintamente posti dal segretario in un foglio, e si balloterà ciascuno nella forma predetta, eseguendosi quanto si è prescritto in rapporto alla conferma de' vecchi uffiziali, che debbono confermarsi, di modo che chi avrà maggioranza di voti relativamente agli altri in ciascun grado fino al numero necessario, siano gli uffiziali nuovi estratti per l' anno avvenire, e compito che sia il numero, i nomi di ciascuno de' prossimi inferiori di tutti di ciascun grado, più o meno ad arbitrio di detta congregazione si noteranno dal segretario nel medesimo foglio de' nuovi uffiziali, per valersene, quando taluno degli uffiziali eletti non accettasse da principio, e nel progresso dell' anno mancasse, o fosse impedito. Potranno i medesimi imbossolatori esser nominati a qualunque officio, ed anche gli uffiziali dell' anno che scade, non confermati negli uffizi loro, esser nominati, e ballottati ad altro officio diverso per l' anno seguente. Ed a riserva de' provvisori gli altri uffiziali minori potranno esser confermati una o più volte ne' medesimi uffizi, ma delli tre provvisori quello, che sarà confermato, non lo potrà essere se non per una sola volta, e solamente per il secondo anno. Si dichiarano inabili ad essere uffiziali que' deputati, che hanno età minore di venti anni, ille, debito, o altro interesse col sacro monte. Quando per la mancanza, o rinunzia di uno, o più deputati se ne dovrà riempire il luogo, nella stessa congregazione si procederà all' elezione de' nuovi, che dovranno scegliersi dall' ordine de' nobili, o ebo siano morigerati, e di buon nome, ed atti a prestare un buon servizio all' opera pia, o che non siano figlioli, o fratelli di altri deputati, quando una evidente utilità dell' opera pia non esigesse altrimenti. Per la scelta de' nuovi deputati se ne farà la proposta, e ballottazione nel modo che si è prescritto per l' elezione, e ballottazione de' nuovi uffiziali. Stabilita che sarà la conferma ed elezione degli uffiziali, o nuovi deputati, il segretario stenderà il foglio in poltì, e ritenendo l' originale presso di sé, ne darà copia al

deputato archivista per conservarlo in archivio segreto. Lo stesso segretario darà inoltre la lista de' nuovi uffiziali al mandatario acciocchè lo intimi a ciascuno. E se l' eletto per qualche motivo non accettasse, e dopo avere accettato gli sopraggiungesse qualche impedimento, in maniera che non potesse, o non volesse esercitare l' uffizio, quale perciò dimettesse, potrà la congregazione ordinaria, o surrogare uno di quelli descritti come sopra nel foglio del segretario, oppure venire all' elezione d' altro soggetto da farsi per bossolo e voti segreti, come si è disposto di sopra. Non potranno mai conferirsi uffizj a deputati, che ne abbiano alcun altro, nè per conferma, nè per elezione, e neppure per supplemento come sopra eccellenti i visitatori delle custodie, li deputati fabbricieri, e li deputati alla vendita delle giunee deliberate, i quali insieme a questa incumbenza potranno esercitare anche qualche altro uffizio, al quale fossero confermati o di nuovi eletti.

CAPITOLO IX.

Degli uffiziali eletti di nuovo.

Se alcuno degli uffiziali per qualche impedimento non accettasse, e dopo avere accettato, non potesse, o non volesse attenere all' uffizio, del che sarà sufficiente indizio, se per tre volte continue, senza legittima causa, non comparirà nella congregazione ordinaria, dovranno i provvisori indagarne il vero, ed insinuare allo stesso uffiziale, o deputato eletto di esercitare il suo uffizio, e non giovando la convenienza fattagli, si procederà dalla congregazione ordinaria alla surrogazione di altro uffiziale nella forma prescritta nell' antecedente capitolo VIII. Potranno li provvisori, se così stimeranno proprio per il buon servizio del sacro monte, coll' assenso però della congregazione ordinaria da prendersi non altrimenti, che per bossolo, e voti segreti, dar cura di qualche particolare interesse a chi loro parerà più a proposito, ancorchè esercitasse qualche altro uffizio, con appoggiare le rispettive incumbenze alle persone a ciò più idonee di qualsivoglia grado

di uffizio, giacchè è sempre bene, che agli uffiziali si addossino simili cure, avendo però riguardo di gravare ciascuno con discrezione, e distribuire più che potranno egualmente le fatiche. Se alcuni uffiziali per maggior comodità, e miglior servizio del sacro monte volessero fra di loro permutare gli uffizj, non lo potranno fare, se non con licenza della medesima congregazione, da darsi non altrimenti che per bossolo, e voti segreti.

CAPITOLO X.

Dell' estrazione degli assistenti alle vendite.

Per distribuire le fatiche a tutti gli uffiziali, e deputati si ordina, che il segretario tenga un bossolo per le vendite nel quale imbossoli tanto i provvisori, quanto gli uffiziali, e tutti i deputati. Da esso bossolo in ogni congregazione ordinaria si caveranno tanti assistenti, quanti saranno necessarij per gli giorni che si dovrà vendere in quella settimana, compreso anche il giorno della seguente congregazione ordinaria, in forma però, che vendendosi mattina e giorno, debbano esser due i deputati da estrarsi per ciascun giorno, acciocchè uno assista la mattina, e l' altro il dopo pranzo, ed alla detta congregazione ordinaria potrà intervenire anche quello della vendita, cominciando prima la medesima, e proseguendola dopo la congregazione, benchè sarà per lo più di miglior servizio dell' opera più l' attendere continuamente alla vendita, quando non abbia qualche rilevante motivo d' intervenire alla congregazione. Il bollettino dell' estratto si lacererà, e non si riporrà nel bossolo, nè veruno degli estratti potrà rifiutare il carico, ma potrà bene permutare la giornata d' accordo con un altro degli estratti. Il bollettino del nome di quegli che fosse legittimamente impedito, si riporrà nel bossolo, e finito il bossolo si dovrà rinnovare. Il segretario noterà nel libro delle congregazioni della estrazione, e per mezzo del mandatario ne darà poliza stampata di avviso a ciascuno degli estratti, li quali per carità procureranno di non mancare d' intervenire alle ore debite, ed assistervi per lo-

ro stessi, e di operare con ogni attenzione acciò che le vendite siano eseguite con quiete, ed amorevolezza, e si osservi quanto circa di esse viene prescritto nel suo capitolo, e quando sopravvenisse ad alcuno qualche impedimento, per cui non potesse assistere nel giorno destinato, farà almeno, che un altro deputato assista per lui. Deve inoltre il segretario dar nota di detti assistenti alle vendite estratti al medesimo mandatario, il quale la dovrà affiggere nella sala dei prestiti, e vi si dovrà conservare sempre affissa fino alla seguente congregazione.

CAPITOLO XI.

Dell' ufficio, e potestà de' provvisori.

Tengono i quattro provvisori il primo luogo tra gli altri ufficiali, ed il prelato è tra di loro il principale, che sederà nel primo luogo, e dopo di lui gli altri tre provvisori, precedendo sempre il maggiore di età agli altri. Dovrà il provvisore maggiore di età ritenere la chiave della stanza de' cassoni, e dell' armario di ferro esistente nella medesima, ove si custodiscono le chiavi de' cassini suddetti. Debbono i provvisori aver cura generale di tutti li negozi, e soprintendere non solo ai ministri, ma anche agli ufficiali, e deputati, e fare tutte quelle cose, che concernono l' utile aumento, e buon regolamento del monte, con il consenso però della congregazione ordinaria. Sarà ufficio loro particolare il determinare le congregazioni straordinarie, e le ordinarie, o farle intimare a quell' ora, che loro parerà propria, e da quel provvisore, che terrà il primo luogo, si reciterà l' orazione prima di principiare la congregazione, e l' altra in fine di essa, e letti che saranno i rispettivi bilanci del monte dei prestiti, e banno de' depositi dal rispettivo sindaco maggiore di età, che interverrà in essa congregazione, proporranno le materie, che si avranno da trattare, ricercando i voti palesi, o segreti degli altri ufficiali e deputati, come meglio giudicheranno expediente, eccettuati però gli affari, per cui si ordina ne' presenti statuti, che la risoluzione si fac-

cia a voti segreti, ed anche quando venga almeno da due deputati richiesto il bossolo; Faranno eseguire quanto sarà stato cisobito, e nelle cose gravi, e di maggior conseguenza quando lo giudicheranno necessario, per mezzo del prelato provvisore se ne sentirà l' oracolo del Papa che dal medesimo prelato provvisore si riferirà poi nella seguente congregazione. Faranno estrarre dal bossolo li deputati assistenti alle vendite nella forma prescritta nel capitolo X. Se accadrà negozio particolare, che esigesse d' inscriverne a parte qualche deputato, li potranno fare sempre però col consenso della congregazione nel modo prescritto di sopra, e preferendo quasi sempre gli ufficiali agli altri semplici deputati, i quali volentieri, e con carità dovranno accontentare la deputazione: Non potranno contravvenire a quanto sarà stato decretato in congregazione dalla maggior parte, nemmeno concludere, e stabilire negozio alcuno senza partecipazione ed ordine di essa congregazione. Sottoscriveranno almeno due di loro li mandati de' denari, che si pagano per il monte. Le cedole però de' deputati giudiziali basterà, che siano sottoscritte da un solo provvisore, e firmate col sigillo del monte. Sarà loro pensiero che gli statuti si osservino inviolabilmente, e adomoderanno le differenze, che potessero nascere fra gli ufficiali, e ministri, li quali dovranno acquiescersi alla loro dichiarazione. Daranno le risposte delle risoluzioni a coloro, che vengono all' udienza in congregazione. Avvertiranno di non sottoscrivere alcun mandato di pagamento di conti, saldo, ed altro se non sarà prima loro esibito il suo mandatum sottoscritto da quel deputato a quel negozio, e neppure li mandati de' salariati, se prima non sarà stato loro esibito il fiat mandatum sottoscritto da uno de' sindaci dei prestiti. Terminata la congregazione ordinaria si porteranno nella cassa del banco de' depositi, ed ivi rivedranno il conto della settimana antecedente all' assire, secondo il resto del li lui debbita, che dal computista di esso banco si forma, e secondo il bilancin fatto nel sabato antecedente, rincontrano li recapiti, che esso cassiere esibirà tanto nel banco di santo Spirito, quan-

to di quelli del sacro monte, come anche dei contanti, che sono restati nelle di lui mani. Avvertiranno di non abbonar mai al medesimo alcun' ordine, o mandato diretto al banco di santo Spirito, o altro banchiere che esso cassiere vollesse esibire di qualsiasi soggetto, o personaggio mai fosse, ma solamente de' contanti, cedole del banco di santo Spirito, e dei sacro monte, non permettendosi altri riempiti, giustificazioni, e biglietti, che li sopradescritti. Riconfreranno le dette cedole con il cartolario, ove sono descritte, riconfrando, e risommando le medesime con la somma alla gine si dirà, che ascendano, ad effetto di farne un gine, e doveroso incontro. Lasceranno, preso un tal conto, nelle mani di esso cassiere tutti que' contanti di ogni specie, che appresso a poco potranno essergli necessari, e bisognevoli in quella settimana tanto per servizio di esso banco, quanto per servizio del sacro monte dei prestiti, e non bastando fra la settimana dovrà il primo provvisore prendersi l'incomodo di tornare con le chiavi per provvedere il medesimo cassiere del bisognevole, essendo impossibile il prendere sempre giuste le misure sopra di questa. In oltre faranno segnare nelli due piccoli libretti, che contengono la somma di tutto il denaro che si dice essere ne' cassoni, tanto i denari, che vi pongono, che quelli che vi levano, i quali vengono dettratti dall' intera somma di quello che vi è stato posto; e detti due libretti si terranno uniti alle predette chiavi di esso armario di ferro nella piccola cassettina che dovrà sempre stare presso il primo provvisore socoicare. Visiteranno di tempo in tempo, terminata la congregazione, il quattro moiti dei prestiti, come anche la cassa, computisteria, stime; e custodie di essi, non solo perchè così porta la loro soprintendenza, non ostante che anche a detti luoghi v'invigilino i sindaci, ed altri ufficiali, ma specialmente per osservare se il pubblico sia sbrigato interrogando que' moistrati, che sostengono dette cariche, se hanno cosa alcuna da conferir loro, e che a medesimi spetti parteciparla, e con carità potranno ammonir tutti a ben servire il sacro monte loro padrone, ed il pubblico,

essendo questo il loro preciso obbligo. In oltre sarà loro pesa, e cura d' invigilare con attenzione alla depositaria generale della rev. Camera Apostolica onita al monte dalla santa memoria di Papa Benedetto XIV. con suo chirografo delil 13. Luglio dell' anno 1743. esibito negli atti del Paoletti segretario di camera, con adempire a quanto ai medesimi provvisori in esso pontificio chirografo, viene ingiunto, e con invigilare sopra i ministri della medesima arcicorbe adempiano alle loro rispettive incombenze, ed acciòchè non nascano inconvenienti. Riconosceranno il bilanci, e le casse per impedire che non accadano frodi, e mancoze, facendo che dalla congregazione si esiga dai suddetti ministri quelle sicurezze in esso pontificio chirografo prescritte. Dovranno terminato ogni anno unitamente con li sindaci del banco, quando sia in ordine il computista della medesima fare li sindacati di quell' anno, che è scorso, ed assistere alli medesimi con la necessaria attenzione, ed il tutto riconfrato con le giustificazioni, sottoscriveranno li suddetti sindaci, nei che dovranno usare una partioliar diligenza, nè permetteranno, che si prolunghi di molto la revisione de' conti per sicurezza del monte, acciòchè possa riconsolarsi in tempo la buona, o cattiva amministrazione di essa depositaria a fine di provvederli. Dovranno immanabilmente insieme co' sindaci rivedere almeno ogni quindici giorni la cassa dei prestiti, che sta presso il cassiere, per verificare se realmente vi esista il contante, ed altro, che deve esservi, a tenore de' soliti bilanci, che si portano ogni settimana in congregazione, come altresì li ricapiti, che giustificano gli stessi bilanci.

CAPITOLO XII.

Dell' ufficio, ed autorità de' sindaci de' prestiti.

Attesa la creazione del quarto monte ultimamente seguita si è dovuto accrescere a quattro il numero dei sindaci dei prestiti, essendo in di loro speciale incombenza di soprintendere ed invigilare al buon regolamen-

to de' quattro monti. Sarà particolar cura degli imboscatori, e della congregazione ordinaria di prescegliere a tal officio li deputati più anziani, acciocchè abbiano piena pratica delle operazioni, che si facciano in esso monte. Procureranno i sindaci, che tutti i ministri, e sotto ministri adempiano puntualmente, ed esattamente le loro incombenze, acciocchè il pubblico ne abbia il suo servizio, e non resti il sacro monte pregiudicato. A tal effetto ammoniranno li medesimi di ritrovarsi tutti nel monte all' ora della campana del collegio comano, nel qual tempo principiano le operazioni dei prestiti, prendendosi l' incomodo li sindaci, o almeno di loro di intervenire anch' essi qualche volta alla datta ora per vedere se i ministri sono puntuali. E continuando le dette operazioni la mattina sino al mezzo giorno, e la sera fino alle ore ventitre e mezza potranno essi sindaci portarsi all' improvviso in diverse ore, anche per dar seggezione a chi opera, ed acciocchè in caso di mancanza, o vi provvedano provvisoriamente, o se facciano la relazione nella prima congregazione. Inoltreranno ai ministri d' esercitare il loro impiego con amore e carità. Accomoderanno la differenza che potessero insorgere tra ministri, ed estranei nel tempo, e per cagione delle operazioni animato, e quando sia materia grave, o non possano esser sopire la differenza insorta rimetteranno il tutto alla congregazione, e faranno anche arrestare chi crederanno che meriti di esser punito per qualche eccesso, facendosi avvisare il giudice criminale, acciocchè proceda contro il delinquente con avanzarne successivamente la notizia ai provvisori, e così farne poi relazione nella prima congregazione. Portandosi i sindaci al monte per la caritatevole opera, di cui sono incaricati, si porranno vicino allo stimatore degli ori, ed ordineranno in specie, che siano sbrigati prima degli altri i pegni de' ferostieri, come altresì de' vecchi, e infermi, o povere donne, cui potesse esser di grave incomodo l' esser trattate. Passando da un monte all' altro dovranno ordinare ciò che crederanno proprio, ed espediente, visitando anche tanto il banco dei

custodi, ova si costituiscono i pegni, quanto de' sotto-cassieri, per riconoscere se siano sollecitamente sbrigati le persone che vi concorrono. Visiteranno parimenti la stanza del computista, e la computisteca, e la cassa, tenendo la tal guisa in soggezione i ministri, a sotto ministri, acciocchè ognuno faccia il suo dovere. Occorrendo qualche cosa per detto monte de' prestiti, o facendosi qualche istanza dai ministri de' medesimi, o da altri, la congregazione ne rimetterà ai sindaci l' informazione, e del tutto nella seguente congregazione ordinaria ne faranno la loro relazione per prendersi sopra le rispettive materie le necessarie determinazioni. Dovranno di tanto in tanto osservare i libri del computista, che si denominano de' prestiti, e riconoscere, se dopo l' ultimo de' pegni scritti in ciaschedun giorno gli stimatori si siano sottoscritti, il che se non fosse seguito, dovranno subito ordinarne agli stessi stimatori che vi facciano le suddette sottoscrizioni, facendo sottoscrivere le dette partite in loro presenza da' medesimi, senza pregiudizio della pena incorsa per le seguite omissioni, come si prescrive al capitolo degli stimatori. E queste acciocchè si sappia precisamente sotto la stima di quale dei quattro stimatori siasi fatta la prestanza sopra detti pegni giacchè non sempre il medesimo stimatore assiste allo stesso monte, ma si fanno passare da un monte all' altro, secondo si è finora con profitto praticato, e si è di nuova prescritto, e dovrà riguardare la sottoscrizione suddetta tanto le stime dagli stimatori, fatte, come sopra, quanto quelle dei loro ajutanti, che non solo restano a di loro carico, ma si hanno, e debbono avere come fatte direttamente dai medesimi. Ricorseranno in fine di ogni trimestre, se siasi fatto il rincontro dei suddetti libri de' prestiti, delle riscossioni, e vendite de' pegni dal computista, e dal nuovo ispettore, e se vi siano state fatte le solite sottoscrizioni dal suddetto computista, l'apettore, e custodi, e dal cassiere, come si ordina ne' loro rispettivi capitoli. Per il rincontro a ristretto, de' bollettini de' pegni venduti, e pagati dal cassiere per darne credito nel trimestre, osserveranno se si è

praticato principalmente quello, che si è ordinato di nuovo, per darne un sicuro regolamento a simil capo di uscita. E potranno, farsi consegnare di nuovo, se lo giudicheranno opportuno, la filza de' suddetti bollettini col il registro del computista, ova quelli sono notati; e sarà bene che talvolta egli stessi confrontino detto registro col libro delle vendite, e colli rispettivi bollettini, per così tenerne in soggezione tutti li ministri, e l'ispettore medesimo delle scritture. Generalmente invigileranno sopra il nuovo ispettore delle scritture, acciocchè adempia incessantemente, e pienamente a tutti gl'importantissimi suoi doveri, che vengono descritti nel di lui capitolo, e dovranno considerarlo per un di loro sostituto, e che sotto li di loro ordini, e direzione tenga in regola tutte le scritture, e libri che concernono l'opera dei prestiti. E siccome dall'attento, ed esatto servizio di un tal loro sostituto, ne deve provenire la sicurezza dell'opera pia per questo suo principale dipartimento, ed il precludersi l'adito alle diverse fraudi, che si sono inventate, e commesse; così, se mai egli mancasse per inavvertenza, o trascuratezza al proprio dovere, il pregiudizj, che ne potrebbero nascere di nuovo al luogo pio, verrebbero iscritti in un tal modo ai sindaci, che non fossero stati attenti ad esigere dal medesimo un puntuale, e pieno adempimento alla propria incombenza. Dovranno inoltre venire anch'essi frequentemente osservando, se si adempiano i nuovi regolamenti dati alle scritture dei prestiti, secondo vengono prescritti ne' loro capitoli particolari; per così tenere in soggezione gli scrittori, e ministri, ed anche lo stesso ispettore, il quale facilmente cadrà in negligenza, se non in fraude, quando si vedrà libero d'ogni superiore osservazione e revisione al proprio operato. Sarà loro cura parimenti l'invigilare, che il sotto computista adempia la sua incombenza in fine di ciascun mese, di ricontrare, e sommare il ristretto fatto dallo scritturale in tutti i quattro libri dei prestiti di ciascuno de' quattro monti, con scrivere in lettere, ed in abbozzo la collettiva del tutto, e con sottoscriversi dopo il ristretto, e che ciò sem-

pre segua prima che si faccia il rincontro di essi dal computista, e custodi, e se lo stesso abbia eseguito il detto sotto-computista in ogni trimestre. In oltre riconosceranno, se tanto in fine di ciascun mese, quanto in fine di ogni trimestre si il computista, che li custodi abbiano fatto il rincontro, e sommati li rispettivi ristretti, con trascrivere le somme tanto in lettera che in abbozzo, e siano sottoscritti. Invigileranno, che gli otto ragguaglianti de' custodi, e li quattro del computista siano al pari del loro ragguaglio, e che quello sia fatto con attenzione, e pulizia con avvertire dell'ragguaglianti, che usino ogni diligenza ed accuratezza, ed osservino bene, che il numero, e moneta descritti nel libri della vendita, e riscossione concordini con il libro dei prestiti, incalzandosi a detti sindaci di fare di frequente una tale osservazione per tenere in soggezione li detti ragguaglianti acciocchè non solo effettivamente facciano il ragguaglio del libro, ma inoltre sia fatto a dovere, assisteranno qualche volta, e più spesso che sarà possibile nel tempo, in cui dal ragguaglianti si fanno le liste dei pegni da vendersi, e ciò almeno una volta la settimana acciocchè le facciano secondo l'ordine senza prendersi arbitrio veruno. E perchè la congregazione ha le facoltà di prorogare per qualche tempo per giuste, e ragionevoli cause la vendite de' pegni, sarà perciò particolar cura de' sindaci di rincontrare ogni settimana ciascuno nel suo monte tutti li pegni arretrati non venduti, e portarne nota nella prima congregazione, ad effetto di prendere quelle determinazioni, che alla medesima congregazione pareranno opportune, e non facendolo essi, lo deve fare immaneuabilmente il computista, come si prescrive nel suo capitolo particolare. Assisteranno immaneuabilmente al sindacato delle custodie finite, subito che ne sarà scaduto il tempo e faranno racchiudere nella stanza a parte in ciascuna custodia sotto chiave da loro ritenuta li pegni non ancora venduti dopo averli verificati, e descritti in un libro a ciò destinato, in cui si scriveranno portandone, nota distinta in congregazione, quale dovrà leggersi per intero. In caso di morte, o mancanza di qual-

che custode, o di altro ministro faranno subito chiamare il procuratore del monte, e successivamente senza verun perdimento di tempo per mezzo del notaro del monte alla loro presenza faranno biffare, e sigillare le porte della custodia, cassa, ed ove eroderanno proprio, regolando il tutto secondo la norma, che si darà dallo stesso procuratore, senza che in tale atto s'interpellino gli attergarj, o sicurtà del ministro, portando seco la necessaria sicurtà del monte, che un tale atto di cautela sia subito, e senza veruna dilazione eseguito, il che ridonda anche in vantaggio degli attergarj, e delle sicurtà, e ne avviseranno in seguito i provvisori, acciocchè da essi si faccia intimare la congregazione, e perchè si prendano quegli ulteriori provvedimenti, che alla medesima pareranno più espedienti per sicurezza del monte, e per il buon servizio del pubblico. Leggeranno in ogni congregazione il bilancio formato dal computista dei prestiti; e almeno ogni quindici giorni insieme co' provvisori si porteranno dal cassiere, e riucontreranno, se veramente esiste presso il medesimo quella somma, della quale nel bilancio si costituisce debitore dal computista, prendendo alle occasioni quei provvedimenti, che ad essi pareranno proprij, per sicurezza, e maggior cautela del monte, riferiranno poi il tutto nella prima congregazione, ed essendo cosa grave, e di rimarco, sarà cura de' provvisori, acciocchè, intimalasi la congregazione, si provveda all'occorrenza. Faranno fare a ciascun ministro un esatto inventario di tutto ciò, che da medesimi si ritiene di pertinenza del monte sì per uso delle custodie, che delle proprie rispettive abitazioni, quale sottoscritto dal rispettivo ministro consegneranno al deputato archivista per consegnarsi in archivio, non potendo, nè dovendo i ministri le dette robe presso i medesimi esistenti convertirle in altro uso, senza precisa licenza in scritto de' sindaci, o di alcuno di essi, se sarà cosa di poco momento, nel qual caso dovrà farsi l'annotazione nel rispettivo inventario di carattere di quel sindaco che ne avrà data la licenza in scritto, come sopra, sottoscrivendosi in esso nuovamente il

ministro. In fine di ogni trimestre, faranno il simulato al cassiere coll'assistenza del computista, ed ispettore delle scritture, rincontrando prima l'entrata, ed uscita di detto cassiere con la cassa descritta in libro mastro, con osservare se detto cassiere siasi in primo luogo dato debito del di lui resto nel precedente trimestre, e se abbia posto a suo debito tutto ciò, che sarà stato passato in sue mani dall'esattore dei prestiti, ed ogni altra partita di suo debito, e specialmente tutto il denaro ricevuto dal banco de' depositi. Sottoscriverà regolarmente il primo di loro il fiat mandatum per gli conti delle spese (occultate però quelle delle fabbriche) e per altro pagamento, che occorresse di farsi ad effetto che in vigore del medesimo se ne sottoscriva l'ordine de' provvisori, che allora solo lo sottoscriveranno, quando vedranno unito all'ordine il fiat mandatum firmato da uno de' sindaci. Per gli conti poi degli artisti di fabbriche, o risarcimenti non potranno fare il fiat mandatum, essendosi data tale incombenza ai fabbricieri nel molo, che si dispone al loro capitolo. In fine di ciaschedun anno riconosceranno li piccoli urlinei spediti trarsi al cassiere dall'archivista deputato, o che dal medesimo si pongono nella lista le spese minute, ed a norma dei medesimi ne sottoscriveranno il fiat mandatum, per rimborsarne detto cassiere con il rispettivo urline de' provvisori. Mancando qualche sotto ministro, e dovendosi perciò assumerne altro, avvertiranno in primo luogo, se la vacanza riguarda l'interesse di qualche ministro, come al medesimo addetto, e che si assuma a di lui rischio, e pericolo, nel qual caso chiameranno detto ministro, e gli proporranno quei soggetti che crederanno, abili ad esercitare una tale incombenza, avendo riguardo, per quanto sia possibile all'anzianità, la quale però mai dovrà prevalere all'abilità de' soggetti per l'esercizio di tal carica. In seguito proporranno alla congregazione il soggetto, che giudicheranno doversi scegliere, e che sia di piaciuto del ministro, il quale non dovrà ricusare senza legittima causa veruna, come si dirà nel capitolo XX. del numero, e nome de' ministri.

Dovrà poi il ministro principale caoteleri, con esigere per istromento pubblico da rogarsi dal notaro del sacro monte l'obbligo del suo sotto-ministro, e quella sicutà, che esige la carica, nel che dovrà stare ciascun ministro bene avvertito; mentre tutto il rischio del sotto-ministro corre a danno del ministro, e non mai del monte, che riconosce sempre per principale debitore il ministro principale, benché al monte campeta contro ambidue l'azione solidale esercibile ad arbitrio, e beneplacito dello stesso monte. Ed in quanto alle altre cariche subalterne o minori, che vacassero, parimenti detti sindaci trasoglieranno per proporli in congregazione quelli, i quali, avuto come sopra riguardo per quanto si puote all'anzianità, li credranno come sopra abili ad esercitarle, e del tutto ne faranno la loro relazione nella prima congregazione, la quale approvando la scelta de' sindaci, resteranno li sotto-ministri ammessi, ed in caso diverso li detti sindaci procederanno ad altra scelta fino a tanto, che dalla congregazione vengano i sotto ministri approvati, e destinati alle rispettive incariche. Intorno all'ammettere li giovani soprannumeri si regoleranno nel modo, che vien disposto nel capitolo della scelta de' soprannumeri.

CAPITULO XIII.

Dell'offizio de' sindaci del banco de' depositi.

* È grandemente importante, che al banco de' depositi soprintendano persone, che abbiano tutta la maggior pratica, e cognizione del medesimo, e delle operazioni, che ivi si fanno, acciocché non meno resti spedito il pubblico, a di cui solo comodo si tiene aperto; ma che inoltre da' ministri non venga in cosa alcuna pregiudicato. Dovrà pertanto la congregazione de'gl'imbossolatori eleggere fra i tre sindaci de' depositi almeno uno dei due provvisori non confermati, acciocché attenda con gli altri ad una tale incumbenza. Soprattutto dovranno essi sindaci ai ministri del banco, della cassa, e dell'ar-

chivio del medesimo, portandovisi qualche volta in ore, e tempi diversi, per osservare se si apra il banco alle ore solite, e se ciascun ministro adempia il suo ufficio, prendendo alle occasioni que' provvisoriali temperamenti, che crederanno propri per il buon servizio del monte, e del pubblico, e riferendo poi nella prima congregazione ciò, che sarà seguito meritevole di provvedimento. In somma opereranno intocciò, che può conferire al buon ordine del banco, ed al servizio del pubblico ne' tempi frapposti alle congregazioni. Sarà loro cura l'invigilare, che l'archivista non gravi nessuno nella mercede, che esige dalle sedi delle partite de' libri esistenti nell'archivio del banco né ecceda il prescritto nella tabella che si terrà sempre affissa nel medesimo archivio. In ogni congregazione leggerà uno di essi il bilancio, che si forma dal computista, e riferiranno alla congregazione tutto ciò, che loro è stato dalla medesima rimesso riguardante il detto banco, e quello, che per il buon ordine dello stesso fraderanno proprio rappresentare alla detta congregazione. Potranno sospendere i ministri, e sotto ministri in caso di loro mancanza sino a tanto, che non ne avranno data parte alla congregazione che potrà licenziarli o prolungarne la sospensione; il che non sarà in facoltà de' sindaci senza la precisa determinazione della congregazione; e nelle cose gravi potranno anch'essi sindaci fare arrestare i ministri, sotto-ministri, ed estranei, quando lo credano necessario, procedendo però in questa parte con somma prudenza, acciocché non sia pregiudiziale il rimedio del male, e ne daranno parte subito ai provvisori, per determinare insieme ciò che sarà espediente di fare. Nel principio del nuovo anno assisteranno al rendimento dei conti della zecca insieme col computista, ed archivista del banco, per verificarne ed approvarne colla loro sottoscrizione le partite, ed il conteggio, e rincontrando il resto dell'effettivo, che si sarà consegnato alla zecca, sarà loro particular cura, di rivedere di tempo in tempo tutte le scritture del banco specialmente del cassiera, e sotto-cassiera insieme col archivista, perché le stesse scrit-

ture si ritengano esse ragguagliate, e pulite senza sbagli, ed errori, e generalmente invigileranno, che ciascheduno degli ufficiali, e ministri addetti al servizio del banco adempiano a que' doveri, che a ciascheduno di loro sono stati ingiunti ne' lor capitoli particolari. •

CAPITOLO XIV.

Dell' Offizio de' deputati alla vendite.

• Consiste quest' ufficio in assistere alle vendite, che giornalmente si fanno nel palazzo del monte, e nel provvedere che i pegni si vendano senza fretta, e più che si possa a beneficio de' padroni di essi. Dovrà il deputato alla vendita notare di suo proprio pugno i nomi de' compratori, ed i pagamenti seguiti, ovvero le arre date nel libro intitolato « vendita de' signori deputati », che dovrà essere approvato, e sottoscritto da lui in fine della sua vendita, scrivendo in lettere, e non in abbasco la quantità de' pegni venduti, e la somma ritratta, e poi sottoscrivendosi esso col proprio nome, e cognome; il che farà dopo che avrà veduto, e riconosciuto, che concordi con la nota, che ne farà il cassiere al suo libro. Procurerà, che non si faccia rumore tra gli oblati, e sopirà le differenze, che nasceranno, e farà osservare tutto quello, che si dispone nel capitolo delle vendite. Entrà differirsi la vendita di qualche pegno fin alla seguente settimana per qualche legittima causa ad arbitrio di chi sarà deputato alla vendita, circa la quale non ne dovrà render conto a veruno. Invigilerà, perchè sempre stia affissa alla porta del palazzo del monte la tavoletta che avvisi il mese de' pegni, che si vendono con l' altro mese, che in appresso è per vendersi. Avvertirà il deputato, che ogni mattina della vendita tanto il computista, quanto il custode abbiano in ordine la lista de' pegni da vendersi, e la confronterà insieme col cassiere, per assicurarsi della loro uniformità, e che ona non diversifichi dall' altra, e per togliere qualunque frode, che potesse farsi. Essendo molto profittevole per la più sollecita vendita de' pegni

di notificare al pubblico quelli, che di mano in mano si vanno esponendo alla vendita; perciò in ciaschedun giorno destinato alla vendita si affiggerà la mattina per tempo sulla porta del palazzo del sacro monte una copia della lista de' pegni da vendersi in quella giornata. Nella medesima lista si dovranno solamente trascrivere tutte le robe in ciaschedun pegno contenute, e si avrà l' attenzione di specificarle diffusamente, senza però notare la prestanza data dal monte, ed unitamente alla stessa lista si affiggerà la tavoletta, che avvisi il pubblico, che in quel giorno si vende. E perchè giudicasi affatto necessaria l' affissione della lista suddotta acciòchè possa ciascuno aver notizia de' pegni, che saranno esposti alla vendita, ed offrirvi, dovrà il computista de' prestiti invigilare perchè una tal lista sia fatta con tutta esattezza e venga immancabilmente affissa dalla persona a ciò destinata nel modo, e tempo di sopra prescritti. Il deputato poi alla vendita non avrà solamente cura di far osservare la presente ordinazione, ma uscirà di più una particolare attenzione, perchè le liste da affiggersi non si formino a capriccio del computista, o di altri; e perciò a tal' effetto confronterà, o farà confrontare da altri la lista affissa, e trovandola non conforme al vero, prenderà quei provvedimenti, che crederà propri, procedendo anche alla sospensione dall' ufficio di quegli, che avrà fatta la lista sino alla prima congregazione, della quale, o si prorogherà la detta sospensione, se lo crederà opportuno, o si licenzierà un tal ministro, o intimito, quando si riconosca, dolo, o che dopo la prima mancanza, o sospensione sia incorso di nuovo in simile errore. Pregiudica al sommo al buon ordine del monte, ed all' evacuazione dello custodie l' arretramento dello vendite, per mezzo dello quali escono i pegni dalla custodia, che vende, e si rivede più presto il conto al custode, al qual' effetto dalla congregazione si sono accrescinte le vendite, che ora sogliono farsi anche in quei giorni, ne' quali prima non si facevano, secondo l' ordine stabilito nella tabella nuovamente estratta. Si licenzia però a ciascun deputato estratto, di non mancare ad ona tale

caritativo opera, e d' intervenire immancabilmente all' ora prescritta, ed in caso di legittimo impedimento dovrà pregare qualche altro deputato, acciò assista in suo luogo alla veduta, nè senza il deputato estratto, o altro deputato, che venisse ad assistere in sua vece, potrà procedersi alla vendita de' pegni la quale in caso che non lo v' intervenisse, dovrà differirsi. »

CAPITOLO XV.

Dell' ufficio di visitatori della custodia.

« Per l'impalire, che i pegni non vengano dolosamente sottratti dalle custodie, si è creduto, che il migliore, e più facile provvedimento sia quello di visitare frequentemente le custodie suddette, a fine di verificare con tal mezzo l'esistenza de' pegni nelle medesime. Si è quindi istituito l'ufficio de' visitatori della custodia, l'incumbenza de' quali sarà di fare immancabilmente e continuamente una visita a ciascheduna delle otto custodie per ogni mese. Li suddetti visitatori saranno in num. di due da scegliersi per ogni due anni dalla Santità di Nostro Signore fra i deputati della congregazione, giacchè essendosi per un tal ufficio, ch'è il più utile, ed importante d'ogni altro, persone dotate in grado distinto di sena, credito, autorità, ed attenzione, e zelo per fare esattamente il proprio dovere, si giudica per una scala così necessaria più sicuro il giudizio del principe, al quale più che ad ogni altro deva stare a cuore l'indennità di questa gradevol' opera pia, che tanto interessa tutti i suoi sudditi. Ciascuno di questi due deputati dovrà visitare quattro custodie per ciascun mese impiegandovi per cadauna almeno un'intera mattina, principiando immancabilmente dall' ora solita del suono della campana, che dà principio a tutte le operazioni del monte, e continuando sino al mezzo giorno. Ogni mese varieranno fra di loro le custodie da visitar si non con metodo regolare, ma disordinatamente per tenere in maggior soggezione i ministri. E talvolta potranno visitare più spesso di una volta al mese qualche custodia, o perchè il suo

custode, si sia reso sospetto o perchè sia più piena di pegni, e potranno in tal caso, se così vorranno, tralasciare di visitare qualche altra custodia, che sia scarsa di pegni, come sono quelle, che vendono. E siccome non è possibile il poter rivedere tutti li pegni di ciascuna custodia in un tempo enal breve, il che se praticabile fosse sarebbe il rimedio reale per un tanto pericolo, così si contenteranno li deputati visitatori di fare un tal rincontro nel modo che potranno, col farsi esibire dal custodi ur l' oro, or l' altro dei pegni, specialmente di ori, o di argenti, o di altri che stanno nella stanza degli ori, e li chiameranno essi stessi alla rinfusa seconda loro suggerirà il proprio accorgimento. Visiteranno pure qualche volta li pegni di armario, benchè si sia pienamente con nuovi regolamenti provveduto alla loro custodia, talvolta altresì li pegni di fagotti, specialmente di valore, particolarmente quando cadrà sospetto di qualche trafugazione, o alterazione de' medesimi. Per eseguire poi una simile ricerca sarà necessario che si facciano recare nella custodia il libro mastro de' prestiti, per poter chiamare con sicurezza li pegni, che devono essere esistenti, in custodia, li quali debbono esser quelli, la di cui contropartita è vuota, ed in bianco nel libro suddetto. Se ritroveranno, che alcuno de' pegni da loro domandati al custode non si rinvea, ne conferiranno co' siodaci de' prestiti per risolvere insieme, che giudizio se ne debba formare, e che altre diligenze debbano praticarsi per la sicurezza del fuggo pio, o se il pegno mancante sarà di molto valore, o se si ritroverà, che molti nel maubino suo tralasciaranno di avvisarne la congregazione, la quale non mancherà di dare con tutto il necessario rigore li più risoluti provvedimenti a teorore delle circostanze di ciascheduo caso particolare, le quali talvolta potranno esigere, che si venga ad una visita generale di quella custodia, io cui si saranno trovati li pegni mancanti, ed anche al pronto arresto del custode per farlo in seguito puoie a tenore della nuova costituzione. Per ma tal visita si faranno assistere da qualche ministro de' più anziani, o accreditati del monte, si

per riceverne qualche aiuto, si ancora perchè vi sia un testimonio delle ritrovate mancanze. In alcuna di queste visite, s'impiegheranno li deputati visitatori in fare esperimento, se le stime dei pegni s'innanzi fatte a dovere, e però rondenendo seco uno stimatore straniero probro, ed intelligente scelto da loro, faranno da lui stimare or l'uno, or l'altro pegno, senza manifestargli la somma della prestanza fatta dalli stimatori del luogo più sopra i medesimi pegni, e nel caso, che in uno, o in due scoprissero una notabile alterazione di stima fatta dai suddetti stimatori dovranno proseguire a fare stimare dallo stimatore da loro condotto molti altri pegni per vie più assestarsi della frande, o imperizia degli stimatori di casa che avessero stimati gli stessi pegni la somme molto maggiori, la qual frande scoperta ne daranno immediatamente parte alla congregazione, acciocchè provveda nel modo detto di sopra, ed anche quando giudicassero, che la cosa meritasse un immediato riparo coll' intelligenza di uno, o due sindaci potranno procedere a far eseguire l'arresto dello stimatore, per farlo poi punire dal giudice a tenore della nuova costituzione. Se nell'occasione di far queste visite si scorgerà dai deputati visitatori, che nei libri, che si faranno recare nelle custodie, vi è qualche inavvanza, avranno l'autorità di punire li giovani scrittori, che avranno in questo mancato, o con molte in denaro. (Il che potranno fare senza dipendenza della congregazione), o anche col dimetterli dal servizio del monte, se saranno scrittori d' inferior grado. E perchè preme moltissimo, che i due deputati visitatori eseguiscono questa tanto vantaggiosa, ed importante incombenza, con ogni loro esattezza, così dovranno tenerli due libri, ne quali li ministri, che assisteranno a dette visite, attesteranno in scritto con giuramento, che il deputato visitatore ha fatta sotto il tal giorno la visita alla tale custodia, e vi è stato della tal ora fino alla tal altra, siccome sarà realmente accaduto. E questi due registri di somiglianti attestati dovranno poi leggersi pubblicamente nell'ultima congregazione dell'anno. Se li deputati visitatori non potranno

per veta infermità o altra grava indispensabile causa fare le loro visite ai tempi prescritti, potranno surrogare in loro vece qualche altro deputato della congregazione, purchè l'impedimento non sia di lungo, e continui tempo, nel qual caso si farà dalla congregazione simile surrogazione. *

CAPITOLO XVI:

Dell'offizio del deputato archivista.

* La principale incombenza del deputato archivista è quella di custodire que' libri, e scritture, che non servono attualmente ai prestiti, e lo spoglio del libro del banco, a tutt' altro che si dirà in appresso. Terrà presso di se le chiavi dell'archivio segreto, ed ivi farà esattamente conservare i libri mastri, giustificazioni, bolle, chirografi, le patenti de' luoghi di monte, e li libri de' decreti della congregazione già terminati, e tutt' altro, che suole riporsi in esso archivio, non consegnandone a veruno la chiave, se non ebe all'occorrenza a quel ministro, che dovrà ivi fare qualche ricerca. Interverrà al monte almeno due volte la settimana, ed in una tabella amovibile, da affiggersi di mano in mano alla porta, ove egli suol risiedere, farà scrivere i giorni, ed ore precise della settimana, ne quali egli si porterà all'archivio, acciocchè possa ognuno, che ha bisogno di esser sentito per qualche affare, sapere il tempo, che deve portarsi a tal' effetto all'archivio. Assisteranno all'archivista due giovani della computisteria da scegliersi dal medesimo a suo arbitrio, avvertendo però di non levare dalla computisteria quelli, che abbiano impieghi tali, che non possano senza pregiudizio del buon servizio del monte prestare anche la loro assistenza all'archivio. Li detti due giovani avanti che venga l'archivista, faranno le dovute ricerche presso i custodi dei duplicati, fatti alle partite de' pegni da chi avesse perduto il bollettino del pegno, o che pretendesse a se spettare la roba impegnata da altri, e subito giunto l'archivista, li presenteranno al medesimo. Riconosciti tutti i detti duplicati dall'archivista,

li consegnerà ai predetti giovani, acciò che li registrino nel libro che a tal' effetto si ritiene nella stanza dell'archivista, consecutivamente dopo gli altri precedentemente registrati, avvertendoli di continuare la rubricatura de' numeri, che devono seguire, che segneranno anche nel duplicato per rinvenirlo all'occorrenza, e di lasciare di contro al detto registro de' duplicati il foglio in bianco, per contraporvi la restituzione dello stesso duplicato, notandovi il giorno, anno, nome, cognome, professione, e precisa abitazione di quegli, al quale si consegnerà la cartina del duplicato, acciò che vedendo quegli, che ha fatto il pegno, a riscuoterlo, possa rinvenirlo avanti il giudice del monte per la lacerazione di esso duplicato, e per la libera restituzione del pegno, ovvero in caso che fosse stato disimpegnato, o esatto il resto, agire contro il medesimo, e sicurtà data, per consegnarne la sua reintegrazione, se sarà di ragione, giacchè nell'apportare il duplicato o sia ratificatur, si deve stare all'assertiva di ciascuno, che lo richiede, dovendosi poi esaminare la validità alle occorrenze dall'archivista, al giudizio del quale se non vorranno le parti acquietarsi, dovranno ricorrere al giudice privato del monte, il quale se crederà doversi lacerare il duplicato, e ne farà decreto, con fede autentica di tal decreto, riconosciuta prima dal procuratore del monte, e sottoscritta con il suo visa, si incarerà il duplicato, facendosene notare la lacerazione sotto la rispettiva partita, e facendone porre nella filza la detta giustificazione con il suo numero, per conservarsi tra le altre in archivio. Per maggior facilità di rinvenire i duplicati, li farà distribuire per anni, facendo formare un mazzo di essi in ciascun anno. Quando si esibisce all'archivista la cartina, o sia rinecontro del duplicato già fatto per ottenere la licenza dal medesimo di riscuotere il pegno, osserverà in primo luogo, se sia scorso un anno dal giorno, che fu fatto il pegno, mentre dentro detto tempo non si permette a varuno di farne il disimpegno, anzi ciò espressamente si proibisce, ad effetto, che in questo frattempo possa venirsi in chiaro, se sussista quanto si è avverti-

to da rini ha fatto il duplicato. Passato poi l'anno interrogherà chi esibisce il rinecontro, e gli farà delle ricerche anche sopra il pegno, e sue qualità, ed assicuratosi in tal guisa che in ciò non vi sia frode, quando gli si risponde a dovere, e sia quella stessa persona, che ha fatto il duplicato, potrà permettergliene il disimpegno, facendo il solito rinecontro in pie del duplicato, (di cui ne lacererà il rinecontro, o cartina) di dare la sicurtà negli atti, ed a rischio del notaro del monte, prefiggendosi all'effetto del suddetto il termine di giorni quindici, quali scorsi sarà di oim valore, e come se non fosse stato fatto il duplicato, nè più si avrà in considerazione facendone notare da giovani sotto la partita la restituzione del duplicato con il giorno preciso in cui sarà seguita. Potrà però l'archivista per giuste, e legittime cause prorogare ad altri dieci giorni, e non più, il detto termine, annotandovi tal proroga a tergo del duplicato, e sottoscrivendosi, facendo inoltre registrare tal proroga nel libro sotto la stessa partita. E perchè pur troppo segliono in questa parte commettersi delle frodi, mentre più d'una volta gli impegnanti preodono da altri danari sopra i bollettini de' pegni che lasciano presso il creditore per di lui sicurezza, e poi col pretesto che il bollettino suddetto sia andato smarrito, o perduto fanno il duplicato al loro pegno, perciò in tali contingenze, che si portasse al monte il creditore del padrone del pegno, per riconoscere l'esistenza del pegno medesimo, e facesse ricorso all'archivista per il duplicato rinvenimento alla partita, dovrà allora lo stesso archivista far notare alla partita del duplicato, che non si restituisce, nè consegnare senza sentire quella persona, presso di cui esiste il bollettino originale: nè si consegnerà in appresso lo stesso duplicato senza l'espresso consenso d' ambe le parti, le differenze delle quali, quando non possa egli sapere, rimetterà al giudice del monte, per determinare la controversia, nè senza suo decreto, o mandato farà seguire la restituzione del pegno, senza che però intanto resti impedita la vendita del pegno, se intanto venisse il tempo, in cui ne cadesse la vendita, che mai nè dall'archivista nè dal giudice potrà, o dovrà so-

spedirsi per non turbare il giro delle custodie, ed intervenire il loro buon ordine, riservandosi una tal facoltà alla sola congregazione, della quale però ne farà un uso discreto, provvedendo, che una tale sospensione non impedisca la totale evacuazione a tempo debito di ciascuna custodia, ad effetto che ogni custode renda un esatto conto di tutti i pegni pervenuti in suo mani nel solito giro della medesima, nè oltrepassi, per quanto sia possibile il tempo a ciò destinato, e prefisso. Portandosi qualche bollettino perduto al monte da chi lo avesse trovato, lo conserverà presso di sé in archivio per restituirlo al padrone, il quale sopravvenendo per far ricarica del suo pegno, o per apporvi il duplicato, gli si farà tutte quelle ricorrenze, che crederà proprie per assicurarsi verisimilmente ch'egli sia il padrone del pegno. E quando dalle risposte lo possa credere tale, gli restituirà il bollettino originale. Fattosi poi qualche duplicato, per essersi il padrone del pegno, o chi lo ritenesse legittimamente, perduto il bollettino, o fosse stato questo rubato, e tentandosi da chi lo ha trovato, o rubato il bollettino per sé stesso, o per mezzo d'interposta persona il disimpegno, in tal caso deve il custode ritenere il bollettino, e far inoltre ritenere dal cassiere il denaro dato per lo disimpegno, per consegnarsi poi tanto il bollettino, che il denaro all'archivista, il quale non farà restituire il denaro a tali persone, dovendo esso restare a beneficio del monte in pena della frude, che si era tentata commettere, coll'usurpare la roba altrui, e col volere appropriarsi un pegno ad altri spettante, se pure dalle circostanze del fatto non si assicurasse con certezza, che la persona, che ha rubato riscuotere il pegno, sia immune da qualunque dolo, nel qual caso, se il denaro sarà della persona suddetta non dolosa, lo farà restituire alla medesima, ritenendo però sempre il bollettino, per restituirlo al padrone del pegno, che uscirà al duplicato, o lo restituirà al padrone, che avrà fatto il duplicato, senza ingiungargli pesi alcuno di dare la sicurezza, ma facendone seguire la coerente annotazione nel libro dei duplicati ritenuti in archivio. Se poi il denaro

sborsato per lo disimpegno non spettasse a chi avesse portato il bollettino per fare il disimpegno, ma a quegli che avesse trovato, o rubato il bollettino, anche in tal caso non restituirà nè il bollettino, nè il denaro, prendendosi in tal guisa la frude di chi ha delinquito. Portandosi qualche bollettino all'archivista da persona, che asserisse d'averlo trovato, ovvero consegnandosi alli custodi, dovranno questi in tal caso esibirlo all'archivista il quale farà riconoscere, se vi è il duplicato, e quando non vi fosse, farà scrivere nella partita del libro del custode la parola, bollettino originale in archivio, tenendo un libro a parte a tal'effetto con la numerazione delle partite corrispondenti al numero della filza, in cui farà porre detti bollettini, e con lasciargli lo spazio in ciascuna partita, per annotarvi la restituzione fatta al padrone ne' casi che occorreranno. Il quale sopravvenendo sarà interrogato dall'archivista di tutto ciò, che stimerà proprio per assicurarsi moralmente al possibile d'esser egli il padrone del pegno, mentre non rispondendo a dovere, non dovrà restituirgli il bollettino sino a tanto, che non avrà soddisfatto a quanto giudicherà necessario per verificarne la pertinenza. Che se intanto, prima che si richiedesse dal padrone, venisse il tempo della vendita del pegno, questa non si dovrà mai ritardare, ma solo al padrone, che si crederà tale, resterà il diritto d'esigere il resto, cioè quella ulteriore somma ritratta nella vendita, che oltre la prestanza data del monte, e gli utili, quando il pegno fosse ad essi soggetto, restasse a beneficio del padrone del pegno, nel qual caso l'archivista osserverà quanto circa la restituzione del bollettino al padrone si è disopra avvertito, ed ingiunto. Se poi si riconoscerà esservi il duplicato, allora uscirà il bollettino originale al duplicato, con notarlo nel libro de' duplicati, e venendo il padrone che ha fatto il duplicato, lo restituirà al medesimo unitamente col duplicato, senza che però gl'ingiunga pesi alcuno di sicurezza conforme si è di sopra ordinato in quanto ai bollettini perduti, o rubati ed arretrati dal custode. Può anche l'archivista in qualche caso far consegnare il pegno

rol solo duplicatu, se fosse stato fatto a nome di qualche persona di riguardo, o da altri persona senza esprimere il nome, ma che tal persona, che ha fatto il duplicato asserisca a quella spettare, mentre allora potrà l'archivista restituirlo a detto personaggio con sua precisa ricevuta, per rinnovarsi, o disimpegnarsi, come più le parerà, facendolo sottoscrivere anche dal computista dei prestiti, il quale lo noterà e registrerà nel libretto ove si notano le sicutà, che si danno a rischio del notaro del monte per gli atti di lui, dovendo esso computista, nel registrarlo, indicarvi con ricevuta di chi è stata fatta la rinnovazione, o il disimpegno. E tali ricevuti, che in questi casi si faranno, avranno in sé l'obbligo di chi l'avrà fatta, il liberare il monte da qualsivoglia molestia, che potesse mai inferirsegli per la restituzione, o rinnovazione di tal pegno, restando a ciò sempre obbligata direttamente la persona, o persone suddette, non essendo giusto, che il monte assuma veruna lite in cose che non riguardano il suo interesse, ma de' soli particolari. Avvertirà pertanto l'archivista di far seguire la restituzione, o rinnovazione dei pegni suddetti colla ricevuta come sopra, quando li pegni non siano di somma riguardevole; ma quando, o per ragione della prestanza, ovvero per il valore della cosa impegnata fosse il pegno di qualche considerazione, allora non si prenderà verun arbitrio per qualsivoglia causa, o ragione, e ne rimetterà l'istanza alla congregazione ordinaria, dalla quale se ne farà decreto da porsi nella filza delle giustificazioni, consegnerà il duplicato con la sola ricevuta, come sopra, e senza verun peso di sicutà. Ed una simile consegna del duplicato con la sola ricevuta, e senza sicutà farà alli custodi nelle contingenze che possono accadere, d'essersi dalli medesimi smarriti in custodia i bollettini ad essi esibiti per rinnovarli, o risenoterli, nel qual caso, a richiesta de' custodi facendosi il duplicato, si restituirà questo a medesimi con la sola di loro ricevuta, e si osserverà in ciò quanto sopra si è disposto per rapporto ai duplicati, che si restituiscono senza ricevuta, e dovrà sempre il custode, che avrà

fatta la ricevuta, stare avanti al monte in qualunque caso, e liberarlo da qualsivoglia molestia, che potesse a detto sacro monte inferirsi. Che se dopo seguita la riscossione, o rinnovazione del pegno si riuenisse il bollettino originale, dovrà esse custode portarlo immediatamente all'archivista, che lo lascerà, avendo il medesimo già avuto il suo effetto, mediante il duplicato, che ha supplito le veci di detto bollettino originale smarrito. Tutto il denaro, che poverrà in mano dell'archivista proveniente da chi ha tentato con frode di disimpegnare i pegni non suoi, si terrà a parte a disposizione dell'archivista dal cassiere de' prestiti, al quale lo stesso archivista lo consegnerà di mano in mano ritenendo un libretto, in cui farà segnare tutte le somme, che consegnerà a detto cassiere, ove si descriverà il tutto per dare, ed avere, cioè dando debito al cassiere di tutte le partite che per tal causa passeranno in sue mani, e credito rispettivamente di quelle somme, che per ordine dell'archivista restituirà. L'archivista farà notare le partite dell' avere da uno de' giovani che gli assistano in archivio, coll'individuazione del giorno, mese, ed anno, in cui dal cassiere ne sarà stata fatta d'ordine dell'archivista la restituzione ne' casi sopra individuati. Se poi all'archivista saranno portati dal cassiere bollettini trattienevoli dalli suoi ajutanti per motivo del duplicato le parole, « Vi è il bollettino originale, » e lo farà porre dopo il di lui duplicato, regolandosi nella restituzione, come si è di sopra prescritto. Trattendosi da' custodi li bollettini recati per la riscossione, quando dubitano, che non sieno di proprietà di chi li reca, i bollettini trattienevoli in tal caso si consegneranno dai custodi subito al fine di ogni operazione al computista, e li descriveranno essi nel giornale, che si terrà di queste consegne dal computista medesimo. Il sotto-cassiere poi descriverà in libretto a parte il denaro, che secondo il costume avrà ritenuto, e subito dopo l'operazione lo recherà al cassiere, o suo giovane, che dovrà tenerne cassa, e conto a parte in un giornale consimile, che riterrà appresso di se, nel quale gli stessi sotto-cassieri annote-

tauno le rispettive consegne coll'individuazione per qual bollettino, e pegno, siasi ritenuto il denaro, che si consegna. Di tali particolari consegne dovrà il cassiere, o suo giovane mandarne subito nota distinta al computista, acciocchè confrontando le descrizioni dei bollettini, e denaro, possa venire in chiaro, se siasi dato giusto conto dal custode di tutti li bollettini ritenuti. Recandosi poi il denaro ritratto per tali bollettini trattiene immediatamente in mano del cassiere, non sarà più necessario, che i sotto-cassieri lo descrivano nel loro giornale sotto il titolo « di crescita ». Dovrà il deputato archivista rivedere di frequente questi giornali, e farne il conteggio per ritirare presso di se, li suddetti bollettini, e per farne passare in cassa generale sotto una sola partita il denaro ritratto per gli medesimi bollettini. Non farà mai estrarre dall'archivio libro, o scrittura veruna di qualsivoglia specie, senza il preventivo decreto della congregazione ordinaria, e senza la ricevuta di quegli a cui si farà la consegna, da porsi in calce della fede di detto decreto, che conserverà in archivio sino a tanto, che non gli sarà riportato ciò che avrà consegnato, ed allora lacererà la detta ricevuta, e decreto. Potrà però in caso di decisa urgenza fare la consegna con ritirarne ricevuta anche senza decreto della congregazione, quando l'affare non portasse dilazione; ma nella prima congregazione dovrà riferire l'occorso, e notificare alla medesima ciò, che avrà consegnato, procurando più presto che sia possibile, che il tutto sia riportato in archivio. Non farà porre in archivio verun libro mastro, che non sia terminato, e non siane fatto lo spoglio, e riportato questo nel libro mastro seguente. Si farà consegnare ogni anno dal notaro del monte gli istromenti originali delle sicurtà de' pegni riscossi con duplicati legati in protocollo, per conservarli in archivio, e procurerà che il medesimo notaro registri nel libro degli istromenti, che si ritiene in archivio, tutti gli altri istromenti, che riguardano l'interesse del monte, e che ivi per copia pubblica debbono da detto notaro trascriversi. Il che dal notaro eseguitosi, conserverà detto libro in

archivio, per farvi poi di mano in mano registrare gli altri, ed avvertirà, che si registrino interamente, e non se ne tralasci veruno, consegnando altro libro all'effetto suddetto al notaro, quando uno di essi libri di istromenti sarà del tutto compito. Terminati i libri de' decreti, tanto delle congregazioni ordinarie, quanto delle straordinarie, se li farà consegnare dal segretario, e li riporrà in archivio, per ivi esattamente conservarli, senza permettere a veruno che li veda, e rincontri, se non per ordine della sola congregazione, o nel caso che lo stesso archivista avesse bisogno di rincontrare qualche decreto, il che però farà alla sua presenza, acciocchè chi fa una tale ricerca non si prenda la libertà di vedere gli altri decreti. Quando da' sindaci dei prestiti non sia stato fatto l'inventario delle robe, che sogliono ritenere i ministri, e loro consegnarsi per loro uso, lo farà fare egli esattamente, con farvi sottoscrivere ciascun ministro, per farsi render conto del tutto di tempo in tempo, e specialmente in occasione, che il ministro passasse ad altra carica, e farà reintegrare il monte delle robe, che per colpa del ministro fossero, o mancanti, o deteriorate, e quando o si consegnasse altra roba al ministro, o il medesimo ne restituisse parte di quella consegnatagli, farà notarlo in esso inventario, e vi farà sottoscrivere il ministro, apponendo vi anche la propria sottoscrizione. D'ogni inventario se ne farà fare due copie sottoscritte come sopra, da ritenersi una in archivio, e l'altra dal ministro. E se l'inventario fosse stato fatto da qualcuno de' sindaci, osserverà se in esso vi sia il medesimo sottoscritto, ed il ministro, mentre in caso diverso ne procurerà la sottoscrizione, o farà per se stesso un nuovo inventario nella forma di sopra prescritta. Non permetterà a verun ministro del monte, e neppure a veruno degli scritturelli de' depositi, ovvero all'archivista del banco, senza l'espressa licenza, e decreto della congregazione di vedere, e riconoscere le partite esistenti nel libro de' spogli, e venendo alcuno degli scritturelli del banco per passare qualche partita, non gli permetterà una tale operazione se prima non

ne avrà reso inteso il computista del banco acciocchè possa assicurarsi, che l'operazione sia effettivamente necessaria e non si commetta frode alcuna a danno del monte. Assisterà però l'archivista personalmente in tali casi, nè permetterà che senza la sua presenza si faccia cosa alcuna. Terrà chiusa, e conserverà con somma attenzione, e vigilanza la carta per uso delle cedole del banco, nella quale vi è il marco intrinseco del monte, che li manò in mano a richiesta del cedolista del banco la consegnerà al medesimo per formare le cedole. Farà notare dal cedolista la quantità de' fogli, che riceverà, e prima li conterà, e poi ne farà fare il rincontro dal cedolista, il quale ne farà la ricevuta nel libro di mano in mano, che prenderà la detta carta. Si farà render conto dal cedolista ogni volta, che gli consegnerà la carta di tutta quella consegnatagli precedentemente, dovendo all'effetto suddetto il cedolista esibire la fede del computista de' depositi di tutte le cedole a tutto quel tempo spacciate, che unite alla carta che resta presso il cedolista, ed alle cedole sbagliate, che dovrà unitamente con la carta bianca presso il medesimo esistente sempre esibire all'archivista, devono corrispondere al numero de' fogli precedentemente consegnatigli, e seguito tal rincontro, e conteggio, l'archivista farà la nuova consegna della carta nella forma predetta al cedolista, comprendendo in una partita tanto la quantità della carta, che di nuovo gli consegnerà, quanto di quella restata presso il cedolista, e non consumata, con farne fare sempre la ricevuta nel libro. Rincontrato poi il numero preciso de' fogli consegnati non restituirà al cedolista le cedole, o fogli sbagliati ma li ritirerà appresso di sé, ed immediatamente in sua presenza li farà bruciare. La stessa attenzione, e cura avrà della carta, ove sono stampati i bollettini de' pignori, la quale parimenti si terrà da lui chiusa a chiave. Ne farà di mano in mano la consegna al cassiere dei prestiti con esigergli la ricevuta in libro a parte. Il cassiere poi nel consegnare al sotto-cassiere i bollettini userà quelle diligenze, e cautele, che

vengono ordinate nel capitolo concernente il di lui carico, e dovrà il deputato archivista prendersi l'incomodo di fare a capo di ciascun mese il sindacato sopra tutto il giro de' bollettini, verificandone sopra i libri mastri dei prestiti, che si terrà dal cassiere per il conteggio de' suddetti bollettini il legittimo esito dei medesimi. Si farà anche consegnare tutti quei bollettini, che potessero essere sbagliati, per farli abbruciare in sua presenza, come si è detto delle cedole sbagliate. Farà inoltre il ritiro de' bollettini dei pignori riscossi nelle mani de' sotto-cassieri, facendogli recare a tempo comodo dai medesimi. Li dovrà confrontare coll'assistenza di qualche ministro; o giovane co' libri delle riscossioni, per verificare se li consegnino tutti, e di poi li farà porre distinti nelle sue filze nel luogo destinato a quest'uso per poi farli abbruciare a suo tempo. Questa consegna si dovrà fare per ciascuna custodia non mai più tardi di quindici giorni, e potrà farsi in diversi giorni per maggior comodo del deputato archivista, e de' sotto-cassieri. Si dovrà per indennità di questi tenere presso il cassiere un libro ove si registrino nella loro somma generale le stesse consegne sottoscritte di mano in mano dall'archivista. Occorrendo di far stampare altri bollettini dei pignori, ne commetterà la stampa allo stampatore camerale, a destinarla qualche ministro del monte de' più giudiziosi e fidati per assistervi, acciocchè tutte le stampe vengano al monte, nè si devino altrove, ed in tal guisa si scansi ogni frode, che potesse commettersi anche con danno dei particolari. Sarà pure incombenza del deputato archivista l'ordinare allo stampatore le stampe di notificazioni ed altro che occorrerà per servizio del monte. Conserverà in archivio tutta la carta, che si provvide dal cartolaro del monte, o le penne da scrivere, e ne farà la distribuzione ai ministri secondo la regola prescritta in foglio a parte, che si conserva in archivio. Ordinerà al cartolaro i libri occorrenti per il servizio del monte, sottoscrivendone di volta in volta i biglietti delle ordinazioni, in cui ne esprimerà la quantità, ed il tempo, e del compu-

lista dei prestiti farà tenere uno stracciafoglio, in cui farà notare di mano in mano tutto quello, che in vigore de' suoi biglietti, avrà effettivamente portato al monte, ed avrà consegnato, e sarà cura del contolario di far eseguire una simile annotazione nel predetto stracciafoglio del computista, mentre questa mancando, non gli si pagherà l'importo di quelle partite, che in esso stracciafoglio non si troveranno notate, giacchè la sola esibizione de' biglietti dell'archivista prova benist l'ordinazione, ma non verifica la consegna, e che il monte abbia effettivamente avuto tutto quello, che dall'archivista gli è stato ordinato di dare. Provvederà tutta la cura, che è necessaria per tutto l'anno, tanto per servizio della cappella del monte, quanto per le distribuzioni, che si fanno nell'anniversario de' morti, e nella festa della Santissima Purificazione, secondo le liste esistenti tanto in archivio, quanto presso il computista de' prestiti. Avrà egli la soprainendenza alla cappella, e di quando in quando visiterà tuttocchè, che resta in mano del cappellano non solo per riconoscere la fedeltà in questa parte del medesimo, ma anche per osservare lo stato delle suppellettili sacre le quali dovendo riattarsi, ne darà l'ordine opportuno. Ma quando dovesse farsi qualche cosa di nuovo, lo riferirà in congregazione per averne la facoltà, che dovrà constare per decreto della medesima. Nel caso di mancanza del cappellano, sarà a suo carico il proporre alla congregazione il successore, che dovrà essere approvato per la confessione, e verrà in seguito eletto dalla medesima congregazione. Allo stesso cappellano sarà sur l'obbligo di bene, e fedelmente esercitare il suo ufficio, e di rendere esatto conto di tutto quello che gli si consegnerà, ed esigerà dal medesimo una idonea sicurezza per istromento da rogarsi negli atti del notaro del monte, e senza preciso decreto della congregazione non potrà liberare nè il precedente cappellano, o sua eredità, nè la di lui sicurezza dall'obbligo contratto a favore del monte. Anzi si farà render conto del tutto a tenore dell'inventario fattone, e ne farà nuova consegna al cappellano successore, con inse-

rrire nell'istromento l'inventario di quanto gli sarà stato consegnato sottoscritto dallo stesso cappellano, e dal medesimo archivista, del quale ne conserverà anche altra copia in archivio, parimenti da ambedue sottoscritta, sì per averlo sempre alla mano, sì anche per aggiungerli, e levarli quelle cose che occorresse, ne quali casi si sottoscriverà nuovamente in essa copia l'archivista, ed il cappellano rapporto alle partite, o aggiunte, o levate, e questo inventario avrà forza, come se fosse stato inserito nell'istromento predetto, di cui sempre dovrà esser parte sostanziale. Accadendo la morte di qualcuno de' deputati, ne avvanzerà subito la notizia al cappellano, ricordandogli l'applicazione di numero trenta messe in suffragio dell'anima del deputato defunto, come si dirà nel capitolo XXI. del carico del cappellano, e terminatisi i giorni trenta, ne quali deve il cappellano farne l'applicazione, si farà consegnare dal medesimo la fede da esso sottoscritta di tale celebrazione, ed applicazione per conservarla in archivio, il che servirà per riconoscere se abbia a ciò adempito, mentre in caso diverso, ammonito, prima caritatevolmente il cappellano, farà, che esso eseguisca quanto ne' presenti statuti gli viene imposto. Assegnerà egli un soprannumero del monte, che presceglierà tra gli altri a suo arbitrio, acciocchè assista al cappellano, e faccia tutto quello, che dal medesimo gli sarà ingiunto per il buon servizio della cappella, dovendo esser sempre puntuale ad ogni chiamata del cappellano, specialmente quando vorrà celebrare la messa per assistere al sacrificio, e servir da ministro. Avrà il detto soprannumero la provvisione d'anni scudi nove, e la ricognizione al Natale, dovendone però l'archivista riportare l'approvazione della congregazione ogni volta, che si farà luogo alla deputazione del soprannumero per il servizio della cappella, a sola riserva di qualche provvisoria destinazione temporanea, nel qual caso non sarà necessario, che ne riporti il consenso, o approvazione della congregazione, bastando solo, che l'archivista nelle contingenze ne renda intesa dell'occorso la detta congregazione. Può l'archivista

far qualche piccola spesa fra l'anno per servizio dell'archivio, purchè in ciascuna volta non ecceda la somma di scudi dieci, con trarne gli ordini al cassiere dei prestiti, ma cedendo una tal somma, non potrà farla senza licenza e decreto della congregazione, alla quale dovrà riferire l'occorrenza. Avvertirà peraltro in ciò di non fare spese superflue. Farà simile ordine al cassiere per le ricognizioni, e manco solite darsi dall'archivista nella festa del santissimo Natale ai di lui assistenti, ed al portinaro, ed il cassiere suddetto porrà detti ordini di piccole spese, e di ricognizioni nella sua lista delle spese minute. Terminata la di lui carica, consegnerà al suo successore tuttocchè, che era in sue mani esistenti in archivio, è tutto il denaro, che esiste presso il cassiere, proveniente dalle ritenzioni fatte a chi dolosamente ha tentato, come sopra, i disimpegni, e risultante dal libretto esistente in archivio, senza che però ne faccia verun inventario, ma solo un'indicazione verbale, acciocchè da sè stesso il suo successore sappia, ove esistano le cose dell'archivio le quali sono inoltre ben note alli due giovani, che vi assistono, e che ne hanno tutta la pratica. Non consegnerà mai a verun ministro, in caso di suo impedimento, le chiavi delle stanze, ove egli suole risiedere e molto meno a verun estraneo, ma o differisca in tal caso ad altro giorno la sua assistenza in detto luogo, ovvero preghi qualche altro deputato di assistere per esso, quando lo creda necessario, o che l'impedimento durasse per tempo considerabile continuo, oppure potrà mandare le chiavi sigillate ai provvisori in congregazione, o al primo provvisore in caso di urgenza acciocchè la congregazione, durante l'impedimento, ed assenza dell'archivista possa far supplire da altri. Sarà suo pensiero, e cura d'invitare qualche prelado, ovvero qualche canonico delle tre basiliche di S. Giovanni Laterano, S. Pietro in Vaticano, o di S. Maria Maggiore, a celebrare la messa solenne nella festa delle Pentecoste, e nel giorno, in cui nella cappella del monte si farà il solito anniversario in suffragio dei deputati, ministri defonti, e sarà insieme sua cura, che al prelado celebrante nella festa

delle pentecoste sia presentata l'immagine stampata, ed il fiore, e nell'anniversario la candela eguale a quella, che si distribuisce ai deputati. Siccome il deputato archivista deve spesso portarsi al monte, e almeno due volte in ciascuna settimana, con trattenerasi nelle stanze assegnatagli, per spedire quanto occorrerà di appartenente al proprio ufficio, così in tale occasione potrà egli supplire alle veci degli altri ufficiali assenti, quando la necessità delle cose lo esigesse. Pertanto in assenza dal monte de' provvisori, e de' sindaci de' prestiti, e del banco, potrà dare all'occasione que' provvedimenti, che giudicherà opportuni, e necessari per il buon ordine, e servizio dell'opera pia, facendo anche arrestare i ministri, e sotto-ministri, se ne avrà giusto motivo, e ordinando; che si impedisca l'ingresso nel monte a qualunque estraneo, oppure che venga arrestato, se così crederà espediente. In simili contingenze però darà subito parte dell'accaduto ai provvisori, e successivamente dovrà farne relazione nella prima congregazione, alla quale apparterrà il prendere quelle ulteriori risoluzioni che saranno convenienti.

CAPITOLO XVII.

Dell'ufficio dei deputati alla cura delle liti.

Non deve litigarsi senza ben fondata ragione, e senza che lo esiga il decoro, e l'interesse del luogo pio; e però quando i provvisori, e la congregazione conosceranno d'aver torto, non dovranno intraprendere, o sostenere liti in modo veruno. Ma perchè alle volte non si può ricevere compimento di giustizia per altra strada, conviene non solo avere il procuratore ministro salariato a quest'effetto, ma anche è bene che vi sieno deputati, che invigilino alla loro direzione, e però si eleggeranno per ciaschedun anno due deputati delle liti nel modo prescritto nel capitolo della conferma, ed elezione degli ufficiali. Dovranno questi avere una particular cura e porre tutta la loro opera per ottenere alle liti del luogo pio una compila, e solle-

cita giustizia. Ed acciocchè vi sia sempre in tale ufficio alcuno, che abbia notizia della liti che ha il sacro monte, perciò è necessario che due de' deputati suddetti ogni anno ne resti uno, che si confermarà dalla congregazione, quando però alla medesima per giusti motivi e riflessi non parà diversamente, restando sempre in piena facoltà della stessa congregazione, o di confermarli ambedue per l'anno seguente, o di deputarne altri. Non potranno però confermarsi per maggior tempo di due anni, ma passato detto tempo potrà solo la congregazione confermarne uno, e questo nell'anno seguente non potrà nè dovrà esser più confermato. S'informaranno dalli deputati loro antecessori, o da quelli che sarà confermato, e dal procuratore dello stato presente delle liti, che vertono, acciocchè possano intorporre anche i loro uffici presso chi sarà di uopo, per ultimare al più presto che sia possibile le liti suddette. Non potranno però essi ammettere alcun debitore a veruna dilazione, anche per urgentissima cause, ed ancorchè potesse in tali casi migliorarsi le condizioni del monte, riservandosi una tale facoltà alla sola congregazione ordinaria, la quale dovrà però servirsene con molta cautela, e circospezione; mentre alle volte le dilazioni portano seco il dotarioramento della condizione del debitore in pregiudizio del monte, alla sicurezza del quale dovrà primiersamente riguardare, e provvedere la congregazione, la quale se crederà proprio accordare a qualcuno simili dilazioni, procurerà per quanto sia possibile che venga assentato il monte del pagamento nelle scadenze. E perchè atteso l'accrescimento notabile del monte, non può il procuratore attendere alli giudizi esecutivi contro li debitori, ed inquilini, perciò essendosi da qualche anno fissato il sollecitatore, che solleciti e promuova detti giudizi esecutivi, invigilleranno, che il medesimo agisca con puntualità, ed attenzione, facendosi render conto di quanto avrà operato, e quando occorra, se anche in questi casi fosse uopo di scrivere, per essersi dal giudice rimessa la causa alla lista delle informazioni faranno, che il sollecitatore renda inteso il procuratore dello

stato della causa, esibendogli la nota di tutti gli atti, acciocchè possa assumerne la difesa, e scrivere legalmente, nel qual caso sarà incombenza del procuratore di proseguirla, dando però sempre mano al medesimo procuratore il suddetto sollecitatore, che in questa ed altre cause dovrà sempre essere al procuratore subordinato, ed operare quanto dal medesimo gli verrà imposto non dovendo da se stesso, senza sentire prima il procuratore introdurre verun giudizio, ma bensì con la di lui direzione, dovendo da lui sempre assolutamente dipendere, come si dirà nei capitoli del procuratore, e sollecitatore. Non potranno gli ufficiali suddetti rinovare, e molto meno eleggere il procuratore, e sollecitatore; mentre ciò è riservato alla sola congregazione ordinaria. Non mancheranno d'intervenire alle congregazioni particolari straordinarie nelle quali si deve render conto, e trattare dello stato delle liti.

CAPITOLO XVIII.

Dell' ufficio de' fabbricieri.

È cosa troppo necessaria, che vi siano due particolari ufficiali, che soprintendano specialmentè a dirigere le fabbriche del luogo pio, mentre benchè per lo passato per qualche tempo sia stata esercitata una tale locombenza da' provvisori, ciò non ostante avendo dimostrata la sapienza, che non possono essi attendervi di proposito, si è istituito l'ufficio de' fabbricieri al quale nella congregazione degli ufficiali si eleggeranno due deputati per due anni nel modo prescritto nel cap. VIII, finito il qual tempo si correrà il bossolo nella solita congregazione degli imbossolatori per la conferma di uno di essi, che però non potrà farsi per maggior tempo di altri anni due, e poi si verrà all' elezione del nuovo fabbricere parimenti per bossolo, come si pratica in rapporto agli altri ufficiali. I fabbricieri avranno non solo la soprintendenza sopra tutte le fabbriche, ma anche ordineranno tutti gli acconciamenti necessari, sentandone la relazione dell' architetto del monte, e portandosi almeno uno di loro a riconoscere quanto

si richiede, o si riferisce esser necessario, qualora non sia cosa di minimo rilievo. Tutto quello che occorrerà tanto fuori dal montà, quanto dentro il medesimo in rapporto a qualsivoglia artista dovrà farsi d'ordine lo iscritto di detti due deputati, o di uno di loro, intendendosi sempre di ordinazioni, che non siano straordinarie, e di molta importanza poichè occorrendo cose di qualche rilevante spesa, non potranno ordinarle, senza prima renderne intesa la congregazione ordinaria, dalla quale si dovrà determinare ciò, che dovrà farsi, e resterà poi a carico dei fabbricieri di farlo eseguire, procurando ogni possibile risparmio a beneficio del montà, il quale acciocchè non resti gravato di spese inutili, che quantunque di poca somma, giungono però alle volte con la loro molteplicità a somma di rilievo, espressamente si proibisce all' esattore, ed all'architetto di fare da se stessi ordinazione alcuna anche di cosa minuta, dovendo il tutto farsi con ordine in iscritto di alcuno de' fabbricieri. Egli non dovranno rivedere a suo tempo i conti degli artisti, che avranno aperto nelle fabbriche, e coll' assistenza del compulista, ed architetto confronteranno le partite dei conti coi loro bollettini per vedere se si sarà fatto il lavoro oltre le loro ordinazioni, nel qual caso ne faranno cassare dal conto le partite. Ordineranno in seguito, che l'architetto verifichi, se i lavori realmente si sieno eseguiti a tenore de' bollettini, e faranno, che li misuri, e li stimi per pagarne poi le partite secondo le regole della sua arte. Ai piedi poi di questa stima l'architetto si sottoscriverà coll' esprimersi di aver verificati i lavori a tenore de' bollettini, e misurati, e tassati al suo giusto prezzo, dopo la quale sottoscrizione si sottoscriverà il fabbriciero, attestando, che i lavori sono conformi ai bollettini, e ne spedisce il finit mandatum, che più non si farà dal sindaco. Potranno li medesimi fabbricieri far rivedere anche da altri periti gli stessi lavori, e conti, quando giudicheranno di avere giusto motivo di farlo, per vieppiù assicurarsi che il tutto cammini a dovere. Fuori di detti deputati fabbricieri, per evitare le confusioni, si proibisce ad ogni altro deputato, ed offi-

ziale, ed anche ai provvisori, a molto più a qualunque ministro il fare ordinazione veruna circa le fabbriche, e loro manutenzione, e risarcimenti; ed ancorchè i lavori fossero stati ordinati da qualsiasi altro ufficiale, senza l' antecedente bollettino de' fabbricieri, non si potranno buonicicare agli artisti ne' loro conti. E perchè si è osservato essere un rilevante disordine il differirsi per lunghissima tempo l' esibizione de' conti degli artisti, non solo per il ritardo, e confusione, che ne proviene nelle scritture, ma molto più per gli frequenti sbagli, che quindi possono cagionarsi in pregiudizio del luogo pio, essendo facile, che in molti casi dopo lungo spazio di tempo non si possano verificare nella loro precisa quantità, e qualità li lavori, perciò si ordina, che in avvenire ogni artista che serve il luogo pio di qualunque professione egli sia, abbia ad esibire immancabilmente i conti de' suoi lavori di semestre in semestre alla congregazione rivodenti, e tassati dall'architetto sotto pena di esser dimessi irremissibilmente dal servizio dello stesso luogo pio. Affinchè poi non avvenga, che non ostante una tale comminazione sulla fiducia, che non ne abbia a seguire l' effetto, si prendano li medesimi artisti la libertà di diffidare l' esibizione de' conti oltre il tempo di sopra prescritto sotto l' uno, o l' altro di que' molti pretesti che sogliono addurre per giustificare questa loro mancanza, si proibisce a ciascuno de' provvisori, e deputati, e alla stessa piena congregazione di fare più alcuna somministrazione, anticipazione, o sovvenzione sotto qualunque titolo ai suddetti artisti a conto, ed a pagamento de' loro lavori, fintantochè da' medesimi non saranno esibiti in congregazione i conti tassati, come sopra dall' architetto, sotto pena a que' provvisori, e deputati che sottoscrivessero gli ordini di somiglianti sovvenzioni, o che in qualunque maniera le facessero segnare, di esser privati del proprio per qualunque danno, che dalla contravvenzione ne potesse provenire al luogo pio. Si proibisce inoltre ai ministri della cassa, e della scrittura di sottoscrivere alcun ordine, che portasse ai mille sovvenzioni, e molto più di pagarle sotto

pensa da incorrersi col solo fatto della privazione de' loro officj, ed inabilitazione a più servire il luogo pio. Questo regolamento dovrà aver luogo anche per le fabbriche grandi, benchè queste per lo più non possano terminarsi dentro sei mesi, mentre ciò non ostante al potrà e dovrà misurare dall'architetto quello, che dagli artisti sarà stato operato dentro sei mesi, e così di semestre in semestre, a fine che se ne possa esibire il conto verificato alla congregazione, la quale potrà in tal caso fare agli artisti quelle somministrazioni, che giudicherà opportune dentro però i limiti del conto esibito. Ed una tal parzial misura da farsi dall'architetto sarà inoltre molto giovevole, perchè potrà così verificare meglio la giusta importanza del lavoro. L'architetto non dovrà mai ritardare di soverchio la misura de' lavori e la tara dei costi lo pregiudizio de' poveri artisti, e sarà cura, e pregio della vigilanza de' fabbricieri, i quali dovranno specialmente attendere, perchè in ogni sua parte vega eseguito il presente regolamento, il fare che questo inconveniente non segua. Se ciò non ostante l'architetto mancherà al suo dovere, dovranno i fabbricieri renderne intesa la congregazione, dalla quale per riparare al disordine si adoprerà anche l'efficace mezzo della minaccia di rimetterlo dal servizio del luogo pio, con noimo di veramente eseguirlo.

CAPITOLO XIX.

Dell'ufficio del segretario.

• Sarà il segretario uno dei deputati, e si eleggerà dagl'imbossolatori nella congregazione destinata per la elezione degli uffiziali, fra quali si annovera il medesimo segretario, e potrà confermarsi per più anni ad arbitrio della stessa congregazione. Interverrà a tutte le congregazioni tanto ordinarie, che straordinarie, registrando nel libro a ciò destinato, e che riterrà presso di sé ben custodito, e senza farlo vedere ad alcuno, li decreti che si faranno dalla congregazione, descrivendo in esso in ogni congregazione il giorno, mese, ed anno, io cui cia-

scuna congregazione si sarà tenuta, e poi porrà li anni dei deputati, che v'interverranno, principiando sempre dai provvisori, o da chi supplisce in assenza le loro voci, ed in fine il suo nome. Terminato che sarà il libro de' decreti delle congregazioni, lo consegnerà all'archivista deputato, per conservarlo nell'archivio segreto, e dal medesimo archivista farà ordinare al cartolario l'altro libro de' decreti, in cui dovrà porsi al di fuori il titolo « Decreti dell'illustrissima congregazione dell'anno ecc. fino all'anno ecc. » e ciò per maggior facilità di rinvenire occorrendo, qualche decreto, ed acciocchè si possano dall'archivista distribuire, e ritenere per ordine de' tempi gli stessi libri de' decreti. Procurerà di portarsi alla congregazione un poco prima dell'ora intimata, ad effetto di tenere li tutto preparato. Sederà al banco ove stanno li provvisori dalla mano sinistra, e prossimo all'ultimo provvisore. Riceverà tutti i memoriali, e fogli che vorranno presentarsi alla congregazione, ed al medesimo si dovranno esibire tutti i memoriali diretti alla congregazione per la facoltà di fare qualche pegno grosso, cioè quelli che eccedono la somma di scudi quaranta, li quali possono solamente farsi ammettere dalla medesima congregazione, senza la licenza della quale, posta io scritto non possono gli stimatori sopra verun pegno far dare alcuna prestanza eccedente la detta somma, nè li custodi ricevere lo stesso pegno. La stessa congregazione considererà la supplica, che da ciascuno si ambirà, e quando non v'incontri difficoltà, vi farà fare il solito rescritto dal segretario, profittando il termine all'impegnante di giorni otto dalla di lui data, che sarà quella del giorno della congregazione, passato il qual termine non gli sarà lecito, senza nuovo rescritto della congregazione di fare il pegno. Il segretario si sottoscriverà al rescritto stesso sul memoriale, lasciando lo spazio, acciocchè vi si possano prima sottoscrivere li provvisori. I memoriali per le rinnovazioni si porteranno dal computista alla congregazione, e vi si sottoscriverà il segretario dopo il provvisore, a questo eseguirassi prima che si facciano le rinnovazioni, giacchè il memo-

riale esibito per le medesime deve sospendere la vendita de' pegni che vogliansi rinnovare. Il segretario leggerà gli altri memoriali, che si presenteranno, e tutt' altro che sarà necessario alla congregazione, e ne stenderà il decreto nel libro delle congregazioni secondo quello che dalla medesima si determinerà, ed occorrendo ne farà il coerente rescritto in succinto al memoriale, avvertendo di registrarlo prima nel libro dei decreti in quella congregazione che caderà. Quando poi occorresse di fare qualche decreto nel quale fosse necessaria l'opera del procuratore del monte, acciocchè il luogo pio resti ben cantelato, o sentirà il medesimo, o ne farà fare da esso, la minuta, leggendola poi nella seguente congregazione, acciocchè resti in essa approvata, e si uniforimi alla precisa mente della medesima, nè si prenda verun'abbaglio, registrando sempre i decreti nel libro di suo proprio carattere, nè permettendo, che si descrivano da altri, se non avrà la licenza della congregazione, e sempre sottoscriverassi in ciascuna congregazione ancochè i decreti sian tutti scritti di suo carattere. Sarà sua incombenza, e non d' altri, il fare le fedi de' decreti della congregazione, che potrà far stendere da altri a suo arbitrio, sempre però colla sua sottoscrizione. Non darà fuori peraltro fede alcuna a chiunque senza il permesso della congregazione, a riserva solamente di quelle fedi necessarie per l' esecuzione de' decreti della stessa congregazione, o per inserirsi negl' istromenti, ovvero per consegnarsi a ministri, de' quali sta a carico l' eseguire quanto ne' rispettivi decreti verrà ordinato, e prescritto, ovvero esse fedi si richiedessero dal procuratore, e dal computista de' prestiti, o de' depositi nelle materie ad essi rispettivamente spettanti. A lui apparterrà il far correre il bossolo sopra tutte le proposte per le quali vien determinato da presenti statuti, o quando almeno due deputati lo richiedessero, e non sarà lecito ad alcuno l' impedirlo, ed il contraddirvi; e farà le proposte a norma di quello, che gli si dirà da provvisori, ponendole in iscritto in foglio a parte, e le leggerà, acciocchè tutti possano sentire,

e sapere sopra di che precisamente debbono dare il loro voto, ed occorrendo più cose, in ciascuna scriverà la proposta, come sopra, prenderà poi il bossolo colle sue palle, che suole ritenersi sopra un piccolo favolino esistente nella stanza della congregazione, e nel correre il partito, che dovrà principiare dai provvisori, ciascuno de' quali porrà nel bossolo quella palla, che stimerà dover porre, esporrà quale sia la proposta, di cui si corre il partito, avvertendo che le palle bianche portano l' inclusiva dello stesso partito, e le nere l' esclusiva, ed in ultimo porrà la sua palla nel bossolo, che esibirà ai provvisori, vuotando il bossolo avanti li medesimi, li quali le numereranno, per riconoscere la precisa determinazione, che dipenderà dal maggior numero delle palle uniformi, e in detto foglio noterà parimenti il segretario il numero delle palle diverse, e la risoluzione in vigore di essa presa, per poi registrarla nel libro. Terrà presso di sè altro bossolo con li nomi di tutti li deputati, compresi anche i provvisori, e solo eccettuazione Monsignor tesoriere primo provvisore, che non dovrà mai porsi nel bossolo, e da questo in ogni congregazione ne estrarrà tutti quei deputati, che saranno necessarj per assistere alla vendita nella susseguente settimana, avvertendo di far l' estrazione a tutto il giorno della seguente congregazione, acciocchè non manchi la vendita in esso giorno per non esservi il deputato alla medesima. Se fosse estratto qualcuno, che nel tempo dell' estrazione fosse assente da Roma, ovvero legittimamente impedito d' intervenire alla vendita, riporrà il nome dell' estratto nel bossolo, e ne estrarrà altro non impedito, nè assente, notando in appresso nel libro de' decreti della congregazione la suddetta estrazione. Terminata la congregazione, ne darà nota al mandatario, acciocchè ne faccia l' intimo, che gli ordinerà di far subito acciocchè sopravvenendo qualche impedimento ad alcuno de' deputati, ciosicchè non potesse nel tempo destinato intervenire alla vendita, possa far supplire da altro deputato alle sue veci, e simile nota darà parimenti al computista de' prestiti, acciocchè sappia precisamente quali deputati

dehban intervenire nel tempo suddetto alle vendite. Rinnoverà il bossolo, quando sarà terminata l'estrazione di tutti i deputati, e non prima di ciò potrà porre nuovamente nel bossolo i nomi degli estratti. Terminata la congregazione riporrà il libro de' decreti nella cassetina a ciò destinata con serrarla a chiave, ritenendola presso di se. Quando il segretario per legittimo impedimento non potrà intervenire alla congregazione manderà la cassetina suddetta, ove si conserva il libro de' decreti, a qualche deputato a suo arbitrio, acciocchè supplisca le sue veci, e gli trasmetterà sigillata la piccola chiave della cassetina, acciocchè nessun altro possa aprirla. E non volendo esso surrogare veruno provvisoriamente al suo ufficio, manderà ai provvisori in tempo della congregazione, ovvero al primo provvisore in sua casa la cassetina, e sua chiave sigillata, acciocchè dai provvisori, e dalla congregazione si destini chi debba in tali casi supplire le di lui veci. Facendosi qualche istanza da qualche luogo pio alla nostra congregazione per l'aggregazione al nostro sacro monte, qualora la medesima ne abbia fatta la grazia, il segretario farà stendere l'aggregazione secondo la formola esistente in archivio intendendosi a tal' effetto col deputato archivista, dal quale dopo che sarà stesa l'aggregazione si farà porre alla medesima il sigillo del monte, ed il segretario la sottoscriverà, consegnandola a chi la ricerca senza verun pagamento anche a titolo di gratuita volontaria ricognizione a beneficio del monte, e neppure di qualsivoglia ministro, ancorchè a titolo di mercede per qualche sua opera impiegata a norma di quanto vien prescritto dalle costituzioni apostoliche, a riserva solo della mercede dovuta al copista per la scrittura di detta aggregazione, sua minuta, ed altro, in cui il copista avesse dovuto impiegare la sua opera manuale, e non mai per altro verun diverso titolo, ragione o motivo. Farà tutti gli attestati del buon servizio prestato al monte da' ministri o sotto-ministri, quando si richiedessero, e dalla congregazione venissero de' medesimi aggraziati. Se sarà uopo per affari del monte scriver lettere, o altro,

quando la congregazione lo creda expediente scriverà egli a nome della medesima con sottoscriversi come deputato segretario. Esibirà le lettere o biglietti responsivi alla congregazione, e si conterrà nella guisa, che dalla stessa verrà determinato, avvertendo di non scrivere, nè dar risposta tanto in voce quanto in scritto a veruno, senza la precisa determinazione della congregazione, secondo la quale dovrà uniformare la lettera, o la risposta. Avrà il pensiero nell'approssimarsi la festa della Pentecoste, e nel principio di ciascun anno, di ricordare ai provvisori di far seguire l'intimo per l'intervento alla festa solita celebrarsi nella cappella del palazzo del monte, e rispettivamente alla congregazione generale solita tenersi pubblicamente nel principio di ciaschedun anno nella stanza della congregazione a porta aperta acciocchè possa sapere in ciaschedun anno lo stato del monte, leggendosi a tal' effetto in essa congregazione il bilancio del banco de' depositi dal computista, e quello del monte dal computista de' prestiti. Determinatisi da provvisori l'ora del giorno della festa nella Pentecoste, ed il giorno, ed ora della congregazione pubblica generale resterà a carico del segretario d' invitare a nome della congregazione il senato romano, che suole intervenire tanto alla festa, quanto alla detta congregazione generale, e se non potrà seguire un tal invito, quando il senato è in corpo, in tal caso si porterà dal primo conservatore a farne l'invito. »

CAPITOLO XX.

Del numero, e nome de' ministri del sacro monte.

• Per poter ben governare l'uno, e l'altro negozio, tanto de' prestiti, quanto de' depositi, e per l'intero servizio del luogo pio, essendosi da principio deputati i ministri necessari per questa doppia amministrazione, ed accresciutosene il numero di tempo, in tempo secondo che ha portato il bisogno, si stabiliscono per ora i seguenti, che si giudicano sufficienti per supplire a tutte le presenti

occorrenze dell' opera pia. Un cappellano sacerdote, otto custodi de' pegni, per essersi ora istituito il quarto monte, un cassiere dei prestiti, un computista generale, e un ispettore sopra la scrittura, e operazioni de' medesimi prestiti. Quattro stimatori, un cassiere de' depositi, un computista de' depositi, un archivista del banco (oltre agli altri loro rispettivi ministri subalterni, che restano a carico, e pericolo de' medesimi, secondo che richiede la di loro amministrazione, dei quali tutti se ne ha ragione in capitoli a parte presso il capitolo del ministro loro principale), un custode degli armarj. Due appuntatori per gli libri de' prestiti, un soprintendente alla vendita de' pegni deliberati agli stimatori, un procuratore, un sollecitatore, e un mandatario. Questi ministri avranno il salario, ed emolumenti descritti nel solito ruolo, di cui copia autentica si è riposta in archivio, nè dovranno alterarsi, se non quando la congregazione giudicasse di doverli in qualche caso minorare a pluralità di voti, o anche accrescere con due terzi di voti segreti. Potrà bensì la congregazione istituire qualche nuovo ufficio col suo emolumento corrispondente, o a tempo, o perpetuamente, qualora nelle contingenze de' casi lo stimasse opportuno. Tutti i suddetti ministri avranno l'obbligo di operare tutto quello, che si specificherà ne' capitoli di ciascuno di essi, e ne' istrumenti dell' assunzione del loro ufficio. Prometteranno con giuramento di osservare i presenti statuti, e di non pigliare da altri cosa alcuna non permessa dai medesimi statuti, nè per se stessi, nè per gli loro ajutanti, nè sotto pretesto di mercede, e nemmeno di cortesia sotto pena di restituire il doppio da ritenersi nei salarij, e da applicarsi al sacro monte, e di essere anche rimossi dal servizio, ed altre pene più gravi ad arbitrio della congregazione. Questa ha la facoltà di eleggere tutti i ministri, e di mutarli, e levare a suo pieno arbitrio, ogni volta che le parerà espediente ed opportuno. La stessa congregazione quando avrà da eleggere qualche ministro de' principali, cioè di quelli, che non sono addetti, e dipendenti da altri ministri, dovrà con ogni attenzione, disinte-

resse, ed imparzialità esaminare i requisiti de' concorrenti, e prescegliere sempre quelli, che sieno più forniti di probità, e di abilità per il ministero vacante, avuto soltanto riguardo all' anzianità del servizio, quando gli anziani sieno dotati puerchè a sufficienza de' medesimi requisiti, e non abbiano qualche sostanziale eccezione, nel caso si grava la coscienza de' signori deputati, i quali in simili scelte non debbano avere avanti gli occhi, che il miglior servizio del luogo pio. Queste elezioni debbono farsi immancabilmente per bossolo, e voti segreti sotto pena di nullità, ed il partito non sarà vinto se non a pluralità di voti sopra la metà. Li ministri subalterni ai due ministri principali del banco de' depositi, cioè cassiere, e computista, si eleggeranno dalla congregazione a contentamento de' medesimi, il quale arbitrio però dovendo sempre essere regolato dalla ragione; dovrà essere raffrenato dalla congregazione, quando si seorgerà provenire da fini, o riguardi particolari, e che gli stessi principali non adducano motivi ragionevoli delle loro ricusazioni. La stessa regola dovrà tenersi, militando la medesima ragione per i ministri subalterni del negozio de' prestiti, che tutti dovranno eleggersi a contentamento de' loro principali, colla limitazione però espressa di sopra. Per la rimozione poi dei ministri eletti, non potrà proporsi l'istanza, se non da provvisori, e se saranno de' principali, non potrà aver luogo, se non con due terzi di voti segreti.

CAPITOLO XXI.

Del carico del cappellano.

Si dovrà eleggere un cappellano sacerdote di buona vita, e costumi, che abbia l'approvazione per udire le confessioni, la quale si farà confermare di tempo in tempo solito, e si terrà sempre pronto ad amministrare un tal sacramento ad ogni occorrenza. Il che si è stimato assolutamente necessario, poichè al presente sono molto i ministri, che abitano anche con le famiglie dentro il palazzo del monte, e perciò fa d' uopo che in

caso di urgenza vi sia un sacerdote che possa occorrere a confessare, essendogli a tale effetto assegnata la provvisione d'anni senli cinquanta, e l'abitazione nel palazzo del monte, nel quale dovrà continuamente risiedere, e specialmente di notte, per esser pronto ad ogni accidente, che potesse mai darsi; confesserà inoltre qualsivoglia persona addetta al servizio del monte, o della sua casa, che lo richiedesse, essendosi a tale effetto costruito un confessionale, e collocato nell'atrio della cappella. Per la deputazione del cappellano ne farà la proposta il deputato archivista alla congregazione; dalla quale dovrà eleggersi, avutosi sempre molto riguardo in questa elezione ai suggerimenti dello stesso archivista. Avrà il cappellano l'assistenza di un soprannumero del monte, che farà quanto occorre in servizio della cappella sotto li di lui ordini, e questi dovrà in tutto obbedirgli, ed esser pronto, quando sarà richiesto dal medesimo per servirlo nella celebrazione della messa, e adempirà tutto quello che per il buon servizio della cappella dal medesimo cappellano gli verrà ingiunto. Questo soprannumero si sceglierà dal deputato archivista, che ne riporterà poi l'approvazione della stessa congregazione; e perciò, non essendo questi impedito, o non adempiendo a dovere il suo officio, e le sue incombenze, il cappellano ne avvertirà l'archivista, il quale prenderà all'occasioni que' provvedimenti, che gli pareranno propri. Celebrerà ogni giorno nella cappella del monte, applicando il santo sacrificio della messa per l'anime dei deputati, e ministri, e benefattori defonti, ed in morte di qualche deputato subito che glie ne sarà data la notizia dall'archivista, applicherà per il corso di trenta giorni continui la messa in suffragio dell'anima del deputato defunto, e terminata la celebrazione, ne esibirà fede sottoscritta all'archivista per conservarsi in archivio. Tanto nella messa solenne, che si celebra nel giorno della festa della Pentecoste nella cappella del monte, quanto nell'altra dell'anniversario per gli deputati, e ministri defonti, sarà sua cura di provveder i ministri, che assisteranno al celebrante, cioè il diacono, e sud-

diacono, e tre chierici, cioè due per ceraferarij, e l'altro per turiferario, e facendo supplire da due soprannumeri da destinarsi dal senecennato deputato per portare le torcie all'elevazione del santissimo Sacramento dovendo li ceraferarij essere in tal caso in numero di quattro, e darà a tutti i sacri ministri la stabilità mercede; ed agli stessi nella festività delle Pentecoste darà anche il fiore, e nella commemorazione de' defonti la candela. Nella festa della Pentecoste, che cade il terzo giorno di detta festività, e nella seguente domenica dedicata alla santissima Trinità procurerà che in detta cappella si celebri quel maggior numero di messe, che sarà possibile, conforme si è sempre praticato finora. Al qual effetto inviterà tanti sacerdoti, quanti stimerà necessari, dando a ciascuno l'elemosina stabilita, dopo che avrà celebrato, e procurerà, che non resti mai l'altare senza messa, ma terminata una principii subito l'altra fino al mezzo giorno. Per il consumo dell'olio per le due lampade, ostie, e vino delle messe dovrà restar contento dell'anno assegnamento che gli è stato fatto. Le dette due lampade dovranno stare sempre accese in tutti i giorni, principiando dal primo giorno delle ceneri fino a tutta l'ottava di Pasqua di resurrezione, per essere questo il tempo, nel quale qualsivoglia deputato, ministro, o altra persona addetta al servizio del monte, che visiterà detta cappella, gode quelle stesse indulgenze concedute per la visita delle chiese, ove vi è la stazione, e che possono anche applicarsi per gli defonti. Prima che riceva la consegna di ciò che esiste nella cappella, e sua sagrestia, farà obbligo per istromento pubblico negli atti del notaro del monte di ritenere il tutto, che gli verrà consegnato in buona, ed esatta custodia, di esercitar bene, e fedelmente il suo officio, e di eseguire puntualmente quanto nel presente capitolo gli si prescrive, e di rendere un esatto e fedel conto di quello che gli verrà consegnato, dando un idonea sicurezza solidale a contentamento dell'archivista, o atterrendo una qualche quantità di luoghi de' monti ad arbitrio dello stesso archivista, che avrà sempre la facoltà di proporre la rimozione

alla congregazione, la quale in questa parte avrà molto riguardo alle insinuazioni dello stesso archivista, per essere egli ordinariamente il soprintendente alla cappella. Farà inventario di tutti gli argenti, suppellettili sacre, biancherie, ed altro esistenti nella sagrestia di essa cappella, del quale ne faranno due copie sottoscritte tanto da esso, quanto dall'archivista per legarsene una mita all'istromento di suo obbligo, e l'altra da ritenersi in archivio, ed occorrendo di levare, o aggiungere qualche cosa, si noterà il tutto in esso inventario esistente presso l'Archivista, che muovamente, come farà il cappellano, si sottoscriveranno a dette partite, ed un tale inventario con le partite aggiunte, o detratte sempre sarà parte sostanziale dell'istromento di suo obbligo, e si avrà, e dovrà avere come inserito dal bel principio nello stesso istromento. Avvertirà che nel giorno della Pentecoste si pongono nella cappella le sedie per gli signori conservatori, e per gli provvisori, facendone collocare quattro vicino all'altare dalla parte ove si legge il vangelo, e l'altre quattro dall'altra parte dell'epistola per gli provvisori che dovranno porsi dietro al banco del celebrante. Al giungere dei signori Conservatori si troverà pronto alla porta della cappella per riceverli in cotta e presentar loro l'acquasanta con l'aspersorio; il che parimenti farà, quando monsignor Tesoriere, ch'è il primo provvisore, fosse promosso al cardinalato, e venisse ad assistere, secondo il solito, alla congregazione ordinaria, sino a tanta che gli si darà il successore alla carica. Terminata la messa, farà la distribuzione dei fiori, che gli si consegneranno dall'archivista, e vestito a tal'effetto d'abito lungo insieme coi due sopranumeri, che porteranno in due bacili i fiori, da quali li prenderà con la guantiere, che terrà esso cappellano, presenterà i fiori prima ai signori Conservatori, di poi ai provvisori, ed in seguito agli altri deputati che assisteranno alla messa, siccome nel giorno dell'anniversario de' defunti in abito, e cotta distribuirà le candele, che saranno portate da due sopranumeri, prima ai provvisori, e di poi agli altri deputati assistenti.

CAPITOLO XXII.

Del carico del mandatario.

Si deputerà sempre in mandatario uno de' giovani ammessi al servizio del monte, acciocchè abbia qualche pratica dello stesso monte, e possa senza errare puntualmente eseguire quanto porta il suo ufficio. Passerà all'altre cariche, che saranno per vacare, quando secondo l'anzianità, ed abilità possa cuncorrervi, e si giudichi capace d'esercitarle dalla congregazione. Il di lui carico principale è d'intimare i deputati d'ordine de' provvisori, e le congregazioni, secondo le occorrenze ordinarie, e straordinarie, con polizini per lo più stampati da consegnarsi dal deputato segretario, ed agli ufficiali nuovamente estratti dovrà anche parlare a bocca e notificare la loro elezione. Sarà suo peso d'assistere alla portiera quando si farà la congregazione, non ammettendo in essa, se non quelle persone che dovranno ammetterli, e terrà ogni altro lontano, nel qual tempo starà attento al suono del campanello per eseguire gli ordini de' provvisori, quando col suono di esso lo chiameranno. Qualora gli sarà ordinato, ammetterà le persone che domanderanno udienza ad una ad una senza tumulto, avvertendo sempre, che ciascuna persona, che richiede udienza, depunga prima in sue mani la spada, ed il bastone, che portasse, non dovendo permettere a veruno l'ingresso, quando non voglia deporre tanto l'una, che l'altro, senza il preciso ordine della congregazione, nè fuori di tal caso impedirà a veruno l'entrata sotto pena della privazione del servizio, o altre ad arbitrio della stessa congregazione. Non farà passare in essa congregazione, facendo scoprire la facchini, quando ve ne sarà il bisogno, e lo stesso praticherà per gli altri pubblici siti del monte, cioè l'ingresso, scale, sale de' monti,

e della vendita, il che farà seguire almeno una volta la settimana. Affiggerà per Roma gli editti, e notificazioni, che occorrerà di doverli pubblicare in nome del monte. Avrà il salario destinato gli nel solito ruolo, la ricognizione al Natale, ed il comodo dell'abitazione nel monte, acciocchè sia più pronto al servizio nelle occasioni, che possono darsi, oltre la ordinarie incombezza.

CAPITOLO XXIII.

Del carico del procuratore.

• Si assumerà dalla congregazione un procuratore, che sia ammesso in Rota, e di tutta probità, ed accuratezza il quale farà registrare nel libro, che a tal' effetto gli consegnerà il deputato archivista, tutti gli atti delle cause del monte, ed anche di quelle, che stanno a cura del sollecitatore; nel che starà bene attento, acciocchè all'occorrenza possa sapersi, e riconoscersi di ciascuna lo stato. Terminata le cause, ne consegnerà le rispettive posizioni al deputato archivista, al quale effetto di ciascuna ne farà fare le necessarie copie, avendo più d'un esemplare di quelle, che accaderà stamparsi; e con dar copia insieme de' definitivi, o sentenze promulgate in esse cause, ovvero della rinunzie, che avessero potuto dar fine alla lite. Si farà dar conto in fine di ciascuna settimana dal sollecitatore dello stato delle cause per esibirlo in ogni congregazione, quando gli venga richiesto, e darà al sollecitatore quegli ordini, che in quanto alli debitori citati si stabiliranno dalla congregazione, de' quali gl'inculcherà la pronta esecuzione. Sarà sua cura di sottoscrivere i mandati de' giudici, diretti tanto al banco de' depositi quanto al monte dei prestiti, e qualsivoglia altro mandato, che fosse diretto al monte sottoscrivendosi nella forma seguente « Visa N. N. procuratore; » senza la quale approvazione, o sottoscrizione non potrà il computista del banco de' depositi ordinare il pagamento dei mandati al cassiere, nè il cassiere dei depositi farne il rispettivo pagamento, nè qualsivoglia altra persona, a cui spettasse dar loro

esecuzione. Avvertirà pertanto il procuratore, che ne' mandati suddetti sieno citati tutti gl'interessati, e che siasi in esso osservato tutto ciò, che di ragione, o secondo la pratica, e stile de' tribunali deve osservarsi. Non passerà mandati diretti al banco de' depositi, se non sieno stesi sotto la fede originale della partita estratta da libri de' depositi, e sottoscritta dall'archivista d'esso banco, avvertendo di non sottoscrivere in quei mandati, che fossero stesi sotto la copia della partita, e sotto il riacconto solito darsi alli deponenti del computista. Quando gli sia presentato all'effetto suddetto qualche mandato di partite vincenti, in cui si ordini la consegna del denaro liberamente, esaminerà, e riconoscerà, se il giudice abbia fatta menzione di tutti i vincoli apposti nella partita di depositi; e se gli abbia tutti cassati, poichè essendovene qualcuna, del quale non siasi fatta menzione, dovrà rigettare il mandato, nè potrà sottoscriverlo, ed approvarlo fino a tanto, che il giudice non avrà dato sfogo a tutti i vincoli, senza però esaminare la giustizia, o ingiustizia del mandato, aspettando ciò al solito officio del giudice. In rapporto alli mandati, che si spediscono dal tribunale di monsign. l'editore di camera, oltre quello che si è prescritto di sopra, e si dirà in appresso, non sottoscriverà l'imedesimi, se dalli rispettivi giudici di esso tribunale non siasi apposta, e trascritta di proprio carattere del giudice la data del mandato a tenore dell'ultima riforma di esso tribunale. Prescrivendosi ne' mandati « de consignando » di qualsivoglia giudice, o tribunali la cassazione di qualsivoglia vincolo di fideicommissa, primogenitura, legato, donazione, multiplo, o altro vincolo proveniente da qualunque disposizione, o contratto, ovvero legge data dal deponente, non dovrà mai sottoscrivere detti mandati, se in essi non siasi proceduto secondo la disposizione della costituzione sopra la riforma de' tribunali della santa memoria di Benedetto XIV. emanata li 21. dicembre dell'anno 1743. conforme in essa costituzione viene precisamente ingiunto ai depositarij. Interverrà alle congregazioni ordinarie, e straordinarie facendo l'intimazio-

ne solita farsi d'ordine dei provvisori, e che gli sarà portata dal mandatario del monte. »

CAPITOLO XXIV.

Del carico del sollecitatore.

• Si sceglierà dalla congregazione il sollecitatore a contentamento del procuratore del monte. Avrà di provvisione scudi duo il mese, e la ricognizione in Natale secondo il solito. Agirà in tutte le cause esecutive del monte, e solleciterà le altre cause di maggior peso, e nelle quali s'impieghi l'opera del procuratore. Registrerà con tutta esattezza di mano in mano tutti gli atti delle cause, che si agiteranno anche dal procuratore, ed eseguirà puntualmente quanto dal medesimo gli sarà ordinato. Farà nota in fine di ciascuna settimana dello stato delle cause, che staranno alla di lui cura, e la darà al procuratore, per esibirla alla congregazione. Occorrendo scrivere delle cause, che egli sollecita, non lo farà mai da se stesso, ma ne riferirà la necessità al procuratore del monte, che solo dovrà scrivere delle cause, e non mai il sollecitatore, la di cui sola incombenza sarà di citare i debitori, e fare gli altri atti, senza ingerirsi nello scrivere avanti i giudici, che sempre resterà al solo carico del procuratore. »

CAPITOLO XXV.

Del carico del computista de' prestiti.

• Ricerca molta diligenza, ed attenzione il carico del computista dei prestiti per essere occupato quasi continuamente in diversi affari, e per dover invigilare sopra tutti i ministri de' prestiti, acciocchè ognuno faccia bene il suo ufficio. Dovrà avere l'abitazione nel palazzo del monte, acciocchè sia puntuale al servizio del medesimo, ed in tal guisa possa usare la dovuta vigilanza rispetto ai ministri, osservando se vengono all'ora prescritta, e se adempiano le loro incombenze. Non trasporterà fuori del palazzo del

monte, nè permetterà, che si trasportino altrove da veruno i libri, e scritture dei prestiti, senza uno special decreto della congregazione, di cui ne conserverà presso di se la fede, nè prima di aver detta fede, faccia, o permetta, che si trasporti verun libro, o scrittura fuori del monte. Farà nota ogni giorno di quelli che senza legittima causa, o vengono tardi al servizio dopo l'ora consueta, o mancano di venirvi, e l'esibirà nella prima seguente congregazione, dalla quale deve provvedersi ad un tale disordine, e mancanza, o con multare i negligenti, o mancanti nella provvisione, o essendo sopranumeri senza provvisione con farli dar qualche mortificazione, acciocchè per timore del gastigo siano puntuali al servizio. Portandosi forastieri ad impegnare, farà che questi siano sbrigati prima degli altri, come pure essendovi qualche persona inferma, o che meriti qualche particolar riguardo, la farà spedire fuori di fila, il che farà anche seguire rispetto a qualsivoglia forastiere, che sopravvenisse. Scritturerà di suo carattere nel libro mastro tutte le partite, e solo col permesso della congregazione potrà farle trascrivere in esso libro sotto la sua dettatura dal sotto-computista, o altri che restasse a ciò destinato, o dovrà per l'avvenire scritturare lo stesso mastro secondo il nuovo metodo breve, e chiaro presentemente introdotto. Avverta poi di non passare veruna partita de' pegni tanto d'entrata che d'uscita, se prima nel fine di ogni trimestre non avrà rincontrati tutti li ristretti tanto del cassiere, che dei custodi, seguito il qual rincontro farà sottoscrivere del ristretti dal custode, sottoscrivendosi dopo ancor egli. E molto meno descriverà nel suddetto libro mastro veruna partita posta nell'entrata, ed uscita dal cassiere, se prima di nuovo non avrà fatto il rincontro di detti ristretti tanto delle riscossioni, quanto delle vendite, libri dei prestiti, ed altro, acciocchè sia sicuro che sieno tali quali si riportano dal cassiere dal quale parimente farà sottoscrivere detti ristretti nella forma prescritta al cassiere nel capitolo XXXI. Terrà le filze delle giustificazioni de' mandati, che spedisce, al cassiere,

alle quali dovranno aver relazione le partite da esso scritturate, e quelle esattamente custodirà. In filze a parte potrà e conservare tutti i memoriali de' pegni grossi che si permetteranno fare di mano in mano dalla congregazione, e che saranno sottoscritti dai provvisori, facendo ogni anno di essi quattro filze, cioè una di quell'anno per il primo monte, la seconda per il secondo monte, e così la terza, e la quarta, per il terzo, e quarto monte, quali filze s'iterà sempre presso di se nelle stanze della stanza a lui assegnata, ed avvertirà, che di essi memoriali non se ne smarrisca veruno. Esibirà in ogni congregazione ordinaria il bilancio della settimana scorsa, che farà in foglio aperto. Terminata la congregazione prenderà i mandati, che avrà portati per farli passare da' provvisori, e tutti que' memoriali de' pegni grossi, eccedenti li scudi quaranta, e delle rinnovazioni, che saranno stati sottoscritti dal segretario, e provvisori. Distribuirà poi i memoriali delle rinnovazioni alli suoi ajutanti di ciaschedun monte, dalli quali unitamente cogli altri memoriali de' pegni di prima prestanza li ricupererà in fine di ogni trimestre, con farsi fare una nota a ciascun memoriale del giorno, che è stato fatto il pegno, e del numero, e meneta, tenendo il tutto nelle sud-dette filze. Consegnerà a chi li richiede i detti memoriali, acciocchè abbiano il loro effetto, e nella prima seguente congregazione riporterà sempre tutti que' memoriali passati, che non hanno avuta esecuzione, consegnandoli al segretario. Osserverà esattamente, ciò che si è disposto per fare esporre alla vendita tutti i pegni al suo tempo nel capitolo delle vendite de' pegni. Quando farà spedire i resti, o sopravanzi de' pegni dal suo sottocomputista, o da altro suo ajutante nella computistria, prima di sottoscrivere uol ordine farà onovo conteggio per assicurarsi, che la somma non sia sbagliata, e particolarmente quando sono più di uno i bollettini de' pegni, il resto de' quali vuole esigersi, ed avvertirà che facendosi l'ordine dell' intero in un solo bollettino, si noti in ciascuno degli altri « pagato » con individuare il giorno, mese, ed anno in cui si spe-

disea l'ordine; ed esprimervi la somma in collattiva di tutti i sopravanzi di più bollettini contenuti in esso ordine. Saranno a tutto rischio e pericolo del computista non solo tutti i suoi ajutanti della computistria, ma anche li soprannumeri addetti al servizio della medesima. Avvertirà perciò che ciascuno eserciti bene, e fedelmente il suo ufficio, e che non si commettano errori né mancanze di veruna sorte, perciò egli sempre ne sarà, e dovrà esserne il principal debitore del monte, al quale sarà responsabile di tutta la operazioni de' suoi ajutanti, ancorchè soprannumeri, per quello però che concerne la computistria, e che da essa dipende; ond'è, che la vigilanza, che gli s'inculca d'aver sopra di essi, riguarda principalmente la sua indennità, e secondariamente il buon ordine della cose, ed il buon servizio del monte. Assisterà alli sindacati nel giorno, e inogo, che si destinerà da' sindaci, osservando quanto nel capitolo XII. de' sindaci dei prestiti viene in questa parte ingiunto. Sarà sua particolare incombenza, che da' ministri de' prestiti si esercitino i rispettivi impieghi con amore, e carità verso ciascuno, nè nasca mai verun disordine al qual' effetto si porterà di tanto in tanto ai monti che lavorano, ed accatando qualche rissa, o prorompendo qualcuno in parole ingiuriose, ed improprie, come alle volte suole accadere, se saranno persone estere le farà subito mandar via dal monte, ed ordinerà alla guardia, che non permetta più loro l'ingresso senza l'ordine espresso della congregazione, la quale poi determinerà ciò, che debba farsi per l'accaduto inconveniente. Se poi si trattasse di cosa grave, farà arrestare i delinquenti, e ne darà subito parte al sindaco, da' quali dipenderà o di farli consegnare alla curia criminale, ovvero di provvedere diversamente, riferendo sempre inoltre l'occorrenza nella prima congregazione. Quanto si è di sopra preseritto, si eseguirà dal computista ogni volta, che in quel tempo non vi fosse nel monte nè varun sindaco de' prestiti nè l'archivista, o altro deputato, ma se vi fosse qualcuno di essi, al medesimo dovrà subito riferire il tutto, ed eseguire gli ordini, che gli saranno dati,

nè egli diversamente opererà cosa alcuna, benchè la credesse più decorosa al monte. Accadendo poi il caso, che fossero portate al monte robe furtive per impegnarsi, del che però ne dovrà avere una specie di sicurezza, in tal caso seguito l'impegno, farà subito arrestare dalla guardia chi avrà portato ad impegnare dette robe furtive, farà avvisato il giudice criminale camerale, in potere del quale lo rilascerà, e del tutto ne renderà intesi subito i sindaci dei prestiti, e ne farà anche la relazione nella prima congregazione. Riterrà un libretto in foglio d'ottavo, al di fuori del quale farà scrivere l'intitolazione « Rinccontro delle sicurtà date per gli duplicati, » e ciò ad effetto che si possa speditamente riconoscere, se il duplicato siasi spedito con sicurtà, o con semplice ricevuta. Pertanto quando gli sarà portato qualche duplicato de' bollettini de' pegni perduti, osserverà la legge data in esso dal deputato archivista, e se venga ordinato, che si dia la solita sicurtà, in tal caso consegnerà ad un soprannumero il predetto libretto unitamente col duplicato, che lo porterà all'ufficio del monte, acciocchè faccia nota in esso libretto della sicurtà data, sottoscrivendosi lo stesso notaro, e riportandosi il duplicato con il libretto al computista. Questi rincontrerà, se la fede succinta dal notaro apposta in piè dei duplicati concordi con la nota del libretto, e concordando si sottoscriverà in piè d'esso. Pratterà ciò ne' casi del disimpegno, o rinnovazione del pegno col duplicato, e lo stesso osserverà nello spedire il resto, o sia sopravanzo, quando il pegno fosse venduto, sottoscrivendo l'ordine, se non avrà fatto, come sopra, il risconto. Avrà particolar cura che i ragguglianti, che sono suoi ajutanti, stiano in giornata. Il che egli avvertirà di non trascurare, essendo il ragguglio il principal regolatore dell'affare de' pegni, e perciò almeno in ogni settimana riconoscerà le loro operazioni, e trovandoli mancanti senza veruna giusta causa, ne darà parte ai sindaci de' prestiti, dai quali secondo le circostanze, o si prenderà qualche provvisorio temperamento, o si riferirà in congregazione per provvedersi ad una tale mancan-

za: nelle forme, che detta congregazione crederà proprie. Avviserà il cassiere dei prestiti ogni mese di non pagare i salari a detti ragguglianti, se prima non avrà rincontrato essere i ragguglianti in giorno. Il che seguito, loro farà pagare i salari, ed in caso diverso ne farà sospendere il pagamento, per sentire sopra di ciò le determinazioni della congregazione, la quale in caso di mancanza di rilievo li multerà, con toglier loro l'intera provvisione di quel mese, o parte di essa, o almeno sospenderà loro il salario fino a tanto, che non si sarà posto in paro il ragguglio, o succedendo continue mancanze dello stesso raggugliante, il computista lo sospendrà dall'esercizio, e ne darà parte alli sindaci, ed alla congregazione, dalla quale si licenzierà dal servizio. Osserverà se da' facchini, che servono il monte si adempia puntualmente al loro dovere tanto in servizio dello stesso monte, che delle custodie, facendo da' medesimi in ogni settimana scopare, pulire e spazzare li quattro saloni de' monti, il banco de' depositi, e gli altri saloni, e corridori dell'abitazione de' ministri, ed altro. Terrà un libro in foglio, in cui si descriveranno tutte le sicurtà, che i ministri, e sotto-ministri danno anche a favore del monte, acciocchè richiedendosene di qualcuna la notizia dalla congregazione, possa subito aversi, senza ricorrere agli istromenti de' loro rispettivi obblighi. Sarà detto libro rubricellato per alfabeto col nome, e cognome di ciascun ministro, e sotto-ministro. Nel primo foglio dalla parte, che si dice del debito principierà a descrivere uno di essi, lasciando in bianco la parte che si dice del credito; cioè trascrivendo il nome, e cognome del ministro, o sotto-ministro la sua carica, e riferendo il giorno della sua deputazione, fattane dalla congregazione, ponendo in fila de' decreti la fede che si farà dare dal segretario, e passando successivamente a descrivere il giorno, ed anno dell'istromento del suo obbligo, e tuttociò che in rapporto alle di lui sicurtà si è in esso convenuto, o prescritto. Noterà in appresso le attergazioni de' luoghi de' monti, valutando li medesimi al prezzo corrente, e quando si

fossero ammesse altre sicurezze, le descriverà in appresso tirando fuori di ciascuna la somma; quali unitamente poi sommerà, e porrà detta somma in corpo, quando non vi sia l'intero delle sicurezze ingiunte, ed in caso diverso la tirerà fuori, calcolandone la totalità. Dalla parte del credito trascriverà le surrogazioni, o permuta delle suddette attergazioni, o sicurtà, che accadranno farsi di mano in mano con il richiamo del decreto della congregazione, che porrà in essa filza, e così continuerà in quanto a tutti i ministri, e sotto-ministri suddetti. Avvertirà di non trascurare una tale operazione, essendo assolutamente necessaria non solo per la congregazione, ma anche per gli casi, che possono darsi di qualche accidente, per cui fosse uopo citare, o interpellare gli attergari, o sicurtà sollecitamente, poichè in tali casi non trovandosi al paro detto libro, ed esattamente riportate anche le sicurezze surrogate, potrebbero accadere de' gravi sconcerti citandosi forse chi non è più attergario, o fidejussore, e tralasciandosi di convenire colui, che in realtà è tale. Starà in attenzione; che non si faccia nel monte varun pegno, che sia serbo, o custodia, come suol dirsi, cioè che robe di gran valore s'impegnino per tenue somma, affinchè siano custodite per comodo del padrone nel monte, essendo istituito questo a solo fine di soccorrere con le prestanze sopra i pegni a chi ne ha bisogno, e non mai per custodire la robba altrui, ed accorgendosi di tali pegni di serbo, o custodia, farà rigellarli, ed in caso che fossero seguiti, ne darà parte alla congregazione, acciocchè possa provvedervi. Bene spesso accade, che da qualche povero forestiere dello stato volendosi introdurre in Roma robe per impegnarsi da' custodi, o portinari delle porte gli si faccia lasciare il pegno per verificare poi, che le dette robe introdotte sieno effettivamente impegnate. In tal caso dovrà far fede di tale impegno seguito nel monte per esibirsi dall'impegnante al portinaro, o custode, e farsi restituire ciò che presso il medesimo avesse dovuto lasciare, nè di tal fede ne esigerà emolumento alcuno nè per se, nè per veruno de' suoi giovani,

proibendogli inoltre di prendere qualsivoglia benchè tenue ricognizione ancorchè volontaria. Farà inoltre tutto quello, che si trova ordinato per la sua carica in diversi capitoli de' presenti statuti. •

CAPITOLO XXVI.

Del carico del sotto-computista de' prestiti.

• Benchè questa carica non vi fosse nella prima erezione del monte, nè di essa perciò se ne faccia menzione ne' precedenti statuti, si è dovuta col progresso di tempo aggiungere per il buon servizio del monte, e del pubblico. Dovrà pertanto deputarsi a tal carica dalla congregazione, inteso il computista de' prestiti, a di cui rischio, e pericolo se ne farà la deputazione, persona proba, capace, ed informata del negozio del monte dei prestiti: giacchè in mancanza del computista, o essendo questi impedito, deve supplire a tutte le di lui incombenze. Si procurerà che il sotto computista abbia inoltre buon carattere, dovendo egli scrivere il fiat mandatum, e li mandati coerenti secondo gli verrà ordinato dal computista, e tutti i fogli, e bilanei che devono esibirsi alla congregazione a norma di quanto di mano in mano dal computista gli s'ingiuingerà. Risiederà nella computisteria, e soprintenderà a quelli, che ivi operano, acciocchè ognuno faccia il suo dovere, nel che conoscendo qualche mancanza non darà subito parte al computista. Spedirà per se stesso, e non mai per mezzo di altrui gli ordini de' sopravanzi de' pegni venduti, ricavandoli dal libro della vendita del cassiere di quel custode, in cui sarà descritto esso pegno venduto, e noterà dentro il bollettino la somma per la quale è stato venduto, e sotto vi porrà la somma della prestanza, alla quale aggiungerà anche gli utili; che fossero per tal pegno dovuti. Dibattuto poi il tutto dal prezzo della vendita, ne formerà il sopravanzo, e noterà nello stesso tempo sotto la partita del pegno nel libro della vendita il pagamento del sopravanzo seguito in quel giorno, in cui si spo-

dirà, dopo di che farà l'ordine del pagamento al cassiere che dovrà sottoscrivere, dal computista del prestiti, o da esso sotto-computista in caso di sua assenza, o legittimo impedimento. Se poi fossero più di uno i bollattini de' pegni venduti, in vigore dei quali dovesse spedire l'ordine per il pagamento de' sopravvanzi, in tal caso spedirà di ciascuno i resti, o sopravvanzi nella forma di sopra prescritta, facendone di tutti il ristretto in uno di detti bollattini, in cui farà l'ordine del pagamento, come sopra, notando in ogni bollettino sotto il merito del monte il pagamento fattone sotto lo stesso giorno, e l'intero somma, in cui è contenuta quella di ciascun bollettino, e sia sopravvanzo. Prima di passarli al computista, li farà registrare in buona forma nel solito libro del registro de' resti, che si tiene a tale effetto in computisteria, e che di anno in anno si rinnova. Terminata che sarà la vendita, prenderà il libro della vendita del cassiere, e lo rinvincerà insieme col suo ajutante, o altro giovane della computisteria, confrontandolo con il libro dei prestiti del computista, ed osservando con tutta attenzione, se le partite del libro della vendita combininno in tutto con quelle di detto libro dei prestiti, o se vi siano trascritte tutte le annotazioni, che in esso libro potessero essersi fatte alle partite; e specialmente avvertirà se quelle partite del detto libro, nelle quali si fosse il contrassegno d' essersi fatto il refinencato, volgarmente denominato duplicato, siano state in tal guisa riportate nel libro della vendita, dovendosi in tal caso opporre, tanto di sopra, quanto di sotto del numero del pegno una R che significa esservi il refinencato o duplicato, e non essendovi, lo porrà di non esserci alle rispettive partite. Sommerà poi facciata per facciata le somme trascritte in esso libro, notando la prima colonnetta il ristretto dalli rispettivi pegni venduti, nella seconda la prestanza data sopra i medesimi dal monte, e nella terza gli utili di que' pegni, che ad essi saranno soggetti, che dovrà egli subito calcolare, e riportare in essa terza colonnetta conteggiandoli dal giorno dell' impegno a tutto il giorno

no della vendita del pegno, e nella quarta porrà il sopravvanzo della somma ricavata dalla vendita, detratta la prestanza, e gli utili del monte, sommando poi in collettiva in fine di ciascuna facciata, e di ciascuna colonnetta il prodotto delle somme in essa contegate, o formandovi in fine il di loro ristretto della terza colonnetta per colonnetta, che confroterà con l'altro ristretto, che lo fine della vendita avrà fatto il sotto-cassiere, procurerà di appurare qualsivoglia errore, che in ciò potesse esservi, ed appurato il tutto, si sottoscriverà in vece del computista, al quale risponderà in caso di errore, e che fosse al medesimo computista pregiudiziale, reintegrandolo del danno, che per sua ragione potesse aver sofferto, e liberandolo da qualsivoglia molestia, che per tal causa dal monte, o da altri fossero a detto computista inasprite, come obbligata per il suo sotto-computista. Sommerà ogni giorno le partite de' libri dei prestiti, e ne rinvincerà le somme facciata per facciata, combinandola col ristretto fatto nel fine della scrittura del computista, ed in fine scriverà la somma totale di ciascuna operazione in lettera, e non lo abbia, e sottoscriverà il suo nome, e così proseguirà sino al fine di ciascun mese, in cui si troverà al parer, e senza la maggior fatica di sommare tutta la quantità della partite del mese. Avvertirà poi in fine della giornata, se gli stimatori avranno sottoscritta la loro stima, secondo il nuovo metodo descritto nel capitolo degli stimatori. Verrà ogni giorno puntualmente alla computisteria la mattina, che il dopo pranzo all' ora consueta. Prenderà tutti i libri delle riscossioni dagli ajutanti del cassiere, ed unitamente al giovane suo ajutante rinvincerà le somme di essi facciata per facciata, e nella seconda, che ne' pegni e ricavandosi errore, lo farà avvertire da quell' ajutante, che lo avrà fatto, facciolo in fine di ciascun mese sieno appurate e possa formarsi un conto ristretto, che nuovamente rinvincerà con le somme di detto facciata, gli appurate, e lo confronterà insieme col ristretto del custode, col quale dovrà combinare, ed in caso che non concordassero, procurerà di rinvenire

l'errore acciocchè un ristretto libbat con l'altro. Nel sommare le facciate di detti libri osserverà con particolare attenzione, se vi sia vernia partita di pegno, che sia soggetta agli utili, e se questi dall'ajutante del cassiere sieno stati tirati fuori, e farà di ciascuna partita il nuovo conteggio nel caso, in cui gli utili fossero descritti nella partita per riconoscere, se vi sia il pieno, ed assicurarsi che non sieno errate le somme e quando o si fosse tralasciata la partita degli utili, o portata fuori in somma minore, di quella che realmente fosse dovuta, ne farà subito correggere l'errore dallo stesso ajutante del cassiere, e ne avviserà contemporaneamente il cassiere, acciocchè ne esiga il rimborso dal suo ajutante, e potrà esso pretendere da chi avrà fatta la riscossione. Ancorchè debba il computista de' prestiti specialmente invigilare, che i ragguglianti adempiano la loro incombenza con tutta puntualità, ciò non ostante giova sempre, che anche il sotto-computista, che risiede nella stessa stanza, vi abbia una particolare attenzione; onde non mancherà di volta in volta riconoscere le loro operazioni, e ritrovandovi qualche mancanza, o negligenza, ne darà subito parte al computista. Rincontrerà le liste de' pegni da vendersi, che si fanno dai ragguglianti, acciocchè siano esatte, e non resti verun pegno invenduto. Portandosi qualcuno alla computisteria per fare il duplicato del bollettino del pegno, per essersi quello perduto dal padrone del pegno, o per essergli stato sottratto prima di farne rincontrare dal soprannumero la partita, esaminerà bene il fatto che gli si rappresenta, e quando da tutto il contesto possa raccogliere, che non vi sia inganno, ne farà fare il rincontro, nel che avvertirà il soprannumero, che operi con tutta attenzione, facendo ancora qualche maggior diligenza, se la partita del pegno non si rinvenisse secondo le notizie, e i lumi dati dal padrone del pegno, e rinvenuta la partita, farà fare il solito duplicato o sia « retineatur » alla medesima, secondo che si pratica, e poi ne darà nota a chi l'ha apposto avvertendolo di conservare esattamente la carina, ove sarà notato, acciocchè in

vigore di essa possa a suo tempo rinvenirsi il duplicato suddetto nell'archivio, e notificandogli, che non potrà esso farne il disimpegno. Darà poi al medesimo il duplicato del bollettino, che lo porterà a quel custode presso cui esiste il pegno, al quale lo lascerà, con avvertirlo, di non partire se prima dal custode non gli si dice essersi da essa fermato il pegno. Il duplicato dovrà restare presso il custode, dal quale verrà consegnato al deputato archivista, per conservarlo in archivio. Quando poi accadesse che in quel tempo non lavorasse il custode presso il quale esiste il pegno, e che all'apertura del monte non fosse ritornato chi ha fatto istanza per il duplicato, userà la carità di mandare il duplicato al custode, acciocchè lo noti nella partita del pegno, non ostante che sia assente chi l'ha apposto, e ciò ad effetto, che intanto non ne segua il disimpegno la pregiudizio del padrone ed il custode dovrà subito farne memoria nel suo libro. Riterrà presso di se la chiave della computisteria, né la consegnerà a veruno, ed avvertirà nel partire di chiuder bene la porta, non permettendo ad alcuno di trattenersi in essa computisteria senza la sua presenza, ed intervento, o del di lui ajutante.

CAPITOLO XXVII.

Del carico dell'ajutante del sotto-computista, o sia primo giovane della computisteria.

Non essendo possibile, che il sotto-computista attenda a tutte le gravi incombenze, che porta seco la sua carica, perciò è stato necessario di dargli un ajutante, che supplisca in qualche parte le sue voci, e gli dia mano nelle operazioni, che richiedono più persone, ed adoperi tuttocchè, che dal sotto-computista gli verrà ingiunto. Questo sotto-ministro sarà puntuale nell'intervenire alla computisteria all'ora prescritta, tanto la mattina quanto il giorno, e terrà anche egli la chiave della computisteria presso di se che mai non consegnerà ad altrui. Non partirà dalla computisteria per qualsivoglia urgentissima causa, fino a tanto che non sarà

venuto il sotto-computista, non dovendo mai la computisteria rimaner priva dell'assistenza o dell'uno, o dell'altro di questi ministri. Calcolerà su i bollettini, e noterà in lettera il ristretto, e i resti delle vendite, dibattuta la prestanza, ma non li trascriverà nel libro delle vendite, il che farà il solo sotto-computista come si è detto nell'antecedente capitolo XXVI. Spetterà ad esso ajutante di fare il bilancio nel sabato di ogni settimana, quando nel lunedì, o altro giorno seguente della prossima settimana si terrà la congregazione, per esibirlo alla medesima. Per formarlo più facilmente, terrà un quaderno, nel quale ogni settimana, risommate che siano da esso le riscossioni, prenderà le somme di quelle giornate, e le noterà in detto quaderno, per estrarle dal medesimo in fine della settimana. Si porterà nel sabato, in cui deve fare il bilancio alla cassa dei prestiti, e dopo il rendimento de' conti de' sotto-cassieri, si farà dare dal cassiere tutte le partite dei denari ed altro, che sarà venuto in sue mani, e ne formerà il di lui debito. Passerà poi a credito del medesimo tutti i pagamenti da esso fatti, e li porrà pure a credito tutte le prestanze date sopra i pegni fatti in quella settimana, prendendo le somme dei prestiti dai quattro scritturali, o siano ajutanti del computista, ne' quattro monti, e ne formerà poi il resto del debito del cassiere. Terminato un tal bilancio, lo darà al sotto-computista per rincontrarlo, il quale poi lo passerà in mani del computista, che lo esibirà alla congregazione, assisterà all'archivio ne' giorni che v'interviene il deputato archivista, ed ivi eseguirà quanto deve, e specialmente in quanto all'i duplicati, conforme si è detto nel capitolo XVI del deputato archivista. Avvertirà che niuno dei soprannumeri prenda ricognizione alcuna, benché tenne e volontaria da chi facesse istanza di porre qualche retineatur o duplicato, a cagione delle necessarie diligenze da farsi da essi soprannumeri ne' libri per rinvenirne la partita, e molto meno lo prenderà esso, il quale invigilerà inoltre acciocchè tali persone si spediscono sollecitamente.

CAPITOLO XXVIII.

Del carico de' scritturali del computista de' prestiti.

• Serve per ciascheduna delle otto custodie per quello che concerne la prestanza, che si dà sopra de' pegni un libro mastro detto de' prestiti, e vi sono quattro ajutanti del computista detti scritturali, che scrivono li suddetti otto libri delle custodie. In essi vanno descrivendo i pegni, che vengono alla giornata, nella facciata destra, regolandosi nella seguente maniera. Dopo che ogni impegnante ha esibito il suo pegno allo stimatore, ed ha inteso quale prestanza gli dà sopra il medesimo, si porta dallo scritturale, e questi domanda al detto impegnante nome, cognome, mestiere, e somma della prestanza. Lo scritturale deve descrivere tutto ciò nella partita del pegno per formarla con la necessaria distinzione, e in seguito interrogherà l'impegnante della qualità del pegno per chiamarlo allo stimatore, e sentirà in seguito dal medesimo stimatore, non solo la conferma della somma prestata ma ancora il peso, ed ogni altra specificazione di detto pegno, ad effetto di compiere la partita, nella quale non mancherà di descrivere interamente, e senza veruna alterazione tutto quello, che gli verrà dettato dallo stimatore, con tale diligenza, ed attenzione dovranno gli scritturali notare le suddette partite ne' rispettivi libri, e dovranno in fine di ogni facciata del libro farne la somma in lettere, e non in abbaco, ed in fine dell'operazione fare ogni giorno la somma generale parimenti in lettera, e non in abbaco, come più diffusamente si prescrive nel Capitolo XXVI. Dovranno inoltre tenere una rubricella disposta per ordine di alfabeto, nella quale noteranno nell'atto che descrivono i pegni nel libro mastro il nome dell'impegnante sotto la di lui lettera col richiamo alla carta dello stesso libro. Avvertiranno poi di non defraudare giammai il monte con descrivere più pegni grossi di quelli che loro vengono fissati per ogni giorno dal computista nel giornale detto de' pegni grossi, de' quali

giornali, che sono in numero di quattro, uno se ne tiene da ogni scritturale.

CAPITOLO XXIX.

Del carico de' ragguaglianti.

Non potendo il computista dei prestiti fare per sè stesso il ragguaglio de' libri dei detti prestiti, si fa questo da altri quattro ajutanti da deputarsi dalla congregazione a suo contentamento, ed a tutto suo rischio, e pericolo, conforme da altri otto si farà il ragguaglio de' libri dei custodi. Quattro dei ragguaglianti del computista ragguaglieranno nella stanza della computisteria i libri mastri dei prestiti del computista, scritture per gli quattro monti dagli scritturelli, ragguagliando le partite dei prestiti con i libri delle riscossioni, e vendite del cassiere. Gli altri otto faranno il ragguaglio ne' rispettivi monti dei libri dei prestiti, scritturelli dalli rincontri degli otto custodi, facendone il ragguaglio con i libri delle riscossioni di eschebenedi custode, e delle vendite de' deputati. Avvertiranno tutti i ragguaglianti di fare il ragguaglio delle partite in forma intelligibile, scrivendo dritta alla partita de' prestiti il giorno, mese, ed anno della riscossione, rinnovazione, o vendita del pegno, con il richiamo delle carte de' libri delle riscossioni, e vendite. Faranno la computisteria le liste dei pegni da vendersi, spogliando il ragguagliante del computista nel suo libro de' prestiti tutte le partite de' pegni da vendersi, che le detterà all'altro ragguagliante del libro custode, che vende, confrontandole nello stesso tempo con esso. Osserverà specialmente il ragguagliante del computista, se nel libro mastro vi sia notato in qualche partita il duplicato, ed ommesso nell'altro libro del custode, e ne farà far nota alla partita parimenti nel libro del custode, nelle liste dei pegni da vendersi contrassegneranno le partite, ove saranno notati i duplicati, cioè sopra e sotto il numero del pegno vi scriveranno una R grande, che dimostra esservi in quel pegno il « retineatur » trascritta la suddetta lista nel libro delle vendite del custo-

de, ed il ragguagliante lo porterà al detto custode, acciocchè ritrovi, e ponga a parte tutti i pegni da vendersi in essa lista descritti. Terminati i rispettivi libri dei prestiti del computista, e del custode, che vende, i ragguaglianti di tutti i libri se faranno subito lo spoglio della partite aperte, e lo daranno al sotto-computista de' prestiti.

CAPITOLO XXX.

Del carico degli appuntatori.

Per impedire la fraude, che potrebbe commettersi di chiudere finalmente nel mastro dei prestiti le partite dei pegni ancora esatenti, come se fossero stati riscossi, o venduti, a per incoprire a tempo le fraude, e gli errori, che si possono commettere nei libri dell'introito, e dell'uscita de' pegni, si sono deputati due appuntatori: l'ufficio principale dei quali è di riscontrare ogni giorno i libri delle riscossioni, e delle vendite col mastro dei prestiti osservando se tutte le partite de' pegni venduti, o riscossi sono ragguagliate in contropartita al mastro dei prestiti, e quando ciascuna delle partite sia ragguagliata a dovere, dovrà dei medesimi essere autenticata con il marcio, che di già si è posto in sua. Sotto gli appuntatori opereranno due giovani, i quali leggeranno a voce alta i pegni venduti, e riscossi, la loro moneta, e giornata del loro impegno su i rispettivi libri di riscossioni, e di vendite, che dovranno tenere vicini, e sotto gli occhi degli appuntatori, acciocchè questi possano vedere, ed accorgersi, se il giovane legge, e chiama le partite con verità, e circa l'ordine, e circa la sostanza: e gli appuntatori ritrovando i medesimi pegni al mastro dei prestiti, staranno bene attenti ad osservare, se la moneta della vendita, e della riscossione corrisponda a quella della prestanza, prima di marcare la contropartita al suddetto mastro. Con questo regolamento quelle contropartite di esito de' pegni, che fossero falsamente descritte, verranno subito a scoprirsi per tali, mentre rimarranno prive del N° autenticità dell'acconciato marcio. Da

questo quotidiano appunto ne risulterà ancora il vantaggio, che tanto la scrittura, quanto i raggiugli debbano per necessità sempre stare in giornata, e che essendo occorsi sbagli nelle scritture, si correggano in giorno finito che avranno il suddetto appunto, dovranno gli appuntatori sommare con diligenza tutte le partite delle riscossioni ai libri delle medesime, per vedere, se mai fosse accaduto abbaglio nelle somme; e camminando esse a dovere, dovranno sottoscrivere la somma totale in lettera, e non in abbeco col l'apporvi il loro nome. Lo stesso dovranno praticare quando si fanno i ristretti de' libri di riscossione e vendite del cassiere tanto in fine di ciascun mese, che in fine del trimestre. Sarà poi altra incombenza degli appuntatori il rincentrare gli spogli, che fanno i due raggiuglianti del computista, e del custode dei libri dei prestiti, affine di cavare la nota de' pegni, che non sono stati esposti alla vendita, e che per conseguenza debbono essere esistenti nella custodia. Questo incontro che dovrà farsi dagli appuntatori, deve servire per maggior sicurezza, che gli appunti fatti in giornata sieno stati fatti a dovere; mentre confrontando l'esistenza di questi pegni inventuti con l'introito de' pegni di detto libro, e con l'esito de' medesimi pegni nei libri delle riscossioni, e delle vendite, se vi sarà stato errore negli appunti, dovrà necessariamente manifestarsi. Dovranno parimenti assistere, ed operare nei sindacati, che si fanno da' sindaci alle custodie, quando saranno finite, o che per qualche accidente debbano da un custode consegnarsi ad un altro, rincontrando su libri l'introito e l'esito de' pegni, e l'esistenza de' rimasti inventuti secondo il metodo di già introdotto. Gli appuntatori verranno eletti dalla congregazione, la quale posta da parte ogni riguardo all'anzianità, ed a qualunque altro riflesso, preseglierà sempre quelli, che saranno dotati di maggior capacità, e probità, e che avranno dato saggio di maggiore attenzione, e diligenza, essendo un simile ufficio della più grande importanza.

CAPITOLO XXXI.

Del carico del cassiere de' prestiti.

• L'ufficio del cassiere dei prestiti è di ricevere tutto il denaro del luogo pio, che proviene da tutte le di lui entrate, che si riscuotono dall'esattore, e che ritorna dai pegni, e di fare tutti li pagamenti che occorrono per il medesimo luogo pio. Assisterà per se stesso insieme con li suoi ajutanti ogni mattina all'ora consueta, ed il giorno all'ora venti per gli prestiti, e le riscossioni, e sborserà la somma necessaria a questo effetto, che gli si farà buona senz'altro mandato, purchè una tal somma de' libri dei prestiti risulti effettivamente improntata sopra i pegni. Quando non avesse presso di sé il denaro sufficiente alle prestanze, se ne farà somministrare da' provvisori, che ne spediranno il mandato diretto all'altro cassiere del banco de' depositi, e per quella somma, che essi provvisori crederanno secondo le circostanze de' tempi necessaria, avvertendo detto cassiere dei prestiti di tener sempre provvista la cassa, acciocchè non si ritardi il servizio del pubblico, e possa chi ha bisogno della prestanza puntualmente conseguirla. Consegnerà ad ogni principio di operazioni delle custodie a ciascuno de' sotto-cassieri, che saranno per operare un numero determinato di bollettini in bianco corrispondente a un dispendio all'esito, che dovrà farvene; e non farà fare ai medesimi sotto-cassieri la ricevuta in un libro, che dovrà tenere a simile effetto intitolato a libro della consegna dei bollettini. • Finite le operazioni dovrà conteggiare cogli stessi sotto-cassieri il resto dei bollettini, che loro si saranno consegnati, e che non avranno esitati, confrontandone l'esito, come risulterà dai libri, e ristretti dei pegni co' bollettini, che loro dovranno essere rimasti nelle mani, i quali il cassiere si dovrà far esibire per poi conteggiarli di nuovo nella nuova consegna, che dovrà loro fare, descrivendo simil conteggio nel suddetto libro delle consegne colle debite ricevute. Mancandosi di eseguire quanto qui si prescrive, se mai accaderà, che venga fatto

qualche abuso de' bollettini in pregiudizio de' particolari, o del monte, oltre il colpevole principale, egualmente anche ne sarà debitore il cassiere, contro de' quali si potrà, o converrà procedere direttamente per l'intero risarcimento del danno. Per questa operazione potrà il cassiere farsi assistere da un giovane di conoscenza probità, ed attenzione, che dovrà egli scegliere a suo piacimento, pagherà i residui de' pegni venduti con ordine del solo computista de' prestiti da darségli ne' medesimi bollettini di essi pegni, o in mancanza del computista dal sotto-computista, scrivendo detto cassiere i pagamenti in libro a parte, per riportarli al libro d'uscita, quando in fine di ogni settimana ne sarà stato fatto il ristretto dal computista, ed ispettore delle scritture. Conserverà anco in file a parte i bollettini con gli ordini di detti residui pagati, senza l'esibizione de' quali non gli saranno fatte buone le partite che avesse pagate, e poste pure in uscita. Non pagherà sopravanzo alcuno de' pegni venduti con arra, se non avrà esatto prima l'intero ritratto dal compratore, ancorchè un tal pagamento gli si ordinasse dal computista dei prestiti in iscritto mediante il solito ordine da farsi nel bollettino del pegno, e contravenendo, sarà tenuto a reintegrare il monte. Per regola del cassiere si stabilisce, che sarà sempre preferito il padrone a qualsivoglia compratore, ed anche allo stimatore, al quale fosse deliberato il pegno, ogni volta però, che non sia stato levato dalla cassa, il che però avrà luogo solamente quando il padrone comparisca dentro i dieci giorni, trattandosi di pegno venduto con arra, e che non sia stato consegnato al compratore, ed in quanto agli pegni deliberati allo stimatore quando il padrone del pegno comparisca dentro i dieci giorni dal giorno della vendita. Se poi sarà seguita la vendita nella solita stanza a ciò destinata, ma il compratore non l'abbia ricevuto dal cassiere, ed ancora resti presso il medesimo, si restituirà sempre detto pegno al padrone, il quale però pagherà i soliti emolumenti dell'incanto, con restituirlì al compratore quando da questi fossero stati già pagati, essendo ben giusto, e ragione-

vole, e secondo l'equità di preferite in tempoabile il padrone agli estranei. Non pagherà denari senza li mandati sottoscritti almeno da due provvisori, avvertendo di osservare puntualmente quanto si prescrive in essi mandati, e le leggi, e condizioni, che ne' medesimi fossero apposte, con riportarne quietanza in più, ovvero a tergo di essi, ed in caso che dovesse stipularsene istromento, ne farà stendere dal notaro del monte, che se ne deve rogare, la fede succinta sotto detto ordine, o sia mandato, in cui resti individuato l'adempimento di tutte quelle leggi, e condizioni, che fossero espresse, ed ingiunte in esso mandato. Potrà però pagare le spese minute col solo ordine del deputato archivista, con aver cura di farne passare il mandato in fine d'ogni trimestre, esibendo prima alli sindaci la lista di tali pagamenti sottoscritta dal suddetto archivista, e facendo da essi sindaci sottoscrivere il « fiat mandatum », che poi si stenderà dal computista dei prestiti, e si sottoscriverà dai provvisori. Non pagherà salari a ministri, o sotto-ministri prima che gli sia consegnato dal computista di mese in mese il solito ruolo sottoscritto dai provvisori. Procurerà sempre di avere monete minute, per accomodare il conto degli utili nella riscossione de' pegni, dovendo attendere tutti i ministri, ed egli principalmente con ogni pazienza, e carità alla sollecita spedizione di coloro, che ricorrono al monte. Osserverà quanto si è detto di sopra nel capitolo dell'ufficio de' sindaci per quello, che a lui spetta. Nelli giorni delle vendite farà copiare nel suo libro di dette vendite le partite de' pegni da vendersi cavandole dalle liste del custode, con rincontrarle, e ridurle a concordia tra di loro, quando non concorressero, e farà correggere gli errori, quando vi fossero in qualcuna di dette liste, e sia poi assistente per mezzo del suo sotto-cassiere della riscossione insieme col deputato, custode, stimatore, e suo ajutante a ciascuna vendita, dove il suddetto sotto-cassiere piglierà il prezzo de' pegni venduti, o almeno l'arre, notando insieme col deputato ciascuno al suo libro il prezzo ritratto da ciaschedun pegno ed il pagamento,

ovvero arca data, ed osserverà quel più che si dirà nel capitolo particolare delle vendite, e specialmente circa l'arre guadagnate, e pegni da rivendersi, e da custodirsi dopo la vendita da esso cassiere, il quale ne diverrà il custode sinchè sieno totalmente pagati, e consegnati a chi li avrà comprati. Ricerca questa carica persona accurata, e sicura, che prima di esserne ammessa all'esercizio dovrà avere allegato a favore del monte tanti luoghi de' monti camerali non vacabili per la somma stabilita, e che dovrà esprimersi nell'istromento di suo obbligo di stipularsi negli atti del notaro del monte, e ciò oltre l'obbligo generale della sua persona, e beni. Inoltre per maggior sicurezza del monte non se gli dovrà lasciare in mano molto denaro, e quando del bilancio, che si legge ogni settimana in congregazione, si troverà, che questo cassiere abbia in mano somma maggiore di quella che possa bisognargli per supplire al prealti, si dovrà farli depositare il sopravanzo nel banco de' depositi e credito del monte dei prestiti. Si sono assegnati al cassiere per la più pronta spedizione delle sue operazioni tredici ajutanti, cioè quattro per gli prestiti, otto per le riscossioni, ed uno per la cassa come si dirà nel capitolo seguente; ma detti ajutanti, ancorchè la congregazione li approvi, ed ammetta a nomina di detto cassiere, quando ha buona relazione delle qualità loro, se gli concedono, di maniera che siano totalmente da lui dipendenti ed a tutto suo rischio, e pericolo, in guisa che nel caso di qualsivoglia loro maneggio nell'incombenza che esercitano, stante il quale il monte, o le parti interessate venissero dannificate, esso cassiere sarà sempre tenuto per loro col solo regresso contro di loro, comunicandoseli in tal caso tutti i privilegi al monte competenti. Procurerà perciò egli di fare obbligare direttamente a suo favore ciascuno di detti suoi ajutanti di bene, a fedelmene esercitare onta la carica, e rendergli esatto conto con la restituzione del reliquato mediante pubblico istromento da rogarsi negli atti del notaro del monte, e non altrove, ed a sua maggior cautela potrà far dare da ciascuno una congrua sicurezza a suo favore

secondo la stabilito. Sarà inoltre sua cura d'avvertirli, che non errino, e tra essi si intendano, ed ogni giorno vedano, e saldino i conti loro. E quantunque ne' tempi andati si pagassero dal monte al cassiere ogni mese scudi ventotto, comprese le mercedi, o salari di detti suoi ajutanti, cioè con esante, atteso l'accrescimento della fatica e rischio del cassiere per l'aumento del negozio, si è sgravato dai pesi del suo mensile assegnamento i salari a suoi sotto-ministri, o ajutanti, e se gli è accresciuta la provvisione fino alla somma di scudi quaranta al mese. Di tutti i mobili spettanti al monte, che esso cassiere riterrà, e saranno presso i suoi ajutanti, e di tutti i libri, e scritture ne dovrà fare l'inventario subito che assumerà l'esercizio della sua carica, che, sottoscritto da esso, consegnerà al deputato archivista per riporsi lo archivio, nel qual inventario di mano, in mano si aggincerà quello, che dopo verrà consegnato al cassiere, il quale nuovamente si sottoscriverà, e restituendo esso qualche cosa contenuta nell'inventario se ne farà nota nel medesimo dal deputato archivista, che vi si sottoscriverà. Come si è detto nel capitolo del deputato archivista. Sarà sua cura, che tutti i predetti suoi ajutanti si trovino pronti al monte all'ora stabilita tanto la mattina, che il dopo pranzo per principiare senza alcun ritardo il lavoro, e spedire tutti quelli che per la loro urgenza ricorrono al monte. Vigilerà che gli impegnati sieno sollecitamente sbrigati dalli suoi ajutanti, tanto dei prestiti, che della riscossione, e che uno de' suoi ajutanti, o siano sotto-cassieri delle riscossioni intervenga puntualmente per esso, ed io sea vece alle vendite per supplire a tutto ciò, che dovrebbe fare per se stesso. Terrà anche un libro intitolato « Registro del sopravanzo pagati dei pegni venduti » nel quale descriverà tutti i resti, o sopravanzi de' pegni venduti, e pagati da lui, qual libro si rinnoverà anno per anno, ed lo esso libro farà il ristretto ogni trimestre, che si ricompierà da' sindaci dei prestiti, alli quali dovrà esibire la lista dei bollettini corrispondenti alle partite descritte per rincontrarsi colle partite suddette, e poi

sottoscrivere detto ristretto da' sindaci, come si dispone nel precedente capitolo XII. Riterrà parimenti altro libro a parte de' pegni rimasti in sue mani, cioè di quelli deliberati alla vendita, con essersi presa l'arra, e di quelli rimasti agli stimatori, per non essersi trovato oblatore; o che questi non abbia offerto tanto, che pareggi il credito del monte sopra il pegno, servendo detto libro non solo per maggior suo comodo, acciocché possa subito vedere il suo conto, ma anche per facilitare la consegna de' pegni a compratori deliberati con arra. Il suddetto libro lo consegnerà al sotto-cassiere, acciocché nell'atto della vendita vi trascriva di mano in mano li suddetti pegni venduti con arra, o deliberati agli stimatori; ed in fine della vendita lo dovrà sottoscrivere il deputato, che avrà assistito alla vendita, acciocché resti autentico, e verifichi tutte le suddette partite trascritte, e sopravvenendo poi compratori, o volendosi prendere qualche pegno dagli stimatori, lo possa in tal caso fare spediteamente, avuta la notizia del giorno della delibera dal compratore al quale consegnerà i pegni deliberatigli, facendosi pagare il restante del prezzo, che unito all'arra uguagli la somma offerta; e per cui il pegno, o pegni gli si saranno stati deliberati. Tanto li pegni venduti con arra, quanto gli altri deliberati agli stimatori come sopra, si dovranno ritenere, e custodire dal cassiere, il quale terrà i pegni d'oro, argento, e gioie, nel credenzione posto nella stanza della cassa dei prestiti, li quali però quando saranno giunti a formare una somma di grande rilevanza si faranno portare ne' cassoni del banco della congregazione colle dovute cautele, ed annotazioni; e rispetto ai pegni dei fogotti, e robe non preziose, li conserverà in istanza a parte sotto buona custodia, per consegnare poi tanto gli uni, che gli altri o alli compratori, come si è detto, o agli stimatori, ogni volta che da questi gli si paghi la prestanza, data dal monte sopra ciascheduno de' pegni, e gli utili decorsi fino al giorno della delibera. Avvertirà sempre, che lo stimatore, o gli stimatori prendano i pegni ordinariamente, cioè secondo il tempo delle rispettive

delibere, con levare i primi, e poi gli altri successivi, non permettendo mai agli stimatori di scegliere verun pegno, ma procederà in ciò secondo l'ordine de' tempi delle vendite. Non potrà però restituire agli stimatori simili pegni senza licenza in iscritto de' sindaci dei prestiti, ed attestato del computista, che debbano secondo le regole prescritte restituirsi. In quanto poi alli compratori de' pegni con arra riconoscerà, se siano passati i giorni dieci prefissi in tali essi a pagare il prezzo intiero del pegno, il che se fosse accaduto, non consegnerà il pegno al compratore, il quale sarà decaduto dal suo diritto, e dovrà inoltre perdere l'arra data che andrà a beneficio del padrone del pegno. Se poi successivamente sopra uno stesso pegno si guadagnassero altro arrò perduto dai compratori, per non averne pagato l'intero prezzo dentro il termine prefisso, queste dovranno andare a vantaggio del monte. Farà quindi porre nuovamente in vendita il pegno come sopra, precedentemente deliberato con arra, e quando lo stesso seguisse in questa, ed altre delibere dello stesso pegno praticate, quanto di sopra si è disposto, in rapporto a simili pegni, e darà credito al monte della seconda arra, quando il compratore non venga a pagare il prezzo dentro li giorni dieci, e lo stesso farà in simili casi, giacché la sola prima arra secondo che si è disposto, deve cedere a beneficio del padrone del pegno. Terrà un altro libro in foglio intitolato: «Entrata, ed uscita del cassiere dei prestiti» nel quale trascriverà il suo debito, o credito rispettivo, cioè porrà in debito tutte le somme de' contanti, che saranno pervenute in sue mani tanto rispetto alle somme esatte dal banco de' depositi, quanto di quelle, che si depositeranno in sue mani dall'esattore dei prestiti, e da altri debitori appartenenti all'affare, e cassa dei prestiti, li pagamenti dei quali per l'avvenire non più si riceveranno nella cassa del banco, neppure in linea di addeposito, ma dovranno solamente farsi nella cassa del cassiere dei prestiti. Porrà a suo debito tutti i pegni tanto deliberati alli compratori con arra, o senza, quanto quelli deliberati agli stimatori, e ciò lo farà in col-

lettiva ogni trimestre, secondo i ristretti delle riscossioni, e vendite, che dovranno prima riscontrarsi dal computista, e custode, ed ispettor delle scritture, e poi si sottoscriverà il cassiere in ogni ristretto, e dirà « posti in entrata a carte ec. » seguendo la sua sottoscrizione, il che farà tanto ne' ristretti delle riscossioni, quanto in quelli delle vendite. Descriverà poi a suo credito in esso libro tutto il prodotto dei quattro ristretti dei libri mastri de' pegni fatti in quel trimestre in ciascuno de' quattro monti. Rincontrerà però prima, se la quantità de' pegni, e moneta, in ciascuno d'essi ristretti riportata sia giusta, confrontandole con le partite de' suoi libri, ed appurati detti ristretti, vi noterà « posti in uscita a carte ec. » e si sottoscriverà in ciascuna ristretto. Passerà tutti i pagamenti che avrà fatti in detto trimestre con mandati de' provvisori, e gli altri pagamenti ancora che farà, descrivendoli distintamente, e sotto il suo vero giorno partita per partita coerentemente agli stessi mandati, in vigore delle tre ruoli dei salari pagati a quelli che sono al servizio del monte, secondo le partite in essi descritte, i depositi, che avrà fatti nel banco in credito del monte dei prestiti, e tutto quello che avrà pagato nel detto tempo per sopravvanzi de' pegni venduti, confrontando il suo resto di cassa con quello, che gli avrà formato il computista per riportarsi a debito del cassiere nel seguente trimestre, ed essendovi fra detti resti qualche diversità, procurerà di appurarne il giusto unitamente con il detto computista, ed ispettore della scrittura, acciocchè possa costituirsi il vero suo resto, e riportarsi come sopra nel seguente trimestre. In fine però dell'anno per pareggiare la di lui cassa, se gli farà depositare nel banco tutto il resto del denaro, che si ritroverà in sue mani, e per le occorrenze del nuovo anno gli si farà somministrare con nuovo ordine dal banco de' depositi la somma che potrà bisognargli. Il detto libro d'entrata, ed uscita dovrà scriversi di proprio carattere dal cassiere, ed in caso di suo legittimo impedimento farà supplire le sue veci dall'ajutante di cassa, o sia suo sotto-cassiere, che

gli assiste nella stessa stanza della cassa. Restringerà in ogni semestre il conto de' pegni rivenduti, ricavandoli dalle partite poste in fine di ciascuna vendita, in cui saranno accendute le rivendite de' medesimi, e ne farà fare il ristretto dal computista dei prestiti, col quale concorderà, ed a norma di esso ristretto passerà le rispettive partite ad entrata, ed uscita; cioè porrà a suo debito il ritratto dalle rivendite, ancorchè non sia stato effettivamente pagato da' compratori in tutto, o in parte, e contrapporrà a detto suo debito tutte quelle somme di meno, secondo che nelle seconde, o ulteriori rivendite fossero stati deliberati i pegni, conforme si esprime in detto ristretto del computista, sotto il quale vi scriverà in quanto alle rivendite fatte per maggior somma « posta in entrata la somma di scudi ec. per l'utile di quello si sono rivenduti di più. » Ed in quanto alle rivendite seguite per minor somma « posti in credito a carte ec. scudi ec. » importo dello smanco delle rivendite de' pegni rivenduti di meno, e si sottoscriverà, come si è ordinato in rapporto agli ristretti de' trimestri delle riscossioni, e vendite suddette. È precisa incombenza inoltre del cassiere di fare i bollettini de' pegni per gli quattro monti, per consegnarli ai sotto-cassieri dei prestiti, il che non potendo egli eseguire, nè veruno de' suoi ajutanti, gli si permette, che ritenga presso di sé quattro soprannumeri, ai quali il monte assegna il salario di scudi due al mese acciocchè per mezzo di questi possa supplire alla detta incombenza. I suddetti quattro soprannumeri dovranno perciò ad esso essere del tutto subordinati, ed eseguiranno tutto quello, che dal cassiere verrà loro ordinato. Le operazioni però de' medesimi saranno sempre a rischio dello stesso cassiere, il quale ne risponderà al monte per essi nelle materie concernenti la cassa, circa la quale il fatto, o mancanza di detti soprannumeri in rapporto al monte si avrà, e dovrà avere come fatto dallo stesso cassiere. Perciò non solo per il buon servizio del monte, ma anche per sua cautela, invigilerà che detti soprannumeri operino bene, attentamente, e fedelmente, e che intervengano puntual-

mente alla cassa, tanto la mattina che il giorno alle ore solite, e farà da essi scrivere i bollettini suddetti principando dal numero primo, e così continuare ordinatamente per tutti i diciotto mesi, che le custodie ricevono, scrivendovi anche il mese, ed anno, il che faranno di buon carattere, ben formato, e grande acciocchè possano rinvenirsi facilmente i pegni dai custodi, dei detti bollettini, ne formeranno i mazzetti da consegnarsi come sopra ai sotto-cassieri dei prestiti, avvertendo che ciaschedun mazzetto contenga cento bollettini, e non più. Esegnerà per quello che a lui appartiene ciò, che si è prescritto intorno alla vendita de' pegni deliberati agli stimatori. E generalmente osserverà tutto ciò, che riguarda l'esercizio della sua carica, benchè espresso in altri capitoli de' presenti statuti, giacchè ogni ministro sarà tenuto a tutto quello, che ne' diversi capitoli vieu prescritto, ancorchè essi capitoli riguardino l'altre diverse cariche, mentre ciò, che si dispone in essi in rapporto a ciascuna diversa carica, dovrà aver la stessa forza, come se ne' propri capitoli fosse precisamente ordinato, e prescritto.

CAPITOLO XXXII.

Del carico degli ajutanti del cassiere dei prestiti.

• Dovendosi per maggior comodo del pubblico fare in un istesso tempo il prestito, e la restituzione de' pegni dell'uno, e dell'altro custode di ciascheduno de' quattro monti, ora esistenti a chi li richiede, nè potendo il cassiere dei prestiti essere nel medesimo tempo in quattro luoghi, quanti sono al presente li monti dei prestiti, è stato necessario concedergli tredici ajutanti, o sieno sotto-cassieri, che suppliscano le sue voci, come si è detto nell'antecedente capitolo XXXI. Otto de' medesimi assisteranno per esso cassiere alla restituzione de' pegni, o sia riscossione, ricevendo le prestanze, ed utili dei pegni nella guisa, e forma, che nell'antecedente capitolo si è ordinato, e gli altri quattro conterranno il denaro dei pre-

stiti, e lo daranno agl'impegnanti, consegnando ad essi nello stesso tempo i bollettini stampati dei pegni, e li bollettini di carta pecora, denominati bollettini, al rinccontro del custode, il quale li porgerà allo stimatore, o suo ajutante per farli apporre, o eucire su i pegni. Quegli ajutanti, che assisteranno alla restituzione de' pegni, o sia riscossione, debbono fare quello stesso, che di sopra si è detto dover fare il cassiere medesimo nell'assistenza alla riscossione, ed osserveranno anche quel di più, che si dirà nel capitolo delle riscossioni. Li quattro ajutanti ai prestiti sederanno tra gli ajutanti del computista dei prestiti, ed il rinccontro del custode. Dovranno tener preparati nel banco, ove stanno i bollettini stampati, e numerati per ordine di abbaco con l'anno, mese, e giorno corrente, e numero del pegno, cosicchè nell'atto del prestito non occorra altro, che porvi il nome dell'impegnante, e la somma che si presta. Si faranno dare di mano in mano dal cassiere de' prestiti quella quantità de' bollettini stampati, che il detto cassiere crederà bisognevole per li pegni dei quali ne faranno ricevuta al cassiere, e glie ne renderanno esatto conto nel modo disposto nel capitolo antecedente, al qual'effetto procurino, che niun bollettino vada a male, e strappaudosene qualcuno, o rimanendo per qualche causa inservibile, lo conservino presso di loro, acciocchè, dedotti gl'inservibili, il numero de' bollettini, che ciascuno avrà avuti per dispensare, combini con quelli effettivamente dispensati. Si rinnovano anche le ordinazioni, che li sotto-cassieri debbano per se stessi, e non per altri mettere il numero, l'anno, ed il mese a nuovi bollettini, che si dovranno distribuire, e anticiperanno questa operazione in tempo opportuno, non convenendo di lasciare esposti gli stessi bollettini al pericolo di essere alterati, o sottratti in mano dei giovani soprannumeri. Abbia inoltre ciascuno dei detti quattro ajutanti del cassiere ai prestiti altrettanti bollettini di carta pecora, volgarmente detti bollettini, che gli si consegneranno parimenti dal cassiere, similmente numerati per abbaco con il mese, giorno, ed anno corrente nei

quelli dovrà esso porvi il giorno, e notarvi il nome dell' impegnante, e la somma della prestanza a tergo, come sopra, e con questo apparecchio si farà comparire innanzi ad uno ad uno gl' impegnanti per ordine, secondo che si scriveranno ne' libri dei prestiti, ed lutando prima bene dallo stimatore la somma, che presta sopra tal pegno. Poi scriverà il nome dell' impegnante, e la somma prestata distesamente nel bollettino stampato, il che fatto conterà il denaro, e darà il bollettino stampato all' impegnante e quello di carta pecora al rincontro del custode, che lo porge allo stimatore, o sia al di lui ajutante, procedendo col medesimo ordine sino al fine, nel che avvertirà di non errare, perchè ogni piccolo errore in tal materia potrebbe apportare gran pregiudizio, e gran confusione. Riceverà dal cassiere ogni giorno quelle somme, che crederà sufficiente al prestito, ed ogni sera gli renderà conto, e gli restituirà il sopravanzo, che confronterà con i libri dei prestiti, per vedere se corrisponda con le somme pagate del sotto-cassiere il quale, quando manchi, o cresca il denaro io meno dell' ajutante, ne farà memoria ciascon giorno nel giornale di cassa, per appurarne l' errore al più presto che sia possibile. Dovranno i sotto-cassieri conteggiare col deputato archivista ai suoi debiti tempi i bollettini delle riscossioni, e vendite, e consegnarglieli osservando il metodo sopra di ciò prescritto nel capitolo dell' archivista. L' altro ajutante, oltre il suddetti dodici, risiederà nella stanza della cassa, ed opererà tutto quello che dal cassiere gli verrà ingiunto. Questi ajutanti ancorchè non sieno propriamente ministri del monte, ma ministri del cassiere, debbono nondimeno osservare le regole del ministro, che rappresentano, rimanendo sempre lo stesso ministro principalmente obbligato per loro. Si debbono eleggera dalla congregazione, che ne suole proporre tre de' più anziani al cassiere, acciocchè ne scelga uno a suo piacimento, ed a favor del cassiere esibir debbono la sicutà di scudi cinquecento. »

CAPITOLO XXXII.

Del carico dell' ispettore alla scrittura.

« Affinchè abbiano esecuzione per tutti i templi avvenire i diversi regolamenti prescritti per il miglior ordine della scrittura, e vengano ad impedirsi gli errori, che possono commettersi in danno del sacro monte nelle tante sue scritturazioni, si è creato un nuovo officio di un soprintendente ispettore sopra tutta la scrittura dei prestiti, il quale dovrà considerarsi come un sostituto de' sindaci dei prestiti, e perciò da essi dovrà immediatamente dipendere, e dovrà loro assistere in tutte le operazioni, che a di loro carico sono. Sarà officio di questo ministro il rivedere incessantemente co' proprj occhi tutte le scritturazioni fatte dentro ciascuna settimana sopra tutti li libri, rincontrando con ogni attenzione se ciascuno scrittore, e ministro abbia fatta la parte sua a tenore delle antiche regole, e molto più del prescritto dalle nuove ordinazioni, e specialmente se i rincontri, e le molte sottoscrizioni sieno fatte a dovere; ed acciocchè apparisca ch' egli abbia fatta questa visita, ed ispezione generale con la dovuta attenzione, dovrà a piedi della scrittura d' ogni settimana in ciascun libro sottoscrivere il proprio nome; e sarà pregio della vigilanza de' sindaci dei prestiti l' andare talvolta osservando, se queste sottoscrizioni appariscono, acciocchè non avessero ad occadere, che le stesse si facessero per più settimane intere tutte in una volta. Dovrà parimenti fare le sue osservazioni sopra l' entrate, ed uscita della cassa per confrontare, se ribatte la prima ai conti risultanti dai ristretti particolari, e la seconda ai conti particolari di uscita, ed ai mandati de' superiori; e dovrà perimente a questo libro sottoscrivere. Invisigilerà, che si raggugli incorrente per quanto permette l' orto il libro mastro, e ne verrà osservando l' esattezza del ragguglio, acciocchè non vi si annidino errori. Generalmente sarà suo dovere di fare tutte le altre osservazioni sopra ogni genere di libri, e scritture, che gli suggerirà le perizie, di cui dovrà esser fornito di somiglianti

misterie, per scoprire qualunque sorta, o di fraude, o di sbaglio, che potesse essersi commesso in qualunque parte della stessa scrittura, di cui l'esatta esecuzione viene tutta posta a carico della sua vigilanza, onorabilità, e coscienza. E per fare queste osservazioni sceglierà quel tempo, e quell'ora, che sarà comoda tanto ad esso, quanto ai rispettivi ministri. Si ingiungo specialmente al soprintendente alla scrittura, come sua incombenza particolare il verificare egli stesso la giusta quantità degli utili, che si esigono nell'atto della riscossione, o rinnovazione de' pegni per esser questo un conto fuori di ogni regola, che non faccia ravvisare naturalmente gli errori. Egli perciò dovrà fare ogni giorno il riscontro sì li libri delle riscossioni, se l'esatto per questi utili sia tutto quello, che doveva essersi, il che non può comprendersi, che dal verificare la giornata dell'ingresso del pegno per calcolare la giusta maturazione de' frutti derivarsi. Dovrà adunque rincontrare sul libro delle riscossioni la partita, che hanno recato l'esazione degli utili col mastro dei prestiti per se stesso, se gli utili saranno di rilievo, o per mezzo del suo giovane per tutti gli altri, giacchè solamente dal mastro dei prestiti può scertarsi la vera data del pegno. Concordando poi li due libri, dovrà in margine di tali partite nel libro delle riscossioni apporre un qualche breva, ed univoco segno, per dimostrare, che si sono rincontrate, e che stanno a dovere. Dovrà esattamente osservare tutto ciò, che se gli ingiunge nel capitolo XXXV. circa il rincontro dei sopravanzati de' pegni, e rincontrerà, nel fine di ogni trimestre se si sono fatti tutti i ristretti dai rispettivi ministri tanto ne' libri di riscossioni e vendite, quanto negli altri dei prestiti, o se li medesimi ministri hanno approvato detti ristretti colla loro sottoscrizione e rincontrato se concordano, e siano a dovere, nel qual caso anch'egli si sottoscriverà alli ristretti medesimi. Dovrà parimenti assistere agli scoli, e agli di delle custodie finite, per osservare se siano giusti i medesimi soldi, e per rincontrare e far riporre alla presenza e sotto gli ordini dei sindaci tutti i pegni rimasti inessati ed invenduti nella sol-

ta stanza a parte, seguendo le solite regole e costole e riporti dei medesimi pegni nei libri a quest'effetto assegnati. Parimenti osserverà, se dall'esattore dei prestiti si riportino in ogni trimestre tutte l'esazioni da esso fatte, e se posga nel solito libro tutti gli sciti, anzi di tempo in tempo, anche non passato il trimestre, verrà osservando, se l'esattore stesso farà puntualmente i consueti depositi, invigilerà ancora, che da sotto-cassieri si renda conto esatto del denaro effettivo, che introiteranno, ed esiteranno per i pegni di sotto la codola, ricavandone il conto dai rispettivi libri, e facendone il confronto per verificare quello, che deve sopravvivere nelle loro mani in contanti; e questo a fine, che non si disperda la moneta con tanto pregiudizio del monte; e perchè in tal conto possa scertarsi, si proibisce agli stessi sotto-cassieri sotto pena di espulsione dall'offizio, il cambiar codolo dello stesso conto per veruno, e neppure per gli medesimi deputati. E se si troverà avere essi distratto del denaro, quantunque ne rendessero conto in cedole, verranno multati da' sindaci a on tanto per scido. Se poi scoprirà nelle scritture, e libri qualche errore, se questo sarà piccolo, e non di malizia, potrà farlo omettere da se, rendendone al più inteso almeno de' sindaci. Se sarà di malizia, ancorchè piccolo, oppure di qualche rilievo, ne dovrà dar parte egli stesso alla congregazione, alla quale pure dovrà riferire con coraggio, ed ingennità, se taluno dei ministri neglittasse notabilmente il proprio dovere; altrimenti mancherà egli stesso al proprio debito avanti a Dio, ed al suoi superiori, ed all'impegno, che deve avere, che tutta la scrittura a lui affidata, su cui si appoggia la salvezza del luogo pio, venga ben regolata e tenuta con tutta esattezza. Generalmente adunque sarà inrombezza dei soprintendente alla scrittura di fare tutto quello, che viene incaricato all'offizio de' sindaci dei prestiti, di cui come si è detto, si costituisce sostituto, sempre però sotto la dipendenza de' medesimi, agli ordini dei quali dovrà sottomettersi fuorchè nel caso gli venisse ordinata una contraria alla regola, o manifestamente im-

provida, o contro al buon ordine, nel qual caso potrà rendere intesa dell'occorrente la piena congregazione. Dovrà scegliersi dalla congregazione per vnti segreti fra i ministri del luogo pio i più abili, probi, e disinvolti, attivi, e di età non troppo avanzata, e dovranno i deputati non avere in tale scelta riguardo veruno all'anzianità, ma unicamente alle qualità personali, essendo che dal buon servizio di un tale ministro deve provenirne la sicurezza, e inelennità del sacro monte, e la loro propria quiete, mentre dal tenere in soggezione i ministri della scrittura con rivederne abilmente, e attentamente ogni giorno le operazioni, verranno ad impedirsi tutti gli sbagli, fraudi, ed errori, che sogliono frequentemente commettersi. Questo ministro che sarà esente dal peso di alcuna sicurezza, avrà l'abitazione nel monte ed avrà per suo ajutante un giovane da scegliersi dalla congregazione a suo contentamento. Se mancherà d'intervenire al monte, e di fare le sue visite a tutte le scritture dette di sopra, non essendo impedito da vera indisposizione, che lo impossibilita a farle, dovrà essere ammonito seriamente da' sindaci, i quali in caso di continuate mancanze ne dovranno tener proposito in congregazione; anzi perchè potrà accadere, che questi talvolta per troppa facilità, o per qualche riguardo tralascino d'insistero sopra di questo, si stabilisce, e si ordina, che se questo ministro ometterà senza grave causa di visitare le scritture, o le visiterà non interamente, non faccia suo il salario corrispondente a tutta, o a parte della visita omessa, intendendosi d'avergli costituito il salario a proporzione delle visite, che farà, benchè per più facile esecuzione del pagamento siasi fissato a un tanto per mese. Si è giudicato opportuno questo particolare provvedimento, perchè preme al sommo per la sicurezza dell'opera pia questa incessante visita a tutti i suoi libri, e scritture, e sarà incombenza de' sindaci il ritenergli quella parte del salario, che giudicheranno proporzionata alle mancanze commesse. •

CAPITOLO XXXIV.

Del carico degli otto custodi de' pegni.

• Non vi è tra ministri dei prestiti il più importante, e pericoloso carico di quello dei custodi de' pegni, poichè ciascuno maneggia roba di notabile valore, perciò è necessario l'usare tutta la maggiore attenzione nella deputazione de' custodi, col prendere sicure, ed esatte informazioni della fedeltà, ed integrità loro, e dovrà da loro essersi la sicurezza stabile per pubblico istromento da rogarsi negl'atti del notaro del monte. Gli otto custodi suddetti si distribuiranno ne' quattro monti, cioè due per monte, uno de' quali prenderà i pegni per mesi diciotto, e l'altro prenderà dopo terminati i diciotto mesi della corrispondente custodia del medesimo monte, in forma che quel custode, che avrà presi i pegni per mesi diciotto, esiterà i pegni rimasti in sua custodia per disimpegno, vendita, e rinnovazione, ma non ne prenderà de' nuovi, e l'altro prenderà i nuovi, e restituirà i pegni che vorranno riscuotersi per tutto detto tempo de' mesi diciotto, di maniera che in ciascun monte da un custode si prendano, e restituiscano i pegni, e contemporaneamente dall'altro si vendano, rinnovino, o si restituiscano, e così di diciotto, in diciotto mesi andranno continuando a vicenda i custodi di ciascuno delli quattro monti. E siccome i monti per distinguerli si denominano primo, secondo, terzo, e quarto monte, così gli otto custodi si chiamano primo, e secondo, e così fino all'ottavo, ch'è il numero di tutti i custodi, senza però che una tale denominazione di primo, secondo, o ulterior custode porti seco disuguaglianza veruna fra di loro, e solo in tal guisa si distinguono, per sapere in mano di chi sia il pegno, come a tal effetto s'individua ne' soliti bollettini stampati, ne' quali è impresso il numero del monte e del custode, ove si sarà fatto il pegno. Ciascheduno dei custodi deve con ogni esattezza custodire tutti i pegni alla di lui cura consegnati, e commessi, non permettendo, che per alcun momento vengano estratti dalle loro rispettive custodie, se non per il caso di

rinnovazione, di vendita, o di riscossioni, e per ordine della piena congregazione per farlo vedere a qualche persona particolare per giusto motivo, e non mai senza la continua assistenza dello stesso custode, e del computista. Non dovranno mai i custodi per qualunque motivo, e ragione lasciare uscire dalla custodia verun pegno, anche per prestarlo per breve ora allo stesso padrone del pegno, ed ancorchè se ne esibisse a loro favore, ed al monte qualunque idonea sirtà, e se alcuno de' custodi ardirà di contravvenire alla presente ordinazione, non solo dovrà essere in qualunque caso espulso da ogni ufficio del monte, ma incorrerà le pene prescritte nella nuova costituzione. Non potranno mai prendere denaro alcuno per la riscossione de' pegni, per qualunque causa o pretesto, restituendo lo stesso pegno, ancorchè ne abbia poi consegnato il denaro alla cassa, sotto pena di essere irremissibilmente dimesso dall'ufficio, ed espulso dal servizio del luogo pio, ed altre prescritte dalla costituzione. E qualunque padrone de' pegni, se lo riscuoterà, pagando il denaro in mano del custode, o di qualunque altro, che non sieno i soliti cassieri, e ministri, e nell'atto dell'operazione della custodia, pagherà indebitamente, e sarà obbligato a pagare di nuovo tutto quello che si doveva al sacro monte; e di tal ordine se ne terrà affissa una notificazione al pubblico ingresso della casa del monte, per togliere qualunque pretesto di pretesa buona fede alli padroni de' pegni, che non pagassero la somma dovuta legittimamente nella forma suddetta. Si proibisce assai più ai custodi, ed a qualunque altro ministro del luogo pio il contrattare, e vendere alcun pegno della custodia senza espressa licenza della congregazione, ancorchè vi sia il consenso del padrone, ed ancorchè se ne riporti il denaro alla cassa, e se ne abbia la licenza da qualsivisia deputato, e si faccia vendere lo stesso pegno al luogo della vendita, non dovendosi assolutamente estrarre dalle custodie alcun pegno, che per vendersi a tempo debito alla solita vendita. E per impedire un tale abuso, atto a produrre molti errori, e sbagli in pregiudizio del sacro monte

ch'era solito praticarsi talvolta dai ministri, per lucrare in proprio vantaggio sopra di simili contrattazioni, facendosi un indebito, ed improprio mercimonio, si è stabilito la pena a chi ardirà di contravvenire anche per una sol volta, non solo della espulsione irremissibile dal luogo pio, ma ancora della carcerazione ed altre pene arbitrarie del corpo affittive. Debbono custodire i pegni con buon ordine, e porre ogni loro studio per render facile il ritrovarli, quando occorre. A tal'effetto gli ori, argenti, gioje, e le sete debbono conservarsi in stanze apparte, ed i pegni minuti, che si chiamano pegni di camera, distintamente dagli altri ordinari, e li materassi, e pegni grossi, e sconci, ed i rami, e ferri parimenti in luoghi separati da pegni ordinari. Dovranno al medesimo effetto tenere numerate per abbar ordinatamente le caselle di legno, dove si conservano i pegni con bollettini di abbaco grosso, che si discernano bene, e secondo l'ordine de' numeri di tempo in tempo andarvi collocando i pegni, e quando avvenga, che per essere il pegno grosso, o sconcio, o per altra ragione non possono metterlo al luogo dove anderebbe messo, segnino nel libro loro del prestito in margine alla partita, ed il numero della casella, ove l'avranno posto. Come anche in margine di dette partite segnino: se qual pegno sia fra le sete con un S, e fra minuti in camera con un C, negli armari con una A, notando anche alla partita degli ori, argenti, e gioje, se siano in scatola, o bossolo, o in caria, o in straccio, e segni simili, cose tutte che facilitano il trovarli, attese che è obbligo di detti custodi, nel tempo però che operano, e resta aperta la loro custodia, di restituire i suoi pegni a chi li domanda, senza frapporre alcuna dilazione. E quando mai per qualche accidente non si ritrovasse qualche pegno, renderanno il bollettino a chi l'ha portato, e riterranno presso di se una nota del medesimo per fare maggiori diligenze in custodia, ad effetto di rinvenirlo per il giorno seguente, o quanto più presto sarà possibile, assicurando la parte, che faranno tutte le diligenze per rinvenirlo, altrimenti non ritrovandosi il pegno, si osserverà quan-

to si dirà nel capitolo de' pegni venduti, o deteriorati in mano de' custodi. Si proibisce loro il ritenere anche i bollettini, che vengono portati per le rinnovazioni, le quali non dovranno differirsi ma farsi senza ritardo, come vie disposte nel capitolo XL. Anzi dovendo i custodi ritenerne i bollettini a quelle persone, che non avendo soddisfatto alle solite interrogazioni, danno fondamento di sospettare, che abbiano tentato di riscuotere gli altrui pegni, in tal caso sarà loro obbligo di consegnare al computista in fine di ciascuna operazione tali bollettini, e si eseguirà quanto si è prescritto nel capitolo XVI. Trovandosi quindi presso de' custodi alcun bollettino sarà prova della loro contravvenzione a questa ordinazione, e dovranno multarsi dai sindaci, ed anche dimettersi dall'offizio in caso di frequenti contravvenzioni. Quando restituiranno i pegni a chi glie li avrà richiesti, avvertiranno bene tutti gl'istanti di stare attenti, ed divagarsi altrove, perchè essendo impossibile, che il custode sappia con certezza di chi sia il pegno da restituirsi, rispondendo un altro per il padrone del pegno, e portandolo via, non sarà il custode tenuto a cosa alcuna, il quale però avrà cura, per questo può, che il pegno si prenda da quello, che ha recato il bollettino. E se nel rincontrare il pegno prima di levarlo dal banco si rinvenisse essere in qualche parte, o mancante, o deteriorato, in tal caso non sarà tenuto chi viene a disimpegnarlo di prenderlo, ma dovrà il custode rifare il danno; come meglio a suo luogo si spiegherà. Se poi detto pegno fosse levato dal banco, e portato altrove, ancorchè non fosse uscito da quel monte, ove si restituisce, non sarà tenuto il custode per qualsivoglia mancanza o deterioramento. E perchè veniva proibito dalle antiche ordinazioni, e di nuovo si proibisce con maggior vigore con li presenti statuti ai custodi, e sotto-custodi l'estrarre per qualunque titolo, e causa i pegni delle custodie fuori delle solite pubbliche operazioni delle loro riscossioni, vendite, e rinnovazioni; così per ottenere più facilmente l'intento non solo dovranno rimanere chiuse tutte le comunicazioni fra le stanze de' cu-

stodi, e le custodie, ma ancora verrà impedito agli stessi custodi il poter entrare nei giorni di vacanza nelle custodie suddette. Perciò alla prima porta delle medesime custodie, che unicamente dovrà dare l'ingresso alle stesse, essendosi fatta apparire una nuova serratura, o chiave d'incontro diverso da quello, che hanno le chiavi de' custodi, dovrà questa nuova chiave perpetuamente tenersi dal mioistro deputato alla custodia degli armazj, senza che mai la consegna a verun altro, nè se la lasci uscire dalle mani. Sarà incombenza di questo ministro il chiudere inamovibilmente colla sua chiave tutte le custodie per tutte le sere avanti qualunque giorno di vacanza, e mezza vacanza per non riaprirle se non passate le stesse vacanze, per quando le custodie debbono rimettersi in operazione, giacchè s'intende con questo provvedimento d'impedire assolutamente l'ingresso ai custodi nelle custodie per tutto il tempo, che essendo le stesse in operazione, non vi è necessità di un simile ingresso. Il suddetto ministro deputato degli armazj non mancherà di andare egli in persona tanto a chiudere tutte le custodie la sera di tutto le vigilie delle vacanze, finite che sieno le operazioni delle medesime, quanto ad aprirle la mattina del giorno susseguente al giorno della vacanza, al qual effetto dovrà trovarsi una buona mezz'ora prima dell'ora consueta, e se tralascerà di chiuderle, o vi manderà altra persona io sua vece, annoverò di ciò mancasse per una sola volta, sarà irremissibilmente privato dell'offizio, ed anche verrà sottoposto a pene più gravi ad arbitrio della congragazione, la quale dovrà usare tutto il maggior rigore nel punire simili delinquenze, acciocchè col timore delle pene si attenga la piena osservanza del presente necessario provvedimento. Un giorno innanzi la vendita quel custode, al quale spetta, farà fare dal ragguagliante, nel modo detto di sopra, la lista de' pegni da venderli, che poi rincontrerà, o la farà, anche rincontrare dal computista, acciocchè non vi sia errore, e combinino insieme ne' pegni da vedersi, quali terrà pronti per pararli, e farli portare alla vendita, alla quale assisterà, ed osserverà, quanto si

dirà del capitolo di esse vendite. E se nelle partite de' pegni suddetti da vendersi troverà, che vi sia io qualche il segno che dimostri esservi il « retineatur » o duplicato, ne darà nota al computista, acciocchè riporti il medesimo « retineatur » nella partita del pegno, che sarà venduto, nel libro del cassiere, nè tralascerà di usare questa diligenza, ancorchè non possa sopporre esservi anche nel libro del computista l'annotazione del « retineatur » o duplicato, potendosi darli il caso, che chi ne ha avuta l'incombenza, l'abbia trafasciato nel libro del computista. Avranno particolar cura in ogni sera prima di chiudere la custodia, ed anche nella mattina, quando il giorno non operano, che dai facchino ad essa destinato si serbino bene tutte le finestre di essa custodia per ovviare a qualunque disgrazia, che potesse accadere. Non getteranno, nè permetteranno, che si gettino da altri li pegni dalle finestre, o da altri luoghi, ma acconciamente li portino o facciano portare da luogo a luogo, ove occorrerà senza marmenargli, altrimenti venendo danneggiati i padroni, quando ad arbitrio della congregazione sia giudicato, che vi sia colpa di essi custodi saranno tenuti al danno, come si dirà più distintamente al capitolo XLVII. Potrà sempre il custode vedere i libri del computista concernenti li pegni, e questi libri dal custode, sopra di che se l'intenderanno leali. Debbono fare inventario de' libri, o masserizie del monte, che tengono presso di loro, e che sottoscritto da loro consegnerà ciascuno al deputato archivista, e restituirlo al monte, o consegnando ad altri d'ordine della congregazione qualche cosa di quelle esistenti nelle loro case, avranno cura, che dal deputato archivista si noti le dette inventario, e si sottoscriva alla partita, come all'incontro consegnandosi qualche libro, o altra cosa al custode, dovrà questo farne parimenti nota nel detto inventario, e sottoscrivorsi. Hanno i custodi bisogno di aiuto per le loro cotione, e diverse laboriose operazioni, alle quali non potrebbero per se stessi supplire. E qualunque per lo passato dovessero del proprio pagare la mercede a tali persone, si è poi stimato ragionevole, e giusto di agra-

varli da un tal peso coll'addossarlo al sacco monte, restando però ciascuno che opera per il custode a tutto suo rischio, e pericolo, com'era prima, dovendo sempre il custode reintegrare il monte di tutto quello, che potesse restarne pregiudicato da coloro, che assume per suo aiuto. Li custodi pertanto ritengono un ajutante deonomato rincontro del libro dei prestiti del custode, del quale si parlerà nel capitolo seguente che si deputerà dalla congregazione con il consenso del custode acciocchè supplisca le voci d'esso custodi nello scrivere i pegni ai di lui libro dei prestiti, e fare tutt'altro, che si dirà nel seguente capitolo XXXV, e quello inoltre che dal custode gli verrà ingiunto. Hanno ancora un altro ajutante denominato sotto-custode, che essi presceglieranno fra quelli, che da sindaci dei prestiti saranno loro proposti. E perchè sono soliti i custodi farsi dare dai sotto-custodi una sicura solidità per la somma di scudi cinquecento con riportarne istromento d'obbligo dai loro rispettivi sotto-custodi di bene, e fedelmente esercitare detto impiego, potranno perciò usare questa cautela anche in avvenire per maggior loro sicurezza stipelandone gli istromenti negli atti del notaro del monte, ed espressamente proibendo ai loro di farsi rogare da altro notaro. In ogni monte si riterrà una donna di età avanzata alla quale sarà pagato dal monte il salario, secondo che ora si pratica, e questa avrà cura di ben piegare, e involgere i pegni de' sagotti, e di metterli in maniera che niente si smarrisca, o possa perire, dovendo sempre però il custode proporre la congregazione, ed ottenerne dalla medesima l'approvazione. Vi sarà un facchino, che servirà per ambedue la custodia di ogni monte, e che farà tutto quello, che dal custode gli verrà ingiunto, ed in caso che mancasse qualunque di essi, e per morte, o per giubilazione, ovvero per altra causa, ambedue li custodi del monte, ove accadrà la mancanza del facchino concordemente se sceglieranno un altro che parimente proporranno alla congregazione per riportarne l'approvazione. E perchè si è stabilito, che dopo i dieciotto mesi, ne quali i custodi vedono, siano del tutto ruotate le

custodie, perciò nel caso, in cui per qualche ragionevole causa non si fossero potuti vendere alcuni pegni, e fossero restati dopo il solito tempo in custodia, dovrà il computista far subito fare lo spoglio di tali pegni arretrati, e lo darà al sindaco dei prestiti che rincontrati li pegni esistenti nella custodia, li faranno trasportare in una stanza a parte a ciò destinata dentro ciascuna custodia, ove non si porranno altri pegni fuori degli arretrati, e ne ritirerà a chiave il custode, ed un'altra chiave d'incontro diverso quel sindaco, che assisterà al suddetto trasporto, né la consegnerà mai a veruno, né permetterà, che si estragga alcun pegno senza ordine della congregazione, che circa i mesi mesi prenderà subito le determinazioni di farli vendere; ed intanto detti pegni resteranno nella suddetta stanza, ed a carico del custode. Gli stessi pegni prima di riporsi dovranno verificarsi, stimarsi, e descriversi alla presenza del sindaco in un libro a parte da tenersi nella stanza, ove si riporranno, da sottoscrivere dal medesimo sindaco. Dovrà ciascun custode assistere alla stima de' pegni d'ori, e d'argenti a esento allo stimatore, come altresì il sotto-custode a canto al sotto-stimatore per gli fagotti, per tenere in qualche soggezione gli stimatori, e per ovviare agli errori, ed agli inganni che potrebbero accadere, né mai se ne partiranno durante l'operazione. Dovranno inoltre osservare quanto si dirà in appresso ne' capitoli de' prestiti, e delle riscossioni, e vendite, e quanto relativamente alla loro incombenza fosse prescritto in ogni altro capitolo de' presenti statuti. »

CAPITOLO XXXV.

De' rincontri de' custodi.

• Per indennità del custode trovandosi introdotto un libro di rincontro dell'introito de' pegni, ch'è un duplicato del mastro dei prestiti, si sono stabiliti quattro sotto-ministri detti rincontri de' custodi, ed a due delle loro custodie, descrivono nel suddetto libro tutte le partite dell'introito de' pegni nello stesso modo, che praticano gli scritturelli del

computista ne' libri mastri dei prestiti aggiungendo a ciascuna partita dei pegni il contrassegno che loro ordinerà di notare il custode. Dovrà il rincontro del custode sommare subito senza dilazione di tempo dopo finita l'operazione le facciate del suo libro tanto per gli pegni, che per la moneta in lettere, e non solamente in abbozzo, ed in seguito riportando le stesse dovrà farne la somma generale. Il rincontro suddetto si depoterà dalla congregazione, a contentamento però del custode, per il quale deve operare. Sarà di lui cura di pigliare li bollettini di cartapepera, detti bollettini dal sotto-cassiere dei prestiti, e di avvertire, che li numeri, giorni, nomi, e somma descritti in essi siano giusti, e non alterati. Li purgerà poi allo stimatore, o al suo ajutante, perché li consegnino coi pegni alla cucitura. Dovrà inoltre eseguire per quello, che a lui appartiene, tutto ciò, che viene disposto nel capitolo antecedente. »

CAPITOLO XXXVI.

*Del carico degli stimatori,
e loro ajutanti.*

• Potrebbero apportar grave danno al sacro monte gli stimatori accresciuti ora al numero di quattro, quando non procedessero saramente, o fossero mal pratici del mestiere, dipendendo da essi il determinare le prestanze, che sopra ciascun pegno si debbono dare. Oltre perciò alle buone qualità personali, che fa d'uopo concorrano ne' medesimi, e delle quali se ne dovrà prendere esatta, e sicura informazione alle occasioni delle loro deputazioni, dovrà avvertirsi, che siano bene intelligenti del valore di qualsivoglia specie di roba, e principalmente delle gioje, che da essi soli si stimano. Assicureranno il monte per la quantità di trenta luoghi di monte S. Pietro, essendo necessaria una tale smentita, mentre quando li pegni al tempo della vendita non trovano oblatore, ovvero ancorché vi sia, questi non offerisca tanto, che uguagli la prestanza, e l'utile del monte, il pegno si delibererà allo stimatore, che ne ha fatta la stima, ed a tutti gli stima-

tori, quando il pegno sia tale, che richiedesse la stima di tutti quattro per la prestanza dovuta al monte, e per gli utili del pegno a tutto il giorno della delibera decorsi. Assisterà pertanto ciascuno degli stimatori al monte, al quale di mano lo mano sarà destinato dalla congregazione, e determinerà la prestanza da darsi sopra ciascun pegno sino alla somma di scudi sessanta di prestanza inclusivamente. Oltrepassando poi la prestanza li detti scudi sessanta, non potrà esso mai per se stesso stabilire la prestanza sopra tali pegni, che si faranno nel monte, ova assisterà; ma lo farà noitamente rogli altri tre stimatori, che ne sottoscriveranno la partita, e saranno solidalmente tenuti a favore del monte per tali pegni, che ad essi, come sopra, si delibereranno ogni volta che non rimangano venduti, o per difetto di oblatore, o perchè non s'offerisca tanta somma, che eguagli la prestanza data dal monte, e gli utili decorsi. Trattandosi pertanto in questa parte dell'interesse degli stimatori, non deve, nè può verun ufficiale, e neppure gli stessi provvisori, e congregazioneistringere gli stimatori, o alcui di essi a far prestare maggior somma sopra alcun pegno di quella, che essi giudicheranno potersi prestare, secondo la regola che viene loro prescritta. Si ordina quindi agli stimatori, che non facciano prestare denaro sopra li pegni, che non sia evidentemente, e notabilmente minore ooo solo del valore de' pegni, ma anche del prezzo reperibile de' medesimi, specialmente se saranno gioie di molto prezzo, e generalmente non faranno prestare denaro, che non sia minore di uo terzo di quel prezzo, che se ne sol fare da trafficanti di simil sorta di mercanzia. E siccome il prezzo delle gioie, è per lo più variabile, essi dovranno regolarsi a seconda delle circostanze de' tempi, e dell'esperienza, che avranno acquistata nell'assistere alle vendite, ed useranno onninamente la cautela accennata di sopra, acciocchè qualsivoglia pegno possa trovare il compratore; il che non avverrebbe, quando la prestanza quasi coadequasse il valore del pegno, dal che viene a risultare un gravissimo pregiudizio al luogo pio, giacchè simili pegni

non trovandosi a vendere, e venendo deliberati agli stessi stimatori, questi per la loro impotenza non si rinvergono abili a rilevarlo, col rimborsare la prestanza, e gli utili al sacro monte. Se poi saranno ori, ed argenti, che hanno un certo valore, si tollera l'uso introdotto di far prestare denaro oltre i due terzi dello stesso valore, non valutata però la fattura, ed assicurati gli utili da ritirarsi dai medesimi pegni, se passeranno la prestanza di scudi trenta. All'incontro poi, se si scorderà dalla congregazione, che alcuno stimatore per eccessiva premura della propria sicurezza, o per altri fini avrà il costume di avvilire di soverchio le stime, e farà prestare sopra li pegni troppo poco denaro con pregiudizio degli impegnati, che per lo più sono bisognosi, specialmente quando li pegni sono di cose non molto difficili a vendersi, dopo le convenevoli ammonizioni, dovrà esser dimesso dall'ufficio. Tutti li pegni del monte saranno sempre a tutto rischio, e pericoli degli stimatori, cioè quelli sino alla somma di scudi sessanta inclusivamente resteranno a solo carico di quello stimatore, che avrà in tempo de' medesimi assistito in quel monte, ove saranno seguiti, e gli altri della detta somma di scudi sessanta in su sino a qualsivoglia somma resteranno a carico di tutti gli stimatori solidalmente, cosicchè non vendendosi per qualsivoglia causa qualche pegno, ancorchè il di lui prezzo eccedesse di molto la prestanza ed utili del monte, sempre si delibererà allo stimatore, o agli stimatori rispettivamente per la detta prestanza ed utili, della qual somma ne rimarranno debitori al monte, restando intanto il pegno cost a loro deliberato presso il cassiere dei prestiti, che ne sarà il custode, sino a tanto che gli stimatori, o alcuno di essi non avrà pagato in mano del cassiere la prestanza, ed utili del pegno deliberato, quando ad essi fosse soggetto. Circa i pegni grossi però, che esposti alla vendita, per il loro molto valore non avranno trovato alcun oblatore oppure al secondo incanto, e che perciò vengono deliberati agli stimatori, i quali non avendo pronto il contante per pagarne il prezzo, li lasciano per lunghissimo tempo in mano del

cassiere con danno notabile del sacro monte, che non può rimborsarsi del suo decoro, si osserverà in tutto e per tutto il regolamento prescritto col decreto fatto in occasione della visita apostolica, collocando tali pegni, i quali parimenti dovranno sempre rimanere a carico degli stimatori, nella stanza terrena per contro al portone del monte a fine di venderli nella direzione di due deputati della congregazione per un determinato prezzo, ed eseguendo tutti l'altro, che viene stabilito, ed ordinato nel suddetto decreto, che con gli altri si è riposto in archivio, e che dovrà aver forza di legge, come se fosse inserite ne' presenti statuti. Avvertiranno quelli, che portano ad impegnare robe, che senza l'uso vengono consumate dal tempo, e vanno a deteriorare, e specialmente le robe soggette alle tarme del pericolo, che corrono gl'impegnanti di tal danno, che può loro accadere, se non riscuotono sollecitamente tali pegni, acciocchè non si abbiano a dolere di non esserne stati avvertiti, non potendo ura i gastodi, attesa la gran quantità de' pegni, far quella diligenza necessarie in specie per preservarli dalle naturali deteriorazioni. Non potranno far prendere pegni d'oro, e di argento non bollato sotto gravi pene, o multe anche pecuniarie ad arbitrio della congregazione. Non ammetteranno pegno alcuno di roba sospetta d'occulto inganno, come filo, seta, u altra cosa filata, avvolta in glomeri, o incanellata, pitture, statue di marmo, ed pelliccie di qualsivoglia sorta, e cose simili pericolose, come ed anche agnus dei, o reliquiarij, senza esserne prima levate le cose sacre. Del resto osservate le suddette regole faranno prestare sopra ogni sorta di roba, e saranno diligenti ogni mattina, e giorno all'ore consuete di trovarsi al monte, ove debbono operare insieme cogli altri ministri, compartendo anche per mezzo delli due loro ajutanti, o sotto-stimatori i pegni per ordine su le tavole, acciocchè sia prima spedito chi prima giunge senza predilezione di persone, se non quando qualche impegnante malato, o molto vecchio, o qualche donna incinta, o con creatura, o altri, che per qualche caso simile ricercasse particolare riguardo, per spedirlo

prima degli altri ad arbitrio del computista dei prestiti, ed in sua mancanza dell'ispettore alla scrittura. Ed oltre l'osservare precisamente quanto si dirà nel capitolo dei prestiti, specificheranno bene, e chiaramente con voce alta, ed intelligibile la qualità delle robe contenute in ciascun pegno, descrivendo minutamente più che possibile sia i segni, o condizioni di esse col numero, e peso di quelle, che lo esigono, replicando più d'una volta le suddette qualità de' pegni, acciocchè sieno bene intese dallo scrittore del computista, e dal rincontro del custode, che le scrivono, il che faranno eseguire dai loro ajutanti, quando per mezzo di essi lo facciano dettare per descriverle in essi libri, ammonendo insieme l'impegnante, che stia bene attento, e ponga mente alla scrittura della partita, dove ha interesse, acciocchè non si commettano errori. Ognuno degli stimatori farà poi accomodare da uno dei predetti suoi ajutanti ciascun pegno in quel modo, che sarà proprio per la conservazione di esso, piegando le vesti, ed altra robe pieghevoli in buona forma, talchè siano bene involtate, e coperte per preservarle al possibile dalla polvere, ed avvertirà, che i rami, e ferri quando s'impegnano in più pezzi, si leghino bene insieme con corda, o altro legame, che non si possa rompere, acciocchè non si confonda una parte d'un pegno col l'altro. Non mischierà gli ori, gli argenti, e gioie con altre robe, ma ne farà pegni separati, e così accomodati e separati li consegnerà al custode con i suoi bollettini di cartapcera, o siano bollettini, che prenderà dal rincontro del custode, e saranno posti a ciascun pegno, e darà alla cucitura quelli, che dovranno cucirsi, o dovranno avere il bollettone cucito, acciocchè non si divida dal pegno, ma resti a quello unito, avvertendo sempre di non confunder le robe d'un pegno coo altre di diverso pegno, e di non porre per errore il bollettone d'uo pegno sopra l'altro. Non mancherà al fine di ciascuna operazione dei prestiti di sottoscrivere al libro dei prestiti per autenticare la verità delle stime da lui fatte, o per sua maggior cautela individuerà la somma delle prestanze da lui

fatte dare in lettere, e non in abbaco. Ed essendo questo un provvedimento molto importante, e che non dovrà in avvenire negligerarsi, li sindaci dei prestiti, ed anche il revisore della scrittura ne dovranno zelare l'osservanza, e lo stimatore, che tralascerà la medesima sottoscrizione, caderà col solo fatto nella multa di uno scudo per ogni mancanza, ed una tal multa non potrà rinnettersi se non dalla piena congregazione, la quale non dovrà esser facile a condonarla, e se abitualmente si renderà contumace nel non eseguire la presente ordinazione, dovrà levarsi assolutamente d'ufficio, e dimettersi dal servizio del luogo pio. Sarà carico degli stimatori, e di ciascuno di essi tante volte, quante occorrerà di stimare con giuramento, secondo la sua coscienza, il valore de' pegni perduti, o deteriorati in mano de' custodi per colpa di essi, che saranno caduti sotto la sua stima, e farne la relazione in scritto, o in quella forma, che gli sarà ordinata da' provvisori, o da' sindaci, ovvero da qualche deputato, il tutto nel modo che si prescrive al capitolo de' pegni perduti. Assisterà uno degli stimatori, al quale toccherà, alle vendite de' pegni. Lo stimatore, o gli stimatori, al quale, o a quali sarà deliberato qualche pegno, come sopra, quando lo credano ad essi vantaggioso, e proficuo, potranno aver la loro rilevazione contro li rispettivi impegnanti, e padroni de' pegni loro deliberati, dandosi loro facoltà di poter contro di essi agire, non altrimenti però che come sarà di ragione, e rivalersene contro di loro, anche facendo arrestare altri pegni, che gli stessi padroni avessero, con ordine però della congregazione, o de' provvisori, o de' sindaci. Nel caso di tale arresto, non dovrà ritardarsene mai la vendita, ma l'arresto in caso di vendita del pegno dovrà aver luogo nel dì lui sopravanzo, quando vi fosse, soddisfatto prima il monte della prestanza datavi, ed anche degli utili, quando il pegno fosse ad essi soggetto. Potranno gli stimatori, e ciascuno di essi nuovamente impegnare i pegni ad essi, come sopra deliberati, ma lo faranno apertamente, ed a loro nome proprio, e sempre per un terzo meno del primo impegno, pagando

contemporaneamente al cassiere tutto quello, che mancherà per saldare l'intero loro debito, e ritenendo il cassiere la nuova prestanza a comodo, ed in soddisfazione del monte. E perchè talvolta accade, che dopo d'essersi sborsato dagli stimatori al cassiere l'intera importanza del pegno a loro deliberato, lo fanno da terza mano impegnare di nuovo sotto la stessa prestanza, ricuperando per un tal mezzo tutto il loro denaro sborsato in cassa per redimere lo stesso pegno, si proibisce questa loro frode, la quale se verrà a scoprirsi, dovranno essere irremissibilmente licenziati dal servizio del sacro monte. Se alcuno poi degli stimatori ardirà di far venire sotto la propria stima il pegno a se deliberato, si procederà contro di lui anche alla carcerazione, ed a pene anche del corpo afflittive ad arbitrio del giudice del sacro monte ed a tali pene rimarrà parimente soggetto qualunque altro stimatore, che sopra i detti pegni deliberati ad altro suo collega farà dare, connivendo con gli stessi, denaro, che non sia minore almeno di un terzo del denaro prestato nel primo pegno. Non potranno mai però scegliere verun pegno tra gli altri, che vi fossero, o per riscuotelo, o per impegnarlo, come sopra, ma ciò seguirà ordinatamente, e secondo le loro rispettive delibere fatte ad essi stimatori. In caso d'infirmità di qualcuno degli stimatori, e di legittimo impedimento de' medesimi, alcuno degli altri stimatori, a scelta dello stimatore impedito, supplirà per esso, ed in tal caso resteranno *ambidue obbligati* solidalmente a favore del monte per tali operazioni, potendo solo lo stimatore impedito, e che non opera, rivalersene contro quello stimatore, che avesse operato in sua vece. Nell'incanto dei pegni da vendersi deve procedere con ogni sincerità, senza parzialità a verun offerente, e non delibererà verun pegno senza licenza del deputato alla vendita, anzi dopo anche averne avuta la licenza, proceda lentamente, aspettando, che il deputato gli replichi, che lo delibere, potendo intanto sopravvivere una maggiore oblazione. Avverta di aver sempre le bilancie, e stadera ben aggiustate. Farà inventario di ciò, che esiste presso di se di

ragione del monte, io sottoscriverà, e consegnerà al deputato archivista, praticando in ciò tutto quello, che in rapporto agli altri ministri è stato ingiunto. Gli si concede, che per mercede dell'incanto riscuota da' compratori de' pegni, che si vendevano, mezzo grosso, quando l'offerta non arrivi a dieci scodi, e da dieci scodi in su, che non arrivi a venti, un grosso, e da venti in su per qualsivoglia somma un giullo. Acciocchè gli stimatori abbiano qualche ajuto, loro si permette di ritenere a loro rischio, e pericolo due ajutanti detti sotto-stimatori per ciascuna stimatura, alli quali si pagherà il salario dal monte. Si depoteranno dalla congregazione a contentamento di ogni stimatore, i quali si faranno far l'obbligo da ciascuno di essi ajutanti direttamente a loro favore di bene, e fedelmente esercitare oia tal carica subalterna per istromento da rogarsi negli atti del notaro del monte, ed a loro maggior cautela potranno ripartire inoltre le sicurtèze, o in luoghi de' monti, u in alto a loro arbitrio sino alla somma di scudi cinquecento. Fra detti due loro ajutanti ripartiranno l'incombenze, che riceveranno d'ingioingere loro, e da' medesimi faranno fare l'incanto de' pegni alle vendite, quando dovranno assistervi. Gli stimatori non potranno stare per lungo tempo continuamente addetti al servizio di oio stesso monte, ma dovranno mutarsi ogni diciotto mesi da un monte all'altro, ed anche più spesso, e non con metodo regolare, secondo l'ordine da darsi dal buon giudizio, e discernimento della congregazione, e dovranno i sindaci dei prestiti, ed anche il computista, e revisore dalle scritture farne memoria a tempo debito alla medesima congregazione. Dovranno finalmente assistere in giro sotto gli ordioi dei due deputati nella stanza dei pegni ad essi stimatori deliberati per quelle mattina ad ore, che si terrà aperta, per procurare la vendita degli stessi pegni. »

CAPITOLO XXXVII.

Della scelta de' soprannumeri.

« Si è da gran tempo introdotta la molto todevol pratica di ammettere al servizio del

sacro monte alcuni giovani di qualche abilità alla scrittura ed aritmetica, acciocchè senza emolumento veruno nelle occorrenze, che frequenti si danno, possano ajutare e dar mano ai ministri, e giovani stipendiati, e venire al tempo stesso abilitando a prestare in seguito un pieno servizio al medesimo sacro monte, subentrando a suo tempo al giovani di numero. Perciò dovranno i primi sindaci dei prestiti avvisare la congregazione, quando farà di bisogno di nuovi soprannumeri, per averne il permesso di disporre il concorso. Affiggeranno le notificazioni quindi gloen avanti per dare adito ai giovani abili di affacciarsi al concorso. Riceveranno i memoriali dei concorrenti, e ne esigeranno gli attestati del buon costume, buon nome, civiltà di natali, attitudine, ed abilità sufficiente di scrivere, e di aritmetica. Non contenti di similgianti attestati indagheranno secretamente la verità dell'esposto ne' memoriali, e se la persona de' concorrenti abbia qualche eccezione. Avute tutte le succennate notizie si terrà una congregazione de' sindaci dei prestiti insieme co' provvisori, archivista, e segretario, ed esamineranno le qualità di ciascun concorrente, presceglieranno quelli, che consideranno i più adatti e convenienti al buon servizio del luogo pio, il che non facendo, graverebbero di molto la loro coscienza, mentre da questi soprannumeri, se saranno difettosi, o inabili, ne verrà a suo tempo il gravissimo pregiudizio, che si avranno dei cattivi, o inetti ministri anche nelle cariche principali. Non si dovranno ammettere giovanetti di troppo tenera età, o d'incivili natali. Rigetteranno quelli, de' quali ne avranno cattive, o dubbie informazioni, nè si ammetteranno al concorso. Avvertiranno che ciascun concorrente abbia buon carattere, al qual'effetto in loro presenza lo faranno scrivere per riconoscere, se combini col memoriale dato, ovvero se il carattere sia tale, che possa servire per il monte. Gli faranno fare qualche operazione aritmetica per riconoscere, se ha almeno qualche abilità in tale materia affatto necessaria per il monte, o sempre fra gli abili presceglieranno quelli, che saranno di nascita pio civile, o che siano di

famiglia, che abbia qualche sostanza. Seguita poi la scelta de' soprannumeri, ne riferiranno la lista nella prima congregazione, che informeranno delle qualità de' giovani prescelti, la quale se giudicherà di ammetterli, ne farà il decreto con l'individuazione del nome, e cognome di ciascuno degli ammessi. E questi senza alcuna provvisione dovranno servire gratuitamente in tutto quello, che loro ordinarà la congregazione, per così abilitarsi per quelle incombenze, che a suo tempo, od alle vacanze secondo la loro abilità e buoni dipertamenti si darsone loro dalla medesima congregazione. *

CAPITOLO XXXVIII.

*Della custodia dei pegni d'armario,
e suo deputato.*

* Una delle principali cure per l'idee-
nità del sacro monte deve esser quella di
provvedere alla sicurezza de' pegni; e perciò
nell'antico statuto veniva disposto, che i pe-
gni più preziosi fossero custoditi sotto due
chiavi da tenersi l'una dal computista dei
prestiti, e l'altra dal custode. Questo ben
identato provvedimento essendo stato trascurato
in addietro, per renderlo ora più facile,
e di maggiore stabilità, si ordina, che gli
armarj, di ciascuna custodia, i quali sono
stati ampliati, affinché atti sieno a contenere
tutti i pegni di gioje, ed altri sopra li suoi
quaranta, per cui si danno i memoriali, deb-
bano tenersi perpetuamente chiusi a tre chia-
vi diverse l'una delle quali si terrà dal custo-
de, l'altra dal cassiere, e la terza dal nuovo
ministro deputato in luogo del computista,
che si denominerà deputato agli armarj, e che
potrà essere un giubilato, il quale sia abile
e di sperimentata probità. Gli armarj non si
apriranno mai senza l'intervento del suddetto
nuovo ministro, e del cassiere, o sia giovane
da deputarsi da lui, oltre il custode. Quando
dovranno aprirsi gli armarj per estrarre, o
riporre pegni, vi dovranno essere immanca-
bilmente presenti tanto lo stesso deputato
agli armarj, quanto il giovane del cassiere,
né partiranno dalla presenza degli armarj,

se prima non vedranno estratti, e rispettiva-
mente riposti i pegni de' medesimi armarj,
secondo il regolamento, che gli si prescrive.
Dovrà il computista ritenerne presso di se
quattro piccoli libretti, intitolati rincontro
dei pegni da porsi in armario, cioè per pri-
mo, secondo, terzo, e quarto monte, me-
tre quando esso consegna il memoriale al
proprietario del pegno per esibirlo allo scri-
turale, noterà immediatamente in esso rin-
contro la somma della prestanza per sapere,
che in quel monte deve riporsi in armario il
medesimo pegno. Al fine dell'operazione
consegnerà mattina, e giorno al ministro de-
putato agli armarj una lista, in cui vi sieno
notati tutti i pegni nuovi fatti ne' monti sud-
detti, che estrarrà da' suddetti libri ad ef-
fetto che il detto ministro con il cassiere, o
suo giovane li ripongano oegli armarj di
quella custodia, a cui spettano. Sarà partico-
lar cura del deputato agli armarj, di ritenere
presso di se gli otto libri, che presentemente
vi sono, intitolati pegni esistenti in armario,
due de' quali, secondo li custodi che ricevono
ogni mattina, e giorno dovrà consegnare allo
scritturale del computista, acciocchè esso vi
trascriva interamente, dopo che avrà piaz-
zata la partita in libro mastro, il giorno,
anno, numero, roba impegnata, e moneta,
che sopra detto pegno avrà prestato lo stima-
tore, e dopo terminato il lavoro, il detto
deputato agli armarj presenterà un tal libro,
ad effetto di rincontrarlo con la lista, che
verrà data dal computista, in cui vi sarà se-
gnata la moneta d'ogni pegno, e quando va-
da bene, si porterà con il cassiere, o suo
giovane dal custode, per rincontrare tutta la
roba descritta nella partita di detto libro, o
chiederà il pegno nell'armario, sottoscri-
vendusi tanto il deputato agli armarj, quanto
il cassiere, o suo ajutante, dicendo NN. de-
putato agli armarj, NN. cassiere, o suo aju-
tante. Le stesse sottoscrizioni si faranno alle
suddette liste, che poi si riconsegneranno al
computista, che ne farà diligentemente una
filza particolare. Avvisato che sarà il depu-
tato agli armarj esservi la riscossione di qual-
che pegno, chiamerà il cassiere, o suo gio-
vane, ed ambedue si faranno mostrare dal cu-

anòe il pagato fatto dal cassiere di quel medesimo custode nel bollettino del pegno da riscuotersi, ed unitamente andranno ad aprire l'armario per estrarre il pegno, che consegneranno al custode, dopo lo rinebiuderanno, e restituito che sarà il pegno al padrone, alla loro presenza il custode suddetto subito scriverà nel libro delle riscossioni il pegno, passando il bollettino al suo sotto-cassiere, acciocchè esso parimente lo scriva nel suo libro immediatamente, ed alla presenza dei ministri suddetti, e lo seguito il deputato agli armari, che dovrà ritenere il libro de' pegni de' medesimi con il cassiere, o suo giovane immediatamente noteranno di contro alla partita di detto pegno il giorno della riscossione, e si sottoscriveranno, dicendo, cost è NN. deputato agli armari, NN. cassiere, o suo giovane. Non vi sarà altra diversità dalla riscossione alla rinnovazione del pegno d'armario, se non che dopo che il custode avrà esibito il bollettino corrispondente al pegno, si osserverà dal deputato agli armari, e cassiere, se il medesimo custode vi abbia fatto il solito contrassegno della rinnovazione prima che lo estrarra dall'armario, ed estratto che sarà immediatamente essi ministri col custode lo consegneranno allo stimatore. Avanti che i due ministri estrarra il pegno da mandarsi alla vendita, secondo l'avviso del custode, dovranno esattamente osservare, se quel tal pegno è stato descritto nel libro di vendita del custode medesimo. Dovrà il deputato agli armari ritenere appresso di se un rintroitino per memoria, ed un altro simile il cassiere, o suo giovane, nel quale noteranno, che nella tal custodia si è estratto il pegno A, B ec. per rinnovarlo, ovvero per venderlo, ad effetto che possa osservare tanto nel libro della riscossione, che in quello delle vendite, se quel tal pegno estratto si sia rinnovato, o venduto, ed una tale osservazione dovrà immancabilmente farsi immediatamente dopo le dette due operazioni. In caso poi, che il tutto vada bene nel libro dei pegni esistenti in armario, di contro alla partita del pegno estratto vi scriverà « rinnovato li . . . venduto li . . . » con sottoscrivere con il cassiere, o suo giovane, come si è

detto di sopra, ed in caso, che il pegno estratto non sia rinnovato, o venduto, lo riporranno in armario. Quando saranno pegni, che si estrarra per vendita, o rinnovazione, siccome bene spesso accade, che si abbiano a riportare negli armari, perchè non si vendano, o non si rinnovino, per maggior cautela, e miglior ordine, quando si estrarra, si noterà dal deputato agli armari nel libro suddetto de' pegni di armari l'estrazione nella dirotra pagina al pegno rest. estratto per vendita, estratto per rinnovazione di . . . » all'incontro quando si riporteranno, perchè non venduti, nè rinnovati, si noterà nello stesso luogo » riportato dalla vendita, riportato dalla riscossione di . . . » Se i ministri suddetti mancheranno a questo ufficio, che loro viene ingiunto, e per tale loro negligenza ne verrà danno al luogo pio, ne saranno debitori del risarcimento, e saranno da' superiori privati de' loro impieghi; ed ogni volta che trascureranno d'intervenire, quando accaderà aprirsi gli armari, come si è detto di sopra, ancorchè non ne sia nato pregiudizio alcuno al luogo pio, se sarà il ministro deputato, verrà irremissibilmente multato di tre scudi per volta, e se sarà il giovane del cassiere dovrà irremissibilmente espellersi dal servizio del sacro monte. Il deputato agli armari, siccome dovrà tenere appresso di sé una delle chiavi delle porte, che danno l'ingresso nelle custodie, così eseguirà con ogni esattezza quello ancora, che se gli è ordinato nel capitolo XXXIV dei custodi circa il chiudere, ed aprire le dette custodie. »

CAPITOLO XXXIX.

Del prestiti, ed ordini da osservarsi in essi.

« Debbono tutti i ministri sotto pena di tre paoli per volta agli ministri principali, e di un paolo e mezzo agli inferiori da ritenersi loro negli salari, ed altre pene ad arbitrio de' provvisori, e della congregazione, ritrovarsi immancabilmente all'ora prescritta nella sala del palazzo del sacro monte, per at-

metza. Per evitare quanto si può le frodi, che spesso si fanno nell'impegnare, e la controversia, che spesso nascono nella restituzione de' pegni, si ordina, che nel prestito si scriva nel principio di ciascuna partita il nome, cognome, detto, ed abitazione precisa di quell'uomo, o donna; che portò il pegno; nè si possa scrivere in essa partita se non è presente personalmente, esprimendo in essa partita anche la chiesa parrocchiale, sotto la quale abiterà per facilità di ritrovato, occorrendo. E se l'impegnante dirà, detto pegno esser suo, si scriva: disse esser suo: e se dirà di non voler nominare il padrone, perchè egli non voglia esser nominato, disse esser d'altri: se poi nominerà il padrone, si scriva, che disse esser di quel tale, che nominerà con la stessa abitazione di detto padrone. E se in domandare all'impegnante queste circostanze, si accorga frodazione, o variazione in lui onde si possa sospettare, che sia roba rubata, si ritenga il pegno, o non gli si presti somma alcuna, finchè si chiarisca il vero, ed il simile si faccia quando fosse portata ad impegnare qualche cosa falsa sotto specie d'oro, argento, o altra materia buona, che parimente si ritenga senza dargli veruna prestanza, o s'incassa perduta per il padrone, con pena anche a chi la porta, o manda, che sia colpevole, ad arbitrio del giudice criminale del monte. In tali casi, come acco quando in fine del prestito restasse roba su la tavola, senza sapere, il padrone, si scriva dal custode in un libretto a parte il lotto distintamente, ed in fine della settimana si scriva anche nell'uno e nell'altro libro dei prestiti con nota del giorno, e del caso successo, acciò che delle cose false se ne disponga, secondo che ordinerà la congregazione, e circa l'altre roba comparando i padroni, che provino esser loro secondo il giudizio del deputato archivista, loro si restituiscano in caso chiaro, e per mandato del giudice in caso di qualche dubbio; con che però i padroni paghino la prestanza, che sopra tali pegni furtivi avesse data il sacro monte. E non comparando i veri padroni io termine di dicto mesi, si vendano insieme con gli altri pegni da venderli in quel tem-

po, con farne raggiuglia ne' libri dei prestiti incontro a ciascuna di dette partite, e memoria del libretto del custode, con dar credito del ritratto di dette robe in conta a parte, come si dirà di sotto nel capitolo delle vendite. Si riceveranno i pegni secondo l'ordine di chi prima si sarà posto in fila per farli; e perciò si proibisce a qualsivoglia persona, e molto più ai ministri, che servono al luogo pio di far ammettere, o passare i pegni fuori di fila, ad agli stimatori e custodi di farne seguire l'impegno sotto pena di scodi tra a ciascuno di detti ministri per ogni volta, che contravverranno alla presente ordinazione, ed anche di espulsione dal servizio del luogo pio, se avranno frequenti simili delinquenze, al solo ordine del sindaco dei prestiti, a cui dovrà uniformarsi, verificata le mancanze, la piena congregazione. A questo effetto si proibisce a chiunque, che non vi sia necessario per ragione di ufficio, l'entrare nel cancello, e nel luogo, ove risiedono gli stimatori e custodi, sotto la pena, che arbitrerà il sindaco dei prestiti. Si ordina parimente sotto le stesse pene agli stimatori di non ricevere da una medesima persona più di un pegno in una volta, non dovendo aver lungo l'abuso, che, se una persona sola reca seco più pegni, si passino tutti uno dopo l'altro con indebito aggravio di chi viene in seguito nella fila. Accadendo poi, che per qualche rinvio riguardo particolare converga di sbrigare alcune persone prima dell'altre, il computista ne darà l'ordine, o in voce, o in scritto agli stimatori, e custodi. Per il buon regolamento della scrittura della prestanza, e per evitare qualche abbaglio, o frode, essendosi ordinato al rinconto del custode di sommare immediatamente dopo l'operazione le facciate del suo libro tanto per gli pegni, che per la moneta in lettere, e non solamente in abaco, e di riportare in fine dell'operazione la stessa somma, con formarne la somma generale parimente in lettere colla sua sottoscrizione; dovrà in seguito il sotto computista conteggiare le partite, e le somme della giornata nel libro del custode, e di poi ricontrare le stesse somme nel mastro dello scriturale, e ripercorrendo i due libri de-

scrivèrà la somma generale de' pegni, e della moneta in lettere, e non in abbaco al giornaleto del medesimo scritturale, che al fine dell'operazione della mattina, o sera si presenta al cassiere per pruova della moneta esitata. Per escludere il pericolo di qualunque uguale alterazione di partite, che potesse a bella posta commettersi ne' due mastri suddetti, dovrà il giovane deputato alla nuova incumbenza di registrare in un libretto il numero dei pegni, che si fanno, e la quantità della moneta che si presta, adempiere con ogni esattezza al suo dovere. Farà il detto registro de' pegni, e della moneta nell'atto stesso, che si enunciano al alta voce dallo scritturale, e verrà rincontrando le partite col bollettone, che dovrà passare sotto i suoi occhi, al qual effetto dovrà vedere dopo il rincontro del custode; e per evitare qualunque confusione; si prescrive, che gli stessi bollettini si passino con ordine uno per volta, dando a simile funzione il suo tempo, ed il custode non farà dettare altro pegno, se prima non sarà descritto il pegno antecedente dal detto giovane. Al fine di ciascuna facciata farà le somme in lettere, e non solamente in abbaco, e in fine della giornata il ristretto delle stesse somme in abbaco, e la somma generale risultante da queste in lettere. Questo libro si porterà dopo l'operazione al cassiere, acciocchè veda, se concorda col giornaleto dello scritturale; e da lui dovrà sottoscrivere, acciocchè apparisca, che l'ha veduto. Siccome una tale incumbenza esige onoratezza, accorgimento, ed attenzione, si avrà cura di commetterla sempre ai giovani dotati di simili qualità, e due soli possono bastare per servizio delle custodie, che ricevono nel medesimo tempo.

CAPITOLO XI.

Delle rinnovazioni de' pegni.

Per maggior vantaggio e sollievo dei poveri si permette la rinnovazione de' pegni senza licenza della congregazione sino alla somma di scudi quaranta; ma dai scudi quaranta in su non potranno, nè dovranno farsi

le rinnovazioni de' pegni senza espressa licenza della congregazione mediante il memoriale da presentarsi alla medesima, e da sottoscrivere dal segretario, e da uno dei provvisori, quando dalla congregazione venga permesso. Le rinnovazioni suddette si potranno fare due mesi avanti, che terminino li mesi diciotto dal giorno dell'impegno, e non prima, e nelle sole due giornate di ciascuna settimana destinate a tal'effetto nella tabella per ogni monte, nè potrà rinnovarsi il pegno in altro tempo. Quando si vorrà rinnovare qualche pegno, chi vorrà farne la rinnovazione, presenterà il bollettino al custode, il quale vi farà il contrassegno, che indichi essergli stato consegnato per rinnovarlo. Il custode fatto, le necessarie annotazioni e diligenza, prescritte in rapporto alli pegni da riscotersi, rispetto ai quali si osserveranno le stesse regole di sopra prescritte, e potendosi liberamente fare la rinnovazione, troverà il pegno da rinnovarsi, e lo enuncierà insieme col bollettino di cartapeccora unito al pegno suddetto allo stimatore, per sottoporlo alla nuova stima di esso, o anche degli altri, se fosse pegno soggetto alla loro stima in comune; e se mediante il nuovo esame del pegno si giudicherà dallo stimatore, che possa confinarsi la prestanza dal monte nella somma datagli, lo stimatore di quel monte, ove si farà la rinnovazione, consegnerà il bollettone a chi vuol rinnovare il pegno, e da questi si porterà al sotto-cassiere dei prestiti in quel monte, e dettato che avrà lo stimatore, o suo ajutante il pegno, per descriversi ne' libri dei prestiti dal rincontro del custode, e dall'ajutante del computista, il predetto sotto-cassiere darà il bollettino del pegno nuovamente fatto alla parte, ritenendo presso di se il bollettone antecedente, che si passerà al cassiere per contanti. Se poi il pegno fosse soggetto agli utili, in tal caso avuto che avrà la parte il bollettone dallo stimatore, lo presenterà al sotto-cassiere della riscossione di esso monte, e conteggiati gli utili, ne farà il pagamento in sue mani, restituendosi poi il bollettone dal medesimo alla parte, con notarsi in esso gli utili pagati; il che s'arguito darà al sotto-cas-

siere dei prestiti di detto monte il bollettone con la suddetta annotazione, il quale, dettato che sarà il pegno dallo stimatore, o suo ajutante, come sopra, consegnerà il nuovo bollettino alla parte, ritenendo presso di sé il bollettone antecedente del pegno, che poi consegnerà al custode, per unirlo al bollettino precedente, e descriversi da esso nel libro delle riscossioni, come dovrà fare in appresso il sotto-cassiere, al quale tanto il bollettino, che il bollettone dovrà a tal'effetto restituirsi dal custode, per essere conservati in filza dal cassiere, come si è detto di sopra in quanto all'effettivo riscossioni. Quando poi dallo stimatore, o da tutti gli altri, se fosse pegno soggetto alla stima di tutti, non si volesse far rinnovare il pegno con la stessa prestanza data di prima, ma per minor somma, nel che non può da veruno presciversi legge alcuna agli stimatori, essendo i pegni a loro carico, nel caso che non si vendessero, allora si noterà dallo stimatore a tergo del bollettone il calo, che giulica diversi fare nella prestanza, e consegnato detto bollettone alla parte, si porterà da questa al sotto-cassiere della riscossione, al quale pagherà la somma espressa dallo stimatore nel bollettone insieme con gli utili del pegno, quando vi siano, secondo il conteggio del sotto-cassiere, il quale esatto che avrà il pagamento, lo noterà distintamente in esso bollettone, cioè il calo pagato della prestanza da sé, e gli utili a parte, e successivamente gli lo restituirà, perchè venga passato al sotto-cassiere dei prestiti, al quale si farà dare il nuovo bollettino, nel modo e forma di sopra prescritta. Si ordina espressamente ai custodi di far seguire le rinnovazioni nella stessa mattina, o giorno, che verranno loro presentati i bollettini per le stesse rinnovazioni, senza far ritornare chi vuol rinnovare con grave loro incomodo in altro giorno, per far seguire la rinnovazione del proprio pegno. E dovranno invigilare attentamente i sindaci dei prestiti, acciocchè si osservi esattamente, e stabilmente questa ordinazione importantissima, e necessaria per il comodo, e sollievo de' poveri. Se però allora verrà recato un bollettino di pegno da

rimuoversi prima che ne sia venuto il giorno della vendita, ma che sia per susseguire immediatamente prima che venga il giorno della rinnovazione, affine che non si venda un tal pegno in pregiudizio di chi l'avrà presentato a tempo debito, si proibisce al custode di ritenere il bollettino, ma dovrà in vece annotare nel libro de' pegni la partita di detto pegno, acciocchè non si ponga in vendita prima dell'immediato giorno della rinnovazione, nel quale non comparendo chi vuol rinnovare lo stesso pegno, si esporrà in seguito senza ulterior ritardo alla vendita. Affine poi che possa esservi il tempo per fare tutte le rinnovazioni in giornata, si prescrive, che nel tempo e nelle giornate stabilite per le rinnovazioni non potranno riceverse contemporaneamente anche li pegni nuovi, o sia di prima prestanza; e perciò ad ognuno de' ministri, che hanno ingerenza nelle rinnovazioni suddette si proibisce, sotto pena di essere irremissibilmente licenziati dal servizio del sacro monte, di fare nello stesso tempo, e di dar mano a fare qualche pegno nuovo, quantunque piccolo. Si ordina quindi al cassiere dei prestiti, che non ardisca somministrare veruna somma di denaro ai suoi giovani sotto-cassieri per gli detti pegni nuovi ne' giorni destinati alle rinnovazioni; e perchè dal cassiere si adempia a ciò, dovrà il computista ricavarne la prova dall'osservare, e collazionare le prestanze fatte nel giorno delle rinnovazioni con il libro delle riscossioni, o se le due somme bilanceranno, sarà prova, che non si saranno ammessi dei pegni nuovi; se poi vi sarà divario per gli cali, ed utili di alcuni pegni rinnovati, allora converrà conteggiar questi a parte, per rilevare, se il divario provenga dalle suddette due cause, ovvero da pegni ammessi di nuovo. Per maggior chiarezza, e precisione si ordina inoltre, che il giorno destinato per le rinnovazioni lo scritturale del computista debba nel principio di ogni facciata del registro dei prestiti notare così a di . . . rinnovazioni; e o lo stesso dovrà farsi per le medesime giornate nel libro delle riscossioni dal sotto-cassiere; e serviranno tali indicazioni, tanto per vedere facilmente, se con-

cordano le due somme della prestanza e riscossione, risultante dalle rinnovazioni, senza che vi sia frammischiata alcuna prestanza per pegni nuovi, quanto per fare, che si possano con facilità rincontrare i pegni che si rinnovano. »

CAPITOLO XLI.

Delle riscossioni de' pegni, e pagamenti de' resti ed ordini da osservarsi in essi.

• Per maggior comodità, e più sollecita spedizione non si farà mai il prestito, che nel medesimo tempo non si attenda dalli rispettivi corrispondenti custodi de' quattro monti, ciascuno a suo banco separatamente, a restituire i pegni a coloro, che vorranno riscuoterli; i quali dovranno consegnare i bollettini a quel custode, che in essi bollettini è designato ed impresso, e se la stessa persona consegnerà più bollettini ad uno dei custodi, esso custode, o suo ajutante li dovrà contare, ed in piedi di essi porre il numero de' bollettini, che gli si consegneranno; cioè se saranno per esempio sei, porrà in ciascuno di essi il numero 6, contrassegnando detti numeri con qualche segno particolare, ad effetto di riconoscere, che tutti quelli contrassegnati in tal guisa sono stati dati dall' istessa persona, per poterla poi spedire tutto in un tempo, e farà sempre segni diversi, acciocchè se più persone daranno il medesimo numero di bollettini, non si confondano tra di loro. Dopo dovrà rincontrare i bollettini con le partite dei prestiti nelli suoi libri, e soprassegnare in detti bollettini, senza che la parte veda, la qualità delle robe, e notarvi gli altri segni, che fossero in margine delle partite, per facilitare l' invenzione de' pegni. Poi con detti bollettini bene ordinati ritroverà i pegni da restituirsi, e gli caverà fuori, distribuendo su le tavole i pegni ordinari ordinatamente di tempo in tempo, e terrà gli ori, ed argenti, come anco le gioje, ed altre cose minute in una canestra presso di se, e lascerà li rami, ferri, e pegni grossi, o sconci dentro alla porta della camera, e sotto

le tavole, o banchi, come gli farà più comodo. Richiamerà ad uno ad uno i nomi scritti ne' bollettini, cominciando dall' anno più vecchio, e secondo che risponderanno, dimanderà loro la qualità delle robe contenute nel pegno, e se concorderanno, farà pagare la prestanza, ed utile del sacro monte, se vi è, in mano del sotto-cassiere, il quale a tergo del bollettino del pegno vi noterà con lettere grandi stese, e senza veruna abbreviatura pagato col giorno ed anno, e restituirà il bollettino al custode, acciocchè riconosca, e sia certo del pagamento fatto, scrivendo poi ciascuno concordemente ne' suoi libri un tal pagamento. Dopo la consegna del pegno fatta dal custode, restituirà esso il detto bollettino del pegno al sotto-cassiere, che porrà in filza tanto il bollettino stampato, quanto l' altro di cartapeccora, detto bollettino, per conservarli, e osserverà quel di più, che si è detto nei capitoli del cassiere, o de' custodi. Ognuno de' custodi dovrà descrivere negli stesso di proprio carattere tutte le partite de' pegni riscossi, che si dicono di ori, e d' argenti, i quali sono sotto la sua custodia particolare, e solo si permette per minor briga de' medesimi, che nello stesso libro delle riscossioni si descrivano dai loro giovani sotto-custodi i pegni de' fogotti, che stanno nelle mani di questi, sotto però la loro dettatura. Se poi per indispensabili occupazioni non potessero i custodi talvolta far essi la suddetta descrizione de' pegni d' ori e di argenti, non dovranno dispensarsi dal dettarne le partite anche di questi ai sotto-custodi, i quali dovranno scrivere sotto i loro occhi, acciocchè non accadano sbagli. Siccome poi il libro del custode è stato istituito principalmente per scoprire col di lui rincontro gli errori, che venissero commessi nel libro delle riscossioni, che si scrive dal sotto-cassiere, così dovrà farsi immancabilmente un tale rincontro; e perciò sarà peso del custode di sommare le partite, che descriverà al suo libro delle riscossioni in fine di ciascuna facciata, e di descrivere le due somme de' pegni, e della moneta non solo in abbaco, ma anche in lettere per essere queste non soggette ad alterazione, che non rie-

sca visibile. Fioita l'operazione, farà immediatamente in seguito il confronto del suo libro con quello del sotto-cassiere, e encorrendo i libri, dovrà formare il ristretto delle somme di ciascuno facciata nel libro del sotto-cassiere, per poi a piedi delle stesse descrivere la somma di tutta l'intera giornata, non in abacco, ma in lettere, e vi porrà anche il suo nome; e lo stesso dovrà farsi, e scriversi dal sotto-cassiere nel libro del custode. Dovrà ciascun custode archiare finché stiano nella sue mani i bollettini de' pegni d'ori, e d'argenti ben custoditi in un rassetto a parte con ebiave distinta e diversa, tenendoli così separati dagli altri, che appartengono al sotto-custode. E perchè può accadere, che tanto il custode, che il sotto-cassiere s'incontrino a sbagliare nello stesso modo qualche somma ne' loro rispettivi libri, così per non lasciar correre un simile errore al prescritto, che gli appuntatori debbano risommare nel libro delle riscossioni tutte le partite della giornata tanto nel numero de' pegni, che nella moneta, per vedere se stanno bene le somme, e debbano sottoscrivere il loro nome. Prima di restituire il pegno ammonirà il custode in generale gli stanti, che siano bene attenti, acciocchè niuno rievra il pegno dell'altro mentre ciò accadendo per ositanza di qualcuno, nè il custode, nè il monte sarà tenuto a cosa alcuna, nè potrà essere molestato per la restituzione di tal pegno, che in tal guisa fosse potuta accadere, come si è detto di sopra nel capitolo XXXIV dell' custodi. Ed in particolare sverterà quegli, a cui restituisce il pegno, che prima di partire dalla presenza del custode, o suo ajutante, guardi bene il tutto, e l'osservi attentamente, e gli mostri sempre gli ori, e le cose minute, perchè quando le parti saranno partite senza querelarsi, nè il custode, nè il monte sarà tenuto ad altro, ancorchè le parti suddette non fossero partite da quel monte, bastando per questo, che non abbiano reclamato alla presenza del custode, e del suo ajutante. Ma quando il padrone del pegno, o la persona, che ne farà il disimpegno alla loro presenza avesse qualche ragione di dolersi, per essere il pegno mancante, non sia, o

deteriorato, il custode lo tratterrà, per esigere quanto dalli provvisori, sindari dei prestiti, o dalla congregazione sarà per determinarsi. Se chi fa l'istanza non saprà la qualità delle robe, o non concorderà in tutto, o in parte, non gli restituirà il pegno, ma ne informerà il sindaco dei prestiti, o in sua mancanza l'archivista, in arbitrio del quale resterà di stabilire il modo della restituzione del pegno, o di ordinarne la ritenzione, nel qual caso il custode ne farà nota in margine della partita del suo libro, spiegando la causa, per la quale non si è restituito il pegno. Si renderà però il bollettino del pegno, cassandosi il soprassegni fatti, purchè però non vi concorrano circostanze tali, che possano indurre il sindaco, o l'archivista a far rifare il bollettino, mentre conoscendo di frode in casi simili, come se taluno tentasse di riscuotere un pegno, di cui avesse ritrovato a raso per le strade, o in altro luogo il bollettino, o vi fosse sospetto, che l'avesse sottratto ad altri, non dovrà restituirsi ad esso, ma conservarsi in archivio, per restituirsi al padrone; ed avendo questo tale pagato il denaro, gli si tratterrà anche il denaro, che perderà, quando non giustifichi essere innocente da ogni frode e colpa. Quando concordasse in parte, o verisimilmente potesse credere il sindaco, o l'archivista spettare alla parte il pegno, o la persona fosse cognita, o non capace d'ingannare altri, potrà il sindaco o l'archivista a suo arbitrio farle restituire il pegno con suo ordine da unirsi al bollettino del pegno, senza verun obbligo a sicutà, con farsi però memoria al libro dei prestiti della persona particolare, a cui si restituisce; la quale sempre resterà obbligata a renderne conto a chi sarà di ragione in caso di controverbia. Se chi vuol riscuotere dirà esser morto il padrone del pegno, e non saprà la qualità delle robe, dovrà far costare negli atti del notaio del monte non meno la morte del padrone del pegno, che il consenso degli eredi, e verificare che questi sieno tali, i quali dovranno poi obbligarsi solidalmente, e dare la sicurezza a favore di chiunque sarà di ragione. Quando si dica da chiunque avere diversi pegni al monte, e non ricordarsi

della qualità delle robe contenute in un bollettino, o nell'altro, esprimendo però tutte le robe impegnate, se gli farà dar nota in un foglio di tutte le robe, che asserirà aver impegnate, e se tra le notate si troveranno scritte quelle comprese nel bollettino esibito, e che confronti nel nome ed abitazione dell'impegnante, e in ogni altra circostanza, si potrà restituire il pegno senza obbligo e sicurtà, giacchè per quanto si può, non dovranno gravarsi le parti con la stipulazione degli istromenti d' obblighi e sicurtà, dove non bisogna. Quando alle partite de' pegni si troverà il « *Retinatur* » si osserverà quanto al è detto nel capitolo de' pegni delle robe furtive. E le medesime regole dovranno osservarsi anco ne' pagamenti de' resti de' pegni venduti a carico del computista dei prestiti, che ne tiene cura, il quale dovrà rimettere i casi dubbiosi al sindaco, o all'archivista, ed ordinare poi i pagamenti di detti resti al cassiere in quel modo, che si è detto nel capitolo del carico di detto computista. Se nascerà controversia tra il custode, e chi riscuote, sopra la qualità, o quantità delle robe impegnate, il computista dei prestiti in assenza del sindaco, e dell'archivista, con far rincontrare le partite all'uno ed all'altro libro, procurerà accomodare tal differenza, e non si quietando le parti, le rimetterà alla congregazione; e quando vi sia colpa del custode, si osserverà quanto si disporrà nel capitolo de' pegni perduti, o deteriorati in mano de' custodi. Se occorrerà restituire alle parti i bollettini, per non avere avuto affetto la riscossione, si cancelleranno sempre, come si è detto, i soprassegni fatti e notati in essi bollettini dal custode per evitare le frodi, e si rimetteranno i pegni al luogo loro. Il cassiere per se stesso, e per mezzo de' suoi ajutanti riceverà le riscossioni delle prestanze, ed utili a suo rischio, o se gli sarà portata moneta falsa, onde abbia corso il rischio d'inganno, gli sarà lecito tagliarla, e restituirla così tagliata a chi l'avrà recata, acciocchè non gli sia riportata di nuovo. »

CAPITOLO XLII.

Delle vendite de' pegni, ed ordini de' osservarsi in esse.

« Acciocchè si possa continuare la caritatevole opera della prestanza, è necessario, che si dia esito ai pegni venuti, per dar luogo all'nuovi; e però si è stabilito, che in fine dei diciotto mesi dal giorno dell' impegno si vendano i pegni non riscossi nella solita stanza della vendita ogni giorno delle settimane, eccettuati i festivi, e quelli legittimamente impediti, con principiarne la vendita all'ora prescritta per tutte le operazioni del monte. Procureranno dunque in ciascun giorno destinato alla vendita ritrovarsi al luogo solito all'ora, come sopra prescritta, l'ajutante del cassiere della riscossione di quel custode, che venderà, lo stimatore, al quale spetterà, secondo la tabella a tal' effetto formata, ed affissa in ciascun monte, ed il custode che vende, e finalmente il deputato estratto alla vendita, senza l'assistenza del quale non sarà mai permesso di vendere. S'incarica specialmente il computista de' prestiti d'invigilare alla spedita vendita de' pegni, quando ne sia scaduto il tempo; e però dopo che dal raggiungente del medesimo computista se ne sarà dettata la nota a quello del custode, per esporli alla vendita, deva il computista rincontrare egli stesso su i mastri, se i pegni da vendersi sono stati dettati con ordine, nessuno eccettuato. E nel caso che per qualche ordine particolare, anche nella stessa congregazione, di taluni se ne fosse sospesa la vendita, dovrà formarne un' esatissima lista, descrivendoli con quella stessa espressione, con cui sono notati nei libri mastri, e tal lista dovrà leggere in congregazione ogni quindici giorni, e dovrà sempre riportare, e leggere nelle assegniati liste li medesimi pegni, fintanto che saranno venduti, affinchè la piena congregazione si ricordi di far esporre senza dilazione alla vendita gli stessi pegni, secondo il solito ordine, che v'ene prescritto ne' presenti statuti, ed affinchè apparisca, che il computista abbia ciò eseguito, dovrà nell'atto stesso della con-

gregazione farsi sottoscrivere, dopo che l'avrà letta, la lista dal deputato segretario; e di tutte queste liste, così sottoscritte, ne formerà filza da esibirsi ad ogni ordine de' superiori. Ma perchè potrebbe accadere, che il computista per qualche suo privato fine, o rispetto trascurasse di fare, e leggere tali liste nella congregazione al tempo prefisso, s'impone a lui la pena di uno scudo per ogni pegno, che tralasciasse di riportare in detta lista, e leggere in congregazione, e per ogni volta che commettesse una tale mancanza, non ammessa alcuna scusa di dimenticanza, e di sbaglio; e di scudi cinque per ogni volta che tralasciasse di leggere al tempo debito la stessa lista; e tali pene non potranno rimettersi neppure dalla piena congregazione, sotto l'obbligo ai deputati di rifarle del proprio in caso, che non le facessero esigere, essendone avvertiti dal primo sindaco dei prestiti, al quale s'incarica d'invigilare, e d'incombere per l'esatta osservanza di questo provvedimento, all'esecuzione del quale dovranno anche attendere gli altri suoi colleghi. Ma perchè talvolta il troppo eccessivo rigore delle leggi cagiona degli inconvenienti, così viene permesso alla congregazione di poter usare l'arbitrio di concedere in alcuni casi particolari la sospensione di esporsi alla vendita alcun pegno per qualche giusto motivo, oltre il tempo della sua maturazione; ma un simile arbitrio non potrà estendersi oltre lo spazio di due mesi, e non potrà mai concedersi una tale dilazione se non a pluralità di voti segreti dei deputati intervenienti alla congregazione per via del solito bossolo sotto pena di nullità dell'atto, e di colposa contravvenzione ai presenti statuti. Si terranno in pronto le liste delle vendite, fatte dal computista e custode, l'altra dal cassiere, e la terza dai deputati, trascritte tutte in tre libri separati; e subito giunto il deputato si scioglieranno, ed apriranno alla sua presenza ordinatamente di mano in mano i pegni da vendersi, principiandosi dalli più vecchi, e si rincontreranno le robe con le partite de' libri suddetti, e non trovandosi tali, quali saranno descritti, o scoprendosi mancanti in parte, si farà rincontrare la partita dei prestiti nei

libri del computista, o custode per correggerne la partita ne' detti libri delle vendite; e quando vi fosse in realtà dopo un tal rincontro diversità, o mancanza, in tal caso il deputato ne sospenderà la vendita per riferirla alla congregazione, la quale farà supplire al custode la mancanza, ovvero allo stimatore, se da questi sarà provenuta, con far successivamente porre in vendita il suddetto pegno mancante; o diverso dalla specie descritta. Terminato il rincontro, lo stimatore con licenza del deputato dichiarerà la somma, per la quale dovrà porsi il pegno all'incanto, sulla quale uno de' suoi ajutanti incanterà il pegno, procedendo sempre lentamente, acciocchè fatta l'offerta da un compratore, possano gli altri aver campo di aumentarla a beneficio del padrone del pegno; e prima che si deliberi, si aspetterà la licenza del deputato di deliberarlo. Deliberato che sarà il pegno, il deputato scriverà il nome di quegli, al quale sarà deliberato con le circostanze necessarie per ritrovarlo, quando bisognasse nel suo libro, dove scriverà anche il prezzo, per il quale sarà stato deliberato il pegno, e se avrà pagato, o data arra. Il sotto-cassiere parimenti tirerà fuori nel suo libro la stessa somma, e noterà in libro a parte il nome, e cognome della persona, alla quale sarà stato deliberato il pegno, ed il pagamento, ovvero arra data; nè prenderà minore arra, che di un gnilio per scudo del prezzo offerto; poichè in caso diverso sarà tenuto del proprio a supplire la mancanza, quando il compratore non pagasse nel termine prefisso l'intera somma, avvertendo di non errare; nè di farsi ingannare nel ricevere monete false, o cedole alterate, o del tutto false, poichè ciò anderà a rischio del cassiere suo principale in quanto al monte, dovendo poi esso sotto-cassiere reintegrare del danno il cassiere. Dovrà ciascun compratore, che avesse data l'arra, dentro il termine di giorni dieci dal giorno della delibera del pegno, pagare in mano del cassiere dei prestiti l'intero prezzo della delibera, mentre passati i giorni dieci non si riceverà, ma sarà perduta l'arra, proibendosi espressamente al cassiere di ricevere il compimento del

prezzo dopo detto tempo; il che nell'atto della vendita avrà la carità il sotto-cassiere di avvertire a qualche forastiere, che avesse offerto, o ad altra persona, ch'egli crederà non pratica di tal legge; benchè se mai questo avviso si omettesse, ciò non servirà di ragione ad alcuno per ricuperare il pegno deliberatogli dopo scorsi li giorni dieci suddetti, essendo tenuto ciascuno, che concorre ad offerire al monte, sapere, o informarsi delle sue leggi, alle quali egli in tal caso si soggetta. Passati i giorni dieci, e non pagatosi dal compratore l'intero prezzo del pegno, nella prima vendita seguente infallibilmente si porrà nuovamente alla vendita, e l'arra suddetta perduta dal compratore anderà a beneficio del padrone del pegno, purchè il monte sia reintegrato della prestanza e degli utili. Quelle arre però, che dopo la prima potessero perdersi in appresso sopra il medesimo pegno, dovranno andare a vantaggio del monte, come altrove si è stabilito. Il sopravanzo di ciascun pegno venduto, detratto il capitale, e gli utili del monte, si conserverà per il padrone del pegno, ad effetto di consegnarlo al medesimo nella maniera detta di sopra, quando verrà a prenderlo; e finchè il padrone non venga, ancorchè non venisse mai, rimarrà sempre appresso il monte, come cosa sua propria, senza che alcun altro possa pretendervi ragione, nè levarlo in forma alcuna sotto qualsivoglia titolo, o pretesto dal monte. Per regolare il conto de' sopravvanzi si osserverà quanto viene ordinato nel capitolo XLV. Se al pegno, che s'incercherà, non vi sarà oblatore alcuno, ovvero essendovi, non offerirà tanto, che cuopra il capitale, ed utili del monte, si osserverà quanto si è detto di sopra al capitolo dello stimatore. Non sarà lecito agli ufficiali, o ai ministri del monte l'offerire, e comprare per se stessi, o per altri, nè anche per mezzo d'interposta persona sotto pena di perdere il prezzo e pegno comprato, da applicarsi irremissibilmente al medesimo monte; e nella qual pena si dichiara, che saranno incorsi i detti ufficiali e ministri qualunque volta alcuno di loro si troverà avere appresso di se roba venduta all'incanto nello

stesso monte, ancorchè allegassero di averla comprata da altri, o ne rendessero altra ragione; quando però detta ragione non dipendesse dalla necessità del servizio, rispetto al cassiere, in que' pegni, che non saranno ancora riscossi da' compratori; de' quali egli ne diventa custode. Sarà però lecito al deputato alla vendita, quando conosca l'offerta basso, offerire, o far offerire in nome di detto monte dalli ministri assistenti una, o più volte, come gli parerà espediente, per far crescere le offerte a beneficio de' padroni, ma in tal caso, qualora il pegno resti deliberato al ministro offerente, non s'intenderà la vendita effettuata, ma differita ad un'altra volta da subastarsi, come meglio parerà al deputato. Al quale sarà anche lecito di far differire la vendita di qualche pegno di molto valore, se vedrà non esservi concorrenti a proposito per fare una giusta offerta, e di un tale arbitrio potrà solo servirsi per una volta, o per un ragionevole motivo. Potrà il medesimo deputato far subastare un pegno prima, o dopo dell'altro, purchè tutti egualmente sieno destinati a vendersi nella stessa vendita, e potrà ancora congiungere due pegni insieme, quando si saprà di certo, che sieno del medesimo padrone, ovvero dividere un pegno solo in due, come giudicherà col consiglio dello stimatore essere più espediente, dovendo tutti unitamente procurare, che qualunque pegno si venda al miglior prezzo, che sia possibile, a beneficio, e vantaggio del padrone. Se il padrone del pegno comparirà col bollettino, mentre il suo pegno sta per deliberarsi, o quando anche sia deliberato, e data l'arra, purchè non sia totalmente pagato il prezzo, e consegnato il pegno al compratore, dovrà essere preferito il padrone, o con deliberare detto pegno allo stesso per la somma, che importa il capitale, e l'utile del monte, qualora non sia stato deliberato ad altri, o con surrogare il padrone in luogo del compratore, al quale si farà rendere dal padrone l'arra, e quella parte del prezzo, che avesse pagata insieme con il pregio dell'incanto, pagato allo stimatore, e si lacererà il bollettino. Quando però il pegno fosse interamente pagato, e

assegnato al compratore, gli ufficiali del monte non dovranno ingerirsi per ritrattarne la vendita, se per via di amorevolezza non possono concordare le parti fra loro; anzi dovranno sempre difendere le comprate legittimamente fatte in simili vendite, non far imprimere anche nelle tele, ed altre robe, quando venga ricercato dai compratori, il marco del monte, acciuchè siano assicurati dai gabellieri, secondo la solita esenzione delle robe comprate all'incanto al sacro monte. E converrà mantenere a' compratori la ruba tale quale si venderà a carico dello stimatore, e del padrone del pegno in caso, che il monte si trovi ingannato; purchè però il compratore prima di partire dalla vendita ricami, e faccia costare non essere il pegno tale, o pure quando va a prenderlo prima di partire dalla cassa, mentre dopo che l'avrà portato via, e sarà partito da detti rispettivi luoghi non si ammetterà verun ricorso, ancorchè provasse l'identità del pegno comprato, non dovendosi aprire strada alcuna alle frudi de' compratori in pregiudizio de' padroni de' pegni, e degli stimatori. Perciò sarà peso di ciaschedun compratore osservare bene i pegni, che comprerà, e la loro precisa qualità nell'atto che li riceverà, o dal sotto-cassiere alla vendita, oppure dal cassiere nella stanza della cassa; del che se dubitasse, rilascerà il pegno in mano del cassiere, e ne farà ricorso alla congregazione, la quale farà riconoscere il pegno suddetto, e ritrovato non essere di quella qualità, per cui si è venduto, farà restituire il prezzo, o arà al compratore, e farà reintegrare il danno dallo stimatore, che poi se ne potrà rivalere contro il padrone del pegno. In queste vendite non si ammetterà pretesto di lesione, ancorchè enormissima, per rescinderle. Nel luogo della vendita non sarà lecito senza particular decreto della congregazione il vendere altre robe fuori che le impegnate al monte; e quando pur se ne concedesse licenza dalla congregazione per qualche causa urgente, non si venderanno se non dopo finita la vendita ordinaria de' pegni del monte, la quale durerà tanto, quanto parerà al deputato, e finchè saranno deliberati tutti i pegni posti in lista da vendersi in quel giorno. Nello stes-

so luogo destinato per la vendita de' pegni non si permetterà alcun altro traffico, nè il deputato accorderà, che si faccia alcun contrasto, ma deciderà esso le differenze, che potranno occorrere, ed ognuno dovrà quietarsi alla di lui determinazione. Se vi fosse da vendere qualche pegno di gran valore, e si dubitasse di non poterlo deliberare per giusto prezzo al solito incanto, ad arbitrio del deputato, e sul consiglio dello stimatore si affiggeranno per Roma gli editti, con far noto al pubblico, che vi è la tal roba da vendere al monte in mano del cassiere dei prestiti in tal giorno ec., e così dovrà eseguirsi. Dopo la vendita, i pegni, che saranno stati pagati interamente, si consegneranno ai compratori, e gli altri si rivalgeranno come stavano col loro bollettino di cartapeccora, e si custodiranno dal cassiere per dieci giorni. Se in questo frattempo non verranno interamente pagati, si torneranno a mettere all'incanto nella prima seguente vendita. In fine dei diciotto mesi, dopo che il custode avrà finito di vendere tutti i suoi pegni vecchi, si venderanno ancora quelle robe, che gli avvanzeranno in mano, senza che abbia certezza de' padroni per porre il prezzo di esse a credito del monte in conto a parte alla partita de' disavanzi.

CAPITOLO XLIII.

Della proroga delle vendite de' pegni particolari, e della licenza di vendergli innanzi al tempo.

• Si permette alli deputati alle vendite di far prorogare la vendita di qualche pegno da una vendita all'altra, qualora giudicassero troppo vile l'offerta; ma il sospenderla ulteriormente, anche per ragionevole causa, spetterà solamente alla congregazione, la quale non potrà prorogarla, se non per il tempo e nel mulo, che viene ordinato nel capitolo delle vendite. Accadendo, che talvolta da alcuno si faccia istanza, che prima del tempo si esponga alla vendita un qualche di lui pegno, non potrà ciò eseguirsi giammai senza l'espressa licenza della congregazione, dalla quale non dovrà concedersi, se non sa-

ra caso molto urgente e compassionevole, e senza che sia moralmente certa, che quegli, da cui si fa l'istanza, sia il vero padrone del pegno, nel che dovrà usare ogni maggiore circospezione e cautela, quando specialmente si tratta di pegni, che non hanno passato l'anno, e dovrà avvertirsi a chi fa tale ricerca, che il pegno sarà venduto al maggior oblatore, ancorchè l'offerta non giungesse alla somma, ch'egli pretende, e si farà sempre una tal vendita nel tempo e luogo della vendita ordinaria de' pegni col mezzo del solito incanto, e non mai altrimenti. Si noterà la vendita di un tal pegno ne' rispettivi libri di quell'anno, in cui ne cadrebbe la vendita ordinaria, con l'espressione d'esser venduto d'ordine della congregazione ad istanza del padrone, il quale però dovrà portare prima il bollettino dal pegno al custode, senza del quale non si venderà lo stesso pegno. Seguita che ne sarà la vendita. Il padrone del pegno ricupererà dal custode il bollettino, e potrà esigere il sopravanzo secondo il solito ordine. Nel resto non potrà mai il custode, nè verun altro ministro, e neppure alcuno de' deputati ed ufficiali contribuire al disordine di rendere, o dar mano alla vendita di simil pegni prima della scadenza fuori del tempo, e luogo della vendita, e senza il pubblico incanto sotto pena, se saranno ministri, di essere licenziati dal servizio del luogo pio, ancorchè ne venissero autorizzati da qualsiasi deputato, essendo riservata una tale facoltà per molti rilevanti motivi alla sola congregazione nel modo detto di sopra.

CAPITOLO XLIV.

Degli utili del monte.

• Benchè le spese, che oggidì sieno necessarie a questa opera per il grandissimo lei aumento, siano gravissime, e fosse per tal ragione prima per esso al monte d'esigere il due per cento per gli pegni dalla somma di scudi dieci in su, ciò non ostante migliorata di mano in mano la condizione del monte, con decreti della congregazione si è determinato in appresso il gratuito impronta delle

prestanze sopra i pegni sino all'ulterior somma di scudi trenta inclusivamente. Perciò il cassiere dei prestiti raggiungerà gli utili suddetti dalla somma della prestanza sopra ciascun pegno, quando oltrepassi gli scudi trenta di prestanza fino a qualsivoglia somma alla ragione di scudi due l'anno per ogni cento scudi di prestanza, e nulla esiga per detti utili dalli scudi trenta in giù, ma prenda unicamente la sola prestanza.

CAPITOLO XLV.

Del conto, e pagamento de' sopravanzi.

• Per ben regolare il conto de' sopravanzi da restituirsi ai padroni de' pegni, i quali vengono dal sotto computista tirati fuori nel libro della vendita del cassiere, dopo che la medesima è terminata, dividendosi il detto libro in quattro colonne; nella prima delle quali si descrive tutto il ritratto della vendita di ciascun pegno, nella seconda il denaro della prestanza, nella terza gli utili, e nella quarta il sopravanzo, che quando possi lo scudo si deve notare in lettere, e non in abaco, dovrà il nuovo ispettore deputato alla scrittura riconteggiare, ogni giorno, o almeno in fine di ogni settimana per tutti i pegni venduti le quattro partite dette di sopra, per verificare se sieno state divise a dovere. Terrà il detto ispettore uno straccifoglio, in cui dovrà formare questi conteggi, affinchè possa vedersi dai superiori, ch'egli ha veramente praticata una così necessaria diligenza, e potrà farsi aiutare per tutto questo da un giovane di abilità, e fedeltà da deputarsi dalla congregazione a contentamento dello stesso ispettore. L'ispettore dovrà sottoscrivere in fine della settimana nel detto libro della vendita del cassiere, descrivendo le somme anche in lettere. Al fine d'ogni trimestre si farà il solito ristretto generale, composto dei suddetti ristretti particolari di ciascuna settimana, e verrà sottoscritto dal sindaco, computista, cassiere, e dall'istesso ispettore; e si farà l'annatazione d'essere state descritte nel libro d'entrata del cassiere.

re ai loro conti particolari le tre partite della prestanza recuperata, degli utili, e dei sopravvanzi, quali risulteranno dal ristretto medesimo. In questa maniera non potrà nascere errore nello stabilire i sopravvanzi, o resti dei pegni, premessa la diligenza, che dovranno usare gli appuntatori di verificare la giusta somma della prestanza, e di conteggiare nuovamente la giusta quantità degli utili, dalle quali due partite verificate deve risultare il giusto sopravanzo, o resto. Perchè poi non nasca errore nell'uscita del denaro per il pagamento di questi resti, o sopravvanzi, nel libro magistrale, ed autentico eretto di nuovo, e addetto alla cassa, debbono sempre descriversi con ogni esattezza dal giovane deputato specialmente a tale incombenza i pagamenti già fatti, e verificati dallo stracciafoglio del cassiere, e dai bollettini da lui ritirati dopo il pagamento fatto dei loro resti, a tenore degli ordini scritti nei medesimi bollettini. In fine della settimana deve l'ispettore verificare i pagamenti fatti dal cassiere in vista de' suddetti ordini, riconfrandoli ad uno ad uno coi rispettivi libri di vendita. Lo stesso deve farsi a parte dal computista, e trovando che gli ordini sono stati tratti a dovere, l'uno e l'altro ne daranno credito al cassiere nel suo registro, sottoscrivendosi con enunziare la somma de' pagamenti in lettere, e si ritireranno dal computista gli ordini, che dallo stesso verranno dati al deputato archivista per conservargli. Si annoterà poi nel registro del cassiere, ch'egli se n'è dato credito nella sua uscita, individuando le carte, ove ne avrà descritta la partita in suo credito.

CAPITOLO XLVI.

Del modo di rinnovare i bollettini perduti de' pegni, e delle sicurtà da darsi per questo, o altro conto.

• In ogni caso che si abbia a restituire alcun pegno, o pagare resto a' padroni senza il primo bollettino originale, o perchè sia perduto, o perchè sia in mano d'altri, e non si possa avere, dovrà chi comparisce essere

bene esaminato dal computista dei prestiti sopra la qualità della roba, tempo, e somma imprestata, con pigliarne, e farne memoria in scritto, quando non si possa trovar subito essa partita: avvertendo però di non far tralasciare la ricerca nello stesso tempo, quando non vi sia impedimento, che l'obbligo si differisca; e ciò per assicurare il padrone del pegno, potendogli sempre esser riscosso di momento in momento da chi ha trovato, o ritiene presso di se il bollettino originale, e specialmente se è qualche forastiere, usando anche in ciò tutta l'attenzione, vigilanza, e carità. Trovata la partita, e restano questa aperta e non raggiugliata, vi faccia subito il « retineatur »; faccia stendere il duplicato del bollettino in carta reale, di cui debbono sempre farsi, ne dia il rincontro a chi vuole apporre il « retineatur », e lo mandi al custode per mezzo della stessa persona, che l'avrà richiesto, il quale riconosciuto esservi il pegno, vi porrà anch'essa nel suo libro il « retineatur », come si è detto di sopra; il che seguito licenzierà la persona suddetta, assicurandola, che è fermato il pegno. Il rincontro del duplicato si conserverà da quella persona, a di cui istanza si è fatto il duplicato; e questo si ritirerà dal custode, per consegnarlo al deputato archivista, ad effetto di ritenerlo presso di se, e far ciò, che si è detto altrove, ed in particolare al capitolo XVI. dell'ufficio dell'archivista, dovendo però stare avvertito chi ha fatto porre il « retineatur » di conservare il rincontro datogli dal computista, mentre senza di questo dal deputato archivista non se gli consegnerà il duplicato. Se poi il pegno fosse stato venduto, se vi fosse sopravanzo, si osservi dal computista ciò, che di sopra si è prescritto nel capitolo XXI. E quando per mancanza del computista, e custode si riscuotesse il pegno da altri, non ostante il « retineatur », e si esigesse il resto, saranno sempre essi tenuti al rifacimento del danno a favore di chi avrà fatto apporre il « retineatur ». Se chi avrà fatto apporre il « retineatur » vorrà riscuotere il pegno, o esigerne il resto, se fosse venduto, presenterà all'archivista il rincontro datogli dal computista, che su la traccia del rincon-

tro farà ritrovare il duplicato nella filza. E quando sia passato un anno dal giorno dell'impegno, prima del qual tempo non si farà restituire verun pegno al meno, farà scrivere in corpo del duplicato « si rinnovi » quando non voglia disimpegnarsi, e sia prossima la vendita del pegno, o « si restituisca il pegno » ovvero se fosse venduto « si paghi il sopravanzo del presente pegno colla solita sicurezza nel termine di giorni dieci; e vi farà porre la giornata, mese, ed anno, e si sottoscriverà, e consegnerà poi il suddetto duplicato a chi lo ricerca; il quale si porterà dal notaro del monte per la sicurezza, che da questo si prenderà a rischio suo, e del suo ufficio. Se per altro il pegno sarà venduto, si presenterà prima il duplicato al computista, che vi segnerà il resto, o sopravanzo, che servirà di regola al notaro nel prendere la sicurezza. Nell'istromento da rogarsi il padrone del pegno giurerà quello esser suo, ed in sua assenza lo farà il di lui procuratore con mandato speciale fatto a tal' effetto; ma se sarà erede di chi avrà fatto apporre il « retineatur », e che ciò resti provato legittimamente, sarà sufficiente il solo obbligo, e sicurezza solidale da darsi nell'istromento, dovendosi obbligare ciascuno, che in tal guisa vorrà esigere il resto, riscuotere, rinnovare il pegno, di restituirlo a chiunque sarà di ragione o pretendesse esser suo, purché, e conforme sarà di ragione ad ogni ordine, o mandato del giudice del sacro monte, al che il fidejussore, che si presterà, dovrà solidalmente obbligarsi; ed in questo sarà ben cautelato il notaro, mentre in caso diverso sarà egli tenuto a tutti i danni, ed interessi non meno a favore del monte, che di qualsivoglia altra persona, che fosse restata pregiudicata. Si dovrà pure prima di rilasciarsi il pegno a chi ha il duplicato, far seguire la stima del suo giusto valore almeno da due stimatori, a quali dovrà tenersi occulta la prestanza fatta su detti pegni, e questo a fine che possa risapersi qual somma debba restituirsi, a chi veramente avesse diritto su detti pegni, in compenso del pegno, che più non potesse ricuperarsi da chi l'avesse esatto in vigore del duplicato: e però il notaro dovrà esigere da chi ricupererà

il pegno in vigore del duplicato, e dalla sua sicurezza l'obbligo di rendere il monte indenne, e di rilevarlo dalle molestie. Con queste cautele, nel caso che siansi perduti i bollettini originali, dentro il tempo prefisso dall'archivista, si farà la restituzione, o rinnovazione del pegno, o si pagherà il sopravanzo, e non altrimenti. Avrà però la facoltà l'archivista, quando quegli, che avrà fatto apporre il « retineatur » ritrovasse il bollettino del pegno, di fargli restituire, o rinnovare il pegno, o pagargli il resto senza verun obbligo, o sicurezza, notando dentro alla partita del suo libro la restituzione fattane coll'originale, e strappando il rincontro dato dal computista, ed unirà il duplicato con detto bollettino originale, mediante il quale potrà riscuotersi, o rinnovarsi, ovvero esigerne il sopravanzo, osservando in questa parte ciò che deve fare ogni altro, come se non vi fosse mai stato il « retineatur ». Potrà l'archivista per giuste e ragionevoli cause prorogare a suo arbitrio il tempo prefisso nel duplicato, quando in questo frattempo non avesse avuto il suo effetto. L'obbligo, e sicurezza solidale, come si è detto sopra, si dovranno esigere anche in alcuni casi, benché si esibisse il bollettino originale, come sarebbero i seguenti. Primo quando il bollettino fosse di persona certa, cioè che si dichiarasse e nella partita del pegno la di lui pertinenza all'impegnante, e questi fusse morto, e qualcuno comparisse come di lui erede, e ne verificasse la qualità ereditaria. Secondo, quando si abbia la notizia, che altri vi pretendesse, o possa avervi colorata ragione, dovendosi in dubbio restituire il pegno a chi mostra maggiori indizj d'esserne il padrone, purché dia sicurezza, come sopra di stare a ragione con l'altro pretendente; ed il determinare chi prevalga negli indizj del dominio sarà riposto in arbitrio dell'archivista, il quale ne' casi molto dubbj ne dovrà sentire il parere della congregazione, o rimettere le parti, che non si acquietassero al giudizio del giudice del sacro monte. Terzo, quando per qualche varietà dell'istante nel riferire la qualità della roba, o la persona, che ne avrà fatto l'impegno, o per altro rispetto possa cadere sospetto di frode.

Quarto, quando dopo aver perduto il bollettino originale, e ricevuto il duplicato avesse trovato l'originale, e per qualche giusta ragione non potesse riportare detto duplicato per unirlo all'originale. Quinto, quando nel pegno si trovasse più roba della scritta nel libro dei prestiti, e che il riscotente affermi appartenere al medesimo pegno, ma essere stata tralasciata discrivere per errore. Sesto, quando si trovasse rimasto, o sul banco, o in mano del custode qualche pegno, a parte di quello senza nome, o roba mischiata con pegno diverso per errore, quale la parte riconosca esser sua, e ne dia qualche verisimile indizio, che all'archivista non sia sufficiente. Nelli quali casi senz'altro ministero del computista, l'archivista a tergo del bollettino originale, se vi sarà, e se non in carta proporzionata ordini al notaro, che riceva l'obbligo, e securtà, notando la cassa, e ponga il giorno, e termine come sopra. Se dopo aver perduto il bollettino originale in parte perdesse anche il duplicato, il computista gli ne farà un altro con ordine però dell'archivista, e con nota che è duplicato dell'altro precedentemente consegnatogli dall'archivista, osservando nel resto il medesimo stile, e notandosi anche questo secondo duplicato nel libro dell'archivista. Se il bollettino originale, o il duplicato si perdesse dopo che in esso il computista avesse ordinato al cassiere il pagamento del resto, si riscontrerà, se il detto resto sia stato pagato, poichè in tal caso il danno sarebbe del padrone, nè gli si potrebbe fare altro duplicato; ma se non sarà stato pagato, se gli potrà fare il duplicato, sempre però con ordine dell'archivista, il quale gli ingiungerà in esso il nuovo obbligo e securtà, dovendosi in tali casi avvertire dal computista il cassiere di farne memoria per non pagare due volte lo stesso resto, come potrebbe accadere, presentandosi un dopo l'altro gli stessi duplicati. Quando il bollettino originale si perdesse in mano del custode, dopo essergli stato consegnato, o per riscuotere il pegno, o per rinnovarlo; ovvero quando qualcuno riportasse il bollettino originale leggibile, ma per qualche accidente strappato in pezzi minuti, o consumato, talechè non pos-

sa mettersi in filza, non occorrerà gravare la parte a fare veron obbligo, e molto meno a dare la securtà, ma basterà, che il custode in ottavo foglio faccia il bollettino di sua mano, come era il primo, e scriva a tergo di esso « per esser smarrito l'originale in mano del custode » ovvero « Per essere stato restituito l'originale in pezzi, o consumato », e ponga il giorno corrente, e sottoscriva, ed informi del vero l'archivista, il quale ordinerà, che si renda senza obbligo e securtà, e si sottoscriverà, inchiodando qualche pezzo del bollettino stampato nella carta scritta dal custode da conservarsi in filza dal cassiere, e così basterà per fede del vero, e sicurezza del monte in questi due casi.

CAPITOLO XLVII

De' pegni di roba ruba's, o impegnati senza consenso de' padroni, e della ritenzione dei pegni da farsi in questi, o altri casi.

« Dopo d'essersi usata diligenza dallo stimatore, per guardarsi di prender pegni di roba furtiva, o portate ad impegnare senza consenso de' padroni, secondo gli ordini sopra descritti, quando ciò non nante accadesse al caso, non deva il monte patir danno alcuno, ma li padroni potranno recuperare le loro robe, secondo che si determinerà dal giudice del monte con pagare prima il capitale, o sia prestanza, ed utili del monte, a non altrimenti, ed intanto si ordinerà dalla congregazione al custode, che in margine della partita di quel pegno nel suo libro dei prestiti scriva « retineatur » ad istanza del tale, scrivendo il nome, cognome, ed abitazione precisa di chi pretende essere la roba sua, e ponga il giorno corrente, e l'anno. Se veramente avverrà, che qualche padrone del pegno abbia perduto il bollettino, ovvero avendo egli il bollettino originale in mano, dubiti, che il pegno non si riscuota da altri senza di lui, finchè egli abbia comodità di riscuoterlo, il medesimo custode su detto libro alla partita di quel pegno scriverà « retineatur » ad istanza del tal padrone, conferirle la causa, e nominare la persona, che fa l'istanza,

come sopra, notandovi parimente il giorno ed anno in cui si fa il « *retineatur* » ed in caso che il pegno sia stato rinnovato, se ne farà espressa menzione. Se il monte per qualsivoglia causa, o alcuno degli stimatori, a cagione di qualche pegno od esso rimasto alla vendita, per essergli stato deliberato all'incanto, come si è detto di sopra al capitolo degli stimatori, sarà creditore del padrone di qualche pegno, che fosse attualmente nel monte, oltre quello, come sopra, allo stimatore deliberato, la congregazione, o i sindaci dei prestiti potranno ordinare ai custodi, che alla partita del libro loro di quei pegni, spettanti allo stesso padrone, debitore dello stimatore per detta causa, vi scriva « *retineatur* » ad istanza del monte, se si farà per esso, o dallo stimatore nel caso suddetto con l'annotazione del giorno ed anno. Ad altre persone poi, o estranee, o anche ministri del monte non compete un simile privilegio di ritenzione de' pegni, e però nè dalla congregazione, nè da' provvisori, o qualsivoglia altro deputato non dovrà mai ammettersi, proibendosi espressamente al custode di apporre il « *retineatur* » in tali casi. Neppure si ammetteranno nè sequestri, nè inhibizioni di qualsivoglia giudice, ancorchè formali, e da' medesimi sottoscritte, tanto sopra i pegni, quanto sopra il loro sopravanzo ad istanza di qualsivoglia persona senza l'acquiescenza del giudice del sacro monte, e si procederà alla vendita, restituzione, o rincossazione del pegni, o al pagamento del sopravanzo a favore del padrone, come se non vi fossero mai state simili inhibizioni, o sequestri. Potrà solo il giudice del sacro monte, ordinare la ritenzione, secondo il termine di ragione: non mandato sottoscritto dal medesimo, che avrà solo forza, quando sarà presentato al custode, e non prima, ancorchè nella citazione fusso espressa l'inibizione in rapporto al monte, la quale opererà solo contro la parte, e non mai contro il monte, che solo dovrà obbedire al detto mandato sottoscritto dal giudice, quando gli sarà presentato, ed allora il custode scriverà in margine della partita come sopra « *retineatur de mandato nostri iudicis* » con apporre il giorno ed

anno, conservando il mandato presso di sé. Non impedirà però un simil mandato, ed altro qualsivoglia « *retineatur* » o siano duplicati, che vengano il tempo della vendita, il pegno ritenuto non si venda, ma il resto, o sopravanzo del pegno, detratto il credito del monte, anche degli utili nel caso vi fossero, soggiacerà al medesimo *retineatur*, del quale il custode ne dovrà dar nota al computista, affinché lo replichi alla partita nel libro delle vendite del cassiere, come è stato prescritto di sopra, nel che mancando, e provandone danno alle parti, o al monte, sarà egli tenuto di reintegrarlo del proprio. Se il *retineatur* sarà per mandato del giudice del sacro monte si dovrà eseguire la volontà di esso giudice da dichiararsi per mandato *de consensu* e non mai per semplice decreto; in vigore del qual mandato si consegnerà il pegno, soddisfatto prima interamente il monte, a chi ordinerà detto giudice in esso mandato, o gli si pagherà il sopravanzo, se il pegno fusse stato venduto, quel mandato si dovrà porre in fila insieme col bollettino del pegno, o col duplicato in mancanza di esso, con ordine in quanto al resto, o sopravanzo del computista dei prestiti, come si pratica ne' pagamenti de' resti degli altri pegni venduti. Se sarà fatto il *retineatur*, o duplicato d'ordine della congregazione, o di qualunque de' provvisori, o sindaci, ovvero dell'archivista, o altro deputato ad istanza di chi pretende la roba impegnata esser sua, o per credito del monte o dallo stimatore, non riconsegnerà pegno, o resto alcuno, neppure con sicurezza senza l'ordine del deputato archivista, al quale spetta una tale incombenza, e che occorrendo ne sentirà anche la congregazione; se così gli parerà: il quale nel caso di *retineatur* apposto dal monte, o dallo stimatore, quando il pegno ancora esista, non la farà mai consegnare ad altri, anche con sicurezza senza il consenso della congregazione, o dello stimatore, cioè, o con decreto della medesima da porsi in fila, o con il consenso in scritto dello stimatore da porsi parimenti in fila. Se poi sarà fatto ad istanza del padrone del pegno, che ne ha perduto il bollettino, e ribene questo il bollettino del pegno, si unirà al

duplicato, in cui l'archivista scriverà: «Dato al tale col bollellino originale», e si sottoscriverà, facendone fare l'annotazione di entrata alla partita del libro de' duplicati esistente in archivio. E quando il bollellino fosse portato da altra persona si ritirerà dal custode, o dall'archivista col denaro che avesse dato per lo disimpegno, che si perderà da chi l'ha improntato, quando però vi sia dolo, nè mai gli si restituirà, ed in ogni caso, ancorchè non vi fosse frode, e si pretendesse, da chi esibisce il bollellino, il pegno esser suo, rimetterà le parti al giudice dei monti, quando non possa concordarle, e secondo il mandato de' consegnanti del medesimo se ne farà la consegna, o del pegno, soddisfatto prima il monte, o del resto, se il pegno fosse venduto. »

CAPITOLO XLVIII.

De' pegni perduti, o deteriorati in mano de' custodi.

« Se alcun pegno mancherà, perchè non si trovi, o tutto, o parte d'esso dopo la consegna fatta ai custodi, ovvero apparirà corrotto, o macchiato, o altrimenti deteriorato per altro accidente, che non proceda dal tempo, o dalla qualità della roba, nel qual caso i custodi non sono tenuti di frode, ma solo di negligenza; a giudizio della congregazione dovranno essi custodi pagare alli padroni la perdita, mancamento, o peggioramento sino a quella somma, che uno stimatore del monte insieme con un altro stimatore da porsi per parte del padrone del pegno, e in evento di discordia il terzo perito da eleggersi di comune consenso degli interessati giudicherà, che importi. Ma se dalla congregazione sarà giudicato esservi fraude almeno presunta, o grave colpa loro, dovranno pagare ai padroni quello, che essi giureranno importare detta perdita, o peggioramento; purchè non oltre passi quella somma, che tasserà il giudice del sacro monte. Pertanto avranno cura i custodi di ben conservare per quanto sarà loro possibile i pegni, usando a tal effetto ogni opportuna diligenza, e cautela, e ado-

prando quei rimedj, che saranno necessarij, i quali, se non potessero apprestarsi da loro, ne avviseranno i provvisori, o la congregazione per ottenerne il provvedimento. Accadendo, che i custodi abbiano dato un pegno in cambio di un altro, se nel termine di una settimana non avranno riparato all'errore, saranno tenuti soddisfare al padrone, che ricerca il suo pegno, con farlo obbligare, oppure dar sicurtà, quando non sia idoneo, di ricavarne il suo proprio pegno, quando in appresso si ritrovassero ben condizionato, e non deteriorato, e di restituire il denaro, che in luogo del pegno gli fosse stato sborsato. In simili casi i custodi rimarranno padroni del pegno, che per errore del cambio resterà in loro mani, ma però dovranno conservarlo senza venderlo, durante il tempo di mesi diciotto dal giorno dell'impegno; e dopo questo tempo sarà loro lecito di venderlo, o disporne come loro parerà, seppure dalla congregazione non avessero ottenuta licenza di poter ciò fare, anche prima del suddetto tempo. Quando qualche difetto, o sia deterioramento colpevole di roba, si trovasse in qualche pegno alla vendita in assezza del padrone, il deputato supplirà per lui, e terrà la parte di esso padrone, e in ogni caso, in assenza de' padroni dei pegni quello che i custodi dovrebbero pagare a detti padroni per il difetto, o deterioramento colpevole, come sopra, di essi pegni, e per quel di più, che saranno giudicati valere, a giudizio di due degli stimatori del monte da assumersi a tale effetto dal deputato suddetto, oltre il capitale, e utile del monte, dovranno pagare allo stesso monte, che lo custodirà per restituirlo ai padroni, quando verranno, o ritenerlo appresso di se, come cosa propria, se non verranno mai, come si è detto di sopra de' sopravvanti al capitolo precedente. »

CAPITOLO XLIX.

Del banco de' depositi.

« Ancorchè il sacro monte dei prestiti abbia unita la cura, e il maneggio de' depositi, che i particolari fanno nel di lui banco, per

la sicurezza de' quali sono obbligate tutte le sue facoltà; nondimeno per chiarezza maggiore, e per non confondere una materia con l'altra, si è separata l'amministrazione del banco de' depositi, la quale si esercita in stanze a parte, e da ministri diversi, e distinti da quelli dei prestiti, con ritenersi in detto banco i libri, e scritture necessarie col conto de' depositi, e rispettivi ordini di pagamenti, come verrà prescritto distintamente nei capitoli del carico di ciaschedun ministro. Gli emolumenti poi, e le spese dello stesso banco appartengono al monte dei prestiti, come rappresentante tutta l'opera pia.

CAPITOLO L.

Dei due libri mastri generale del banco de' depositi, e dei prestiti.

Quantunque sul principio dell'erezione del banco de' depositi si tenesse un solo libro mastro; in cui confusamente scritturavansi i depositi tanto liberi, che de' luoghi pii, e vincolati, ciò non ostante essendo in appresso cresciuta l'azienda si dovette venire alla divisione de' conti liberi da quelli dei luoghi pii, e vincolati, e in seguito all'altra divisione de' depositi liberi senza cedola da quelli con cedola, in ultimo alla separazione dei depositi de' luoghi pii dai depositi vincolati. Ma perchè l'aumento, quantunque necessario di tanto scrittura, e la separazione di tanti conti di cassa portava lo sconcerto, che il cassiere di detto banco in una appariva creditore, e in altro debitore di somme copiose, di maniera che per formare il suo resto reale, bisognava raccogliere a braccio in fine di anno li resti tutti di detti conti di cassa; per provvedere a tale sconcerto, si è stabilito un mastro generale, che debba abbracciare tutti li suddetti conti, e in una le tante casse ridurre. Questo nuovo libro mastro generale, essendosi formato fin dal principio del 1762. non solamente fu riportata in esso tutta l'esistenza delle paste, e monete d'oro, e di argento ne' cassoni della cassa di detto banco a tutto l'anno antecedente, e lasciata in cura del cassiere, divisa in cinque conti nel detto mastro generale aperti, ma

ancora vi furono riportati tutti i nomi de' debitori dello stesso banco, staccati dalle scritture correnti, lasciativi li soli creditori, per gli quali furono stabiliti altrettanti conti per riportarvi di settimana in settimana l'aumento, o la diminuzione loro risultante dal pareggio, che fanno in ogni bilancio alli conti di cassa delle scritture correnti li rispettivi scritturali ne' due colonnelli fattivi aggiungere per il credito, e debito del cassiere da riportarsi in detto mastro generale, in cui sono formati tali conti, perchè in fine d'anno dai simulacri del banco possa sapersi la giusta quantità de' nomi de' creditori d'ogni scrittura senza dover aspettare l'opera de' bilanciatori, e stare alla loro assertiva. Perchè poi detto libro mastro generale possa avere la sua connessione colle scritture correnti, colla cassa, e colli nomi dei debitori riportativi, il di lui ragguaglio, come si è introdotto, dovrà sempre procedere da tre entrate-uscite. La prima, in cui si riportino le paste, e monete, che si provvedono, e estraggono per uso del banco, e per darle a coniare in zecca da approvarsi, e sottoscriversi dai provvisori, e dal cassiere; la seconda per gli depositi, e pagamenti, che si fanno per gli debitori, per gli conti della zecca, e per le solite prestanze da approvarsi, e sottoscriversi dall'archivista del banco; e la terza per gli pareggi, sieno in aumento, o in diminuzione de' creditori da approvarsi, e sottoscriversi dagli scritturali delle scritture correnti, e dall'archivista suddetto. Oltre agli altri vantaggi, che provengono dalla formazione di questo mastro generale, ne deriva anche quello considerabile di poter avere in fine d'ogni settimana, e volendosi anche in ogni giorno lo stato del banco, e di scoprirsi al sicuro in fine d'ogni settimana qualunque, benchè piccolo errore, che potesse essere occorso in tanti, e così diversi conteggi, e scritturazioni, mentre ravvisandosi subito lo sbilancio, che cagiona, si possono rivedere tutti li conti, ed emendare subito lo sbagli. Si descriverà senz'alcuna dilazione nel detto mastro generale, qualunque benchè piccola uscita, e rispettiva entrata dell'effettivo ne' giorni, in cui realmente esce, ed entra ne' cassoni,

o nello mani del cassiere, e lo stesso si farà delle spese, che occorrono per la battitura delle monete, lo quali si descriveranno nel proprio conto di giorno in giorno, quando si fanno. Dovrà essere staccata ogni concatenazione di conti fra le casse del banco, o del monte dei prestiti, la quale ragionava una grandissima confusione, oscurità, e dispendanza talora di partite, ritardo alla rispettiva scritturazione, ed inutile, e pericolosa moltiplicazione di mandati, di conti, ma solamente nel mastro del banco dovrà rimanere il solito, facile, e semplice conto della prestanza, che fa il banco al monte, come suol tenersi per un particolare deponente, e questo nel modo, che nel nuovo mastro si vede eseguito. Per questo fine non si riceveranno nel banco de' depositi i pagamenti, che venissero fatti a conto dell'azienda del monte dei prestiti dai debitori descritti nel mastro dei prestiti, o per restituzione de' capitali in esso libro parimente descritti, o per pagamento de' frutti de' medesimi capitali, come altresì de' frutti delle prestanze fatte anche col denaro del banco; ma dovranno tutti riceverli dal cassiere dei prestiti, descrivendoli nella sua entrata, per poi riportarsi nel mastro de' medesimi prestiti. E perchè l'esattore possa attendere all'osazione dei frutti delle prestanze fatte dal banco, sarà cura dell'archivista del medesimo banco, il quale deve anche scritturare il nuovo libro mastro, di darne immediatamente nota al computista dei prestiti, acciocchè possa farne descrivere subito la partita de' medesimi frutti ne' suoi libri, ed incaricare l'esattore al suo esattore. Se per altro qualche debitore vorrà fare il proprio pagamento per via di deposito vincolato da qualche condizione nel banco de' depositi dal computista di questo non potrà rifiutarsi, ma si lascerà la partita sotto il nome del deponente, e non mai se ne darà debito al monte dei prestiti, per soddisfare il qual pagamento sempre dovrà farsi in mano di quel cassiere. In fine dell'anno dal computista del banco insieme col l'archivista si farà sotto l'ispezione de' sindaci del medesimo banco il conteggio di tutto l'effettivo consegnato alla zecca, e rispet-

tivamente da questa restituito per verificare specialmente lo scapito, e lo speso, che faranno visitare per la provvista, e battitura dello piate di oro, e d'argento fatto nello stesso anno; del quale scapito, formata la somma, se ne manderà una nota sottoscritta da un sindaco, dal computista, dal soprintendente alla zecca, o dall'archivista alli provvisori, acciocchè ne facciano spedire dalla congregazione mandato di rimborso da farsi dal cassiere dei prestiti al cassiere del banco, o dalla uscita della cassa dei prestiti se ne manderà la partita al conto di nuovo apertosi nel mastro dei prestiti detto de' scapiti per la provvista della moneta, e la partita dello scapito per ciaschedun anno dovrà successivamente trascriversi fra le altre partite dell'uscita generale del medesimo anno. Si manderà copia in fine d'anno del bilancio generale del banco al computista dei prestiti, acciocchè lo descriva nel suo mastro nel modo prescritto, e già posto in oscurazione: Per la direzione, o custodia di detto mastro generale, e sue entrate-uscite, e protocolli di giustificazioni da ritenersi sotto chiave, e non permettersene la visura, se non ai provvisori, e sindaci si è destinato l'archivista *pro tempore* del banco de' depositi, il quale dovrà ritenere uno stracciafoglio, in cui noterà, per comodo de' deponenti i depositi, o pagamenti, che seguiranno in detto mastro generale, rincontrerà i pareggi sulle scritture correnti, e farà come sopra approvare, e sottoscrivere l'entrata-uscita, ed invigilerà, che il ragguaglio di detto mastro generale sia in giornata nel fine della settimana. Per il ragguaglio poi, e scritturazione dello stesso mastro generale, e dello tre rispettive entrate la congregazione avrà cura di deputare un giovane, che sia de' più abili, e rapidi, e che in tutto dipenda nelle sue operazioni dal suddetto archivista.

CAPITOLO LI.

Del carico del computista del banco de' depositi.

• Parlandosi in primo luogo della carica del computista del banco de' depositi, che

mediante i suoi ordini è una fedel guida al cassiere, che ne' pagamenti giornalieri con i medesimi si va sempre regolando, deve la congregazione usare ogni studio di deputare ad una tal carica persona fedele, accurata, e perita, che non abbia altre occupazioni fuori del sacro monte, dovendo stare tutta impiegata nel servizio del medesimo. Si troverà nel banco suddetto insieme col cassiere, e gli altri ministri alle solite ore ne' giorni, che si terrà aperto, ed ivi assisterà nel suo solito luogo, ed eserciterà per se stesso, e non per altrui mezzo la detta carica bene, diligentemente, e con ogni esattezza coll' ajuto di tutti i ministri, e sotto ministri da se dipendenti a tutto suo rischio, e pericolo, per gli quali sia solidalmente obbligato a favore del sacro monte, procurando tanto per se, quanto per mezzo de' suoi dipendenti, che il tutto venga eseguito con ogni realtà, e diligenza secondo le disposizioni de' presenti statuti, e di tutti li decreti, che in appresso farà la congregazione, riguardanti la detta sua carica, e le altre del suo ajutante, scritturali, registri, e cedolisti a se subordinati, e renderà ad ogni semplice richiesta dei sindaci del banco *pro tempore* banno, fedele, reale, e legal conto di tutte e singole partite de' depositi, e pagamenti, cedole, o polizze, ordini, e mandati, o diretti al cassiere, o fatti a favore di chi avesse denari in deposito, come fatti per se stesso, o per mezzo de' suoi subordinati. Prima di sottoscrivere gli ordini, cedole, o mandati osserverà se sieno stati scritturati dai rispettivi scritturali, e in più vi siano le carte del conto, dove sono stati addebitati, come pure da una parte sfregiati, e se vi sia posto il numero de' pagamenti, e susseguentemente l'ordine à tergo per il pagamento col nome, e cognome di quegli, a cui si deve pagare, e la giusta somma, che gli si deve pagare, ed in quanto alle cedole vincolate, ordini, o mandati de' depositi vincolati, e luoghi pii, se sieno stati posti dal suo ajutante, e altri registri de' depositi vincolati, e luoghi pii in cartella, o sia libretto, con il quale si ragguaglia il credito del conto di cassa, e serve all' appuntare per rincontrare, se tali partite sieno state poste a debito nei

loro conti, come si dirà in appresso, parlando di detto ajutante, e registri ec. E con la sua firma ne farà seguire il pagamento, quante volte ne' libri mastri vi sia il rispettivo credito, e tali ordini, cedole, e mandati non s'ano falsi, alterati, o di persone supposte, e nascendo dubbio su tal particolare, dovrà trattenere il pagamento sino a tanto, che si chiarisca del vero, e se dubiterà, in quanto agli ordini, della sottoscrizione del traente, potrà richiedere la ricognizione del carattere da farsi nella forma prescritta nel moto proprio del regnante pontefice Clemente XIII. in data li 30. agosto 1764. o per qualunque falsità, o alterazione farà trattenere le persone, avvisandone il notaro criminale del sacro monte per fare le solite inquisizioni. Non seguendo poi per dette cause il pagamento, farà zerare la partita già scritturata nel rispettivo libro mastro con farvi notare in margine « non segue », e la farà cassare dalla detta cartella. Nel pagamento degli ordini, che si trassero dagli assenti da Roma, si regolerà a tenore del predetto moto proprio. Dovrà procurare, che tutti gli scritturali, registri, ed altri suoi dipendenti tengano i loro libri ordinati, scritturali, ed in giornata, come più diffusamente si dirà ne' loro rispettivi capitoli; osservando di più, che sieno state poste in credito tutte quelle partite, gli ordini delle quali hanno la legge di restare in credito. E per tali partite dovrà ritenere un libro, dove le farà notare dal suo ajutante, con individuare, a favore di chi vanno in credito, la somma giusta, che va in credito, la giornata, e il nome di quegli, per cui ordine si lasciano in credito; avvertendo inoltre, che à tergo di tali ordini vi siano state poste le parole « hanno in credito scudi tanti », se non è per l'intero, mentre per la porzione, che non andrà in credito, ne dovrà sottoscrivere il biglietto spedito dal registro, da cui un tal ordine procede. Tutto ciò deve esattamente osservare, affinché non nascano sbagli, e perché si possano con un tal libro rincontrare tali partite di giorno in giorno dall' archivist, come si dirà parlando della sua carica. E perché abbia più stimolo di far tenere i libri ordinati, e scritturali come sopra, sarà sua cura l'in-

vigilare sopra gli appuntatori, acciocchè facciano il loro dovere; onde in fine d'ogni anno gli consegnino, bene appuntate, e rincontrate tutte le partite col conto di cassa, perchè si possano con più sicurezza stabilire i resti ad ogni conto per formarne lo spoglio de' creditori, e riportargli nei libri dell'anno susseguente. Inoltre nell'anno appresso procurerà, che li detti appuntatori bilancino i suddetti libri mastri, accordando le somme dei creditori d'ogni rispettiva scrittura con quelle stabilite nel libro mastro generale; mentre in caso che non si trovassero come sopra bilanciati, non potrà il computista in qualunque evento chiedere la liberazione delle sue sicurtà, ed atterragioni, e sarà in libertà della congregazione di farli bilanciare a tutte sue spese. Non farà pagar denaro a chi non è effettivamente creditore ne' libri del Banco, non dovendo in essi esservi debitori di qualunque sorta siano; ma questi si creano nel libro mastro generale con ordini de' provvisori. Nell'ordinare il pagamento de' mandati di giudice osserverà, se vi sia la fede della partita di eredito, non già in copia semplice, ma autenticata dall'archivista, e il visa del procuratore del sacro monte, o siano detti mandati stati spediti per mutare la disposizione al deposito, o per derogare ai vincoli apposti nella partita. Anzi trattandosi di rinvestir denari vincolati, l'ordine per detto rinvestimento dovrà esser fatto in piè della fede, come sopra; e ciò affinché il pagamento, o rinvestimento resti soggetto agli stessi vincoli espressi nella suddetta fede dell'archivista, come si dirà, parlando del medesimo. E per tutti li suddetti mandati vincolati, o condizionati, che facesse malamente pagare; per tutti gli ordini falsi, accettati anche inavvedutamente; per qualunque altro ordine, che volontariamente passasse in danno del sacro monte, e per ogni altro errore de' suoi subalterni, ed ajutanti, sarà tenuto del proprio, e solidalmente obbligato con detti suoi subalterni, i quali per tal motivo saranno deputati di suo pieno consenso, e preventiva approvazione della congregazione. Esigerà però dal medesimo per sua cautela, e del sacro monte cumulativamente i soliti obblighi,

e sicurtà, ed invigilerà sopra di loro, acciocchè eseguiscano esattamente il tutto, e in caso di mancanza ne darà parte alla congregazione, perchè vi provveda. Inoltre ordinando il pagamento di qualche mandato di giudice, tratto sopra il deposito fatto con cedola giudiziale, osserverà se sia stata riportata la cedola, per attergarvi il pagamento, se non è per l'intero, ed essendo per l'intero, la farà ritirare, per inserirla unitamente al mandato del giudice nella filza, come più diffusamente si dirà, parlando della scritturale de' vincolati. Negli ordini poi de' luoghi pii, università, arciconfraternite ec. osserverà, se vi sieno sottoscritti tutti quegli uffiziali, deputati, ed altri secondo la disposizione della partita. E nelle cedole libere, che tornano per il pagamento, dovrà farvi più sfreggi, o deformarlo prima di sottoscrivere l'ordine, che secondo il solito vi sarà stato posto a tergo. A quelli, che faranno depositi in contanti, e che ne richiedessero un rincontro, lo farà fare dal registro di quella scrittura in uno scacco di carta, o in mezzo foglio, ma per lungo, in modo diverso dalla cedola, col numero delle carte del libro del registro, e del libro del sotto-cassiere, in cui si sogliono notare li depositi, che si fanno in contanti, e poi glielo sottoscriverà. Non resterà soggetto, come neppure lo è il sacro monte, per la falsità delle girate fatte tanto negli ordini, o mandati, anche giudiziali, che nelle cedole, ma sarà unicamente tenuto per la sola sottoscrizione dei traenti, e per la realtà del corpo della cedola, conforme alle diverse rejudicate, e specialmente dal chirografo segnato dalla santa memoria di Benedetto PP. XIII. li 31. Luglio 1724. Sottoscriverà tutte le cedole, che si faranno di giorno in giorno, siano libere, o siano vincolate, o giudiziali, osservando, che siano state registrate, e sottoscritte dal cassiere, e che la somma del corpo corrisponda col numero in abaco, fattoci dal cedolista, e rispettivamente in quanto alle giudiziali dall'archivista, e dal cedolista. Dovrà mattina, o giorno prender nota tanto di quelle messe in commercio, confrontandola coll'altra nota, che prenderà dal rispettivo registro, quanto di quelle sbagliate per poter-

ne far fede, e darne conto al deputato d'ogni volta, che il suddetto cedolista avrà di bisogno di altra carta per le cedole libere, e vincolate. Dovrà ritenere un libro per farvi notare dall'esattore gli ordini condizionati, vincolati, e liberi girati al sacro monte, che si lasciano in mano al cassiere unitamente colle rispettive copie, diretti ad altri banchi, per fargli esigere, e depositarne la loro valuta nel banco del sacro monte, avvertendo prima di sottoscriverli, che in detto libro abbia l'esattore segnata la partita col nome di chi li consegna, il giorno, la somma, e il numero, con cui sarà seguatociascun ordine, come si dirà nel carico dell'esattore. Dopo che sarà seguita l'esazione, e il deposito, farà chiudere dal registro in detto libro la partita, come si dirà nelle cariche de' rispettivi registri. Si ordina però espressamente, che non faccia dar credito, nè far seguire pagamento veruno a detti ordini, qualunque possano essere, fintantochè non se ne sarà esatta la somma, e realmente depositata nel banco sotto pena di espulsione dall'ufficio, e ad altre ad arbitrio del giudice del sacro monte, oltre la rifazione de' danni, che ne potesse patire il luogo pio. Le cambiali poi non verranno in verun modo accettate. Dovendosi mandare qualche giovane del cassiere ad intervenire a far mostra nella stipulazione dei contratti, che si fanno con ordini diretti al sacro monte per il pagamento, dovrà prima rincontrare, se vi sia denago in credito di quel tali, e se gli ordini suddetti corrispondano alle partite de' depositi. Farà, che li rispettivi scritturali tengano ben custoditi i libri correnti durante l'anno, e non ne permettano la vista senza la loro assistenza, o almeno di qualche altro ministro di detto banco, perchè non vengano viziate, e alterate le partite scritturate ne' medesimi. In fine d'ogni settimana, o in qualunque altro giorno si volesse dalla congregazione, stabilirà il solito bilancio dell'entrata, e uscita in quella settimana nel libro a tal effetto ritenuto, riportandovi il resto stabilito nell'antecedente bilancio al cassiere, le somme dell'entrata, e uscita tanto del libro mastro generale, che d'ogni rispettiva scrittura preventivamente

rincontrata, e concordata dagli scritturali col registro, cartella, entrata, e uscita del cassiere, e col sotto-cassiere, come meglio si dirà a suo luogo, formando in fine il nuovo resto del contante, e cedole residue in mani del suddetto cassiere, che concorderà con il conto di cassa del detto libro mastro generale, il quale abbraccia il credito, e debito di tutte le scritture, come più diffusamente si parlerà nelle cariche dell'archivista e dello scritturale del medesimo; ed essendovi in quella tal settimana ordini spediti, e non pagati, dovrà aggiungerli in fine del bilancio suddetto al resto come sopra del cassiere, che di detti ordini è il debitore, per averne ricevuto il credito delle scritture, e non esserne per anco seguito il pagamento. In fine dell'anno poi stabilirà unitamente col detto archivista il bilancio di tutta l'entrata, ed uscita dell'anno riportando in debito al cassiere il resto del contante, e cedole in sue mani a tutto l'anno antecedente, ed in credito quello del cadente, con i quali resteranno pareggiate le somme di detto bilancio, che dovrà leggere nella prima congregazione generale. Nel caso di qualunque assenza forzata, o volontaria, infermità, sospensione, ed altro, sarà tenuto deputare altra persona in sua vece coll'approvazione della congregazione, o de' provvisori *pro tempore*, per esercitare a tutto suo rischio, e pericolo; che se tal persona non volesse da' medesimi approvarsi, e volessero a loro piacimento deputarne un'altra; allora il rischio, e pericolo cederà in danno del sacro monte. Ma se poi il computista non volesse, o non potesse nominare altri in suo luogo, potranno i provvisori senza veruna interpellazione, neppure delle sicurtà, ed attergatarj, deputare altra persona a tutto rischio e pericolo del medesimo. E tutte le cose predette dovrà il computista interamente adempirle, nè sotto qualsivoglia pretesto contravenirvi; cosicchè per qualsivoglia sua trascuraggine, o inosservanza, per qualunque caso malizioso, o fortuito, per ogni errore procedente dai libri da lui, e suoi sotto-ministri approvati, per gli pagamenti fatti dal cassiere di suo ordine, e de' suoi subalterni, sarà obbligato di

liberare il sacro monte da qualunque molestia, e danno, che potesse per dette cause soffrire, per maggior sicurezza del quale, oltre l'obbligo generale di tutti i suoi beni, deve attergere tanti luoghi di monte camerali con vocabili sino alla somma prescritta. »

CAPITOLO LII.

Del carico dell'ajutante del computista.

« Il giovane, o sia ajutante del computista a lui dato, perchè possa nella diversità, ed affinezza delle materie con più diligenza, e sollecitudine soddisfare al pubblico, verrà eletto dalla congregazione col pieno consenso, ed approvazione del computista suddetto, a di cui favore sarà in primo luogo obbligato, ed in secondo luogo a favore del sacro monte per tutti quegli errori, negligenze, o malizie, che nell'esercizio di ajutante potesse commettere. Dovrà trovarsi nel banco alle solite ore ne' giorni, che si terrà aperto; ed occorrendo, anche le vacanze, nel suo solito luogo prossimo al computista, e sarà sua principale incombenza ritenere due cartelle separate, una per gli pagamenti de' depositi liberi, e l'altra per le cedule. Nella prima noterà gli ordini de' pagamenti, che gli verranno passati, dopo il ragguaglio, dallo scritturale de' depositi liberi, ponendovi il nome, e cognome della persona, a cui si sono addebitati in detto mastro tali ordini, le carte dei loro conti particolari, e le giuste somme del pagamento, distinguendo quelli della mattina da quelli del giorno, numerandoli ad uno ad uno, principiando ogni volta dal numero primo, e proseguendo sino all'ultimo pagamento, che si farà nella mezza giornata. Vi farà poi a tergo l'ordine solito dirottamente al cassiere col nome, e cognome di quello, a cui si paga scritto in corpo, e sotto all'ordine in chiaro col giorno, mese, ed anno, e nello sfregio a parte fattovi dallo scritturale, vi porrà il numero de' pagamenti, che corre in cartella, restituendo poi il ricapito a chi spetta, per farlo sottoscrivere dal computista. Il similis praticcherà nell'altra cartella delle cedole suddette, avvertendo di non porvi par-

tite duplicate, o senza la carte del libro mastro. Prima però di fare alla rirapiti, o redole il detto ordine a tergo, dovrà osservare, che non vi siano tanto nella narrazione, che nelle girate parole pregiudiziali al sacro monte, al computista, o alla parti, e siano buoni, e realmente fatti da quelle persone, che vi appariscono sottoscritte; e nasrendogli su tal particolare difficoltà, dovrà fedelmente conferirla al computista; e fare quanto da questo gli verrà ordinato; anzi segocando tali pagamenti con procura, osserverà, se lo scritturale abbia posto a tergo de' ricapiti le parole « con procura, » e non avendole poste, dovrà avvertirglielo, e poi esprimerle nell'ordine, come sopra « con procura alligata. » Osserverà parimente tutti gli ordini, mandati, e redole, per vedere, se a tenore de' medesimi debba farsi obbligo, cessione di ragione; ed altro da quegli, a cui si deve far pagare il denaro, o se abbiano la legge, e condizione di restar in tutto, o in parte a credito del banco, perchè in tal caso prima di farvi a tergo il solito ordine al cassiere, dovrà avvertire, se lo scritturale abbia richiesto tali obblighi, e cessanti di ragioni, e non avendoli richiesti, dovrà avvisarglielo; e quando vi fosse la condizione di restar io credito, osserverà, se vi abbia poste le parole « vanno in credito, o ne vanno in credito studi tanti, » se non è per l'intero; e non avendole poste, dovrà egli supplirvele, e avvisarne lo scritturale, se mai non le avesse poste in partita, senza pregiudizio però dell'obbligo, che ne corre allo stesso scritturale; e poi dovrà farvi il solito ordine a tergo come sopra, esprimendovi nel corpo le parole « vanno in credito, o ne vanno in credito studi tanti, » se non è per l'intero. Noterà detti ordini, o porzioni, che restano in credito unitamente alle altre de' vincolati, e luoghi più, che gli consegnerà il computista prima di sottoscriverle nel libro, a tal effetto ritenuto dal medesimo, perchè se ne possa fare il rinccontro, come sopra si è detto, parlando del computista, e manesado di apporre in detto ordine a tergo le parole « vanno in credito, » tutto quello, che per tal causa si pagherà di più, andrà a suo pericolo, e danno, non estante

che li recapiti ec. appariscano sottoscritti dal computista. Dovrà mattina, e giorno tener annimate le due cartelle dette di sopra, e nel giorno antecedente al bilancio rincontrare tutte le somme, di esse, colle scritturali, colli entrate-uscite del cassiere, e col giornale del sotto cassiere, perchè nel giorno appresso non vi sia da ricordarsi altro, che le somme di quel giorno, nel quale dovrà trattenersi, ed assistere al computista, intanto che non sarà dal tutto stabilito il bilancio. Venendo il caso d' infermità, o di legittimo impedimento di alcuna de' giovani, o ministri del banco, dovrà esercitare in tutto, o in parte ciascheduno de' loro uffizj, secondo gli ordini, che gli verranno dati, senza pretendere dal computista e molto meno dal sacro monte ricognizione veruna, o aumento della solita provvisione. E nelle vacanze del santissimo Natale dovrà intervenire allo spoglio generale delle scritture, e fare tutto quello, che gli verrà dal computista suddetto ordinato. »

CAPITOLO LIII.

Del carico dello scritturale del libro mastro generale.

• Lo scritturale del libro mastro generale in questi ultimi tempi aggiunto, per compimento del buon ordine delle scritture del banco dei depositi, e per vantaggio del sacro monte, che si elegge dalla congregazione, dipende dal computista, come capo delle scritture, al quale non porta rischio, e pericolo di sorta alcuna; perchè le partite, che in detto libro mastro raggugliansi, sempre procedono dalle tre entrate-uscite che restano ogni volta approvate dai rispettivi scrittorali, giovani dell' entrate-uscite del cassiere, dall' archivista di detto banco quella de' pareggi, alli conti di cassa delle scritture correnti dei provvisori, e cassiere quella delle monete, e paste di oro e argento, che si ripongono, o estraggono de' cassoni, o dall' archivista, e giovani del cassiere suddetti quella de' depositi, e pagamenti, che seguono per li detto libro mastro generale. Dovrà poi dipendere

le scritturali suddette in tutte le sue operazioni dall' archivista, non solo perchè un tal libro si ritiene, e custodisce unitamente alle dette entrate-uscite, e protocolli di giustificazioni in un armario a parte nelle stanze dell' archivio, ma ancora perchè il suddetto archivista ritiene uno straccinfoglio per comodo di notarvi tutti li depositi, e pagamenti, che per detto libro mastro generale si fanno, ed ha in cura d' invigilare, che ne tal libro sia con tutta diligenza raggugliato, e stia sempre in giornata, e che si mantenga l' ordine prescritto, e stabilito con mature riflessioni nel primo suo impianto, come si dirà nel capitolo dell' archivista. Dovrà pertanto esso scritturale in ogni primo giorno della settimana, in cui si aprirà il banco, riportare nell' entrata-uscita di cassa tutte le monete di oro, e di argento, che vengono estratte da' cassoni per uso del banco in tante partite separate, indicandovi il giorno e mese, il cassone d' onde sono state estratte, le specie delle monete, la quantità delle saccoche, a rbi, e per qual uso si consegnano, la somma che in ciascuna di esse si contiene non meno, che il peso, quando vi sia, da trascriversi dallo straccinfoglio, che si ritiene dal cassiere per comodo de' provvisori, e succedendo il caso di qualche estrazione di monete, e paste, dovrà raggugliarle in tutto come sopra, e di più far sotto alla partita la collettiva delle diverse specie in peso, e valuta, come si dirà in appresso nel riporre le paste, e monete provviste. In margine poi a ciascuna partita segnerà le carte del conto particolare, e quelle del conto di cassa, separando una linea, subito che le avrà passate in eredità in detto mastro a ciascun conto particolare con tutte le suddette espressioni, e colla indicazione in principio, che si passano a debito del cassiere; io segno di che porrà in fine della partita vicino al marco delle libbre, o de' scudi le carte, che richiamano il detto conto di cassa, a debito del quale le anderà di mano in mano passando con una semplice nota del cassone, delle specie, e dell' uso, per il quale sono state estratte, richiamando prima di tirar fuori la somma delle libbre, se vi sono, e dei scudi; la carte del-

l'entrata-uscita di cassa, e de' conti particolari. Lo stesso metodo dovrà tenere nel ragguagliare tanto nella detta entrata-uscita, che nel libro mastro tutte le partite separatamente delle monete depositate, e paste di oro, e di argento, provviste fra la settimana, che nella mattina d'ogni giorno di bilancio si stabiliscono, e ordinano in tante diverse saccocce con polizza; ma in queste dopo la partita dovrà fare la collettiva per le diverse specie, ponendo prima il numero della polizza della saccoccia, entro la quale sono state riposte, la qualità delle monete, e se sono paste, la loro bontà, il prezzo, con cui sono state provviste, e nell'entrata-uscita solamente prima di tirar fuori nella collettiva la somma delle libbre, e de' scudi, dovrà porvi le carte dei conti ad ogni genere della medesima aperti, ne quali prima di passarle in libro mastro, dovrà riportare tutte le monete, e paste provviste tali, quali sono descritte nella polizza della saccoccia, e nella collettiva suddetta, per comodo di aver tali partite tutte unite, e non averle da ricercare nelle separate collettive, quando si hanno da estrarre, per darle a coniare, nel qual caso si dovrà scrivere di contro ad ogni partita, che si estrae le parole « Il dì di tale mese; ed anno consegnate al cassiere per darle a coniare » per regola delle susseguenti estrazioni, e per sapere la quantità delle saccocce, e specie, che restano in quel cassone. Essendosi in detto libro mastro, per comodo dello stato, che in ogni settimana vi si riporta, aperti due conti generali, uno per gli debitori, e l'altro per l'esistenza de' cassoni, perciò dovrà di mano in mano dopo il ragguaglio, come sopra fatto, di dette monete, e paste estratte, o risposte, riportare in collettiva a credito del medesimo tutte le monete, o paste di oro, e di argento estratte in quella settimana, e a debito quelle depositate, e provviste, che si ripongono in detti cassoni, con una succinta indicazione del giorno, e mese, della somma, del cassone, e dell'espressione del conto particolare, le carte del quale dovrà richiamare in fine di ciascuna partita, vicino al segno delle libbre, e de' scudi; e nel giorno del bilancio d'ogni settimana do-

vrà tenere in fuori tutta la somma, che daranno le suddette collettive da riportarsi nel conto degli stati, come si dirà in appresso. Fra la settimana dovrà ricorrere, e riguardare lo straccinfoglio ritenuto dall'archivista, per vedere se vi siano partite di depositi, o pagamenti da riportarsi nell'altra entrata-uscita, ritenuta per gli depositi, che si fanno da diversi debitori, o loro assegnamenti in detto mastro generale; e per gli pagamenti, che con ordine de' provvisori segnano, per servizio del sacro monte dei prestiti, e suo banco de' depositi, e per qualunque prestanza, che venisse ordinata con chirografi pontifici, o biglietti di segreteria di stato, mentre le sole prestanze annuali prescritte dai sommi Pontefici si passano con ordine del computista. Nel ragguagliare tali partite tanto nella detta entrata-uscita, che nel mastro generale dovrà ritenere lo stesso metodo stabilito, e indicato di sopra nel ragguaglio delle monete, e paste; dando di più una giusta, e chiara notizia di tutto il contesto, e motivi espressi negli ordini de' provvisori, e nelle copie autentiche de' chirografi per le prestanze, passando tali partite nel conto di cassa col' indicazione del pagamento, o deposito dell'entrata-uscita, e conto particolare, e coll'istesso ordine parimente, come sopra prescritto, le passerà in collettiva a credito o debito del conto generale de' debitori, da riportarsi nello stato generale d'ogni settimana, come appresso. In ogni sera di bilancio dovrà prendere da ogni libro mastro del banco le somme de' pareggi, che avranno stabilito alli loro conti di cassa i rispettivi scritturali, e riportarli tanto nell'altra entrata-uscita di detti pareggi, che nel libro mastro generale a credito e debito de' conti particolari de' creditori delle scritture correnti a norma della formola per essi stabilita, e coll'ordine di sopra prescritto, riportandoli ancora, e nel conto di cassa, e nello stato, come sopra d'ogni settimana. Passerà poi a stabilire il resto del cassiere colle partite delle monete, e paste estratte, e riposte, de' depositi, e pagamenti seguiti in quella settimana, de' pareggi, come sopra riportati, formando sempre somma lunga in detto con-

to, e per comodo del resto, dovrà in ogni bilancio porre le somme del debito, e credito alquanto indietro sotto alle partite in luogo visibile, perchè si possa il resto suddetto riscontrare ogni volta, che si vuole. Passerà finalmente a stabilire in uno stracciafoglio a parte, per riportarlo in seguito in detto mastro generale colle solite collettive, lo stato del banco di quella settimana, riportandovi a debito, prima li conti de' creditori, tenuti in detto mastro generale per le scritture correnti di esso banco, aumentandoli, o diminuendoli, secondo il pareggio, che ne sarà seguito; e poi tutti gli altri conti creditori, che si troveranno in detto mastro per quella settimana, e a credito tutti li conti debitori, prima quello del sacro monte dei prestiti con diminuirli, o crescergli la somma, che avesse ricevuta, o depositata; appresso li debitori diversi, e l'esistenza de' cassoni per accrescerli, o diminuirli secondo le somme, ebo di credito, o di debito porteranno i rispettivi loro conti generali, facendo nella collettiva dell'esistenza de' cassoni precisa menzione, ed individuazione di quello si ripone, e si estrae; dopo l'esistenza suddetta porrà li due conti delle monete, e paste di oro, o di argento date a coniaro, restando anche questi all'occasione o che si consegnano le paste, o si rievano le monete coniate, aumentati, e diminuiti, come sopra; e per ultimo il resto formato al cassiere nel suddetto conto di cassa; dopo di che farà le somme tanto del credito, ebe del debito, le quali dovranno essere uniformi, e fra di loro bilanciate, perchè lo stato vada bene. Dovrà tener sempre in pari, e semmate tanto le tre entrate-uscite, che il libro mastro in libro, e in scudi, usando ogni diligenza nel ragguagliare, o nel riportare nella rubricella separata tutti i conti, e senza punto alterare il metodo stabilito nel suo primo impianto formato con tali, o tante riflessioni, acciocchè non si perdano nel vantaggio, che ne debbono risultare al sacro monte. E nelle vacanze del santissimo Natale dovrà fare i resti di tutti i conti, che paraggerà, per riportare avanti nell'anno nuovo, tanto il conto di cassa in libro, e scudi, che qualunque altro conto, quale me-

ritasse d'esser pareggiato, come sarebbero li quattro conti de' creditori de' libri mastri correnti, de' quali in ogni anno se ne forma lo spoglio, e si riportano avanti in un nuovo libro; e perciò in detto mastro generale si apre per essi conto nuovo, con porre in credito il resto, passato per pareggio in debito al conto vecchio, e farà tutto altro, che per il giusto, e legale bilancio di detto mastro generale richiedesi a tenore del metodo stabilito, non passando mai partita di pagamento, o di altra specie senza l'ordine de' provvisori, e sue debite giustificazioni, come si dirà nel capitolo dell'archiviata. Si stabilirà finalmente lo stato generale, o sia tabella dei creditori, e debitori del banco de' depositi, risultanti dallo spoglio di detto mastro generale, in cui lo riporterà nel primo foglio in bianco dopo tutti i conti col richiamo ai medesimi, riportandovi a debito li resti delle conti dei creditori de' libri mastri correnti, e qualunque altro conto troversasi creditore in fin d'anno. A credito poi il resto del conto corrente del sacro monte dei prestiti, quello dell'esistenza de' cassoni; risultante dal loro conto generale, con la collettiva sotto di tutti i resti de' conti particolari de' cassoni, o del conto di cassa in libbre, e scudi; gli altri resti de' due conti delle monete, e paste date a coniaro, e finalmente l'altro resto di tutti i debitori, risultante dal loro conto generale e dalli conti particolari, delli quali so no farà sotto per esteso la collettiva. Venendo con questo a restar pareggiato il credito, e debito di detto stato, e bilanciato il libro nel ragguaglio di tutto l'anno. Chiederà poi tutte tre l'entrate-uscite, facendo in una di esse il ristretto di tutte le somme tanto di entrata, quanto di uscita, che con il resto del cassetto dell'anno antecedente da una parte, e dall'altra, quello del cadente, dovrà fare somma eguale, e pareggiare, in segno che il tutto è stato in tal anno bene, e legalmente eseguito. E farà qualunque altra operazione gli venisse ordinata dalla congregazione, provvisori, sindaci, computista, e archiviata suddetti tutto nel concepire, e formare gli ordini dello prestanzo, che si fanno, come sopra, in seguito de' chirographi pontificj, e

biglietti di segreteria di stato, che in qualunque altra operazione riguardante il suddetto maestro generale, e sue entrate-uscite.

CAPITOLO LIV.

*Del carico dello scritturale
de' depositi vincolati.*

Lo scritturale del libro maestro de' depositi vincolati, che si elegge dalla congregazione col pieno consenso, ed approvazione del computista del banco, a cui rischib, o pericolo corre del pari di tutti gli altri scrittorali, come costituito dopo la divisione dei libri mastri per suo ajutante, e sotto-ministro nella presente scrittura, dovrà trovarsi alle solite ore nel banco, per dar esecuzione a tutti li mandati, ed ordini, che gli verranno presentati, raggiungendo con brevità, e chiarezza all'uso mercantile in detto libro maestro, che dovrà tener ben cartolato con cartolatura doppia, e col milliesimo corrente in fronte d'ogni pagina, tutte le partite d'entrate, e di uscita a credito, a debito di quelli, a' quali spettano per quelle somme, che depositeranno, o trarranno sopra i depositi già fatti; perchè non eccedano il credito, che hanno in detto libro maestro, osservando attentamente, che tali ordini, o mandati sieno corrispondenti alla partita del deposito, e a tutti que' vincoli, e condizioni in essa apposte, che abbiano la loro giusta direzione, e titolo, e che la data di essi sia scaduta, o almeno di quel giorno, che si presentano; non facilitando cosa alcuna, perchè non ne succeda danno al sacro monte, ai computista, o altre parti; e durante l'anno dovrà tener ben custodito il suo libro maestro, non permettendone la vista senza l'assistenza sua, o di qualche altro ministro del banco; acciò non venga viziato. Avrà una rubricella separata, dove noterà per ordine di alfabeto doppio il nome, e cognome dei deponenti, indicandovi le carte del detto libro maestro, ove saranno stati aperti i loro conti, e a questa dovrà ricorrere nell'esergirli presentati ordini, o mandati per il pagamento. Nel raggiungier le partite de' depositi, dovrà

in primo luogo porre il giorno, e mese, e sottoscrivere la somma de' soldi, il nome, e cognome di chi depone; ed in secondo luogo riportarvi fedelmente tutte le condizioni, e provenienze volute dal deponente, non contrarie per altro al sacro monte, e suoi ministri; in quelle poi de' pagamenti il giorno, e mese, nome, e cognome di quegli, a cui si paga, e la somma, che gli si paga, e se vi sono girate, il nome dell'ultimo giratario. Solamente ne' pagamenti, che si ordinano per causa di contratto, dovrà indicare in partita succinta notizia d'un tal contratto, tirando poscia la somma de' soldi in abbaco nel solito colonnello in fuori, segnando sopra il marco di essi le carte del conto di cassa, che dovrà raggiungere giornalmente, rispetto ai depositi col registro, e rispetto ai pagamenti colla cartella, e sia libretto, che a tal effetto ritiene il gloyano del detto registro, come si dirà parlando del medesimo; avvertendo di più, che le somme di detto conto di cassa abbiano le riferite agli conti particolari, e rincontrino coll' entrate-uscite del cassiere, perchè il libro maestro ribatta in bilancio, e farà tutto altro, che per debito del suo ufficio deve, con render conto legale dell'operato su detto libro ad ogni richiesta della congregazione, e del computista. Nel dar esecuzione ai mandati de' giudici spediti, per derogare a' vincoli apposti nelle partite per mutarne la disposizione, dichiarerà, che si passano per mandato del tal giudice, spedito per gli atti del tal notaro, osservando peraltro, se sieno stati fatti sotto la fede dell'archivista, o se vi sia il visa del procuratore del sacro monte, altrimenti non dovrà dar loro esecuzione. L'istessa fede osserverà, che sia negli ordini spediti per rinvestimento di qualche somma vincolata, nei quali però non occorre il visa del procuratore. Nei depositi, che si fanno alla giornata, dovrà notare in fine, se sieno stata fatta cedola, e quando si torna per il pagamento, con ordine rispetto alle vincolate, se siano estrajudiziali, e col mandato rispetto alle giudiziali non deve farlo seguire senza la cedola, a tergo della quale dovrà notare, se non è per l'intero, la somma che si paga,

con indicare il giorno, il mese, e l'anno, in cui si paga, restituendola poi a chi spetta. Quindi a tergo dell'ordine, o mandato segnerà le parole « notati in cedola », il che esprimerà anche in fine della partita nel libro mastro. Quando però il pagamento sarà per l'intero, dovrà ritirarla, e notare in partita « rese cedole », per inserirla in filza coll'ordine, o mandato, a tergo del quale noterà « con cedola alligata »; anzi se dell'ordine, o mandato comprendesse più cedole intere, e una in porzione, dovrà ritirare tutte quelle, che restano consunte, e attergere la porzione a quella, dove spetta, per restituirla con dire in partita « rese cedole tante », e notati in altra scudi tanti, e a tergo dell'ordine, o mandato « con cedole tante alligate, e notati in altra scudi tanti »; osservando, che in tutti questi casi vi sia nell'ordine, o mandato la quietanza, quando occorra. E tali partite dei depositi dovrà ragguagliarle subito dopo che avrà data esecuzione agli ordini de' pagamenti, le quali, siccome si distinguono secondo lo stile in tre specie, cioè « depositi correnti »; altri detti « darà », perchè procedono da ordini, che hanno la legge di restare in tutto, o in parte a credito; e altri detti « libretti », che sono quegli ordini, che si lasciano con copia in mano al cassiere per farli esigere in altri banchi, ove sono diretti, e passarli poi in credito a chi spettano nel banco del sacro monte, così le prime verranno a lui dettate dal suo registro, da cui nell'atto stesso farà mettere in margine della partita registrata le carte del conto particolare, e il contrassegno d'averla ragguagliata; le seconde, e terze si detteranno dallo scritturale al registro con gli ordini alla mano già firmati dal computista, e colle copie sottoscritte dall'esattore, dichiarando succintamente da chi, come, e per qual motivo si fa tal deposito, e farà porre in margine di detto registro le carte de' conti particolari, come sopra, e poi consegnerà o gli ordini, o le copie, che siano, a detto registro per attergarvi le parole « messi ai vincoli » ec., e passarli al sotto-cassiere, che se ne darà debito nel suo giornale. Inoltre invigilerà, perchè il libro del detto registro sia giornalmente

sommato, per poterlo ad ogni ora rincontrare colle partite scritturate nel conto di cassa. Osserverà attentamente, che nelle suddette partite de' depositi non vengano apposte condizioni pregiudiziali al sacro monte, e suoi ministri, come sarebbe di citar gli interessati ec., e in tal caso, non darà loro esecuzione, anzi procurerà, che in tutte le partite condizionate vi sieno poste le parole per il pagamento, « senza alcuna cura del sacro monte, e suoi ministri ». E non dovrà ricever sequestri sopra le medesime senza l'ordine della congregazione, o del giudice del sacro monte. Nei pagamenti poi per investimenti, acquisti, ed altri contratti osserverà parimente, che non vi sia cosa contraria al sacro monte, come sopra, e se vi si richiedano fedi di notaro, quietanze, fedi succinte di procure, cessioni di ragioni, obblighi, ed altro, senza le quali non gli darà in tal caso esecuzione. Venendogli presentati ordini, o mandati, che avessero la legge di restare in tutto, o in parte a credito, dovrà notarvi a tergo le parole « vanno in credito scudi tanti », se non è per l'intero, e tal nota farla anco in partita del libro mastro. Passerà poi scia tali ordini, e tutti gli altri ancora al registro, avendovi esso prima poste in piè le carte del conto, ed avendoli sfregiati da una parte, perchè il detto registro vi ponga il numero dei pagamenti, li riporti in cartella, e vi spedisca a tergo, il solito ordine al cassiere, come si dirà a suo luogo. Se incontrerà difficoltà su qualche deposito, o pagamento dovrà intendersela col computista, a cui resta subordinato, il quale, occorrendo, ne darà anco parte alla congregazione. Dovrà ogni giorno osservare, e riguardare nel libretto degli errori, per vedere, se l'appuntatore vi abbia notato cosa alcuna da correggersi, sia di partita, di somma, o di nome, correggendola subito, e indicandola in detto libretto unitamente alle carte del libro mastro, dove ha fatto la correzione, acciocchè l'appuntatore suddetto la possa rincontrare, e fare il suo contrassegno; ed avendo per errore passata qualche partita ad un conto, ove non spetta, se si tratta dei libri passati gli posti in archivio, dovrà av-

visarne l'archivista, perchè faccia porre in quel tal libro, e partita il segno dello storno; e poi stornarla, e correggerla nel mastro, che corre. Se poi si tratta de' libri, che attualmente scrittura, dovrà subito, senza un tal avviso stornarla, e correggerla, esprimendo sì in credito, che in debito l'errore; anzi accorgendosi nell'atto stesso, che la ragguglia, potrà zerarla, e porvi in margine le carte del conto, dove la deve veramente scritturare, e le parole « non segue », e questo stesso praticcherà nelle partite, che per causa di falsità, o d'altro dovrà zerare d'ordine del computista. E perchè abbia uno stimolo di tenere il suo libro mastro in giornata, purgato come sopra da ogni errore, sarà parimente sua cura d'insistere presso il computista, e gli appuntatori, perchè entro l'anno corrente gli tengano ben rivisto, ed appuntato il suo libro mastro, e nell'anno appresso sollecitamente gl'elo bilancino, mentre in qualunque evento non potrà pretendere dal computista, e dalla congregazione la liberazione, e svincolo delle sue sicurtà, o atterragioni, se prima non saranno del tutto bilanciati i libri da lui scritturati. Nel giorno antecedente al bilancio della settimana, dovrà sempre rincontrare le somme tutte dell'entrata col suo registro, col libro dell'entrata del cassiere, e col giornale del sotto-cassiere, e l'uscita colla cartella stabilita da detto suo registro, col libro d'uscita, e giornale suddetto, acciocchè nel giorno appresso non vi resti altro da accordare fuor che le somme di quel giorno. Dovendosi in fine d'ogni settimana fare il solito bilancio, terrà il conto di cassa ben sommato, onde possa dare le somme d'entrata, ed uscita di quella settimana al computista; e poi stabilirà il pareggio in detto conto di cassa, che è distinto in due colonnelli tanto nella parte del credito, che del debito; il primo indicante il credito, o debito, che riceve il cassiere nel mastro generale; e l'altro, dove si passano tutte le partite de' depositi, e pagamenti, che si fanno per detta scrittura, tirandovi anche fuora la somma di detto pareggio, dopo averla passata nel primo colonnello, se in diminuzione; in debito, se in aumento;

in credito nel detto conto di cassa, che per tal modo resta in ogni settimana pareggiato, approvando poi in tal pareggio, come sopra stabilito, subito che sarà riportato, nell'entrata-uscita de' pareggi, per il libro mastro generale, con sua sottoscrizione. Nelle vacanze del santissimo Natale dovrà fare lo spoglio di tutti i conti creditori, e formarvi il rispettivo resto, che si riporterà nel libro dell'anno venturo, indicandovi le rispettive carte del libro vecchio, d'onde il conto procede, e formerà la nuova rubricella separata, e bilancetto, o sia spoglio de' nomi dei creditori, che si riportano nel nuovo libro mastro, il tutto però colla maggior sollecitudine, ed attenzione. E dandosi il caso, che per equivoco nel formare i resti ai conti si trovasse in fin d'anno qualche conto debitore, sarà tenuto del proprio a reintegrarlo, se non lo potesse ricuperare dal debitore; mentre non si chiuderà lo spoglio, e bilancio, se non sarà seguita la detta reintegrazione, non dovendo ne' libri correnti per nessun conto esservi debitori. In caso di qualunque infermità, assenza, sospensione, ed altro qualunque accidente, sarà tenuto nominar altri in suo luogo, che sia di piacimento del computista, e della congregazione, per esercitare a tutto suo rischio; e pericolo. Che se un tal nominato non volesse approvarsi dal computista, e da questo col consenso della congregazione se ne volesse un'altro, allora tutto il rischio, e danno andrà a conto del computista; così ancora se non lo approvasse la congregazione, e ne volesse mettere altri a suo piacere, andrà a danno del sacro monte. Solamente però nel caso che lo scritturale non potesse, o non volesse nominare, potrà il computista, e la congregazione deputare chi eserciti a tutto rischio, e pericolo dello scritturale senza veruna interpellazione dello scritturale suddetto, e di lui sicurtà, o atterraggi, per non ritardare il servizio del pubblico. E tutte le ordinazioni sopradette, o altre, che in avvenire piacesse alla congregazione di aggiungere, dovrà esso scritturale puntualmente adempire, nè per qualsivoglia pretesto contravenirvi. Cosicché sarà tenuto di liberare

il computista, ed il sacro monte da qualunque molestia, filo, e danno, che potesse risentire per di lui trascuraggine, inosservanza, e per ogni errore procedente da' libri per esso scrittrati, ed approvati, e da qualunque altra sua operazione.

CAPITOLO LV.

Del carico dello scritturale de' depositi de' luoghi pii.

Anche lo scritturale del libro mastro de' depositi de' luoghi pii è stato dato al computista del banco per ajuto, e sotto-ministro nel ragguglio della sua scrittura, nella quale sogliono riportarsi i conti di chiese, monasterj, legati pii, eredità, concorsi, patrimonj, comunità, camera, dogane, ed altri. E dovrà osservare, e fedelmente eseguire tutte quelle leggi, obblighi, e condizioni apposte, e ingiunte all'altro scritturale del libro mastro de' depositi vincolati; perchè non ostante la diversità della materia, e conti, che in uno sono tutti condizionati, e nell' altro di libera disposizione, convengono tuttavia nel modo di eseguirli, dovendo anche questi tenere lo stesso metodo, chiarezza, ed uso mercantile nello scritturare, usare la stessa attenzione nell' eseguire gli ordini de' pagamenti, perchè non vi manchi cosa alcuna, e non vi sia dichiarazione contraria al sacro monte, e suoi ministri, e nelle partita de' depositi apporre fedelmente tutte quelle dichiarazioni, che piacessero, a volessero i deponenti, non contrarie al sacro monte, come sopra. Restando nello stesso modo, e forma subordinata, ed obbligato in primo luogo a favore del computista, ed in secondo luogo a favore del sacro monte, a dando per maggior cautela la sicurezza stabilita, ed osservandosi inquanto a detto scritturale tutto altro, che si è determinato, e prescritto nell' antecedente capitolo LIV. inquanto all' altro scritturale de' depositi vincolati.

CAPITOLO LVI.

Del carico dello scritturale de' depositi liberi.

Quanto di sopra si è detto degli scritturali del mastro de' depositi vincolati, e luoghi pii, dovrà parimente aver luogo per lo scritturale de' depositi liberi, come ajuto, e sotto-ministro dato al computista del banco per la presente scrittura. Lo stesso metodo, chiarezza, e ragguglio ad uso mercantile imposto, e inculcato nei primi s'ingiunge anco a lui, unitamente a tutti gli altri obblighi, leggi, e condizioni già riferite, come dirette alla fedeltà, e legale esecuzione della scrittura, all' indannizzazione del computista, e del sacro monte, e al pieno contentamento, e buon servizio del pubblico. Cose tutte, che con ogni ragione richiedono la puntualità, ed intera osservanza di qualunque precauzione apposta, come sopra, non ostante la diversità della materia, alla quale non ripugna, ma è molto congruente. L' istesso metodo di eseguirlo. Dovrà solamente a differenza degli altri; che nel caso de' pagamenti passano gli ordini al loro particular registro per porgli in cartella, e per attergarvi l' ordine solito del pagamento, passarli esso all' ajutante del computista, che ha una tale incombenza, come si è detto nel capitolo di detto ajutante.

CAPITOLO LVII.

Del carico dello scritturale delle cedole libere.

Oltre li tre scritturali sopra descritti dati per ajuto, e sottoministri al computista, dopo la divisione di tempo in tempo, seguita delle scritture, v' è l' altro scritturale per il ragguglio del libro mastro delle cedole libere, che parimente corre a rischio, e pericolo di detto computista, e si elegge dalla congregazione col pieno consenso, ed approvazione del medesimo, a di cui favore è obbligato primieramente, e secondariamente a favore del sacro monte. Prescindendo dagli obblighi generali ingiunti agli altri scrittura-

li, come sopra concernenti il buon ordine della scrittura ad uso mercantile, cartolatoria doppia del libro mastro, e sua rubricella, non ha lo scritturale delle cedole libere troppa connessione con le ordinazioni già fatte per le altre scritture, trattandosi di cedole, che ricercano solamente una somma attenzione per l'alterazione, o falsità; che di queste anol darsi, ma sono assenti da tutte quelle particolarità, condizioni, e leggi, che si devono esaminare, e avvertire negli ordini, e mandati, o partite di deposito delle altre scritture. Dovrà pertanto in fine della mattina, e del giorno ragguagliare tutte le cedole fatte in quel tempo, che gli verranno dettate dal giovane del registro delle medesime, avvertendo di porle a credito a tenore de' loro rispettivi nomi, e conti, se vi sono, acciò che non nasca confusione, con porvi la giornata, la somma in iscritto della cedola, tirandola poi in fuori in abbaco nel solito colonnello de' scudi, e segnando sopra il margine di essi le carte del conto di cassa, a debito del quale passerà tutte le partite delle cedole in ogni giorno create, e poi detterà al registro le carte del conto particolare, per porle in margine alla partita registrata, e il segno d'essere stata ragguagliata nel libro mastro. Tornando poi le suddette cedole per il pagamento, osserverà se sia stata empta la girata da chi esige, o ooo essendovi stata fatta detta girata, vi sia stato posto il nome, e cognome di quegli, che la presenta per il pagamento, dovendosi pagare la cedola a chi la presenta senza prender cura alcuna della verità della girata a norma dell'anzidetto chirografo della santa memoria di Benedetto XIII. riferito nel capitolo LL. * del carico del computista del banco de' depositi; e ricercato nella rubricella il suo conto noterà le carte di esso a tergo della cedola da pagarsi, e poi la passerà a debito di detto conto in libro mastro, con indicare il giorno, e mese, la somma in iscritto, che si paga, e il nome, e cognome di quegli, a cui si paga, tirando poi detta somma in fuori al solito colonnello de' scudi, sopra il seggio de' quali noterà le carte del conto di cassa, e sfregiando da una parte la cedola per farvi

porre il numero de' pagamenti dall'ajutante del computista, a cui la passerà, perchè la ponga in cartella, o sia libretto, che dal medesimo si ritolga per comodo del conto di cassa, e vi atterghi il solito ordine al cassiere per il pagamento. Qual conto di cassa dovrà detto scritturale ragguagliare rispetto al debito col registro, e rispetto al credito con la detta cartella, avvertendo di più, che le somme dell'anzidetto conto di cassa abbiano le riferte con li conti particolari, e rincontrino coll'entrata-uscita del cassiere, perchè il mastro ribatta in bilancio. Osserverà attentamente, che una tal cedola corrisponda in tutte le sue parti, e trovandovi qualche difficoltà, dovrà prima di passarla rincontrarla, essendo dell'anno corrente, col registro, ed essendo degli anni antecedenti, in archivio, coo farne inteso l'archivista, che gli farà vedere il registro di quell'anno, che è stata creata, e fare tutto altro, che occorre, per verificare una tal sua difficoltà, e riconoscendosi essere alterata, o falsa, dovrà farne inteso il computista, e lasciarla lo sue mani, perchè vi provveda; e se mai fosse errore procedente dal nome preso male nel ragguagliarla, o dall'essere stata posta in credito per equivoco in un altro diverso conto, o ancora per essere stato spogliato malamente un tal conto in fine d'anno, e riportato nel mastro nuovo con equivoco nel nome, o nel resto, dovrà in tutti questi casi verificare sinceramente l'errore, e nel primo caso del nome aggiustarlo subito, se è nel mastro corrente, altrimenti avvisarne l'archivista, perchè lo faccia aggiustare ne' libri passati; nel secondo caso d'essere stata increditata in altro diverso conto, dovrà far segnare lo sforno dal suddetto archivista, se ooo è nell'anno corrente, in partita di quel libro per eseguirlo nel mastro corrente; o nel terzo caso finalmente, ne avviserà colla scienza di detto archivista, gli appuntatori, perchè appurino un tal conto in quanto al resto, che in quanto al nome lo farà accomodare l'archivista; avvertendo bene, che vengono fatte tali correzioni, perchè nel libro mastro non vi siano nomi di debitori, che trovandosi, si faranno appuntare a sue spese. Essendo, solito della limosina,

che dà il sacro palazzo Apostolico a quelli che vengono alla santa fede; formarsene una cedola in credito de' medesimi, e a disposizione dell' Eminentissimo protettore de' ecclesiastici, in quale al fa loro pagare da detto Eminentissimo con suoi ordini in più rate; però dovendosi far tali cedole, procurerà, che il cedolista vi ponga la sua giusta espressione, e disposizione come sopra, o nel far sene i pagamenti in rate, dovrà richieder la cedola per attersarveli, senza la quale non gli farà seguire; e nel pagamento dell' ultima rata ritirerà la cedola per porla unitamente a dett'ordine in fila delle giustificazioni correnti. Sueredendo il caso, che in più dello rodole da pagarsi si trovassero ordini, o siano girate condizionale, fatte per l'acquisto di qualche cosa, o altro qualsivisa contratto, o che avesse la legge di restare in credito in tutto, o in parte nel banco, in tali casi nel raggiugliarla dovrà dare una scritta notizia d'ne tal acquisto, o contratto; e per quelle, che hanno la legge di restare in credito, dovrà osservare tutte quelle ordinazioni ingiunte agli altri scritturelli sopra tal particolare. Dovrà ogni giorno osservare il libretto degli errori per far qualunque correzione; che gli venga indicata dall' appuntatore, come si è ordinato agli altri tre scritturelli; così ancora tutte quell' altre diligenze a' medesimi imposte per la cura, o appunto del mastro corrente, e per il bilancio de' libri mastri passati; non potendo nemmeno esso, io qualunque incidenza pretendere la liberazione delle sue sicurezze, se prima non saranno del tutto bilanciati, e rivisti i libri da lui scrittori. Nel giorno prima del bilancio della settimana farà lo stesso rincontro delle somme del credito, e debito ingiunto agli altri suddetti scritturelli; e farà tutte le altre operazioni riguardanti il pareggio, che si deve in ogni giorno di bilancio fare al conto di cassa, per riportarlo nell' entrata-uscita de' paraggi del libro mastro generale, che dovrà anch' esso sottoscrivere nell' istesso modo; e forma agli altri proscrittore. Nelle vacanze del santissimo Natale dovrà fare lo spoglio de' conti e' creditori del suo libro, e tutt' altro su tal proposito prescritto agli altri tre scritturelli, e sarà sot-

toposto a tutti gli obblighi, leggi, e condizioni a quelli ingiunti in caso d' infermità, sospensione, o altro qualunque accidente.

CAPITOLO LVIII. *Importa due*

Del carico del registro de' depositi vincolati.

Il giovane del registro de' depositi vincolati, che serve di ajuto al scritturale del medesimo; ma realmente è sotto-ministro, e dipendente dal compotista, a cui rischio, e pericolo esercita una tal carica, e coll' approvazione, e pieno consenso del quale si elegge dalla congregazione, dovrà trovarsi alla solite ore nel banco tanto la mattina; che il dopo pranzo ne' giorni, che si terrà aperto, per registrare tutte le partite de' depositi vincolati in arguto di almeno de' libri del sotto-cassiere, ritenuti per notarvi li depositi, che si fanno in contanti, che gli verrà presentato de' deponenti, ponendole in credito a favore di chi questi verranno con tutti quei titoli, provenienze, e vincoli, che più loro piaceranno, quante volte non siano contrari al sacro monte, o suoi ministri, che in tal caso prima di registrarli, dovrà renderne istesso lo scritturale. In fine della partita, come sopra registrata, porrà li numero dato al deposito in detto libro del sotto-cassiere, ed essendo il deposito con cedola giudiziale, o vincolata, dovrà ancora apporvi la parola « con cedola », e riportare sopra la medesima le date del registro, ed il numero suddetto, e terrà conto delle cedole vincolate, che si fanno in carta bollata per darne nota mattina, e giorno al compotista. Dopo di ciò dovrà scrivere in detto libro del sotto-cassiere accanto alla somma notata per il deposito la parola « vincolati », per evitare ogni duplicazione di partite. Che se tali depositi sono senza cedola vincolata, o giudiziale, e dal deponente se ne richiedesse il rintroito, dovrà farglielo, o nel libretto, che sogliono alle volte portare li deponenti da sottoscrivere dal cassiere, o in uno seaco, o mezzo foglio, in modo diverso però dalla redola, e dalla fede, che fa l' archivio, da sottoscrivere dal compotista, ponendo in detto rintroito la giornata,

mese, e l'anno, la somma in scritto del deposito, e tutto il corpo della partita, e in fine la detta somma in abaco, le carte del registro, e il numero, come sopra; dato al deposito nel libro del sotto-cassiere. Dovrà ritenere una cartella, o sia libretto per comodo di dettare tutte le partite di credito nel conto di cassa allo scritturale. In essa noterà tutti gli ordini de' pagamenti, o mandati di giudice, che gli verranno consegnati, dopo il ragguaglio fattone dallo scritturale, ponendovi il nome, e cognome della persona, alla quale sono stati posti a debito nel libro mastro, le carte del conto, e la giusta somma del pagamento, distinguendovi i pagamenti seguiti la mattina da quelli del giorno, e numerandoli tutti i principiando ogni mezza giornata dal numero primo, e proseguendo fino all'ultimo pagamento; con avvertire di non riportare in detta cartella partite duplicate, o senza le carte del libro mastro. Dopo questo dovrà fare a tergo di detti mandati l'ordine per il pagamento diretto al cassiere col nome, e cognome di chi esige, la giusta somma, che esige scritta nel corpo, e sotto all'ordine in abaco, colla giornata, mese, ed anno: Quindi nello sfregio fattovi da una parte dallo scritturale dovrà porre il numero de' pagamenti, che corre in cartella, e restituirlo in fine alla persona, a favor della quale è stato spedito, perchè lo faccia sottoscrivere dal computista per esigerlo: E se tali pagamenti si fanno con procura, dovrà dire nell'ordine a tergo « con procura alligata ». Costi ancora, se detti pagamenti siano ordinati sopra depositi fatti con cedola vincolata, o giudiziale, dovrà dire nel dett' ordine, che fa a tergo, come sopra, « con cedola alligata », se il pagamento sarà di tutta la cedola; ma se di una porzione dovrà dire « notati in cedola », anzi se abbracciasse più cedole, dovrà dire « con cedole tante alligate, e porzione notata in altra » restituita al notaro. Osserverà per altro attentamente tutti gli ordini, e mandati dei pagamenti, per vedere se a favore de' medesimi debba farsi obbligo, cessione di ragione, ed altro da quegli, a cui si deve far pagare il danaro; o se abbiano la legge, e condizione di restare in tutto, o in parte in credito nel

banco, mentre in tal caso prima di farvi a tergo il solito ordine al cassiere dovrà avvertire, se lo scritturale abbia richiesto tali obblighi, e cessioni di ragioni ec., e non avendoli richiesti, avvisarglielo, ed essendovi la condizione di restar in credito, se vi abbia poste le parole « vanno in credito, e ne vanno in credito scudi tanti », se non è per l'intero; e non avendovelo poste, dovrà supplircele egli, e avvisarlo lo scritturale, se mai non le avesse poste in partita, senza pregiudizio dell'obbligo, che ne corre allo scritturale suddetto. Potrà poi farvi il solito ordine a tergo, come sopra, esprimendovi nel corpo le parole « vanno in credito », se è per l'intero; che se fosse per una porzione, dovrà esprimerle « vanno in credito scudi tanti ». E mancando di apporre in detto ordine le suddette parole, tutto quello, che per tal causa si pagherà di più, andrà a suo pericolo, e danno, non ostante che i ricapiti appartiscano sottoscritti dal computista. Quindi per il pagamento della restante porzione, che non va in credito, dovrà fare al cassiere un biglietto da sottoscrivere dal computista a favore di chi esige, il quale farà ricevuta sotto all'ordine per tutta la somma, e per ambedue le dette porzioni, dichiarando nella medesima, che ne ha rilasciati in credito scudi tanti. Dovrà mattina, e giorno in fine del banco, dopo aver data esecuzione ai pagamenti dettare allo scritturale per extensum tutte le partite de' depositi correnti, registrati in quel tempo, acciocchè dal medesimo si ragguagliano ai loro conti, e contemporaneamente porrà in margine del registro ad ogni partita le carte, del conto particolare del libro mastro, e sopra le medesime il consueto segno d'essere stata ragguagliata. Detterà inoltre le suddette partite allo scritturale, per passarlo a debito nel conto di cassa colle carte de' conti particolari. Dovrà inoltre registrare, sotto la dettatura dello scritturale in fine del banco, come sopra, tutte le partite nell'atto, che questi le ragguaglia, procedenti tanto dagli ordini, che hanno la legge di lasciarsi in credito in tutto, o in parte la somma in essi contenuta, chiamati *darò*, quanto le altre chiamate *libretti*, procedenti da ordini diretti ad al-

tri banchi, lasciati con loro copia in mani al cassiere, per farli esigere, e porli in credito a chi si appartiene, prendendo le fine dallo scritturale detti ordini, e copie per scrivervi a tergo ai primi le parole « messi ai vincolati il di tale, mese, ed anno », e alle seconde « il giorno, mese, ed anno, la somma del deposito colla parola « vincolati », e subito poi colle suddette copie già sottoscritte dall'esattore, e colle quali se n'è fatto il ragguaglio, come sopra, chiuderà la partita segnata da detto esattore nel suo libro intitolato « nota degli ordini lasciati in mano al cassiere per esigerli », e con notarvi di contro le parole « messi in vincolati il di tale, mese, ed anno », e tirare in fuori la somma in tutto corrispondente al corpo della copia, e a quella segnata dal detto esattore. Eseguito tutto ciò, dovrà di più rincontrare con il sotto-cassiere tutte le sopradette partite di deposito seguite, individuando quali siano quelle de' depositi correnti, registrate la virtù delle somme segnate o' deponenti in alcuno de' suoi libri, quali quelle precedenti da ordini spediti coo la legge di restare in tutto, o in parte in credito, detti *darò*, e quali finalmente quelli procedenti da ordini, diretti ad altri banchi per l'esazione complete *libretti*; perchè il detto sotto-cassiere possa notarsi nel suo giornale queste due ultime specie di depositi, come seguiti per mezzo d'ordini rilasciati in credito, o esatti le altri banchi, e in compenso gli consegnerà i ricapi dell'uno, e dell'altra specie, ritirando nell'atto stesso i biglietti spediti per quegli ordini, che avranno la legge di restare in credito nel banco in qualche porzione. Sarà sua cura tenor di giorno in giorno sommato il suo libro di registro, riportando sempre la somma avanti fino alla fine dell'anno, affinché si possa sapere a questo ascenda tutta l'entrata di quella scrittura. E nel giorno antecedente al bilancio della settimana dovrà sempre rincontrare le somme tutte tanto del registro, che della cartella collo scritturale, coll'entrata-uscita del cassiere, e col giornale del sotto-cassiere, acciò che nel giorno appresso non vi steno da ricordarsi che le somme di quel giorno. Nelle vacanze del sa-

tissimo Natale, e giorni seguenti assisterà tanto di giorno, che di notte occorrendo, allo spoglio del libro mastro dell'anno cadente, e all'impianto del nuovo, e farà tutt'altro, che gli verrà ordinato dallo scritturale, e dal compotista, a cui non solo in tale occasione, ma in ogni altro tempo dell'anno dovrà prontamente ubbidire in tutto ciò, che riguarda il buon servizio del banco, e del pubblico; al qual effetto dovrà aver luogo, ed eseguirsi rispetto al medesimo tutto quello, che ne' precedenti capitoli si è disposto lo coerenza però dell'esercizio della sua carica, e di lei supplemento alle occorrenze.

CAPITOLO LIX.

Del carico del registro de' depositi, e de' luoghi pii.

Il giovane del registro de' luoghi pii serve anch'esso d'aiuto allo scritturale de' medesimi, ed è sotto-ministro dipendente dal compotista, perchè eserciti il suo ufficio a tutto rischio, e pericolo del medesimo, col di cui pieno consenso, ed approvazione viene dalla congregazione eletto. Convieno nell'esecuzione, e legal'esercizio della sua carica coll'altro registro de' vincolati, e le ordinazioni, leggi, e condizioni, come sopra per quello fatte, dovrà esso ripartirle, come fatte ancor a se stesso, eseguendole puntualmente, e pienamente, non trovandosi fra le medesime cosa alcuna, che possa dirsi contraria, o almeno non eseguibile nel suo ufficio, a riserva di questo concerne le cedole giudiziali, a vincolate, che nelle scritture de' luoghi pii non sogliono intervenire. Del resto in tutte le altre cose dovrà conformarsi e riferirsi a tali ordinazioni, siano riguardo al tempo, a metodo di registrare, o al tenere la cartella de' pagamenti, e la spedizione a tergo de' soliti ordini al cassiere, siano ancora riguardo a dettere i depositi correnti allo scritturale, e a scrivere sotto la dettatura del medesimo le altre due specie di deposito dette *darò*, o *libretti*, siano finalmente riguardo al modo di rincontrare col sotto-cas-

siere, sommare, e far tutt' altro in detto registro de' vincolati più diffusamente espresso, e ordinato. »

CAPITOLO LX.

Del carico del registro de' depositi liberi, e dell' altro della cedole libere.

• Il giovane del registro de' depositi liberi, quantunque sia, e debba esser soggetto a tutte quelle ordinazioni fatte per il buon ordine, e legal' esercizio delle loro rispettive cariche agli altri de' depositi vincolati, e luoghi pii, essendo anch' esso non meno, che l' altro delle cedole libere stato dato per aiuto allo scritturale, e per sottoministro dipendente al computista, a rischio, e pericolo del quale corre, e col suo pieno consenso, e approvazione dalla congregazione si elegga, tuttavia non avendo esso l' obbligo di ritenere la cartella de' pagamenti, come gli altri, perchè si ritiene dall' ajutante del computista unitamente all' altra delle cedole libere, e avendo di più molta connessione, e quasi una qualche ingerenza sul registro delle cedole libere, perciò lasciandolo soggetto unitamente all' altro delle cedole suddette a quelle generali, ed anche particolari ordinazioni fatte agli altri due antecedenti registri, che siano nella loro presente carica eseguibili, si parlerà solamente di quelle tali operazioni, che ad esso, e all' altro registro delle cedole particolarmente convengono, nè sono agli altri predetti punto comuni. La prima si è, che il registro de' depositi liberi, oltre al dover registrare tutte le partite a lui spettanti nel modo, e forma, agli altri dei vincolati, e luoghi pii prescritta, dovrà di più porre sopra tutte le cedole libere le carte del loro registro, e il numero dato alle somme nel libro del sotto-cassiere di mano in mano, che gli verranno presentate dal rispettivo registro delle medesime. La seconda, che il registro delle cedole libere dovrà dar nota al computista tanto la mattina, che il giorno di tutte le cedole registrate; il quale perciò sarà tenuto nel suo libro numerare vicino al marco de' scudi della somma in fuori

tanto la mattina, che il giorno, principando sempre dal numero primo, tutte le cedole, che va ricevendo dal cedolista per registrarle tali quali sono espresse nel nome, nella somma, e in qualunque altra dichiarazione, e disposizione, procurando, che siano in tutto corrispondenti alla somma, o somme notate in uno de' libri del sotto-cassiere, e al numero di essi, scrivendo in detti libri accanto alla somma, o somme, se più saranno, le parole « con cedola » affinché non segua duplicazione di partita, o di deposito, e in fine della partita non tralascierà mai di apporre detta parola « con cedola » oltre il numero dato alla somma ne' libri del sotto-cassiere: come sopra. Convien il registro de' depositi liberi con gli altri in quanto allo spedire i biglietti per quelle porzioni libere, precedenti dagli ordini, che debbono restar in credito per una porzione, e al modo di dettare allo scritturale li depositi correnti, e di registrare le altre due specie di depositi detti *daro*, e *libretti* sotto la dettatura del suo scritturale, e far tutte le altre cose su tal proposito ordinate in quello de' vincolati, ma il registro delle cedole libere, nel quale non cadono queste due ultime specie di deposito, ha solo l' obbligo di dettare al suo scritturale tutte le cedole registrate tanto la mattina, che il giorno, procurando, che vengano ragguagliate ognuna al suo conto particolare con distinzione, ed attenzione nelle somme, nomi, cognomi, e disposizioni, e deve nello stesso tempo segnare in margine della partita le carte del libro mastro, e fare il solito segno, che indica d' essere stata ragguagliata; dettando poi tutte le suddette partite a debito nel conto di cassa con le carte de' conti particolari. Del rimanente ambedue i suddetti registri convengono con gli altri sul modo di rincontrare col sotto-cassiere, di tener sommato di giorno in giorno il registro, d' intervenire allo spoglio nelle vacanze del santissimo Natale, e far tutto altro sotto gl' istessi obblighi, e condizioni, come più diffusamente si è detto per gli altri due registri de' depositi vincolati, e luoghi pii. »

CAPITOLO LXI.

Del carico degli appuntatori.

• Avendo la congregazione per il buon ordine, e realtà de' libri mastri, e scritture currenti del banco destinati due appuntatori, che con ogni diligenza, ed attenzione rivedano, ed appuntino tutte le partite tanto nei conti particolari, che ne' rispettivi conti di cassa di detti libri, passate dagli scritturali, per vedere, se sieno state ragguagliate a tenore del buon ordine di scrittura, e stile del banco, e se in detto ragguaglio sieno intervenuti errori, e sbagli, per farli correggere, perciò dovranno questi in primo luogo appuntare, e contrassegnare mattina, e giorno prima che si principii il banco, ognuno in quella scrittura, che gli sarà stata assegnata. Tutte le partite de' depositi, e pagamenti seguiti nella mezza giornata antecedente tanto nei conti particolari, che nel conto di cassa, quali partite verranno loro chiamate dalli loro giovani ajutanti accordatigli, rispetto alli depositi con il libro del registro di quella tale scrittura, e rispetto ai pagamenti colle rispettive cartelle, e trovandole rincontrare, vi faranno il solito contrassegno, ponendolo sopra il marco de' scudi la lettera R trovando in tal rincontro qualche errore, sia di partita, di nome, o di somma, dovranno subito notarlo nel libretto degli errori, per questo effetto ritenuto da ogni rispettivo scritturale, segnandovi il titolo del conto, le carte del libro mastro, la somma, se sia d' entrata, o d' uscita e lo svario che porta, perchè si possa correggere dallo scritturale. Tornando poi all' altro appunto, dovranno riguardare un tal libretto, e vedere, se vi è il contrassegno l' essere stato corretto l' errore, che rincontrerà anchr sul mastro, per riconoscere una tal correzione, ed appuntar come sopra la partita, acciocchè nel bilancio della settimana non si trovi difficoltà. In secondo luogo dovranno prender dall' archivista i libri mastri dell' anno scorso per bilanciarli con tutta diligenza, ed attenzione dentro il medesimo archivio, rincontrando primieramente i resti de' creditori dell' anno antecedente, riportati in detto

libro da bilanciarsi, e poi risommando tutti i conti del detto libro, e verificando i loro resti, riportati nel mastro del susseguente anno, e nel bilancetto, o sia spoglio, che dovranno sommare, e darne la somma all' archivista, per vedere se rincontra con quella stabilita a ciascun libro nel mastro generale. In caso che non rincontrasse, appunteranno con l' ordine surriferito tutte le partite d' entrate, ed uscite passate ne' conti del libro, che bilanciano, risommando detti conti, e rifacendo i resti a quelli, che vanno avanti, già fatti dallo scritturale, e trovando errori, dovranno notarli nel libretto, che per questo fine riterranno, per farli correggere, occorrendo, dai rispettivi scritturali, e rivederne la correzione, o correggerli egli stessi, trattando di far tal correzione ne' libri, che bilanciano, su i quali non possono più metter mano i rispettivi scritturali, ma solamente dovranno avvisarli, che debbono far la tal correzione, per il tal errore trovato, che loro faranno vedere. Osserveranno, che ne' libri, che bilanciano, non sieno stati chiusi i resti de' creditori dai rispettivi scritturali, ma vi abbiano posta dalla parte del debito la sola somma di resto sotto l' ultima partita vicino al segno de' scudi, acciocchè detti conti restino loro aperti, e chiari, per poterli bilanciare, essendo la chiosa di detti conti l' ultima opera, che si farà dai giovani dell' archivio, formandone le solite tavole de' creditori nelle carte in bianco a tal effetto lasciate ne' libri mastri dopo che saranno stati del tutto bilanciati, e riconsegnati all' archivista. •

CAPITOLO LXII.

Del carico del edolista.

• Il edolista del banco de' depositi, soggetto anch' esso al computista, come sotministiro, che esercita a tutto rischio, e pericolo del medesimo, e si elegge dalla congregazione col di lui pieno consenso, ed approvazione, dovrà trovarsi alle solite ore nel banco ne' giorni, che si terrà aperto, per esercitare il suo officio bene, diligentemen-

te, e senza dolo, o fraude, a scrivere con carattere intelligibile, e chiaro tutte le cedole tanto libere che vincolate nella solita carta impressa col segno del sacro monte, che gli viene consegnata dal deputato dell'archivio segreto del sacro monte, a cui ne fa nell'atto stesso ricevuta. Nel far cedole dovrà sempre attendere i libri del sotto cassiere, dove questi suol notare i depositi, che riceve in contanti, ne quali troverà notato il giorno, mese, la giusta somma, e la quantità delle cedole, che dovrà fare, ponendoti nella sommità il giorno, mese, ed anno, e nel corpo il nome, e cognome di quello, che gli presenterà alcuno di detti libri, o di altri, che più a questi piacerà, e poi la giusta somma scritta in corpo, e sotto la cedola in abbaço, secondo che troverà notato ne' libri suddetti, senza i quali non dovrà formar cedole di sorta alcuna, osservando attentamente, che le partite ivi notate siano chiare, ed aperte, nè vi sia contrassegno di essere state ad altri poste in credito. Venendo richiesto da' concorrenti di formar loro le cedole libere in mezzo foglio, perchè possano farle sotto ordini, o girate condizionate per acquisto, o altro qualunque contratto, dovrà farle nei soliti mezzi fogli, che ritiene per le cedole vincolate, e de' neofiti, come appresso. E subito formata la cedola, o cedole dovrà rincontrarle colle somme notate ne' libri suddetti del sotto-cassiere, sfregiandole ad una ad una, acciocchè non usca errore, o duplicazione di partita, e poi la passerà al suo registro. Farà in mezzi fogli bollati nella metà superiore, che a tal' effetto gli vengono coll' altra carta consegnati, tutte le altre cedole tanto quelle de' neofiti per la limosina, che loru' d' il sacro palazzo Apostolico, quanto quelle vincolate, o siano de' monasterj, esprimendo nelle prime la provenienza del denaro, e la disposizione dell' Emulentalismo protettore de' catecumeni, e nelle seconde individuando la diversa specie degli ordini, quando vi siano, detti quali si forma la cedola con ogni altra condizione unitamente alla disposizione dell' eminentissimo Virario, e prima di consegnare al registro delle cedole libere quelle de' neofiti, e al registro de' vincolati

quelle de' monasterj, dovrà sottoporle alla visura de' rispettivi scritturelli, per sentire, se loro cammina bene l'espressione, e perchè non vi siano parole pregiudiziali al sacro monte, e suol ministri. Essendogli stato dalla congregazione accordato un giovane per sotto-cedolista, attesa l'affluenza delle cedole, a motivo della quale non poteva egli solo così facilmente riuscire, e non andando detto giovane a conto del computista, al quale nemmeno dà sicurezza alcuna, perciò dovrà con tutta circospezione iuvigilare sopra un tal suo giovane, ebiedendogli conto mattina, e giorno della carta consegnatagli per le cedole da farsi, e usare ogni altra diligenza, che per sua maggior cautela riconosca espediente, stando questi a tutto suo rischio, e pericolo per qualunque mancanza, ed errore. Gli farà quindi osservare tutte le regole, ed ordinazioni a se, come sopra prescritte, sì nel formar cedole, che nello sfregiar le somme nel libro del sotto-cassiere, anzi dovrà farsi consegnar detto giovane le cedole, dopo che le avrà fatte per rincontrarla, e consegnarle egli stesso ai registri, come sopra. Dovrà mattina, e giorno raccogliere il conto del numero delle cedole fatte tanto da se, che dal suo giovane colle carte, che gli restano, per darne nota al computista, e se ne avesse sbagliata qualcheuna, dovrà sempre casarla, e deformarla in modo visibile, e tenerle a parte per riconsegnarle tutte al deputato, quando colla fede del computista andrà a prendere altra carta, acciocchè si ritrovi il numero di quella già consegnatagli della quantità che verrà ad apparire dalla ricevuta, e le cedole sbagliate si faranno abbruciare dal deputato suddetto alla sua presenza. Nelle vacanze del santissimo Natale, e ne' giorni seguenti dovrà intervenire col suo giovane allo spoglio, e bilancio, che si fa nel banco, per eseguire, oltre il suo officio tutte le altre operazioni, che gli venissero ingiunte dalla congregazione, dai provvisori, sindaci, e computista suddetto, per le quali non deve pretendere ricognizione di sorta veruna. Sarà tenuto esercitare il detto suo officio per se stesso coll' ajuto di detto suo giovane, e non per altre interposte persone, e tenere

in buona cura, e sotto chiave la carta delle cedole, nè consegnarla ad alcuno senza licenza della congregazione, provvisori, e sindaci suddetti. Nel caso di malattia, sospensione, o altro qualunque accidente tanto volontario, che forzato, dovrà deputare a tutto suo rischio, e pericolo altra persona in sua vece, che sia di piacere della congregazione, e del computista, al quale se non piacesse tal persona nominata, e ne volesse surrogare un'altra col consenso della congregazione, provvisori, o sindaci, potrà farlo, e resterà a suo conto per qualunque mancanza. Solamente nel caso, che il cedolista non volesse, o non potesse nominare altri, potrà il computista col consenso, come sopra, deputarlo a tutto rischio, e pericolo del cedolista, anzi mandando il computista di deputare altri, in tal caso potrà, e dovrà la congregazione per lo spedito servizio del pubblico far tale deputazione a rischio, e pericolo di ambedue senza alcuna interpellazione giudiziale, e stragiudiziale di essi, loro sicurtà, o attergatarj. *

CAPITOLO LXIII.

*Del carico del cassiere del banco
de' depositi.*

* Per essere la carica del cassiere del banco una delle più importanti, sarà cura della congregazione il deputare alla medesima un ministro de' più attenti, e sperimentati, che possa esercitarla con ogni diligenza, e lealtà. Avrà in suo ajuto un sotto-cassiere, un contatore, un esattore, e due giovani per i libri dell' entrate-uscite, i quali si sono al medesimo accordati per sgravarlo da molte operazioni, alle quali non potrebbe più supplire per se solo dopo l' aumento grandissimo dell' azienda del banco. I detti suoi sotto-ministri, sopra i quali invigilerà attentamente, perchè prestino un fedele servizio, staranno a tutto suo rischio, e pericolo, ed in caso di loro mancanza sarà egli obbligato solidalmente a favore del sacro monte. Perciò verranno eletti dalla congregazione col consenso, ed approvazione dello stesso cassiere, e ciascuno di essi rimarrà primieramente obbligato a

favore del medesimo, e secondariamente del sacro monte. Dovrà trovarsi nel banco all' ore solite, in cui si apre, e nel principio della settimana si farà somministrare dai provvisori l' opportuna provvista del contante per uso de' pagamenti, che accaderà di dover fare nel banco medesimo. La terra in buona custodia dentro la stanza della cassa nel suo cassone particolare, e di giorno in giorno ne andrà consegnando al suo sotto-cassiere quella quantità, che crederà esser sufficiente, facendoli fare ogni volta nel libro a tal effetto ritenuto la ricevuta tanto del contante, che come sopra gli consegnerà, quanto di tutte l' altre somme, che gli farà consegnare dall' esattore fra la settimana, per la riscossione degli ordini diretti altrove detti libretti, e per le cedole del banco di santo Spirito, che si riportano nel medesimo. Assisterà nel suo solito luogo mattina, e giorno per sottoscrivere tanto le cedole libere, vincolate, e giudiziali, che si andranno facendo, quanto i libretti di rincontro, che portano alle volte i deponenti, avvertendo, che procedano, e siano state già notate ne' libri del suo sotto-cassiere, ritenuti per comodo di notarvi i depositi, che si fanno in contanti, facendo in ogni partita di detti libri il suo contrassegno, quante volte appariscano d' essere state registrate. Non dovrà far pagare danari ad alcuno da detto suo sotto-cassiere, e contatore senza l' ordine del computista a tergo dei mandati, ordini, e cedole, incaricando loro strettamente di dare puntuale esecuzione a detti ordini del computista, e di osservare, che in più vi sia sempre la ricevuta, o quietanza di chi esige, e che nelle medesime non venga apposta condizione pregiudiziale al sacro monte, e suoi ministri. Nei pagamenti però che seguiranno per servizio del sacro monte, non basterà, che gli ordini sieno sottoscritti dal computista, ma vi dovrà essere ancora la sottoscrizione de' provvisori e tali ordini dovranno sempre procedere dal libro mastro generale. Non potrà prestar danari del sacro monte a chicchessia, neppur con prendere polizze, obblighi, ordini, altrove diretti, lettere di cambio, ed altro, rimanendogli affatto proibito il disporre in al-

euo modo, fuorbè in servizio del banco, dei denari ricevuti, o da' provvisori, o da' deponenti sotto le pene comminate nelle costituzioni apostoliche ec. oltre la perdita del suo impiego, e restituzione delle somme prestate. Non potrà sotto qualsivoglia pretesto far notare in veruno stracciafoglio separato le somme, benchè piccole, che si depositeranno, e pagheranno; ma sarà obbligato di farla di giorno in giorno riportare nell' entrate-uscite separate per le scritture correnti del banco, che si ritegono dal due giovani a se subordinati, alle quali dovrà stare, e credere; approvando perciò non solo le partite scritte dal suo sotto-cassiere, contatore, ed esattore, ma ancora tutti gli altri libri del banco, a tutte le partite riportate nelle entrate-uscite del libro mastro generale, che ai tengono dallo scritturale del medesimo, potendo benissimo a queste credere per la sicurezza, che hanno, attese l' approvazioni, che v' intervengono, giacchè quella de' pareggi, che si fanno alli conti di cassa de' libri mastri correnti, resta approvata dalli rispettivi scritturali, dall' archivista, e dai due suoi giovani dell' entrate-uscite correnti del banco, che in esse anco un tal pareggio riportano; quella delle monete, a posto, che si astraggono, o ripongono ne' cassoni, viene approvata non meno da esso cassiere, che da' provvisori; e quella de' depositi, e pagamenti, che seguono in detto mastro generale, si approva dal suddetto archivista, e dai giovani dell' entrate-uscite, come sopra, che ne faranno il rincontro, come si dirà a suo luogo. Sarà sua cura d' invigilare, che tutti gli suoi sotto-ministri facciano il loro dovere, come si dirà ai loro rispettivi capitoli, ed in specie, che il suo sotto cassiere noti di volta in volta le somme, che riceve per deposito o a' soliti di lui libri, che servono ai registri, per darne credito a' deponenti, o al cedolista per formarne le cedole, proibendosi espressamente di portare fuori del banco detti libri, e dichiarandoli, che la somma in essi notate saranno valide per quel giorno solamente, in cui appariscono notate, nè in vigore di esse potrà aversi azione contro il sacro monte, essendu detti libri un semplice segno tra il sut-

to-cassiere, e li registri, o redolista suddetti, ed esso cassiere dopo che avrà ristretto il conto la sera al detto suo sotto-cassiere, potrà a suo arbitrio lacerarli. Dovrà ritenere un libro per le ricevute, che gli dovrà fare l'esattore nell' atto, che gli si consegnano le cedole di santo Spirito rivedute da' provvisori per riportarla, ed lo più di detta ricevuta farà esso altra controricevuta a detto esattore, quando sarà tornato, ed avrà consegnato al sotto-cassiere il ricapito, che riporta da detto banco di santo Spirito, come si dirà nel capitolo di detto esattore, ed in quello del sotto-cassiere. Inoltre dovrà tenere altro libro per gli ordini, che manderà ad esigere fuori del banco, detti « *libretti* » lasciati in sue mani colle rispettive copie, facendoveli riportare dal suddetto esattore coll' individuazione del nome di chi gli avrà lasciati, il giorno, la somma, ed il numero de' medesimi, sottoscrivendoli poscia, e consegnandoglieli per l' esigenza; avvertendo peraltro, che li faccia contestualmente sottoscrivere dal computista, e che ne abbia di già collazionate, e sottoscritte le copie. Ritornato, che sarà l' esattore, si farà restituire tutti quelli, che non avesse potuto esigere, e degli esattili ne farà fare nel solito libro la ricevuta dal sotto-cassiere, e ne consegnerà le copie suddette ai rispettivi scritturali, per metterle a credito di chi spettano, come si dirà al capitolo di detto esattore. Oltre li detti ordini dovrà dal suddetto esattore far esigere tutte quelle somme dei nomi de' debitori del banco del sacro monte, secondo gli ordini, e note, che riceverà dalla congregazione; e per gli assegnamenti fatti da qualcheuno di detti debitori dovrà invigilare, che senza l' ordine suddetto se ne faccia sempre nelle scadenze dal detto esattore l' esazione; e la stessa attenzione; userà per tutte le altre somme de' contanti, che per causa degl' interessi del banco suddetto dovranno farsi esigere, facendoselo subito dopo l' esazione consegnare per rincontrarle, e farne eseguire dal detto esattore i rispettivi depositi, che sempre cadono nel libro mastro generale, dove si sono riportati tutti i nomi de' debitori, e li conti tutti delle monete, che si esigono, e ripongono ne' cas-

soni; mentre sino a tanto che il detto asaltore non avrà fatto le dette consegne, e depositi, anderà il tutto a rischio, e pericolo d'esso cassiere. Dovrà in ogni tempo render conto fedele, e legale di tali ordini, ed esazioni soprannotate né pretendere per se, e per detti sotto-ministri aumento di provvisione, o d'altro per tali incombenze. E nella sera del bilancio dovrà ritirare le copie suddette dal suo sotto-cassiere, a cui saranno state consegnate dai registri dopo il ragguaglio, e chiuder colle medesime le partite segnate nel suddetto libro dall'esattore, col notare di contro a ciascuna partita le parole « *messi alla scrittura tale il di tale, messi, ed asati* », tirando poi in fuori la somma in tutto corrispondente al corpo della copia, e alla partita, come sopra in detto libro notata dall'esattore, formandone in ciascun anno la filza, che consegnerà all'archivista del banco, e riportandone ricevuta in piè di esso libro, che parimente gli consegnerà, quando sarà finito per conservarlo in archivio. Procurerà ancora, che i due suoi giovani dell'entrate-uscite consegnino in fine di settimana a detto archivista le filze ben ordinate dei mandati, ed altri ricapiti de' pagamenti seguiti in quel mese, e che ogni volta se ne facciano far dal medesimo ricevuta in piè del libro d'uscita. Succedendo poi il caso, che alcuni dopo aver fatto passare le partite dalli rispettivi scritturali si portassero via i ricapiti posti in cartella degli ordini spediti a tergo, firmati dal computista, senza prenderne il pagamento, dovrà nell'istesso giorno, che ciò segue, per non confondere il conto di un giorno coll'altro, farli notare da' detti suoi giovani ne' libretti a parte degli ordini spediti, e non pagati, quantunque non abbia il ricapito, senza peraltro farli cassare dall'entrata-uscita. E nel giorno del bilancio dovrà farne formare il ristretto, per chiederne conto al suo sotto-cassiere, e ritirarne l'importo in compenso del debito ricevuto nel bilancio dal computista per tali ordini, detti voieramente « *spuntati* ». Quando tornano farà notare in detti libri di contro alla partita la parola « *tornato* », e di più nella consegna, come sopra, delle filze, farà ricevere tutti i ricapiti nell'en-

trate-uscite coll'archivista suddetto, che noterà in altro libretto, per tal effetto ritenuto, tutti gli ordini suddetti per anco non tornati. In ogni giorno di bilancio dovrà la mattina far ordinare in tante saccece ben polizzate, secondo la diversa specie, e quantità tutte le monete, e paste d'oro, e di argento, procedenti, o dai depositi seguiti, o dalle provviste fatte in quella settimana, per farlo riportare all'entrata-uscita del libro mastro generale a tal'effetto stabilito, conteggiare a suo credito nel bilancio, e farle riportare dai provvisori a tenore dei diversi conti aperti in detto mastro generale nei rispettivi cassoni, che restano in sua cura; tenendo perciò ben custodita la stanza della cassa, la chiave del suo cassoncino particolare, l'altra ch'esso ancora ritiene dell'armario, dove si conservano le chiavi di tutti i cassoni, serrando sempre le due porte di ferro di detta cassa, e riteneendo le chiavi presso di se, perchè non capitino in altre mani, essendo esso responsabile non solo delle monete, che sono nel detto suo cassoncino particolare, ma di tutt'altro, che esiste in detti cassoni nella quantità, e realtà delle saccece, e paste riposte ne' medesimi. La sera poi del bilancio, e qualunque altra volta volesse, dovrà ristringere il conto al suo sotto-cassiere, ponendogli in debito le somme del contante da se consegnategli e le altre consegnategli dall'esattore, risultanti tutte dal libro delle ricevute, che fa detto sotto cassiere, unitamente all'entrata delle rispettive scritture, e in credito i libretti, o siano ordini fatti esigere altrove, e posti a credito di chi spettano in quella settimana, le cedole dal banco di santo Spirito, e dei monte in plico a parte, quando vi sono, che gli avrà consegnato il detto sotto cassiere, la saccecia polizzata, che ritirerà dal contatore per il resto del contante, li viglietti spediti per l'acquisto delle monete, e paste d'oro, e di argento, quando vi siano, e per ultimo tutta l'uscita delle rispettive scritture. E da tal conteggio, o dovrà risultare dalla parte del credito un resto equivalente agli spuntati, come sopra ristretti, quando vi sono, che glieli riporterà a credito ne' assegnamenti bilancoj, sino che se ne faccia il pagamento; o non essendovi do-

vra del tutto restar pareggiato il conto del suo sotto-cassiere, perchè non abbia commesso qualche errore nelle sue operazioni; ma di questo sarà tenuto detto sotto-cassiere del proprio alla reintegrazione. Solamente il cassiere, dopo concordato, come sopra il conto, dovrà fare al suo sotto-cassiere nel solito libro delle ricevute in piè di tutta la somma di quella settimana una dichiarazione di aver avuto dal sotto-cassiere sfogo di tutta la somma di dette ricevute. Subito che il computista gli avrà in tal bilancio stabilito il resto, e concordato coll'altro del conto di cassa del libro mastro generale, dovrà il cassiere in uno stracciafoglio a parte, per poterlo mostrare, quante volte occorresse, o gli venisse richiesto dai provvisori, formare l'altro suo bilancio di cassa, ponendosi a debito il detto resto stabilitogli, come sopra dal computista, e la somma degli ordini spediti, e non pagati, se vi saranno, e a credito tutte le cedole di santo Spirito, e del monte ricevute dal suo sotto-cassiere, la sacoccia di resto consegnatagli dal contatore, e la moneta tutta, che sarà nel suo cassoncino particolare. Qual credito, e debito deve produr somma eguale, ed uniforme, perchè il detto suo bilancio di cassa vada bene. E tutte le suddette operazioni dovrà farle ancora nell'ultimo bilancio dell'anno, che si fa nelle vacanze del santissimo Natale. In caso d' infermità, sospensione ec., o in qualunque altro incidente volontario, o forzato che sia, dovrà deputare col consenso della congregazione a tutto suo rischio, e pericolo uno, o più persone, che esercitino la sua vera; che se in congregazione non le approvasse, e volesse a suo piacere fare una tal deputazione, allora il pericolo, e rischio andrà a danno del sacro monte. Solamente nel caso, che il cassiere non volesse, o non potesse deputare, potrà la congregazione fare una simil deputazione, anche senza veruna di lui interpellazione, suo sicuro, o attergarla per il buon servizio del pubblico, a rischio, e pericolo del cassiere. A tutte le suddette ordinazioni, e all'altro, che in avvenire potesse fargli la congregazione, dovrà puntualmente obbidire, e render conto fedele, e legale dell'amministrazione

sua, de' anni sotto-ministri, e di qualunque altra persona in suo luogo, come sopra interrogata, liberando il sacro monte da qualunque lito, danno, e molestia, che per colpa, trascuraggine ec., tutto sua, che de' anni predetti, potesse soffrire; permettendo inoltre il ritorno del cassoncino suo particolare non solo a' provvisori, ma ancora a' sindaci del banco, al di cui libri dovrà stare, e credere, in specie al libro mastro generale per il rincontro dell'esistenza de' cassoni in sua cura. E nel caso di voler liberare le sue sicurezza, non potrà richiederlo, e molto meno ottenerlo, se primo non avrà pagato al sacro monte tutta quella somma, della quale ne restasse debitore. »

CAPITOLO LXIV.

Dal carico del sotto-cassiere.

« Il sotto-cassiere del banco de' depositi dato per aiuto al cassiere, a cui rischio, e pericolo esercita, come sotto-ministro dipendente dal suddetto cassiere, col pieno consenso, ed approvazione del quale si elegge dalla congregazione, dovrà fedelmente esercitare il suo ufficio, e trovarsi in ogni tempo, che si terrà aperto il banco nel suo solito luogo della contiera, per ricevere li depositi, e pagare tutti gli ordini, che verranno spediti al cassiere a tergo de' ricevuti dal computista, notando il tutto ne' soliti stracciafoli consegnatigli, o per se, o per mezzo del suo giovane ajutante a tal' effetto accordatogli, con chiarezza, e distinzione, facendo, ed osservando tutt'altro, che gli venisse dal cassiere ordinato, o che fosse stato a detto cassiere ingiunto nel suo capitolo riguardante la carica di esso sotto-cassiere. Sarà obbligato di tenere giornalmente il conto col cassiere, notando a suo debito, oltre la ricevuta, che ne farà nel libro a parte, tutto il danaro, che per uso del banco da questi riceve, e tutte le somme de' depositi, che seguono, e a suo credito tutti li pagamenti, che fa tanto esso, che il contatore, col quale puramente dovrà tener conto sì per li depositi, che per li pagamenti, che gli fa ri-

cevere, o fare in contanti, come si dirà nel capitolo di detto contatore. Dovrà dare puntuale esecuzione alli pagamenti degli ordini fatti a tergo de' riscipiti, o cedole firmati dal computista, non avvertire di farli alle persone nominate in essi, e che vi sia sempre la quietanza, occorrendo, o la ricevuta libera, e senza veruna condizione, segnando prima nel suo giornale dei conteggi tutta la somma del pagamento, in piè della quale dovrà farvi la fattura delle partite, che richiede l'esigente per formarne cedole, o depositi, che gli li otterà in uno de' suoi libri a tal' effetto ritenuti con chiarezza, e distinzione della giornata, e somma, numerando ciascuna delle partite in essi segnate col numero che correca, principando et la mattina, che il giorno sempre dal numero primo. Gli consegnerà per ultimo il detto libro per regola dei registri, o del cedolista, e otterà quella tal discreta porzione, che gli accorderà in contanti nel giornale del contatore col cognome di quegli, a cui si debbono pagare. Che se il pagamento sarà per qualche cedola del sacro monte, dovrà inoltre avvertire, che sia stata nel corpo con più sfreggi deformata dal computista; e se sarà per servizio del sacro monte suddetto, dovrà osservare, che oltre il computista, vi siano sottoscritti i provvisori nell'ordine di tal pagamento, che sempre procederà dal libro mastro generale. Nel ricevere qualunque deposito, sia di redole del banco di santo Spirito, sia di ricapiti diretti al suddetto sacro monte, già passati in scrittura, e firmati dal computista con ricevuta in piè del deponente, sia ancora di qualche porzione di denaro effettivo, che farà ricevere dal contatore per riconfermarlo, e segnargli nel di lui giornale, acciocchè esso lo possa conteggiare a favore di chi lo avrà portato unitamente agli altri ricapiti, dovrà tenere l'istesso metodo, e ordine di sopra prescritto per gli pagamenti, tanto nel notarli nel suo giornale di conteggio, che in alcuno de' suoi libri, quali consegnerà a' deponenti per farne registrare il deposito con tutte quelle condizioni, e spiegazioni, che questi vorranno. E tornando l'esattore dal banco di santo Spirito per le redole ivi cipar-

tate, o dall'esazioni degli ordini, lasciati in mano al cassiere diretti ad altri banchi, detti « libretti » dovrà riceverne il deposito, e farne ricevuta nel solito libro, dove fa le altre ricevute del contante, che giornalmente riceve dal cassiere per uso del banco, e per servizio del sacro monte dei prestiti. Dovrà dare esecuzione tante all' biglietti spediti, e firmati dal cassiere per il pagamento delle monete, e paste d'oro, e d'argento provviste, o per gli depositi di somme ragguardevoli, che si ricevono dallo stesso cassiere, seguiti lo quella tal settimana, tenendone conto a parte per farsi li onificare, e conteggiare nel giorno del bilancio, quanto ancora agli altri biglietti spediti da' rispettivi registri firmati dal computista per le porzioni libere di quegli ordini, che hanno la legge di restare in qualche parte a credito nel banco, detti « darò », e tenerli a parte, per restituirli inserati a quel tale registro, dopo che sarà stata ragguagliata la partita della porzione, che resta in credito, nell'atto che gli si consegna il ricapito per passarla a suo debito, o sia entrata nel suo giornale di cassa, come deposito seguito per mezzo d'ordine, come sopra. Dovrà mattina, e giorno, terminato il banco, riconfermare col rispettivi registri, e coll'entrata de' depositi del libro mastro generale esistente in archivio, tutte le partite dei depositi correnti ricevuti, e notati nel suo giornale de' conteggi, par vedera se tutte siano state passate in credito di chi spettano, onde non nasca errore tra le scritture, e la cassa. In tal'atto dovrà ritirare dai suddetti registri li ricapiti delle altre due specie di depositi detti « darò », e libretti » per segnargli in entrata del suo giornale di cassa, come depositi a lui precedenti dalle scritture, seguiti per mezzo d'ordini, o lasciati in credito, o esatti io altri banchi, e terrà a parte li ricapiti dei libretti, o siano le copie sottoscritte dall'esattore, per poterle in fine della settimana, o in qualunque altro giorno, al volesse, stabilire il bilancio, riconsegnare al cassiere, a cui ne ha fatta ricevuta, come sopra, e chiederne il dovuto compenso, facendoselo conteggiare a credito nel suo conto, atteso il debito, che ne ha

ricevuto nelle scritture del banco. Succedendo il caso, che nel rincontro come sopra trovasse qualche partita de' depositi correnti non posta a credito per mancanza del deponente, il quale non abbia presentato ai registri il solito libro, dove gli avea esso segnata la partita, dovrà tenerla aperta senza contrassegnarla, e prima del bilancio, non essendo per anco tornato quel tal deponente a farsela descrivere in credito, dovrà formarne un deposito in conto a parte in credito della cassa corrente, con individuarne di depositarli per la tal partita, non registrata, colla sua provenienza, giornata, e numero al deposito dato ne' suoi libri; tornando poi il deponente, si pareggerà un tal conto con l'ordine, che ne spedità il computista, come si è detto nel capitolo del medesimo, a favore di detto deponente, per fargli passare in eredità la partita, come più gli piace. Dovrà parimente mattina, e giorno, finito il banco, farsi dar conto dal contatore di tutti i pagamenti eseguiti in contanti di suo ordine, notati nel di lui giornale, e ritirerà tutti i ricapiti di somme piccole, già dal medesimo contrassegnati, e pagati senza suo ordine, per verificare la giusta somma di detti pagamenti; così ancora di tutte le somme di denari consegnatigli, o fattigli ricevere da' deponenti per formare il resto del contante in sue mani, del quale glie ne farà ogni volta comporre una saccoecia polizzata di carattere del medesimo, sottoscritta, e sigillata per tenerla ben custodita nel cassoncino di ferro prossimo alla contiera accordatogli per la custodia a tutto suo rischio tanto delle cedole, che dei contanti, che riceve di mano in mano dal cassiere; in ogni principio del banco dovrà riconsegnare tal saccoecia al contatore suddetto, perchè se la ponga a debito per il conteggio di quella tal mezza giornata, a riserva però delle feste, che la dovrà riporre unitamente alle cedole nell' altro suo cassoncino particolare dentro la stanza della cassa, e nella sera del bilancio lo farà consegnare al cassiere, come appresso. E tanto li ricapiti de' pagamenti, come sopra ritirati dal contatore, quanto li suoi dovrà tutti contarli, e contrassegnarli, per vedere se dopo

lo « spunto » corrispondano al numero da esso fattone, e poi li consegnerà ai giovani del cassiere dell' entrate-uscite, che gli avranno di già piantati li pagamenti suddetti nel suo giornale di cassa colle rispettive cartelle delle scritture per rincontrarli, ed appuntarli, onde possa vedere, e riconoscere, se vi sia qualche ricapito « spuntato » e non comparso ancora per il pagamento. L'istesso ordine terrà per gli depositi, facendoli dopo averli come sopra rincontrati con i registri, e separati, secondo le diverse scritture, piantare nel suo giornale dell' entrata-uscita di cassa, lasciando peraltro li ricapiti de' pagamenti ai giovani suddetti per servirsene nello « spunto » del libro dell' uscita del cassiere, e per formarne le filze, come si dirà a suo luogo. Non potrà prevalersi di somma alcuna, benchè piccola, di denaro del banco, cambiandola con cedole, e molto meno imprestarla a qualunque persona, nè far polizze, pagherò, biglietti, o altra scrittura di credito a chiunque siasi, del denaro suddetto, o col medesimo negoziare, o far negoziare sotto le pene comminate nelle costituzioni apostoliche ec., e della privazione del suo officio, e invalidità di tali contratti, anzi ad ogni richiesta del cassiere, e della congregazione dovrà esibire li suoi conti del dare, ed avere, e non esibendoli dovrà stare ai conti, che esibirà il cassiere. Dovrà di giorno in giorno far sommare il suo giornale dell' entrata-uscita di cassa dal suo ajutante, e rincontrare tutte le somme di esso nel giorno antecedente al bilancio con gli scritturali, registri, cartelle, ed entrata-uscita del cassiere per ciascuna scrittura separatamente, acciocchè resti il tutto concordato, e nel giorno appresso non vi sia da accordare altro, che le somme di quel giorno, in cui dovrà stabilire il bilancio suo particolare con le stesse partite di debito, e credito già narrate nel capitolo del cassiere, dove si parla del conto di esso sotto-cassiere, consegnando in tal'atto per sfogo del suo debito, oltre le partite di credito, che gli procedono dalle scritture per gli pagamenti fatti, tutte le cedole del banco di santo Spirito, che sogliono conteggiarsi, e riportarsi in libro a parte

dall'esattore, quelle ancora del sacro monte, quando le abbia, in plico a parte con sua fattura; perchè le possa il cassiere rincontrare; tutte le copie dei depositi detti « libretti » e li « biglietti » spediti fra la settimana per le provviste delle monete, e paste d'oro, e d'argento; o per gli depositi di somme cospicue di contanti, per farsele da detto cassiere bonificare; la saccoccia di resto formata dal contatore, e pareggiare con tutte le suddette partite ogni settimana il suo debito, quante volte però in quel tal bilancio non vi cadano ordini « spuntati » non venuti fin' allora per il pagamento, e de' quali ne ha ricevuto esso credito nelle scritture; perchè essendovi, dovrà consegnare al cassiere una somma sempre tanto maggiore del suo debito, quanti appunto saranno li detti ordini « spuntati », che si riporterà a suo credito ne' susseguenti bilanci, sino a tanto che li abbia pagati per compenso della valuta consegnata, come sopra al cassiere, e trovando in qualche bilancio di aver'esso commesso qualche errore a suo danno, dovrà subito del proprio pareggiarlo. E tutte le suddette ordinazioni, o altre, che in avvenire potesse fare la congregazione tanto ad esso, quanto al cassiere, che avessero connessione colla sua carica, dovrà puntualmente eseguire, e far sì, che per suo fatto, o mancanza non succeda danno al cassiere, e al sacro monte, perchè sarà tenuto, di liberarli da ogni molestia, lite, ed interesse, che potesse succedere per sua negligenza, trascuraggine, o malizia, e per malizia, o negligenza della persona, o persone in suo luogo da esso surrogate in caso d'infermità, sospensione ec., o surrogate, quando non volesse, o non potesse esso surrogare, dalla congregazione, e cassiere senz'alcuna interpellazione, quale interpellazione il sacro monte non sarà tenuto di fare neppure alle di lui sicurtà, ed attergatarj; anco nel caso di deputar nuovi cassieri, che per maggior sicurezza in primo luogo del cassiere pro tempore, ed in secondo luogo del sacro monte, oltre l'obbligo generale di tutti li suoi beni, dovrà attergare tanti luoghi di monti camerali non vacabili sino alla somma prescritta. E la suddetta

interpellazione non sarà tenuto il sacro monte di farla neppure alle sicurtà, o attergatarj in consimil caso per tutti gli altri ministri, e sotto ministri.

CAPITOLO LXV.

Del carico del contatore.

« L'ajutante di cassa, o sia contatore del banco de' depositi, che si elegge dalla congregazione col pieno consenso, ed approvazione del cassiere pro tempore, a di cui rischio e pericolo esercita, ed è a suo favore in primo luogo obbligato, ed in secondo luogo del sacro monte, dovrà trovarsi nel banco non solo in tutti i giorni, che si terrà aperto, ma le vacanze ancora, occorrendo, per la numerazione delle monete, che riceve, o paga, e per tutte le altre cose, che gli verranno imposte dal cassiere in ordine agl'interessi del banco, e render conto fedele di tutto il denaro, che per qualsivoglia causa, ed in qualsivoglia tempo gli capiterà, e di tutte le somme, che avrà numerate, con pimborsarne il cassiere di qualunque mancanza, che si trovasse nelle monete contate, e saccorce da esso polizate, sottoscritte, e sigillate secondo lo stile del banco, essendo tenuto a realizzare in qualunque tempo le saccocce suddette, per le quali dovrà stare, e credere a tutti li conteggi, libri, e partite, anco scritte di carattere di detto cassiere. Dovrà assistere mattina, e giorno nel suo luogo della contiera, prossimo al sotto-cassiere non solo per ricevere tanto le monete per uso de' pagamenti dal detto sotto-cassiere, quanto le altre, che gli verranno portate da' deponenti, rincontrandole, e notandole nel suo giornale, coll'indicazione del cognome, perchè le possa conteggiare il sotto-cassiere a favore di quel tal deponente; ma ancora per pagare in contanti tutte quelle somme, che gli segnerà nel detto suo giornale il sotto-cassiere a que' tali, che ivi troverà notati; oltre le quali potrà ancora pagare i recapiti, o cedole di somme piccole, quante volte vi sia a tergo l'ordine del computista, e la ricevuta dell'esigente libera, e senza condi-

zione, seguandole però sempre nel detto suo giornale, per farsele bonificare nel conto, che mattina, e giorno dovrà fare col sotto-cassiere, contrassegnando i delli ricapiti, e cedole, come sopra pagate in contanti per consegnarle al sotto-cassiere suddetto, come si dirà in appresso; osservando attentamente di far tutti i suddetti pagamenti sempre alle persone notategli nel giornale dal sotto-cassiere, o a quelle espresse ne' soliti ordini dal computista, altrimenti sarà tenuto del proprio a tutti li danni. Terminato il banco tanto la mattina, che il giorno, dovrà restringere il suo conto, ponendosi a debito tutte le somme del denaro ricevuto, e dal sotto-cassiere, e da' deponenti; e a credito tutti i pagamenti in contanti fatti, o d'ordine del detto sotto-cassiere, notatigli nel suo giornale, o da se stesso indipendentemente per le somme piccole, come sopra, e dibattendo il credito dal debito, per tutto quel danaro, che apparirà restare nelle sue mani, dovrà ogni volta formarne una saeccoccia, che consegnerà a detto sotto-cassiere, unitamente ai ricapiti di somme piccole da lui pagati, pollizzata, di suo carattere sottoscritta, e sigillata, perchè la riponga nel suo cassoncino di ferro prossimo alla contiera, per riprenderla ogni volta, che si torna nel banco, e riportarla a suo debito con tutte l'altre somme, che anderà ricevendo, e così farà sino al giorno del bilancio, nel quale consegnerà la saeccoccia suddetta al cassiere, per consegnarla a credito di detto sotto cassiere, come si è detto nel di lui capitolo. A tutte le suddette ordinazioni, ed altre, che in avvenire si facessero dalla congregazione tanto a lui, che al cassiere riguardanti la sua carica di contatore, dovrà dare puntuale esecuzione; ed in ogni, e qualunque evento d'infermità, assenza, sospensione ec., sarà tenuto deputare altra persona, che eserciti in suo luogo a tutto suo rischio, e pericolo, che sia di piacer del cassiere, e della congregazione. E non potendo, e non volendo esso far tale deputazione, si potrà fare a tutto suo rischio, e pericolo dal cassiere col consenso della congregazione senz'alcuna interpellazione, come sopra.

CAPITOLO LXVI.

Del carico dei due giovani di entrate-uscite.

Li due giovani dell'entrate-uscite del cassiere per le rispettive scritture del banco de' depositi vengono a detto officio eletti al solito dalla congregazione col pieno consenso, ed approvazione del cassiere, a di cui rischio, e pericolo stanno, come di lui sotto-ministri, ed ajutanti nella presente incombenza, per la quale trovar si debbono nel banco ne' soliti giorni, che si terrà aperto, ed anco le vacanze, occorrendo, secondo gli ordini della congregazione, o del cassiere, al quale debbono per l'interesse del banco suddetto in ogni tempo ubbidire, e far quanto da esso gli verrà ingiunto, riguardante il loro officio, e qualunque altra siasi operazione per le incombenze di cassa, e render conto di tutto ciò, che in qualsivoglia tempo operassero, ed amministrassero in servizio del sacro monte, con ordine, come sopra, e di tutti i libri, e scritture, che in qualunque modo passassero per le loro mani. Sarà cura de' medesimi prender tanto la mattina, che il giorno, terminato il banco, dai registri, ed ajutante del computista le cartelle, o siano libretti, ove si notano i pagamenti, che si fanno in ogni rispettiva scrittura, per riportarli ognuno nel suo libro di entrata-uscita di quella tale scrittura, di cui ha l'incombenza, indicando il solo nome, e cognome del traente, e la somma; mentre le partite de' depositi le trascriveranno dai rispettivi registri coll'indicazione del nome, e cognome del deponente, la giusta somma, e le carte del suo conto particolare. Prenderà poi il giornale d'entrata-uscita del sotto-cassiere per piantarvi in colonnelli a parte, secondo le somme abbacali de' pagamenti notati in dette cartelle, segniti in quella tal mezza giornata, notando in più d'ogni colonnello il numero delle partite di ciascuna cartella ivi riportate. Anderà quindi col detto giornale nel solito luogo della contiera dal sotto-cassiere, non solo per ricevere dal medesimo tutti li ricapiti de' pagamenti, rincontrarli, ed appuntarli colle par-

lile da loro notate, ma ancora per riportare in detto giornale tutte le altre partite dei depositi seguiti in quella mezza giornata, che gli verranno indicate, secondo l'ordine delle diverse scritture dall'istesso sotto-cassiere, e confrontarle con quelle trascritte dai rispettivi registri, riportate ne' loro libri d'entrata-uscita. Che se trovassero nel rincontro, e appunto, come sopra, alcuna partita di pagamento senza ricapito, per non essere ancora comparso in cassa il creditore, si dovrà lasciarla « spuntata », e senza contrassegno nel detto giornale sino a tanto che venga pagata, notandola per altro subito, per non confondere il conto di un giorno coll'altro, senza cassarla dai loro libri d'entrata-uscita, in un de' due libretti a parte a tale effetto ritenuti per le diverse scritture, affinché nel giorno del bilancio di ciascuna settimana, ne possa fare il ristretto, e darne la giusta somma di tutti li suddetti « spuntati » al cassiere, al computista, e sotto-cassiere, e quando torna il creditore per il pagamento, dovranno notare in detto libretto di contro alla partita la parola « tornato », e cassarla. Dovranno per ultimo osservare, che tutti li suddetti ricapiti de' pagamenti, come sopra ricevuti dal sotto-cassiere, siano stati sottoscritti dal computista, e in più vi sia la solita ricevuta dell'esigente, altrimenti ne dovranno avvisare il cassiere; quindi con li medesimi alla mano dovranno riscontrare, ed appuntare tutte le suddette partite, di già prima notate, colle cartelle nelle loro entrate-uscite, e nell'atto stesso scrivervi il cognome dell'esigente, e in margine le carte del conto in libro mastro tenuto per il creditore, e riscontrare ancora, o verificare nelle suddette entrate-uscite tutte le somme degli « spuntati », rinvenuti nell'atto dell'appunto del giornale del sotto-cassiere, lasciandole aperte, per porvi il cognome, come sopra dell'esigente, e le carte del conto, ove è stato posto a debito, allor quando ne seguirà il pagamento. Saranno obbligati di ritenere i loro libri d'entrata-uscita, ciascuno il suo separatamente sempre in giornata, e ben sommati, riportando sempre la somma avanti sino alla fine dell'anno. Nel giorno anteco-

dente al bilancio della settimana dovranno riscontrare, ed accordare tutte le partite tanto di entrata, che d'uscita dei loro libri con gli registri, cartelle, scritturali, e giovane del sotto-cassiere, acciocchè nel giorno appresso non resti loro d'accordare altro, che le somme di quel giorno, in cui dovranno assistere al bilancio, dando le somme sì dell'entrata, che dell'uscita al cassiere suddetto, e suo sotto-cassiere, non meno che le somme degli « spuntati », come sopra, quando vi sono, e faranno tutt'altro, che gli ordinerà il cassiere in tale occasione. Dovranno parimente in tal giorno stabilire all'istesso modo, che fanno li rispettivi scritturali nei conti di cassa, dopo che saranno state, come sopra, concordate le somme, il pareggio nell'entrata-uscita di ciascuna scrittura separatamente in quella quantità, che sarà maggiore, una delle due somme; che perciò dovranno ritenere li detti loro libri d'entrata-uscita sempre distinti in due coltellini di scudi, e bajocchi tanto nella parte dell'entrata, che dell'uscita; il primo per la somma del pareggio di credito, o debito, che ricevè il cassiere nel libro mastro generale, e il secondo per le somme di ciascuna partita d'entrata, e di uscita, nel quale tireranno fuori anco la somma di detto pareggio, dopo averlo passato nel primo, avvertendo, che confronti, e sia uniforme a quello, che stabilisce il rispettivo scritturale nel suo conto di cassa, e si riporta nell'entrata-uscita de' pareggi del libro mastro generale, che debbono anche loro approvare, non meno che l'altra entrata-uscita de' depositi di detto libro mastro, riscontrando per il cassiere tutte le partite di essa colli ricapiti originali, collo stracciafoglio dell'archivista, e col giornale del sotto-cassiere. Nell'andare fuori del banco in luogo del cassiere ad esigere, e passar partite, e far mostra de' pagamenti nella creazione de' censi, o in qualunque contratto, dovranno attentamente osservare quanto sopra ciò gli verrà prescritto di volta in volta dal cassiere; avvertendo di non accettare ordini, se prima non saranno stati rivisti, e considerati dal computista, come si è detto nel parlare del medesimo. Tornati poi che saranno da

dette operazioni, e mostre, dovranno subito far passare tali ordini in scrittura sotto la medesima giornata dell'istromento colla licenza del computista, e cassiere, e potranno in tali occasioni prendere il loro viatico di bajocchi sessanta per volta. Dovranno tener ben custoditi ne' loro posti tutti li recapiti de' pagamenti di ciascuna scrittura per ordine di giornata, e in fine di settimana dovranno formarne le filze per consegnarle all' archivista del banco, che le farà rincontrare con li loro libri, e gli farà in piè dell' uscita in detti libri ricevuta delle filze suddette, e tutti quei ricapiti, che restano per anco « spuntati », verranno dal suddetto archivista indicati nella ricevuta, e notati in altro libretto a parte, come si dirà nel capitolo di detto archivista, al quale rassegneranno detti ricapiti « spuntati », subito che saranno tornati, e pagati, riportandone dal medesimo nota in piè della ricevuta, come sopra, di aver riconsegnato il tale ricapito mancante. Saranno obbligati di supplire alla cassa nel pagare, e ricavare denari, e loro numerazione in mancanza di qualche sotto-ministre del cassiere e per tutte quelle somme, che si numereranno per tutte le saccoccie, che se ne formeranno, polizzate di loro proprio carattere, saranno tenuti ciascuno particolarmente per le sue operazioni di bonificare al cassiere qualunque somma mancasse al pieno delle polizze appostevi. In fine di ciascun anno nelle vacanze del santissimo Natale dovranno dare all' archivista del banco le somme delle loro entrate-uscite, deducendogli prima le somme de' pareggi di credito, e debito, che ha ricevuto il cassiere nel mastro generale risultanti dai due colonnelli detti di sopra, acciocchè possa formare il bilancio generale. A tutte le suddette ordinationi, ed altre, che in avvenire si facessero dalla congregazione tanto a loro, che al cassiere, riguardanti la loro carica, dovranno dare puntuale esecuzione. »

CAPITOLO LXVII.

Del carico dell' esattore del banco de' depositi.

« L' esattore del banco de' depositi si elegge dalla congregazione col pieno consenso,

ed approvazione del cassiere, al quale è stato accordato per sgravio dell' esazioni, che si debbono fare tanto per li recapiti spettanti al banco del sacro monte, tanto per li suoi nomi di debitori, quanto per gli altri particolari, che avranno rilasciati ordini altrove diretti, da passarsi a credito loro nel banco suddetto dopo la loro esazione, restando in primo luogo obbligato a favore di detto cassiere, a di cui rischio, e pericolo esercita, ed in secondo luogo a favore del sacro monte per tutte quelle mancanze, che potessa in detto suo officio commettere. Dovrà trovarsi ogul giorno di banco, la specie nel primo giorno che si aprirà, per ricevere, dopo il rincontro che ne avranno fatto i provvisori, tutte le cedole del banco di santo Spirito dal cassiere, residuate in sue mani nel bilancio dell' antecedente settimana, nel qual giorno le avrà esso esattore di già riportate, e segnate con ogni esattezza nel libretto a tal' effetto ritantato, delli quali in tal occasione dovrà fare ricevuta al cassiere in altro libro a parte, che per questo motivo ritiene. E quindi le riporterà al banco di santo Spirito per formarna di tutte una cedola a favore del sacro monte. E perchè li ministri di detto banco abbiano comodo di passar prima dette cedole in scrittura, se ne farà interinamente fare una ricevuta in piè del libretto detto di sopra, contenente il numero, e somma per mostrarla al cassiere nel suo ritorno per sua giustificazione. Anderà poi nel giorno appresso, o altro giorno di quella tale settimana nel suddetto banco di santo Spirito, riportando il detto libretto per farne cassare la ricevuta nell' atto, che gli vien consegnata la cedola della somma, come sopra riportata, che nel ritorno presenterà all' archivista del banco, perchè la registri nel solito straccinfoglio dell' uscita de' pagamenti del libro mastro generale a debito de' ministri del banco di santo Spirito per deposito fatto dal suddetto esattore in detto loro banco a credito del sacro monte, per passarla in scrittura, e gli faccia a tergo il solito ordine al cassiere da firmarsi dal computista, sotto il qual' ordine esso esattore farà ricevuta, presentandola in seguito al sotto-cassiere, perchè glia ne faccia

una ricevuta nel libro del cassiere per le ricevute de' contanti, come si è detto nel capitolo del sotto-cassiere, e con un tal libro alla mano si farà dal cassiere segnare una controricetta sotto a quella, che egli avrà fatta allo stesso cassiere nell'atto di ricevere le suddette cedole per riportarle, come sopra. Prima di andare ad esigere gli ordini girati al sacro monte diretti ad altri banchi, lasciati con loro copie in mani al cassiere, per doverli far passare a credito di chi spettano nel banco del sacro monte dopo l'esazione, dovrà collazionare cogli ordini originali le copie, sottoscriverle, e porvi in più di suo carattere la parola « collazionati », perchè in caso vi mancasse qualche condizione, sarà tenuto a tutti li danni. Dovrà poi registrare tali partite ne' due libri a tal' effetto ritenuti uno dal computista, e l'altro dal cassiere, indicando in ambedue il nome, e cognome di chi avrà lasciato tali ordini, il giorno, la somma, e numero dato a ciascheduno di essi, e con tali libri alla mano farà sottoscrivere dal computista, e dal cassiere gli ordini suddetti, e gli andrà ad esigere, avvertendo di non fare tali esazioni senza le dette sottoscrizioni, ed altre cose dette di sopra, perchè oltre la rifazione de' danni, sarà licenziato dal suo ufficio. Sarà sua cura di farne segnare subito tornato da detta esazione una ricevuta nel solito libro del cassiere dal di lui sotto-cassiere, e consegnare immediatamente tanto al cassiere suddetto quegli ordini, che non avrà potuto esigere per mancanza di credito; e per qualunque altre difficoltà, quanto le copie di quelli esatti ai rispettivi scritturelli, perchè vengano eseguiti i depositi a credito dei proprietari di detti ordini, e siano chiuse dai rispettivi registri le partite da esso segnate nel libro del computista, mentre nell'altro del cassiere glie la chiuderà il medesimo (come si è detto nel suo capitolo) nella vera del bilancio, quando ritira le copie suddette dal suo sotto-cassiere. Oltre le suddette esazioni sarà ancora obbligato di esigere le altre somme de' nomi de' debitori del banco del sacro monte, secondo gli ordini della congregazione, e cassiere, a cui ne dovrà rendere ogni volta conto, e di più dovrà esigere, e riceve-

re a nome di detto cassiere tutte le somme de' contanti, che per causa degli interessi del banco suddetto gli ordinerà, consegnandole subito, e facendole rincontrare anco ne' giorni di vacanza colla sua presenza, ed aiuto del contatore, per poterne di tutte fare il deposito nel libro mastro generale, dove sono tutti li nomi dei debitori, e li conti de' cassoni, ed altri per le monete, che si esigono, e ripongono ne' medesimi. E per qualunque mancanza tanto nelle suddette esazioni, che nell'esecuzione de' depositi, sarà tenuto del proprio a tutti li danni. Resterà obbligato di osservare, ed adempire tutte le suddette ordinazioni, ed altre, che in appresso potesse fargli la congregazione, eseguendo puntualmente quanto in esse si contiene, e tutt'altro, che gli venisse per servizio del sacro monte ordinato dal cassiere, o che fosse negli obblighi del medesimo espresso, riguardante la sua carica di esattore. Ed in caso di qualunque infermità, sospensione, o altro qualunque benchè impensato accidente, sarà tenuto coll'approprazione del cassiere, e della congregazione deputare, a tutto suo rischio, e pericolo altri in sua vece, il che non potendo, o non volando, si farà a rischio, e pericolo, come sopra, col consenso della congregazione, dello stesso cassiere, senza veruna interpellazione, dovendo in ogni mancanza, negligenza ec. tanto sua, che della persona, come sopra surrogata, liberare il cassiere, e il sacro monte da ogni lite, danno, molestia rimborsando, e pagando quel tanto, che per detti motivi apparisse debitore. »

CAPITOLO LXVIII.

Dell' archivista del banco de' depositi.

« Richiudendo l'interesse non meno del pubblico, che del sacro monte, che si conservino, e custodiscano con ogni diligenza tutti i libri, ricapiti, e scritture del banco dei depositi, si è a tal fine formato un archivio assai comodo, alla cura del quale dovrà sempre la congregazione deputare una persona abile, diligente, e oneste col titolo di archivista. Questo ministro, che sarà indipenden-

te da ogni altro de' ministri del banco, avrà in suo aiuto non solamente un sotto-archivista, ma ancora alcuni giovani soprannumeri, acciocchè li ministri del banco dei depositi possano all'occorrenza servirsi di essi, per far supplire in qualunque mancanza de' sotto-ministri, nel qual caso l'archivista suddetto non dovrà impedire sotto qualsivoglia pretesto tal supplemento per mezzo de' suoi giovani. Potrà anch'egli servirsi de' medesimi per soddisfare tutti quelli, che gli faranno istanza di avere le fedi, o vedere le partite de' loro conti particolari nelle scritture, e libri di detto banco. Dovrà pertanto all'ora prescritta agli altri ministri intervenire mattina, e giorno, quando si terrà aperto il banco nelle stanze dell'archivio, e custodire tutti i libri, filze, e scritture, che già esistono nel medesimo, e tutte le altre, che secondo lo stile di mano in mano vi si andranno portando, per renderne conto ai provvisori, e ai sindaci del banco. Eserciterà la sua carica con ogni fedeltà, ed attenzione, non omettendo alcuna cosa, che riguardi il vantaggio del sacro monte, e del pubblico, e invigilerà sopra i giovani accordatigli per aiuto, acciocchè questi puro eseguiscono fedelmente le incombenze, che sarà loro per addossare. Nel caso di qualche loro mancanza ne darà parte alla congregazione, alla quale anche riferirà tutto quello, che giudicasse espediente, ed opportuno per la migliore, e più sicura custodia dell'archivio. Riterrà presso di se le chiavi tutte del medesimo, lasciandolo ben chiuso, e fermo, ogni volta che ne partirà alla fine del banco. Farà vedere tutte le partite dei libri mastri, quanto i ricapiti de' pagamenti a quelli, che vi avranno interesse, loro eredi, e nominati in esse, e ad altri, che pretendessero avervi ragione, ai quali però richiederà un'opportuna giustificazione della loro dimanda, e fuori di questi casi dovrà sempre richiedere la licenza in iscritto della congregazione a chi facesse istanze di vedere tali partite, e ricapiti; le quali però dovranno osservarsi sempre coll'assistenza sua, o delle persone a se subordinate, acciocchè non vengano li suddetti libri, e partite alterati, vizati, e cassati; cost ancora nel mostrare

le filze, non farà sfilzar cosa alcuna, nè lasciarle in mani degl'interessati, o di altri, a' quali si mostrassero d'ordine, come sopra, nè senza il medesimo farle copiare. Venendo richiesto di farne pubbliche fedi, dovrà farle, purchè non siano in pregiudizio del sacro monte, alle quali, sottoscritte che saranno dal suddetto archivista, dovrà darsi credito tanto in giudizio, che fuori tra qualsivoglia persona, ancora a favore del sacro monte, come di cose passate per mano di pubblici ministri; e per le medesime, e loro copie semplici potrà domandare il solito emolumento, stabilito dalla congregazione secondo la tabella affissa nell'archivio, da applicarsi a beneficio suo, e del suo sotto-archivista proporzionalmente per compenso in parte della loro provvisione; eccettuate peraltro le fedi, note de' nomi de' debitori, ed altre scritture occorrenti per servizio di detto sacro monte, che dovrà farle gratis, restando in libertà della congregazione di gratificarlo. Non potrà far levare da detto archivio alcun libro, o scrittura originale per qualsivoglia causa, o motivo, senza la licenza in scritto della congregazione, e senza la suddetta licenza non potrà portar fuori di detto archivio alcun libro, filza, o recapiti per farli vedere; anzi avendo una tal licenza, dovrà portarli egli stesso, e farli vedere alla sua presenza, senza far correggere, cassare, ed aggiungere cosa alcuna, ma riportarli subito dopo la visita nell'archivio suddetto. Potrà permettere alli computisti, e loro giovani, esattori, ed altri, che avessero conti nel banco del sacro monte, di prendere (sempre però coll'assistenza) le partite di credito, e debito nei libri mastri dell'anno scaduto; perchè possano ragguagliare le scritture delle loro computisterie particolari, o rincontrare, e far correggere qualche errore, che inavvedutamente avesse commesso lo scritturale nel passare le partite ad un conto per un altro, escludendone però i notari, da' quali mai non permetterà, che si copino, o estrarcano le partite, o verun ricapito delle filze, e quelli, che non vi hanno interesse. Sarà sua incombenza, se cost gli ordinerà il computista del banco de' depositi, di far le cedole giudiziali

Il in un foglio sottoscritto da uno de' provvisori, col sigillo in un foglio sottoscritto da uno de' provvisori, col sigillo in piè del sacro monte, che al consegna al deponente dal computista; avvertendo, che unitamente a detto foglio gli venga presentato anco il libro del sotto-cassiere, ove sia notata la somma della cedola, che dovrà esso formare a favore del creditore vero, o preteso che sia, esprimendovi il nome del debitore deponente, o di chi per esso comparisse, la causa del debito, il decreto del giudice, il notaro della causa, la legge di doversi pagare a chi detto giudice, o altro giudice competente della romana curia ordinerà, o al creditore medesimo nominato nella cedola, quando non vi siano sequestri, o altre condizioni, non contrarie peraltro al sacro monte, e suoi ministri, che dovrà esimere da ogni rischio, e pericolo, col non ricevere condizioni pregiudiziali, come di citare gl'interessati ec. Spedita che avrà la cedola, dovrà contrassegnare, e sfregiare la partita del detto libro del sotto-cassiere, acciocchè non venga ad altri posta in reddito; che se ne sbagliasse qualcheduna, dovrà restituire al computista il foglio sbagliato, e forse dare un altro. Dovrà rincontrare originalmente, e non mai in copia tutte le cedole, o polizze, sulle quali cadesse qualche dubbio di falsità, o alterazione, e confrontandolo col libro del registro di quel tal'anno, in cui appariranno create, osservando attentamente, se corrispondono nella giornata, mese, ed anno, nel nome, nella somma, nel numero, e carte di detto registro, poste sopra la cedola, e quello dato al deposito nel libro del sotto-cassiere, acciocchè possa conoscersi, se la cedola è reale, ovvero falsa, alterata, o attergata, come ne' tempi andati accadeva. E riconoscendola tale, dovrà notarvi sopra la parola « falsa », o « alterata », e se mai fosse stata attergata, qual credito vi resta; restituendola poi, o al computista, perchè vi provveda, o al cassiere, sotto-cassiere, o altro ministro criminale, che l'avesse portata. Venendo qualche criminale, per veder dette cedole, o altri ordini, e mandati ec. che fossero sospetti di falsità, o alterazio-

ne già pagati, e ne richiedesse l'originale, per farne processo, dovrà fargli vedere, ed anche consegnargli l'originale, sempre però che esibisca l'ordine del giudice del sacro monte, facendone peraltro prima una copia per metterla in fila in luogo dell'originale, scrivendovi sopra la parola « copia » e in piè di essa ne farà fare ricevuta da detto criminale, o noterà la partita nel libretto per questo effetto ritenuto, esprimendovi il giorno, mese, ed anno, la somma della cedola, o recapito che sia, l'ordine del giudice, come sopra, e il nome del notaro, a cui si consegna, per farne, come sopra, processo; quale terminato, dovrà fare istanza per riavere l'originale consegnato. Così ancora venendogli presentato qualche rincontro di deposito, fatto secondo il solito dai registri del banco, per rincontrare, se più esista un tal deposito, dovrà rincontrarlo, e trovandolo pagato, dovrà notarvi sopra le parole « pagato interamente », per impedirne le frodi, e perchè non tornino più a farne istanza. Dovrà di giorno in giorno osservare, e riguardare il libro, che ritiene il computista per gli ordini, che hanno la legge di restare in credito in tutto, o in parte ivi segnati, come si è detto nel capitolo del computista, per rincontrare se tali ordini siano stati posti in credito, a chi spettano nelle rispettive scritture, e trovandovi errore lo farà correggere della scienza del computista suddetto. In tale occasione osserverà, che il rispettivi scrittorali abbiano richiesta la fede autentica ne' pagamenti, o traslazioni ec. di denari vincolati, che suol fare detto archivista, altrimenti ne darà parte alla congregazione. Osserverà inoltre, se gli medesimi tengano in buon ordine i loro libri mastri correnti sommati, e pareggiati i rispettivi conti di cassa, come si dirà in appresso. Si farà in fine di settimana consegnare le file dei recapiti, ordini, e cedole, pagate dalli due giovani del cassiere, rincontrandoli coi libri delle loro entrate-uscite, osservando, che ribaltano le somme, che vi siano a tergo i soliti ordini del computista, e le ricevute degli esigenti, e che in detti ordini del computista vi sia l'espressione, che vanno in credito in tutti, e in parte,

quando hanno tal condizione, colle parole sotto « messi alla scrittura tale », e colla ricevuta, come sopra: e mancando qualche cosa delle cose predette, ne dovrà dar nota, e daroe parte alla congregazione, avvertendo il computista, che si usi tutto le diligenze, e il cassiere, che rimedi alla ricevute mancanti; perchè prese, che avrà da detti giovani le filze, tutte le manecaze de' riscopiti saranno a suo danno; anzi se nell'atto del ricontro trovasse mancar qualche ordine di quelli detti « spuntati », dovrà anitarlo a tergo della filza, e nel libretto, che per quest'effetto essò ritiene; e nella ricevuta, che dello filze consegnategli fa a' detti giovani la più del loro libro d'uscita, dovrà dichiarare la manecaza dell'ordine, o ordini, se più saranno, e quando torano, farà in più di detta ricevuta la dichiarazione, di aver ricevuto su tal'ordine mancante, o sia « spuntato ». » Trovandosi ne' libri mastri esistenti in archivio alcun errore di somma, o di partita, la farà porre dagli appuntatori nel libro degli errori, perchè la correggano in detti libri rolla scienza dello scritturale, al qual non farà più metter mano sopra i medesimi per maggior cautela: ma bensì gli lo farà correggere, o sternare nel suo libro mastro corrente, quante volte un tal'errore non sia malizioso; perchè essendo tale, ne darà parte al computista, che vi provveda, e occorrendo o darà parte saccò alla congregazione. Sarà sua cura di assistere al bilancio della settimana, e farlo copiare in un foglio dal suo sotto-archivista da presentarsi alla congregazione. Ed in fine d'ogni anno nelle vacanze del santo Natale dovrà parimente assistere allo spoglio delle scritture, e libri mastri del banco, facendo una nota di tutti quei sotto ministri, che in detto spoglio dovranno operare; avvertendo, che nel medesimo non si riportino nomi di debitori, che trovandosi alcuno in qualche scrittura, dovrà insistere presso il computista, e presso quel tale scritturale, che ne faccia fare il deposito dal debitore, quando sia reperibile, prima che si terminino lo spoglio, o non essendo reperibile, lo faccia del proprio, per saldare un tal nome di debitore, altrimenti ne

darà parte alla congregazione. Terminato lo spoglio, si farà rassegnare tutti i libri, scritture, riscopiti, ed altro, che abbia servito per uso del banco in quell'anno, ponendoli in archivio in buona ordinanza per custodirli insieme con gli altri con tutta diligenza. Essendosi io questi ultimi tempi, aggiunto un libro mastro generale, che abbraccia tutte le scritture correnti del banco, qual dovrà conservarsi, e raccogliarsi in una delle stanze di detto archivio, dovrà l'archivista suddetto invigilare sopra lo scritturale del detto mastro generale, perchè faccia il suo dovere, e ritenga la detta scrittura non meno che le tre entrate-uscite la giornata, ben sommate, e raccogliate a norma dell'ordine, e metodo proscritto nel suo primo impianto. Inoltre per comodo di una delle tre entrate-uscite, intitolata « de' depositi, e pagamenti », dovrà riteneva uno straccifoglio, per unirvi di mano in mano li depositi, e pagamenti, che si fanno per detta scrittura, da riportarsi dal suddetto scritturale nell'anzidetta entrata-uscita, avvertendo peraltro di non riportare nel suo straccifoglio ordine di pagamento, che non sia sottoscritto da' provvisori, e solamente nel caso delle solite annuali prestanze, che si fanno in seguito da' chirografi pontifici, dovrà attendere gli ordini del computista del banco. Dovrà ritenere presso di se tutti gli ordini, e giustificazioni de' pagamenti, o altre partite, che si riportano in detta scrittura, per formarne ogni anno un protocollo separato. E succedendo, che in qualche settimana vi trovasse alcun ordine « spuntato » passato in scrittura, e non comparso in cassa per il pagamento, dovrà tenerne nota a parte, per darlo nel giorno del bilancio unitamente alle somme dell'entrata, ed uscita di detta scrittura al computista, cassiere, e sotto-cassiere. Sarà sua cura di tener ben custodito tutto l'archivio suddetto in un armario separato, o non permetterae la visita ad altri, che ai provvisori, sindaci, e computista del banco, tanto il detto libro mastro generale, che li protocolli delle giustificazioni, e le tre entrate-uscite, le quali dovrà approvare, e farle approvare, come appressa: cioè l'entra-

ta-uscita delle monete, e paste d'oro, e di argento, che si ripongono, o estraggono dal cassoni, la farà sempre approvare, e sottoscrivere da' provvisori, e dal cassiere, dopo che sarà stata ragguagliata dallo scritturale. L'altra entrata-uscita de' depositi, e pagamenti dovrà approvarla, e sottoscrivere tanto esso archivista, che li giovani dell'entrata-uscite correnti del cassiere, ai quali col suo stracciafoglio, e coi ricapiti alla mano farà rincontrare tutte le partite in essa descritte dallo scritturale. E l'altra entrata-uscita dei pareggi, che si fanno ai conti di cassa delle scritture correnti, dovrà farla approvare, e sottoscrivere dai rispettivi scritturali, ognuno per suo pareggio, dalli due giovani dell'entrata-uscite del suddetto cassiere, che ne' loro libri fanno il detto pareggio, e poi la sottoscriverà anch'esso archivista, dopo che avrà in tale occasione riveduto, se tali pareggi sono stati bene eseguiti ne' loro libri dagli anzidetti scritturali a norma della regola datagli. Subito che gli appuntatori gli diranno d'aver bilanciato i libri dell'anno scorso da esso loro consegnati, dovrà farsi dare le somme de' creditori, che in ciascheduna scrittura fanno, e residuano, e le rincontrerà colla somma, che di tale scrittura fa il conto tenutone nel detto libro mastro generale, e trovando che confronti, si farà consegnare il libro dall'appuntatore, per farvi chiudere i resti, e stabilirvi le tavole de' creditori da' suoi giovani dell'archivio; ma se non confrontasse, senza di loro lo svario preciso, dovrà avvertirli, che facciano ulteriori diligenze nell'appunto, che il libro non apparisce ancor bilanciato. E ciò sino a tanto che troveranno l'errore, tenendogli sempre occulte le somme del mastro generale, acciocchè facciano il loro dovere, inviando sopra i medesimi, e dando loro tutte quelle direzioni, che stimerà più opportune per il bilancio reale de' libri. A tutte le suddette ordinazioni, ed altre, che in avvenire potesse fargli la congregazione, tanto riguardanti la sua carica d'archivista, quanto le altre incombenze aggiuntegli per detto libro mastro generale, dovrà puntualmente, ed esattamente eseguire, e far sì, per sua col-

pa, negligenza, o malizia non succeda danno al sacro monte, e suol ministri, essendo tenuto di liberarli da qualunque molestia, lite, e danno, che per dette cause potesse intravvenire. »

CAPITOLO LXIX.

*Del carico del bollatore de' recapiti,
e revisore de' depositi liberi.*

• Affinechè le cedole, e gli ordini già pagati non possono restituirsi in commercio in pregiudizio dei particolari, o del sacro monte si è fissato il provvedimento, che li ricapiti, che si recuperano dal banco, si debbano bollare con un marco, che imprima la parola « pagato » nel corpo del ricapito fra le due sottoscrizioni dei due principali ministri. La persona pertanto, a cui verrà addossato l'ufficio di bollatore, dovrà trovarsi ogni giorno nel banco, per adempire al suo carico, e particolarmente nell'ora, che si chiude il medesimo banco mattina, e sera, acciocchè sbrigata che sia tutta la gente, che intervenuta sarà per riscuotere, o per depositare, possa esser pronto all'operazione di bollare gli stessi ricapiti di cedole, ed ordini. Prima però si dovrà premettere dal sotto-cassiere il rinecontro di tutte le partite pagate, ed osservato il numero di essi ricapiti, si descriveranno le partite nel giornale de' pagamenti di cassa dai giovani dell'entrata-uscita del cassiere, secondo le diverse scritture, e fattone da' medesimi lo « spunto » di essi, se corrispondano al numero, e nelle somme, si restituiranno al sotto-cassiere, il quale nell'atto stesso li consegnerà al bollatore, per bollarli alla sua presenza, e però dovrà trattenersi fintantochè saranno tutti bollati. Ciò eseguitosi, il bollatore li restituirà al sotto-cassiere nello stesso numero da se ricevuti, il quale così bollati li distribuirà ai detti giovani del cassiere a ciascuno secondo le loro scritture. Per i recapiti del banco di santo Spirito, che secondo il costume vengono portati il lunedì mattina dal suo esattore, quando non sia vacanza, o in altro giorno, che operi il banco, con la nota in iscritto del

numero de' recapiti, e le somme di essi, distinguendo le cedole dagli ordini, se ne darà da lui una nota del solo numero di essi, e somma, che formano al computista del banco del sacro monte, e di poi consegnerà i detti recapiti coo la nota di essi allo scritturale delle cedole, il quale non mancherà di farne riascontro coo la medesima nota, se corrispondano tanto nelle somme di ciascuno, che di tutta l'intera somma, e del loro numero, e trovato il tutto andar bene, ne farà ricevuta in piè della nota dello stesso esattore, che a lui lascerà, per prova di averli consegnati. E perchè questi recapiti del banco di santo Spirito, i quali dopo che sono stati consegnati dall' esattore dello stesso banco allo scritturale delle cedole, si ritengono più giorni per essere in grao qualità, e passano prima di riconsegnarli io più mani, con restioo frattanto soggetti al pericolo di essere sottratti senza bollo; perciò dovranno bollarsi prima di scritturarli, con darne debito ai rispettivi loro conti. Il bollatore pertanto dovrà far nota di tutti gli stessi recapiti tanto in redole, che di ordini alla presenza dello stesso scritturale, rbe glie li consegnerà, e rincontrati andar bene, lo scritturale se ne farà fare ricevuta in piè della nota. Il bollatore poi senza partire dal banco dovrà bollare ognuno de' recapiti a se consegnati nel sito destinato, e restituirli dopo averli bollati allo stesso scritturale, che in seguito di tale restituzione cancellerà la ricevuta a se fatta dal bollatore. E perchè tra i recapiti del detto banco di santo Spirito vi sono anche degli ordini diretti a diverse scrittura, di tali recapiti il bollatore ne farà una nota secondo le rispettive loro scritture, e prima di bollarli farà osservare a quel scritturale, a cui spettaranno, per vedere, se vi sia il denaro, e se vi fosse qualche difficoltà in pagarli, o per mancanza di condizioni, ovvero di sedi, che si richiedessero, ed incontrandosi difficoltà se gli farà restituire, per riconsegnarli, senza averli bollati allo scritturale, che glie ne fece la consegna, facendoli rassare dalla nota fatta, e notandogli la difficoltà di pagarli, e in tal caso lo scritturale delle pulizza li consegnerà al computista, come alrest verranno

consegnati al medesimo computista tutti gli altri recapiti già scritturati, e passati dagli altri ministri secondo le loro incombenze, ritenendoli tutti appresso di se, per riconsegnarli, quando tornerà l' esattore del banco nello stesso numero, e somma secondo la nota del medesimo esattore già data, riportando la ricevuta fattagli dallo scritturale corrispondente in tutto alla già detta nota; e il suddetto esattore dopo che avrà fatto io piè d' ogni riscapito la ricevuta secondo lo stile, si porterà dal sotto-rassiera, consegnerà li detti recapiti, e se oe farà fare la solita cedola dell' intera somma, a cui ascenderanno i recapiti a favore de' ministri del banco di santo Spirito, dall' archivista del banco del sacro monte, come si costuma fare dal suddetti ministri all' esattore dello stesso banco del sacro monte. Il bollatore de' recapiti dovrà anche esercitare l' altra diversa incombenza di revisore de' depositi liberi. Si è istituito un tale ufficio per meglio assicurarci, che per isbaglio, o anco per frode gli scritturali dei libri mastri dei depositi non passino ordini di pagamenti a favore de' deponenti, oltre la somma de' loro rispettivi erediti. Perciò il detto revisore sarà tenuto di sommare di giorno in giorno, quando si possa, o almeno nei giorni di vacanza tutti li conti aperti, assistenti nel libro mastro de' depositi liberi, che sono i più pericolosi, osservando diligentemente, se in ognuno de' suddetti conti non si sia oltrepassato nel pagamenti il credito de' depositi, e verrà descrivendo in uno stracciafoglio li conteggi, acciocchè possano vedersi le di lui operazioni dal superiore, e render' egli conto del suo operato. Dovrà particolarmente sommare con ogni diligenza quei conti, che per emulura del foglio vengono riportati avanti in altre carte per verificare al sicuro, se la somma del riporto sia giusta; ed al rinccontro di questi conti dovrà attendere prima d' ogn' altro, per essere più soggetti ad errore, e dovrà porre il proprio nome a piedi delle carte, ove si sommano simili resti, per assicurarsi, che siano da se già stati riveduti, a fine di non ripetere inutilmente, e con perdimento di tempo le già fatte collazioni. Se incontrerà poi

qualche sbaglio, ed errore, ne dovrà immediatamente rendere inteso qualcuno de' sindaci del banco, acciocchè da loro si diano le debite providenze. •

CAPITOLO LXX.

Delle cedole, de' depositi, e pagamenti di essi, de' sequestri, e cedole giudiziali perduto da rinnovarsi.

• I depositi de' denari si accetteranno per qualsivoglia somma, purchè ecceda cinque scudi di moneta, ma li depositi di altre robe non si accetteranno di nessuna sorta; se però in qualche caso particolare, concernente l'interesse del medesimo monte, o altro caso urgente, la congregazione non ordinasse il contrario; nel qual caso dovrà farsene inventario, e consegna ad udo de' custodi, che sarà più vacuo de' pegni, per gli atti del nostro notaro. Saranno i depositi liberi da' sequestri, ritenzioni, ed altri impedimenti, che ritardassero la restituzione di essi, salvo che da quelli, che ordinasse la congregazione, o il nostro giudice con sequestro formale dal medesimo sottoscritto, e non dovranno ordinarsi, se non per urgentissima causa, o per interesse particolare del medesimo monte, al quale sarà lecito per il suo proprio credito contro il deponente, fare la ritenzione; ed anco gli competerà la prelazione ad altri suoi creditori, quantunque privilegiati, e con obbligo camerale, perchè si presumerà aver depositato per cautela del monte; talchè detto deposito sia affetto specialmente al pagamento del detto debito col monte. Ma, quando il deposito sia con cedola, non si ammetterà nessun sequestro per qualsivoglia urgentissima causa, ancorchè si trattasse d'interesse del fisco, o del sacro monte. Quando poi il deposito sia con cedola giudiziale, prodotta negli atti di qualsivoglia notaro, innanzi a qualsivoglia giudice, sarà lecito a qualsivoglia creditore sequestrare la cedola presso il notaro, e liquidato il suo credito ottenere il mandato • *de consignando* • tutti, o parte de' denari contenuti in essa dal medesimo giudice, per gli atti del medesimo no-

taro, dove sarà stata prodotta, quando però sia fatta in nome della medesima persona debitrice, e non contenga condizioni, che ripugnano a tal pagamento. Ma quando si trattasse persona, o si trattasse di alterare in tutto, o parte le condizioni della cedola, ancorchè vi fosse il mandato d'altro giudice, non si pagherà senza il mandato, o almeno l'• *exequatur* • del nostro giudice, con citazione personale da farsi dalla parte al nostro procuratore, ed a tutti gl'interessati, e si dovranno anche legittimare le persone di coloro, che pretendono di essere eredi, a quali non si dovrà pagare senza mandato del medesimo nostro giudice, precedente la citazione da farsi al nostro procuratore, come sopra. Se la condizione posta nella cedola penderà dalla sola volontà del deponente, con suo consenso si potrà annullare, o alterare la condizione; ma quando concerna l'interesse d'altre persone, alle quali possa essersi acquistata ragione con il deposito, non si potrà nè annullare, nè alterare, se non con consenso di tutti gl'interessati, o col mandato del nostro giudice, precedente la medesima citazione da farsi al nostro procuratore, e di chi vi potesse avere interesse. Potrà anco ad istanza del medesimo deponente, che avrà ricevuta la cedola, prima che l'abbia prodotta in atti di notaro, aggiungersi, o minuirsi qualche cosa, che pendà dalla sua volontà, come sopra, accomodando la scrittura nel registro, ed altri libri del monte nella medesima maniera. Ma dopo la produzione ciò non sarà lecito, e molto meno quando si tratti di pregiudizio di terza persona certa, alla quale possa essersi acquistata ragione, come sopra. Quando occorra caso, che sia perduta la cedola, innanzi che sia stata prodotta negli atti di alcun notaro, e la medesima persona, che ha depositato, ricerchi la rinnovazione per decreto della congregazione, il segretario ordinerà, che • *Præstito per N. juramento super amissionem cedulae, et consensu omniumque annulationi illius, et data idonea cautione de liberando sacrum montem a quibuscumque molestiis, quae dicta occasione inferri possent, illumque relevando indemnem, et restituendo summam contentam in dicta cedula ad omne man-*

datum iudicii dicti sacri montis, reoveatur cedula, et illius vigore sic renovatae solvatur summa in ea contenta, » e se sarà prodotta negli atti di notaro, si aggiunga il giuramento del detto notaro sopra la perdita di essa cedola. Se non sarà la medesima persona, ma preteuderà esser erede, si aggiungerà oltre le cose predette, » constito, quod sit haeres coram nostro iudice, citato personalmente procuratore nostro ». Se pretenderà esser creditore, o per aver interesse nella cedola, e non poterla cavar di mano a chi la tiene, il nostro giudice vi provvederà, con ascoltare le parti, ed il procuratore del sacro monte, avvertendo, che contro la volontà di chi ha deposto non si deve, se non per urgentissima causa, ordinare la rinnovazione, e pagamento di essa cedola, precedente sempre l'annullazione della prima, ed idonea sicurezza, come sopra; ed in qualsivoglia di detti casi il nostro notaro in piè dell'ordine del segretario, ovvero del mandato del giudice farà fede dell'adempimento, e della sicurezza data, la qual fede portata al computista de' depositi, dovrà sotto essa immediatamente porre la copia di detta cedola, che a questo modo s'intenderà sufficientemente rinnovata; talchè, se si dovrà allora fare insieme il pagamento, sotto la detta copia farà il mandato al cassiere, che paghi, e ragguaglierà la partita al libro mastro, con mettere, che si paga in vigore di cedola rinnovata per mandato della congregazione, o del giudice. Quando non abbia a seguire il pagamento allora, approverà detta copia, con promettere in piedi di essa il pagamento, conforme al tenore di essa, e porrà il giorno corrente, e si sottoscriverà insieme con il cassiere, rendendo poi il foglio alla parte, o a chi glie lo avrà purtato, acciò se ne possa valere, e ad ogni modo nella partita al libro mastro dovrà far memoria della cedola rinnovata per ricordarsi, che non si avrà più da pagare in vigore della prima annullata, ma dell'ultima rinnovata, e questa medesima memoria dovrà il detto computista replicare nella partita al seguente libro mastro, quando farà lo specchio del precedente. L'ordine, che dovrà tenere il medesimo computista nelle cedule da farsi, prima che si diano

fuori, sarà questo; che la ogni principio d'anno se ne provveda di quella quantità, che possa credere necessaria per il pubblico, scrivendo nel principio d'ogni foglio di carta ordinaria, e senza il marco intrinseco del monte, tutti i nomi de' provvisori di quell'anno, e continuando poi in ciascuno la solita formula generale, a comune a tutti, e porti detti fogli al deputato archivista, che ritene presso di sé il sigillo del sacro monte, ed in presenza del detto deputato archivista sigilli detti fogli verso il fine del foglio nel mezzo, e di questi fogli, così sigillati, nella loro precisa quantità ne farà ricevuta in un libretto da conservarsi appresso il detto deputato archivista, con esprimere il numero di essi, ed il giorno, che li riceverà. Porterà poi detti fogli nella congregazione, per farli sottoscrivere sopra il sigillo da uno de' provvisori, la di cui sola sottoscrizione con detto sigillo basterà, e così continuerà di mano in mano secondo il bisogno, facendone sempre la ricevuta al deputato archivista nel libretto, come sopra; ed avvertirà, che sempre piuttosto glie ne avanzino, che manchino nelle mani, acciò gli abbia sempre in pronto alle occorrenze, de' quali fogli formerà poi le cedole giudiziali da darsi alle parti, col porre nel corpo di esse la somma per disteso, ed in fine di esse al lato dritto la medesima somma per abbrevio. Nel che potrà anche prevalersi dell'archivista del banco de' depositi, a tutto però suo rischio, e pericolo, e non sottoscriverà la cedola, se non è preceduta la sottoscrizione del cassiere, che verifica, d'essersi depositato il danaro, e dopo la detta sottoscrizione del cassiere, e non prima dovrà detto computista sottoscrivere in piedi del foglio al lato manco, la quale sottoscrizione sarà compiuta la cedola da consegnarsi alla parte. E se per caso alcuna cedola scritta, o incominciata a scriversi, non avesse effetto, la annullerà, e la riporterà così cancellata al deputato archivista, acciòchè glie la faccia buona nel saldo, che dovrà farsi fra loro almeno ogni quattro mesi una volta, o più spesso, secondo che il detto deputato archivista ordinerà. Il qual saldo si farà, confrontando le cedule spedite nel libro del registro, che verrà esi-

bito al deputato archivista, col numero dei fogli sigillati, che il computista avrà ricevuti, e a questo effetto si noterà in un foglio da una parte il numero di quelli ricevuti dal computista, e dall'altra il numero delle cedole spedite, comprese quelle, che non avessero avuto effetto, acciocchè venga a rilevarsi quanti fogli sigillati restino in mano al computista. In seguito si farà il saldo, tanto nel libretto, che si tiene dal deputato archivista, quanto nel libro del registro, che resta appresso il computista, e nell'uno, e nell'altro si sottoscriveranno ambidue, con notare il giorno corrente, e far menzione delle cedole, che non avessero avuto effetto. le quali si abbruceranno di volta in volta. »

*Demanda-
tur monito-
re reatorum
sialorum
observantia.*

§. 4. Omnibus autem, et quibuscumque, quorum interest, ac interesse poterit in futurum, omnimodam obedientiam, ac subjectionem hujusmodi statutis sub penis inflictis, et indigendis praestari, eaque firmiter custodiri, diligententer servari, eadem apostolica auctoritate volumus, praecipimus, et mandamus.

*Clausula re-
blata, et de-
cretum irri-
tans.*

§. 5. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in praemissis per quoscumque judices, ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri habere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Derogatio
contrario-
rum.*

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus, necnon privilegiis, et indulgentiis apostolicis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis irritantibusque, et aliis decretis concessis, confirmatis, et innovatis quorumcumque tenoribus existentibus per quae praesentibus non expresse, aut omnino, non inserta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri; et de quibus, eorum-

que totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium exemplis, notarii publici manu, et personae in dignitate ecclesiastica constitutae sigillo obsignatis, ac etiam in voluminibus diciorum statutorum descriptis, seu impressis eadem prorsus fides in iudicio, et extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anulo Piscatoris die III. Januarii MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno nono.

DCVII.

Nova methodus constituita pro exigentia taxae viarum debitae a Comunitatibus status Ecclesiastici.

*Dat. die 31.
Martii 1767.
Anno IX.*

§. 1. Monsignor Paolo Girolamo Massei chierico della rev. camera apostolica, e presidente delle strade. Ci avete rappresentato, che per eseguirsi l'annua tassa fissa dovuta al nostro tribunale delle strade dalle comunità dello stato per il mantenimento delle strade consolari del distretto di questa nostra alma città secondo il metodo fino ad ora tenuto, era stato deputato Salvatore Simonetti col titolo di depositario obbligato a ricevere il danaro, che di semestre in semestre dalle comunità volontariamente si pagava per conto di detta tassa fissa coll'assegnamento annuo di scudi cento cinquanta; ci avete inoltre aggiunto, che rispetto a quelle comunità, le quali nelle scadenze non avevano pagata la somma da esse dovuta si spediavano dal medesimo Tribunale a proprio conto li commissarij cavalcanti colla provvisione di scudi due, e mezzo per ogni centinaio di scudi, che riscuotevano, oltre li soliti emolumenti della scavalcata, ed altro a tenore dell'Aldobranda; col qual regolamento è succeduto, che il sotto-computista Giovanni Fargetti sino a tutto l'anno 1763. uno de' commissarij cavalcanti, e Lazzaro Barberi giovane pure della computisteria, ed attuale commissario cavalcante hanno nel corso di molti, e molti anni derubate diverse somme, che unite insieme

*Exponitur
antiqua
methodus hujus
exactionis, et
incomoda,
quae ab ea
derivabant,
ac non pro-
ponitur nova
methodus ser-
vanda.*

si reputano fino ad ora essere di somma rilevanza, e scopertasi la frode nel principio della nostra presidenza, siano ambidue fuggiti, per lo che siasi contro di essi incominciato il processo, e si siano deputati li periti fiscali ad effetto di giudizialmente provarsi il di loro reato, siccome ancora per la riferita causa abbiate di nostro ordinè sospeso per ora dall'esercizio di computista Niccolò Borgiani, con aver deputato per soprintendente alla computisteria Giacomo Alfonsi, ed eletto per sotto-computista Luigi De Sanctis coll' annuo assegnamento al primo di scudi cento venti, ed al secondo di scudi cento; e che dovendosi continuare ad astringere le comunità di pagare la suddetta tassa fissa, abbiate creduto, che si renderebbe più proficuo, e conveniente all' interesse della sopra espressa tassa, che il nostro tribunale riconoscesse una sola persona debitrice per tutto l'importo della medesima tassa, la qual persona avesse il diritto, e facoltà di farsi pagare dalle comunità la medesima, ed alle scadenze contro le comunità morose a suo proprio conto, e pericolo spedisse li commissarj cavalcanti nelle solite forme, ed all'incontro avesse l' obbligazione di depositare nella depositaria della nostra camera a credito del suddetto tribunale, ed a vostra disposizione di trimestre in trimestre la quarta parte dell' importo di detta tassa fissa, quantunque ancora nelli rispettivi trimestri non fosse scaduta l' esigenza, o non avesse esatto, e che in premio di ciò si assegnasse scudi quattro per cento sopra quella somma, che effettivamente depositasse come sopra, e che avendo voi trattato con diverse persone, abbiate trovato Francesco Antonio Lepri, che intraprenderà un tal negozio, ed ufficio in affitto per un novennio, con condizione per altro, che effettuandosi un tale affitto, non debba più continuare nell' ufficio di depositario il detto Salvatore Simonetti, che lo ritiene per munificenza di Benedetto XIV. di fel. mem. nostro predecessore in vigore di un di lui chirografo segnato in Castel Gandolfo li 20. Giugno 1743; Onde sia duopo di revocare il suddetto chirografo, ed al detto Simonetti, che per il lasso di anni venti, e più ha prestato un assilluo, e

fedel servizio al tribunale, non solo in detto ufficio di depositario, ma ancora nell' altro, in cui dovrà continuare di esattore della tassa fissa delle tenute dell' agro romano, possa essere cosa equa di concedergli a titolo o sia di gratificazione, o sia di giubilazione l' annua somma di scudi settanta due da ripartirgliesi alla ragione di scudi sei il mese fin tanto che naturalmente viverà, sicchè ci avete ricercato della nostra approvazione:

§. 2. Essendoci a cuore il vantaggio delle stesse comunità, dell' possessori delle tenute, ed altri, che pagano la detta tassa fissa, ci siamo determinati di approvare, e confermare quanto da voi ci è stato rappresentato; perciò col presente nostro chirografo, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parola: inscritto il tenore delli chiroграфи della san. mem. di Clemente XII., e l' altro suddetto de' 20. Giugno 1743. segnato da Benedetto XIV. a favore del detto Simonetti, le risoluzioni della nostra congregazione del Tribunale, ed ogni altra cosa, che fosse necessaria ad esprimersi, confermiamo, ed approviamo gli ordini da voi dati per la detta processura, la suddetta sospensione per addeco del computista Borgiani, e la deputazione del soprintendente alla computisteria, e sotto-computista suddetti, ed il nuovo metodo per l' esigenza della detta tassa fissa delle comunità, che ci avete rappresentato, però vogliamo, e vi ordiniamo, che in nome del nostro tribunale per conto però della detta tassa fissa diate, e concediate a Francesco Antonio Lepri in affitto per nove anni da aver avuto il suo principio il primo del corrente anno il diritto, e facoltà d' esigere in nome del suddetto nostro tribunale la tassa fissa annua dovuta dalle comunità di semestre in semestre alle debite scadenze, con facoltà ancora, ed obbligo al medesimo Lepri di spedire a suo conto, e pericolo li commissarj cavalcanti colle commissioni da voi, e presidenti pro tempore sottoscritte, conforme finora, e stato praticato contro le comunità morose, che volontariamente non avranno pagato le somme dovute alle proprie scadenze, con che però il medesimo Lepri paghi, e depositi nella depositaria della nostra camera a favo-

Pontifici ac-
tam metho-
dum propo-
sitionis a vi-
rum Praesi-
dis confirmari,
et approbari.

re del tribunale, di trimestre in trimestre posticipatamente, la quarta parte dell'importo di tutta la tassa fissa annua dovuta dalle comunità secondo la tabella da consegnarsi sottoscritta da Voi, e con esso ne stipolerete l'istromento con quelle sicurezze, patti, capitoli, e convenzioni, che voi stimerete necessarj, convenienti, ed opportuni, approvando Noi fino da adesso tutto ciò, che voi concorderete, e converrete col detto Lepri tanto per le somme della suddetta tassa maturate a tutto Dicembre passato, quanto l'altre avvenire come sopra, per essere questa la mente, e volontà nostra precisa, e per l'effetto di tale nuovo regolamento dovendo cessare l'ufficio di depositario del suddetto Salvatore Simonetti, rivochiamo, ed annulliamo il riferito chirografo delli 20. Giugno 1743. spedito a di lui favore, per altro in riguardo del fedele, ed onorato servizio prestato dal medesimo Salvatore Simonetti al nostro tribunale tanto per l'ufficio di depositario, quanto per l'altro di esattore della tassa fissa delle tenute, nel quale ufficio dovrà continuare, gli assegniamo annui scudi settanta due alla ragione di scudi sei il mese da pagarsegli con ordine vostro, e dei presidenti pro tempore de' danari della detta tassa fissa, sin tanto che esso Salvatore Simonetti natu-

ralmente vivrà, e ciò per titolo di gratificazione, o sia giubilazione.

§. 3. Volendo, e decretando, che al presente Nostro chirografo, benchè non ammesso, nè registrato in camera, non possa mai opporsi difetto per causa di surrezione, o obrezione, o altro qualunque vizio, e difetto di nostra volontà, e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla nostra semplice sottoscrizione, ancorchè non vi sia stato chiamato, nè sentito il detto Simonetti, ed altri, che vi avessero, o pretendessero di avervi interesse, non ostante la bolla di Pio IV. Nostro predecessore de' registrandis, la costituzione di Innocenzo XII. sopra la riforma del tribunale delle strade in quella parte, ove prescrive la fissazione degli editti, la regola della nostra cancellaria de jure quaesito non tollendo, leggi, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole avendone il loro tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato per questa volta solamente, ed all'effetto premesso specialmente, ed espressamente deroghiamo. Dato questo di 21. Marzo 1767.

Clemente su-
blato, decre-
tam irritans,
et derogatio-
ne contraveni-
ens.

CLEMENS PP. XIII.

ANNO DECIMO

DCVIII.

Dal. d. 18. Gnesensem Archiepiscopum hortatur, ut omni studio dissidentium conatibus resistat.
Juni 1787.
Anno X.

Ad presentem materiam consulenda etiam est epistola huius archiepiscopo prescripta die 18. Aprilis hujus anni, relata superius sub n. DLXXXVII. nec non epistola directa Imperatori Josepho die 31. ejusdem mensis relata pariter sub num. DCCIV. una cum annotatione ibidem apposta.

Venerabili fratri Uladislao
Archiepiscopo Gnesensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et apostolicam benedictionem.

Præcedentes litteras commoverunt nos omnes anno octavo Archiepiscopo directas.

§. 1. Significavimus fraternitati tue per nostras in forma brevis litteras datas die XVIII. proxime elapsi meosis Aprilis quam gravi pateternum animum nostrum affecerint sollicitudine et cura novæ turbæ, quas in isto regno dissidentes heterodoxorum aliquot principum nixi patrocinio, commoverunt. Illi nimirum eum in postrema dieta adhibitis quantumvis validissimis conatibus, eorum quæ contra jus et fas expetebant oihil potuissent extundere, in id vehementer incubuerunt, ut alia convocaretur extraordinaria dieta, idque tandem consequuti, eo sibi commoda nunc pollicentur, quæ adinque non poterunt acquirare.

§. 2. Verum sollicitudinem nostram ineredibili consequutus est dolor, quo ab eo die

acerrime angimur, cum accepimus, dissidentes, qui factioni suæ validiores siderent vires, palam et aperte et nequiquam legibus reclamantibus illicita foedera fecisse, compluresque catholicos vertigine quadam prope modum circumactos, eorumque querelis deceptos, qui clamitant proculcarî leges, nullumque justitiam amplius relictum locum, eo inclinere, ut perniciosissimum ejusmodi requasatur exemplum; et quod, horret animus, partim eorum generalem societatem sese confederationem una cum dissidentibus pepigisse, partim prope esse, ut ad eam societatem se adjungant; cujus societatis quædam esse paciones, quarum ab aliqua metnere sibi debeat catholica Religio, ne gravissimum accipiat et maximum detrimentum.

§. 3. Quo tanto tamque proximo perferre facti periculo, dolorem nostrum in patria misericordiarum sinum effudimus, qui nostram ex hac tribulatione aegritudinem solus lenire potest, quod populorum æque ac regum solus in manu tenet corde: sed tamen curam universi Dominici gregis nobis divinitus commissam cum alio animæ nostræ perniciæ deserare nequeamus, fraternitati tuæ celerorumque coepiscoporum tuorum pietatem per has nostras litteras excitendam existimavimus. ut gregi quoque suo xlii, mansuetudinis et pacificæ caritatis ipse vos exhibentes exemplar, vorem etiam adhibeatis, ad inserenda in animis populorum vestrae fidei commissorum studia et consilia pacis, simpliciores docendo, veritatem deceptis commonstrando, devias ad angustia consilia retrahendo. Omnes autem doctores oportet, quam nullam vim habuant rationes, quas dissidentes afferunt

Ad hoc memorandum sola servanda Archiepiscopi, qui in Polonia non computantur et possunt excipi.

Nunc distindendum est quædam potest.

ad perturbandam istam rempublicam somnia quaecumque commoda ex nimis hisce consiliis jactitant exitura; quidquid denique utilitatis aliquam praeserant spem, sed catholicae Ecclesiae rationibus adversetur alacriter sine ulla haesitatione aspernandum repudiandumque; nec minis et terroribus, qui per rumores de industria disseminatos a dissidentibus intentantur, catholicos commoveri oportere: his artibus dissidentes uti quo parum cautos in suas trahant insidias, alacriores et forti animo praeditos perterrefaciant. Duo haec denique catholicis spectare debere; primum prae catholicae fidei integritate nihil non contemnendum; alterum male tutam illam pacem immo vero infidam, atque etiam turpissimam fore, quam catholici suae religionis et patriae dispendio coemerant.

Cui maxime
conferre po-
test senato-
ria Episco-
porum in Po-
licae digni-
tat.

§. 4. Quae autem ex senatoria vestra dignitate ad episcopale vestrum officium accedit auctoritas, ea te collegasque tuos in pertractandis publicis rebus ita apte uti oportet, ut dissidium conatus ad expugnandam vestram omniumque bonorum constantiam, quos in proxima diaeta validissimos experiemini ad nihilum redigantur. Neque enim spiritualis tantummodo, sed etiam temporalis auctoritatis et potestatis vestrae rationum aeterno iudici aliquando eslis reddituri; ac de ea perquam durum vobis subeundum erit iudicium, si per ignaviam aut negligentiam, aut timiditatem inaneve formidine in Dei causam deserueritis; multo vero durissimum illud erit iudicium, si privati studiis indulgendo, aut aliquo humanarum rerum respectu, alio quam ad Dei honorem, et gloriam et ad catholicae Ecclesiae incolumitatem spectantes, eandem Ecclesiam et Jesu Christi rationes et vestram prodideritis patriam:

Episcopo-
rum in Polo-
nia variis
commutat
eisque ad
concordiam
in tam gravi
organo exor-
tati.

§. 5. Cujusmodi tamen ab animo nostro suspicionem abesse jubet, quae semper de vestra virtute apud nos fuit existimatio. Sed ex sua quisque vestrum opera fructus accipiet uberimos, si per sinceram solilamque animorum consensionem veramque concordiam in unum quodammodo conglutinemini, fiduciaque pleni praesto vobis fore Dei opera et auxilium, qui dissipare cogitationes populorum et sapientum hujus saeculi solet repro-

bare consilia, ipsi personarum vestrarum objectu veluti inexpugnabile murum pro domo Domini apposueritis. quae praesertim in tanto periculo, nunc maxime vestram opem implorat et sedem. Huic omnium vestrum conjunctissimae societati, unde maxime pendet communium consiliorum nostrorum exitus, omni studio apostolicus noster, et hujus sanctae sedis apud vestram rempublicam nuncius obsecundabit; quem bene vobis cupientem in rerum vestrarum communionem vocat egregius quo vos presequitur amor, et ipsi jussimus praesto vobis esse omni ope sua omnibusque omne genus officiis. Tibi vero ven. frater, qui propter excelsam dignitatem tuam magna es auctoritate praevalidus, id maxime considerandam a te potissimum ceteris venerabilibus coepiscopis sacerdotalis prudentiae pariter atque constantiae exemplum exhiberi et eam agendi rationem, quam in re gravissima sequi debeant, monstrari oportere. Quamobrem fraternitatem tuam enixe rogamus, ut cohortationem hanc nostram cum illis incunctanter communices. Res enim in extremo versatur discrimine; et per vestram rempublicam serpens veluti cancer intestinum malum gliscit in dies, nec ullam amplius adhibendi remedii patitur moram. Tibique ven. fr., omnibusque coepiscopis tuis, quos omnes gerimus in visceribus Christi, apostolicam benedictionem omni nostri cordis affectu impertimur. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die decimaquinta Julii 1767. Pontificatus nostri anno decimo.

DCIX.

Episcopo Quinquelesiensis facultas tribuitur in perpetuum concedendi lauream doctorem tam theologiae, quam philosophiae, et juris canonici iis qui in collegio dictae civitatis praedictis studiis operam navaverint.

Dat. die 20
Junii 1767.
anno X.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Saluberrimam aequae, ac proficuae in catholica ecclesia seminariorum, collegiorum-

Romani po-
stificis, rum-
stantem sol-

hanc institutionem habuere pro iocramento seminariorum, et collegiorum.

que institutionem a concilio Tridentino plurimam habitam, et maxime propositam eo maiori Apostolicae benignitatis, et providentiae studio adaugere nos in sacrosancti apostolatus specula meritis licet imparibus constitutos, deest quo maiorem in dies de orthodoxa populi in via mandatorum Dei per christianae pietatis, et sanae doctrinae exempla dirigendis offerri utilitatem, et opportunis, necessariisque instrui subsidiis, et adjuventiis, quibus ad beatae patriae felicitatem tandem perveniant non sine maxima apostolici animi Nostri laetitia experimur: quo circa nihil nobis accidere potest invidius, quam cum annentes porrectis precibus, supremas apostolicae benignitatis, auctoritatisque partes, sive ad novi seminarii, collegiique fundationem procurandam, sive ad seminarii, collegiique iam erecti instaurationem, incrementumque promovendum, confirmandum, adaugendumque conferimus.

Laudes civitatis, et capituli quique ecclesiae, non sunt seminarii in ea erecti, nec collegii.

§. 2. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris Georgii Episcopi Quinqueecclesiensis petitis continebat, quod ejus diocesis inter praecipuas regni Hungariae numeratur, atque civitas praedicta Quinqueecclesiensis habitatorum frequentia, et cleri copia abundat, cathedralis ecclesiae capitulum usu intrae, Episcopus vero pallii honore potitur, extat insuper seminarium in praedicta civitate, quod sequendo memorati concilii Tridentini monita, ejusdem Georgii Episcopi decessor sub cura capituli, et canonico-rum praefatae cathedralis ecclesiae instituit, et erexit: ipse vero Georgius, cum experientia comertum habuerit quae, et quanta spiritualia bona ex institutione seminarii hujusmodi in totius diocesis utilitatem promanant, illud non sine gravi impensa in collegium erigi curavit, peripatibus cathedras theologiae speculativae dogmaticae, et moralis, sacrae scripturae, ac rituum ecclesiasticorum in eo instituit ad id assignatis redditibus pro eorum respective lectoribus, aliisque cathedras juris canonici, ac philosophiae in maiorem alumnorum utilitatem modo ibidem constituere intendit: suis praeterea impensis bibliothecam librorum copia, et qualitate praestantem ad ejusdem collegii usum comparavit, et

quavis in collegio hujusmodi viginti quatuor alumni nunc reperiantur, nihilominus praeter canonicos, ac presbyteros, qui ibidem vitam ducunt, nonnulli sane alii ex omnibus partibus dicti regni Hungariae non secus, ac ad generale studium conflunt ad collegium hujusmodi summa cum eorum utilitate, ac progressu in studiis scientiarum, quae propter praeterita bella magnam passae fuerant detrimentum.

§. 3. Cum autem sicut eodem expositio subjungebat dubio procul alumni, aliqui in collegio hujusmodi studiis operam dantes diligentiores, vigilantioresque redderentur, si exacto scientiarum curriculo lauream eandem scientiarum, quas ibi edidicerant consequantur. Nobis propterea dictus Georgius Episcopus humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

Proem pro-
fessum
conferendi
laureas do-
ctoribus in
qui in ho-
collegio stu-
dio operam
necessarii.

§. 4. Nos igitur laudabilibus ejusdem Georgii Episcopi votis favorabiliter annuere volentes, omnique a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, et poenis quovis modo, et quatenusque de causa laici si quis forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eidem Georgio moderno, et pro tempore existenti Episcopo Quinqueecclesiensi, seu personis ab ipso, et illis respective deputandis, ut ipsi de caetero nunc existentes, et pro tempore futuros alumnos dicti collegii, omnesque alios sive praedictae civitatis, et dioecesis Quinqueecclesiensis, sive alterius cujuslibet civitatis, et dioecesis, qui in eo studiis peregerint philosophiae, sacrae theologiae, et juris canonici, sive in collegio praedicto studiorum hujusmodi cursu, praevio examine, aliisque literarilis debitis experimentis praemissis, at si ad id requisitis omnibus qualitatibus praedicti fuerint ad doctoralem tam philosophiae, quam sacrae theologiae, et juris canonici, lauream, auctoritate Nostra apostolica promovendi, illisque solita laureae hujusmodi insignia conferendi, atque sic promoti, et declarati omnibus, et singulis privilegiis, praerogativis, prae-

Pontifici po-
tissimum mi-
nistris longae
annui.

minentis, gratis, et indultis, quibus alii, qui lauream hujusmodi in quocunque publica studii generalis universitate susceperint, tam de jure, usu, et consuetudine, quam alias quomodolibet utantur, fruantur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere possunt, et poterunt in futurum, pari modo, et absque ulla prorsus differentia uti, frui, et gaudere libere, et licite possint, et valeant, et ad ecclesiasticas quoque quascunque etiam majores in cathedralibus, ac metropolitanis ecclesiis etiam praesulatus dignitates promoveri pariter possint in omnibus, et per omnia perinde ac si lauream hujusmodi in aliqua adprobata studii generalis publica universitate suscepissent, dicta auctoritate concedendi, et indulgendi plenam, et amplam facultatem eodem auctoritate tenore praesentium tribuimus, et impertimur.

Clamula sublesta, decretum irritum, et derogatum.

§. 3. Derogantes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, ac obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, sicut in praemis per quoscunque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales etiam de latere legatos, et sedis praedictae nuncios, sublatis eis, et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocunque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis quibuscunque. Datam Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno piscatoris, die vigesima Julii millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, pontificatus nostri anno decimo.

DCX.

Dat. die 28 Julii 1787. Anno X.

Cum Poloniae Rege conqueritur de societate inita inter catholicos, et dissidentes, damnaeque ex hac societate futura designat.

Vide num. DCVIII praecedentem, et ordinationem in eo oppositam.

Carissimo in Christo filio nostro
Stanislao Augusto Poloniae
Regi Illustri.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Filii noster
salutem, et Apostolicam
Benedictionem.

§. 1. Cum in isto regno tuo dissidentium ortus in gravissimum periculum extremamque discrimen catholicum adduxerint Religionem, qui perspectum habemus quam flagrantem ejusdem religionis conservandae studio tenemus, per necessarium ducimus cum Regia Majestate tua nostram iterum participare sollicitudinem, tuamque requirere pietatem, ut sociam operam tuam cum opere nostra conjungas ad ea consilia adiuvanda, quae Nobis ipsa nostra apostolici officii cura subinde suppeditat.

Poloniae regis studium pro conservanda Religione commendat, disinguantur illius requirit.

§. 2. Simul enim fama et auditione accepimus, non exiguum catholicorum istius regni numerum, assumpto nomine assertorum publicae utilitatis, cum dissidentibus partim societatem jam pepigisse, partim animo asse ad idem foedus inendum inclinatisimo, scripsimus pie mem. Uladislaw Archiepiscopo Gnesnensi, eumque cohortando, rogando, sollicitavimus, ut huic malo quam celerrime occurreret, et efficacissima quaeque remedia adhiberet, quae tamen nihili haberent asperitatis. Eas vero litteras nostras illum jussimus cum ceteris venerabilibus fratribus istius regni communicare, ut in suis quisque diocesis eos humines amandos susciperent, quos veneficis dissidentium sermonibus illectos, eorumque illecebris corruptos pestilentem morbum contraxisse deprehenderent.

Communerali quoque cum Gnesnensi Archiepiscopo agere, ut eas caeteros episcopos diocesanos monitionem, et quatuor.

§. 3. Verum haud ita multi post gravissimum animum nostrum perculit dolor, cum plane inopinatum nuncium accepimus, catholicos, qui plures inter se conflasserant societates, communi consensione dissidentibus se adjunxisse, cujus foederis turpitudinem et rationem atque honestatis obtenderent, re quidem vel professi sunt, ut iacentes adhuc iustitia reclinante, dissidentes denique erigantur, salvis tamen rebus, et rationibus can-

Suum exprimit dolorem pro societate inter catholicos, et dissidentes, et futura sollicitudo sua de ea.

tholicae religionis, in quibus negat se persuasurum quicquam immutari, quod quidem eo tandem redit, se omni studio et animi contentione duros operam, ut dissidentium sectas suas cuique liceat (oto Polonice regno religionis publice colere. Quem vero non summa cepit admiratio, sen potius, si quis illum religionis deosus, et inclitae gentis (tangat bonor et decus, non gravissimis corripuerit dolor, eum ejusdem nationis conspiciam: partem, quae ante bos aliquot menses illustrissimae studii sul arga catholicam religionem edidit documenta, nunc intelligit eam dissidentium praestigis atque fallaciis aden turper fuisse deceptam, ot solam pactione promiserit, se pro lissem dissidentibus oimai studio, cora, contentione animi adjuturum, quo exigna zorum postulata bonum exitum habeant.

§. 4. Hinc indignitas in conspectu Domini illaerantissimas reprobavimus, et axarati sumus nefarium et sacrilegum foedus, patinesque omnes in eo contentas quae quoquo modo ad catholicam religionem pertinent. Cumque id apostolice Nostro muneri deberemus, ut omnibus palam fiat, in hac re qolensus sit et animus Noster, per litteras hoc ipso die sigillis istius regni Episcopio significavimus, videri oculo indignissime fuisse catholicos inter se foederatos, cum per execrabilem societatem se ad dissidentes aggregaverunt, hisdemque VV. fratribus acriter adhuc stimulos admovemus, et his modis pestifera sum in hac re impleant ministerium, quos tanto malo sanando convenientior aptioresque judicaverint. Ad eos gravioribus cohortationibus iterum excitandos impolit nos urgens charitas Christi, et quae anxio de aeterna tam multarum animarum salute nos adducit cura sollicitat. Nostrum id factum cum regia maiestate tua existimarim communicari oportere: oque eodem debitamus, nos in perdidicili re, ejusmodi esse catholicam religionem a tanto tamque imminanti periculo eripere, regiam majestatem tuam sociam et comitem habituros. Cum autem videbimus eandem in vera pietate at sincere Dei cultu defendendo le consequuntur esse laudem, quam soli gloriosissime pepererunt

clarissimam praecessoribus tuis, quorum zelum ipse tibi ad imitandum proposuisti, non quareo clarissime in Christo fili Noster, quanto paterni animi nostri futura sit consolatio. Et regiae maiestati tuae, quam in nostrae christianitatis sinu apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima octava Julii 1767. pontificatus nostris anno decimo.

•DCXI.

Universos, at singulos Regni Poloniæ Archiepiscopos, at Episcopos alloquitur, eosque hortatur, ut dissidentium conatibus resistent, et religionis prospiciant incolumitati.

Das. der 18.
Juli 1767.
A. von K.

*Vide numerum precedentem cum annotatione
in eo opposita.*

Clemens PP. XIII.

Venerabiles Fratres salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. **Q**uanta ad animum nostrum sollicitudo et cura pervenerit ex novis turbis, quas dissidentes adversus catholicæ Religionis rationes in isto regno excubant, pie mem. Archiepiscopo Gaceniensi litteris nostris, datis die XVIII. alapsi mensis Aprilis significavimus, eademque die XV. lobentis hujus mensis Julii itidem scriptimus de dolore nostro, quem ex allato subinde nobis noncio gravissimum cepimus, non exiguum catholicorum numerum, prætextentium publici boni velum et studium, partim ad dissidentes juncto fondere se adjunxisse, partim prope esse, ut ad idem exemplum se in eandem cum dissidentibus societatem coofferret. Quæ essent ea de re sententia nostri et hortationales, quibus, tum in primis, tum in posterioribus litteris, ejus pietatem excitabamus, illum justissimum cum vobis omnibus communicare.

§. 2. Nunc vero terribilissimus ac piae horribilis nuncius nus impulit, ut de re atrocissima, quae directo ad nocitatem Jesu Christi

Quali agenti
batterici ad-
disseminati con-
tribuiscono a
questo tipo di
contaminazione?

Revised last
month deliv-
ered an impor-
tant address
on the state of

per foederem
inter catho-
licos, et dis-
sentientes.

sanguine catholicam fidem spectat, ipsi fraternitati suae has litteras demus. Novissime enim accepimus, intestinum illud malum, quod primo per diversas istius regni provincias occulto serpebat, nunc a suis latebris erupisse, cum turpissimae conjurationes caput extulerint suum, et res eo deducta sit, ut expleto iniquitatis mysterio catholici, qui inter se pepigerant societatem, omnes generale et commune cum dissidentibus percussorint foedus, easque pactiones fecerint, quae per causam justitiae fidem dissidentibus tribuendae, quos falso clamant opprimi, eo spectant, ut errori nullus jam non pateat locus, cum eorum sectis licuerit ubique absurdas suas religiones publice colere; idque inter gentem verae pietatis, sinceræque et integre religionis cultu plane inclytam, quae singulari et flagrantissimo ejusdem Religionis studio saluberrimas ad eam custodiendam condidit leges, easque noquam destitit summa tueri vigilantia. Quae vero catholicae nedium sacerdotales aures patienter ferant, ipso auditu horrificam, diversissimarum, imo vero inter se directe pugnantiorum rerum societatem? Quae enim participatio justitiae cum iniquitate? aut quae societas lucis ad tenebras? quae autem conventio Christi ad Belliam? Quae pars fidei cum infidei (1)? Quae communicatio Ecclesiae filiis cum perfidis et perduellibus, qui ab ejus sinu se removerunt et cum ea perpetuum bellum gerunt? Quomodo potest esse pax vera (scribebat ad Anastasium Augustum praedecessor noster S. Gelasius I.) cui charitas intermerata defuerit? Charitas autem qualiter esse debeat, nobis evidenter Apostolus praedicat, qui ait: charitas de corde puro et conscientia bona, et fide non ficta. Quomodo de corde erit puro, si contagio inficiatur externi? quomodo de conscientia bona, si pravis fuerit melisque commixta? quemadmodum fide oeo ficta, si maneat sociata cum perfidis?

Veneramus
indignis quo
foedus in-
feritur, hanc
pactio inter

§. 3. At enim foederati catholici diserte professi sunt, idque in memoratis pactionibus voluerunt inseriri, se catholicam, quae

isthic regnat, religionem nunquam passuros quidquam accipere detrimenti, easque omnino inviolatam velle et incolumem. Verum quemquam ne tantus cepit stupor, quin videat, dissidentes saporatum ejusmodi medicamentum catholicis exhibere, ut simplicioribus somnum faciant? Illud nimirum catholicis proposuerunt delinimentum, quo consopiti homines, in timore Dei alti et educati, quam minimum sepsium haberent, cum conscientiae gladio pingerentur (3). Exhorruissent scilicet, si sine ullo facu-nude et simpliciter ea sibi proposita fuisset societas, quae fidelibus Christi vel primo aspectu faciem offert plane execrabilem. Delemus, Ven. Frater, nimio minus, quam necesse est, catholicos isthic novisse, hominum sanctitatem Ecclesiae infensissimorum quam malignosa sit indoles; quam tamen abunde cognoscant si tempora illa sibi redigant in memoriam, cum haeresis in vestrum regnum magno rei catholicae malo suum intulit pedem. Quamquam haec ipsa tempora satis habent, quo catholici pervideant, quodnam sit subdolum et insidiosum heterodoxorum ingenium. Verum qui humana spectant, minime animadvertunt, se fallacibus ejusmodi hominum blanditiis emolitos, catholicam Religionem eorum furori imprudantes et inactos facere deditum.

§. 4. Quod ad nos attinet, in conspectu Dei amarissimis lacrimis populi vobis dilectissimi defleximus vicem, ejus pars non exigua se adeo turpiter ab hostibus catholici oominis seduci passa est inanibus verbis (2); et in nomine Jesu Christi, cujus certe Nos indigni et plane immerentes, sed tamen incomprehensibili Dei consilio et voluntate vicariam gerimus potestatem, ubi primum de tanta indignitate cognovimus, nefariam istam societatem, qua se catholici dissidentibus adjunxerunt, cum omnibus in ea factis pactionibus, quae ad catholicam quoquo modo pertinent religionem, ut illicitam et sacrilegam reprobavimus, omnibusque execrationibus detestati sumus. Atque ut hujus Nostrae reprobationis, detestationis, et execrationis publi-

ca solis af-
fectu de-
trimento per-
ignoscitur
huc in Pa-
lustris ergo.

Pontifex
supra-
modum re-
probat for-
des inter ca-
tholicos, et
dissidentes
sunt.

(1) II. Cor. VI. 14. 19.

(2) Prov. XVI. 28.

(3) Ephes. V. 6.

eum existat documentum, eam fraternitati tue per has ostras litteras, et per alias harum similes, singulis venerabilibus fratribus letius regni Episcopis volumus esse computam.

§. 5. Quid si in conspectu periculi praesentissimi, ne apud vos sacrosancta catholice fidei dogmata perturbentur, et Ecclesiae laeas deinceps percurrantur, spes aliqua nobis reliqua est acerbissimae huius avertendae calamitatis, nullibi eam sitam esse videmus (secundum Dei opem, quam flagrantissimis precibus imploramus) nisi in tuo Ven. Frater, zelo domus Dei, fortitudine, et virtute. Cohortare, quaesumus te, populum tuae romanensis fidei et custodire ad poenitentiam in primis, qua Deum sibi placatum faciat atque propitium; et ab eo instantissimis orationibus, omnibusque omne genus ipsi operibus in tanto catholice Ecclesiae periculo praepotentem opem imploret. Deinde eo incumbas toto pectore oportet, ut simpliciter ingenio homines instruas, deceptos veritatis luce perfundas, devotos ad rectam reveros viam, bonos et zelo Dei flagrantem in rectis sensibus confirmes, idque facito quam suavissimis modis: et, ut ait Iacobus Apostolus, in consuetudine sapientiae (1). Tibi vero animos leniter tractando videns parum proficere, instas oportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina (2). Denique in hoc summo catholice rei discrimine ad arcendam a fidelibus calamitatem, quae eorum animas ad sempernam trahat perniciem, sacra mater Ecclesia episcopale officium vestrum nunc maxime efflagitat, cujus voces ipsi per has Nostras litteras ad aures vestras afferimus, gravissimis illis perterrefactis minis, quas aeque ac nobis Dominus per prophetam omnibus sacris pastoribus intendit: si speculator, inquit, viderit gladium venientem, et non insonnerit buccina, et populus se non custodierit; veneritque gladius, et tulerit de eis animam, ille quidem in iniquitate sua captus est sanguinem autem ejus de manu speculatoris requiram (3). Et fraternitati tuae intimo no-

stri cordis affectu apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXVIII. Julii MDCCCLXVII. pontificatus Nostri anno decimo.

INCXII.

Concessio, et applicatio hospitali S. Mariae Misericordiae civitatis Senogalliae scutorum biscentum quinquaginta ab haereditate Alberici Arsilli derivantia.

Dat. die 7. Aug. 1767. Anno X.

Venerabili fratri Episcopo Senogallensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem, et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Exponi nobis nuper seruerunt dilecti filii syndici hospitalis sacrae Mariae Misericordiae nuncupati istius civitatis Senogalliensis, quod alias nempe anno MDCCXIII. tunc in humanis agens quondam Albericus Arsilli Senogalliensis in ejus ultimo, cum quo decessit, testamento instituit suos haereditate particulari, et fiduciarios in nonnullis certis, ac designatis bonis presbyteros saeculares congregationis oratorii Sancti Philippi Neri dictae civitatis, ad hoc ut praefata bona administrarent, et custodirent, venditisque congruo tempore eorum fructibus, ac redditibus, illorum pretium in sacra pietatis sede deponerent, ac in certos usus, et utilitatem, tam foeminarum, quam masculorum a tribus ejus sororibus Arcangela videlicet, Antonio, et Seraphina, earumque masculis ex masculis decendentium erogarent sequenti ordine, nempe: primo in dotem scutorum quingentorum monetae Urbini pro praedictis faeminis, quae statim monasterium eligere vellent: secundo faeminis hujusmodi minime existentibus, in annuum legatum scutorum quinquaginta monetae romanae per triennium, seu quinquennium, respective solvendum illi mngi-

Referat in-
stante
d. spiritus Al-
berici Arsilli.

(1) Iacob. III. 13.

(2) Timoth. IV. 2.

(3) Eccli. XXXI. 6.

siru, et collegio, penes quem, seu quid praefati filii, ac descendentes masculi literarum studiis operam darent, et in solutionem unica tantum vice peragendam seutorum quinquaginta monetas Urbini, quoties praefati filii, ac descendentes masculi ad vota sive spiritualia, sive saecularia transirent, vel lauream doctoralem assequerentur: ac tertio demum, omnibus personis, ol praefertur, vocatis deficientibus, in erectionem quinque Cappellaniarum cum onere missarum ab episcopo Senogalliensis praescribendarum, et alias prout in dicto testamento, eius tenorem praesentibus pro plece, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum pro inserto haberi volumus, uberius continetur.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, ex fructibus, ac redditibus praedictorum bonorum, quae ex ejusdem testatoris dispositione administrata usque adhuc fuerunt, et in posterum semper ab ipsis administranda sunt a memoratis praebyteris ordinarii Sacri Philippi Neri, non solum praedicta omnia legata a praedicto testatore volita prompte, ac admodum usque modo persoluta fuerint, verum etiam juxta ejusdem testatoris mentem quicquid, illis solutis, superavit, in emptionem, et acquisitionem aliorum bonorum, et capitalium erogari, et converti memoratis praebysteris diligenter curantur, quae de caasa ex bonis sub hac dispositione ab ipso testatore, ut praefertur, relictis aliisque postmodum vel acquisitis, vel juxta ejusdem testatoris voluntatem per obitum personarum, quibus relictia fuerant postmodum reversa, et io eadem dispositione comprehensis, auctus admodum fuerit eorumdem huiusmodi numerus, ac annuorum inde productorum fructus, ac reddituum qualitates; ita ut deficientibus modo personis a dictis Arceangela, et Seraphina memoratis testatoris surculis per masculinum lineam descendentibus, et ad legata praedicta vocalis, fructus, ac redditus eundem bonorum unumquem, tam pro bajusmodi legatis praestandis filiabus, ac filiis, aliisque, qui ex unico tantum masculo descendente a dicta Antonia alia sororibus praefatis testatoris oriri possent, quam pro

appellantiis praedictis erigendis longe exhe-
raotes dignoscantur.

§. 3. E contra vero cum fructus, et redditus bonorum memorati hospitalis sanctae Mariae Misericordiae impares omnino sint ad subvoluta tot onera, quibus in excipiendis, alendisq; infantibus anxipatis, sive masculis, sive foeminis, in aegrotantibus curandis, vetulicis nonnullis, ac peregrinis hospitio recipiendis gravatum idem hospitale reperitur, inde modo colligit, ut major sit exitus, quam introitus bonorum ejusdem hospitalis: qua de re, ut omnia onera praedicta publico bono non solum utilis, sed aptissime necessaria in posterum quoque a praefato hospitali adimpleri valeant, dicti exponentes aliquam annuum potioem Nobis benivensim ex fructibus, redditibus, et proventusq; praedictorum bonorum a memorato Alberico testatore, vel relicto, vel postmodum, ut praefetur, acquiritur, seu reversorum, in auxilium, et subventionem praefati hospitalis per Nos assignari, et applicari plurimum desiderant. Nobis praeiurper humiliter suppliciter fecerunt, ut in praemissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui hospitalium, aliorumque locorum plurimum ad levandas miserrimas, ac pauperum segrotantium, expositiorumque necessitates institutorum conservationem, et incrementum paterni desideramus affectu, et exempla sectando s. l. rec. Benedicti Papae XIV. praedecessoris Nostri, qui in ejusdem hospitalis subsidium aliquas annuas praestationes sive a nonnullis confraternitatibus dictae civitatis, sive a communitatibus ejusdem diocesis suppeditandas concessit, ipsorum exponectioni votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, at poenis quovis modo, et quacumque de causa latas, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia solventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audita prius super praemissis sua relatione, viroque insuper integro tenore testamenti praed-

Exponitur
infel a status
ho-pitalis, et
portantur
prope pro
applicatiōne
aliquos par-
tes redi-
tione legi-
on. Aruillu.

Pundit as
 has been the
 Affirmative Ar-
 gument about
 international
 cooperation
 is an obvious
 success, and
 the American
 people have
 been shown
 the way.

Books & literature relevant to, amongst others, management education or administrative education.

dicti Alberici testatoris, et eoque, ac una simul statu bonorum praedictorum ab ipso testatore vel relictorum, vel, ut praefertur, deinde acquisitionum, seu reversorum, eorumque annuis fructibus, redditibus, et proventibus serio perpensis, aliisque expendendis mature consideratis. Motu etiam proprio, et ex certa scientia, maturaque deliberatione Nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine annuam summam scutorum biscentum quinquaginta monetae romanae ex omnibus fructibus, redditibus, et proventibus supra praedictorum bonorum, et capitalium a dicto Alberico Arsilli testatore, ut praefertur, presbyteris saecularibus congregationis oratorii sancti Philippi Neri dictae civitatis Senogalliensis illius haeredibus fiduciariis in praememoratas causas relictorum, vel ab ipsis presbyteris deinde, ut praefertur, acquisitionum, vel juxta ejusdem Alberici dispositionem reversorum ab haereditate, et hinc dicti Alberici omnino, ac perpetuo conjungimus, dividimus, segregamus, et separamus, eandemque summam scutorum biscentum quinquaginta monetae romanae in auxilium, subventionem, et favorem, ac beneficium hospitalis sanctae Mariae Misericordiae dictae civitatis Senogalliensis scientia, et auctoritate pari perpetuo pariter applicamus, appropriamus, et adsignamus.

Senogalliensis
Episcopi
committit,
ut quantitatem
aerarium
quantitatem
hospitali ter-
beat.

§. 5. Quocirca fraternitati tuae, et pro tempore existenti Episcopo Senogalliensis per praesentes committimus, et mandamus, ut eandem annuam quantitatem scutorum biscentum quinquaginta praedictorum anno quolibet a data praesentium incipiendo, et computando de semestre in semestre sive in fine, vel principio ejuslibet anni arbitrio fraternitatis tuae tuorumque successorum a memoratis presbyteris saecularibus congregationis oratorii sancti Philippi Neri dictae civitatis vere, realiter et cum effectu hospitali praedicto, sive ejus pro tempore existentibus syndicis, et ministris sine ulla mora, et quibuscumque citationibus, ac inhibitionibus minime obstantibus, ac omni appellatione, et recursu remotis, auctoritate praedicta solvi, ac tradi cures, et facias, ac curent, et faciant respective, atque ad id omnibus adhibitis ju-

ris, et facti remediis eisdem presbyteros memoratae congregationis engas, et compellas, seu respective cogant, et compellant.

§. 6. Ut autem tam praedicta annua senta biscentum quinquaginta a Nohis, ut praefertur, eidem hospitali applicata, appropriata, et assignata, quam omnes alii ejusdem hospitalis, illiusque honorum fructus, redditus, et proventus in necessarios usus, et utilitatem ipsius hospitalis ea, qua par est diligentia, fide, ac prudentia erogantur, et convertantur, atque ita, et non aliter erogata, et conversa esse dignoscantur, et appareant, ac omnia alia, quae pro bona directione, ac regimine ejusdem hospitalis peragenda, et servanda sunt ab omnibus, ad quos spectant, fiant, serventur, et custodiantur, tibi, ac pro tempore existenti Episcopo Senogalliensis, quantum opus sit, potestatem auctoritate Nostra delegata dictum hospitale, ejusque ecclesiam, omniaque ad ea pertinentia visitandi, et redhibitionem rationis fructuum, reddituum, et proventuum quorumcumque bonorum ejusdem hospitalis petendi, et respective excipendi, et quae mutatione, correctione, et renovatione indigere apparuerint, mutandi, corrigendi, renovandi, ac de novo etiam condendi, abusus quoscumque tollendi, et quidquid statueris, et ordinaveris, ac respective pro tempore existentes episcopi predicti statuerint, et ordinaverint, observari faciendi, inobedientes per opportuna juris et facti remedia compescendi, concedimus, et indulgemus, utque ad praemissa omnia peragenda necessaria, et opportunas facultates dicta auctoritate per praesentes tribuimus pariter, et impertimur.

§. 7. Mandantes propterea virtute sanctae obedientiae omnibus, et singulis ejusdem hospitalis nunc, et pro tempore existentibus syndicis, et ministris, aliisque, ad quos spectat, et quodcumque spectabit, ut tibi, et pro tempore existenti episcopo Senogalliensis in omnibus ad visitationem hujusmodi pertinentibus omnino parent, et obsequantur, itaqueque, et illorum respective monita, ac mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, sive poenam, quae lata, et statuta fuerint in

Præfatus
Senogalliensis
Episcopus, com-
mittit, ut ho-
spitale visi-
tet, et de red-
dituum eroga-
tione rationem
reddat.

Hospitalis
moderatoris
latae iurisdictioni
ut Senogalli-
ensis iurisdictioni
subiiciatur.

rebelles, ratam habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Clausula sublatam, et decretum irritum.

§. 8. Decernentes etiam easdem praesentes literas, et in eis contenta quaecumque etiam ex eo, quod praedicti presbyteri saeculares memoratae congregationis oratorii sancti Philippi Neri civitatis Senogallien., ac descendentes quomodolibet a praefatis tribus sororibus ejusdem Alberici testatoris, et alii quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes cujusvis status, gradus, ordinis, et praemi-nentiae, ac dignitatis existant, seu alias specifica, et individua mentione, et expressione digni illis non consenserint, nec ab ea vocati, citati, et auditi, casusque, propter quas praesentes emanarint sufficienter adductae, verificatae, et iustificate non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica, ac privilegiata causa, colore, praetextu, et capite etiam in corpora juris clauso etiam enormis, enormissimae, et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptione, vel obreptione, aut nullitatis vitio, aut intentionis Nostrae, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, aut inexcogitato, et inexcogitabili, individuumque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, vel gratiae remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanato quempiam in iudicio, vel extra iudicium, seu se juvare nullo modo posse, sed ipsas praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectos sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit inviolabiliter observari; si- que, et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate ju-

dicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari:

§. 9. Non obstantibus supradicti Alberici testatoris etiam ultima voluntate, quam quoad praemissa sufficienter, et expresse committimus. nec non quatenus opus sit, Nostra, et cancellariae apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolis clausolis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice domtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris die VII. Augusti MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno decimo.

Derogatio quoad auctoritatem.

DCXIII.

Indulgentia plenaria pro singulis christifidelibus visitantibus quaecumque ecclesiam clericorum regularium societatis Jesu die 5. Februarii ejusdemque anni.

Dat. die 11. Aug. 1767. Anno X.

Clemens PP. XIII.

Universi Christifidelibus praesentes
Literis inscurtis salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Ad argendam filelium religionem, et animarum salutem coelestibus Ecclesiae thesau-

vis pia charitate intenti; omnibus, et singulis utriusque sexus christifidelibus vire pœnitent., et confessis, ac spe. communionis re-fectis; qui aliquam ex ecclesiis clericorum regularium societatis Jesu ubicunque ex-istentibus die quinta mensis Februarii a pri-mis vespertis usque ad occasum solis diei bu-jusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum priorum concordia, hæresum extirpatione, ac S. matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem mise-ricorditer in domino concedimus. Præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipitur, præsentibus nullæ sint; utque præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo persona in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem promissa fides adhibetur, quæ adhi-beretur ipsis præsentibus, si forent exhibita, vel ostensa. Datum Romæ apud S. Ma-riam Majorem sub annulo Piscatoris die XI. augusti MDCLXVIII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXIV.

Dot. die 15.
Aug. 1767.
Anno I.
Canonizatio B. Joannæ Franciscæ Fremiot
de Chantal fundatricis ordinis visitationis
Sancæ Mariæ.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Fremiot.

§. 1. Fortitudo et decor indumentum mili-tantis Ecclesiæ, admirabili sane divinæ pro-videntiæ consilio, quemadmodum se prodi-dit in Juditha, in Pebara, in matre septem Machabæorum, et siquæ alias extiterint similes harum, quæ foemine cogitationi mo-

sculorum animum inseruerunt; ita et post Christi Salvatoris adventum elucet maxima, non modo in iis foeminis, quæ pro christia-na Religione per tyrannos, et carnifices ma-ctari metuerunt, sed in illis etiam, quæ ip-sæ se, perfectæ sui rerumque omnium ab-dicatione, vivos hostias in odorem suavitatis immolaverunt. Hoc pacto nimirum, et om-nipotentis Dei gratiæ virtus per ea, quæ ignobilia, atque infirma sunt mundi, splen-didissime apparet, et catholica Ecclesiæ, in qua unica saluti spes est, auctoritas, et veritas argumentis minime obscuris pulcherrime confirmatur.

§. 2. Atque in hac profecto illustrium, ac fortium foeminarum classe collocandam vel in primis esse hanc Joannam Franciscam Fremiot de Chantal singulari illius strenue gesta declarat. Illa enim materni veluti affectus immemor, ut in Christo Jesu, cuius adorandum nomen candente ferro pœ-ctori impresserat, totam esse diceret, per filium, quem usque diligebat, in ostio domus strato corporeale hærentem ad electum sibi coelestem sponsam pergere non dubitavit, et voto se ardao, ac perfidit illi obstrinxit, ut ageret ea semper, quæ perfectiora esse intelligeret. Quæ quidem, atque alia id ge-nus in subjecta ipsius vitæ compendiaris de-scriptione recognoscere quis facile poterit, tum ad Dei omnipotentis Isque et gloriæ, tum ad imitationem tam eximie consumma-tæque virtutis. Itaque quum singulari Dei benedictio hanc famulam suam heroi-cis virtutibus apprime insignem, et consan-guine obitem ejus miraculis valde gloriosam reddiderit, ut illis potissimum foeminis, quæ se Deo dicaverunt, vel ejusmodi deliberatæ ne versantur, nova semper soppeant ad imi-tandum exempla; nos propterea post eam, quæ præmitti solet, tum virtutum illius: tum miraculorum severam, ac sedulam di-aquisitionem, adactis in consilium venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ac præfere Patriarchis, plurimisque Archiepiscopis, et Episcopis eandem beatam Joan-nam Franciscam publica totius Christiani or-bis veneratione dignam asserimus, et san-cturum fas est adscribandam decernimus.

Virtutes, et
miracula
ipsius beate
generatio
numerosas
sunt.

Ejus oobis
et jo descri-
bitur, non
etiamque vito
progressus.

§. 3. E clarissimis parentibus, Divione in Burgundia, Joanna Francisca Fremiotle Chantal ortum habuit. Piae sanctaeque educationis fructum tulit, quem debuit, puellae indoles ad virtutem nata: Catholicae religionis jam inde a teneris minis tanto erat incensa studio, ut quintum aetatis annum nondum excedens hereticum quemdam adversus veritatem corporis Christi in eucharistia cavillantem sapienter, atque animose redarguens pulcore suffunderet. Tentata doloris artibus a vaferrima, quae illi erat, muliere, innocentiam non sine peculiari ope Deiparae Virginis, quam defunctae Genitricis loco matrem delegerat, incontaminatam servavit. Aliud quoque gravius fortasse periculum ejusdem B. Virginis auxilio evasit incolumis. Quum enim de conubio illius ageretur cum equite nobili sane, atque opulento, Deum Joanna Francisca per matrem ejus sanctissimam consulens, calviniana illum, tametsi dissimulata, haeresi infectum, Deo illustrante, cognovit; quo illa periculo ita commota est, ut vel recordatione illius refugeret animus, ac perhorresceret. A sorore, apud quam aliquandiu fuerat, patri reddita, ita se illi obsequenter, docilem, suavem, morigeram praebuit, ut nihil supra. Nihil in ea quod delicias, quod luxum, quod levitatem animi redoleret. Pietas in Deum, ac Deiparam eximia, summum precandi studium, misericordia in pauperes singularis. Voluntati suae, qua libentius ad vitam coelibem ferebatur, paternam praeponeus nobilissimo viro in temporalibus Domino de Chantal nuptui se dari non recusavit. Praeclarae illae, quas ad matrimonium attulerat, virtutes magis magisque in aliorum quoque utilitatem redundarunt. Clementer enim familiam regere, filios sancte educare, virum ad pietatis suae imitationem adducere, invisere aegros, egentibus subvenire, sublimitas opitulati, Deo, et sibi vacare, haec illius erat vitae ratio laboriosa semper, numquam otiosa. Cujus quidem sollicitudinis fructus erat summa in domo pax, summa tranquillitas.

Valueda pro-
prio viro, ob-
staculo per-
petuae, vito
se distinguit.

§. 4. Sed averse res inciderunt, quibus tam praeclara ista in secundis virtus longo splendoris effulsit. Vulnerato enim inter ve-

nandum, et paulo post extincto viro, quem carum in primis habebat, casum quidem acerbissimum dolenter tulit, sed in eo consilium Dei, qui totam sibi deposceret, animo reputans, sanctissimae illius voluntati acquievit, ac praeterea ad aram beatissimae Virginis Deo, meliori utique sponso, votum, nuncupans perpetuae castitatis, se obstrinxit. Illi autem, qui viro ipsius, tametsi imprudens, lethale vulnus influxerat, non modo veniam libenter indulsit, sed in argumentum etiam peculiaris benevolentiae illius filium e sacro fonte suscepit. Qua quidem in re, aequissimo virtutum aestimatore S. Francisco Salesio teste, heroicæ perfectionis exemplum edidit plane admirandum.

§. 5. Quum autem perfectius adhuc atque excellentius meditaretur vitae genus, rei familiaris sarcina magna ex parte deposita, mundi muliebris quidquid erat pretiosum, parim in levamen pauperum, parim in ornatum templorum convertit. Ad redigendam in servitutem corpus jejunia, cilicia, vigiliis adhibet. Tempus omne religionis inter, ac misericordiae officia partitur. Demissionis, ac patientiae neque illi occasio, neque occasione ipsa defuit. Duci vix potest, quot quantasque ab ancilla injurias pertulerit. Summa erat prorsus, ac pene incredibilis in altera contumacia, in altera mansuetudo. Novis inter haec oblati a patre nuptiis constantissime recusatis, ut propositum, quo totam se Deo mancipaverat, magis magisque firmaret, pulcherrimo quidem, sed asperissimo invento, adorabile Jesu nomen cadente ferro pectore impressit. Tam strenue in suscepto evangelicae perfectionis itinere progredienti datus est tandem, quem diuturnis a Deo precibus expetiverat, sapientissimus item, et sanctissimus conscientiae moderator, sanctus Franciscus Salesius, quem ut primum aspexit, subito sese agnoverunt, quum antea de facie non nosset. Probante itaque tanto magistro votum illud maxime arduum edidit, semper id exequendi, quod perfectius, atque acceptius Deo esse intelligeret. Neque vero minus firma opus erat fortitudine, animi, ut ea perfereret, quae de novi ordinis fundatione a Salesii magisterio dicerat. Multae enim, et

Quotidie in
via virtutum
progrediens
sub directione
S. Fran-
ciscae Salesii,
ordinem Vi-
sitationis
Beatae Mariae
intulit.

graves superandae fuerunt difficultates: quas inter fortasse illa maxima, quod quum filius strato per januum corpore intercludere aditum matri tentasset, ne Annecium profectura, quo divinitus vocabatur, domo pedem efferret, strenua mulier recogitans forte illud Hieronymi: per calcatum perge patrem: super filium transit, quem eximie carum habebat. Quid autem incensa charitas possit efficere statim apparuit. Salesio enim velut architecto prima jecit fundamenta ordinis sanctimonialium a visitatione Beatae Mariae virginis nuncupati, quem, obtinente frustra daemonum, et perversorum hominum fraude, tametsi non sine magnis exantlatis laboribus, multis ac diversis in locis ita propagavit, ut quatuor supra octoginta monasteria ipsius opera, et studio fundata numerarentur. Hujus autem ordinis institutio, tametsi nihil asperum, nihil austerum praeseferat, dum tamen voluntati, atque humanis affectionibus nihil quidquam, quod libitum fuerit, indulget, rerumque omnium abdicationem, et omnimodam sui abnegationem fortiter simul, et suaviter praecipit, ad perfectionem summam, quemadmodum, Deo incrementum dante, ad hanc usque diem non sine animi nostri jucunditate conspicimus, mira quadam ratione perducit. Jussu praeterea Episcoporum alia non sui ordinis monasteria visitans labentem in iis disciplinam restituit. Ubi autem praesens voce non poterat, per literas, quae extant bene multae, sacris potissimum virginibus praesto erat. Mors deinde consanguineorum, in iisque filii dulcissimi, sed Francisci Salesii potissimum, a cuius nutu, consiliiisque pendebat, virilem illius animum adeo non fregit, ut nibilo secius quam antea ardua quaeque adoriri, ac perficere conaretur. Quibus rebus in eam sapientiae et sanctitatis opinionem apud omnes venit, ut ex ordine quovis, etiam episcopali, Joannae Franciscanae consilia expeterent principes viri, ac reges illius se precibus commendarent, et sanctus ipse Vincentius de Paulo instituti sui leges eidem examinandas, et corrigendas traderet.

Ad virtutum apicem pervenit, ac mox

jus famen aliquid, quam quod exterius patebat, latere intus indicabat (ita quidem, ut Salesio ipsi optimo rerum aestimatori admirationi esset) ad eum perfectionis apicem pervenerat, ut matura jam coelo esset. Itaque quum famula Dei Parisiis rediens, quo jussu Episcopi Gebennensis; ab Anna Austriaca expellita, sese contulerat, Molini in morbum incidit, e quo incertum sibi supremam diem intelligens sacramenta ecclesiae pie sancteque suscepit. Epistolam mox dedit ad omnes sui ordinis alumnas, charitatis, et sapientiae plenam. Cunctis demum praesentibus, absentibus, futuris etiam instituti sui monialibus a Deo fausta omnia precata fervidos inter fidei, spei, charitatis actus ad amplexum sponsi sui coelesti, quem unice semper dilexerat, felicitate convolvit, idibus Decembris anni MDCXLI. Eximiam Joannae Franciscanae gloriam declaravit visus a S. Vincentio de Paulo splendescens globus alteri mox adjunctus splendidiore, atque alius demum longe supra quam dici potest lucidissimus, qui utrumque sibi commixtum excepit. Intellexit enim superno lumine perfusus vir Dei, in primo illo globo Joannam Franciscam, in altero S. Franciscum Salesium, in tertio vero Deum ipsum, qui lucem inhabitat inaccessibilem, designari.

§. 7. Tametsi autem de Joannae Franciscanae sanctimonia fama esset percelebris, ex inani tamen opinione quadam, quod ante quinquagesimum annum inquiri de ea non liceret, factum est, ut tempus ad eam rem opportunius elaboraretur: donec tandem anni MDCXV. coeptum est agi de illa in beatorum numerum referenda. Instituto igitur ex eo tempore duplici examine, episcopali scilicet, et apostolico, atque utriusque actis exhibitis, et approbatis, in congregatione sacrorum rituum quaestiones, quae solent, habitae sunt. Testimonio deinde clarorum scriptorum, qui coevi erant servae Dei, ac potissimum S. Francisci Salesii, et S. Vincentii a Paulo, heroicas fuisse Joannae Franciscanae virtutes satis aperte probatum est. Sed quum testis illarum de visu, tam longo post obitu illius intervallo, nemo unius reperiretur, ad rem expediendam fel. rec. Benedictus XIV.

critis uodique
reclerit ea has
vix ad celestem gloriam
convolvit.

Post eorum
scriptorum
examine
ab illis mor-
tibus, incerta
disquisitione
es in beato-
rum numero
adhibenda.

praedecessor noster sapienter praecipit, ut accederet adminiculum ex aliis duobus praeter duo requisita. miraculis per invocationem servi Dei post mortem patris.

Referuntur
miracula,
quae per an-
tecessorem
hujus sancti
post illius
obitum even-
iunt.

§. 8. Et quidem quatuor prae caeteris probatu digna reperiuntur, sunt. Primum exhibuit Gabriella Angelica Morel in monasterio visitationis Abalonensi Diocesis Augustoduni, cui, quum servae Dei se commendasset, erus dexterum semipalmo brevis altera, ac pene succi, et caloris experta, ad omnimodum eum sinistro sequacitatem redactum fuit. Secundam divinitus factam sanationem experita fuit Elisabeth Dronier de la Peronne professa ejusdem ordinis visitationis in oppido de Saint Amant, quod est in dioecesi Lugdunensi, quae ex diutini morbi vi semimortua, atque a medicina destituta, cum per tres menses immobilis in lectulo decumberet, ad beatam Joannam Franciscam confugiens, momento temporis sospes, integra, et consuetis omnibus ministeriis apta a lecto praesiliuit. Tertium miraculum patratum est in Clara de Rubeis puella romana, quae contracta phthisi eo deducta, ut minuta extremo astringentorum praesidio jamjam moritura videretur, immo etiam allquando haberetur pro mortua, sed, quum proposito sibi dierum novem obsequio beatae Joannae Franciscae opem posceret, a tertio, vel quarto usque ad diem nonum, depulsa vi morbi, convalescens, e colore, orexi, viribus redditis, domo egressa in conspectum omnium prodierit. Quarta miraculosa sanatio contigit Eugenisa Troebou professe ordinis visitationis in civitate Salmurienae Andegavensia dioecesis. Haec a quindecimo saeculo anno gravissimo per octo annos submersa pene praefocata dein correpta paralysi, quae brachio, et cruri motum ademittit, et magna ex parte sensum immittit, post dies ferme quadraginta infestae hujus aegritudinis, nullis adhibitis medicamentis ope, beatae Joannae Franciscae novendiculi cultu sese commendans, postrema novum elapsa, die momento temporis affectuum membrorum motu redintegratio, sana surgit, ac vigens, et munia facile repetit, quae solebat. Sed quintum atiam miraculum addendum dedit laodatus praedecessor Noster Benedictus XIV., quod quidem

quavis aetate testatum assat autoritate episcopi Aurelianensis, quum tamen sedis apostolicae autoritate destitueretur, adeoque idoneum non esset, ut probatis inter miracula referretur, idem Pontifex; hoc vitio subdito, ratum habuit, et confirmavit. Sanatio porro ita se habuit. Susanna B'enfait professa ordinis visitationis, scirroso tumore non sine acri dolore, et cruciata viscerum laborabat. Huc accessit paralytis, quae erubris, quorum dexterum etiam ex atrophica exaruerat, motum omniem, ac sensum penitus intercepit. Humanis itaque per menses duos remediis abstinens beatae Joannae Franciscae consueti novam diurnam precem implorat auxilium. Labente adhuc die nona puncto temporis, motu, sensu, et carne praeterita eruri srido restituta, vivida, et vigens ministeriis omnibus fungi potuit, quibus caeterae moniales bene valentes, atque integras fungebantur.

§. 9. Quum itaque virtutibus, et miraculis autoritate apostolica confirmatis nullum jam dubium superesset, quin ad formalem servae Dei Joannae Franciscae beatificationem praecedi posset, idem Benedictus praedecessor die XIII. novembris anni domini MDCCCL. per suas literas in forma brevis illi tamquam beatae cultum decrevit, officii, et missa quotannis die XXI. mensis augusti, quae sollemnis coronationis suae recurrerant, ad ejus honorem certis in locis ennessa.

§. 10. Nova postindulgentia Joannae Franciscae venerationem miraculis sequuta sunt, quum manifestam de augendo eidem cultu voluntatem Dei declararunt. Quibus, cognita prius processuum validitate, in congregatione venerabilium fratrum nostrorum sanctae romanae Ecclesiae Cardinalium, quae sollemni ritibus praesent, ad examen vocatis, atque discussis, ex aliis pluribus, quae ferebantur, in generali simili congregatione eorum Nobis die XXVIII. Januarii anni proxime praeteriti coacta, duo haec quae sequuntur speciali approbatione dignis compertis sunt, prout ex decreto Nostro die IX. subsequentis mensis martii apparet. Miraculum primum ejusmodi est. Maria Droz sanctimonialis in monasterio Pontis Anehil Bisuntinae dioecesis, ordinis S. Bernardi, phthisi laborans, tentatis frustra per

In beatorum
monasterio
aedificia fuit
die 13. No-
vembria
1751.

Referuntur
miracula
quae post ab-
itum
contingunt.

triennum remediis ad eam depellendam, eo jam devenerat, ut ob vitiosis pulmones, morbumque, ut ajunt, jam confirmatum, indicia ferme omnia lethalem exitum proderent mox imminuentem, ac propterea medicorum iudicio recuperulae validitudo spes nulla relinqueretur. Sed quae ab humanis remediis obtineri non poterat, B. Joanna Franciscæ cui monialis magua cum fiducia tametsi mortis proxima se commendaret, peracta novendiali supplicatione, momento temporis ei valetudinem reddidit, atque ita reddidit, ut nulla prorsus deplorati jam morbi vestigia superessent. Altera supra vires naturae sanatio contigit in pauperula quadam virgine, cui nomen Florida, sive, ut Galli loquuntur, Fleuries Coing. Huic enim, dum in Lugdunensi nosocomio imperitis chirurgus brachii dexteri venam, irridit, atque ad elidendum sanguinem e foramine non fluentem acun ferream profundius immittit; laeso, aut scisso, ut opinio fuit, bicipiti nervo, vel alio quopiam, protinus brachium intumuit, obrigitque ita, ut flecti nullo modo posset. Huic incommodo occursum est forata miserae virgini non semel affecta parte, sed eo factum est, ut brachii pars inferior contracta superiori velut affixa cohaereret, itaque digiti in pugnam coacti palnam arctius premerent, ut proinde medium aliquid interponi oportuerit, ne palma digitorum unguibus laederetur. Per quinquennium infelix vitam traxit emortuo brachio, sensus quippe omnis, et motus, et nutritio nis experte, donec Amecium profecta, ut ad beatæ Joannæ Franciscæ tumulum, quod biennio ante eodem itinere frustra emenso obtinere nequiverat, acceleret, ubi ut primum expiata sacramento poenitentiae, et sanctissimo Christi corpore relecta, ac pri plena inutili illam corporis partem B. Joannæ Franciscæ admovit sepulchro, protinus emortuum brachium revixit momento temporis, sensu, motu, carne, viribus restituit.

§. 14. His igitur rite approbatis, quum in eadem generali sacerorum rituum congregatione die XXIII. septembris ejusdem anni habita, proposita fuerit quaestio, an luto ad solemnem beatæ Joannæ Franciscæ canonizationem procedi posset, nemini dubium fuit,

quin juxta constantem praxim Apostolicæ sedis, et praedecessorum Nostrorum decreta omnia ad hujusmodi effectum abunde supplerent. Nos vero decreti editionem, ut divinam imploraremus opem, differre voluimus, sed demum die 12. octobris proxime praeteriti post fusas ad Deum humillimas preces, eorum sententiam ratam habentes; decretum protulimus de eadem canonizatione servatis servandis quandocumque peragenda.

§. 12. Quemadmodum autem alias claræ memoriae Carolus VI. Romanorum rex in imperatorem electus, et Philippus V. Hispaniarum rex catholicus, ac Jacobus III. rex Angliae, alique tunc in humanis agentes christiani principes, romanique Imperii electores, ac plurimi Archiepiscopi, et Episcopi, comitia praeteriti cleri gallicani, ordinum aliorum regularium praesides, capitula quoque ecclesiarum, et civitatum magistratus, praecipue vero claræ etiam memoriae Victorius Amadeus dum viveret Sardiniae rex, datis propterea literis apud praedecessores Nostros, progressim causas canonizationis beatæ Joannæ Franciscæ enixe poscentibus: ita quoque charissimi in Christo filii Nostri Ludovicus Galliarum rex christianissimus, et Carolus-Emanuel Sardiniae rex illustris, iteratis ob eam rem votis instare non desierunt, dilectae vero in Christo filiae instituti ab Joannæ Franciscæ ordinis aluminae multo enixius assiduis, demissisque precibus postulabant.

§. 13. Quocirca visum est Nobis cum venerabilibus etiam fratribus Nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus in consistorio secreto die 27. proxime praeteriti mensis aprilis habito editum decretum executioni tandem esse mandandum: iisdemque omnibus in affirmantem sententiam convenientibus, venerabiles iidem fratres Nostros archiepiscopos, et episcopos ex toto ferme Italia ad gravissimum hoc negotium advocavimus, eorumque iudicio seriem causas, atque omnia, quae de virtutibus et miraculis beatæ Joannæ Franciscæ probata fuerant, tum oreferens in consistorio publico die 9. mensis maji proxime elapsi coram Nobis coacto, in quo dilectus filius Paulus Franciscus Antamorus Nostre consistorialis aulae advocatus in ipsius

Referuntur
praecipui,
et laicorum,
atque eccle-
siasticorum
ordinum ju-
stulationes
pro hujus
beatæ cano-
nizatione.

Tandem om-
nibus solen-
nibus rite ser-
vatis omnium
consensu
et consensu
hanc beatam
in sanctis
sanctis esse
adhiben-
dam.

Vide 12.
Octobris
1766 decre-
tum prodiit
ut luto ad
canoniza-
tionem hujus
beatæ pro-
cedi posset.

beatae causa peroravit; tum etiam in scriptis exponi mandavimus, tradita nempe singulis distincta gestorum omnium relatione, ex authenticis documentis ipsius congregationis religiose desumpta; quibus praemissis aliud consistorium sub die 10. currentis mensis Iulii convocavimus, in quo praeter S. R. E. Cardinalium praefatorum collegium, patriarchas, Archiepiscopos, et Episc. in romana curia praesentes sedere iussimus, ut adstantibus Apostolicae sedis notariis, protonotariis nuncupatis, et duobus antiquioribus causarum palatii Nostri auditoribus super expetita B. Joannae Franciscæ canonizatione sententiam suam aperiret. Cumque omnes unanimes pro suprema ipsius beatae glorificatione non assensum modo validis rationibus roboratum, sed enixa etiam studia, et vota obtulissent; nos quidem ea de re ab Apostolicae sedis notariis publica instrumenta confici, ac praeterea prulorum suffragiorum exempla a singulis subscripta colligi, et in tabularium S. R. E. referri mandavimus.

Pontifex sanctae huiusmodi ferret, publicas, indicit supplicationes.

§. 14. Primum tamen ad ferendam tanti momenti sententiam adduceremur, indictis per Urbem generalium jejuniorum die diebus, designatisque ad supplicationes tribus patriarchalibus Urbis basilicis cum indulgentia ab iis consequenda, qui suas cum Nostri-obsecrationibus jungerent, publicas Ecclesiae praeces apud Deum patrem luminum interponendas curavimus, ut ad dirigendos sensus nostros juxta viam suam gratiae suae opem, et auxilium Nobis impartiretur.

Solemnem ritum de BB. Apostolorum hanc huiusmodi inter sanctas adscribendas esse decrevit.

§. 15. Demum hac die Beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo dicata, qua conationis Nostrae sollemnia redeunt, ut ad impositum Nobis gravissimum supremi Pontificatus onus, quo valde premimur, sustinendum, novos adhuc apud mediatorem Dei, et hominum Jesum Christum, cujus vicarias vices gerimus in terris, intercessores obtineremus; in Vaticana basilica, ad quam solenni ritu Nos praecesserunt omnes cleri saecularis, et regularis ordines, omnia officialium romanae Curiae collegia, cum S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis, antequam sacrosanctum sacrificium solemniiter celebraremus, exhibitis nobis iterum iterum-

que a dilecto filio Nostro Carolo tituli sancti Clementis S. R. E. presbytero Cardinali Rezonico nuncupato ipsius S. R. E. Camerario, pro canonizatione impetranda procuratore constituto, christianorum principum, antistitum, et capitulorum ecclesiarum, magistratuumque, ac ordinis visitationis postulationibus, praecibus, et votis pro ipsius beatae Joannae Franciscæ, quemadmodum etiam pro beatorum Joannis Cantii, Josephi Calasancii a matre Dei, Josephi a Cupertino, Hieronymi Emiliani, et Seraphini a Monte Granario ab Asculo denominati, solenni canonizatione, et implorata prius caelestium spirituum, et Sanctorum omnium intercessionem, atque speciali hymno paraclyto invocato Spiritu; ad honorem sanctae, et individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei catholicae, et christianae Religionis augmentum, de concessa Nostrae humilitati apostolicae auctoritatis plenitudine, ipsam beatam Joannam Franciscam Fremiot de Chantal ordinis visitationis Beatae Mariae Virginis nuncupati fundatricem, omnibus evangelicis virtutibus cumulatissimam, et miraculorum testimonio gloriosam, una cum dictis Joanne Cantio, Josepho Calasancio, Josepho a Cupertino, Hieronymo Emiliani, et Seraphino a Monte Granario ab Asculo denominato, sanctam esse decrevimus, et definivimus, ac sanctorum catalogo adscripsimus, ejusque memoriam, quam in subsequenti missae celebratione nos ipsi solemniiter venerati sumus, ab universa Ecclesia quotannis dicta die XXI. Augusti religiose coli mandavimus. Cunctis quoque christianis fidelibus, qui ad tantam celebritatem confluerant, plenariam iis vero, qui singulis annis praedicta die ad ejusdem sanctae Joannae Franciscæ corpus venerandum accesserint, septem annorum, et totidem quadragenarum indulgentiam in forma Ecclesiae consueti misericorditer in domino elargiti fuimus.

§. 16. En igitur sapientissimo Dei consilio in una sancta Joanna Franciscam non uniduxat mulierum caetui, sed cuiusvis illarum conditioni, ac numeris omnibus absolutum exemplar. Habent hic virgines, habent nuptae, habent viduae, habent sacrae

Noviter in sanctarum numero adscita ad exemplum virtutum mulierum caetui exhibetur.

Deo mon'ales quo laudantur. quod imitentur. Illa enim virginitalis custos integerrima, si nuptiis consensit, non suae, quae illa adversabatur, sed paternae obsecuta est voluntati. In matrimonio non filios modo ad imitationem pietatis suae, sed virum etiam adducere sedulo studuit. Vidua porro sanctius vitae genus aggressa instituendo ab se ordini egregie prolusit. Ubi vero ad altiora vocanti se Deo alacriter paruit; fundatis opera sua monasteriis tam multis, ac fundandis in posterum, non tam optimis ab se constitutis legibus, quam pulcherrimis virtutum omnium operibus, ac monumentis, arduum simul, et suave ad evangelicam perfectionem iter ostendit, atque explanavit.

Transumptorum fides.

§. 17. Ut autem praemissa omnia ad universae per orbem Ecclesiae notitiam perducamur, eorumque memoria perpetuis futuris temporibus ad Dei gloriam, et fidelium exemplum perseveret. Nos ea praesentibus Apostolicis literis complecti volumus, mandantes eorum transumptis etiam impressis, mani alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eandem adhiberi fidem, quae ipsius praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Sanctio praesentis.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti concessionis, relaxationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominicae MDCCCLXVII. decimo-septimo kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno decimo.

† Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Locum: ✠ sigilli.

† Ego C. A. episcopus Ostien. et Veliter nen. card. Cavalchini sacri collegii decanus.

† Ego F. M. episcopus Portuen. et S. Rufinae card. Lantes.

† Ego J. E. episcopus Sabinen. card. Albani.

† Ego H. episcopus Tusculan. card. dux Eboracensis S. R. E. vicecancellarius.

† Ego F. episcopus Albanen. cardinalis Serbellonus.

† Ego J. P. episcopus Praenestin. Card. Stuppanius.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego C. tit. S. Clementis presbyter card. Rezzonico S. R. E. camerarius.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego F. M. tit. Sancti Silvestri in Capite presbyter cardinalis de Rubels.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego J. M. tit. S. Alexii presbyter card. Castelli.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego C. tit. Sancti Petri ad Vincula presbyter cardinalis Elephantinus.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego P. H. tit. Sanctissimae Trinitatis in monte Pincio presbyter card. Guglielmi.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego P. P. tit. S. Stephani in monte Coelio presbyter card. de Comitibus.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Fr. L. basilicae Sanctorum XII. Apostolorum presbyter card. Ganganelli.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

† Ego M. A. tit. Sanctae Mariae de Pace Presbyter cardinalis Columna.

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

†

- †
†
†
†
†
† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Latinam presbyter card. Buonaccorsi.
- †
† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli presbyter card. Boschi major paenitentiaris.
- † Ego L. tit. S. Anastasiae presbyter card. Calinus.
- †
† Ego A. tit. Societatis Mariae in Via presbyter cardinalis Columna Branciforti.
- †
†
† Ego P. tit. S. Mariae Transiberim presbyter cardinalis Pamphilus.
- †
† Ego Ph. M. tit. S. Chrisogoni presbyter card. Pirellius.
- † Ego A. Sanctae Mariae in Via lata prior diaconorum cardinalis Albanus.
- † Ego N. S. Eustachii diaconus card. Corsinius.
- † Ego D. Sanctae Mariae ad Martyres diaconus card. Ursinus.
- † Ego Fl. Sanctae Mariae in Porticu diaconus card. Chisius.
- † Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam diaconus cardinalis Torrigiani.
- †
† Ego J. C. Sancti Casareti diaconus card. Caracciolo de Sancto Bono.
- † Ego N. Sancti Georgii in Velabro diaconus card. Perelli.
- † Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Corsinius.
- † Ego A. Sanctorum Viti et Modesti diaconus cardinalis Nigronus.
- † Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card. Piccolomineus.
- † Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus card. Canale.
- † Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani diaconus cardinalis Veterani.
- †

†
†
†
†
†

C. Card. Pro-Nataris. A. Card. Nigronus.

DCXV.

Canonizatio Beati Hieronymi Emiliani fundatoris clericorum regularium congregationis Somaescae.

1707. die 16
Aug.
Anno R.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei

Ad perpetuum rei memoriam.

§. 1. Sanctitas quae nusquam alibi, quam in civitate Domini virtutum, hoc est in catholica Romana Ecclesia, reperiri potest, quaeque proinde una est et notis ad eam dignoscendam maxime illustribus; quamquam virtutes omnes communi nexu vinculo completatur; multiformis tamen Dei gratia ita voluntates servorum suorum afficit, ac disponit, ut aliam alii virtutem potissimum consequantur, in eaque colenda, atque exercenda maxime excellent. Inde enim oritur mirifica illa varietas, quae stella a stella differt in claritate, atque ut diversae hominum conditiones, atque indoles suam quaeque habeant apprime accommodatam ad imitandum exemplar. Quom autem benignissimus Deus Patrem se misericordiarum esse, et vocari gaudent, et misericordiae operibus summo opere delectetur; ob eam rem homines subinde virtutis hujus exercitationi singulari quodam modo addictos in Ecclesiam suam sibi delegit, qui vici misericordiae forent, et variis mortalium calamitatibus sublevandis se totos impenderent. Itaque, cum inter alias hujus vitae calamitates non postremo loco numeranda videatur orbita puerorum, qui vel altero, vel utroque parente carent; divinae utique providentiae fuit e servorum suorum numero aliquos ad hoc potissimum eligere, et praecipuum ejus-

Pro-memor

modi puerorum curam gererent, iisdemque non modo de victo, et cultu, sed etiam de recta institutione, et quae educatione prospicerent.

§. 2. Quocirca omnipotentis Dei providentia dedit Ecclesiae suae B. Hieronymum Emilianum, qui hoc ipsum orphanos educandi munus sibi deposceret, et clarissimo quamvis genere ortus, atque in splendidissimis rei pacificae, et militaris muneribus magna cum laude versatus, ut id praestaret, ad quod divinitus vocabatur, ad infirma quaeque, et abjectissima in oculis hominum ministeria descendere non erubesceret. Quandoquidem igitur sanctitatis omnis fons, et origo divina bonitas, quae novae semper in Ecclesia suscitavit imitatores charitatis, et misericordiae suae, his praecipue virtutibus B. Hieronymum Emilianum ornavit, atque ad eas ipsas christiano populo commendandas miraculorum etiam testimonium addidit valde perspicuum; nos propterea utrique ad trutinam die multumque revocatis; de consilio venerabilium fratrum nostrorum sanctae romanae Ecclesiae Cardinalium, accedente etiam iudicio Patriarcharum, et plurimorum Archiepiscoporum, et Episcoporum in curia congregatorum, et super haec superno lumine Spiritus Sancti implorato, eundem B. Hieronymum Emilianum sanctorum festis adscribimus, atque eo, qui sanctis in coelesti sede regnantibus exhibetur, cultu prosequendum, et venerandum esse pronunciamus, atque decernimus.

§. 3. E parentibus patricia nobilitate clarissimis ortum habuit beatus Hieronymus Emilianus, vulgo Miani, anno a virginis partu MCCCCLXXXI. In hoc, quod gratia possit efficere ad quamlibet indolem in melius mutandam, luculenter sane perspectum est. Ingentes ille, sive a natura, sive a majorum exemplo spiritus hauserat, ob eamque rem ad arcem quamdam, quae acri hostium obsidione premebatur, tuendam perquam idoneus est visus, sed propugnationum paucitas tametsi virtute Hieronymi diu sustentata, numerum, et vim longe maiorem hostium non tulit. Victus itaque, atque in carcerem ab hoste delatus, manibusque, et compedibus, et catenis revinctus, quod diutius tam exiguo

cum numero militum restitisset, constabat suae poenas dare solutus fuit. Sed, quo infortiori hostem, eo benigniores in sese coelites expertus est.

§. 4. Dum enim ferox ingenio juvenis infortunio mansuefactus, atque humanarum rerum instabilitatem edoctus, ad maximam post Jesum spem nostram deiparam Virginem confugit, voloque se obstrinxit celeberrimae cuiusdam sacrae aedis Tarvisinae pie, sanctoque invisendae, si praesentem ejusdem opem in tanto discrimine experiretur, suas ex animo incensas preces misericordiae Mater exaudit, eique suis ipsa manibus vincula solvit, et claves carceris tradit. Ille catenas, et saxum, quo ad collum appenso primum ad terram caput demittere cogeretur, omnia secum asportat. Tum Virgine perit ad iudicis ostia carceris reserans, e squalente custodia se propit. Sed quum per medios hostes incedendum esset, novo iterum favore Virginis ipsum benigniter manu ducentis impune pergens, magna cum animi alacritate eo, quo statuerat, recta se contulit; ibi ad aram augustae Servatricis suae provoluit, manantibus prae gaudio lacrymis, corde magis, quam ore gratias eidem agens quantas poterat maximas; catenas, manicas, compedes, globum saxum; quae hodieque visuntur, omnia ibi deposuit redditae sibi per Virginem munimenta libertatis.

§. 5. Venetias inde revertens, longe alius ac inde discesserat, decretis sibi a republica honores adspersus, per annos octo vitam in urbe ipsa solitariam, atque ab hominum consortio remotam egit, ut liberius Dei cultui, et filiorum fratris educationi operam daret. Verum his inclusa septis Hieronymi charitas diutius se continere non potuit; urgente etenim Venetiis magna annonae penuria, ac dira contagione grassante, illius misericordia, pravo pudore posthabito; palam proditit. Strata passim per vias eorum, quos fames, inorbuve confecerat, corpora noctu suis ipse humeris asportans insepulta jacere non patiebatur. Interdum vero vagantes per compita, et cibum, vestem, tectum quaerentes pueros convocare, et in conductam ab se domum recipere. Aucto inopum, et miserorum numero,

Quomodo, beata Virgine adiutrice, fuerit miserabiliter a vinculis liberatus.

Venetias, ac se restituit, dique operibus pietatis occupatus, et semina futurae salutis posuit.

Laudes in genere Beati huius, et summaria expositio eorum rerum, quae evenere in illius conversione.

Illius nobilitas, origo, et familiaris occupationes.

in illius pectore augebat et raritas, in pueros praesertim orbos parentibus. Quomobrem divendita domestica supercilii satis ampla ad eosdem aliendis, stipendi praeterea pro illis per urbem corrogare tanto genere natus nequaquam erubescere. Sed cura potissimum in eo erat, ut eosdem christianis dogmatibus erudiret, et bonis moribus infunderet. Ad haec ne aditulis deesset qui ipsi sibi victum quaererent, mechanicam ut quisque artem addiceret prospiciens, impostum satagebat. Nusquam tamen Hieronymi caritas praeclearius sui specimen dedit, quam laborantes impetigine, aliisque id generis foeditatis pueros, velut sedula mater, sua ipse manu curabat, et quandocumque, ut refugientem ejusmodi officia nostram vioceret, matris quoque amorem exsuperans, manantibus sanie illorum ulceribus os admovebat.

Contemnit
urbem, et
vires exur-
rens, ante
nocturno
suo chari-
tatis prole
miserat.

§. 6. Venetiis tanta se caritas continere obo potuit. Quocirca in vicinas exurrens insulas collectos ibi orphanos, atque egenos pueros, duobus in domibus collocat, quos tamen deinde transtulit in hospitium incurabili-um, cujus praesidibus obstat administrationem libenter suscepit. Veronae pariter, et Brixiae dnum orphanis, ac leges constituit. Bergomum inde eodem consilio quum pergeret, metentes in agris operarios nactus, curam et ipse falcem ad opus eripit, blandique se insinuans in agrestium animos rerum divinarum ignaros docet quae necessaria sunt ad salutem, atque a cantionibus prophana, et minus pudicis absterritos ad plas, et sanctas christianorum preces decantandas hortatur. Ut vero in eam urbem venit idem pietatis opus aggressus facile ad effectum perduxit, idemque pariter, quod Venetiis praebuit virtutis specimen singulare. Id autem multo clarius tum coepit esse, quum deficientibus die quadam obsonis. Hieronymi cum pueris otantis precibus factum est, ut ingredientes triclinium parata ibi divinitus seculi plusquam succutera invenirent. Fuit et illud in ea civitate peritile aequae ac difficile caritatis ejusdem opus, quod publicas in perniciem civium mulieres lucri Deo facit, atque ad poenitentiam adductas, praescriptis ab se legibus vitam acturas septis inclusit. Sed

quum frequentis barbarorum incursione milita in finitimas regiones vitia irrepissent, studio animarum extimulante, illi remedium parare quoquomodo constituit. Delectis itaque ex numero orphanorum, quos pietate, atque intelligentia maxime idoneos duceret, pagos, et villas cum illis circumvicinis, praesente salutifero crucis insigni populos undequaque ad se convocabat. Tum docere quae ad fidem pertinebant, ponere ante oculos parata sententiarum semper supplicia, abstergere a vitis, ad poenitentiam impellere, haec, et id genus alia erant, in quibus sermo ejus simplex, et planus, sed magno cum ardore animi versabatur. Novocomi post peragrata, quae circum oppida erant, pari sedulitate duo orphanorum domos, et familias constituit, iisdemque viros praefecit suo spiritu imbutos, quos sibi socios adjunxerat.

§. 7. Ipse Bergomum valie iterum perlustrata in Pagum Venetiae ditionis, Sumascha denominatum, qui locus ad poenitentiam propter asperitatem, ad contemplationem propter solitudinem, ad salutem animarum propter rudem populorum incertam opportunus praeceteris visus est, se recepit, et loci inimicium sibi, ac sedem, in qua diutius, libentiusque degeret, locavit, ac statuit. Huc igitur advocans laborum suorum socios, pia illis leges praescribit, quibus et sociorum ipsorum, et puerorum institutio contineretur. Ex eo autem loco factum est nomen congregationis clericorum regularium, quam Hieronymus divino consilio ad christianam reipublicae utilitatem instituit. Mediolani deinde repudiata laevi pecunia, quam Dux ad experimentum sanctimoniae dono miserat, facile auxilium ab illo impetravit, ac domum, ubi orphanos collocaret. Hic autem, si uouquam aibi, charitati ipsius satis ampla meritum seges oblata est. Quum enim per id tempus in magna illa urbe lues vix ulli parva foedissime grassaretur, Hieronymus frequenti mortis imagine nihil territus, invensidens aegris, subiacendis pauperibus, ad pietatem, ac poenitentiam omnibus exhortandis praesto aderat. Charitatis autem tam alacris proemium, atque existimandum, et utraque loco merito habendam videtur, quod ex orphanis, et

In loco
monacho
an-
timate, a
suo aduoc
eorum la-
borum, et
congregatio-
ni clericor-
um regula-
rum conuen-
dat.

ministris non paucis orphanotrophii nemo-
nans fuerit in tam multorum civium interitu
desideratus. Quibus ex rebus increbescere
fama Hieronymi sanctitatis, factum est, ut
complices, et quidem et nobilibus, atque
opulentis familia, illius institutum amplecte-
rentur, et vigiliis insisterent. Papae itidem
domo exsurgens orphanis constituta, Soma-
schae demo se reddidit, ubi illud plane me-
morabile, quod, quum fratres duo ex dire in-
ter se dissidio conviciis, non sibi modo, sed
Peo etiam contumeliosis certarent, cum nihil
monitis, atque obsecrationibus proficisset;
lagoeto aliquid sibi in os coeno, ut pro eo-
rum noxa aliquam vindictae poenam exsol-
veret, ad poscendam a Deo veniam, et mu-
tuam inter se concordiam renovandam adegit.

§. 8. In montis, qui Somaschae immineat
vertice humilem sibi, et sola caenam parat,
architectus idem, et liber et hajulos huic
parvum addit tognum in medio clivo aptum
aegrotantibus valetudinarium; opportunum
item propter propinquitatem degentibus So-
maschae orphanis quotidie revisenda locum.
Deerat hic aqua: sed fuscis ad Deum precibus
fontem elicit et vicina rupe non sitientibus
modo, sed aegris etiam salutarem. Signum
erucis lupos in fugam vertit; eodem san-
cte repente rucicolum, qui grave sibi, dum li-
gna scindit, vulnus infixerat. Panem item,
et vinum multiplicat. Haec ille, atque alia
mira patrabat, quae tamen ipse (qua erat
humilitate) porrorum innocentiae, et pie-
tati tribuere solebat. Beatissimae Virgi-
nis Mariae cultui addictus quam qui maxi-
me, eundem et aliis instillare, atque insere-
re studebat sedulo. Multo etiam magis ejus-
dem erga divinam eucharistiam, et sacra-
mentum poenitentiae religio, et pietas eluxit.
Pedestri itinere Venetias rediens, hospitalia
visitat. Tum Veronae, Brixiae, Bergomi al-
luquandiu substitit, charitate, et paupertate
ubique similis sui. Illi Bergomensis civitas
orbis parentibus puerorum, ac puellarum
dignos; illi respicientium mulierum, sep-
timum, et capuccinorum coenobium accepta
refert. Denique post petitam ab episcopo
Theotino, qui Veronae tunc diversabatur, be-
nedictionem ultimam, Somaschae reverti-

tur. Ibi vero, propinqua mortis praescius,
si unquam antea, solitariam, atque asperam
vitam instituit; flagris, inedia, sili, somno
brevissimo, eoque nudo super lapide corpus
afflicta. Spiritum vero divinae, ac nocturnae
orationis pabulo alit, ac reficit. Sed profe-
cto, qui addictam semper charitatis operibus
vitam duxerat, non aliter utique, quam inter
eodem charitatis officio finire vitam debebat.

§. 9. Cum igitur Somaschae lues infesta-
ret, quid valeat incensus amor in proximum
tunc maxime ostendit. Diel vix potest, quot,
quantusque labores exhausit, dum pestife-
ro morbo correptos invitat, dum mortuos
quoquomodo subvenire nititur, dum mortuos
avis ipse bumeris tumulandos exportat; ne-
que vero unquam destitit, nisi, postquam
eodem et ipse morbo implicitus est, pulcherrima
charitatis victima moriturus. Ad mur-
tem ergo decubens, suos, atque externos
piis, sanctisque monitis adhortatus, atque
extremo sacramentorum praesidio munitus,
hilari animo, sereno vultu, post iterata susci-
ter duleissima Jesu, et Mariae nomina acce-
ptissimam conditori, et servatori suo spi-
ritum reddidit die februarii octava anno
MDCXXXVII. Ad corpus demortui, quem tan-
quam patrem omnes habuerant, frequens
et solitinis pagis concursus factus est populo-
rum, quibus ut copia fieret illius venerandi,
ad plures dies differri sepulturam oportuit.
Sanctus autem, ut habetur, et vocaretur
Hieronymus, edita, ante, et post obitum su-
perna signa suadebant. Illud constat sanctum
Carolus Borromaeum, quum eo venisset,
illius ossibus suavi sese odore proderentibus
thuris honorem tribuisse. Praeter miracula
quaedam ab auditorio causarum palatii apo-
stolici, prout, ea ferebant tempora, anno
MDCXXX. apud fel. record. Urbanum PP.
VIII. praedecessorem Nostrum commendata,
alia relata fuerunt in acta processus ex apo-
stolice auctoritate Somaschae peracti anno
MCLXXXVIII.

§. 10. Porro virtutum Hieronymi prae-
stantiam in gradu heroico, auditis sanctae ruma-
nae Ecclesiae Cardinalium, qui sacris ritibus
praesunt, ac consultorum suffragiis declaravit
Clemens XII. etiam praedecessor Noster de-

Inter virtutes
tunc exstiterunt
illius, et
charitatis exem-
pla quae tunc
sibi reddidit
cum generis
sui salute.

Refectores
autem gentes
pro servitio
sacris
et.

Enumeratio
vir profus
a Deo operis
ab Hieronymo
in virtutem
merita.

crele sue die XXV. Augusti MDCCXXXVII. edita. Jam vero quod attinet ad miracula Hieronymi intercessione a Deo patrata, per quas ad beatificationem aperiretur via, ejusdem recordationis Benedictus XIV. praedecessor quoque Noster duo prae caeteris per decretum die XXIII. Aprilis MDCCXLII. approbata digna comperit. Primum quidem in Hieronyma Durigella Venetia anno MDCCXXXVII. quum habituali morbo scorbutico, atque inde ortis malignis ulceribus, diris convulsionibus, aliisque deterrimis symptomatibus laboraret per annos complures, quorum quatuor extremos lecto affixa morandam in modum transegerat, invocato Hieronymo statim convaleuit. Sanctio altera instantanea supra vires natae contigit anno MDCCXXXVIII. in puero septenni Antonio Bianchini ab insuabili morbo comitiali, qui ab incunabulis usque saepissima diebus singulis male illum habuerat. Sub haec idem Benedictus praedecessor die V. Augusti anni MDCCXLVII. lute ad beatificationem deveniri posse pronuntiavit. Quod quidem decretum effectum habuit die XXII. subsequentis mensis Septembris editis litteris illius beatificationis, cujus sacrae ceremoniae in Vaticana basilica die XXIX. ipsius mensis peractae sunt.

hinc inde per-
struere pro-
cessus canoniza-
tionis.

§. 11. Quum vero alia deinde miracula ad canonizationem viam sternere viderentur, novi auctoritate apostolica processus confecti sunt, quorum validitas primum ab ipsa congregatione die 7. Maji MDCCXLIII., deinde vero a nobis die 14 ejusdem mensis probata fuit. Comperita itaque processuum validitate, ceceptum est agi de miraculis ipsis in specie, et post roneas congregationes, antepreparatorum 3 Februarii MDCCXLV. praeparatorum vero 4 Martii MDCCXLVI. in comitiis denique generalibus coram Nobis habitis die 13 Maji ejusdem anni, duo miracula eorum adscribenda digna sunt habita, quae probarentur. Verum nos, sumpto adhuc ad invocandum petrem luminis spatium, die tandem mensis ejusdem Maji 25. constare de duobus miraculis pronuntiavimus. Miracula autem haec sunt. Primum contigit in sorore Mariae Genaldae Pocobella mense Junii MDCCXLVIII.

supra natae vires B. Hieronymi intercessione sanata, cum ex pessimo ulceroso humore in tarso sinistri pedis caro, et ossa compultrissent. Alterum natae vin supergrediens per ejusdem Beati operationem cum subitavi-
rium redintegratione mense Aprilis MDCCXLV. perspecta est in Elisabetha Zaedanigla, quam colica nephritica, alioque pravae affectiones in extremum vitae discrimine adduxerant. Proposito sub haec dubio in congregatione generali habita coram Nobis die 23. septembris MDCCXLVI. An sanctae approbatione duorum miraculorum ad solemnem Beati Hieronymi (Emiliani) canonizationem tuto procedi posset; Nos tametsi Cardinales, et consultores in affirmantem sententiam convenientes audivissemus, ante decreti editionem facendum duximus, ut harum, iterumque fidei praecipuis Drum censulessimus; donec tandem die 12 Octobris anni proximi praeteriti canonizationis Beati Hieronymi Emiliani quodcumque faciendum decretum, edit, et in acta sacrae congregationis rituum referri maeedimus.

§. 12. Hoc edito decrete, preces, quae Apostolicae sedi aliqui christiani principes, et praecipue illi filii nobiles viri Dux, et respublica Venetiarum ab hujus causae exordio obtulerant, Nobis iterum exhibitae fuere, congregatio vero dilectorum filiorum clericorum regularium de Somascha nuncupata assidue aliorum postulationibus et suis demississimas preces adjicere non desinebat, ut peroptatam canonizationis sententiam ferremus. Nos ideo prius universo S. R. E. Cardinalium collegio compendium vitae, virtutum, et miraculorum Beati Hieronymi ex iis, quae sacrorum rituum congregatione, habito diligenti examine, probavit, de promptum, et impressum distribui jussimus, mox decretum die 27. Aprilis venturis annis indiximus consilium, atque in postquam summa virtutum et miraculorum Beati Hieronymi ipsi S. R. E. Cardinalibus exposita fuit; Nus ipsi eos alloquuti, singulorum consilium exquisivimus, an ad solemnem canonizationem esset procedendum Beati Viri, qui inter huiusmodi virtutes, quas in ejus animum divinam indidit gratia, singulari excellit in pro-

Ad christi-
anorum per-
cipuum per-
ores, et regu-
lari familia
Somascha
sua sterna
pro canoniza-
tione suae
beatitudo, et po-
tencia consi-
deratio.

vinum charitate, cui exercendae praesertim erga pauperes orphanos, et humani praesidio institutos, studium omne contulit suum; cumque eorumdem Cardinalium animi sensus, id sibi placere affirmantium, ingenti cum animi nostri laetitia audivissemus, ut adhuc in hac re tutius, et juxta laudabilem Apostolicae sedis consuetudinem procederemus, venerabiles etiam fratres nostros Archiepiscopos, et Episcopos in Italia degentes, de consilio Nostro commonefaciendos curavimus, itemque adhortandos. ut ad Urlem intra praestitutum tempus venientes in tam gravi negotio suffragiis suis, et precibus adjuvarent. Ejusdem compendii exempla illis tradi jussimus, utque de totius causae Beati Hieronymi serie, atque de virtutibus, et miraculis ab Apostolica sede approbatis consultatim erudirentur; publicum coram Nobis die 9. mensis Maji proxime elapsi consistorium convocavimus, cui praeter S. R. E. Cardinales, Patriarchae quoque, Archiepiscopi, et Episcopi in Urbe congregationi interfuerunt, atque in illo, impetrata a Nobis venia, dilectus filius Julius Caesar Fagnani consistorialis aulae nostrae advocatus pro ejusdem Beati Hieronymi canonizatione gravi, et ornatu sermone peroravit. Nos vero ob rei gravitatem eosdem Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos ibidem praesentes magnopere hortati fuimus, ut jejunii, et orationibus instarent apud eum, qui dat omnibus affluenter, et non improperat. Post haec, consistorio semipublico die 15. nuper elapsi mensis Junii initio, praeter eosdem Cardinales, et Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos, etiam Nostros, et sedis Apostolicae notarios, duosque antiquiores ex causarum palatii Apostolici auditoribus interesse jussimus. Ibi autem Nos universos, qui conveniant, alloquuti, singulorum suffragium exquisivimus, an sancti cultum, et honorem Beato Hieronymo tribui oporteret: cumque omnes, gravibus allatis causis, Beati Viri canonizationem non modo probarent, sed justum id, atque aequum censerent; perjuvanda Nobis fuit illorum in idem placitum mira consensio.

§. 13. Verumtamen, ad implorandam uberrimam Dei misericordiam, qui mitteret Nobis

auxilium de sancto, triduanum in Urbe jejunium indiximus, et tres patriarchales basilicas designavimus, in quibus sanctissimum eucharistiae Sacramentum per totidem, dies publicae venerationi exponeretur omnesque christifideles hortatissimi, ut sacramentali peccatorum confessione expiati, et Christi corpore refecti, ejunius, et orationibus omnipotentem Dominum nobiscum unam obsecrarent, ut sedum suarum assistitricem sapientiam Nobis impertiretur, cujus affulgente luce, quid ei placitum esset dignosceremus, indulgentia ad id, et plena peccatorum remissio concessa. Nos itaque praeter diurnas, et assiduas humilique fiducia effusas privatas preces, ad easdem basilicas visitandas tribus designatis diebus reverenter accessimus, atque non sine animi Nostri sancta exultatione spectavimus confluentem ad eas summa cum religione totius fere romani populi multitudinem, et sua de beatis in sanctorum numerum cooptandis vota; vultu ipso, atque oculis praeferentem.

§. 14. Itac die denique heatissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo dicata, qua coronationis Nostrae recurrit sollemnia, ad basilicam principis Apostolorum splendide, et magnifice ornatam, servata supplicationis publicae forma, et praecedentibus omnibus clerici saecularis, et regularis ordinibus, et ministrorum romanae curiae collegiis, una cum venerabilibus fratribus Nostri S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis perreximus. Atque ubi ad confessionem beati Petri ventum est, antequam sacris solemnibus operaremur, postulante semel atque iterum dilecto filio Nostro Carolo tituli Sancti Clementis S. R. E. presbytero Cardinali Rezzonico nuncupato, ejusdem S. R. E. camerario, ad canonizationem impetrandam procuratore constituto, decantante fuere sacrae Ecclesiae preces, ut Deiparae virginis, angelorum, et sanctorum omnium Christi regnantium intercessionem divinum Nobis adesset auxilium. Tum paraclito Spiritu cum gemitibus invocato, ad honorem sanctae, et individuae Trinitatis, et exaltationem fidei catholicae, et christianae Religionis augmentum, autoritate domini nostri Jesu Christi beatorum apostolorum Petri, et Pauli, et apostolice No-

Jam divinum auxilium antequam de canonizatione decerneretur

Tandem solemnem ritum in BB. A postolorum Basilicis Pontifex D. Hieronymi canonizationem decernit, et approbat

Publicae precibus inducitur

strae auctoritatis plenitudine, ac de venerabilium fratrum nostrum S. R. E. Cardinalium Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcoporum in Urbe congregatorum consilio, et assensu ipsam Beatum Hieronymum Emilianum fundatorem congregationis Clericorum regularium Somascha denominatae, una cum beatis Joanne Cantio, Josepho Calasancio a Matre Dei, Josepho a Cupertino, Seraphino a Monte Graanrio, ab Asculo deominato, et Joana Francisca Premiot de Chantal, sanctum esse decrevimus, ac sanctorum cathologo adscripsimus, illumque ab universis christifidelibus, tamquam vere sanctum, religioso cultu honorari mandavimus, prout etiam tenore praesentium definimus, decernimus, et declaramus: Statuentes, et concedentes, ut ab universali Ecclesia in ejus honorem ecclesiae, et altaria, in quibus sacrificia Deo offerantur edificari, et consecrari, et singulis annis die octava mensis Februarii ipsius sancti Hieronymi Emilianii inter sanctos confessores ab Ecclesia memoria recolli possit. Eademque auctoritate omnibus christifidelibus, qui eadem die annis singulis ad sepulchrum in quo corpus ejusdem sancti Hieronymi conditum servatur, visitandum accesserint, perpetuo septem annos, et totidem quadrigenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitibus puenitentiis misericorditer in Domino in forma Ecclesiae consueta relaxavimus.

Publicae indulgentiae occasione hujus canonisationis elargitae.

§. 15. Mox decantato pro debita gratiarum actione laudis, et confessionis hymno, omnibusque christifidelibus, qui ad tantam relictitatem confluerant, plena peccatorum remissione, et indulgentia concessa, supra beatissimi Apostolorum Principis confessionem, sacrosanctum missae sacrificium solemniter celebravimus, factam eorumdem sanctorum speciali commemoravimus.

Quamvis catholica Ecclesia illustratur sanctarum virtutum recordatione, et exemplo.

§. 16. Jam vero, si omnino decet laudare Dominum in sanctis ejus, in beato utique Hieronymo peculiarem, quamdam habemus rationem, cum id praestare debeamus; etenim quum christianae, et catholicae Religionis insigne quoddam, ac veluti tesseram Christus Jesus in charitate constituerit, haec profecto tessera, hoc insigne in quo vere divini praeceptoris discipuli cognoscantur,

tum in aliis quolibet tempore, tum in sancto Hieronymo praesertim enituit, ita quidem ut ad similitudinem Dei qui pater dicitur orphanorum, maxime accedere videretur. Qua quidem in te, et catholicam Ecclesiam novi ordinis institutione illustriorem reddidit, et evangelicae pietatis cultoribus exemplum reliquit, quo scilicet in misericordia erga pauperes exercenda ad patrem misericordiarum imitandum excitarentur. Dum igitur Ecclesiam ipsam novis in diem splendoribus coruscare gaudemus, ad eos illuminandos, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent, illud simul curare omni studio debemus, ut quae in Ecclesia quotidie instaurantur exempla virtutum, non frustra nobis proposita esse videantur.

§. 17. Hic autem praetermittere illud non possumus ut Venetae Urbi, in qua natus Nos esse gloriamur, magnopere in Domino gratulemur. Etenim, si praclarum est ei civis habuisse per omnes aetates, tum pacificis, tum militaribus artibus memorandos, longe utique praeclearius eidem esse fatendum est, quod viros sanctos habuerit, quos heroica christiana virtus inter superos collocavit, quique, ut olim in terris, sic multo magis in caelis, patriae sint praesidium et decus.

Cum Venetae gratulator civitate, quae in patria fuit.

§. 18. His igitur omnibus peractis, cum idem Carolus cardinalis, et procurator designatus a nobis obsequenter petierit, ut Apostolicas Nostras literas in gestorum omnium perenne monumentum decerneremus. Nos petitioni perquam libenter auentes, praesentes nostras literas edi, et palam fieri mandavimus: statuentes earundem exemplis etiam impressis, ab aliquo ex notariis publicis subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem prorsus fidem ab omnibus adhiberi, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si exhibitae, vel ostensae forent.

Transumptum fides.

§. 19. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, relaxationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apo-

Sanctio poenalis.

- † Ego N. Sancti Georgii in Velabro diaconus card. Perelli.
 † Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Corsinius.
 † Ego A. Sanctorum Viti et Modesti diaconus cardinalis Nigronus.
 † Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card. Piccolomineus.
 † Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus card. Canale.
 † Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani diaconus cardinalis Veterani.

†
 †
 †
 †
 †
 †

C. Card. Pro-Datarius. A. Card. Nigronus.

DCXVI.

Dat. die 16.
 Aug. 1767.
 Anno X.

Canonizatio beati Iosasis Cantii presbyteri secularis, et sacrae theologiae doctoris, atque professoris in universitate Cracoviae.

Clemeas Episcopus

Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuriam.

§. 1. Ecclesiam suam Deus veluti munissimam quandam arcem ita instruxit, ut millo clipei pendeant ex ea, omnis armatura fortium; clipei autem, atque arma ejusmodi sunt zelus, et scientia doctorum, qui sanam doctrinam, vel e cathedra, vel e suggestu tradendam suscipiunt, eandemque, ut facile in animos induant, integritate morum, et vitae sanctitate commendant. Nimirum ad Ecclesiam tuendam, ne portae inferi praevalent adversus eam, aequae doctrinae satis habet auctoritatis sine sanctitate, et sanctitatis majus habet roboris cum doctrinae conjuncta. Samaritanis impedire conantibus ne israeli-

tae reduces e captivitate Hierosolymae disjecta moenia rescierent, li, quibus instrumento commissae erat, non man faciebant opus, altera tenebant gladium: atque hos quidem imitati sunt quoque tempore, et quotidie imitatur egregii doctores, quos subinde Deus excitat, in his praesertim regionibus, quae ab Ecclesiae hostibus, cujusmodi sunt haeretici, atque schismatici, tanquam a Samaritanis quibusdam Hierosolymae inferens, et contumaciter adversantibus circumvallatae.

§. 2. Porro inter ejusmodi egregios viros doctrina, et sanctitate praestantes, qui facerent simul, et docerent, atque orthodoxam fidem ab hisce adversariis aequissimis oppugnatam defenderent, dignum certe qui numeretur in panis beatorum Joannem Cantium fuisse nemo ambiget, qui eundem noverit in Cracoviensi academia, purissimo haustam e fonte scientiam tradidisse, quum per ea tempora in aliis non longa discessit regionibus haereseos, et schismatis grassarentur, et sanctiorem morum disciplinam, quam concionando et suggestu explicare populo satagebat, humilitate, castimonia, misericordia, corporis afflictatione, caeterisque integerrimi sacerdotis, et strenui operarii virtutibus confirmasse. Itaque nos modo illius academicae professoribus ornamentum, ac decus addidit singulare, sed exemplum etiam mirifice profuturum reliquit caeteris omnibus, qui in simili munere versantur, ut perfecti doctoris obire munus impigre student, et scientiam sanctorum simul cum aliis facultatibus, quae velut ancillae illi subserviant, ad unius Dei laudem et gloriam docere omni studio, atque ope nitantur. Ipse interea beatus Joannes decoratam olim suis virtutibus academiam propitius ab alta respicere nonquam desinet, et inclytam nationem suam orthodoxae romanae Fidei non modo culticem egregiam, sed validam etiam propagatricem perenni suo patrocinio suabit, ac proteget. Quocirca cum beatus Joannes Cantius scientiae studium ad unius Dei laudem, et gloriam referens, lucernas extiterit in Ecclesia Dei ardens, et lucens, nec minus editis post mortem miraculis, quam in vita virtutibus coruscaverit; nos prout prout eam,

Laudes et
 merita in
 proce
 B.
 Joanne Cantio.

quam rei gravitas postulabat, accuratam, ac dignissimam virtutum, et miraculorum discussionem, adhibitis in consilium venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus; necnon Patriarchis, plurimisque Archiepiscopis, et Episcopis in urbe congregatis, atque in primis Patre luminum pie, atque humiliter invocato, eundem beatum Joannem sanctorum in numerum referendum, atque in Ecclesia Dei venerandum, et colendum esse decrevimus, definimus, et declaramus.

§. 3. In oppido Kentii Cracoviensis diocesis beatus Joannes Cantius ex illustribus consulari genere, et christiana pietate parentibus natus est die Junii XXIII anno supra millesimum tercentesimo nonagesimo septimo, sedulam educationem cum indole egregia conjunctam secuta est, ut assolet, innocentia singularis, atque ea morum gravitas, ut virum quodammodo in puero mirari liceat. Artibus iis, quibus pueritia ad humanitatem informari solet, satis exultius ad Cracoviensem academiam, non ita pridem fundatam, missus est; ut philosophicas, ac theologicas facultates addisceret. Et quidem in iis ingenii acumen et laboris patientia praeaecluris tantum profecit, ut in philosophia eximium honoris gradum, in theologia doctoris, non lauream modo, sed munus etiam adsequeretur. Id autem munus, et ex cathedra, et e sacris rostris ita obibat, ut auditorum animis cum pura sincera doctrina studium pietatis et religionis insereret. Atque haec quidem doctrinae sinceritas romanae Ecclesiae plane consentiens, eo pluris facienda erat, quod per ea tempora praesentissima veluti pharmacum erat adversus errorum, atque heresum luem, quae Hollandiae, Britanniae, et Germaniae scholas infecerat. Porro tanta illius, tum doctrinae, tum vitae integritas praeclearo signo divinus ostensa est. Quum enim exorto Cracoviae incendio, flammam in immensum excrecentes ita serperent, ut universa mox civitas absumenda videretur, effusus in preces Joannes, (quandoquidem in humana vi spes nulla jam erat) virum sibi matrum aeo, ad aspectum venerandum, sanctum Stanislaum Cracoviensem Episcopum esse opinio fuit, adstantem vidit,

ex eoque intellexit, incendium ultra non processurum; caeterum moneret cives, ut a flagitiis desisterent: si secus faxint poenas imminere longe graviore. Verum, cum cives praedictionis immemores, ad ingenium et pristinos mores rediissent, excitatum rursus incendium, civitatem magna ex parte consumpsit. Sacris mysteriis quotidie Joannes tanto animi ardore, atque inde emicante pietatis specie operari solebat, ut iis, qui adorant, summam erga rem divinam venerationem ingereret. Quod quum adversarius humani generis ferre non posset, quadam die hirundinis assumpta specie, templum circumvolans adstantium mentes turbare, atque alio avertere conabatur. Itaque, ut omnes viderent quod divinitus ipse noverat approbensam avem ad terram allidit. Ibi autem illa in colubrum versa horresco sibilu ex oculis confestim se se subduxit.

§. 4. Religioni, qua res divinas tractabat, humilitas adjuncta erat, qua sibi vilescenti nemini unquam, tametsi scientia omnium facile princeps, praeferebat sese, quin etiam sperni se ab omnibus ac despici optabat; tantum aberat ut obtreptantes sibi (quod aliquando evenit) suiique contemptores parum aequo animo ferret. Quae causa etiam fuit, cur delatos sibi honores declinaturus, vilis, atque egeni hominis habitu, longas pedestri semper itinere, semel ad sancta Palaestinae loca, quater ad sancta Apostolorum limina peregrinationes susciperet. Humilitatis comes erat rara quaedam ac puero digna simplicitas: itaque in factis ejus, ac dictis nihil subdolum, nihil fictum, quod clausum, habebat in pectore, hoc in lingua promptum habebat. Hujus autem eximiae sinceritatis, quam nemo non nosset, illud sane specimen fuit plane admirandum. In latrones inciderat, qui post creptam a quam in crumena gerebat pecuniam, num quae alia superesset, interrogarunt. Negat ipse quidquam reliqui esse: at mox reminiscens aureos quosdam in veste subutos habere, revocatis latronibus, illos etiam qui animo exciderant offerebat. Tam inusitata sinceritas perditorum quoque animos flexit. Itaque obstupefacti, pecunia, quam abstulerant, statim reddita, veniam sceleris

Quanta ferri B. Joannis humilitas, et sui ipsius contemptus.

Nobilis B. Joannis origo, ejusque progressus in Religionem, et studia.

poscunt, illas se precibus commendant, utrumque facile impetrant a sancto viro.

Insigne
quamplores
illius virtute
describuntur,
et commendatur.

§. 5. Paroeciam sibi delatam aliquando diligentissime administravit; sed quavia pasturis quae suet officia sedulo expleret, pro ea qua erat meliculusa conscientia, ratus negotium esse periculi plenum, dimisit, et consuetum in collegio docendi munus repetere tutius existimavit. Abstinens deditus, post adeptam theologiae lauream, carnea nunquam comedit. Ceterum cibus illi parcissimus, crebra jejunia, flagrorum frequens, perpetuus cilicii usus, somnus brevis admodum nuda super humo, in senectute dumtaxat ursina pelle substrata. Castitate proinde, tum animi, tum corporis illibatam servavit; illiusque argumentum item et praemium fuit candidum serium, quo illum Deipara Virgo cum pueri Jesu sese conspiciendam exhibens, tanquam eximium elicientem suum decoravit. A peccato abhorruit quam qui maxime. Leves noxae ita deflebat, ut gravium reus criminum videretur. Si quam forte et verbis suis, dum vera loquirit, ortam in alia offensionem suspicaretur, antequam ad aram accederet, supplex veniam, hoc tam sol, quam alieni erroris petebat, quum contra, quae sibi ab aliis ingeriebantur convicia, et probra, acquo, et miti animo ferret. Jamvero misericordiae in proximos nullum ferme officium fuit, quod non amantissime obiret. Afflictos in apem erigere, moerentes alloquio solari, peregrinos excipere, carceribus inclusos visitare, pauperes quotiens coemptis vestibus operire solemne illi erat, ita quidum, ut occurrenti per viam mendico, qui nudis pedibus incedebat, detraheret sibi calceas, ut nuditatem illius operiret, sum ipse interea contagens pallio tandum se domum reciperet. Die easculi Domino sacra, dum ad Ecclesiam pergit, pauperum nactus super nive rigentem gelu, lamentabili subsidium poscentis voce commotus, sua illum veste contextit, quum tamen mox domum reversus suo in cubiculo diem totum reperit. Ex hac Johannis in pauperes charitate, in Cracovienae collegium pia et laudabilis, quae ad hanc usque diem manet consuetudo, inducta est, ut illius professores unum ali-

quem quotidie pauperem cummuni secum prandio adhiberent, perinde quasi in illius persona Christum ipsum convivam haberent. Haec autem tam egregiam animi affectionem, qua pius sacerdos nullam proximorum calamitatem alienam ab se putabat, insigni miraculo Deus comprobavit. Quum enim ancilla quaedam ob situlam, quam lacte plenam gerebat, lapaam e manibus, et contractam gerneret, quod herae objectiones timeret, Johannes miseratione ductus, collectis fragmentis, et coagmentatis, pristinae integritati reddidit, fuis ad Deum precibus, lisdemque mox aquam, qua situlam impleri jussit, in lac commutavit.

§. 6. Christum Dominum pro salute nostra tam dira atque infanda perpassum, et meditabatur assidue, et flagrantissime redamabat: quem quidem amorem, ut simul lucanderet, et expleret, ad memoranda Christi tormentis loca Hierosolimam pedibus suscepit. Ibi autem diei vix potest, quam reverenter, quam pie, quam ardentem, non sine gemitu, et lacrymis monumenta Servatoris eostri maxime insignia perlustraret. Nec vero tenera se potuit, quin Turcarum impletatem ac perfidiam argueret, et christianae religionis veritatem liberrime praedicaret; praeclare secum agi existimans, si ob eam rem vitam, quod maxime optabat, profunderet contigisset. Ante imaginem crucifixi Domini ipsas prope noctes orando insumebat, atque in longas non semel extases raptabatur. Per diem vero, postquam suo munere perfectus esset, o liceo statim recta in templum, ubi ante Christum in Eucharistia latentem contemplationes ac preces diu protraheret. Omnino unus in corde, nequa le ore Deus erat. Hunc autem piis animi arduum ut foveret lo dies, atque augetet, cum sanctis quibusdam viris, qui per id tempus virtute florebat, versari, et colloqui gestiebat, et quae in illis summa erant suspiciens emulabatur.

§. 7. Sed satis jam in vinea Domini operarius impiger laboraverat. Tempus advenit mercedis accipiendae: itaque et languore corporis praesentis Johanes, mortem hanc procul abesse, in eo totus fuit, ut ad feli-

Mira devotio
et
brist
pas
sionem
Dei
Servatoris.

Virtutes,
et
merito
plenas,
ad
christianam
pietatem
augmen
tandi
die
21. Decem
bris 1473.

cem se exitum compararet, ac primum misericordia in pauperes, in quos quicquid domi supererat, erogavit; divinam sibi misericordiam magis magicis conciliavit, tum confessione sacramentali, si quae erant conscientiae labes abstersit, ut sanctissimo Christi corpore refectus lecto decubuit. Ingravescens morbus non metum, sed spem afferebat. Nihil enim optabat magis, quam, ut quantocius ab exilio migraret ad patriam. Divino tandem viatico roboratus, post salutaria monita, quibus collegas ad omnia christianae virtutis, ac praecipue charitatis officia inflammavit, ad quos anhelavit, Christi Jesu amplexus feliciter evolavit die XXIII Decembris anno reparatu salutis MCCCLXXIII cum annum ageret septuagesimum sextum.

§. 8. Sancti viri corpus eives Cracovienses ad ecclesiam delatum magno neque moerore, atque honore sunt prosecuti, ac tum praesertim, quum illius sanctitas, tametsi satis perspecta clarius coepit miraculis expluodescere. Veneratio praeterea major accessit ex odore quodam suavissimo, quem centum triginta post annos a beato ejusdem obitu, reclusa urna sepulchri efflavit, cujus rei testes fide digni extiterunt. Porro purpuream Cantii vestem (reverendam vocant) religiose asservatam, induere solet quisquis philosophiae rector decanus, solemne dicit iussurandum, ut una cum veste videat tanti olim magistri, mores quoque modo et virtutem induat.

§. 9. Purpurebescens de sanctitate, et miraculis fama Episcopum Cracoviensem impulit, ut processum de utriusque conficere, et quo rite discusso sa. me. Urbanus PP. VIII. praedecessor Noster negotium commisit congregationi sacerdotum rituum, illud praecipiens, ut, omnia generalia, specialem duntaxat quaestionem inaltueret, quod cum factum non esset, causa siluit ad annum naque MPLXVI. Quo tandem, fel. record. Alexandri PP. VII. utiam praedecessoris Nostri iussu, praevio rituum congregationis consilio, causa iterum tractari coepit, sed propter edita dicti Urbani praedecessoris decreta, necesse fuit expediri litteras remissoriales ad conficiendum processum super cultu im-

memorabili beati viri, per quum videlicet ab Urbani decretis fieret exceptio. Hujusmodi autem cultus approbatio in eadem congregatione prodit die 20. Maji 1676. Expeditis subinde oris litteris remissoriis pro instituenda quaestione speciei, inter haec praedecessor quoque Noster ven. me. Innocentius XI. die 27. Septembris anni 1680 Poloniae regis velle indulxit, ut anniversaria die B. Johannis officium et missa sub ritu duplici in orbe Cracoviae, atque in universo Poloniae regno recitari, ac celebrari posset: Quae tamen B. Joannis veneranda memoria per sacerdotum rituum congregationem paulo post iusta de causis translata fuit ad diem 19. Octobris. Sub haec absoluto processu specialis inquisitionis, validoque comperito, quom scripta quaedam in processu compulsata B. Joanni Cantio falso tribuerentur, eadem rituum congregatio decernavit die 17. Septembris 1730. Non constare quod opera in processu apostolico compulsata Beato attributa, essent ipsius Beati; ideo procedi posse ad ulteriora. Die postea 4. Julii 1733. eadem congregatio virtutum heroicarum excellentiam asseruit, atque approbavit.

§. 10. Inter haec B. Joannes electus fuit in compatronum principalem regni Poloniae, et magni ducatus Lithuaniae, eamque electionem ipsa rituum congregatio ratum habuit die 16. Februarii 1737 egresso praeterea officio sub ritu duplici primae classis cum octava, ac die 31. Martii 1739. oratione, et lectionibus propriis secundi nocturni de eodem probatis.

§. 11. Porro ventum est ad examen duorum miraculorum, quae B. Joannis intercessionem divinitus patrata forebantur, et primum quidem illa in generali congregatione die 3. mensis Augusti anni 1745. coram fel. record. Benedicto XIV., deinde in particulari eorum nobis die 22. Aprilis superioris anni perpensa fuere: et quonvis omnium suffragantium vota in affirmatam sententiam convenirent; nihil tamen vobis statuendum visum fuit, donec super aliis miraculis coram nobis in simili generali congregatione examinandis omnes animi sensus percipissemus. Quum igitur die 11. mensis Decembris ejusdem anni 1766.

Vita sancti illius venerabilis facta quam cito percrebuit.

Acta processus huiusmodi pro beatificatione Sancti Dni.

Sermones Dni in compatronum regni Poloniae eligunt, praesentibus sancti rituum Congregatione.

Confessione processus pro beatificatione B. Joannis.

super novis miraculis similis generalis congregatio coram nobis conata fuisset, quamquam cunctis suffragiis digna omnino visa essent, quae probarentur, nibilominus ad divinam implorandam opem, et supernae gratiae lumen, eorum approbationem ad kalendas Januarii mensis proxime elapsi distulimus. Quae quidem dies circumcisioni Domine, et augustissimo Jesu nomini consecrata ad eam rem maxime opportuna videbatur. Quatuor autem ex propositis miraculis in tertio genere probavimus, et haec sunt.

Referuntur
miracula per
hujus Servi
Dei interces-
sionem ope-
rata.

§ 12. Primum, instantanea sanatio pueri Sebastiani Lutzark a transmissa vitio parentum et confirmata phthisi. Alterum, subita sanatio puellae Hedwigis Paskowna ab acuta febri cum integritate atque absoluta virium instauratione. Tertium, impetrata momento temporis sanatio Mariae Gawlikae ob gravem perniciosam febrem in extremum vitae disserimen adductae. Quartum, subita, et perfecta sanatio Antonii Olewowie a grandi, et profundo ulcere, quod a jugulo ad fauces usque perductum praeter tendines, et majora vasa nihil intactum reliquerat, et foetidissima sanie scatibat cum dejectione alimentorum et periculis gutturis perforata. His antem accedit unum in secundo genere, cujusmodi est: mercurium in flumen Sola prolapsarum, et procul aquarum impetu et vi raptarum, ad locum, ubi demersae fuerant, adverso flumine regressas, quibusdam infectis, et peribantibus.

Pontificis de-
cretum pro
canonizatio-
ne B. Joann-
nis.

§ 13. Quas cum ita se haberent, Nos, fusi ad Deum precibus, ut menti nostrae necessaria ab eo lux afflungeret, tandem die 11. Februarii vertentis anni, quae dies Purificationis Virginis deiparae sacra est, decretum canonizationis B. Joannis Cantii quandocumque peragenda pronuntiavimus.

Preces por-
rectae a pro-
ceribus Ro-
gati Poloniae,
et ab ordine
Episcoporum
pro B. Joann-
nis canoniza-
tione.

§ 14. Cumque alias christiani principes, quampluresque Episcopi, et Poloniae regni proceres B. Joannis canonizationem peroptantes, communibus votis et postulationibus apud praedecessores Nostros institissent, atque etiam apud Nos carissimus in Christo filius Noster Stanislaus Augustus Poloniae rex illustris, et dilecti quoque filii ejusdem regni magnates, praesertim ecclesiastici, Cracoviensis senatus et academiae ejusdem

civitatis collegae omnes, et professores ita-
ratis precibus instarent, ut ultimam denique
sententiam ferremus super tantopere optata
beati viri canonizatione, ut more, instituto-
que praedecessorum nostrorum tanti momenti
rem perageremus, universi primò collegii
eorundem venerabilium fratrum nostrorum
S. R. E. Cardinalium in consistorio secreto
die 27. Aprilis proxime elapsi coram nobis
congregatorum consilium audiendum duxi-
mus: sique postquam de serie totius causae
ad plenum instructi fuerant, adhortanti-
bus Nos ad illas absolutionem, nedum proban-
tibus, nihil amplius cunctandum rati, vene-
rabiles fratres Archiepiscopos, et Episco-
pos, non modo propinquiores, sed remotiores
etiam per Italiam degentes ad urbem convo-
candos curavimus, ut nobis de B. Joannis
Cantii, necnon beatorum Josephi Calasancii a
matre Dei, Josephi a Cupertino, Hiero-
nymi Emiliani, Seraphini a Monte Granario
ab Asculo denominati, et Johanne Franci-
scae Fremiot de Chantal solemnem canonizatio-
ne, quam sibi Deus inspirasset, sententiam
declararent.

Acta Con-
sistorialis re-
feruntur,
quae Cano-
nizationem
praecessere.

§ 15. Praeterea, ut eximiae B. Joannis
virtutes, et probata miracula, necnon in to-
tius causae discussione adhibita cautiones
notae omnibus fierent, narrationem illarum
ex authenticis documentis haustam, et dili-
genter in compendium redactam, typique
vulgatam patribus omnibus suffragatoris ex-
hiberi mandavimus. Mox indicto coram nobis
consistorio publico die 7. Maji vertentis anni,
et adstante universo ecclesiasticorum ordi-
ne, et collegiorum coetu, praecipimus, ut
dilectus filius Alexander Litta nostrae consi-
storialis aulae advocatus virtutes et miracula
B. Joannis oretus palam exponeret. Deum
convocatis die prima Junii proxime
praetoriti in consistorio semipublico eidem
S. R. E. Cardinalibus, necnon Patriarchis, Ar-
chiepiscopis, et Episcopis qui in urbe conve-
nerant, ab iis quaevisimus, an ad B. Joannis
Cantii canonizationem deveniri posse cense-
rent. Ipsi tunc summa animorum consensio-
ne, pluribus gravibusque rationibus, in af-
firmativam sententiam ire comperti sunt. Quo-
circa a dilectis quoque filiis apostolicae sedis

notariis publica instrumenta confici, et suffragiorum ipsorum exempla a singulis subscripta in tabularium Ecclesiae romanae inferri mandavimus.

Publice precor, indicat ad implorandum divinum auxilium in gravi Canonisationis negotio.

§. 16. Ut autem a Deo optimo maximo, quid ei placitum esset dilucide agnosceremus, publicas quoque orationes, et dies generalis jejunii per urbem indiximus, et tres patriarchales basilicas designavimus, in quibus sanctissimum Eucharistiae Sacramentum publicae fidelium adorationi per triduum exponi jussimus, omnes hortando, ut postquam sacramentali confessione expiati, et Christi corpore refecti fuissent, in una saltem ex dictis basilicis omnipotentem Deum ad impetrandum Nobis spiritum sapientiae, et intellectus, quo duce manifesta fieret illius voluntas, nobiscum precarentur, indulgentiam ad id plenariam, et peccatorum remissionem concessam. Nos quoque ipsi, praeter eas, quas privatim funderamus assiduas, et plenas humilis fiduciae preces, publicas quoque in tribus designatis basilicis addendas curavimus, in quo quidem non sine tenero quodam pietatis sensu, atque animi nostri in domino exultatione spectavimus, quanta esset romani hujus populi religio, ac pietas, cum ex omni conditione, atque ordine ad easdem basilicas convenissent, ac sua de solemniori cultu beatis decernendo, vel tacentes, praefervida vota deprecarentur.

Pontifex solemniter ritu in Basilica BB. Apostolorum Decretum canonisationis evulgat, et approbat.

§. 17. Demum hac die sacra beatissimae Virgini Mariae de monte Carmelo, qua die coronationis nostrae annua redeunt solennia; in basilica principis apostolorum splendide, et magnifice ornata, ad quam servata supplicationis publicae forma Nos praecesserunt omnes cleri secularis, et regularis ordines, et ministrorum romanae curiae collegia, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, necnon Patriarchis Archiepiscopis, et Episcopis; priusquam immaculatam hostiam solemnem novae legis sacrificio omnipotenti Deo offerremus, instante item interitumque dilecto filio nostro Carolo tituli Sancti Clementis S. R. E. presbytero Cardinali Rezzonico nuncupato, ejusdem S. R. E. camerario, ad canonizationem, impetrandam procuratore constituto; decantatis sacris Ec-

clesiae precibus, ut deiparae Virginis, Angelorum, et Sanctorum omnium cum Christo regnantium intercessione, divinam opem implorarem, ac paraclyto Spiritu cum gemitibus, ut adesset invocato, ad honorem sanctae, et individuae Trinitatis, ad exultationem fidei catholicae, et christiano religionis augmentum, autoritate domini nostri Jesu Christi, beatorum apostolorum Petri et Pauli, et apostolicae autoritatis plenitudine, ac de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcoporum in Urbe existentium consilio, et assensu, ipsum beatum Joannem Cantium sacerdotem secularem una cum beatis Josepho Calasancio a Matre Dei, Josepho a Cupertino, Hieronymo Emiliani, Seraphino a Monte Granario ab Asculo denominato, et Joana Francisca Fremiot de Chantal, sanctum esse decrevimus, definivimus, ac sanctorum catalogo adscriptis, illumque ab universis christifidelibus, tamquam vere sanctum, religioso cultu honorari mandavimus, prout etiam tenere praesentium, definimus, decernimus, et declaramus: statuentes, et concedentes, ut ab universali ecclesia in ejus honorem ecclesiae, et altaria; in quibus sacrificia Deo offerantur edificari, et consecrari, et singulis annis praescripta die XIX. mensis octobris ipsius Sancti Joannis Cantii inter sanctos confessores ab Ecclesia memoria recoli possit. Eodemque autoritate omnibus christifidelibus, qui eadem die annis singulis ad sepulchrum, in quo corpus ejusdem sancti Joannis requiescit, visitandum accesserint, perpetuo septem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis poenitentis misericorditer a Domino in forma ecclesiae consueta relaxamus.

Indulgentiae elargitae solemniter canonisationis die.

§. 18. Sub haec aeternum Patrem regemque gloriae Christum dominum patris sempiterni filium, et sanctum paraclytum Spiritum, unum Deum, ac dominum cum debita gratiarum actione venerati, omnibusque christifidelibus ibi praesentibus plenaria peccatorum remissione, et indulgentia concessa, supra beati Petri confessionem, sacrosanctum missae sacrificium solemniter celebravimus.

facta eorundem sanctorum speciali commemoratione.

Quantum
praevidetur
viri, apud
in Polam
Religionis
Polam, et
videtur ad
in Sancto-
rum numero
substantiam.

§. 19. Caeterum, si inter illustres, quibus vera Ecclesia dignoscitur, notas, non potissima est divinitus patefacta, et testata sanctitas eorum, qui e quovis ordine, et statu in illa floruerunt; aequum omnino, et pietati consentaneum est, ut gratias Deo Patri per Christum Jesum agamus, quod illi placerint ex eo thesauro, unde quotidie profert nova, et vetera, tot, et tantas gratiae suae divitias in S. Johanne Cantium effundere, easque deinde ad ornamentum, ac decus Ecclesiae suae palam facere per miracula, quae ad solemnam tam insignis servi sui canonizationem visum, atque aditum aperuerunt. Est praeterea quod gratulorur Inclytae Polonicae nationi, quae cum pietati prae caeteris maxime addicta sit, non potest certe non summo exultare gaudio, quod in tanta rerum perturbatione, tantoque Religioni discrimine, novum hoc sibi praesidium accesserit, quo agressis, et generosa suorum indoles magis magisque nullis perierrefacto periculis, rumagant fidem adversus finitimos tum haereticos, tum schismaticos, et aceto retineat, et fortiter ut semper magna cum laude praestitit, ad sanguinem usque teneat. Accademia vero Cracoviensis in hunc olim alumum, nonne patronum suum, quoties oculos debet defigat (defigat autem quotidie) propositum sibi praeracissimum videbit exemplar, unde illius magistri, et doctores, et bene docere, et recte facere discant; dum Johannes defunctus adhuc loquitur, atque ad omne virtutis officium hortatur.

Transcription factors

§. 20. Quoniam vero, hinc o[mn]ibus peractis idem-Cardolis cardinalis, et procurator designatus a Nobis quo per erat obsequio potestavit, ut Apostolicas Nostros litteras in gestorum omnium peritus monumentum decerneremus Nos petitioni perquam libenter annuentes, praesentes nostras litteras edi, et palm fieri demandavimus: statuantes earundem exempli etiam impressis, ab aliquo ex notariis publicis subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eandem prorsus fidem ab omnibus adhiberi, quae ipsae originalibus litteris adhibetur, si exhibitas, vel ostensas forent.

§. 21. Nulli ergo omnino hominum liceat
paginam hanc nostrae definitionis; decreti,
descriptionis, mandati, statuti, concessionis,
relaxationis et voluntatis infringere, vel ei
ausu temerario contraire; si quis autem hoc
attentare praesumpserit, indignationem om-
nipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli
Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum
Romae apud Sanctum Petrum, anno In-
carnationis Dominicae MDCLXVII. decimo-
septimo kaledas Augusti, pontificatus Nostri
anno decimo.

† Egu Ciemens catholicae Ecclesiae Episcopus.

Locum sigilli.

† Ego C. A. episcopus Ostien. et Veliter-
nen. card. Cavalebiui sacri collegii de
canua.

† Ego F. M. episcopus Portuen. et S. Rufinae card. Lantes.

† Ego J. F. Episcopus Sabineu. card. Albanani.

† Ego H. Episcopus Tuscan. card. dux
Eboracensis S. R. E. vicecancellarius.

† Ego F. episcopus Albanen. cardinalis Serbellonus.

† Ego J. F. Episcopus Praenestin. card.
Suevianus.

†

+ **-**

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)
 2. *Chlorophyll b* (Chl *b*)
 3. *Chlorophyll c* (Chl *c*)
 4. *Chlorophyll d* (Chl *d*)
 5. *Chlorophyll e* (Chl *e*)
 6. *Chlorophyll f* (Chl *f*)
 7. *Chlorophyll g* (Chl *g*)
 8. *Chlorophyll h* (Chl *h*)
 9. *Chlorophyll i* (Chl *i*)
 10. *Chlorophyll j* (Chl *j*)
 11. *Chlorophyll k* (Chl *k*)
 12. *Chlorophyll l* (Chl *l*)
 13. *Chlorophyll m* (Chl *m*)
 14. *Chlorophyll n* (Chl *n*)
 15. *Chlorophyll o* (Chl *o*)
 16. *Chlorophyll p* (Chl *p*)
 17. *Chlorophyll q* (Chl *q*)
 18. *Chlorophyll r* (Chl *r*)
 19. *Chlorophyll s* (Chl *s*)
 20. *Chlorophyll t* (Chl *t*)
 21. *Chlorophyll u* (Chl *u*)
 22. *Chlorophyll v* (Chl *v*)
 23. *Chlorophyll w* (Chl *w*)
 24. *Chlorophyll x* (Chl *x*)
 25. *Chlorophyll y* (Chl *y*)
 26. *Chlorophyll z* (Chl *z*)
 27. *Chlorophyll aa* (Chl *aa*)
 28. *Chlorophyll ab* (Chl *ab*)
 29. *Chlorophyll ac* (Chl *ac*)
 30. *Chlorophyll ad* (Chl *ad*)
 31. *Chlorophyll ae* (Chl *ae*)
 32. *Chlorophyll af* (Chl *af*)
 33. *Chlorophyll ag* (Chl *ag*)
 34. *Chlorophyll ah* (Chl *ah*)
 35. *Chlorophyll ai* (Chl *ai*)
 36. *Chlorophyll aj* (Chl *aj*)
 37. *Chlorophyll ak* (Chl *ak*)
 38. *Chlorophyll al* (Chl *al*)
 39. *Chlorophyll am* (Chl *am*)
 40. *Chlorophyll an* (Chl *an*)
 41. *Chlorophyll ao* (Chl *ao*)
 42. *Chlorophyll ap* (Chl *ap*)
 43. *Chlorophyll aq* (Chl *aq*)
 44. *Chlorophyll ar* (Chl *ar*)
 45. *Chlorophyll as* (Chl *as*)
 46. *Chlorophyll at* (Chl *at*)
 47. *Chlorophyll au* (Chl *au*)
 48. *Chlorophyll av* (Chl *av*)
 49. *Chlorophyll aw* (Chl *aw*)
 50. *Chlorophyll ax* (Chl *ax*)
 51. *Chlorophyll ay* (Chl *ay*)
 52. *Chlorophyll az* (Chl *az*)
 53. *Chlorophyll aza* (Chl *aza*)
 54. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 55. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 56. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 57. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 58. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 59. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 60. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 61. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 62. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 63. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 64. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 65. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 66. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 67. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 68. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 69. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 70. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 71. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 72. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 73. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 74. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 75. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 76. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 77. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 78. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 79. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 80. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 81. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 82. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 83. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 84. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 85. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 86. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 87. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 88. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 89. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 90. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 91. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 92. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 93. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 94. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 95. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 96. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 97. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 98. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 99. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 100. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 101. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 102. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 103. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 104. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 105. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 106. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 107. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 108. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 109. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 110. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 111. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 112. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 113. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 114. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 115. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 116. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 117. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 118. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 119. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 120. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 121. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 122. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 123. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 124. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 125. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 126. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 127. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 128. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 129. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 130. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 131. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 132. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 133.

† *Chrysomelidae* (see *Chrysomelidae*)

+ 1. The first step is to identify the problem.
 + 2. The second step is to define the problem.

...
...
...

† 1915-1916: 1st year of training
† 1916-1917: 2nd year of training

† Ego C. tit. S. Clementis Presbyter card.
Rozonico S. U. E. camerarius.

Sanction
punishment

† Ego F. M. tit. Sancti Silvestri in Capite
presbyter cardinalis de Rubens.

† Ego J. M. tit. S. Alexii presbyter card.
Castelli.

† Ego C. tit. Sancti Petri ad Vincula presbyter cardinalis Elephantinus.

† Ego P. H. tit. Sanctissimae Trinitatis in monte Pincio presbyter card. Guglielmi.

† Ego P. P. tit. S. Stephani in monte Coelio
presbyter card. de Comitibus.

† Ego Fr. L. basilicæ Sanctorum XII. Apo-

† Ego M. A. tit. Sanctae Mariae de Pace
presbyter cardinalis Columna.

+

† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Latina-
nam presbyter card. Buonaccorsi.

† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli pre-

sbyter card. Boschi major poenitentia-
ria.

† Ego L. tit. S. Anastasiae presbyter card.
Calinus.

† Ego A. tit. Sanctae Mariae in Vis pre-

† *shyter cardinalis Columnna Branciforti.*

† Ego P. tit. S. Marise Transtyberim pre-

† *sbyter cardinalis Pamphilius.*

† Ego Fl. Sanctae Mariae in Portu diaconus card. Chisius.

† Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam
diaconus cardinalis Torrigiani.

† Ego J. C. Sancti Caesaris diaconus card.

† Ego N. Sancti Georgii in Yelabra diaco.

† Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium dia-

† Ego A. Sanctorum Viti et Modesti disco-

† Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card.

† Ego X. Sanctae Mariae de Scala discomus

† Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani

diaconus cardinalis Veterani.

C. Card. Pro-Dstarinus A. Card. Nigronus.

CCXVIII.

Dat der 18
 Aug. 1767
 Anno X.

**Canonizatio B. Seraphini a Monte Granario
ex ordine minorum cappuccinorum.**

Clemens Episcopus

Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Pretiosa illa super omne aurum, et argenti, ac regnia ipsa, et sedibus praestanda sapientia, qua nimirum docemur, cadenda omnia despicienda, et non quae super terram, sed quae sursum sunt quaerere, et sapere, tametsi nullam respuit indelem, ac diversis hominum ingenia aequae se communicet, caelestiaque charismata, quibus affuit, libentissime largitur: in rudes tamen homines, atque idiotas gaudet aliquando eare

uberius effundere, ut saeculi huius sapientes, quos nempe scientia inflat, confundat, ac de sapientia sua inaniter gloriantes humiliet. Idcirco fons verae sapientiae verbum Dei Christus Jesus, qui revelare se dixit abscondita a constitutione mundi, exultans olim in spiritu ad eum, cujus unigenitus est, conversus: confiteor, inquit, tibi pater domine rex caeli et terrae, quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis: atque id quidem in catholica romana Ecclesia ab ejus exordio, ad hanc usque diem, semper videre licuit, apparuitque luculenter, quomodo vera de sapientiae auctore scriptum sit. Et cum simplicibus sermocinatio ejus.

Beati Seraphini sermo-
nis, et gene-
ralis genera-
tionis colla-
tus.

§. 2. Mirum vero in modum novissime, superiori scilicet saeculo luculentissime perspectum fuit in beato Seraphino a monte Granario ab Asculo denominato; laico professore ordinis minorum sancti Francisci cappuccinorum nuncupatorum, qui rudis, et literarum omnium expertus: cum neque legere nosset, neque scribere, literatos tamen ipsos, atque eruditos longum post se intervallo reliquit, utpote qui ex libro illo scripto intus et foris, hoc est Christo Jesu; docibilis Dei hauserat tantum caelestis doctrinae, ut inter praecipuos divini praeceptoris discipulos propter supereminentem scientiae charitatem numerandus esse videatur. Cum itaque pauper hic apud homines tam dives fuerit apud Deum gratia, et virtutibus, atque ad majorem his laudem, et celebritatem conciliandam evidens accesserit testimonium per miracula, quae omnipotens Deus beati huius servi sui intercessionem patrare dignatus est, nos, nulla re praetermissa, quae in tam gravi causa servari solet; de consilio et assensu venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcoporum in romana curia frequenti numero congregatorum, implorata iterum, iterumque Dei ope eundem beatum Seraphinum utpote civem caelestis Hierusalem publico in Ecclesia cultu prosequendum esse declaramus, et in sanctorum numerum referendum decernimus.

§. 3. Seraphinus in oppido montis Granarii Firmanae Dioecesis natus est anno re-

paratae salutis MDXL. Parentes habuit humiles quidem genere, sed honestos, ac pios. In baptismo nomen illi inditum, Felix. Pia et sedula matris optima disciplina probe institutus ab inenite aetate proferre coepit futurae sanctitatis indicia. A puerorum oblectamentis, et pravorum sodalium consuetudine alienus nihil ferme puerile habuit, praeter innocentiam. Assiduus in templis erat; ac praeterea ad intentius orandum loca saepe abita acquirebat. A villico, cui operam suam locaverat, demandata armenti custodia impedimento non erat, quin consueti pietatis officia diligentissime obiret. Secretiore namque sylvarum solitudinem quaerens, ibi de genii fervidas ad Deum preces fundebat, easdemque mox a brevi vespertina coena diu multumque iterabat. Domum a fratre post parentis obitum revocatus, ut in coenatoria arte sibi esset ajutor, atque ab effero illius ingenio aspera quaeque perperuss Felix inhumani fratris convicia, verbera, mallei etiam crudeles ictus aequo, diu, atque invicto animo tulit. Neque vero fratris asperitas, et laboriosae artis exercitatio dimovere illum potuit ab eo, quod sibi proposuerat, ut tribus in hebdomadam diebus jejunaret, ac pia precatione, animum per id maxime tempus, quod caeteri laborum socii reficiendo per cibum corpori dabant.

§. 4. Quam accepta Deo esset servi sui pietas, insigni sane miraculo patefactum est. Quum enim deiparae Virginis, cujus se in fidem, et clientelam tradiderat, sacram Laurentianam aedem inviseret, Potentiae flumen ex aquarum redundantia intumescens, quod nemo sociorum trajicere ausus erat, ipse, obstupescensque ibi aderant, semel atque iterum sicco vestigio transivit. Ex audita lectione de divini iudicii severitate tanto motu, ac terrore percussus est, ut de vita eremitica cogitaret. Sed meliore deinde consilio rigidum cappuccinorum institutum statuit amplecti, quod quidem non sine iteratis precibus, et lacrymis tandem obtinuit. Voti compos, Seraphini nomine assumpto, in tyrocinio ita se gessit, ut peracto anno probationis, in sacrum illum ordinem cooptaretur omnium suffragiis. Novum inde atque arden-

futurae sanctitatis indicia praebuit.

Cappuccinorum familiam ingreditur, inique servorum locustis regularis diligentissime observat.

Wassier anno 1540, et ab infans

tius perfectionis evangelicae studium in ejus pectore efferebatur. Itaque severioris illius instituti leges omnes, quamdiu vixit, ita observavit, ut diligentiam mirarentur omnes, pauci admodum imitari se posse confiderent. Benignus erga omnes, lenis, affabilis; superioribus vero ita obsequens, ac dicto audiens erat, nullum ut munus, quantumvis arduum, ac laboris plenum defugeret, nihil cunctaretur, nihil perquireret, in id unum intentus, scilicet ut impetrata quae fuerant, ea sequeretur.

Paupertatem
praecelluit,
ceterisque
virtutibus.

§. 5. Pauperiem vero ita adamavit, ut ab iis etiam, quibus carere vix possumus, abstinere. Cellulam perpetuo habitavit obscuram, humilem, squallidam, duro lectulo, vili scamno, nulla suppellectili instructam. Vestis illi nonnisi obsoleta, ac detrita; eadem et in caeteris rebus, quae corpori operiendo deserviunt, extrema paupertas. Jamvero ea erat vitae innocentia, ut nullo se umquam crimine obstrinxerit, quin etiam a levibus quoque noxiis, itaut in sacra exemolgesi nihil ferme, quod expiandum esset, afferret. Quidquid enim voluntati Dei consentaneum non esset, non modo cogitare, sed ne audire quidem fas esse ducebat. Diebus fere singulis eucharistico se pane reficere, et sacrificiis, quotquot poterat, adesse, ac ministrare, protensis in formam crucis manibus, solemne habuit. Inexplebile orationis erat studium, ut diurnas plerumque, ac nocturnas horas in ea consumeret. Caeterum, excepto trium dumtaxat horarum spatio, quod quieti corporis negare non poterat, reliquum tempus omne, vel rerum divinarum contemplationi, vel piis precationibus impendebat.

Et praecipue
charitate erga
Deum et
proximum.

§. 6. Quum in re qualibet aliquid Dei vestigium agnosceret, inde fiebat, ut ibi esset, quidquid ageret, ac contemplationem rerum caelestium facile raperetur, atque tum etiam oraret, cum aliud agere videbatur. De Christi Domini cruciatibus quotidiana meditatio ita animum afficiebat, ut de ea sine lacrymis nec cogitare, nec loqui, neque audire loquentem posset. Tanta in Deum charitate ferebatur, ut pro illius gloria mortem oppetere vehementer optaret. Itaque supe-

riorem supplex adiit, a quo potestas sibi fieret, in regiones se barbaras conferendi, ut incensam apud eas martyrii sitim expleret. Charitati erga Deum gemina erat, et erga proximos caritas. Quocirca errantes corrigere, advocare a vitiis, ad virtutem impellere, quae monitis, quae precibus, quae etiam objurgationibus conabatur. Nec vero frustra. Multi enim a perditâ vivendi ratione ad bonam frugem redacti, multi a saeculi vanitate, et mundi periculis ad securius religiosae vitae institutum illius opera traducti sunt. Atque e ludendum manibus non semel extorsit. Intestina, atque inveterata inter Asculanos cives odia, et dissidia homo ut erat humili loco, nullis literis, professione laicis extinxit. Tantum illi auctoritatis a sanctitate perspecta. De miseratione ejus in pauperes, atque egenos illud vere dici potest, quod ore pallente, jejuniis, fame torquebatur aliena, ita quidem ut aliorum memor, immemor sui dimidio in diem pane victitans, quod reliquum erat, cum integro fere obsonio in pauperes erogaret. Quin etiam eo processit, ut in quadam annonae difficultate, ex illo ipso dimidio pane alteram adhuc partem detraxeret, quae esurientibus quoquomodo poterat subveniret. Contigit aliquando, ut a praeside reprehensus, quod pro numero pauperum pane non suffectura, olera ex horto distribuisset, bono illum animo esse juberet neque propterea enim defuturam religiosae familiae olerum copiam, quae satis fore. Quod quidem eventum non caruit. Successis enim pridie germinibus, alia subinde mane satis abundeque succrescere conspiciebantur. Illud autem mirandum magis, quod quum horti pars quaedam exigua eidem a praeside peculiariter in usum pauperum attributa esset, plus ea fructuum, quam reliquae, tametsi longe majores, et multo diligentius excoltae partes, afferret.

§. 7. Neque vero in uno, aut altero calamitatis genere Seraphini misericors indoles se continebat. Carceribus enim detentos invisere, sedulo ad patientiam hortari, et quidquid solatii posset, afferre consueverat. Moeantes praeterea solari suaviter, aerumnas pressos in spem erigere, negris inservire,

Martirio-
ne corpore,
et cruciatibus
carcerum con-
tinuit.

assidere lectulo; bene monere, vilissima quaeque ad eos sublevandos ministeris obire, haec illi dulcis cura, jucundaque exercitatio. Jamvero qui tam leni et benigno erga alios ingenio erat, juxta nunc videre quam durus, atque acerbus in sese fuerit. Asperis contextum setis cilicium, velut alteram vestem, quam nemquam exeret, ad nudam carnem perpetuo adhibuit. Confecto e clavorum acuminibus flagro utebatur ad quotidianam corporis laniam, qua fiebat, ut copiosus e laceris membris sanguis deflueret. Sandalia inferne omni ex parte detritis, cum nudi pedes reliquerentur, pellis nonnunquam derumperebatur, cui ille malo dum ac diruptam pellem convit, acriori longo malo, ac dolore medicinam faciebat. Cum noctes ipsas insomnes traderet. Caeterum brevissimam illam, quam supra diximus, vitam tantummodo horarum quietem non aliter fessis membris, quam vel sedens, vel capite ad scammum reclinato indulgeret.

§. 8. Diris ejusmodi cruciatibus abstinentiam addidit singularem, crebra et longe sui ordinis jejunia servare, quasi loco ille deliciarum habuisset. Itaque illud adjecit, ut exigua etiam vespertina refectioe perpetuo abstineret, et tres hebdomadae dies pane dumtaxat, et aqua transigeret, quod quidem inediae genus jam inde ab adolescentia tolerare consueverat. Reliquis autem diebus ad partem panis exiguum nihil obsonii adhibebat, unica, eademque insuavi, quaeque sociis etiam pridie superfuisset, cioere nonnunquam conspersa, pulvis contentus. Atque inde ortum habuisse censendus est malus ille habitus corporis, ex quo fiebat, ut sanguinem mingeret. Inter haec maceranti corporis asperitates, adjuncta praecursum oculorum custodia, securior in diea, et vividior castitas efflorescebat, quam nulli umquam labe inquinatam, nulloque, vel raro admodum, ut ferit, corporis aut mentis pugnam tentatam servavit.

§. 9. Jamvero si castimoniae custos est humilitas, haec in eo tam alte radices egerat, ut quamvis alieno judicio Sanctus, celestissimus omnium, ac nequissimus esset suo. Laudis humane fugitans, contemptus sui appetens quam qui maxime. Cujus quidem rei,

haec duo perridenda sint argumento. Frondere aliquando jussus apud nobilem civem, alias ab Asculano episcopo Cardinali, utrobique ita se gessit, ut ludum, et risum tanquam incompus, et rusticus de se praeberet. Ibi enim ad liquidae pulvis eam fascicula usus est: hic ovum sorbens de industria in barbam effudit. Patientis porro in eo admirabilis plene fuit, tum in fratribus, quae dicta sunt, verberibus, et coeviciis, tum in iis pene quotidianis mulctis, ac poenis, quae a religiosis praedictis indigi solebant. Ab aliis enim ob ingenii tarditatem duriter, ne dicam immaniter, ab aliis ad experimentum virtutis severe, ac rigide multabatur. Atque haec quidem initio turbantur hominem, sed implorata postea Dei ope confirmatus, aspera quaeque ita ferebat, ut ea beneficii loco duceret, et manus, pedesque illis, qui quoquomodo multassent, oscularetur.

§. 10. Par fuit in eo lenitas, et mansuetudo, quae illatas sive ab externis, sive a domesticis etiam injurias aequissimo animo tulit, impsecta ab nequissimo homine alpha, apprehensa a domestico per contumeliam verba, atque aliquot pilis evulsis, nullum omnino Seraphinus perturbati animi signum dedit. Sed illud longe praeclearius. Cum enim protervus quidam, atque impudens, mali daemone instinctus, nudum illius caput plumbea lamina tam graviter percussisset, ut Servus Dei prae dolore animo liqueretur, ac pene exanimis homi procumberet, statim ac redditus percussori, quae optime de se merito, sancta illi omnia a Domino precatu est. Ad injurias hominum accessit et alia a daemone haud minus dira vexatio. Modo enim protrahere pedibus, dum ille oraret, modo sublime elatum conari ad terram allidere, modo saevissima plagis aegrum illius, et confectum corpus male multare consueverat. Quas tamen ille molestias, ac telerimas infestationes ita despiciebat, et adversari nequissimi increparet ignaviat, atque ad saviendum acris acueret. Quae quidem animi magnitudo daemone adeo victus, et fractus erat, ut ejus deinde praesentiam ipsam reformidaret, atque ab obsessis corporibus eo adventante diffugeret.

Mira ciborum abstinentiam, novam cruciatum additionem.

Humilitas virtute celestissima, quam cum tranquillitate appetit.

Mansuetudo, lenitas, inferioris nequissime animi talis.

Tentis praedictis virtutibus servus Dei caelestibus donis insignitur.

§. 11. Tentam virtutum praestantiam caelestibus donis Deus inornatam esse noloit: itaque servum suum superno lumine, quo futura praediceret, et cardiacum secreta penetraret, plurimis etiam raptibus, ac mentis ab usu sensuum alienationibus insignivit. Pluribus quoque etiam, gravissimis morbis laborantibus, adhibito a Seraphino, sanctissimo Crucis signo, sanitas restituta fuit. Quocirca confinium aegrorum ad montis Granarii coenobium tanta erat multitudo, ut in iis fausta precatioe sanandis non semel dies tota Seraphino abiret. Accedebat et tumultuosa gentium frequentia coeocibitis illis molestia non levis. Itaque ipsum absuit, quin praeses factam servo Dei potestatem divinitus patrandi prodigia ex nobediulis coerceret. Sed ad vitandam molestiam satis visum est, si Seraphinus in Asculi coenobium demigraret. Tsm multis igitur, ac tam praeciaris virtutibus, ac donis caelestibus cumulat apud omnes non vulgares modo, sed etiam summos, ac praestantes viros sanctitatis nomen, et famam adeptus est. Illam consulere, illius se precibus commendare, incedenti per viam non solum deosculari vestes, sed etiam praescindere.

Y auctorem moriturum referunt ad caelestem patriam migrat.

§. 12. Sed jam dies aderat, quam sanctitas tam excellens aliis longe illustrioribus in Coelo honoribus decoraretur. Gravem pectoris affectu e corporis maceratione contractam, qua quodam veluti jaculo confodiebatur diu ille dissimulaverat. Sed cum magis magisque ingravesceret, optatissimam sibi ex ea mortem instare superno etiam lumine intelligens, postulavit, ut sanctissimae Eucharistiae viatico muniretur. Abnebant medicas, et sodales, quod morbi gravitas nondum se praebebat, praesertim cum aeger nec ureretur febriliter, nec lectulo decumbere cogeretur, sed hieratis precibus obsisti non potuit. Sanctissimum igitur Christi corpus allatum est: quod quidem quo ille animi sensu, quo amoris aestu perciperet, angelum magis, quam homines intelligere potuerunt. Postulat subinde, ut oleo sacro innigatur. Quod pariter cum praeproperum fratribus videretur, affirmat ille quid in praesens negligerent, satis festinanter paulo post omnino facturos. Itaque post turvidas per horam de genu in lectulo fusas

preces, sublati ad coelum oculis Deum obsecrat, ut quandoquidem sodales se loquentem non audiebant, divinis ipsius vocibus autescantem sanctum ad se oleum afferrent. Precationem hanc deliquam animi statim secutum est cum pallore vultus, elisque defecturae mox vitae signis, quibus videlicet sodales admoniti, expetita illum aeternae prope munierunt. Itaque ad servi Dei solatium cum nihil restaret aliud, placido vultu in coeuvatu sui ordinis civitatis Asculi sanctissimam Deo animam reddidit.

§. 13. Porro coenobii custos veritus (quod assolet in sanctorum hominum fuere) tumultuosam confluentis populi multitudinem, nullo edito campani aeris signo, servi Dei protolosam mortem ocnlere cogitaret tamdiu, dum iusta illi solemnia de more persolverentur. Sed divinitus factum est, ut puerorum voce per urbem Seraphini obitus vulgaretur. Quod cives cum adivissent, ad coenobium omnes currere, servi Dei corpus exosculari, vestes terio, atque iterum superinductas praescindere, pilos auferre, praecidere angues, quin etiam nec corpori parcere, nisi adhibitis decem custodibus cautum esset, ne sanctum cadaver ab imprudenti multitudine discerperetur. Venerationem auxit oon mediocrem suavissimus odor, quem molle, ac flexibile corpus efflabat, donec lignea capsa holnserico intus convestitam inclusum peculiari tomulo, senioribus orbis ita iubentibus, mandatum fuit.

§. 14. Memoriam, quam moriens reliquit sui nominis sempiternam, statim testatae sunt quamplures ejus imagines tum impressae, cum pictae, ac duae potissimum, quarum altera in aedibus magistratus, altera ad tumulum, quod ea aetate licebat, posita fuit. Concursum inde ad sepulcrum, non a propinquo modo, sed etiam a dissitis locis augetur in dies, prout nova subinde, invocato servi Dei nomine beneficia impertita populorum frequentiam excitabant: ita quidem ut, cum votivis tabellis in pariete spatium dediceret, auferendae fuerint veteres, ut novis fieret locus. Anno deinde domini MDCX. Asculanorum civium precibus pia me: Paulus V. praecessur Noster aouit, ut ad beati viri sepul-

Post mortem servi Dei, summa sanctitatis illius undique venerunt.

Ad servandum autem praedictam vitam servi Dei re instituta §. 15. Congregatio.

chrum accensa lampas venerationis publicae testis esset perpetua. Civium pietatem aequavit seculitas praesulis asculani in cognitione causae super fama sanctitatis, virtutibus, et miraculis servi Dei; cum igitur processum, quem informativum vocant, explevisset, res in tunc existentium S. R. E. Cardinalium congregatione sacris ritibus praeposita delata fuit, ac ad trutinam revocata, atque, ut ea ferebant tempora, die VII. Junii MDCCXXV. impertita fuit facultas specialiter in causa inquirendi. Itaque auctoritate apostolica, nova causae cognitio instituta, atque in acta relata, siluit tamen ad annum usque MDCCIV. Sed quum ex decretis interea a ven. mem. Innocentio XI. etiam praedecessore Nostro confirmatis, ad proseguendam, rem necessaria esset nova resumendae causae commissio, non ante id obtineri contigit, quam sub recol. mem. Clemente XI. pariter praedecessore Nostro ad annum MDCCXII. probato deinde cultu, qui, pontifice annuente, beato viro exhibitus fuerat, et casu excepto a decretis rec. mem. Urbani VIII. itidem praedecessoris Nostri tandem fel. rec. Benedicto XIII similiter praedecessor Noster anno MDCCXXVI. peculiari Cardinalium, qui sacris ritibus praesunt, congregationi negotium dedit ut de servi Dei virtutibus examen instituerent.

Interim Officium, et Missa sub Ritu duplici de Beato Seraphino inauguratur.

§. 15. Inter haec ab eodem Pontifice, mense augusto illius anni, facultas concessa est, ut Seraphini corpus a veteri sacello ad alterum recens extractum, ad ejus honorem proprie dicatum publicae transferretur. Sed anno demum MDCCXXIX. auctor fuit et servo Dei cultus, et cultoribus ejus laetitia; tunc scilicet, quum laudatus Pontifex benigne indulgit, ut ab universo Ordine minorum sancti Francisci, atque a clero praeterea tum civitatis, et dioecesis Asculanae, tum oppidi montis Granarii officium sub ritu duplici quotannis recitaretur, et missa ad honorem beati viri celebraretur die XII. Octobris, die scilicet, qua ejusdem fortunati obitus, annua memoria recurrebat. Jussu deinde Clementis XII. itidem praedecessoris Nostri, qui, Benedicto praedecessore Vita functo, proxime successerat a peculiari quem diximus Cardinalium consensu beati Seraphini virtutum inquisitio ad

ordinariam sacrorum rituum congregationem revocata, cum probationibus, ut nunt, directis, inniteretur, tandem factum est, ut ratas haberentur, ac probarentur.

§. 16. Absoluta denique inquisitione, seu processu apostolico super miraculis post indultam B. Seraphino venerationem, a Deo patris, et compta die XVII. Septembris MDCCXXIII. processus validitate in ordinaria sacrorum rituum congregatione, ejus decretum nos die XXIV. ejusdem mensis confirmavimus; subinde miraculis ipsis in congregatione antepreparatoria diei XXVII. Novembris MDCCXXIV. examinatis, atque iterum in praeparatoria congregatione diei IX. Junii MDCCXXV. Postremo vero in generalibus comitiis coram nobis die XXVIII. Januarii anni proxime exacti, ut moris est, perpensis, atque discussis, duo ex illis in tertio genere IX. Martii ejusdem anni (ad quam usque diem divinam opem imploraturi decretum distulimus), rite approbavimus. Primum nempe instantaneae sanationis Januarii Ranalli a pessimo ulceroso tumore sub sinistram axillam quo per plures jam menses conflictatus, frustrata diu chirurgorum industria, nonnisi ferro, aut igne curari posse videbatur. Alterum vero perfectae sanationis a paralyti sinistrae manus, qua correptus fuerat Ugo-Antonius Carletti, dum septuagesimum quartum aget aetatis annum, quod naturae vi, seu humanae artis ope nequaquam assequi potuisset.

§. 17. His itaque duobus miraculis cognitis, et approbatis, illud definiendum supererat, an ad solemnem beati viri canonizationem rite procedi posset, quod cum universi patres unanimi suffragio assererent. Nos sancti Spiritus tum propriis, tum aliorum precibus implorato lumine, die XII. Octobris proxime praeteriti decretum in eandem sententiam edidimus. Cumque dilecti filii civitatis nostrae Asculanae magistratus et incolae, ac religiosissimus ordo dictorum fratrum S. Francisci capucinorum nuncupat. enixis precibus a Nobis postularent, ut decretum beati Viri canonizationem tandem exequeremur, Nos ut in hoc gravissimo negotio juxta praescriptam a praedecessoribus Nostri agendi nor-

Deinde miraculorum examen institutum, binoque ex illis probata.

Tandem auctoritas Canonizationis processum, et deinde actus canonizationis.

nam procederemus, universi primum collegii eorumdem venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium in consistorio secreto die XXVII. Aprilis proxime elapsi coram Nobis congregatorum sententiam, atque consilium exquisivimus. Quibus post auditam a nobis gestorum seriem, et beati Viri praeclara merita, ad legitimam causae huius absolutionem una voce nos adhortantibus non viciniore modo, sed remotiores per Italiam venerabiles fratres Archiepiscopos, et Episcopos monendos curavimus, ut ad Urbem sese conferrent, et nobis de beati Seraphini, nec non beatorum Joannis Cantii, Josephi Calasancii a Matre Dei, Josephi a Cupertino, Hieronymi Emiliani, et Joannae Franciscæ Fremiot de Chantal solemnibus canonizatione deliberantibus, consiliorum etiam suorum suffragia, prout spiritus Dei ipsis suggessisset, exponerent.

§. 18. Ut autem praeclarae beati Seraphini virtutes, et probata miracula, necnon in totius causae discussione adhibitae cautiones neminem laterent, indieto prius publico consistorio coram nobis universoque ecclesiasticorum ordinum, et collegiorum consensu, mandavimus inibi a dilecto filio Josepho Ascevolini, Nostrae consistorialis aulae advocato virtutes, et miracula beati Seraphini oretenus palam exponi; integrum quoque, et exactum eorumdem compendium ex authenticis documentis fideliter collectum, typisque impressum, omnibus suffragium laturis, exhibendum curavimus. Demum convocatos die X. labentis mensis Julii in consistorio semipublico praefatos S. R. E. Cardinales, necnon Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos, qui jam in Urbem convenerant, ab iis quaesivimus, an ad beati Seraphini canonizationem deveniendum esse censerent. Ipsi vero, uno omnes ore, pluribus, gravibusque rationibus in affirmativam sententiam ire comperti sunt. Nosque a dilectis quoque filiis apostolicae sedis notariis publica instrumenta confici, ac praeterea suffragiorum ipsorum exempla, a singulis subscripta, in tabularium Ecclesiae romanae referri mandavimus.

§. 19. Reliquum erat, ut a Patre luminum quid ei placitum esset edoceremur. Indieto

propterea per totam Urbem triduo jejunio, in tribus patriarchalibus basilicis sanctissimum eucharistiae sacramentum publice adorandum exponi mandavimus; omnibusque christifidelibus vere poenitentibus et confectis, sacrae communionis relictis, unam saltem ex dictis basilicis visitantibus, atque in ea, ad implorandam in tanto negotio divinam opem plenariam peccatorum indulgentiam elargiti fuimus. Humillimas quoque Nostras, et diuturnas fudimus omnipotenti Deo preces, donec hac die beatissimae Mariae Virginis de monte Carmelo sacra, ad quam scilicet, cum omnipotenti Deo placuit Nos immerentes ad beati Petri cathedram evehere sollemnia coronationis Nostrae distulimus, generalis supplicationis ritu ad basilicam S. Petri in Vaticano, ut moris est, procedentes, una cum omnibus praedictis, caeterisque romanae curiae, et nostrae aulae praelatis, universoque clero saeculari, et regulari, et frequentissimo populo divinam opem invocantibus, auditis iterum per dilectum filium nostrum Carolum, filium sancti Clementis, S. R. E. presbyterum Cardinalem Rezzonico nuncupatum, ejusdem S. R. E. camerarium, et postulationum pro canonizatione impetranda procuratorem, enixis precibus, post sacros Hymnos, Litanias, aliasque preces de more decantatas, ad laudem et gloriam sanctae, et individuae Trinitatis, ad fidei catholicae exaltationem, et christianae religionis augmentum, autoritate domini nostri Jesu Christi, beatorum apostolorum Petri, et Pauli ac nostra, et de praemissorum omnium venerabilium fratrum nostrorum consilio, et assensu praedictum Seraphinum a monte Granario ab Asculo denominatum, laicum ordinis minorum Sancti Francisci capuccinorum nuncupat. expresso professum, de cujus vita pie sanctaeque traducta, et de virtutibus in gradu heroico, ac miraculis, ejus intercessionem, a Domino patris plenissime constabat et constat, sanctum esse definiendo pronunciamus, et pro sancto ab omnibus habendum, atque colendum ediximus in nomine Patris, et Filii; et Spiritus sancti, omnibusque christifidelibus, qui singulis annis die XII. Octobris vere poenitentes et confessi ecclesiam conven-

imploran-
dum ausi-
sum in re
tam gravi

Solemni ritu
in Basilica
BB. Aposto-
lorum B. Se-
raphini Ca-
nonizationis
decretum
Pontificis
envisat, et
approbat.

Consistoria-
lis acta de
mura conse-
crata et con-
stanti testi-
monia pro Be-
ati Seraphini
Canonizatione
acta.

Publicae pre-
ces, indictae
ad. Divinum

† Ego C. tit. S. Clementis presbyter card.
Rezzonien S. R. E. camerarius.

† Ego F. M. tit. Sancti Silvestri in Capite
presbyter cardinalis de Rubens.

† Ego J. M. tit. S. Alexii presbyter card.
Castelli.

† Ego C. tit. Sancti Petri ad Vincula pre-
sbyter cardinalis Elephantulus.

† Ego P. H. tit. Sanctissimae Trinitatis in
monte Pincio presbyter card. Guglielmi.

† Ego P. P. tit. S. Stephani in monte Coelio
presbyter card. de Comitibus.

† Ego Fr. L. basilicæ Sanctorum XII. Apo-
stolorum presbyter card. Ganganelli.

† Ego M. A. tit. Sanctae Mariae de Pace
Presbyter cardinalis Colonna.

† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Lati-
nam presbyter card. Buonaccorsi.

† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli pre-
sbyter card. Boschi major poenitentia-
rius.

† Ego L. tit. S. Anastasiae presbyter card.
Calina.

† Ego A. tit. Sanctae Mariae in Via pre-
sbyter cardinalis Columna Branciforti.

† Ego P. tit. S. Mariae Transiberim pre-
sbyter cardinalis Pamphilius.

† Ego Ph. M. tit. S. Chrisogoni presbyter
card. Pirellius.

† Ego A. Sanctae Mariae in Via lata prior
diaconorum cardinalis Albanus.

† Ego N. S. Eustachii diaconus card. Cor-
sini.

† Ego D. Sanctae Mariae ad Martires dia-
conus card. Ursinus.

† Ego Fl. Sanctae Mariae in Portione dia-
conus card. Cbisius.

† Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam
diaconus cardinalis Torrigiani.

† Ego J. C. Sancti Caesarei diaconus card.
Caracciolo de Sancto Bonno.

† Ego N. Sancti Georgii in Velabro dia-
conus card. Perrelli.

† Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium dia-
conus cardinalis Corsinius.

† Ego A. Sanctorum Vili et Modesti dia-
conus cardinalis Nigromus.

† Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card.
Piccolominens.

† Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus
card. Canale.

† Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani
diaconus cardinalis Veterani.

† Ego D. Sanctae Mariae ad Martires dia-
conus card. Ursinus.

† Ego Fl. Sanctae Mariae in Portione dia-
conus card. Cbisius.

† Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam
diaconus cardinalis Torrigiani.

† Ego J. C. Sancti Caesarei diaconus card.
Caracciolo de Sancto Bonno.

† Ego N. Sancti Georgii in Velabro dia-
conus card. Perrelli.

† Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium dia-
conus cardinalis Corsinius.

† Ego A. Sanctorum Vili et Modesti dia-
conus cardinalis Nigromus.

† Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card.
Piccolominens.

† Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus
card. Canale.

† Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani
diaconus cardinalis Veterani.

† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Lati-
nam presbyter card. Buonaccorsi.

† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli pre-
sbyter card. Boschi major poenitentia-
rius.

† Ego L. tit. S. Anastasiae presbyter card.
Calina.

† Ego A. tit. Sanctae Mariae in Via pre-
sbyter cardinalis Columna Branciforti.

† Ego P. tit. S. Mariae Transiberim pre-
sbyter cardinalis Pamphilius.

† Ego Ph. M. tit. S. Chrisogoni presbyter
card. Pirellius.

† Ego A. Sanctae Mariae in Via lata prior
diaconorum cardinalis Albanus.

† Ego N. S. Eustachii diaconus card. Cor-
sini.

† Ego D. Sanctae Mariae ad Martires dia-
conus card. Ursinus.

† Ego Fl. Sanctae Mariae in Portione dia-
conus card. Cbisius.

† Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam
diaconus cardinalis Torrigiani.

† Ego J. C. Sancti Caesarei diaconus card.
Caracciolo de Sancto Bonno.

† Ego N. Sancti Georgii in Velabro dia-
conus card. Perrelli.

† Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium dia-
conus cardinalis Corsinius.

† Ego A. Sanctorum Vili et Modesti dia-
conus cardinalis Nigromus.

† Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card.
Piccolominens.

† Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus
card. Canale.

† Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani
diaconus cardinalis Veterani.

† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Lati-
nam presbyter card. Buonaccorsi.

† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli pre-
sbyter card. Boschi major poenitentia-
rius.

C. Card. Pro-Datarius A. Card. Nigromus.

DCXVIII.

Canonizatio Beati Josephi a Cupertino Ordinis minorum S. Francisci Conventualium.

Act. 12
Aug. 1767
Anno X.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Ascendens Christus in altum dedit dona hominibus, amoris sui scilicet pignora, ac triumphalis suae monumenta victoriae. Idem non modo tunc ostendit, quum ex hac terra diacens gloria et honore coronatus, utpote Rex virtutum in caelum rediit, sed etiam per omnes deinceps aetates benignissime praestitit, sique ad consummationem

Procurator

usque saeculi, pro sua in homines perpetua charitate, ac munificentia praestabit: sed nimirum, si Dominus dives est in omnes, qui invocant illum, in electos utique quosdam servos suos, qui in simplicitate ambulant, atque in toto corde exquirunt eum, divitias sui erga illos amoris effundit: idque tum ut eos glorificet, qui glorificare ipsum unice student, tum ut per eos Ecclesia sua tanquam regina vestitu induta deaurato, ac tam multiplici coelestium charismatum, ac donorum varietate circumamicta, facile a quovis cognosci possit, et magis magisque refulgeat.

Beati Josephi a Cupertino virtutes generosissimas, et meritis laudatissimas.

§. 2. Hanc autem ipsam coelestium charismatum mensuram hominem, et confertam, et coagulatam, et superfluentem, si unquam in aliis, non possumus certe non admirari, ac suscipere in Beato Josepho a Cupertino ex ordine fratrum minorum Sancti Francisci conventualium nuncupatorum, quem superiori aetate honorum omnium largitor Deus Ecclesiae dedit, ut in eo disceremus non esse nos terrae huius cives sed hospites, ac peregrinos, nostramque proinde in coelis conversationem esse oportere. Hoc ille nempe quandiu vixit, non tam verbis, quam re ipsa pulcherrime docuit, quum terram veluti indignatus, frequentes, ac prope quotidianas extases patiens sublimis in aera ferretur, ac modo exultabundus celerrimo impetu circumvolans, choreas veluti duceret, modo alios quoque secum sublimis raperet, suamque illam, quam induisse videbatur, gloriosam agilitatis dotem communicaret, ita prorsus, ut medius quidam viatores inter, et comprehensores homo esse haud immerito credi posset. Quod autem Beatus Josephus tam frequenter tam facile sublimis ascenderet, quid est, nisi quod descendebat in se demississima humilitate, qua sperni se ac despici, non modo ferebat aequo animo, sed etiam gaudebat? Quod vero, ubi erat impetus spiritalis, eo et corpus expert veluti ponderis agillime sequeretur, quid est, nisi quod corpus ipsum inusitata quadam, ac prope modum nimia asperitate in servitum redigere satagebat? Quae quidem, atque alia id genus Beati Josephi sanctitatis documenta in eo, quam exhibemus, tametsi brevi narratione melius patebunt. Quocirca

cum is, qui suscitatus de pulvere egenum, Beatum Josephum tam eximium in vita dedit, ac virtutibus tam praeclaris post mortem signis, ac miraculis illustraverit, ut dubitari non possit, quin inter superos cum Deo regnet, cuius conversatio, cum inter mortales ageret, semper in coelis fuit. Nos propterea, qui Christi vices, licet indigni, gerimus, habito prius diligenti virtutum, et miraculorum ejus examine, de consilio venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon accedente suffragio Patriarcharum, ac plurimum Archiepiscoporum, et Episcoporum in romana curia congregatorum, et, quod potissimum esset, implorato saepe divini Spiritus auxilio, et lumine, eundem Beatum Josephum candelabro imponimus, ut luceat omnibus, qui in domo sunt, eique honorem, et cultum, qui sanctis cum Christo regnantibus exhibetur, tribuendum esse decernimus.

§. 3. Sub initium saeculi a reparata salute XVII. Cupertino, oppido in Salentinis Neritonensis Dioecesis, parentes humiles sortitus, ac pios, in stabulo, quo repentinus pavor matrem compulerat, editus in lucem fuit. A teneris usque annis pietatem coluit, defixis in coelum oculis, et labris hiantibus inter orandum, quod quidem futurae post in adulta aetate altissimae contemplationis vel indicium esset, vel potius initium. A gravi morbo Deiparae Virginis ope liberatus, ad Beati Francisci septa transire constituit. Repulsam passus a fratribus conventualibus, quos primum adierat, ab iis, quos Cappuccinos vocant, exceptus est, sed acerbior deinde fuit ejectus. Nam post aliquot tyrocinii menses, tamquam ineptus ad instituti munia habitus ad suos redire coactus est. Dure acceptus a patre, qui in conventualium ordine concionator erat, durius a matre religiosae vitae consilium non abiecit. Ad conventuales iterum confugiens tandem obtinuit, ut laicorum ministeris adiceretur. Sed in novissimo loco libentissime recumbentem, jussit illum Dominus superius ascendere. Patribus enim, qui per triennium praecelaram Josephi, et majora in dies pollicentem virtutem suspexerant, visum est illum referre inter clericos. Longo ipsi, atque improbo labore cum rudi, atque hebeti in-

Orator ethiops patribus saeculi XVII. et in juvenia studio Religionem ingreditur.

genio luctandum fuit, ut sacros libros, si minus intelligere, si legere, saltem apte, ac distincte disceret. Post solemnia vota sacerdotio initiatus, divinae hostiae primitias obtulit eo Religionis intimo sensu, ut praesentem ibi Christi personam, non tam credere, quam cernere videretur, novumque sibi ex eo tempore perfectius vitae genus ordinandum proponeret.

In primis
paupertatem
curam in
novum dila-
tat.

§. 4. Ergo in coenobio de Cryptula, cui fuerat adscriptus, ita per decennium vixit, ut solitaria maxime loca adamaret, asperime in corpus saeviret, et coram superiore sola contentus extimis tunicis, rebus omnibus abdicatis, et eremicis pedes prociimbeos, vero illud usurpare posset: ecce Domine propter te omnia dimisi; tu modo sis mihi omne bonum. Sed tam rigidae paupertatis pressus angustia, ut consumpta iam veste novam sibi unde quaereret non videret; ad piam erga Deum fiduciam abjiciendam sollicitatus ab humanae salutis hoste, nullius praeterea caelestis solatii rore in animum defluente recreatus, ac nimio proinde moerore confectus per biennium in camino humilitationis, velut in fornace persistit, et in humilitate sua patientiam habuit. Denique, cum conversus ad Deum in eas voces erumperet: 'U' quid, Deus, dereliquisti me; Servum suum benignissimus Dominus moerore et luctu confici passus non est. Haecque religionis quidam ignotus (Angelo, ut opinio fuit, ea sub specie apparente, ac statim ex oculis subducite se) novam illi tunicam allatam moerentem crexit, afflictumque recreavit.

Itaque po-
nitentiam, et
erga Christi
personam,
quique Ma-
riae deo-
tatem devo-
tionem.

§. 5. Ad omnimodam rerum externarum abjectionem asperitiam corporis macerationem adjunxit. Cura illi major animum jejuniis, quam cibo corpus reficere. Interdictis sibi, non carne mudo, et lacteiniis, sed pane etiam, et vino per longum tempus, insipidis leguminibus, atque amarissimis herbis libenter vesci, quin etiam certos quosdam dies sine illo prorsus cibo transigere, sola Encenaristiae divinis dape satis, abundeque refectus. Ad haec cilicis, catenis, lamineis ferreis, flagris ita se laniabat, ut nudatum aliquando iussu praesidis ipsius corpus adipei sine horrore non posset; tam foede lace-

rati artus erant, et sanie manantes. Versabatur nempe ei die nocturne ante oculos, defixusque erat in sinime penitus Christus Jesus, qui ad mortificationem ipsius in corpore suo circumferendam extimulabat; quae itidem causa fuit, eum complura variis in locis humanae salutis signa statuenda curaret. Qua in re illud prorsus mirabile accidit, quod crucem quandam immanis ponderis, quae simul adhibitis minorum viribus dimoveri vix poterat, unus ipse prodigioso volatu facillime sustulit, atque ubi destinerat, attonitis prae stupore, qui aderant, collocavit. ejusmodi autem eum volatu extases ita erebrae, et mirabiles in eo fuere, ut patrum, et majorum nostrorum memoriam nemo fortasse facile inveniat, qui eandem vel frequentia, vel magnitudine Josephum aequipararet. In celebrioribus numeratur ea, cujus rec. mem. Urbanus Papa VIII. praedecessor Noster spectat, et testis fuit; alia item in Nostra patriarchali basilica Assisiensi, cum depletam in fornice deiparae Virginis Mariae imaginem conspicuit, statim ad eam propius venerandam octoleicem et terra palmis sublatu advolavit. Neque vero minus illustris illa, quo in sacello novitiorum festo die Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, quod ille mysterium eximie colebat, praesidem amplexus ac secum trabens in aera paulisper, et mox dimittens ipse altius ascendit, Mariam iterum iterumque pulebram inclamans. Huic volatui geminus est, qui accidit in conspectu aedis Lauretanae, quam item ingredientium, et egredientium angelorum frequentia stipitans eminuit vidit. Haec autem, aliaque id genus, quom adeo erebra essent, ut sseris functionibus, sive in choro, sive in ecclesia officere viderentur, praesidius visum fuit Josephum in abdita loca a conspectu, et consortio hominum segregare. Sed haec, et similia, quae longum nimis esset singula recensere, mirari fideles possunt non assequi, atque imitari. Meliora igitur virtutum eharismata Josephus exhibet ad aemulandum.

§. 6. Ac primum quidem obedientiam, quae ceteris omnes virtutes animo inserit, insertasque custodit. Hujus ille ita studiosus,

Inter ejus
virtutes as-
uit pro ca-
tera obe-
dientia.

erat, ut ne in minima quidem re ab ejus praescripto discederet, solitus ideoque dicere, obedientiae regendum se tradidisse veluti caecum, quem rutilus circumdedit. Illud autem in hoc genere prorsus mirabile, quod, quum alienato a sensibus animo, sive clamores ederent, sive excutarent ipsum sive etiam adurerent, nihil quidquam sentiret, una praesidis vox, tametsi non audita, visionem abruptens, statim eum ab extasi revocabat. Atque huic sane tam insigni obedientiae tribuenda est perpetua Iosephi tranquillitas, atque idem semper vultus, eademque frons tut inter, ac tantas vicissitudines, dum vel moderatorum arduis, vel sacrae Inquisitionis jussu hoc, illac errare, ac per triennium etiam ablegatus a suis apud fratres capuccinos versari cogitur. Quod quidem divino consilio factum esse non dubitamus, ut illius sanctitas et progressus in diem majores faceret, et plures ad exemplum testes, ac spectatores haberet.

§. 7. Obedientiae humilitas non impar attitit, qua fiebat, ut oborgationes, et probra aequissimo ferret animo et extases quandoquidem dissimulare non poterat, infirmitatis, corporis, somnolentiae nomine obtegere conaretur. Paupertatem adamavit ita, ut perfectum in eo Francisci filium facile quisvis posset agnoscere. Quocirca moriturus vere affirmare putuit, nihil apud sese, quod superiori resignaret, ac redderet inveniri. Paupertatem excipit patientia; multa enim indigna ab hominibus; multa diu a daemonibus dura perpassus est, invictus semper, ac similis sui, pari constantia fuit in ariditatibus ac desolationibus, ut ajunt, spiritus perferendis. Castitatem vero, tametsi diuturnam per daemones blandissima quaeque objicientes pugna tentantem, integram semper, atque incontaminatam servavit. Hujus autem indicium erat non dubium, tum suavissimus odor, quem rebus etiam ab se contactis afflabat, tum horror quidam singularis obsceni flagitii, ut humines eo deturpatus dignosceret, atque ad abluendum, ut ipsi loqui solebat, spurcam atramento faciem adhortaretur. Hoc vero tum egregiae castitatis donum, tametsi tribui magis ex parte possit severissime sen-

suum custodiam, et corporis, cui numquam pepercit asperissimis per dies, noctesque macerationibus: Deiparae tamen Mariae Virginis, quam illa veluti matrem unice diligebat, atque ab aliis diligendam summo studio curabat, patrocinio, et clientelae potissimum, acceptum referendum esse non dubitamus. Neque varo illud solum, sed caetera omnia dona, quae Deus in ipsum tam larga congegit manna, a beatissimae Virginis cultu repetenda esse dncebat. Itaque Maria in corde, Maria in ore semper illi erat.

§. 8. Quum autem beatissima Virgo pulchrae dilectionis mater sit, et vocetur, Iosephus non modo ipsam suavissime redamare, sed imitari etiam studebat in proximis diligendis. Erga acervuosos misericors, erga aegros solutus, erga periclitantes opitulator. Pro scelestis, atque improbis, quorum saepissime oculis flagitia detegens paterne corripuit, corporis sui afflictiones, Deo quasi pincularem hostiam offerebat. Quin etiam eodem charitatis instinctu pro Haereticorum conversione, non sine magna corporis afflictione, Deum deprecatus, ex his nonnullos ad catholicam Ecclesiam communionem revocavit. Comis praeterea festivus, hilaris illud in ore habebat, charitate qui praeditus sit, eum, tametsi nesciat, divitem esse. Qua quidem ipse adeo excelebat, ut ex his, quas affert Apostolus caritatis ootas, nullum in ipso requireres. Atque id ipsum ferme dicere licet de his quae gratiae datae vocantur, quasque divina liberalitas servis suis imperit consuevit. Non illi prophetia defuit, non cordium perscrutatio, non curatio aegritudinum, non miraculorum facultas, non denique, quod magis mirandum fuit, sapientiae donum, quo aditissima theologiae dogmata homo plane rudis, ac pene idiota perspicua explirabat.

§. 9. Sed annum jam sexagesimum primum agenti Servo Dei tempus aderat, quo in Auximiano cuenubio, quemadmodum ipse praedixerat, ab altissima quidem, sed abstractiva ad intuitivam Dei contemplationem evocaretur. Itaque correptus febrim, quae mensura, eoque amplius tenuit, quem quinta post die, quae dies erat assumptae in coelum

Christus
erga proxi-
mos in-
modum
soluit.

Itaque hu-
militas, et
castitas

Virginitas,
et castitas
et castitas
et castitas
et castitas

Virgini dicata, sacrum ultimum ad aras fecisset, editis subinde, praecipuo quum mura lu propinquo esset, praeclaris patientiae, humilitatis, pietatis, fidei, fiducia, charitatis actibus, divina eucharistia refectus, sacra uictuine roboratus, per idemque tempus raptus, atque ex-ae suavisimas passus, hilari animo, ridenti ore, vultu coelesti luce perfuso, ad Deum, quem unico quesierat, et corporis vinculis evolavit XVIII. kalendas Octobris anno salutis MDCLXIII.

Refertur an-
rursus, quum
pro illius
beatificatio-
nem famula-
re.

§. 10. Statim vero, nec dum tumulato corpore, ac multo magis proressu temporis supernaturalibus signis Deus Servi sui gloriam testatum facere coepit. Quae causa fuit, ut biennio post de Josepho beatis adnume- rando gereretur. Quocirca tribus ob eam rem per episcopos Seritonensem, Assisiatem, Auximanum coelectis processibus, quibus alter accessit ex autoritate apostolica, eorundem sinceritate, atque integritate perspecta praedecessor Noster Innocentius XI. ven. mem., qui Josephi adhuc inter mortales agentis sanctitatem exploraverat, beatificationis illius causam sacerorum rituum cunctis commisit. Satis longo post intervallo, tribus, quae prae- iere solent, habitis in eadem congregatione comitis, quibus tum virtutum excellentia, tum miraculorum veritas ad exactam trutinam revocaretur; tandem Clemens XII. die XV. mensis Augusti anno MDCCXXXV. declaravit constare de servi Dei virtutibus in gradu heroico. Quod vero ad miracula pertinet, praedecessor etiam Noster Benedictus XIV. duo prae caeteris insignia decreto suo comproba- vit die IV. Octobris MDCCCLII. Primum autem ex iis editum fuit in puero duodeenni Stephano de Mattheis, qui ex lectu lapidis vulneratus, ac disrissi dexteri oculi pupilla; unde factum erat, ut exhaustis humoribus, oculique proinde orbita intorsus depressa, videndi facultatem amitteret; quum ad beatum Josephum confugens, sepulchro ejus laesi luminis palpebram admovisset, ipsissimo temporis puncto oculum integrum, venustum, atque ad visum aptissimum recuperavit. Alterum vern patratum fuit in Victorio de Mattheis parvulo pueri, de quo dictum est. Ille enim, quum per annos ferme sex alterum genu ex

humorum, qui obduraverant, corduum enor- miter intumisset, ut ingredi, procumbere in genu, non nisi aegre admodum posset, quam humanitus desperatum omnquam tenta- verat, io beati Josephi ope, ac praesidio sanitatem invenit. Vix namque affecto genu conoivus est in suppedaneo altaris, Josephi adhuc ex longo ibi pretandi usu vestigia praeferebat, quum tumore omni sublat, statim incolme, atque expeditum ad motum genu pensavit. Itaque idem Benedictus peculiare ob causas compendiarium insi- stens viam, literas apostolicas beatificationis expediti jussit sub die XX. Februarii anni MDCCCLIII, quibus publicis in basilica Va- tirana, solemnes beatificationis ejusdem cae- remoniae peractae sunt.

§. 11. Cum Josephus esset indulta vena- ratio, omnipotens Dominus per nova signa de augendo servi sui cultu indubiam suam ostendere dignatus est voluntatem. Propterea alii tres processus apostolica auctori- tate super novis miraculis instructi fue- rint; quibus congregationis sacris ritibus praepos- itae judicio exhibitae; postquam et processuum validitas, et miraculorum veritas in con- gregationibus antepaeparatoria die XVIII. Septembris MDCCCLIV, et praeparatoria die X. Idem. MDCCCLV. perquam diligenter ex- pensa fuit; generalem coram Nobis congre- gationem die XXIII. Septembris anni proximo praeteriti coegimus, in qua venerabilem fe- trum nostrorum S. R. E. Cardinalium, ac dilectorum filiorum consultorum suffragia excepimus. Sed, ut maturius hac de re delibe- raremus, ac Nostris, et aliorum precibus di- vinum a patre luminum auxilium implora- remus die XII. Octobris proximo praeteriti de tribus sequentibus miraculis per intercessionem beati Josephi a Deo patris constare decretum edi, atque in acta referri jussimus.

Beatificatio-
ne regiam,
overque an-
perventis
mactis, illico
Beati pro Ca-
nonizatio-
ne agi coepit
et.

§. 12. Primum miraculum conpertum est in Maria Magdalena Panzironi die XXII. Octo- bris MDCCCLIII. acerrimus tumor in ore sto- machi praegravatus, ac durus pene instar la- pidis eo miseram adduxerat, ut molari, cohi- ce, pulvis loupela sensim deficientibus, desperata a medicis valetudine justa illi fu- nebria pararetur. Sed implorata, prout in

Refertur pri-
mum mira-
culum con-
per-

illo pene ultimo agone potuit, beati Josephi ope, huiusque et reliquia digitis puellae inserta, et imagine mortifero tumori admota, statim convaleuit, ac vespera ipsa, qua id conligerat, nullo alterius adminiculo surrexit e lectulo, ac caetera, quae sani, ac vegeti solent, munia obivit.

Itemque
secundum.

§. 13. Altera naturae vires exsuperans sanatio contigit in caelibe faemina Benedicta Pierangelini die XVIII. Januarii anno MDCCCLVI. Quum enim duae polyosae moles vasis cordis adhaerentes praepedito liberiore sanguinis cursu, per sexdecim annos male illam habuissent, ut creberrima egeret phlebotomia, atque in praefocationis, et mortis discrimine identidem versaretur; ad extremum, morbo per dies quindecim ingravescente cum lethalius paroxisimis, sacris, quae morituros ad solicom exitum iuvant, mysteriis munienda fuit. Sub haec nihilominus in spem erecta beatum Josephum animo invocans, praesentissimum ejus auxilium experta est. Applicata enim pectori sacra illius reliquia gravissimo quidem proximo corripitur, sed tamen hunc aegra ad valetudinem evasurum interius quodammodo persentiscere videbatur. Tum a chirurgo consueta sanguinis missione facta, quam abnuente medico Benedicta petierat, ex incisa vena, quam salvatellam vocant, polyosae illae duae carnosae substantiae moles mirifice prodeuntes, multiplici supernae virtutis miraculo, sanam illam, ac sospitem momento temporis reliquerunt.

Tandem
et iterum

§. 14. Miraculo tertio (quod supra numerum vocant) sanitate instantanee donatus est Bernardinus Senogaliese mulio. Huic herpes in ulcus evaserat saevissimo quodam humore manans, qui et carnes scinderet, et pannos ipsos eroderet. Tum ab inguine ulcus ad genu perductum, gradiendi facultate intercepta, dolores praeterea ciebat maximos, ut nullam quietis partem capere liceret. In tanto discrimine, quum pia illius uxor ad beati Josephi opem enixe implorandam in ecclesias se contulisset, ut mariti in dolore lecto decumbentis precibus et suas adderet; inter haec beatus ipse Josephus coram aegro se sistit, atque illum ad recitandas so-

cum beatissimae Mariae Virginis litanias adhortatur. Josepho igitur praenunte, respondente aegro ad singulas salutationes, ubi ad eam devenit, quae Deipara salus infirmorum vocatur, repente simul cum visione morbus omnis abscessit. Bernardinus e lecto prosiliens expedito gradu porgit ad templum, impensas liberatori suo gratias acturus, et postera die suo mulionis ministerio se reddit valens, ac vicens.

§. 15. Approbatione miraculorum sequuta, aliam congregationem itidem generalem die XXVII. Januarii proxime elapsi coram Nobis indiximus, ejusque exquisivimus consilium, an more, institutoque laudabili ipsius congregationis, et juxta opportunas praedecessorum nostrorum constitutiones tuto ad beati Josephi canonizationem procedi posset: Patres omnes in ea suffragium ferentes unanimi sensu, et validis rationum momentis omnia, quae in hujusmodi causa desiderari possunt, satia abundeque suppetere sunt arbitrati. Verum Nos ab ea die divinum nostris, et aliorum precibus implorantes lumen, die festo purificationis beatae Mariae Virginis decretum, quod ad solemnem beati Josephi canonizationem procedi posset, edidimus.

§. 16. Quoniam autem alias aliqui christiani principes, et praesules ecclesiarum B. Josephi canonizationem peroptantes communibus votis, et postulationibus apud praedecessores Nostros, et Nos instituerant, et praeclarus ordo fratrum minorum sancti Francisci conventualium nuncupatorum assidue aliorum postulationibus, et suas demississimas adjungere, non desinebat, ut tandem supremam sententiam ferremus. Nos idcirco compendium vitae, virtutum, et miraculorum beati Viri, ex iis, quae sacrorum rituum congregatio praevio severo examine admisit complectens, typisque vulgatum singulis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus distribui curavimus, ac subinde die XXVII. mensis Aprilis proxime praeteriti secretum indiximus consistorium, in quo iidem S. R. E. Cardinalibus summa virtutum, et miraculorum beati Josephi exposita, eorum consilium exquisivimus, an ad solemnem hujus admirabilis Viri canonizationem esset pro-

Ex approbatione miraculorum, Canonizatio beati Dei a S. Rituum congregatione prolata.

Ad precem christianorum principum, et ecclesiarum praesulum actum de Canonizatione ipsa tum publico, tum secreto consistorio.

cedendum. Cumque libentissime eorumdem Cardinalium animi sensus audivissemus oretenus affirmantium, illi ipsis placere: ut adhuc in hac re maturius procederemus, venerabiles etiam fratres nostros Archiepiscopos, et Episcopos in Italia degentes de hoc consilio certiores fieri curavimus, eosque hortati fuimus, ut ad Urbem accederent, Nobisque in re tanti momenti adessent: eos quoque per idem compendium typis vulgatum de causae totius serie, atque virtutibus, et miraculis beati Josephi ad plenum edoceri curavimus, et publico coram nobis die VII. nuper elapsi mensis Maji, habito consistorio, cui praeter S. R. E. Cardinales, Patriarchae quoque, Archiepiscopi, et episcopi in urbe congregati interfuere, in illo de mandato nostro dilectus filius Philippus Durani consistorialis aulae nostrae advocatus dilucida oratione integram causam exposuit. Hisce itaque praemissis, aliud die XV. mensis Junii subsequenti coegimus consistorium, in quo praeter eosdem S. R. E. Cardinales, et Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos, etiam Nostros, et sedis apostolicae notarios, protonotarios nuncupatos, ac duos seniores ex causarum palatii nostri apostolici auditoribus adstare mandavimus. In eo siquidem Nos ipsi verba fecimus, omnesque rogavimus, ut sensum suum aperirent, an sancti cultus, et honos B. Josepho jure ac merito a nobis decerni posset. Cumque universi summa consensione B. Josephi canonizationem probarent, et singuli benedictens Domino beatum Josephum inter sanctos numerandum esse responderent, Nos prolatorum suffragiorum exempla a singulis subscripta colligi, et in tabularium S. R. E. inferri, atque ab apostolicae sedis notariis publicum ea de re instrumentum confici mandavimus.

§. 17. Publicas deinde orationes, et dies generalis jejunii per Urbem induximus, et tres patriarchales basilicas designavimus, in quibus sanctissimum Christi corpus publicae venerationi per triduum exponi jussimus, omnes christifideles hortantur, ut omnipotentem Dominum Nobiscum precantes spiritum sapientiae, et intellectus nobis impertiretur, quo duce quid ei placitum esset dignosceremus.

§. 18. Hisce omnibus rite absoluitis, quae ex sacris constitutionibus, romanaeque Ecclesiae consuetudine peragenda erant, hac die demum beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo nuncupatae dicata, qua a felicis recordationis Gregorio papa IX. etiam praedecessore Nostro beatum Franciscum ejusdem ordinis minorum fundatorem, sanctorum canonum adscriptum fuisse perhibetur, et qui decimus inchoatur annus a peracta coronatione Nostra; in basilica principis apostolorum splendide, ac magnifice ornata, ad quam servata supplicationis publicae forma Nos precesserunt omnes clerici saeculares, et regularis ordines, et ministrorum romanae curiae collegia, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis; priusquam immaculatam hostiam solemnem novae legis sacrificio omnipotenti Deo offerremus, instanter iterum iterumque dilecto filio Nostro Carolo tituli sancti Clementis S. R. E. presbytero Cardinali Rezzonico nuncupato, ejusdem S. R. E. camerario; ad canonizationem impetrandam procuratore constituto, decantatis sacris Ecclesiae precibus, ut Delparae virginis, angelorum, et sanctorum omnium cum Christo regnantium intercessionem divinam opem implorarem, ac paraclyto Spiritu cum gemitibus, ut adesset, invocato; ad honorem sanctae, et individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei catholicae, et christianae religionis augmentum, autoritate domini nostri Jesu Christi, beatorum apostolorum Petri, et Pauli, et apostolicae autoritatis plenitudine, ac de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcoporum in Urbe existentium consilio, et assensu ipsum beatum Josephum a Cupertino sacerdotem ordinis fratrum minorum sancti Francisci conventualium nuncupatorem expresse professum, una cum beatis Joanne Cantio, Josepho Calasancio a Matre Dei, Hieronymo Emiliani, Seraphino a Monte Granario, ab Asculo denominato, et Joana Francisca Fremiot de Chantal, sanctum esse decrevimus, definivimus, ac sanctorum cathologo adscripsimus, illumque ab universis christifidelibus, tamquam vere san-

Tandem solemniter in B. Apostolorum basilica Pontificis decretum Canonizationis evulgatum, et approbatum.

Publicae praeter indicatae ad implorandum divinum auxilium.

etum, religioso cultu honorari mandavimus, prout etiam tenore praesentium definimus, decernimus, et declaramus: statuentes, et concedentes, ut ab universali Ecclesia in ejus honorem ecclesiae, et altaria, in quibus sacrificia Deo offerantur, aedificari, et consecrari, et singulis annis die a Benedicto praedecessore praefato in literis illius beatificationis praescripto, nempe decima octava Septembris ipsius sancti Josephi a Cupertino inter sanctos confessores ab Ecclesia memoria recoli possit. Eademque autoritate omnibus christifidelibus, qui eadem die annis singulis ad sepulchrum, in quo corpus ejusdem sancti Josephi requiescit, visitandum accesserint, perpetuo septem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis sint alias quomodolibet debitis poenitentis, misericorditer in Domino in forma Ecclesiae consueta relaxamus.

Indulgentiae
et largitae Ca-
nonisationis
die.

§. 19. Sub haec aeternum Patrem, regemque gloriae Christum Dominum Patris sempiterni filium, et sanctum paraclytum Spiritum, unum Deum ac Dominum, cum debita gratiarum actione venerari, omnibusque christifidelibus ibi praesentibus plenariam peccatorum remissionem; et indulgentiam concessam; supra beati Petri confessionem sacrosanctum missae sacrificium solemniter celebravimus, facta eorundem Sanctorum speciali commemoratione.

Novum Ec-
clesiae Dei
conservatum
praebet S.
Josephus a
Cupertino.

§. 20. Laudum igitur, et gratiarum debita omnipotentis Deo praecordia referamus, qui novis semper Ecclesiam suam et exemplis instruit, et decorat ornamentis; ita quidem ut in beatum Josephum intuentes, videant haereticos, et respiciant, vel fracti pudore confabescant, dum Religionis orthodoxae tam perspicuas notas agnoscunt. Videant praecipue catholici, et imitari studeant quod celebrare delectat: quod si sancti Josephi raptus, atque extases assequi in nostra non est potestate, sed in Dei imperscrutabili voluntate, qui dividit singulis, prout vult; illud tamen profecto conari et possumus, et debemus, ut avulso a terrenis animo, corpore quidem peregrini simus, atque advenae, spiritu vero civis sanctorum, et domestici Dei. Flagrantissimus illius erga Deum amor vim suam vel

in corpus exeruit, perinde quasi in antecessum agilitatis domum induisset. Nobis illud satis sit, ut per pias, et crebras divinarum rerum meditationes mens expedita, atque alacris ad coelum assurgat.

§. 21. Quoniam vero, hisce omnibus de more peractis, idem Carolus Cardinalis, et procurator designatus, a Nobis, quo par erat obsequio, postulavit, ut apostolicas Nostras literas in gestorum omnium perenne monumentum decerneremus; Nos petitioni perquam libenter annuentes, praesentes Nostras literas edidi, et palam fieri demandavimus statuente earundem exemplis etiam impressis, ab aliquo ex notariorum publicis subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munus eamdem prorsus fidem ab omnibus adhiberi, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Transum-
ptorum fidei

§. 22. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, concessionis, relaxationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicae MDCLXVII, XVII. kalendas Augusti, pontificatus Nostri anno decimo.

Sancti in
pos-
sunt.

† Ego Clemens catholicae Ecclesiae Episcopus.

Locum ✠ sigilli.

† Ego G. A. episcopus Ostien. et Velitern. card. Cavalchini sacri collegii decanus.

† Ego F. M. episcopus Portuen. et S. Rufinae card. Lantes.

† Ego J. F. episcopus Sabinen. card. Albani.

† Ego H. episcopus Tusculan. card. dux Eboracensis S. R. E. vicecancellarius.

† Ego F. episcopus Albanen. cardinalis Serbellonus.	shyter card. Boschi major poenitentarius.
† Ego J. F. episcopus Praenestin. Card. Stuppanius.	† Ego L. tit. S. Anastasiae presbyter card. Calinus.
†	†
†	† Ego A. tit. Sanctae Mariae in Via presbyter cardinalis Columna Branciforti.
†	†
†	† Ego P. tit. S. Mariae Transtiberim presbyter cardinalis Pamphilus.
†	†
†	† Ego Ph. M. tit. S. Chiargoni presbyter card. Pirellus.
†	† Ego A. Sanctae Mariae in Via-lata prior diaconorum cardinalis Albanus.
†	† Ego M. S. Eustachii diaconus card. Corsinius.
† Ego C. tit. S. Clementis presbyter card. Rexzonico S. R. E. camerarius.	† Ego D. Sanctae Mariae ad Martyras diaconus card. Ursinus.
†	† Ego Pl. Sanctae Mariae in Porticu diaconus card. Chisius.
† Ego F. M. tit. Sancti Silvestri in Capito presbyter cardinalis de Rubels.	† Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suberam diaconus cardinalis Torrignani.
†	†
† Ego J. M. tit. S. Alexii presbyter card. Castelli.	† Ego J. C. Sancti Cassiani diaconus card. Caracciolus de Sancto Bono.
† Ego C. tit. Sancti Petri ad Vincula presbyter cardinalis Elephantinus.	† Ego N. Sancti Georgii in Velabro diaconus card. Ferrelli.
† Ego P. H. tit. Sanctissimae Trinitatis in monte Pincio presbyter card. Guglielmi.	† Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Corsinius.
† Ego P. P. tit. S. Stephani in monte Coelio presbyter card. de Comitibus.	† Ego A. Sanctorum Viti et Modesti diaconus cardinalis Nigronus.
†	† Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card. Piccolominus.
† Ego Fr. L. basilice Sanctorum XII: Apostolorum presbyter card. Gangnelli.	† Ego X. Sanctae Mariae de Scala diaconus card. Canale.
† Ego M. A. tit. Sanctae Mariae de Pace presbyter cardinalis Columna.	† Ego B. Sanctorum Cosmae et Damiani diaconus cardinalis Veterani.
†	†
†	†
†	†
†	†
†	†
† Ego S. tit. S. Joannis ante portam Latinam presbyter card. Buonaccorsi.	
†	
† Ego J. C. tit. SS. Joannis et Pauli pre-	C. Card. Pro-Datarius A. Card. Nigronus.

DEXIX.

Def. die 16. Canonizatio B. Josephi Calasancii fondatoris
149. 1767. Clericorum regularium scholarum piorum.
Anno X.

Clemens Episcopus

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Premium.

§. 1. Admirabilis aene omnipotentis Dei providentia, tam se constituendo, tam in sacra tecta servanda Ecclesia, quam Christus acquisivit sanguine suo, jam inde ab ejus primordio ad hanc usque diem illustribus, et praeclarissimis, ut ab omnibus facile conspici possent, sese prodidit argumentis. Per omnes enim aetates benignissimus Deus homines in ea sanctissimus excitavit, qui studio alienae salutis iocensuram iurandis quoquomodo fidelibus adlaborarent. Quom autem ejus libet aetatis homines sanctorum virorum studio atque opera ledigant, ne ignorantiae tenebris obscurescat meliora non videant, vel etiam si videant, a concupiscentia sua abstracti, et illi detiora sequantur; tenera profecto et puerilis etas singularem quendam et praecipuum curam requirit, ne sibi relicto atque locuta, voluptatum lenocinio paulatim ad vitia deficiat; sensus quippe et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua. Quapropter tametsi Christus Dominus omnes promiscue ad se accedentes humanissime exciperet, pueris tamen eximio quodam amore completens, sinit, inquit, parvulos venire ad me. Novissimè vero cum reditorum ad Patrem beato Apostolo Petro, quem Vicarium in terris suam constituerat, Ecclesiam sibi carissimam regendam, et pascendam committeret, vires quidem, per quas adulti intelliguntur, non omnia quam semel, agnos vero, quibus pueri designantur, semel atque iterum commendavit.

*Generalius
 affertur
 laudis laquei
 Beati.*

§. 2. Itaque quum B. Joseph Calasancius a Matre Dei, genere, doctrina, virtute praestans, secum animo reputaret in optima puerorum institutione spem reipublicae christia-

nae certissimam positam esse, et pueros videret, inopes praescitum, atque infimae sortis, propterea quid idoneam, et singularem disciplinam careret, velot agnos sine pastore hac illar errabundis, et vagos facile ad vitio deflectere, pro eo, quo flagrabat, alienae aetatis studio hanc sibi, despiciabilem forte apud homines, apud Deum vero gloriosam provinciam deprecens, ad eosdem, a teneris usque annis literis ac pietate informandos animum appulit. Et primo quidem suam, atque aliorum ab se conductorum operam usum est ad id munus, in quo olimrum ebrietas simul, etque humilitas mutuum sibi operam dabant. At processu temporis reputans piom istud opus defuncto sibi superates esse non posse; novum in Ecclesia Dei regularem ordinem excogitavit, sapienter, et per summam patientiam instituit, ejus labore atque industria, quod sancto ipse et utiliter inchoasset, in omne deinceps tempus maneret. Quot autem quantosque labores exhausserit, ut cogitata perficeret, quam consulenti solmo aspera quaeque toleraverit, quam praeclearo deo quoque virtutum nmoium, cunctis quidem fidelibus, sed suis potissimum filijs monumenta reliquerit, dici vix potest. Quapropter quom bonorum operum euther idem, et largissimus remunerator Deus, qui Beatum hunc servum suum tot, et tam praeclearis virtutibus decoravit, eandem subinde, editis per ipsius servi sui invocationem miraculis ostendere, et palam facere dignatus fuerit, nos idcirco, virtutum, et miraculorum examine habito perquam diligenti, io consilium adactis venerabilibus fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, auditis etiam Patriarchis, et pluribus Archiepiscopis et Episcopis in Urbe congregatis, ac divino Spiritu humiliter locuto, eundem B. Josephum Sanctorum numero adscribimus, atque eo, qui domesticos Dei decet, in coelesti curia honore et cultu prosequendum esse statimur et declaramus.

§. 3. Beatus igitur hic servus Dei Peraltae Salis Argeniae oppido non incelebri, anno a repara salute MDLVI; parentibus natus est antiquo nobilitate clarissimis. Jam lode a teneris sonis suavitatem morem, lenitate, potentia, precandi studio, cultu Deipa-

*Reliquum
 illius cultus,
 patris, et
 matrisque
 monumentum
 quum ab adole-
 scentia co-
 locit.*

rae singulari, quolis futurus esset laud obsecro indicavit. Grandiuscule mox ocelate pueros muenesculis ad sese alliciens, evocare a vitiis, ad virtutem impellere, ad Dei cultum hortari solebat, ut proinde Sancti apud omnes nomen et famam adeptus, iostituendo ab se ordini procludere quodammodo videretur. Humaniorum artium doctrinam satis jam excoltus ad praestantiores jurisprudentiae, ac theologiae facultates animum appulit, atque in his quidem nulli secundus; innocentia vero; castimonia, integritate morum supra caeteros eminebat. Quod enim tempus plerique adolescentum ludis atque otio, religionis ille ac pietatis officiis impertiebat. Solitudinis studiosus continebat se domi, nisi vel ad templum pietas (quod frequens erat), vel necessitudo studiorumque communio ad sequendum quondam consuetudinem, et colloquium vocaret. Neque vere in illo aut modestian comitas, aut comitati modestia offuscebatur. Largissima erat in eo erga inopes, etque egenos misericordia. Ardor animi argeres divinas praesertim cum ad sacra mysteria, uti crebro solebat, occedaret, ita ex vultu ipso atque ere emicabat, ut in admirationem sui oculos intentum raperet. Pudor autem prorsus in eo singularis, ut vni in tonera adhuc ocelato, morbo licet urgente, nemini unquam, ne motri quidem corpuseull ipsius partem ullam adipiscere eodem licuerit.

§. 4. Ilerdae non etiam utique, quem eximiae suae commendatione virtutis, cunctis quam magistrorum, tum condiscipulorum suffragis universae studiosae juventuti praefectus, ac princeps rennatiatus, ejusmodi honore, ac munera sic functus est, ut quo voce, qua exemplo (quod quidem suavisimum, idemque efficacissimum monendi genus est) segues ad studia, dissidentes ad concordiam, improbos ad virtutem adhortaretur. Et quidem industriae suae fructum tulit, quem maximo optaret. Alia enim jam facies existit juvenutis in scholis, in templis, in nosocomiis, ut propterea qui tam praeclearo meritum de scholis, Josephum susceperant, eundem voluti delapsus e coelo angelum venerarentur.

§. 5. Itaque coram eo neme erat, qui im-

pudenter dicere aliquid, vel indecora facere auderet. Tam spectatam virtutem, ac praesertim animi castimoniam teterrimus humani generis hostis ferro non poterat. Itaque ad eam labefactandam usus est impudentia nobilis cujusdam foeminae, quam Josephus veterem suae cum familia illius necessitudinem retinens, intrisero subinde conservarat. Sed costissimus juvenis blandientis foeminae illecebras facta animi exhorrescentis constanter elavit, ac respuit, ut eon satis haberet, quod a domo illa, tanquam ex infami scopulo sese proripulsit; ubi etiam ex urbe ipsa, uti praestitit, alio demigraret, ut alterius magis, vel famae, vel pudicitiae, quam castimoniae suae periculum declinaret. Post gratias igitur impense actas Delpharum ejus tam praesentiam in eo discrimine opem expertus erat, instaurato etiam virginis voto, statim Complatinum profectus est; ubi novum lenoxie quantumvis corpori ellicitis, inopia, vigiliis bellum indixit.

§. 6. Porro et denique studiorum curriculum, lauram donatus, tametsi nondum sacris majoribus initiis ab Episcopo Ilerdae sociis laborum adscitis est, non sine magna dioecensis utilitate. Jamvero mortuo fratre sine liberis, a parente in spem familiae destinatus ad nuptias, morbo interveniente periculose atque accipiti, ob hunc sese expavit. Quum anim ad mortem decumberet, in eo temporis articulo facile a parente Josephus obtinuit, ut, si convalesceret, coelibem agere vitam liceret. Itaque praeter omnem opinionem recuperata valetudine sacrorum ordinum susceptione ut primum potuit, totum se Deo mancipavit. Neque vero diu licet Josepho sibi uni vacare. Cognito enim illius pietas, sapientia, integritas fecit ut a pluribus episcopis in pastoralis sollicitudinis partem advocaretur. Quibus ille quidem non mediocri laborum fructu operam egregie cavavit, praesertim in Urgellensi dioecesi, quum commissum sibi peculiaris asperriorum locorum visitationis munus expletet. Multa sibi relata in melius, multa provis prudenti, magis propterea exhanstis laboribus, atque adeo non semel adito vitae periculo. Barcinensem deinde regia misus auctoritatis ac-

Mira haec credenda, reliqua perpetua servanda videntur.

Quae deinde ad hunc usque tempora, non charitatem, ad primum utilitatem laborum, deinde ad Urbem venit.

Studium juvenutis praefectum, quoque agros virtutis exemplo praefect.

sam in factiones duas civitatem, etque in mutuas mox caedes foedissime ruituram (quod optare magis, quam sperare cives posse ut) ad concordiam et pacem consilio, et fusis ad Deum precibus rivosavit. Charitatis hoc et prudentino, illud animi demissionis fuit, quod, ut paratos sibi honores defugeret, oculis, atque aspectui plaudentium sibi civium sese subducens, Urgelliam statim reversus est, o qua tamen majos quoddam humilitati suae instare ob rogo periculum suspicatus, ob rem tantam jam pervulgatam, haud ita multo post profliciscens natia suae anno secundo supra trigesimum Romam, quo divotus vocabatur, se contulit.

Quantum
quasi per
stans in 16 Ur-
be oblatas
rursus, de
vota laetitia
charitatis of-
ficio solaci-
tas.

§. 7. Vitem in Urbe Josephus absconditam cogitabat: sed a Cardinali Columna, qui praestantium illius ab Episcopo Urgellensi cognoverat, in aulam suam adscitus est, ut sibi theologus a studiis, ac fratris filio praeterea optimae spei adolescentulo morum magister esset. Verum non is erat Josephus, qui caute honoribus caperetur, cum non semel dignitates amplissimas repudiaverit. Illud enim sibi proposuerat jamdudum ut Deo maxime, et proximorum salutis inserviret. Uaque, ut ample laborum, et meritum seges suppleret, quinque se celeberrimis Romae sodalitatibus adscribi voluit, earumque sanctissimas leges sublevandis pauperibus, iuvendis negris, erudiendis agrestibus, ac plebeis tam sedulo, ac naviter observabat, ut incenso suo studio caeteros omnes ad eadem charitatis officia inflammaret. Grassante per Urbem lux, hic enim vero, si onquam antea, quid christiana eboritas possit, maximo ostendit. Nullum enim ab eo erga negros, et pauperes officium deficit. Qua quidem in re misericordiae, atque humilitatis assidua erat exercitatio. Talis namque ac laetus vir, onustum cibariis, ac pharmacis aellum per vias agere, et cum saeto Camillo de Lellis, cui se socium addiderat, ad egentium, etque aegrotantium domos deferre nequaquam erubescere. Neque vero cum juvandis proximis laetum temporis impertiret, spatium illi decedat ad ea, quae cultus Dei sunt, obsequia. Etenim ut praeter cunctas, quae sibi proposuerat, Religionis officia, septem Urbis ec-

clesias, quod a multis jam annis solennia habebat, inviseret, a nocturna quiete partem sibi maximam detrahebat.

§. 8. Sed majus profecto aliquid, quod non ad Urbem modo, sed ad christianam rempublicam pertineret, Josephus aggressus est. Quum enim vir aeternae proximorum salutis maxime studiosus videret pueros, praesertim infimae sortis necessaria instructione carere; qua ex re cum incitis passim vitia inolescere, primo quidem sumpto suo magistros quaesivit, qui pueros, praecunte ipso, ac pauperrimos sibi deponente, primis literarum, ac christianae doctrinae elementa imbuerent. Sed quum id ad tempus dumtaxat, et paucis profuturum intellexeret, novum quoddam institutum meditatus est, cuius opera assidua illa charitatis in edocendis adolescentibus exercitatio perpetua maoereti: quod quidem institutum, cum peculiarem possimum proficere curam circo puerorum eruditionem, adeo ab omnibus commenderi, et expeti coepit, ut ipse Joseph adhuc vivens lo septem provincias late per orbem diffusas, benedictum domino, propagatum contempserit.

§. 9. Sed quam multas, quam acerbis ob eam rem a domesticis ipsi, nedum ab aliis injuriis, esumisque pertulerit, haud facile dictum est. Illud sit instar omelium quod felici recordationis Benedictus XIV. praedecessor Noster, ut perhibent, aspera quaeque atque indigna, quae serro Dei ad extremam usque aetatem subeunda fuerunt, animo repulans; Josephum Jobum alterum appellare non dubitavit. Hujusmodi autem incredibilis patientia, atque animi aequitas tuos maxime entuit, cum ex lofanda calumnistoris nequissimi delatione comprehensus, ac tole spectante Urbe satellium manu stipatus, ad carceris perductus fuit, ut hominibus quidem ludibrio, angelis vero admirationi esset et gaudio. Etenim mitissimo atque humillimo viro, qui salutem compertus innocens, ut impactae calomnie labe abstergeretur, summo cum honore cunctis plaudentibus domum reductus est, expetendum id magis visum fuit, quam dolendum. Illud ntique dolendum maxime, atque acerbum accidit, quod vi-

Institutum
fundavit ad
erudendum
pauperes
pueros, quod
late diffusa
cum videret ad-
huc vivam.

Summa po-
nitur per-
sequens
pericula, ad
de illa in-
superit.

neam ab se tanto labore, ac studio plantatam, quaeque palmites suos longe lateque extenderat, dissipatam jam, atque a singulari sero pene exterminatim conspexit.

§. 10. Attamen in his etiam rerum asperitatibus ne vestigium quidem de gradu constantiae defectus, ostendit quam vere scriptum sit: Justum non contristare quidquid acciderit. Contumelias enim et conviciis laressitus impudentissimis, ita se gerebat, ut his delectari videretur. Obrectatoribus suis, quos correre facile potuisset, non aliam rependit virem, quam quae a Christo praescripta est, ut bene scilicet precaretur his, quibus injuriam acceperat. Sed et Deus ipsi tam admirabili patientiae coelestem aliquam vel in terris mercedem rependit. Deiparam enim cum pater Jesu videre meruit sibi, et commissi suae disciplinae adolescentulis benedicens, illos modo vultus inter orandum modo corpus totum, dum sacris operatus, coelesti lumine circumfusum, atque a terra sublime conspexitur est. Illum in rubienlo preces fundentem beatissima Virgo ad aspectu, alloquioque suo recreavit. Domo praeterea prophetae non caruit, qua vel futura praediceret, vel aeterna cordium penetraret. Absentibus invocatus praesto erat. Filiis suis pariter longo licet intervallo disjunctis, aderat, ut vel moneret, aliquid forte deliquissent, vel parentibus ad eum scribere in ipso articulo temporis responderet. Ejus item contactus egrotantibus salutaris erat, praesentia daemonebus formidolosa.

§. 11. Sed jam suprema dies aderat, qua Josephus ejusdem praescius, post labores tam multos, post tam longas aerumnas sempiterna quiete ac tranquillitate potiretur. Itaque correptus morbo, quem medici levam, et ultimum ipse affirmabat, christianumque virtutum, earumque maxime, quae id tempus posceret, in occursum domini parare se impense studebat. Morbi autem vim non patientia modo ipsius, atque animi aequitas, sed etiam beatissimae Virginis, aliorumque coelitus visiones suavisimae leniebant. Inter eas porro illa utique jucundissima, quam eadem Dei Mater sese illi conspiciendam dedit,

complurium, qui religiosae illius disciplinae alumni fuerant numero comitata. Alia praeterea visione servum suum Deipara cum sanctissimo filio suo recreavit, pollicita insuper fore ut ordo ab ipso institutus, de quo sollicitus erat, ne forte interiret, protegente se refloresceret. Quod quidem, cum ad erigendos in spem suos magnopere pertineret, existimavit se salva modestia posse id eisdem palam facere, atque adeo debere. Sanctissimo deinde corporis Christi viatico roboratus quatuor e suis alumnis in Vallanum mittendos duxit: duos quidem qui sacelli apostolorum Principis aeternam statam veneratulum illius pedibus osculum darent, cum testem catholicae romanae fidei, in qua emori, uti vixerat, Josephus optabat; alios vero duos, qui a summo Pontifice Christi vicario plenam culpae omnis, ac poenae remissionem, ipsius nomine peterent, atque impetrarent. Sacra demum unctione multitis, lacrymas inter, ac preces suorum, sublevis ad coelum petulis, et pendens a cruce Christi imaginem osculatus, post invocato nemine, divissimam Jesu nominis ter iteratam, ani compos, et semibus valens, pacatissimum conditoris suo spiritum reddidit, octavo kalendas Septembris anni domini MDCXLVIII. Illud autem sane admirabile, quod et tam cari parentis obitu non maror, ut assolet, sed inusitata quaedam laetitia filiorum ipsius animos repente occupavit, manantibus jam praee gaudio lacrymis, quas antea dolor expresserat. Pefuncti corpus majestatem quendam praesefarens rapiebat oculos, suavemque, ac coelestem utique odorem afflabat. Jamvero virginis illius eximii pudoris etiam si alia nulla, dum inter mortales ageret, indicia extarent, illud nomen satis abunde foret, quod mortuus edidit plane admirandum. Quum enim cadaver, detractus abluisset indusio, nudatum esset, monui illius dextera, nullo alterius impulsu, statim partes eas cooperuit, quas verecundia conspiciere vetat: atque ut evidenter adhuc tam singulare pudoris studium appareret, dimota, per eos, qui aderant, mortui dextera, sinistra priter neminem impollem ad partes eas obtegendas dexterae vicem supplavit.

Quam laeti
patium
imaginem
to prodigia
curantur.

Extremum
dies tunc
multa pro-
curantur
prodigia.

Novi miraculorum praescriptum indicitur, et processus ovis innotatur.

§. 12. Jamvero cum servi Dei corpus ad sacram aedem sancti Pantaleonis afferretur, quadriennis poer ac sanctus inclamavit, ore lacteeti, ex sanctis advenit Magnus deinde concursus totius forme Urbis ad finis illius celebrandum, praesertim post miracula, quae complura statim patrari per invocationem servi Dei coepta sunt. Quae cum ad aures felices recordationis Innocentii Papae X. praedecessoris Nostri pervenissent, tum ipsius, tum Cardinalis in Urbe, ejusque districtu vicarii nomine religiosi ipsius filii, qui spectatores, ac testes extiterant, demandata cura est, ut ea fideliter, atque accurato perscriberentur, ad eorum deinde, quorum interest, examen debitum revocanda. Quum autem novis in dies miraculis servi Dei sanietas cotnascaret, ejusque fama increbesceret, Cardinalis primum in Urbe vicarii, apostolica deinde auctoritate coeptum est agi de virtutum illius excellentia. Quas quidem eum in congregatione S. R. E. Cardinalium sacris ritibus praeposita, communi patrum iudicio ad heroicam gradum pertigisse constaret, sanctae memoriae Benedictus XIII. praedecessor Noster eorumdem iudicium decreto suo confirmavit die octava Septembris MDCCXXVIII. In miracula deinde auctoritate apostolica per tres Episcopos inquisivit, hisque rite in acta relatis, ac duobus ex illis patrum suffragio dignis probato compertis, ejusdem memoriae Bened. XIV. Noster item praedecessor, consulto multis precibus Deo, Patrum iudicium, acceptis divinitus auctoritate, ratum habuit, atque approbavit die Maji decima anni MDCCXLVIII.

Beatorum alio adscribitur a Benedicto XIV. post parationem miraculorum sanctorum.

§. 13. Ac primum quidem miraculum patratum est in Margarite Tanteri virgine Fiorentina, quae decem annorum aetate in ultimam vitae discrimen adducta, post imploratam Iosephi opem, puncto temporis integram valetudinem recuperavit. Miraculum alterum conspectum est in Christina Cecherina virgine ex eadem itidem civitate moniali, inter eas, quae cappuccinae vocantur. Haec enim per septennium variis simul morbis implicata, ut immobilis jam citra spem ullam decumberet, opulante Iosepho, perfecte atque integro, divinitus repente convalescit. Quum igitur de Iosephi virtutum heroica excellentia, et per-

spicua miraculorum nota satis abundeque constaret, laudatus, Benedictus XIV. nihil amplius cunctandum ratus, die septima Augusti anni ejusdem MDCCXLVIII. datis apostolicis literis, Iosephum beatorum fastis adscripsit.

§. 14. Sed novis subinde coelestibus signis, servi sui sanietatem Deo declarante, ut reliqui summi honores Iosepho decerni possent, auctoritate apostolica de recentioribus, quae ferebantur per eundem patrata miracula, questio de more instituta est; qua feliciter expleta, deo potissimum prae caeteris patrum sacerorum rituum congregationi praepositorum calculo probato digna sunt habita, et nos ipsi praecipuum die XXV. Maji MDCCXLVI. Ac primum quidem editum est in Maria Constantia Cosmiosi Genuensi virgine, moniali in monasterio ordinis sanctae Clarae extram aenia civitatis Tuderti. Pbtissim illa jamdudum paterna in domo contraxerat, quam aliquandiu dissimulatam celare amplius non potuit. Per undecim ipsos annos, assidua febris deteriora in diem symptomata tertium morbi illius gradum clare indicantia; Scirrbus in jecore duro extrinsecus, et late fusa tumor se pendens, aliaque exinde subsaentia morborum genera eo jam aegram adduxerant, ut pella dumtaxat, atque ossibus, nulla praeterea corporis parte constare videretur. Itaque nec semel extremo sacramentorum subsidio munita, nihil jam aliud apperiri poterat, quam ut ex consumpto corpore anima demigraret. Sed desperata humanitas valetudinem pia monialis per beatum Iosephum divinitus est consecuta. Quom enim brevi, quam morbus in lectulo sineret, oemidiali prece illius se potrocinio commendasset, die ipsa, quae aeterna et postrema erat festinitas praecellens, placide consopita, et somno (quod nonnumquam antea contigerat) diu producto, morbi vim omnem discussam sensit. Eodem tempore color vultui, vires corpori reddidit, quodque magis utique miraculum fuit, eam oon modo restituta, sed ea visa est addita, quae fortasse nusquam extiterat. Neque vero integra teetom fuit valetudo, sed viam perpotna. Altera superans naturae vim sanatio contigit Vincetium Busda Valentiae. Haec

Novi beati miracula, quae p-o fundamento illius congregationis fuerunt.

enim tres vel quatuor annos nata, ex gravi lapsu, (dum per ludum, ab imprudenti quopiam jactatur in aera, et excipitur) luxatis aliquot spinalis medullae vertebriis, gravibus primum morbis, perfecta dein comprehensa fuit paralyti, ita quidem ut crura ob interclusos succi vitalis meatus, arida jam, ac pene lignea motum et sensum omnem amisissent. Conversa igitur puella ad coelestem opem, quandoquidem in humanis remediis nulla jam reliqua spes erat, novemdiali obsequio beati Josephi auxilium implorat. Eo peracto, nondum tamen compos voti facta erat: Sed patre admonente, brevi adliuc fusa prece, ea ipsa die, memento temporis motum, sensum, et quod mirandum est magis carnem recuperavit.

Pontifex decernit tuto procedi posse ad beati canonizationem.

§. 15. Post haec ejusdem congregationis generalis die XXIII. mensis Septembris anni proximi elapsi coram Nobis habitae consilium audivimus, an juxta consuetissimas leges a praedecessoribus Nostri ipsi, congregationi praescriptas, tuto ad beati Josephi canonizationem procedi posset, et quamvis in ea suffragium ferentes unanimi consensu id affirmaverint, nihilominus, ut accuratius causam perenderemus, precibusque cum nostris, tum aliorum in re tanti momenti divinum promeremur auxilium, nomisi die XII. subsequentis mensis Octobris decretum, quo ad solemnem beati Josephi canonizationem, servatis servandis, quandocumque procedi posset, edi jussimus.

Postulatione pro celebrari beati canonizatione.

§. 16. Interim vero clarissimus in Christo filius noster Carolus Hispaniarum Rex Catholicus, ut hoc decretum ad effectum perduceretur, se summopere optare nobis significavit: ac dilecti filii ordinis Clericorum regularium scholarum piarum superiores proprio, et cunctorum illius professorum nomine assiduas nobis preces porrigebant humillimas, ut eum, a quo divini numinis afflatu leges, exemplo suo confirmatas acceperant, supremo tandem cultu decoratum, conspicerent, et venerarentur.

Referuntur acta consistorialis, quae de eius canonizatione quamcumque praecedunt.

§. 17. Ut itaque quod supererat, ad sacrorum canonum normam: et juxta venerabilium eorumdem praedecessorum nostrorum instituta perficeremus, universi primum collegii

fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilium exquisivimus in consistorio secreto die XXVII. Aprilis proxime praeteriti habito, in quo Nos ipsi summam virtutum, et miraculorum beati Josephi, nec non seriem eorum omnium, quae in ejus causa gesta fuerant, ipsis exposuimus, cunctisque adsentientibus, ut ad supremam gravissimo huic negotio manum imponendam progredereur quamphires venerabiles fratres Archiepiscopos, et Episcopos ex universa ferme Italia in Urbem accivimus, eos quoque antequam definitivam sententiam ferreimus, in consilium adhibuit. Hi omnes causam totam perliciecerunt, tum ex peroratione in consistorio publico die VII. mensis Maji proxime praeteriti coram Nobis habita a dilecto filio Alexandro Tozzi nostrae consistorialis aulae advocato, tum ex plena, accurata relatione gestorum, et virtutum beati Josephi, cum miraculis e tabulario saepedictae congregationis sacrorum rituum desumpta, quae typis impressa singulis tradita fuit. Coacto propterea die prima proxime etiam elapsi mensis Junii semipublico consistorio, in quo praeter eorundem fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium collegium, omnes itidem Patriarchae, Archiepiscopi, et Episcopi, qui hae ipsa de causa in Orbe adstant, sessionem habuere, factaque omnibus dicendae sententiae potestate, spectabilem hujusmodi sacerdotum coronam summa consensione audivimus ad beati Josephi canonizationem nos adhortantem. Qua de re omnium suffragia proprio singulorum, chirographo subscripta colligi, et in tabularium romanae Ecclesiae referri jussimus: mandantes praeterea dilectis filiis sedis apostolicae notariis, ut super solemni actu publica instrumenta conficerent.

§. 18. Indictam deinde ad perficiendum canonizationis actum hodierna die, qua solemnia coronationis nostrae recurrunt, postquam superiori hebdomada per triduum omnes christifideles ad jejunium hortati fuimus, tribus patriarchalibus basilicis designatis cum plenariae indulgentiae concessione, ut ad impetrandum divini Spiritus lumen fideles ipsi suae nostris alderent preces. Hinc deinde die congregatis in Vaticano omnibus utriusque cleri ordinibus, et curiae, ac aulae

In BB. Apostolorum basilicis solemnitas canonizationis persicitur.

nostrae proceribus, praecipue vero venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis; solemni supplicatione divinam maiestatem exorantes ad basilicam principis apostolorum processimus. Ibi autem cum dilectus filius noster Carolus tituli S. Clementis S. R. E. presbyter Cardinalis Rezzonico nuncupatus ejusdem S. R. E. Camerarius, pro canonizatione impetranda procurator designatus enixa christianorum principum antistitum, capitulorum, ecclesiarum magistratuumque, ac totius ordinis clericorum regularium scholarum piarum vota, atque preces Nobis obtulerit pro solempni canonizatione ipsius beati Josephi, ac etiam beatorum Joannis Cantii, Josephi a Cupertino, Hieronymi Emiliani, Seraphini a monte Granario, ab Asculo denominati, et Joannae Franciscæ Fremiot de Chantal, Nosque semel, iterum, ac tertio rogaverit, ut exoptatam dudum sententiam pronunciantes, commune gaudium explemus. Ideo Nos impetrato prius universae coelestis curiae praesidio, et advocato cum gemitibus paraclyto Spiritu, eoque sic inspirante, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei catholicae, et christianae religionis augmentum, autoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac nostra, Be. Josephum Calasancium a matre Dei ordinis clericorum regularium scholarum piarum fundatorem, omni christianarum virtutum genere ornatum, de re christiana optimi meritum, caelestium donorum copia, et miraculorum gloria praelustrem, sanctum esse definiendo pronuntiavimus, et una cum praedictis Joanne Cantio, Josepho a Cupertino, Hieronymo Emiliani, Seraphino a monte Granario, ab Asculo denominato, et Joanna Franciscæ Fremiot de Chantal sanctorum Ecclesiae fastis adscripsimus. Decernentes, juxta Benedicti XIV. praedecessoris praefati litteras, ipsius sancti Josephi Calasancii memoriam sexto kalendas Septembris, quoniam mirum die illius corpus tumulo demandatum fuit, in universa Ecclesia quotannis recolendam esse, ac ritu debito celebrandam. Ac omnibus christifidelibus, qui in Ecclesia sancti Pantaleonis de Urbe nostra, ubi sancti Jo-

sephi mortales exuviae coluntur, eadem designata die religiose accedent ac Deum optimam maximum juxta nostram, et pie matris Ecclesiae mentem praefati fuerint, indulgentiam septem annorum, et totidem quadragenarum perpetuo in forma ecclesiae consueta concessimus.

§. 19. Mox decantato pro debita gratiarum actione laudis, et confessionis hymno, ad aram basilicae maximam supra sacratissimam principis apostolorum confessionem incurantam salutis humani generis hostiam oblaturi reverenter accessimus, et facta eorumdem sanctorum speciali commemoratione post evangelicam lectionem a discomitis latina, et graeca lingua decantatam, iusta et sancta exultatione spiritus sensitus nos impelli, ut venerabilem sacerdotum coronam, et populum universum, quem religionis studium, atque apostolicae sedis reverentia non ex Urbe modo, sed ex longinquis etiam regionibus attraxerat; ad eorumdem sanctorum virtutes imitandas, et patrocinium promerendum, paterno affectu breviter adhortari, et accendere conaremur. Denique inexisti Ecclesiae thesauri divitias in eos qui adstant fideles veluti effundentes, plenariam omnium peccatorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concessimus.

§. 20. In hac autem tum nostra, tum populi totius fidelis iustissima exultatione nostrae hujus dilectissimae alia profecto quaedam peculiaris est causa, cur non modo S. Josepho, sed etiam sibi magnopere gratularetur. Solatium est enim non parvi utique faciendum, quod venerabile Josephi corpus apud nos exlat, quasi amoris erga nos sui perenne pignus, et monumentum: Nam etsi ubique terrarum coelestes clientibus suis opem impertiant, ibi tamen et uberius id, et frequentius praestare solent, ubi corpore hoc est aliqua sui parte adhuc resident. Ad Josephi ergo tumulum in angustiis, in periculis, in rebus dubiis quisque accedat, per haec praesertim tam plena aerumnis, et calamitatibus tempora, nec dubitet, quin cum ex iis, quae passus est, tam multa, tam aspera, patientiam didicit in terris regens, regnantem modo gloriosum in supernis aedibus pium erga se, et propitium experiat.

Poetice solemnitate completa, fideles alloquitur, etque plenariam indulgentiam impertitur.

A diabolice ad novi sancti patronium implendum.

- †
 † Ego A. tit. Sanctae Mariae in Via presbyter cardinalis Columna Branciforti.
 †
 †
 † Ego P. tit. S. Mariae Transtiberim presbyter cardinalis Pamphilus.
 †
 † Ego Ph. M. tit. S. Chrisogooi presbyter card. Firellius.
 † Ego A. Saetae Mariae in Via lata prior diaconorum cardinalis Albanus.
 † Ego N. S. Eustachii diaconus card. Corsinius.
 † Ego D. Sanctae Mariae ad Martyres diaconus card. Ursinus.
 † Ego Fl. Sanctae Mariae in Porticu diaconus card. Chisius.
 † Ego A. M. Sanctae Agathae ad Suburam diaconus cardinalis Torrigiani.
 †
 † Ego J. C. Sancti Caesaris diaconus card. Caracciolo de Sancto Bono.
 † Ego N. Sancti Georgii in Velabra diaconus card. Perrelli.
 † Ego A. Sancti Angeli in Foro Piscium diaconus cardinalis Corsinius.
 † Ego A. Saetorum Viti et Modesti diaconus cardinalis Nigronus.
 † Ego Ae. S. Sancti Adriani diaconus card. Piccolminius.
 † Ego X. Saetae Mariae de Scala diaconus card. Canale.
 † Ego B. Saetorum Cosmae et Damiani diaconus cardinalis Veterani.

†
 †
 †
 †
 †
 †
 †
 C. Card. Pro-Darius A. Card. Nigronus.

DCXX.

Dal. die 18
 Aug. 1767.
 Anno X.

Specialis conventio inter Sardiniae Regem,
 et Episcopum Novariensem, quoad contro-

versa dominia, et iurisdictiones hac constitutione approbatur, et confirmatur.

Clemens Episcopus servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Regimini universalis Ecclesiae quamquam immeriti, disponente Domino, praesidentes rursus angimur assidue; ut juxta creditae Nobis dispositionis asserim bona, et jura pia fidelium liberalitate Deo dicata, ex quibus Ecclesiae dotantur, vel illustrantur, ab eorum proprietate abdicare, et in alienum dominium transferre absque nostra, et hujus saetae Sedis auctoritate contra canonicas sanctiones nemo audeat, vel praesumat. Si quae tamen super eorumdem honorum, ac jurium possessione dubia nascentur, quae litis anfractu, aut seculorum parturiant foveolum, tali ducimus salubri consilio componenda, ut et ecclesiarum removeatur gravamina, et earum pastoribus optatae pacis, et tranquillitatis proveniat incrementum.

§. 2. Alias siquidem pro parte venerabilis fratris nostri Marci Aurelii Balbis Berione moderni episcopi Novariensis nobis exposito, quod inter raeleras, quibus episcopalis ecclesia Novariensis, illiusque antistes pro tempore existens gaudet praerogativas, ea etiam enumeratur ejusdem juris domini temporalis supra aliquas terras, seu oppida, la riviera di S. Giul'ò, ed Orta di Gozzano, e Pieve colla signoria di Soriso - vulgo denominata. Verum quamvis domini hujusmodi decor spectabilis esset, non laeva tamen illius causa Novariensis ecclesiae episcopi pro tempore existentes sentiebant onera, non modo quia illi carebant praesidiis, quae ad illorum populorum regimen, et gubernium necessaria fuissent, sed eo magis ob controversias super supremo dictarum terrarum, seu oppidorum dominium cum tunc existentibus Mediolani ducebus identidem exortas. Quamobrem posteriorum duorum saeculorum decursu iidem episcopi gravibus incommodis, ingentibusque sumptibus non absque animi perturbatione, ac pastoralis ministerii detrimento obnoxii fuere.

Romani pontificis Ecclesiae bona, et jura servare, illorumque dispendia evitare.

Referuntur incommoda, et molestiae, quae Episcopo Novariensi afflictae quoad controversias dominia, et jurisdictiones.

Ad removen-
das contro-
versias pro-
vincias, ex-
trajudiciali
insinuat tra-
cissione,
conclutatio
suscitata
est.

§. 3. Quare, sicut eadem expositio sub-
jungebat, cum veteres illae, quae prius a
ducibus Mediolani excitatae fuerant, ouper a
carissimo in Christo filio nostro Karolo Em-
manuel Sardiniae rege illustri motae fuerint
controversiae, et lites, et regius fiscus ejus-
dem dicti Karoli Emmanuelis regis, qui idem
juxta in terris, et oppidis supramemoratis, quod
alias Mediolanenses duces allegabant sibi com-
petere contendebat, eundem Marcum Aure-
lium episcopum coram Senatu Taurinensi in
judicium vocasset, ipse vero Marcus Aure-
lius episcopus, qui caeteroquin hujus contro-
versiae jura coram Senatu deducere remebat
sibi magis opportunum existimaret absque
alicujus judicii forma diu agitatam compone-
re controversiam post necessariam a Nobis
impetratam licentiam cum regis specialiter
ad id designatis ministris rem pertractare coe-
pit, et post plures habitos congressus, in qui-
bus utriusque partis jura deducta, et serio
perpensa fuere, datum tandem fuerit conven-
tionis articulos, praeservato nostro, et sedis
apostolicae beneplacito concordibus animis
scripto exarare, et super iisdem solemus in-
strumentum compositionis conficere, cujus
quidem instrumenti tenor talis est, qui se-
quitur: Carlo Emanuele per grazia di Dio re
di Sardegna, di Cipro, e di Gerusalemme,
duca di Savoia ec. Avendo noi veduto l'istro-
mento di convenzione stipulato in Torino li
15. del mese corrente di Giugno dal conte
Caissotti di Santa Vittoria nostro ministro di
stato, e primo presidente del Senato nostro
di Piemonte, e dall'avvocato nostro genera-
le Pejretti deputati per parte nostra, e del
vescovo di Novara Marco Aurelio Balbis Ber-
tone tutti debitamente autorizzati per un
amichevole disimpegno delle controversie,
e pendenze veritate fin' ora tra il nostro fisco,
e la mensa vescovile di Novara relativamente
al supremo, ed alto domino della riviera di
San Giulio, e d'Orta, il quale istromento di
convenzione è del tenore seguente: L'anno
del Signore mille settecento sessantasette in-
dizione decima quinta, ed alli 15. del mese
di Giugno alle ore 11. circa di Francia della
mattina in Torino nell'appartamento, in cui
alloggia monsignor vescovo infrascritto del

palazzo del signor marchese Morozzo di Bian-
zè posto nel cantone della Santissima An-
nunziata avanti me notajo, e dell' eccellen-
tissimo real Senato, segretario civile, ed alla
presenza degl' illustrissimi signori marchesi
Nicolò Argentero di Berzé, e B. Gaspare Fi-
lippo Morozzo di Bianzè testimonj richiesti,
adibiti, ed astanti. Ad ognuno sia manife-
sto, che essendosi secondo le graziose inten-
zioni di S. M., e le buone disposizioni, che
ha pure dimostrato monsignor Balbis Ber-
tone vescovo di Novara intrapresa coll' annun-
za anche di sua Santità una trattativa per l'a-
michevole disimpegno, e adeguamento della
pendenza, che vi era tra il regio fisco, e la
chiesa vescovile di Novara per la riviera di
S. Giulio, ed Orta, dopo essersi in più cou-
gressi esaminata la materia: e bilanciate le
ragioni rispettivamente esposte siasi tra lo
stesso monsignor vescovo, e li ministri per-
ciò destinati dalla S. M. proposto, ed inteso
l'infrascritto piano di convenzione stato poi
da essi firmato, nel quale si sono combinate
le reciproche convenienze, che potevano es-
sere adattate al caso, avuto altresì un distin-
to riguardo alla utilità della chiesa. Ed essen-
dosi dal detto monsig. vescovo trasmesso a
sua Santità il suddetto piano, e rassegnatane
dalli detti ministri la relazione a S. M. siasi
degnata la Santità sua per mezzo di lettera
dell' eminentissimo sig. Cardinale Torrigiani
suo segretario di stato delli 6. di questo me-
se di autorizzare il suddetto monsig. vescovo
a stipulare solenne istromento in conformità
del divisato piano, e siasi parimenti degnata
S. M. con suo reale biglietto delli 13. corren-
te di deputare li signori marchese Caissotti
di Verduno ministro di stato, e primo presi-
dente del Senato di Piemonte, ed avvocato
generale della prefata S. M. Pejretti per sti-
pulare in suo real nome l'istromento di de-
tata convenzione. A questo effetto perciò costi-
tuiti personalmente avanti di me notajo, e se-
gretario civile dell' eccellentissimo Senato di
Piemonte l' Illustrissimo, e reverendissimo
monsig. Marco Aurelio Balbis Bertone vescu-
vo della città, e diocesi di Novara, e sua ec-
cellenza il sig. marchese Carlo Luigi Caissot-
ti di Verduno conte di santa Vittoria, e di

Sequitur te-
nor succor-
dae.

santa Maria, ministro di stato, e primo presidente di detto Senato; e l' illustrissimo sig. avvocato generale di S. M. Chiaffredo Pejretti, i quali per il rispettivo interesse di detta chiesa di Novara, e del regio fisco hanno convenuto, transatto, ed accordato, e per il presente pubblico istromento convengono, transigono, ed accordano in tutto, e per tutto come siegue. *

1. • Che il supremo dominio della riviera di S. Giulio, e d' Orta, Gozzano, e Pieve, e dell' intiero territorio di Soriso appartenga a S. M. ed a suoi reall' successori con l' esercizio di tutti li regali diritti, e prerogative, che ne dipendono; a qual fine da monsig. vescovo in nome della sua mensa sia ceduto, e dismesso, come per il presente cede, e dismette abdicativamente, e translativamente, ed in ogni miglior modo a favore di S. M. e suoi reali successori stipulanti per essi, ed accettanti li detti sigg. regi deputati ogni, e qualunque ragione, che al vescovado, ed alla suddetta chiesa abbia potuto, e possa competere per detto supremo dominio, e sue regalie, mediante però l' infra espresso corrispettivo, e la riserva altresì delle prerogative, diritti, e regali infra specificati in favore di detto monsig. vescovo, e suoi successori nel vescovado. *

2. • I vescovi di Novara avranno, e godranno perpetuamente il titolo di principi di S. Giulio, e d' Orta senza che siano tenuti a prendere per detto principato alcuna investitura, e così prestare il giuramento di fedeltà vassallitica alla predetta M. S., e suoi reali successori, restando eziandio sciolti, e liberi anche in tempo di guerra da ogni peso, ed obbligazione a cui per diritto delle leggi feudali, e municipali siano sottoposti, e sottoporre si possano i feudatarij. *

3. • I vescovi di Novara resteranno altresì signori pienamente nel temporale di tutti i luoghi della suddetta riviera compreso anche quello di Soriso colla totale giurisdizione, meo, e misto impero, e la cognizione privativa di tutte le cause civili, eriminali, e miste, le quali saranno come infra conosciute, e decise dai giudici, ed uffiziali, che verranno da essi deputati. *

4. • A quest' effetto non potrà in essi luoghi nè a riguardo delle persone in quelli abitanti, nè rispetto alli possessori de' beni in essi situati allegarsi, nè aver luogo il decreto del maggior magistrato. E dovranno pure la riviera, e luoghi suddetti restare separati da qualunque altro territorio, contado, e distretto. *

5. • Saranno anche riserbate a vescovi, e cost a giudici, che saranno da essi deputati la prima, seconda, e terza istanza nelle cause civili, e conseguentemente la prima, seconda, ossia ultima appellazione, salvo solamente dalle sentenze di ultima appellazione il ricorso al Senato, il quale non potrà perciò avocare alcuna di dette cause in prima, od altra istanza per qualunque titolo, o causa, e detto ricorso non si ammetterà salvo colla clausola « parito giudicato », e nelle cause eccedenti la somma, ed il valore di lire 250. di Piemonte. *

6. • Continuerà perciò ad appartenere a vescovi la libera elezione del castellano, o castellani e così de' giudici di prima istanza, ed anche di quelli di prima, e seconda appellazione, ed anche de' sindacatori, o d' altri simili uffiziali, i quali eletti per assumere l' esercizio de' rispettivi uffizj, basterà, che presentino al Senato le loro deputazioni per essere solamente registrate nella segreteria civile di detto magistrato, e senza costo di spesa alcuna anche per la registrazione, ed a questa presentazione non saranno però obbligati que' soggetti, a quali i vescovi stimassero per giusti motivi di commettere, o delegare qualche causa. *

7. • Potranno parimenti i vescovi deputare liberamente gli attuarj civili, e criminali, i fiscali, fanti servienti, camparj, ed altre persone necessarie al servizio della giustizia, bastando quanto agli attuarj, e fiscali, che se ne rimetta una nota alla segreteria del Senato, la quale sarà ricevuta senza costo di spesa. *

8. • Continueranno pure i vescovi ad esercitare privatamente per mezzo de' loro uffiziali la giurisdizione criminale in tutti i casi di delitti comuni senz' altra eccezzuazione, che di quelli di lesa maestà di primo, e secondo grado, con dichiarazione, che qualora

si tratterà di cause, il titolo delle quali possa importare la pena di morte, o di galera dovranno le sentenze del castellano, od altri uffiziali suddetti portarsi in giudizio di conferma avanti il Senato, e nelle altre di minor pena non si farà luogo d'appello al Senato. »

9. • I vescovi continueranno altresì nella libera facoltà di far grazie non solamente di pene pecuniarie appartenenti al loro fisco, ma anche di pene afflittive, e corporali purché siano minori di anni dieci di galera; seguita però che sarà la sentenza, e la conferma di essa ne' casi come sopra riservati e basterà, che dette grazie siano presentate al Senato per essere registrate. Potranno inoltre una volta ogni anno fare una grazia di galera perpetua, la quale sarà interinata dal senato. »

10. • Apparterrà inoltre a' Vescovi di ricevere il giuramento di fedeltà dagli uomini delle suddette terre, e di godere le preminenze, ed onoranze solite prestarsi alli medesimi dalle comunità, e particolari; così pure di ricevere il giuramento dalli loro castellani, o giudici di prima, e seconda appellatione, sindacatori, ed altri uffiziali, o subalterni, o similmente da notaj, che verranno come infra da medesimi creati, ed ammessi ad esercitare il notariato nelle medesime terre. »

11. • Godranno i vescovi liberamente di tutti i mezzi necessarj per l'esercizio di detta giurisdizione, mero, e misto impero, e così anche per fare eseguire le sentenze criminali di corda, berlina, ed altre simili. »

12. • Potranno altresì i vescovi concedere restituzioni in tempo, e proroghe per le istanze, e termini nelle cause di primo, e ulteriori giudizj, e la dilazione di tre mesi ai debitori per pagare ne' casi non privilegiati, come d'alimenti, mercedi d'operaj, e simili, concedere, prorogare, ed abbreviare i fatali, prorogare il termine di riscatto per le rendite, che non ecceda quello di sei mesi, e commettere le cause colla clausola *summarie simpliciter de plano sine strepitu, et figura iudicii, et soli facti veritate inspecta*. • Dispensare dalla osservanza delle ferie, dalle solen-

nità prescritte, dalli statuti, ed anche dalla disposizione dellì statuti medesimi, quando in qualche caso così stimino per la più pronta e facile amministrazione della giustizia, dispensare il figlio, che possa convenire in giudizio il padre, la donna, che possa maritarsi dentro l'anno del lutto, concedere licenza d'alienare, ed obbligare i beni, e ragioni de' minori, delle donne, ed altre persone, alle quali non è permesso senza di ciò praticare. Approvare i bandi, che le comunità della riviera sieno in possesso di fare, regolare le tasse sopra gli onorarij, sportule, e salari degli uffiziali, costringere a prestare sicurtà di ben vivere, e concedere salvacondotto per venire a fare il testimonio per gl'inquisiti d'altro delitto, concedere mercanti, ammettere borghesi, ossia vicini, mancipare, adottare, deputare tutori, e curatori, e quelli rimuovere dopo dati, o seccarli. »

13. • Spetteranno a' vescovi tutte le multe, pene, e confische per i delitti comuni, ed anche ne' casi di precetti penali d'ordine del Senato, quando a termini di questa convenzione possa usare una tale autorità, esclusa però quelle, che procedono da delitti di lesa maestà di primo, e secondo grado, e spetteranno pure alli stessi vescovi li beni, che si tolgono agl' indegni. »

14. • Potranno inoltre creare notaj sino al numero di venti tra tutti li suddetti luoghi, li quali saranno esaminati, ed approvati dal castellano, ed altri de' suddetti giudici, che a ciò verranno commessi da vescovi, e detti notaj potranno solamente esercitare il notariato in dette terre senza che altri possano ivi esercitarlo. Il castellano della riviera farà ogni anno; e sempre che così stimi, la visita delle filze, e protocolli di detti notaj per riconoscere se sono tenuti in buona forma, e provvederà secondo, che i casi potranno richiedere, ed in caso di morte di alcuno di detti notaj farà intanto bisognando, assicurare le dette filze, e protocolli per cautela del pubblico. »

15. • Le leggi di S. M. lasceranno sempre in osservanza li statuti de' luoghi della riviera che si sono fatti, e confermati da vescovi,

onde avranno solamente luogo ne' casi, che per detti statuti, o per il presente stabilimento non siasi provveduto. »

16. « Continuerà a ritenersi nelle terre della riviera quella milizia, che ivi è stabilita per onorare i vescovi all' occasione singolarmente del loro primo ingresso nella riviera, e per mantenervi la pubblica tranquillità, e per inseguire anebe, ed arrestare, occorrendo, ogni malvivente, che fosse per infestarla. E potranno i vescovi concedere agli ascritti a detta milizia la facoltà del porto delle armi lunghe, ed alli fanti, e soldati di giustizia anche quello delle corte. »

17. « Potranno altresì dar licenza del porto delle armi lunghe a chi stimeranno o per sicurezza nel far viaggio per la riviera, o pure per andarsi a caccia, o per il riguardo di qualche altra persona, che potesse meritarsi questa distinzione. Se però S. M. per qualche oggetto di buon governo, e così per una pubblica indennità stimasse intorno a ciò di dare qualche generale provvedimento, i vescovi per un effetto del proprio zelo si adatteranno anche alle disposizioni della M. S. »

18. « Continueranno i vescovi a godere specialmente li seguenti regali, salvo solamente le ragioni di ogni terzo se vi sono. Il gius di esigere i dazj, che sogliono pagarsi a vescovi per l'introduzione, estrazione, e transito delle merci per i suddetti luoghi, e quelle de' mercati, che ivi si fanno. La ragione de' laghi, torrenti, e fiumi, acque, e discorsi d'esse, tanto per i porti, e dazj, che per qualunque altro effetto. Il diritto delle miniere anche d'oro, e d'argento, e di qualunque altro metallo, e semimetallo, pietra, enche, marmi, ed insomma di tutte le miniere propriamente, ed impropriamente dette, come anche de' tesori. Il diritto de' foroi, e de' molini, ed il solito pagamento, che si esige per li molini. Il diritto della carcia, o pesca con la ragione di proibirle, e tutte le altre regalie minori. »

19. « Quanto ai pesi, e misure starà ferma l'osservanza della grida a tal riguardo ultimamente pubblicata da monsignor vescovo iussu a che S. M. stini di dare un provvedimento per stabilire l'uniformità de' pesi, e

misure fra la provincia di Novara, e le terre della riviera per maggiore agevolezza, e regola di commercio. »

20. « In conseguenza delle suddette riserve a favore de' vescovi come sopra potranno essi pubblicare, e stampare le opportune gride per la conservazione di detti diritti, e regalie con proibizione ad altri di pregiudicarle, ed imposizione di pene in caso di contravvenzione, e così pure formare bandi campestri, e politici specialmente per le tasse de' rommessibili, ed altri generi necessarii al vivere umano, e rommetterne l'esecuzione al castellano, ed altri ufficiali, che stimeranno, senza obbligo di presentarle al senato per l'approvazione. »

21. « In ordine alle strade, e panti il castellano della riviera procederà ne' tempi debiti alla visita, e farà eseguire sul campo i provvedimenti, che stimerà necessari. »

22. « Saranno pure riservati a vescovi il castello, e palazzo di S. Giulio, e quello di Gozzano colli beni, prestazioni, canoni, ed altri redditi, di cui gode presentemente il vescovado. »

23. « Quanto si è disposto a riguardo de' vescovi dovrà anche aver luogo in tempo di vacanza dalla sede vescovile a favore del capitolo della cattedrale, ed a questo effetto continuerà in tal tempo il suddetto capitolo ad eleggere un governatore per l'esercizio della giurisdizione temporale nelle terre, e luoghi della riviera. »

24. « Oltre le prerogative regali, o diritti riservati alli vescovi ne' precedenti capi, promettono detti signori regj deputati in nome di S. M. che la M. S. in corrispettivo del presente accordo concederà a monsignor vescovo, e suoi successori nel vescovado col titolo, e dignità marchionale, meru, e misto impero, e totale giurisdizione, e così colla prima, e seconda cognizione di tutte le cause civili, criminali, e miste con autorità di deputare li giudici, segretarij, fiscali, ed ogni altre inserviente alla giustizia, con che per l'esercizio della seconda cognizione si deputi il pre-

tore regio secondo i stabilimenti, che vi sono per i feudi, che da S. M. si concedono in quel paese, e con le pene altrest, molte, e confische, che seguiranno in detto feudo, e territorio, come ne godono gli altri vassalli, ed anche coll' esenzione dal maggior magistrato, e col diritto della caccia, e ragione di proibirli. E promettono altrest in nome come sopra, che S. M. assegnerà in perpetuo, ed in accrescimento delle rendite della mensa vescovile l'annua somma di scudi ottocento romani, che fanno lire quattromila di Piemonte, la quale sarà invariabile, e non mai soggetta per qualunque eventualità ad alcun ribasso, e detta annualità si cederà dalla M. S. sul tributo, che paga la città di Novara in piena proprietà a favore de' vescovi, onde sarà per il suddetto effetto smembrata dal regio patrimonio colla facoltà alli suddetti vescovi di esigerla di propria mano mediante soltanto la loro quietanza, riservando solamente S. M. a sè, e a suoi reali successori la facoltà di assegnare a favore di detta chiesa invece del reddito un altro fondo di eguale reddito liquido, ed invariabile in tutto, e per tutto come sopra. E che la M. S. si degnarà parimenti di compiere in tutte le occorrenze a verovi la reale sua assistenza, e protezione, affinché possano i medesimi godere pacificamente dell' esercizio della giurisdizione, e diritti riservati per conseguirne l' effetto. .

25. • Ed essendo intenzione di S. M. di fare in questa occasione sentire alla comunità, ed uomini della riviera Gozzano, sua Pieve, e Soriso anche in considerazione de' buoni uffici di monsignor vescovo un effetto distinto delle sue grazie, si degnarà S. M., come detti signori regj deputati in di lei nome promettono, di esimerli per sempre da ogni tributo ordinario, e straordinario, e così anche da ogni alloggio, contribuzione, e qualsivoglia altro peso, la mente di S. M. essendo, che godano di tutti que' privilegi, e franchigie, delle quali hanno finora goduto, oltre l'osservanza della convenzione 5 Ottobre 1640 rispetto al sale. Riservandosi eziandio la M. S. di far loro provare in tutte le occorrenze altri effetti della reale sua protezione,

e beneficenza, siccome avrà sempre a cuore, che si promova nella riviera tutto quel commercio, che possa sempre più fiorirvi per via di manifatture, ed altri mezzi, che siano vellevoli ad aumentare il ben' essere di quelli abitanti, e di dare altrest tutti i più favorevoli provvedimenti per facilitare la provvista, ed introduzione nella riviera de' generi necessarij al vivere umano, e l' estrazione da essa delle mercanzie, ed altre simili robbe. .

26. • E rispetto alla somma stata pagata dagli uomini della riviera in occasione della transazione del 1647, si aspetteranno i deputati della medesima per intendersi circa il rimborso di detta somma. .

27. • Si dichiara, che tutti li capi sopra stabiliti avranno il loro effetto, ed esecuzione dal giorno del presente istrumento, e saranno sempre inalterabili, e perciò detti signori regj deputati ne promettono in nome di S. M. la perpetua, esatta, ed inviolabile osservanza per detta M. S., e suoi reali successori nella corona coll' obbligo di tutti i beni della medesima, e con tutte le clausule più ampie, ed opportune per questo effetto, e così pure monsignor vescovo per se, e suoi successori nel vescovado promette una simile osservanza per quanto gli appartiene sotto l' obbligo pe' beni di detto vescovado, e con tutte le clausole come sopra: riservandosi benst detto monsignor vescovo di riportare il beneplacito apostolico della presente convenzione, di cui detti signori deputati regj promettono, che S. M. si degnarà spedirne la ratificazione in buona forma, dichiarando, che la suddetta ratificazione, e l' interinazione, che si farà da magistrati della presente convenzione dovranno indi consegnarsi a monsignor vescovo spedite in debita forma senza costo di spesa alcuna. Del che tutto così richiesto io suddetto notajo, e dell' eccellentissimo real senato segretario civile ne ho ricevuto il presente istrumento da detto monsignor vescovo, e signori regj deputati, e da signori testimonj come sopra nominati, sottoscritto come siegue • Marco Aurelio Balbis Bertone vescovo di Novara • Caisiotti di Santa Vittoria • Peiretti avvocato generale di S. M. • Niccolò Argentero di Berzò testimonio • D. Ga-

sare Filippo Murorzo di Bianzé testimonio • Emanuele Musso notaro, e segretario civile del Senato • Ed avendo noi considerato, ed esaminato l'istromento suddetto di convenzione l'abbiamo approvato in tutti li suoi articoli, ed avendolo per grato, rato, valido, e fermo l'abbiamo ratificato, come per le presenti per noi, e nostri reali successori lo ratifichiamo, promettendo in parola di re di farlo esattamente osservare in tutto ciò, che esso contiene, e di non permettere, che vi sia giammai contravvenuto in cosa alcuna. In fede di che abbiamo segnate le presenti, e fatte sottoscrivere dal cavaliere D. Carlo Flaminio Raiberti primo ufficiale della segreteria nostra di stato per gli affari esterni, con avervi fatto apporre il nostro solito sigillo. Dato, ec. alla Veneria li 16. del mese di Giugno l'anno del Signore 1767, e del nostro regno il trentesimo ottavo • C. Emanuele • Lo- co † signi • Raiberti. »

Nulli form
supra relatum
concordiam
confirmari, et
approbare.

§. 4. Hinc est quod Nobis humiliter supplicatum fuit, ut supremam auctoritatem nostram adhibendo praemissa omnia, quae a Nostro, et Sedis apostolicae beneplacito dependent, vim, et validitatis robur adjicere, et impertiri dignaremur. Nos igitur post maturam rei considerationem ad componendas adeo molestas controversias, ut ecclesiarum antistites liberius suos muneri incumbant, perspectam quoque habentes dicti Karoli Emanuelis regis aximiam religionem, atque in Nos, et Sedem apostolicam singularem observantiam, eique rem gratam gerere introdentes hujusmodi supplicationibus inclinati, praesertim publicum instrumentum, quod quidem ab eodem Karolo Emanuele rege die XVI. dicti mensis acceptatum fuisse novimus cum omnibus, et singulis pactis, et conditionibus, atque conventionibus in eo contentis, et expressis barum serie specificis, et expressae apostolica auctoritate perpetuo approbamus, et confirmamus, illi qui inviolabilis apostolicae firmitatis vim et robur adjicimus, omnesque, et singulos tam juris, quam facti, et solemnitatum defectus, si qui desuper quomodolibet intervenire in eisdem supplemus, ac compositionem super dicto dominio, et possessione ab eodem Marro Aurelio

episcopo, nec non assignationes nomine dicti Karoli Emanuelis regis respective factas, omnesque conventiones initas, et declarationes emissas validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus ex nunc perpetuis futuris temporibus sortiri, et obtinere, atque ab omnibus et singulis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in omnibus et per omnia firmiter, et inviolabiliter observari, et adimpleri debere; nec ab illis, aut eorum aliquo resiliari, aut recedi ullatenus unquam posse.

§. 5. Nec non praesentes nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostrae, aut alio quocumque quantumvis magno, et inexcogitato defectu notari, vel impugnari posse, sed semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere sicque, et non alias per quoscumque iudices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, et functuros etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, vice-legatos, dictaque sedis nuncios, soblatis eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere: et si serus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane respective decernimus.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariae apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, et fel. rec. Pauli II. praedecessoris Nostri de rebus ecclesiae non alienandis, ac de forma in alienationibus bonorum, et jurium ecclesiasticorum servanda, et quibusvis aliis apostolicis etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis, specialibus, vel generalibus ordinationibus, nec non ecclesiae Novariensis praedictae etiam jramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam si de illis, eo-

Quocumque in
lata, et de
quorum in-
tentum.

Therogica
contraven-
tione.

tumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua; non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda foret, eorum tenores Praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice domtaxat specialiter, et expressae apostolicae Nostrae auctoritatis plenitudine, harum quoque serie derogamus. Volumus autem, quod intuitu dictae summae octingentorum scutorum dictae monetae mensae episcopali Novariensi huiusmodi annuatim, ut praefertur, persolvendae, et assignandae, taxa ecclesiae Novariensis praeterea in libris camerae apostolicae descriptis non augeatur.

Sacris
pontificis.

§. 7. Nulli ergo omnium hominum liceat paginam hanc nostrae confirmationis, approbationis, roboris, adjectionis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud S. Mariam Majorem annu incarnationis dominicae millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, quintodecimo kalendas augusti, pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXI.

Dat. die 21
Aug. 1767.
Ann. X.

Indulgentia plenaria largitur omnibus christifidelibus visitantibus aliquem ecclesiam fratrum ordinis praedicatorum, et confessis, ac sacra communione refectis aliqua feria sexta ex septem praecedentibus festum S. Vincentii Ferrerii, in reliqua autem feriis sextis, indulgentiam septem annorum, et totidem quodragensarum.

Clemens PP. XIII.

Universis christifidelibus praesentibus litteris inspecturis salutem, et apostolicam benedictionem.

Cum sicut aereprimus in ecclesiis fratrum ordinis praedicatorum pia erga sanctum Vincentium Ferrerium, praesertim in septem fe-

BOLL. ROM. CONT. TOM. III.

riis sextis ejusdem S. festum immediate praecedentibus, devotio introducta fuerit, prout de praesenti etiam viget: Nos ad eam confovendam, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem, coelestibus Ecclesiae thesauris pia caritate intenti, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus, et confessis, ac sacra communionem refectis, qui aliquam ex ecclesiis dicti ordinis in una ex praedictis feriis sextis per eos ad sui libitum eligenda devoto visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haereseum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. In reliqua vero feriis sextis huiusmodi iisdem christifidelibus etiam vera poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis aliquam ex praedictis ecclesiis, ut supra visitantibus, et ibidem orantibus, qua feria praedictorum id egerint, septem annos, et totidem quodragenas de injunctis eis seu alias quomodo libet debitibus poenitentibus in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus ad septimum tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid, vel minus detur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint, neque praesentium eorumdem litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis; et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eodem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXI. Augusti MDCCLXVII. pontificatus nostri anno decimo.

DCXXII.

Indulgentia plenaria indulgetur omnibus christifidelibus confessis, et sacra eucharistia refectis, qui aliquam ecclesiam visitaverint ordinis fratrum praedicatorum una ex quindecim feriis tertiis institutis in honorem S.

Dat. die 21.
Aug. 1767.
Ann. X.

Dominici auctoris rosarii beatæ Mariæ Virginis; et indulgentia pariter centum dierum pro caeteris quatuordecim hebdomadis.

Clemens Papa XIII.

Universis christifidelibus praesentes
litteras inspecturis salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum sicut accepimus, erga S. Dominicum ordinis fratrum Praedicatorum fundatorem, et rosarii beatæ Mariæ Virginis auctorem devotio introducta fuerit, prout de praesenti etiam viget, qua permulti Christifideles tertis feriis quindecim hebdomadarum in anno peccata sua confiteri, ac sacrosanctæ Eucharistiae sacramentum sumere, necnon ipsa feria tertia, aut die illi immediate antecedenti jejunare consueverunt: Nos, ut de caetero pium opus huiusmodi fructuosius peragatur, ac ad augendam fidelium devotionem, et animarum salutem, coelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti, omnibus et singulis christifidelibus, qui de caetero vere poenitentes, et confessi in aliqua dicti ordinis ecclesia in una ex praedictis feriis tertiis per eos ad arbitrium eligenda sacrosanctum Eucharistiae sacramentum devote sumpserint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel in anno omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. In reliquis vero feriis tertiis huiusmodi lisdem christifidelibus etiam vere poenitentibus et confessis ac sacra communione refectis in aliqua ex praedictis ecclesiis, et ibidem ut supra orantibus, quae feria praedictarum id egerint, centum dies de injunctis eis seu alias quomodolibet debitibus poenitentibus in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus ad septennium; quoad Indias vero ad quindecim annos tantum valituris. Volumus autem ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid, vel minus detur, aut sponte oblatum recipiatur,

praesentes nullae sint; neque praesentium litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alieuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXI. Aug. MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno Decimo.

DCXXIII.

Rescripta quaedam approbat congregationis de propaganda Fide, spectantia ad disciplinam praescriptam in synodo Libanensi pro clero Maronitarum.

Dat. die 27.
Aug. 1767.
Anno X.

Venerabili fratri Josepho Petro
Patriarchae Antiocheno Maronitarum.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Quamquam pro comperto habeamus te communibus suffragiis in Patriarcham inclitae Maronitarum Nationis electum, et a Nobis deinde confirmatum, omnem in eo curam, atque operam impensurum, ut cum fide Oribodoxa inter circumfusus hostes egregie servata, etiam disciplinae studium floreret, quo Ecclesiae dignitas et decus innititur, tamen haud modice laetati sumus simul ac intelleximus, tibi nil esse antiquius, quam ut synodi Libanensis aecreta a Praedecessore Nostro fel. rec. Benedicto XIV. approbata plenum executionis robur obtineant, et ab omnibus et singulis tam cleri saecularis, et regularis quam populi fideliter adimpleantur. Haec enim aperte ostendunt ea postulata, quae pio, laudabilique zelo commotus ad VV. fratres Nostros S. R. E. Cardinales fidei propagandae negotiis praepositos deferre voluisti, quaeque ab eisdem post maturam rei discussionem congrua, et consentanea reperta in hunc modum se habent.

Eius studium commendat, quo Ecclesiae dignitas, et decus exornari, et amplius Libanensis Synodi executione.

Referuntur
postulata pa-
triarchae sa-
cræ congre-
gationi Pro-
pagandæ Vi-
dei decretis,
et eorumdem
resolutiones

I. Ut juxta constitutionem S. M. Benedicti XIV. quæ incipit • Apostolica • sedes episcopales ad octo dumtaxat reducantur sub poena suspensionis et excommunicationis contra respective inobedientes. II. Ut Episcopi, qui sunt adhuc in vivis, et quibus dioeceses ab antecessore Patriarcha distributæ fuerunt in congregatione Bachatensi, ad easdem redire cogantur utq. in illis quæ nunc vacant modernus patriarcha novos episcopos constituat, quos magis idoneos, utilesque putaverit. III. Ut Patriarcha, episcopi et clerus tam sæcularis, quam regularis, nec non universa Maronitarum Natio decreta synodi Libanensis omnino adimplere teneantur. IV. Ut monasteria omnia, et monachi, sive eremitæ quicumque tam Patriarchæ pro tempore, quam respectivis locorum episcopis subjaceant juxta eorum regulas et synodi Libanensis decreta. V. Ut monachi, et moniales non regulares ea omnia et singula diligentissime servant, quæ ipsis in prædicta synodo præscribuntur. Itaque cum supramemorati VV. fratres Nostri unanimi sententia rescripserint • Ad I. et II. servetur omnino decretum Synodi Libanensis quoad assignationem Dioecesium juxta instructionem Patriarchæ mittendam adjecta poena in casu contraventionis, si S. S. D. N. ita placuerit, suspensionis ab exercitio pontificalium quoad collatorem, et ordinantem, et suspensionis a divinis quoad ordinatum, quo vero ad episcopos titulares serventur præscripta ejusdem instructionis. Ad III. IV. et V. serventur decreta præfatae synodi, et supplicetur Sanctissimo pro expeditione brevès hortatorii quoad omnia, et singula in dicta instructione contenta.

§. 2. Nos eorum voto, et consilio inhaerentes, non solum ejusmodi rescripta auctoritate Nostra apostolica confirmavimus, sed in omnibus etiam ratum habuimus, et comprobavimus, instructionem adjungendam nostris his litteris in quibus pro summi, atque universalis Pastoratus officio, fraternitatem tuam hortamur in Domino, ut susceptum semel tanto cum honoris tui cumulo negotium, ecclesiæ disciplinæ in utroque clero juxta synodi regulas concinnandæ, ac perpetuo stabilientiæ ad exitum optatum perducas, il-

Indique in primis cures, et viriliter urgeas, ut omni suspensione è medio sublata, reductio Dioecesium in octo, secundum limites unicuique assignatos, et ad normam præscriptam in synodo Libanensi antedicta, inter episcopos, quos magis idoneos gregi Dominico utiliter pascendo comperis, quam celerime perficiatur. Haec te solerter alacriterque præstiturum tua Nobis perspecta virtus, et religionis amor eximius abunde spem facit et pollicetur. Interim tibi, ven. frater, totique clero, ac populo Maronitæ apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima secunda Augusti MDCCCLXVII. pontificatus nostri anno decimo.

DCXXIV.

Archiepiscopum Coloniensem laudat ob editum ad reformandos Cleri sui mores.

Dat. die 29.
Aug. 1767
Anno X

Venerabili fratri Maximiliano Friderico
Archiepiscopo Coloniensi S. R. I.
Principi electori.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. In hac nostra universalis Ecclesiæ procuratore, quæ graviore Nobis sollicitudines in dies offert et curas, magnum experimur nostrarum molestiarum levamentum, cum ad VV. fratres Episcopos advertimus animum, qui pastoralis vigilantia gregem sibi commissum sedulo custodiunt, nec salutaribus modo præceptis et monitis, sed etiam, quo nihil ad gregis incolitatem conducibilius, suis ipsarum pascunt probatissimis moribus et exemplis; idque præferea maxime student, ut inferioris ordinis sacri ministri, et dispensatores mysteriorum Dei ipsi pariter virtutum suorum lumen populo exhibeant.

Maximo ro-
gatus pontifi-
ces solamine
afficiuntur
ab Episcopis
rum sollici-
tudinem et
commis-
sionem
regis inco-
mulationem.

§. 2. Quam quidem curam tibi ven. frater, cognovimus esse præcipuum, ex illo edito tuo, quo prolapsam in clericis, et quod magis dolendum, in sacerdotibus tuæ dioe-

Archiepisco-
pi laudat et
tunc ad di-
nam erigit
dum prola-
psum cleri
disciplinam.

Posti-
horum
breve digiti
patriarchæ
promissio-
dis exequi-
tione resolu-
tionis sacre
congregatio-
nis.

resia disciplinam volens erigere, non modo vocationis suae immemores, et abeuntes in vias saeculi, severioribus verbis castigas, et ad vivendi rationem ecclesiastico homine dignam revocas, irrogata multa adversus eos, qui parore detrectent, sed etiam jubes, ut singulis annis, per spiritalia exercitia spiritum resovent suae vocationis: Quae tua episcopalis prudentia sapientiae Inne, tuique in gregem tibi concredidit pastoralis amoris indicium fecit. Satis enim significas, sanctificationem animarum summo te studio teneri; et prudentissime iudicas, te id minime posse consequi, nisi prius sanctificentur ipsi tui in sacro ministerio cooperatores, qui docendi populi inane certe operam sumunt, nisi, quam tradunt disciplinam, vita et moribus comprobent. Quamobrem de hac saluberrimo edicto tuo, quod Nobis vehementer prubatur; fraternitatem tuam valde amamus et laudamus, tuumque studium reformandi ecclesiasticorum hominum mores magnopere optamus, ut finem, quo intendit, benediciente Domino, consequatur; et in clero tuo excitetur spiritus sapientiae, quae si absit fieri non potest, ut populus probos christianosque induat mores. Interea tibi summopere gratulamur, Ven. frater, quod isto divini cultus et gloriae flagrantissimo zelo tuo facis, ut de ista Domini gregis parte, a Nobis fidei et curae tuae commissa quiete et tranquillo animo simus, et in episcopalibus tuis virtutibus quiescamus. Et fraternitati tuae, quam tanti est egregia tua viriis, hoc est maximi facimus, omni cordis nostri affectu apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem, sub anno Piscatoris die vigesima nona Augusti MDCCLXVII. pontificatus nostri anno decimo.

DCXXV.

Dat. die 31.
Aug. 1767.
Anno IX.

Portugalliae Reginam obsecrat, ut omni studio curet reintegrationem concordiae inter Romanam Sedem, et Regnum ejus virum, atque Portugalliae Regnantem.

Carissimae in Christo filiae Nostrae Mariae Aene Victoriae Portugalliae et Algarbio- rum Reginae fidelissimae.

Clemens PP. XIII.

Carissima in Christo filia Nostra,
salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. De redintegrandae inter Nos et carissimum in Christo filium Nostrum Josephum Portugalliae, et Algarbiorum Regem fidelissimum, virum tuum, mutas amicitia jam ab illo usque tempore vehementer solliciti, cum apud vos interdictum est Nobiscum omne commercium, dies noctesque in ea semper fuimus cogitatione qui tandem possit inter utrumque nostrum sarciri concordiam. Hanc sollicitudinem eo experimur amariorem, quo procedente tempore miserae hujus disjunctionis malum ingravescit, nec diutius pati posse videmur carissimi filii desiderium. Quamobrem, Deum per hos annos adiducis flagrantissimis orationibus deprecanti, ut hancrem paterno cordi Nostrum tam acerbum stimulum aliquando Nobis eximeret, ipsi Nobis videmur divino notu esse admoniti, ut expeditissimum consilium conperemus scribendi ad optimum Principem, eumque admonendi de gravissimo dolore quem Nobis attulit, et in dies graviolem facit ista hac a Nobis calamitosa disjunctio. Ac mitissimi Principis mansueto ingenio confisi futurum speramus, ut in hoc Nostrum occursu veterem in animo suo filialem excitari sentiat amorem et obvium sibi venientem Patrum amantissime excipiat.

§. 2. Sed tamen tuo, carissima in Christo filia Nostra, Nobis est opus auxilio, de quo regiam majestatem tuam rogamus majorem in modum. Enitere, quaesumus, quantum potes, ut remedium aliquod denique affertur hujus vestrae a Nobis sejunctionis malo, quo huc gravius angimur, quo magis inveterascit. Non putamus necesse Nobis esse majestati tuae ostendere, quantopere piam Deoque gratiam operam dederis, Nos et dilectissimum Nobis filium redigendo in mutuum gratiam. Ipsa enim tua erga Nos filiali pietate et in hanc sacram B. Petri sedem religiosa devotione satis intelligis, quaecumque in nam rem offitium et studia contuleris, ea omnia jure posse te existimare in ipsam Ecclesiam contulisse. Proum onix precamur, qui oia Deus

Proprium
pontificis sol-
licitudinem
exprimi pro
reintegratione
concordiae
cum Portu-
galliae regno
multis ali-
bus modis
diligenter

Pro hac re-
integratione
concordiae,
regiam au-
torem re-
quirit, pater-
num suum

et dissensionis sed pacis, ut Regiae majestati tuae Nobis opitulanti ipse divino suo praesto sit auxilio. Tibique rarissima in Christo filia Nostra, quam ob studia religionis atque pietatis praecipue prosequimur charitate, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur, Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXXI. Augusti MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXVL

De eodem argumento agit cum Portugalliae regio Infante.

Dilectissimo in Christo filio Nostro Petro Clemeoti regio Portugalliae Infanti.

Clemens PP. XIII.

Dilectissime in Christo Fili Noster salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cogitantibus Nobis, et magnò cum animi Nostri moerore considerantibus, tam multos annos inter Nos et carissimum in Christo filium Nostrum Josephum Portugalliae et Algarbiorum regem fidelissimum fratrem tuum, omne interruptum a se commercium, et omnes propemodum aditus ad reintegrandam pristinum inter Nos amicitiam obstruitos, non inconsultum visum est consilium ad Regiam ejus majestatem directo denique scribere, et optimam Principem mitissimoque iocundo praeiudicio ad sarcinodam inter Nos concordiam omni animi Nostri affectu perlicere. Profecto nihil dolendum magis quam cum praecara et immortalis gloriosissimorum Lusitaniae regum in S. Ecclesiam marita summa inter eos et Romanum Pontificem efficeret inersitudine, nunc a tam multo tempore tantam nobiscum conjunctionem esse diruptam. Nos quidem regi fratri tuo car Nostrum effudimus, et vera verbis illis Beatissimi Pauli possumus uti - ex (1) *sincer-*

tate ut sicut ex Deo in Christo loquuti sumus - Novimus - *ex (2) regis aas in manu Domini, qui quocumque voluerit inclinabit illud.*

§. 2. Itaque cum in hac re nihil spectemus, quam Dei gloriam et Ecclesiae aedificationem, valde confidimus, carissimum in Christo filium Nostrum, dei nomine permotum, ejusque delinitum gratia, Nostras literas eo prorsus suo animo accepturum quo scripsimus. Qui summam religiosissimi animi tui fiduciam habemus, te, dilectissime in Christo fili Noster, obtestamur in Domino et obsecramus: eintere at omni ope et opera tua contendere ut in regis animo filialis erga Nos amor denique reviviscat, ut Nobis ipsi gratulari debeamus, quod in optima tua erga Nos voluntate non frustra spem posuerimus, Nostram tibi maxime Nos debere gratiam profiteamur, quod hujus concordiae reconciliationem rogatu Nostri perfereris. Ceterum quantum perspicere possumus vix est, in quo egregium tum divini honoris at gloriæ studium prestare quidem possit Deo gratus, et Ecclesiae praestabilis. Quidquid igitur ad eam rem, dilectissime in Christo fili Noster, contuleris dubitare non potes, quin idcirco mercedem a Deo sis accepturus amplissimam tibi, dilectissime in Christo fili Noster, et Regiae conjugi tuae tuisque suavissimis liberis quos omnes in paternae charitatis gerimus sinu, apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXXI. Augusti MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXVII.

De eodem argumento agit cum Ulyssiponensi Patriarcha, cui bollam cruciatæ dirigit.

Dilecto filio Nostro Francisco S. R. E. Cardinali Saldagna Patriarchae Ulyssiponensi.

(1) Ad Corinth 2 17.

(2) Prov. XXI 3.

Regium ab-
soluta infu-
lion, ut con-
si cura etar-
dine pro con-
suetudine reu-
tatione
cum regu-
laria non.

Tuot qui
conatus effu-
sion annos
equidem con-
sue. interve-
nit. fuit
concordia
inter S. Re-
dam, et Por-
tugalliae re-
gem.

Pat. de 31.
Aug. 1767.
Anno X.

Magnani
pontifex
spem reponit
pro exci-
lianda me-
ntis con-
junctio in
regni con-
stituti
et conspu-
tionem.

§. 3. Illud vero in quo maximam spem
constituimus, tuum est, dilecte fili nobilis
vir, auxilium. Omnia tibi suppeditat ad hanc
inter Nos et regem emicitiam reconciliandam;
in quibus jure optimo illam precipue nume-
ramus, quam ipse rex habet in consiliis tuis
fiduciam. De tuis etiam voluntate plurimum
nobis pollicemur, quas pro sapientia tua nihil
cupidius expetes, quam pacem atque concor-
diam; scriptum est: *beatus (1) homo qui in-
venit sapientiam, si qui affuit prudentiam,
vires ejus pulchras et omnes semitas ejus per-
ficeret*. Et precipua quidem tibi erit tuis
opera tua et virtute, immo vero, te seque-
rire et auctore, Romanum Pontificem et po-
tentissimum regem redisse in mutam gra-
tiam; cujus rei, ut auctor esse potuisset
præter te nemo, sic tibi, dilecte fili nobilis
vir, maxima a nobis habebitur gratia, maxima
fidem ad omnibus debebitur gloria. Deni-
que scribendi finem facimus in illis verbis:
*eueripe (2), filioemetam patris tui, et non
contristes eum in vita ipsius*. Deum rogamus,
dilecte fili nobilis vir, et impensissimis præ-
cibus obsecramus, ut in cor tuum immittat
quæ ad hanc rem faciunt, soluberrimæ quæ-
quæ consilia; et nobilitati tuæ benevolentiam
erga te Nostræ pignus apostolicæ benedi-
ctionem peramanter impertitur. Datum Ro-
mæ apud S. Mariæ Majoram sub anno
Piscaloris die trigesimaprime Augusti
MDCLXXVII. Pontificatus nostri anno de-
cimo.

DCXXXIX.

Det. Aug 12
Sept. 1767.
A. L.

**Ordini senatorio regni Poloniae res religionis
commendat contra dissidentium conatus,
quoad liberam cultus exercitationem.**

*Quoad hanc ipsam materiam videnda etiam
epistola Poloniarum regi directa die 18.
Aprilis hujus anni, relata superius sub num.
DLXXXI.*

Dilectis filiis nobilibus viris ordini
senatorio regni Poloniae.

Clemens PP. XIII.

Dilecti filii nobiles viri salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quo proprios tempus illud advertat, cum extraordinaria comitia Varsoviae habebuntur, de servanda in incipio isto regno catholica religione, et de animabus vestris, ex apostolici muneris nostri officio vehementer sollicitos, eo validius urget charitas Christi, ut vos nunc, cum maxime est opus, in visceribus Christi moneamus, in illia comitiis aeternam salutem vestram in idem adductum uti discernim, quo catholica religio venerit. Si enim (quod Deus prohibet) eo redirent vestro consilio, ut temporales regno vestro pararentur utilitates cum regni Christi dispendiis, videte quaesumus, dilecti filii nobiles viri quam demum spem coelestis haereditatis habuitis in regno Dei. Quamobrem ad utilitates republicae sic animum adjiciatis oportet, utnumquam mentis oculos a rationibus rei catholicae dejiciatis; vobisque providendum in primis ut Christi fidelis, deinde boni civis officiis a catholica Ecclesia et a vestra republica quisque vestrum satisfecisse censuerim.

§. 2. Cum igitur ad ea comitia nobilitatis vestrae convenerim, eo vos spectare oportet, ut catholicae Religioni sui muneris incomitum et integritas, nec illi quidquam deperit ornamentorum, quae in eam majores vestri contulerunt; quae enim ejusdem Religionis statum feceritis firmorem, hoc validiora auctoritate publica stabilitatis sua fundamenta, atque ita istius regni tranquillitati, sine qua hominibus vita ipsa non potest esse civilis, securitatisque publicae providentia, et viam illam monietis, quae ad aeterni regni immortalem beatitudinem ducit. Omnia enim, dilecti filii nobiles viri, quaecumqueque in hac nostra mortali vita agimus, illuc a nobis cum referenda, quo in sola coeclibus Deus

Senatores
Polonae hor-
tante Pontifi-
ce, ne ad re-
gas utilitate
in proxima
consilio anti-
ciparent, cum regni
Christi dis-
pendio.

Questi affari
religiosi si-
mor turva-
to, no poi-
pubblicar si-
bilita nega
consistit.

(1) Prov. II°, 15.

(2) Eval HL 14.

ipse respexit, ejus nimirum honorem et gloriam. Sed ab his christianae disciplinae monitis et consiliis mentem suam avertunt, qui nihil nisi terrena sapiunt. Nec novum accidit Nobis, in medio vestri homines exiisse qui claudicantes in senitis suis tam multas excitaverunt turbas, et ambulantes per semitas justitiae tanta scandala obiecerunt. Scriptum est enim *«necesse est ut veniant scandala»*. At magna Nos caperet admiratio, si qui hactenus singulari fuerant in catholica Ecclesia fide, obedientia, et amore, in ea se scandala implicarent, eaque novis legibus condendis et propagarent latius et corroborarent validius, et perennia facerent. Vae, dilecti filii nobiles viri, vae nationi vestrae universae, si tale quid accidat. Sed multo potiori jure vae illis per quos scandala inducuntur, nec iis tantum qui ipsimet de industria scandala parant, sed illis quoque, qui ea cum sumovere possent, vel negligerent vel dissimularent. Annon Christus Dominus iudex vivorum et mortuorum ab his qui ad talia vel oscitentur, non modo ab iis suis eorum, sed etiam innumeras alias animas requireret, a quibus, si praesentibus malis necessaria adhibuissent remedia, aeternam perniciem depulissent?

§. 3. Sed longe vos arbitramur ab ejusmodi perniciose vel oscitatione, vel dissimulatione abhorreret; quin etiam existimamus vos religionis acerrimo sensu commotos, et minime volentes majoribus vestris propugnatae catholicae fidei gloria esse impares, falsa rejecturos humanae prudentiae consilia, nervos omnes in fidem intendendo, ut regnum Christi apud vos servetur incolome, prae qua Beatissimus Paulus arbitratus est omnia ut stercora. Pro Christo (1) legatione fungentes, tamquam Deo exhortante per nos haec habuimus ad vos scribere. Videte quaesumus (2) quid faciatis: non enim hominis exercitis iudicium sed Domini; et quodcumque judicaveritis in vos rednabit: sit timor Domini vobiscum et cum diligentia omnia facite. Idque in Domino confidimus vos praestituros, et in eorum sermonibus surdos, qui sua quaerunt non

quae sunt Christi, divinae illi voci vestras aures praebituros; quaerite primum regnum Dei; Denique dilecti filii nobiles viri, ex Dei virtute alacres ite in comitia. Vester in oculis verus honor sit et solida gloria, vestrae reipublicae salus vestrorum omnium, qui sunt: quique erunt animae earumque aeterna vel felicitas vel aerumna, ut bene vel male catholice Religioni contigerit a vobis esse consultum. Haec vero quae hactenus scripsimus, a ven. fratre Archiepiscopo Ancyran apostolico nuncio nostro audietis explicata copiosius, cui nostro nomine de his rebus vobiscum agentem omnem fidem velimus adhibere: vobis quae omnibus ansipiem rei bene gerendae apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anno Piscatoris die duodecima Septembris MDCCCLXVII. pontificatus nostri anno decimo.

DCXXX.

Boloniae Regi illustri res Religionis commendat adversus dissidentes.

Dat. die 12.
Sept. 1767.
Anno X.

Vide epistolam superiori numero relatum et adnotationem ibi appositam.

Carissimo in Christo filio nostro
Stanislao Augusto Poloniae
Regi illustri.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo Fili noster salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

§. 1. Quotopere incitasti istius regni tui, tuarumque rerum felicitati studeamus, reginae majestati tuae existimamus esse perspectum. Sed quae appropinquanti generalia vestra comitia, nimio plus quam arbitrare curas nostras adangunt. Ubi enim de aeterna tua et orthodoxae istius gentis felicitate agitur cum caducae hujus vitae opes et fluxa potentia non conferri quidem possit cum caelestibus ho-

Suum statum Pontificatus significat pro Poloniae regi felicitatem.

Confidit Poloniae Seniores majorem exemplum pro firma religione observantia.

(1) II Cor. V. 10.

(2) II. Paralip. XIX. 6.

his, quibus perpetuo duraturis futura tibi sit
vita beatissima, infundite necantur Nobis neces-
se est adsiduae sollicitudines, quas pro regia
majestate tua, in quoque regno suscepimus; Vi-
gilantiam quidem tuam et industriam cum
summa prudentia conjunctam probe novimus;
quam catholicam Ecclesiam eripere studio ex-
tis periculis, quae illi a dissidentibus inten-
duntur. Scimus S. hanc Ecclesiam ea potissi-
mum causa illi esse carissimam, quod pro
certo habeas nemini spem ullam salutis esse
posse, qui sit ab ea segregatus: exploratum ite-
dem habemus, illud te ab initio regni tui imbi-
bis labefactis vere sincerarumque fidei ratio-
nibus republicam stare non posse, et attritis
rebus catholicae religionis et maximis opibus
plerumque eversa esse potentissima regna.

§. 2. Verum etsi praeclaros hosce regii
animi tui sensus cognovimus tamen rei ma-
gnitudine commoti, et ipsi in quo eadem res
versatur periculo perterriti; temperare No-
his ipsi non possumus, quin te, carissime in
Christo fili noster, sedula monemus, te in
proximis comitis ad gravissimas dimicatio-
nes et contentiones esse objectum, ac proinde
paratissimum animum abs te illic offerre
oportere ad validissimos dissidentium impe-
tus sustinendos quibus nec sine magno labo-
re queas obistere, nec sine Dei ope et auxi-
lio pervincere. Quod tamen auxilium a spon-
so suo Jesu Christo tibi impetrabit amanti-
sima tui S. Mater Ecclesia, cum viderit te ca-
rissimum sibi filium pro ejus salute et inco-
lumnitate nihil laboris, nihil curae et sollicitu-
dinis recusantem. Strenue igitur divina ope
fretus causam Dei tuere, carissime in Chri-
sto fili noster, tentat quidem regiam majes-
tatem tuam Deum in tanto discrimine, sed
istae tentatio indicium facit a Deo te dili-
gi. Sic Tobiae ab Angelo dictum est: *Quia*
acceptus eras Deo, necesse fuit ut tentatio proba-
retur tibi. Sed fidelis est Deus, qui non patietur
tentari te supra id quod potes, sed faciet etiam
cum tentatione proventum, ut possis sustinere.
Quinam autem uberior proventus qui felicior
tentationis exitus, quam cum a Deo adjutus
victor evaseris cum ingenti et ad omnem
posteritatem produceoda tui nominis glo-
ria?

§. 3. Itaque oportet modicum unne con-
tristari te in variis tentationibus, ut fides tua
per patientiam probata praeclarior fiat, quem-
admodum igne examinatum aurum habetur
probatum, et pretiosa invenitur io tandem et
gloriam et honorem tui. Deo tui etiam tibi
nobilissimum reportanti triumphum, siue
nimirum tuae fraternitatis, salutem anima-
rum. In hac autem sita est vera felicitas,
quam tuum est, carissime in Christo fili no-
ster, parare populo, quem tibi Deus regen-
dum, custodiendumque commisit. *Denique ut*
que ad mortem certa pro iustitia, et Deus ex-
pugnabit pro te inimicos tuos. Et regnum qui-
dem tuum si vis incolime et tutum. *quaere-*
re primum Regnum Dei, et haec omnia, ait Do-
minus Jesus, adjicientur tibi. Id vero ad hanc
rem, de qua agimus S. Celestinus praebe-
ces. Nosce. Noster explicavit qui ad Theodosium
Augustum scribens: *Major, inquit, vobis A-*
del causa debet esse, quam regni, ampliusque
pro pace Ecclesiarum clementia vestra debet
esse sollicita, quam pro omnium securitate ter-
rarum. Subsequuntur enim omnia prospera, ad
primis quae Deo sunt cariora, perveniunt.
Hos animi Nostri sensus, nostrarumque fi-
duciam, quam in tua pietate et religione, ca-
rissime in Christo fili noster, maximam collo-
cavimus; uberiori tibi sermone apostolico
Nuncius noster Ven. Fr. Angelus Archiepiscopus
Ancyranus exponet, cui ad communem
finem assequendum, quo omnes intendimus,
ut faveas, omniaque tua praestes officia; ro-
giam majestatem tuam rogamus majorem in
modum: Tibique carissime in Christo fili no-
ster, quem in visceribus Jesu Christi geri-
mus, Apostolicam benedictionem amantissi-
me impertimur. Datum Romae apud S. Ma-
riam Majorem sub annulo Piscatoris die duo-
decima Septembris MDCCCLXVII. Pontifica-
tus Nostri anno decimo.

DCCLXXI.

Catholicae Religionis res commendat cunctis
in Poloniae regno Archiepiscopis, et Epi-
scopis contra dissidentium conatus.

Eandem Re-
gentur ut
ut firmo pa-
trialis, et
constat a
triumphum
religiosis ac-
priet.

Poloniae
communit
regem, ut in
proxima Co-
nventus omni
studio omni
dissidentium
sustentare
sisteret.

Vide epistolam praecedentem, et adnotationem in ea appositam.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopis,
et Episcopis regni Poloniae.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

*Præcedentes
epistolas hæc
super ipsa re
perscriptas
commemora-
rat.*

§. 1. In hac tanta calamitate, quam in isto regno catholice Ecclesiae cernimus imminere, plures ad vos literas dedimus, quibus vos cohortabamur, ut non modo stateris in episcopali excubia, ne iis quae a dissidentibus catholicae rei parantur insidiis vestrae fidei et vigilantiae commissi greges intercluderentur, sed etiam ut paratissimo animo essetis ad resistendum eorum conatibus, qui catholice Ecclesiae infensi sepe illam moliantur evertere, quae vineam Domini isthio apud vos custodivit incolumentem. Ab ac vinea sua Dominus, quod illi gravissimum periculum impendit, dignetur avertere. Hanc ab illo ejusdem vineae tutelam in humilitate cordis nostris flagrantissimis precibus petimus. Verum si constituerit vineae Dominus, non nisi verbis impigre et efficaciter operantibus ab impendenti malo eam eripere videtis, venerabiles fratres, vobis ad episcopatum vocatis a Domino quanta esse debeat cura, quanta solitudo ut ejus impleatur voluntas, quam tum declaravit cum dixit: *ego elegi vos, ut eatis et fructum offeratis et fructus vester maneat.* Illaque nunc, cum maxime est opus: *attendite vobis et universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo.* vestram unicuique dictum existimare: *esto vigilans et confirma cetera, quae moritura erant. In mente habe qualiter acciperis, et audieris, et serva. Si non vigilaveris veniam ad te tanquam fur, et nescies qua hora veniam ad te.*

Eos obsecrat, ut voces extollant, neque sine ullo viderio suo dissidentes in contentione triumphare.

§. 2. Denique nolite esse tanquam canes muti non volentes latrare, sed voces viae gentilitatis universae auribus insonent. Ne patiamini quemquam silentio vestro deceptum, et in hac dissidentium contentione nihil mali

subesse falso existimantem cum suae ipsius animae pernicie in errorem abduci. Neque a culpa vos abesse arbitremini, si vel taceatis, aut quod idem est, in gravissimo catholicae rei periculo conniveatis. Denique idem plane sentimus, quod praecessor noster S. Celestinus I. cum scribebat ad episcopos Galliae: *Tineo, inquit, ne magis ipsi loquantur qui permittunt illis taliter loqui. In talibus causis non caret suspitione taciturnitas: qui occurreret veritas, si falsitas displiceret. Merito namque causa nos respicit, si silentio foveamus errorem. Ergo corripiantur hujusmodi* sed nostri animi sensus super hac re vobis explicatius exponet Ven. Frater Archiepiscopus Anagninus noster apostolicus Nuncius, cui mandavimus, ut vobis in tam periculoso tempore praesto sit quibuscumque poterit officiis, studiis, atque consiliis. Vobisque omnibus, vestro zelo vestrae pietati et religionis studio Dei causam enixissime commendante, apostolicam benedictionem peramanter imperimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die duodecima Septembris MDCLXVII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXII.

Equestri Poloniae ordini res religionis commendat adversus dissidentium conatus.

*Dat. die 13.
Sept. 1708.
Anno 2.*

Vide epistolam supra relatam, et adnotationem in ea appositam.

dilectis filiis ordini equestri
regni Poloniae.

Clemens Papa XIII.

Dilecti filii salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ex quo dissidentes foedam istam commoverunt procellam, qua nunc vehementissime jactatur apud vos catholica Ecclesia, Deo nunquam offerre destitimus enixissimas preces nostras, ut vobis laborantibus subveniret, et increparet ventum et tempestatem,

Pontifex praecessor Deodotus ad dissidentium procellam evertebat.

et tranquillitas fieret, et in eo quidem spem omnem posuimus, qui Nos per regium prophetam moites voluit, ut entras in eum solitudines rejiciamus; curam illi esse de eobis; et in eo fidentibus ipsem quae opus suu praestitulum - *rovela Dominus, inquit, res tuas, et ipse faciet* - sed tamen adjutoria hominem non sunt negligenda, quibus misericordiae suae Deus plerumque velut instrumentis quodammodo nititur. Circumspiciteobis igitur nobis auxilia, quibus catholica Religio apud vos e praesentissimo periculo eripatur, statim occurrit spectatissimos vester equestris ordo, dilecti illi, semper quidem flagrantissimo Del et catholice Ecclesiae zelo vestro illustris, sed in universa christiana republica nuper eobilitatus in primis, com in proximo habitis comitis egregia vestra in rem catholicam studia, summamque voluntatem constantissimo prestitis praecuram sano speculacum, tantam hominum multitudinem, tanto animorum consensu in unum corpus adeo fortiter coalescere, ut eulla adversariorum dolis, nelesque mals disijci unquam poterit. Quae quidem omnium validissima vis est. religionis, si quae versus pietatis vinculo invicem se adstrinxerint.

§. 2. Quos igitur jam ab eo tempore lacerant apparuit, res omnes fortuitaeque vestrae entolice rei decessisse, nonne maxime cum appropinquant extraordinaria comitia Iñm ipsum a vobis animorum ardorem ad Dei causam defendendam requirimus. Injurias esset vestrae fidei, vestrae pietati, vestrae constantiae, vestrae denique laudi et gloriae, quam ipsi vobis pepererit, quae de animi vestrati fortitudine, vel paululum suspicaretur. Nec sane in tantam gravitatem, quantum tum temporis exhibuistis, cadere potest levitatis ulla suspicio. Nos quidem cum habemus de religione vestra opinionem; ut non dubitemus, quin eandem in proximo habenda comitia praestituri sitis sinceritatem atque constantiam, quam in proxime habitis praestitistis. Si aliter de vobis sentiremus, minus aptos regno Dei vos a Nobis existimari, oporteret qui eum manum jam miseritis ad aratum, suspicarentur ne retro respicerent; quoniam suspicionem vehementer abhorret, et

plane abominatur animus noster. Quin enim de fidei vestrae sinceritate eam fiduciam habemus, ut non dubitemus, quin Deus, qui tum vos adhibuit in sua causa adiutores, nunc opera vestra, quam fidelem dedistis et strenuam, apprime contentus, iisdem vobis in tanto discrimine adiutoribus sit usus. Novit Dominus Iesus, vocem illam quam haerere cordibus vestris: *Qui non est mecum contra me est*. Novit vos ab eorum consiliis longissime abhorreere, qui falsae decepti prudeiote medium quendam in rei catholicae delibellationibus curam tenent. Illud igitur spectabitis, dilecti filii, quod unum est necessarium et aeternae vestrae vestrorumque liberorum, et conjunctissimorum salutis in postera propicietia.

§. 3. Confortamini in Domino, et in potentia virtutis ejus, induite armaturas Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli. Sed prætermittere nullo modo possumus vos admonere, ut sedulo cavetis ne sit sobrius in corpore, quod Corinthiis mis tantopere commendabat Beatissimus Paulus, sed idipsum pro invicem solliciti sint membra. Denique, filii, de summo zelo vestro nihil nobis non pollicemur in posterum, qui studiosissimæ vestrae in catholicam Religionem voluntatis tam præclara pigra in proximæ præteritis committis habuimus. Haec verò, quæ haecenes scripsimus, copiosius vobis explicabit apostolicus Nuncius noster ven. frater Archiepiscopus Aegyranus, qui nostro nominae vobiscom de his rebus loquenti omnem adhibebitis fidem. Vobisque omnibus, quos in visceribus gerimus Jesu Christi, intimo paterni cordis affectu apostolicam benedictionem parament impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majoram sub annulo Piscatoris die deo decima Septembris MDCLXVII. pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXIII. trent de r

Approbatio dismembrationis trium monasteriorum congregationis S. Bernardi ordinis cisterciensis a provincia Romana, atque eorum unio, et incorporatio provinciae Calabrie ordinis ejusdem.

Ad contrarias evadendas indicas ad magis confort, quam animi in parte sequamur conclusionem.

Det., des 14
Sept. 1787.
Anne K.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Praefatum.

§. 1. Commissi Nobis caelitus pastoralis officii ratio postulat, ut religiosos viros altissimi obsequiis sub suavi monasticæ vitæ jugo mampatos, peculiari paternæ charitatis benevolentia prosequentes, illorum felici regimini, ac in via mandatorum Domini progressui, regularisque observantiæ conservantini, quantum nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

Quam in-
venimus
monasteria
monasteriorum
suo Provin-
ciæ roman-
niæ, pro-
posita co-
munionem in-
corporati
sunt provin-
ciæ Calab-
riæ, cui
superiores
monasterio-
rum oblati-
runt

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni Abbas, et Praeses, caeterique abbates regimenti nuncupati provinciae Romanae congregationis Sancti Bernardi ordinis monachorum cisterciensis, quod cum in tribus monasteriis, nempe Realvalle, Laferrea, e Casa nuova, vulgo nuncupatis, congregationis, ordinis, et provinciae praedictorum in regno Neapolitano consistentibus, superiores memoratae provinciae Romanae, sive ob locorum distantiam, sive alias ob causas, viros zelo regularis observantiae praestantes, qui tria monasteria praedicta regerent, ac gubernarent, eligere, ac eis praedicere nequiverint, inde evenit, ut monasticæ disciplinae observantia magnum passa fuerit detrimentum, quocirca nonnullis ab hinc annis actum fuit de eorumdem trium monasteriorum separatione, ac divisione a provincia Romana praedicta, eorumque respectiva unione et incorporatione cum alia provincia Calabriae congregationis, et ordinis praedictorum, cui quidem unioni, et incorporationi arriter se se tunc opposuerunt superiores majores trium monasteriorum hujusmodi.

Verum deinde
superiores
idem mor-
vae incorpo-
rationis as-
sensum praes-
titerunt sub
spectibus
legibus.

§. 3. Verum deinde ipsimet superiores praedicti probe nocecentes non aliter sane, monasticæ disciplinae observantiam in monasteriis praedictis resitui, ac reintegrari posse, quam si memorata monasteria provinciae Calabriae praedictae uniantur, et incorporentur, hinc praefati superiores dictorum trium monasteriorum suam operam ad illos praehentibus dilecto filio moderno procuratore generali totius ordinis Cisterciensis, et dilecto itidem filio moderno Abbate monasterii sanctorum Vi-

ti, et Modesti hujus nostrae almae Urbis tamquam procuratoribus duarum congregationum ordinis cisterciensis, ad hoc specialiter, ut asseritur, deputatis, convenerunt, ut accedente ad id apostolica Nostra auctoritate, tria monasteria praedicta dividenda, ac separanda essent a memorata provincia Romana, ac respective provinciae Calabriae praedictae unienda, et incorporanda sub sequentibus tamen conditionibus, videlicet: Primo, quod eadem provincia Calabriae persolvere debeat provinciae Romanae praedictae, et in manibus dilecti filii nostri Andreæ S. R. E. diaconi, cardinalis Negroni nuncupati dicti ordinis apud nos, et hanc sanctam Sedem protectoris totam illam quantitatem, quam idem Andreas cardinalis, et protector, disunctis calculis, debitam esse censuit: Secundo, quod praefata provincia Calabriae suppeditare teneretur expensas itineris monachis dictae provinciae Romanae ad eam redeuntibus, ac ipsis vestiarium persolvere, quatenus illud usque adhuc solum non fuisset: Tertio demum, quod memorata provincia Calabriae non solum sibi unire, ac in ea retinere debeat eos monachos, qui in regno Neapolitano praedicto orti sunt, sed etiam dilectum filium Petrum Urbani sacerdotem expresse professum ordinis, et congregationis hujusmodi, ac in gentem, et nationem Neapolitanam allectum eidem provinciae pariter ipsa benigne unire, et incorporare velit.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes sub pactis, et conditionibus hujusmodi a memorata provincia Calabriae admittendis, et exequendis, dicta tria monasteria a praefata provincia Romana separari, ac dismembrari, et provinciae Calabriae praedictae per nos uniri, et incorporari summo opere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, et in praemissis opportuno providere, et, ut, infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur diotos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, et poenis quovis modo, et quacunque de causa latis, si quas

Pressa hinc
Pontifici per-
rectae pro
memorata di-
membratione,
ne, et cora
unionem, quae
Pontificis le-
gatione ex-
cepit.

forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolves, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium praepositorum, qui supplicem libellum Nobis porrectum cum omnibus facultatibus necessariis, et opportunis ad eundem Andream cardinalem et dicti ordinis protectorem remiserunt, consilio, audito etiam ipsius Andreae cardinalis voto: motu etiam proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tria monasteria praedicta, videlicet Real Valle, la Ferrara, e Casa nuova, vulgo nuncupata, provinciae Romanae congregationis sancti Bernardi monachorum ordinis cisterciensis tenore praesentium perpetuo separamus, et dismembramus, illaque sic dismembrata, et separata cum omnibus, et singulis bonis monachorum conventualium, juribus, et oneribus provinciae Calabriae monachorum congregationis, ut ordinis praedictorum itidem perpetuo unimus, annectimus, et incorporamus, ea tamen lege, ut provincia Calabriae praedicta quantitatem, ut praefertur, a se debitam memoratae provinciae Romanae solvere, ac illam de ea reintegrare omnino teneatur, expensasque itineris praedictis monachis ad provinciam Romanam hujusmodi rediuntibus suppeditare, ipsisque vestiarium, dummodo illud solum adhuc non sit, persolvere debeat, et praeter monachos natos in regno Neapolitano supradictum quoque Patrum tanquam allectione Neapolitanum dicta provincia in se recipiat, et admittat.

§. 5. Decernentes eandem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit inviolabiliter, et inconcusse observari, neque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam substantiali defectu notari, impugnari, infringi, aut in controversiam revocari, seu al terminus juris reduci, vel adversus

illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari sen impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concessio quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se jurare posse; sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales etiam de latere legatos, et dictae sedis Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, ac definiiri debere, ac irritum, et inane si aenus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, de non tollendo jure quaesito, aliisque Nostris, et cancellariae apostolicae regulis, et aliis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et congregationis, ac monasteriorum, et provinciarum hujusmodi, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam pro eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis mentio facta fuisset, seu quaevis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub anno die Piscatoris di decima quarta septembris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXIV.

Confirmatio binarum resolutionum consilii civitatis Tusculanae super assignatione an-

Derogatio
contrarium.

Clausula
litterarum, et
decretorum
apostolicorum.

Dat. die 17.
Sept. 1767.
Anno X.

nuae praestationis per comunitatem persolvendae conservatorio nuncupato, del rifiuto, ipsius civitatis.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exponitur
aliquis hu-
jus conservato-
rii fundus
et, quique
constitutum.

Quod anno
conservato-
rium postu-
mum, cer-
formatum,
et annua
praestatio
a communi-
tate Tuscula-
na datum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater noster Henricus Benedictus S. R. E. presbyter Cardinalis Dux Eboracensis nuncupatus, episcopus Tusculanus, quod inter caetera pia opera in dicta civitate Tusculana fundata, et erecta, extat una pia domus, seu conservatorium refugii nuncupatum, ad id instituta, ut scilicet expensis ejusdem loci pii duodecim puellae parvultibus orphae alerentur, earumque honestas in tuto posita esset.

§. 2. Verum quia bo. me. Petrus dum vixit, S. R. E. presbyter cardinalis Corradinus nuncupatus tunc Episcopus Tusculanus probe novit, nullam in eadem pia domo reperiri magistram, quae puellas praedictas bonis moribus informaret, easque edoceret, ac dictae piae domus fructus, et redditus adeo tenues esse, ut ad sustentationem duodecim puellarum hujusmodi minime sufficerent, idcirco idem Petrus cardinalis, et episcopus minuendum esse censuit dictarum puellarum numerum, eoque ad medietatem redacto, loco aliarum sex puellarum hujusmodi subrogavit, atque substituit duas pias mulieres, et magistras, quae bonis moribus, ac christiana pietate puellas praedictas imbuere tenerentur atque a communitate, et hominibus dictae civitatis annuum subsidium valoris ducorum rubrorum frumentis juxta pretium publico pistori civitatis Tusculanae constituendum domus praedictae concedi, et assignari obtinuit, ac alias prout in resolutione publici consilii ejusdem civitatis a congregatione bono regimini comunitatum, et universitatum status nostri Ecclesiastici praecipita die V. Martii MDCCXXXV. approbata uberius dicitur contineri. Postquam igitur in memorata pia domo duo magistrae praedictae reperiebantur ad earum scholas tusculani cives proprias filias mittere ceperunt, ut ibidem bonis moribus instruerentur, sed adeo filiarum hujusmo-

di numerus excrevit, ut in Episcopatu praedicto successores a publico progressu, et bono, quae ex educatione hujusmodi promanabant, et a pastorali eorum zelo commoti aliam tertiam piam magistram propriis sumptibus in eadem pia domo alere, ac retinere consueverunt, prout nunc quoque ab ipso Henrico episcopo, et cardinali tertia haec pia magistra alitur, ac retinetur.

§. 3. Verum quia ex numero exiguo reddituum, ac fructuum memoratae piae domus, cum praedicto annuo subsidio a praefata communitate, ut preferitur, concessio perpetua dictae duae piae magistrae, ac sex puellae juxta legem praescriptam a memorato Petro cardinali, et tunc episcopo Tusculano ali, ac retineri nequibant, quippe quia quamplures elemosynae, quae annuatim a quibusdam piis viris et benefactoribus eidem piae domui suppeditari solebant, defecerunt, atque tota Tusculana civitas praedicta probe novit quantum boni optinae filiarum educationi inde eveniret, ac simul grave praejudicium, quod ex deficientia piarum magistrarum hujusmodi sibi obtinuerit esset, hinc in publico consilio ejusdem civitatis habito die X. Augusti MDCCCLXVI. statutum fuit, ut piae domui, seu conservatorio praedicto aliud subsidium triginta scutorum monetae quotannis praestandum esset, adjecta obligatione praedictis magistris piis, nulla soluta mercede, gratis admittendi in earum scholas, nemine excepta, omnes indistincte puellas cives, et in dicta civitate habitantes, ac sub expressa conditione, et lege, ut cessante publica, ac gratuita scholae hujusmodi retentione in dicta pia domo ab eisdem piis magistris peragenda, statim quoque cessare deberet praedicta annua praestatio scutorum triginta, ac alias prout in resolutione praedicti publici consilii die subinde XXIII. ejusdem mensis Augusti MDCCCLXVI. a memorata congregatione approbata uberius illidem dicitur contineri.

§. 4. Sed cum ex duabus annuis praestationibus hujusmodi, simulque ab exiguis fructibus, et redditibus praefatae piae domus, seu conservatorii annuus illius introitus in summa tantummodo scutorum centum triginta, ac obolorum triginta constituatur, et

Quam annua-
m praestati-
onem commu-
nitas ad-
sistit, ut de
eventibus
occurreret
conservato-
rii redditibus.

Quae avi-
gationes
quoniam alia
non essent,
eandem de
proprio ad-
sistit Epis-
copus Tu-
sculano.

haec sane quotiens satis profecto non sit, ad hoc ut juxta legem praescriptam a memorato Petro Episcopo, et Cardinali, duae piae magistrae, et sex puellae in eadem domo, seu conservatorio alantur, et retineantur, itant ipsa pia domus in ea semper necessitate fuerit, novum aes alienum contrahendi; absque ape illud deinde dimittendi, hinc idem Henricus Benedictus Cardinalis, et Episcopus ea, quae pollet pietate, charitate, religiosis zelo, ac pastoralis vigilantia, et salutis animarum desiderio, postquam experientia compertum habuit, necessarium omnino esse ejusdem piae domus conservationem, ut in ea usque ad certum tempus pauperae puellae orphanae retineri possint, earumque honestas in tuto deponatur, ac simul ipse agnovit quatum pia haec domus utilitatis afferat publico bono in filiabus Tusculanorum civium optima educatione instituendis, ut erga suam dioecesim praedictam sibi carissimum novum hoc amoris signum praestaret, piam domum, seu conservatorium hujusmodi perpetuum reddere cogitavit, ut episcopis Tusculanis pro tempore existentibus nunquam deficiat locus, et modus, quibus honestati pauperum puellarum consultum sit, eaque a periculis omnibus libera, ac immunis reddatur, rivibus vero Tusculanis tribuatur facultas, et commoditas ad scholas in eadem pia domo, seu conservatorio existentes proprias filias mittere; ut una cum puellis ibidem commorantibus fidei rudimentis, et christianis virtutibus, quae difficillius alibi ediscere et acquirere vellent, ipsae imbuantur, et informantur. Quae de re dictus Henricus cardinalis, et Episcopus io eam sententiam venit, dandi scilicet, et assignandi ex suis propriis bonis, et substantiis piae domui, et conservatorio praedicto certum, ac tutum annum redditum scutorum ducentorum, et octo in tot locis moentium non vacabilibus ad hoc praecipue, ut perpetuo in eadem civitate praedictum conservatorium habeatur, atque io eo constituta sit alia tertia pia magistra, sine qua omnes filiae civium, et habitantium Tusculanorum haud commodae bonae educationis utilitatem assequi possent, simulque praedicto numero

sex puellarum orphanarum, alias tres puellas hujusmodi augendi, ita ut in domo, seu conservatorio praefato reperitor praescriptus numerus duodecim mulierum, trium nempe piarum magistarum, et novem puellarum praedictarum, quae cum fructibus, et redditibus ejusdem piae domus annuorum scutorum centum triginta, et obolorum triginta una simul additis praedictis scutis ducentis, et octo, summam in totum scutorum trecentorum triginta octo, et obolorum triginta constituentibus ali, et retineri ibidem poterunt. Ad celeritorem vero hujusmodi pii operis respicientis publicum bonum executionem, idem Henricus episcopus, et cardinalis jam aes alienum in summa decentorum scutorum, et ultra a dicta pia domo, seu conservatorio contractum persolvit, praetereaque domum ei finitimam praetio acutorum quingentorum quinquaginta, ut illius aedes ampliores, et commodiores redderetur aere proprio comparavit.

§. 5. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, trarati temporis evenire possit, ut annuae praestationes valoris nempe decorum rubrorum frumenti juxta pretium publicae civitatis pistori constituendum, et annuorum insuper arulorum triginta a communitate, et hominibus praedictis, ut praefertur, promissae in dubium sub quovis colore, ac etiam sub quocumque iusubstanti praetextu revocari, et in controversiam adduci possent, quo rasi eadem pia domus, seu conservatorium, vel novum aes alienum contrahere teneretur, vel piae magistrae praedictae alere et retinere minime posset hinc ut hisce malis opportunum modo adhibeatur remedium, easdem annuas praestationes, sicut praefertur, promissae per Nos approbari, et confirmari idem Henricus cardinalis, et episcopus summo pere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportuno providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 6. Nos igitur ejusdem Henrici cardinalis, et episcopi pietatem, charitatem, et religionis zelum plurimum in Domino commendantes hujusmodi supplicationibus inclinat praedictas annuas praestationes, valoris nem-

Ne autem annuae praestationes a communitate repudi, ad hoc, futura impetibus quocumque ex causa deficiant, eas rursus approbamus, perpetuamque confirmationem a Pontifice Tusculano Austria requirunt.

Pontifex praedictas annuas praestationes, quae promissae sunt perpetuo a communitate conservantur, hanc per litteras.

pe duorum rubrorum frumenti iuxta pretium publico pistori civilati Tusculanae constitutum, et annuorum scutorum triginta favore dietae pie domus, seu conservatorii refugii nuncupati ejusdem civitatis ab illius communitate, et hominibus id dictis publicis consiliis, ut praefertur, promissas, et assignatas donec, et quousque pie domus, seu conservatorii praedicti existentia in eadem civitate Tusculana duraverit, auctoritate apostolica tenore praesentium perpetuo approbamus, et confirmamus, eisdemque annuis praestationes memoratae pie domui, seu conservatorio anno quolibet, ut praefertur, a dicta communitate, et hominibus Tusculana perpetuis futuris temporibus dandas, et subministrandas esse volumus, ac mandamus.

Clementis apostolice sedis legatus.

§. 7. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existare, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam cassarum palatii Apostolici auditores iudicari, et definituri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Delegatus contrarium.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dictae civitatis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plane, ac sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contra-

riis quibuscumque. Caeterum non intendimus per praesentes dicti conservatorii institutum, seu denominationem in aliquo approbare. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die XV. Septembris MDCCXVII. Pontificatus Nostro anno decimo.

DCXXXV.

Dos Prioratus Alverniae Hospitalis Hierosolymitani commutatur cum dote Bajulvatus Lugdunensis Hospitalis ejusdem.

Dat. die 29. Sept. 1797. Ann. X.

Clementis PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exposit Nobis nuper fecerunt dilecti filii procuratores linguae Alverniae hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, quod cum lingua praedicta propter nonnullas iustissimas causas congeniam, ac convenientem agnoverit permutationem dotis prioratus Alverniae ejusdem hospitalis cum dote Bajulvatus Lugdunensis Hospitalis praedicti, assignando propterea dotem Bajulvatus hujusmodi eidem Prioratus, et dotem Prioratus praefati dicti Bajulvatus constituendo, petendam esse censuit a dilectis ipsidem filijs magno Magistro, et Hospitalis praedicti consilio approbationem, et confirmationem hujusmodi permutationis, sub conditionibus, et declarationibus expressis, ac contentis in deliberatione hac nuper habita, prout re ipsa ab eisdem magno Magistro, et consilio decretum petitioni conforme eadem lingua obtinuit, tenor autem deliberationis, ac decreti hujusmodi est, qui sequitur videlicet.

Expositores rationes hujus permutationis expressit.

• Frater Emanuel Pinto, Dei gratia sacrae domus Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, et militaris ordinis sancti Sepulchri Domini Magister hominis, pauperumque Jesu Christi custos: universis, et singulis praesentes nostras litteras visuris, lectoris, et auditoris salutem. Nunc facimus, et in verbo veritatis attestamus, qualiter infrascriptum decretum extractum fuit ex libro conciliorum in cancellaria nostra conservato, in quo similia notari, et registrari solent; quod quidem

Expositores tenor deliberationis per petitionem permutationis.

in hanc publicam formam extrahi, et redigi jussimus, ut ubique tam in judicio, quam extra, eidem plena, et indubitata fides adhibeatur; cujus tenor est, qui sequitur, videlicet. *

• Die XVIII. mensis Augusti 1767. Perlectis precibus procuratorum venerandae linguae Alverniae una cum ejusdem venerandae linguae deliberatione, quarum tenor est, qui sequitur videlicet: Altezza eminentissima

• Li procuratori della veneranda lingua d'Alvernia umilissimi servitori, et obbedientissimi religiosi di V. A. E. espongono riverentemente, che la predetta veneranda lingua riconoscendo mediante la relazione de' commissarij, e di essi oratori essere vantaggioso il progetto di permutare i titoli delle due dignità del priorato d'Alvernia, e del Baliaggio di Lione, ossia di permutare li beni di una dignità con quelli dell'altra, assegnando li beni del Baliaggio per dote del Priorato, e li beni di questo per dote di quello, incaricò li detti procuratori di ricorrere, e praticare le diligenze opportune per ottenere l'approvazione di tale sua deliberazione, sotto però le condizioni, ossia dichiarazioni insinuate dai predetti commissarij, e dagli oratori nella succitata loro relazione, quale fu anche sottoscritta dal procuratore dell'attuale venerando Bali maresciallo, e come meglio si rileva dall'annessa copia della detta deliberazione dell'8. del corrente mese di Agosto. Che però essi oratori a nome suddetto ricorrono all'A. V. E. umilmente supplicandola degnarsi col suo sagra consiglio approvare, e confermare la detta deliberazione, e ordinare l'esatta esecuzione della medesima in tutte le sue parti, e della grazia rimarranno obbligatissimi.

• Extrait des registres de la venerable langue d'Anvergne le 8. Août 1767. Par permission d'eminetissime et reverendissime monseigneur fr. D. Emanuel Puto tres digne grand Maître de l'ordre de S. Jean de Jerusalem, et du S. Sepulchre, s'est tenue la venerable langue d'Anvergne presidant au si elle monsieur le chev. fr. Gilbert de Montaignac Bord commandeur de Celles et de Dolles. Dans la quelle messieurs les chevaliers

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

de Chauvance, de Lancoame, et les procureurs de la venerable langue commissaires ci-devant nommés pour examiner le projet, touchant l'echange des dignités du grand prieuré d'Anvergne, et du baillage de Lion, ont fait la relation suivante. Illustrissimi signori. Li signori procuratori di quella veneranda lingua presentarono alla medesima un progetto di permuta dei titoli del Priorato d'Alvernia, e del Baliaggio di Lione, mediante la quale eriger si dovesse il Baliaggio in Priorato, e ridursi questo in Baliaggio. Li motivi principali, dai quali furono indotti li predetti signori procuratori sono li seguenti: primo la segregazione dei beni, quali compongono il detto Priorato, distanti fra loro, e di difficile amministrazione, massime da persone avanzate in età, come sogliono essere li venerandi Priori. Secondo il difetto di casa priorale nella città di Lione, ove si congregano li venerandi capitoli, e venerande assemblee provinciali: e terzo il pessimo stato, nel quale si trovano le fabbriche dei beni spettanti al detto Priorato, quali necessitano pronto riparo, senza che possa a tali spese supplire il venerando Priore a riflesso del tenue reddito del Priorato aggravato di varj pesi: quando che il Baliaggio di Lione è di rendita notabilmente maggiore, meno gravato di spese, e con casa residenziale nella città di Lione. Tale progetto inteso da questa veneranda lingua, piacque alla medesima addossare a noi l'esame di quello; il che avendo eseguito colla più seria, ed esatta attenzione, ci diamo l'onore di riferire unitamente coi signori procuratori suddetti, che li motivi dai medesimi addotti, verificati, e risultanti dagli atti dell'ultima visita priorale fatta dal venerando gran Priore de Thiange nel 1753 1754. e 1755. sono validissimi, di maniera che a noi sembra, che questo veneranda lingua non solo prestar deve il suo consenso alla proposta permuta, ma si bene incaricare li stessi signori procuratori, ricorrere a S. A. E. e al sagra consiglio, e supplicare il decreto corrispondente per la pronta effettuazione della medesima. E perchè una tale permuta di titoli delle suddette due dignità possa eseguirsi senza pregiudizio di ve-

run individuo di questa veneranda lingua, ci facciamo lecito, insinuare le condizioni, ossia no piuttosto dichiarazioni da apporsi, quali riduciamo a sole tre. Prima, che se vaccherà in primo luogo il Priorato di Alvernia, in tal caso sarà a quello promosso il venerando Maresciallo, il quale dovrà godere il titolo, e tutti i diritti, preminenze, e prerogative annesse alla dignità di gran Priore, e scorso il mortorio, e vacante, entrerà nell'amministrazione, e godimento di quei beni vacanti, e dal giorno della di lui promozione al Priorato suddetto aver dovrà principio il quinquennio per la prerogativa di conferire, o ritenere commenda; con questo però, che vacando in appresso il Baliaggio di Lione, il detto venerando Priore come sopra provisto ritenendo sempre lo stesso titolo il gran Priore, abbandonerà (scorso peraltro il mortorio, e vacante del Baliaggio suddetto) l'amministrazione, e godimento dei beni del detto Priorato, e conseguirà l'amministrazione, e godimento di quelli del Baliaggio suddetto, quali saranno in appresso reputati per dote del detto Priorato d'Alvernia. In riguardo poi al quinquennio per la collazione, o ritenzione di commenda di grazia priorale non dovrà il medesimo aver nuovo principio, ma sibbene dovrà continuare a computarsi dal primo giorno della promozione al Priorato suddetto. Seconda, dandosi all'incontro il caso, che vacasse in primo luogo il Baliaggio di Lione, dovrà al medesimo esser promosso il venerando Bali maresciallo col titolo, e prerogative di Bali di Lione, succedendo però in appresso la vacanza del Priorato di Alvernia, il detto venerando Bali, ritenendo li beni del Baliaggio suddetto, permuterà il titolo di Bali con quello di Priore di Alvernia, ed il venerando Bali maresciallo d'allora sarà promosso al titolo del Baliaggio rinunciato, da denominarsi Baliaggio di Bourgaueuf, che è il membro principale di tutti quei beni, e scorso il mortorio, e vacante dei medesimi, entrerà in rendita di essi, ed in tutti li tempi da venire tali beni, altre volte priorali, saranno annessi alla detta dignità di Bali di Bourgaueuf, e quelli altre volte balivali alla dignità di Priore d'Alvernia.

In quanto poi al quinquennio per la prerogativa di conferire, o ritenere commenda, a noi sembra, che in questo secondo caso aver dovrà il suo principio dal giorno, che il detto venerando Priore, rinunciato il titolo di Bali, conseguirà quello di Priore, e cioè ad oggetto di non aumentare il numero delle collazioni con aggravio di questa veneranda lingua, poichè in caso contrario, lo stesso tempo corrobberebbe per due venerandi Priori, e potrebbe un venerando Priore conferire negli ultimi giorni di sua vita, e subentrar l'altro a conferire d'un subito. La terza finalmente, che sebbene tanto il venerando Priore d'Alvernia, che il venerando Bali de Bourgaueuf sono tenuti ne' termini prescritti della nostra sacra Religione a rinnovare li cabrei, adempire li precetti priorali, e giustificare li miglioramenti da essi fatti in tutti li beni, dai medesimi goduti; tuttavia in difetto de' miglioramenti non fatti, dei cabrei non rinnovati, e di ogni altro obbligo non adempito, anzi lo stesso debito col venerando comun tesoro non potrà essere di ostacolo all'effettuazione della detta permuta; di maniera che, se il venerando Priore primo eligendo sarà contumace nell'adempimento degli obblighi suddetti, anzi debitore del detto venerando comun tesoro, ciò non ostante dovrà entrare nell'amministrazione, e godimento de' beni del Baliaggio, quali si assegnano mediante la detta permuta per dote del Priorato; siccome pure se il Bali primo eligendo sarà, come sopra, contumace, e debitore, dovrà tuttavia sempre permutare il titolo di Bali con quello di Priore, e cioè senza che intendere si debbano essi venerando Priore, e Bali esser dall'adempimento di quegli obblighi, al che (tolta la pena dell'incapacità per questo solo caso) saranno tenuti in conformità di quanto dispongono li statuti, ed ordinazioni della nostra sacra Religione, e specialmente il decreto del sacro consiglio delli 14. Ottobre 1731. come anche ad indennizzare li loro successori per le omissioni, e deteriorazioni occorse nei beni da essi rinunciati secondo le nostre regole, e consuetudini, e non altrimenti. Per ultimo ci crediamo nell'obbligo di assicurare questa veneranda lingua

aver noi in conformità di quanto viene insinuato dal detti signori procuratori comunicata questa nostra relatione al Sig. Commedaigne de' Montignac Bord procuratore del l'attuale venerando maresciallo Ball de Brisson, a nome del quale ha egli prestato il suo consenso, e sottoscritta la medesima. Questo è quanto in esecuzione dei loro riveritissimi comandi ci diamo l'onore di riferire, con sottoporre sempre questa nostra relazione ad ogni più savi deliberazione di questa veneranda lingua. • Le Chev. de Montaignac Bord. • Le Chev. de Chanvanc. • Le Chev. de Laucrosme. Les procureurs de la Ven. Langue d' Auvergne. Le Chev. de Boistrelon. • Le Chev. de Monts. Cequ'ony per la Ven. Langue a etè du sentiment de messieurs les commissaires, et procureurs, et consent a l'echange des dignités proposé, vù l'avantage, et le bien qui en doit resuller, et charge messieurs les procureurs de faire les demarches necessaires auprès de S. A. E. et son sacré conseil pour approuver, et confirmer le dit projet, et ce par voix et ballotes N. D. Les procureurs de la Ven. langue d' Auvergne. Le chev. de Muns. Fr. Zaccarie Vellin Secret. de la Ven. langue. Eminentissimus, et Reverendissimus Dominus Magnus Magister, et vener. concilium praeinsertis precibus inherentes, prout petiitum, et supplicatum fuit enim suff. scrut. nem. dicit. approbaverunt, et confirmaverunt, atque deliberationem venerandae linguae in omnibus ejus partibus executioni demandari jusserunt. Et quia ita se habet veritas, ideo in hujus rei testimonium bulla nostra magistralis in cera nigra praesentibus est impressa. Datum Melitae in conventu nostro, die mense et anno supradictis.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebatur, dicti exponentes praemissa omnia quo firmitus subsistunt, et servantur exactis apostolice confirmationis nostrae patrocinio communicari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos exponentes specilibus gratis, et favoribus prosequi voleantes, et eorum singulares personas a quibus-

vis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quocumque de causa latas, si quis forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati praesentem ejusdem linguae deliberationem a magno Magistro, et consilio hospitalis praedicti approbatam, et confirmatam mactoritate apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illique invariabilis apostolice firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti etiam substantiales defectus, si qui dasuper intervenerint, supplementis, et sanamus.

§. 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis invariabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam eorum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti Hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, stabilimentis, oisibus, et statutis, ac ordinationibus capitularibus privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogationibus derogatoris, aliisque efficacibus efficacissimis, ac insolitis etiam aliis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac alijs in contrarium, quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud

Clause valida, et decretum irritum.

Derogatio contrariis.

Processe potest pro praesentibus personis approbatione, quae lingua a Pontifice fuerit expressa.

Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima octava Septembris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXVI.

Dat. de T.
Ocl. 1787.
Anno 3.

Peculiares redditus assignantur pro alendis, et instruendis in aliquo Seminario ecclesiastico pueris subditis jurisdictioni abbatiae S. Rufilli oppidi Fori Pompilii, nullius diocesis.

Clemens Episcopus

Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Maxime utilitates Ecclesiae Dei diramanant ex institutione seminariorum.

§. 1. **P**lurimas inter et maximas, quas Ecclesiae Dei Tridentina synodus attulit afferretque deinceps utilitates, non postremo utique loco habenda est, quae ex seminariorum institutione percipitur: ibi etenim lubrica aetas, atque ad voluptates saeculi consecratae proclivis, a blandis arcetur vitiorum illecebris, et religione ac bonis artibus informatur, ut postquam juvenes in sortem Domini vocati in iis satis profecerint, et morum castituminae doctrinaeque specimen praebuerint, alii alio translati, in suo quisque munere, ecclesiis, quibus fuerint addicti, ad Dei gloriam et populorum spiritualem salutem inserviant. Itaque praedicta synodus, cum ad eorundem seminariorum erectionem omnino animum adiecisset, mirandum non est, quod in eam rem ecclesiasticos redditus aliqua ex parte converterit. Quod quidem et Nos reputantes atque in votis summo opere habentes, quemadmodum alias, juxta exhibitas Nobis preces, nostra usi auctoritate eorum institutioni et dotis augmento consulere non praetermissimus; ita nunc in satis amplo territorio, ad optimae spei adolescentes literis ac pietate informandos, quandoquidem seminario carent, faciendum duximus, ut iisdem de alio quodam aequo opportuno subsidio prospiceremus.

§. 2. **S**ane a dilectis filiis capitulo et canonicis basilicae Principis apostolorum de Urbe Nobis nuper expositum fuit, quod inter ceteras ipsis eorumque capitulari mensae apostolica auctoritate perpetuo annexas, abbatia etiam enumeratur sancti Rufilli, oppidi Fori Pompilii nullius diocesis provinciae Ravenatensis, in qua ipsi ejusque territorio ordinariam quasi episcopalem supra clerum et populum exercent jurisdictionem. Quamvis autem capitulum et canonici praedicti spiritualibus omnium indigentis per idoneos ecclesiae ministros quovis tempore consulere curaverint, nihilominus deficiente presbyterorum copia eorum praesertim, qui ad excipiendas sacramentales christifidelium confessiones, et ad apostolica ministeria satis idonei sint, vix unquam adepti sunt, quod tantopere optabant.

§. 3. **U**t igitur clerus eam, qua praeditus esse debet, scientiam addiscat, cum de seminario erigendo ob ingentes sumptus cogitari nequeat, satis illi consultum fore arbitrati sunt, si adolescentibus clericali militiae describendis subsidia non deessent, quibus in propinquis atque ecclesiastica disciplina praestantioribus seminariis educarentur, Nobis propterea humiliter supplicarunt, ut super mensae illius abbatialis, quamvis illa in actu annexionis a Pio PP. IV. praedecessore nostro a quavis impositione immunis reddita fuerit, atque omnium beneficiorum, etiam quibus cura imminet animarum, et bonorum ecclesiasticorum in ejusdem abbatiae territorio existentium, fructibus, juxta concilii Tridentini, et Romani anno jubilai MDCCXXV. celebrati, ac literarum felicitis record. Benedicti PP. XIII. praedecessoris nostri incipientium *credita*, dispositiones, annuam taxam imponere; nec non in ipsius taxae supplementum tria infrascripta perpetua simplicia et personalem residentiam non requirientia beneficia ecclesiastica, in territorio ejusdem abbatiae fundata, quorum collatio proviso et omnimoda alia dispositio, juxta litteras record. Pii PP. IV. praedecessoris nostri, personis idoneis, ad instar beneficiorum ecclesiasticorum, beneficiorum et clericatum nuncupatorum in dicta basilica existentium,

Referatur incommoda obvenientia ex ditione ecclesiasticorum personarum in abbatia S. Rufilli.

Ad quam deserviam re-movendam plurimum conferre possit, ut via qui ecclesiasticae optant militiae huiusmodi subsidia deessent pro congrua instructione.

ac pro tempore existentes ipsius basilicae archipresbyterum ac capitulum et canonicos, turno conferendi inter archipresbyterum pro una, ac capitulum et canonicos praedictos pro altera vicibus, per hebdomadas diviso spectat et pertinet; unum videlicet sancti Josephi in ecclesia sancti Rufilli Foripompilii, modo pro obitum quondam Matthaei Sendi ultimi illius possessoris vacans, tunc in turno conferendi existente venerabile fratre nostro Henrico Benedicto Maria Clemente episcopo Tusculano sanctae romanae Ecclesiae Cardinali duce Eburnaceae nuncupato ipsius basilicae archipresbytero, qui, eo quo flagrat singulari zelo, capituli et canoniorum votis obsecundans, a dicti beneficii nullatenus se abstinuit; alterum vero sub invocatione seu ad altare sancti Jacobi de Moida nuncupatum, quod dilectus filius Petrus Antonius Tioli presbyter cappellanus secretus et familiaris noster: tertium demum sub titulo sancti Jacobi de Tombis, quod dilectus etiam filius Laurentius Brandi clericus seu presbyter respective obtinent, et infra, suppressim, quaeque ad fidelem proventuum administrationem, necnon alumnorum delectum, eorundemque progressum in literis ac pietate maxime opportuna viderentur, constituere dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui idcirco in hac sede divinitus locati sumus, ut ex ea, quadam veluti specula, fidelibus quidem omnibus, sed iis maxime pastoralis nostrae sollicitudinis curam impenderemus, qui a Deo vocantur, ut sint presbyteri in populo Dei, a quibus pendet anima illorum: propterea, capituli et canonicorum praedictorum studium magnopere collaudantes, iisdem libenter concedimus, quinimmo expresse praecipimus et mandamus, ut ipsi, per eorum vicarium in territorio abbatis Foripompilii in spiritualibus generale, cum consilio duorum ex collegatae ecclesiae sancti Rufilli canonicis, et aliorum duorum de clero oppidi Meliniae, ex fructibus integris mensae abbatialis et parochialium ecclesiarum, necnon beneficiorum quorumcumque, etiam quorumvis ordinum et militarium, etiam hospitalium, regularium, etiamsi jurispatronatus cuiuscumque fuerint, et illa per quoslibet etiam venerabiles fra-

tres nostros S. R. E. Cardinales, necnon etiam nostros et pro tempore existentis Romani Pontificis familiares, et camerae nostrae apostolicae clericos, ministros, et officiales quoscumque, praesentes et futuros, modo obtineantur, et in posterum obtenta fuerint; necnon aliis fructibus in dictae synodi decreta, et enunciata constitutione Benedicti praedecessoris praedicti contentis, taxam juxta ejusdem constitutionis formam, personae ut infra deputandae annuatim libere persolvendam, absque nova nostra et sedis apostolicae licentia et approbatione, ad infrascriptum effectum tantum, auctoritate nostra, perpetuis futuris temporibus imponent et praefigant.

§. 5. Quoniam vero taxae huiusmodi impositio ut praefertur facienda, impar erit ad plures alendos alumnos, eorum sustentationi quantum in Domino possumus considerare volentes, primodictum ut praefertur vacans, cuius LX. ex nunc; secundo vero et tertio dicta beneficia, quorum cujuslibet XXIV. ducatorum auri de camera respective fructus redditus et proventus, secundum communem aestimationem; valorem annuum ut accepimus non excedunt, ex nunc prout ex tunc, et cum primum illa per cessum, etiam ex causa permutatiōis, etiam in nostris et Romani Pontificis pro tempore existentis manibus faciendae, vel decessum seu privationem aut dimissionem vel amissionem dictorum Petri Antonii et Laurentii, aut alias quovis modo apud sedem apostolicam, etiam ex quocumque decreto vacationis, seu cessationis juris, vel in aliquo ex mensibus Nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti sedique apostolicae praedictae, per constitutiones apostolicas, seu cancellariae apostolicae regulas editas vel edendas, vel alias quomodolibet reservatis, seu ordinariis collatoribus per eandem apostolicas constitutiones, aut cancellariae praedictae regulas, aut alia privilegia et indulta concessa hactenus et in posterum concedenda competentia, vacare contigerit; etiamsi actu nunc ut praefertur, aut alias quovis modo, quam etiamsi quaevis ex illo generalis reservatio quamvis in corpore juris clausa resultet, praesentibus haberi volumus pro expresso; etiamsi Petrus Antonius

Pontifex ap-
probat ad
optatum ef-
fectum im-
positionem spe-
cialis laico
et bonis ec-
clesiasticis.

Itaque sup-
pressionem
trium bene-
ficiorum.

et forsā Laurentius, noster aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cuiusvis S. R. E. Cardinalis familiares, continui commensales, seu Romanae curiae officiales, vel alias quancumque reservativum seu affectionem quomodolibet inducentes extiterint, aut assequutionem aliorum beneficiorum eis quavis auctoritate collatorum, vacant; etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio, juxta Lateranensis statuta concilii ad Sedem apostolicam legitime devoluta, ipsaque beneficia dispositioni apostolicae specialiter vel generaliter reservata existant, et super eis inter aliquos lis, cuius statum praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa: illorumque titulum collativum, naturam, et essentialiam, itaut, quoad primodictum ex nunc, quo vero ad secundo et tertio dicta beneficia, ex nunc prout ex tunc, et cum primum ut praefertur vacaverint, collativa esse desinant, et uti Italia in titulum collativum conferri non possint, apostolica auctoritate ipsarum tenore praesentium perpetuo supprimimus, et extinguimus: ita quod liceat personae a capitulo et canonicis dictae basilicae ut infra deputandae, quoad primodictum ex nunc, quo vero ad secundo et tertio dicta beneficia, cum primum ut praefertur vacaverint, corporalem realem et actualem omnium et singulorum dictorum beneficiorum, bonorum et annexorum, iuriumque et pertinentiarum praedictorum, propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere; fructus autem redditus, et proventus beneficiorum, ut praefertur suppressorum, percipere, exigere, levare, ac in infrascriptum usum convertere, supportatis tamen omnibus et singulis beneficiorum praedictorum oneribus.

§. 6. Porro, cum ex privatu taxae super abbatialis mensae et beneficiorum omnium ac bonorum in dicto territorio existentium fructibus imponendae, atque ex primodicti, et subinde ex secundo, et tertiodictorum beneficiorum ut praefertur suppressorum bonis, is adolescentium numerus, quem reddituum quantitas feret, in seminariis ecclesiasticis alienius civitatis illarum partium educari et erudiri debeat; iisdem capitulo et ca-

nonicis per praesentes injungimus, ut proventus huiusmodi in sustentationem adolescentium integre et non in alios usus convertant, et assumant, proptereaque aliquam ecclesiasticam personam in administratorem bonorum et exactorem taxae deputent. Ille quoque alimenta seminariis, in quibus juvenes degent, persolvat, atque onera etiam missarum, et alia si quae essent, beneficia ut praefertur suppressa alias obtinentibus, incumbentia adimplere curabit. Verum annis singulis pro tempore illi existenti vicario capituli et canonicorum praedictorum in spiritualibus generali, cum intervenit eandem duntaxat canonicorum, et aliorum duorum de clero, integram exactamque rationem reddere debeat et teneatur, atque de oeconomico statu totius administrationis, etiam annis singulis, capitulum, et canonici praedicti reddantur instructi.

§. 7. Quo vero ad numerum adolescentium, seminariorum selectionem, ac tempus permansionis in iis, et quidquid ad tutius rei directionem visum fuerit opportunum, demandandi, plenam dictis capitulo et canonicis pro tempore existentibus tribuimus facultatem: statuentes nihilominus, quod electio futurorum alumnorum, praevio examine coram vicario praedicto faciendo, expleatur; quodque ipsi alumni ad presbyteratum temporibus debitis se promovendi facere, idneamque cautionem reddendi alimentorum sumptus, in eventum quod ad laicalia vota aspirarent, aut vilibus ministeriis addicerentur, praestare debeant, et teneantur.

§. 8. Caeterum eorundem capituli et canonicorum, necnon, ut major adolescentium numerus omni tempore in dictis seminariis ali quael, ipsos capitulum et canonicos, et administratorem ab eis deputandum, bonaque beneficiorum ut praefertur suppressorum, a quovis solitine et contributione dimidiae annatae, et quindenniorum, et aliorum quorumcumque iurium, collegii officii et annatis participantium, et camerae nostrae apostolicae, ratione beneficiorum suppressionis, eorumque fructuum reddituum et proventus applicationis, quomodocumque debitorum, deinceps et in perpetuum

Normae praesentur pro statuendum per eorum aliosque.

Pontifex bonis, et redditibus ut supra assignatis, ab omni liberat impositione.

Ex redditibus approbatae taxae, et suppressorum beneficiorum jubet Pontifex ut totidem juvenes statuantur in aliquo ecclesiastico seminario.

etiam tenere praesentium liberamus, absolvimus, et eximimus, ac liberatos, exemptos, et immunes esse, neque ad aliquam solutionem annuat seu quinquenniorum propterea faciendam, teorū, aut obligatos existere.

§. 9. Ipsas quoque praesentes literas ullo umquam tempore, et ex quavis causa quantumvis juridicis et legitima, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, annullari, invalidari, in ius vel controversiam revocari, aut adversus eas quodcumque iuris vel facti aut gratiae remedium impetrari posse, nec sub quibuscumque similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus suspensionibus limitationibus derogationibus aut aliis dispositionibus, etiam per Nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes et Sedem apostolicam, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibuscumque clausulis et decretis, pro tempore factis et concessis, ac faciendis et concedendis, comprehendendi, sed semper ab illis exceptas esse et fore, suisque plenariis et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos nunc spectat et pro tempore spectabit, firmiter et inviolabiliter observari, sique et non alias per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere legatos, vel vicelegatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, irritumque et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, respectiva decernimus.

§. 10. Non obstantibus Lateranensis concilii, suppressiones perpetuas, nisi in casibus a iure praefixis fieri prohibentis, et dicti Pii praedecessoris, aliisque apostolicis, nostrisque et cancellariae apostolicae regulis de iure quaesito non tollendo, et de exprimendo vero annuo valore in suppressionibus, ac de causis committendis ad partes, vocatis quorum interest; privilegiis quoque, indulgentiis, et literis apostolicis in contrarium prae-

missorum quibuscumque concessis, quibus omnibus et singulis, etiam si pro eorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliquis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil positus amisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem praesentibus pro pleae et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum latissime et plenissime hac vice dumtaxat derogamus, et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Volumus autem, quod dicti Petrus Antonius et Laurentius, in praedictum appressionis luxuriam, secundo et tertio dicta beneficia in manibus nostris seu Romani Pontificis pro tempore existentis, vel cuiusvis altarius, seu etiam coram notario publico et testibus, vel alias quomodolibet in cuiuscumque personae favorem, etiam ex causa permutationis, resignare vel cum aliquo desuper concordare nequeant; quodque resignationes, aut concordiae huiusmodi si fiant, in suppressionis huiusmodi, et in praemissorum, non tamen aliorum favorem, factae sint, et esse censeantur.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri praeccepti, mandati, suppressionis, extinctionis, facultatum, concessionis, statuti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se novit incursum.

Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Calendis octobris pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXVII.

Dies festos imminuit pro civitate, et dioecesi Arborensi, servata tantummodo obligatione audiendi missam.

Peculiare
dispositio
quod bene-
ficia sup-
pressis.

Sanctio po-
nitur.

Dist. die 2.
Ostob. 1767.
Ann. X.

Clausula sub-
blata, et de-
cretum erro-
rant.

Derogatio
concordat.
runt.

Venerabili fratri archiepiscopo Arborensi.

Clemente Papa XIII.

Venerabilis frater salutem, et apostolicam benedictionem.

*Sancta Sedes
commerciis in
struere
quae sunt
exemplis
Evangelicis,
nec Sacerdotum
Vocem
sacrosancti
adversant.*

§. 1. Cum sicut quaedam sunt, ut inquit sanctus beo magnus praedecessor noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quae aut pro conditione aetatum, aut pro necessitate rerum oporteat, temperari, illa semper consideratione servata, ut in his, quae vel dubia fuerint, aut obarura id noverimus sequendam, quod nec praecceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invenitur adversum eam propter apostolicam hanc sancta Sedes pro paternis erga universos christifideles benignitate, quod integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in his auctoritatem interponere, quae caeteroque ad majus divini cultus incrementum praeccripta, aut perfigentem in nonnullorum cordibus ebrietatem, ad ostium luxuriamque convertantur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessarium inopiam, non sine conscientiae angore, contemnuuntur.

*Propter potestatem
pro
Evangelicam
redu
clione.*

§. 2. Quoniam scilicet, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuae innotuit, quod in civitate, Dioecesis Arborensis adeo excreverunt calamitates, et agustiae propter praesentium temporum infortunia, ut miserillorum habitatores inrolaeque, ac praesertim illi, qui in sidore vultus sui panem comedunt persaepe cogantur (quamvis animo inviti) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se adiacere pro pane lucrando, et id facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum, se propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis opportune providere, et, ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

*Possit de
signis per
curatoribus
dubis in
quibus latio
gra servanda
ex observan
tis, caritas
fratrum
accusant, et
servata latio.*

§. 3. Nos itaque, qui christifidelibus, quantum eum Domino possumus, salutare remedium potius ad aeternam salutem comparandum, et humanam vitam honeste sustentandam adhibere, quam per severiorem ecclesiae disciplinae rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos habi-

tatores, et incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos sine censentes huiusmodi supplicantiis inclinari, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut postquam certe constiterit, quod octava plebs dies festos in publicis tabernis deturpat magis quam colat, omnibus utriusque sexus christifidelibus in praedicta civitate, et dioecesi existentibus, ut delinque exceptis omnibus diebus dominicis, nativitate Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti Sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, et sequenti Ascensionis Domini, Pentecostae, et sequenti iidem diebus, Corporis Christi, Sancti Joannis Baptistae, Sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, et commemorationis omnium Sanctorum, praeterquam quinquaginta diebus Beatae Mariae Virgini, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis et Conceptionis, nec non Sancti patroni, aut tutelaris ejuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, in quibus, integra maneat praeccepti obligatio, in reliquis diebus festis sive per hanc sanctam Sedem praecceptis, sive per synodales ejusdem dioecesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa vni per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate nostra apostolica per te committari volumus, praecceptis, audita missa, laudiosis sanctorum artium exercitationibus, servilibusque opibus, sine ullo prorsus conscientiae scrupulo, varare possint, auctoritate nostra apostolica concedas, indulgens, et permittas, ac status, praescriptas, et mandas.

*commodo
adversus
Moxa
praecepta.*

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civilibus, et dioecesis praefatarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis absentis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et li-

*Derogatio
congruam.*

teria apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis; ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et, sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die secunda octobris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXVIII.

Dat. die 2
Octob. 1767.
Anno X.

Idem imprecationis dierum festorum indulgentiam per diocesi Turritanam largiatur.

Venerabili fratri Archiepiscopo Turritano.

—Clemens Papa XIII.

Venerabilis frater salutem,
et apostolicam benedictionem.

Quodam in
Excommunicationis
discipline
aut, quae
pro consider-
atione tota-
tum, vel pro
necessitate
eorum oportet
tempera-
re.

§. 1. Cum sicut quaedam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus praedecessor noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quae aut pro consideratione aetatis, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quae vel dubia fuerint, aut obscura id novissimis sequendum, quod nec praeceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invasurum adverteram: ea propter apostolicae hae sanctae Sedes pro paterna erga universos christianos benignitate, quod integrum iudicium, consuevit supremam suam in his auctoritate interpretare, quae exle-rogant ad majus divini cultus incrementum praescripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus ebullientem, ad otium, luxuriamque convertantur, aut ex rerum ad vi-

tam traducendam necessarium inopiam, non sive conscientiae angore, contemnuntur.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuae innouit, quod in civitate, et dioecesi Turritana adeo exaceraverunt calamitates, et angustiae propter praesentium temporum infortuna, ut miseri illorum habitatores, incohaesque, ac praesertim illi qui in sudore vultus sui panem comedunt persaepe cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se adiacere pro pane lucrando, et id facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignamur.

§. 3. Nos itaque qui christianis fidelibus quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad aeternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste sustentandam adhibere, quam pro severiore ecclesiastica disciplina rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos habitatores, et incolae specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentem committimus, et mandamus, ut postquam certa constiterit, quod quosdam plebs dies festos in publicis tabernis deturpat magis quam culat, omnibus utriusque sexus christianis fidelibus in praedicta civitate, et dioecesi existentibus, ut deinceps exceptis omnibus diebus Dominicis, natiuitatis Domini nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, et sequenti, Ascensionis Domini, Pentecostes, et sequenti illidem diebus, Corporis Christi, Sancti Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, et commemorationis omnium Sanctorum, praeterquam quinquaginta diebus, Beatae Mariae Virgini, sci-

Proces-
sus per
dierum
dies
et cont.

Post hoc
procedit
per
dierum
dies
et cont.

licet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis: nec non Sancti Patroni, aut Tutelariorum cuiuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, integra maneat praecepti obligatio, in reliquis diebus festis, sive per hanc S. Sedem praeceptis, sive per synodales ejusdem dioecesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te commulnari volumus, praeceptis, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ulla prorsus conscientiae scrupulo, vescare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, indulgeas, et permittas, ac statuas, praecipias, et mandes.

*Derogatio
contrario-
rum.*

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civilis, et dioecesis praefatarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, derogatoriis, aliisque effractoriis, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresso derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris, die secunda octobris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXXXIX.

*Dat. die 2.
Oct. 1767.
Ann. X.*

Idem imminutionis dierum festorum indultum pro Dioecesi Vssellensi elargitur.

Venerabili fratri Episcopo Vssellensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum sicut quaedam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus praedecessor Noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quae aut pro consideratione aetatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quae vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec praeceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invenitur adversum: ea propter apostolica haec sancta Sedes pro paterna erga universos christifideles benignitate, quod integrum sibi fuit, consuevit supremam anam in his auctoritatem interponere, quae caeteroquin ad majus divini cultus incrementum praescripta, aut per frigescentem in nonnullarum cordibus charitatem, ad otium, luxuriamque convertantur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessarium inopiam, non sine conscientiae angore, contemnuntur.

*Apostolica
Sedes con-
venit in re-
bus discipli-
nariis in-
dulgere quod
praeceptis E-
vangelicis, et
Sanctorum
Patrum de-
cretis mini-
me adver-
satur.*

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuae innuit, quod in civitate, et dioecesi Vssellensi adeo excreverunt calamitates, et angustiae propter praesentium temporum infortunia, ut miseri illorum habitatores, incoelaeque, ac praesertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persaepe cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se adicere pro pane lucrando, et id facilius contigit ob exercitum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

*Praesae-
retae pro fa-
storum die-
rum immi-
nutione.*

§. 3. Nos itaque, qui christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad aeternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste sustentandam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticae disciplinae rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos

*Pontifex pre-
dictis annis,
dies festos
imminuit sub
praecepto as-
sueti Mis-
sam, caetero-
que dies de-
signat reli-
giosis servan-
dos.*

habitatores, et incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quocumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati nostrae per praesentes committimus, et mandamus, ut postquam certo cognoverit, quod otiosa plebs dies festas in publicis tabernis detorpat magis quam colat, omnibus utriusque sexus christifidelibus in praedicta civitate, et diocesi existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti Sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, et sequenti, Ascensionis Domini, Pentecostes, et sequenti itidem diebus, Corporis Christi, Sancti Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, et Commemorationis annuum Sanctorum, praeterea quinquae dicatis Beatae Mariae Virgini, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non Sancti Patroni, aut Tutelaris ejuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, in quibus integra maneat praecepti obligatio, in reliquis diebus festis, sive per hanc sanctam Sedem praeceptis, sive per synodales ejusdem diocesis constitutiones, sive quocumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate apostolica per te commutari volumus, praeceptis, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ulla prorsus conscientiae scrupulo, vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, indulgas, et permittas, ac statuas, praecipias, et mandes.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatibus, et diocesis praefatarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis,

et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbe ad verbum insertis habentes, illis alias in suo rebores permansuris, ad praemisurum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die secunda Octobris MDCLXVII. Pontificatus Nostri anni decimo.

DCXL.

Idem imminutionis dierum festorum indulgentium pro Diocesi Algaroni elargitur.

Dat. die 2.
Oct. 1767
Anno X.

Venerabili fratri Episcopo Algarensi.

Clemens Papa XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum sicut quaedam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus praedecessor noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sunt, quae aut pro conditione aetatis, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper consideratione servata, ut in his, quae vel dubia fuerint, aut obscura id nuperinus sequendum, quod nec praeceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invenitur, adversum: ea praeter apostolica haec sancta Sedes pro paternae erga universos christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, cunctisve supremam suam in his auctoritatem interponere, quae caeteroquin ad majus divini cultus incrementum praescripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem, ad utrumque, luxuriamque con-

Romani Pontificis
episcopatus
indulgentiarum
pro conditione
aetatis, et
pro necessitate
rerum.

Derogatio
scripturae.

vertantur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessarium inopiam, non sine conscientiae angore, contemnuntur.

Preces porrectae professorum dierum immunitio.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuae innotuit, quod in civitatibus, et dioecesisbus Algarvis, et Civitatis adeo excreverunt calamitates, et angustiae propter praesentium temporum infortunia, ut miseri illorum habitatores, incolaeque, ac praesertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt persaepe cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis sese adiacere pro pane lucrando, et ita facilius contigit ob excrementum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praenissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica digaremur.

Pontifex dies festos immunitatem servata lege audientiam Missarum, ceterisque dies denegat reliquis servandos.

§. 3. Nos itaque, qui christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutarem remedium potius ad aeternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste sustentandam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticae disciplinae rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut postquam certe constiterit, quod otiosa plebs dies festos in publicis tabernis deturpat magis quam colat, omnibus utriusque sexus christifidelibus in praedicta civitate, et dioecesi existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus Dominicis, nativitatibus Domini nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, et sequenti, Ascensionis Domini, Pentecostes, et sequenti itidem diebus, Corporis Christi, sancti Joannis Baptistae, sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, et commemorationis omnium Sanctorum, praeterea quinque dicatis Beatae Mariae Vir-

gini, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti Patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dimittat, in quibus integra maneat praecepti obligatio, in reliquis diebus festis, sive per hanc Sanctam Sedem praeceptis, sive per synodales ejusdem dioecesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate apostolica per te commutari volumus, praeceptis, audita missa, laboriosis suorum artium exercitationibus, serviliusque operibus, sine ullo prorsus conscientiae scrupulo, vacare possint auctoritate Nostra apostolica concedas, indulgeas, et permittas, ac statuas, praecipias, et mandes.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatibus, et dioecesis praefatarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque effraciori huius efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresso derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die secunda Octobris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXII.

Idem immunitio indultum pro Dioecesi Amputiensis, et Civitatis invicem perpetuo unitis elargitur.

Derogatio contrario.

Dat. die 2. Oct. 1767. Anno X.

Venerabili fratri Episcopo Ampuriensi et Civitatensi ecclesiarum invicem perpetuo communicarunt.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater salutem.
et Apostolicam benedictionem.

Multa sunt in Ecclesiastica disciplina, quae pro conditione aetatum, aut pro necessitate rerum oportet temperare.

§. 1. Cum sicut quaedam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus praedecessor noster, quae nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quae aut pro conditione aetatum, aut pro necessitate rerum oportet temperari, illa semper consideratione servata, ut in his, quae vel lubrica fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec praeceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum invenitur adversum: ea propter apostolica haec sancta Sedes pro paterna erga universos christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in his auctoritatem interponere, quae caeteroquin ad majus divini cultus incrementum praescripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem, ad otium, luxuriamque convertantur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessarium inopiam, non sine conscientiae angore, contemnuntur.

Preces potestates pro festis annuatim.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuae innuitur, quod in civitatibus, et dioecesebus Ampuriensi, et Civitatensi adeo excreverunt calamitates, et angustiae propter praesentium temporum infortunia, ut miseri illorum habitatores, incolaeque, ac praesertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt persaepe cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se se adiacere pro pane lucrando, et id facilius contigit ob excretum diurni festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Pontifex dies festos invemimus, tamen audendi Missam obligat.

§. 3. Nos itaque, qui christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad aeternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substan-

tandam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticae disciplinae rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censes hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut postquam certe constituerit, quod otiosa plebs dies festos in publicis taternis deliripat magis quam colat, omnibus ntrinque sexus christifidelibus in praedicta civitate, et dioecesi existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus Dominicis, natiuitatis Domini nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniae, Resurrectionis, et sequenti, Ascensionis Domini, Pentecostes, et sequenti itidem diebus, Corporis Christi, sancti Joannis Baptistae, sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, et commemorationis omnium Sanctorum, praeterea quinque dicatis Beatae Mariae Virgini, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti Patroni, aut tutelarioris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, in quibus integra maneat praecepti obligatio, in reliquis diebus festis, sive per hanc Sanctam Sedem praeceptis, sive per synodales ejusdem dioecesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores snos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te committari volumus, praeceptis, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiae scrupulo, vacare possit, auctoritate Nostra apostolica concedas, indulgeas, et permittas, ac statuas, praecipias, et mandes.

tionem, caetera vero per pontificem derogant in quibus integra manet praecepti observantia.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non civitatis, et dioecesis praefatarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel

Derogatio contrariarum.

quavis firmitate alla roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque effluaciis efficacissimis, ac ipsolitis clausulis, irritantibusque, et aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus plenarie, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctum Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die secunda Octobris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXLUL

Dat. die 7.
Nov. 1767.
Ann. X.

Electi Romanorum Imperatoris adiutrices opes requirit pro afflictis catholicae religionis rebus in regno Poloniae,

De hac ipsa rerum ecclesiasticarum versione in Poloniae Regno agunt quamplurimae pontificiae Litterae superius relatae, quarum postrema hoc Tomo sub num; DCXXXII, quae videnda est, cum adnotatione ibidem annexa.

Carissimo in Christo filio nostro Josepho in Romanorum Imperatorem electo.

Clemens Papa XIII.

Dilecte fili Noster saltem,
et Apostolicam benedictionem.

*Discedit
tunc denu-
tius contenta,
quibus pre-
sequitur
patet ab
autentico pro
catholica fi-
de.*

§. 1. Afflictae in Poloniae regno prostrataeque res catholicae Ecclesiae magnam ex oculis nostris eliciunt vim lacrimarum. Qui enim possumus sine foetu rei catholicae statum in illo regno contemplari? Orthodoxam gentem versae fidei tenacissimam, et pro ea defendenda oibis non recusantem videmus desertam ab omnibus, et si qui de eadem gente vel

in Ecclesia, vel in republica primores, dissidentium consiliis et consiliis strenue obstabant, nunc ad Nos pervenit rumor, ab Ecclesiae et reipublicae sinu eos avulsos abreptosque raptari eo terrarum, ubi laboranti catholicae religioni nullam ferre opem queant.

§. 2. Sed tamen, carissime in Christo fili noster, in caesarem majestatem tuam adhuc respicimus, cui cum ex augusta dignitate proprium minus sit catholicam tueri Ecclesiam, vehementer confidimus, te tacitas non praetermissurum injurias, quibus non tam Poloniae reipublicae libertas opprimitur, quam ipsa nostra sacrosancta Religio. Nec animam inducere possumus te omissio tantam Ecclesiae spectaturum calamitatem. Rogamus te, carissime in Christo fili noster, ut ad pietatis tuae sensus, quos ex hoc misero Ecclesiae statu non dubitamus in te, vehementer excitari, religiosissimum animum tuum adjicias, et Ecclesiae catholicae in tanta ejus aerumna, re, consilio, et ope succurras. Nec audias, si qui te deterrent ab adjuvanda Polonia reipublica, cujus rebus minime si oportuum te implicari Ecclesia nostra est toto terrarum orbe diffusa, ubi non est nec Judaeus, nec Barbarus, nec Schyta, sed omnes sunt Christi. Adjuvanda est igitur a caesarea majestate tua ubicumque terrarum persecutionem patiatur, aique quoquo modo subveoendum Nos quidem non cessamus diu nocturne in humilitate cordis nostri rationibus iram Domini placare, quod unice auxilium Ecclesiae ferre possumus in his malis. Vestrum est, quibus Deus maximas opes tribuit et potentiam, unde vobis oritur summa auctoritas, minime pati sanctam matrem vestram tam atrocibus injuriis pati. Deum omnipotentem confidimus, carissime in Christo fili noster tibi affuturum, ut ea in hac re capias consilia, quae Ecclesiae sint salutaria, solidamque tibi tuoque angusto nomine dignam gloriam pariant. Et caesareae majestati tuae, quam in visceribus gerimus charitatis intimo psteriori amoris nostri affectu apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Marian Majorem sub annulo Piscatoris die septima Novembris MDCCLXVII. Pontificatus nostri anno decimo.

*Imperatoris
majestatem
nostri re-
quirit cui
proprium est
catholicam
Ecclesiam
defendere.*

DCXLIII.

De eodem argumento agit cum Maria Theresia Romanorum Imperatoris matra.

Die. die 7.
Nov. 1763.
Anno X.

Carissimae in Christo filiae nostrae Mariae Theresiae Hungariae reginae apostolicae nec non Bohemiae reginae illustri in Romanorum Imperatricem electae viduae.

Clemens PP. XIII.

Carissima in Christo Filia nostra salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

Infelicem
Religionis
statum in re-
gno Polonicae
describit, et
pericula con-
tinet quae per-
tinent ad
desolationem
omnium re-
ligionis
adversus.

§. 1. De Catholicae Religinnis statu in Poloniae regno vehementer sollicitos, et de extraordinariis comitiis, unde eandem Religionem in praesenti rerum discrimine merito esatimabamus suas rationes habere suspensas, magnopere trepidantes horribilis Nos ex improvviso percussit rumor, fortissimos rei catholicae in eo regno propugnatores. ubi perspectum est, nullis quantumvis atrocibus minis posse perterrefieri, et vitam fuisse potius amissurus, quam a vera defendenda religione destitutos, a Moschorum copiis violenter captos, et a patria esse abstractos abreptosque raptari, quo terrarum incertum, ne in comitiis quis quam amplius sit, qui pro catholica re invito animo se obijciat dimicationibus dissidentium. Quo nihil injurium magis, nihil atrocius: nobilissimum regni praesidem, venerabilesque episcopos eosdemque primarios republicae senatores per vim non modo a publico removeri consilio, sed armata manu a reipublicae sinu avulsos abigi et asportare quo libitum fuerit eorum inimicis, qui tamen a Poloniae republicis plane extranei nullo jure (quod maxime est omnium intollerabile) sese in polonicis rebus implicaverunt. Illud autem omnium maxime dulemus, neminem fuisse adhuc neque esse catholici nominis, qui potens opibus et potentia has injurias ab Ecclesia curaverit amoliri.

Imperatricis
auctoritas
tam, et po-

§. 2. Quamobrem in ea re Pei et Ecclesiae honorem foedissime proculcatum, nudatam

defensoribus religionem, dejectos catholicorum animos et Religionem in manu inimicissimorum deseram, amare desuantes ad regiam majestatem tuam, carissima in Christo filia nostra, quae tam multa tamque praecipua Deo et Jesu Christo ejus filio debes, confugimus, et universae Ecclesiae nomine praepotentem opem a te imploramus ad laudentem in Poloniae regno catholicam fidem ea qua potes ratione sustentandam. Magnam regiae majestati tuae auctoritatem maximae tribuunt opes, et longe lateque diffusa potentia. Quam auctoritatem tuam si alacriter adhibueris, et diserte proficere minime placere tibi, sic catholicae Religioni illud, et catholicis ipsis fraudi esse in sua ipsorum patria pro eo ac debent religionem quae regnat, et quam proficentur defendere, magnopere confidimus ejusmodi regii animi tui significatione plurimum de furore inimicorum Ecclesiae restinctum iri. Sed nostrum non est quid in ea re facto opus sit regiae majestati tuae suggerere. Illud tuto possumus affirmare, quicquid consilii, auxilii, et opis ad hanc rem impenderis, Deum, carissima in Christo filia nostra, augendia tuis opibus et potentia regiae majestati tuae centuplum redditurum. Nos interea Deum enixissimis orationibus obsecrabimus, ut eam tibi det mentem, qua tibi persuadeas nam ubique terrarum esse S. Ecclesiam, eamque ubicumque laboret, ab his praesertim qui maxime pollent opibus et potentia adjuvandam recreandamque; nec temporalibus rationibus, quae ex regnorum divisione oriuntur, aeternam illam rationem posse pervinci, nimirum ab omnibus qui Christo suum dederint nomen sanctam ejus Ecclesiam, quam acquisivit sanguine suo defendendam ubique conservandamque, atque etiam augendam et propagandam quo quisque poterit modo. Et regiae majestati tuae quam paterni cordis nostri praecipua prosequimur charitate, apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die septima Novembris MDCCCLXVII. Pontificatus nostri anno decimo.

Incensum
regium in
sacris regibus
regum
augentia.

DCXLIV.

Dat. die 26.
Nov. 1767.
Anno X.

Alumnis collegii Anglorum Duacensis indulget, ut extra tempora ad ordines promoveri possint, et absolvi a censuris.

Dilecto filio Gulielmo Green moderno, ac pro tempore existenti rectori collegii Anglorum Duacensis.

Clemens Papa XIII.

Dilecte fili salutem,
et Apostolicam Benedictionem.

De tua singulari fide, prudentia, et doctrina plurimum in Domino confidentes, ea tibi concedenda duximus, quae infrascripti collegii, ac alumnorum illius commodo, et utilitati profutura esse cognoscimus. Itaque de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium in universa republica christiana contra haereticam pravitatem generalium inquisitorum a Sede apostolica specialiter deputatorum consilio, tibi moderno, ac pro tempore existenti rectori ad quinquennium proximum tantum, et interim quamdiu rectoris munere in isto collegio Anglorum Duacensi fungeris, seu rector huiusmodi pro tempore existens fungetur. Quo ipsius scholares alumni post longos studiorum labores, sacerdotali ministerio pro loci, ac temporis necessitate fungi, et functionibus sacris assuescere, ac ecclesiae dicti collegii officia divina praestare, seu uti operariis fructuosius mitti valeant, eisdem alumnis, ut de tuo consensu, et examine praecedente, ac absque literis dimissoriis suorum ordinariorum, ac non obstante quocumque natalium defectu, super quo cum illis gratiose dispensamus, clericali militiae adscribi, et aliquibus quatuor etiam feriatis, ac continuis, vel interpolatis, seu unica diebus ad quatuor minores, nec non tribus dominicis, seu aliis festivis diebus (non tamen continuis, sed semper aliquo temporis spatio arbitrio tuo definiendo interpolatis) etiam absque ullo beneficii, seu patrimonii titulo ad sacros etiam presbyteratus ordines extra tempora a jure statuta, et anni curriculo non

expectato, nec servatis interstitiis a sacro concilio Tridentino designatis, ac absque eo, quod antequam de uno ad alium ordinem promoveantur, in primoque suscepto ministrare, aut alicujus servitio ecclesiae adscribi teneantur, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite valeant, concedere, et indulgere; nec non tibi, ut per te, vel confessorum idoneum, quem eligendum duxeris, singulos alumnos praedictos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, aut causa latis, quas ipsi pro tempore quomolibet incurrerint, a quibusvis peccatis, et excessibus, ac delictis quantumque gravibus, et enormibus, etiam in casibus die coenae Domini legi solitis consuetis (conspirationis in personam, vel statum romani Pontificis, falsitatis litterarum, et scripturarum apostolicarum, delationis armorum aliorumque prohibitorum ad partes infidelium, ac iniectionis manuum violentarum in praelatos duntaxat exceptis) absolvere, et pro commissis poenitentiam salutarem, ac alia injungere eis, et cum illis super irregularitate per eos quomolibet (praeter quam occasione homicidii voluntarii, bigamine, haeresis) contracta dispensare libere, et licite valeas, diutius rector pro tempore existens valeat, auctoritate apostolica, tenore praesentium concedimus, et indulgemus. Praesentibus post lapsum quinquennii huiusmodi minime valituris. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus, conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cacterisque contrariis quibuscumque, Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima sexta Novembris millesimo septingentesimo hexagesimo septimo, pontificatus nostri anno decimo.

DCXLV.

Nobili viro Comiti de Kaunitz intimo Imperatoris Romanorum consiliario significat expulsionem clericorum regularium Socie-

Dat. die 5.
Dec. 1767.
Anno X.

tatis Jesu ab utraque Sicilia, ejusdem provocat officia penes caesaream majestatem.

De persecutionibus perpressis a clericis regularibus Societatis Jesu plurimas dedimus pontificias epistolas, quarum postrema hoc Tomo sub N. 589, quae videnda ad opportunitatem est cum adnotatione ibidem apposita.

Dilecto filio nobili viro Comiti
de Kaunitz.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili nobilis vir, salutem
et apostolicam benedictionem.

De hac ipsa
re certiores
fecisse Imper-
atricem
Mariam
Theresiam
Pontificae
conscientiae.

§. 1. De clericorum regularium Societatis Jesu calamitate, qui utraque Sicilia sunt exturbati, nobilitas tua jam cognoverit. Qua vero ratione e Neapolitano regno in nostram ecclesiasticam ditionem fuerint compulsi, ibidem non ignoras. Sed quoniam, cujus maxime interest, illi quivis existimet factum illud esse exploratius, ven. fr. Archiep. Ephesino apud istam caesaream aulam apostolico nuncio injunximus, ut carissimae in Christo filiae nostrae Mariae Theresiae Hungariae reginae apostolicae distincte, fideliterque, exponat, quemadmodum, et quam contra jus et fas, et quanto cum nostrae pontificiae in Ecclesia auctoritatis contemptu, quanta etiam despectioe majestatis summi nostri in Ecclesiasticam ditionem imperii ea res gesta sit. De qua propterea scribendum existimavimus eidem carissimae in Christo filiae nostrae, cujus pietati et in hanc sacram B. Petri sedem devotioni minime placere arbitramur cum visibili Ecclesiae capite agi tam indignis modis.

Imperiali
consilii
procurator
officia penes
Caesarem
majestatem
ut reparatio-
nem obtineat
laesae pon-
tificiae majes-
tatis.

§. 2. Quot quantasque graves injurias in spirituales temporalesque potestatem haec complectatur injuria, pro sapientia tua, dilecte fili nobilis vir, facile intelliges, ubi totam facti narrationem a memorato Nuncio nostro explicatam habueris. Rogamus nobilitatem tuam, ut apud memoratam reginam apostolicam consilia officiaque tua omnia ea conferas, ut laesae dignitati Nostrae, quemadmo-

dum aequum est, ab iis qui eam tanto cum contemptu collabefecerint, satisfiat. Existimamus omnium praesentium maxime interesse, ne pessimi exempli imitatione lex quodammodo constitutur, ut qui fortior sit ei liceat quisvis, quod libitum sibi fuerit, in aliena ditione designare. Permissa alia sunt quae possumus gravissime conqueri. Sed nunc de injuria, quae inter eas, quas in hac una re accepimus, certe non est omnium maxima, petimus, ut vulnus nostro in ecclesiasticam ditionem imperio inflatum sarciatur. Prudentiam tuam (numque justitiae amorem) minime nosse videremur, si vel te excitando vel quo ea res pertineat admonendo prolixius nobilitati tuae scriberemus.

§. 3. Sed in tanta clericorum regularium Soc. Jesu calamitate, ipsi Nobis temperare non possumus, quin eandem Societatem tantopere direxatam tibi, dilecte fili nobilis vir, commendamus majorem in modum. Si quidem ex omni natione venerabiles fratres episcopi de illius Societatis incolumitate solliciti, testes nobis fuerint, in suis quisque diocesis ab animas sanctificandas magnas ab iis capere utilitates; et ipsi nostris oculis cernimus, eos qua hic habemus, accurate pii sui instituti rationem sequi. Tuam vero opem illis non defuturam confidimus, quod eodem ibidem apud vos tales esse et existimari comperimus, quales esse oportet, qui juventutem religionem et bonis artibus erudire profiteantur, et sacramentis administrandis, deque verbo annunciano omnem suam operam praebeant. Tibique, dilecte fili nobilis vir, quem ob maximarum rerum usum sapientiam, atque pietatem, magni facimus, apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris die quinta Decembris MDCCCLXVII, Pontificatus nostri anno decimo.

Societatem
Jesu jam
multo direx-
tatem com-
mendat im-
periali con-
siliario.

DCXLVI.

De eodem argumento agit cum comite Col-
lorado Imperatoris Romanorum consiliario.

Dat. die 5.
Dec. 1767.
Ann. X.

Vide epistolam praecedentem, et adnotationem in ea appositam.

Dilecto filio nobili viro comite Colloredo.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili nobilis vir, salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Injuriam ac-
ceptam esse
potestatem ele-
ctorum regu-
larium ac-
curatam Jesu
et utique
Societate Dom-
ini enun-
ciat.

§. 1. Cum ex utraque Sicilia clerici regula-
res societatis Jesu pulsi sunt in exilium, du-
plicem ex ea re injuriam accepimus; quarum
altera magnam contumeliam habet et despe-
ctionem nostrae in Ecclesia apostolicarum po-
tatis; altera summi nostri in ecclesiasticam
dignitatem imperii majestatem immittit. Du-
plicem hanc potestatem nostram gravissime
laesam nobilitas tua intelligit et sermone,
quem de hoc acerbissimo easu tecum habebit
ven. frater Antonius Eugenius Archiepi-
scopus Ephesus apud istam caesarem aulam
apostolicis muneribus nosse, qui ejus facili
narratione latius tibi exponet et expulsi. De
injuria pontificiae potestati nostrae, in-
iusta quamquam longe gravior est, quam quae
temporali nostro imperio inflata est. nunc
non est animus conqueri; non quo in ea le-
viorum experiamur acerbitalum, sed contra
eam longe Nobis videtur acerrima, idcirco
eam querelam in alium praecipuum locum et
tempus rejiciendum existimamus.

Specialiter
hic de inju-
ria illata tem-
porali Potestati
queritur, et
hoc de re
Romanorum
Imperatorum
litteris enun-
ciat.

§. 2. Nunc autem de altera injuria queri-
mur, qua despecta, et propemodum pro ni-
bilo habita est temporalis nostra potestas in
loco ecclesiasticae dignitatis nostrae; de qua
injuria scribimus ad caesarem majestatem
carissimam in christo filium nostri Josephi, qui
pro summa, quam in christiana republica
obtinuit dignitate, Romanam Ecclesiam protec-
tor et advocatus eam praeter ceteros catho-
licos principes tueri debet, ejusque tempo-
ralem dignitatem, quam potissimum ejus con-
stituatur patrimonio, defendere ad hanc ratio-
nem, quae illi praecipua est, quamobrem
Nobis optulari velit, ut illata Nobis injuria
sarcitur, arcedit alia causa, quae illi cum
ceteris principibus est communis. Si enim id
jura esse debet, quod illi placitum fuerit, qui
viribus sit edictior, facile quisvis intelligit
nullam esse cuique principi securitatem. At-
que haec oculis tunc luster attingimus,

tum quod pro eximis sapientia tua arbitra-
mur satis te quod volumus assequi, tum quod
uberius hac de re tecum loquetur memoratus
Archiepiscopus ephesus.

§. 3. Itaque, qui caesarum majestati con-
siliarum socius et comes hanc causam, ut
putamus, cognoscet, te, dilecte fili nobilis
vir, in Domino rugamus et obsecramus, ne
Romanam Ecclesiam, quantum consilio vales
et gratia, patiaris disertam rum tanto dede-
core et probro. Sed de pietate tua erga hanc
Ecclesiam et devotione, deque tui in justi-
tiam studio, et amore ea Nobis opinio et fi-
ducia est, ut pro recto habeamus, nulla te
studia et officia praetermissurum, quo tanta
Nobis facta injuria eo modo qui par est, revel-
latur. Neque tamen de temporalibus Ecclesia-
rebus tantopere sumus solliciti, ut spiritualia
ejus male obliviscamur. Gravissima enim ad-
duce urimur aegritudine, quod nunc, cum
maxime inimicus homo in domino agro superes-
sionat zizania, ab eo colendo perpurgandoque
propellatur clerici regulares Soc. Jesu, quo-
rum operam tamen ecclesiasticae esse frugi-
feram et ipsi Nos testes sumus, et ex omni
fere lingua et natione ploranti Episcopi No-
bis per literas gravissimum testimonium per-
hibuerunt. Hos tibi, dilecte fili nobilis vir,
summo opere volumus commendatos; atque eo
fidentius speramus illis tuam operam non de-
futuram, quod intelleximus illos isthic apud
vos non eo quo alibi, odio flagrare, nec eos
esse, quales in regionibus unde pulsi fuerunt.
Magna sint vires oportet magisque solertia
in illa, qui Societatem illam defendendam
suscipiant; non enim modo validissimis opi-
bus, sed elanculum et per cuniculos in-
disenter oppugnantur. Quamobrem talibus, cu-
jusmodi et defensoribus opus est eidem Socie-
tati; qui sapientia aequae polles ac ancto-
ritate et apud augustum principem gratia. Ti-
bique, dilecte fili nobilis vir, iotimo paterni
cordis nostri affecta apostolicam benedictio-
nem peramanter impertimur. Datum Romae
die quinta Decembris MDCCCLXXII. Pontificatus
Nostris anno decimo.

Caesarum
hactenus con-
siliarum, ut
sua officia in-
terponat ad
consequen-
dam, illata-
rum injuria-
rum sarcitur,
neque hactenus
Jesu cura
omittit.

DCXLVII.

*Dec. die 31.
Dec. 1767.
Anno X.* Indulgentia plenaria elargitur christifidelibus visitantibus Ecclesiam fratrum ordinis S. Francisci conventualium die 18. Septem. ejusque anni sarra B. Josepho a Cupertino nuper io sanctorum numero adlecto.

Litteras apostolicas canonizationis B. Josephi a Cupertino relatas a nobis sunt huc Tom. sub Num. DCXLVIII.

Clemens PP. XII.

Servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Redemptoris, et domini nostri Jesu Christi, qui gloriosos, et saluberrimos, quae oobis reliquit, exemplorum sectatores altis decoravit honoribus, et coelestis beatitudinis consortes effect, vices, licet immeriti gerentes in terris spiritualium munerum thesauros, quorum Nobis credita est dispensatio, libenter erogamus, sicut ad excitandam, et fovendam erga eosdem beatos coeli incolas fidei devotionem salubriter expedire in domino arbitramur. Cum itaque Nos nuper ad honorem sanctissimae, et individuae Trinitatis, ad exaltationem catholicae fidei, et christianae religionis incrementum de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, ac Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporumque in Urbe nostra existentium consilio bentum Josephum a Cupertino confessorum, ac ordinis fratrum minorum sancti Francisci conventualium nuncupat. Professorem auctoritate Nobis a domino tradita sanctum esse decreverimus, et definiverimus, ac sanctorum catalogo aeterni ritui adscripsimus: hinc est, quod Nos ad augendam fidei religionem, et animarum salutem coelestibus ecclesiae thesauris pia charitate intenti, ac de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus auctoritate confisi omnibus, et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis,

qui aliquam ex ecclesiis quorumcumque conventuum, monasteriorum, et domorum regularium tam fratrum, quam monialium praedicti ordinis sancti Francisci conventualium nuncupat. hactenus erectis, et in postarum quodocumque erigendis, et ubique locorum existentibus die decima octava mensis Septembris festo ejusdem S. Josephi a primis vespers usque ad occensum solis diel hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ne sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituri. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alienius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoria die XXI. Decembris MDCLXXVII pontificatus Nostri anno decimo.

DCXLVIII.

Confirmatur praecedens rescriptum quo indulgetur ut in quavis ecclesia ordinis fratrum minorum S. Francisci cappuccinorum in provincia Picena, celebrari valide possint missae, quae in ecclesia conventus Gradarae ejusdem ordinis, et provinciae integre celebrari intra annum oqueunt.

*Dec. die 23.
Dec. 1767.
Anno X.*

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Aliis pro parte tunc existentis ministri provincialis ordinis fratrum minorum sancti Francisci cappuccinorum nuncupatorum provinciae Picenae Nobis exposito, quod conventus loci de Gradara nuncupatus Pisaurensis dioecesis ordinis, et provinciae praedi-

*Expositi ut
causa praedi-
catorum nuncu-
patorum provin-
ciae Picenae
pro parte tunc
existentis.*

clorum ex dispositione quondam Ualdi Cervini pluribus abundabat elemosynis missarum in altari, apostolico privilegio decorato, celebrandarum; e contra vero alii circumstantes conventus dictae provinciae huiusmodi elemosynis missarum ita indigebant, ut eorum necessitatibus occurri minime posset: qua de re missas, quae in ecclesia dicti conventus ad huiusmodi altare celebrari nequebant per ministrum provinciale pro tempore existentem memoratae provinciae, ejusque definitorum in aliis altaribus simili privilegio decoratis ecclesiarum conventuum ejusdem provinciae, qui huiusmodi elemosynis magis indigebant, celebrari facere posse summo perpeperat. Nos, omnibus perpensis, rescribendum mandavimus quemadmodum sequitur, videlicet. Ex audientia Sanctissimi diei 7. Decembris 1763. Sanctissimus, attentis expositis, ac visis super iisdem informatione, et voto. ut supra, P. provinciali, ac ejus definitorio introscriptae provinciae Piceanae pro tempore existen. opportunas, et necessarias facultates tribuit ad hoc, ut eas omnes missas, quas introscripti conventus Gradarae religiosi in satisfactionem indicati oneris ad enunciatum altare per annum celebrare non poterunt in aliorum conventuum ejusdem provinciae Piceanae ecclesiis, ac praesertim in iis, quae missarum elemosynis magis indigent, ad altaria tamen apostolico privilegio decorata celebrari facere possint, et valeant. Dummodo superiores locales huiusmodi conventuum respective praedicto provinciali, ejusque definitorio pro tempore existenti legitima, et authentica documenta de exacto missarum adimplemento transmittant. Ac servata in reliquis omnibus voluntate testatoris. In quorum fidem ec. Datum ex dicta secretaria memorialium hac die 1. Octobris 1766.

Loco † Signi C. Card. Rezzonico.

Preces porrectae pro praecedentis rescripti confirmatione, quibus Pontificis apostolice auctoritatis assensum.

§. 2. Nuper autem dilectus filius modernus minister provincialis memoratae provinciae Piceanae ordinis huiusmodi Nobis supplicari fecit, ut pro majori praemissorum firmitate ea approbare, et confirmare, et ut infra indulgere de benignitate apostolica di-

guaremur. Nos igitur eundem exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati praesertim rescriptum nostrum, ac omnia, et singula in eo contenta, auctoritate nostra apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus.

§. 3. Decernentes easdem, praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere. ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari, sicut in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definituri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit, Ordinibus, et Provinciae huiusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam

Clausula annullata, et decretum irritum.

Derogatio contrariis.

Mariam Majorem sub anulo Piscatoris die vigesima tertia Decembris millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCXLIX.

Dot. die 29.
Dec. 1767.
Anno X.

Cum Cardinali Sersalio conquiratur ab eo nihil Pontifici scriptum de calamitate clericorum Soc. Jesu ab utraque Sicilia expulsum.

Fide hac de re epistolam pontificiam relatum superiori num. DCXLVI, et adnotationem in ea appositam.

Dilecto filio nostro Antonino tit. S. Pudencinae presbytero S. R. E. Card. Sersalio nuncupato.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili noster salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Suorum dolorum exprimit pro clericorum regularem societatem in Jesu expulsum.

§. 1. Incredibile Nobis dolorem clericorum regularium Soc. Jesu gravissimus casus, quorum ecclesiis, et domibus noctu ex improviso militari manu circumsessis, ipsi comprehensi totoque isto Regno properantur pulsi in exilium, et ad regni fines abrepti, tandem projecti sunt in ecclesiasticam nostram ditionem. In ore et oculis tuis violati sacri ministri, profanata loca sacra, in fortunas invasum et bona sanctuarum. Non clem te erat, tuum ipsum vicarium generalem his conventibus, in quibus tam iniqua consilia suscipiebantur, cum secularibus ministris adesse, et patiebare. Nec tibi certa fuit ignotum, complures ex ecclesiasticis tuis buminibus,

Sed Pontificis dolorem adiecit Cardinebus electionem in tanto calamitate.

§. 2. Sed illud tibi proflitemur doliuisse Nobis atrociter, quod in tanta calamitate nulla ad Nos notitia pervenerit, nonnihil esse commotum. In ore et oculis tuis violati sacri ministri, profanata loca sacra, in fortunas invasum et bona sanctuarum. Non clem te erat, tuum ipsum vicarium generalem his conventibus, in quibus tam iniqua consilia suscipiebantur, cum secularibus ministris adesse, et patiebare. Nec tibi certa fuit ignotum, complures ex ecclesiasticis tuis buminibus,

eos praesertim, qui praecipuae pietatis speciem offerentes videntur idcirco acriore tibi vinculo esse devincti satis ostendisse gravissimo isto casu non mediocriter se delectari, quos tamen minime novimus, a te fuisse reprehensos. Verum siluisse te isthic metu ne a secularis potestatis excideres gratia, profecto mirum, qui non ignoras, quae scribit Bestissimus Paulus « Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem » Longe autem major cepit Nos admiratio, quod ea praeditus dignitate, qua nulla in Romana Ecclesia praestantior, de tristissimo casu et omnium lacrimis deplorando ne verbum quidem ad Nos scripseris, saltem Nobiscum ut dolorem tuum cum nostro communicares, quem existimare debueras Nos et tanta calamitate acerbissimum accepisse. Hoc, dilecte fili noster, inviti ulcus tangimus. Sed ille est omnium dolor acerrimus in rebus adversis, quo se vehementissime crudeli S. Jobus ostendit, cum queritur « necessarij quoque mei recesserunt a me » qui maximus dolor facit, ut Nobis ipsi temperare nequeamus quin banc de isto silentio tuo proferamus querelam quod silentium interea vide, dilecte fili noster, quoniam tandem pacto cum ea necessitudine quae inter Nos interest et cum officio tuo erga Romanam Ecclesiam, cui omnia debes, pro tua existimatione possis componere. Et dilectioni tuae apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub anulo Piscatoris. Die XXIX. Decembris MDCCCLXVII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCL.

Easdem quaerimonias Episcopo Aliphano dirigit, eundemque obijcit, quod in consiliis fuerit eorum, qui Jesuitarum expulsionem operam dederunt.

Dot. die 29.
Dec. 1767.
Anno X.

Fide epistolam superiorem, et adnotationem in ea appositam.

Venerabili fratri Philippo Episcopo Aliphano.

Clemens PP. XIII.

Venerabilia Frater, salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Io ea, quam clerici regulares Soc. Jesu acceperunt in isto Regno, calamitate, gravissimum Ecclesiae vulnus inflictum vehementer doluimus, et dolemus; qui videamus quanto sit in contemptu ejusdem Ecclesiae, in iis, quae divinum cultum sacrasque personas et bona Deo dicata respiciunt, divina potestas. Sed illud omnium acerrime nostrum animum urit quod iis consiliis, quibus agebatur de tanta Ecclesiae imponenda injuria, eaque subinde confirmanda, novisque rationibus augenda, adesse non verita sit fraternitas tua, quam tamen ab ejusmodi conventibus longissime abfuisse oportuit. Et sane valde te commovere debent fidelium voces, qui magnam se accepisse clamitant offensionem, quod nonnullos Episcopos ibi adfuisse resciverit, unde tanta ad Ecclesiam injuria pervenerit, eorumque auctoritatem laicae potestati suffragantem effecisse, ut in res et bona Ecclesiae eadem secularis potestas violenter irrumperet. An non eadem S. mater Ecclesia jure queritari potest - filios enutri- vi, et exaltavi, ipsi autem spreverunt me? - Cum autem minime pati possimos, tantam haerere diutius episcopali ordini maculam, sedulo fraternitatem tuam hortamur atque monemus, tibi primum ut consulas, si quid adversus conscientiam tuam feceris, deinde ne amplius sub quocumque praetextu vel absequendi majoris boni, vel fugiendi gravioris mali ad tales conventus in posterum convenire audeas, quo sane venire non possis sine magno Ecclesiae detrimento, gravissimo fidelium scandalu, turpissimoque episcopalis ordolis dedecore et probro. Tibique ven. frater apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum. Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris. Die XXIX. Dec. MDCCCLXVII. Pontificatus nostri anno decimo.

DCLJ.

Poloniae regi iterum de dissidentium loquitur conatibus, et de damnia toto Poloniae regno quoad Religionem futura.

Pat. die 6;
Jan. 1766.
Ann. X.

De hac ipsa materia agit epistola relata supra num. DCXXXII. et quamplures alias prout ex adnotatione ibidem apposit.

Carissimo in Christo filio nostro Sionislao Augusto Poloniae regi illustri.

Clemens PP. XIII.

Carissime in Christo fili noster salutem,
et apostolicam benedictionem.

§. 1. Mirum regiae majestati tuae esse non debet, quod in tantis quibus apud vos Religio et res catholica versatur malis, frequentius ad te scribamus. Urget Nos apostolatus divinitus Nobis injunctum officium; urget erga inclitam gentem praecipuus amor, urget nostra de regni nomine tuo sollicitudo et cura, te ut monemus in istius Ecclesiae calamitate quam graviter inoumerae propemodum animae de aeternae salutis periclitentur, quanti etiam gloriae tuae intersit, cum luculentissima nunc maxime prodas argumenta, a sacrilegis pactionibus gravissimo cum Filiei catholicae detrimento jamjam fortasse couficiendis, te longissime abhorrere.

Causae dissol-
vuntur aut ad
novas has co-
mplices acci-
dentes adigi-
tur.

§. 2. Quid enim ab ejusmodi pactionibus abest, quin Deo sint injuriosae, ejusque S. Ecclesiae prorsus adversae, regno tuo periculosa, tuoque imperio subjectis, quorum longe maxime pars catholicae Fidei tenacissima est, summo opere invisae, regio denique tuo nomine indignae? Ita ne vero juxta arcam Domini deinceps isthic Dagon adsideat? Equisquam est catholicorum, qui non acerbissime dolent non procul esse, cum Ecclesiam sanctam apud vos occupabit abominatio desolationis? Nullo prorsus Religionis sensu tangi illum oportet, qui non ferat atrociter, id nunc agi, ut qua data porta, in Christi gregem irrumpant lupi? et quod non sine maximo

Pactiones
lesit tam
dissidentium
injuratione
Deo, et Ec-
clesiae commo-
do adversae.

horrore commemorari potest, contendì, ut indignissimis pactionibus ipse subscribas.

§. 3. An non subeunda potius omnia pericula, et perferendae omne genus aerumnae: an non millies mori praestat, quam reum fieri aeternae damnationis populatissimae gentis? cujus tu, carissime in Christo fili noster, regnum adeptus non modo vitam et fortunas quovis tuo periculo tueri debes, sed etiam hoc praecipuo officio obstringeris multo validius, ut quidvis laboris et molestiarum, quidvis etiam sustineas aerumnarum, ne populus tuus in catholica fide altus et educatus, tuaeque custodiae concreditis per hanc luctuosissimam vestrae reipublicae conversionem, infinito quantum pretiosorem mortali et eaduca fluxisque mundi fortunis aeternam vitam et immortalia bona amittat.

§. 4. Et quamquam haec sunt, quo omnium maxime spectare debet regia majestas tua, ad ipsam tui existimationem etiam respicere debes, et qua ex altitudine animi, nihil tibi recusandum, quominus tui nominis gloria commaculetur. Non dubitamus quin verae laudis et gloriae cupidus posteritatis iudicium perhorrescas, quae regnum tuum tanquam epocham constituit, cum, rege te, puncto temporis fuerint deletae saluberrimae leges, quibus constituendis longo seculorum spatio orthodoxa Polonorum Natio tantopere insudavit; factisque pactionibus, quas omnes praedecessores tui invicto animo semper repudiaverunt, refracta fuisse omnia repagula, quibus dissidentes coercerentur, eorumque potestati universam proutam esse catholicam Ecclesiam, et Poloniam reipublicam. Semperque, ex quo ista exorta est tam foeda tempestas, existimavimus ipsa tua religio et existimatio talibus et harum similibus cogitationibus regium animum tuum acerrime remorderet.

§. 5. Quamobrem, carissime in Christo fili noster, cujus in ore et oculis iniquissima isthaec agitantur consilia, considerato illuc rem esse deductam, ut nullus amplius verae Fidei cultoribus silentio aut dissimulationi relictus sit locus. Id enim agitur, ut regnum Christi minuatur et labefactetur adsidue; contra regnum Salernae corroboretur et am-

plificetur in dies. Omnes latissimi regni istius anguli patebunt errori; nullus intra perpauco annos erit locus (quae est diabolica haeresis industria) quo pestilentissima errorum aura non pervaserit. Itaque, carissime in Christo fili noster, in eum te articulum coniecit iniquitas temporum, in quo data tibi optio est, utrum velis esse cum Christo an contra Christum: cujus tamen oraculum non ignoras, qui non mecum, contra me est. Injurius Religioni regioque animo tuo esset quisquis dubitaverit, utrum malit regia majestas tua.

§. 6. Quod si insuperabilis vis et necessitas, quos adhibueris conatus ad hanc Ecclesiae catholicae avertendam calamitatem, infregerit, palam sit universae catholicae Ecclesiae iniquis adversus eam pactiones invicto te animo esse aspernatum, easque disertissime repudiasse. Atque id erit tuae religionis, tuae fidei, tuae magnanimitatis nobilissimum monumentum, quo luculenter ostenderis, non sis tibi cordi esse terrenum regnum, ut cum eo celeste regnum commutes, nec regii fastigii te esse tantopere studiosum, ut illud tenere velis cum dedecore et probro. Si id igitur pervincere nequeas, ut falsis religionibus in tuum regnum aditus obstruas, noli quaesumus, carissime in Christo fili noster, tantam honori, regioque nomini tuo maculam imprimi te vel consentiente catholicam Religionem in isto regno accepisse gravissimam plagam. Et regiae majestati tuae apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romae apud S. Mariam majorem sub annulo Piscatoris die sexta Januarii MDCLXVIII. Pontificatus nostri anno decimo.

¶ DCLII.

De eodem argumento agit cum Archiepiscopo, et Episcopo regni Poloniae.

Vide epistolam praecedentem, et adnotationem in ea appositam.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, et Episcopis regni Poloniae.

Interest Regiae majestati, ut palam sit, servito illius animo pactiones religionis iniquas facisse.

Dat. die 6. Jan. 1768. Anno X.

Cuncta subeunda pericula potius quam rem fieri Religioni adversam.

Ad impedie-
endum dispo-
sitionum tri-
umphum Res
incutere
etiam delet
ex sui exi-
matione.

Quae futura
sint remota
obvenerunt
ex iustitia
cum dissi-
dentibus pa-
ctatione.

Clemens PP. XIII.

Venerabiles fratres salutem,
et apostolicam benedictionem.

Pontificiam
suum sollicitu-
dinem ex-
ponit, quo
pluries de
avertendu
imminenti-
bus malis es-
pistolae de-
dit.

§. 1. Summa, quae Nobis insidet sollicitudo de universo christiano grege tuendo, et de fratrum nostrorum, qui varias illius partes administrant, curis adjuvandis, pro diversis Ecclesiae temporibus Nos excitat, ut eosdem sive instruamus, sive cohortemur, seu commoneamus. Perfuncti sane vobiscum saepe sumus, venerabiles fratres, huiusmodi apostolatus nostri officii; potissimum ex quo illas animo praevideamus tempestates, quas constari jampridem sentiebamus ad labefactandam regni istius religionem; pro qua sacra lecta tuenda gentis vestrae tam egregia hactenus merita extiterunt. Veruntamen ea, quam verebatur, calamitas jam advenit, graviusque etiam opinionem ac tenore nostro incubuit; propterea et acriore Nationis istius studio nunc commovemur; et, quo pro vestra praesertim salute, qui duces caeterorum estis, inflammamur, ardor plenior nunc ac vehementiorem vocem desiderat, ut in animis vestris caelestis illi gratiae motus excitentur, quam in episcopatus inauguratione divinitus immissam suscepistis, cum hoc certe tempus illud sit, quo supremus paterfamilias debitos ac necessarios suorum munus fructus a vobis expetat atque adeo efflagitet.

Suum dolo-
rem significat
pro iniquis
pactionibus
cum diviti-
atibus ini-
tis.

§. 2. Incredibili cum dolore accepimus, iniri in isto regno nefarias pactiones quarum pravitate cum errore veritas, lucis splendor cum squallore ac tenebris componatur; ut haec rerum inter se disjunctissimarum commentatio fidelem populum facile ad perniciem impellat, et abominationem desolationis in locum sanctum inducat. Verum ad hunc animi nostri angorem maxima accessio fieret si in hac rerum perturbatione Episcoporum voces obmutescere, si eorum esse neminem videremus, qui praesto esset ad populorum mentes a contagione revocandas, atque in doctrinae veritate confirmandas; ac maxime si quis aut metu, aut prava hominibus magis quam Deo placendi voluntate adductus digni-

tatem atque auctoritatem, quae vobis omnibus ad defendendam atque orandam Ecclesiam est tradita, ad eandem opprimendam converteret. Sed nullo modo persuaderi Nobis patiemur, accidere unquam posse, ut in laliis divini verbi praedicatione semel consecratis defutura sit vis atque virtus ad repellendum mendacium, dum in ipso Dei templo sedem sibi audet ac triumphum exposcere; ut manus Christi corporis contrectatione nobilitatae ad erroris audaciam ac licentiam propugnandam scribendo adhiherent; ut aures denique suavissimis Ecclesiae vocibus tantummodo assuetae, Satanae fraudes atque insidias auscultatae sint. Nihilominus humani generis adversarii molitiones eo usque progressas videmus, ut, nihil fere non sit timendum. Atque utnam nonnulli errore ad dolis non adeo sese abripi patiantur, ut, quoniam impares sese agnoscent ad retinendos, quibus opprimuntur impetus; idcirco pastoralis officii legibus solutos etiam sese censeant: ut abjecta persona ab ipsa Ecclesia sibi imposita, aliaque magistratus ac reipublicae rente, ultro illatis sibi detrimentis idem ipsi consentiant, quasi separari ac seungi geminae illae munus partes possint, neque omnino illam huic praeponendam reputare constanter debeant.

§. 3. Quapropter omnipotentis Dei nomine, cuius vicariam auctoritatem licet indigni sustinemus, hoc vobis declaramus, eum qui in hanc fraudem atque errorem traduci se sinat, caecum omnino esse, ac caecis ducatum praebere, et ob nullam ex his quas praetexit, causis excusatum esse posse; et propter ipsam episcopalis muneris ignitionem, a Deo condemnatum iri, ut Osee IV. 6. X; *quia scientiam repulisti a me repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi: oblita es legis Dei tui; obliviscar filiorum tuorum et ego. Quamobrem. ven. fratres, nulla ignorantiae, nulla orfortis, nulla metus, nulla humanarum rerum ratio vos ab episcopali naviter prosequendo officio removeat. Tametsi huius saeculi potestatem vires atque copiae ad Ecclesiae perniciem ingruant, sacrorum tamen pastorum facta omnia atque consilia ad normam ab evangelicis praeceptis, a traditione atque*

Commonet
Episcopos
eorum mu-
neris esse
carcos ad
viam verita-
tis dirigere.

ab ecclesiastica disciplina praescriptam, unice erit dirigenda.

Episcopalis minister est cuius studio contra dissensionem vinctus tenetur.

§. 4. Norint siquidem has primas ministerii sui partes esse, ut se ipsi tanquam murum pro domo israel contra omnes adversariorum impetus firmissime obiciant. Sui se gregis Ecclesiae ac Dei desertores futuros arhiterentur, si inimicorum fraudibus ubsecundarint aut quoquo modo illorum machinatinnibus connivendo patiendoque consenserint. Maximae quidem istent calamitates, exilia, honorum, fortunarum, vitae ipsius iactura consequuntur. Aequo animo perferant, dum ne ipsae sacerdotales manus alieni scelere consensinne inquinentur, aut de religionis integritate semetipsis auctoribus quidpiam luminatur. ac Sanctuarium ipsum contaminetur. Ac sanò bentissimus is erit reputandus, qui hac iudicia constantia brevem ac fluxam huius vitae conditionem cum infinita atque aeterna mercede commutare possit, dignisque habentur, qui immarcescibilem illam coronam accipiant, quam ab optimo pastorum principe paratam illis credimus; qui animas suas pro ovibus suae fidei commissis poverunt. Hanc habuimus ven. fratres de quibus in re gravissima atque ad vestram gregisque vestri salutem pernecessaria vos commoveremus Dominus Noster Jesus Christus suae gratiae praesidio bis in vobis sensus confirinet atque roboret, qui vocationi vestrae consentanei sint; parumque vobis ad eam adimplendam alacritatem atque animi magnitudinem afferant. Dum hanc divinorum vobis munerum ubertatem imploramus, eorundem auspiciem apostolorum vobis benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die sexta Januarii MDCCCLVIII. pontificatus nostri anno decimo.

DCLIII.

Det. die 6. Jan. 1768. Anno X.

Idem argumentum agit cum Gnesnensi Archiepiscopo.

Fide epistolam supra relatam, et adnotationem in ea appositam.

SULL. ROM. CONT. TOM. III.

Venerabili Fratri Gabrieli Archiepiscopo Gnesnensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater salutem et apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum te, ven. fr. ad regendam Gnesnensem Ecclesiam et ad amplissimum istius regni primatum designarem, plurimum animo conceperamus spem, fore ut ad tuendam sustinendamque istis difficillimis temporibus catholicam Religionem te nemo oppertunior, nemo instructor esse posset. Cum enim ad ea plurima atque illustria naturae dona, quibus exornatus es maxime, accessisset amplissimi gradus, ac muneris splendor et auctoritas, nihil tibi defuturum putabamus, quo praesidio esset et Collegis tuis diu cum adversa tempestate luctantibus, et Nobis ipsis ad Petri avicularum gubernaculum sedentibus, quam in eo discrimine esse videmus, ut nisi mutuo praesentique inter nos auxilio subveniamus, illisque fulciamur potentia, qui mari ac ventis Imperat, eandem e tantis evadere fluctibus, ac naufragio subtrahi plane non possit.

Maxime in spei se se crevit Pontifex dum ad Poloniam Ecclesiae Praetorem hanc Archiepiscopum designavit.

§. 2. Hae nostrae de te ven. fr. spes erant, hoc cupiebamus, hoc intendebamus: animo cum te ad dignitatem istam eveheremus; hoc propositum de te nostrum non tibi solnm, istique Polonae Nationi, sed toti etiam christiano orbi patefactum perspectumque esse volebamus. Tu vero, quae tum Nobis pollicitus sis quantoque fidei vinculo obstrictus Deo ac Ecclesiae fueris solemnem illo iurejurando, quod in tua Inauguratione conceperas ac nuncupaveras, recenti adhuc memoria oblivisci minime potes: atque hoc scilicet illud erit chirographum aeterno a te iudicii in huius cathedra ac mortalis vitae tuae fine representandum. Adest jam tempus ven. fr. ac ipsa verum urget necessitas, ut ea omnia, quibus fidem obstrinxisti tuam, sedulo accurateque praestes, ut pro tua aliorumque salute in certamen prodeas ac decertes.

Hae Pontificis ipsae non Graevii Archiepiscopi promissiones in sua inaugurationis acte expressae.

§. 3. Quas enim in orbis oris tristis illa non pervasit fama, quae animo nostro luctuo-

Fidei data promissiones octavo.

prociat ad-
versus in-
quas pacio-
nes esse dis-
solventibus
sanctas.

siissimum angoris vulnus indixit, fieri jam ab heterodoxa potestate in istam orthodoxam Nationem impetum, quo eidem tandem iugum imponat, quod nec ipsa, nec patres sui ferre unquam potuerunt, ac inferat irritum, ac falsum pacis nomen inter veritatem erroremque ac in istud Regnum intradat, unoquo lucem ac tenebras foedere sociat, et iniquissimis conjugal pactationibus, quas evangelicae sanctitati omnino adversentur, adducturaeque sint fidelem populum in summam rerum perturbationem, locumque sauctum in abominationem desolationis. Minus profecto mirum videri posset, si, qua audacia sunt, isti Ecclesiae hostes arctare huiusmodi pactationibus ac irretire contenderent Poloniam Nationem vel invitati, et si nonnulli ex eiusmodi Ecclesiae filii fortunarum suarum spe ambitione aliove errore decepti darent nomen, foedusque promoverent; scriptum est enim, oportet haereticos esse, necesse est ut eveniant scandala; neque ignoramus permixtam semper esse electo frumento straniam.

In Episcopos
tuos delectos
conversatur,
quod si nullo
aut tamquam
causa mali,
quodam et
si alio non
causa exhibe-
re

§. 4. At ut istud iniquitatis mysterium magis in dies vires atque incrementa sumat, neque interea vigilas, speculatoresque qui Dei custodiunt civitatem, ejusque tutelae excubare debent, vocem extollat suam neque insurgant pastures in lupos, gregibus sibi commissis insidiantes, sed sint tamquam canes multi, qui latrare nesciant; id vero Nos praeter horrore stupentes attonitosque reddit, ac incredibiliter dolorem nostrum cunulat et exagrat. Quod si hi ipsi dexterarum sine ministerium adhibeant ad subscribendum, et ea temporali dignitate, quam iis ad aedificationem non ad destructionem Ecclesiae suae Christus inesse voluit, ita abutuntur, ut vim, auctoritatem firmitatemque nefarii legibus adficiant, quid jam tum Nobis reliquum esse poterit, quam ut amarissime tale tantumque eorum commissum delictum repntemus, eos tamquam sal infatum quod projici foras debeat ac conculcari ab hominibus; et interea tamen mundos Nos esse ab ipsorum sanguine declarantes, non desinamus unquam, dum vita in Nubis superstit, monere cum lacrimis nunquamque eorum, et ad poenitentiam provocare, ac ipsorum Salvatoris nostri ver-

borum terrore conculcare atque excitare, qui sit - qui me eruduerit, ac meos sermones, hunc - Filius hominis erubescet, cum venerit in majestatis sua et Patris et sanctissimarum Angelorum. Quare ven. fr. formidare debes ac toto animo contremiscere, dum in tantae jacturae discrimine constitutam Nationem istam intueris, ne quid adversi scilicet accidat vel culpa vel patientia tua, oriaturque aliqua ex te offensio, quae in universam Ecclesiam propagnatua sit perenne ac perniciosissimum scandalum. Magnae gravesque sint quantum libet ex alia parte intentatae formidines, ac minae, extremae, quibus versaris, angustiae, infinitaeque consequuntur perturbationes. Num idcirco victae dandae sunt a te manus? minus ne obriam omni vi ac contentione eundem erit, ac invito apostolici animi robore decertandum, quemadmodum animae tuae tuorumque incolumitas ac episcopale munus vehementer a te requirit ac postulat?

§. 5. Quod si neque moderi tantis ingruantibus malis, neque quidquam proficere ulla vi ac constu posse certissime videris; ac cavendum tum maxime tibi erit, ne quid opera tua efficias, quo adversariis partibus adherere ac favere ullo modo videaris. Per summam igitur constantiam et eorum factionibus praesentis et auctoritatis tua deneganda est, et manus ab illis subscriptionibus amovendae, quibus ullum possit pondus funestis ac fatalibus decretis accedere. Est, ut ipse probe nosti, eritque Jacobi Usangii praecessoris tui in benedictione justorum memoria, propterea quod simili in causa conservandas tenendaeque Religionis mirum in modum contendit ac laboravit. Noli te degenerem ab eo ostendere ejus ut dignitatis poltrix gradum, ita aemularique debes huiusmodi exempla virtutum illustria.

§. 6. Vera ac solida sacerdotum pastorem gloria in eo potissimum est posita, ut pro Jesu Christo digni efficiantur in hoc saeculo pati. Nihili homines dignitatisque modi huius sunt estimandi, contemnendae opes ac fortunae omnes (quae apostolus Paulus omnia reputabat ut stercora, ut lucer fieret Christum) subigat etiam, si occesse sit, cum vitam produdenda, ut impolluti ab indignissimo ace-

Dum iustis
sunt Epi-
scoporum
causae ad
mala vitam
da, nec con-
vendum sol-
tum et de
victor eos
malo quod
suumum
proficuum.

Episcoporum
gloria est pro
Christo Jesu
pati, vitam-
que non in
diverum
adit.

lato sacri pastores perseverent, neque haerēs, aut schismati per eos glorandi causa detur bujismoli, statuissē se pesilentiae cathedram super ruina veritatis annuente, ac etiam consentiente illo, qui constitutus est magister in Israel. *Esto igitur vigilans, tibi Nos dicimus, in angulo qui erat Sardis, annunciatum fuit in Apocalypsi, et confirma cetera quae mortua erant, non enim invenio opera tua plena coram Deo meo. In mente ergo habere, qualiter acceperis et audieris et serva et poenitentiam age.* Sed jam cum te, vau. fr. vehementer confidamus huic Nostrae sponte consensurum adhaerentem sententiae, actionesque tuas ad hanc praeclaram evangelici spiritus regulam directurum, ac ad eandem tuos collegas omnes exemplo verboque inducturum, Deum O. M. oramus et obsecramus, ut animi tui vires fulciant ac robores, et salutari caelestis gratiae munere semper confirmet. Demum apostolicam benedictionem fraternitati tuae peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die VI. Jan. MDCCCLXVIII. pontificatus nostri anno decimo.

DCLIV.

Dat. die 30.
Jae. 1768.
Anno X.

Abrogantur, cassantur, ac nulla, et irrita declarantur nonnulla edicta in Ducatu Parmensi, et Placentino edita, libertati, immunitati, et jurisdictioni ecclesiasticae praejudicialia.

Alias sancta Sedes abrogavit edicta a laica potestate evulgata, quae Ecclesiae, immunitatibus injuria inferebatur. Sic contra sanctiones a Genuensi republica promulgatas habemus Constitutionem hujus Pontificis diei 25. Maji 1760. relatum in hac continuatione pag. sub n. CXLIV. quae consulenda ad opportunitatem est cum tibi apposita annotatione.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Refertur te-
nor primi
edicti diei
25 Octobris
1764.

§. 1. Alias ad apostolatus nostri notitiam non sine gravi animi nostri molestia, perve-

nit in duratu Nostro Parmensi, et Placentino a saeculari illegitima potestate edicta quaedam contra Ecclesiae jura, et libertatem prodidisse, in quorum altero edito Parmae die 25 Octobris anni 1764 sub gravibus poenis prohibebatur, ne quis cujuscunque status, gradus, et conditionis aliquem fundum, census, loca montium, bona tum immobilia, cum mobilia, pecuniam, jura, et actiones in ecclesias, cunctos ecclesiasticos, atque loca pia, quae nomine di. mani morte tueantur, exceptis dumtaxat Xenodochiis, et Brephotrophis, atque etiam in singulares personarum ecclesiasticarum quorūque titulo, sive testamenti, sive successione ab intestato, donationis inter vivos, tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum transferre, distrahere, atque alienare posset, praeter vigesimam partem proprii cujuscunque patrimonii, dummodo non excederet summam trecentorum scutorum Parmensium, eamque solum in numerata pecunia; veltta semper quacūque in dictas ecclesias, aliaque loca pia translatione, et respective acquisitione cujuscunque fundi, vel quorūlibet bonorum stabilium, etiam ex causa adjudicationis per iudicis decretum, aut ad longum tempus locationis, aut devotionis, aut emptionis, aut cujuslibet alterius tituli. Praeterea in eodem edicto praecipiebatur, quod omnes, qui in aliquo regulari ordine, conventu, monasterio, aut congregatione religiosam professionem emittere voluissent, omnium honorum suorum, ac jurium abdicativam, atque extinctivam renunciationem facere tenerentur, vel si non facta ejusmodi renunciatione, praefatam professionem emisissent, perinde censerentur, ac si in humanis nunquam extitissent, quemadmodum haec omnia sub quibusdam conditionibus, et poenis constituta in eodem edicto, aliisque successivis declarationibus et ordinationibus fuisus continentur.

§. 2. In altero autem edicto die 13. Januarii anni 1765. Parmae similiter promulgato jubebatur, ut omnia bona, quae in postremis generalibus catastrois Parmae, et Placentiae, vel Gualtallae exaratis, sub laicorum nomine descripta reperiebantur, atque propterea omnibus tam ordinariis, quam ex-

Refertur te-
nor secundi
edicti diei
13 Januarii
1765.

traordinariis collectis, et oneribus de eo tempore subiciebantur, iisdem pariter deinceps forent obnoxia, quamvis in ecclesiasticas personas, vel ecclesiasticorum societates et coetus ab huiusmodi oneribus immunes vel jam pervenissent, vel imposterum pervenire contingeret, perinde ac si penes laicum possessionem inscripta adhuc essent, cum aliis conditionibus, et restrictionibus, quae in eodem edicto plenius habentur.

Idemque tenore notificavit die 8 Februarii 1765.

§. 3. Ut autem huiusmodi edicta, et omnia, quae in eis erant disposita, promptius et celerius executioni demandarentur, per quamdam notificationem editam die 8. Februarii anni ejusdem 1765 statutum est, ut assertus quidam magistratus super conservatione regiae, ut vocant, jurisdictionis per quoddam aliud decretum nulliter, et illegitime constitutus diligeret cognosceret, ac definiret omnes, et quascunque controversias super praefatis duobus edictis ortas, vel oriundas, cum amplissima facultate ea etiam edicta interpretandi, et quae ad illorum executionem spectassent, exequendi summarie, et absque ulla forma, et figura iudicii.

Necnon alterius edicti die 20 Februarii 1765.

§. 4. Tandem alio quodam vulgato decreto sub die 20 Februarii ejusdem anni juxta praescriptum praefati secundi edicti die 13. Januarii sancitum est, ut sublati quibuscumque privilegiis et immunitatibus, omnia bona in Parmensi ducatu existentia, quam in catastro inaepto anno 1564., et absoluto anno 1568. descripta fuissent, collectis pendendis essent obstricta, quamvis ab ecclesiis, locis piis, aut personis ecclesiasticis in praesens possiderentur, ipsis quoque injuncto onere nutriendi laicis ministris quid, quantum, et a quo tempore quis possideret sub nonnullis poenis, et conditionibus ibidem expressis.

Per biennium Pontifex officia cuncta adiuncta ad praedictum quodcumque advertendum.

§. 5. Habita igitur per nos horum edictorum notitia, et quod praeterea varii, gravesque alii abusus in praedictum ecclesiasticae immunitatis, et jurisdictionis per dictam saeculi potestatem inducebantur, priusquam ad ea remedium intenderemus, animum, quae pastoralis officii nostri ratio postulabat, et quae curandis vulneribus, injuriisque repellendis, quibus Ecclesiae ancioritas, et libertas impetebatur, aptiora et efficaciora vide-

bantur, ad ea potius, quae pacis sunt, cogitationes, et consilia nostra convertimus, atque propterea integro fere biennio non praetermissimus, omnibus, quibus potuimus, officiis, et oblati etiam ad sublevandas populorum necessitates aequitatis, ac longanimitatis nostrae argumentis, suadere et deprecari, ut, quae publicata fuerant, edicta revocarentur, Ecclesiae dignitas, et laesa jura restituerentur; omnia demum, quae injuste, et illegitime acta fuissent, tollerentur, et corrigerentur.

§. 6. Dum vero monitionibus, et cohortationibus nostris plene quidem Nos profecisse in domino gratulabamur, res quippe eo devenerat, ut exhibita Nobis fuerint novorum edictorum exempla, quibus vetera illa supra memorata, tum etiam ea, quae contra jura, et rationes ecclesiastici ordinis indebite, atque attentate per saecularem potestatem gesta fuerant, revocabantur, atque retractabantur; dumque Nos ipsi parati eramus communitates, atque homines ducatum Parmae, et Placentiae, et Guastallae peculiaribus favoribus, et gratiis prosequi; repente praeter omnem expectationem irrita facta sunt vota, et consilia nostra, et quae Ecclesiae libertati, ac juribus inflicta pridem fuere vulnera, non modo iis, quae promissa fuerant, sanata non sunt medicamentis, sed superimposita sunt nova, atque graviora.

§. 7. Nam, sicut accepimus, eadem saecularis potestas novo primum edito edicto sub die 12. Januarii praeteriti anni, priora illa, pro quibus suspendendis fides data fuerat, renovavit, confirmavit, atque exequi jussit, nisi quod facultatem, quam in edicto diei 25. Octobris 1764. nulliter, atque indebite in totum ademerat, in hoc altero recentiori edicto restituit quidem ecclesiasticis personis acquirendi bona stabilia, et mobilia, quae ipsis obventura forent vel haereditario jure suorum ascendentium, et collateralium, vel alio emptionis, aut permutationis titulo; sed adjectis contra Ecclesiae leges, et instituta durissimis conditionibus; quod scilicet earumdem ecclesiasticarum personarum successio in haereditate ascendentium et collateralium non ultra quartum gradum prote-

At universa Pontificia officia in irritum cessaverunt.

Imo novum edictum publicationem novum vulnus rei Ecclesiasticae occidit.

daretur; quod insuper sese obligarent; eamque obligatio in actis alligaretur, pro huiusmodi bonis recenter acquisitis omnia onera vel imposita, vel deinceps imponenda subeundi, laicorum furum non declinandi, eademque bona Ecclesia, seu ut vocant, manibus mortuis nullo modo transmittendi. Mox vero alia sub die 26. Martii ejusdem praerogativa anni edita notificatione, eadem saecularis potestas quendam assertum praefectum, nuncupatum superintendentem regium, designavit, qui facultate sibi nulliter attributa praeesset bonorum ad ecclesias, et roetus ecclesiasticos regulares, ac saeculares spectantium administrationi, erogationi reddituum, observantiae etiam invaliditutum, et praecipuarum legum ejusdemque ordinis regularis circa ea, quae ad externum eorumdem ordinem decus, Religionis cultum, et populorum exemplum conservandum, et amplificandum spectarent.

§. 8. Ad haec insuper alia quoque promulgata fuit, atque etiam typis edita instructio, in qua, quaecumque essent eidem regio praefecto commissae munia circa personas, bona, redditus, impensas singulorum conventuum, monasteriorum, collegiorum, congregationum, confraternitatum recensentur, quidam alii secundarii ministri, appellati regil conservatores, et commissarii, deputantur, ut in exequendis mandatis a suprascripto incompetenti magistratu regiae, ut appellant, jurisdictionis quodcumque dandis, suam operam praestent, plurima alia demum eidem praefecto, et suprascriptis ministris suis adiutoribus curanda, et reformanda demandantur, tam quoad numerum regularium utriusque sexus, tam quoad monialium dotes, sumptusque faciendos in ingressu in religionem, tam denique quoad ecclesiarum solemnitates, et festa, parochorum congruum, compluraque alia, quae nullo modo, uti exploratum est, a saeculari potestate propria auctoritate, et arbitrio statui, et decerni possunt, sed ad ecclesiasticam potestatem omnino spectant, et pertinent.

§. 9. Hinc autem factum est, ut non modo praedictus magistratus assertus regiae jurisdictionis, sed praefati quoque praefectus,

aliique laici ministri commissam sibi incompetentem, atque illegitimam potestatem in ecclesias, atque personas, et bona ecclesiasticorum exarcentes, non dubitarent, sententiam proferre super celebratione missarum, super sacramentorum administratione in ecclesiis parochialibus; super adimplemento pium legatorum; Episcoporum praeter potestatem imminerent, contempnerint, atque impederint, illis, qui temerariis eorum ausibus quoquo modo restiterunt, et juxta canonicarum sanctionum normam obediunt recusarunt, saepius instantis minis carceris, exilii, terrorem incusserint, quandoque vero inflicta etiam poena vim intulerint, compluras denique actus gesserint, quibus non varil sunt ecclesiasticae potestatis fines invadere, et sacerdotii praerogativas, ac jura violare.

§. 10. Post haec, cum Nos charitati nostrae diuturniori longanimitate indulgentes, expectabamus ab alto opportunam opam, et jugibus lacrymis a Domino precabamur, ut qui illa admiserant, in eam, a qua tam longe aberraverant, justitiae viam, ignita tandem veritatis luce, redirent, non modo nullum repimus charitatis et patientiae nostrae fructum, sed incredibili animi moerore, atque intimo cordis sensu nova atque acerbiora gravamina in priorum cumulum adjecta fuisse cognovimus. Nam sub die 16. habentis hujus mensis Januarii Parmae prodiit edictum, in primis quidam contumeliosum, atque calumniis repletum, dein vero perniciosum, atque tendens ad schisma, quod christifideles a supremo Ecclesiae capite, oves a pastore avertere, et quasi separare studet, ecclesiasticam jurisdictionem opprimit, et sanctissimam stabilitam hiernarchiam infringit, quod jura, et praerogativas hujus S. Sedis imminuit, et ab omnibus debitum ejus mandatis, decretis, ac legibus obedientiam saeculari potestati subjicit, quod demum Ecclesiam Dei, quae libera est, facit ancillam. In eo enim praecipitur, ne subditi Parmensis, et Placentini, necnon Gustallae duratium, quicumque illi sint, saeculares, aut ecclesiastici, universitates, conventus, religiose domus tam virorum, quam mulierum, nemine

statiorem potestatem.

Insuper aliud ecclesiasticum edictum evulgatum fuit die 16. Januarii anni 1790.

Et exemplum vulgatum fuit per loci tribunale deputatum in rebus ecclesiasticis.

Qui laici magistratus plurimae potestatis contra ecclesiam.

excepto, suas lites, etiam ecclesiasticas, in nullo extero tribunali, videlicet, neque in metropolitani curiis, neque apud apostolicam Sedem, quemadmodum ibidem expresse cavetur, ullo modo agere vel lueri possint, nisi prius ab eadem saeculari illegitima potestate venia impetrata: praeterea omnibus prohibetur, ne apud exteros principes, ditiones, ac tribumalia, non excepta apostolica Sede, quasi exterum illud catholicis tribunal sit, recursus ullus instituitur, neque etiam pro obtinendis beneficiis ecclesiasticis, pensionibus, commendis, in iisdem ducatibus sitis, nisi prius praefatae potestatis consensus praecesserit: statuitur etiam beneficia ecclesiastica, etiam consistorialia, pensiones, alibatas, commendas, dignitates, et munera jurisdictionem adnexam habentia, quaecumque illa sint, et quancumque speciali appellatione commemoranda forent, non ab aliis, praeterquam a subditis consequi posse: ita tamen, ut pro illis etiam idem consensus, et venia praefatae potestatis prius intercedat. Tandem ne quaelibet scriptura, mandatum, epistola, sententia, decretum, bulla, breve, aut alia provisio, quae ab apostolica Sede emanaverit, exequi nullo pacto possit in iisdem ducatibus, nisi impetrato exequatur, ut vocant, a saeculari potestate.

Pontifex apostolica auctoritate cuncta relata edicta, iurisdictionumque magistratuum acta irrita, nulliusque efficaciam declarat.

§. 11. Quum autem tum haec postrema praesertim, tum praemissa omnia, nimium sane per nos huc usque tolerata, libertatem, immunitatem, ac jurisdictionem ecclesiasticam, huius sanctae apostolicae Sedis iura ac praerogativas, ipsas denique sanctissimas Ecclesiae leges, instituta, et potestatem manifeste laeserint, ac violaverint, ac laedant, et violent: tum etiam in ipsorum magistratuum, iudicum, officialium, aliorumque tam mandantium, quam consulentium, exequentium, illisque favorem, ac propterea in scandalum plurimorum tendant, et christifidelium animae, de quibus districtam Deo reddituri sumus rationem, in gravissima pericula coniecerint, et deplorandis malis involvere pergant. Ilinc est, quod Nos, qui ex commissi

Nobis divinitus pastoralis muneris debito, ecclesiasticae libertatis vindicem, nec non omnium Romanae, aliisque inferioribus ecclesiis, aut quibuscumque personis, et bonis ecclesiasticis competentium iurum assertores in terris a Domino constituti sumus, omniumque christifidelium curam, et sollicitudinem suprema dispositione gerimus, ne in tanta Ecclesiae oppugnatione diutius silentes, otiosi, ac desides incumbenti Nobis apostolicae servitutis officio deesse videamur, ac vicia longanimitate, proditae ecclesiasticae libertatis, desertaeque tripiter Dei causae, nec non negligentiae in tuendis, ac defendendis huius apostolicae Sedis iuribus rei efficiamur, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum vestigiis ac exemplis insistentes, nec non generalium conciliorum decretis, sacrorum canonum dispositionibus contra violatores ecclesiasticae libertatis, et eorumdem Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutionibus, ac praesertim iis, quae in die coenae Domini legi, et promulgari solent, firmiter inhaerentes, atque omnium, et singulorum, quae in praemissis, seu eorum occasione quovis modo acta, et gesta fuerint, seriem, causas, et circumstantias etiam aggravantes, nec non ministrorum, magistratum, iudicum, officialium, aliorumque praefatorum qualitates, dignitates, nomina, et cognomina, aliaque quaecumque etiam specificam, et individuum mentionem, et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac exactissime et accuratissime specificatis habentes; motu proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione habita cum nonnullis ven. fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, de eorum consilio, et assensu, et de apostolicae potestatis plenitudine, praefata omnia, et singula edicta, decreta, ordinationes, mandata, ac alia quaelibet a ministris, magistratibus, iudicibus, et officialibus supradictis, aliisque quibuscumque personis specifica, et individua mentione dignis, in praemissis, seu eorum occasione in praedictum libertatis immunitatis ecclesiasticae, atque auctoritatis apostolicae, nec non huius S. R. E., Archiepiscoporum, et Episcoporum ju-

rium respectiva, quovis modo emanata, edita, acta, gesta, et perpetrata, cum omnibus, et singulis inde secutis, et forsan, quod Deus avertat, quodcumque secularis penitus, et omnino nulla, irrita, invalida, iniqua, injusta, damnata, reprobata, inania, temeraria, et a non habentibus potestatem damnabiliter attentata, ac de facto praesumpta, nollisque roboris ac momenti, vel efficacie esse, et ab initio fuisse, et perpetuo fore, neminemque ad illorum observari posse vel potuisse, nec ex illis cuiquam aliquid jns, vel actionem, aut titulum, etiam coloratum aut possidendi, seu quasi possidendi, vel praescribandi causam acquisitam, vel acquisitum fuisse, vel esse, aut quodcumque acquiri, vel competere posse, neque illa ullum statum facere, vel fecisse, sed perinde ac si nunquam amassent, nec facta fuissent, pro non extantibus, et non factis perpetuo itidem haberi debere tenore praesentium declaramus. Et nihilominus ad majorem, et abundantior-tem cautelam, et quatenus, opus sit, illa omnis, et singula motu, scientia, deliberatione, et potestatis plenitudine harum serie damnamus, reprobamus, revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, et abolemus, viribusque, et effectu penitus et omnino vacuamus, et pro damnatis, reprobatis, revocatis, cassatis, irritis, nullis, invalidis, et abolitis, viribusque, et effectu penitus et omnino vacui semper haberi volumus, et mandamus.

§. 12. Quocirca ven. fratribus Episcopis Parmensi, et Placentino, et Burgi S. Donnini, nec non ceteris ordinariis praecipimus, et mandamus; ne edicta, decreta, ordinationes, et notificationes hujusmodi executioni mandari permittant; omnibus vero, et singulis eorumdem ducatorum personis tam laicis, quam ecclesiasticis, sive saecularibus, sive regularibus respective prohibemus, atque interdicimus, ne praefata edicta, decreta, ordinationes quovis modo exequantur, vel iis obtemperant, aut obtemperari faciant, multoque minus praefati magistratus, aut ejusdem ministrorum, seu alterius laicalis tribunalis furorese subjicere audent, vel praesument.

§. 13. Ceterum cum notorii, et explorati juris sit, eos omnes, qui edicta, decreta, ordinationes, mandata praedicta ediderunt, promulgarunt, aut quoquo modo pro iis insteterunt, vel illis usi fuerunt, eaque executioni demandarunt, ac aliis praemissa, vel eorum aliqua perpetrarunt, nec non illorum maodantes, fautores, consultores, adherentes, vel alios quoscunque praedictorum executionem procurantes, vel per se ipsos exequentes, atque illegitimam potestatem praedictorum magistratum, iudicum, officialium, conservatorum, et superintendentis assertioe jurisdictionis in personas, res, bona, et jura ecclesiarum, vel Episcoporum, Praesbiterum, ac regularium facto agnoscentes, censuras ecclesiasticas a sacris canonibus, generalium conciliorum decretis, et apostolicis constitutionibus, ac praesertim literis de coenae Domini singulis annis legi, et promulgari solitis inflictas, nec non omnium, et quorumcumque privilegiorum, gratiarum, et indultorum sibi a Nobis, seu Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris quomodolibet forsan concessorum amissionis poenas, eo ipso incurrisse, nec a censuris hujusmodi a quoquam, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente (praeterquam in mortis articulo, et tunc cum reincidentis in eadem censuras eo ipso quo convalescerint) absolvi, et liberari posse, ac insuper inhabiles et incapaces esse, qui absolutionis beneficium consequantur, donec supra dicta decreta, ordinationes, mandata, edicta, omniaque in executionem gesta, atque sequuta, ex quomodolibet attentata publice retractaverint, revocaverint, cassaverint, et abolverint, eaque novis edictis, ordinationibus, mandatis, atque decretis e medio sustulerint, ac omnia in pristinum statum plenarie, et eum effectu reintegraverint, vel alias debitam, et eandem Ecclesiae, ac Nobis, et hinc S. Sedi satisfactionem in praemissa praestiterint; idcirco illos omnes, etiam specialissima mentione dignos, nec non illorum successores in officiis a retractione, revocatione, cassatione, et abolitione decretorum, edictorum, aliorumque praemissorum per se ipsos faciendo, vel alias debita et eandem Ecclesiae, ac Nobis, et dicte Sedis sa-

Nunc no-
gibus, qu-
relatio intra
causam dele-
re in causis
res incurrer-
it illi cum
tationem Ro-
mano Pontifi-
cis ab omnes-
dis.

Prohibet
Episcopis
Parmensi,
Placentino,
et Burgi S.
Donnini
omni-
busque
causis
causis
causis.

tisfactione realliter, et cum effectu in eisdem praemissis exhibenda, praesentium litterarum, seu alio quocumque praetextu minime liberos, et exemptos, sed semper ad haec obligatos fore, et esse, ut absolutiois beneficium obtinere valeant, earundem tenore praesentium decernimus, et pariter declaramus.

Clavis de
litteris, et de
contentis
litterarum.

§. 14. Decernentes etiam, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod praefati, et alii quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, praeminentiae, et dignitatis existant, seu alias specifica, et individua mentione, et expressione digni illis non consenserint, sed ad ea vocati, citati, et auditi, causaeque, propter quas praesentes emanarint sufficienter adductae, verificatee, et iustificatae non fuerint, aut ex alia qualibet causa, colore, praetextu, et capite, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vicio, aut intentionis nostrae, vel interesse habentium consensus, ac alio quocumque defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversum illos apositionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium ietentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, concessa, vel emanato, quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu juvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quoadmodumque spectabit, inviolabiliter, et inopescisse observari: sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. Cardinales, etiam de latere legatos, et Sedia praedictae Nuncios, aliosve quoslibet quancumque praeminentia et potestate fungentes, et functionarios, sublati eis, et eorum coilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et definiti debere, ac

irritum, et inane, si auctus super his a quocumque auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 15. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, nostra, et cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quibuscumque etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, ac usibus, et alyis, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, et litteris apostolicis praedictis, aliisque quibuscumque personis, etiam quaecumque ecclesiastica, vel mundana dignitate fulgentibus, et alias quomodolibet qualificatis, ac specialium expressionem requirentibus sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis irritantibusque, et aliis decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, et consistorialiter, et alias quomodolibet et in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forius ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil positum omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum huc vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, coeterisque contrariis quibuscumque.

§. 16. Cum autem easdem praesentes littere in ditione Parmensi, et Placentina, et Guastallae nequeant tute publicari, uti notorie constat, volumus illas, eam eorum exempla ad valvas ecclesiae Lateranensis, et basilicae Principis Apostolorum, nec non cancellariae

Derogatio
contra
omnes.

Præsentium
litterarum
efficacia ex
uno tantum
normalem
publicationem.

apostolicae, curiaeque generalis in monte ci-
tatorio, et in acie campi Florae de Urbe, ut
moris est, affigi, et publicari, sique publi-
citas, et affixas, omnes, et singulos, quos il-
lae concernent, perinde arcare, et afficere,
ac si unicuique eorum nominatim, et perso-
naliter intimatae fuissent.

Transum-
torum fides.

§. 17. Volumus autem, ut eorumdem li-
terarum transumptis, seu exemplis, etiam
impressis, manu alicujus notarii publici sub-
scriptis, et sigillo alicujus personae in digni-
tate ecclesiastica constitutae munitis, eadem
prorsus fides ubique locorum, et gentium
tam in iudicio, quam extra illud ubique ad-
hibeatur, quae adhibetur ipsis praesentibus,
si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Ro-
mae apud Sanctam Mariam Majorem sub annu-
lo Piscatoris, die XXX. Januarii MDCLXVIII.
Pontificatus nostri anno decimo.

DCLV.

Det. die 4.
Feb. 1768.
Ann. X.

Prohibetur sub poena excommunicationis ne
figurae profanae ponantur in altaribus ec-
clesiarum dioecesis Pacensis in Indiis.

Venerabili fratri episcopo Pacensi in Indiis.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Exponitur
abusus pro-
fanarum
imaginum in
Ecclesiis Pa-
censis dioe-
cesis, ille-
que prohi-
bentur in po-
sterum sub
censurarum
poena.

§. 1. Cum, sicut accepimus, in altaribus
ecclesiarum, oratoriorum, et cappellarum
conventuum ordinis minorum sancti Francisci
de observantia nuncupatorum istius civitatis,
et dioecesis Pacen. abusus irrepserit ponendi,
sive ornatus titulo, sive aliqualicumque
de causa formas, seu figuras vere deridendas
faunorum, avium sylvestrium, simiarum,
aliasque imagines illis similes, quae loci
hujusmodi sanctitati minime conveniunt, et
in istis partibus, ut asseritur, nomine *Mamarrachos*
vulgo appellari solent. Nos huic
malo opportuna remedium adhibere volentes,
fraternitati tuae per praesentes commit-

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

timus, et mandamus, ut veris existentibus
narratis, memoratas profanas imagines, for-
mas, seu figuras non solum a dictis, sed
etiam a quibuscumque aliis altaribus omnium
ecclesiarum, oratoriorum, et cappellarum to-
tius dioecesis tuae praedictae omnino remo-
veri, et ne in posterum ullo unquam tempo-
re praefatae imagines, formae, seu figurae
in altaribus hujusmodi ponantur, et collocen-
tur, prohiberi sub censurarum poena ipso fa-
cto in utroque casu per inobedientes, seu
contravenientes incurrendae, auctoritate no-
stra apostolica tenore praesentium mandes,
statuas, atque decernas.

Derogatio
contrac-
tum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et
ordinationibus apostolicis, ac dictarum eccle-
siarum statutis, et consuetudinibus, privile-
giis quoque indultis, et litteris apostolicis su-
perioribus, et personis sub quibuscumque te-
noribus, et formis, ac cum quibusvis etiam
derogatoriis derogatoriis, aliisque effica-
cioribus, efficacissimis, ac insolitis clausu-
lis, irritantibusque, et aliis decretis in gene-
re vel in specie, ac aliis in contrarium quo-
modolibet concessis, approbatis, et innova-
tis. Quibus omnibus, et singulis illorum te-
nores praesentibus pro plene, et sufficienter
expressis, ac de verbo ad verbum insertis ha-
bentes, illis alias in suo robore permansuris,
ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat,
specialiter, et expresse derogamus, eno-
terisque contrariis quibuscumque. Datum Ro-
mae apud sanctam Mariam Majorem sub an-
nulo Piscatoris, die nona Februarii millesimo
septingentesimo sexagesimo octavo, Pon-
tificatus Nostri anno decimo.

DCLVI.

Canonici, et mansionarii infirmi metropoli-
tanae ecclesiae Beneventanae admittuntur
ad consequentem distributionum relictarum
pro officio Mariano, eisque tribuitur
facultas substituendi alios in casum legiti-
mi impedimenti.

Det. die 5.
Feb. 1768.
Ann. X.

Venerabili fratri archiepiscopo Beneventano.

178

Clemens Papa XIII.

Venerabilis frater salutem, et apostolicam benedictionem.

Benedictus XIII. dum Archiepiscopatum Beneventanum regeret piam opus instituta recitationis officii Mariani, et eodem a canonicis, et mansionariis assuetam consequendam tradidit.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum, et canonici istius metropolitane ecclesiae Beneventanae, quod ex institutione praescripta a fel. rec. Benedicto papa XIII. eo tempore, quo, dum ipse in minoribus erat eidem ecclesiae praesidebat, dictum capitulum inter horas canonicas officium quoque parvum beatae Mariae Virginis in choro recitare tenetur: pro dote vero ejusdem pii operis memoratus Benedictus praedecessor summam ducatorum vigintiquinque mille, ac novem centum, et decem in pluribus vicibus assignavit, ad hoc ut erogata hujusmodi quantitate in tot fructiferos census ad rationem tunc solitam scutorum quinque pro quolibet centenariis, et anno, quisque ex canonicis, et dignitatibus annua ducata triginta sex, et quisque ex mansionariis annua ducata decem, et octo quotidianae distributionis titulo obtineret.

Quam distributionem edidit Benedictus XIII. adu-
lat et omni studio curavit ne immutationem in posterum perpetui posset.

§. 2. Ad pontificatus apicem deinde erecto eodem Benedicto praedecessore, pro augmento quotidianarum distributionum hujusmodi alia quoque ducata viginti mille ipse pariter assignavit, unde quilibet ex canonicis, et dignitatibus ducata sexaginta, et unum, ac quilibet ex mansionariis ducata triginta sex assequi valeret. Quoniam vero firmitatem, ac stabilitatem distributionum praedictarum idem Benedictus praedecessor exoptabat, hinc animo secum reputans, vel quod capitalia censuum praedictorum in aliqua parte amitti, vel eorum fructus minui poterant, alia ducata his mille assignavit, ad effectum illa convertendi in capitalia fructifera: cum lege, quod eorum fructus semper sub vinculo multiplici esse deberent pro rata nempe ducatorum mille quingentorum in securitatem, seu defensionem utriusque quotae titulo quotidianarum distributionum, ut praefertur, assignatae, pro alia vero rata ducatorum quingentorum ad hoc ut canonici metropolitane ecclesiae praedictae paramenta, pro ipsis habentibus usum mitrae, necessaria possent comparare.

§. 3. Praedictis tamen distributionibus quotidianis idem Benedictus praedecessor voluit, ut illi tantum frui, et gaudere deberent, qui revera personaliter choro interfuissent, semper, ac generaliter per modum regulae absentibus etiam ratione malae valetudinis, aut alias legitime impeditis a consecutione hujusmodi distributionum exclusis, ac praeterea ipse prohibuit, ne quis alium in sui locum substituere posset, demumque mandavit, ut omnes indistincte subjecti essent punctatim applicandis, non quidem beneficio aliorum, qui interfuissent, sed sacrorum ecclesiae praedictae, ac dumtaxat permisit, ut mense quolibet quisque canonicus vacatione octo dierum; quisque vero ex mansionariis vacatione tantum dierum quatuor potiri valeret; quam sane memorati Benedicti praedecessoris dispositionem, et voluntatem, ea, qua par erat diligentia, et fide dicti exponentes executioni demandare usque adhuc non omiserunt.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, praeter amissionem nonnullorum capitalium hujusmodi, anni quoque eorum fractus admodum deinde sint diminuti, tam propter quantitatem hujusmodi fructuum, quae a summa ducatorum quinque pro quolibet centenariis ad summam ducatorum tantum quatuor successu temporis pasten pervenit, quam propter impositiones, ac onera annua, quibus capitalia hujusmodi subiecta reperiuntur, ita ut omnia praedictorum fructuum diminutio quantitatem ducatorum quingentorum sexaginta quinque attingat. Hinc praefati exponentes dispositionem, ac legem a dicto Benedicto praedecessore, ut praefertur, praescriptas in ea tantum parte, qua statuitur, ut absentes etiam causa infirmitatis punctatim subijciantur: ac simul praescribitur, ne unus alium in sui locum substituere possit, per Nos moderari, ac absentes ex causa dumtaxat infirmitatis hujusmodi distributionum participes, et tam canonicos, quam mansionarios alios sui respective gradus, qui eo tempore in diebus vacationum, ut praefertur, assignatis recitationi officii parvi praedicti interesse minime debent, substituere posse per Nos declarari summopere deside-

Joanni autem pio fundatoe ut distributione dotis perfrui capitularum quicquid alii praesentes serviti essent, illique substitutionis facultatem adesset.

Al tracta temporis quibus constituitur dotationis fructus immutationem nisi perpetui, applicari hinc, praeter praeterius pro consequenda distributione etiam in casu alienatione legitime, nec non pro facultate ne se substituendi.

rant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur eisdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audita relatione venerabilis fratris Francisci Xaverii Archiepiscopi Petren. congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium concilii Tridentini interprotum secretarius, fraternitatis tuae, per praesentes committimus, et mandamus, ut, veris existentibus narratis, eisdem cunctis, et mansuatis nunc, et pro tempore existentibus dictae metropolitanae ecclesiae legitime impeditis secundum dispositionem textus in capitulo consuetudinem de clericis non residentibus, et sacri concilii Tridentini praedicti sess. 24. cap. 12. de reformatione potestatem percipiendi emulumentum officii Mariani, auctoritate apostolica, tenore praesentium pro tuo arbitrio, et conscientia concedas, et indulgeas, nec non eisdem petitam facultatem substituendi alterutrum ejusdem tamen ordinis, et dummodo substitutus nun tenetur pro se ipso Interesse praefato officio Mariano, auctoritate et tenore praedictis tuo pariter arbitrio, et conscientia tribuas, ac impartiaris.

§. 6. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causa- rum palatii apostolici auditores judicari, et definiti debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignorantur contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus memorati Benedicti praedecessoris dispositione, et voluntate,

quam quond praemissa sufficienter, et expresse committimus, eisque derogamus, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et dictae metropolitanae ecclesiae statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscum. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die quinta Februarii millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, pontificatus nostri anno decimo.

DCLVII.

Praevia abrogatione constitutionis Clementis XII diei XXVI Octob. MDCCXXX collegium Castrì de Ozzier ordinis minorum S. Francisci de observantia, unitur provinciae Sardiniae ejusdem ordinis.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Alias fel. rec. Clementi Papae XII. praedecessori Nostro pro parte tunc existentis procuratoris conventus de Ozzier in provincia Sardiniae ordinis fratrum minorum Sancti Francisci de observantia nuncupatorum exposito, quod dictus conventus ante quadraginta annos in collegium, sive seminarium missionum sub immediata subjectione, et dispositione pro temporis existentis ministri generalis ordinis praefati, cum regulis, constitutionibus, et ordinationibus ad praescriptum quarundam litterarum pie memorio Innocentii Papae XI itidem praedecessoris

Dni. de f. Feb. 1768. Anno X.

Collegium hoc in quo constitutus fuerat sub immediata subjectione ministri generalis ordinis repa- ratur.

Fuisset gravis derogatione institutionis legibus a Benedicto XIII. constituta, praecibus sub- pectus ad- notum.

Clemente in- blata, et de- cernam utri- que.

Derogatio constitutio- num.

ris Nostri incipien. • *Catholicas Ecclesias* • ererint fuerat.

At Benedi-
ctus XII
collegia cen-
cta monas-
terium hujus
ordinis, na-
cepta illa
in India, et
hinc in Lu-
sitania sub-
iuxta nomi-
na a provin-
ciarum in
quibus reperi-
ebantur ere-
cta.

§. 2. Verum quia a congregatione tunc existentium S. R. E. Cardinalium negotiis propagandae Fidei praepositorum die VI Septembris MDCCXXVIII prodierat decretum subinde a rec. mo. Beato Papa XIII praedecessore etiam Nostro per suas in simili forma brevis expeditas literas confirmatum, per quod, exceptis collegiis, seu seminariis fratrum missionariorum hujusmodi erectis, seu erigendis in provinciis Indiarum pro conversione laedolium, ac demptis duobus in regno Lusitaniae existentibus, caetera, quae in provinciis Hispaniarum sub dominio Regis catholici erecta reperiabantur sub obedientia, et regimiae ministrorum provincialium reducta fuerunt.

At collegium
hoc quon-
situm erat in
provincia
Hispania-
rum, com-
prehendi-
tione de-
re in praeco-
dictis bene-
dictis con-
gregationibus,
declarat
Clementis XII.

§. 3. Hac itaque de re, licet dictum collegium de Ozzier in istiusmodi decreto, ac literis comprehensum non videretur, quia in provinciis Hispaniarum sub dominio Regis catholici situm non reperiabatur, et rationum momenta, quae causam praebuerant enarra-ae reductioni locum sibi minime vindicabant in collegio praedicto, dum superiores ordinis in ejus gubernatio nullam difficultatem experti fuerant, atque detractum videbatur salutari instituto ab illius fratribus professio, ac obedientia ab eis promissae, imo cum incrementum regularis observantiae praedicti fratres uberrimos fructus in sacris missionibus obedientis referebant, nihilominus ad quaecumque dubitationem submovendam praedictus tunc existens procurator ejusdem collegii, illud in dictae congregationis decreto, ac praefatis literis memorati Benedicti praedecessoris, nequaquam comprehendendi, sed sub dispositione priorum literarum Innocentii praedecessoris remanere debere ad instar aliorum collegiorum in provinciis Indiarum existentium declarari summopere desiderabat. Idem Clemens praedecessor hujusmodi supplicationibus inclinat de consilio tunc existentium S. R. E. Cardinalium dictis negotiis propagandae Fidei praepositorum, praefatum collegium, seu seminarium Castri de Ozzier sub jurisdictione, obedientia, regimiae superioris generalis ordinis praedicti

juxta formam literarum dicti Innocentii praedecessoris constitutum esse statuit, et declaravit, ac alias prout in memorati Clementis praedecessoris in simili forma brevis die XVI Octobris MDCCXXX. expeditis literis, quarum tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expressum, et insertum haberi volumus, uberius continetur.

§. 4. Nuper autem pro parte carissimi in Christo filii nostri Karoli Emmanuelis Sardiniae regis illustris expositum fuit, quod absoluta a venerabili fratre nostro Julio Caesare Archiepiscopo Turritano, visitatione apostolica auctoritate sibi demandata dictae provinciae Sardiniae memorati ordinis minorum Sancti Francisci de observantia nuncupatorum, antequam idem Julius Caesar Archiepiscopus ultimam manum imponat decretis, numerumque statuat fratrum, ac domum pro novitiato, professorio, studiisquo constituit, opportuna ipse censuit unionem dicti collegii, seu seminarii Castri de Ozzier cum praefata provincia Sardiniae proponere, quam sane usum memoratus etiam Karolus Emmanuel rex plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut revocatis praedictis Clementis praedecessoris literis, in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

At postmo-
dum supplica-
tione fuit
pro praefato
collegio inpro-
vinciam
Sardiniam.

§. 5. Nos igitur piis ejusdem Karoli Emmanuelis regis votis, quantum cum Domino possumus, annuere volentes hujusmodi supplicationibus inclinati de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui tam relationem dilecti filii nostri Ferdinandi Mariae ipsius S. R. E. presbyteri Cardinalis De Rubens nuncupati, quam dilectum etiam filium nostrum Josephum Mariam ejusdem S. R. E. presbyterum Cardinalem Castellii pariter nuncupatum congregationis negotiis propagandae fidei praepositae praefectum audiverunt, atque insuper relationem super praemissis a dicto Julio Caesare Archiepiscopo ad eodem Cardinales transmissam attenderunt consilio, praedictis Clementis praedecessoris literas auctoritate apostolica tenore praesentium ro-

Pontifex
provisit adeo-
quationem lit-
rarum Cle-
mentis XII,
collegium
hoc provin-
ciae Sardi-
niae perque
nos unit, et
incorporavit.

vocamus, cassamus, irritamus, annullamus, viribusque, et effectu penitus, ac omnino vacuumus, et proinde dictum collegium, seu seminarium Castri de Ozzier memorati ordinis fratrum minorum de observantia praedictorum provinciae Sardiniae ejusdem ordinis auctoritate, et tenore praedictis perpetuo unimus, anectimus, et incorporamus. Salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae congregationis Cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium praepositorum.

Clausula annullata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, et nosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, et apostolicae sedis praedictae Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super bis a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§. 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit ordinis, et provinciae huiusmodi etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specia-

liter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die sexta Februarii millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo.

DCLVIII.

Investitura sextae partis Castri Valdinoco directo dominio Ecclesiae Ravennatensi spectanti favore principis Andreae ab Auria Pamphyli confirmatur, et approbatur.

Dat. die 29. Feb. 1768. Anno X.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius nobilis vir Andreas princeps ab Auria Pamphyli, quod inter caetera bona, quae ipse possidet in provincia nostra Romandiola, et quae in eum ex primogenitura, ac fideicommissis domus Pamphyliae coalescent, numerat quoque medietas, seu sexta pars Castri vulgo Valdinoco nuncupati, cum omnibus suis membris, ac pertinentiis positi in dioecesi Brictinoriensi et ad directum dominium mensae archiepiscopalis Ravennatensis pertinentis, cuius quidem medietatis, seu sextae partis Castri huiusmodi, simul cum quadam domo, ac uno petio terrae in oppido, ac respective territorio Saviniani existente idem Andreas a cla: me: Nicolao, dum vixit, S. R. E. Cardinali Oddi nuncupato dictae Ecclesiae Ravennatensis Archiepiscopo pro se, suisque filiis, ac nepotibus masculis tantum ex instrumento die IV. Februarii MDCLXV. per acta Donati Antonii Lancioni notarii A. C. desuper confecto renovationem investiturae obtinuit.

Exponitur status antiquae investiturae.

§. 2. Verum quia in instrumento huiusmodi idem Nicolaus Cardinalis, et Archiepiscopus reservaverat facultatem praedictae Ecclesiae Ravennatensi puniendi, corrigendi, et mulctandi quoscumque malefactores, rebelles, et inobedientes juxta formam antiquarum investiturarum, et solitum, hac attempta reservatione, ipse contendere coepit, quod ab eo deputandus, et mittendus esset

Exponitur novae investiturae controversiae jurisdictionales deinde easae, et transactio deinde conclusa.

gubernator Castrı bujisanodi, qui saltem jurisdictionem criminalem in ea exercere debet, et contra vero praefatus Andreas exponens jurisdictionem bujisanodi jure sibi competere putabat propter possessionem, in qua tam ipse, quam ejus antecessores semper fuerunt: in hoc itaque rerum statu, serio perpen-
sionis juriſdictionis hinc inde deductis, idem Andreas, ut inquam, ac sumptuosam litem effugeret, censuit potius ad amicabilem concordium cum dicto Nirolao Cardinali, et Archiepiscopo pro instrumentum die IV. Julii MDCCCLXVI. a memorato Luncioni conventum devenire, in quo quidem instrumentum admissum fuit favore ipsius Andrae liberum exercitium plene jurisdictionis dicti Castrı tam civilis, quam criminalis, ac in quibuscumque licet gravis delictis, et contra vero idem Andreas senta quadraginta monetae romanae persolvit, ac alias prout in praedictis duobus instrumentis die IV. Februarii MDCCCLXV. et die IV. Julii MDCCCLXVI. ut praefactor, confectis, quorum omnium tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo sd verbum insertis haberi volumus, nberius continetur.

Preces post-
rectae pro
profectas
transactionis
confirmatio-
ne, quae a
Pontifice
conceditur.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subiungat in utroque ex instrumentis prædictis apostolica nostra approbatio, et assensus expresso fuerint reservati, atque idcirco idem Andreas illa per Nos approbati, et confirmari summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ad infra indigere de benignitate apostolica digredimur. Nos igitur ipsam Andream specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacunque de causa latis, al quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore resentesibusjuxta modum supplicationibus inclinati, tam præfatum instrumentum renovationis investituræ a memorato Nicolao Cardinali, et Archiepiscopo Ravennatensi pro medietate, seu sexta parte dicti Castri Valdinoco, usque cum domo, ac petin terræ prædictæ eidem Andream pro se, suisque filiis, et nepotibus ma-

sculis tantum concessae, quam praedictum studium instrumentum concedere inter eosdem, ut praefertur, initiae, una cum omnibus, et singulis in instrumentis hujusmodi contentis, et expressis auctoritate apostolica tenore praesentium approbamus et confirmamus, illique apostolicae firmitatis robor adiejimus, omnesque, et singulos juris, ac facti, et solemnitatum defectus, si qui desuper quomolibet intervenireint, annullamus, et vanamus.

§. 4. Decernentes easdem praesentes litem semper firmas, validas, et effluentes existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiti debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter configerit attentari.

§. 5. Non obstantibus fel. rec. Pauli II. ac aliorum romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, et quatenus opus sit, rec. me. Urbani papae VIII. praedecessoris pariter nostri investiturae bonorum iurisdictionalium ad ecclesias devolutorum renovari prohibentibus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictae ecclesiae Raven- natis, aliisque quibuscvis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmata alia roboratis statutis, et consuetudi- nibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac eum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac in- solitis clausulis, irritantibusque, et aliis de- cretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, appro- batis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes. illis alias in suo rub- re percuratis, ad praemissorum effectum

Chambre au-
baine, et de-
votion affec-
tueuse.

Therapeutic
monitoring—
continued

hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris, die XXIX. Februarii MDCCCLXVIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLIX.

Confirmatur investitura quatuor Castrorum in provincia Romandiolae facta ab episcopo Sarsinatensi favore principis Andreae ab Auria Pamphyli.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius nobilis vir Andreas princeps ab Auria Pamphyli, quod inter caetera bona, quae ipse possidet in provincia nostra Romandiolae, et quae in eum ex primogenitura, et fideicommissis domus Pamphyliae coaeruerunt, numerantur quoque quatuor parva Castra, nempe Segimo, Cigno, Pozzolo, et Buechio, vulgo nuncupata pertinentia ad directum dominium ecclesiae episcopalis Sarsinatensis, quae ab anno usque MDCL. in quon. Joannem Franciscum ex principibus Aldobrandinis devenerunt ex venditione sui favore a quon. Karolo Felice Marchione, et aliis de Malatesta, praevio, ut asseritur, beneplacito, et assensu fel. rec. Clementis Papae VIII. praedecessoris Nostri expleta, ac alias prout in instrumento venditionis hujusmodi die XXX. Maji ejusdem anni confecto per acta Fontiae tum notarii A. C. uberius dicitur contineri. Deinde veru praedictae venditioni accessit consensus, et nova investitura a tunc temporis existente episcopo Sarsinatensi clargita eidem Joanni Francisco pro se, suisque filiis, ac nepotibus ad renovandum; cumque obitus memorati Joannis Francisci postea supervenerit praedictus tunc temporis existens episcopus investituram, seu novam concessionem hujusmodi favore quon. Olympiae senioris principissae de Aldobrandinis viduae praefati Joannis Francisci defuncti tanquam matris, tuitricis, et curatricis bo-

me: Silvestri, Joannis Georgii, Hippolyti, et Petri, ejus, ac dicti Joannis Francisci filiorum renovavit, ac alias prout in instrumento renovationis hujusmodi die XXXI. Augusti MDCII. per acta ejusdem Fontiae confecto uberius pariter dicitur contineri. Extincta autem linea masculina familiae de Aldobrandinis bo: me: cognominatus Bovius tunc existens episcopus Sarsinatensis die VII. Martii MDCXLV. iterum dicta quatuor Castra cum omnibus eorum membris, juribus, et jurisdictionibus favore quon. Olympiae de Aldobrandinis unicae natae ex memorato Joanne Georgio filio praedicti Joannis Francisci pro se, ejusque filiis, ac nepotibus ad renovandum juxta formam antiquarum investiturarum in emphyteusim denu concessit, ac alias prout in instrumento eodem die desuper exarato per acta memorati Fontiae uberius itidem dicitur contineri; ac deinde post ejusdem Olympiae obitum ab anno usque MDCLXXXIII. una cum pluribus aliis bonis in dicta provincia positis, quatuor quoque memorata Castra a quon. Joanne Baptista principe Pamphyli illius filio, et a quon. Camillo, ac successive a quon. Hieronymo dicti Joannis Baptistae filiis quiete, ac pacifice possessa fuerunt. Demum sequuto obitu praefati Hieronymi, ac per Nos avocata possessione bonorum omnium domus Pamphyliae, possessio hujusmodi deinde per decreta diebus XXII. Junii, et V. Octobris MDCCCLXIII. edita a dilecto filio nostro Andrea S. R. E. diacono Cardinali Nigrono nuncupato tunc temporis nostro pro-auditore dimissa fuit favore bo: me: Joannis Andreae principis ab Auria Pamphyli patris ejusdem exponentis uti successoris tam in primogenitura domus Pamphyliae, quam in fideicommissis, et primogenitura dicti Joannis Baptistae Pamphyli, ac idem Joannes Andreas actualem eorum possessionem adeptus fuit, et cum venerabili fratre Joanne Baptista episcopo Sarsinatensis de obtinenda renovatione investiturae pro quatuor Castris praedictis cum suis adnexis jam agere coeperat.

§. 2. Cum autem sicut eadem exponentio subjungebat, sequuto interea obitu memorati Joannis Andreae, postmodum dictus exponens illius filius a praefato episcopo Sarsi-

Preces porrectae pro confirmatione super renovata investitura, et postmodum, et postmodum.

Data, die 29, Feb. 1768, Anno X.

Expositio argu. hujus investiturae, illiusque progressus

natenſi pro quatuor Caſtris praedictis novam inveſtituram pro ſe, ſuiſque filiis, et nepotibus tantum ad renovandum, ſolito laudemio ſolito, et annuo canone, ac reſervata inſuper noſtra approbatione, et aſſenſu, obtinerit, ac alias prout in inſtrumento deſuper die XXV. Maji MDCCLXV. conſecto per acta quon. Donati Antouii Lancioni notarii A. C. cujus tenorem praesentibus pro plene, et ſufficienter expreſſo, ac de verbo ad verbum inſerto haberi volumus, uberius continetur; ideoque ipſe Andreas inſtrumentum renovationis inveſtiturae huiusmodi, apoſtolicae confirmationis noſtrae robore communiri plurimum deſideret. Nobis propterea humiliter ſupplicari fecit, ut ſibi in praemiſſis opportune providere, et, ut infra, indulgere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur ipſum Andream ſpecialibus gratiis, et favoribus proſequi volentes, et a quibus excommunicationis, et interdicti, aliisque eccleſiaſticis cenſuris, ſententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de cauſa ſi quas forte incurrit, huius tantum rei gratia abſolventes, et abſolutum fore cenſentes huiusmodi ſupplicationibus inclinati praefatum inſtrumentum renovationis inveſtiturae a memorato Joanne Baptiſta Epicoſcopo Sarsinatenſi, pro dictis quatuor Caſtris, nempe Seguno, Cigno, Pozzolo, et Buccio vulgo, ut praefertur, nuncupatis, cum eorum adnexis dicto Andraeae pro ſe, ſuiſque filiis, et nepotibus tantum ad renovandum conſeſſae, una cum omnibus, et ſingulis in eodem inſtrumento contentis, et expreſſis auctoritate apoſtolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illique apoſtolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et ſingulos juris, ac facti, et ſolemnitatum defectus ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſupplemus, et ſanamus.

Clavula addita, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes eandem praesentes litteras, ſemper firmas, validas, et efficaces exiſtere, et fore ſuosque plenarios, et integros effectus ſortiri, et obtinere, et illis, ad quos ſpectat, et pro tempore quancumque ſpectabit in omnibus, et per omnia pleniffime ſuffragari, et ab illis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in praemiſſis per quoscum-

que iudices ordinarios, et delegatos etiam cauſarum palatii apoſtolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, ſi ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obſtantiſque fel. rec. Pauli II., ac aliorum romanorum Pontificum praedecessorum noſtrorum de rebus Eccleſiae non alienandis, et quatenus opus ſit, rec. me. Urbani Papae VIII. praedecessoris pariter noſtri inveſtituras bonorum iurisdictionalium ad Eccleſias devolutorum renovari prohibente, aliisque conſtitutionibus, et ordinationibus apoſtolicis, nec non dictae Eccleſiae Sarsinatenſis aliisque quibvis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, et conſuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apoſtolicis ſuperioribus, et perſonis sub quibuſcumque tenoribus, et formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficaciffimis, et inſolitius clauſulis, irritantiſque, et aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliis in contrarium quomodolibet conſeſſis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et ſingulis illorum tenores praesentibus pro plene, et ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanentis ad praemiſſorum effectum, hac vice dumtaxat ſpecialiter, et expreſſe derogamus, caeterisque contrariis quibuſcumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die vigeſima nona Februarii milieſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo octavo, Pontificatus Noſtri anno decimo.

Derogatio contrariis.

DCLX.

Concordia inter Epicoſcopum, et Capitulum cathedralis eccleſiae Legionenſis confirmatur, et approbatur.

Del. die 19. Apr. 1768. Anno X.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt venerabilis frater Paſcalis Epicoſcopus Legionenſis et

Controversia ubi inter Epicoſcopum

Legione-
sem, et ca-
pitulum epis-
copi civitatis
per concor-
diam sublato
sunt.

Sequitur te-
nor concor-
diae.

dilecti filii capitulum, et canonici cathedralis Ecclesiae Legionensis quod ipsi enixe cupientes nonnullas controversias alias inter eos excitatas componere ac super eisdem perpetuam reddere pacem ope concordiae a carissimo quoque in Christo filio nostro Karolo Hispaniarum rege catholico quam maxime volitae, ac divinum servitium, animarum quietem, et a diuturnis, ac sumptuosis litibus liberationem respicientes, post varios tractatos, ac resolutiones desper habitas, undecim conventi, et constituti fuerint articuli relati in publico instrumento, cujus tenor est qui sequitur, videlicet. Ego infra-scriptus scriba, et notarius major numerarius curiae ecclesiasticae hujus civitatis, et dioecesis Legionensis testor, fidenique facio, qualiter per acta mei sub die 22. Augusti currentis anni Illustrissimus, et Reverendissimus DD. Paschalis Erreros Dei, et sanctae Sedis apostolicae gratia Episcopus hujus dioecesis, regiusque consiliarius ex ma. et DD. Decanus, et Capitulum Ecclesiae cathedralis hujus civitatis, eorumque nomine, ac uti deputati, et procuratores sufficientibus facultatibus muniti DD. doctor D. Antonius Garzia de Brizuela scholasticus, et doctoralis, ac licentiati D. Paulus de Mendoza prior poenitentiarius, D. Dominicus de Gaztagnaga et Vrequia, et D. Joseph Arnaez de Revillas lectoralis, ejusdem cathedralis Ecclesiae canonici, idemque D. Paulus de Mendoza nomine ac facto proprio, uti prior poenitentiarius supradictus, ex altera partibus, desiderantes pacem inter D. suam illam, et Capitulum praefatum efficaciter, et in perpetuum restituere, mediante concordia de et super controversiis alias motis inenuda ad tramites iustitiae a D. sua illustrissima ipsis insinuatae per epistolam sub die 14. Augusti anni proxime praeteriti, ad effectum docendi apud regiam catholicam majestatem, quod ipsi totis viribus, animique conatu curarunt modum opportunum ad hujusmodi concordiam ideandam reperire ad effectum procedendi inter se mutua et reciproca pace, ac tranquillitate, quam eadem regia majestas ipsis tantopere insinuaverat, praesertim propter servitium Dei optimi maximi, animarumque

quietem, et ad evitandas diuturnas, sumptuosasque lites, praeviis variis praeliminaribus articulis, tractatibus, ac resolutionibus desper habitis, tandem devenerunt ad stipulationem instrumenti publici concordiae super sequentibus, nimirum: .

• 1. Quoad controversiam agitatam super dubio: an poenitentiarius ratione dignitatis prioratus, tamquam rigorose parochus sit habendus; et quatenus affirmative: an ad formam sacri concilii tridentini, examini synodali sit subjiciendus; illustrissimus, et reverendissimus, D. episcopus, DD. deputati, ac D. poenitentiarius proprio nomine conveniunt, qualiter expositis sanctissimo domino nostro papae utriusque partis respectivis praetensionibus, ad effectum quodcumque dubium, et scrupulum ambarum partium evitandi, de et super eo, an prior sit, nec ne parochus, unanimi consensu eidem sanctissimo domino nostro supplicetur pro dispensatione ab examine synodali, quoad priorem modernum, ejusque successores, et quatenus etiam hujusmodi prior vere parochus censendus esset, sufficiat in posterum concursus, sive examen, quod habeatur, ad effectum obtinendi poenitentiariam, ut sine alio concursu, sive examine poenitentiarius pro tempore obtinere, ac exercere valeat, prioratum eidem poenitentiariae, rigore bullae suppressionis unitum, et annexum. Itemque quod in vacatione prioratus, a capitulo deputetur aliquis ex capitularibus pro suo arbitrio, ad effectum exercendi functiones priorales intra ecclesiam, et pro caeteris functionibus ab eodem capitulo deputetur, sive proponatur presbyter habilis, et idoneus sibi benevisus, qui prioris vices gerat; ea tamen conditione, quod hujusmodi nominatione in vi-cesgerentem prioris ab ordinario approbatur, propter dubium; an prior sit necne parochus: insuperque, quod in edictis pro quacumque vacatione prioratus relaxandis exponantur in genere overa, quibus hactenus subjecti fuerunt, subjicique debuerunt priores, quodque sufficiat exercitium poenitentiariae ad prioratum obtinendum, et exercendum. .

• 2. Quoad controversiam, sive dubium suscitatum: an nimirum post unionem de

prioratu factam poenitentiariae vigore bullae suppressionis paenes ordinarius resident facultas conferendi absque ulla dependentia, et per se solum dignitatem prioratus; seu potius sufficit collatio, quae de praebendis de officio nuncupatis in capitulo simultanee fieri solet a reverendissimo domino Episcopo, sive ejus vicario generali, ac decano, sive primicerio tamquam conjudicibus; quod quidem dubium irresolutum remansit in tractatibus prievius, quia regia camera resolutio expectabatur, quae jam aedita fuit: ut ad illius executionem sollicite, et remota omni dilatione, ac scrupulo procedatur, conveniunt supradictae partes, tamquam in re tutiori, magisque opportuna, comprehensis etiam caeteris tribus dignitatibus, praebendis de officio nuncupatis, unitis, et adnexis quod respective ad modernum priorem poenitentiarium, dummodo tamen impetretur apostolica dispensatio, de qua in praecedenti capitulo, prout etiam quoad caeteros modernos canonicos de officio nuncupatos, necessaria nequaquam sit, nec censentur, aliqua nova collatio, aut ulla caeremonia, sive actus, ut ipsi dignitates adnexas exercent, praeter collationem, caeremonias, actusque ab ipsis jam respective habitam, peractas, et exercitos ad effectum obtinendi praebendas, quas obtinent; quoniam D. sua illustrissima approbat, et extendit collationem ab ipsis, caeterisque dignitatibus receptam, ad effectum obtinendi praebendis, quae illis uniuntur, et adnectuntur: quo vero ad successores canonicos de officio nuncupatos, supradictae partes conveniunt, quod per unam, eandemque collationem praebendae, quam a proviso recipi contigerit, intelligatur quoque, ac censeatur ab ipso recepta collatio de dignitate unita, et adnexa; ea tamen sub distinctione, ut quoad collationem dignitatis unitae, et adnexae, intelligatur, et censeatur recepta ordinarii auctoritate tantum; atque hi duo respectus accurate explicentur in actu capitulari ea die celebrando; neque proinde reverendissimus dominus Episcopus, ejus tribunal obligare valeant provisum ad separatim, aut alia sub forma recipiendam collationem dignitatis; quoniam unico actu, et modo

praemisso ambae collationes absolute peragi debent. .

• 3. Quoad controversiam super eo, quod possessio immemorabilis; quae capitulo assisit in exercitio jurisdictionis ecclesiasticae in oppidis Gordoncillo, Villanueva, et Palanquinos, nequeat esse manutentibilis, capitulum praefatum hac super re concordiam inire, litesque evitare cum reverendissimo domino Episcopo desiderans, ex nunc pro tunc, et e contra sub beneplicitate apostolico, hujusmodi jurisdictiones eidem reverendissimo domino Episcopo cedit, reservato tantum sibi jure visitandi ecclesias dictorum trium oppidorum; ea tamen sub conditione, quod a capitulo praefato sua peragi visitatio nequeat, nisi post annum a visitatione habita a reverendissimo domino Episcopo, ac vicissim iste suam visitationem habere nequeat in dictis locis, nisi post annum a visitatione per capitulum peracta; addita etiam hac alia conditione, quod etiamsi reverendissimus dominus Episcopus suam non peragat in dictis locis visitationem, nihilominus valeat capitulum suam indiscriminatim peragere de biennio in biennium; et decreta, quae edi contigerit in visitatione capitulari, revocari nequeant, praeter quam in alia visitatione, vel a tribunali ecclesiastico, in judicio tamen ordinario, non vero summario, minusque provisionali. Reservat pariter sibi capitulum merum actum collationis omnium beneficiorum, et cappellaniarum nunc, et pro tempore in dictis tribus oppidis existentium; ordinario remanentibus caeteris actibus antecedentibus, et consequentibus ad collationem, quam tamen peragere valeat reverendissimus dominus Episcopus, sive ejus vicarius generalis de beneficiis, quae ad praesentationem serenissimi regis in octo mensibus reservatis providentur. Et quoniam nullum occurrit dubium circa praesentationem ad beneficia, quorum jurispatronatus in praedictis oppidis capitulum obtinet, praesentibus declaratur, idem capitulum manuteneudum esse in possessione hujusmodi juris, et quoniam novum ex praeliminaribus conventis, illud est quod usque ad reportationem confirmationis apostolicae super omnibus hujus concordiae par-

tibus, res de quibus agitur, in eisdem statu; et terminis, in quibus modo reperiuntur, perseverent, hinc ad quodcumque removendum dubium, quinam sint, huiusmodi status, et termini, sicut supradictus dominus doctoralis deputatus reperitur ad exercendam jurisdictionem in oppidis Gordoncilli, et Silaenovae, ac dominus Joseph Flores canonicus, tamquam modernus administrator hospitalis exercere debet jurisdictionem in oppido de Palanquinos; ita Dominatio sua illustrissima suum praestat consensum, ad hoc ut prosequantur exercitium huiusmodi jurisdictionem, donec confirmatio apostolica obtineatur. *

• 4. Cum Dominatio sua illustrissima in praecitato epistolio diei 14. Augusti capitulo exposuerit, quod in arrendamentis ad vitam arrendatariorum, quae inire solebat capitulum de redditibus, quos percipit ex locis Silaenovae, et Villaenovae de Manzanas, nequaquam comprehendere possunt, aut debent, prout haec gestum est, jurispraeconatus, et caetera jura spiritualia; hinc significavit capitulum, se hanc in re adimplevisse quaecumque promissit, atque resolvit in primis tractatibus habitis; nam canonicus D. Dida-cus Escobar eidem capitulo cessit jura spiritualia oppido Villaenovae de Manzanas adnexa, eandemque cessionem pariter admittit capitulum, quatenus illam peraget D. Michael Chicarra Vitero de juribus spiritualibus Silaenovae, ad quam cessionem faciendam Dominatio sua illustrissima se institutam promittit. *

• 5. Quoad controversiam, in qua capitulum supponebat se existere in possessione praetendebat quod in omnibus expeditionibus, quae a curia ecclesiastica relaxantur ad effectum compulsionis scripturas ex suo archivio capitulari, apponeretur clausula, canonici nempe archivarii scripturas de permissu capituli compellere; idque a Dom. sua illustrissima, tamquam suae jurisdictioni adversum, impugnatur; conveniunt ambae partes, ut, quatenus contingat, reverendissimum dominum Episcopum, ejusve vicarium generalem expeditiones relaxare pro facendis compulsionibus ex archivio capituli, ap-

ponatur in eis clausula, qua injungatur notario compulso ut ante notificationem expeditionis per medium canonici procuratoris generalis urbane agat cum capitulo, ad effectum ut congregetur, et verbaliter mandet archivario, quod contenta in expeditione exequantur. *

• 6. Quoad controversiam, in qua Dominatio sua illustrissima exponebat, suae jurisdictioni liberam esse deputationem promotoris fiscalis, et notarii in causis, in quibus de exequutorialibus agitur, et e converso id impugnabatur a capitulo, attenta consuetudine, qua in huiusmodi causis promotoris fiscalis officium exercetur a suo procuratore generali, notarii vero ab uno ex canonicis causarum a secretis, qui deputantur in electionibus officialium, quae sub initium cuiuslibet anni fieri solent, conveniunt ambae partes, quod in causis exequutorialibus, quae quidem de solis criminalibus intelliguntur, promotoris fiscalis munus exerceri debeat a procuratore generali capituli nunc, et pro tempore existente, notarii vero officium ab uno ex secretariis causarum in electione officialium deputatis, quatenus vero contingat aliquam causam criminalem efformari contra eosdem secretarios deputatos, eligatur a capitulo alius, quem magis idoneum judicaverit, ejusque electio ad notitiam reverendissimi domini Episcopi deducatur, quo facto, et absque controversia, huiusmodi electus ad exercendum officium notarii habilitatus remaneat. *

• 7. Quoad nominationem examinatorum synodali, quam Dominatio sua illustrissima suae jurisdictionis brevi, aut rescripto munita, actum facultativum esse contendit, ut eos nominet ex corpore capituli, vel extra, idque impugnat capitulum propter consuetudinem, quae semper viguit, in huiusmodi examinatores deputandi capitulares personas tantum, et non obstantibus juribus per capitulum deductis, Dominatio sua illustrissima in exposita opinione persistit. Hinc ambae partes conveniunt, quod etiamsi Dominatio sua illustrissima, praefatum obtineat facultatem huiusmodi examinatores nominandi, illa tamen non utetur, sed nominationes co-

bibeat ad solum corpus capituli, ut tali pacto ostendat suam praeconceptionem opinionem, ac observantiam, quod nimirum inter capitulares suae Ecclesiae, qui praesertim sunt in copioso numero quadragenario, habiles existunt, et reperiuntur ad omnia loca huiusmodi examinatorum implenda. *

• 8. Quoad dubium occursum in ultimo concursu ad praebendam lectoralem habito super admissione cuiusdam dispensationis ab uno ex concurrentibus productae, prout etiam quoad examen, et recognitionem iurium, et documentorum, quae in concurrentibus necessaria sunt, utraque pars convenit, quod Reverendissimus dominus Episcopus, sive ejus vicarius generalis unum tantum suffragium ferre valeant, sicut quicumque alius ex caeteris iudicibus concursus a capitulo deputatis, pro eo, quod attinet ad recognitionem iurium, et documentorum, illorumque admissionem, et probationem, ac caeteros quoscumque actus, in quibus contentio non agatur, at vero in his actis, in quibus lis emerit inter concurrentes super aliqua materia ad concursum spectante, privative in illa agat, et sententiam ferat Reverendissimus dominus Episcopus, sive ejus curiae officialis. *

• 9. Quoad praetensionem Reverendissimi domini Episcopi circa observationem caeremonialis, usum baldacchini, sedis, et super ejus receptione, quae omnia fuerunt impugnata a capitulo propter contrariam consuetudinem, caeterasque rationes adductas, idem Reverendissimus dominus Episcopus cedit, atque desistit ab usu baldacchini in ecclesia, sedisque gestatoriae in processione Sanctissimi Sacramenti, aliisque processionibus generalibus; quod ad ipsius receptionem occasione accedendi ad ecclesiam celebrandi causa divina officia, aut missam pontificalem, capituli urbanitati eam relinquit; remanente tamen in suo robore, et vigore, consuetudine associandi id egressum, prout etiam recipiendi Reverendissimum dominum Episcopum ad solum capitularem pergentem. *

• 10. Quoad aliam praetensionem Reverendissimi domini Episcopi, in eo consistentem, quod scilicet non obstante possessione,

in qua capitulum existit, praesentandi ad suos parochiales, et beneficia, ab eodem Reverendissimo domino Episcopo minime impugnata, declaratur tamen in iudicio proprietatis, seu petitorio, huiusmodi jus spectare, et pertinere ad episcopalem dignitatem, praefatus Reverendissimus dominus, Episcopus amodo cedit, atque desistit ab huiusmodi praetensione, remanente tamen in suo robore, et vigore provisione parochialium mediante concursu, et Reverendissimus dominus Episcopus tres ex approbatis proponat. *

• 11. Quatenus Reverendissimus dominus Episcopus necessariam, et opportunam fore putaret suae cathedralis ecclesiae visitationem, petit a capitulo iura, et acta ad ipsam spectantia, ea tamen sub conditione procedendi hac in re summa cum bona pace, deque plura dubia occurrerunt. Dominatio sua illustrissima, ingravescentem suam aetatem, gravesque proprio officio adnexas necessarias occupationes, totum huminem exigentes, attendens, ac de caetero necessariam saltem pro nunc nequaquam existimans ejusdem ecclesiae cathedralis visitationem, quoniam in illius specula constitutus reperit nihilque remedio dignum in ea animadvertit, immo quaecumque negotia concorditer geruntur absque solemnitate visitationis et quantavis una cum capitulo interest discussum rationum fabricae, operumque priorum majoris relevantiae: praemissis quidem attestis, eadem Dominatio sua illustrissima convenit, ut quatenus necessariam, seu opportunam fore existimaverit praefatae ecclesiae visitationem, eamque peragere sibi sinant propria valetudo, et occupationes, illam non aliter peracturus erit, quam ad formam concordiae huiusmodi Episcopi Sanctis de Risoba, et ultimi status, ac sub protestationibus in illa contentis, aliisque, quas opportunas judicaverit; quo casu ad effectum huiusmodi visitationem peragendi ostendenda erunt iura, et acta, quae praesenae capitulum habeantur, et necessaria existimantur. *

• Quae omnia prout superius expressa sunt, et in citato concordiae instrumento continentur, ambae partes se obligant observaturas, at ad literam adimpleturas abs-

quo ulla transgressione, decreverantque Sanctissimo Domino Nostrò supplicare, ut benigne dignetur respicere iusta desideria, et supplicationem ipsarum transigentium, concordiam huiusmodi approbandi, et confirmando, suasque apostolicas litterarum confirmationis desuper expediendo ad perpetuam rei memoriam, ne scilicet ulla ex partibus transigentibus, minusque ipsarum successores adversus id, quod transactum est, actionem instituere, aut ultatenus contraire praesumant, ad quem effectum Reverendissimus dominus Episcopus, et DD. Deputati procuratores mihi infrascripto mandarunt, ut de praemissis authenticum testimonium perhiberem, quod cum praesentibus, et relatione ad originalia, tam dictae concordiae, per nos in officio meo existentis, et superdicti episcopi die 14. Augusti mihi exhibiti, rogatus in fidem trado, signo, ac subscribo. Leone in Hispania die 9. Septembris 1767.

Loco † Signi

Franciscus Rodriguez Not. rog. in fidem etc.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, quo firmata in diem undecim articulis, et in instrumento huiusmodi contenta subsistant, et serventur exactius apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri dicti exponentes summopere desiderent; Nos ipsorum exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, sitisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes applicationibus Nobis a eorum nomine humiliter porrectis iurisdictioni venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium concilii Tridentini interpretum, qui votum dilecti filii nostri Aodreus S. R. E. diaconi Cardinalis Corsini nuncupati ad negotium huiusmodi examinandum ab ipsis deputati perpendunt concilio, praesentibus articulos,

et instrumentum cum omnibus, et singulis in his contentis in hunc, qui sequitur modum auctoritate apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque iurabilibus apostolicae firmitatis roboradjicimus, volumus nempe, quod primum articulum, quod poenitentiarius ratione dignitatis prioratus novo examini subijciendus non sit, dummodo praecedenter in obtinenda poenitentiaria legitimi examinis experimentum subierit, et in casu vocationis prioratus, is qui interim deputabitur, idoneus, ac legitime approbatus sit ad exercitium curae animarum. Quoad tertio, quod salva semper, et illaesa remanere debeat iurisdiclio Episcopi, sive ordinaria, sive delegata in his saltem casibus, qui vel ad corrigendos mores, vel ad disciplinam restaurandam nullam patiantur moram, sed ceteri subitoque remedio reparandi sunt. Quoad quartum, quod facultas eligendi promotorem fiscale, et notarium semper in Episcopo residere debeat, verum uterque de capituli gremio eligendus, et eligendus sit. Quoad septimum, quod secretus quidquid in eo conventum est durante tantummodo vita dicti Paschalis moderari Episcopi, et dummodo in examinatorebus synodaliibus eligendis de gremio capituli concurrant requisita praescripta a sacro concilio Tridentino sess. 24. cap. 13. de reform. Quoad nonum, quod firma, et illaesa remanere debeant generalia decreta tam dictae, quam alterius congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sacris ritibus praepositorum, eaque in casu servando sint, ne quid sine dignitate remittat Episcopus, neque capitulum graviore, quam quod debet, gravetur obsequio. Quoad ultimum denique articulum, quod in eo contenta, salva, firmisque remanentibus iuribus utriusque partis per modum provisionis, et durante vita ejusdem Paschalis moderni Episcopi contemporaneae tantum exequenda sint, et ideo reliquis omnibus articulis praedictos exequendos esse volumus, atque decernimus: salva tamen semper in praemissis auctoritate primordietae congregationis Cardinalium.

§. 3. Decernentes easdem praesentibus litteras semper firmas, validas, et efficaces exte-

Clavula rubra, et de-
cretum irritum.

Proces-
sus pro
profectu
auctoritatis
approbatione
et Pontificis
assensu ad-
dita specu-
lata, et de-
cretum.

stern, et fore, suosque plenarius, et integros effectus surtili, et obtinere, ne illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ob eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae Cardinales etiam de latere legatos, et ejusdem sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis alia iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiti debere, ac irritum, et inane, si seens super his a quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
conscriptio-
rum.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ne constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit ecclesiae, et capituli huiusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIX. Aprilis MDCLXVIII., pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXI.

Idem die 20
Aprilis 1798.
Anno X.

Confirmatio nonnullorum decretorum pro bono regimine congregationis Caestinatorum ordinis S. Benedicti.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Referuntur
decreta edita
a decessore

§. 1. Intuente Nobis divinitus pastoralis officii ratio exigit, ut patrum religiosorum

virorum altissimi obsequiis sub laudabili vitae monasticae instituto manipulorum curam gerentes, ea, quae pro felici, prosperoque illorum regimine, et gubernio provide, prudenterque facta, atque ordinata esse noscuntur, quo firmiori stabilitate permaneant, apostolici muniminis praesidio roboremus: exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius modernus Abbas generalis congregationis Caestinatorum ordinis sancti Benedicti, quod in nupero capitulo generali ejusdem congregationis habito mense Maji anni MDCLXV. ab ejus definitorio nonnulla decreta edita fuerunt, quae meliorem, utilioremque praefatae congregationis directionem respiciunt, quaeque apostolica auctoritate approbari, et confirmari plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

congregatio-
nem, et hoc
non confir-
matione Pontifi-
cis postula-
tur.

§. 2. Nos igitur ipsam exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi applicationibus inclinati, audito voto venerabilis fratris nostri Karoli Alberti Guiduboni presbyteri Cardinalis Cavalechini nuncupati Episcopi Ostlensis, et Veliternensis, ac ejusdem congregationis apud Nos, et sedem apostolicam protectoris, nec non simul audita relatione venerabilis fratris Francisci Archiepiscopi Patracensis congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium praepositorum secretarii, preces desuper Nobis porrectas eidem Karolo Alberto Guidubono Cardinali et protectori remissimus, ut pro suo arbitrio, et prudentia petitionem confirmationem eorumdem decretorum indulgeret; ipse vero Karolus Albertus Guidubonus Cardinalis, et protector decreta praedicta in hunc, qui sequitur, modum extendenda esse censuit, videlicet.

Pontifex de-
creta remi-
ssa confir-
matione archi-
episcopi Cardina-
lis protectoris.

• 1. Lectores omnes tam philosophiae, quam theologiae, prout alias decretum fuit in

Sequitur in-
ter decreta
confer-

matorum ab
Eam, Protec-
tore.

capitulo generali anni 1725. , post emensam duodennale lecturæ curriculum (nisi pro rerum, ac temporis opportunitate definitorio generali, vel diætæ provinciali visum fuerit, ut eorum alicui novae concedantur literae patentes pro diuturniori lecturæ exercitio) ab ea vacabunt, ac uti emeriti fruentur privilegiis omnibus, quae lectoribus a nostris constitutionibus tribuuntur, excepto illo exemptionis a choro, iique subsidio aliquo, si indigeant, donabuntur arbitrio reverendissimi patris Generalis. Precedentiae vero locum habebunt emeriti quidem lectores philosophiae supra lectores actuales pariter philosophiae, ac emeriti lectores theologiae, cedentque tantum lectoribus actualibus in exercitio lecturæ antiquioribus, ac etiam (si lectores emeriti philosophiae fuerint) lectoribus actualibus theologiae juxta pristinum morem religionis. •

• 2. Monachi, qui per integrum duodennium cancellarii munus in nostro Corropolitano monasterio laudabiliter exercuerint, voce gaudeant passiva ad abbatias, ad instar abilitationis pro-cancellarii archicaenobii sancti Spiritus de Murrone. •

• 3. Professorum magistri diligenter incumbant custodiendae, servandaeque professorum clausurae, in quibus iidem professi definiantur, donec studiorum cursum compleverint, etiamsi presbyteratus ordine fuerint insigniti; ad hunc tamen nullus in posterum promoveatur ante annum vigesimum quartum completum juxta sacrorum canonum praescripta. •

• 4. Oblati nostrae congregationis, quemadmodum decreto in capitulo generali alias edito cavetur, nullatenus ad professionem admittantur, nisi postquam per integrum decennium a die religiosi habitus juxta constitutiones ordinis suscepti incubandum, vitam laudabiliter duxerint in religione. •

• 5. Ut Archicaenobium sancti Spiritus de Murrone quoquomodo sublevetur a gravissimis sumptibus, quos subinet pro celebrandis capitulis generalibus, confirmatur taxa ducatorum decem in antecedentibus provincialibus diætis imposita, et a PP. Abbatibus

in quolibet capitulo generali solvenda in ejusdem Archicaenobii beneficium. •

C. A. Cardinali Cavalechini protector.

Loco † Signi

§. 3. Ut autem praemissa omnia decreta firmis subsistant, et servantur exactius, eorum omnibus, et singulis in praesentis decretis contentis tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae congregationis Cardinalium.

Pontifex
praemis
decreta con-
firmat, et ap-
probat.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore snosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et defuiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula su-
blata, et de-
cretum strin-
gunt.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non congregationis, et ordinis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque inulitis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo rolore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio
contrario-
rum.

Datum Romae apud S. Mariam majorem sub anno Piscatoris die XX. Aprilis MDCCCLXVIII. pontificatus nostri anno decimo.

DCLXII.

Dat. die 20.
Aprilis 1768.
Anno X.

Prævia commutatione ultimæ voluntatis quondam Fatii Pongelli, ejus bona hæreditaria applicantur hospitali pauperum, et expositorum civitatis Camerini.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Referatur in
nos dispositio
Fatii Pongelli.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni deputati hospitalis civitatis Camerinensis, quod alias tunc in humanis agens quon. Fatius Pongelli ex oppido Belforti nuncupato, Camerinensis dioecesis in suo ultimo testamento condito die XIV. Decembris MDCCCLV. per acta dilecti filii Dominici Petruccini notarii post obitum Karoli sui filii sine filiis legitimis, et naturalibus, vulgariter, pupillariter, et per modum strictioris fideicommissi vocavit, et substituit animam tam propriam, quam sui patris, et avi, mandavitque, ut in posterum fructus, et redditus suæ hæreditatis vendendi essent, atque ex prætio a venditione hujusmodi retrahendo (demptis expensis, etiam ministri vulgo factore nuncupati) in perpetuum, ac infinitum quot annis tot missæ celebrari deberent pro animabus dicti testatoris, siquæ patris, et avi, soluta elemosyna obulorum viginti pro qualibet missa: administrationem vero suæ hæreditatis atque jus celebrari faciendo hujusmodi missas dictus Fatius testator reliquit, et concessit Ludovico Valeriani, suisque filiis, et successoribus in infinitum, semper inter eos majorem cæteris præferendum, ac ita de descendencia in descendenciam servandum esse mandavit, tributa omnibus prædictis facultate nominandi sacerdotes, eosque ad nutum, et sine causa removendi, aliosque subrogandi pro celebratione hujusmodi missarum peragenda in una, seu pluribus ecclesiis, prout prædictis Ludovico administratori, su-

isque filiis, et successoribus, videbitur, designandis, et commulandis, ita ut celebrationem hujusmodi missarum ab una seu pluribus ecclesiis ipsi in alias ecclesias cujuscumque loci, et civitatis toties, quoties eis visum fuisset, transferre possent, ac valerent, et alias prout in dicti Fatii testamento, cujus tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus uberius continetur.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, prædictus Karolus ejusdem Fatii testatoris filius, sine filiis decesserit, ideoque voluit substitutioni hujusmodi locus factus fuerit; memoratum vero hospitale tot oneribus, et expensis gravatum undique sit, ut illius honorum fructus, ac redditus impares omnino ad ea subeunda dignoscantur, neque aliunde sane ullus suppetat modus, quo opem, auxiliumque aliquod hospitali hujusmodi præstari possit, et ne opus istud publicæ populi diætæ civitatis, suæque dioecesis tranquillitati, ac expositorum infantum alimoniam, et aeductionem, faminarumque expositarum dotationi, ac pauperum infirmorum in eo curandorum levamini, admodum utile, ac quam maxime necessarium propter reddituum tenuitatem deficiat, dicti exponentes omnia bona, et quaecumque jura, ac credita ad hæreditatem dicti Fatii pertinentia, una cum eorum fructibus, redditibus, et proventibus eidem hospitali perpetuo per Nos concedi, assignari, et applicari summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus etiam dilecti filii nostri Petri Pauli S. R. E. presbyteri Cardinalis de Comitibus nuncupati ejusdem hospitalis protectoris super hoc humiliter porrectis incli-

Preces directæ pro applicatione hæreditatis Pongelli hospitali Camerini.

Pontifex precibus annuit exceptis nullis bonis, et injecto hospitali beneficinarum mixarum quolibet die pro testatore suffragio.

nati, praedicta omnia bona, credita, et iura quaecumque haereditaria memorati Patris testatoris ubicumque posita, et existentia, ac ad haereditatem illius quocumque modo spectantia (demptis, et exceptis bonis inferioris exprimentis) praedicto hospitali civitatis Camerinensis in ejus subventionem, et auxilium auctoritate apostolica, tenore praesentium perpetuo concedimus, assignamus, et applicamus, ac una cum aliis ejusdem hospitalis bonis dicta auctoritate, et tenore unius, annuimus, et incorporamus, ea tamen lege, ut omne, et pro tempore existentes ejusdem hospitalis deputati, ac ministri quotidie duas missas in suffragium animae tam praedicti testatoris, quam ejus patris, et avi in ecclesia hospitalis hujusmodi perpetuo celebrare facere debeant, ac dicti hospitalis communitas die qualibet pro anima tam ipsius testatoris, quam aliorum, ut praefertur, ab ipso nominatorum, psalmodum de profundis recitare teneatur.

§. 4. Praeterea indemnitati quoque omnium de familia Valeriani praedicti, ejusque successorum, quibus tam administratio honorum haereditariorum hujusmodi, quam jus nominandi ecclesiae, ac eligendi presbyteros pro celebratione missarum relictum fuerat a dicto Patre testatore, ut praefertur, paternae benignitatis consulere volentes pro tempore existenti Episcopo Camerinensis per praesentes committimus, et mandamus, ut reddita prius coram eo per dilectum filium Josephum Valerianum ratione administrationis haecenus gestae iurium, et honorum omnium haereditariorum dicti Patris testatoris, eidem Josepho, nec non etiam dilecto filio Stephano Valeriani ejus fratri pro se, ac eorum successoribus quibuscumque, accedente ad id consensu dictorum exponuntium, una cum domo urbana ejusdem testatoris existenti in dicto oppido Belfortis, sive in ejus suburbis, ac mobilibus omnibus cujuscumque generis in domo hujusmodi extantibus, praedium in territorio nuncupato, di Borgiano, una cum suis adnexis ad haereditatem pertinenti dicti Patris testatoris, memoratus Episcopus auctoritate, et tenore praedictis perpetuo concedat, et assignat.

§. 5. Dererentes easdem praesentes literas, et in eis contenta quaecumque etiam ex eo, quod quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, causeque propter quas praesentes emanarint sufficienter adductae, et justificatae non fuerint, aut ex alia qualibet etiam juridica, et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite etiam enormis enormissimae laesione, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut militatis vitio, aut intentionis nostrae, vel interesse habentium consensus, aliove qualibet defectu notari, impugnari, infringi, et retractari, sed ipsas praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, siveque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus supradicti Patris testatoris etiam ultima voluntate, quant quomod praemissa sufficienter, et expresse committimus, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris, die vigesima prima Aprilis millesimo septingentesimo sexagesimo octavo. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXIII.

Confirmatio fundationis hospitalis in civitate Lulensi, et conventionibus, et pactorum inter eorum cum religiosis S. Joannis de Deo.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderati Generalis, et definitores quatuor

Clavula in-
biata, et de-
cretum ac-
tuum

Decretum
quatuor
rum.

Stat. die 21
Apr. 1768.
Anno X.

Expositio
praedictorum
sacrorum

Fontes: super decem-
tione su-
cunda nec
hospitalis.

rales fratrum ordinis sancti Iuannia Dei, quod alias tunc in humanis agens Antonius Fissiraga nobilis Landensta civitatis in suo ultimo testamento iussit, et mandavit, ut ex portione bonorum sui patrimonii in sua propria nobili domo paterna in dicta civitate existente erigi, constitui, et fundari deberet novum hospitale sub nomine loci pii charitatis eum docere, et octo pro hunc cubiliis et cum obligatione quod actis redditibus bonorum ab ipso relictorum, cubilium quaque huiusmodi numerum augendus esset, in quo sane hospitali admitti, et curae deberent dumtaxat presbyteri saeculares, clerici in sacris ordinibus constituti, nobiles quique Landenses in pauperiem prolapsi, ac cives denique ejusdem civitatis, qui egeni, et civilis essent conditionis. Administrationem autem, et curam hospitalis huiusmodi idem Antonius testator reliquit fratribus dicti ordinis, qui in pauperibus infirmis curandis, etque spiritualibus, ac temporalibus subsidia adjuvandi singularem adhibent magna cum ipsorum laude charitatem. Denique praemissorum omnium complementum ea, qua fieri posset, celeritate testator ipse suis executoribus testamentariis commisit, ac alias prout in dicti Antonii testamento, ejus tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, uberius dicitur contineri.

In Fissiraga
ra subscrit-
ta simpli-
mentum per
cultura con-
vocatione
sanctas
fuerit con-
religione ve-
re S. Joann-
ae de Dio

§. 2. Ut igitur ea, quae idem testator praescripserat executioni demandarentur praefati expONENTES publico desuper confecto instrumeto diei VI. Februarii currentis anni per acta Vanuoj notarii curiae Capitoli almae hujus Urbis elegerunt, ac nominarunt dilectos filios Julium Sormani nunc provincialem provinciae Mediolanensis, et Joannem Evangelistam Pincitelli ex-procuratorem generalem, ac modo priorem conventus, et hospitalis sancti Antonii Romanensis ordinis huiusmodi, etque facultatem tribuunt in eundem contractum fundationis, et curae hospitalis a dicto testatore, ut praefertur, vulit, iam illius executoribus, aliisve, ad quos pertinebat, ac sub his pactis, capitulis, et conditionibus, quae inter partes statulae, ac conventae fuissent, et alias firmat in dicto instrumeto, ejus tenorem praesentibus pro

plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, nobis continetur. Quapropter, annuente carissima in Christo filia nostra Maria Theresia Romanorum, ac Hungariae apostolicae, et Bohemiae regina illustri, inter dictos Julium, et Joannem Evangelistam procuratores ad ipsos exponentibus, ut praefertur, consilites, et dilectum filium Arnolphum Fissiraga congregationis clericorum regularium sancti Pauli decollati Barnabitarum annuatum professorem, ac haecreditas dicti Antonii testatoris ejus fratris administratorem super fundatione, et cura hospitalis huiusmodi die XII. Martii currentis anni per scripturam ab eisdem Julio, Joanne Evangelista, et Arnolpho subscriptam conventae fuerim fundationis, et curae hospitalis praedicti leges, conventiones, et pacta in hunc, qui sequitur, modum videlicet.

Requisit le-
gitime ex-
pressum.

• 1. Che la detta religione di S. Giovanni di Dio, e per essa li detti molto RR. PP. Procuratori costituiti dalla stessa siano tenuti accettare, ed in se assumere l'obbligo di assistere alla cura degl' infermi nel suddetto ospedale, come hanno accettato, ed assumono con li patti, modi, e condizioni infra-scritte.

• 2. Che dalla detta eredità Fissiraga debba farsi edificare, ossia adattare la casa del nobile Fissiraga in Lodi nella contrada di S. Francesco isola di S. Egidio in ospedale, chiesa, ed abitazione per li religiosi, che come sopra dovranno assistere agl' infermi del medesimo ospedale, secondo la pianta, che verrà conosciuta, ed approvata anche in vista de' suggerimenti de' medesimi padri per ciò, che si credesse più adattato, ed opportuno ad un pronto, ed esatto servizio degl' infermi.

• 3. Il suddetto ospedale porterà il titolo di luogo Pio della carità, e sopra la porta del medesimo dovrà esser posta una lapide di marmo nero scolpite le seguenti parole a tenore del disposto dal preaccennato pio fondatore • *Oliva Fissiraga domus nunc locupius charitatis anno Domini* • Quest' ospedale precisamente dovrà essere aperto, e servire per li poveri infermi sacerdoti, e clerici

posti in sacris, nobili decaduti, ed altre persone civili a norma del disposto del pio testatore, quali dovranno essere de' suddetti religiosi assistiti colla maggior carità, ed attenzione dal quale ospedale saranno assolutamente esclusi gl' infermi di morbo gallico, etici, tisiaci, idropici, asmatici, e pazzi. *

* 4. Sarà a carico della predetta religione di S. Giovanni di Dio, e de' religiosi, che verranno trascelti al detto ospedale la cura degl' infermi come sopra, il vitto di questi, il vitto, vestiario, e viatici de' religiosi medesimi, che come sopra saranno assegnati a detto ospedale, e che dovranno assistere giorno, e notte agli accennati infermi, e la manutenzione de' mobili tutti, e suppelletti tanto per servizio dell' ospedale, ed infermi, quanto per proprio uso de' medesimi religiosi, niente affatto eccettuato, provvisti che saranno della detta eredità, come abbasso. *

* 5. All' incontro sarà a carico dell' eredità Fissiraga la prestazione di tutti li medicinali tanto per servizio degl' infermi dell' ospedale, quanto in caso s' infermasse alcuno de' religiosi assistenti, e per questa somministrazione dovrà l' eredità convenire con uno de' migliori accreditati speziali della città di Lodi. *

* 6. Sarà pure a carico dell' eredità suddetta il stipendiare un medico alla cura degl' infermi, che saranno ammessi al suddetto ospedale, e de' religiosi assistenti, così pure un chirurgo per servizio dell' ospedale, e casi particolari, specialmente per li casi di feriti, o simili, ove abbisognasse fare giudizio, o relazione al loro secolare, e ciò che conviene più a questi, che ad un religioso, il quale medico, o chirurgo come sopra dovranno essere eletti dai sigg. deputati, e questi dovranno procedere nella cura degl' infermi con dipendenza de' predetti religiosi assistenti troppo necessaria al buon ordine, e vantaggio degli ammalati. *

* 7. Per corrispettivo di tutte le cose, ed obblighi come sopra assunti, e da assumersi qui abbasso da detti RR. PP. Procuratori in nome della predetta loro religione si pagheranno a' medesimi religiosi, che saranno de-

stinati per detto ospedale, ossia al loro superiore dalla predetta eredità Fissiraga annue lire quattrecento in tanti zecchini gigliati di giusto peso a lire quindici per caduno d' essi zecchini e per ciascun letto, che verrà posto in detto ospedale, che per ora si fissano in numero di diciotto a norma dell' ordinato del testatore, e queste ripartitamente, ed anticipatamente di trimestre in trimestre sino in perpetuo, a condizione però, che a religiosi, che saranno assegnati, e risiederanno in detto ospedale all' assistenza degli infermi se li debba pagare dalla religione lire quindici annue di più di quello, che la medesima suole passarli a titolo di vestiario, e questo per maggiormente eccitare la loro carità alla diligente cura degli accennati infermi, avendosi a ciò avuto riguardo nella fissazione di detta annua pensione. *

* 8. La deputazione de' religiosi tutti, che dovranno assistere all' ospedale dovrà farsi da' superiori della religione, senza che alcuno in questa parte possa ingerirsi. *

* 9. Sarà a carico dell' eredità il provvedere li mobili necessarj all' instrumento di detto ospedale, cioè per ogni letto dovrà provvedersi la lettiera di ferro con colonne simili, suo baldacchino, ossia trabacca (secondo il modello, che si concilierà) colle sue tendine, e coperta compagne, tre tavole alla longa, un pagliariccio, due materazzi, un capezzale, due cuscini, tre coperte di lana, tre paja di lenzuola, sei foderette, sei tovaglioli, dodici tovaglie per l' apparecchio della mensa degl' infermi, con dodici sciugatorj per dar da lavare le mani agl' infermi prima del pranzo, e cena, due camicie per letto, quattro berrettini, due di bombace per l' inverno, e due di tela per l' estate, due vesti di camera, una di panno per l' inverno, ed una di tela rigata a colori per l' estate, un pajo di pianelle: tra un letto, e l' altro un tavolino fermato nel muro con due cassetti, un cassabanco, che servirà di comodò anche per riporvi gli orinali per maggiore pulizia, e che serviranno a due letti per metà: oltre le suddette cose necessarie per cadun letto, dovrà prestarsi qualche scorta sufficiente, massime de' materassi, che servir dovranno

per mutare gli aggravati di mala in caso di bisogno. »

• 10. Si dovranno pure provvedere dalla detta eredità tutti li rami, stagni, ed altro necessario per servizio dell' ospedale, cucina, e refettorio secondo la nota conciliata, e da inserirsi nel futuro istrumento, tanto per quello possa abbisognare all' ospedale, che a religiosi. »

• 11. Si dovranno parimenti provvedere dall' eredità stessa tutte le suppellettili a' religiosi, che saranno assegnati al succennato ospedale per uso della loro rispettiva stanza, cioè per ognuno di essi un letto di tre banche con pagliericcio, due materazzi, tra cui cuscini grandi, due paja di lenzuola; sei fodorette, due coperte di lana con una sopra copertina di colore, un cantarano, un tavolino, un genuflessorio, ed una comoda con quattro sedie. »

• 12. Non potranno li succennati religiosi approfittare in modo alcuno, o per qualunque titolo de' panni di quegli infermi, che moriranno nell' ospedale, nè tampoco del donato, che si trovasse, ma dovranno gli uni, e gli altri conservarlo per consegnarli ai signori deputati da' quali se ne farà quell' uso, che loro crederanno. »

• 13. Avrà pure l' obbligo l' eredità, ridotta che sarà la chiesa annessa al detto ospedale, al suo essere, di provvedere tutti gli arredi sacri, che saranno necessari per l' istrumento, e decoro della medesima, o per l' altare che sarà eretto nella crociera, anzi si consegneranno al superiore, e religiosi, che saranno assegnati a detto ospedale li sei candelieri d' argento, con li quattro vasi, sua croce, tre tavoletti, calice, e patena d' argento, che si trovavano in vita del testatore ad uso della propria privata cappella, o per disposizione comunicata al succennato M. R. P. Fissiraga fratello, destinati ad uso, ed ornamento della chiesa di detto ospedale, con dichiarazione, che detti argenti sempre sino in perpetuo rimaner debbano ad uso ed ornamento come sopra, senza che mai per qualunque titolo, e causa anche delle più impensate si possa da detti religiosi distrarli, o convertirli in altro uso, e neppure

imprestarli ad alcuno sotto pena della rifusione del loro valore, o dell' immediato rifacimento, tale essendo stata la mente del defunto testatore. »

• 14. Provvisi che saranno li detti arredi sacri, non sarà pure a carico de' preconcennati religiosi, o religione di S. Giovanni di Dio la perpetua loro manutenzione in forma lodevole, senza ulteriore obbligo, benché menomo di detta eredità per essersi avuto a tutto l' opportuno riguardo nell' assentamento dell' annua pensione di lire 400, come sopra. »

• 15. Alle riparazioni, e manutenzione di tutta la fabbrica, cioè dell' ospedale, abitazione de' religiosi, e chiesa sarà tenuta la predetta eredità Fissiraga fino in perpetuo, come in perpetuo saranno tenuti li religiosi di S. Giovanni di Dio alla manutenzione dei mobili, suppellettili, ed arredi come sopra. »

• 16. Ridotta, che sarà la casa come sopra in ospedale, ed abitazione de' religiosi, e provvista de' mobili, e suppellettili come sopra, si farà luogo all' immediata esecuzione di quanta resta nella presente reciproca convenuto, ed entrando li detti padri alla cura di detto ospedale saranno tenuti ricevere la consegna di tutti li mobili, e suppellettili, di cui come sopra varrà instrutto il detto ospedale, stanze de' religiosi, chiesa, e cappella per mantenerli in forma lodevole come sopra, facendo l' opportuna ricompensa a favore della detta eredità acciò in ogni tempo possa costare della loro quantità, o qualità. »

• 17. Li religiosi predetti dovranno assistere giorno, e notte agli infermi secondo il prescritto dal loro santo fondatore Giovanni di Dio, regola, consuetudine della religione, ed ordinazioni de' loro superiori. »

• 18. Ogni luogotempo de' due sacerdoti, che saranno assegnati a detto ospedale dovrà applicare la S. messa per le anime de' defunti nel detto ospedale, senza che possano per questa messa pretendere alcuna elemosina; saranno altresì tenuti far celebrare ogni giorno la messa nell' ospedale per l' anima del succennato pio fondatore Fissiraga, ed anche a beneficii degli infermi, che saranno nel-

l'ospedale medesimo, per la qual mossa quotidiana sarà tenuto l'eredità corrispondere a detti religiosi l'annua elemosina stabilita dal fondatore fu don Antonio Fissiraga in lire quattrocento compresa la manutenzione »

« 19. Li religiosi sacerdoti, che saranno come sopra assegnati al detto ospedale avranno l'obbligo a tenore anche delle regole, e costituzioni della loro religione di assistere spiritualmente gl' infermi, cioè confessarli, comunicarli, estrema unzione, ed assistere li moribondi, ad in tutt' altro, che fosse necessario per la salute dell' anime loro a norma della istituzione, e privilej concessi alla religione dalla santa Sede. »

« Le premesse convenzioni si riterranno MPI sempre fra se corrispettive, ed individue, e dovranno ratificarsi per pubblico, e giurato istramento, mediante l'opportuno beneplacite apostolico da ripetersi da detti RR. PP. di S. Giovanni di Dio, ed intanto per l'inalterabile esservenza, ed adempimento delle medesime li predatti molte RR. PP. Soranni, e Pincivoli, quali procuratori come sopra hanno obligate, ed obblighano li beni di essa loro religione, ed il detto M. R. P. Fissiraga ne' modi come sopra li beni, e sostanze tutte lasciate dal detto fu sig. D. Antonio Fissiraga di lui fratello, a tenore anche del da lui disposto, dovendo frattanto la presente restare nelle abbreviature dell' infrascritto signor notare, con facoltà di darne cupio, rimosso ogni eccezione, sotto rifazione ec. e per fede ec. »

§ 3. Cum autem sicut eodem expositio subiungebat quo firmos hospitalis huiusmodi fundat, ac erectio, et praemissae desuper leges, conventiones, ac poela subsistant, ad serventur exactis apostolicae confirmationis nostrae patrocinio dicti exponentes communiri plurimum desideret. Nos ipsis exponentibus specialem gratiam ferere volentes, et eorum singulares praesentia excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, ac poenis quovismodo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt huius tantum vel gratie absolventes, et absolutos fore censentes, supplicantiibus eorum humiliter Nobis humi-

liter puerectis inclinoti hospitalis huiusmodi fundatorem cum praesentis pactis, et conventionibus, aliisque in eis contentis auctoritate apostolica tenere praesentium confirmamus, et approbamus illisque inviolabilis apostolice firmitatis robor adijcimus.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces, existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quondorumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in praemissa per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolice auditors iudicari, et definiti debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§ 5. Nun obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit ordinis huiusmodi etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoris, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet contrariis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctum Mariam Majorem sub aenulo Piscariae, die XXI. Aprilis MDCLXXVIII. Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXIV.

Brevi Innocentii XIII. quibus privilegia alias concessa fore militiae B. Mariae

Clausa addita, et devota in primis.

Derogatio contrariis.

Proces par-
tialis per
negotia rela-
tione excom-
municatum est
fratruum, et
practica ap-
probatio.

Thaenonicorum confirmantur et approbantur.

Clementis Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Fraternum. §. 1. Serosancti apostolatus solitudo, quam meritis licet, et viribus longe impares, auctore Deo gerimus, postulat, ut ea quae a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus in militarium ordinarum maximo christiane reipublicae honore anteatis temporibus institutorum decus, et incrementum constituta, et provido ordinata fuisse noscuntur, quo firmiorem obtineant vim nostrae confirmationis patrocinio, dum id a Nobis petitur, roboremus, pro ut cognoscimus in Domino salubriter expedire. Alias siquidem a fel. rec. Innocentio Papa XIII. emanat litterae in simili forma brevis tonoris sequentis, videlicet. Innocentius Papa XIII.

Tunc primi
brevis Inno-
centio XIII.

Ad perpetuam rei memoriam. Inscrutabili divinae sapientiae, atque Clementiae arcano, in apostolicae dignitatis fastigio constituti, illa, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris in favorem ordinum militarium ad christiani nominis tutelam pie, salubriterque institutorum fidei dispositione, prudentique liberalitate emanarunt, ut firma semper, atque stabilia persistant, apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a Nobis petitur liberaliter roboramus. Dudum siquidem fel. rec. Gregorius PP. XV. praedecessor noster omnia, et singula privilegia, indulgentias, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, et gratias tam per se, Sedemque apostolicam, quam per hoc. me. Leonem X., Clementem VII., Paulum III., Pium IV., Pium V., Gregorium XIII., Sixtum V., Gregorium XIV., Clementem VIII., et Paulum V. Romanos Pontifices similiter praedecessores nostros, dilectis illis Magno Magistro, et conventui hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, illiusque Prioribus, Bajulivis, Praeceptoribus, Commendatariis, Fratribus militibus, subditis, vassallis, colonis, et presbyteris curam animarum exercitibus concessa, et respective confirmata hospitali domus Beatae Mariae Theo-

nicorum, ejusque Magistro, Prioribus, Bajulivis, Praeceptoribus, Commendatariis, fratribus militibus, subditis, vassallis, colonis, et presbyteris curam animarum exercitibus concessit. Decernens Hospitali Beatae Mariae Theopiteorum, illiusque Magistrum, Priores, Bajulivos, Praeceptores, Commendatarios, fratres milites, subditos, vassallos, colonos, et presbyteros nullis aliis privilegiis, gratiis, et indulgentiis, quatenus in hujusmodi concessione non comprehenderentur, quovis praetextu, et ex quacunque causa uti, frui, et gaudere posse, nec debere, quin imo illa omnia cessare, et irrita, et nulla, nulliusque roboris, et momenti esse, et fore, prout in dictis Gregorii praedecessoris in forma brevis desuper sub die XXIII Decembris MDCCXII. expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro expresse haberi volumus, plenius continetur. Et subinde pie memorio Urbano VIII., Clemens IX., Clemens X., et Innocentius XI Romanos Pontifices etiam praedecessores nostri per suas pariter in forma brevis die XIX Januarii MDCCXIV., et die IX Junii MDCLXXVIII. ac die XXX Augusti MDCLXX., nec non die VIII Januarii MDCLXXVII. respective expeditas litteras, quarum tenorem praesentibus itideus haberi volumus pro expressis, jam dictas Gregorii praedecessoris litteras subvertitis modo, et forma tunc expressis confirmarunt, et approbarunt. Cum autem sicut dilectus filius Noster Damianus Hugo S. R. E. Cardinalis de Schönborn nuncpatus, Ecclesiae Spirensis ex concessione, et dispensatione apostolica praesuli pro parte dilectorum filiorum Magni Magistris, et fratrum militum dicti Hospitalis Beatae Mariae Theononicorum, cujus dictus Damianus Hugo Cardinalis, et praesuli ex simili concessione, et dispensatione magnus Praeceptor, seu Commendatarius existit, Nobis nuper exposuit, praefatae quidem Gregorii XV., ac Urbani VIII., Clementis IX., Clementis X., et Innocentii XI praedecessorum litterae in viridi sint observantia, quia tamen firmiora sunt ea, quam frequentiori Sedis apostolicae praesidio roborantur, idem Magnus Magister, et fratres milites litteras hujusmodi apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent.

Nunc ipsorum Magni Magistri, et fratrum militum votis, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, eosque specialius favoribus, et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praefatas Graegorii XV, ac Urbani VIII, Clementis IX, Clementis X, et Innocentii XI praedecessorum literas, omniaque, et singula in eis contenta, tenore praesentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque perpetuae, et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus, decernentes praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, sub intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod locorum ordinarii ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, vel invalidare ullatenus posse, ininusque sub quibusvis similitum, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, restrictionibus, et derogationibus comprehendendi posse, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas esse, sicut ab omnibus censeri, et ita per quoscumque iudices, et commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii apostolici auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, quo circa venerabilibus fratribus Moguntino, et Salisburgensi, Archiepiscopis, ac dilecto filio causarum curiae, camerae apostolicae generali auditori per praesentes committimus, et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum se, vel alium, seu alios praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte eorundem magistris, et militum, ac fratrum dicti

Hospitalis Beatae Mariae Theutoniceorum fuerint requisiti solemniter publicantes, ejusque in praemissis efficaci defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra eos praesentium literarum commodo, et effectu pacifice frui, et gaudere non permittentes eis per ordinarios praefatos, aut quoscumque alios contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, perturbari aut inquietari, contradictores quoslibet, et rebelles per sententias, censuras, et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus censuras, et poenas hujusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quae dicti Gregorius, ac Urbanus, Clement IX, Clementis X, et Innocentius XI. praedecessores in suis literis praefatis respective voluerunt, non obstando, caeterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sancta Sede indulgum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Eorundem autem praedecessorum nostrorum vestigia inherentes volumus, quod Pii V. XXII. Septembris anno sexto, et Gregorii XIII. sub annulo Piscatoris XXV. Novembris anno nono, nec non Gregorii XV. praedecessorum praedictorum sub datum nonis Februarii anno secundo pontificatum suorum expeditis literis in suo robore, et efficacia permanentibus praesentes literae non comprehendant neque ecclesias, neque personas in his, quae ad eorum animarum pertinent, in quibus decreta Concilii Tridentini, ac in praedicta Gregorii XV. constitutione contenta omnino servari debeant, ac quod praesentium literarum transumptis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis in iudicio, et etiam extra illud ubique locorum plena, et inlibitata, eademque prorsus fides

adhibetur, quae ipsi praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesimo quarta Julii millesimo septingentesimo vigesimo primo pontificatus nostri anno primo.

F. Cardinalis Olivierius.

Sequitur
textus alterius
brevis litem
construendi

Subinde vero aliae in simili quoque forma brevis ab eodem Innocentio praedecessore emanant litterae, quarum tenor est qui sequitur, nempe.

Innocentius Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam. Militantis Ecclesiae regimini, mortis lites imparibus. Divina dispositione praesidentes, inter ceteras apostolicas servitutis curas in eam peculiari studio invigilamus, ut ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris in favorem militarium ordinum ad sanctae fidei catholicae defensionem, et propagationem pie, salubriterque institutorum provide emanasse noscuntur, quo solidius perenne apostolice maiestatis praesidio, cum id a Nobis petitur, libenter corroboramus, aliasque disponimus, prout conspiciamus in Domino rationi esse consentaneum: dudum siquidem a S. memoriae Papa Pio V. praedecessore nostro emanavit litterae in simili forma brevis, tenoris, qui sequitur videlicet.

Pius Papa V.

Invenitur
textus alterius
brevis Pi. V.
quod ab In-
nocentio
XIII. confir-
matur.

Ad futuram rei memoriam. Promoveatur fides, et devotio dilectorum filiorum Magistri et fratrum militum militiae bestiae Marine Theutonice, ut eos specialibus favoribus, et gratiis; quantum cum Domino possumus libenter prosequamur: hic est, quod precibus Magistri, et militum militiae huiusmodi Nobis per dilectum filium nobilem virum comitem Prosperum ab Arcu ejusdem militiae commendatorem, et serenissimi Maximiliani electi Imperatoris apud Nos, et Sedem apostolicam oratorem humiliter porrectis inclinati, Magistro, et militibus Theutonice praedictis, ut ipsi post hoc eadem privilegio, in-

dulto, immunitates, exemptiones, quas, et quas dilecti filii magister, et fratres milites militiae ordinis hospitalis sancti Joannis Hierosolimitani in quibuscumque impositionibus decimarum, subsidiorum, seu aliorum quorumcumque onerum per Nos, et Sedem apostolicam quomodolibet ex quibusvis etiam urgentissimis causis pro tempore impostorum quomodo habent, et eis utantur, possint, frui, et gaudere possint, seu habere, uti, frui, et gaudere possint, et debeant, auctoritate apostolica tenore praesentium concedimus, piam, et indulgentiam mandantes quibusvis impositionum huiusmodi exactoribus, et collectoribus, ne eosdem Magistrum, et militem Theutonice super solutione decimarum, subsidiorum, et aliorum quorumcumque onerum praedictorum contra tenorem praesentium molestare, aut perturbare audeant, vel praesumant, sed nostras hasce litteras eis inviolabiliter observent et ab omnibus firmiter observari curent, et faciant. Nos enim irritum dederimus, et inane quidquid contra a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quibusvis statutis, et consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliis roboratis, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis quibusvis personis quomodolibet in contrarium forsan concessis, et confirmatis, seu in posterum concedendis, et confirmandis, quibus omnibus eorum tenore, ac si de verbo ad verbum insererentur praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hae vice dumtaxat ad effectum praesentium specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die decimatercia Martii millesimo quingentesimo sexagesimo octavo pontificatus nostri anno tertio.

Cum autem sicut dilectus filius noster Dominicus Hugo S. R. E. presbyter Cardinalis de Schonborn nuncius noster miles, et Magnus Praeceptor, seu Commendatarius hospitalis primordiae militiae Nobis nuper expe-

Prosequatur
textus
brevis litem
construendi

snit, ipse praeinsertas Pii praedecessoris literas, quo serventur exactius apostolicae confirmationis nostrae praesidio communiri, ac alios opportune, ut infra a Nobis indulgeri summo opere desideret. Nos ipsius Damiani Hugonis Cardinalis, et Magni Praeceptoris, seu Commendatarii votis hac in re favorabiliter annuere volentes, ejus supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati de congregationis nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, et Romanae curiae praelatorum a Nobis specialiter deputatae consilio, praeinsertas Pii praedecessoris literas cum omnibus, et singulis in eis contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium confirmamus, et approbamus, ac innovamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus, hac tamen adjecta declaratione ut, sicuti in impositionibus, si non sunt expresse nominati fratres milites dicti hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, non censentur comprehensi, ita etiam fratres milites Theutonici nunquam censentur comprehensi, nisi sint specialiter nominati: decreverunt eandem praesentes, et praeinsertas literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri; et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicut in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, nec non omnibus, et singulis illis, quae in literis praeinsertis concessa sunt, non obstat, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut praesentium literarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra illud ubique locorum adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die decima Novembris millesimo se-

ptingentesimo vigesimo primo, pontificatus nostri anno primo.

F. Cardinalis Oliverius.

§. 2. Cum autem, sicut dilectus filius nobilis vir Karolus Alexander ex Lotharingae, et Barri ducibus, ac Magnus Magister ejusdem hospitalis beatae Mariae Theutonico-
Process porrectae pro hucusque relationum brevium confirmatione, quibus Pontifex benigne assensit.

rum Nobis nuper exponi fecit, majorem obtineant firmitatem ea, quae saepius apostolico praesidio sint roborata, quo circa praeinsertas dicti Innocentii praedecessoris literas per Nos approbari, et confirmari plurimum desideret. Nos ipsius exponentis votis hac in re favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertas memorati Innocentii praedecessoris literas, cum omnibus, et singulis in eis contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium approbamus, confirmamus, et innovamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus.

§. 3. Decernentes praesentes, ac praeinsertas literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quaecumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicut in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoruncumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac omnibus, et singulis, quae in praeinsertis literis concessa sunt, non obstat, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis,

Process porrectae pro hucusque relationum brevium confirmatione, quibus Pontifex benigne assensit.

Classula apostolica, et decretum irritum.

Derogatio contrariarum.

esdem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die vigesima octava Aprilis millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri anni decimo.

• DCLXV.

Dat. die 29.
Aprilis 1768.
Anno X.

Beatificatio Servi Dei fratris Bernardi a Corleone Siculi, laici professi ordinis minorum S. Francisci capuccinorum.

Clemens PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Promissum.

§. 1. Decet, servos Dei, eorumque merita in quibus triumphavit virtus Altissimi, condigna laudatione celebrari, ut fidelibus ulla riora suppetant ad imitationem exempla, et qui bono certamine certato, curam consummato, haereditatem incorruptibilem, et incontaminatam, et immarcescibilem in coelis consequi meruerunt, de nostra solliciti salute a bonorum omnium largitore Deo pia, potentique intercessione Nobis impetrent praesidia, quibus et Nos legitime certare, et aeternae beatitudinis brevium accipere valeamus; ita Nos, quibus divina dignatione, nullis nostris suffragantibus meritis, ovilla dominici cura mandata est, honorificum non modo, sed nihil opportunius in hac temporum conditione esse intelligimus, quam ut Dei benignitatem, et ejus aeternitatis memoriam in virtutibus servorum sanctorum praedicantes, eorum cultum promovere instigamus, qui postquam sub severioribus disciplinae instituto hic in terris pro coelestis sponsi bonore tantum laboris impenderant ab ergastulo carnis soluti de ejus manu coronam gloriae, in coelis acceperunt, quod signis etiam et miraculis Deus ipse illustrare dignatus est.

Ex unanimitate
sancti Cardinalium
congregati
sancti Basilidis
praeposito-

§. 2. Cum itaque mature, diligenterque discussis, et perpensis per congregationem venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium sacris Ritus

praepositorum processibus de hujus sanctae Sedis apostolicae licentia conferitis super vitae sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico; quibus servum Dei Bernardum a Corleone, laicum professum ordinis fratrum minorum sancti Francisci capuccinorum nuncupatorum multipliciter claruisse, et super miraculis, quae ad ejus intercessionem ad manifestandam hominibus ejus aeternitatem a Deo edita, patrata fuisse, dicebantur; eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuit, posse quandoquaque Nobis videretur, praedictum Dei Servum, donec ad actum sollemnis illius canonizationis deveniatur, publice beatum declarari cum solitiis indultis; hinc est, quod Nos pia, atque enixis nonnullorum venerabilium fratrum antistitem, universitatum, ac totius memorati ordinis fratrum minorum sancti Francisci capuccinorum, et nominatim Nicolai a Laeu libero ejusdem ordinis sacerdoti professi hujus causae, prout aliarum omnium causarum servorum Dei dicti ordinis, postulatoria supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de eorumdem Cardinalium consilio, auctoritate apostolica, tenore praesentium facultatem concedimus, atque impartimur; ut idem Dei Servus Bernardus a Corleone Beati nomine nuncupari, ejusque corpus, et reliquias venerationi fidelium, non tamen in processibus circumferendas, exponi, imagines quoque radiis, et splendoribus exornari, officiumque, et missam de eo in singulis annis die XIV. Januarii; utpote illam felicitis ejus transitus immediate sequenti non impedita, tamquam de communi confessorum non pontificum juxta ritum, missalis, et breviarii Romani recitari libere, et licite possit, ac valeat. Porro recitationem officii, et missae celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo ordine minorum sancti Francisci capuccinorum utriusque sexus; Panormi, ubi venerabile ejus corpus requiescit, et unde ad suprema gaudia evolavit, ac in civitate Corleonis, in qua ortum habuit, ab omnibus utriusque sexus christifidelibus tam secularibus, quam

rum, servus
Dei in bea-
torem alius
adhibetur,
et quod effi-
cium, et so-
lemnia pre-
lucet de-
spiciat

regularibus, qui ad horas canonicas teneantur, et quantum ad missas attinet etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragitur, confluentibus; praeterea hoc anno dumtaxat, videlicet, post praesentes literas emanatas, et quoad Indias a dio, qua aedem literae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis ordinis, et praefatarum civitatum solemnibus beatificationis ejusdem Servi Dei cum officio, et missa sub ritu duplici majori die ab ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solemnia, pro qua re diem XV. sequentis mensis Maji assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, caeterisque contrariis quibuscumque. Vultimus autem, ut ipsarum praesentium litterarum transcriptis, seu exemplis etiam impressis manu secretarii praefatae congregationis Cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti ejusdem congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub anno piscatoris. Die XXIX. Apr. MDCLXVIII. Pontificatus nostri anno decimo.

DCLXVI.

Moniales monasterii S. Mariae providentiae succurrentis, terrae Phrae dispensantur a quotidiano usu ciborum quadragesimalium, et eis tibialium gestandarum facultas tribuitur.

Dilecto filio Nostro Dominico S. R. E. diacono Cardinali Ursini nuncupato.

Clemens Papa XIII.

Dilecti filii noster, salutem, et Apostolicam benedictionem.

§ 1. Nuper Nobis exposuisti, quod defectae in Christo filiae moniales monasterii sanctae

Mariae Providentiae succurrentis nuncupat. instituti quondam Franciscanae a Jesu Farnesio pariter nuncupat. Terrae Phrae nullius diocesis provinciae Romanae, quarum tu apud Nos, et Sedem apostolicam protector existis, gravia quoad earum valetudinem incommoda semper, ac praesertim nevissimis temporibus expertae, ac passae sunt propter scyrros in sthomaco, et aneurismata, seu venas dilatatas, vel ob internas perturbaciones, quae ipsis cibum retinere minime sinunt, vel demum propter apoplexias, quocirca ad eum statum ipsae devenerint, et modo reperiantur, ut maximo cum earum maerore regularem observantiam in actibus communibus, quibus, ubi tractae sunt, exequi, et adimplere nequaquam valeant. Serio itaque re perpensa, requisitaque insuper sententia in arte medica peritorum, ut origo, seu causa tot maiorum hujusmodi deprehendi, ac dignosci posset, iidem periti, ac praeter caeteris ejusdem monasterii medicis censuerunt, ac putant, id totum tribuendum esse, vel deficientiae tibialium, quae a dictis monialibus sub rigidissimo caeteroquin Coelo videntibus non deferantur, quamvis ad hoc a Capitulo IV. §. VIII. earum constitutionum tantummodo birtentur, vel quotidiano usu ciborum quadragesimalium, ivorum, ac lactinorum a Capitulo XVI. §. 1. praedictarum constitutionum iuneto, quantoquidem ex monialibus hujusmodi eae, quae Martbae, unncupantur, etsi sub eodem caelo vitam ducant, ac majores labores sustineant, nihilominus quia tibialia deferunt, et carnem comedant praedicta incommoda mala ac infirmitates subire minime solent, sed bona, ac firma valetudine fruuntur, et quamvis ab antiquo quidem tempore inter alias quoque monies, Magdalenas nuncupatas, consuetudo irreperit etiam in casu, quo ipsae infirmitates minime detinesantur, nec audito earum medico, bibendi, et comedendi ius, cum quo iuscula conficiunt, ac hujusmodi consuetudinis initium tribuitur apostolicae derogationi, et facilitati, super qua tamen nullum monumentum reperit nec ejusdem initii memoria superest, nihilominus id intum band sufficiens modo dignoscitur, quippe quia adhuc praemissa in-

mala horum
monialium,
et causa va-
letudinis in-
dignatur.

Derogatio
congruenti-
rum.

Del. die 7.
Maj. 1768.
Anno X.

Derogatio
gratia valet-
udinis loco-

commoda, et mala, ac infirmitates praedictae moniales patiuntur.

*Proces por-
rectae pro di-
spensatione
quoad usum
ciborum, et
usum tibia-
lium, quibus
Pontifex be-
nigne assuit.*

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, ut in posterum moniales praedictae actus communes regularis observantiae explere possint nostra, et huius sanctae Sedis dispensatione super esu ciborum huiusmodi, et quatenus etiam opus sit pro delatione tibialium, omnino indigeant. Nos ipsorum monialium incolunitati prospicere cupientes, ut ipsae corpore firmæ mente, ac spiritu libentius, ac ferventius Deo valeant inservire, easdemque moniales specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ipsarumque singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus super hoc humiliter earum nomine Nobis porrectis inclinati circumspectioni tuae per praesentes injungimus, ut attentis narratis, cum eisdem monialibus super esu ciborum quadragesimalium, ovorum, ac lacticianorum, diebus tamen minime prohibitis, ac etiam quatenus opus sit super non usu, ac delatione tibialium, ita ut, praemissis non obstantibus, ipsae carnes salubres, ut praefertur, comedere, ac tibialia deferri libere, et licite possint, et valeant, auctoritate nostra apostolica, tenore praesentium pro tuo arbitrio, et prudentia dispenaes, praedictis capitulis constitutionum dicti monasterii pari auctoritate derogando.

*Uterque
contrario-
rum.*

§. 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti monasterii etiam juramento, et confirmatione apostolica roboratis statulis, usibus, styli, et consuetudinibus, etiam inmemorabilibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse deroga-

mus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die septima Maji millesimo, septingentesimo, sexagesimo, octavo, Pontificatus nostri anno decimo.

DCLXVII.

Confirmatio statutorum, eorundemque reformationum pro spirituali, et temporali regimine monialium S. Spiritus Oppidi Pontis Reginae Pampilonensis dioecesis.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectae in Christo filiae Priorissae, et moniales ordinis canonicorum regularium sancti Spiritus nuncupatae sub regula sancti Augustini Oppidi Pontis Reginae Pampilonensis dioecesis, quod alias die nempe X. Septembris MDCLXII. lectae, et in dictarum exponentium monasterio publicatae fuerunt novae constitutiones pro regimine spirituali, ac temporali ejusdem monasterii conditae, et in triginta quatuor capitula distributae quae postmodum b. me. Gaspar dum vixit Episcopus Pampilonensis approbavit, atque insuper omnibus, et singulis monialibus dicti monasterii toties, quoties illas, aut aliquam illarum partem legisent, indulgentiam quadraginta dierum cunctis; novissime vero, die videlicet XIV. Martii currentis anni dictae exponentes paucæ nonnulla in huiusmodi constitutionibus disposita, quae pro meliori ejusdem monasterii regimine correctione aliqua esse putarunt, minutissima quaedam in illis delendo, aut addendo, correxerunt, et alias prout in praefatis constitutionibus, quarum tenorem praesentibus pro inserto haberi volumus uberius dicitur contineri.

*Exponitur
recens statu-
torum ordi-
narii appro-
batio, et re-
centissima in
minimis re-
formatione.*

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat quo firmissimum memoratae constitutiones sic correctae subsistant, et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri dictae exponentes plurimum desiderant. Nos ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personas a quibus-

*Proces por-
rectae pro
dictorum
statutorum
approbatione
apostolica,
quam Pontifex
indulget.*

*Dat. die 13.
Maji 1768.
Anno X.*

vis excommunicationis, et interdicti, aliaque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quis forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati easdem constitutiones sic, ut praefertur, correctas, omniaque in eis contenta, iustis tamen, et rationabilia, et quatenus regulari observantiae, sacris canonibus, aliisque apostolicis constitutionibus, et Concilii Tridentini decretis minime adversentur, auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adijcimus.

§. 3. Decarnentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suisque plenarius, et integro effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit lo omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XIII. Maji MDCLXVIII., Pontificatus nostri anno decimo.

DCCLXVIII.

Instrumentum, et conventiones, quibus confraternitas Sanctissimi Sacramenti Civitatis Fabriani concedit hospitalem infirmorum ejusdem Civitatis fratribus ordinis S. Joannis de Deo confirmantur, et approbantur.

Clemens PP. XIII.

Ad futurum rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni rector, et deputati archiconfraternitatis Sanctissimi Corporis Christi, et Beatae Mariae Virginis Civitatis Fabriensis. quod pro pauperibus infirmis curandis eadem archiconfraternitas unum habet hospitalem in civitate praedicta, ad hoc vero ut miseris aegrotis auxilium, majori, qua fieri posset charitate praeberetur a viris, qui apti essent ad temporalem non solum, sed spirituales quoque eorum salutem promovendam, praedicti exponentes petierunt a dilecto filio moderno Generali fratrum ordinis Sancti Joannis Dei, ut ipse duos, aut tres fratres ejusdem ordinis illos mitteret, qui operam, auxiliumque in curandis infirmis hujusmodi praebere; dictus autem prior generalis cum petitionem hanc, eo quo par erat zelo, et charitate excepisset, statim usque de mense Aprilis MDCLXVI fratres sui ordiois, ut praefertur, voluit, ad eandem elivatem libenti animo misit; cumque experientia compertum fuisset quanta in curandis, adjuvandisque infirmis esset fratrum memorati ordinis peritis, diligentia, ac probitas, universa civitas praedicta eorum operam, et exemplum laudibus probare non destitit: qua de re dicti exponentes unanimiter in congregatione desuper habita decreverunt, ut ipsis instantibus, dictus prior Generalis hospitalis hujusmodi conservationem in se, suumque ordinem assumere vellet, obtentoque ordinarii loci consensu die VIII Februarii currentis anni, confectum desuper fuit publicum instrumentum per acta Joannis Francisci Fratini notarii Fabrianensis. cum sequentibus pactis, et conditionibus. videlicet.

• L' archiconfraternita del Sanctissimo Sacramento di Fabriano cede, e caucade in perpetuo all' ordine de' spedalieri, di S. Giovanni di Dio, l' ospedale degl' infermi con tutti i capitali, stabili, e mobili, semoventi, azioni, e ragioni, censi, e crediti tali, quali sono ad e' esso ospedale appartenenti, ed essendo lo cede con tutti gli onori, privilegi, e diritti, e con tutti gli obblighi, pesi, e legati da soddisfarsi dalla medesima, e cogl' infrascritti patti, e condizioni.

• 1. Che sia a carico di essa religione di ottenere, qualora ve ne sia di bisogno tutte le licenze per la fondazione della medesima

dato per
meliori pen-
samento bene;
hospitale qui
pubblici, et
receptioni, et
gubernio
ordinis S.
Joannis de
Deo, non
nullis prae-
sentibus ad
junctis.

Tenor po-
stulorum con-
ventuum.

Clementis
habita, et de-
cretum tri-
vinit.

Duratio
contractu-
sum

Inst. die 31
Maj 1788.
Anno X.

Archiconfraternitas
Fabriensis

religione, e specialmente il beneplacito apostolico...

• 2. Che la religione sia obbligata di tener sempre alzati in vantaggio degl'infermi numero quattordici letti, cioè dieci per gli uomini, e quattro separatamente per le donne, ed in caso d'influenza, rimettendo al loro zelo, e pietà l'accrescerne altro numero, con somministrare eziandio agl'infermi tutto il bisognevole sì di vitto, che di medicinali, ad altro. •

• 3. Che aumentandosi l'entrata per nuovi acquisti, che si facessero dalla religione medesima sia questa tenuta ad accrescere un letto: qualora però il frutto ascenda a scendi numero cinquanta da proseguirsi per ogni avanzamento, che si facesse. •

• 4. Che debba in seguito in servizio degl'infermi, e dell'ospedale tener tutto l'anno quel numero di religiosi, che crederà il P. Reverendissimo Generale, ma che questi non debbano essere meno di tre. •

• 5. Che debba ricevere tutti gli infermi di questa città, e territorio, purchè non siano rognosi, e mali cronici, come altresì debba ricevere li forestieri, che venissero ammalati, o si ammalassero per incidenza. •

• 6. Che trasportandosi l'ospedale in altro sito debba restituire le stanze, ove presentemente è la ruota degli esposti, come ancora, che nel caso dovesse vendere il presente ospedale, non possa per un giusto prezzo, e valore, da stimarsi da periti, questo togliersi all'archiconfraternita del Santissimo Sacramento, o all'ospedale degli esposti in caso, che questi volessero farne l'acquisto. •

• 7. Affine, che resti sempre la grata memoria della fondazione dell'ospedale fatta da Santo Jacobo della Marca, e della cessione fatta dall'archiconfraternita, sia obbligata la religione a sue spese entro il tempo, e termine di mesi numero sei dal giorno della stipolazione dell'istromento della mentovata cessione di far collocare sopra la porta, o appresso alla medesima in luogo esteriore, e pubblico tanto del presente ospedale, quanto in qualunque altro sito, ove trasportar si dovesse il detto ospedale, l'acclusa memoria in perpetuo, cioè D. O. M. Nobili Archiconfrat-

ernitati Sanctissimi Sacramenti, ac Beatissimae Virginitatis Mariae Ecclesiae Cathedralis Fabrianensis Quod Nosocomium, Divo Jacobo Piceno Ordinis Minorum curante, anno 1456 erectum ordini hospitalitatis Sancti Joannis De Deo cum omnibus iuribus, et redditibus concessit, idem ordo in grati animi monumentum poni curavit anno salutis 1767. •

• 8. Che sopprimendosi la religione, che Iddio non voglia, debba questa restituire all'archiconfraternita del Santissimo Sacramento non solamente i capitali, che gli si cedono, ma eziandio tutto l'altro, che avesse acquistato per impiegarlo in detta opera pia. •

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subijungebat, quo firmius instrumentum praedictum una cum praemissis pactis, et conventionibus subsistant, ac servantur exactius, nec non fundatio hujusmodi, ac honorum mobilium, stabilium, semoventium, jurium, et actionum, ac creditorum olim ad hospitale praedictum pertinentium cedio a dicta archiconfraternitate, ut praefertur, facta, eorumque applicatio fratribus ordinis praedicti pro hospitalis hujusmodi conservatione, et substantiatione sicuti praemittitur, expleta in suo robore perpetuo maneant, ea per Nos approbati, et confirmari dicti exponentes plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationibus, et interdictis, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacunque de causa latis, si quas forte incurrerant, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, instrumentum praedictum cum praeciusis pactis, et conditionibus, ac fundationem hujusmodi, simulque cessionem, et applicationem praedictorum bonorum, ac jurium, sicuti praefertur, factam, auctoritate apostolica tenore praesentium approbamus. et confirmamus, illisque apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnes

Preterea porrectae pro hospitali cessionis, et conventionum approbationis potestatis

Pontifex cessionem confirmat, et conventiones approbat.

que, et singulis juris, et facti defectus, si qui desuper intervenireint, supplemus.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, sive in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, hospitalis, et ordinis praedictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolutis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima prima Maji millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXIX.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. In suprema Sedis apostolicae specula, meritis licet imparibus, ab aeterno Pastore collocati ad uberes honorum operum fructus, quos monasticae congregationes adspirante superni favoris auxilio in Ecclesia Dei proferre assidue satagunt paternae dirigentes considerationis intuitum, rationi consentaneum putamus, ut religiosa eorum studia, felicesque progressus, amplioribus in dies gratiarum, et privilegiorum muneribus confoveamus, atque decoramus.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni Abbas, et monachi monasterii Etalensis ordinis sancti Benedicti congregationis Bavaricae in superiori Bavaria, quod ipsi communicationem omnium singulorumque privilegiorum, gratiarum, et indultorum, quibus congregatio Cassinensis ejusdem ordinis fruitur, sibi, dicto monasterio, monachis, et personis per Nos elargiri plurimum desiderent. Nos ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis, humiliter porrectis inclinati, eisdem Abbati, monasterio, monachis, et personis nunc, et pro tempore existentibus enunciatam communicationem privilegiorum quoad gratias spirituales tantum auctoritate apostolica tenere praesentium concedimus.

§. 3. Decernentes ipsas praesentes literas semper firmas, ac validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sive in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari et definiri debere, ac irritum, et inane,

Clausula apostolica, et decretum irritans.

Derogatio contrariorum.

Proemium.

Processus per rectas per communicationem huius monasterii gratiarum spiritualium, quibus fruitur congregatio Cassinensis, et pontificum indultum praedictae congregationi.

Clausula apostolica, et decretum irritans.

Dat. 4. r. 21. Maji 1767. Anno X.

Communicatio privilegiorum spiritualium congregationis Cassinensis ordinis S. Benedicti pro Abbate, et monachis monasterii Etalensis ejusdem ordinis Congregationis Bavaricae.

si secus super his a quorumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Interrogatio
contrario-*

§. 4. Non obstante nostra de non concedendis Indultis ad iostat, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, se quatenus opus sit dieti monasterii etiam jumento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXI. Maji MDCCCLVIII. pontificatus nostri anno decimo.

DCLXX.

*Per. die 1.
Juni 1798.
Anno 3.*

Catholicis in Federato Belgio commorantibus significat nullitatem praetensae electionis, et consecrationis pseudo-Episcopi Ultrajectini, unita anathemate punit, et fideles commonet, ut ab omni consuetudine cum anathematizatis abhorreant.

Jam alias hac continuatione relatæ sunt quamplures epistolæ, et Pontificiæ constitutiones, quibus Ultrajectinum schisma damnatur, quas consulendas ad opportunitatem sunt, et præsertim sub num. CDLXF. pag. 950. et adductio ibi appositæ.

Clemens PP. XIII.

Dilecti filii salutem,
et Apostolicam benedictionem.

*Causam hujus
epistolæ
designat.*

§. 1. Et si satis exploratum habemus atque perspectum, quanta vobis cautio sit, ne ab hominibus pravam doctrinam imbutis, et decretis apostolicæ Sedis parere detractantibus vestrae fidei integritas corrumperetur, tamen pro ea, qua ad idne tangimur, æternæ salutis vestrae sollicitudine et cura, per his Nostras literas vos admonendos existimavimus, ut eo magis ab Ultrajectini schismatis fautoribus eorumque consuetudine refugialis, quo pertinacior eorum inobedientia, et alendi sustentandique illos scandali obfirmator apparet in dies voluntas, et obstinatio. Modo autem quid designantur? Cum enim Joannes Petrus

Meindarts pseudo-Archiepiscopus Ultrajectensis a seel. recordat. prædecessore Nostro Benedicto decimo quarto excommunicationis mureone confixus, et tamquam filius perditionis ab Ecclesiæ alim dejectus atque extirpatus in sua damnabili inobedientia mortalitatem expleverit, et in locum sibi heri suum, pseudo-canonicis Ultrajectenses, nihil censurarum metu deterrii, alium quemdam nomine Gualtherum Michaelen Nieuvenbuisen in locum memorati Joannis Petri Meindarts substituerunt, et in Ultrajectinum Archiepiscopum, et vanissime existimant, elegerunt. Illum subito nefario et execrando scelere Joannes Van Stiphout pseudo-Episcopus Harlemensis ad anathematism plagas, quas jam complures acceperat, plane obdurescens, illicite, illegitime, sacrilege, et contra supremæ hujus apostolicæ Sedis mandata, sacrorumque canonum sanctiones die septima proxime elapsi mensis Februarii consecravit.

§. 2. Nos igitur immane hujusmodi facinus detestati, prædecessorum Nostrorum vestigia sectando, auctoritate apostolica per presentes literas decernimus, et declaramus, tam electionem ejusdem Gualtheri Michaelis Nieuvenbuisen in Archiepiscopum Ultrajectinum fuisse irritam ac prorsus nullam, quam ejus consecrationem fuisse omnino illicitam, illegitimam, sacrilegam et execrandam; eundemque Gualtherum Michaelen et quotquot omentito canonicorum Ultrajectensium annuine suffragia in illum contulerunt, itidemque eos omnes, quibus ejusdem Gualtheri Michaelis nefaria electione, atque execranda consecratione operam, consilium, consensum, aut operam quomodolibet præstiterunt, notorio incidisse in excommunicationem Nobis, atque huic apostolicæ Sedi reservatam decernimus, et pronunciamus, atque etiam denovo excommunicamus, anathematizamus, et ab Ecclesiæ communione segregatos, et ut prorsus schismaticos habendos esse edicimus et declaramus. Præterea memoratum Gualtherum Michaelen pronunciamus ab omni exercitio tum eorum, quæ sunt ordinis, tum quæ sunt jurisdictionis esse suspensum, eidemque ideo interdiciamus sub poena excommunicationis ipso facto sine ulla declaratione incur-

*Pseudo-Epi-
scopi Ultra-
jectini elec-
tionem, et
consecratio-
nem præsen-
tibus, atque ex-
communicatione præser-
vatur easque
qui in illa
operam, vel
consensum
prebuerunt.*

rendae, ne episcopalem, quam nunquam adeptus est, exercere jurisdictionem, aliamve ullam, aut pro animarum regimine auctoritatem sibi audeat arrogare, vel pro suscipiendis ordinibus dimissorias literas dare, pastores, missionarios, aut quocunque alio nomine appellentur, ad animarum curam et sacramentorum administrationem quovis etiam necessitatis praetextu constituere aut deputare; talesque deputationes ad praedicta sub quocunque nomine officia pro animarum regimine seu factas seu fortasse faciendas, cum omnibus inde sequentis prorsus irritas esse et fore, nulliusque roboris et momenti promittimus, et declaramus.

§. 3. Noverint autem quicumque ab ipso Gualthero Michaele, vel per ipsius literas dimissorias Ecclesiasticos susceperint ordines, insuper omnis vinculo se esse obligatos, et susceptos ordines si exercuerint, in irregularitatem incidisse. Vos autem dilecti filii caveate ab eiusmodi falsis pastoribus, qui sese in ovile intulerint, et se foveant, taceant, et perdat. Ab his oportet quam longissime recedatis, ut ne minima quidem vox eorum ad vestras aures appellat. Semper enim maximo sumus in metu, ne mellitis quidem, sed venenatis enim sermonibus delectatis recta veritatis semita in devios erroris anfractus seducamini. Vobisque omnibus, quos ob veram pietatem, sinceramque in beatissimi Petri sacratissimam Sedem obedientiam et fidem vestram praecipua complectimur charitate, apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 1. Junii MDCCCLXVIII. pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXXI

Universale jubileum pro totius Status Ecclesiastici christifidelibus indicitur, cum remissione omnium peccatorum, et facta potestate confessoribus tam secularibus, quam regularibus cognoscendi, et absolvendi, in casibus etiam sanctae Sedi reservatis, commutandi vota, exceptis castitatis, et religionis; uniusque exclusis ab generali indulgentia, qui publice, vel occulte inha-

bilitate qualibet contracta, vel per sententiam censuris irretiti, parere, indicito, et cum partibus concordare recusant.

Clemens PP. XIII.

Universis christifidelibus praesentes literas inspecturis salutem, et apostolicam benedictionem.

§. 1. Accedamus cum fiducia ad thronum divinae gratiae, ut misericordiam in nostris necessitatibus consequamur; non enim obliviscitur misereri Dominus, nec continet ira misericordias suas: sed qui multos est ad ignoscendum, ac propitius invocantibus eum, effundit in nos divitias misericordiae suae, si peccata nostra, quibus enim offendimus nimis, humili confessione agnoscentes dignis poenitentiae fructus faciamus; et obsecrationes nostras jejuniis, atque elemosynarum viribus roboratas ad mare omnipotentis Dei jugiter offeramus. Haec autem, ut fructuosius, majore spiritali ardore peragantur, ex prisco Romanae Ecclesiae munus matris, et magistrae mare coelestium munerum thesauris, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, aperire decrevimus.

§. 2. Itaque de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus, licet indignis, contulit, universis, et singulis utriusque sexus christifidelibus in alma Urbe nostra degentibus, qui S. Joannis in Laterano, S. Petri Principis Apostolorum, Sanctae Mariae Majoris, et Sanctae Mariae Transiberim ecclesias, seu basilicas, vel earum aliquam intra decursum quindecim continuorum dierum, seu duarum hebdomadarum a dominipie infra octavam festivitatis eorumdem Sanctorum Petri, et Pauli Apostolorum incipient, saltem semel visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium devote, et supra Deum traverint, ac quarta, et sexta feriis, et sabbato alterius ex praedictis hebdomadis jejunaverint, et peccata sua confessi Sacratissimum Eucharistiae sacramentum profusa do-

Summus Pontifex, quos nos suscipimus, ut in hoc loco divinae gratiae, et benedictionum officium possint percipere, et misericordiam Domini consequantur.

Molam de qua et christifidelibus tam in Urbe, quam extra muros, et in agris, et in montibus, et in omnibus locis, quorum dispensationem fidei nostrae commisit divina dignatio, aperire decrevimus.

minica infra octavam festi sanctorum Petri, et Pauli apostolorum, aut in dominica immediate subsequenti, vel sabbis die infra eandem hebdomadam pro prima, pro secunda vero ex praedictis hebdomadis, vel ipsa secunda dominica, sub sabbio die hebdomadae hujusmodi, vel in ultima dominica supradictorum quindecim dierum reverenter sumptis, ac pauperibus aliquam elemosynam, prout unicuique suggeret devotio, erigaverint; caeteris vero in quibuscumque rivitibus, oppidis, terris, et locis Nobis, et Sedi apostolicae medietate, vel immediate subjectis argutibus, qui ecclesias ab ordinariis incommuni, vel eorum vicariis, seu officialibus, et ipsis deficientibus, de eorumdem ordinariis inusitato pro eos, qui ibi curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam hae nostrae pervenerint, designandis, vel ecclesiis hujusmodi aliquam spatio similiter quindecim continuorum dierum, seu duarum hebdomadarum a publicatione designationis per ordinarios, aut eorum vicarios, seu officiales, vel alios, ut praemittitur, faciendae decurreo. saltem semel visitaverint, ibique et supra oraverint, ac quarta, et sexta feria, ac sabbato alterius ex hebdomadis hujusmodi jejunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac sociatissima communione ut supra reflecti singint, et pauperibus aliquam elemosynam, ut praefecit, erogaverit, plebissimum, sint in anno jubilei visitantibus certas ecclesias intris, et extra Urbem praedictam concedi consuevit, omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem per unumquemque christifidelem semel tantum lucrificandam mi-ericordialiter in Domino concudin-

§. 3. Regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque tam laicis, quam ecclesiasticis secularibus, vel regularibus etiam in carcere, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento drentis, ut coefferis ex iam approbatis ante praesentium publicationem, seu approbandis, regularibus quidem personis in visitatione Ecclesiae proprii monasterii, seu conventus, aut domus regularis, alii vero sine regularibus sine laici, qui praedictam viol-

lationem, vel alia ex superius praescriptis
præstare nequiverit, in alia pietatis opera
commutare, vel in aliud proximum tempus
prorogare possit, eaque injungere, quæ ipsi
penitentes efficere poterunt, prout concedi-
mus. Insuper, ut hujusmodi indulgentia, et
remissio animabus fidelium, quæ Deo in
charitate conjunctæ ab hac lre migraverint,
permodum suffragii applicari possit, indul-
gemus.

§. 4. Cœtæcum cupientes christifideles prædictos hujus pretiosissimi thesauri fieri participes, quibuscunque presbyteris confessoribus tam secularibus, quam regularibus, affid in ecclesiis tam Urbis nostræ præfate, quam aliarum civilium, oppidorum, terrarum, ac locorum hujusmodi per ordinario locorum respective specieliter deputandis, ut eosdem christifideles ibidem sibi occasione consequendi indulgentiam hujusmodi pro hac vice dimittat recurrentes, eorum confessionibus diligenter auditis, ab omnibus excommunicationis, suspensionis, et aliis ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, seu inflictis, necnon ab omnibus eorum peccatis, excessibus, criminibus, et delictis, etiam quoniamvis gravibus, et enormibus, ac etiam locorum ordinariorum, sive Nobilium, et Sedi apostolicæ, etiam per litteras apostolicas dicænis Domini legi solitas, aut alias quascunque nostras, et Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutiones, quorum tenores presentibus haberi volumus pro expressis, quomodocunque reservatis in foro conscientie, et in vice tantum abolvere, et liberare valeant; et insuper vota quæcumque (religionis, et castitatis exceptis) in eis pin, et salutaria opera commutata, et injuncta tamen eis, et eorum cuilibet in iurisdictione omnibus casibus poenitentis salutari, aliisque confessorii arbitrio injungendis, facultatem impertimur. Non obstatibus prædictis litteris, et constitutionibus, aliisque apostolicis ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscunque.

§. 5. Non intendimus autem per praesentes super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, inhabilitate quomo-

Confessariis
tam auctori-
tatem, quam
regularibus
potestatem
facit, cum
omnes reser-
vationes solu-
tendas, a con-
fessariis quibus-
cumque jura-
mentis libe-
randa; et
quodcumque
vota commu-
tando, relax-
ando, et con-
statum exco-
municat.

Except green
anthers, or
volubiles, we
put senten-
tious maxims

omni, et
a sedem de
hanc prae
hanc et in
ritu.

dolibus contracta dispensare, vel aliquam tri-
buere facultatem dispensandi, seu habilitan-
di, et in pristinum statum restituendi etiam
in foro conscientiae; neque eisdem praes-
entes litteras illis, qui a Nihilis, et aposto-
licis Sede, vel ab aliquo priore, seu ju-
dice ecclesiastico excommunicati, suspensi,
vel interdicti, seu alias in sententias, vel cen-
suras inridisse declarati, vel publica denun-
tati fuerint, nisi prius satisfecerint, aut cum
partibus concordaverint, ullo modo suffragari
posse, aut debere.

Litterarum
transumptis,
legis formae
valentibus,
idem habent
dumtaxat, de-
corati.

§. 6. Volumus autem, ut praesentium li-
terarum transumptis, seu exemplis etiam im-
pressis, et a congregationis venerabilium fra-
trum nostrorum S. R. E. Cardinalium nego-
tialis, et consultationibus Episcoporum, et re-
gularium praepositorum Praefecto, vel secre-
tario subscriptis, et sigillis ejusdem congrega-
tionis munitis eodem prorsus fides adhibea-
tur, quae adhiberetur ipsius praesentibus, si
foras exhibita, vel ostensa. Datum Romae
apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo
Fiscalis die XXV. Junii MDCCCLXVIII. Pon-
tificatus Nostri anno decimo.

DCLXXII.

Dat. die 25.
Junii 1768.
Auss. X.

Congregationi praesbyterorum saecularium
Oratorii Sancti Philippi Neri Civitatis S.
Michaelis Merobosae Dioecesis communi-
cantur privilegia, et gratiae spirituales
praesbyteris saecularibus ejusdem Congrega-
tionis B. Mariae, et Gregorii in Vallicella
de Urbe, concessae a fel. rec. Paulo V.
Gregorio XV. Urbano VIII. aliisque Ponti-
ficibus.

Clemens Papa XIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

Congregationi
praesbyterorum
saecularium
transumptis
legis formae
valentibus,
idem habent
dumtaxat, de-
corati.

§. 1. Militantis Ecclesiae regimini, meritis
sicut imparibus, per ineffabilem divinae sapientiae,
atque bonitatis abundantiam praesidentes,
praesbyterorum saecularium congregaciones in Ecclesia Dei pie, sancteque institutas,
uberisque bonorum operum fructus assidue praeferre solagentes privilegiis, et gra-

tis libenter decoramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem cognoscimus in Domino expedire.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii praesbyteri saeculares congregationis oratorii Sancti Philippi Neri oppidi Sancti Michaelis Merobosae dioecesis in totius, quod dudum eandem congruatio a fel. rec. Benedicto Papa XIII. praedecessore nostro approbata, et nonnullis gratiis, indulgentiis, et privilegiis decorata fuit, ipsiusque congregationis praesbyteri sub eodem insulatu Sancti Philippi Neri, quod dilecti pariter filii praesbyteri saeculares congregationis oratorii ejusdem Sancti Philippi Neri in ecclesia Sanctorum Mariae, et Gregorii in Vallicella de Urbe erectae servant, haecenus vixerunt, et adhuc vivunt praesentibus.

§. 3. Cum autem sicut eandem expositio subijungebat, regulae, et instituta dictae congregationis Romanae subinde a rati: me: Paulo V., Gregorio XV., et Urbano VIII. Romanis Pontificibus praedecessoribus pariter Nostri specialiter approbata, ipsique congregationi Romanae, ac illius Ecclesiae praesbyteris, et personis ab iisdem, et foras aliis Romanis Pontificibus etiam praedecessoribus Nostri multa privilegia, favores, gratiae, indulgentiae, exemptiones, regulae, et indulta concessa fuerint, prout in ipsorum praedecessorum litteris apostolicae desuper respective expeditis uberius dicitur contineri, ipsi vero expnantes regulas, et instituta hujusmodi repperint, seu recipere, et illi pro viribus observare parati sint, ac proinde eisdem quoque privilegiis, et gratiis frui, et gaudere posse plurimum desiderant, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sihi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolorum dignaremur.

§. 4. Nos igitur speciatim ipsis exponen-
tibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolvimus, et absolutos fure clementes, ac praesentibus

litterarum
transumptis,
legis formae
valentibus,
idem habent
dumtaxat, de-
corati.

Sollicitudine
regulae, et
instituta
congruatio
B. Mariae,
et Gregorii
in Vallicella
de Urbe, con-
gregationis
saecularis,
et gaudere
privilegiis,
et gratiis
congruatio
congruatio.

Absoluti a
censuris, et
interdicti,
et poenis
quovis modo,
et quacumque
de causa latis,
si quas forte
incurrerunt,
hujus tantum
rei gratia
absolvimus,
et absolutos
fure clementes,
ac praesentibus

mus, ac revocatas, et annullatas esse volumus, et decernimus. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima quinta Junii millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo.

DECLXXIII.

Dat. die 1.
Julii 1768.
Anno X.

Monialibus ordinis de Calatrava villae Matrit, Toletan. dioecesis. conceditur facultas utendi breviario romano, in subrogationem alterius ordinis cisterciensis, ut melius choro inservire valeant, plurimis additis declarationibus, et reservationibus.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Precum por-
rectarum
summa

§. 1. **E**xponi Nobis nuper fecerunt dilectae in Christo filiae moderna abbatissa, et moniales monasterii villae Matriten. Toletan. dioecesis ordinis militaris de Calatrava, cuius militiae carissimus in Christo filius noster Karolus Hispaniarum rex catholicus administrat perpetuus apostolica auctoritate deputatus existit, quod moniales dicti monasterii ab initio illius foundationis regulam, seu constitutiones monachorum ordinis Cisterciensis auctoritate apostolica confirmatas profiteri decreverunt, easque modo quoque dictae exponentes profitentur, qua de re in recitatione etiam divini officii, et horarum canonicarum breviario, ac missali ejusdem ordinis Cisterciensis ipsae se conformes reditulerunt. Verum, quia temporis successu monialium hujusmodi numerus ita decrevit, ut vix decem ipsae sint ex choristis, ac omnes ferme mala valetudine affectae; hinc eisdem exponentibus per grave admodum est dicti monasterii onera sustinere, ejusque officia una cum diuturna chori psalmodia obire quippe quia praeter cantum, ac recitationem officii juxta longiorem ritum Cisterciensem, quotidie canere etiam ipsae debent officium parvum beatae Mariae virginis, illique diebus festalibus addunt officium defunctorum,

ac denum singulis diebus veneris septem psalmos poenitentiales juxta ordinis hujusmodi institutum una cum litanis recitant, conversae vero, et oblatae loco matutini quadragesima vicibus orationem dominicalem cum gloria patri recitare, et pro laudibus decies, pro qualibet hora quinquies et pro vespere iterum decies eandem orationem repetere tenentur, et loco completorii symbolum apostolorum, ac iterum quinquies dominicalem orationem una cum salve regina dicere ac pro officio mariano totidem angelicas salutationes, pro officio vero defunctorum centum vicibus orationem dominicalem recitare debent.

§. 2. Ne igitur, ut quandoque evenit, ipsae aegrotae officia monasterii hujusmodi obire, et choro interesse cum gravissimo salutis dispendio leveantur, dictae exponentes breviario, et missali romano uti, ac ab obligatione recitandi tam officium marianum, quam aliud defunctorum, et psalmos poenitentiales eximi, ac officia propria ordinis Cisterciensis juxta breviarum impressum pro monialibus dicti ordinis recitare posse nec non consuetudinem juxta quam exponentes praedictae loco psalterii in feriis quarta, quinta, et sexta majoris hebdomadae ex institutione earum ordinis recitanti psalmum quinquagesimum tantum dicunt, per Nos approbati, diminutionemque vocalium orationum dictis oblati, et conversis concedi unanimi voto plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personas a quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audita relatione sub die XXVIII. Martii currentis anni MDCLXXVIII. venerabilis fratris Francisci Xaverii Archiepiscopi Petren. congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Car-

Ratio de pro-
cessione, et
commutato-
nis onerum
pro diligenti
chori
recitatione.

Indulgetur
gratia, ser-
vata in parte
litterarum
no. Pri. Pa-
pae VI. et
Clementis
papa XI.

dinalium Concilii Tridentini interpretum secretarii, nunc, et pro tempore existentibus monialibus choristis dicti Monasterii, ut ipse in posterum uti valeant brevuario romano, ita tamen, ut sub praecepto teneantur in choro ad recitationem officii Beatæ Mariæ Virginis et defunctorum iis diebus, quibus fit officium de feria, psalmos vero paenitentiales in feria sexta quadragesimæ, et graduales feria quarta ejusdem quadragesimæ in omnibus, et per omnia ad formam ejusdem breviarii romani, et literarum Sæ. Mæ. Pii Papæ V. prædecessoris Nostri incipien. • Quodam Nobis etc. recitare debeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et insuper quoad recitationem sanctorum dicti ordinis Cisterciensis, servandas esse alias literas felicis Clementis Papæ XI. itidem prædecessoris Nostri in simili forma brevis die XXV. Septembris MDCCX. expeditas volumus, et mandamus, ac loco, et vice psalterii in furiis quarta, quinta, et sexta majoris hebdomadæ psalmum quinquagesimum etiam in posterum recitare posse eisdem monialibus concedimus pariter, et elargimur. Conversis autem, et natis nunc, et pro tempore in dicto monasterio existentibus at ipsæ quotidie pro nocturnis viginti vicibus dominicalem orationem, ac tot angelicas salutationes, decem vero pro laudibus, et vespere, ac quinque pro singulis horis dicere, diebus vero festis pro nocturnis tantummodo recitationem ejusdem dominicalis orationis, et angelicæ salutationis replicare teneantur, auctoritate, et tenore præsentis volumus, et mandamus.

Pro plenior
gratie effec-
tu derogatur
constitutioni-
bus, privile-
giis, indul-
giis, aliisque
concessioni-
bus, et excep-
tionibus in
contrarium
facientibus.

§. 4. Decernentes easdem præsentis literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, et nosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectas, et pro tempore quandoque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sique in præmissis per quoscumque iudices orlinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac con-

stitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, ordinum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, præmissorum effectum hac vice dimittat specialiter et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die prima Julii millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXXIV.

Cum in capitulo ecclesiæ Cathedralis Cordubensis singulis canonicis præter vacationem a choro per menses tres annuatim, competeret privilegium in qualibet hebdomada vacationem aliam medii unius diei carpendi, titulo tundendæ barbæ, et inde sæpies chori servitium, et Divinum cultum de rimentum sentiret, committatur privilegium hujusmodi, cum beneficio fructu vacatione per integros menses quatuor, ad exemplum aliarum simillarum concessionum, onere Episcopo injuncto consulendi, ne per dictam vacationem ecclesiæ debito fraudetur servitio.

Id. die 4.
Julii 1768.
Anno X.

Venerabili fratri Episcopo Corduben.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis Frater, salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Capitulum, et Canonici istius ecclesiæ ca-

Exponitur
quibus per-
legit canonici

in archiepis
cathedralibus
Cordubensibus,
quod dicitur
tam in
quam in
reformatione
non secun-
dum Concilium
in Tridentino
et

thedralis Cordubensibus, quod ipsi vigore suorum statutorum etiam ante Concilium Tridentinum tempora vacatione a choro per spatium quatuor mensium anno quolibet gavisi fuerint; seculum vero postmodum Concilium huiusmodi publicatione iuxta ea, quae dictum Concilium praescripsit, trium tantummodo mensium vacatione annuatim poliantur, ac propterea iuxta praedicta statuta, et immemorabilem quoque consuetudinem titulo tendendae barbae vacationem etiam medii unius diei quolibet hebdomada praefati exponentes obtinere assueverunt, ac obtinent de praesentis verum quia quisque ex Capitularibus proprio arbitratu medietatem diei sibi benevisi causa, ut praefertur tendendae barbae eligere vellet, hinc pluries evenit, ut non exiguum Capitularium huiusmodi numerus absens a choro eadem die reperiat non sine divini cultus decremento.

Episcopatum
intentionem ad
reformationem
hanc Capitularium,
per apostolicam
congregationem
sanctam
quod vocatur
de quatuor
et quod
quodque
in causis
quod hoc
et

§. 2. Quocirca quemadmodum alias, ut asseritur nonnullis capitulis, et canonicis ecclesiarum cathedralium in Hispaniarum Regno existentibus, ab apostolicis hac sancta Sede indultum fuit, ut vacatione quatuor mensium annuatim ipsi gaudere possent, sicuti fel. rec. Julius Papa II. praedecessor noster vacationem huiusmodi capitulo, et canonicis ecclesiae Seguntinae, ac rec. ma. Julius Papa III. itidem praedecessor noster capitulo, et canonicis ecclesiae Abulensibus, et praedictae me. Pius Papa V. praedecessor pariter noster capitulo, et canonicis ecclesiae Cauren. concesserunt, atque insuper capitulo, et canonicis ecclesiae Pacensis, a rec. mem. Paulo Papa III. praedecessore quoque nostro vacatu quatuor mensium, et viginti dierum concessa fuit, et fel. rec. Sixtus Papa V. praedecessor pariter noster vacationem duodecim dierum pro quolibet mense capitulo, et canonicis archiepis Hispaniae indulsit, ac rec. me. Clemens Papa VII. praedecessor itidem noster capitulo, et canonicis ecclesiae Burgensis, quinque menses vacationis assignavit; ita quoque dicti exponentes loco vacationis medii diei quolibet hebdomada per tendenda barba, ut praefertur, usque adhuc obtineant, quartum vacationis mensem, qui fere ex medietate dierum huiusmodi constituitur, sibi assignari, et st-

tenta praesentium distantia praefatae archiepis cathedralibus positae iuxta humani, ac mensis civitatis Cordubensibus, in qua ipsi exponentes plerumque domum canonicatus, et praebendas huiusmodi obtinent proventus aetatis existentes cum gravi eorum salutis incommodo vim frigoris hiberno tempore substant, ac aestu ferrent in aestates; inspectoque rursus magnorum numero, propter quem ex vacatione quarti mensis praedicti servitio archiepis baud grava praecedendum inferretur, quartum mensis huiusmodi vacationem per Nos contra plerumque desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praesentibus providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ipsos expoentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, audito prius super praemissis tam relatione tua, quam etiam deinde die nemp. XVI. Aprilis currentis anni MDCCLXVIII. audita quoque relatione venerabilis fratris Francisci Xaverii Archiepiscopi Petran. congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium concilii Tridentini interpretum secretarii fraternali tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, ambigua vacationibus dimidiorum dierum pro quolibet hebdomada per annum, quas titulo tendendae barbae capitulares numerare hactenus consueverunt, quarum vacationis mensem favore exponentium auctoritate apostolica, tenore praesentium pro tuo arbitrio, et consuetudine statuere possis, si valens; volumus autem quod a te provisum sit, ne occasione praedictarum vacationum ecclesiis praedictis debito fraudetur servitio. Decernentes eandem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabilibus com-

Concedimus
Episcopis
liberis
nullis
dandi
reformationem
non secun-
dum Concilium
in Tridentino
et
quod dicitur
tam in
quam in
reformatione
non secun-
dum Concilium
in Tridentino
et

nibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in praemissis per quoscumque Indices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac in concilio Tridentino, aliisque universalibus, synodalibus, provincialibusque Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutimibus, et ordinationibus; nec non ecclesiae, et capitulo huiusmodi etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus; et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus; efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permauris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die quarta Julii MDCCCLXVIII. Pontificatus Nostri anno decimo.

Collectis ad numerum cunctis materiis, quae ecclesiasticam Pontificis potestatem respiciunt, ad exitum perductum etiam X. annum nolumus, quin ante paucos, quae temporale dominium spectant, referamus.

DCLXXV.

Dat. die 17. Julii 1768. Referitur, et confirmatur chirographum editum super reintegratione aerarii Castri S. Angeli de Urbe cum debitis canthelis peragenda.

Circa hanc materiam videri possunt ea quae jam dicta, et relata fuere in hac Continuationis Tomo pag. 875.

Clemens Episcopus

Servus servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Ex pastoralis officii debito ad curam, et sollicitudinem totius christiani gregis, intuenti subjecti tamen Nobis in temporalibus populi utilitatibus, et commodis pro temporum opportunitate quantum in Domino possumus sedulo prospicere non praetermittimus, atque illud propterea curare, ut quae a Nobis maturo consilio, seduloque examine provide constituta sunt, futuris quoque temporibus firma, et inconcussa permaneant, nec unquam ut fert rerum humanarum conditio, temporumque varietas, vel in oblevionem dilabuntur, vel paenitus etiam evertantur. Cum itaque ad avertendam Annonaë inopiam, quae anno MDCCCLXIV. tum etiam superiore proxime elapso MDCCCLXVI. huic Urbi nostrae populisque temporalis nostro dominio subiectis extremam perniciem, atque interitum alatura videbatur non sine gravi animi nostri dolore cuncti fuerimus de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, et assensu, ac etiam decreto proprio singulorum manu subscripto, et roborato. juxta leges, et condiciones in constitutionibus S. M. Sixti V. praedecessoris nostri praescriptas ex sanctiori aëriario per eundem Sixtum praedecessorem nostrum in castro Sancti Angeli condito, et constituto quamdam pecuniae summam extrahere ad ingentes sumptus in emptione frumenti faciendos. Nunc vero cum ad ejusdem aerarii detrimenta reparanda, pecuniamque inde depromptam reponeendam, ac reportandam certas quasdam condiciones, leges, atque ordinationes nostri motus proprii schedula sub die secunda elapsi mensis Augusti manu nostra signata contentas ediderimus, quibus quantum et horum temporum sint adversitas, et caeterae apostolicae jam extenuatae vires, meliori quae possimus fa-

Referretur gravissimo aëriario inopie, pecuniae quantitatem ab aëriario Castri S. Angeli extractam fuisse, et solutum, quae fuisse molium proprium pro emenda huiusmodi reportatione pecuniae.

tione aerarii sanctinis reintegrationsi, ac reportationi pecuniae ab eo depromptae satis coonsultum fore putavimus, reliquum est, ut ad hujusmodi voluntatis, et ordinis nostrae perpetuam firmitatem, debitamque executionem asserendam ipsam hujusmodi schedulam novo, ne perenni apostolicae auctoritatis robore communiemus. Eius autem schedulae tenor talis est, videlicet.

Tras-
lat-propr.

§. 2. Clemens Papa XIII. • Motu proprio. Dopo un lungo trattato fatto colla gloriosa memoria dell' Imperadore Francesco I. ci era finalmente riuscito di concludere a favore della Nostra Camera Apostolica per il prezzo di dugento settantaquattro mila zecchini la compra inutilmente tentata nel pontificato del nostro immediato predecessore Benedetto XIV. di tutti i beni, che la M. S. possedeva in qualità di Gran Duca della Toscana nelle nostre legazioni di Urbino, e di Romagna, ed era già stato il contratto di questa compra segnato in Vienna il dì 26. Dicembre 1763. dall' arcivescovo di Tebe nunzio apostolico, e dal Barone Admo Posch munici ambidue delle loro niple rispettive plenipotenze. Ma le non previste fastidiose circostanze delle pubbliche calamità, che sopraggiunsero, ci obbligarono a sospenderne per allora l'esecuzione, ed a rivolgere altrove le nostre paternali cure. Le scarse raccolte de' grani, e d' ogni altro genere necessario al vitto umano, sì nelle campagne di Roma, come nelle vicine provincie ne vevano già fatto sentire sulla fine del suddetto anno 1763. una straordinaria penuria, in quale non ostante tutte le nostre sollecitudini e la provvidenza, che avevamo avuto di commettere una non piccola quantità di grano nella nostra provincia di Romagna, che ne aveva superiormente al suo bisogno, proruppe poi ne' principj dell' anno 1764. in una funesta carestia, la quale ci costringe a doverne fare una più molto copiosa provvista agli stati esteri in prezzi esorbitantissimi. Quindi fu, che non essendo per se stessa bastante la cassa dell' annona a fornire non tanto grandiosa spesa fu necessitata ricorrere al nostro erario di castel S. Angelo, da cui, servite le forme prescritte dalle ben note costituzioni del pontefice Sisto Quinto,

furono estratti 287. mila scudi d' oro, quasi tutti ricanziare dal nostro monte di Pietà in zecchini correnti produssero la somma di scudi 344364. 94. d' argento impiegati tutti oltre il molto di più nella compra di un genere così necessario. Intanto però essendo sommatamente a cuore di reintegrare il più presto, che fosse possibile l'erario sanziore della somma indi estratta, ma non avendo allora altri mezzi ci appigliammo al partito d' imporre una tassa medianta l' editto di nostro ordine pubblicato dal reverendissimo nostro Cardinali Camerlingo li 31. Agosto 1764. sopra i luoghi di monte, ed officj vacabili, come pure sopra tutti li stabili, e rendite di altri titoli, e fondi esistenti in Roma, e nell' agro romano simile a quelli, che fu pubblicata negli anni 1743. e 1744. dal nostro predecessore per gl'infurturi di quel tempo, contando, che col ritratto di essa si sarebbe potuto riportare nel nostro erario di castel S. Angelo la maggior parte del danaro come sopra estrazione. Nell' istesso tempo peraltro non era minore in nostra premura di dare esecuzione al mentovato contratto di beni granducali di Urbino così esigendo il necessario disimpegno della nostra precorsa pontificia parola, ed anche il riflesso di non perdere una occasione così favorevole, che forse non si sarebbe più data di un acquisto di tanta importanza; ma mancandoci ogni mezzo per pagarne il prezzo, nè credendo di essere io circostanze da poter gravare di un nuovo debito lo stato colla creazione d' altri luoghi di monte, giudicammo miglior consiglio di farne fine per allora lo sborso dai nostri banchi del monte di Pietà, e di S. Spirito, e di prevalerci per la loro più pronta reintegrazione del prodotto della suddetta tassa pigliando un più lungo tempo per la reintegrazione dell' erario sanziore, per la quale oltre la sicurezza immutabile, che le fornivano gli stessi beni d' Urbino acquistati in gran parte col getto della detta tassa avevamo già io vista altri riguardevoli assegnamenti.

§. 3. Quantunque però attesa una serie deplorabile di sempre nuove disgrazie non siamo presentemente in istato di far capitale di tutti que' fondi, che avevamo allora ideati,

Opportunum
est provisionem
facere requirere,
quod ad
reintegrandum
erarium

reintegratio-
nem exalte-
re poterunt.

tuttavia non vogliamo più lungamente diffinire a dar principio alla reintegrazione del detto erario di Castel S. Angelo almeno in quella miglior maniera, che per ora ci è possibile, riservando a Noi, e nostri successori il diritto di prendere providenze più larghe per proseguirla con maggior vigore, se il Signore Iddio per sua infinita misericordia si degnarà di mandarci tempi più felici. A questo effetto dunque siamo venuti nella determinazione di stabilire, e di ordinare con questo nostro proprio, stabiliamo, ed ordiniamo, che tutte le entrate de' nostri beni di Urbino tanto fin qui decorse, e depositate in conto a parte nel monte di Pietà, quanto da decorrerne in avvenire s'investano prontamente in tanti luoghi di monte, o anche Officii vacabili, da acquistarsi colla legge della loro non vacabilità in credito dell'erario di Castel S. Angelo, ed il frutto di essi si vada sempre investendo, e moltiplicando coll'acquisto d'altri luoghi di monte, o vacabili coll'istessa legge della non vacabilità, fintanto che l'investimento, e moltiplico non giunga a formare un capitale di cento mila scudi, al quale giunto, che sia, si vendino subito tutti i luoghi di monte, o vacabili fino allora comprati, e moltiplicati, ed il ritratto di essi convertito in tanto denaro effettivo, o pure in verghe d'oro, e d'argento si riporti subito in Castel S. Angelo a titolo della di lui reintegrazione, e si ricominci subito da capo l'investimento, ed il moltiplico come sopra degli stessi frutti, e rendite de' beni di Urbino per formare altro simile capitale, di cento mila scudi da riportarsi similmente fatto che sia come del primo capitale si è detto nell'erario sanziare, e così continuare sempre in avvenire il medesimo investimento, a moltiplico di cento in cento mila scudi per volta sino al rompimento della totale reintegrazione dell'erario nell'intera somma di scudi 514,364 bajocchi 94, quanti ne furono dal medesimo estratti nei dì 12. Aprile, e 7. Maggio 1764, ed ogni volta, che si riportino in Castel S. Angelo le predette somme interverghino all'otto i Cardinali capi d'ordine, e Camerlingo con tutti i rispettivi ministri della camera apostolica, che furono presenti all'estrazione, e se ne facciano l'op-

portuno rogito. Avendo Noi ripetuto di dover per ora prescegliere questo partito piuttosto, che un moltiplico sempre continuato senza vederee interrottamente, e riportarne in Castello alcuna parte, perchè abbiamo creduto di meglio in questa guisa conformarci alla mente, ed alla intenzione di Sisto V., che fù gelosissimo di far ritornare il più presto, che fosse possibile in quell'erario o in parte, o in tutto, come più permettersero le circostanze; il vero reale, effettivo denaro, che ne fosse stato estratto per le occorrenze da lui previste.

§. 4. Ma perchè può succedere che in questo frattempo si giudichi a proposito di vendere o una parte, o anche il totale dei beni di Urbino, e così si venga a scemrar, o a togliere in tutto quell'aonno fruttato, che deve come sopra investirsi, e moltiplicarsi, però ordiniamo, che in questo caso tutto il prezzo, che venisse di mano in mano a ritirarsi dalla vendita di detti beni, si debba esso pure immediatamente depositare nel nostro monte di Pietà ad effetto d'investirlo in tanti luoghi di monte, o vacabili colla medesima legge della non vacabilità, il solo frutto de' quali s'intenda assegnato al moltiplico nella istessa guisa, che si è detto del fruttato de' beni, e colle stesse condizioni, e leggi. Volendo, che la nostra camera apostolica non possa giammai profittare nè de' beni suddetti, nè del loro prezzo da sorrogarsi in caso di vendita ai medesimi beni soltanto che non sia perfezionato, e compito il moltiplico da farsi, come si è detto, col frutto di essi.

§. 5. Per l'effetto poi, ed esecuzione di tutte le suddette cose, vogliamo, che il nostro monsignor tesoriere generale, e compulista generale della camera pro tempore restino rispettivamente incaricati, come strettamente gli incarichiamo, il primo del pronto puntuale rinvenimento assegnato come sopra al divisato moltiplico, ed il secondo di tenere nella computeristeria camerale un riharo, ed esatto conto a parte, affinché resti pienamente eseguita la nostra volontà, e che possa in ogni futuro tempo giustificarsi l'adempimento. E siccome questo moltiplico, che deve servire a reintegrare l'erario sommar-

to con ven-
dizione lo-
corum Urbini,
prout in
dispositum
esse præcipit
cum
eodem
legis mul-
tiplici.

Pro plus
executione
positum lo-
gis ad in-
veniam
monsignor
Thesaurarius,
et compul-
sator R.
C. A. et pri-
mario et
depositum
procurator,
et al-
ter quilibet
sine exhibi-
tione solen-
nitate, et
reintegratio-
nem, con-
sultum ap-
portum fa-
cere.

di castel S. Angelo, vogliamo, che fin da ora si consideri come una parte essenziale, ed essenzialmente connessa al medesimo erario, la di cui conservazione è anche commessa alla vigilanza, e cura di tutto il sacro Collegio così soggettandolo Noi in tutto, e per tutto alle istesse identiche leggi, condizioni, e cautele imposte già dalla felice memoria di Sisto V. alla custodia, ed alla sicurezza del denaro da esso riposto in Castel S. Angelo, comandiamo, ed ordiniamo, che il predetto monsignor tesoriere generale pro tempore debba in fine d'ogni anno esibire ai reverendissimi Cardinali capi d'ordine, e Camerlengo di Santa Chiesa il conto giustificato, e girato dal detto computista generale della nostra camera tanto del depositato, quanto altresì del rinvestimento, e moltiplico fatto, riportando in ciascun anno le somme investite, e moltiplicate anche negli anni antecedenti, e di questo conto, che i Cardinali capi d'ordine, e Camerlengo avranno ricevuto, vogliamo altresì, che essi ne rendano informato il pieno collegio nel primo concistorio, che si terrà in ciascun anno, e che lo lascino originalmente nelle mani del segretario di esso concistorio, affinché lo inserisca negli atti concistoriali, riferendo poi anche a Noi ed a nostri successori se tutto sia stato fatto, ed eseguito a seconda delle nostre intenzioni, e degli ordini da Noi stabiliti, essendo tale la mente, e volontà nostra espressa.

§. 6. Volendo, e decretando, che la presente nostra cedola di moto proprio benché non sia ammessa, e registrata ne' libri della nostra camera secondo la bolla di Pio IV. nostro predecessore *de registrandis*, vaglia, e debba aver sempre la sua piena esenzione, ed effetto colla nostra semplice sottoscrizione, nè possa mai opporle di surrezione, orrezione, di alcun' altro vizio, e difetto della nostra volontà, ed intenzione ancorchè non vi sia stato chiamato, citato, nè sentito monsignor commissario della nostra camera nè alcun' altro, che vi avesse, o pretendesse avervi interesse, non ostante la regola della nostra Cancelleria *dejure quaesito non tollendo*, la preallegata bolla del detto nostro predecessore Pio IV. *de registrandis*, e l'altra del

medesimo pontefice *de rebus Ecclesiae, et Camerae non alienandis*, e quali si sieno altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche nostre, e de' nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, usi, stili, e consuetudini, alle quali tutte, e singole avvenlone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, per questa volta solamente, ed all'effetto suddetto pienamente deroghiamo. Dato dal nostro palazzo apostolico Quirinale questò dì 11. Agosto MDCCLXVI.

Clemens Papa XIII.

§. 7. Ut autem ea, quae pro celeris sanctoris aearii reintegratione ad publicam utilitatem a Nobis in praeserta scheda provide ordinata, volita, statuta, decreta, et sancita sunt, debitae executioni demandentur, ac in futurum firmitus subsistant, et exactius serventur motu proprio, et ex certa scientia, et matura deliberatione, et de potestatis plenitudine eandem praesertam schedam, omniaque, et singula in ea contenta, et expressa, et a Nobis per eam, ut praenissimus ordinata, approbata, disposita, volita, mandata, decreta, statuta, et sancita harum tenore confirmamus, et approbamus, eisque perpetuum, et inviolabile hac nostra perpetuo valitura constitutione apostolicae confirmationis, et approbationis robur, et firmitatem adjicimus, atque iterum, et ex integro ea omnia, et singula in omnibus, et per omnia juxta praesertae schedulae nostri motus proprii seriem, continentiam, et tenorem, eadem apostolica auctoritate ordinamus, disponimus, volumus, mandamus, statuimus, decernimus, atque sancimus, eademque ab iis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in futurum perpetuo observari, et exactissime impleri jubemus, atque praecipimus.

§. 8. Decernentes easdem praesentes literas, atque omnia, et singula tam in his, quam in praeserta schedula nostri motus proprii contenta, atque statuta nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari posse, sed illa

Executio
praecedentis
motus-prop-
rii praecipit-
ur, etiam ex
plenitudine
potestatis.

Adversus ip-
sum motum-
proprium ex-
ceptionem
obreptionis,
et obreptionis,
aut quovis
modo admi-
tendum, esse
praecipitur,
sed juxta il-
lus tenorem
proceden-

Clausula re-
blata, de-
cretum irri-
tans, et de-
rogans con-
trariarum.

don necesse
tutur, con-
trarius qui-
buscumque
non obstanti-
bus.

semper valida, firma, et efficacia esse, et fore, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat, et quomodolibet spectabit in futurum inviolabiliter observari; sique, et non aliter in praemissis omnibus, et singulis per quoscunque iudices ordinarios, et delegatos etiam censurarum palatii apostolici auditores, nec non S. R. E. Camerarium, et quoscunque alios Cardinales etiam de latere legatos vice legatus et nuncios, thesaurarium quoque generalem, et clericos praesidentes, aliosque ministros, et officiales cameræ prædictæ ac alios quavis potestate fruagentes, nunc, et pro tempore existen., sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, mandati, sanctionis, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Domini millesimo septingentesimo sexagesimo septimo, quintodecimo kalendas Augusti, Pontificatus Nostri anno decimo.

DCLXVI.

Inl. dia 19
Aug. 1767.
Anno XI.

Consulitur necessaria Custodiæ aggerum fluminis Padis, ad spineticum ostium et in valibus Comacensibus cameralibus.

Monsignor Giovanni Angelo Braschi
nostro Tesoriere generale.

Quot fuerint
incriminatio-
nes a non
reus construc-
tione, et
custodia ag-
gerum cam-
merarum

§. 1. Tra gli altri buoni effetti prodotti dall'accesso che fecero nell'anno scorso i tre periti matematici da Noi spediti a visitare le compagnie danneggiate dalle acque nelle nostre provincie di Bologna, Ferrara, e Romagna per l'intento pienamente narrato in altro

nostro chirografo diretto a monsig. Ludovico Boucompagni vicelegato della nostra città di Bologna in data delli 22. Giugno prossimo passato, uno fu quello d'aver essi ocularmente riconosciuto la qualità, e stato infelice degli argini a sinistra del Po di Primaro per quel tratto tanto geloso, che immediatamente fiancheggiava le nostre valli di Comacchio incominciando dai molini di Filo fino alla chivavica d'Unana, stato fuora soggetto alla custodia e giurisdizione di chi presiede alla difesa del Polesine di S. Giorgio; avendo trovato essi periti, come risulta dalla loro relazione, gli argini suddetti pel tratto giudicato fatti senza larghezza di base, senza scarpa e piede, senza la dovuta inclinazione, senza gli opportuni ripari dalle corrosioni; tali in somma ed in tale stato, onde le dette valli, che pure sono un provento sì riguardevole della nostra camera, stessero sempre in evidente pericolo, che, sfasciati gli argini medesimi per qualche rotta, si scaricasse in esse il Primario e le sue acque torbide colla loro quasi totale rovina: pericolo pur troppo avveratosi nella colposa rotta ivi appunto seguita in quest'anno medesimo alli 3. del passato mese di febbrajo, con tanto incomodo, e spavento della nostra città di Comacchio, e colle tutte le conseguenze in esse valli succedute, come pure altra simil rotta accadde in quegli stessi argini dell'anno 1709.

§. 2. Per le quali cose seriamente considerate dalla nostra congregazione delle acque tenuta li 2. del passato Giugno, ne rilevò essa la precisa necessità di dover Noi confidare da qui avanti al ministero della stessa nostra Camera Apostolica, la cura e custodia de' suddetti argini per tutto il tratto adiacente alle dette nostre valli, mercè la vivissima ragione, che, siccome rompendosi quelli nell'accennato sito, il danno e interesse primario vien ad essere della stessa nostra Camera, e del suo appaltatore, così la camera e l'appaltatore avranno sempre per la loro custodia un'attenzione incomparabilmente maggiore di quella siano per averne i Ferraresi, che in evento di rotte in que' luoghi, non hanno tanto da temere pel loro Polesine: confermammo un tal giudizio l'esperienza medesima in ot-

Quotque di-
gnitate ad-
ministrate fu-
erint a B. C.
A. ut incon-
moda ipsa
eliminaren-
tur.

dine a quella parte di detti argini, che ora sono in custodia della stessa Camera, cioè dal mare fino alla chiavica d'Umana, quali nell'anzidetta visita dei tre matematici furono trovati d'una ottima struttura, ed assai bene mantenuti, cosicchè altrettanto bene; e con pari vigilanza sarà custodito da essa Camera il tratto consecutivo dei suddetti argini, che in mano de' Ferraresi trovansi ora sì mal costrutti e peggio mantenuti. Onde per queste persuadentissime ragioni emanò in essa congregazione tralle altre, la risoluzione da Noi poscia coll'indicato chirografo del 22. Giugno solennemente approvata. *Consulendum Sanctissimo pro consignatione faciendam Rev. Camerae Aggerum respicientium mutationem vallium Comacensium, et ad Eminentissimum Camerarium cum domino Thesaurario juxta mentem*, e la qual mente fu di dover stabilire i punti precisi di dove incomincia, e dove termina la difesa delle valli di Comacchio, e di dover voi stendere un'accurata istruzione sopra il modo di riconoscere e determinare la spesa occorrente per la detta arginatura, da eseguirsi nella maniera, che dal P. Anton' Lecchi della Compagnia di Gesù da Noi deputato in perito e direttore primario di tutte le operazioni, fosse creduta la più opportuna: e quindi, eseguitasi da voi l'incumbenza della detta istruzione inviata al nominato P. Lecchi, ci avete ultimamente riferito esservi stata dal medesimo rimessa la relazione della visita fatta col di lui precedente ordine, e direzione in scriptis, alli divisati argini da Ambrogio Barnifaldi, e da Gio. Bartolommeo Ferroni periti della nostra Camera uno in Ferrara, e l'altro in Comacchio, e dalla medesima risultare, che il tratto di tutta la prefata arginatura, ora guardata dalla congregazione de' lavorieri di Ferrara, e da consegnarsi da qui avanti alla cura e custodia come sopra della nostra Camera, resta compresa tralle chiaviche d'Umana, ed il canale de' molini di Filo, ed essere già estensione di pertiche quattromila seicento sessanta, misura di Ferrara, corrispondenti a palmi romani ottantatre mila ottocento ottanta, e che i risarcimenti, che v'abbisognano nello stato presente da solleccitarsi per as-

sicurare le valli suddette dalla minaccia di rotte nelle piene del vicino autunno, ascendono alla scandagliata verisimile spesa di scudi duemila novecento trentasette; i lavori poi prescritti in un foglio dell'istesso P. Lecchi, e che dovranno farsi nell'atto d'eseguire le altre operazioni enumerate nel preindicatedo nostro Chirografo del 22. Giugno, ascendono alla verisimile spesa di scudi sedicimila novecento diciotto, e bajocchi cinquantuno.

§. 3. Ed in seguito de' così premessi accertamenti volendo Noi, che abbia una pronta, e piena effettuazione il prefato espediente suggeritoci della nostra congregazione delle acque, di commettere al ministero della nostra Camera la cura, e soprintendenza del suddetto tratto d'argini, con derogare in questa parte, ed in quanto sia di bisogno, agli ordini, e disposizioni di varj Sommi Pontefici nostri predecessori, mercè le quali una tal cura, e soprintendenza è appartenuta fin' ora all'anzidetta congregazione de' lavorieri di Ferrara subordinata ai Reverendissimi Cardinali colà legati, perciò col presente nostro Chirografo, in cui abbiamo per espressi, e come di parola in parola inserti, i tenori della preindicata risoluzione della nostra congregazione delle acque, il successivo chirografo da Noi segnato li 22 dello scorso Giugno, la prefata visita, e scandaglio di spese fatte dalli detti periti sotto la direzione del nominato P. Lecchi, la somma, e individuazione precisa delle dette spese ivi additata, la cedola di nota proprio segnata dal nostro predecessore Benedetto XIV. li 28 Giugno 1753. approvativa de' regolamenti della congregazione sopra la cassa de' lavorieri di Ferrara registrata per gli atti del Castellani segretario di Camera, con tutti quei brevi, o siano chirografi, e costituzioni de' predecessori, che ivi s'enunciano, ed ogni altra cosa necessaria da esprimersi ec.; di nostro móluproprio, certa scienza, e pienezza della nostra suprema podestà, vogliamo, e decretiamo; che in avvenire tutto quel tratto d'arginatura a sinistra del Pó di Primaro, che si stende tra 'l canale de' molini di Filo sino alla chiavica d'Umana in estensione di pertiche quattro mila seicento sessanta Ferraresi, non

Præcipitur ut executioni mittantur ea quæ opportunè sunt, et necessaria comperta sunt, derogans constitutionibus, et ordinibus in contrarium facientibus, certis tamen sub legibus conditionibus, et quædam servanda.

debba esser più soggetto, come fin' ora è stato, allo cura, e soprintendenza della congregazione de' lavorieri di Ferrara, dichiarando Noi, che fin da ora si abbia, e sia in fatti dalla di lei superiorità, a direzione totalmente separato, e dismembrato, non ostante, che in questa parte sia stato diversamente disposto, *implicitte*, o *explicitte* dai nostri predecessori, cioè da Clemente VIII. ne' suoi brevi, o chirografi de' 18. Gennaio 1690., 18. Aprile, e 14. Novembre 1693., da Innocenzo X. ne' suoi de' 5., e 6. Febbraio 1692., da Alessandro VII. li 7. Novembre 1697., da Alessandro VIII. li 7. Agosto 1690., e da Benedetto XIV. nel suo moto-proprio delli 28. Giugno 1753., alli quali, nelle sole parti però contrarie a questa nostra disposizione, specialmente intendiamo di derogare: e che perciò la detta congregazione de' lavorieri non possa, nè debba più ingerirsi, nè per se, nè per mezzo de' suoi deputati, o ministri, in alcuna ordinazione, o inaspezione de' lavori in qualunque modo riferibili ai sopraddetti argini, nè in veruna deputazione di ufficiali, ministri, e operatori, per tutta l' indicata estensione, ma bensì debba tutto questo dipendere, e rimanere privatamente riservato, siccome Noi da questo punto lo riserviamo, ed appropriamo a voi, ed a' vostri successori in perpetuo nell' officio del tesorierato, con tutte le facultà per tal' effetto necessarie, ed opportune, di maniera che vostra, e de' vostri successori pro tempore, come sopra, sia, ed esser debba tutta l' autorità, giurisdizione, e soprintendenza in ordine ai lavori necessarij per la costruzione, riattamento, e conservazione de' sopradescritti argini: colla legge però delle seguenti dichiarazioni, e regolamenti.

Exoneratur leges, et conditiones quibus assignati sint opera ipsarum aedificiorum, et custodia.

§. 4. *Primo*. Che tutto quanto occorrerà di spesa anche minima per i detti lavori di qualunque sorta nella preindicata estensione d' argini, come auco per gli attrezzi, utensili, o materiali all' opera loro inservienti, tutto debba farsi, e pagarsi coi danari della cassa, e congregazione suddetta de' lavorieri, dovendo questa rimaner tenuta, ed obbligata, com' era prima, ed è stata fin' ora, in tutto ciò che concerne la detta spesa, intorno al

cui obbligo non vogliamo, che per questa nostra disposizione, sia, o s' intenda fatta anche in minimo alcuna novità. *Secondo*. Che all' istesso modo debba rimanere a peso della detta cassa de' lavorieri la spesa occorrente anco per la riparazione di qualunque rotta, che (Dio guardi) fosse mai per succedere nel suddetto tratto d' argini (purechè non succedesse per colpa, e fatto colposo della stessa nostra camera, o dell' appaltatore delle sue valli (sempre inteso, che anche nel detto caso di rotta, possa questa farsi ripigliare dalla nostra camera coll' autoritativa ingerenza de' tesorieri generali pro tempore, come sopra, e indipendentemente dall' opera della prefata congregazione de' lavorieri. *Terzo*. Che a carico similmente della detta cassa dei lavorieri restar debba il pagamento de' convenienti salarij, o stipendj tanto fissi, quanto straordinarij, da darsi al perito, o come dicono, giudice d' argine, a tutti gli altri ministri, che da voi si crederanno necessarij, (avuto anche riguardo al solito fin' ora praticato dalla stessa congregazione de' lavorieri) per la buona cura, e custodia della suddetta arginatura confidata da ora innanzi alla nostra camera, l' elezione, e deputazione dei quali ministri tanto per questa prima volta, quanto per sempre io avvenire, dovrà in tutta dipendere da voi, e dai tesorieri generali pro tempore, con facultà, in caso di loro disubbidienza, o altro notabile mancamento, di sospenderli dalla carica eziandio colla perdita del salario durante una tal sospensione, o anche di rimuoverli affatto, se così richiedesse la gravità della colpa. *Quarto*. Per ovviare ad ogni inaristia, e procrastinazione in rapporto agli enunciatj pagamenti, ai quali deve soccorrere la più volte detta cassa de' lavorieri, dovrà la medesima, in quanto ai salarij fissi, a alla ricognizioni straordinarie de' ministri, che, come sopra, saranno da voi deputati spedirne i mandati per le loro paghe nell' istesso tempo, che spedirà gli altri per i suoi ministri, che dicono di tabella; in quanto poi alle spese de' lavorieri vogliamo, che, dopo terminato ne' suddetti argini a voi soggetti un qualche lavoro, o anche fat-

tane solo una parte, ove si tratti di lavori di lunga durata, il giudice d'argine camerale debba subito inviarne al commissario della nostra camera residente in Ferrara una relazione giurata ben distinta, ed esprimente sì le partite, che la qualità, misnre, e prezzi del lavoro medesimo; la qual relazione, dopo che sarà passata sotto la rivista, e sindacato del computista della nostra camera in Ferrara, e poscia presentata dal detto nostro commissario alla prefata congregazione per mezzo d'un competente di lei ministro, essa congregazione debba onninamente dentro il termine di venti giorni averne fatto seguire il pagamento: altrimenti sia in libertà della nostra camera, e del di lei commissario di procedere *manu regia, et more camerali* per l'effetto suddetto: alle gravatorie, o anco per via di rappresaglia, contro i beni, e robe (salva però la persona) d'uno o due più benestanti a sua scelta tralli dodici soggetti, de' quali è composta la congregazione de' lavorieri, rimosso qualunque ricorso o appellazione in suspensivo. *Quinto.* Tutti gli attrezzi, utensij, e istrumenti, o anche materiali di qualunque sorta che presentemente sono destinati alla guardia di Filo, in cui è compresa la detta arginatura, passata in cura della nostra camera, e che ivi esistono o in magazzino presso il giudice d'argine di dettagnardia o suo battifango, o sotto qualunque altra custodia; dovrà la detta congregazione farli consegnare con preedente nota e descrizione al nuovo giudice d'argine, che sarà da voi deputato dovendo restare per servizio de' lavorieri, e per tutte le altre occorrenze della suddetta arginatura camerale: e quando mai per l'istesso fine occorresse qualche altra specie di quelli attrezzi e istrumenti, che a disposizione dell'istessa congregazione si ritengono nel pubblico magazzino detto la munizione; in tal caso per non gravare la cassa de' lavorieri d'una nuova spesa, il giudice d'argine camerale dovrà di que' tali attrezzi o istrumenti farne la dimanda in scritto al deputato del comprensorio, o al presidente di settimana d'essa congregazione, affinché nelle forme solite glie li facciano subito consegnare; e ciò non facendo, possa il detto

giudice provvedersene altrove, e spese della stessa cassa. *Sexto.* Siccome dal fine che abbiamo in prescrivere i presenti regolamenti per la miglior difesa, e custodia della spesso ridetta arginatura, non è disgiunto il provido e discreto riguardo di non gravar niente più del bisogno la detta cassa de' lavorieri: così diamo a voi tutte le facoltà di poter trattare e stabilirne colla medesima congregazione altre providenze e temperamenti, che a voi paressero più espedienti, purchè non portino sostanzial variazione, ma conducano a facilitare ad unire insieme i due indicati oggetti; approvando Noi, e confermando fin da ora tutto, e quanto verrà da voi sopra di ciò con essa congregazione trattato, e stabilito, non altrimenti, che se fosse qui da Noi espressamente disposto. *Settimo.* Di tutte le liti e controversie sì attive, come passive, che potranno mai occorrere circa l'anzidetta arginatura e ai ministri, che al di lei servizio si troveranno addetti, deputiamo, e costituamo voi, ed i vostri successori, giudice privatamente ad ogn'altri, con facoltà di suddelegare, e con tutte le altre competenti all'uffizio del tesorierato.

§. 5. Finalmente poi, siccome nell'anzidetta relazione transmessavi dal P. Lecchi vengono contradistinti, come si è detto, alcuni risarcimenti importanti la spesa di circa scudi 2937. 01., coll'indicazione di doversi questi sollecitare per assicurare li stessi argini da ogni minaccia di rotte nelle piene del prossimo autunno; perciò vi ordiniamo, che in specie a questa parte di lavori facciate por mano (parimente a conto spese della prefata cassa de' lavorieri secondo la regola e metodo già premesso) senza punto di dilazione a forma dell'indicata perizia, con dar quegli ordini e disposizioni, che stimerete necessarij, e anche con facoltà, ove così richieda il bisogno, di prender la terra nella parte opposta del Ravennato, la qual facoltà dovrete avere non solo per questi lavori, ma anco per tutti gli altri, e sempre in avvenire qualunque volta occorrerà, cumulandovi in questa parte, e per tutti gli altri effetti, e intenti premissi, tutte quelle medesime facoltà da Noi ingiunte nel precipitato chiro-

Urgentibus
necessitati-
bus extraor-
dinaria co-
subitar pro-
videnda.

grafo delli 22. Giugno a monsignore Ludovico Boncompagni, ninn'a eccettuata, e come se fossero qui tutte litteralmente inserte, e ripetute, perchè così è la mente, e volontà nostra precisa.

*Consilia
religiosa, de
votum
litterarum, et de
regula con-
tractuum.*

§. 6. Volendo, e decretando, che al presente nostro chirografo, ancorchè non esibito nè registrato in camera, a tenore della bolla di Pio IV. nostro predecessore de registrandis, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione, ne di alcun'altra vizio o difetto della nostra volontà, ed intenzione. e che così, e non altrimenti debba sempre giudicarsi, e definirsi dal reverendissimi Cardinali legati di Ferrara, e Romagna della detta nostra congregazione delle acque, o altra qualunque congregazione, e da qualsivoglia altro giudice, e tribunale anche collegiato, togliendo loro ogni facoltà, ed autorità di giudicare, e definire, ed interpretare diversamente, dichiarando Noi preventivamente nullo, ed invalido quanto mai si facesse in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati, nè sentiti la prefata congregazione de' lavorieri di Ferrara, o altri di qualunque condizione, che vi avessero, o pretendessero di avervi interesse, non ostante la suddetta bolla de registrandis, la regola della nostra cancelleria de jure quesito non tollendo, gli accennati brevi, o siano chirografi, o costituzioni de' prelodati Clemente VIII. Innocenzio X. Alessandro VII. e VIII. e Benedetto XIV. e qualsivoglia altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche nostre, e de' nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, statuti, usi, consuetudini, esenzioni, e indulgi conceduti, o confermati dalla S. Sede anche per via di contratto e a titolo veramente oneroso, e con clausole quanto si voglia insolite ed effrenate anche derogatorie delle derogatorie e qualunque altra cosa che facesse, o potesse fare in contrario. Alle quali tutte, e singole avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e supplendo noi colla pienezza della nostra suprema potestà ad ogni via, e difetto quantunque sostanziale, che sopra le premesse potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena esecuzione di quanto si esprime nel presente nostro

chirografo amplamente, ed espressamente deghiamo. Dato dal nostro palazzo apostolico quirinale questo dì XIX. Agosto MDCLXXVII.

CLEMENS PP. XIII.

MDCLXXVII.

Confirmatio constitutionis Pauli tertii aliorumque gestorum super privilegiis pertinentibus ad latifundium nuncupatum monte Gallo, positum in territorio Auximano.

*Paul. de B.
Marti 1288.
Anno X.*

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. **E**xponi Nobis nuper fecit dilectus filius Antoninus Maria Comes Gallo Auximan., quod ipse jure, ac titulo primogenituræ institutæ a cl. mo. Antonio Maria, dum vixit, S. R. E. Cardinali Gallo nuncupato, possidet unum conspiciendum latifundium di monte Gallo vulgo nuncupatum prope civitatem nostram Auximan. quod Comitatus titulo, ac præter alia privilegia, quibus jam potēbatur, et gaudebat, illis quoque publicarum munitarum, et venationis reservatæ novissimis temporibus a Nobis concederetur, et insigniri obtinuit. Verum quia latifundium hujusmodi antiquitus, et in sui origine processerat a camera nostra apostolica, a qua illud reoditum fuit cum nonnullis privilegiis, et præ caeteris cum exemptione ab omni jure, ac dominio territoriali, et servitute jura pascendi, atque damnorum datorum, et cum facultate omnes fructus, et redditus ejusdem latifundii per mare, ac per terram libere extrahendi hinc fel. rec. Paulus Papa III. predecessor noster per suas sub plumbano incarnationis dominicæ MDXXXVII. decimo non kalendas Februarii expeditas litteras privilegia hujusmodi favore quond. Joannis Francisci Comitis Bentivoli tunc temporis possessoris memorati latifundii cum ejus dismembratione a territorio Auximano confirmavit, ac deinde cl. me. Jacobus dum vixit, S. R. E. Cardinalis Franciscus comitatus, Episcopus Camerinus, tamquam dele-

*Francis An-
tonii Marie
Comitis Gal-
li, quæ con-
stitutionis præ-
sente.*

galus apostolicus, praevia, ut asseritur, cognitione causae, die X. Nov. MDCLXVIII. mandatum de observandis eiusdem literis memorati Pauli praedecessoris, una cum inhibitione decrevit; tenor autem dicti mandati, et literarum est qui sequitur videlicet: » Jacens miseratione divina tituli sanctae Mariae in Aquiro S. & E. diaconus Cardinalis Franciscus Episcopus Camerinen. delegatus apostolicus.

Vobis communitati, et hominibus civitatis Auximi, ejusque cancellario, et exactoribus, omnibusque aliis, et singulis io exco[m]municato presentio nominatis, et cognominatis, illique, vel illis, ad quem, seu ad quos praesentes nostrae literae pervenerint, seu praesentabuntur salutem. Noveritis, euper coram Nobis comparuisse D. Antonium Mariam Gallum de civitate Auximi, et exposuisse se tamquam modernum possessorem, dominum, et patronum moutis Galli ejusque territorii gaudere, et potiri praedicto vigore literarum apostolicarum s. mem. Pauli III., quorun exco[m]municatio Nobis injungitur, tam ipse, quam etiam ejus coloni, laboratores, et ministri potiamur, et gaudere privilegiis, exemptionibus, et immunitatibus, ut infra sibi concessis. Et cum dictae literae apostolicae fuerint illustrissimo domino thesaurario generali praesentatae, et illarum vigore mandatum de observando vicario generali, non non omnibus, et singulis dominiis judicibus ecclesiasticis, et saecularibus, commissariis ordinis, et subdelegatis quavis auctoritate fungentibus, et functionibus, Barosellis quoque exco[m]municatoribus, et subco[m]municatoribus, caeterisque iustitiae ministris; ad quos spectat, et spectabit quomodocumque in futurum, illique, vel illis, ad quem, seu quos praesentes nostrae literae pervenerint, seu alias quomodo-

libet obstansae, vel praesentatae fuerint. Bonaccursus Bonaccursius protonotarius apostolicus sanctissimae domini nostri Papae, et reverendae camerae apostolicae generalis thesaurarius salutem in Domino, ex nostris hujusmodi, imo literis apostolicis firmiter respectu obediendi mandatis. Noveritis, quod alias a fel. rec. Paulo Papa III. ad favorem bo. mo. Joannis Francisci de Bentivolis Dominicelli Roccae Carpinis Eugubinae diocesis, filii quon. Comitiss Hieronymi de Bentivolis emptoris castri montis Galli Auximanae diocesis emanarunt literae apostolicae in forma brevis sub datam Romae apud sanctum Petrum anno incarnationis dominicae millesimo quingentesimo trigesimo septimo decima nona kalendas februarii, pontificatus sui anno quarto de, et super liberalitate, et exemptione ab omni onere, aliisque io dictis literis apostolicis contentis, et expressis hujusmodi sub tenore, videlicet:

§. 2. Paulus Episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio nobili viro Joanni Francisco de Bentivolis Dominicello Roccae Carpinis Eugubinae diocesis salutem, et apostolicam benedictionem Exigit tua singularis devotio, et fidelitatis integritas, qua Nos, et Romanam revereris Ecclesiam, ut te, posteris que tuos Apostolicis famulis, et gratis prosequimur. Cum itaque sicut Nobis incoluit, alias postquam tempore pontificatus fel. rec. Alexandri Papae VI. praedecessoris nostri Buccelinus de Gazonibus civis Auximan. suis exigentibus demeritis Castro montis Galli Auximanae diocesis suo loco, in quo illud, quod aetate demolitum, sed diuturnum existerat, olim fuerat, ad majorem partem illius territorii, quae tunc possidebat, apostolicis auctoritate privatus, et Castrum, seu locus Castri, et pars territorii hujusmodi camerae apostolicae confecta, et incorporata fuerant, Castrum, seu locus Castri, et pars territorii hujusmodi per tuos agentes pro dicta camera quon. Benignato de Aruellini civil Perusino libera, et exempta ab omni onere servitutis, redditus, canonis, sive census, ac pascuae cum jure pascendi, et pascuis damnum dationem, ac potestate tam per mare, quam per terram granum, et om-

Tracer ant.
apostolicas
Pauli III.
super pri-
vatis
litteris
fuerit.

nes alios fructus; qui perpetuis futuris temporibus in dicto praedio recolliguntur absque alicujus superioris licentia aut gabellae solutione, seu aliquo bollettino tam pro rata ipsius emptoris, et successorum suorum, quam laboratorum, et colonorum ibique laborantium vendita extiterint, et dictus Beavignatus Castrum, seu locum Costrì et partem territorii hujusmodi q. Joannis Baptista Perino, et successive Idem Joannes Baptista, illaque comiti Hieronymo de Bentivolia geitori tunc in humanis agenti vendiderit, et hujusmodi venditio, et exemptio per literas in forma brevis pise mem. Julii II., et Leonis X. romanorum pontificum etiam praedecessorum nostrorum confirmatae fuerint. Et cum dilecti filii comunitas, et homines civitatis Auximane praedictam cameram, Castrum, seu locum, ac partem territorii hujusmodi ita exemplum tu eorum praedictum vendere non potuisse, et ac jus pascendi, et de damnis datis cognoscendi habere, ac parte territorii hujusmodi, ac alia praedia in agro Auximano existentia pbo ejus rata ad omnia onera ipsorum comunitati praetendea, et propterea inter eand. communitatem, et DD. super praemissis in camera praedicta, in qua te super praedicta exemptione disactivam in sui favorem, et contra praedictam cameram sententiam ferri, et ipsam communitatem ecclesiastico interdicto supponi obtinuit, et successive in nostro rotae auditorio coram dilecto filio nostro Jacobo Simosino tituli sancti Ciriaci in thermis presbytero Cardinali tunc Episcopo Pisaurino, et locum ex unius auditoribus causarum palatii apostolici de mandato nostri tenenti in secunda instaurata litigantium extiterit et litem hujusmodi coram eodem Jacobo Cardinali tunc Episcopo, et locumtenente Indecia pendente, communitas praedicta, et cum interventu dilectae in Christo filiae nobilis mulieris Daeissae Urbini ad concordiam transact. devenistis, per quam praedicta liti, et causae hujusmodi hinc inde cessistis, et dicta communitas te in civem Auximannu recipi, ipsaque communitas, et tu concessistis, quod dicta exemptio quoad interessae camerae illaesa remaneat. quo ve-

ro ad interessae ejusdem communitatis duraret in infinitum durante sua linea masculina, non autem transiret ad transverasiles, ac alios extraneos successores tuos, ita quod si tu, ac successores praedicti partem territorii hujusmodi vendere vellet; dicta immunitas ad emptorem non transiret, reservata tamen jurisdictione dictae communitati cognoscendi damna data, et poena in dicti territorii parte soluta prius sibi, et successoribus praedictis per lineam masculinam emenda damarum praedictorum, quodque hujusmodi dictae communitatis in parte territorii hujusmodi, et e converso tu, et successores praedicti in residuo territorii dictae communitatis respectiva pascendi jurisdictionem haberetis, et quatenus tu, et successores praedicti dictam partem territorii locaretis conductores illius pro rata fructuum ipsius tangente communitati praedictae respondere tenerentur, nihilominus post hujusmodi concordiam communitas, et homines praedicti concesserunt, quod etiam laboratores dictae partis territorii, vita tua durante, eadem immunitate praedicta tua potirentur, et gauderent. Nos igitur attendentes praedictam cameram cum quibuscvis personis quovis modo contracta firma persistere, et inviolabiliter observari debere, nec non te in causa camerae sententiam favorabilem reportasse, ac volentes te, tuosque posteros, et successores, ut vos forventitinis Nobis, et apostolicae Sedi obsequentes exhibere studentia. ejusque Sedi liberalitate compleretur, teque a quibuscvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotatus existeret ad effectum praesentium dumtaxat consequendi harum serie absolventes, et absolutum fore censent; nec non venditionis; et concordiae praedictorum instrumentorum desuper confectorum tenores ac dictae causae statum praenotatis pro expressis habentes, tuis in hac parte applicationibus inclinati ex certa nostra scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine Castrum, seu locum Costrì, et partem territorii hujusmodi, nec non te, tuosque in

Castro, seu loco, et parte territorii-bujusmodi successores, quoscumque, et a vobis ratam habentes ab omni jurisdictione populi, et communitalis Auximanae illiusque territorii, et districtus cum eadem immunitate, et exemptione praedicta per dictam cameram praedictam Benignato vendita fuerant, etiam pro rata laboratorum, et colonorum ibidem laborantium auctoritate apostolica, tenore praesentium perpetuo segregamus, dismembramus, dividimus, absolvimus, et liberamus, ac Sedi, et camerae apostolicae tantum, ita ut alium superiorem, quam Nos, et romanum Pontificem pro tempore existentem, et Sedem praedictam non recognoscatis, et communitas praedicta, ejusque officiales pro tempore existentes nullo unquam tempore de castro, seu illius loco, ac parte territorio, nec non districtu praedictis quoque modo se intromittere audeant, immediate subjicimus, ac segregata, dismembrata, divisa, et separata, nec non exempta, et absoluta, ac libera, et subiecta esse decernimus, tibi, nec non filii, haeredibus, et successoribus tuis quibuscumque omnimodam exemptam, et immunitatem etiam pro rata laboratorum, et damnum praedictorum, nec non integrum, et plenum statui, et dominium, omnimodamque potestatem, civiles, et criminales causas tam meri, quam mixti imperii in incolas, et habitatores castri, seu illius loci, et partis territorii hujusmodi exercendi, dictumque Castrum aedificare, et habitationes tam pro te, quam pro incolis, et colonis construi, omniaque, et singula in praemissis, et circa ea necessaria, et opportuna faciendi, ordinandi, et disponendi, plenam, et liberam auctoritatem, et tenore praesentis facultatem concedimus, districtius inhiibentes communitati, et officialibus praedictis, ut te, et successores, et laboratores praedictos super praemissis, eorumque usu, et possessione, seu quasi directe, vel indirecte quovis quaesito colore molestare, seu quomodolibet impedire audeant, seu praesumant, ac decernentes in praemissis per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis alia iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate definiri,

et iudicari debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter conligerit attentari. Quo circa venerabilibus fratribus nostris Eubixen., et Camerinen. et Feretranen. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi aut duo, aut eorum unus per te, vel alium, seu alios praesentes literas, et in eis contenta quaecumque ubi, ut quando opus fuerit, et quoties pro parte tua, et haeredum, et successorum tuorum, nec non laboratorum, et colonorum praedictorum, seu alicujus vestrum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes Nobis in praemissis efficaces defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, et in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac se, et singulos alios, quos ipsae literae concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes Nos desuper contra eandem praesentium tenorem quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, et rebelles per censuras, et poenas ipsas etiam reiteratis vicibus aggravantes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis, non obstantibus concordia, et contentis in ea, et alii, praemissis, ac rec. me: Bonificii Papae VIII. etiam praedecessoris nostri qua cavetur ne qui extra civitatem suam, vel dioecesim, nisi in certis casibus, et in illis non ultra unam dietam a fine suae dioecesis ac iudicium evocare, seu ne iudices a Sede praedicta deputati extra civitatem et dioecesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere praesumant, et de duabus dietis in concilio generali edita, dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium non extrahatur, et quibusvis aliis constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non legibus imperialibus, ac aliis dietae civitatis juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, reformationibus, et decretis, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis eidem communitati forsitan per Nos, et quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac Sedem apostolicam praedictam etiam ex quibusvis maximis, et urgentissimis causis etiam motu proprio,

et scientia simili, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, ac insolitis clausulis, nec non irritantibus, ac aliis decretis etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, et innovatis, quibus omnibus etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, et expresse mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliique alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenoris huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil paucius, omissio, et forma in illis tradite observata, et inserta foret praesentibus pro sufficienter expressis habentes illis aliis in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, et expresse derogamus contrariis quibuscumque, aut communitati, et officialibus praedictis, vel quibusvis aliis communitatibus, vel divisionibus eadem sancta Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, ad iudicium evocari non possit per litteras apostolicas non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, segregationis, divisionis, subjectionis, concessionis, inhibitionis, decreti memorati, et derogationis infringere, vel ei ovis temerario contraire; si quis autem hoc attemptare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri, et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominicae millesimo quingentesimo trigésimo septimo, 19 kalendas Februarii, pontificatus nostri anno quarto. Jo. de Surtis. Jo. Beret. B. Mudier. Joannes Moliza. P. Decados. Jacobus de Brac. An. Maximus R. de Torres 25 laure. etc.

Executionem
obstant
gramm.
dicta. Causa
ad.

§ 3. Subsequenterque comparuit coram Nobis illustrissimus dominus Antonius Maria Gallus et dominus patronus dicti Castris Montis Galli, ejusque territorii, petiit, et iussit inseri litteras apostolicas ut supra expeditas, omniaque, et singula in eis contenta, et expresse quaecumque ipsi, ejusque colonis, et laboratoribus observari manderi, et mandatum de observando concedere, et decernere dignemur. Nos attendentes requisitum

hujusmodi fore justum, et rationi consonum mandatum de observando ut infra concedendum fore, et esse duximus, et concedimus per praesentes, quo circa dominum Eminentissimum, et Reverendissimum dominum Cardinalem Episcopum Camerinen. rogemus, etque in domino hortamur d. vero ejus Reverendissimo domino Vicario generali, ac vobis omnibus, et singulis, et vestrum cuilibet insolito tenore praesentium auctoritate nostri thesaurieratus officii committimus, et in virtute sanctae obedientiae, ac sub mille ducatorum auri camerarum apostolicarum applicari, et pro illis mandati executioni, et in iuris subsidium excommunicationis, et trium ictuum funis indigenae, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis stricto praecipiendo mandamus, quatenus statim visis, et receptis praesentibus, et postquam praesentium vigore fueritis requisiti, seu alter vestrum fuerit requisitus ex p. d. Illustrissimi domini Antonii Mariae Galli instantis, etque coloniarum, et laboratorum parte nostra, imo verba apostolica per insertas litteras apostolicas in forma brevis ut supra expeditas, omnia, et singula in eis contenta, et expressa quaecumque eidem domino Antonio Mariae Galli instanti, praedictaeque ejus colonis, laboratoribus, agentibus, et ministris inviolabiliter, et respective observari, et adimpleri, adimplerique, et observari mandatis, et sciatis in omnibus et per omnia praedicta in eisdem praesentibus litaris contineri, non permittentes eundem instantem, ejusque colonos, laboratores, agentes, et ministros in, et super praemissis quomodolibet indebitum molestari, perturbari, seu impediri, et insuper modo, et forme, et auctoritate praemissis inhibentis, et inhibendo expresse praecipitis, et mandatis eisdem omnibus, et singulis supradictis, et vestrum cuilibet insolitum, nec non communitatis, et hominibus civitatis Aux. m., ejusque cancellariis, exactoribus, omnibusque aliis in executione praesentium dominatis, et cognominatis, quibus, et Nos eorundem tenore praesentium inhibemus, praecipimus, et mandamus, ne sub dictis ac aliis etiam gravioribus arbitrio indigenis, etiam corporalibus poenis audeant, seu praesumant, aut eorum aliquis audeat, seu

praesumat dictum dominum instantem, ejusque colonos, laboratores, agentes, et ministros ad aliquam ruiusvis oneris, servitutis, redditus, canonis, reusis, ac pascuorum, aut aliorum quorumvis onerum, et impositionum occasione dicti Castri Montis Galli, ejusque territorii praetensam solutionem contra formam, et tenorem dictarum praesertarum litterarum apostolicarum engere, seu compellere, aut ipsum instantem, aliosque nos praedictas resistere seu personaliter, aut alio quovis modo molestare, vexare, perturbare, inquietare, seu impedire, aut cogi, compelli, molestari, vexari, perturbari, inquietari, seu impediri facere, permittere, vel mandare, nec quidquam aliud in praemissis in ejusdem instantis, suorumque praedictorum damnum, et praedictum attentare, seu innovare, attentatumve, seu innovatum ulterius prosequi, meditare, terminare, vel finire per sese, vel alium, seu alius quovis praetextu, quaesito colore, causa, vel ingenio, et si quid actum, seu attentatum fuerit omnia in pristinum reponere, et remississe, reponique, et remitti fecisse, et mandasse, ac praesentibus omnino paruisse, et obedivisse, alioquin contra inobedientes, et praemissis conparentes ad supradictarum poenarum incursum declarationem, et omnimodam executionem procedemus iustitia mediante contrariis non obstantibus quibuscumque. In quorum fidem ee. Patrum Romanorum ex aedibus nostris hac die 9. Octobris 1668. B. Bonaccursius Thesaurarius generalis. Loco + Signi. Domini Illustrissimi Franciscus Antamorus. Mandatum de observando. Potestunt, inquam, et gaudent tam ipse dominus Antonius Maria, quam ejus laboratores, coloni, ministri, et agentes, ac alii ab eo rationem habentes omnibus praesentibus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, praerogativis etiam juris pascendi, ac omnimoda jurisdictione, et potestate civiles, et criminales causas tam mari, quam mixti imperii in incolis, et habitatores dicti Castri, seu illius loci, et partis territorii, ibique aedificandi, ac omnimoda segregatione a jurisdictione populi, et communitatis Auximanae. Nihilominus vos praedicti, et forsan alii nescientes quo jure jactantis, et jacta-

tis, seque jactant velle dictum dominum exponerem, laboratores, et colonos, ministros, agentes, et alios ab eo rationem habentes molestare, vexare, perturbare, inquietare, et impedire contra formam dictarum litterarum apostolicarum mandati de observando, et juris in grave ipsius damnum, praedictum et interesse, et forsan adhuc molestare nequitis. Propterea ad Nos tamquam delegatum apostolicum recursum habuisse, et reproducere praesentibus litteras apostolicas modatam de observando, ac litteras hortatorias dicti Illustrissimi domini Thesaurarii majoris petiisse de opportuno juris remedio providi. Nos vero attendentes requisita hujusmodi fore juxta. Volentes, ut tenemur, dictas litteras apostolicas debite executioni de mandare, et pro illarum observantia iostere, ac unicuique jus dicere, ac tribuere, praedicta omnia ee. Vobis omnibus, et singulis supradictis, et vestrum cuilibet, insolita auctoritate apostolica, et in vim etiam dictarum hortatoriarum praecipimus, et mandamus, stricteque praecipiendo iubemus etiam sub poena, et ad poenam mille auri scutrum R. C. A. applicandarum, et pro illius mandati executione, ac in subsidium excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque gravioribus etiam corporalibus arbitrio nostro poenis ee. quatenus visis, seu rereptis praesentibus, et post praesentium executionem non audeatis, nec aliquis vestrum audeat quovis sub praetextu, quaesito colore, vel ingenio dictum dominum exponerem, colonos, laboratores, agentes, ministros, ac alias a dicto domino rationem habentes ad aliquam ruiusvis oneris, servitutis, redditus, canonis, census, ac pascuorum, et aliorum quorumvis onerum, et impositionum occasione dicti Castri montis Galli, ejusque partis territorii illi subjactae ad aliquam solutionem contra formam, et tenorem dictarum praesertarum litterarum apostolicarum rogare, et compellere, nec alio quovis modo molestam, vexare, perturbare, inquietare, et impedire, seu impediri facere, permittere, vel mandare, nec quidquam aliud in praemissis ejusdem domini exponerem, suorumque praedictorum damnum, praefu-

dicium, gravamen ec. attentare, vel innovare, attentatumve, seu innovatum ulterius prosecui, meditare, terminare, vel finire per vos, vel alium, seu alios directe, vel indirecte ec. quovis sub praetextu ec. Et si quid eorum, et attentatum fuerit in pristinum repositum, et repositum mandamus, et praesentibus nostris, imo apostolicis mandatis omnino persequi. Alioquin ec. Si quis eutem ec. comp. ec. in fidem ec. Datum Camerini in episcopali palatio hac die X. Novembris 1668.

• J. Cardinalis Frassonus Episcopus Camerinen. ec. »

Loco † Signilli ec.

Aagehus Bellonus Cane. de mto.

Quae etiam
per rescri-
ptum multo-
rum Sanctissi-
mi Sacrae
evangelicae.

§. 4. Vi itaque praemissorum omnium, cum idem exponens privilegia huiusmodi usus, et gavisus fuerit, ac utitur quoque, et fructur, nec non insuper facultas libere extrahendi fructus, ac redditus memorati latifundii in contradictorio iudicio citata Camera praedicta ex decreto congregationis camerolis habitae die 28. Aprilis MDCLL. approbati promeruit, Nos ad ejusdem exponentis proceus supra insertas memorati Pauli praedecessoris literas per rescriptum editum die 27. Septembris MDCLLXI. a dilecto filio nostro Andrea S. R. E. diacono Cardinali Nigreno nuncupato tunc temporis nostro auditore confirmavimus et approbavimus. tenor vero praesentis, et rescripti huiusmodi est qui sequitur oempe • Foris. Alla Santità di Nostro Signore Clemente PP. XIII. • Per il Sig. Conte Antonio Maria Gallo • Intus vero • Beatissimo Padre • Il Conte Antonio Maria Gallo nobile della città di Osimo suddito, ed oratore umilissimo della Santità Vostra con ogni ossequio l'espone di possedere per ragione, e titolo della primogenitura istituita della fel. mem. del Cardinale Antonio Maria Gallo una ragguardevole tenuta denominata di Monte Gallo, presso la città suddetta di Osimo, ed ultimamente decorata dalla Santità Vostra con titolo di Contea, ed oltre i privilegi, che godeva, aggraziata anche della facoltà di una fiera e della caccia riservata, e siccome la

detta tenuta proveiva in origine dalla R. C. A. dalla quale era stato venduto con varj privilegi fra quelli coll' esecazione da ogni jua, a dominio territoriale, e dalle servitù del jus pacendi, e dei danni dati, e facoltà di estrarre per mare, e per terra liberamente tutti i prodotti, e rendite della suddetta tenuta, fu graziosamente dello S. M. di Paolo III. concessa la conferma di tali privilegi colla dismembrazione della tenuta suddetta di Monte Gallo dal territorio di Osimo, come più diffusamente da tal Breve emanato li 14. Gennaio 1537. per la di cui osservanza, ed esecuzione, precedete la cognizione della causa, oltre il mandato spedito da Mons. Tesoriere generale, n' emanò successivamente l' inibizione, e mandato di osservando dalla fel. mem. del Cardinal Franzoni Vescovo di Camerino e delegato apostolico sotto il dì 10. Novembre 1668. come della copia autentica di tal Breve, mandato, ed inibizione che si umiliano sinnessi, ed ancorchè l'agente si trovi in possesso di tali privilegi, e che specialmente gli sia stato in contraddittorio giudizio, citata la camera, canonizzata la facoltà di estrarre liberamente i prodotti della detta tenuta, come dal decreto camerale della congregazione tenuta il dì 28. Aprile 1750. contuttociò bramando l' oratore, che dalla Santità Vostra gli venga confermato il Breve, come sopra concesso dalla S. M. di Paolo III. con tutti li privilegi, facoltà, e grazie in esso contenute; supplico perciò umilmente la Santità Vostra a volersi benignamente degnare aggraziarlo di tale conferma; Chè della grazia ec. • Tenor rescripti est sequens videlicet A Mons. Uditore, che ne parli • Die 27. Septembris 1761. • Ex Audientia Sanctissimae • Sanctissimus benignè annuit, pro gratia juxta petita • A. Nigronus Auditor • Loco † Signilli.

§. 5. Cum autem alicui eadem expositio subjungebatur, firmior illa sibi, quae frequentiori apostolicae confirmationis praesidio roboratur, ideoque diutius exponens iterum praefatas ejusdem Pauli praedecessoris literas, nec non mandatum, et inibitionem memorati Jacobi Cardinalis per Nos approbati, et confirmari plurimum desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi la

Sed ad gra-
vamen privi-
legiorum ob-
servantiam,
accensum Pon-
tificae sanctioni
quae obser-
vantiam viti-
lerunt, et
mandati de-
creti, con-
tradictoria con-
structione fa-
cilitatis deo-
rogatus.

praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur ipsum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, praesertim ejusdem Pauli praedecessoris literas, una cum praesentis quoque mandato, et inhibitione dicti Jacobi Cardinalis, ac cum omnibus, et singulis in illis contentis, et expressis, auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque apostolicae firmitatis robur iterum adjicimus. Necerpentes eisdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, sublata eis, et eorum cuilibet quavis alia iudicandi, et interpretandi facultate; et auctoritate, iudicari, et definiiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac fel. rec. Pat. Papae IV. praedecessoris Nostri de similibus vel dissimilibus gratiis in Camera apostolica infra tres menses praesentandis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXI. Maji MDCCCLXVIII. Pontificatus nostri anno decimo.

DCLXXXVIII.

Confirmatio nuntiorum, et privilegiorum, pro, sic nuncupatis, nonaginta Pacificis viris Ravennatensis civitatis.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Alias felices recordationis PP. Gregorius XV. praedecessor Noster per suas, in simili forma brevis die XVIII. Junii MDCCXI. expeditas literas omnia, et singula privilegia, gratias, concessionis, immunitates, facultates quascumque, ac literas apostolicas per quoscumque romanos Pontifices praedecessores tunc suos nunc nostros, ac per Sedem apostolicam, ejusque legatos, vice-legatos, et alios ministros, ac officiales, nonaginta viris Pacificis nuncupatis civitatis Ravennatens. concessa, nec non ipsorum statuta, constitutiones, decreta, reformationes, et capitula sub certis modo, et forma tunc expressis perpetuo approbavit, etque inviolabiliter observari debere decrevit, et declaravit, ac alias prout in eisdem literis, quarum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus uberius continetur.

§. 2. Cum autem sicut dilecti filii moderni nonaginta Pacifici civitatis praedictae Ravennatens. Nobis nuper exponi fecerunt, firmiora sint ea, quae frequentiori auctoritatis apostolicae praesidio roborantur; quocirca praemissa omnia per Nos denuo approbati, et confirmari dicti exponentes plurimum desiderant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis sibi opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praedicta omnia, et singula privilegia, gratias, concessionis, immunitates, et facultates quascumque, ac literas apostolicas etiam in forma brevis super his per quoscumque romanos Pontifices praedecessores nostros, ac Sedem apostolicam, et ejus lega-

Memoratur privilegia, indulgentias, gratias, et concessionis jam alias a summis Pontificibus, et praesertim Gregorio XV. elargitas collegio.

Ratio confirmationis.

Absolutio a censuris, et confirmatio omnium privilegiorum, gratiarum, indulgentiarum, immunitatum collegii concessorum, quae tamen sint in usu, nec fuerint revocatae, et dumtaxat ecclesiasticam non laedant disciplinam.

Classula sublati, et decretum irritum.

Dat. die 23. Aprilis 1768. Anno X.

tos, et vice-legatos, et alios ministros, et officiales dictis nominata Pacifica punicipalia praefatae civitatis concessimus; quatenus sint in usu, et non sint revocata, neque sub aliquibus revocationibus comprehensa, nec non statuta, constitutiones, decreta, reformationes, et eorum capitula jura tamen, et rationabilia, et quantum contra libertatem ecclesiasticam non tendant, neque sacris canonibus, aut Concilii Tridentini decretis adversentur, ac debitae Nobis, et S. R. E. obedientiae; et fidelitati non repugnent, apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo approbamus, illisque perpetuae, ac inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjuicimus, immoque tam juris, quam facti defectus, si qui in eis intervenierint, supplementis, aequae omnia, et singula ab omnibus, et singulis ad quos special, et pro tempore in futurum spectabit perpetuo inviolabiliter observari debere decernimus, et declaramus.

§. 4. Volumus autem, quod dicti nonaginta Pacifici, eorumque collagium, una cum omnibus suis Appendiculis subjecta semper sint, ac esse intelligantur superiori jurisdictioni, et auctoritati dilecti filii nostri Eneae Silvii S. R. E. diaconi Cardinalis Piccolomini nuncupati nunc, et pro tempore existentis nostri, et Sedis apostolicae in provincia nostra Romandiolae, et exaratus Ravennae de latere legati, quem praedictorum privilegiorum, prerogativarum, et statutorum, ac eorum usus, et consuetudinis interpretum constituimus, et deputamus.

§ 5. Ar decentes easdem presentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, aequas plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari; acque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolice auditors Judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quorunque quisvis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, caeterisque contrariis

quibuscumene. Datum Romae apud sanctam Mariam majorem sub annulo Piscatoris, die XXIII. Aprilis MDCCLXIII. pontificatus nostri anno decimo.

PC.LXXIX.

Derogatio constitutionibus Benedicti Papae XIV. super reformatione tribunalium, quoad propinas in causis recursum a iudicibus subdelegatis petripiendas.

Del. due 29.
 Apr. 1766.
 Anno 1.

Clomene PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. **E**a profecto est rerum humanarum ratio, ut plurima, quae alias a romanis Pontificibus praedecessoribus nostris sapientissime, ac providentissime constituta, et valuti in perpetuum utilitatis reperiuntur, variantibus vicibus sublatiisque his momentis, propter quae sic constituta, et ordinata illa fuerunt, aliter juxta salutarem providentiae ordinem disponuntur, ac stabiliantur. Sana pro parte dilectorum filiorum publicorum repraesentantium procuratorum, et notariorum, et con-
comitatus et hominum civitatis nostrae Fulginstan. Nobis nuper expositum fuit, quod, attenta constitutione super reformatione tribunalium a s. c. rec. Benedicto Papae XIV. parte nostrae anno incarnationis domini MDCCCL. IV. duodemo kalendas Januarii pontificatus sui anno quinto editae quae incipit : romanae curiae etc. et praesertim paragrapho duodecimo. Item : exceptis causis : quo cavetur, ut in causis recursus a iudicibus subdelegatis procedatur ut in prima instantia, ac prohibetur iisdem iudicibus, ac nuntiis ne quidquam emolumentum, neque propinae, oque reges titulum recipiant ; factum est in eodem civitate Fulginstan. ut plurimae causae supremae remaneant, ac indicisae permansurae fortasse semper in eodem statu nec unquam optatum finem transcurrant, eo, quod iudices subdelegati causas huiusmodi cognoscendi definiendique minus delectent et quondamque eam deputationis de se facta renuntiant, sublatis sibi operis laboris sui

Demonstratur quomodo possit de derogetur non nullum committitur non speculandum, quomodo huiusmodi non suspensio et aliquid deinde non in se quod non.

College of
Education
University of
Illinois at
Chicago
Chicago, IL
60607-7121
Tel: 312/996-3000
Fax: 312/996-3000

Interpretation
edictalis inter-
govia consti-
tuitur, in-
terveniens de-
claratur
quidquid ad-
versus verum
incensum
quaque sit-
um, vel de-
cennae gra-
viter.

mercedem assuequendi percipiendique propriam, quae caeteroquin persolvi conauevit iudicibus ordinariis, licet isti (peneant ratione muneris causas omnes, quae ad eos deferuntur cognoscere, ac d'judicare, ac non obstantibus reliquis emolumentis omnibus eorum officio adnexis: notarii ipsi quoque incommodum, ac impensam subire renunt in causis recursus quidquid necessarium est in acta referendi sine regesti mercede, eo-que magis quod officia sua obtinent titulo oneroso, ac quilibet eorum communitati praescriptae annua triginta scutorum monetae solutionem praestare debet. Cum autem sicut eandem expositio subungebat, magnum ex his rebus omnibus communitati, et hominibus praescriptis damnum proveniat.

§. 2. Nobis propterea ipsi exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, ac, ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur eorumdem exponentium votis haec in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares perennis a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis, sententiis, censuris, et poenis a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis si quibus quomodo libet innodatae existunt ad effectum praesentium tantum consequendum harum serie absolventes et absolutas fure consentes hujusmodi supplicationibus inclinati, auditis informatione, et voto ven. fratris Marii Episcopi Fulginatensis, ac dilecti filii moderni civitatis Fulginatensis praescriptae gubernatoris, licet per dictum §. Xti. memoratae constitutionis Benedicti praedecessoris praescripti super reformatione tri-

bunatum editae praescriptam eandemque reperiatur, ne iudices deputati in causis recursus, propinas et regesta recipiant cui, quidem paragrafo per praesentes quod causas recursus ad communitatem et homines praescriptos dumtaxat spectantes et pertinentes auctoritate et tenore praesentium derogamus.

§. 3. Ac insuper auctoritate et tenore praesentium concedimus, volumus et mandamus, quod in causis recursus ad communitatem et homines hujusmodi spectantibus imposterum iudicandis procedi valeat cum solutione emolumentorum, propinae aut spoliularum, et regesti, ita tamen ut ejusmodi emolumenta a iudicibus depotatis et notariis penes eos inservientibus percipiendi non majora sint iis quae iudicibus ordinariis eorumque notariis solvantur in prima instantia. Decernere. easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suasque plenarias et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit plenissima suffragari.

§. 4. Si quoque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditoris iudicari, et definiri debere ac irritum et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstant. praescripta Benedicti praedecessoris praesentis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis caeterisque contrariis quibuscumque. Datam Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XX. Aprilis MDCLXVIII. Pontificatus Nostri anno decimo.

Constitutio
propter
iudicium
in causis
recursus
electi, fere-
late con-
quod spoli-
latione ad
notariis
ordinariis

Modum
de praescrip-
tis ad transi-
tus hujus re-
for matione.

Procurator
pro
derogatione
non quod
constitutio
hujusmodi
et effectiva
derogatio

ANNO UNDECIMO

DCLXXX.

Dat. die 13.
Julii 1788.
Anno XI.

Exprobatnr depulsio clericorum regularium societatis Jesu arbitrarie praecepta ab Emmanueli Pinto magno Magistro hospitalis S. Joannis Hyerosolimitani.

Clemens PP. XIII.

Dilecte fili salutem,
et Apostolicam benedictionem.

Consequitur
de arbitrio
scripturae
tra unum
S. Sedis.

§. 1. Quae tui facti fuerit ratio in paranda protectione clericis regularibus soc. Jesu, quibus omnibus fuit ex ista insula abendum; et in occupandis eorum ecclesiis, domibus, ceterisque bonis quomodo te gesseris, gravissime audivimus, et molestissime tulimus. Etenim qua ratione omnia haec curanda statuissimus, tibi per tui Ordinis oratorem, et per dilectum filium Octavium Mancinfortem in ista insula inquisitorem, liquido, et diserte exposuimus. Tu. tamen adversus hanc voluntatem nostram longe aliam, et ei quam tibi monstravimus in hac re perficienda prorsus appositam viam insistere voluisti; quae causa fuit, quamobrem quidquid in ea refereris, designaveris, gesseris, et consilium etiam tuum expressae voluntatis nostrae alioquin omnino inscium approbaverit, et confirmaverit, Nos omnibus nominibus nullum, irritum, illicitum et attentatum habuerimus.

Excipiuntur
tamen exco-
municati por-
recti, et
protestatio-

§. 2. Idque quantum Nobis attulerit aegritudinem gravioribus ostendere debuissimus indicia; sed molestiae nostrae asperitatem emolliernut litterae tuae die XV. elapsi men-

sis Junii datae, quae filialis, religiosaeque observantiae erga Nos, et obsequiis plenae summani praeferunt tuam ad parendum Nobis voluntatem, et paratissimum animum. Quidquid enim te facere jubebimus, scribis te, tumque Ordinem id illico praestitutum. Tales observantiae et obedientiae sensus devotis Ecclesiae filiis convenient, multoque magis eos viros deceat, qui religiosam institutum profitentur, maximeque Ordinem vestrum, quem semper habuit apostolica Sedes eximium. eique, quidquid occasionis fuit, nullo non tempore sese beneficentissimum praebuit.

§. 3. Ad hos igitur animorum voluntatumque vestrarum sensus paternis oculis respicientes nil causae habuimus, cur rationes, quas Nobis modo attulisti redargueremus, easque potius ad benigniorem, et accuratam magis considerationem suscepimus revocandas. Nosque idcirco decrevimus ipsi Nos expendere, quem ad usum in praesenti, et per modum provisionis maxime expediat adhiberi memoratas domos, et cetera bona, quae dudum ad supradictos clericos regulares soc. Jesu pertinebant. Primum igitur te, dilecte fili, et quotquot illius facti fuisti quoque modo participes, sedulo, et paterne admonemus, ut animae, et conscientiae quisque suae, consulatis. Deinde ex omnibus singulisque locis, quae memoravimus, ubi nihil opus erat praesidio armorum, milites revoces nulla prorsus causa, et magna bonorum omnium offensione, et scandalo ibi appositos. Tum dilectio filio Octavio Mancinforti descriptione, notulas, et inventaria Nobis transmittenda quarumcumque rerum tradas, quas ministri tui occupaverunt. Eas vero res inter

nos de satis-
factione praes-
tanda.

Declaratur
quid presta-
re teneatur
et S. Sedis
gratiam, et
indulgentiam
excuset.

ea apud te depositas volumus, at legitimis su-
toritate nostra retineas fideliterque custo-
dias, dum constituimus quis optimus eorum
usus futurus sit ad Dei cultum bonum, et
gloriam, et ad publicam utilitatem; ac pro-
pterea libenter ex te audiemus, quae stat in
hac re tum consilia, tum etiam tus desideris,
nec tua tantum, sed venerabilis quoque fra-
tris Bartolomaei Episcopi Melitenis, cujus
non modo iura omnino salva esse volumus,
sed etiam pastoralibus ejus caris obsecun-
dare intendimus. Nihil enim Nobis antiquius
est, quam ius cuique suum tribuere, et omnia
negotia iustitiae, prudenterque perficere.
Volumus denique, ut haec astraem clemen-
tissimam voluntatem tum consilio tum com-
muniis. Illi eam sequere, ac tibi obedien-
tiae, quam Nobis praeferimus meritum ex-
istimamus esse debere rogamus vobis om-
nibus apostolicam benedictionem, quam sibi
dilecte filii, et consilio, et universo Ordini
peramanter impertimur. Datum Romae apud S.
Mariam majorem, sub anno piscatoris, die
decimatercia Julii MDCCLXXIII. Pontificatus
nostri anno XI.

DCLXXXI.

Die, die 19.
Julii 1768.
Anno XI.

Facultas ministro generali Ordinis Sanctissimae
Trinitatis redemptionis captivorum
deputandi Vicarium generalem et tres as-
sistentes ejusdem Ordinis sub certis legi-
bus, et conditionibus in provinciis Castel-
lae, Bethicae, et Aragoniae.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Hispaniarum
Regi, ad mo-
jorem com-
munionem di-
scipline pe-
nos regulares
ordinis mo-
netur. Trinitatis
redemptionis
captivorum, ius
sui prode-
quatione
Vicarius gene-
ralis, cum

§. I. Apostolici coram regiminis Nos monet,
ut praecipuum de Religiosis viris assiduos
labores pro aeterna animarum salute procu-
randa suscipientibus sollicitudinem habeamus,
ac ipsi ab exercitio bonorum operum
per animarum dissectiones amoveantur, sed
quibusdamque sublati, eliminatisque dissi-
diis, nimis later eos in pace fiant, et omnia
ad divinum cultum adaugendum, regularem
disciplinam conservandam, procurandamque

aeternam animarum salutem, composantur,
et constabillantur. Exponi siquidem Nobis
nuper fuit dilectus filius modernus Procu-
rator generalis Ordinis sanctissimae Trinitatis
redemptionis captivorum, quod compassis,
sedatisque in provincia Bethica ejusdem Or-
dinis nonnullis dissectionibus domesticis,
quae jam antea in ea subortae fuerant et pro
quibus compescendis, ac dirimendis carissi-
mus in Christo filius noster Karolus Hispaniarum
rex catholicus, Visitatorem in provincia
hujusmodi a Nobis apostolicam auctoritate de-
putari obtinuerat, idem Karolus rex, singula-
ri qua pollet pietate, fraternae pacis, ac tran-
quillitatis, et regularis disciplinae conserva-
tionem, inremittentemque, tam in praedicta,
quam in aliis ejusdem Ordinis provinciis in lo-
cis sine divisionis consistentibus exire deside-
ras, pro institutione, ac deputatione Vi-
sarii generalis ex natione Hispanica, qui in ab-
sentia majoris, ac Generalis ministri Ordinis
hujusmodi in Galliarum regniis degentis, ius
haberet provinciae praedictae visitandi, regendi,
et gubernandi apud Nos ipsius Karoli regis
nomine instare curavit.

§. 2. Hujusmodi vero lastantiam exami-
nandum remisimus particulari congregationi
nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum
S. R. E. Cardinalium, quos ad hunc effectum
expresse delegavimus. Interca tamen, cum
hujus rei auctoritas ad dilectum filium moder-
num majorem, ac Generalem ministrum dicti
Ordinis pervenisset, ipse piissimis votis ejus-
dem Karoli regis obsecundare, bonumque
provinciarum praedictarum totis suis viribus
promovere percipiens, formam, ac normam
quamdam novi regiminis in iisdem provinciis
institiendi in sex capita distributum me-
morato Karolo regi praesentare non omisit,
ea spe ductus, quod ex illis, quae in capitibus
hujusmodi apte, ac opportune disposita fue-
rant, regularis disciplina stabilienda, ac con-
servanda esset, prout revera tam eidem Karolo
regi, quam carissimo in Christo filio nostro
Ludovico Francorum regi christianissimo
coacta iis praedictis capitibus apta, et
sufficientia ad obtinendum volitum tranquil-
litalis, et regularis observationis intentum vi-
sa fuissent.

Sancti-
tatis, et
prode-
quatione,
ab-
sentia
generali.

Institutionem
remisimus
Ordinis pro-
curatoris
congrega-
tionem uni-
versalem
Ordinis
Cardinalium, et
interca in-
pura min-
ister generalis
Ordinis
regulam
introducenda
quam acce-
perat
Ordinis
Francorum
Regi

Com autem
nova refor-
matio intro-
ducta compa-
retur con-
tra prohibi-
torem ex-
pressum in
constitutione
edita ab Ale-
xandro Papa
VII., illius
adprobatio
expetitur
cum derogatione
Alexandri
constitutio-
nis.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ea, quae in capitulis praefatis expressa sunt in aliquibus adversentur constitutionibus dicti Ordinis a fel. rec. Alexandro PP. VII. praedecessore nostro approbatis, in quibus, ut asseritur, expresse prohibitum fuit; ne major, ac Generalis minister visitatorem, aut Vicarium generalem instituit in dictis provinciis, quo circa illa per Nos approbati, et dictis constitutionibus derogando, apostolica auctoritate confirmari idem exponens plurimum desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Conceditur
gratis expo-
situla.

§. 4. Nos igitur ipsum exponentem specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati, audita relatione venerabilis fratris Francisci Archiepiscopi Patracen. congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium praepositorum secretarii, attentis narratis praedicto nunc, et pro tempore esistenti majori, ac Generali ministro ejusdem Ordinis, ut in posterum ipse in provinciis Castellae, Bethicae, et Aragoniae Ordinis huiusmodi instituat, semperque habeat Vicarium generalem alternatim ex his provinciis desumendum, facultatem auctoritate apostolica tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Additur ut
eligantur in-
simul tres as-
sistentes.

§. 5. Volumus autem, quod praedicto Vicario Generali idem major, ac generalis minister adiungat tres Assistentes desumptos ex memoratis tribus provinciis, et cum uno tantum ex dictis tribus assistentibus idem Vicarius generalis eo solum casu per se ipsum, vel respective per suos assistentes praedictos triennio quolibet una vice visitationem earundem provinciarum nomine, et auctoritate majoris, et generalis ministri peragat, quoties nempe ipsemet major, ac generalis minister ad eas visitandas personaliter ininime

accesserit, ita ut in casu, quo idem major, ac generalis minister per se ipsum provincias huiusmodi visitaverit, tunc Vicarium generalem, et assistentes praedictos ab illis lustrandis toto eodem triennio se abstinere omnino debere, auctoritate, et tenore praedictis decernimus, atque statuimus.

§. 6. Praeterea ad sexennium tantum, et non ultra Vicarium generalem, et assistentes praedictos a majori Generali ministro nominandos esse, excepto solum casu, quo sexennio huiusmodi durante, quis ex illis electus fuerit in locum alterius ex nominatis deficientis, neque ultra dicti sexennii tempus eorum dignitatem sub quovis praetextu protrahi posse volumus, et jubemus; durante autem sexennio huiusmodi, ne dictus major, ac Generalis minister, exceptis casibus a jure expressis, Vicarium, et assistentes praedictos destituere valeat, prohibemus, et interdicimus, atque insuper, ut ii, qui ad Vicarii generalis, et assistentium huiusmodi respective munera nominandi sunt, ut praefertur, ex numero graduatorum earundem provinciarum assumi debeant, praescribimus, et mandamus, eorum vero electiones a majori Generali ministro, ut praemittitur, faciendae, duobus mensibus ante completum sexennium per literas a Vicario generali electo ad ministros provinciales, et ab assistentibus pariter electis ad ministros locales suarum provinciarum respective transmittendas, absque ulla prorsus alia solemnitate, publicandas esse decernimus, et injungimus, eundemque modum etiam in casu, quo durante sexennio, propter mortem Vicarii generalis, seu assistentium praedictorum, vel alias prout de jure novae electiones a ministro generali fieri contingant servari debere volumus, et jubemus.

§. 7. Caeterum Vicario generali sic, ut praefertur electo jns competat per se, vel per suos respective assistentes praesidendi capitulo, et definitorio cujuslibet ex dictis provinciis, et confirmandi seu annullandi, ac irritandi, prout de jure, electiones provinciales, non tamen per hoc recursum ad tribunal majoris generalis ministri ullo modo praepeditum esse intelligimus, sed auctoritatem ejusdem majoris generalis ministri semper

Cum iuge ut
electio per-
duret ad se-
xennium
tantum.

Vicario elec-
to triu-
lor facultas
praesidendi
capitulo, et
definitorio,
et irritandi
electione, re-
servato re-
cursu ad tri-
bunal mini-
stri Genera-
lis.

salvam, et inconvulsam remanere nimio debere declaramus. Itemque Ordini quoque incedendi providere volentes, eodem Vicario generali locum priorem supra provincialem, assistantibus vero praedictis locum post provincialem, et ante ministros locales constituimus, atque assignamus; in capitulis tamen provincialibus, definitoriis, aut aliis caetibus huiusmodi, pro quoque in visitationibus nomine, et auctoritate majoris generalis ministri, ut praefertur, faciendis, ipsis tantummodo durantibus dictos assistentes, sive Vicarius generalis adit, sive non, sessione immediate post Vicarium generalem, et ante ministros provinciales habere, auctoritate, et tenore praedictis volumus, statuimus et mandamus. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas, et efficaces, existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

§. 4. Sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus asper his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel igne scienter contigerit attentari. Non obstantibus ejusdem Alexandri praedecessoris, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinis, et provocationibus huiusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque iedultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque teneribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, ac efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores pro plena, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in auctoritate permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et ex-

presso derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus pariter quod eandem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibetur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datam Romae apud S. M. Majorem sub anulo Piscatoris, die decima nona Julii millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri anno undecimo.

DCLXXXII.

De Graeci ritus Episcopo in Hungariae regno minime constituendo.

Die die 26.
Julii 1708.
Anna XI.

Carissimae in Christo filiae nostrae Mariae Theresiae Hungariae reginae Apostolicae nec non Bohemiae reginae Illustri in Romanorum Imperatricem electae viduae.

Clemens PP. XIII.

Carissima in Christo filia nostra salutem, et apostolicam benedictionem.

§. 1. Magne cum animi nostri gaudio accepimus regiam majestatem tuam Agriensi Episcopo ad te humanissime admissa, et de retinendis Graecis Munkacensibus eorumque Vicario sub Episcopi Agriensis potestate apud te disserenti facili aures praebuisse. Qua in re, quae catholicae Religioni, et tuae maxime interest, nostras quoque apud te, carissima in Christo filia nostra, conjunctas volumus preces, ut si nas a praecelso Antistite exorari. Quod etiam a te ille postulat non modo ad catholicae Ecclesiae servandam integritatem, sed etiam ad rerum tuarum secretitatem existimamus magnopere pertinere.

Exponitur licet audire sonum, regnum apostolicum Hungaricum proinde auctoritate exceptum, quodque Agriensis Episcopus potestati super incommoditate ducum rionem.

§. 2. In omnibus dioecesium, ubi essent duo diversi ritus, diversaeque gentis populi, constans fuit Ecclesiae disciplina, ut ab unico Episcopo regerentur. Quam disciplinam confirmavit habitum sub Innocentio ttt. concilium Lateranense; in quo sancitum fuit

Constat Ecclesiae super ritibus disciplina, ut ab unico Episcopo regerentur, praecipuum ab Lateranense Concilio.

Terrogator quoniam in consuetudine hactenus, et auctoritate consuetudinis, item auctoritate.

etiam civitatibus orientali Imperio ademptis, ubi Graeci, et Latini promiscue commorabantur. Latini Episcopus vicarium sibi subjectum destinaret, qui Graecis juxta eorum ritum sacramenta administret.

Sanctio Concilii Lateranensis servata semper fuit tam in Italia, tum in Hungaria, et inconstantibus plerumque observare consuevit, nisi hoc vel potius, vel tolleretur.

§. 3. Quae saluberrima celeberrimi concilii sanctio tota Hungaria, et Italia, aliisque loca compluribus, ubi Latini cum Graecis essent permixti, servata fuit: Neque vero diffitemur vel concessione, vel tolerantia bujus S. Sedis interdum ab eo, quod ea synodus constituerat, recessum fuisse. Sed utinam (sc. me. praedecessoris nostri Ben. XIV. ultimis verbis) - utinam id nunquam indullum aut toleratum fuisset; inde enim factum est, ut Graeci initio catholici, Episcopum Graecum catholicum aliquando facti in eandem schismatis atque etiam haereseos labem addicti fuerint. Auctoque malis artibus numero subditorum Episcopi Graeci, Latinorum numerus ad vixibilem fere redactus sit, nec baculis Latinis Episcopis vires sufficiant ad Graecorum schismaticorum audaciam repellendam.

Mortatur itaque ut ex his haec ab Hungaria eliminaretur, proinde potius duplicem.

§. 4. Cui malo Pena prohibeat in Hungariam aditum, patefieri. Sed impedimentum quo minus illic possit irrepere nullum arbitramur opponi posse validius illi, quod, et universalis Ecclesiae consuetudo probavit, et celeberrimum concilium sancit, et experientia aptissimum esse docuit pro retinenda Graecorum catholica fide, et unitate. Nam quum admodum in Agriensi dioecesi sola Latinorum antistitis opera, et zelo factum est, ut sancta inter Graecos coepta sit unio, sumptisque procedente tempore viribus mirum in modum excrevit, et nunc maxime vigeat, ita si Graeci Agrienses et Latini Episcopi potestate subducantur, non modo ipsi Episcopo ea facultas eripitur, qua sanctam unionem fecit adhuc florere, sed occasio etiam Graecis offertur, quae suae ipsorum inconstantiae indulgeant, et propeius uni ad schisma sibi quodammodo inditae obsecundent. Neque enim ignorat majestas tua, quod cum in Transylvania rogatu Caroli VI. incoliti parentis tui, Graecus Episcopus ab omni Latini antistitis potestate liber constitutus fuerit, adactam te tamen fuisse, rogare memoratum praedecessorem nostrum Benedictum XIV., ut eidem

Graeco Episcopo perpetuum Latinum ascensorem deputaret ab eo nominandum; idque non alia de causa, quam quod verebatur ne Graecus Episcopus omni metu liberalis, et ab omni Latinorum cura, ac vigilantia subducitur, non satis retenturus esset debitum erga te fidem, et in sancta unione constantiam. Ideoque adjiciendus illi fuit eorum, quae sabinde gererentur, veluti quidam inspector, ejus in te, tuasque res, carissima in Christo filia nostra, tibi esset perspectissimum studium, et probatissima fides. Quis igitur commodis, tuarumque rerum securitati repugnat Graecam nationem non amplius Episcopis Agriensibus in posterum esse subjectam, qui in conservandae religionis zelo, et erga sum regem egregia fide summam unnes laudem sunt conseruti. Contra si Graeca natio pulsat Graeci Episcopi subiciantur, vide quoniam, carissime in Christo filia nostra, ne a natione Latino nomini tanopere adversa perpetuis motus debeat animu tuo insidere.

§. 5. Qua in re nulla sit Graecis injuria. Quam nam enim existimabimus facere injuriam cum res quo in tuo sunt, in eodem volumus permanere? Quod si Graeci aliquando apud regiam majestatem tuam quidquam debeant conqueri in quo se laedi arbitrentur, per quam facile est ipsi Agriensi Episcopo eorum sedare querelas, et ipsi Nos regiae majestati tuae apostolicam sollicitudinem nostram, et curam adhibuituros promittimus, quo convenientioribus quibuscumque modis Graecorum in tua dilectione degentium tranquillitati consultum sit; atque ita sancta unio firmiore quodammodo glutine coagmentetur in dies, et in eorum animis alacritas ad sibi parendum augeatur, et fides. Huc enim denique in hac re spectant cogitationes nostrae. Tu vero, carissima in Christo filia nostra, si ad bojus rei naturam attentum, et ab omni praefudicium vacuum animum adicias, profecto comperies, et catholicae Religionis, et regis rebus tuis multo fore conducibilis, si Graeci nulla nova, sed eadem, qua usque adhuc ratione, semper in posterum gubernentur. Et regiae majestati tuae; qua praecipua prosequimur charitate apostolicam benedictionem ananississime impertiam. Datum

Hanc omnia verba declarant alique injuria Graecorum, namque apostolicam sollicitudinem apostolicam sollicitudinem, ne ullum inde inconveniens existeret in regno.

Romae apud S. Mariam majorem sub annulo Piscatoris, die XIII. Julii MDCCCLXIII. pontificatus nostri anno undecimo.

DECLXXXII.

Das. die 21.
Aug. 1768.
Anno XI.

Indultum ut puellae terrae Scandiani Regien. diocesis monarari valeant in quocumque monasterio dictae civitatis, et diocesis, et percipere possint subsidium dotale ab opere pio, BELLI nuncupato, et instituto in ipsa Regien. civitate.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Expositum
precum quam
lucris etiam
deditur.

§. 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum praesidentium, et executorum testamentariorum operis pii, BELLI nuncupati, loci, seu terrae de Scandiano Regien. diocesis Nobis expositum fuit, quod cum dictum opus alias institutum fuerit ad effectum monachandi in monasterio monialium sanctae Catharinae civitatis Regien. puellas dictae terrae, quae gravius laborarent paupertate, licet contra judicialiter fuerit protestatum; saepe vero rontingat, ut in eodem monasterio aut desti locus, aut expensae sint multo majores quam in reliquis monasteriis, aut denique earum vortio sit ad aliud institutum, ipso puellae pii desiderii sui compotes fieri nequeunt.

Conceditur
gratio iuxta
petita.

§. 2. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, quatenus puellis, quae dicti pii operis participes esse, et ab ipso dotalia subsidia consequi possunt, ut quodcumque civitatis, et diocesis Regien. monasterium ad effectum monachandi sibi eligere valeant, dummodo monasterii hujusmodi moniales contentae sint, subsidium terrentum scutorum monetae pro dote spirituali, et centum quinquaginta aliorum scutorum similium pro aliis expensis a praedicto opere pio recipere, Nos indulgere de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volemos, eorumque singulares personas a quibuscvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censu-

ris. sententiis, et poenis quovis modo, et quarumque de causa latis, si quae forte incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censes hujusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et regularium praepositorum, qui relationum dilecti filii nostri Ferdinandi S. R. E. presbyteri Cardinalis de Rubris nuncupati hujusmodi causae ponentis, et venerabilis fratris Episcopi Regien. attenderunt, consilio, ipsorum exponentium precibus iuxta petita apostolica auctoritate tenore praesentium indulgemus.

Delegatus
institutum
Priorem, et
velutis
nuncupatus.

§. 3. Non obstantibus dicti operis pii institutione, ejusque institutoris etiam ultima voluntate, quam quoad praemissa, quatenus opus sit, plene, et sufficienter commisimus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die III. Augusti MDCCCLXIII. pontificatus nostri anno XI.

DECLXXXIV.

Committitur Episcopo Posnanien. uniendi orfanotrophium, et domum correctionis Varaviae, cum societate manufacturarum et lanificii regni Poloniae.

Das. die 12.
Aug. 1768.
Anno XI.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater salutem et apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii deputati societatis manufacturarum, et lanificii in regno Poloniae existens, quod alias bo. me. Christophorus, dum vixit, Episcopus Posnanien. cum pastoralis sui muneris curas in pauperum orfanorum levamen, auxiliumque praecipue impendere cogitasset, eos congregare, atque hospitium excipere in quadam domo hac de causa emptionis titulo ab ipso in oppido civitate nuncupata Varavien. comparato decrevit, ut ibidem mechanicas artes ediscere, et exercere commodum, ac utilis possent; domus autem hujusmodi guberniorum, et directionem in synodo habita-

Expositio
statu
hujus
Ponae,
quatenus
nuncupatus.

anno MDCCXX. provisoriis confraternitatis, ut asseritur, canonice erectae in ecclesia sancti Benonis civitatis praedictae idem Christophorus Episcopus commisit; verum quia redditibus, ac dote dicta domus destituta penitus reperiebatur, hinc b. m. cognominatus Rostkowski tunc existens Episcopus suffraganeus Luceorien. facultatem a cla. me. Augusto III, dum vixit, Poloniae rege obtinuit in ea erigendi domum correctionis. ita tamen, ut conservationi quoque orphanorum huiusmodi eadem domus deservire deberet, commisso praefatae domus correctionis sic ut praefertur fundatae, gubernio uni rectori a dicta confraternitate deputando, eandemque domum ab ordinaria jurisdictioni exemplam solumque jurisdictioni cancellariorum regni, ac patrocinio regis Poloniae subjectam esse voluit. Sic itaque in generalibus comitiis habitis anno MDCCXXXVI. huiusmodi fundatione approbata, minime inde finis, ac effectus a praedictis fundatoribus pie voluit unquam obtentos fuit; quippe quia pauperes orfani propter redditum, ac dotis deficientiam per vicos, ac plateas, ut asseritur, victum sibi quaerere coguntur, neque in domo praedicta certa, ac stabili vivendi ratio, artiumque mechanicarum exercitium viget, et habetur.

Demonstratur utilitas, quae ereretur ab expulsiola unioe.

§. 2. Si vero, qui correctionis causa ibidem detinentur famae, ac poenis languescunt, ac omni sive temporali, sive spiritali careant auxilio. E contra autem, cum praedicta societas manufacturarum, et lanificii in regno huiusmodi erecta sit eique quamplures dicti regni optimates nomen quoque dederint ac optimis, prudentissimisque legibus gubernetur, pluribusque exemptionibus, et privilegiis decorata existat, hinc dicti exponentes, re mature perpensa, finit, ac effectui voluit a praefatis fundatoribus, quam maxime convenire censuerunt, domum praedictam orphanorum una cum domo correctionis subijci gubernio, ac directioni ejusdem societatis, ac simul uniri, et incorporari, dum artium mechanicarum in institutum a praedicto Christophoro Episcopo, et fundatore orphanis praescriptum mirum in modum instituto ejusdem societatis respondere dignoscitur.

§. 3. Quoniam vero, sicut eadem expositioni subungebat, unioni Orfanotrophii huiusmodi a memorato Christophoro Episcopo, ut praefertur, erecti obstat illius fundatio, et synodalis desuper edita dispositio praedicta. qua illud directioni, et gubernio praefatae confraternitatis sub ordinaria jurisdictione existentis subjectum fuit. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut firmis remanentibus omnibus obligationibus utriusque fundationis, nempe tam Orfanotrophii, quam domus correctionis huiusmodi, quae in posterum a societate praedicta adimplenda, et exequenda erunt, eodem ferme modo, quo eas dicta confraternitas Sancti Benonis usque adhuc adimplevit, et exequuta fuit, solutisque ecclesiae memoratae confraternitatis emolumentis illis, quae hactenus dicta confraternitas inde percipere consuevit, Orfanotrophii, et domus correctionis huiusmodi unionem incorporationem, et respective subjectionem praedictam auctoritate nostra apostolica approbare, et confirmare, ac in praemissis providere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, audita super praemissis relatione venerabilis fratris Francisci Xaverii Archiepiscopi Petren. congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum secretarii, et ex peculiaribus facti circumstantiis huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut audita praefata confraternitate Sancti Benonis, verisque existentibus narratis, ad petitam unionem tam Orfanotrophii, quam domus correctionis huiusmodi favore praedictae societatis manufacturarum, et lanificii, legibus fundationum, constitutionibus synodalibus, aliisque in contrarium non obstantibus, auctoritate nostra apostolica tenore praesen-

Exponitur, quae quilibet exponi expositor advesat.

Absolutio a censuris prosequenda gratis, et commissio Episcopo directi praedicti unionem quatenus vult expulsiola.

tium pro tuo arbitrio, et conscientia devespire possis, et vales.

§. 5. Volumus autem, quod omnes obligationes juxta praescriptum utriusque fundationis hujusmodi firmæ remaneant, et in perpetuum servantur, eisque a praefata societate in posterum satisfaciendum sit, prout hactenus dicta confraternitate Sancti Benonis satisfactum fuit, ac praeterea mandamus, ut eadem societas obligationem solvendi in perpetuum memoratae ecclesiae Sancti Benonis omnia emolumenta, quae ex dictis fundationibus percipere consueverat juxta liquidationem a te faciendam in forma juris valida emitat. Decorantes eandem praesentes litteras firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore, quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis respective inviolabiliter observari.

§. 6. Sique in praemissis per quoscumque judices ordinariorum, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales etiam de latere legatos, ac Sedis praefatae nuncios judicari, et definiiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, et apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, nec non Orfanotrophii, et domus hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemis-

sorum effectum hac vice demtaxat specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub anno Piscatoris die decima tertia Augusti millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus nostri anno undecimo.

DCLXXXV.

Indultum concessum piscatoribus portus de Rivadasella diocesis Oveten. exercendi piscationem diebus festis.

Clemens PP. XIII.

Venerabilis frater Epi. Oveten. salutem, et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii piscatores portus de Rivadasella Oveten. diocesis, quod cum ipsi ex piscatione victum trahant, nec alia possint ratione subsistere, quandoque vero diebus ferialibus ob temporum procellas nihil laeri percipere valeant, attenta eorum paupertate, et necessitate piscationem diebus festis peragere posse plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, qui relationem tuam super praemissis ad eosdem Cardinales transmissam attenderunt, consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis; eisdem exponentibus petitam facultatem exercendi piscationem diebus festis, dummodo prius sacrosancto missae sacrificio intersint, exceptis tantummodo solemnioribus festivitibus, scilicet nativitate Domini Nostri Jesu Christi,

Dat. die 13
Aug. 1768.
Anno XI.

Ob paupertatem, et necessitatem ad vitam subsistendum necessarium etiam festis diebus piscationem exercitum conceditur exceptis diebus solemnioribus.

Præcipitur ut fundatur in utroque praescripto litterae conclusantur.

Clausula sublatæ, et decretum irritans.

Epiphaniae, Paschalis resurrectionis, Annunciationis, et Assumptionis B. M. V., sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, ac omnium sanctorum, nec non sanctae Eulaliae Emerentis patronae dioecesis, ac sanctae Marinae ac titularis ecclesiae parochialis supradicti portus, auctoritate nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia gratis impertiari; erogata tamen aliqua summa arbitrio tuo ex turro ex pactione retrahendo in elemosynam Christi pauperum; salva tamen praemissa auctoritate memoratae congregationis Cardinalium.

*Decretum
modum in
construendum
faciendum.*

§ 2. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodali-
bus, vel synodalibus constitutionibus, et ordina-
tionibus nec non dictae dioecesis, illiusque
locorum etiam juramento, confirmatione apo-
stolica, vel quavis firmitate alia roboratis sta-
tutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque
indultis, et litteris apostolicis superioribus;
et personis sub quibuscumque tenoribus, et
formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoria-
rum derogatoris, aliisque efficacioribus, effi-
caciissimis, ac insolitis clausulis, irritantibus,
et aliis decretis in genere, vel in specie, ac
illis in contrarium quomodolibet concessis,
approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et
singulis illorum tenores praesentibus pro ple-
ne, et sufficienter expressis ac de verbo ad
verbum insertis habentes, illis alias in suo
robore permansuris, ad praemissorum effe-
ctum hac vice dumtaxat specialiter, et ex-
presse derogamus, caeterisque contrariis qui-
buscunque. Datum Romae apud Sanctam Ma-
jorem sub annulo Piscatoris die decima ter-
tia Augusti millesimo septingentesimo sexa-
gesimo octavo, pontificatus nostri anno XI.

DCLXXXVI

*Decretum
die 27
Aug. 1708
Ann. XI.*

Concessio nonnullarum facultatum cappellano
majori exercituum regis Catholici.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Procurator.

§ 1. Cum in exercitiis carissimi in Chri-
sto filii nostri Karoli Hispaniarum regis ca-
tholici multa saepe contingere possint, in

quibus pro recta sacramentorum administra-
tione, saluberrime directio, et cura anima-
rum illarum, qui in castris degunt, et vocan-
tur, ac non pro cognoscendis, et dividendis
inter eos causis, et controversiis ad forum ec-
clesiarum pertineantibus, opera, et indus-
tria unus, seu plurium personarum ecclē-
siasticarum opus sit, quippe quia non facile
ad proprios parochos, et locorum urdian-
tos, aut ad Nos, et Sedem apostolicam recursus
haberi valeat.

§ 2. Hinc alios Nos ad supplicationem ip-
sius Karoli regis per quendam nostram in si-
mili forma brevis die decima Martii anni
MDCCXII. expeditas litteras dilecti filii no-
stro Bonaventurae S. R. F. presbyteri Cardi-
nalis de Cordova Spinola de la Gerda a sancto
Karolo nuncupato ex concessione, et dispen-
satione apostolica moderno, et pro tempore
existenti Patriarchae Indiarum, qui nunc, et
deinceps cappellanus major, sive vicarius
exercituum ejusdem Karoli regis esse debet
nonnulla iadulla, privilegia, et facultates ec-
clesiasticas, et spirituales, quibus erga mil-
ites militares, aliasque personas ad militiam,
et exercitus praedictos spectantes nil valeret
ad septuaginta a data eorundem Nostrarum
litterarum compellan, sub certis modo, et for-
ma tunc expressis concessimus, ac indulsi-
mus, ac alias prout in praedictis nostris li-
teris, uberius continetur. Postmodum vero cum
circa hujusmodi facultates ecclesiasticas ei-
dem Bonaventurae Cardinalis Patriarchae cap-
pellano majori, sive vicario exercituum con-
cessas inter ipsum, et venerabiles fratres Ar-
chiepiscopos, Episcopos, seu dilectos filios
alios locorum ordinarios in Hispaniarum re-
gibus existentes nonnullae ortae essent contro-
versiae, et excitata dubia super dictarum
nostrarum litterarum interpretatione, etque in-
telligentia, ut controversiae, et dubia, hujus-
modi penitus extinguantur, et tolleren-
tur, Nos ad supplicationem ejusdem Karoli
regis per alias nostras in simili forma brevis
die XIV. Martii MDCCXIV. expeditas litteras
proposita dubia, et quaestiones hujusmodi
declaramus, et definitivimus, ac alias prout
in eisdem secundo dictis nostris litteris ple-
nius pariter continetur.

*Karolus pri-
mogenitus
ad septem
annos concessit
eandem capel-
lanum et re-
quiritur
intercessit /
Regis Hispaniarum.*

Proce-
rectae
pro
confirma-
ne privile-
giorum.

§. 3. Nuper autem ejusdem Karoli regis nomine Nobis expositum fuit, quod septem anni, ad quos praedicta indulta, privilegia, et facultates memorato Bonaventurae Cardinali Patriarchae cappellano majori, seu vicario exercituum hujusmodi concessa fuerant, versus finem vergant, ipse vero Karolus rex easdem facultates, privilegia, et indulta juxta earundem nostram secundo dictarum litterarum formam, et dispositionem intelligenda, et interpretanda ad aliud septennium per Nos iterum concedi plurimum desiderat.

Concessio
confirmatur
no indul-
torum, et
privilegio-
rum, quo-
rum enumer-
atio, et ex-
plicatio ad-
jungitur.

§. 4. Idcirco Nos supplicationibus ejusdem Karoli regis nomine humiliter porrectis inclinati, easdem secundo dictas nostras litteras d'e XIV. Martii MDCCCLXIV. ut praefertur, expeditas, ac quascunque declarationes, concessionis, aliaque omnia, et singula in eis contenta, atque disposita, quae praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, confirmamus, approbamus, innovamus, illisque apostolicae firmitatis nostrae vim robor, atque munimen adjicimus, easque, ac in illis contentas decisiones, et declarationes ab omnibus, et singulis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque quomodolibet spectabit in futurum inconcusse, et irrefragabiliter observari volumus, praecipimus, et mandamus, eidemque Bonaventurae Cardinali, et, ut praemittitur, ex concessione, et dispensatione apostolica moderno, nec non pro tempore existenti Patriarchae Indiarum infrascriptas facultates juxta tenorem, ac formam secundo dictarum nostrarum litterarum in omnibus, et per omnia, ut praefertur, intelligendas, et interpretandas, atque exequendas per se, vel alium, seu alias personas in ecclesiastica dignitate constitutas, sive alios sacerdotes probos, et idoneos per se ipsum cappellanum majorem, seu vicarium exercituum hujusmodi, praevio diligenti, et rigoroso examine, repertos, ac approbatos (quatenus ab aliquo suo ordinario approbati non essent) et ab eodem cappellano majori subdelegandos erga milites, aliasque utriusque sexus personas ad dictos exercitus, comprehensis etiam copiis auxiliariis, quomodolibet spectantes tantum exer-

cendas, videlicet administrandi omnia ecclesiae sacramenta, etiam ea, quae nonnisi per parochialium ecclesiarum rectores ministrari consueverant, praeter confirmationem, et ordinationes, si ipse subdelegatus, seu subdelegandus episcopali characterе insignitus non fuerit, vel cappellanus major praedictus per se ipsum dicta sacramenta confirmationis, et ordinum administrare non possit, reliquasque functiones, et munia parochialia obvendi, absolviendi ab haeresi, apostasia a fide, et schismate intra Italiam quidem, et insulas adjacentes illos tantum, qui in eis locis ubi haeresis impune grassatur, nati sint, nec unquam errores judicialiter abjuraverint, vel sanctae romanae Ecclesiae reconciliati fuerint, extra Italiam vero, dictasque adjacentes insulas, quoscunque etiam ecclesiasticos tam saeculares, quam regulares eadem castra sequentes, non tamen eos, qui ex illis locis fuerint, in quibus viget officium inquisitionis adversus haereticam pravitatem, nisi inibi delinquerint, ubi haeresis impune grassatur, neque etiam illos, qui errores judicialiter abjuraverint, nisi isti nati sint ubi similiter grassatur haeresis, et post judiciale abjuratum illuc reversi in haeresim fuerint relapsi, et hoc in foro conscientiae dumtaxat. Absolviendi quoque a quibuscunque excessibus, et delictis quantumcumque gravibus, et enormibus etiam casibus Nobis, et eidem Sedi apostolicae specialiter reservatis, ac etiam contentis in literis die coenae Domini quotannis legi solitis, retineudi extra Italiam solummodo, et insulas adjacentes, et legendi (non tamen aliis similem licentiam concedendi) libros prohibitos haeticorum, vel infidelium de eorum, religione tractantes, et alios quoscunque ad effectum eos impugnandi, et haeticos, et infideles in castris forte degentes ad orthodoxam fidem convertendi, exceptis tamen operibus Karoli Molini, Nicolai Macchiavelli, et libris de astrologia judiciaria tractantibus, ac ita ut dicti libri prohibiti ex provinciis in quibus haereses impune grassantur, minime afferantur, celebrandi missam una hora ante auroram, et alia post meridiem, et si cogat necessitas etiam extra ecclesiam in quocumque loco de-

centi etiam sub diu, vel sub terra, et gravi omnino urgenti necessitate etiam his in die, si tamen in priori missa ablutionem non sumpserit, ac ieiunium fuerit, nec non super altari portatili etiam non integro, seu diffracto, aut leso, et sine sanctorum reliquiis, ac demum si aliter celebrari non possit, et absit periculum sacrilegii, scandali, et irreverentiae etiam praesentibus, haereticis, aliisque excommunicatis, dummodo inseruiens missae non sit haereticus, vel excommunicatus. Concedendi primo conversis ab haeresi, vel schismate plenariam; aliis itidem quibuscumque utriusque sexus christifidelibus ad praedictos exercitus pertinentibus in articulo mortis saltem contritis, si confiteri non poterunt, nec non in nativitate Domini nostri Jesu Christi, Paschatis resurrectionis, ac Assumptionis beatae Mariae virginis immaculatae festis diebus vero poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem; singulis autem Dominicis, et aliis festivis diebus de praecepto relaxandi iis, qui ejus concionibus intervernerint decem annis de injunctis illis, seu alias quomodolibet debitis poenitentibus in forma Ecclesiae consueta, easdemque indulgentias sibi lucrandi singulis secundi ferrii cujuslibet hebdomadae officio novem lectionum non impeditis, vel eis impeditis die immediate sequenti celebrandi missam de frequentem in quocumque altari etiam portatili, si aliter celebrari non possit, et per ejus applicationem liberandi animam alicujus ex pie defunctis dietorum exercituum secundum celebrantis intentionem a purgatorii poenis per modum suffragii. Deferendi, si in locis versentur, ubi ab haereticis, et infidelibus periculum subsit sacrilegii, vel irreverentiae sanctissimum eucharistiae sacramentum occulte ad infirmos sine lumine, illudque sine eodem in praedictis casibus retinendi pro iisdem infirmis, in loco tamen apto, atque decenti. Induendi (si quandoque in iis partibus degant, per quas propter haeticorum, vel infidelium insultus aliter transire, vel in illis morari non possent) vestibus saecularibus, licet sacerdotes etiam regulares fuerint.

Benedicendi quaecumque vasa, tabernacula, vestimenta, paramenta, et ornamenta ecclesiastica, aliaque ad divinum cultum pro servitio eorumdem exercituum dumtaxat necessaria, et pertinentia, exceptis tamen iis, in quibus sacra unctio adhibenda erit, si subdelegatus episcopali dignitate insignitus non fuerit. Reconciliandi ecclesias, et cappellas, ac caemeteria, et oratoria quomodolibet polluta in illis partibus, in quibus ipsi exercitus considerint, si ad locorum ordinarios commodum non pateat accessus, aqua tamen prius per aliquem catholicam Antistitem, ut moris est benedicta, immo etiam magna urgente necessitate, ut missae Dominicis, et aliis festivis diebus celebrari possint, illa etiam a memorato Antistite non benedicta praeterea eidem cappellano majori per se pariter, vel alium, seu alios ab eo subdelegandos probos, et idoneos sacerdotes in furo ecclesiastico versatos juxta attestationem, et informationem ab eorum ordinario, aliisque personis fide dignis per ipsum cappellannum majorem desuper exquirendum omnem, et quaecumque jurisdictionem ecclesiasticam exerceendi in eos, qui in exercitiis praedictis pro sacramentorum administratione, nec non spirituali animarum cura, et directione pro tempore inserviant, sive clerici, vel presbyteri saeculares, sive quorumvis etiam mendicantium ordinum regulares fuerint, periode ac si quod clericos saeculares eorum veri praesules, et pastores, quoad regulares vero illorum superiores generales essent, omnesque causas ecclesiasticas, profanas, civiles, criminales, et mixtas inter, seu contra praedictas, aliasque personas in exercitiis praedictis commorantes ad forum ecclesiasticum quovis pertinentes etiam summarie simpliciter, et de plano, sine strepitu, et figura judicii, sola facti veritate inspecta audiendi, et sine debito terminandi contra inobedientes quoslibet ad censuras, et poenas ecclesiasticas procedendi, illasque aggravandi, ac etiam saevius reaggravandi, auxiliumque brachii saecularis invocandi. Eisdem insuper christifidelibus in dietis exercitiis degentibus concedendi licentiam ovis, caseo, butyro, et aliis lacticiis, ac etiam caribus quadragesimae,

et aliis anni temporibus, et diebus, quibus eorum esset prohibitus (feria sexta, et Sabbatho cujuslibet hebdomadae, ac tota majori hebdomada quoad carnes exceptis) vesendi, ac demum commutandi, relaxandi, dispensandi, et absolendi respective prout, et in quantum Episcopi locorum ordinarii juxta sacros canones, et Concilii Tridentini decreta id facere lict, seu permittitur, quoad vota, seu juramenta, irregularitates, et censuras ecclesiasticas, nempe excommunicationes, suspensiones, et interdicta, nec non quoad omissionem omnium, seu aliquarum excommunicationum, quae matrimonii personarum ad praedictos exercituum pertinentium, et eum illis commorantium contrahenda praemitti deberent ad septennium a fine dictorum septem annorum computat, ad nostrum, et Sedis apostolicae beneficium auctoritate apostolica tenore praesentium tribuimus, et imperitur. Volumus autem, ut ii sacerdotes, quos idem cappellanus major pro sacramentis etiam parochialibus militibus, aliisque personis quibuscumque exercituum exercituum ministrant, ut praefertur, deputandos duxerit hujusmodi facultatibus uti valeant in omnibus, et per omnia juxta formam, et tenorem supramemoratarum nostrarum secundo dictarum literarum die xiv. Martii mdcclxiv. expeditarum, et erga personas dumtaxat in eisdem nostris literis contentas, et expressas; ac praeterea mandamus, ut statim atque eisdem sacerdotes, quos cappellanus major subdelegaverit ad temporaneas, et accidentales militum, et exercituum hujusmodi stationes devenierint, literas testimoniales tam super eorum sacerdotio, quam super sua deputazione, ac facultatibus sibi vigore praesentium concessis pro hujusmodi munere exercendo parochis locorum exhibere debeant, quibus visis hi non impendant, quominus missam in suis ecclesiis celebrare, ac in vim earundem facultatum sacramenta etiam parochialia ministrare valeant, quod si matrimonium inter personas, quarum altera militaris sit, seu ad dictos exercitus pertineat, ibique occasione stationum praedictarum romoretur, altera vero paracho loci subditi reperitur, contrarii contingat, ex casu

nec parochus sine sacerdote hujusmodi, nec vicissim sacerdos sine paracho celebrationi hujusmodi matrimonii assistat, aut benedictionem impertiat, sed ambo simul, atque aequaliter stola emolumenta, si quae licite petripi solent, accipiant, et inter se dividant.

§ 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus nec non ordinum quorum personae hujusmodi professae fuerint, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus: privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis hujusmodi ordinibus, vel eorum superioribus, aut singularibus personis quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenore praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die vigesima septima Augusti millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus Nostri anno undecimo.

Classico in-
clauso, et de-
cretum scri-
bitur.

DCLXXXVII.

Commissio Archiepiscopo Taurinensi. super executione quarundam literarum Urbani VI. Eugenii IV. et Nicolai V. super separatione nonnullorum locorum, seu Villarum a Diocesi Astren. eorumque unione cum diocesi Montis Regalis.

Dat. die 3.
Sept. 1764.
Ann. XI.

Venerabili fratri Archiepiscopo Taurinensi.

Clemens PP. XIII.

Venerabili Frater salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Circumspecta Romani Pontificis providentia iis, quae rationabilibus suadentibus

Procurator.

censis pro christifidelium utilitate, salubrique, et prospera ecclesiarum praesertim cathedralium, earumque dioecesium directione a praedecessoribus suis laudabiliter disposita, et constituta fuisse dignoscuntur, ut eo firmius illibata persistant, quo saepius fuerint apostolicae Sedis communita praesidio libenter suae approbationis, atque confirmationis robur adjicit, et si quando ob rerum, ac temporum varietatem debitae executioni demandata non fuerint, et instaurat, ac de novo decernit et alias apostolicae auctoritatis partes desuper interponit, prout omnibus circumstantiis mature perpensis, eorundem fidelium salutem, et commodis, ecclesiarumque praedictarum, ac illis praepositorum sacrorum Antistitem pacifico, et tranquillo statui conspicit in Domino salubriter expedire.

Expositio
precum potestatum.

§. 2. Sane, sicut Nobis nuper exponi fecerunt venerabiles fratres Michael Episcopus Montis Regalis, ac Paulus Episcopus Asten. olim fel. re. Urbanus PP. VI. praedecessor noster per suas VI. Idus Junii pontific. sui anno XI. sub plumbo expeditas literas ecclesiam sancti Donati Montis Regalis in novam cathedralem erexit, atque insuper quousque dioecesis dictae civitatis Montis Regalis limitata foret, idem Urbanus praedecessor liberam administrationem, et gubernationem in quibuslibet ecclesiis, terris, villis, et castris existentibus in partibus Pedemontium inter flumina Tanagri, et Sturiae cum villis Bastitae, Cillierii, et Roehae Cillierii nuncupat. dioecesis Asten. Episcopo Montis Regalis concessit, et assignavit, ac alias prout in ejusdem Urbani praedecessoris literis, quarum tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Nonnullae tamen ex villis hujusmodi dicto Episcopo Montis Regalis ut praefertur, assignatis, nempe Pamparaci, et Turris, ac Sancti Michaelis, Nielli, Cillierii, et Roehae Cillierii, quae a civitate Montis Regalis per spatium paucorum miliarium distant, et a dioecesi Asten. prorsus separatae, ac disjunctae consistunt, atque insuper ab ipsa civitate Asten. non minori quidem quam trium dierum itinere distantes reperiuntur, via porro liberrime

praesertim tempore, aquisque abundantibus, perdifficili, obstinato animo Episcopo Montis Regalis se se subjicere detrectarunt, ita ut memoratae ejusdem Urbani praedecessoris literae quoad territorii hujusmodi designationem, ac determinationem executioni demandatae minime fuerint.

§. 3. Quocirca ad preces ho. me. Percevalti tunc Episcopi Montis Regalis fel. reg. Eugenius PP. IV. Praedecessor quoque noster per suas X. kalendas Septembris anni MCCCXXXV. sub plumbo expeditas literas facultatem tunc existentibus abbatibus monasteriorum Sancti Stephani, et Savilliani, nec non cantori ecclesiae Taurinen. subtrahendi in perpetuum a dioecesi ecclesiae Asten. et assignandi ecclesiae Montis Regalis easdem partes inter flumina praedicta cum omnibus, et singulis in eis consistentibus, ac Bastitae Cillierii, et Roehae Cillierii, nec non Villis earundem concessit, et indulsit, ac alias prout in ejusdem memorati Eugenii praedecessoris literis, quarum praeter tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Vi itaque hujusmodi facultatum praedictis abbatibus, et cantori, ac cuique ex illis vel communiter, vel divisim concessarum, ut praefertur, idem abbas sancti Stephani, assumpta hujusmodi causae notione, quemadmodum ex sententia desuper ab eo edita die XVIII. Maji MCCCXXXVI. constare dicitur, easdem partes inter flumina praedicta consistentes cum Villis, seu locis Bastitae, Cillierii, et Roehae Cillierii a dioecesi Asten. subtraxit, illasque dioecesi Montis Regalis assignavit, et univit, ac alias prout ex dicta sententia auctoritate apostolica postmodum, ut asseritur, confirmata, constare dicitur, cujus tenorem praesentibus pro plene, et sufficienter expresso, et inserto haberi volumus, plenius itidem dicitur contineri.

§. 4. Deinde vero p. me. Nicolaus PP. V. praedecessor quoque noster tunc existentibus Episcopo Taurineu., et abbati Pinariolien. demandavit, ut ipsi novae dioecesis Montis Regalis fines constituerent, illamque Astenis dioecesis partem inter flumina praedicta consistentem, ac Bastitae, Cillierii, et Ro-

Memoratur
Bulla fel. re-
cor. Eugenii
Papae IV. su-
per concessione territorii factae
ecclesiae
Montis Re-
galis.

Memoratur
argue bulla
Nicolaus Pa-
pae V. super
eodem re.

char Cillieri villas a praedicta dioecesi Asten.
separarent, et segregarent: et alias prout in
eiusdem Nirolet praedecessorie die XI. kalen-
das Aprilis Pontificatus sui anno VI. expedi-
dit litteras, quarum tenorem praesentibus
pro plenè et suffragienter expresso, atque
inserto haberi volumus, plenius poriter dic-
tur contineri.

§. 5. Non obstantibus tamen omnibus prædictis, habitantes earundem villarum jurisdictioni Episcopi Montis Regalis se se subijci nullo modo voluerunt, sed sub jurisdictione, et subjectione Episcopi Astensis, constanti animo permanserunt, et nunc quoque permanent; pluribus vero ab hinc annis propter gravia, et sumptuosam incommoda, quæ ex distantia ab eorum cathedrali in habitatoribus villarum huiusmodi procedunt, ipsi quoque dioecesi Montis Regalis se se tandem subijci exoptarunt, et nunc quoque exoptant; quæ de re habitatores prædicti penes earundem Villarum communitates super his insisterunt, earumque nomine præfatus dicto Paulo Episcopo Astensi, exponendi obtulerunt. Idem siquæ Paulus Episcopus non tantum precibus huiusmodi commotus; verum etiam quia propriis oculis inposuit, et occasione ab eo persectæ pastoralis visitationis agnovit, huic remotæ parti suæ dioecesis minime providiri posse, ea quæ par est, celeritate, et diligentia, quo circa ut suo muneri faceret satis, prædicto Michaeli Episcopo Montis Regalis itidem exponenti earundem Villarum univocum cum sua dioecesi proponere non omisit: Ipse vero Michael Episcopus, licet magna pars suæ dioecesis in locis montuosis, et alpinis constaret, ac non sine gravi labore, et incommodo visitari, atque gubernari valent, et villæ prædictæ in similibus locis æque pariter sitæ sint, nihilominus animarum salutem paternali charitate cæteris omnibus præferendo prædictas Villas in suam dioecesim recipere, etque untrâ libenti animo delibavit. Cum autem sicut eodem expositio subiungebat, quo firmius unum huiusmodi ad Dei gloriam, et animarum salutem suam consequatur effectum, dicti exponentes illius executionem alicui per Nos auctoritate nostra apostolica committi, et demandari plurimum

enplant, idque rarissimus quoque in Christo
filius noster Karolus Emmanuel Sardiniae
rex illustris pro singulari sua in Deum, et
proximos charitate summonere desideret.

§. 6. Nos plius ejusdem Karoli Emmanuelis regis votis libenti animo annuere, ipsosque exponentes specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationibus, et interdictis, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quancunque de causa latis, si quis forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censes. huiusmodi supplicationibus inclinati, praedictos Urbani, ac Eugenii, et Nicolai praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum litteras, ac sententiam a memorato abbate sancti Stephani, ut praefertur, editam auctoritate nostra apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, ac firmitati tuae auctoritate, et tenore praedicti committimus, et mandamus, ut praefatas litteras eorumdem Urbani, Eugenii, et Nicolai praedecessorum, nos enim praefata sententiam iuxta illarum formam, tenorem, et continentiam executioni demus, illasque exequi curet, et faciat.

§. 7. Decernentes easdem presentes litteras semper firmas, validas, et efficacia existere, et fore, si nosque plenarios, et integros effectus sortiri, at obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, atque ab eis respectivo inviolabiliter observari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam casuum palatii apostolice audientiae iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocunque quis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque constitutionibus, et ordinationibus, nec non quatenus opus sit, dictarum ecclesiarum etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibus-

Comprende
toda la parte
occidental de
la zona de
estudio, en
donde se
encuentra el
río de la
Luz.

Clagmola ac-
biata, et de-
cretum liti-
um.

busvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque, efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die tertia Septembris millesimo, septingentesimo, sexagesimo, octavo, Pontificatus nostri anno undecimo.

DCLXXXVIII.

Dat. die 10.
Sept. 1768.
Anno XI.

Indultum, ut missae sacrificium, quod in cappella posita prope et extra clausuram monasterii Montis Oliveti majoris Congregationis Olivetanæ celebratur pro omnibus christifidelibus valeat in adimplementum praecepti de audienda missa.

Clementis Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Nuper pro parte dilecti filii vicarii generalis monachorum Ordinis sancti Benedicti Congregationis Olivetanæ Nobis expositum fuit, quod cum prope, et extra clausuram monasterii beatae Mariae Montis Oliveti majoris nuncupati ejusdem congregationis nullius diocesis provinciae Senen. quaedam aedes existant pharmacothecae, et hospitii usui addictas palatium vulgo pariter nuncupat., in earum privato oratorio, seu cappella sacrosanctum missae sacrificium in monachorum, ac inservientium dumtaxat praesentia celebratur. Verum quia quamplures utriusque sexus christifideles, et praesertim pauperes ibidem convenire solent, ut elemosinam panis, qui quotidie data hora distribuitur, consequantur, atque insuper contingat etiam alias personas ibidem hospitio recipi, ipse exponens pro eorundem christifidelium

spirituali consolatione, sacrosanctum missae sacrificium hujusmodi eisdem christifidelibus diebus festis in praecepti de audiendo sacro satisfactionem suffragari posse plurimum desiderat. Nos igitur exponentem praedictum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibuscumque excommunicationis, et interdicti aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrat, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore consentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, quo magis eorundem christifidelium spirituali consolatione, et animarum salutis consultum sit, ut missae sacrificium in memorato oratorio, seu cappella, ut supra celebrari solitum etiam dictis utriusque sexus christifidelibus, ad elemosynam panis, ut praefertur, confluentibus, aliisque personis ibidem hospitio pro tempore receptis diebus festis in praecepti adimplementum suffragetur, auctoritate apostolica tenore praesentium ad septennium proximum tantum indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die decimo Septembris millesimo septingentesimo sexagesimo octavo, pontificatus nostri anno undecimo.

DCLXXXIX.

Reprobatur lex edita a Senatu Veneto super reformatione Ordinum regularium.

Dat. die 10
Oct. 1768.
Anno XI.

Venerabilibus fratribus Joanni Patriarchae Venetiarum, Archiepiscopis et Episcopis in ditione Reipublicae Venetae.

Clementis PP. XIII.

Venerabiles Fratres salutem,
et Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ad plurimas acerbitates, quas usque adhuc obtulit, atque etiam nunc graviore quotidie Nobis exhibet in hac temporum injuria

Exles de la-
ta per Ven-
tum senatum
legi neque

reformatione
ordinum re-
gularium.

Pontificatus nostri condito, accessit modo lata lex a Reipublicae Venetae Senatu, quae sub obtentu reformationum Ordinum regularium eo denique spectat, ut in ejusdem Reipublicae ditione regulares Ordines funditus deleantur. Sed si in iisdem Ordinibus regularis observantiae studia refraxerunt, eo tamquam ad veram causam referenda est disciplinae prolapsio, quod in iis, quae ad regendum regularium gubernationem pertinent, se immiscuerit laica potestas; unde legitimae superiorum aut generalium aut localium potestati, atque etiam hujus apostolicae Sedis auctoritati objectis impedimentis, quominus apta et convenientia subnascentibus malis remedia adhiberentur, factum est, quod necesse fuerat, ut eadem in dies gliscerent mala, quibus nunc medendis lex illa, etiamsi a legitima potestate proficisceretur, minime est opportuna. quae regulares Ordines non restituit, sed evertit.

Illam contra
potestatem
Ecclesiasticam
eum iugare
declarat, ut
illa recedat.

§. 2. Et in omnibus quidem suis capitulis ea lex ecclesiasticam potestatem inminuit: sed quod ad regulares Ordines recte gubernandos saluberrime Ecclesia constituit, omnia fere depravat atque permiscet. Atque illud occurrit in fronte, quod in primo ejusdem legis capite omnis omnino a jurisdictione vestra in rebus spiritualibus regularium ordinum exemptio tollitur; vosque, venerabiles fratres ad ordinariam jurisdictionem in regulares plene ac libere exercendam excitamini: quae quidem adiuvatio maximum terroremque gignere potest malum, ut ipsi vos ab ea, quam huic debetis apostolicae Sedis, obedientia secludamini. Quamobrem, etsi pietate vestra et summa, quam adhuc praestitistis, in Nos et hanc sacram B. Petri Sedem voluntate obedientia et devotione summopere confidimus, nunquam futurum ut ea utamini potestate, cujus facultas ab eo, qui tali facultate prorsus caret, vobis conceditur; tamen existimavimus esse apostolici nostri numeris fraternitates vestras per has nostras literas admonere, vobisque injungere, ut exemptionis regularibus Ordinibus ab hac apostolica Sede concessas, et a praedecessore nostro fel. record. Leone X. in Lateranensi generali Concilio quinto vobis studiosissime

commendatas, strenue tueamini, nec quisquam vestrum ordinariam jurisdictionem, unde Romani Pontifices eosdem Ordines subdixerunt, in eos exercatis; sed ea tantummodo jurisdictione, quemadmodum usque adhuc fecistis, utamini, quam in regulares quibusdam in rebus a vobis adhiberi oportere, Tridentina synodus sanxit. Mirum profecto Senatui in ea lege tam nullam Tridentini concilii rationem habuisse, novitatque cupiditati parere maluisse, quam praesentem illam retinere devotionem, erga S. Ecclesiam in illo celeberrimo sacro conventu congregatam, et a veteris illius Senatus recessisse vestigiis, qui quod inter primos catholicos Principes decretorum ejus synodi singulari studio et alacritate executionem iunxisset a fel. record. praedecessore nostro Pio IV. honorificentissimis fuerit literis et immortalis praeconio laudatus. Vobis qui lem. venerabiles fratres; nihil antiquius nec magis cordi esse arbitramur, quam ut Ecclesiae pareatis, quae regularium privilegia in memorato Lateranensi concilio vobis commendat. Ipsos quoque, inquit, *Episcopos hortamur, et per viscera misericordiae Dei nostri requirimus, ut fratres ipsos affectu benevolae prosequentes eorum jura omni cum caritate custodiant atque defendant.* Et fraternitatibus vestris intimo nostri cordis effectu apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die prima Octobris 1768. Pontificatus nostris anno XI.

DCXC.

Confirmatio decreti a Magno Magistro hospitalis S. Joannis Hierosolimitani statuentis tempus quo initium sumere debeat mortuorum commendarum, tam vacantium, quam vacaturarum, ob privationem eorum, qui debitores sint communis aerarii dicti hospitalis.

Dat. die 21.
Nov. 1768.
Ann. XI.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Ratio apostolici ministerii Nobis, licet immeritis, a christo Domino injuncti exigit,

Refertur ratio
commissio-
nibus.

ut litigia, et discordias, quae humani generis hoste xizania superseminante, ecclesiasticas personas praesertim regulares pro fidei catholicae adversus Christi nominis inimicos defensione jugiter laborantes perturbat, omni cura evellere stodeamus; quo circa ea, quae ad fovendam inter ipsos pacem provide, salubriterque constituta esse noscuntur, libenter, cum id a Nobis petitur, apostolici muniminis praesidio roboramus. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Magnus Magister, et consilium hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, quod ipsi, ut omnis amoris dubietas, eorum decreto die XXIV. Septembris MDCCCLXVII. edito, statuerint tempus, quo initium snnere debeat mortuarum praeceptoriarum, seu commendarum ejusdem hospitalis, quarum vacatio, vel jam secuta fuisset, vel in posterum sequi contingeret propter privationem debitorum communis aerarii hospitalis praedicti, et alias prout in dicto decreto uberius continetur. Hujusmodi vero decreti tenor est qui sequitur videlicet.

Fr. Emmanuel Pinto.

Transcriptum
hujus decreti
auctoritate
sanctae
sedis.

§. 2. Del gratis, sacrae domus hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, et militariae Ordinis sancti sepulchri Domini Magister huiusmodi, pauperumque Jesu Christi custos: universis, et singulis praesentes nostras litteras visuris, lecturis, et audituris salutem. Notum facimus, et in verbo veritatis attestamus, qualiter infrascriptum decretum extractum fuit ex libro conciliorum in cancellaria nostra conservato, in quo similia notari, et registrari solent; quod quidem in hanc publicam formam extrahi, et redigi iussimus ut ubique tam in iudicio, quam extra eidem plena, et indubitata fides adhibetur; cuius tenor est qui sequitur videlicet.

Die 24. mensis Septembris 1767.

Tenor
pro-
curatorum,
quod
decretum
ex-
tractum.

§. 3. Essendosi letto il Chirografo de' venerandi procuratori del comun tesoro toccante il tempo, in cui deve cominciare il mortorio delle commende, che vcheranno per la privazione dei debitori dello stesso comun tesoro, qual' è del tenore seguente, cioè.

Eminentissimo Signore

La veneranda camera de' conti con suo decreto delli 15. Maggio 1765. fondato sopra la disposizione dello statuto 29. del tesoro stabilito che il mortorio delle commende di Castros, e s. Maurals, delle quali fu privato il commendatore fr. Alessandre de Grieso, diversi incominciare dal giorno della smutizione. I provisti di dette due commende, il venerando Balt fr. Camillo de Koban, ed il Commendatore le Baile d' Argentwil pretesero, che il mortorio correr dovesse dal dì della privazione sotto lo apparente motivo, che il decreto del venerando consiglio di stato del 5. Giugno 1738. avendo saggiamente disposto, che le smutizioni in simili casi non si dovessero permettere prima del lasso di otto mesi da contarsi dal dì della privazione, o ammette di fissarne il tempo: onde procurarono di adattare a questa loro pretensione il senso delli statuti 27. 28. e 29. del tesoro.

La veneranda camera de' conti, alla quale ebbero questi ricorso deputò sotto li 27. Marzo 1766. commissarij, li quali essendosi nella loro relazione uniformati all' enunciato decreto del 15. Maggio 1765. fu dalla medesima confermato sotto li 11 Settembre dello stesso anno, dal quale interposero immediatamente appellazione all' Eminenza Vostra, ed a questo venerando consiglio; ma ravvedutisi finalmente dell' abbaglio da loro preso, hanno rinunciato sotto li 2. del corrente mese di Settembre alla fatta appellazione, ed hanno accettato con religiosa rassegnazione il più volte enunciato decreto della veneranda camera de' conti; ei crediamo noi pertanto in obbligo, Eminentissimo signore, di esporre questo fatto, affinché l' Eminenza Vostra si compiacca confermare con questo venerando consiglio l' enunciato decreto, eolia espressa dichiarazione, che ne' casi di privazione di dignità, e di commende per debit verso il venerando comun tesoro, debba il mortorio incominciare dal dì della smutizione, e questo per evitare quanto sia possibile nuovi pretesi di litigio a nostri religiosi; sottoponiamo pertanto questo nostro pensamento alla risoluzione, che l' Eminenza Vostra

stimerà più conveniente. Ci diamo l' onore di farle profondissima riverenza. Dal tesoro li 9. Settembre 1767. Fr. Silvio Vincentini segretario del comun tesoro.

L' Eminentissimo, a Reverendissimo sig. Gr. Maestro, ed il vnerando consiglio inrendo al preinsorto chirografo, hanno collo scrolizio delle palie N. D. stabilito, daveri cominciare detto mortorio dal giorno della smutizione delle riferite commende vacanti per privazione dei debitori del comun tesoro.

Et quia ita se habet veritas, ideo in hujus rei testimonium bulla nostra magistralis in cera nigra praesentibus est impressa. Datum Melitae in conventu nostro die, mense, et anno supradictis etc.

Regist. In cancellaria.

Loco + Signi

Bajulivus Aquilae Fran. Guedes Vice-canc.

Supplicatio-
nes paratas
pro confir-
matione di-
cti decreti,
ut non ne-
cessario
plene omnia
firmantur.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes decretum hujusmodi quo firmis subsistat, et servetur exactius apostolica confirmationis nostrae patrocinio communi plurimum desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modum, et quocumque de causa latis, si quas forte incurrerunt hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praesertim decretum auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos jaris, et facti etiam substantiales defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus, et sanamus.

Proscriptum
de observan-
do quicquid
in dicto de-
creto con-
tinetur.

§. 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quancumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respecti-

ve inviolabiliter observari; sicut in praemissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrario-
rum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, et naturis, ac ordinationibus capitularibus; privilegiis quoque indultis, et litteris apostolicis superioribus, et parsonis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac rum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis omnia in suo robore permansuris ad praemissorum affectum hac vice damtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub aeuulo Piscatoris, die vigesima prima Novembris MDCCCLXVIII., pontificatus nostri anno undecimo.

DCXCI.

Puellis retentis in conservatorio beatae Mariae virginis sine macula conceptae, posito in regione Montium de Urbe conceditur facultas consequendi dotes, et subsidia dotalia tam pro matrimonio, quam pro monacatione perinde ac si in aliis conservatoriis Urbis degerent.

Dot. die 34.
Nov. 1769.
Anno XI.

Clemens Papa XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Atlas a fel. record. Clemente PP. X. praedecessore nostro ad preces tunc existen-

Praemium.

tium administratorum conservatorii puellarum sub titulo Conceptionis beatae Mariae virginis Immaculae in regione Montium de Urbe emanarunt literae in simili forma brevis, tenoris, qui sequitur, videlicet. Clemens PP. X. ad futuram rei memoriam. Exponi nuper fecerunt dilecti filii administratorum conservatorii puellarum sub titulo Conceptionis beatae Mariae virginis immaculae in regione Montium de Urbe, quod cum dictae puellae ex omnibus ejusdem Urbis regionibus, ut pudicitiae periculis, quibus ob eorum inopiam expositae essent, subtrahantur in conservatorium praedictum recipiantur, ibique tamdiu sustententur, donec eis de honesta conditione sit provisum; nihil autem eis, dum collocantur ex instituto dicti conservatorii, ab ipso conservatorio, quippe facultatibus non satis instructo, praestari solent, et fel. rec. Clemens PP. IX. praedecessor noster eisdem puellis indulerit, ut ad quaecumque subsidia dotalia locorum piorum Urbis praedictae admitti possent, licet in dicta regione Montium habitarent, et alias prout in rescripto ejusdem Clementis praedecessoris desuper emanato, dicitur contineri.

Expositio
verum.

§. 2. Verum dilecti filii deputati, seu eratores eorumdem locorum piorum in executionem dicti rescripti puellas praedictas ad subsidia dotalia hujusmodi admittere recusent, cansati forsitan, quod hujusmodi subsidia dotalia ex instituto, seu consuetudine, vel usu praedictorum locorum piorum puellis certarum regionum semper, vel alternis vicibus destinata sint, quodque institutum, seu consuetudo, vel usus hujusmodi, quod ad cetera puellarum dictae Urbis conservatoria observetur; praefati exponentes considerantes non adesse inter primodictum, et caetera conservatoria hujusmodi paritatem cum haec conservatoria eorum puellis, cum in religione, vel matrimonio collocantur, subsidium dotale praestari consueverint, plurimumque expediri, ut puellis primodicti conservatorii de honesta conditione quantocius provideatur, quo aliae puellae periclitantes subinde eorum loco in idem conservatorium recipiantur: cujus rei utilitas cum Dei servi-

tio conjuncta in omnes dictae Urbis regiones peraeque redundat, opportune in praemissis a Nobis provideri, et ut infra indulgeri; summo pere desiderant.

§. 3. Nos igitur pudicitiae conservatori, et necessitatibus puellarum dictarum ad omnipotentis Dei gloriam, et christianae pietatis, et charitatis, operum incrementum, et felicem progressum, ex commissae Nobis caelitus dispensationis officio, quantum cum Domino possumus, consulere, dictosque exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibuscumque excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, et singulis deputatis, seu curatoribus, aut administratoribus quorumcumque locorum piorum Urbis praedictae, aliisque quibuscumque, ad quos dotium, sive subsidiorum dotalium distributio, seu traditio nunc spectat, et pro tempore spectabit, auctoritate apostolica tenore praesentium praecipimus, et mandamus, ut puellas in praefato conservatorio Conceptionis beatae Mariae virginis immaculae nunc, et pro tempore existentes, licet in supradicta regione Montium habitent, nihilominus ad dotes, sive subsidia dotalia quaecumque hujusmodi tam matrimonii, quam monachatus ratione praestanda, una cum puellis quorumcumque ejusdem Urbis regionum aequaliter, et pariformiter, ac sine ulla prorsus differentia admittant, illisque dotes, seu subsidia dotalia hujusmodi respective, servatis aliis servandis, realiter, et cum effectu praestent in omnibus, et per omnia perinde ac si puellae ipsae in singulis Urbis hujusmodi regionibus habitarent; Nos enim quamcumque necessariam, et opportunam ad id facultatem eis harum serie eadem auctoritate tribuimus, et impertimur. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et

Indultum
concessum
pro conse-
quendis qui-
buslibet do-
talibus sub-
sidiat.

efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac puellis praedictis in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari: sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel iguoranter contigerit attentari.

Contrarius
omnibus de-
rogatur.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quorumcumque testatorum, et piorum largitorum etiam ultimis voluntatibus, quas quoad praemissa sufficienter, et expresse commutamus, nec non constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, dictae Urbis, et quorumcumque illius locorum piorum etiam specifica, et individua mentione dignorum, aliisque quibuscumque etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, eorumque reformationibus, et novis additionibus, styli, usus, et consuetudinibus: privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenoris praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum pro hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXII. Septembris MDCLXXII. Pontificatus nostri anno tertio. Cum autem sicut dilecti filii moderni praeses, ac deputati ejusdem conservatorii sub titulo beatae Mariae Virginis immaculae Nobis nuper exponi fecerunt, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Assolutio
eorumque.

§. 5. Nos igitur ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis, censuris, et

poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, harum supplicationibus inclinatis praesentibus Clementis praedecessoris literas, una cum omnibus, et singulis in eis contentis, auctoritate apostolica tenore praesentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adjicimus. Decernentes pariter praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari. Sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel iguoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quae idem Clemens praedecessor in praefatis suis literis voluit non obstare, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXIV. Novembris MDCLXXIII. Pontificatus nostri anno undecimo.

DCXCH.

Confirmatio privilegiorum, quibus civitas Cervin. ab aliis Pontificibus donata fuerat.

Dat. die 25
Jan. 1769.
Ann. XI.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii communitas, et homines civitatis nostrae Cervin., quod ipsi privilegio, indulta, immunitates, libertates, et gratias alias eidem civitati, illiusque incolis a diversis romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa, et confirmata respective, quo firmiori subsistant, et ab omnibus exactis observentur apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti summopere desiderant.

Expositio
precur
reclatum a
civitate Cer
vina.

Abolutio a censura pro consequenda gratia novae coenae.

§. 2. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas o quibuscumque excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus eorum nomine nobis humiliter porrectis inclinati, omnia, et singula privilegia, immunitates, libertates, et gratias, ac iudicia praedicta, dummodo in usu, et licita sint, et honesta, et non sint revocata, aut sub aliquibus revocationibus comprehensa, scripsisse canonibus, et concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus apostolicis non adveniant, debitaeque Nobis, et S. R. E. obedientiae, et fidelitati non repugnent, auctoritate praedicta, tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adscribimus, ac omnes, et singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper quomolibet intervenerint, supplicamus.

Præcipitur, ut a quocumque tribuensi presentetur ad transmissam economiam.

§. 3. Decernentes nec non praesentes litteras semper, et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere, et fore, quosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis inviolabiliter, et inconcussae observari: sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quocumque quavis auctoritate sceleris, vel ignoranter contigerit attentari. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXV. Januarii MDCCCLXIX. Pontificatus nostri anno XI.

DCXCIII.

Dat. die 26
Jan. 1769.
Aeo. XI.

Confirmatio resolutionum definitorii generalis habitatum in monasterio Calvomontano ordinis S. Benedicti, congregationis Polonae super quatuor dubiis, circa institutionem studii philosophiae, praecedentiam lectorum, et subordinationem necessa-

riorum ipsis peragendam, ac eorumdem lectorum onera quosd chororum, et celebrationem missarum.

Clemens PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 4. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii conventus, et monachi monasterii Calvomontani. ordinis sancti Benedicti congregationis Polonae, et Bernardus Mirdo monachibus expresse professus dietae congregationis eorum procurator, quod superiori anno MDCCCLXVIII. definitorio generali memoratae congregationis pro parte ipsorum quatuor dubiis examinanda, et resolvenda proposita fuerunt: primum nempe « An studium philosophicum institui debeat in monasterio Calvomontano. II. An lectoribus praecedentia competat super seniores, atque antiquiores. III. An lectoribus alieno monasterio inhabitantibus, et ab eis de necessario providendum insuper sit a nativo monasterio de secundariis necessariis, et IV. an ipsi lectores litteris obedientialibus ad nativa monasteria redeuntes consuevi missarum onera, chori, frequentationem in diebus festis subire debeant juxta normam constitutionum.

Expositio precum procuratorum pro assurgenda confirmatione resolutionum definitorii generalis.

§. 5. Idem vero definitorium re mature perpensa ad primum respondit « affirmative » ad secundum autem « omnes graduatos ad locum superiorem jam admissos locis suae gradationis uti, ac gaudere, quousque aliter ab hac sancta Sede decretum non sit, exceptis tamen tum de novo formatizandis lectoribus, tum in iis quoque, qui nondum in possessione existunt loci superioris, sive in nativis, sive in alienis reperiantur monasteriis, quos idem definitorium voluit, contentos esse debere loco vocationis suae usque ad praefatam resolutionem a dicta Sede procurandam. » Ad tertium, respondendum censuit memoratum definitorium « Lectores ubi laborant ibi provideantur de necessariis, quibus sint contenti » demum ad quartum « affirmative. » Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes, qui firmissimas resolutiones, seu responsa praemissa

Resolutio definitorii generalis monasterii Calvomontani.

definitorii generalis huiusmodi subsistant, et servantur exactius, apostolicæ confirmationis nostræ patrocinio committi, et insuper præcedentiam debitam esse iis lectoribus, seu graduatis modo illam obtinentibus, at in monasteriis in quibus ipsi illam actu obtinent, non autem aliis lectoribus, aut graduatis, qui præcedentiam huiusmodi nunc minime gaudent, nec eorum successoribus, per Nos declarari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra, indulgere, de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerunt, huius tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et regularium præpositorum, qui dilectum filium modernum procuratorem generalem ordinis sancti Benedicti congregationis Cassinensis super præmissis audiverunt, consilio, præfatas resolutiones dubiorum definitorii generalis prædicti auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjicimus, et ab omnibus, ad quos spectat, servandas esse volumus, ac jubemus, ita ut lectores, seu graduati, qui in quasi possessione præcedentiæ sunt, et etiam in posterum gaudeant in iis monasteriis, in quibus eam obtinent; caeteros vero ea modo non gaudentes, aliosque deinceps, qui ad id muneris delecti fuerint, præcedentiam huiusmodi nulla prorsus ratione sibi su-

mere posse, auctoritate, et tenore prædictis declaramus, statuimus, et mandamus; salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ cogregationis Cardinalium. Necernentes easdem præsentibus literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, asnosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit in omnibus, et par omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sique in præmissis per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos etiam canonicum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, al acens super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, at quatenus opus sit, ordinis, congregationis, et monasteriorum huiusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentibus illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice demulcat speculatim, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXVIII. Januarii millesimo septingentesimo sexagesimo nono, Pontificatus nostri anno undecimo.

Nulli in contrarium facere posse declaratur, derogatur omnibus etiam ordinamentis, et constitutionibus apostolicis.

*Confirmatio
resolutio-
nem prædi-
ctarum, qua-
rum obse-
rvatio præ-
sentibus
prece-
pitur*

INDEX MATERIARUM

QUÆ IN HOC TERTIO VOLUMINE

CONTINENTUR.

A

ABBAS REGULARIS.

Abbates Regulares cujuscumque Ordinis, penes quos residet cura animarum, Personarum secularium, et non commensalium in Parochiis, licet illae in Monasteriis exemptis sint unitae, et adnexae, Visitationem Episcopi, sive per se, sive per alium faciam, subire tenentur in iis, quas respiciunt curam Animarum. Const. 26. §. 8. et 6. pag. 80

Abbates obtinentes Parochias Regulares, nequeunt a Superioribus Regularibus ad curam animarum destinari, illumque exercere, absque approbatione Episcopi §. 8. 81

Abbates Regulares non possunt pro libito, et sine licentia Episcopi constituere modo unam, modo alteram Ecclesiam, sive Capellam in qua Sacramenta a Parochiis subministrantur §. eod. ibid.

Ubi habent Abbates Regulares purum jus Patronatus Parochiarum acquisitum, vel cessum a laicis, quibus in hoc succedunt, tenentur Episcopo presentare Sacerdotes seculares, ut antes laici tenebantur, non possunt vero substituere Monachos, eosque pro libito, absque Episcopi assensu removere §. eod. ib.

Competit Episcopo, abbatibus Regularibus prohibere, ne plures in anno, occasione Visitationis ingrediatur septa Monasterii Monistium sibi subjecti, sine praesentia ejusdem Episcopi, sive alterius personae ab eo deputandae §. eod. ibid.

Praelati, et Abbates Regulares nequeunt, sine speciali iudicio, Calices, Campanas, aliaque Vasa Sacra, in quibus intervenit Sacra Unctio benedicere, pro usu alienarum Ecclesiarum §. eod. ibid.

Decretum ab Alexandro VII. editum circa usum restrictum Pontificalium, Praelatis inferioribus concessum, servare tenentur Abbates, et Praelati Regulares §. eod. pag. 81

ABBATISSA.

Honorifica Abbatissae appellatio maternam erga filios pietatem significat Constit. 191. §. 4. 456

Baculum quod Abbatissae gestant exprimit mansuetudinem temperatam cum animationis severitate §. eod. ibid.

Annulus qui digito imponitur, designat beatissimam illam, et sempiternam charitatis conjunctionem cum divino sponso Jesu Christo §. eod. ibid.

Vide *Moniales*.

ACCADEMIA.

Vide *Canonici Regulares reformatae Congregationis S. Crucis Colimbriensis*.

Ne libri extrahantur ex Bibliotheca Academiae Posnaniae, sub excommunicationis latae sententiae poena prohibuit Constit. 117. §. 1. 316

A qua excommunicatione neminem nisi, in mortis articulo, praeter Romanum Pontificem absolvere posse jubetur §. eod. ibid.

ACCADEMIA NOBILIUM CIVITATIS VENETIARUM.

Academia nobilium civitatis Venetiarum sub regimine Clericorum regularium Congregationis Somaschiae facultatem perpetuam imploravit, assertandi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in sua cappella Const. 463. 915

Quam facultatem Pontifex indulis datis salutaribus praescriptionibus ibid. §. 2. et 3.

ALTARE PRIVILEGIATUM.

Vide *Moniales Salesianae*.

ALTERNATIVA IN COLLATIONE BENEFICIORUM.

Vide *Romanus Pontifex*. *Regnum Poloniarum Archiepiscopus Gnesensis*

APPARITORES.

Vide *Sardiniae Regnum*.

APPELLATIO.

Contra quae ad Appellationes pertinent a iudiciis Episcoporum collegii Benedictus XIV. constitutione sua, III Kal. Apr. MDCCXLII. memorata in Constit. hac, 160. §. 2. pag 402

ARCHICONFRATERNITAS DOCTRINAE CHRISTIANAE.

Benedictus XIV. speciali benevolentia Archiconfraternitatem Doctrinae Christianae de Urbe protexit Const. 97. §. 1. 273

Clementis XIII. Praesulibus Visitatoribus, et Deputatis hujus Archiconfraternitatis injunxit, ut impensis incumbere executioni ordinationum, et gratiarum fecture elacionum, et erudientium Doctrinam Christianam §. 2. 276

Facultates impertiantur huic Archiconfraternitati, utuendi regalis pro effluendis elemosinis puellarum, quae imposteram admittendae erunt ad istalia subsidia Administrationis dei Lotti §. 6. 277

ARCHICONFRATERNITAS S. CATHARINAE SENENSIS DE URBE.

Antiquum Indultum liberandi, quantulum unum eum ab ultimo supplicio commemoratur, indultumque fuisse deperditum exponitur Const. 219. §. 1 206

Supra relatum Indultum Pontifex confirmat, et quatenus opus sit, de novo concedit §. 2. 278

ARCHIEPISCOPI CALABRITANAE.

Archiepiscopus Calabritanus jus sibi asserbat directi domini in Insulam Suleitanam S. Antiochi Regni Sardiniae Const. 98. §. 2. 279

Tali autem iure pernegante Sardiniae Regni Fiscus, concessio inita inter partes fuit Anno 1788. diei 21. Martii, qua iuribus ab utraque parte praesentente renuntiatis, Insula eadem cessas fuit Ordini SS. Mauriti, et Lazari, pro erigenda Comenda §. 4. 284

In hac vero cessione praefixus fuit modus divisionis reddituum Insulae inter Regnum Sardiniae Aeternam, Archiepiscopum Cala-

britanum, et Militarem Ordinem SS. Mauriti, et Lazari §. eod. pag. 284.

Reservata pariter fuit Luce Archiepiscopi subjectio spiritualis habitantium in Insula §. eod. 285

Nec non easus contemplati, quo actuales Insulae redditus, futuris augerentur temporibus §. eod. 286

Quae sane pactiones ex speciali reservatione fuerunt deinde Apostolicis auctoritatibus confirmatae §. 6. 285

Vide *Dioecesis Calabritana*. *Universitas studiorum in Civitate Calabritae*.

ARCHIEPISCOPI COLONIENSIS.

Archiepiscopus Colonienis, Parochus Kerpeni prohibuit, in questionem quam habebat cum indigena Colonienis, ne adiect Ecclesiasticam curiam, inusperque sacris interdictis Const. 171. §. 1. 423

Ex quo factum fuit ut plurima arceantur consuetudina, in Ecclesiasticas disciplinae detrimentum §. eod. 424

Hinc Pontifex suam Apostolicam impendit operam, ut suborta haec dissidia inter praefatum Parochum, et Archiepiscopum conciliarentur, atque ille a censuris absolberetur §. 2. 425

Deinde vero Imperatrici Reginae postulavit auxilium, ad hoc ut quae vetus discordia ceteras, componeretur, restituta Episcopali jurisdictione Colonienis, ergo Clerum Kerpenensem §. 3. 426

Colonienis Archiepiscopo postulanti facultatem de conferendis beneficiis vacantibus in dioecesi Onaburgensi, mensibus Societas Sedi reservata, facultas denegatur rationabili ex causa. Const. 467. 434

Pontifex Colonienis Archiepiscopo significat, se causam Vicariorum Reipublicae solutas vocare a Sacra Congregatione Concilii, cujus iudicium confidenter expectare debet. Const. 570. 437

ARCHIEPISCOPI FERRARIENSIS.

Benedictus XIV. libero commercio prospexit Status Ecclesiastici, et adspersioni extra Status praedictum eorum rerum quae indictis libero commercio includebantur Const. 260. §. 1. 600

Recessant Pontificis hujus sanctiones pro illis qui privilegio extractionis liberae pollebant, et pro removendis in prepositis re abusus §. 2. 601

Specialis habetur mentio privilegii indulti super hac extractione libera, sub nominali tamen legibus favore Militaris Ordinis S. Joannis Hierosolymitani §. 3. pag. 609
 Et Mensa Archiepiscopalis Ferrariensis pollebat privilegio liberae extractionis, quod tamen confirmari neglexit post Benedictinas in illi evulgatas Constitutiones §. 4. » 640
 Hinc Ferrariensis Archiepiscopus privilegii extractionis confirmationem, tamquam titulo oneroso acquisiti, postulavit, §. 5. » ibid.
 Pontifex, recognito titulo oneroso acquisitionis, privilegium praedictae liberae extractionis, confirmavit, peculiaresque observandas normas praescripsit §. 6. » ibid.
 Voluit autem Pontifex, ut tali extractionis privilegio locus esse minime posset intra integrum trium Mensium spatium, in quo ex Benedictina constitutione, exportatio quavis extra Provinciam, seu Legationem, in qua segetes colliguntur, interdicitur §. 7. » 641
 Itemque exclusit a privilegii exercitio illos annos, et tempestates, in quibus extrahendarum rerum inopia, et penuria in statu Ecclesiastico viget §. eod. » ibid.

ARCHIEPISCOPI GRAECO-MELCHITE.

Dissensiones ortae inter Archiepiscopos, et Episcopos Graeco-Melchitas, licet aliquo pacto compositae, cessare penitus nequebant nisi praestita reverentia Patriarchae Antiocheno, quam poscit Summus Pontifex, ut scindala a Christi fidelibus removerentur. Const. 157. » 384
 Pro restituta tranquillitate nationis Graeco-Melchitae gratulatur Pontifex cum Archiepiscopis, et Episcopis Graeco-Melchitae. Const. 489. §. 1. » 1047
 Quod sane gaudium intermissum fuit arbitria Ignatii Gios patriarchalis Antiochenae dignitatis occupatione, ibid. §. 2. » 1048
 Pontifex Ignatii electionem proseribit, eundemque et illius electores excommunicatos vitandos declarat, ibid. §. 3. » ibid.
 Ignatio, ejusque factoribus episcopalis, et sacerdotalis dignitatis exercitium interdicit, et quilibet cum illis spirituales communicationem prohibet, ibid. §. 4. » ibid.
 Obedientes Episcopos obsecrat ut in fide, et observantia erga S. Sedem persistant, ibid. §. 5. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS GENUENSIS.

Dolet, quod Senatus Genuensis, caeteroquin

veteris pietatis, arbitrarie expulserit ex omni Reipublicae ditione Religiosos viros Ordinis Servorum Beatae Mariae Epist. 379. §. 2. pag. 826
 Summa redolet injustitia, poena eum plecti, qui culpa vacat §. 2. » ibid.
 Pontifex nil omisurum declarat quod ad utilitatem vergat populorum, spiritualibus adjuventis a laica potestate destitutorum §. 3. » ibid.
 Potius quam clavum uti potestate contra deum filius, Pontifex implorat, ut Deus ab inobedientiam oculis caliginem renovat §. 4. » ibid.
 Archiepiscopum hunc, aliosque per Genuensis Reipublicae ditionem Episcopos hortatur, ut jus, et decus Sanctarum vindicent §. 5. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS GNESNEN.

Vide *Rex Poloniae*.

Facultatem fecit Archiepiscopo Gnesnen. nominandi ad tres Canonatus in Metropolitana Ecclesia Gnesnen. in Mensibus Sanctae Sedi reservatis, per obitum illos obtinentium primo vacaturos Const. 56. §. 1. » 142
 Qui sane nominati, collationem praebendarum ab Nuncio Apostolico in Polonia obtinere debebant, et intra octo Menses a collationis die, Apostolicas Literas expedire sub plumbo, indicti in casu inobservantiae privationis poena §. 1. et 4. » ibid.
 Ad perniciosas novitates in Carlandiae Ducatu introductas renovandas, Gnesnensis Archiepiscopi adiutrices manus provocat. Epist. 136. §. 1. et 2. » 336
 Eundemque hortatur, ut in proxime futuris Poloniae Regni comitiis, sua commendatione, studio, auctoritate, alios etiam excitet Poloniae Antistites ad Catholicam Religionem in pristinum statum, et gradum collocandam §. 3. » 337
 Hujus Archiepiscopi observantiam, et egregiam devotionem erga Sanctam Sedem commendat Epist. 303. §. 1. » 696
 Eundem certiore facit, in alternativa Beneficiorum collatione in Poloniae Regno, se nihil innovaturum Constitutionibus Leonis X, et Clementis VIII. §. 2. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS ISPALENSIS.

Hujus Archiepiscopi Religionem, et Sanctae Sedi observantiam commendat Epist. 332. §. 1. » 733

Eidemque demonstrat, pragmatice in Hispania Regni introductas, quæ Pontificie sanctiones ad Laicorum examen ablegantur, Religionis evasives esse §. 2. pag. 734
 Adeoque ab eodem postulat, ut Catholicum Regem, a previs amoveat consiliis, sique rectam viam ostendat §. 3. » ibid.
 Supplicaverat Archiepiscopus hic Sanctam Sedem prius festorum dierum reductione, ad reparandas calamitates, et angustias quibus Dioecesis illi gravabatur Const. 408. §. 2. » 863
 Petitis reductioni essentium præbuit Pontifex, speciebus designatis diebus, in quibus præscriptum integrum servandum esset, firme in redactis festivitatis obligatione, audiendi missam §. 3. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS MEDIOLANENSIS.

Commonebat Archiepiscopus Mediolanensis de vulgari rumore erigendi Mediolani typographiam e laica tantummodo censura dependentem. Consili. 837. » 1071
 Quantum periculosum sit Religioni, monet Pontifex ecclesiasticos censores in re typographica removere, ibid. §. 2. » ibid.
 Eundem oritur, ut veterem in hac re Ecclesiæ disciplinam custodiat, et vindicet, ibid. §. 3. » ibid.
 Quam sane disciplinam, regulis datis defendere exverunt Concilii quam plurima, et præsertim Lateranense, ac Tridentinum ibid. §. 4. » 1073
 Archiepiscopum e defendenda ecclesiastica hac discipline haud desistere posse suadet, ob iusjurandum ab eo emissum in pastoralis officii assumptione, ibid. §. 5. » ibid.
 In proposito defensione præstanda, conjuncto lahore cum Inquisitore contra hereticam pravitatem procedendum esse insinuat, ibid. §. 6. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS NOGENTINUS.

Probat Pontifex quidquid Magantinus Archiepiscopus perscripserat, scilicet ferendum non esse, Ecclesiasticis perturbari iudicia, et clericorum reus ad laicale forum traduci Epist. 328. §. 1. » 734
 Adeoque causam ipsius Archiepiscopi cum Capitulo Spirensi, evocari ab aulico Imperiali consilio Pontifex promittit §. 2. » ibid.
 At sinere non posse subditi, ut es ab Romano Cœd. iterum ad Noguntinum deferatur §. eod. » ibid.

Se assensisse Pontifex significat ut S. R. I. Electores Francofurti ad Moenum convocati, ad electionem procederet Josephi Austriæ Archiducis in Romanorum Regem futurum Imperatorem Epist. 396. §. unic. pag. 846
 Ut autem futurarum perturbationum occasum quavis tollatur, indulget Pontifex ut nominatio valide censeri debeat, etiam si eam cum Catholicis Principibus Electoribus, Acatolice etiam intervenerint §. eod. » ibid.
 Nec non impedimento esse non posse declarat, peragendæ electionis validitati, quod Franciscus eligendi Josephi Archiducis Pater, nondum fuerit in Imperatorem coronatus §. eod. » ibid.

Indignatur Pontifex huic Archiepiscopo, quibus aulis eribus ceteri libri, cui nomen appositum Justini Febronii, statim insinuat, se Catholicum Religionem defendere Epist. 406. §. 1. » 861
 Adeoque valde interesse, librum hunc seu e Sanctæ Sedis præscriptum, e quacunque Dioecesi eliminari §. 2. » 863

ARCHIEPISCOPUS PARISIENSIS.

Causas persecutionis huius Archiepiscopi denumerat, ejusque labor constantem, propter injustam illius expulsionem e sua Dioecesi, laicis id imperantibus Magistratibus Epist. 404. §. 1. » 854
 Consolatur eum ex Francorum Regis pietate, qui emolliere quoddammodo studuit ejus ab Archiepiscopali Sede expolationem §. 2. » 855
 Tandem Apostolicæ Sedis auxilium promittit, ad hoc ut a persecutione ceteris liberetur. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS POLOCENSIS.

Archiepiscopum certiorum facit Pontifex de Epistola Polonise Regi perscripta ad impediendum, ne aliquid agatur nomine Mokhoviensis Ecclesiæ, in præjudicium Polocensis Epist. 323. §. 1. » 723
 Eidemque insuper moniet, se compulsum singulas controversias cum Clericis Societatis Jesu, expedivisse vero hoc super negotio literas in forma Brevis §. 2. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS POLOKENSIS RITUS GRECO-RUTENORUM.

Vigebat multis ab hinc annis controversia iudicialis in sacro Auditorio inter Archiepiscopum hunc, et Collegium Polocensis Societatis Jesu super dicatione, a Stephano

- Battori Poloniae Rege, Collegio huic facta anno 1583. quorundam honorum pro fundatione ipsius Collegii assignatorum. Constit. 284. §. 2. » 643
- Ea autem controversia post diuturnam concertationem, definita remansit per completissimam renjudicantiam §. eod. » ibid.
- Ad quas controversias futuris etiam temporibus perpetuo precidendas, Benedictus XIV. Cardinalem deputavit, qui in eundae concordiae articulos designaret §. 3. » ibid.
- Qui Cardinalis opus explevit, vita functo Benedicto XIV, articulosque concordiae concinnavit, quos Poloniae Rex sua digna approbatione dignovit §. eod. » ibid.
- Clemens XIII, articulis praefatis mature examinatis, quascumque lites, et causas super memorata donatione in statu, et terminis ad se advocavit, et sic avocatas perpetuo suppressit, et extinxit §. 4. » 646
- Insuperque donationem ut supra, a Stephano Poloniae Rege factam, et a quamplurimis Sacrae Rotae Decisionibus approbatam, confirmavit, bonaque sic donata, Collegiumque Polokense sub Sanctae Sedis protectione recepit §. eod. » ibid.
- Partes item contententes vicissim ab expensis liberavit, illasque a quavis attentatorum, et damnorum sarcitione exemit §. 5. » 647
- Apostolice tandem Nuncio commisit, ut terminos, intra triennium, in agris controversis apponi curaret §. 6. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS PRAGENSIS.

- Expouit controversia exorta inter Collegiatam Ecclesiam Sancti Petri Visehradensem, et Archiepiscopum Pragensem. Constit. 357. §. 1. » 738
- Ad quas dirimendas controversias Archiepiscopus hic, Sanctae Sedis auctoritatem imploravit §. 2. » 739
- Pontifex, requisito prius voto Sacrae Congregationis Concilii Tridentini interpretis, deinde illius iudicio controversias ipsas supposuit §. 3. » ibid.
- Quae Sacra Congregatio declaravit, privilegia a Bonifacio IX concessa Capitulo Visehradensi, super exemptione ab Ecclesia Pragensi, revocata fuisse §. 4. » ibid.
- Hanc autem Sacrae Congregationis resolutionem Pontifex confirmavit, et observari mandavit §. 5. » 740

ARCHIEPISCOPUS TAURINENSIS.

- Gratias agit Pontifex, quod Archiepiscopus hic gratulatus erga Sanctam Sedem fuerit de suppressis in Hispania Regnis pragmatice illis, quibus Ecclesiae liberatae, et ejusdem Sanctae Sedis dignitati injuria adrebat. Epist. 374 §. unice. » pag. 815

ARCHIEPISCOPUS TOLETANUS.

- Suum maiorem Pontifex exprimit, quod in Toletana Dioecesi jejunium perrigili S. Mathiae Apostoli in proxime antecedens quinquagesimae Sabatum, Episcopali tantum auctoritate transtulerit. Epist. 269. §. 1. » 621
- Idque potissimum ne videretur, Ecclesiasticos ritus immutari ob Baecanolum turbas, quas impia superstitione invexit, et quas si nondum aboleret, attamen primum Christi sponsa detestatur §. eod. » ibid.
- Solo Romano Pontifici pertinet, jejunium in Ecclesia universa receptum, in alteram diem transferre §. eod. » ibid.
- Toletanum Archiepiscopum ad observantiam erga Romanam Cathedrali revocat §. 2. » 622
- Exemptionem ab eo recepit, pro supra relata arbitraria jejunii translatione, eundemque obsecrat, ut conjunctim cum Apostolica Sede, in concessa sibi Ecclesia gubernanda, turbidissimis praesertim temporibus, se gerat Epist. 279. §. unice. » 618
- Conqueritur, quod huius pragmatice in Hispania introductae sint, quibus supremum Pontificis iudicium, laici potestatibus subijcitur. Epist. 331. §. 1. » 732
- Quae eo pacto evenere, quia Catholicae Religionis adversantibus, intollerabilis est Romanae Sedis constantia in Ecclesiae iuribus protutendis §. 2. » 733
- Adeoquae ejusdem operam postulat, ut Catholicum Regem a pravis consiliis amoveat, et in Religionis semita continet §. 3. » ibid.

ARCHIEPISCOPUS TREVIRENSIS.

- Huic Archiepiscopo indultum eligibilitatis concessit Pontifex ad Ecclesiam Hildesensem, quod prius nulli alio concedere voluit. Epist. 207. §. 1. » 491
- At indultum illud significavit esse debere, tamquam incitamentum ad ebaritatis vinculum erga Sanctam Sedem magis, magisque constringendum, et controversias dirimendas quoad Praeposituram Lymburgensem jam a Sancta Sede compositas §. 2. » ibid.

- De gestis a Trevisensi Curia contra Apostolici
Nunciis jurisdictionem jam alias cum hoc
Archiepiscopo Pontificem condonasse, com-
memorat Epist. 253. §. 1. pag. 600
- At deinde, novae controversiae causae exur-
gunt ob denegatam quampluribus litiganti-
bus facultatem appellandi ad Nuncium in
secunda instantia §. 2. " 601
- Quae quum contraria sint, et Sacri Concilii
Trydentini canonibus, et receptae, obser-
vataeque usque adhuc Ecclesiasticae disci-
plinæ, et litigantium partium iuribus offi-
ciant, quae secundae instantiae sic beneficio
privantur §. eod. " ibid.
- Hinc Archiepiscopum hunc hortatur, ut, in
sua Dioecesi, et Principatu, illata iniuste
impedimenta removeat, et disciplinam Ec-
clesiasticam proutetur §. 3. " ibid.
- Exposuerat Pontifici Trevisensis Clerus gra-
vamen quo obstructus reperiebat pro con-
tributionibus Militaribus, in contemptum
pactionum inter Clericos, et Seculares, et
hac eadem de causa multo aere alieno
praemi Epist. 263. §. unic. " 614
- Hinc Pontifex Archiepiscopum hunc hortatur,
ut suum Clerum a tot angustiis sublevet, et
tectam servet Ecclesiasticam immunitatem
favore ejusdem Cleri antiquissimi per uni-
versam Germaniam, et Catholicæ fidei ad-
dictissimi §. eod. " ibid.
- Illius fidem, et devotionem erga Apostolicam
Sedem commendatur, Epist. 362. §. unic. " 794
- Laudes hujus Archiepiscopi pro nova editio-
ne Catechismi Romani, et illius distribu-
tione ad singulos Dioecesis Parochos pro
erudiendo grege §. eod. " ibid.
- Quoniam Archiepiscopus Trevisensis legem
tulit, quæ ecclesiasticis personis fori privi-
legium adimebatur, suam hac de re dolo-
rem exprimit Pontifex. Const. 319. §. 1. " 1034
- In qua nova lege Pontifex non injuria Ec-
clesiæ tantum afferri, sed scandalum ceteris
Antistitibus præferri declarat, ibid. §. 2. " ibid.
- Hortatur Pontifex Archiepiscopum, ut legem
ei fortasse a perfidia consiliariis insinua-
tam, revocet, ibid. §. 3. " ibid.
- Archiepiscopum laudat Pontifex pro medicinali
lege revocata, eundemque hortatur, ut pra-
vos consiliarios a se eliminet. Const. 320. " 1035

ARCHIEPISCOPUS VALENTINUS.

- Jurisdictionem in monasterium, et moniales
S. Sebastiani civitatis Oriolensis, quam Be-
nedictus XIV. temporane Archiepiscopo

Valentino contulerat, se ordinario Oriolen-
si restituisse Pontifex participat eidem præ-
laudato Archiepiscopo. Const. 498. pag. 1030

ARCHIEPISCOPUS VIENNENSIS.

- Archiepiscopi hujus commendat studium, quo
ineunditur, quo Ecclesiasticæ, et Regularis
discipline conservatione, et tutela Religio-
sorum ordinum, dummodo Divinae glo-
riæ, et animarum salutem utilem exhibeant
operam Epist. 174. §. unic. pag. 427. Epist.
359. §. 1. " 794
- Promittit, nullam se habiturum deliberatio-
nem absque Congregationis Consistorialis
consilio, super pacto inito inter Canonicos
Regulares S. Ruffi, et Equites S. Lazzari de
Religiosa eorum familia abolenda, trans-
ferendisque bonis omnibus addictorum Equi-
tum manus. Epist. 174. §. unic. " 427
- Pariterque significat, ab Clero Gallicano in
Comitiis Parisiis coadunato querelas Regi
Christianissimo delatas fuisse, ne Ecclesia-
sticarum rerum eversionem permitteret Epi-
stol. 359. §. 1. " 794
- Cumulat insuper pro expulsiōe a Gallicis
Regnis Clericorum Secularium Societatis
Jesu, et damna prænuñciat exinde societa-
tibus §. 2. " 792
- Hortatur propterea Archiepiscopum hunc, ne
in hac temporum iniquitate ab Ecclesia sua
oculos umquam deiciat; nam grex paucio-
ribus hunc custodibus communitus, Diabo-
lico impetu magis exponitur §. eod. " ibid.

ARCHIHOSPITALE.

- In Archihospitale Sancti Spiritus in Saxia de
Urbe, licet antiquitas consueverit, quod qui
in Valetudinario furtum commississet asyli
beneficio minime jureretur, attamen poste-
rioribus temporibus, ea super re, dubia
excitari ceperunt Constit. 535. §. 1. " 1069
- Declarat Pontifex nemini immunitatem asyli
suffragare debere, pro furtis commissis in
valetudinario, ibid. §. 2. " ibid.
- Quæ pro recognitionibus characterum appro-
bandis in ordinibus directis Sacro Monti
Pietatis Urbis sancita fuerunt, ea ad nu-
mulariam Archihospitalis S. Spiritus
extenduntur. Const. 533. " 1064
- Asyli privilegio privatur quicumque furtum
commissit in Valetudinario S. Jacobi de
Augusta, incurabitur, occupato de Urbe
Const. 583. " 1114

ARCHIHOSPITALE SANCTISSIMI SALVATORIS AD
SANCTA SANCTORUM DE URBE.Vide *Carceres Urbis*.

ARCHIPRESBYTER VATICANÆ BASILICÆ.

Cardinalis Archipresbyter Vaticanæ Basilicæ quotiescumque Episcopali dignitate sit fungitur, Vaticanæ Cleri Ordinationes habere potest, et Sacra Olea perficere, et Confirmationis Sacramentum conferre infra octavam SS. Apostolorum Petri, et Pauli Alioquin.

16. §. 2. pag. 80

Secus vero tenetur Episcopum designare, qui hæc nomine suo perficiat §. eod. » ib.

Cæterum, ita sequitur, Archipresbyterum Vaticanæ Basilicæ, cum Officio Ministerii Episcopalis Ordinis adesse debere §. 4. » ibid.

ASYLUM ECCLESIASTICUM

Vide *Episcopum Sardiniam, Sardinie Regnum Immunitas Homicidæ.*

B

BACCANALLA.

Turbæ Baccanallum ab impura superstitione Invetæ sunt, Epist. 260. §. 1. » 221

Quæ si Catholica Ecclesia nondum penitus aboleretur, eas tamen detestatur, et sicut prosequitur amissionis. §. eod. » ibid.

BASILICA LATERANENSIS.

Monasterium Monialium Ordinis S. Benedicti loci dicti Sambucheto Nullius, seu Spoletanæ Diocesis, jurisdictionis Capituli, et Canoniorum S. Joannis Laterani suppressit decrevit Benedictus XIV., tanquam in asperâ loco positum, et innotis vacuum.

Const. 102. §. 1. » 200

Quam tunc suppressionem, et extinctionem ad exitum perduxit Clemens XIII. et Monasterii bona, redditusque pro penuliori erogatione faciendâ, addidit Capitulo, et Canonice præfatis §. 3. » ibid.

Ex Art. XXVI Constitutionum Capitularium Lateranensium habetur, Iustum esse cultum Conventui, utique Basilicæ servitio mancipatis, semel in Anno, per decem dies a Chori præsentia cedere, ut possint spiritibus exercitiis vacare Constit. 118. §. 1. » 213

In quo tunc requiritur Heantio-Capituli, danda tantummodum tempore Adventus, Quæ

dragimæ, et solemnioribus festivitatibus §. eod. pag. 213

Ex Art. XXVII. præfatarum Constitutionum, indultum absentiae a Choro ad quindecim dies extenditur, si Coenæ, cæterique, ad visitandum Sacrum Laurentianæ sedem perrexerint §. eod. » ib.

Itemque ad diem totum Anno quævis, pro visitatione septem Urbis Ecclesiarum §. eod. » ib.

Exorta est quaestio, utrum pro indulto de quibus in Art. XXVII. necessarius esset Capituli assensus, requisitus in Art. XXVI. §. eod. » ib.

Benedictus XIV., declaravit, in Art. XXVIII, comprehendi ea omnia, quæ requirebantur in Art. XXVI §. 2. » 214

Cardinalis Archipresbyter decreta sua iunxit, ut declaratio Benedicti XIV. servari posterum deberet, et in Archivis describi §. 3. » ibid.

Quo tamen non obstante, defuncto Benedicto XIV., aliud indultum, contra dictum decretum elargitum fuit §. eod. » ibid.

At novum hoc arbitrarium indultum, per aliud Cardinalis Archipresbyteri decretum irritatum fuit §. eod. » ibid.

Nullo tamen alio pacto acceptum tale novum decretum a Capitulo fuit, quoniam sub reservatione deducendi iura in iudiciis quocumque tempore §. eod. » ibid.

At Clement XIII. irritata hæc relata Capituli protestatione, declarationem S. M. Benedicti XIV. perpetuum servandam esse sancivit §. 4. » ibid.

BASILICA VATICANA

Vide *Archipresbyter Basilicæ Vaticanæ*

BAYARIE DOMUS.

Inclita domus Baronorum Bavarie continuo suum studium erga catholicam Religionem ostendit, maximasque semper laudes a summis Pontificibus promeruit. Const. 425. §. 1. » 208

Multum de ipsa catholica Religione mole meritis fuisset Maximilianus Joseph Dux Bavarie, et S. R. I. Princeps Elector nisi causam doctrinarum collegii Societatis Jesu Neoburgi dirimendus ab iudicibus ecclesiasticis remisisset, exclusis iudicibus laicis, ibid. §. 2. » ibid.

Vide *Judices Ecclesiastici.*

Conqueritur Pontifex cum Eichstetensi Episcopo, quod consiliis bona ipsius Ecclæ-

sive alienare promiserit favore ducalis do-
mus Bavariae Sancta Sede inconsulta Con-
st. 302. pag. 1118

BEATIFICATIO.

Beatificatio servi Dei Simonis de Roxas sacer-
dotis professi Ordinis SS. Trinitatis redem-
ptionis captivorum calestorum habetur in
Const. 338. » 1072

Enumerantur insignes servi Dei virtutes, ibid.
§. 2. » 1073

Quorum virtutum intuitu Sacra Congregatio
Sacris Ritibus praeposita, ad Venerabilis
servi Dei beatificationem, tuto procedi pos-
se constituit, ibid. §. 3. » ibid.

Pontifex hanc resolutionem approbando, et
vatis christianorum Principum obsecun-
dando, mandat, ut Venerabilis hic servus
Dei, Beati nominis deinceps nuncupetur
ibid. §. 4. » ibid.

Plura decernit, quae noviter adlecti Beati ve-
nerationem, illiusque celebrandam festivi-
tatem respiciunt, ibid. §. 5. » 1074

Allocutio consistorialis a Sanctissimo Domi-
no Clemente PP. XIII. habita die 27. Apri-
lis 1767. in qua propositae fuerunt causae
canonizationis sex Beatorum. Const. 390. » 1153

Cardinalium votum requiritur quoad canoniza-
tionem B. Joannis Cantii Const. ibid. §. 2. » 1153

Simile requiritur votum quoad canonizatio-
nem B. Josephi Calasanctii. ibid. §. 3. » ibid.

Idem de canonizatione B. Josephi a Cuperti-
no. ibid. §. 4. » ibid.

Idem de canonizatione B. Hieronymi Emilia-
ni. ibid. §. 5. » ibid.

Idem de canonizatione B. Seraphini ab Ascen-
to. ibid. §. 6. » ibid.

Idem de canonizatione B. Franciscæ Fremont
de Chantal. ibid. §. 7. » 1154

Acta consistorialia quoad canonizationem BB.
Joannis Cantii, Josephi Calasanctii, et Jo-
sephi a Cupertino. Constituit. 396. » 1158

Beatificatio servi Dei Fratris Bernardi a Cor-
leone Siculi laici professi Ordinis Min-
orum Sancti Francisci Cappuccinorum. Con-
st. 668. » 1166

Ex unanimi voto Cardinalium Congregationi
S. Rituum praepositorum servus Dei in
Beatorum albo adscriptus fuit. ibid. §. 2. » ibid.

BEATUS GREGORIUS BARBADIGUS.

Venerabilis Barbadiqus, Clementi XIII. in Pa-
lavino Archiepiscopatu praedecessor fuit
const. 219. §. 1. » 894

A claris progenitum parentibus, nobilitatem
generis, virtutum praestantia superavit.
§. 2. pag. 594

Clericali Militiae adscriptus, per omnes Eccle-
siasticos ordinum gradus, ad sublimem Epi-
scopatam, et deinde ad Cardinalatus hono-
rem pervenit, nunquam humilitate, et mo-
destia seposita §. eod. » ibid.

Ita ut in B. Petri Cathedralis vacatione, conspi-
rantibus Cardinalibus, ut primum ei Sacer-
dotium tribuerent, vim quodammodo fecit,
ne invitus Pontificatum accipere cogeretur
§. eod. » ibid.

In Pastoralis munere obeundo exemplum sibi
proposuit Sancti Caroli Borromaei, ejus
virtutes in se mirabiliter expressit. §. eod. » ibid.

Tandem bono certamine decerto, cursu
consumato, a S. Congregatione Ritibus
praeposita, et processu rite fabricato, una-
nimi voto responsum est, posse Venerabi-
lem Barbadiqus in Beatorum numero ec-
censeri §. 3. » 895

Pontifex relatione sibi facta diutius pon-
derata, Catholicorumque Principum preci-
bus aliorumque Ecclesiasticorum ordinum
quaspluribus receptis, divinoque implora-
to prius auxilio, Venerabilem Barbadiqus
Beatorum albo adscripsit, ejusque Corpus
et Reliquias, a Fidelibus venerari posse de-
cernit. §. 4. » ibid.

Tandem illius Festum cum Officio, et Missa
de communi Confessoris Pontificis, cum Ora-
tionibus propriis celebrari posse quotannis
die 18. Mensis Junii §. eod. » ibid.

BENEDICTIO PAPALIS.

Summi Pontifices facultatem fecerant sole-
niter populo benedicendi nomine eorum,
ut plenariam consequi posset indulgentiam,
quam consequutus fuisset si adstitisset dum
Pontifex ipse benedixit Const. 300. §. 2. » 693

A quo sane Pontifice indulto, plures irrepe-
runt abusus §. eod. » ibid.

Adcoque Clemens XIII. ad eosdem abusus re-
movendos, revocavit singula indulta, et pri-
vilegia alias concessa, solemniter nomine
Pontificis populo benedicendi, salvis tan-
tummodo privilegiis, aliquibus Ordinibus
Regularibus specialiter indultis §. 3. » ibid.

Deinde vero praefixit dies, quibus concedi
deinceps poterit tale indultum solemniter
populo benedicendi §. 4. » ibid.

Regularibus vero quibus privilegium conser-
vavit, injunxit expresse, ut ritus a Benedicto

XIV. hac super re constitutos, servare debeant §. 2. pag. 624

Tandem ritum servandum a Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis, in solemnem hac impetrendi benedictionem praefinit §. eod. = ibid.

Reverentiae quae in superior Constitutione disposita fuerat quoad solemnem benedictionem, Pontificis nomine populo imperpetuam Constit. 371. §. 2. 2 806

Quum vero Regularis Ordines nulla ab Episcopo implorata licentia, facultate benedicens populo, proprio arbitrio uteretur §. 3. = 807

Hinc ad ista remota scandala, fidei ex-
presse, nullum Regularem Ordinem, facultate ipsa uti posse, nisi prius Ordinarii licentia in scriptis obteata, sub suspensionis poena §. 4. = ibid.

BENEFICIA ECCLESIASTICA QUOD COLLATIONEM.

Beneficia Ecclesiastica in Mensibus reservata Apostolicae Sedi sive quibuscumque essentialibus causis eidem affecta, praedicta Sede Apostolica conferuntur, Libris in forma Brevis expellitis Constit. 12 Numer. 1. = 40

S. R. E. Cardinalibus in suis respective titulis, nec non S. R. E. principibus Clericis Episcopatu fungentibus, indultum tribuitur conferendi Beneficia Ecclesiastica, licet in mensibus S. Sedis reservatis vacaverint, vel eidem affecta quocumque fuerint §. 2. = ibid.

Beneficiorum Ecclesiasticorum, vel curae Annularum, vel residentiae eius annexum habentium consistoriae, ceterorumque Beneficiorum Collationes, perfici nequeunt ab Ordinariis Testimonialibus, in quorum Dioeceseos beneficia reperitur Epist. 115 §. 2. = 350

Ad Ordinarium etiam pertinet discernere, cum Ecclesiarum utilitati, et potentium meritis, concessiones huiusmodi conveniant §. eod. = ibid.

Itemque de duobus Beneficiis habentium annuarum curam provisiones, hinc a S. Sede tribuendas esse tenet Sacri Canonis, et Trydentini concilium §. 3. = ibid.

Nisi peculiares accedant circumstantiae, quae iustam aliquando suppeditare possint causam ad dispensationem §. eod. = ibid.

Vide. *Regnum Poloniae. Romanus Pontifex.*

BIBLIOTHECA.

Vide *Foroliviensis Civitas.*

Ne Libri extrahantur ex Bibliotheca Aca-
demicae Civitatis Posnaniae, sub excommuni-
cationis latae sententiae poena prohibetur.
Coast. 117 §. 1. pag. 316

A qua excommunicatione, neminem, nisi Ro-
manum Pontificem, exceptio mortis articulo, absolvere posse jubetur §. eod. = ibid.

BIBLIOTHECA CIVITATIS VALENTINAE.

Novam extractam Bibliothecam ab Archiepiscopo Valentinae in Hispania commendatam, et ut de hiace perpetua perarata negari,
Apostolicas Literas mittit. Epist. 124 §. 1. = 321

Apostolica siquidem Sedes, nullum unquam praetermisit suae benevolentiae significationem in tam honorificis literarum documentis sperandis, stabilisquae §. eod. = ibid.

Valentinae Archiepiscopi pro tempore, novae extractae Bibliothecae, perpetui Moderatoris, et Rectoris, Apostolicis auctoritate deputantur §. 2. = ibid.

Illique propterea scripturae tribuunt eligendi, et nominandi duos Bibliothecarios ad eorum curam, et ab his causa etiam revo-
candos §. eod. = ibid.

Quoties ad Bibliothecarii munus Beneficiati assumantur, isdem exempti a servitio chori indulgetur, amissis tantummodo quotidianis distributionibus, cum exclusione tam excommunicationis Feculitatum ceprae nominatarum §. eod. = ibid.

Prohibitio facta extrahendi ab memorata Bibliotheca quoscumque libros, pagellas, ac folia, sive Typis Impressa, sive manu descripta, sub excommunicationis latae sententiae, cuius absolutio eidem Valentino Archiepiscopo, vel delegato ab eo, reservatur §. 3. = ibid.

Pro Bibliothecae custodia in Civitate Valentinae erigite, dum Bibliothecarii instituti sunt ex Collegio Beneficiorum Valentinae Cathedralis sacandi Constit. 282 §. 1. = 642

Quibus sic institutis Bibliothecariis, quo tempore in eadem Bibliotheca studiorum commodis vacarent, exemptis a servitio chori indulta sunt cum perceptione fructuum praehendenda, ac Beneficia, prout si chori interfuerant §. eod. = ibid.

At exceptae sunt quotidianae distributiones, quae relictas fuerant futuro praesentium, ut interdictum §. eod. = ibid.

Quam vero deinde constiterit, Beneficiorum redditus *ferre omnes*, in quotidianis distributionibus hinc consistere, suppletum Pontifici fuit, ut illas etiam tribuere vellet Beneficiis a choro absentibus Bibliothecae causa §. end. pag. 642

Cui postulational obsecundavit Pontifex, exceptis tamen quotidianis illis distributionibus, quas in ultimis suis tabulis, Testamento, *vere* praesentibus iusserat disperiri §. 2. » ibid.

BIBLIOTHECA PLACENTINA ORDINIS
FRATrum SERVORUM B. M. V.

Vide *Frater Ordinis Servorum B. M. V.*

BIBLIOTHECA VATICANA.

Multa sollicitudine Romani Pontifices per incrementum Vattense Bibliothecae studia sua direxerunt Const. 289 §. 1. » 656

Attamen successivis etiam temporibus, notarum praehendendum ordinationum necessitas se se exhibuit §. 2. » 657

Clemens XII. constitutionem edixit, quae expresso prohibuit asportationem librorum, caeleratque rerum, extra Bibliothecam Vaticanam §. 2. » ibid.

Quam sane prohibitionem renovavit Clemens XIII. Constitutione hac, etiam contra Bibliothecarum contines, et scriptores, atque expressa licentia, Pontificis manu subscipta, sub excommunicationis poena summo Pontifici reservata §. end. » ibid.

Peculiaris etiam constituit quoad electionem Scriptorum Bibliothecae Vaticanae §. 4. » ibid.

Iussit quod Custodes, atque Scriptores, assiduum operam praebere leantur in Bibliothecae §. 5. » ibid.

Prohibuit ne alicui, etiamsi privilegissimae personae facultas pateret legendi Codices, librorum in hac Bibliotheca servatos, nisi accederet Pontificis indultum per Secretariam Status eligendum §. 6. pag. » 666

Antique methodus in inferiorum intervencium electione observandam praescripsit §. 7. » ibid.

Ut redditus a Paulo V. assignati pro Vaticana Bibliotheca, integre in novorum librorum emptione erogari deberent praeccepti §. 8. » ibid.

Modum indiguitat servandum pro occurrentis quotidianis Bibliothecae impensis §. 9. » ibid.

Voluit, quod Palatii Apostolici Praefectum, novis periciendis operibus ineamberet §. 10. » 680

Peculiarem normam tradidit servandam in emptionem novorum Librorum, Codicum, atque similium pro Vaticana Bibliotheca §. 11. pag. 689

Redditum, at expensarum rationem habendam esse triennio quovis iussit, notulamque super ipsa reddit one rationis Pontifici exhibendam §. 12. » ibid.

Cetero vide verbo *Museum Vaticanum*.

BONA ECCLESIASTICA.

Vertigilis, quae in ditioe Pontificia predebantur ab Ecclesiasticorum Colonis, cedebant plerumque in causis aeris alieni solvendi, quod contractum fuerat pro Catholica Religione tuenda, propagandisque Catholicorum Principum iuribus, atque ditioibus Const. 22 §. 2. » 68

Ceterum Ecclesiastica bona, alijs exempli- nitibus, pro quocumque honorum genere donabatur §. end. » 66

Ecclesiasticorum bona sunt patrimonium pauperum §. 8. » ib.

Bona una vice Ecclesiastica effecta, curare debet Romani Pontifex, ut recte se diligenter administrentur; nec in usus profanos, sed ad alia pia opera contrahantur. Const. 102 §. 2. » 290

C.

CAESAR CIVITAS.

Fides, et devotionis affectus Caesariensis Civitatis erga S. Sedem commendatur Const. 72 §. 1. » 221

Adiunt in Civitate Caesariensi statuta, per quae praescribitur salariis, et Mercedis Notariis debitis pro Testamentis, Instrumentis, conficiendis, eorumque Copiis, nec non peculiares praescriptiones ad eos in proprio munere continendos §. end. » 223

Inolevit tamen abusus, quod Notarii cupientes partes, quae commodum, et emolumentum sentiant ex Testamentis, vel Instrumentis, ad illorum sumptu authenticas percipiende §. 2. » 224

Hanc consuetam traditionem authenticarum sumptuum abstulit Caesariensis Civitatis resolutio Consilii §. 2. » ib.

Quae tunc Generalis Consilii resolutio, Apostolica auctoritate, in hac Constitutione approbatur, et perpetuo servari mandatur §. end. » 224

CALICES.

- Prælati, et Abbates Regulares, sequuntur si-
ue speciali indulto calices benedicere pro
uso alienarum Ecclesiarum: Const. 36 § 8.
et 6. pag. 81
et seq.

CAMERA APOSTOLICA.

Vide *Reverenda Camera Apostolica.*

CAMERA CAPITULINA.

- Patere Camere Capitoline privilegium de-
centiale concessit pro Impressione Inscr-
ptionum, et Monumentorum Inimici Axi
existentibus in Ecclesiis aliisque Locis Al-
mae Urbis. Const. 188 § 1. • 378

CAMPANE.

- Naqueunt absque speciali indulto Campanæ
benedicere, pro usu alienarum Ecclesiarum
Prælati, et Abbates Regulares. Constit. 36.
§ 8. et 6. • 81
et seq.

CANCELLARIA.

- Cancellariae regulæ publicavit Clemens XIII.
Constit. §. 1. ad 72. • 158
ad 174
*Quæ regulæ hæc continent
dispositiones, videlicet.*

- Resolutiones generales, et speciales §. 1. • 158
Reservatio Cathedralium Ecclesiarum, et Mo-
nasteriorum, ac de tempore vacante E-
piscopatu, vacaturorum Beneficiorum
§. 2. • ibid.
Extensio reservationis Beneficiorum per as-
suetudinem pacificam vacaturorum §. 3. • 159
Reservatio Dignitatum: nec non vocum, et S.
R. E. Cardinalium familiarium Beneficio-
rum §. 4. • ibid.
Reservatio Beneficiorum Collectorum, et Sub-
collectorum §. 5. • 160
Reservatio Beneficiorum Curialium, dum Cu-
ria transferret §. 6. • ibid.
Reservatio Beneficiorum Cancellariorum, et
Censorum §. 7. • ibid.
Reservatio Beneficiorum S. Joannis Lateranen-
sis, S. Petri, ac S. Marjæ Majoris de Urbe,
et Beneficiorum titulorum Cardinalium a
Curia absentium §. 8. • ibid.
Reservatio Mensium Apostolicorum, et altera-
nativa pro Episcopis residentibus §. 9. • ibid.

- De Literis in forma rationi congruit, expe-
diendis §. 10. pag. 161
Declaratio reservationis Ecclesiarum, et Bene-
ficiorum per Prædecessores reservatorum
§. 11. • ibid.
Revalidatio Literarum Prædecessoris, gratiar,
et iustitiarum infra Annum concessarum §. 12. • 160
Revocatio Unionum §. 13. • ibid.
Revocatio facultatum quibuscum concessarum
§. 14. • ibid.
Revocatio facultatum conferendi Beneficio-
servati §. 15. • 163
De ditionibus numeralibus §. 16. • ibid.
De concurrentibus in dato §. 17. • ibid.
De non tollendo per quæsitum §. 18. • ibid.
Regula de viginti §. 19. • ibid.
De Idiomete §. 20. • 161
De non impetrandi Beneficio per obitum vi-
ventis §. 21. • ibid.
De Uoluntatibus, et Unionum confirmatione
§. 22. • ibid.
De Mendicantibus transferendis §. 23. • ibid.
De male promotis §. 24. • ibid.
De Monte §. 25. • ibid.
De Beneficiis vacaturis per promotionem ad
Ecclesias, et Monasteria §. 26. • ibid.
De non iudicando juxta formam supplicatio-
nem, et Literarum expeditarum §. 27. • 163
De Regulis Cancellariæ producendis §. 28. • ibid.
De subrogandis colligendis §. 29. • ibid.
De verosimili colligit §. 30. • 166
Non valent commissiones Causarum, nisi Li-
teris expeditis §. 31. • ibid.
De Impetrantibus Beneficio per obitum fami-
liarum Cardinalium §. 32. • ibid.
Super eadem familiaritate §. 33. • ibid.
Signatura per fiat, præferatur alteri per con-
cessionem §. 34. • 167
De Annali possessoris §. 35. • ibid.
De Tricennali §. 36. • ibid.
De non appellando sede vacante definiti-
vam §. 37. • ibid.
Non solum commissioni post conclusionem
§. 38. • 168
De Literis Religiosorum expedendis §. 39. • ibid.
De clausula ponenda in Literis permutatis
Beneficiorum §. 40. • ibid.
De supplendis defectibus §. 41. • ibid.
De derogatione jurisprudentiarum §. 42. • ibid.
De Commendis §. 43. • 169
De Reformationibus §. 44. • ibid.
De consensu in resignationibus, ac pensio-
bus §. 45. • ibid.
De ingressu Religiosorum §. 46. • ibid.

Nec valet interpretatio facta per modum in Cancellaria exprimeendum §. 47.	pag. 169
De Exequutione faciendi §. 48.	ibid.
De Dispensationibus in gradibus consensu- neitis §. 49.	ibid.
Super defectu netitum §. 50.	ibid.
Super dispensationibus §. 51.	ibid.
Nullo suffragator dispensatio ubi Literis con- fectis §. 52.	170
De Clausulis ponendis in Literis Indulgentia- rum §. 53.	ibid.
De Indulgentiis concessis ad ioster §. 54.	ibid.
De exprimendo valore Beneficiorum in impe- trationibus §. 55.	ibid.
De Clausulis in Beneficiis vacantibus ponendis §. 56.	ibid.
De expressione qualitatium Beneficiorum in impetrationibus §. 57.	171
De Beneficiis vacantibus per contractum Ma- trimonii §. 58.	ibid.
De Clausulis ponendis in Literis Religiosorum §. 59.	ibid.
De translatione Religiosorum §. 60.	ibid.
De Clausula si est ita §. 61.	ibid.
Petenti providendi de vacatura deest Literae de vacanti §. 62.	ibid.
Revocatio decimarum, et altorum impositio- num §. 63.	ibid.
Reverentio Ecclesiarum percipiendi pretium of- ficiorum §. 64.	172
Quod fructus in tertia parte augeri possint vi- gere Clausulae §. 65.	ibid.
De Insupercessionibus §. 66.	173
Officiales nihil exigant ultra debitum §. 67.	ibid.
Reservatio Beneficiorum vacantium, Sede Apo- stolica vacante §. 68.	ibid.
Revocatio indultorum supervenientis §. 69.	174
Quod Cardinales non comprehendantur sub regula faciendis §. 70.	ibid.
Quod Regulae Cancellariae non comprehenda- ntur sub generalibus derogationibus.	ibid.
De potestate Reverendissimi Domini Vice-Can- cellarii, et Cancellariae Regentis §. 72.	ibid.

CANONICI REGULARES ABBATIS S.
MAURITII IN VALLESIORUM.

Simultaneam administrationem binarum Par-
ochiarum de *Montey*, et *Trevis Torrente*
Canonici huius Regularibus denegat, utpote
jam exclusam pluribus Sacrae Rotae De-
cisionibus, et Constitutionibus. Quod inserat
tabili Benedicti XIV. contrarium. *Canst.*
61 §. 1.

181

CANONICI REGULARES CONGREGATIONIS
S. ANTONII VIENNENSIS IN DELPHINATU.

Abbas Geocalis hujus Ordinis ex Pontificia indulto, omnimodam jurisdictionem habet super Ecclesiis, Altariis, et Confratribus Con- fraternitatum sub invocatione ejusdem S. Antonii in ejusmodi Ordinis Ecclesiis ere- ctorum. <i>Const.</i> 47. §. 4.	pag. 118
Regulas, et Statuta pro Confraternitate S. An- tonii in Civitate Avenionis, firmavit Abbas Generalis Canoniorum Regularium Sancti Antonii Viennensis §. eod.	118
Eadem Regulas, et Statuta, approbatione Pontificia fuerat confirmata §. 2.	120
Declarationes, et praescriptiones nonnullae su- per redditibus §. 3.	ibid.

CANONICI REGULARES REFORMATAE
CONGREGATIONIS S. CRUCIS COLIMBIENSIS.

Benedictus XIV. Liturgicam Academiam pro Canonici Regularibus hujus reformatae Congregationis, duobus constantem Cathedris, Secretorum Rituum nempe, et Historiae Ecclesiasticae crexit, et instituit, et sub im- mediata protectione S. Sedis recepti <i>Const.</i> 91. §. 2.	287
Hujus Academiae statuta, ex praefati Benedi- cti XIV. jussu, Colimbiensis Episcopus confecit, quae distinctim hic referuntur §. 3.	238
Eadem sic confecta Statuta, Pontificia auctoritate confirmantur, et approbatur §. 4.	263
Elaborationes Academicas, et Opera quae- cumque, sive a Cathedralium Magistris, eorum Substitutis, et Academiae sociis elaboratas, sive per quos honor, et splendor Academiae augetur, praeclari committi posse concedit, accedente tantum revisione duorum ex Sociis, et Episcopi approbatione §. 5.	ibid.
Legendi, et retinendi prohibitis Libros, facultatem quam Benedictus XIV. pro utriusque Cathedrae Lectoribus indulsit, Clemens XIII. ad annuos Censores, Secretarium Academiae, Substitutos Cathedralium, et duos Adjutores extendit, de licentia tamen Colimbiensis Episcopi pro tempore ex- istentis §. 6.	ibid.
Litterarum Apostolicarum speciales deputati Excoptantes §. 7.	ibid.
Canonici Regularibus hujus Ordinis significat, se Academicas constitutiones, et statuta	

prohære, etisque gratiam animarum ostrudis
pro habita Oratione occasione suæ ad Sum-
mam Pontificatum exaltationis. Epist. pag. 364

CANONICI REGULARES S. RUFFI.

Pactam intrant Canonici hi cum Equilibus S.
Lazzari, de Religiosa eorum familie abolen-
da, transferendisque bonis omnibus ad
ipsorum Millum minus. Epist. 174. §.
Unio. » 427

Cujus pacti executioni viriliter sese opposuit
Viennensis Archiepiscopus §. eod. » ibid.

Ad cujus proinde postulationem Pontifex si-
gnificat, se, circa pactum illud, nullam
emissurum declarationem, nisi de consilio
Congregationis Consistorialis §. eod. » ibid.

Quis sane sui summi secessu confirmavit Pon-
tifex Episcopo Valentiniensi, qui executioni
memorati pacti pariter restiterat Epist.
175. §. Unio. pag. 427. Epistol. 360. §. 1. » 792

Vide *Episcopus Diensis. Episcopus Trica-
strinensis.*

CANONICI REGULARES S. SALVATORIS.

Indulgetur ut omnes e canonici regularibus
S. Salvatoris celebrari solitas, in die obitus
præbiterorum, clericorum, et laicorum
hujus Ordinis, in defunctorum animarum ex-
piationem habeantur, ac si ad obtine privi-
legium celebratas fuissent. Const. 326. » 1063

CAPITULUM CATHEDRALIS OSNABUGENSIS.

Incidit in censuras ob postulatam hominem
acatholicum in Episcopum Osnabrugensem,
et absolutiorem obtinuit. Const. 486. » 1016

CAPITULUM GENERALE.

Methodus convocandi Capitulum generale, et
prescriptionis pro renovandis dissiis in
Ordine fratrum Bethlehemitarum in Indis
habetur in Const. 432 §. 1 et seq. » 801

Que sane Constitutio extensa fuit ad favo-
rem successoris in Mexico Archiepisco-
pato. Const. 539. » 1112

CAPITULUM IN GENERE.

Vide *Sardiniae Regnum.*

CAPITULUM METROPOLITANE URBINE.

Hoc Capitulo assignatus tributum fuit privile-
gium utendi palinestria, et mitra. Consti-
tut. 585. » 1101

Exortis dissiis inter Metropolitano, et Ca-
pitulum S. Rituum Congregatio decremen-

dum censuit, tali privilegio canonice uti
minime posse, ibid. §. 2. » 1101

Et nota Metropolitano electo iterum preces
porrectæ pro amissionem privilegiorum
concessione, ibid. §. 3. » ibid.

Pontifex Urbanensis Capituli postulationibus
benigne indulget ibid. §. 4. » 1102

CAPPELLANI PONTIFICI.

Cappellani Pontificis nonnulla privilegia con-
cessa fuere Constit. 18. §. 1. ad 18. » 54

» ad 60

Nempe

Crescant Notarii, Comites, Nobiles, ac Cleri,
horumque privilegia donantur §. 2. » 54

Eximuntur a delatione habitus, et Rochetti
Notariorum §. 3. » 55

Eorum bona, et redditus, ab omnibus vectigi-
libus eximuntur, et liberantur §. 4. » ibid.

Dispensantur super pluralitate Beneficiorum
§. 5. » 56

Facultas docendi Leges ad quinquennium eo-
rum favore conceditur §. 6. » ibid.

Licentia eis tribuitur sibi eligendi Confessa-
rium §. 7. » ibid.

Indultum transferendi pensiones eisdem im-
peritur §. 8. » 57

Regule servandæ in pensionum translatione
prescribuntur §. 9. » ib.

Testandi, et quomodocumque disponendi fa-
cultatem indulget, usque ad summam bi-
centorum ducatorum §. 10. » 58

Etiā in casu decensus ab intestato, ad haere-
des legitimos deferri, usque ad ducenta bi-
centum, hanc permittit §. 11. » 59

Injungit onus professionis fidel, antequam
gratio erectionis in Notarios perfrui possint
§. 12. » 60

CAPPELLANI MAJOR EXERCITIUM
HISPANIARUM.

Ex speciali hujus Pontificis indulto, facultates
nonnullas Ecclesiasticas, et spirituales erga
Milites, aliosque personas Milites, con-
cessas fuere Cappellano Majori Exercituum
Hispaniarum. Const. 404 §. 1. » 838

At deinde quum dubia fuerit submoto, circa
easdem facultates, Hispaniarum Rex eodem
examinanda peculiari consilio supponit
§. 2. » ibid.

Verum sensu pondito a peculiari hoc consilio,
diversa fuit Catholici Regis interpretatio
quoad easdem dubia §. 3. » ibid.

In qua interpretationis discrepantia, dubia submissa fuere Sanctas Sedis examini, utque interpretationi § 4. et 5. pag. 699
Pontifex submissa eidem dubia declarat, et facultatem Capellani Majoris designat § 6. » 699

CARCERES URBS.

Carceres Capitulinos ab Archihospitali Sanctissimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum prius regebat, illique utilitatem ex redditibus afferebant, quae deinde in incommodum coersa est Const. 293. § 1. » 699

Adque Benedictus XIV. iussit, ut quotannis praesudato Archihospitali » R. C. A. scuto centum persolveretur, pro indemnitate mantentionis carcerum § 2. » ibid.

At tam Carcerum Capituli, quam Gubernii perum recta erat administratio, ita ut plurimae ordinationes, variis temporibus, a Romanis Pontificibus indictae fuerint, pro administrationis reformationis § eod. » 670

Clementis XIII. ut Administrationis renouaret praesudat, iudicibus quorumcumque Tribunalium, celarem expeditionem Casuum criminalium praescripsit § 4. » ibid.

Itemque prohibuit ne Iudices, et Tribunalia paupertatis legitimam iudicet, nisi certae speciei designatae carcerum § 5. » 671

Imo expressa mandavit, datentes in Carceribus, quosvis aliquid possederint, vel id depositum reliquerint, sumptus carcerum persolvere debere § 6. » ibid.

Contemporaneum tum normas tradidit, ne carceris propriis rebus fraudaretur, quas in actu incarcerationis pro causis civilibus, penes eandem reperiri contingeret § 7. » ibid.

Nec non legem fecit de eorumdem rerum observatione, et restitutione penas reos innotantur, in actu incarcerationis in causis criminalibus § 8. » 672

Voluit insuper, ut diligenter perquiri deberent exsecrati, in Officio criminali carcerum § 9. » 673

Sed sub rigidissimis poenis, expressa prohibuit, ne Carcerum administrati, vel Exequutores, aliquid penes se retinere possent, quod ad carceratos pertineret § 10. » ibid.

Iussit etiam, ut efformari deberet lagalis libri depositorum Carcerum, qui comode quandoque inspicere possent § 11. » 674

Et normas praebuit servandus sum Carceratis, antequam res ad ipsos spontantes, vendantur pro refectione suspensarum Carcerum § 12. » ibid.

Legemque dixit de rebus penes Carceratos inventis, quarum proprietates suspecta delegatur § 12. pag. ibid.
Tandem peculiaries dispositiones statuit pro recta futura Carcerum administratione §. Eod. » 675

CARDINALIS.

S. R. E. Cardinales in assolendis Vice Del Subsoth, Pontificis cooperatores et consilarii sunt Alloquit. 1. » 2

Cardinales in suis respective Titulis, seu Episcopatibus, indulto docentur, conferendi Ecclesiastica Beneficia in Mensibus Apostolicae Sedi reservatis acentis, sive quibuscumque Canonici causa eidem Sedi effecta. Const. 12. § 2. » 40

Neque incongruum neque inauditi est, quod quis Cardinalatus honore perfulgens ad Episcopatum promoveretur. Alloquit. 46. § 2. » 50

Cardinalis Archipresbyter Vaticanus Basilicae, quotiescumque Episcopali caractere sit insignitus, Vaticani Cleri Ordinationes habere potest, et Sacra Olea perficere, et confirmationis Sacramentum conferre infra octavam SS. Apostolorum Petri, et Pauli Alloquit. 48 § 2. » ibid.

Secus vero tenetur Episcopum designare, qui haec nomine suo perficiat § eod. » ibid.

Ceterum non sequitur, Archipresbyteratum Vaticanae Basilicae cum Officio Ministerii Episcopalis Ordinis adnecti debere § 4. » ibid.

Cardinales, principem in Ecclesiastica Hierarchia locum tenent, utpote constituti ad maximum in tercis opus peragendum, eligendi namque Jesu Christi Vicarium, magnique momenti negotia, ex Universo Christiano Orbe Romae affluunt, in Christianae Reipublicae commodum pertractant. Constit. 22. § 2. » 68

Romani Pontifices, semper agere tolerant, quod S. R. E. Cardinalium privilegia, et exemptionibus, aliquid fuerit detrimentum illatum § eod. » ibid.

Cardinalium cooperatione, et consilio juvantur Pontifices in administrationis spiritualia, et temporalis regiminis. Alloquit. 96. § 1. » 273

Veteris moris, et instituti Ecclesiae Romanae est, ex omnibus Orbis Christiani partibus, doctos viros in Cardinalium Collegio cooperari. Alloq. 237. § 1. » 604

Id etiam suadet Concilium Tridentinum, ut

Orthodoxae Reipublicae universae rationi-
bus prospicietur §. Eod. pag. *ibid.*
Ex consuetudine Sedis Apostolicae, etiam ex
Cardinalibus Diaconis seliguntur titulares
Ecclesiarum, sub infidelium potestate mi-
sere ingemiscientiam. Aliq. 273. §. Unic. » 627
Vide *Congregationes Cardinalium*.

CARDINALIS DECANUS.

Expositur vetus consuetudo conferendi De-
canatum Sacri Collegii, et Ecclesiam Ostien-
sem, atque Velitrensem antiquiori Cardi-
nali ex Ordine Episcoporum. Aliquot. 346.
§. 1. » 753
Ratio expositur cur antiquiore Cardinali legi-
time impedito, optio ad Decanatum, alteri
proxime in Ordine conceditur §. 2. » *ibid.*

CARDINALIS VICARIUS.

Cardinalis Vicarius ius habet procedendi ad
penerum applicationem contra Deputatos
Archiconfraternitatis Doctrinae Christianae,
qui ordinationes, et gratias evulgatas favore
eruditionis, et ediscendum Christianam
Doctrinam malis aequi curaverint Con-
stit. 97. §. 2. » 276
Praesulato Cardinali Vicario facultates tri-
buntur pro praecis observantia Constitutio-
tionis, favore puellarum eruditionis, et
ediscendum Christianam Doctrinam §. 6. » 277

CATHEDRALIS ROMANAE.

Quantum interest, fideles in Catholica doctrina
erudiri et conservare, ne incauti in errores
dilascentur. Constit. 129. §. 1. » 323
Maximi detrimenti est, si pravae sententiae
contra fidei puritatem introducantur §. 2. » *ibid.*
Avertendi a pravis haece sententis fideles,
praesertim vero qui rudiores, et simpliciore
ingenio pollent. §. 3. » 323
Ad quas pravae sententiae removendas, toto
studio incubantur Romani Pontifices, pros-
perisque Tridentinum Concilium, Roma-
ni Cathedraevi evulgationem demandando
§. 4. » *ibid.*
At demum multa evocare deinde ex successiva
aliorum Cathedraevorum publicatione, qui-
cum Romano haud sunt componendi §. 5. » *ibid.*
Hic Clementis XIII. Romani Cathedraevismum,
universis Christianae Reipublicae pastori-
bus, pro unio fidelium pabula commendat
§. 6. » 324
Iamperque Catholicae Ecclesiae Pastores hor-
tatur, ut idoneos seligant viros, pro fi-

dellum eruditione in Christianis doctrinis
§. 7. » *ibid.*

CATHEDRALIS CARTHAGINENSIS.

Vide *Episcopus Carthaginiensis*.

CATHEDRALIS CLUSAE.

Rector Curatus in Clusis Cathedrali, quae
supra constat locorum multitudine, et
meliorum milliariorum spatium complecti-
tur, incommoda multa tunc pro se, quam
pro Parochianis sustentabat. Constit. 178.
§. 1. » 430
Clusinus Episcopus proposuit unionem eidem
Parochiae, ejusdem Cappellaniae ad nu-
tam amovibilibus, una cum ipsius redditibus,
et domo ad Cappellaniam pertineente §. 2. » *ibid.*
Oportet tamen facto Rectori Curato retinendi in
Ecclesia Cappellaniae, Cappellani Curam
ab Episcopo approbandum, qui soera
peragere, Sacramenta administrare, et do-
ctrinam populum edocere in Rectoris ipsius
auxilium teneretur, §. Eod. » *ibid.*
Pontifex supra relatam unionem, et onera
Cappellaniae iuncta approbavit, et perpetuo
servari mandavit §. 3. » *ibid.*

CATHEDRALIS HILDESENSIS.

Commendat Pontifex Canonice curam, et
solicitudinem in tuendis libertate canonice
electionis Antistitis, cum iis vero condelet
de imminutibus Germaniae Ecclesiae pa-
rientis. Epist. 217 §. unic. » 806
Dum vero Pontifex ipse preces Deo fundit pro
hisc futuris malis avertendis, Canonicos
hortatur, ut opem, et patrocinium Catho-
licorum Principum expugnant §. Eod. » *ibid.*
Dolet, quod hujus Cathedralis Decanus fuerit
in extraneas regiones adductus, quodque
impedimentis perdurent, quominus ad Epi-
scopi electionem per Capitulum suffragia
deveniri possit. Epist. 236. §. Unic. » 601
Adeoque tempus ad dictam electionem perfici-
endum prorogari ad aliud trimestre. §.
Eod. » *ibid.*
Gratulatur quod remotis obstantis, et impe-
dimentis pro novi Episcopi electione, vi-
duam Ecclesiam, Canonicis, hujus Catho-
dralis, Pastore providere promittant. Epist.
334 §. Unic. » 735
Eos praeinde hortatur, ut talem eligant Epi-
scopum, qui Hildesiacae Ecclesiae fructus
ferat uberimos §. Eod. » *ibid.*

CATHEDRALIS LEODIENSIS.

- Hujus Cathedralis obsequium, atque devotissimum studium erga Sanctam Sedem commendat Epist. 409. §. unic. pag. 864
- Suum gaudium Decano, et Capitulo hujus Cathedralis exprimit, pro composita inter eos puce §. Eod. » ibid.
- Hortatur, ut eam perpetuo servent, sic enim facilius ea sarcientur incommoda, quae superioribus temporibus Ecclesia ista fuerat perpressa §. Eod. » ibid.
- Melius autem Ecclesiae inservire nemo potest, quam ad fidelium edificationem, in Domo Dei cum consensu ambulando §. Eod. » ibid.

CATHEDRALIS MINDONIENSIS.

- In Ecclesia hac Cathedrali, et ad altare majus, celebrandae quotannis Missae cantatae numero triginta duo, ultra Conventuales, Rogationum, Vigiliarum, et Funeralium Cont. 181. §. 1. » 439
- Ex quo fiebat, ut quotidie, in eodem altare majori duae Missae cantatae, praeter privatam tempore primae, celebrarentur, cum gravi Choralis exercitii incommodo §. Eod. » ibid.
- Ad quod incommodum removendum, Mindonensis Episcopus mandavit, ut hujusmodi Missae cantatae a die 29. Sept. ad diem 8. Maji celebrarentur ad Cappellam S. Ignatii sitam in dicta Cathedrali Ecclesia, cum assistentia quatuor Canonico-rum, aliorumque Ministrorum, tempore recitationis horarum primae, et tertiae §. Eod. » ibid.
- At Canonici Cathedralis supplices preces porrexerunt S. M. Clementi XII, ut translationem praedictam approbaret, illamque extenderet per totum annum ad omnes Missas cantatas tam antiquas, quam fortasse deinde supererogandas, celebrandas ad dictum Altare Majus §. Eod. » 87
- Cui postulationi praelaudatus Clemens XII. obsecundavit, exceptis tamen Missis. Conventualibus, ac diebus vigiliarum Quadragesimae, et quatuor temporum, in quibus occurrit festivitas duplex, vel semi-duplex. §. Eod. » ibid.
- Sed postmodum Canonici Mindoniensis Cathedralis exposuere Clementi XIII. reticendum fuisse in praecedentium litterarum imputationem, quod ut plurimum simul cum dictis Missis, aut diebus illas antecedentibus

- nocturna, Vesperae defunctorum cantari debent. §. 2. pag. 441
- Reticendum pariter, quod non omnes dictae Missae, Nocturna, Vesperaeque, ad Altare Majus essent celebrandae, sed aliquae licet numero paucae, ad certa Altaria a benefactoribus designata, ultra vero ex illis ad speciale Altare privilegiatum §. Eod. » ibid.
- Exposuere insuper Canonici, quod Episcopus Mindoniensis, Exequutor Apostolicus litterarum Clementis, XII. praeter Missas, transtulit etiam Nocturna, et Vesperas, putans quod nobiliori translatione concessa, et accessoriam etiam concessam fuisse videri deberet. §. Eod. » ibid.
- Insuperque ab eodem Episcopo, translata fuisse ea onera, quae in peculiari Altare, vel etiam privilegiato explenda fuissent, licet posterior haec translatio, baud effectum habita fuerit, §. Eod. » ibid.
- Ad quas nullitates removendas, et ad scrupulum quodcumque tollendum, Canonici a Clemente XIII. postulaverunt, ut gesta praecedentium litterarum Exequutorem approbare dignaretur, §. eod. » ibid.
- Cui postulationi obsecundavit Pontifex, quavis nullitates, et defectus sanando §. 3. » ibid.

CATHEDRALIS OSNABRUGENSIS.

- Quanta semper cura studuerit, Pontifex significat, ne Westphalico foedere conculcato, Osnabrugensis Ecclesia in deteriorem conjiceretur conditionem Epist. 341. §. 1. » 749
- Nova penes Catholicos Principes officia promittit, interimque ad fundendas preces hortatur, pro consequenda Coelesti gratia §. 2. » ibid.

CATHEDRALIS PASSAVIENSIS.

- De Passaviensis Episcopi immaturo interitu, certior factus Pontifex, cum Capitulo hoc condoletur, eumque hortatur, ut in novi Episcopi electione, consilia sua ad Dei voluntatem accomodat Epist. 361. §. unic. » 793
- Haec enim in talibus deliberationibus, privatarum rerum respectum aspernatur, sed Electorum mentem ad Ecclesiae utilitatem, dignitatemque conservandam vult esse conversam §. eod. » ibid.
- Dum vero futuri Pastoris electio sequatur, Capitulo hinc Pontifex commendat, ut viduatam Ecclesiam, sollicitis, vigilantibus, et studio gubernet §. eod. » ibid.

CATHEDRALIS PATAVINA.

- Suum amorem exprimit erga Patavinam Ecclesiam, constantemque animum eidem gratificandi Epist. 342 §. 1. pag. 749
- Commemorat beatificationem a se factam Gregorii Cardinalis Barbadigi, sui in Patavino Episcopato praedecessoris §. 2. » 750
- Insignia Crucis ad collum appensae cuique Canonico Patavinae Ecclesiae concedit §. 3. » ibid.
- Moderno Patavino Episcopo, de novarum Crucium distributione munus committit, et normam praescribit futuris temporibus observandam §. 4. » ibid.
- Dubii exortis, circa modum gestandi cruces supra pectus, quibus Pontifex hic Patavinum Capitulum ditaverat, ea opportuna declaratione dirimit Epist. 373 §. unic. » 814

CATHEDRALIS SAGUNTINA.

Vide *Episcopus Saguntinus*.

CATHEDRALIS SPIRENSIS.

- Exponit, vacante Ecclesia Spirensi, Decano, et Capitulo ejusdem Ecclesiae, pertinere novi Episcopi praesentationem. Constit. 280. §. 1. » 638
- Privilegium dietae praesentationis confirmat, quamvis casus contingat vacationis per obitum moderni Episcopi apud Sanctam Sedem, perinde ac si praedieta Ecclesia, dietae Sedis dispositioni nullatenus reservata esset §. 2. » ibid.

CENSURA.

- Incidit in censuras ecclesiasticas quicumque postulat in Episcopum hominem scatholicum. Const. 486. » 1016
- Censura librorum ex Lateranensis, et Tridentini concilii praescriptione pertinet ad ecclesiasticos censors, praesertim in materiis ecclesiasticis. Const. 570. » 35
- Sub poena excommunicationis prohibetur, ne figurae profanae ponantur in altaribus. Const. 635. » 1401
- Anathemate puniti fuerunt catholici in federato Regno Belgio commorantes ob praetensam electionem, et consecrationem pseudo-Episcopi Ultrajectini. Const. 670. » 1432

CENTI CIVITAS.

Quamplurima privilegia, et facultates Communitati, et hominibus Civitatis Centi concess.

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

sit Clemens VIII. Constit. diei 1 Jul. 1598, hic relata in Const. 60. §. 2. pag. 184

Ob abusus irreptos; praeter porrectae fuisse Clementi XIII., ut praecedentia privilegia pro parte confirmare, pro altera reformare; et nova concedere dignaretur §. 3. » 185

Praevia confirmatione Literarum Clementis VIII., privilegia antiqua pro parte reformatur, et nova quamplurima conceduntur §. 4. » ibid.

CHRISMA.

Parochi Regulares ejusemque Ordinis illi sint, quamvis Abbates, tenentur accipere S. Chrisma ab Episcopo Const. 26. §. 5. et 6. » 80 et seq.

Vide *Oleum Sanctum*.

CIVITAS ANCONAE.

Quamplurima privilegia, gratiae, concessionis, et indulta a Romanis Pontificibus, concessa fuisse Universitati Haebreorum, Turcarum, aliorumque Orientalium, Negotiationem in Civitate Aneonitum exercentium. Constitut. 236. §. 2. » 546

Quae sane privilegia in forma specifica confirmavit Paulus V. suo peculiari Moto-proprio, §. eod. » ibid.

Deindeque idem Motus-proprios executioni commissus fuit, decreto speciali Thesaurarii Generalis §. eod. » 550

Itemque posteriori alio decreto, quo postremae litterae Apostolicae praeaudati Pauli V. executioni commissae fuerunt §. eod. » ibid.

In relatorum privilegiorum sequelam, Levantium Consulem nominavit Clemens XII. §. eod. » 552

Itemque Levantium Consulem alium nominavit Alexander VIII. §. eod. » 558

Privilegia supra relata confirmata, et approbata fuisse a Clemente XIII., nonnullis adjunctis exceptionibus §. 3. » ibid.

CIVITAS ARIMINI.

Seminarii, nec non Hospitalium in Ariminensi Civitate infelicem statum depraeheudit Episcopus in actu Sacrae Visitationis Const. 208. §. 1. » 492

Et praecipue Fabrica Seminarii Ariminensis, propter angustiam incapax erat, ad Alumnos in sufficienti numero recipiendos, custodiendosque §. 2. » ibid.

Hinc Episcopus, consilio assumpto Moderatorum Seminarii, duxit, posse occurrere in-

digentis, ex superstantibus redditibus
Confraternitatum Laicorum, posteisdem in-
junctorum operum implementum §. 3. pag. 493
Hospitalia etiam infirmorum, et peregrinorum,
haud satis dotata redditibus, ex superstanti-
bus illis Laicorum Confraternitatibus, ju-
vari posse putavit, praelaudatus Episcopus
§. 4. » *ibid.*
Cui proinde Pontifex facultates tribuit, prae-
conceptam reddituum superstantium ero-
gationem explendi favore Seminarii, et Ho-
spitalium hujus Civitatis, datis nonnullis
praeceptis §. 6. » *ibid.*

CIVITAS BONONIAE

Ex Constitutione Urbani VIII. Mons secun-
dus Annonae fuit in Civitate Bononiae ere-
ctus Const. 235 §. 2. » 538
Quum vero ex arbitrariis exemptione eorum,
qui vectigalia persolvere tenebantur in Mon-
tis dotem assignata, insufficiens redditus fa-
ctus fuerit, ad Montis onera substinenda
§. 3. » 544
Hinc preces porrectae Clementi XIII. ad hoc
ut Urbanae Constitutionis omnimodam ob-
servantiam demandare dignaretur §. 4. » *ibid.*
Postulationi annuens Pontifex, praelaudatam
Urbani VIII. constitutionem confirmavit, et
innovavit §. eod. » *ibid.*
Insuperque jussit, ut nemo deinceps a vec-
tigalium solutione exemptus esse deberet
§. 5. » 545
In civitate Bononiae extant Notarii Curiae mun-
eipalis » *Turrone* » Const. 472. » 961
Exponitur antiqua methodus a Gregorio XIII.
statuta pro horum notariorum electione.
ibid. §. 1. » *ibid.*
Tenor literarum Gregorii XIII. *ibid.* §. 2. » 963
Preces porrectae pro absoluteione ob inobser-
vantiam praecedentium literarum Gregorii
XIII. et amplioribus facultatibus in futuris
electionibus notariorum, *ibid.* §. 3. » 964
Pontifex precibus annuit, et utraque faculta-
tes indulget, praevia praecedentium litera-
rum partiali reformatione, *ibid.* §. 4. » *ibid.*
His qui doctorali laurea insigniuntur in Uni-
versitate civitatis Bononiae, ea omnia pri-
vilegia Pontifex elargitur, quibus donantur
laureati in Archiepiscopio Romano. Consti-
tuit. 551. » 1091
Preces porrectae pro moderatione literarum
Benedicti XIV. *ibid.* §. 2. » *ibid.*
Pontifex, previa moderatione Benedictinae
constitutionis, indulget, ut in Universitate

Bunoniensi laureati, omnia consequi pos-
sint munia, ac si lauream obtinuerint in
Archiepiscopio Romano. *ibid.* §. 3. pag. 1092

CIVITAS CERVEAE.

Civitas Cerverae ab anno usque 1768. indol-
tum consequuta est, vi cuius ei facta est po-
testas ut in cappella aedum Universitatis
Studiorum quotidie celebrari possit num-
missae sacrificium, nonnullis solemnioribus
diebus exceptis. Constit. 455 » 934

CIVITAS CAESENATENSIS.

Anno 1764 civitas Caesenatensis in dissidiis
irrepsit in contemptum devotionis Deo de-
bita, et obedientiae Sanctae Sedis. Constit.
433 §. 1. » 893
Prae caeteris arbitrariam patravit, atque scan-
dalosam defuncti Episcopi Guilonis Orselli
exhumationem, a sepultura in qua reperie-
batur depositus, novamque tumulationem
illius in aliam sepulturam, et ecclesiam,
ib. §. 2. » *ibid.*
Pro hisce scandalis corripientis, et extirpan-
dis data fuit commissio Episcopo Abderensi
suffraganeo Sabinae, ut Caesenam sese trans-
ferret, excitatosque compesceret tumultos.
ibid. §. 3 » 894
Commissarius in mandatis accepit, ut arbitra-
rie subtractum defuncti Episcopi corpus ad
pristinam restitueret sepulturam, *ib.* §. 4. » *ibid.*
Insuper, ut inquisitione praecunte inobedien-
tes, rixosos, et scandalosos quoscumque
pauperum coercitione ad commissorum poe-
nitentiam revocaret, *ibidem* §. 56. » *ibid.*

CIVITAS FAVENTIAE.

In civitate Faventina duo olim reperiebantur
Nosocomia, sen Hospitalia, unum scilicet
sub invocatione S. Antonii Abbatis prius S.
Jacobi Incurabilium, alterum S. Nerononis
prius S. Mariae de Misericordia. Constit.
202 §. 1. » 474
Quae sane bina Hospitalia ad pauperes infir-
mos utriusque sexus excipiendo, alen-
dos, curandosque destinata reperiebantur
§. eod. » *ibid.*
At utrumque Hospitalis situ incommodum,
aedificio angustum congruisque destitutum
reditibus, ita ut vel pauperum receptioni,
vel eorum curae incapax omnino fuerit re-
nunciandum §. eod. » *ibid.*
Ut praedictis incommodis, novi amplioris Ho-
spitalis constructioni prospiceret Benedi-

- etus XIV. Arcem ad Apostolicam Casarem spectantem, adeoque aedificia concessit §. 2. pag. 474
- Nec non opportuno reddituum detractione providere stetit Pontifex idem, unvi erigendi Hospitalis necessitatibus §. 3. " 475
- Absoluta eovi Hospitalis constructione, et reddituum incorporatione, perdurantibus attamen pauperum, jam ad eorum Hospitale translatorem, incommotis, preces porrectae fuere Clementi XIII. ut novo huic pio Operi, Fratres Ordinis S. Joannis de Deo praeficere dignaretur §. 4. " 482
- At subhitis controversiis connullis, quoad postulat hujus concessiois exequutionem, eas removere Pontifex, requisito prudentiorum consilii curavit §. 5. " 483
- Quibus remotis, praedictum Hospitale Religiosis Ordinis Sancti Joannis de Deo concessit, praevia derogatione cuicunque praecedenti piae institutioni, seu dispositioni §. 6. " ibid.
- Pariter veterum Hospitalium suppressionem a Benedicto XIV. approbatam, confirmavit, et Religiosis S. Joannis de Deo Aromatariae etiam Administrationem tribuit §. 7. " 484
- Vetera opera Hospitalium suppressorum ad Religiosos Sancti Joannis de Deo transiit, et regulas quoad administrationem Aromatariae praescripsit §. 8. " ibid.
- Revocatis prohibitionibus contra Religiosos medicamenta vendentes publice, permisit illis S. Joannis de Deo, Faventinum Hospitale administrantibus, et cuius tradere, et vendere medicamentis publice possent §. 9. " ibid.
- Faventino Episcopo commisit, ut Fratres S. Joannis de Deo in Hospitalis, Aromatariae, et reddituum possessionem, debitis adhibitis cautelis immitteret §. 10. " 485
- Ad novae Aromatariae erectionem evitandam, novo Hosp tali concessit illam, quae praecedenter Confraternitati S. Joannis Decollati spectabat, siveis tamen dispositionibus fuodatorum, hujus translatae Aromatariae, §. 11. " ibid.
- Tandem substitutioni veterum ioseruitium translatae hujus Aromatariae provexit §. 12. " 487
- Vide *Hospitale civitatis Faventinae*.
- CIVITAS FIRMI.
- Reveraeior incommotis, quels subieciatur Firmatae Civitatis publica administratio Cunct. 200. §. 1. " 602
- Primum enim ex Const. Eugenii IV. Firmatae Civitatis administratio illa, a Cardinalis jurisdictione pendebat, quem Cardinales Patrum appellabant §. 2. pag. 603
- Ast Innocentius XI. jurisdictione Cardinalis Patrum suppressa, peculiarem Congregationem instituit, cui in Firmata Civitate, ejusque Stato, eisdem tribuit facultates, quas Sixtus V. tribuerat, quoad universam Pontificiam ditionem, Congregationibus negotiorum Status Pontifici praepositis §. eod. " ibid.
- Deinde vero Benedictus XIV. Firmatam Congregationem reformavit, peculiaremque illius jurisdictionem praefixit §. 3. " ibid.
- Tandem praesudatus Benedictus XIV. nonnullas jurisdictionales controversias inter Firmatam Congregationem, aliumque Boni Regimini direxit §. 4. " ibid.
- Attamen persistebat ex incommotis, quae ceteriori negotiorum expeditioni adversabantur §. 5. " ibid.
- Adroque Clemens XIII. Firmam Congregationem suppressa, Civitatem hanc, Gemellamque, iisdem legibus regi jussit, quibus ceterae Ecclesiasticae Status Provinciae reguntur §. 6. " 604
- Itemque peculiarem de reductione expensarum, rationem haberi debere a Sacra Congregatione Boni Regimini mandavit §. 7. " ibid.
- CIVITAS LAODIENSIS.
- Vide *Confraternitas*.
- CIVITAS LUCANA.
- Civitas Lucana ab anno usque 1764 fecultate, et privilegio donata fuit eligendi alterum ex civibus Lucanae Reipublicae, qui stablem obtineret locum inter aules consistorialis advocatos. Cunctis. 424. §. 2. " 605
- Atque ab eo usque tempore, ut ceteris beneficio perfrui possent, advocatus Laurentius Bottini electus fuit coadiutor cum futura successione advocati Joannis Baptistae a Curia Collegii advocatorum Consistorialium jam adscripti, ibid. §. 3. 4. et 5. " 606
- Lucensis Senatus legem ecclesiae jurius adversum evulgavit, et legis novitate perculsus Pontifex Lucanensem Archiepiscopum hortavit, ut omni studio sententia ipsam ab insano proposito removeret. Cunct. 443. §. 1. 3. " 913
- Demondratur novissime legis injustitia, et asperitas ib. §. 2. " ibid.

CIVITAS MATELICAE.

- Methodus habenda in confectioe albi Senato-
rii civitatis Matelicae, nec non praefatione
consiliariorum statuta fuit a Sacra Consulta,
ut elliminetur incommoda ab antiqua
methodo promanantia. Const. 474 §. 1. pag. 966
Tenor resolutionum Sacrae Consultae ib. §. 2.
et 3. • ibid.
Pontifex supra relatis Sacrae Consultae reso-
lutiones approbavit, et observari mandavit
ib. §. 4. et 5. • ibid.

CIVITAS MASSAE.

- Mariae Theresiae Cybo Extensi Massae Princi-
pisae postulanti episcopalis cathedrae ere-
ctionem in civitate Massae, Pontifex res-
pondet, negotium examini prudentium vi-
rorum commississe. Const. 512. • 1045

CIVITAS PERUSINAE.

- Ex antiqua praxi a duobus saeculis servata,
Tribunali Gubernatoria Perusinae jus erat
judicandi in figura Signaturae quoad recur-
sus, et Appellationes. Constitut. 291 §. 1. • 665
At tractu temporis, controversia suborta quo-
ad jurisdictionem hanc, plura acta ex super
re circumscripta fore a Signaturae Justitiae
Urbis Tribunali §. eod. • ibid.
Qua de re, Pontifici recursus habuere Perusi-
nae Magistratus, ut in jurisdictione illa,
Gubernatores confovere digeretur §. eod. • ibid.
Verum illustrium Praelatorum voto a Pon-
tificis hoc super negotio requisito, declar-
atum fuit, nullam jurisdictionem Signaturae
Perusinae Gubernatoribus pertineisse post
Benedicti XIV. Tribunalium reformationes
§. 2. • 666
Adeoque Pontifex Perusinis Gubernatoribus
interdixit, ne ullam Signaturae jurisdic-
tionem in causis tam Laicis, quam Ecclesia-
sticis in posterum exerceant §. 3. • ibid.

CIVITAS REATINA.

- Supplicata forent S. Consulta, ut consulere-
t ad effectum tollendi confusiones occurren-
tes in extractione officialium civitatis Rea-
tis. Const. 552 §. 1. • 1093
Refertur tenor resolutionum Sacrae Consultae,
ib. §. 2. • 1094
Preces praerogae pro praedictarum resolu-
tionum approbatione, quam Pontifex benigne
indulget, ibid. • ibid.

CIVITAS SPOLETI.

- Ex suppressa perceptione propinae pro Judi-
cibus recursus ad formam Constitutionis
Benedicti XIV. diei 21. Decembris 1744.
multa incommoda derivatae Civitati Spo-
leti, ejusque districtui Const. 355 §. 2. pag. 785
Ad quae remedianda incommoda quum pro-
ces portatae fuissent Clementi XIII. hic,
praevia in hac parte derogatione Benedicti-
nae Constitutionis, facultatem fecit Judicibus
recursus percipiendi propinas §. 3. • ibid.
Dummodo tamen propinae percipiendae non
superarent eas, quae a Judicibus Ordinariis
percipiuntur §. eod. • ibid.

CIVITAS TOLENTINAE.

- Quum Tolentini nonnullae Nobilium Fami-
liae extinctae fuissent, quae inter publi-
cos Representantes, seu Consiliarios rela-
tae, Consilio dictae Civitatis adscriptae re-
periebantur, obtinuit Magistratus ipsius Ci-
vitatib. ab Anno usque 1746. ut Nobilium
Familiae ex sexaginta ad quadraginta tan-
tum reducerentur. Const. 338 §. 1. • 565
At interim superventa deficientia aliarum ex
dictis familiis, et pertimescentes Consilium,
quod aliae brevi essent interiturae, duxit
die 26. Junii 1760. adscribendas esse, et
aggregandas Consilio tresdecim alias Fam-
lias §. eod. • ibid.
Quae tamen novae aggregandae Familiae con-
stituere deberent gradum distinctum ab aliis
Familiis Nobilibus, publica officia, et mu-
nicipalia exercitibus, exemplo ducto ab
aliis Civitatibus §. eod. • 569
Cujus Consilii resolutiones adprobationem
postularunt, et obtinuerunt Tolentinos a
Sacra Congregatione consultationibus Civi-
tatum, terrarum, et Locorum Pontificiae di-
ctionis praepositis §. eod. • ibid.
Quae sane, praelaudata Congregationis ad-
probatio, Pontificia deinde auctoritate con-
firmata fuit §. 2. • ibid.

CIVITAS TUSCULANA.

- Biniae resolutiones consiliares civitatis Tuscu-
lanae super assignatione annuae praestatio-
nis a Communitate persolvendae conservato-
rio occupato a del Rifugio a ipsius civi-
tatis confirmantur. Const. 634. • 1365
Exponitur antiquus hujus conservatorii fonda-
tio, ejusque institutum, ibid. §. 1. • 1366
Quod hunc conservatorium postmodum refer-

matum, et annus praestatione a Communitate Tusculana ditatum ib. §. 2. pag. 1366
 Quam annuam praestationem communitas adauxit, ut deficientibus redditibus conservatori necessitatibus occurreret, ibid. §. 3 » ib.
 Quae assignationes cum satis non essent, eandem de proprio adauxit Episcopus Tusculanus, ibid. §. 4. » ibid.
 Ne autem annuae praestationes a Communitate rependi solitae, futuris temporibus quas de causa deficerent, earum approbationem, perpetuamque confirmationem Episcopus a Pontifice requisivit, quam approbationem libenter Pontifex emisit, ibid. §. 5. » 1367

CIVITAS VELITERNA.

Ne numerus sexaginta consiliariorum patriae originis deficeret in civitate Velitri, illius tempore Gubernator jussit anno 1746; ut novae familiae honestae originis Patricius albo adscriberentur. Constit. 477. §. 1. » 1001
 Quam Gubernatoris resolutionem Benedictus XIV. approbavit, et jussit consiliariorum numerum semper sexaginta esse debere, novarum etiam familiarum aggregatione si opus fuerit, ib. §. 2. » ib.
 Sed extinctis postmodum quampluribus patriciis familiis, preces porrectae fuere pro reductione consiliariorum ad numerum quadraginta, et prorogatione exercitii magistraturae de trimestre ad quadrimestre, ib. §. 3. » ib.
 Pontifex precibus annuit, et praevia moderatione literarum Benedicti XIV. consiliariorum numerum reducit, et exercitii magistraturae tempus prorogat, ib. §. 4. » 1002
 Iusuperque mandat, ut deficientibus aliquibus ex quadraginta infra trimestre, aliae subrogandae, et admittendae in albo patriciorum sint, ib. §. 5. » ib.
 Declarat tamen per novas adscriptiones, et aggregationes, nullum praedictum illatum censeri debere nobilitati antiquarum familiarum, ac inscriptioni in militaribus Ordinibus, ib. §. 6. 7. 8. » 1003

CIVITAS VITERBII.

Vide *Conservatorium, vulgo delle Zittelle sperse in Civate Viterbii.*

CLAUSURA MONASTICA.

Cura clausurae Monasteriorum Monialium Regularibus subjectarum, spectat ad Episco-

pum, eisdemque clausuram servandam mandare ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini Const. 26. §. 3 et 6. pag. 80
 Episcopus prohibere potest Praelatis Regularibus ne; pluribus in Anno, occasione visitationis, ingrediantur septa Monasterii sibi subjecti, absque praesentia ejusdem Episcopi, vel alterius personae ab eo deputandae §. eod. » ibid.

CLERICI CONJUGATI.

Vide *Sardiniae Regnum.*

CLERICI IN GENERE.

Non interdictur Clericis, propriam curam, et sedulitatem praebere in administratione Ecclesiastici Patrimonii eis concediti Const. 87 §. 14. » 252
 At curare debent ne in ea administratione praescriptum a Sacris Canonibus modum excedant, nec statutam Ecclesiasticae disciplinae formam violent §. eod. » ibid.
 Adeoque Episcopi debent frequenter Clericos commoneare, quod si quid illis constiterit, ab eis admitti Clericali statui indecorum, hujusmodi turpitudini, pro casus gravitate, poenarum applicatione se finem imposituros §. eod. » ibid.
 Velitum est Clericis, industriam operamque impendere in abjectis Laicorum obsequiis, vel in administratione, et cura eorumdem Negociorum, vili constituta mercede §. 15. » ibid.
 Cavere debent Episcopi ne Clericos ad Saeros Ordines promoveant, nisi ex Ecclesiastico Beneficio, Pensione, aut Patrimonio talem reapse percipiant annui redditus summam, quae Synodalibus ejusdemque Dioecesis statutis, aut legitimis consuetudine sunt definita §. 16. » ibid.
 Clerici in debito disciplinae officio continentes esse debent, ut reliquos, morum pietate, vitae exemplo praeuiceant; neque Ecclesiasticae Immunitatis praesidio, delictorum Impunitatem expectare Epist. 105. §. unic. » 296
 Clericis in minoribus Ordinibus constitutis, optimum praebet exemplum Ecclesiasticus ad dignitates electus, Saerorum Conciliorum sanctionibus, se libenter submittere Epist. 106 §. unic. » 297
 V. *Homicidae.*

CLERICI NEGOCIATORES.

Ecclesiasticorum avaritia, habendique cupidi-

- tes, malorum omnium radix a Spiritu Sancto appellatur const. 87. § 1. pag. 248
- Clerici Negotiatores litigiosi necessarii sunt, atque omnia miscere parati, ne vile ali- quod lucrum, sive speratum, sive jam par- tum, amittant §. eod. » *ibid.*
- Quoniam fit ut laicorum plerique non eos ipsos duntaxat qui talia agunt, sed saepe etiam Universum Ecclesiasticorum coetum con- temnant §. eod. » *ibid.*
- Clericos, atque Monachos e temporalium lu- crorum cupidinis abstinere, et a secularium negotiorum sollicitudinibus arce- re de- bere, ab ipsis Ecclesiae inculpabilis incul- tum constantique a Conciliis, Pontificis Constitutionibus, Saeculis Patribus, et Eccle- siarum Pastoribus sancitum §. 3. » *ibid.*
- Omnes, et singulas prohibitiones, et poenas contra Clericos Negotiatores in Pontificis constitutionibus expressas confirmat, con- trariumque inductum stylium, usum, et con- suetudinem abrogat, damnat, et proseribit Clemens XIII. §. 4. » 249
- Universos in Ecclesia Praesules, tam ordina- rios, quam delegata jurisdictione fungentes hortatur, ut Clericorum omnium agendi ra- tionem inquirent, et si in svariis labi in- fectos compererint, ad formam Sacrorum Canonum, omni severitate inquirere etiam ex officio atque procedere non amittant §. 8. » *ibid.*
- Cavere debent Episcopi ne subdolis Clerico- rum Negotiatorum artibus illudantur, sive alieno nomine, in libris negotiationes in- scribenda, sive non lucri capiendi, sed damni vitandi causam pro defendendis alie- nationibus asserendo, sive charitatis officia erga conjunctos invocando §. 6. » *ibid.*
- Ad quas insidias praecavendas, plurimum con- fert manifesta patefacta voluntas inquirendi in hujusmodi praeveritates, et solers inve- stigatio circa hominum mores §. 7. » 250
- Neque admittendae sunt in haece inquisitioni- bus, arbitrarie Canonice legum inter- pretationes, sed in qualibet dubio, vel ex actu frequentia, vel ex coartata delin- quentium opitiosa ad Sanctam Sedem re- currendum erit, ab aequae expectatione idonea ipsorum dubiorum resolutio §. 8. » *ibid.*
- Cambium actum, utpote actum verae, et propriae negotiationis interdicitur omnino omnibus Ecclesiasticis personis, sive pro- prio, sive alieno nomine, sub poenis contra Clericos Negotiatores indictis §. 9. » *ibid.*
- Cujusmodi indigentiae, Clericos a velita negotiatione excusare minime possunt, nisi opportuna dispensationes impetraverint, et obtinuerint ab Apostolica Sede, si in Italia, et Insulis adjacentes: ab Ordinariis vero loci, quoties in remotis regionibus, eos commorari contigerit §. 10. pag. 250
- Tale autem negociandi indultum non aliter Clericis concedendum, quam sub conditio- ne, quod causae veritatis citantur, et modi honestiores, moderatione servata, praescri- bantur §. 11. » 251
- Quod sine indultum semper revocationi ob- noxium censei debet, cessatis scilicet cir- cumstantiis, quarum intuitu fuit largitum, quae de re, Ordinariis conscientia emen- danda censei debet §. 12. » *ibid.*
- CLERICI REGULARES CONGREGA- TIONIS SOMASCHAE.
- Collegia hujus Ordinis in tres Provincias divi- sa erant, Lombardiam nempe, Venetiam, et Romanam juxta dispositionem Constitutio- nis Alexandri VIII. diei 23. Decembris 1661. Constit. 343. §. 2. » 751
- Quae tamen divisio, incommode gerebat quam- plurima administrationi Collegii Bononiensis, quod in Provincia Romana existeret §. eod. » *ibid.*
- Adeoque supplicatum Pontifici fuit, ut Collegii ejusdem administratio, alternativa haberetur a tribus Provinciis §. 2. » *ibid.*
- Pontifex, praevia in hac parte moderatissima Constitutionis Alexandri VIII. petitione alter- nativam administrationem approbavit §. eod. » *ibid.*
- CLERICI REGULARES SCHOLARUM PIACUM.
- Ex antiquo hujus Congregationis instituto, Praepositi Generalis munus per sexennium perdurabat, adeoque Capitulum Generale pro novi Praepositi Generalis electione, da sexennio in sexennium habebatur Constit. 285. §. 2. » 618
- Electi vero Praepositi Provincialis, et Recto- rum Provinciarum Ultramontes credebatur a pro tempore Praeposito Generali, et illius Assistentibus, praevia candidatorum nomi- natione, vel a Capitalibus Provincialibus, ut in Polonia, et Lithuania §. eod. » 619
- Vel a Congregatione Praepositi Provincialis, et Assistentium, et nonnullorum alio- rum Rectorum illius Provinciae praescri- ptorum ut in Germania, et Hungaria §. eod. » *ibid.*

Quae facultas nominandi Candidatos pro supradictis Provinciis a Capitulis Generalibus hujus Congregationis concessa fuerat, ex eo quod Congregatio Praepositi Generalis, ejusque Assistantium, accuratam cognitionem eligendorum, habere non poterat §. eod. pag. 648

At in Provinciis Italiae, Praepositi Provinciales, alique Rectores eligebantur a Praeposito Generali, et Assistantibus, praevia dumtaxat eligendorum propositione per praedictum Praepositum Generalem facta §. 3. » ibid.

Postmodum Benedictus XIV. per litteras in forma Brevis diei 10. Nov. 1744, jussit pro Provinciis Italiae, et Insularum, ut in fine cujuslibet triennii unum convenirent Praepositi Provinciales Assistentes Provinciales, Rectores actuales, caeterique omnes, qui vocem ac votum in Capitulis Provincialibus habent §. eod. » ibid.

Ibique per secreta suffragia eligerent, et nominarent tres ex gravioribus Professoribus suae respectivae Provinciae, pro obeundo officio Praepositi Provincialis §. eod. » ibid.

Qui tres Candidati sic per secreta suffragia electi, Congregationi Praepositi Generalis, ejusque Assistantium, praesentandi erant, ad hoc ut ex illis Praepositus Provincialis seligeretur §. eod. » ibid.

Injunctum insuper Praepositi Provincialis, Assistantium, caeterorumque Congregationum, ut in Candidatorum nominatione, eos seligerent, qui praeter alia requisita a statutis Congregationis praescripta, Rectoris munus in aliqua domo laudabiliter explevisset §. eod. » ibid.

Facta imò facultate praedictae Congregationi eligendi etiam eos, qui a Provincia absentes reperirentur §. eod. » ibid.

Is autem ex tribus Candidatis praepositis, Provincialis renunciandus esset, qui plura secreta suffragia obtinisset in Congregatione Praepositi Generalis, suorumque Assistantium. §. eod. » ibid.

Quo ad Rectores vero domorum, et Collegiorum, nemo prima vice munus obtinere posset, nisi habilitationem, seu nominationem obtineret, per secreta suffragia, a Capitulo Provinciali praedicto §. eod. » ibid.

Qui Capitulum Provincialis expendere praecipuum deberet in ista nominatione, non solum aetatem, et morum probitatem, verum etiam Regularem observantiam, et diligentiam in scolarum exercitio §. eod. » ibid.

Et expendere etiam teneretur, quod ille qui semel fuerit Candidatus pro gubernio Domorum propriae Provinciae, ad aliarum Provinciarum candidaturem non admitteretur. §. eod. pag. 648

Quae supra expressae determinationes, in respectivis nominationibus nisi punctum exequantae fuissent, nominationes nullitatis vitio infectae habendae essent §. eod. » 650

Postmodum per litteras in forma Brevis Clementis XIII. diei 8. Febr. 1759, peculiariter statuta sunt, pro electione Provincialis, et Rectorum Domorum in Provinciis Ultramontes §. 4. » ibid.

At quum per alios Benedicti XIV. litteras, Praepositi Generalis electio non amplius de sexennio in sexennium explenda esset, sed post duodecim annorum spatium, hinc Capitula Provincialia pariter cessarunt sexennio quolibet, ex quo ingens derivabat incommodum pro candidatorum nominatione §. 5. » ibid.

Hinc Capitulum Generale anno 1760. celebratum propositum, praecedentium litterarum Benedicti XIV. et Clementis XIII. revocationem, novamque methodum habendam in Candidatis nominandis §. 6. » ibid.

Adcoque praelaudatus Clemens XIII. pristinis litteris revocatis; tantummodo quosdam Capitula Provincialia, approbavit, et confirmavit, quae a Capitulo Generali hujus Ordinis, anno 1760. celebrato, proposita fuere §. 7. » ibid.

Declaravit autem, per istam revocationem, nil derogatum censi debere, quoad electionem candidatum, sed dumtaxat quoad celebrationem Capitulum Provincialium, prius de triennio in triennium, deinde de sexennio in sexennium habendum §. 8. » 651

Imò magis explicitè indigitata fuit methodus deinde servanda in posterum pro hujus Ordinis Candidatis §. eod. » ibid.

CLERICI REGULARES MINISTRANTIUM INFIRMIS.

Indulgentia plenaria elargitur singulis Christianis confessis, et Sacra Communionem refectis, visitantibus Ecclesias Clericorum Regularium Ministrantium Infirmorum, diebus Dominicis, et aliis festis de praecipto, in quibus Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in illis exponitur. Constit. 122. §. 1. » 320

Quae sane indulgentia applicabilis est animabus Christianis, quae Deo in charitate

sanjunctae ex hac luce migrarunt, per modum suffragii §. eod. pag. *ibid.*

CLERICUS. CLERICI.

Vide *Sardiniae Regnum.*

Clerici homicidii rei, fore privilegio, atque ecclesiastica immunitate minime gaudere in Pontificis dictione. Const. 356. » 1102

Tenor constitutionis Clementis XII. hae super ra edita. » 1103

Praecepta porrecta ab Episcopo Padarboneensi pro relatæ constitutionis extensione ad ipsam diocesim, et principatum, *ibid.* §. 2. » 1103

Pontifex precibus annuit, et Benedicti XIV. declarationes quoque extendit, *ibid.* §. 3. » 1106

Modus servandus pro obtinenda declaratione, utrum defunctus consignandus sit laicæ potestati, *ibid.* §. 4. » *ib.*

CLERUS.

Romani Pontifices constantissime studuerunt, ut si quæ vitia, et pravi mores, in Cleri disciplinam irrepserant, ad sacrorum Canonum præscripta, rite corrigantur, et ædulo emendarentur. Constit. 160. §. 2. » 402

CLERUS GALLICANUS.

Pietatem, et singularem erga Apostolicam Sedem observantiam, adionemque Cleri Gallicani commendat Epist. 33. §. 1. pag. 96. Epist. 143. §. 1. » 362

Eundem exortat, ut infensis laboribus, optimisque exemplis, divini Numinis cultum, æuctorumque venerationem magis, magisque promoveat §. 2. » 363

Romani Pontifices semper singulari affectu Galliarum Ecclesias sunt prosequuti. Epist. 126. §. 2. » 327

Encyclicam Benedicti XIV. Gallicano Clero directam super praxi, et uorma in Sacramentorum administratione servanda, Clemens XIII. approbat, et confirmat. §. eod. » *ibid.*

Unanimis Pastorum voluntas penes Galliarum populos, majorem venerationem, obsequium, atque amorem illis est promeritura §. eod. » *ibid.*

Gratulatur eum illustribus viris in Ecclesiasticis Parisiensibus comitiis congregatis, quod supra memoratam Benedicti XIV. Encyclicam uti rectam, et stabilem normam sumperint regendarum Dioecesium in Gallis Epist. 148. §. 1. » 362

Qua de re, gratum etiam suum animum exprimit Narbonensi Archiepiscopo, qui Pa-

risiensibus illis Ecclesiasticis Comitiis præfuit Epist. 148. pag. 365

De Ecclesia malis suum, cum Gallicani Cleri Archiepiscopus et Episcopis moerorem exprimit, eosque hortatur, ut fortiter resistant, et Orationibus suis, impendentibus malis finem implorent Epist. 283. §. 1. » 643

Quanta sit enunciat novorum audacia, ad Ecclesiæ auctoritatem infringendam §. 2. » *ibid.*

Enumerat Societatis Jesu merita, atque oppressiones, et persecutiones, quibus Societas ipsa affligitur. §. 3. » 644

In tanta Ecclesiæ erumina, Episcopos obsecrat, ut iis conventibus in extraordinariis Cleri comitiis, sollicitudinem expendant, ad tot mala eliminanda §. 4. » *ibid.*

Apostolicæ Sedis auxilium Episcopis hisce exhibet, eosque, ferventissimis Orationibus, se adjuturum pariter Pontifex pollicetur §. 5. » *ibid.*

COADJUTOR BENEFICIORUM.

Dari nequeunt coadjutores cum futura successione ad Beneficia, quæ vel animarum curam, vel residentiam habent adnexam, nisi prius exhibitis testimoniis Præloem, in quorum Dioecisibus Beneficia reperiuntur Epist. 148. §. 2. » 359

Ad ordinarios etenim pertinat discernere num Ecclesiarum utilitati, et petentium meritis, concessionem ejusmodi conveniant §. eod. » *ibid.*

COENA DOMINI.

Coenæ Domini die, Literæ processus publicentur in quibus Canonica censura fulminantur contra quamplures. Const. 82. §. 4. ad 27. » 129
» 133

Nempe

Excommunicantur Haeretici, et Schismatici ejusque ecclesiae, eorum fautores, nec non legentes, et imprimentes eorum libros §. 1. » 129

Item singulae personae, et Universitates, ab Pontificis mandatis, et Ordinationibus ad futurum Concilium appellantes §. 2. » *ibid.*

Nec non Pyrenæ, Corsarii, Latronesque Maritimi §. 3. » *ibid.*

Periterque Naufragorum bona, in quocumque regione, subripientes §. 4. » *ibid.*

Nova pædogia, seu Gabellas imponentes abaque Apostolicæ Sedis licentia §. 5. » *ibid.*

Falsificantes Literas Apostolicas, easque falsæ publicatione auctoritates §. 6. » *ibid.*

Arme, et auxilium prebentes Christiani uomi-
nis inimici § 7. pag. *ibid.*
Impedientes eos, qui victualia, aliaque ad
usum Romanæ Curie deferunt, § 8. » *ibid.*
Persequentes eos, qui ad Apostolicum Selem
veniunt, vel qui in Romanæ Curie commo-
nantur § 9. » 130
Qui peregrinos ad Urbem devotionis causa ve-
nientes quoquo modo molestant, § 10. » *ibid.*
Item Hostiliter offendentes S. R. E. Cardina-
les, Viaticisque Ecclesiasticis gradu præ-
eminentes § 11. » *ibid.*
Nec uel offendentes eos, qui ad Curiam ve-
nerunt pro eorum Negotiis, vel Causas
quomodocumque deficiunt § 12. » *ibid.*
Appellantes a gravamine, vel futura exequutio-
ne Litterarum Apostolicarum ad Litem pos-
testatem § 13. » *ibid.*
Temere advocantes e Delegatis Sedis Apostoli-
cæ, aliisque iudicibus Ecclesiasticis, Causæ
beneficentiales, et spirituales § 14. » 131
Impedientes executionem Litterarum Aposto-
licarum, aliarumque expeditionum Iudicium
prædictarum § eod. » *ibid.*
Iudices seculares, qui Ecclesiasticas personas
trahunt ad suos Tribunalia § 15. » *ibid.*
Publicantes Ordinationes, et pragmatikas, Ec-
clesiasticæ libertati præjudiciales, etque
uolentes § eod. » *ibid.*
Impedientes Ecclesiarum Prælatos, aliaque
Iudices Ecclesiasticos, ne suam jurisdictionem
ostendant § 16. » *ibid.*
Recurrentes ad Curias seculares ad eludenda
Iudicia fori Ecclesiastici, et in his auxiliantes
§ eod. » *ibid.*
Usurpantes, et sequestrantes fructus honorum
ad S. Sedem et Ecclesias spectantium § 17. » *ibid.*
Imponentes collectas, et alia onera personis
Ecclesiasticis, et eorum bonis, nec non fun-
dationibus, et auxiliatoribus § 18. » *ibid.*
Iudices seculares, qui se interponunt in Causis
Criminalibus contra personas Ecclesiasticas § 19. » 132
Occupantes aliquam Urbem, aliaque Provin-
cias, Civitates, et loca ad Romanam Eccle-
siam pertinentia, jurisdictionemque usur-
pantes § 20. » *ibid.*
Hujus constitutionis violationem, inque ad-
huc illius promulgationem decrevit
§ 21. » *ibid.*
Absolutio a censuris in hac constitutione con-
tenta, Romano tantum Pontifici reservatur
§ eod. » *ibid.*
Excommunicantur ii, qui aliquem absolvere
vult. ROM. CRIST. TOM III.

contra hujus constitutionis tenorem præ-
sumperint § 22. pag. *ibid.*
Pontificis absolutio eos tantum comprehen-
dit, qui a contentis in hac constitutione cri-
minibus desisterint § 23. » 133
Ordinatur annua hujus constitutionis publica-
tio per quolibet Prælatos in propriis Eccle-
siis § 26. » *ibid.*
Singuli Prælati, et animarum Curam exercent-
es, hæc Litteras penes se retinere debent
§ 27. » *ibid.*
Coenæ Domini die alterce processus publicen-
tur, in quibus canonicæ censoræ fulminan-
tur contra quamplures Cons. 418. » 872
Censuræ hæc Constitutione comprehensæ
eandem sunt quæ continentur in Const.
83 pag. 128. ubi consulendæ et opportu-
nitatem.

COLLEGIATA MONTIS AETONUM.

Collegiata Ecclesie Montis Aetoniæ, in Diocesi
Firmans, erecta fuit Anno 1781 per
Litteras in forma Brevis S. M. Benedicti
XIV. Const. 13. § 2. » 41
Constat Capitulum ipsius Collegiatae his
Dignitatibus, seu Canonici, et blois Man-
suetis § eod. » 42
Dissidis subortis, S. Congregatio Episcoporum,
et Regularium, per Rescriptum suum
decrevit, Collegiatam prædictam non esse
erigendam § 3. » 43
Vicarius Generalis Firmans, Litteris S. M.
Benedicti XIV. super erectione Collegiatae,
exequendas esse, Sententia sua decrevit
§ 4. » *ibid.*
Sacra Rota, cui delate fuit in gradu appella-
tionis cognitio Firmans Sententiæ pro rela-
tione prædictarum Litterarum Iudicium
protulit § eod. » *ibid.*
Summus Pontifex Causam ad se advocavit, li-
toso exilavit, Litterarumque ascriptis S.
M. Benedicti XIV. confirmationem statuit
§ 5. et seq. » *ibid.*
et 44

COLLEGIATA VILLÆ DE SARINENA
DIOECESIS OSCENSES.

Inter Episcopum Oscensem, et Collegiatam de
Sarinena, vigebat a quampluribus annis litis
super perceptione quorundam decimarum
Const. 193. § 1. » 487
Ad hæc præcedendas controversas, concor-
die luit fuit per publicum Instrumentum

- inter Capitulum, et Episcopum, auius tenor
minutim refertur §. aod. pag. ibid.
Pro cuius concordie confirmatione, preces
porrectas fuisse Pontifici a partibus hinc in-
de transigentibus §. 2. » 405
Transactionem prelatam, auditis prius Sacra
Congregatione Concilii, Pontifex approbat,
nullitatesque, si quae interuenerint, sanat
§. 3. » ibid.

COLLEGIUM.

- Collegium Missionariorum S. Rosae de Oropia
in Hispania. Vide *Minores de Obsequiis*
Maxima comoda, et utilitates ex Collegiis, et
Seminariis in Dei Ecclesiam latissima pro-
mouant, Epist. 90. pag. 256. Epist. 128. §. 1. » 338
Præcipue ab eis Collegiis in quibus a remotis
regionibus in falsæ Religionis tenebris ja-
centibus misere, aliqui assumuntur Adola-
scenscentes erudiuntur in verbe Fidei propaga-
tionem §. eod. » 339
Collegium cursorum in conventu B. M. V. de
Virtutibus in Provincia Castellæ.
Vide *Ordo SS. Trinitatis Redemptionis Cap-
tiuorum*.
Collegium patronorum causarum Sacri Palatii
Apostolici.
Vide *Statuta ejusdem Collegii*.
Collegio, et conventui Toletano B. M. V. de
Monte Carmelo antiquæ obaruentiæ, ad
tramites literarum Urbani VIII. facultas tri-
buitur, concedendi haurum doctoralem ma-
gistris dieti Ordinis. Const. 810. §. 1. » 1043

COLLEGIUM ARTIS LANITIE DE URBE.

- Pro majori directione, comode, et utilitate
Collegii Artis Lanitiæ de Urbe, nova con-
dita sunt statuta, eaque Apostolica auctori-
tate approbata Const. 70. » 157
ad 213
Nempe
I. De Præsidentibus, et eorum auctoritate. » 188
II. De Consulibus, eorumque electione, et of-
ficio. » ibid.
III. De Camerario, ejusque electione, et of-
ficio. » 189
IV. De Revisoribus, eorumque electione, et
officio. » 190
V. De juramento a Consulibus, Camerario, et
Revisoribus præstando. » ibid.
VI. De Consulibus, Camerario, et Revisoris coo-
firmatione. » 191
VII. De electione Procuratoris, Secretarii, Ra-
tiocinatoris, et Mandatarii. » ibid.

- VIII. De Congregationibus. pag. 192
IX. De Obligatione Mercatorum accedendi ad
Congregationes. » ibid.
X. De poenis a Præsidentibus infligendis con-
tra perturbantes Congregationes. » ibid.
XI. De obedientia Præsidentibus, et Consti-
tutiis præstanda. » 193
XII. De Mercatorum obligatione, quoad offi-
cium acceptionem. » ibid.
XIII. Quod Consules, et Camerarius, impleto
officio, rationes reddere, et consignati-
nem perficere debeant. » ibid.
XIV. De Visitationibus, et eorum explendi
methodo. » ibid.
XV. De poenis contra non interuenientes ad
Visitationes. » ibid.
XVI. Ne Visitationibus impedimentum oppo-
natur, neque Visitatores, et Mandatarii in-
juria afficiantur. » 194
XVII. De compensandis incommodis, quibus af-
ficiuntur Consules, Camerarius, et Revisu-
res. » ibid.
XVIII. De Visitationibus, et subsidii præ-
stendis Mercatoribus gravi laborantibus
morbo. » ibid.
XIX. De funeribus Mercatorum defunctorum. » ibid.
XX. De funeribus Præsidentum. » ibid.
XXI. De noviter eligendis Præsidentibus. » 195
XXII. De Festis S. Ambrosii Protectoris cele-
brando. » ibid.
XXIII. De taxa a quolibet Mercatore persol-
venda. » ibid.
XXIV. De Cereis in D. e Purificationis distri-
buendis. » 196
XXV. Quod Mercatores Lanitiæ Artis cunctis
ex Læis compositis fabricare queant. » ibid.
XXVI. De Lanis nondum operatis. » ibid.
XXVII. Regulas, et partitiones Lanæ deriva-
tas ex bellis in Urbe mactatis. » ibid.
XXVIII. De fide habenda Libris Negociatorum
in Arte, pro mutua pecuniis operariis datis. » 198
XXIX. Quod Merchime in Arte neceparine, ne-
queant esequutioni, et confiscationi sup-
poni. » ibid.
XXX. De præstationibus competentibus Nego-
ciatoribus Artis Lanitiæ. » ibid.
XXXI. De Regulis habendis in novorum Mer-
catorum admissione, et Matriculis expedien-
dis. » ibid.
XXXII. De juramento a novis Mercatoribus
præstando. » 199
XXXIII. Quod minime eis concedatur Matri-
cula, qui diuersæ Artis in exercitio versan-
tur. » ibid.

- XXXIV. De non admittendis infamibus personis. pag. 200
- XXXV. De Matriculis Mulieribus minime concedendis. » ibid.
- XXXVI. De regulis observandis quoad Apothecas viduarum, et filiarum defunctorum Negociatorum. » ibid.
- XXXVII. Quomodo procedendum sit quoad Apothecas pertinentes filiis defunctorum negociatorum. » 201
- XXXVIII. De Matriculis filiis Negociatorum concedendis. » ibid.
- XXXIX. Quod filii Fratresque Mercatorum, operantes in Fratrern, et Parentum Apothecis, Universitati Operariorum, et ejusdem Universitati minime subjeantur. » ibid.
- XL. Quod nemo audeat Lanitias quascunque operationes perficere, nisi Matricula pollent a Collegio expedita. » 202
- XLI. Quod pecunies ex ferro retinere nequeant, qui Matricula minime pollent. » ibid.
- XLII. Ne maebinae comodari possint personis Lanitiae Artis extraneis. » ibid.
- XLIII. Quod Mercatores, nomen, et signum nulli mutare possint. » ibid.
- XLIV. Ne Mercatores ultra unum Negocium habeant. » 203
- XLV. Ne locationes Domorum, Apothecarum, et aliorum locorum, ad artem pertinentium augeantur a Mercatoribus. » ibid.
- XLVI. Quod Staterae, et Mensurae in arte Lanitiae nullo pollant defectu. » ibid.
- XLVII. Ne Operarii debitores Mercatorum, et ab horum Negociis secedentes, recipiantur ab aliis Mercatoribus. » ibid.
- XLVIII. Ne retineantur Operarii, illisque opus praebetur, quatenus furti rei evadant. » 204
- XLIX. Ne quis Laus in filium relictas acquirere ab aliis possit, quam a Mercatoribus in Arte. » ibid.
- L. Ne quis a Textoribus emat, vulgo *Pedane*, et *Filaceae*, aut ex eis pannos componat. » ibid.
- LI. Ne a quovis recipiantur, vel in pignus tradantur res ad Artem pertinentes. » 205
- LII. Ne Mulieribus operas manufactas restituuntur, in Apothecis longius quam par est morari permittatur. » ibid.
- LIII. De Regula a Textoribus servanda. » ibid.
- LIV. Ne Textores ultra binas petas eodem tempore retinere possint. » 206
- LV. Opifices vulgo *Fulcatore* impendere opus teneantur ad artis regulas. » ibid.
- LVI. De Operariis, qui ad proprium usum opere Laoutio indigent. » ibid.
- LVII. De taxis pro quolibet opere servandis pag. ibid.
- LVIII. Quod mercedes, numerata pecunia solidentur. » 209
- LIX. Quod operarii in quacunque hebdomada solidentur. » ibid.
- LX. De deposito perficiendo mereedum operariorum, de quibus disputatio occurrat. » ibid.
- LXI. Negociatori praecedenter deceto, nova inibiatur Negocii conductio, nisi praecedentis debiti pro mereedibus solidationem demonstret. » 210
- LXII. De copia hujus statuti tradenda cuilibet antequam Apothecam suo nomine retinere possit. » ibid.
- LXIII. Quod contractus, et causae ad artem pertinentes, per acta Secretarii Universitatis tantummodo perfici possint. » ibid.
- LXIV. Quod singuli Negociatores in arte, teneantur decreta, et resolutiones Congregationis observare. » ibid.
- LXV. De poena dupli infligenda Consulibus, Camerario, et Revisoribus contraveiutionibus. » 211
- LXVI. Quod in delinquentes per inquisitionem animadvertatur. » ibid.
- LXVII. Quod poenales, et taxae vigore Mandati Manus Regiae exigantur. » 212
- LXVIII. De pecuniis ad Collegium pertinentibus, deque illarum deposito in Sacra Aede Pietatis perficiendo. » ibid.
- LXIX. De modo erogandi pecunias ab poenalibus, et taxis derivantibus. » ibid.
- LXX. De Archivii custodia, rebusque in eo custodiendis. » ibid.
- Supra relata statuta, ab Almae Urbis Senatore, confirmantur, et approbantur §. eod. » 213
- Itemque confirmationem, et approbationem obtinent Almae Urbis Conservatorum. §. eod. » ibid.
- Apostolica tandem auctoritate, firmitatis perpetuae robur consequuntur §. 2. » ibid.

COLLEGIUM CANTORUM
CAPPELLAE POSTIFICIAE.

- Exponitur necessitas restituendi antiquas Constitutiones, vetustate obsoletas, et in partem innovandi Constit. 313. §. 1. » 787
- Nonnulla dubia promota fuere quoad jurisdictionem Cardinalis Protectoris, circa Cantorum Collegium §. 2. » ibid.
- Peculiaris Congregatio ad dubia ea explananda deputata: suum Pontifici sensum aperuit §. 3. » ibid.
- Qua audita declaratione, Pontifex jussit Car-

- dinalem Protectorem suam auctoritate cogendi ad observantiam Pontificiorum ordinationum §. 4. pag. 708
- Itemque certiorum fieri debere de futuris Collegii deliberationibus §. 8. » ibid.
- Poenas Collegium juxta esse proprii regimini nec non nova condendi statuta §. 8. » ibid.
- Collegio juxta pertinere cooptandi novos Cantores, servatis peculiaribus regulis pro eorum examini expleto §. 7. » ibid.
- Eidem Collegio juxta esse eligendi Magistrum Cappellae, aliosque officiales, servatis pariter regulis super Collegii ipsius convocacione §. 8. » 709
- Pariterque indicendi correctionales poenas, et multas §. 9. » ibid.
- Peculiares etiam Ordinationes sancitae sunt quoad licentias absentiae largiendas §. 10. » ibid.
- Prohibetur augmentum, et variatio numeri Cantorum, eorumque stipendiorum §. 11. » ibid.
- Inhibetur Collegio, atque Cardinali protectori immutatio statutorum, et legum, quae fuerunt Pontificis auctoritate approbatae §. 12. » ibid.
- Statuitur, judiciales provocaciones ad Pontificis Auditorem deferendas esse, extrajudiciales vero singulorum, ad Praefectum Palatii Apostolici §. 13. » 710
- Peculiares normae praebentur circa novum examen eorum, qui inter supranumeros cooptati reperiuntur §. 14. » ibid.
- Novo examini subijciendos esse decernitur Cantores illas, qui in prima admissione ab universo Collegio non fuerint examinati §. 15. » ibid.
- Itemque probandos esse in secundo examini, qui post primam admissionem, voce detrimentum sunt perpessi, ex nimis cantus exercitatione §. 16. » ibid.

COLLEGIUM NOTARIORUM S. ROE.

- Peculiaris Congregatio constituta fuit pro couclendis novis ordinationibus, et praescriptionibus Collegium hoc pertinentibus. Const. 354. §. 1. » 777
- Quae peculiaris Congregatio, ordinationes, et praescriptiones praedictas concinnavit, et approbandas Pontifici suppeditavit §. 2. » 778
- Deinde vero praesentatae Congregationi in-junctum fuit, ut methodum proponerent pro tollenda venustate officiorum Notariorum Rotalis §. 3. » 780
- Pontifex, singulas Ordinationes a Congregatione Deputata prepositas, confirmavit et observari mandavit §. 4. » ibid.

- Veteribus insuper Constitutionibus revocatis, vacabile officio Notarius Rotalis suppressit, etque Apostolicam Cameram applicavit §. 5. pag. ibid.
- Unum ex Rotalibus Notariis, ceterorum Praesidentem, et Arcarium deputavit, nec non modum in electione servandum praebuit §. 6. » ibid.
- Eidem Notario Praesidenti onus injunxit conscribendi singulis annis elencum librorum scripturarum, et documentorum §. 7. » 781
- Nec non administrationem commisit omnium proventuum a singulis officiis derivantium, sub lege redditionis rationis §. 8. » ibid.
- Modum eligendi in posterum Notarios Rotalis praefinit, et munere designavit, quibus iacumbere debent §. 9. » ibid.
- Jussit quod quilibet ex Notariis teneretur receptorum regestrum habere, atque de receptis rationes reddere Notario Praesidenti §. 10. » 782
- A solo autem Notario Praesidente servandum esse librum incertorum deque hisce rationem reddere debere §. 11. » ibid.
- Accuratius etiam praescriptiones latae pro recto perceptorum redditione rationis §. 12. » ibid.
- Notariis Rotalibus assignatas fuit Substitutus, Adjutor, et Novitius, eisque functiones peculiares attributae §. 13. » ibid.
- Norma constituta in electionibus Substitutorum, Adjutorum, et Novitiorum servanda §. 14. » ibid.
- Peculiares constitutae praescriptiones pro emolumentis debitum Tribunali S. Rotae ex proventibus Notariorum, eorumque admissione §. 15. » 783
- Auditorio S. Rotae servata fuit jurisdictio super personas Officialium, et R. P. D. Theaurario tributa auctoritas, quoad economiam §. 16. » ibid.
- Rotalibus Notariis eadem tributa fuere facultates, quibus ceteri possunt Notarii Urbis §. 17. » ibid.

COLLEGIUM SACRAE FAMILIE JESU CHRISTI NEAPOLITANUM.

- Clementis XII. in Civitate Neapolitana, Congregationem Presbyterorum secularium cum Collegio sub titulo Sacrae Familiae Jesu Christi instituit, pro erudiendis Alumnis Sivecibus, et laicis eo convenientibus ad Sacra peragenda, et vera Fide propaganda Const. 138. §. 2. » 339
- Benedictus XIV. Collegium idem totis viribus

promovit, et redditibus auxit, eidem incorporando Monasterium, et Abbatiam S. Petri de Ebumbo Ordinis S. Benedicti Salernitanæ Diocesis, cum omnibus redditibus, et proventibus §. eod. pag. *ibid.*

Ex Collegii præfati institutione, et Benedicti XIV. ampliatione, sexdecim tantummodo Adolescentuli recipiebantur, quorum videlicet octo Sinenses, et Indi, reliqui vero octo ex Nationibus Turcarum §. 3. » *ibid.*

Quem sane Alumnorum numerum, ex institutionis hujusmodi comperta utilitate augere, et ampliare lulxi Clemens XIII. §. eod. » *ibid.*

Adeoque, de consilio Sæcrae Congregationis a Propaganda Fide, Collegio eidem univit, et incorporavit Cappellam, seu Beneficium S. Petri a *Colonnello* dependens a Monasterio Ordinis S. Beuedicti, nuncupati S. Mariæ Matris Domini, Salernitanæ Diocesis §. 5. » 240

Quæ sane nuda una cum omnibus redditibus, et proventibus effectum esset habitura, donec et quousque Collegium huc in dicta Civitate Neapolitana permanserit §. 6. » *ibid.*

Ea tamen lege adjecta, ut præter numerum sexdecim Alumnorum, alii quatuor recipi, et institui deberent, quorum duo Sinenses, et Indi, reliqui duo ex Nationibus Turcarum dominio subjectis §. 7. » 241

Pro majori autem præfati Collegii indeunitate, eundem exemit a Quindenniis, Annatis, aliisque iuribus Camerae Apostolicæ, et S. R. E. Cardinalibus pertinentibus §. 8. » *ibid.*

Tandem quaslibet futuras provisiones de eadem Cappellania, et bonis, præter quam ad eomodum præfati Collegii prohibuit, et quas fieri impofterum fortasse diversimode contigerit, irritavit §. 9. » *ibid.*

COLLEGIUM SALVIATI
ORPHANORUM URBIS.

Alumni Collegii Salviani Orphanorum Urbis, in actu receptionis jurare tenebantur, quod si decessissent, nullo condito Testamento, vel nullis relictis hæreditibus, usque ad tertium gradum, decedentes hæreditas ad Collegium esset deferenda Constit. 350 §. 1. » 769

Quod quum in desuetudinem abierit, novo emendito statuto, successio Collegii in easum decessus Alumni, absque propinquis ad tertium usque gradum, confirmata fuit, et obtentorum alimentorum persolutio favore Collegii, quoties al meliorem fortunam deveniret Alumnus §. 2. » *ibid.*

Cujus novi Statuti confirmationem concessit Pontifex, illudque observari in posterum jussit §. 3. pag. *ibid.*

COLLEGIUM UMBRUM, ET NICETÆ LASSI.

Joannes Karolus *Lassi* testamento suo Anni 1683. mandavit, ut ex bonis siue hæreditatis unum Collegium in Urbe erigeretur sub nomine *Nicetæ Lassi* pro recipiendis, et alendis novem juvenibus, quorum tres ex Civitate Fulginei, tres ex Narina Civitate, reliqui tres ex terra di *Colvalenza* originem ducerent. Const. 237. §. 2. » 559

Ut autem pro Collegio sufficientes parerentur redditus, voluit quod fructus hæreditatis suæ investimento collocarentur, donec ad optatum effectum sufficerent. §. eod. » *ibid.*

Anno 1705. quum redditus jam summam quolibet Anno scutorum Quingentorum triginta quatuor assurgeret, Clemens XI. jussit, Collegium aperiiri interdum pro sex tantum Alumnis §. eod. » *ibid.*

Ea tamen adiecta lege, ut scuta centum singulis annis, ex hujus hæreditatis fructibus multiplico supponerentur, donec sufficientes consequerentur redditus pro trium aliorum alumnorum receptione. §. eod. » *ibid.*

Exstabat tum temporis in Urbe erectum Collegium Umbriae nuncupatum, in quo Juvenes propriis eumptibus, et cum subsidio aliarum personarum recipiebantur. §. 3. » 560

Jussit itaque Clemens XI. ut novum Collegium, alteri Umbriae unire sub eomuni denominatione Collegii Umbriae et Nicetæ Lassi §. eod. » *ibid.*

Evenit interea, ut hæreditatis Lassi redditus ita adæueti essent ut novem recipiendis alumnis idonei viderentur §. eod. » *ibid.*

Hinc supplices preces Clementi XIII. porrexit Cardinalis Protector ejusdem Collegii, ut aliorum trium Juvenum receptionem permittere dignaretur. §. eod. » *ibid.*

Cui postulationi non tantum Pontifex est assensit, sed insuper mandavit, ut quotannis summa scutorum centum ad multiplicem relinqueretur, ad effectum in meliorem statum redigendi fabricam dicti Collegii, ac illud, dictorumque Collegialium numerum tractu temporis augendum §. eod. » *ibid.*

Deinde vero regulas, et constitutiones pro rectorum Collegiorum gubernio condidit Cardinalis Protector, quæ in Literis hiscæ textualiter referuntur. §. 4. » *ibid.*

Quas regulas, et Constitutiones, Pontifex Apo-

stolica auctoritate probavit, et exequi mandavit. §. 8. pag. 561

CONGREGATIO BEATE MARIE DE CAMPO CHIARO.

Vide *Rex Francorum*.

COMMUNITAS ALATRII.

Vide *Monachi Carthusiani*.

CONCILIUM TRIDENTINUM.

Tridentini Concilii sessionibus adversus existentia Monasteriorum Monialium in loco aperto, incolis vacuo, et ab hominum frequentia remoto Constit. 102 §. 1. " 290

Provisiones de duobus Beneficiis habentibus animarum curam hanc a S. Sede faciendas esse revolet Concilium Tridentinum Epist. 143. §. 3. " 299

Nisi penitentes accedant circumstantiae, quae iuxta aliquando suppeditare possint easdem ad dispensandum §. eod. " ibid.

CONCLAVISTA.

Conclavisti postreani Conclavis, privilegia, et gratias quodam concessit Const. 3. §. 1. ad 16. " 9

Nempe

Donantur eisdem scuts decem mille Auri §. 1. " 9

Recipiuntur in Familiare, Notarios, Comites, Cives, et Nobiles, §. eod. " ibid.

Eximuntur a gabellis, decimis, et oneribus §. 2. " 10

Conceditur exemptio a spoliis, eisque testandi facultas indulgetur §. 3. " 11

Facultas tribuitur etiam Equitibus cujuscumque Ordinis, retinendi pensiones, usque ad summam Ducatorum biscentum §. 4. " ibid.

A delatione habitus, et taurorae Clericalis dispensantur §. eod. " ibid.

Tribuitur facultas transferendi pensiones usque ad summam ducatorum centum §. 5. " 12

Cumulativa plurimum gratiarum indulgetur, §. 6. " ibid.

Conceditur item praedicta Conclavistis Equitibus Hierosolymitanis, seu alterius Militiae, antientis §. 7. " ibid.

Legitimantur illegitimi, et habilitantur ad successiones, honores, ordines, et beneficia §. 8. " 13

Sanatur provisionum defectus §. 9. " ibid.

Remittuntur fructus male percepti §. 10. " ibid.

Conceditur gratuita expeditio Literarum Apostolicarum §. 11. pag. 18

Confirmantur alia similia, vel dissimilia privilegia §. 12. " ibid.

Eximuntur ab inscriptione in Camera §. 13. " ibid.

Comprahenditur Procurator Conclavistarum in Privilegiis §. 14. " ibid.

Demandatur harum Literarum expeditio gratuita, per viam secretam §. 16. " 15

Conclavistarum singulorum nomina referuntur in fine. " 16

ad 19

CONFESSARIUS.

In approbatione Confessoriorum Regularium, limitare potest Episcopus eorumdem facultates, non solum quoad tempus, sed etiam quoad personas, et loca in quibus debeant confessiones audire. Const. 26 §. 3. et 6. " 80

Confessarii ab Episcopo approbati ad audiendas confessiones fidelium utriusque sexus, nequeunt sine speciali approbatione Episcopi, in Confessorios Monialium exemplarum destinari §. eod. " 82

Confessarii Regulares pro audiendis confessionibus unius Monasterii Monialium exemplarum, vel pro una vice approbati, nequeunt censeri semper approbati pro omnibus Monasteriis Monialium §. eod. " ibid.

Pro obtinenda facultate audiendi confessiones sive secularium, sive Monialium, tenentur Regulares, se personaliter eorum Episcopo presentare, neque sufficit a Superioribus de sufficientia, et idoneitate testimonium transmitti §. eod. " ibid.

Vide *Monachi Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Virginis*.

CONFESSARIUS FAMILIE PONTIFICAE.

A duobus saeculis Professores Ordinis Servorum Beatae Mariae Virginis in Confessorios Familiae Pontificae selecti fuerunt. Constit. 264. §. 4. " 613

Clementis XIII. officium idem, perpetuis futuris temporibus assignavit uni ex Ordine praedicto Professori, et S. Theologiae Magistro §. eod. " ibid.

Insuperque concessit, quod Confessarii huiusmodi, in quibuscumque Capitalis Generalibus, in Discretis, et ceterisque Capitulis Generalibus, votum, et suffragium activum, et passivum habere possent §. 3. " ibid.

CONFIRMATIO.

Vide *Archipresbyter Vaticanæ Basilicæ.*

CONFRATERNITAS.

Confraternitatem sub titulo adorationis perpetuæ, et orationis Sanctissimi Sacramenti ab Episcopo Laodiensi erectam confirmat Pontifex, illamque alteri jam erectæ in collegiata Ecclesia Sancti Martini civitatis Laodiensis unit, indulgentiasque huic concessas participat. Constit. 483. §. 2. pag. 1014

Insuper novas speciales indulgentias concedit, *ibid.* §. 3. " *ib.*

CONFRATERNITAS ALBORUM DE SPIRITU
SANCTO IN CIVITATE NEAPOLITANA.

Hujus Confraternitatis institutum est, pauperibus mortuis sepulturam præbere, exuerientes alere, nudosque vestire. Const. 108. §. 2. " 209

Inter Confratres hujus Societatis, adscribi permittit hic Summus Pontifex §. 3. " *ibid.*

Indulgentias omnes a prædecessoribus Pontificibus, et signanter a Gregorio XIII, Clemente VIII. et Benedicto XIV. concessas, approbat, et confirmat §. 4. " *ibid.*

CONFRATERNITAS AURIGARUM.

Jus privativum Confraternitati huic attributum a quampluribus Summis Pontificibus super excoaratione Equorum, Asinorum, et Mulorum, quos in Urbe mori contingerit, confirmat Const. 10. §. 1. ad 4. " 37

CONFRATERNITAS BONI CONSILII.

In Ecclesiis Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini in Bavaria, Confraternitates existebant sub titulo Beatæ Mariæ Virginis Boni Consilii canonice erectæ, ad instar illius existentis in Ecclesia dicti Ordinis Oppidi Genazzani in Diocesi Praenestina. Const. 187. §. 2. " 449

Hæc Confraternitalibus; quamplures indulgentias concessit S. M. Benedictus XIV. §. eod. " *ibid.*

Novas autem indulgentias Confraternitalibus ipsis concessit Clemens XIII tam plenarias, quam temporarias, quas recenset præsens Constitutio §. 3. " 450

Facultatemque fecit erigendi modernam Confraternitatem in Ecclesia Fratrum Augustinensium Civitatis Mouschii, cui præcedentes indulgentias communicavit Epist. 188. §. unic. " 451

CONFRATERNITAS CORDIS JESU
IN CIVITATE LIMANA.

In Ecclesia Fratrum Ordinis Sancti Francisci de Observantia in Civitate Limana erecta reperiebatur Confraternitas utriusque sexus, sub invocatione Cordis Jesu. Constitut. 376. §. 1. pag. 817

Hujus Confraternitatis confirmatio a Sancta Sede requisita fuit §. eod. " *ibid.*

Pontifex porrectas preces excipit, erectamque hanc Confraternitatem approbat, atque confirmat §. 2. " 818

Imo quo validius subsistat, eandem de novo erigit, cum facultate condendi, et reformandi Statuta, ab Ordinario approbanda §. 3. " *ibid.*

Itemque facultatem illi fecit, recipiendi legata, cæterasque Christifidelium largitiones, illasque per suos Officiales administrandi juxta tamen Tridentini decretum §. 4. " *ibid.*

Confratribus tandem communes reddit omnes indulgentias, et gratias, quæ gaudent Sodalitates omnes erectæ in Ecclesiis Fratrum hujus Ordinis §. 5. " *ibid.*

CONFRATERNITAS DEI BIANCHI
IN CIVITATE NEAPOLITANA.

Inter Confratres hujus Congregationis adscribi permittit Summus hic Pontifex Const. 21. §. 3. " 64

Impertitur indulgentiam plenariam pro Reis ad ultimum Supplicium ducendis, qui vel deosculaverint imaginem Jesu Christi Crucifixi illdem a Confratribus porrigendam, vel Sanctissimum Jesu Christi nomen, ore, et corde in ultimo anhelitu invocaverint §. eod. " *ibid.*

CONFRATERNITAS SS. SERASTIANI,
ET BARBARÆ IN PAROCHIALI
ECCLESIA BERGENSI.

Confraternitas hæc, ab immemorabili tempore, erecta canonice fuit in antiquissima Ecclesia Bergensi, in Territorio, et Principatu Monasterii Sancti Galli Ordinis S. Benedicti, Nullius Diocesis, Moguntinæ Provincie sub jurisdictione Abbatis pro tempore S. Galli. Constit. 230. §. 2. " 825

Sed postquam novi sectatores Lutherus, Zuinglius, et Calvinus, pestiferum hæresis venenum in Territorium S. Galli intulerunt, ipsa Confraternitas per centum fere annorum spatium suppressa, et fere extincta remansit §. eod. " *ibid.*

- At anno 1640. Abbas tunc existens S. Galli,
Confraternitatem praedictam a d. suum pri-
stinum statum, et decorem restituere curavit
§. eod. pag. 825
- Et in ea utriusque sexus Christiani fideles adscri-
buntur, qui pro meliori ejusdem directione,
et perpetua conservatione nonnulla condi-
derunt statuta, quae sunt tenoris sequentis
§. eod. » ibid.
1. Confraternitati Praeceptis perpetuis Paro-
chus Ecclesiae Bergensis praeficitur §. eod. » 826
 2. Designatur finis, ad quem Confraterni-
tatis hujusque pia exercitia diriguntur §. eod. » ibid.
 3. Statuuntur pia exercitia a Confratribus
exercenda aggregationis die §. eod. » ibid.
 4. Festivae sollemnitates praefiniuntur a
Confratribus celebrandae §. eod. » ibid.
 5. Constituantur Anniversaria pro Con-
fratribus defunctis et de oblationibus ab ipsis
Confratribus factarum erogatione decernit-
ur §. eod. » ibid.
 6. Designantur preces a Confratribus re-
citandae statutis temporibus §. eod. » ibid.
 7. Confratribus injungitur, ut devote co-
lant Augustissimum Eucharistiae Sacramen-
tum, et a blasphemis se se abstinuant §.
eod. » ibid.
 8. Charitatis, et misericordiae operibus
vacare tenentur Confratres §. eod. » 827
 9. De bonis operibus a singulis gestis,
ceteri omnes Confratres inter se se com-
participant §. eod. » ibid.
 10. Declaratur quomodo ad horum Statu-
torum observantiam Confratres teneantur §.
eod. » ibid.
- Peculiarium Indulgentiarum indultum a San-
cta Sede postulavit haec Confraternitas §.
eod. » ibid.
- Pontifex supra relata statuta, et indulgentias
postulatas confirmavit, et approbavit §. 3. » ibid.
- CONGREGATIO
- Statuta congregationis Bursfeldensis Ordinis
S. Benedicti in Germania confirmantur,
nec non literae apostolicae, quae dictae
congregationis privilegia fuerint concessa
Const. 582. » 1143
- Congregatio reformati Sancti Bernardi Ordinis
Cisterciensis extat in Urbe in monasterio
sub invocatione Sancti Bernardi ad Ther-
mas, gaudetque privilegio Collegii studio-
rum Constit. 423. §. 2. » 881
- Et collegiales laudatae congregationes gaudent
facultate obtinendi lauream doctoralem ad
iustar Collegii S. Bonaventurae Fratrum
Ordinis Minorum Sancti Francisci Con-
ventualium SS. Apostolorum de Urbe. ibid. §.
3. et 4. pag. 881
- Excipiuntur ab concessio indulto collegiales,
qui tempore studiorum aliquam culpam
commiserint in spreum constitutionum Or-
dinis, a qua absolvi ab Abbate Generali ne-
queunt. ibid. §. 5. » 882
- Congregationis S. Bernardi statuta, et praeser-
tim super novo Collegio condita, approbata,
et confirmata ab omnibus monachis, et Ab-
batibus ipsis Congregationis observari de-
bent. ibid. §. 6. 7. 8. » 883
- Indultum ut Monachi Congregationis refor-
matae S. Bernardi Italiae, ordinis Cister-
ciensis pileum, et biretum album quibus
utebantur, in nigri coloris commutare pos-
sent. Constit. 540. » 1076
- Exponitur votum Monachorum pro ubi-
nenda hac pilei, et bireti commutatione ex albo in
nigro ibid. §. 1. » ibid.
- Pontifex requisitam facultatem immutandi co-
loris albi in nigro indulget. ibid. §. 2. » 1077
- Congregatio, sive unio Matronarum, et Vir-
ginum illustrium sub denominatione S.
Elisabeth erigitur in civitate Manheim.
Const. 573. » 1131
- Novae sic erectae Congregationi facultas facit
statuta condendi, et donationes excipiendi.
ibid. §. 4. » 1112
- Peculiares indulgentiae pro nova erecta Con-
gregatione. ibid. §. 5. » ibid.
- Approbatio dismembrationis trium monasterio-
rum Congregationis S. Bernardi ordinis
Cisterciensis a Provincia Romana, atque
eorum unio, et incorporatio Provinciae Ca-
labriae Ordinis ejusdem. Const. 633. » 1363
- CONGREGATIONES S. R. E. CARDINALIUM.
- Vide *Decreta Congregationum*.
- CONSERVATORIUM MENDICANTIUM
AD TEMPLUM PACIS DE URBE.
- Ex testamentaria dispositione Pauli Ludovici
Rivaldi, haereditas illius Conservatorio
pauperum Mendicantium ad Templum Pacis
de Urbe, sub aliquibus tamen legibus delata
est. Const. 347. §. 1. » 786
- Controversia deinde exorta est inter Conser-
vatorium idem, et ad Pauli Ludovici suc-
cessionem appetentem alteram personam,
super haereditate Praesulis Aseanii Rivaldi,
quae deinde transactio finita fuit §. 2. » ibid.

Hinc Conservatorum idem ad Sanctam Sedem confugit, ad hoc ut praelia derogatione testamentariae dispositionis ejusdem Ascanii, quoad annuallas elemosynas pauperibus puellis praebeandas, dotalia aliqua subsidia favore Conservatorii elargire dignaretur, annuatim consequenda §. 8. pag. 737

Cui postulationi Pontifex annuit et dispositioni Ascanii derogavit, subsidia impetrata Conservatorio huic elargiendo §. 4. » *ibid.*

Quae insuper dotalis subsidio praefixis fore in scotis quadraginta pro eorum quolibet, favore puellarum in dicto Conservatorio degentium §. 8. » 738

**CONSERVATORIUM VULGO
DELLE ZITTELLE SPERSE IN CIVITATE
VITERBULI.**

Princeps Hieronymus Pamphily codicillari dispositione diei 6. Decembris 1760. reliquit scuta viginti millia pro dotandis puellis Orphanis, subveniendisque pauperibus familiis hujus Civitatis ad nominationem Episcopi Viterbionis Const. 224. §. 1. » 515

At Pontifici exposuit ipsmet Viterbionis Episcopus, quod si plium haec exequeretur legatum, magnus talium puellarum, et miserabilium personarum numerus, tenuis sussilium, subsidiumque obtineret §. eod. » 516

Hinc propositi centorum viginti millium reinvestmentum in tot bonis frugiferis, pro fuodo et Capituli Conservatorii delle Zittelle sperse in Civitate praedicta existentis §. eod. » *ibid.*

In quo sane Conservatorio, licet recipiantur, et asservantur puellae pauperes, et in propria padicilla periculantes, tamen adeo parva ditabatur redditibus, ut vix decem octo recipi possint, lires pro Civitate Viterbiensi sexaginta puellarum recipiendarum numerus vix sufficeret §. eod. » *ibid.*

Cui Pamphiliano legato, si adderentur alia scuta mille annas, ea ejusdem Principis Hieronymi codicillis per viginti annos dicto Conservatorio persolvenda, sufficientes haberentur redditus ad optatum finem consequendum §. eod. » *ibid.*

Pontifex hinc legato Principis Pamphily, praevis derogatione illius codicillari dispositioni, mandat reinvestiri in bonis stabilitur §. 2. » *ibid.*

Jubet autem ut fructus post reinvestmentum percipiendi, detractis expensis nuntiationis

nis et stipendiis Ministrorum, erogentur in alimentis, et educatione in dicto Conservatorio tot puellarum Orphanarum Civitatis Viterbii, ad Episcopii nominationem §. eod. pag. *ibid.*

Insuperque jubet, et puellis hinc in eam vel Matrimonii, vel Monachationis tradatur dos seculorum quadraginta, extendenda etiam pro variis circumstantiis ad scuta centum; comprehensis scutis viginti praecedenter a Conservatorio hoc, eodem dotis titulo traditis §. eod. » *ibid.*

Quod et facilius consequi possit, jubet pariter Pontifex, ut quotannis ex Conservatorii redditibus per illos depositos deponantur quotannis in Sacra Aede Pietatis Viterbii, scuta biscentem §. eod. » 517

Vult autem, quod puellae quotidie recte teneantur psalmum *De profundis* in expiationem animae Principis Testatoris, et relebentur quotannis, in illis obitus Anniversario, decem missas solae, praeter aliam cantatum §. eod. » *ibid.*

Tandem jussit et singulae puellae, dummodo sufficientem aetatem habeant, eodem Anniversario die, in suffragium praedicti Principis Hieronymi, Sacram Eucharistiam sumere tenerentur §. eod. » *ibid.*

Quem eadem domos Conservatorii ita angustiae esset, et octo, vel novem lectulos in quolibet cubiculo retinere necesse esset, neque novam construere ampliore domum, sine reddituum dispersione possibile foret, hinc Viterbionis Episcopus, proposuit cessionem Conservatorio Episcopalis Palatii Collegiatae S. Sixti ejus Civitatis praesentem adhaerentis Constil. 225. §. 2. » 517

Quae sane cessione nullum Episcopali Mensae, et Episcopis detrimentum afferri, qui amplectis, et commodo alio ditatur Palatio, Cathedrali Ecclesiae contiguo, quod Episcopi constanter habitant §. eod. » 518

Cui postulationi, et ad expositum finem, Apostolica auctoritate Pontifex est assensurus §. 3. » *ibid.*

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE.

Apostolicae Constitutiones praecipites ne liceat defunctorum sepelitorum permittere in caemeteriis ecclesiarum Monialium capucinarum in Civitate Guastimae, sunt omnino servandae Const. 513. §. 1. » 1615

Apostolicae Constitutiones editae *Levare* congregationis Societatis Jesu.

Vide *Societas Jesu*.

Apostolicas Constitutiones pro Ordine fratrum
Bethlemitarum in India.

Vide *Ordo Patrum Bethlemitarum in India.*

Apostolicas Constitutiones adversus edicta in
Ducato Parmensi, et Placentino edita liber-
tati, et jurisdictioni Ecclesiasticae praejudi-
cialia.

Vide *Sacra Sedes.*

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE
ABROGATAE VEL MODERATAE.

Constitutionem Benedicti XIV. diei 7. Febr.
1744. super Abbatis de Rossano, ad Abba-
tem Generalem Ordinis Monachorum S. Be-
niti Magoi pertinente, moderetur, Const.
6 §. 4. pag. 23

Constitutionem Benedicti XIV. diei 15. Junii
super dismembratione Provinciae Bosnae
Argentine Missionariorum Ordinis S. Fran-
cisci Minorum de Observantia, illiusque
Provinciae divisione in Custodias, revocat,
Iterumque ad Provinciae honores, et privi-
legia extollit Const. 27. §. 6. » 25

Decreto Clementis VIII. dierum 20. Junii
1599. et 10. Martii 1603. super designa-
tione peculiari Conventuum Ordinis B. M. V.
de Monte Carmelo pro Tyrolinis, et Pro-
vinciis Ordinis ejusdem confirmantur, et
roborentur Const. 94. §. 6. » 266

Benedicti XIV. Constitutionem diei 9. Octo-
bris 1746. super modo judicandi in S. Ro-
ma, moderat., et in parte revocat Const.
184. §. 7. et 6. » 276

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE
CONFIRMATAE ET EXTENSE.

Constit. Innocentii XII. et Clementis XI. qua
Confraternitati Aurigarum jus privatum
concessum fuit excoarctari equos, mulos, et
asinus, quos in Urbe mori contigerit, con-
firmatur Const. 10. §. 3. » 37

Constitutionem Benedicti XIV. super erectio-
ne Collegiatae Montis Aetionum, Firmans
Diocesis, confirmat, et revelavit Const.
13. §. 8. et seq. » 43

Constit. Benedicti XIV. edit. die 28. Martii
1781. favore Congregationis, et Confratrum
sub invocatione S. Mariae Succurre Miseri
in Civitate Neapolitana, confirmatur. Const.
21. §. 3. » 64

Constit. Innocentii XI. Quarto Idus Martii
1677. iterum alteram Alexandri VIII. 11.
Kal. Febr. 1690. tandem Benedicti XIV. 3.
Non. Martii 1743. contra subripientes, su-

perantes, et detinentes huiusmodi consecratos
confirmavit, ampliarit, et declaravit Const.

44. §. 8. et seq. pag. 113

Constitutio Clementis X. diei 13. Julii 1672.
super jure tributa Priori Generali Ordinis
B. M. de Monte Carmelo, visitandi Con-
ventus, et Monasteria Virorum, et Mulie-
rum reformatae Congregationis Mantuae
confirmatur. Const. 94. §. 10. » 266

Constitutionem Clementis XII. 4. Kal. Febr.
1734. et Benedicti XIV. 26. Jan. 1752. con-
tra homicidas confirmavit, declaravit, et ex-
tendit Const. 139. §. 1. et seq. » 243

Constitutionem Benedicti XIV. diei 2. Jun.
1741. qua privilegia, et indulta concessa a
Summis Pontificibus praedecessoribus, Ci-
vitati Forolivi, approbat, confirmat, et in-
novat Const. 102. §. 2. » 266

Constitutionem Alexandri VII. diei 19. Aprilis
1666. et alteram Benedicti XIV. diei 15. Ju-
nii 1752. confirmavit Clemens XIII. super ob-
servantia Statutorum, et reformationum Or-
dinis Monachorum Cisterciensium Const.
189. §. 6. » 401

Constitutiones suas dierum 28. Augusti 1788,
et 10. Januarii 1789, confirmavit, et eaeque
mandavit haec Const. 183. §. 6. » 446

Constitutionem Leonis X. Kal. Julii Anno
VIII, itemque Clementis VII. Kal. Decem-
bris anni III. quoad alternativam cellatio-
nem Beneficiorum in Polonia Regno, con-
firmavit Clemens XIII. Constitutione sua
diei 2. Augusti 1763. quae est 366 §. 4. » 708

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE
REVOCATAE, ET REFORMATAE.

Litteras Benedicti XIV. die 6. Jan. 1741. quoad
astatem necessarium pro receptione puella-
rum in Monasteriis Ordinis Beatae Mariae
de Monte Carmelo Discretorum, revoca-
vit, et annullavit Clemens XIII. Consti-
tutione diei 26. Julii 1762, quae est 298. » 678

Constitutio Leonis X. quarto Kal. Junii 1517.
qua mandabatur, ut in Capitulo Generali
Ordinis Minorum Observantium, accedere
debent omnes Ministri et Custodes, seu
Vocales, Leo Clementani quum Ultramon-
tani, imminuto vocellum numero, refo-
mato fuit et Clemente XIII. Const. diei 8. Je-
narii 1762, quae est 328. §. 5. » 729

Constitutio Alexandri VII. diei 23. Decembris
1661, qua Collegium Bononiense Clerico-
rum Regularium Congregationis Somas-
chiae, administrationi Provinciae Romanae

supposuit, moderata fuit a Clemente XIII. Const. diei 21. Aprilis 1763; qua Collegium idem permisit alternative administrari a tribus Provinciis praeiudicatis Congregationis Constitut. 343. §. 3. pag. 751
Constitutio Benedicti XIV. diei 21 Decembris 1744, qua Iudiciis recursus, vetabatur propinarum perceptio, revocata in hac parte fuit a Clemente XIII. pro Civitate Spoletii, ejusque Districtu, ut ex Const. 358. §. 3. » 763

CURLANDIAE DUCATUM.

Dolet Pontifex cum Poloniae Rege, quod in deferendo illius filio Curlandiae Ducatu, tales inductae sint iniquae conditiones, quibus Catholicae Religionis jura, partim neglecta, partim labefactata fuisse videntur Epist. 133. §. 1. » 334

Adeoq. illustrem hunc Regem hortatur, ut sua auctoritate, et Religione, nova pacta proseribat, illaque observari minime sinat §. 2. » ibid.

In quo ut caute prudenterque se gerat insinuat, quum ea sit Christiana prudentia, quae cum summa Catholicae Religionis custodia conjuncta est, quaeque intelligit rerum Dei cultum, prae omni humana dignitate, preferendum esse §. 9. » ibid.

In hoc autem argumento, Poloniae Regis Confessarium adhortatur, ut de novationibus hisce, ac scandalis removendis cum praeiudicato Rege agat Epist. 134. §. 2. » 335

Item ipsi nove Curlandiae Duci Literas mittit, quibus significat, amplissimum dignitatis, et honoris gradum, habere posse honoris vocabulum, sed non veritatem, nisi sit cum Catholicae Religionis salute, et dignitate conjunctum Epist. 135. §. 2. » 336

Omnipotentis etenim Deo, qui est Rex Regum, et Dominus Dominantium, grata, et accepta esse Dominatio non potest, quae ab aliquo sanctissimae, incorruptaeque fidei illato vulnere exordium sumpserit §. eod. » ibid.

Hinc novum Ducem exhortat, quod adversariorum Catholicae fidei molimina evitet, et se ab eorum periculosa societate separet §. 3. » ibid.

Nihil enim ex omnibus rebus humanis praeclarior est, atque praestantior, quam de ipsa Catholica Religione bene rursus §. eod. » ibid.

Ad perniciosas novitates in Curlandia introductas removendas Gue:nensis Archiepiscopi subditices manus provocat Epist. 136. §. 1. et 2. » ibid.

Eundemque hortatur ut in proxime futuris Regni Comitibus, sua commendatione, studio, auctoritate, alios quoque excitet Polonicae Autistites ad Catholicam Religionem in pristinum gradum, et locum collocandam §. 3. pag. 337

Pontificem etiam exprimit dolorem pro innovationibus in Curlandiae Ducatu, Episcopo Livoniensi, in cujus Ecclesiastica jurisdictione situs est Ducatus ipse. Epist. 137. §. 1. et 2. » ibid.

Livoniensem Episcopum de aliis hac super re perscriptis Literis certiores facit, ad damna illata Christianae Religioni removenda §. 3. » 338

Hortatur tandem praeiudicatum Episcopum, ut in proximis Regni comitiis, Catholicae Religionis causam agere, et protueri curet §. eod. » ibid.

D

DAPIFERI.

Dapiferis postremi Conclavis, privilegia quaedam, indulta, et exemptiones conceduntur Constit. 2. §. 1. ad 12. » 2
ad 1

Scilicet creantur Commensales, Notarii Apostolici, Nobiles, et Cives §. 1. » 2

Indulgetur eisdem, ut ius Civitatis ad eorum haeredes pertrahant §. 2. » 3

A Gabellis liberantur §. 3. » ibid.

Illegitimi legitimis natalibus restituantur §. 4. » 4

Decernitur, ut ad Dignitates restituantur §. 5. » ibid.

Mandatur, expeditionem Literarum gratis fieri §. 6. » ibid.

Facultas transferendi pensiones usque ad summam centum ducatorum imperitur §. eod. » 5

Indulget retentionem pensionum ad summam ducatorum biscentium §. 7. » ibid.

A necessitate deferendi habitum, dispensat §. eod. » ibid.

Bona ipsorum a spoliis liberat, testandique facultatem indulget §. 8. » ibid.

Eximuntur a molestiis §. 9. » ibid.

Conceditur expeditio gratuita harum Literarum §. 10. » 6

Dapiferorum singula nomina recenseantur » 7

DECRETA CONGREGATIONIS
DE PROPAGANDA FIDE

Decreto hujus Congregationis diei 20. Augusti 1759. confirmata fuit resolutio Capituli

- Generalis Ordinis Excalceatorum Sanctissimae Trinitatis Redemptivorum Captivorum super aggregatione ad Familiam Matris Redemptoris Collegii Romani de Propaganda Fide B. M. Virginis ad Fornices, et illius subiectione Superiori Generali dictae Familiae Const. 88. § 2. pag. 233
- Decreto diei 20. Septembris 1762. statutum fuit, nil esse innovandum quoad statuta Collegii Pachecani in Iudiis, pro Missionibus Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Discalceatorum. Constit. 327. § 3. " 720
- DECRETA CONGREGATIONIS EPISCOPORUM, ET REGULARIUM.**
- Decreto hujus Congregationis demandatum fuit, non esse erigendam Collegiatam Montis Aetionis in Firmata Diocesi, non obstantibus Literis Apostolicis S. M. Benedicti XIV., super ipsius Collegiatæ erectione Const. 13. § 3. " 43
- Decreto diei 17. Novembris 1758. hujus Congregationis refert, et confirmat, quo favore Minorum de Observantia Hispanicae Provinciae de Extremadura statuitur alternativa, quoad omnia munus, et officia inter alumnos, Professoresque oriundos ex regionibus sitis supra Tagum, et aliis oriundis ex regionibus infra Tagum Const. 24. § 1. ad 5. " 68
- Decreto diei 21. Jan. 1757. circa vacationem Officiorum tam Abbatis Generalis, quam Assistantis, et Procuratoris Generalium Ordinis Monachorum S. Basilii Magui, confirmatur. Const. 28. § 5. " 88
- Decreto diei 26. Jan. 1759. confirmatur, quo statutum fuit, Fratres Donatos Provinciae Lusitanae non esse comprehensos in Brevis Benedicti XIV. circa mutationem Pallii ex griseo colore in album, indultam pro Donatis Provinciae Hispanicae. Const. 40. § 5. " 107
- Decreto approbatur, diei 6. Aprilis 1759. quo pro Ordine Minimorum S. Francisci de Paula abrogatum fuit Convenitum Civitatis Pitii, ad effectum, quolibet sexennio ibidem convocandi Capitulum Provinciale Provinciae Calabriae ulterioris, praecedenter in Conventu Calanzari haberi solitum Const. 65. § 1. et 2. " 156
- Confirmatur decretum diei 1. Aprilis 1767. quo statutum fuit, licere Monialibus Capuccinis loci de Cologna Vicentinae Diocesis, in communi habere redditus, et pensiones, nec non bona immobilia, legata, census ad congruam earundem sustentationem. Const. 77. § 3. pag. 234
- Decreto Sacrae Congregationis diei 20. Martii 1760. arbitrio Ordinarii Bahen. in Indiis remissa fuit creatio Conservatorii pro Mulieribus in loco nuncupato Arfushi dictae Diocesis, quod sane Decretum confirmatum fuit Apostolica auctoritate. Const. 142. § 2. " 353
- Decreto diei 24. Augusti 1761. approbatæ suere reformationes Constitutionibus Ordinis Fratrum Sanctissimae Trinitatis Redemptivorum Captivorum Discalceatorum, propositæ a Diffinitorio Generali, et Fratribus ipsius Ordinis Constit. 248. § 1. " 588
- Decreto diei 10. Septembris 1762. declaratum fuit, non esse permittendum Religiosis Ordinis S. Francisci Discalceatorum Provinciae S. Gregorii Philippinarum, transitum ad aliam Provinciam, nisi expleto decennio ab incorporatione, sub nullitatis vitio aliisque poenis. Const. 320. § 5. pag. 719
- Decreto diei 20. Maji 1763. approbata fuit concordia a Sacra Congregatione Boni Regiminis stipulata ex Officio inter Monasterium Carthusianorum di Trisulti, et Communitatem Civitatis Alatrii supra praetensionibus in bonis finitimis Latifundio di Tichiena. Constit. 348. § 3. " 765
- DECRETA CONGREGATIONIS INDICIS.**
- Decreto edito die 6. Maji 1734. proscriptum fuit opus Gallico sermone exaratum, cui titulus « *Histoire du Peuple de Dieu, depuis son Origine jusqu'à la naissance du Messie* » Const. 23. § 1. " 67
- Item alio Decreto diei 14. Aprilis 1757. retulit in librorum prohibitorum indice, opus idem in Italicum idioma subinde conversum, hoc titulo « *Istoria del Popolo di Dio dalla sua Origine sino alla nascita del Messia* » §. eod. " ibid.
- Postmodum Decreto tertio diei 17. Aprilis 1758 retitum fuit opus alterum Gallico primum Idiome scriptum, cui titulus « *Histoire du Peuple de Dieu depuis la naissance du Messie jusqu'à la fin de la sinagogue* » §. 2. " ibid.
- Decreto Sacrae hujus Congregationis, prohibitum, damnatumque fuit opus, cui titulus « *Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts, etc.* » Const. 84. § 1. " 244

Decreto diei 21. Novembris 1787. Sacra haec Congregatio preibuit Opus Gallico inscriptum idioma, et in plures Tomos distributum hoc titulo » *Exposition de la Doctrine Chrétienne, ou instructions sur les principales vérités de la religion.* » Constit. 238. §. 1. pag. 321

DECRETA CONGREGATIONIS
INQUISITIONIS GENERALIS.

Opus Gallico Idioma impressum, cui titulus » *Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts &c.* » una cum successive editione, correctionibus, et notis referte, sed tamen perniciosas doctrinas continente prohibuit Sacra haec Congregatio Decreto diei 11. Augusti 1789. Constit. 84. §. 3. * 244

DECRETA S. CONGREGATIONIS
ROMI REGIMINIS.

Decreto diei 20. Januarii 1763. demandatum fuit, procedendum esse ad eocordium stipulandum etiam ex Officio inter Monasterium Carthusiorum di Trisulti, et Communitatem Civitatis Alatri, super praetensionibus in bonis finitimis Latifundio di Fieschiensi Constit. 348. §. 2. * 759

DECRETA S. CONGREGATIONIS CONCILII.

Decreto S. hujus Congregationis diei 7. Junii 1738. sexdecim dubiis respondit, super Episcopalis jura erga Regulares in Dioecesi Ofomucen. Constit. 26. §. 6. * 82
Nempe

- I. » Parochos Regulares cujuscumque Ordinis illi sint, exercentes curam animarum personarum secularium, et non commensurum in Parubitis, licet illae in Monasteriis exemptis sint unitae, et adnexae, et cura animarum resident in Abbatibus, Visitationem Episcopi sive per se, sive per alium factam, subire tenentur in his quae respiciunt curam eorum §. 5. et 6. * 80
- II. » Dieti Parochi, procuratorem solvere tenentur; vocati ad Synodum, accedere sunt cogendi; Festa Dioecesis populo annuntiare, et celebrare debent; tandem Christum, et Olea Sacra ab Episcopo accipere §. eod. * 81
- III. » Parochi Regulares, utiam si sint Abbates, nequeunt a Superioribus Regularibus ad curam animarum destitui, illam

que exerceere sine approbatione Episcopi §. eod. pag. 81

- IV. » Nequeunt Regulares dari in Coadjutores dictorum Parochorum a Superioribus Regularibus, sine expressa licentia Episcopi, insuperque in potestate Episcoporum est, in approbatione Coenobiorum Regularium, limitare eorumdem facultates, non solum quoad tempus, sed etiam quoad personas, et loca in quibus debeant confessiones audire §. eod. * ibid.
- V. » Abbates, vel Parochi Regulares nequeunt pro libito, et sine licentia Episcopi constituitur modo annuo, modo alterum Ecclesiam sive Capellam, in qua Sacramenta et Parochia subministrantur §. eod. * ibid.
- VI. » Praelati Regulares, ubi debent puram jus-Patronatus Parochiarum acquirant, vel cessant a Laicis, quibus in hoc succedunt, tenentur Episcopo presentare Sacerdotes seculares, ut enim Laici tenebantur; non possunt vero subalternare Monachos, eosque pro libito, absque Episcopi assensu remove §. eod. * ibid.
- VII. » Ad Episcopum spectat cura claustrae Monasteriorum Monialium Regularibus subjectionem, eandemque claustrum deinde servandam, ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini §. eod. * ibid.
- VIII. » Competit Episcopo, Praelatis Regularibus prohibere, ne plures in Anno, occasione visitationis ingrediatur septa Monasteria Monialium sibi subiecti, siue praesentia ejusdem Episcopi, siue aliarum personarum ab eo deputandarum §. eod. pag. ibid.
- IX. » Episcopos prohibere potest Regularibus, ne sine examine Ordinarii puellas ad habitum, et professionem admittant, et precise in ad electionem Abbatissarum exemplarum deveniant, non significata Ordinario die electionis, cui Episcopus, siue per se, siue per alium interesse, et praesidere possit §. eod. * ibid.
- X. » Jus est Episcopo rationes exigendi ab administratoribus honorum temporalium Monasteriorum exemptorum Monialium, et in administratorem delinquentes animadvertere, illosque ad reliquum solvendum cogere, et prohibere ne dotes alienent, sine iudicio Pontifici, et Episcopi licentia §. eod. * ibid.
- XI. » Confessarii ab Episcopo approbati ad audiendas confessiones fidelium utrosque sexus, nequeunt, sine speciali approbatione

- Episcopi in Confessarius Monialium exemptarum destinari §. eod. pag. 81
- XII. « Confessarii Regulares pro audiendis confessionibus unius Monasterii Monialium exemptarum, vel pro una vice approbati, nequeant caveri semper, et pro omnibus Monasteriis Monialium approbati §. eod. » *ibid.*
- XIII. « Regulares tenentur pro obtinenda facultate audiendi confessiones, sive secularium, sive monialium, se personaliter coram Episcopo presentare, neque sufficit a Superioribus de sufficienti, et idoneitate testimonium transmitti §. eod. » *ibid.*
- XIV. « Praetuli, et abbates seculares, nequeunt sine speciali indulto, Calices, Campanas, aliaque vasa Sacra, in quibus intervenit Sacra Unctio benedicere pro usu alienarum Ecclesiarum §. eod. » *ibid.*
- XV. « Abbates, et Praetuli seculares, tenentur servare decretum, ab Alexandro VII. editum, circa usum restrictum Pontificalium, Praetuli inferioribus concessum §. eod. » *ibid.*
- XVI. « Velitum est Regularibus, Eucharistiam in propriis Ecclesiis exponere sine licentia Ordinarii, neque possint in propriis Ecclesiis, insolitam Imaginem, seu Sacram Reliquiam ab Ordinario non approbatam exponere; tandem Impediuntur in iisdem Ecclesiis praedicare, non petita ab Ordinario benedictione, aut in aliis Ecclesiis sine Ordinarii licentia §. eod. » *ibid.*
- Hae supra relato decreto ad Dioeceses Coloniensem, Monasteriensem, Hildensem, Paderbornensem, et Osnabrucensem fuere extensa, eorumque observantia demandata §. 7. » 88
- Decreta hujus Sacrae Congregationis diei 11. Decembris 1786., quatuor dubia resoluta sunt in causa jurisdictionis vertente inter Abbatem Generalem Monachorum Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Virginis, et Episcopum Capetaquensem. Constituit. 87. §. 1 » 143
- Nempe*
- I. « Monasterium S. Honophrii nuncupat, di Mozzu Diruta esse Nullius Dioecesis, §. eod. » *ibid.*
- II. « Non expedire uti confessarii ab Ordinario non approbati ad audiendas confessiones personarum secularium in dicta Ecclesia S. Honophrii §. eod. » *ibid.*
- III. « Sacerdotes Seculares, vel Regulares alterius Dioecesis, etiam a proprio Ordinario approbati, audeant posse confessiones personarum secularium de licentia P. Prioris, seu Abbatis pro tempore ejusdem Monasterii §. eod. » pag. 148
- IV. « Non esse utendum Fonte Baptismali in eadem Ecclesia posito, nisi consulto ipso Cardinalium Congregatione §. eod. » *ibid.*
- Hae supra relato Decreto, confirmata per posterius Decretum diei 30. Julii 1787., approbata fuere Apostolica auctoritate §. 2, et 3. » 144
- Decreto diei 30. Novembris 1782. declaratum fuit, Bullam Bonifacii IX. undecimo Kal. Jan. 1402. concedentem exemptionem Capitulo Viscegradensi a jurisdictione Archiepiscopi Pragensis, revocatum fuisse. Constit. 337. §. 4. » 179
- DECRETA S. CONGREGATIONIS RITUM**
- Decreto diei 9. Februarii 1762. approbatae fuere lectinae secundi Nocturni B. Martini de Ascensione de Aguirre Martyris, Ordinis Minorum S. Francisci Discalceatorum, et indultum, ut eadem ab utroque Clero Seculari, et Regulari Villae Vergarae, et universae Dioecesis Calaguritanae die 8. Februarii cujuscumque anni perlegi possint. Constit. 272. §. 4. » 628
- Quod sane decretum Pontificia auctoritate confirmatum fuit §. 2. » 628
- DEPOSITUM IN ARCE S. ANGELI.**
- Exponitur infelix Urbs, et Apostolicae ditioris status ob Annuae caritatem. Alloquit. 419. §. 1. » 876
- Ad quas necessitates superandas nulla alia media adesse Pontifici visa sunt, quam extractionem scutorum quingentorum millium ex deposito in Arce S. Angeli jam alias sub strictissimis legibus facta a S. M. Xisto V, §. 2. » 876
- Cujus praedecessoris leges tam in extractione pecuniae, quam in illius repositione se ad antiquum servitutum fore Pontifex declarat Cardinalibus in secreto Consistorio consultatis §. 3. » *ibid.*
- Cardinalium requisito vntu, illoque favorabili obtento, propositam pecuniarum extractionem decrevit, legesque dicit servandas tum pro pecuniae extractione, quam pro illius repositione praesentibus necessitatibus censatis §. 3. » *ibid.*
- Quo Pontificis decreto emisso, Cardinales consistorio praesentes proprium vntum pro illius executione emisissent, et propria ma-

non signarent, ut in Xistinis Constitutionibus demandabatur, §. 4. pag. 877

DIMESSORIALES LITERÆ.

Vide *Sardiniae Regnum*.

DIOECESIS CALABRITANA.

Dioecesis Calabritana nimis ample incommodisque referta, sub uno tantum Pastore regi recte acquibat. Const. 349. §. 2. » 767

Quum vero in Ecclesiensi, olim Sulcitana Civitate, existeret etiam nunc Cathedralis Ecclesia, Capitulum, et Mensa Episcopalis, comode hinc poterat de separato Pastore provideri §. 3. » ibid.

Atque Pontifex praevia praecedentis unionis cum Calabritana Ecclesiae abrogatione, iterum Sulcitana, seu Ecclesiensem Dioecensim separatim, proprioque Pastore regi jussit, suffraganeo tamen Archiepiscopi Calabritani §. 4. » ibid.

Tota vero dismembrata fuit a Calabritana Dioecesi, quae persolvenda esset in posterum in Ecclesiensi Ecclesiae provisione §. 7. » 768

DIOECESIS SULCITANA,
SIVE ECCLESIENSIS.

Vide *Titulum superiorem*.

DISCIPLINA.

Proestat ex in Ecclesiastica disciplina temperare, quae huic exhibeant necessitatem pro vetulum, et temporum conditione. Constit. 417. §. 1. » 893

In qua re, haec servanda conditio est, ut in iis quae vel dubia sunt, vel obscura, id sequamur, quod nec praeceptis Evangelicis contrarium, nec Decretis Sanctorum Patrum invenitur adversum §. eod. » ibid.

DISPENSATIO.

Facultas dispensandi in matrimoniis super impedimentis criminis, et publicae honestatis, nec non in quibusdam gradibus consanguinitatis, et affinitatis concessa fuit Episcopo Sentonensi. Const. 488. » 1015

Eadem facultas concessa fuit Episcopo Quobecnali. Const. 531. » 1066

Sacerdotibus Congregationis Jesu in Indiis degentibus concessa est facultas dispensandi a quibusdam impedimentis. Const. 588. » 1110

Moniales Monasterii S. Mariae providentiae succurrentis Terrae Pharae dispensantur a

quotidiano usu ciborum quadragesimalium. Const. 666. pag. 1437

DOCTRINA CHRISTIANA.

Romani Pontifices id sedulo, matureque curarunt, ut pueri, et puellae in Christiana Doctrina educerentur. Constit. 97. §. 1. » 275

Benedictus XIV., speciosi benevolentia, Archiconfraternitatem Doctrinae Christianae de Urbe protexit §. eod. » ibid.

Clementes XIII. praecedentes Ordinationes, et gratias pro ediscentibus, et eruditibus Christianam Doctrinam confirmavit §. 2. » 276

Itemque expresse sancivit, ut Praesules Visitatores, atque Deputati Archiconfraternitatis Doctrinae Christianae, illorum exequutioni impensius incurrerent §. eod. » ibid.

Seit etiam jussit, ut Cardinalis Vicarius pro tempore in Contraventores condignis poenis animadverteret §. eod. » ibid.

In collatione subsidiorum dotalium tam nudentium in saeculo, quam in Religione, praeter alia requisiti, fidem frequentiae, et eruditionis in Christiana Doctrina exhiberi expresse praecipitur §. 3. » ibid.

Confirmantur, et ampliantur Ordinationes Clementis XI. quoad Botes Ircoleas ab Administratione vulgo *dei Lotti*, favore Puellarum, quae in Magisterio Doctrinae Christianae versantur §. 4. » ibid.

Novae, et praecise Ordinationes assuntur pro praecisa observantia dotationis faciendae ab Administratione *dei Lotti* §. 5. » 277

Eidem Archiconfraternitati Doctrinae Christianae facultates impertuntur statuendi regulas pro efformandis clencis puellarum quae ad dotalia subsidia impostum erunt admittendae §. 6. » ibid.

Cardinali Vicario facultates tribuuntur necessario pro praecisa praesentis Constitutionis Observantia §. eod. » ibid.

DOMUS CORRECTIONIS, ET POENITENTIAE IN CIVITATE CORNELI.

Urbanus VIII. domum correctionis Corneli, ad coercendos Ecclesiasticos tam Seculares, quam Regulares construere fecit, et Cardinalis Vicerii in Urbe protectioni exposuit Constit. 312. §. 2. » 708

Incuria Ministrorum factum est, ut non ea haberentur a corrigendis respicientiae si-

gna, quae profuturam *As* correctionem ostendereot §. 3. pag. 703
 Nunc pro majori utilitate regimae domus correctionis Episcopo Montis falisci, et Corneti tribuitur §. 4. = 706
 Quod hanc regimen Domum respicit, et ministros in ea existentes §. 5. = ibid.
 Facultas eidem Episcopo tribuitur, regulas coadeodi, correctionis domui utiles §. 6. = ibid.
 Itemque decernendi testimonialis post correctionis tempus absolutum §. 7. = ibid.

DOMUS LAURETANA.

Romani Pontifices sedulo decori, atque splendori Lauretanae Domus conservandis, et augendis incumbere. Constit. 386. §. 1. = 786
 Hinc quamplurima privilegia indulta fuere illi, qui Lauretanae domus servitio essent addicti §. 2. = ibid.
 Milites vulgo *Corazzieri* Lauretanae domui addicti, inter continuo illi inservientes accensentur §. 3. = ibid.
 Alioque Militibus hinc, eadem privilegia concessos fuere, quibus pollent illius Domus servitio continuo addicti §. 4. = ibid.

DOMUS PAUPERUM MENDICANTUM
IN CIVITATE REGII.

Canonici Carolus Bellinacini Regiensis, testamento suo fuit, ut ex illius haereditate, Domus in sua Civitate erigeretur sub nomine domus Jesu Christi, regenda a Fratribus Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinarum pro recipiendis pauperibus mendicantibus Regiensibus, et eam Constitutione Domus Parisiensis Constit. 170 §. 1. = 423
 At quam Regi si ea existeret Mendicantium Domus pro pueris puellisque pauperibus recipiendis, satis amplo ditata Edificio, hinc supplicatum fuit pro derogatione dispositionis Bellinacinae, ejusque haereditatis incorporatione praecedenti Mendicantium Domui, pro Mendicantibus recipiendis, subrogatis Presbyteris Secularibus, Sacerdotibus Cappuccinis §. 2. = ibid.
 Pro qua derogatione favorabilem sensum patefecit Episcopus Regiensis, volumque suum Sacre probavit Congregatio Interpretationi Tridentini Concilii praeposita §. 3. = ibid.
 Pontifex derogationem postulatum approbavit, ejusque executionem Regiensis Episcopus commisit §. 4. = ibid.

DUCATUM CURLANDIE

Vide *Curlandiae Ducatum*.

DUX RADENSIS.

Duci pietatem, et Religionem commendat pro studio quo, curat controversias componere inter Episcopum Spiroensem, et Abbatem Tennebacensem super Asceterio Lucidae Vallis Epist. 248. §. unic. pag. 367
 Eidem significat, nil magis Pontificis cordi esse, quam quae Sacri Canonis, et Apostolicae Constitutiones praecipunt de potestate Episcopi in Glenobria Sanctimonialium Regularibus subjeta servanda ex una, et vicissim Privilegia a Summis Pontificibus Regularibus concessa baud violari §. eod. = ibid.

DUX BAVARIAE.

Animi anxietatem pro imminenti Germanicis Ecclesiis periculo exprimit, et Iosephum Catholicorum statum sub Antihelvis Principibus Epist. 236. §. 1. = 318
 Bavariae Ducem hortatur, ut pro Ducalis familiaris Religionis, detractionem afferri Ecclesiasticis in Germania rebus, non sint §. 2. = 319
 Ageretur siquidem de Germanici Corporis constitutione immutanda, cujus nobilissima pars est Bavariae domus, constituti Ordinis, antiquarumque sanctionum retentissima §. eod. = ibid.
 Praecedentes huic Duci concessionis factae super perceptione decimarum, ab Ecclesiasticis personis commemorat. Epist. 416. §. 1. = 873
 Causas exprimit eor talis perceptionis praerogationem indulgere oquent, et vnum designat desiderium gratificandi huic Principi, dum alia opportuna sese praebet occasio §. 2. = ibid.

DUX MUTINENSIS.

Sermo instituitur cum duci Mutinensi, de ubalatione facta a parente judaei duorum puerulorum, deque arbitraria eorum restitutione ad judaeos. Constit. 376. §. 1. = 1137
 Agit de judaeo adulto ad catholicorum deponum migrato, et ab eodem arbitratu Mutinensis Magistratus ejecto, ibid. §. 2. = ibid.
 Injuriose ea facta fuisse christianae Religioi demonstrat, et Mutinensis duci auxilium expostulat, ibid. §. 3. = ibid.
 Ecclesiae propinqua erat judicare tum de adultio judaeo, tum de pueris, prout de simili-

bus judiciis plura habentur exempla *ibid.*

§. 4. pag. 1138

Mutiniensis duci religionem excitat, ut his exemplis etiam sepositis, Ecclesiae illatam injuriam vindictet. *ibid.* §. 5. *ibid.*

Cum Mutinensi duci gratulatur, quod in Ecclesiae obsequium promptus sit, bias judaicas puellas, et judaenam adulum eidem Ecclesiae reddere, a qua laico magistro jubente, fuerant subtractae. Constit. 379. 1140

E

ECCLIESIA.

Gallicana Ecclesia plurimis subjecta fuit graminis, et eorum origo, et causa designatur. Constit. 428. §. 1. 887

Explicatur ratio cur Sancta Sedes maluerit potius patientia finem tot malorum expectare, quam auctoritate sua illorum cessationem curare. *ibid.* §. 3. 888

Pares erumnas tulit ab eis, qui recipere et observare denegarunt Bullam « unigenitus » Constit. 437. 900

Graviores quoque ab nefaria Janseniariorum doctrina. Constit. 438. §. 2. et 4. 901

Constit. 439. §. 3. 903

Multa habuit calamitatem ab extinctione in toto Galliarum Regno Societatis Jesu, *ibid.* §. 3. *ibid.*

Eversis in Gallia Religionis rebus plurimam consolationem attulerunt Episcoporum literarum eorum constantiam obstantes. Constit. 443. §. 1. 910

Requerentibus Gallicis Episcopis S. Sedis auxilium, se jam prospexisse ait Pontifex, datis contra Jansenistarum doctrinam instructionibus; *ibid.* §. 2. 911

Pariterque Imperata observantia constitutionis « unigenitus » et encyclicae Benedicti XIV. §. 3. *ibid.*

Explicatur ratio, cur mitiorem semitam elegerit Pontifex, tenendam cum Episcopo Mlesiensi, *ibid.* §. 4. *ibid.*

In afflicto Gallicanae Ecclesiae statu maximum expectandum esse auxilium ab Episcopis, et Archiepiscopis Gallicis declaratur. Constit. 466. §. 1. 932

Pontifex Episcopis in Gallia convocatis Religionis causam summopere commendat. *ibid.* §. 3. 933

Ob non suppressam perniciosorum librorum evulsionem mala plurima tulit Ecclesia Gallicana. Constit. 468. §. 2. 935

Alienum a justitia est largitiones favore Ecclesiae a Christianis faciendas saeculari lege prohibere. Constit. 479. pag. 1010

In gravibus etiam temporibus habitus est conventus generalis Luthetae Parisiorum Episcoporum Gallicanorum pro Religionis bono. Constit. 503. §. 1. 1035

Et primo quidem comunem eorum declarationem, quoad persistentem Gallicanae Ecclesiae vigorem, et catholicae fidei firmitatem *ibid.* §. 2. 1036

Deinde vero proscriptionem perniciosorum librorum, et ecclesiasticae libertatis propagationem, *ibid.* §. 3. *ibid.*

Enumerat quampures alias declarationes Gallicani Cleri pro Religionis bono factas, *ibid.* §. 4. *ibid.*

Gallicanae Ecclesiae constantia summopere Deo grata extitit, et christianissimi Regis protectionem promeruit. *ibid.* §. 5. *ibid.*

Remensem Antistitem Parisiensium comitorum praesidem speciali prosequitur laude. *ib.* §. 6. 1037

ECCLIESIA CATHEDRALIS PACENSIS.

Pro confirmatione resolutionis sacrae congregationis Concilii Tridentini interpretis super observantia onerum adnexorum canonicis theologiae, et magistrali in cathedrali Ecclesia Pacensi, enumerantur onera adnexa ab erectione canonicius theologiae. Constit. 518. §. 1. 1052

Quae tamen onera inobservata tracto temporis fuere, *ibid.* §. 2. *ibid.*

Enumerantur onera adnexa canonicius magistrali, *ibid.* §. 3. *ibid.*

Contra inadimplementum dictorum onerum requisita fuit auctoritas S. Congregationis Episcoporum, et regularium *ibid.* §. 4. *ibid.*

Dubia in sacra congregatione proposita, et resolutiones successivae, *ibid.* §. 5. 1053

Pontifex supra relatas S. Congregationis resolutiones confirmat, et observari mandat, *ibid.* §. 6. *ibid.*

ECCLIESIA S. MARIE AD MARTINES DE URBE.

Quoad privilegia hujus Ecclesiae, *Vide* sub verbo « INDULGENTIA » 873

ECCLIESIASTICA DONA.

Vide. Bona Ecclesiastica.

ELECTOR BAVARIE.

Arbitram Bavariæ Familie observantiam erga Sanctam Sedem, Romanosque Pontifices, laudibus commendat Epist. 121. §. 1. pag. 319
Bavariæ Duem hortatur, ut impedimenta contraria Ecclesiasticæ immunitati ab Ambergensibus Magistratibus apposita, remove curet §. 2. » 320

ELECTOR COLONIENSIS.

Absolvitur Elector Coloniensis a juramento præstito ab illius Ministro, Electoris lamen mandato, occasione illegitimæ conventionis cum Canonicis Metropolitane Ecclesiæ Colonias adscriptæ, antequam præfatus Coloniensis Elector Archiepiscopalem dignitatem, «sequutus fuisse Epist. 35. » 144
Vide. *Principes Electores S. R. I. Germanici Imperii Electores.*

EPISCOPUS.

Episcopalis dignitatis virtutes, et merita enumerat per Encyclicam §. 1. ad 19. » 30
Ad Episcopatum promoveri, neque incongruum, neque inaudium est qui jam prius fuerat ad Cardinalatus honorem elatus. Alloquit. 16. §. 2. » 30
Cardinalis Archipresbyter Vaticanæ Basilicæ quotiescumque Episcopali charactere sit Insignitus, Vaticanæ Cleri Ordinationes habere potest, et sacra Olea perficere, et Confirmationis Sacramentum conferre infra octavam SS. Apostolorum Petri, et Pauli. Alloquit. ead. §. 3. » ibid.
Secus verò tenetur Episcopum designare, qui hæc nomine suo perficiat §. eod. » ibid.
Cæterum non sequitur, Archiepiscopatum Vaticanæ Basilicæ cum Officio Ministerii Episcopalis Ordinis adnecti debere §. 4. » ibid.
Episcopus juxta est visitandi in iis quas respiciunt eorum animarum Parochias Regulares, cujuscumque Ordinis sint, licet illæ Monasteriis exemptis sint unitæ, et adnexæ, et cura animarum resident in Abbatibus. Const. 26. §. 5. et 6. » 80
Ab Episcopo accipere Chrisma, et Sacra Olea tenentur Parochi Regulares, nec non ad Synodum accedere quoties sunt vocati. Const. ead. §. eod. » 81
Ad Episcopum spectat approbatio Parochorum Regularium, etiam si sint Abbates §. eod. » ibid.
Itemque licentia pro Coadjutoribus dictorum

Parochorum, qui a Regularibus superioribus dantur §. eod. » 81
Episcopi jus habent in approbatione Confessoriorum Regularium, limitandi eorumdem facultates, non solum quoad tempus, sed etiam quoad personas, et loca, in quibus debent Confessiones audire §. eod. » ibid.
Sine Episcopi licentia, nequeunt Abbates, vel Parochi Regulares constituere modo unam modo alteram Ecclesiam sive Cappellam, in qua Sacramenta a Parochis subministrantur §. eod. » ibid.
Episcopo præsentare tenentur Sacerdotes Seculares pro Parochiali exercitio, Prælati Regulares qui possunt Juræpatronatu Parochiarum acquiritum, vel cessum ex Laicis, neque sine Episcopi licentia possunt Monachos eisdem substituere, vel pro libitu revocare §. eod. » ibid.
Spectat ad Episcopum contra clausuræ Monasteriorum Monialium Regularibus subjectorum, eandemque clausuram demandare servandam ad præscriptum Sacrosancti Concilii Tridentini §. eod. » ibid.
Compellit Episcopus, Prælati Regularibus prohibere, ne pluries in anno occasione Visitationis ingrediantur septa Monasterii Monialium sibi subjecti, sine præsentia ejusdem Episcopi, sive alterius personæ ab eo deputandæ §. eod. » ibid.
Episcopus prohibere potest Regularibus, ne sine examine Ordinarii, puellas ad habitum et professionem admittant. §. eod. » ibid.
Itemque prohibere illis potest ne ad electionem Abbatissarum exemplarum deveniant, non signifiata Ordinarii die electionis, cui Episcopus ipse sive per se, sive per alium interesse, et præsidere possit §. eod. » ibid.
Jus est Episcopo rationes exigendi ab administratoribus bonorum temporalium Monasteriorum exemplarum Monialium, et in administratoribus delinquentes animadvertere, illosque ad reliquum solvendum cogere, et prohibere ne dotes alienentur, sine indulto Pontificio, et ejusdem Episcopi licentia §. eod. » ibid.
Sine speciali Episcopi approbatione nequeunt in Confessorios Monialium exemplarum destinari Confessarii illi, qui alias ab Episcopo ipso approbationem obtinuerunt, ad audiendas Confessiones Fidelium utriusque sexus §. eod. » ibid.
Coram Episcopo se præsentare tenentur Regulares pro obtinenda facultate audiendi

- Confessiones, sive Secularium, sive Monachum neque eis sufficit a Regularibus Superioribus de sufficientia, et idoneitate testimonium transmitti §. eod. pag. 81
- Episcopi licentia requiritur adhuc ut Regulares quædam Eucharistiam in propriis Ecclesiis exponere §. eod. » Ibid.
- Approbatio Episcopi necessaria est, ut insolite Imago, aut Sacra Reliquie exponatur, in Regularium Ecclesiis §. eod. » Ibid.
- Ordinarii Benedictionem petent teneant Regulares, ut in eorum Ecclesiis valeant prædicationis munus exple §. eod. » 82
- Romani Pontifices, magna in estimatione, et honore habent Antistes Catholicæ Ecclesiæ Epist. 74. §. 2. » 229
- Alteque eorum expositionibus plurimum deferre solent, maxime dum sibi commensuram Ecclesiarum necessitates Pontificis animo subiciunt §. eod. » Ibid.
- Episcopi quando Clericos commonere debent quod si quid illis constiterit ab eis admitti Clericali statui indecorum, huiusmodi turpitudini pro casu gravitate, potius applicatione se sinum impositores Const. 87. §. 14. » 232
- Prohibere debent Episcopi, et pro opportunitate coercere Clericos illos, quos industriam operamque impedire constiterit in abiectione Locorum obsequiis, vel in administratione, et cura eorumdem negotiorum, vili constituta mercede §. 18. et 17. » Ibid.
- Curat Episcopi, ne Clericos ad Sacros Ordines promoveant, nisi ex Ecclesiasticæ Beneficentia, Pensione, aut Patrimonio, talem respectu percipiant annui redditus summam, quæ synodibus ejusdemque Diocesis statutis, aut legitime consuetudine sunt definita §. 16. » Ibid.
- Civitatibus, et Locis, quibus Episcoporum præsidium, presentio esse non potest, Romanus Pontifex congrua Apostolicæ providentiæ remediis succurrere debet Const. 89. §. 1. » 234
- Hic Romani Pontifices periclitantibus Ecclesiis, non per Italianum modo, sed per universum Christianum Orbem prosequuntur, iterum hortatu, sive auctoritate, sive missis ab Urbe Apostolicis viris §. eod. » 235
- Episcopus acquit absque Pontificis Mandato Jurisdictionem quasi Episcopalem tribuere Sacerdoti seculari in Territorio separato, quod Nullius Diocesis appellatur, quod Summo tantum Pontifici subiectum est
- Epist. 125. §. 2. pag. 335. Epist. 129. §. 2. pag. 331
- Neque permittitur Episcopo in propriis Diocesi, absque pariter Pontificis euctoritate, Jurisdictionem quasi Episcopalem alicui Presbytero, vel Parocho tribuere, et in Territorio a Territorio separare §. 125. §. 3. » 332
- Prohibetur Episcopis naturam Beneficii Regularis immutare, et Regularium Jurisdictionem in Sacerdotem secularem transferre §. 4. » Ibid.
- Sacerdos Secularis, Jurisdictionem quasi Episcopalem a Romano Pontifice, minime obtinens, nulliter Sacramenta dispensat, Confessorius approbat, et Clericos ordinat §. 7. » 336
- Ordinarii locorum laxare minime possunt suspensionem ab Ordinum exercitio, in qua locurrerunt Religiosi viri, e Præstatis Regularibus expulsi ob eorum prævitium Epist. 145. §. 4. » 339
- Vide Homicidae.
- Episcopis non est tribuenda facultas obtemperandi laicis potestatibus. Constit. 422. §. 1. » 340
- et constit. 428. §. 2. » 346
- Episcopi patienter ferre debent persecutiones illatas ab laicis potestatibus, et assidua oratione, atque firmitate curare, ut laici emolantur potestates, earumque gratis reconcilietur, ibid. §. 2 » Ibid.
- et constit. 428. §. 2. » Ibid.
- Episcopus potius integrum amissionem honorum Ecclesiæ ferre debet, quam absque oridentis utilitate a se alioquin contrahere, et bono ipsa ecclesiastica devincere, ibid. §. 2. » Ibid.
- et constit. 428. §. 4. » Ibid.
- Episcopi nequeunt laudare libros proscriptos a sacre Sede. Constit. 433 §. 2. » 346
- Episcopi denegare debent sacram Eucharistiam refragantibus contra bullam « Unigenitus » Constit. 437. §. 1. » 346
- Episcopi vita promissa est angorem, periculorumque plena, paratque esse debent ad asperissima quoque perferenda pro Christo. Constit. 438. §. 8. » 348
- Episcopall opus est firmitate ad comprimendum impetum Lasciviarum, et Calvinistarum, qui conjuncti cuncta adversus Dei Ecclesiam moluntur. Constit. 439. §. 2. » 348
- Maxima Episcopis fiducia habenda est in christianissimi Regis religione, et pietate Constit. 466. » 342
- Episcopi monentur a se conferre homini sa-

- tholico, et in censuras incidit quicumque eum postulati Episcopum Const. 486. pag. 1016
- Episcopi summa sedulitate curare debent, ne Ecclesiae novis vectigalibus graventur a laica potestate. Constit. 511. " 1044
- Episcopi sese abstinere omnino debent ne quid peragant, aut fieri simant, quod fuerit ecclesiasticae libertati adversum, Constitut. 519. " 1054
- Episcopi catholici non debent concedere Lutheranis, ut in eorum Diocesi aliquam habeant ecclesiam in qua possint publicas explere functiones. Constit. 523. §. 1. " 1060
- Non debent Episcopi tributa imponere religionis domibus. Constit. 529. " 1065
- Episcopi ob praestitum iuramentum in assumptione pastoralis officii, toto studio enare debent ne in re typographica ecclesiastica censura removeatur. Constit. 537. " 1071
- Episcopi eorum pastoralia dirigere debent adversus haeresim, et haereticos in universum. Constit. 550. " 1091
- Episcopi resistere debent conatibus dissidentium contra Religionem. Constit. 557. " 1107
- Et sinere haud debent ecclesiasticas praerogativas, et privilegia aliqua parte imminui ibid. §. 4. " 1108
- Laudantur Episcopi, qui acriter insurgunt contra libros impiorum, et libertinorum. Constit. 560. " 1114
- Episcopi inconcussa Sancta Sede alienare non possunt bona ecclesiastica. Constit. 562. §. 3. " 1116
- Episcopi contumelias patienter ferre debent propter Christum. Constit. 564. §. 2. " 1118
- Cunctis per catholicum orbem Episcopis, et Archiepiscopis encyclicam misit Pontifex, ut creditum sibi ipsis dominicum gregem, a noxiorum librorum lectione avertant. Constit. 566. " 1119
- Multum in reformatione Regularium percat Episcopus, qui id peragit inconcussa Apostolica Sede. Constit. 567. " 1121
- Episcopi debent cum iunctis vicibus cum Romano Pontifice, dominicae vineae custodiam habere. Constit. 587. " 1140
- Debent ipsi dissidentium conatibus resistere, ut incoluntati prospiciant Ecclesiae. Constit. 611. " 1293
- Episcopi edicta condere debent ad reformatum cleri vires idoneas. Const. 624. " 1355
- EPISCOPUS ALEPENSIS.**
- Ejus vigilantiam, et zelum commendat pro rebus Religionis gerendis Epist. 336. §. 1. " 738

Eidem significat, se mandasse, ne Missionarii audeant eundem in sua auctoritate disturbare §. 2. pag. 738

EPISCOPUS ARGENTORATENSIS.

- Significat Pontifex huic Episcopo, Ecclesiam semper abhorruisse a Matrimonio inter Catholicos, et Haereticos. Epist. 387. §. 1. " 834
- Mater siquidem Acatolica semper soboli suae, propriae Religionis praecepta insinuare curabit §. 2. " ibid.
- Majora autem damna soboli obventura sunt ex Paterna auctoritate, si in alicui sectae additus sit §. 3. " ibid.
- Adeoque omnis Catholicorum sollicitudo semper adhibita, ad haec impedienda Matrimonia, evanescent, quoties in posterum foret ad illorum celebrationem deveniendum. §. 4. " ibid.
- Hunc Episcopum hortatur, ut ex adductis rationibus, hujusmodi Matrimonii obstitat §. 5. " 835

EPISCOPUS AUGUSTANUS.

- Dolet quod Augustanae Civitatis Magistratus Ecclesiae auctoritati resistent, et pro nihilo habeant censuras, quibus adstringuntur. Epist. 398. §. unico. " 852
- Reprobat autem bujus Episcopi consilium excludendi aditum ad Canonicos Collegiatos S. Mauriti, Patricii omnibus dietae Civitatis, illorumque filiis §. eod. " ibid.
- Quamquam etenim novum in Ecclesia non sit, Parentum culpam aliquando in filiis puniri, §. eod. " ibid.
- Attamen praeferenda est moderatio, experiendo scilicet quid assequi possit, prius cohortando, monendo, et graviora etiam minitendo, §. eod. " ibid.
- Quum vero inter Patrillos, quamplures adesse possint, omni culpa vacantes, hinc horum filii tantummodo ad Canoniceos consequendos sunt admittendi §. eod. " ibid.
- Hac enim methodo, qui modo auctoritatem, dignitatemque Ecclesiae contemnunt, sentient, filios quidem suos facile excludi, quin eorum querelis aditus esse possit, §. eod. " ibid.
- Litterae Apostolicae quae dispensatio indulgetur Clementi e ducibus Saxoniae, regioque Poloniae Principi ad hoc utelligi posset in coadjutorem Episcopi Augustani habentur in Constit. 427. " 887
- Aliae litterae quibus gratulatur Pontifex, quod in coadjutorem Ecclesiae Augustanae electus sit, habentur in Constit. 441. " 909

Ratio cur causa inter Episcopum Augustanum, et Premonstratensem remissa sit iudicio Sacrae Congregationis Concilii, patet ex opusculi jurisprudentia Sanctae Sedis. Constit. 446. pag. 914

EPISCOPUS BAJONENSIS.

Cum Bajonensi coudoleto Episcopo pro gravantibus in Gallia Regni contra Religionem persecutionibus. Epist. 383. §. 1. 830

Monet Gallianus Episcopus contra perversorum insidias, quibus insinuare portentia, non id roboris esse Romanæ Sedi, ad eorum machinationes convellendas §. 2. 830

Constantem esse Apostolicæ Sedis sententiam de expurganda Ecclesia Dei ab perversorum erroribus, ad quod consequendum, Gallianus Cleri orio, et Francorum Regis pietas conferri quamplurimum possunt §. 3. 830

EPISCOPUS BITERRENSIS.

Quæ sint in Gallia Religionis adversantis male exprimit, quantæque graviore imminesunt. Epist. 384. §. 1. 831

Hæc autem tribulationes a Deo permittuntur, non ut constantie in fide decedatur, sed ut illa magis probetur §. 2. 831

Intime itaque conjunctione curandam, ut Januensis sectæ eludantur venatus, quibus studeat, Episcopos ab Romana Sede alienare §. 3. 832

Iosuperque incumbendam Encycliæ Benedicti XIV. observantia super Constitutione *Unigenitus* sacrilege consulata §. 4. 832

EPISCOPUS BURGË S. DONNINI.

Preces Pontifici percreta Episcopus hic pro festorum dierum reductione in sua Diocesi. Const. 370. §. 2. 805

Pontifex, designatis specialibus diebus in quibus festivitatis præceptum servari vult, cæteras supprimit festivitates, sub onere tamen audendi Missæ §. 3. 805

Episcopum hunc hortatur, ut populum edocet de necessitate venerandi dies festos illucque sanctificandi §. 3. 805

EPISCOPUS CAPUTAQUENSIS.

Vide *Monachi Benedictini Congregationis Montis Virginis*.

EPISCOPUS CARTHAGINENSIS.

Capitulum Cathedralis Ecclesie Carthaginensis, constabat sex Dignitatibus, septem Ca-

nonicis, præter Canonicum Inquisitorem, nec non octo portionariis, et duodecim dimidiis portionariis Const. 385. §. 1. pag. 897

Servitium vero Ecclesie præstatur a Capellanis, Musicis, et supradictis Capitularibus §. eod. 897

Cupiens autem Episcopus Capitularium numerum augere, ab quatuor memoratis Dignitatibus, septem Canonicis, octo portionariis, et duodecim dimidiis portionariis certam reddituum portionem dimembavit, et separavit §. eod. 898

Deindeque quatuor alios dignitates, aliosque septem Canonicos, et quatuor integros, tres autem dimidiis portiones creavit, instituit, et fundavit §. eod. 898

Veluit insuper quod novæ sic erectæ tres portiones assignarentur pro stipendio organorum modulariorum, concentus moderatores, et caerimoniarum Magistri, §. eod. 898

Addidit etiam nonnullis aliis ad servitium chori, atque ad perceptionem distributionum quotidianarum pertinentia, et onera Impersterum adimplenda §. eod. 898

Tandem modum in provisionibus, et collationibus novarum Dignitatum, Canoniceatum, integrorum, et dimidiarum portionum præscripsit, et declaravit §. eod. 898

Quæ quidem omnia, supplicante Hispaniarum Rege, fuerunt Pontificis auctoritate confirmata, et approbata §. eod. 898

Quum vero in Pontificis literis nullo mentione facta fuerit de nonnullis litiis, quæ inter Episcopum, et Capitulum agebantur, permenserunt hiæ lites ipsæ in statu, et terminis, in quibus reperiebantur §. 1. 898

Hispaniarum Rex, cupiens, et existens omnes controversias, ad publicam quietem dirimerentur, quosdam articulos, sibi concordiam proposuit ab Episcopo, et Capitulo deinde servandam §. eod. 899

Articulos vero, atque concordiam, præsulatus Hispaniarum Rex, Pontifici pro approbatione supposuit §. 3. 800

Pontifex audita prius Sacra Congregatione Concilii, articulos, et concordiam præfatem approbavit, et perpetuo disceptari observari mandavit §. eodem 800

EPISCOPUS CATANENSIS.

Ad suas aures pervenisse, huic Antistiti Pontifex exprimit, quæ a laica potestate, in Religionis contemptum patrabantur Epist. 310. §. 1. 708

Quae sint erumnae Catanensi Ecclesiae obven-
tae, dinumerantur. §. 2. pag. 703
Ad quas perniciosas avertendas novationes,
Catholico Regi, alterique Utriusque Siciliae,
suae detulisse hortationes Pontifex signifi-
cat. §. 3. » ibid.
Catanensem hunc Episcopum consolatur, eum-
que ab abdicationis Episcopatus proposito
submovet §. 4. » ibid.

EPISCOPUS CONCEPTIONIS DE CHILE.

Nominationem ad Episcopatum de Chile par-
ticipat, et Catholici Regis desiderium ne a
nominatione dissentiat Ep. 258. §. 1. » 605
Praecipit Pontifex ut praefectioni in Episco-
pum assensum praestet, et Ecclesiae posses-
sionem illico suscipiat §. 2. » ibid.
Absolvit a quocunque voto de non acceptan-
do ulla dignitate §. 3. » 606

EPISCOPUS CONSERANENSIS.

Enumerantur mala, quibus magis in dies prae-
mitur Gallica Ecclesia. Epistol. 392. §. 1. » 841
Adeoque hunc caeterosque commonet Gallia-
rum Episcopos, ne in impiorum lequeos in-
cidant, quibus conantur eos, ab intima cum
Apostolica Sede conjunctione distrahere
§. 2. » ibid.
Hunc laudat Episcopum, pro sincera cordis
sui affectione, qua semper Apostolicam Sedem
est prosequutus §. 3. » ibid.

EPISCOPUS CULMEN.

Facultatem fecit Episcopo Culmeni. nominan-
di ad tres Canonatus in Cathedrali Eccle-
sia Culmen. in Mensibus Sanctae Sedi re-
servatis, per obitum illos oblinentium, pri-
mo vacaturos. Const. 58. §. 1. » 144
Qui sane nominati, collationem praebendam
ab Nuncio Apostolico in Polonia obtinere
debant, et intra octo Menses a collationis
die, Apostolicas Litteras expedire sub plum-
bo, illicita casu inobservantiae privationis
poena §. 1 et 4. » 145

EPISCOPUS DIENSIS.

De calamitatibus, et tristissima conditione,
qua adducta erat Diensis Dioecesis ob vasa-
tiones Calvianorum nondum reparatas
condolet cum illius Episcopo Epist. 188.
§. unic. » 448
Qua de re commendat, illum reprobasse con-
ventionem inter Canonicos Regulares S. Ruffi
et Equites S. Lazzari, super translatione bo-

rum favore temporalium honorum ad pri-
mos pertinentium, quibus reparari pote-
rant perpeffa Diensis Ecclesiae infortunia §.
eod. pag. 448
Promittit Pontifex, nullam fore capturam de-
liberationem, quatenus de probanda illa
conventionem requiratur, nisi audito prius
consilio Sacrae Congregationis Consisto-
rials §. eod. » ibid.

EPISCOPUS ELNENSIS.

Elnensis Episcopi commendat rationem reddi-
tam circa regimen cujusdam Paroeciae, cui
se oberius prospecturum in sacra visitatione
pollicitus fuerat, et ut in proposito persistat
hortatur, et Sanctae Sedis praesidium pro-
mittit. Epist. 131. §. Unic. » 332

EPISCOPUS GRATIANOPOLITANUS.

Quantum prosit cunctis Christianidelibus, pa-
lam facere utilitatem, atque praestantiam
Instituti Societatis Jesu, huic Episcopo de-
monstrat. Epist. 440. §. 1. » 865
Editi ab hoc Episcopo operis, laudes ex-
primit, quo Jansenianorum profligantur calu-
mniae §. 2. » ibid.
Episcoporum in Gallis vigilantiam excitat,
quo Ecclesiae defensorum imminutus est
numerus §. 3. » ibid.

EPISCOPI GRECO MELCHITAE.

Dissentiones ortae inter Episcopos, et Ar-
chiepiscopos Graeco-Melchitas super irre-
gulari electione Patriarchae, licet aliquo pa-
cto compositae, penitus cessare nequibant,
nisi praestita reverentia Patriarchae Antio-
cheno, quam Pontifex praecipit pro Reji-
gionis bono, et ut scandala renouentur.
Const. 421. » 879

EPISCOPUS HERBIPOLENSIS.

Evulgatum in Germania opus nomine Justinij
Febronij, contra Pontificiam auctoritatem
denunciat, et ut ab contentis in eo caveatur
insinuat. Epist. 405. §. 1. » 860
Hortatur ne sinat, in sua Dioecesi irreper-
e opus pestiferum, in animarum perniciem
§. 2. » 861

EPISCOPUS IN GENERE.

Aetas annorum viginti septem satis non est, ut
quis ad Episcopatum promoveri possit.
Const. 157. §. 3. » 385
Romani Pontifices, semper cordi habuere, ut

- Episcoporum jura sacra lecta servantur.
Constit. 160. §. 2. pag. 409
- Quae se se referunt ad appellationes a judiciali
Episcoporum, eo collegit Benedictus XIV.
Constitutione sua 8. kal. Aprilis 1743. rela-
ta in Constitut. hae §. 3. » *ibid.*
- Episcopi, qui apud barbaras gentes milituntur,
Apostolorum, et Discipulorum Christi Do-
mini reprehendentur imaginem, et tam-
quam Oves sunt missi in medio Laporum.
Const. 163. §. unic. » 406
- Nil magis convenit Episcoporum muneri
quam assidua cogitatione versari, quam
potissimum rationis possit impendentibus
malis accurrere, animarum saluti consulere,
Christi gloriae omnibus in rebus servire.
Epist. 175. §. unic. » 428
- Episcopum titularis in partibus, ut quis eligi-
tur, non sat est quod vir probus, et doctus
sit, atque Ecclesiastico praestantissimo facile
altitudo, sed concurrat oportet Ecclesiae
necessitas, et magni illius utilitas. Epist.
176. §. unic. » *ibid.*
- Ex Summorum Pontificum, et Conciliorum
sanctionibus, vetitum est plures Episcopus
eodem tempore tenere, quod confirmatum
fuit ab Constitutione Clementis VII. Epist.
194. §. unic. » 466
- Episcopi habent quaedam propria jura etiam
in Monasteriis Monialium, quae regularibus
Praelatis sunt subjecta. Epist. 222 §. 2. » 514
- Quum vero ex altera parte Romani Pontifices
Regularibus Praelatis jura quaedam concesserint,
quae transgredi minime licet §. eod. » *ibid.*
- Hinc necesse est, suis ita jurebus uti Episcopum,
ut Regularium privilegia non abroget,
et ita vicissim §. eod. » *ibid.*
- Quod al nriatur dissentio inter Episcopum et
Praelatum Regularem, Romani Pontifici
spectat praecipere, ut ambo inter praescrip-
tos fines continentur §. eod. » *ibid.*
- Episcopos titulares creare, absque evident
Ecclesiae necessitate, vel utilitate, prohibet
Canonica disciplina Epist. 244. §. 1. pag.
886. Epist. 284. §. 2. » 806
- Quod si Episcopus, vel in gravi reperitur
aetate, vel aliis momentanis occupationibus
detineatur, tunc ei Episcopum Adjutorem
concedere solet Sancta Sedes. Epist. 244.
§. 2. » 887

EPISCOPUS LATSANENSIS.

- Attentis populi necessitatibus, Episcopus hic
supplicaverat Sanctam Sedem pro Pastorum

- reductione in sua Diocesi obtinenda. Con-
stit. 417. §. 2. pag. 874
- Praeibus porrectis annuit Pontifex, desig-
natis solemnioribus diebus in quibus integra
permanere debeat festorum observantia,
servato in diebus suppressis onere audiendi
Missam §. 3. » *ibid.*

EPISCOPUS LINGONENSIS.

- Summopere laudatus fuit, qui firma voluntate,
atque constantia restiterit auctoribus erum-
narum in Gallieis regnis, sacramque Echa-
ristium denegaverit refragantibus contra
bulum » *unigenitus* » Constit. 437. » 900

EPISCOPUS LIVONIENSIS.

- Livoniensi Episcopo, Pontificum exprimit
dolorem pro innovationibus in Curlandia
Ducatu, in Episcopi praelati Ecclesiasti-
ca jurisdictione sito. Epist. 127. §. 1. et 2. » 337
- Episcopum hunc, de aliis super hac re per-
scriptis Literis certiorum facit, ad damna il-
lata Catholicae Religioni remeunda §. 3. » 338
- Adeoquae illum hortatur, ut in proxime habendis
Regni cunctis, Catholicae Religionis
causam, agere, et proferri curet §. eod. » *ibid.*

EPISCOPUS LOBEVIGIENSIS.

- Suam maiorem exprimit pro malis, quibus
Galliae Ecclesiae grassatur, maloque ipsa non
sine moerore dinumerat. Epist. 377. §. 1. » 819
- Tantum malorum causa, a nova quodam in-
ducta Philosophia repetenda est §. 2. » *ibid.*
- Religione subversa ab impis novatoribus, tem-
poralis cujuscuque potestatis ruina sequi
ex necessitate debet §. 3. » *ibid.*
- Tanta spirituum, et temporalium rerum ja-
stura, potissimum originem ducit a Janse-
nii sectatoribus §. 4. » 820
- Qua in Religionis clade, Apostolicum implor-
averunt auxilium Galliarum Episcopi, pro-
priae promittentes fidelitatem §. 5. » *ibid.*
- Pontifex Antistitem in Gallis reum commen-
dat, et maximam collocat spem in Galliae
nationis pietate contra exiguum Impiorum
numerum §. 6. » *ibid.*
- Eorum hinc Episcoporum consilium acquirit
Pontifex, et quae interim egerit ad grassan-
tium mala evellenda indigitat; licet nullae
quidem utilitates prodierint §. 7. » *ibid.*
- Commemorat, quae Apostolicae Sedes egit, ad
impediendas injurias, contra institutum So-
cietatis Jesu §. 8. » 821

Episcopum hunc hortatur, ut in suo zelo persistat, et concreditarum Orum custodiam invigilet, dnm diligentissimi adjutores fuerunt undique dispersi §. 9. pag. 821

EPISCOPUS MAJORICENSIS.

Attentis populi circumstantiis, Episcopus hic festorum dierum reductionem a Romana Sede imploravit Constit. 400. §. 2. » 853

Quam imploratam reductionem Pontifex concessit, sub onere audiendi Missam, designatis specialibus diebus, in quibus integra praecepti observantia servanda esset §. 3. » ibid.

EPISCOPUS MIRAPICENSIS.

Hujus Episcopi egregiam voluntatem in Catholicam Ecclesiam et conjunctionem cum coetere Galliarum Antistitibus laudat. Epist. 388. §. 1. » 838

In qua intima unione, ut perseveret obsecrat, ad impedienda Jansenistarum molimina, in semine dissidiorum posita §. 2. » ibid.

EPISCOPUS MONSPESULANUS.

Se accepisse ait literas hujus Episcopi, aliorumque per Galliam Antistitem de infelici ibidem Religione conditione agentem. Epist. 390. §. 1. » 837

In tanta Religiosorum rerum vastatione, constantem animum opponendum esse suadet, et de hujus Episcopi firma voluntate gratulatur §. 2. » ibid.

Maximum Religioni in Gallia damnum attulit expulsio Clericorum Secularium Societatis Jesu, ad quam impediendam, omne studium, sed inutiliter convertit Apostolica Sedes §. 3. » 838

Tot calamitatum originem Pontifex repellit ex neglecta observantia Encyclicae Benedicti XIV. super Constitutione *Unigenitus* §. 4. » ibid.

Adeoque hunc, caeterosque Galliarum Episcopos, ut sicut omnes, uno Religionis spiritu constantes, et eum Apostolica Sede conjuncti §. 5. » ibid.

EPISCOPUS ORIOLENSIS.

Jurisdictione in monasterium, et moniales S. Sebastiani civitatis Oriolensis a Benedicto XIV. translata fuit ab ejus ordinario in Archiepiscopum Valentinum Const. 496. §. 1. » 1031

Cessatis dissidiorum casibus pro jurisdictionis recuperatione instituti Episcopus Oriolensis. ibid. §. 1. » ibid.

Catholicus Hispaniarum Rex pro restitutione pristinae jurisdictionis penes Pontificem supplicavit, qui Regis precibus obsecundare duxit, ibid. §. 3. pag. 1031

EPISCOPUS PARAENSIS.

Episcopum hunc summopere comendat, pro extimo charitatis studio quo fragrat, et arduis periculis, quibus occurrit, ut animas ad Christi Orile reducat Const. 163. §. unie. » 406

EPISCOPUS PASSAVIENSIS.

Pro impendentibus Germanicis Ecclesiis malis, praeceptum Pontifex exprimit dolorem Passaviensi Episcopo Epist. 327. §. 1. » 519

Quae futurae sint Catholicis in Germania molestiae, quatenus Ecclesiae spiritualibus, et temporalibus opibus priventur, praenunciat §. 2. » ibid.

Sedulitate summa curasse refert, ne Germanicae Ecclesiae injuriam patiantur auxiliumque in hac tanta re a Passaviensi hoc Episcopo sibi promittit §. 3. » 520

Quum vero praesentibus literis nondum expeditis, ab Episcopo ipso alias Epistolae Pontifex accepisset, quibus de sedulitate sua pro Germanicis Ecclesiis, testimonium praebet, id persequendum Pontifex ipse sibi fuisse significat §. 4. » ibid.

EPISCOPUS PIENTINUS.

Cum Mareschallo Botta Adorno suum communicat dolorem pro commissa violentia a Laicis Magistratibus in personam hujus Episcopi Epist. 407. §. 1. » 862

Adeoque requirit ut Episcopus, illico ad suam sedem revocetur, ne Apostolica Sedes eogatur, elavium potestate, illatam Ecclesiasticae libertati injuriam vindicare §. 2. » ibid.

Violentiam hujus Episcopi expulsionem cum bonorum omnium scandalo, participat Francisco in Imperatorem Romanorum electo Epist. 412. §. 1. » 867

Eidem exponit praecedentes litteras perscriptas Mareschallo Botta Adorno, responsumque ab eo acceptum §. 2. » ibid.

Imperatoris dignitatem, et Religionem provocat, ad vituperandum hoc scandalum illico removendum §. 3. » ibid.

EPISCOPUS PLACENTINUS.

Supplices preces Episcopus hic Pontifices porrexerat pro festorum dierum reductione in sua Dioecesi. Constit. 369. §. 2. » 804

Cujus precibus Pontifex annuit, solemnioribus designatis festiuitatibus, religiosis seruandis, firmiter tamen in suppressis diebus, onere ueniendi Nissam § 3. pag. 804
Hunc hortatur Episcopus, populos edocet, et edocere facit in illis, quae Religiosi cultus exercitium spectant § 4. » ibid.

EPISCOPUS RIVENSIS.

Quae sint Gallicanarum Ecclesiarum infirmitates ex hujus Episcopi literis, Pontifex resumit Epist. 382 § 1. » 828

Ab Insuperstarum humi satis repressa haerese, tot malorum causa repetenda, ut quam remouendam Benedictus XIV. Encyclicam transmissit, ab hoc etiam Pontifice confirmata § 2. » 829

Insuperque ex neglecta Constitutione *Unigenitus*, diuina lex commota, et peruersorum hominum iniuriarum adhaerent, ad quas reprimendas unio Gallicani Cleri, cum Apostolica Sede conferre potest § 3. » ibid.

EPISCOPUS SAGUNTINUS.

Controversiae quas plurimae ortus erant letur Episcopus, et Canonice Saguntinam Ecclesiam super respectiva praerogatiua, et jurisdictionibus Constit. 342 § 1. » 874

Ad quas controversias dirimendas, Hispaniarum Rex Catholus insinuat, ulubendos fore Ecclesiasticos viros Compromissarios § eod. » ibid.

Regiae voluntati obsequentes partes ad Compromissariorum electionem deuenerunt § 2. » ibid.

Quibus sic electis Compromissariis dubia resoluenda fuere proposita, quae hic minutatim recensentur § eod. » ibid.

Compromissariis, propositis dubiis examinatis, et responsionibus hinc inde datis, ad laudem emanationem processerunt § eod. » 881

Pro eujus laudi confirmatione Apostolica, partes supplices preces Pontifici porrexerunt § 3. » 888

Pontifex Compromissariorum laudum approbavit, confirmavit, et exequi mandauit § 4. » ibid.

EPISCOPUS SALUTARIUM.

Hunc laudat Episcopus, quod Romanam Ecclesiam non solum habeat Magistrum in illis quae ad fidem pertinent, ac etiam quod universalem disciplinam Epist. 348 § 1. » 753
Sanctae Sedis constant fuit jurisprudentiam, ut seruaret immunitatis beneficium favore minorum § 2. » ibid.

Dirimitur contraria interpretatio circa immunitatem, quoad minores in casu etiam stricte minorum criminum § 2. pag. 784

Quaebetur imo uberius explicatio praecedentium declarationum, quoad immunitatem Ecclesiasticam § 4. » ibid.

Demoustratur, erroneum esse principium in hac materia quod in dubio standum sit pro exclusione immunitatis § 5. » ibid.

Parsi siquidem compendii est pro societate, quod ab immunitatis beneficio minores excludantur § 6. » 788

EPISCOPUS SARLATENSIS.

Constanti animo contra injurias Ecclesiae notiones, et praescriptum ab Insuperstaris illas resistit. Constit. 438. » 901

EPISCOPUS SPIRENSIS.

Nunciis, se litteras dedisse Badensi Marchioni pro tractanda concordia initis cum Tennenbacensi Abbate super Ascleris Lucidae Vullis Epist. 346 § note. » 387

Eundem sollicitat, ut controversiae statum quamprimum exponat, ad hoc ut Sancta Sedes de firmata concordia quid statuendum sit possit inspicere § eod. » ibid.

Quotum Germanici a pristina deflexerit Religionem, et erga S. Sedem obedientiam Spirensi Episcopo animaduertit Epist. 336 § 1. » 724

Pessimam esse rationem ostendit pro traducendis Clericis ad forum laicale, quod in causis mixtis insit rerum temporalium, quae in causis fore omnibus intercedere solet § 2. » 728

Adueque Antistitem hunc hortatur, ut se protuendis Ecclesiae iuribus, se praebat sollicitum § 3. » ibid.

EPISCOPUS SYRACUSANUS.

Pluribus coeurrentibus Censis, Syracusanus populus, religiosum cultum praestitit R. Fridurigo Campisano Epist. 367 § 1. » 800

Quum vero tractu temporis cultum alias praestitum absoluerit, vel intermissum fuerit, Pontifex hunc Episcopo declarat, Ordinario spectare hac de re inquisitionem iuxta Urbani VIII. decretum § 2. » 801

In qua tame inquisitione, diligentiam omnem seruandam esse animaduertit, ad transitis praescriptionum Tridentinae Synodi res. 26 § 3 » ibid.

EPISCOPUS TORCELLANUS.

Ob paucorum beneficiorum, et multitudinem pauperum Clericorum ordinandorum, jam alias per Civitatem Venetiarum indubitat Xistus V., ut hi ad sacros ordines promoveri possent, licet de nullo Ecclesiastico beneficio privati, dummodo aliquis Ecclesiae servitio fuerint addicti, a quo aluntur. *Const. 378. §. 1.* pag. 816

Quae sane incommoda quum Torcellanus Episcopus exposuerit, in sua etiam Dioecesi introiri §. 2. *ibid.*

Hinc, idem ordinandi pauperes Clericos Indultum, extensum fuit ad Torcellensem Dioecesein, atque de decennio in decennium confirmatum §. 2. *ibid.*

Quum autem postremum decennium spiraret, Indultum idem ad aliud decennium confirmat Pontifex hic §. 4. *ibid.*

EPISCOPUS TRICASTRINENSIS.

Se nihil seturum promittit Pontifex quoad praetensam suppressionem Canoniceorum Regularium S. Ruffi, atque Episcoporum Provinciae concilio. *Epist. 380. §. 4.* *ibid.*

Ex iramurata in Gallia Apostolicae Sedis auctoritate, repetendae sunt a Laicis potestatibus illata vulnera, in Ecclesiasticae jurisdictionis perniciem §. 2. *ibid.*

EPISCOPUS TRIDENTINUS.

Benedictus XIV. in suppressione Patriarchatus Aquilejensis, Tridentinam Dioecesein Goritiana Sedis subiecit *Epist. 403. §. unice.* *ibid.*

At deinde instante Clero, et populo Tridentinae Civitatis, Episcopus hic a Sanctae Sedis postulavit, ut iterum suam Dioecesein Aquilejensi Sedi suppliceret §. eod. *ibid.*

Quod denegatum a Pontifice fuit, ne videretur hodie ab eo destrui, quod paullo ante a Benedicto XIV. ad publicum bonum fuerat compositum §. eod. *ibid.*

EPISCOPUS CUCIENSIS.

Eiusdem litteras accepisse proficitur, quibus miserandum Gallicae Ecclesiae statum describeret *Epist. 389. §. 1.* *ibid.*

Quae cuncta aspera mala, a Janseniana secta repetenda sunt §. 2. *ibid.*

Galliarum hinc Episcopos praecavet ad sehisma inter se se vitandum, eosque ad unionem mutuum invitat, conjunctionemque cum Apostolica Sede §. 3. *ibid.*

EPISCOPUS CLADENSIENSIS.

De illius negligentia in Ecclesiae administratione querelas accepisse, Pontifex cum animi morore condatur *Epistol. 275. §. 1. pag. 679*
Negligentiam hunc commonet Antistitem, ut a secundis discedens, se Episcopum esse recorderet §. 2. *ibid.*

EPISCOPUS UTINENSIS.

Ab utinensi Dioecesi dismembrat, et separat, atque Vicentinae Dioecesi incorporat Ecclesias B. M. V. de Lonigo, et SS. Firmi, et Rustici, sitas in Territorio ejusdem Vicentinae Dioecesis *Const. 93. §. 3, et 4.* *ibid.*

EPISCOPUS VALENTINUS.

Episcopi Valentini studium, ac sollicitudinem commendat, quibus se se opposuit executioni pacis initii inter Canonicos Regulares S. Ruffi, et Equites S. Lazzari, de Religiosis eorum Familia, abolenda, transferendisq; honis omnibus ad dietorum Equitum manus. *Epist. 178. §. unico. pag. 427. Epist. 360. §. unico.* *ibid.*

Promittit Pontifex, se nullam hac de re, quando requisitus fuerit, declarationem emissurum, nisi de consilio Congregationis Consultoralis. *Epistol. 178. §. unico.* *ibid.*

Quo in preposito se se confirmasse Pontifex addit, postquam a Clero Gallicano Parisiensi coadunato, supplicatum Christianissimo Regi fuit, ne S. Ruffi Ordinem patere extingui. *Epist. 360. §. unice.* *ibid.*

Verum quomodocumque res haec vergat, de clerat, iterum, se nullum consilium capiturum, nisi antes Episcoporum sebus requisito, et cunctis sedulo perpensis, ad Canoniceorum legum trutinam §. eod. *ibid.*

EPISCOPUS VICENTINUS.

Ecclesiam B. M. V. de Lonigo ad Monachos Ordinis, et Congregationis S. Benedicti Montis Oliveti spectantem, nec non alteram SS. Firmi, et Rustici infra limites Paroeciae Castri Genoberti, et sitas in Territorio Dioecesis Vicentinae licet alias Aquilejensi Patriarchae, deindeque Episcopo Ulinensi pertinerent, nunc Vicentinae Dioecesi incorporat, et unit. *Const. 93. §. 3. et 4.* *ibid.*

EPISCOPUS VIBARENSENSIS.

Maximum dolorem Pontifex attulere Gallicorum Antistitem querelas, de turbata Re-

- ligiosis conditione per universam Galliam
Epist. 391. §. 1. pag. 839
- Cujus doloris causa aduocata fuit expulsi-
one Clericorum Secularium Societatis Jesu, quo-
rum labores maximo compendio Religioni
erant §. 2. » ibid.
- Ad quam impediendam expulsionem, multum,
sed inutiliter adlaboravit Apostolica Sedes
§. 3. » ibid.
- In tanta Religionis erumna, observantiam
praescribit Pontifex Constitutionis *Unige-
nitus* San. Moim. Clementis XI. §. 4. » 840
- Nec non Jansenianae sectae doctrinae obstan-
dum, a qua praecipue mala in Religionem
eruperunt, sub effluet pietatis obtutu §. 5. » ibid.
- Quod ut consequatur, curandum intus uni-
us Antistitis inter se, eorumque cum San-
cta Sede consociationi §. 6. » ibid.

EQUITES DE CALATRAVA.

Vide *Milites B. M. de Montesa*.

EQUITES HIERSOLYMITANI.

- Magno Ordinis Magistro suum dolorem pro
hostili Turcarum Navali apparatu signifi-
cat. Epist. 195. §. 1. » 467
- Proprium auxilium promittit Pontifex Meli-
tensi Ordini, spoudetque tale provocatum
etiam a Catholicis Principibus §. 2. » ibid.
- Perutilem fore designat navis restitutionem,
ex cujus captura contra Turcos, tanta By-
zantii orta est iracundia §. 3. » ibid.
- Hiersolymitanum Ordinem commendat, cum-
que, si opus sit, absolvit a jramento, quod
navis restitutioni posset impedimentum pa-
rare §. 4. » 468
- De hac eodem Melitensium Equitum periculo
certiorem facit Francorum Christianissi-
mum Regem, eorumque favore illius postu-
lat auxilium. Epist. 196. §. 1. » ibid.
- Pariterque idem agit cum Hispaniarum Christianissi-
mo Rege. Epist. 197. §. 1. et 2. » 469
- Nec non cum Rege utriusque Siciliae Epist.
198. §. 1. et 2. » 470
- Et etiam cum illustri Sardiniae Rege. Epist.
199. §. 1. et 2. » 471
- Tandem cum Imperatrice Regina Maria Theresia.
Epist. 201. §. 1. et 2. » 473
- Suam adhibitam sollicitudinem significat Pon-
tifex Magno Ordinis Magistro, pro curanda
Conciliatione super divisione Linguae Ale-
mannicae in duas distinctas Germanicam
nempe, et Helveticam. Epist. 337. §. 1. » 788
- Quae conciliatio quomodo propositum sibi effe-

- ctum sortita non sit, executioni commit-
tendum esse Rotale iudicium hortatur, ad
cuncta dissidia ulterius dirimens §. 2. pag. 788
- Exponitur institutio Commendae Romanae fa-
cta a Cardinali Portocarrero, et leges ser-
vandae in vacatione dictae Commendae.
Const. 378. §. 1. » 822
- Sacer Militaris hic Ordo, Commendam ut su-
pra institutam crexit, et fundavit atque Apo-
stolicam dispensationem obtinuit in casu
vacationis in Urbe §. 2. » 823
- Ad evitandas quascunque controversias in ca-
su vacationis, praevia relatione Commissa-
riorum, quatuor Linguarum, Magnus Magi-
ster Ordinis, et Consilium, normas a Com-
missariis praedictis propositas, confirma-
runt §. 3. » ibid.
- Ad supplicationem vero Magni Magistri, et
Consilii Ordinis pro statutorum quoad Com-
mendam confirmatione, cuncta Pontifex ap-
probat, et observari mandat §. 4. » 825

EQUITES S. LAZZARI.

- Equites S. Lazzari cum Canonicis Regularibus
S. Ruffi pactum inierunt, de horum Religio-
sa familia abolenda, transferendisque bonis
omnibus, ad ipsorum Militum manus. Epist.
174. §. unic. » 427
- Cujus pacti executioni, virtiliter se se op-
puit Viennensis Episcopus §. eod. » ibid.
- Ad cujus Episcopi postulationem Pontifex si-
gnificat, se circa pactum illum, nullam
emissurum declarationem, nisi de consilio
Congregationis Consistorialis §. eod. » ibid.
- Quos sane sui animi sensus confirmavit Pon-
tifex Episcopo Valentino, qui executioni
memorati pacti pariter restiterat. Epist. 175.
§. unic. » ibid.
- Vide *Episcopus Diensis*.

EQUITES MILITIAE S. JACOBI DE
SPATHA ET ALCANTERA.

- Hispaniarum Rex Catholicus auctoritate Apo-
stolica est Administrator perpetuus Militiae
S. Jacobi de Spatha, et de Alcantera. Con-
stit. 249. §. 1. » 890
- In Civitate Meridia, quae Territorium est Mi-
litiae S. Jacobi, reperiebatur Convētus Mo-
nialium ipsius Militiae, sub invocatione S.
Olalae, qui maxima laborabat paupertate
§. eodem. » ibid.
- In Civitate pariter Vallisoleana, aliud eum-
dem Religiosarum Monasterium existit sub
invocatione S. Crucis, quod redditibus se-

- ut aptis ad singulas occurrentes necessitates minime distabatur §. eod. pag. 391
- Tandem in Villis de Alcantara, et de Broxas duo alia Monasteria Monialium ejusdem Militiae reperiebantur sub invocatione S. Spiritus, et S. Petri, in quibus tenuissimus erat Religiosorum numerus, temulique redditus §. eod. » ibid.
- Quod si tractu temporis praefata quatuor Monasteria subsistere potuere, non id alio evenit pacto, quam ex subsidii ejusdem datis ab Militari Ordine, qui tamen ad ea continuande minus aptus deinde evenerat §. eod. » ibid.
- Hinc, ordinis Militaris consilio requisitis, Hispaniarum Reges pluries cogiterunt, nullis occurrere tantummodo posse, per binorum Monasteriorum suppressionem, illorumque binis alijs incorporationem §. 2. » 392
- Quae incorporatio non alias prefectura visa est, quam si primum S. Olatiae cum altero S. Crucis, illud de Broxas cum postremo de Alcantara unirentur §. eod. » ibid.
- Ex quo sane perficienda unione, et incorporatione, non solum Monialium numerus completus habebatur, sed media suppetebant, pro decore aliorum Monasteriorum reparatione, et subsistentia §. 3. » ibid.
- Pontifex propositam hanc e Catholico Rege suppressionem, et respective unionem, et incorporationem approbavit, datis tantummodo pro executione peculiaribus regulis §. 4. » ibid.

EXEMPTIONES.

Vide. *Dapiferi. Conclavistae. Familiares Pontificii. Cappellani Pontificii.*

F

FACULTAS PARISIENSIS THEOLOGIAE.

- Facultatem hanc effusis laudibus commendat, pro exhibitis studiis, ad venenosos errores detegendis, quibus infuscebatur praescriptis Apostolica auctoritate Liber de l'Esprit. Epist. 64. §. 1. » 398
- Praesentatam Facultatem exhortat, ut in Religione laudisperalst, suis studiis, et laboribus §. 2. » 398

FAMILIARES PONTIFICI.

- Familiaribus Sanctissimae Sedis privilegiis quondam concessit Clemens XIII. Const. 25. §. 1. ad 20. » 70

Nomen

- Absolvuntur e censuris §. 2. pag. 71
- Nec non Metu-Proprio erantur Notarii, Comes, Nobiles, et Cives §. eod. » ibid.
- Horum privilegia reconcentur eidem concessa cum quibusdam restrictionibus §. 3. » ibid.
- Eximuntur a Decimis, aliisque impositionibus, esseempta pro auxilio contra infideles §. 4. » 72
- Permittitur eis pluralitas Beneficiorum §. 5. » ibid.
- Eximuntur e residentia, durante familiaritate §. 6. » ibid.
- Conceditur facultas recipiendi Ordines extra tempora, et sine licentia §. 7. » 78
- Item diendi, et decendi leges Crassoque Ecclesiasticas, et civiles laendi §. 8. » ibid.
- Nec non eligendi sibi Cooperatorum cum peramplis facultatibus §. 9. » ibid.
- Pensionum translationem ad summam 300. doctorum ab eis fieri quocumque tempore concedit §. 10. » ibid.
- Facultatem tribuit testandi usque ad Ducate 6000 et sine solemnitatibus §. 11. » 74
- Indultum imperit in causa intestatae successionis, aut minus validae dispositionis §. 12. » 75
- Fidei professionem, et fidelitatis iuramentum amittendum praescribit, ante creationem in Sedis Apostolicae Notarios §. 13. » 79
- Declarat praesentis privilegii animae suffragari pro familiaribus praedecessorum Pontificum §. 20. » ibid.

FERRARIE CIVITAS.

- Duces Estenses, omne studium, diligentiamque adhibere, pro lavamine, et decore familiarium Ferrariensium Const. 67. §. 2. » 176
- Hercules I. Ferrariae Dux, facultatem fecit investitis in Feudis, liberae eorumdem alienationis in foeminis etiam praevie tantum Ducis permissione §. eod. » ibid.
- Ex quo concessione, feudalia bona, semper Ferrariae ad instar allodium sunt habita §. eod. » ibid.
- Clemens VIII. Ducum Extensionis privilegia, et gratias primum confirmavit §. 3. » ibid.
- Gregorius XV. praecipit, Feudalia bona, quae vacare contigerit, Civibus arigioris, et defuncti proximioribus concedere debere §. 4. » ibid.
- Urbanus VIII. defectum insinuationis Litterarum Gregorii XV. ament, novamque tempus ad eam insinuationem peragendam in Camera Apostolica praescribit §. 5. » 177
- Idem Pontifex ad augendam Familiam Nobi-

lem in Civitate Ferrariae, nonnulla devolute, bona Feudalia, Comitibus di *Castel Ferretti* Anconitanis concessi §. 6. pag. 177
Supra relata privilegia, concessionones, et gratias confirmavit Clemens XIII. constitutione hac §. 7. » 178

FESTIVITATES IN GENERE.

Festa Dioecesis, Populo annuntiare, et celebrare debent Parochi Regulares, cujuscumque Ordinis illi sint Const. 26. §. 3. et 6. » 80
Festivitates nonnullae dispensatae fuerunt pro Dioecibus Mirandae, Angrien. et Melecitan. in Hispania, persistente tantum onere audiendi Missam Const. 31. §. 3. » 94
Itemque pro locis subjectis Abbatiae Monasterii S. Juliani de Sancto Ordinis S. Benedicti Nullius Dioecesis, Provinciae Compostellanae sub eadem lege Const. 146. §. 3. » 361
Et pariter pro locis subjectis Abbatiae Monasterii de Sahagun ejusdem Ordinis, Nullius Dioecesis, in praefata Compostellana Provincia, sub iisdem reservationibus Constit. 147. » 362

FESTIVITATES IN GENERE.

Festivitates nonnullae, ad Ispalensis Archiepiscopi postulationem imminutae fuere pro illa Dioecesi, sub onere tamen audiendi Missam. Const. 408. §. 2. » 863
Itemque pro Dioecesi Burgi S. Donnini, ad illius Episcopi postulationem, et sub iisdem legibus. Constit. 370. §. 2. » 805
Nec non pro Dioecesi Luauennensi postulante pariter hujus Episcopo, et servato Missae audiendae praeepto. Constit. 417. §. 3. » 874
Et similiter pro Dioecesi Majoricensi, ad ejusdem Episcopi postulationem, et sub iisdem legibus. Constit. 400. §. 3. » 853
Tandem ad Placentini Episcopi postulationem festorum imminutio indulta fuit pro hac Dioecesi, assuetis regulis traditis. Constit. 369. §. 3. » 804

FOROLIVIENSIS CIVITAS.

Privilegia, et indulta a Summis Pontificibus concessa Civitati Forolivii, et signanter Magisterui quem appellant de *Novanta Pacifci* jam a Benedicto XIV. approbata, confirmat, et innovat Const. 182. §. 1. ad fin. » 366
Bibliotheca ab Advocato Marco Antonio Albicini praefata favore Congregationis Sa-

cerdotum Missicis, et ab eis renunciata, donatur Communitati Civitatis Forolivii, in publicam Civium Forolivienis utilitatem et usum Const. 183. §. 4. pag. 373

FRATRES CONGREGATIONIS
HOSPITALARIORUM DIVINI
PASTORIS IN REGNIS HISPANIAM,
ET PORTUGALLIE.

Licet valera hujus Congregationis statuta, fuerint a Sancta Sede approbata, attamen nonnulla desiderantur, pro meliori regimine Hospitalis Civitatis Cadicensis. Constit. 281. §. 2. » 639
Hinc congruum visum fuit statuere, quod in quacumque Domo Regulari ipsius Congregationis duo Archivis erigi deberent, unum scilicet pro scripturarum conservatione, alterum pro asservandis pecuniis ex redditibus, et elemosinis provenientibus §. eod. » ibid.
Insuperque, quod in utroque Archivio tres haberentur claves, per tres diversos uniuscujusque Domus confratres custodiendae §. eod. » ibid.
Nec non in quolibet ex dictis Archivis, duo asservari deberent libri pro describendis redditibus, expensis, subscribendi a Superiore Obedientiae, pro recta annuali redditione rationis §. eod. » ibid.
Pro quibus novis statutis approbandis, Episcopo Cadicensi preces porrectae a Procuratore Generali, et Fratribus Hospitalis S. Joannis Lateranensis Civitatis de Vegel, Cadicensis Dioecesis §. eod. » 640
Qui sane Cadicensis Episcopus, decreto suo, statuta eadem de novo condita approbavit, et confirmavit die 19. Maji 1760. §. eod. » 641
Tandem Pontifex non solum talia statuta, sed Episcopi Cadicensis decretum, Apostolica confirmatione roboravit §. 2. » ibid.

FRATRES EXCALCEATI SS. TRINITATIS
REDEMPT. CAPTIVORUM.

Decretum Sacrae Congregationis de Propaganda fide die 20. Augusti 1759, aliud Capituli Generalis hujus Ordinis Decretum approbavit, quo statuitur, Collegium Romanum de Prapaganda Fide B. M. Virginis ad Fornaces, aggregandum esse Familiae Matris Redemptoris id est *extra-Hispanae*, et superiori Generali dictae Familiae supponendum Const. 88. §. 2. » 283
Quod sane Decretum, Apostolicae confirmationis robur obtinuit §. 3. » 284

FRATRES ORDINIS B. M. V. DE MERCEDE
REDEMPTIONIS CAPTIVORUM
EXCALCEATI.

Ex antiquis hujus Ordinis Constitutionibus, in omnibus, Conventibus ejusdem Ordinis, celebratur festum Sanctissimi Corporis Christi, praevis Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti publicae venerationi expositione, ac Matutino cantato, per septem etiam dies immediate sequentes. *Constit. 344. §. 1. pag. 752*
Supplicium deinde Pontifici fuit a Procuratore Generali Ordinis ejusdem, ut in prae laudata festivitate, Octavam privilegiam indulgeret. §. eod. » *ibid.*
Cui postulationi Pontifex obsecundans, officium, et Missam privilegiam, in prae laudata Octava concessit §. 2. » *ibid.*

FRATRES ORDINIS B. M. V.
DE MONTE CARMELO.

Bonifacius VIII. huic Ordini concessit Ecclesiam S. Martini ad Montes cum adnexis domibus et hortis in locum conventus S. Juliani in Urbe, in quo Fratres antea morabantur *Constit. 80. §. 2. » 125*
Urbanus VIII. Domum, et Conventum S. Antonii Praenestis hujus Ordinis, una cum honis, et juribus universis exemit a jurisdictione Prioris Provincialis Provinciae Romanae, et superioritati ac gubernio commissit Prioris Generalis §. 3. » *ibid.*
Clement XIII. praedictos Conventus S. Martini ad Montes et S. Antonii Praenestis, a subjectione Prioris Generalis liberavit, et Provinciae Romanae univit, atque incorporavit §. 5. » *126*
Fratres hujus Ordinis pro Provincia Gallo-Provinciae obtinuerunt a Benedicto XIII., ut instituere, et stabilire possent adfiliationes ad instar aliorum Conventuum Italiae, et Parisiensis *Constit. 54. §. 1. » 138*
Quarum adfiliationem regulas, Prior Generalis Praefati Ordinis instituerat et observari mandaverat in universa Gallo-Provincia §. eod. » *ibid.*
At illarum exequutio locum habuerat in quantum Conventu Avenionis §. 2. » *140*
Adeoque a Clemente XIII. praescriptum hac Constitutione fuit, ut coeteri Gallo-Provinciae Conventus ad praefatarum regularum observantiam tenerentur §. 3. » *ibid.*
Insignis hujus Ordinis merita, et virtutes commendantur *Constit. 62. §. 2. » 152*

Cathedra Theologiae Moralis in Archigymnasio Sapientiae Almae Urbis; huic Ordini perpetuo attribuitur, ab altero ex ejusdem Alumnis Professis exercendam, cum omnibus emolumentis, honoribus, et oneribus Cathedralis ipsae antea pertinentibus §. 4. pag. 153
In electione Provincialis Provinciae Neapolitanae alternativa constituta est inter Magistros ipsius Neapolitanae Familiae, et Magistros Carmeli Majoris Civitatis Neapolim *Constit. 81. §. 1. » 230*
Socius Provincialis pro sacra visitatione, pertinet ex altera parte in qua non adest Minister Provincialis §. 2. » *240*
Secretarius Provincialis nominari semper debet ex Patribus Provinciae §. eod. » *ibid.*
In conventu Carmeli Majoris, omnes pro tempore Priores, et ex-Priores, qui sunt Magistri, Diffinitores perpetui habentur §. eod. » *ibid.*
Hinc Diffinitores actuales eligendi sunt tres ex parte Provinciae Neapolitanae, unus tantum vero ex parte Carmeli Majoris §. eod. » *ibid.*
Diffinitorum ordo, et praeceminentia, a pluralitate suffragiorum dependet §. eod. » *ibid.*
Socii Capituli Generalis hinc de Provincia esse debent, quatenus Provincialis est ex Carmelo Majori, quatenus vero ex Provincia, socius unus ex utraque parte esse debet §. eod. » *ibid.*
Custos Provinciae, et Provincialis nominatus *Casu quo*, indiscriminatim pro unaquaque parte eligi potest §. eod. » *ibid.*
In casu mortis, Assumptionis, et Resurrectionis Provincialis, Vicarius Provincialis eligendus est ex parte, quae Provincialatu fruebatur §. eod. » *ibid.*
Capitulum Provinciale celebrandum erit in Provincia, quoties Provincialis est Carmeli Majoris parte eligendus est, et viceversa §. eod. » *ibid.*
In convocazione Capituli Provincialis in Carmelo Majori, Provincia solvet taxam Ducatum centum quadraginta, in Provincia vero, Conventus Carmeli Majoris, solvet taxam Ducatum quadraginta §. eod. » *241*
Suffragia pro Religionis defunctis, celebrari debent ab omnibus Sacerdotibus, sive Provinciae, sive Carmeli Majoris §. eod. » *ibid.*
Conventiones huc usque relatas, in Capitulo Provinciali, unanimi consensu approbatas, Apostolica auctoritate Pontifex confirmavit, et perpetuo observari mandavit §. 8. » *ibid.*
Decretis Clementis VIII. dierum 20. Junii 1599. et 30. Martii 1603. peculiare fuisse

- Conventus designati, pro explendo Tyrocinio receptorum (e hoc Ordine, nec non alii pro Clericorum Professorum instructione, quæ sunt Decreta prescripta tracta temporis iure Const. 94 §. 3. » **264**
- Ex statutis hujus Ordinis, præter Ex Generalem unius tantum in quasque Provincias Minister Generalis eligi debet in Capitulis Provincialibus respective habendis, quibus tantum jus est semel locum, et vocem habere in Generalibus Comitibus, quæ durante eorum regere subsequuntur §. 4. » **ibid.**
- Tracta vero temporis, nonnullis hujusce Ordinis Professoribus, facultas, et privilegium indultum fuerat, ut et ipsi titulo, et joribus Diffinitorum Generalium uti, et gaudere possent ad eorum respective vitam §. eod. » **ibid.**
- Per Constitutionem Clementis X. diei 12. Junii 1672. Priori Generali Ordinis hujusce, facultas concessa fuit, propria Ordinaria auctoritate, visitandi omnes, et singulos Congregationis Reformatæ Montanæ Conventus, tam Virorum quam Mulierum §. 5. » **ibid.**
- Prævia confirmatione decretorum Clementis VIII. denuo designantur, et constituntur Coædutos in Provinciis Italas, et Insularum adjacentium, pro receptione Novitorum, et Professorum educatione §. 6. » **ibid.**
- Prioribus, et Superioribus quibuscunque præfatus Ordinis vetitum fuit, ne absque peculiari Apostolicæ Sedis indulto, quamplum ad habitum Regularem recipiendum, et professionem emittendam admitterent, nisi in designatis Constitutibus accederent, sub oculis poens, et privationis dictorum Superiorum omnium Officiorum, et vocis activæ, et passivæ §. 7. » **267**
- Quæ sane poenales sanctiones indictæ, ne Superiores iidem, Professos ad educandum miserint ad peculiare pro hujusmodi effectu designatos Conventus, addita privatione cujuscumque activæ, et passivæ vocis, nec non inhabilitatione ad Religiosis Officiis, et gradus, contra Religiosos Professores quoscumque, qui statim emissâ professione, ad designatos Conventus minime transierint, §. 8. » **268**
- Privilegia, et indulta dicti Ordinis Professoribus clericali, ut ipsi Diffinitores Generales sint, et habeantur ad eorum respective vitam revocantur, neque impostarum amplius concedi posse prohibetur §. 9. » **ibid.**
- Abolentur, et cessantur, quæcumque privilegia, gratiæ, et exemptiones contra observantiam Constitutionis Clementis X. super visitatione Conventuum Reformatæ Congregationis Montanæ §. 10. » **268**
- Priori Generali hujus Ordinis iterum facultas impetratur post alapsum triennium a die incepti Officii, et non autes, visitandi Conventus, et Monasteria Virorum, et Mulierum prædictæ Reformatæ Congregationis Montanæ §. eod. » **ibid.**
- Præterea præfatus Priori Generali facultas conceditur præfati Capituli Generali præfatas Reformatæ Congregationis, inibi que suffragium habendi, dummodo tamensit Vicarii Generalis Congregationis ejusdem electio §. eod. » **269**
- FRATRES ORDINIS S. M. V. DE NOVE CARMELO EXCALCEATI NUNCUPATI DONATI.**
- Vetitum est Religiosis hujus Ordinis, per constitutiones ab universali Congregatione sentitas, recursum ad S. Sedem, absque licentia, et assensu totius Capituli Generalis. Const. 40 §. 1. » **104**
- Ex Const. Benedicti XIV. diei 23. Maji 1734. indultum fuit Religiosis in Hispaniam degentibus, et pallium grisei coloris, quo antea utebantur, in alium immutare possent §. eod. » **108**
- Postulatibus Religiosis viris Provincie Lisbonens, et idem indultum ad epistolam usque extendendum, tali postulati restitit, et Portugalliae Rex, et literatis viribus Capitulum Generale §. 2. » **106**
- Quas ut firmiores præstiterent, exquisita S. Sedis confirmatione, præcibusque ad Sacram Episcoporum, et Regularium Congregationem remissis, resolutum fuit, indultum pro Provinciali Hispaniæ concessum, ad Lusitanicæ Provincias minime esse extendendum §. 3. et 4. » **ibid.**
- Quam præfatus Sæpe Congregationis resolutionem, plenissima approbavit, et confirmavit Summus Pontifex Clemens XIII. §. 5. » **107**
- FRATRES ORDINIS BETULENARIUM IN INDIS OCCIDENTALIBUS.**
- Attento obito Cardinalis Portocarrero, hujus Ordinis apud S. Sedem, juxta Constitutiones Apostolicas, Protectoris, sufficitur in illius locum Cardinalis Banchieri. Const. 203. §. 101. » **417**

- Varia in hoc Ordine super ejusdem Constitutionum observantiam dubia irrepserunt, et primo an Religiosi Presbyteri exercere possint munus Secretarii Patris Generalis, et Officium Procuratoris Generalis in Romana Curia. Constit. 352. §. 2. pag. 772
- Deinde an electiones eorundem Presbyterorum, utcumque non factae per suffragia secreta, validae sint. §. eod. » *ibid.*
- Tertio tandem an pendente controversia super validitate electionum praedictarum, licitum esset Presbyteris Bethlemitis, obtenta munera Secretarii Patris Generalis, et Procuratoris Generalis in Romana Curia exercere §. eod. » *ibid.*
- Quae sane dubia per supplicem libellum dirimenda, proposita fuere a Religiosis Presbyteris hujus Ordinis, Sacrae Congregationi Episcoporum, et Regularium §. eod. » *ibid.*
- Quum vero in Capitulo Ordinis anno 1757. celebrato, ad munia supra relata Presbyteri nonnulli nominati fuerint, in Constitutionum contemptum, de eorundem electionum examine, requisita fuit praesentata Sacra Congregatio §. 3. » *ibid.*
- Quae rescipuit » servandas esse Constitutiones Ordinis » adeoque Presbyteros Bethlemitas exercere non posse munera Secretarii Generalis, et Procuratoris Generalis in Romana Curia, neque suscipiendi eorumdem electiones §. 4. » *ibid.*
- Quod sane decretum, Apostolica auctoritate confirmatum fuit. §. 5. » *ibid.*
- Insuperque injunctum Praefecto Generali Ordinis, ut cunctis innovationibus remotis, Constitutiones ad pristinam observantiam revocare curet, deque adimplemento similium docere teneatur apud Archiepiscopum Mexicanum, ante primi Generalis Capituli celebrationem §. eod. » 773
- Demandatum etiam ut a novo Praefecto Generali, juramentum praestari debeat super observantia Constitutionem Ordinis §. eod. » *ibid.*
- Tandem declaratum fuit Religiosos Presbyteros, munera exercere posse Discreti Conventuum, Magistri Novitiorum, et Assistentium Provinciae, servatis Praelaturis, et aliis muneribus Religiosis non Presbyteris §. eod. » *ibid.*
- FRATRES ORDINIS EREMITARUM S. AUGUSTINI.**
- In Ecclesiis Fratrum hujus Ordinis in Bavaria, Confraternitates existebant, sub titulo B. M. V. de Bono Consilio, canonice erectae, ad instar illius existentis in Ecclesia dicti Ordinis Oppidi Genazzani Diocesis Praenestinae Const. 387. §. 2. pag. 449
- Hic Confraternitatis quamplores indulgentias concessit S. M. Benedictus XIV. §. eod. » *ibid.*
- Novas autem indulgentias Confraternitatis ipsis concessit Clemens XIII. tunc plenarias, quam temporarias, quas recenset praesens Constit. §. 3. » 450
- Facultatemque fecit, modernam Confraternitatem erigendi in Ecclesia Fratrum Augustinensium Civitatis Monachii, cui praecedentes indulgentias communicavit. Epist. 188. §. unic. » 151
- Hic ordo blas possidebat Monasteria in Insula Melitensi, quae invicem utro, et in corpore duxit Prior Generalis Ordinis ejusdem Constit. 363. §. 1. » 794
- Adeoque ea super unione Prior Generalis peculiare suum decretum tulit §. 2. » *ibid.*
- Decretum vero Prioris Generalis, ut pleniori mandaretur observantiae, Apostolica auctoritate probatum, et confirmatum fuit §. 3. » 795
- FRATRES ORDINIS S. AUGUSTINI EXCALCEATI.**
- Ad removenda jurgia, et dissensiones, proxime celebrandum Capitulum Provinciale suspendit, et Priorem Provinciatem, caeterosque Officiales ad sexennium nominat Const. 123. §. 2. » 321
- Suspenditur receptio Novitiorum, usque ad Diffinitorii Generalis resolutionem super futurorum recipiendorum numero §. 4. » 322
- Conventus Civitatis Firini pro Conventu Novitiatu perpetuo assignatur §. 5. » 323
- Pro Professorum vero educatione perpetuo pariter assignatur Conventus Civitatis Ferrariae §. eod. » *ibid.*
- FRATRES ORDINIS S. DOMINICI PREDICATORUM.**
- Indulgentiam plenariam concedit omnibus Fidelibus utriusque sexus, visitantibus Ecclesias Fratrum hujus Ordinis, aliqui ex septem feriis sextis, praecedentibus Festum S. Vincentii Ferreri, dummodo fuerint confessi, S. Communionis refecti, et assuetas effuderint preces. Const. 162. §. Unic. » 406
- In reliquis vero feriis sextis hujusmodi, si fuerint pariter confessi, et Sacra Communionis refecti, nec non visitaverint dictas Ecclesias,

et oraverint ut supra, septem anni, et totidem quarantennae conceduntur. §. eod. pag. 406

FRATRES ORDINIS S. FRANCISCI.

Vide *Minores*.

FRATRES ORDINIS S. FRANCISCI DE PAULA MINIMORUM.

Benedictus XIV. per suas Apostolicas litteras 3. Kal. Septembris 1749. concessit, ut onera omnia perpetua missarum, et suffragiorum huic Ordini, ejusque Ecclesiis, ubicumque existentibus relicta, et in futurum relinquenda, adimpleri deberent per quinquaginta annos in specie Const. 234. §. 1. » 601

Finito autem dicto quinquaginta annorum spatio, computandæ a die susceptionis onerum, adimpleri onera ipsa concessit, in genere, seu sub generalitate Missarum, et suffragiorum ejusdem Ordinis, de Ecclesiae thesauro supplendo; prout in specie adimpleta fuissent §. eod. » 602

At Pontificia hæc concessio, male fors interpretata a populo in Provincia Messinensi hujus Ordinis, in causa fuit cur benefactores elemosynas, largitiones, et donationes pro fundatione onerum Missarum, relinquere, et assignare omiserint §. 2. » ibid.

Hinc Corrector Provincialis Ordinis, supplex Pontifici fuit, ut saltem pro Provincia Messinensi, Benedictina concessione suppressa, onerum implementum tam pro antiquis, quam pro novis fundationibus ad pristinam conditionem reducere vellet §. eod. » ibid.

Cui postulationi Pontifex est assensus, pro Conventu Messinensi tantum §. 3. » ibid.

Laudes, et merita hujus Religiosi instituti in propagatione Orthodoxæ Fidei Constit. 340. §. 2. » 748.

Etiā quamplures alii Religiosi Ordines numeribus, et Officiis perpetuis decorati fuere, quod in Ordinem ipsorum incrementum cessit. §. 3. » ibid.

Quibus adductus rationibus, Pontifex perpetuum locum inter consultores Rituum assignat huic Ordini, pro altero ex illius Alumnis §. 4. » ibid.

Vide *Minimi*.

FRATRES ORDINIS S. JOANNIS DE DEO.

Licet Constitutionibus Innocentii XIII. et Clementis XII. editis pro statu Ecclesiastico, prohibeatur Regularibus, et Monialibus cuiuscunque Ordinis, quæcumque medica-

menta, et pharmaca, vendere, attamen a prohibitionē ipsa eximuntur Fratres hujus Ordinis. Const. 202. §. 9. pag. 484

Quam exemptionem confirmavit etiam Benedictus XIV. dum prohibitionem supra relatam ad Statum Mediolanensem extendit §. eod. » 485

Vide *Civitas Faventiae*.

FRATRES ORDINIS SANCTISSIMÆ TRINITATIS REDEMPTIONIS CAPTIVORUM DISCALCEATI.

Diffinitorium Generale, et Fratres hujus Ordinis experientia cognoverunt, nonnullis Ordinibus ipsius Constitutiones, sine gravibus inconvenientibus, et Fratrum gravamine exequendas minime esse Constitutione 248. §. 1. » 588

Adeoquē nonnulla ipsarum Constitutionum capita, reformationibus infrascriptis indigere, quas proposuere Sacrae Congregationi consultationibus Episcoporum, et Regularium præpositis §. eod. » ibid.

1. Resolutiones Capituli Conventualis minime determinandas esse a cunctis Sacerdotibus, sed a seniori, et nobiliori communitatis parte, designanda a Provinciali, et Diffinitorio Provinciali, §. eod. » ibid.

2. Attamen Religiosi usque nunc professi, remanere debeant cum voto in Capitulis Conventualibus §. eod. » ibid.

3. Matutinum cum laudibus dicendum esse in Collegiis hora quarta post meridiem §. eod. » ibid.

4. Singulis indefectibiliter diebus, studiis litterarum vacandum ab ora sexta, usque ad septimam cum dimidia, tam intra cursum, quam extra cursum litterarum §. eod. » ibid.

5. Immediatē post septimam horam cum dimidia, sumendam esse coenam, seu refectio- nem solitam in diebus jejunii §. eodem. » 589

6. Cuncti Superiores Generales Ordinis, aut familiae in toto Ordine, aut Familia, eos qui tales non fuerint præcedant in actibus cœmuni- bus, demptis Prælati, et extra domum monasterii locum obineant, §. eodem. » ibid.

7. Qui fuerint Ministri Provinciales præcedant eos, qui tales non fuerint intra Provinciam suam §. eod. » ibid.

8. Qui fuerint Ministri Provinciales, Redemptionis, Procuratores Generales Curiae Pontificiæ, aut Regiæ, Ministri Conventuales, Lectores, Secretarii Generales, Prædicato-

- res, et ex Potentibus Provincialium, ad Praeturas eligibiles, ordinem, quo nominati sunt, ceteros praecedendiis qualitatibus minime polientes §. eod. » pag. 600
9. Quod si plures eodem munere fuerint in eadem Communitate existant, antiquiores in professione minus antiquum praecedant, idque servandum quoad meliorem locum, dum Religiosos e dumo exire contigerit, §. eod. » ibid.
10. Ministri Generales gaudeant iis privilegiis, et exemptionibus quibus polientes Ordinis constitutionibus S. Theologiae doctores, et actuales Diffinitores Generales, scriba tamen, praecedentiae praerogative §. eod. » ibid.
11. Diffinitores Ordinis, vel Familiae, et Ministri Provinciales gaudeant Levitum privilegii in Ordine, Familia, et Provincia respective §. eod. » ibid.
12. Illi qui Art. 8. designantur, qui per novem Annos S. Theologiae Lectores, aut Praedicatorum a suis Provinciis assignati exempli sunt ab Officiis communis tabulae, excepto humilitatis Officio, et mutuis media nocte recitandis, exceptis solemnibus, sive classicis §. eod. » ibid.
13. Praedicatorum actuales, non modo teneantur ad Conciones ea lege, et moribus statutas in Ordinis Religiosis domibus, verum etiam ad eas, quas Patres Ministri eis assignaverint, qui tamen haec in re prudenter se gerere debent. §. eod. » ibid.
- Quis tunc reformationes praedictae Sacrae Congregationis Cardinalium approbavit §. eod. » ibid.
- Deinde vero Pontificia auctoritate decretum Sacrae Congregationis confirmatum fuit, illique invariabilis, perpetuaeque Apostolicae firmitatis robur adjectum, §. 2. » ibid.
- Constitutiones huius Ordinis, auctoritate Apostolica confirmatae, et approbatae cavent, prohibentque fratribus a correptione et poenitentia Regulari ad externum Iudicem appellare. Constit. 209. §. 2. » 606
- Insuper statutum ordinem servandum in causis criminalibus, vel in eosque alterius conditionis pro reclusis, et appellationibus earundem causarum a Ministro, seu superiore locali ad Provinciale, a Provinciali ad Diffinitorium Provinciale, ab hoc ad Generalem, et denique ad Diffinitorium Generale cujusvisque respective Familiae, ex duobus, quibus Ordo ipse componitur §. eod. » ibid.
- Quae sane Ordinationes consonant decreta edito a particulari Cardinalium Congregatione a Sixto V. deputata, quo interdictum Fratribus huius Ordinis recursum ad Romanam Curiam absque superiorum licentia, §. eod. » pag. 606
- In praefatarum atamen dispositionum contemplum invenit abusus recurrendi ad Urbem, nondum etiam preloso iudicio, in primo instantia §. 3. » 607
- Ad quod removendum abutem, opportunum S. Sedis remedium, Procurator, et Diffinitorium Generale postulavit, §. eod. » ibid.
- Pontifex supra relatas Ordinis Constitutiones, et praedictas particularis Congregationis decretum confirmavit, et innovavit §. 4. » ibid.
- Insuperque prohibuit quibuscumque Iudicibus, et S. R. E. Cardinalium Congregationibus, atque Apostolicae Sedis Nunciis sine Fratre dicti Ordinis recursum, et appellationes, super eorumque causae cognitione admitterent, vel causas ipsas cognosceret. §. eod. » 608
- Nisi prius eis constitit, praescripi in Constitutionibus, et Decreto Congregationis particularis ordinem, cognitis prius, et definitis iuris §. eod. » ibid.
- Ordo hic in huius Familiae divisus reperitur, altera nempe inter Hispaniarum Reges, altera videlicet ex Provinciis Italiae, et caeteris Septentrionalibus constans. Constitut. 263 §. 1. » 616
- Penes utramque Familiam servabatur vicissitudo, et alternativa eligendi Ministri Generalem in Romana Curia degentem, ad sexennium §. eod. » ibid.
- Aderatque servata consuetudo, quod si Minister Generalis electus foret ex Familia intra Hispaniam, tunc Procurator Generalis ex altera Familia eligeretur, et vicissim §. eod. » ibid.
- Inaequalitas autem existebat inter Familias, Procurator Generalis nempe Hispanus voto pollebat in Capitulis Generalibus extra Hispaniam celebratis, et ille qui extra Hispaniam eligebatur, nullum votum habebat in Capitulis in Hispania celebrata §. eod. » ibid.
- Sed illius locum, voto pollebat Procurator Generalis alter pro totis Provinciis Hispaniarum, electus, et Matris commorans §. eod. » ibid.
- Quam inaequalitatem considerans Capitulum Generale celebratum Anno 1750. in Casertu Medinacensi, statuit, ut in posterum aequalitas inter Familias servari deberet, et quod Procurator Generalis Ordinis cujus-

- eumque Familiae habet votum necessarium in comitiis Generalibus Ordinis, Procurator vero Generalis Familiae, in Familia sua §. 2. pag. 616
- Ita ut, quoties Capitulum Generale Familiae celebratur in Hispania, votum necessarium habent Procurator Generalis Curiae Regiae id est Hispanae §. eod. » ibid.
- In Familia vero extra Hispaniam duo esse debeant Procuratores de Familia, unus Curiae Romanae, et alter plurium Provinciarum, Familiam extra Hispaniam componentium §. eod. » ibid.
- Et Procurator Generalis Curiae Romanae votum necessarium habere debeat in Capitulis Familiae, minime vero in Capitulis Provincialibus, in quibus jus illud ad Procuratorem Generalem plurium Provinciarum spectabit §. eod. » ibid.
- Qui secundum Procurator Generalis eligendus erit a Diffinitorio Generali Familiae §. eod. » ibid.
- Ad hoc ut vero Capitulares hae reformationes suum habere possent effectum, Benoplatium Apostolicum, fuit requisitum §. eod. » ibid.
- Pontifex preces Sacrae Congregationi oblegavit Episcoporum, et Regularium negotiis praecipuae, quae die 1. Febr. 1762. decreto suo, Capitulares reformationes approbavit, et ab universo Ordine servari mandavit §. 3. » ibid.
- Huc vero Sacrae Congregationis Decretum per Apostolicas literas plene probatum, confirmatumque fuit §. 4. » 617
- FRATRES ORDINIS SERVORUM
BEATAE MARIAE VIRGINIS.**
- Ordinis Fratrum Servorum Beatae Mariae Virginis laudibus emulantur Constitut. 264. §. 2. » 611
- Proptereaque dignus est habitus ut Sancta Sedes eundem propensioris charitatis affectu complecteretur §. eod. » 613
- A duobus saeculis Professores hujus Ordinis in Confessione Familiae Pontificiae fuisse selecti §. 4. » ibid.
- Clementis XIII. officium idem perpetuis futuris temporibus assignavit uni ex Ordine predicto Professori, et in S. Theologia Magistro §. eod. » ibid.
- Ius superque concessit, quod Confessarii hujusmodi, in quibuscumque Capitulis, Diffinitoriis, et aliis Comitiis Generalibus, etiam, et suffragium activum et passivum habere possent §. 5. pag. 613
- Frater Angelus Maria Villimpenta, Bibliothecam ex pecuniis suis peculiaribus eodemplum, donavit Monasterio Placentino hujus Ordinis, sub invocatione della Madonna di Piazza. Const. 298. §. 1. » 633
- Quum vero Bibliotheca ista fuerit ab eodem fundatore de competenti frangifera Capituli ditata, etiam pro librario futuro augmento, Ordinationes pro recta ipsius Bibliothecae administratione concessit, easque probandas Summo Pontifici proposuit §. eod. » ibid.
- Quas sane Ordinationes, Pontifex, Apostolica auctoritate confirmavit, et observari mandavit §. 2. » 635
- Vide Archiepiscopus Genuensis.
- FRATRES REDEMPTIONIS CAPTIVORUM
ORDINIS R. M. DE MERCEDE.**
- Ex Constitutionibus hujus Ordinis, Capitula Provincialia, de triennio in triennium celebrantur die Sabati aut quartum Dominicae post Pascha Resurrectionis Const. 32. §. 1. » 91
- Officium Provincialis, tribus praecise annis concluditur a Sabatho, in Sabathum praedicat Dominicae regulariter computandis eod. » ibid.
- Capitulum generale celebratur quolibet sexennio in una Civitate Regni Hispaniarum die Sabathi ante Dominicam Pentecostes §. eod. » ibid.
- Concurrente die celebrationis Capituli Generalis cum Capitulis Provincialibus, poterat Minister Generalis tunc existens, Capitulum Provinciale, vel per trimestre ante Capituli Generalis celebrationem antieipare, vel ad trimestre, post celebratum Capitulum Generale differre §. eod. » ibid.
- Ad damna, et incommoda vitanda, quae ex praedictis antelationibus, vel dilationibus oriebantur, Constitutione huc, ad petitionem Provincialis Provinciae Francicae datum fuit ad annum Capitulum Provinciale Provinciae Francicae praedictae, idque observari mandatum, quoties adesset concurrentia celebrationis utriusque Capituli Provincialis, et Generalis §. 2. » ibid.
- Quo casu Ministro Provinciali actu exercenti, confirmantur ad annum proximum facultates, praerogativae, honores, et indulta §. 3. » ibid.
- Indulgentia Pascha conceditur universis Christianis, qui Ecclesias Fratrum, et Mo-

- nialium Ordinis B. M. de Mercede Redemptivus captivorum Excalceatorum visitaverint tertia Dominica, post Pascha Resurrectionis Const. 36. §. 1. pag. 100
- Magistris Generalibus hujus Ordinis indultum fuit privilegium celebrandi per se ipsos Missam unaquaque die in privato Oratorio domus, ubi eos pro tempore commorari contigisset. Const. 48. §. 1. » 121
- Quod sane indultum, ampliatum fuit ex concessione Clementis XII. favore ejus Generalium Ordinis ejusdem §. eod. » ibid.
- Tandem idem indultum ampliatum Constitutione hac, qua facultas tributa iisdem Ministris Generali, et ex Generalibus celebrari facienda Missam in relictis Oratoriis privatis per quemcumque alium Sacerdotem dieti Ordinis §. 2. » 122

G

GERMANICI IMPERII ELECTORES.

- Clementi Augusto Archiepiscopo Colonensi, et S. R. I. Electori, suum dolorem, sollicitudinemque exprimit, ob conceptum timorem secularizationis nonnullarum Ecclesiarum Germaniae Epist. 41. §. 1. ad fin. » 107
- Vide *Electores Colonensis, Principes Electores S. R. I.*

GRÆCO-MELCHITE.

- Antiochena Ecclesia Romanae cara semper fuit Const. 157. §. 1. » 884
- S. Innocentius Papa aiebat, Antiochenam Ecclesiam Romanae esse minorem quod illa quidem Petrum Apostolorum Principem in transitu possidere moeruerit, haec vero susceptum apud se, consummatumque gavisa fuerit §. eod. » ibid.
- Quam ob causam Romani Pontifices maximo peregrini sunt ubi venerabiles illius reliquias in Graeco-Melchitis vere Orthodoxis, achismaticis tenebris discussis, reviviscere, et reflorescere conspexerunt, una cum unitate erga Catholicam fidem §. eod. » ibid.

GRATIA.

- Vide *Conclavistas. Dapiferi. Cappellani Pontificii. Familiars Pontificii.*

H

HEBREI.

- Benedictus XIV. per Encyclicam directam Episcopis in Poloniae Regnis, memorias revo-

cat, quae secundum Sacros Canones, et Synodicas Poloniae leges, Hebraeis vetitis sunt Epist. 145. §. 6. pag. 360

Insuperque Episcoporum vigilantiam excitare studuit, ut verbo, et exemplo docerent, Christianum populum cavere a Judeorum commerciis, et praecipue ne sinceris Ecclesiis, piisque Domos, pecunias suas Synagogis foemori dare §. eod. » ibid.

Facile enim tunc foret, ut Laici etiam ab hujusmodi usuris a Synagogis percipiendis abstinere §. eod. » ibid.

HOMICIDAE.

Omnium praedecessorum Pontificum constitutiones contra homicidas in ditione Ecclesiastica emanatas confirmavit Clemens XII., ut hic habetur in Constit. 130. §. 1. » 343

Inter alia vero de novo in dicta Clementina Constitutione sancita, peculiares ad sunt dispositiones ad fori privilegium homicidarum tollendum §. eod. » 344

In generali hac sanctione, non compraeienduntur Officiales, alique privilegiati S. Romanae Inquisitionis, nec non Ministri necessarii, et actu inservientes Archiepiscopis, Episcopis, eorumque Curis §. eod. » ibid.

Caeteri vero privilegiati omnes, quoties Clerici, Ecclesiasticae potestati, aut vero Laici, seculari jurisdictioni subijciuntur §. eod. » ibid.

Pontifici tantummodo reservatur statuendi quanam, et quot esse debeant viri familiares Archiepiscoporum, Episcoporum, et Ordinariorum, ac Officiales necessarii Curiae Ecclesiasticae, verum et actuale servitium praestantes §. eod. » ibid.

Clerici primae Tonsurae nullum Beneficium Ecclesiasticum obtinentes, tametsi conditiones a Concilio Tridentino praescriptas observaverint, quatenus duo homicidia commiserint animo praemeditato, et deliberato, omni fori, et canonis privilegio privantur, proindeque a laica potestate veniunt iudicandi §. eod. » 34

Qui vero ex praefatis Clericis, praescripta a Concilio Tridentino minime servant, non solum eo privantur fori, et canonis privilegio, sed nequeunt ab Episcopis, et Ordinariis repeti, neque dimissum habitum Clericalem reassumere possunt, post expiationem homicidii poenitentiam §. eod. » 34

Episcopo, locorumque Ordinariis spectat declarare an Clericis ante patratum homicidium, requisitis a Tridentino servaverint,

- nou retardata interim delinquentis assecuratione, et retentione, facienda etiam per Iudicem Seculareu nomine Ecclesiae, et ad illius dispositionem, quousque dicta declaratio prodierit §. eod. page 34
- Gregorius XIV. Constit. sexto Idus Jan. 1726. Laicos animo praemeditato, proximum suum interficientes, ab Ecclesiasticae immunitatis beneficio exclusit §. eod. 348
- Clementis XII., et Gregorii XIV. Constitutiones, confirmavit Benedictus XIV. constitutione altera quarto Kal. Febr. 1734. qua exclusionem ab Ecclesiastica immunitate ad Clericos, et Ecclesiasticos cuiuscumque Ordinis, et gradus, pro homicidii crimine, praemeditato animo patrato, extendit in Urbe, et Universa Ditione Summo Pontifici, et Sanctae Sedi mediate, vel immediate subjecta §. eod. » ibid.
- Quo tamen casu admissi homicidii causa a Iudice Ecclesiastico competenti cognoscenda, ut contra delinquentes, citra poenam sanguinis ad praescriptum Sacrorum Canonum animadvertat condemnatione condigna §. eod. » ibid.
- Declaravit insuper Bened. XIV. relata constitutione, exclusionem ab immunitate Ecclesiastica extendendam esse ad Laicos, et Clericos homicidia mandantes, instigantes, operamque quovis modo occisioni praebentes §. eod. » ibid.
- Itemque ab immunitate Ecclesiastica eximit tam Laicos, et Ecclesiasticos in Urbe, et in Pontificia ditione, pro homicidio in rixa commisso cum Armis, seu instrumentis suscite natura aptis ad occidendum §. eod. » ibid.
- Quod etiam afficere iussit inquisitos, et processatos, vel in contumaciam damnatos, et condemnatos, dummodo homicidium non fuerit causale, vel ad propriam defensionem §. eod. » 346
- Peculiares vero normas praescripsit, stricte servandas, pro extractione reorum ab Ecclesiastico asylo, illorum assecuratione, et traditione brachio seculari, in casibus in quibus a Sacris Canonibus permittitur §. eod. » ibid.
- Supra relatas sanctiones praelaudatus Benedictus XIV. extendit ex peculiari supplicatione ad Civitates Parmense, Placentiae, Burgi Sancti Domini, ac loca, terras, castra, et oppida illarum Dioecesium, nec non ad Civitatem Guastallae, cum Territorio specialibus superadditis declarationibus §. eod. » ibid.
- Easdem ad loca, terras, oppida ditionis temporalis Placentiae in Dioecesi Papiensi existentia extendit Clemens XIII. Constit. hac §. 2. pag. 348
- HOSPITALE.
- Instrumentum, et pacta, quibus novum in Faventina civitate Hospitale religiosi Ordinis S. Joannis de Deo administrandum traditur, confirmatur, et adprobatur Const. 486. » 938
- Refertur tenor praecedentium literarum super erectione hujus novi Hospitalis ibid. §. 1. » ibid.
- Episcopus Faventinus Hospitale consignat fratribus S. Joannis de Deo, ibid. §. 2. » ibid.
- Tenor instrumenti consignationis, ibid. » ibid.
- Preces porrectae pro approbatione supralaudati instrumenti, et pactorum in eo contentorum, ibid. §. 3. » 938
- Pontifex approbat suppressionem veterum officialium, et contradictoribus perpetuum silentium imponit, ibid. §. 4. » ibid.
- Insuperque singulas veterum hospitalium suppressiones, novique erectiones, et dotationem confirmat, ibid. §. 5. » ibid.
- Tandem omnia, et singula in instrumento contenta approbat, et observari mandat, contrariis non obstantibus, ibid. §. 6. 7. 8. » 939
- Hospitale S. Spiritus in Saxia: VIDE *Archihospitale*.
- Hospitale S. Jacobi in Augusta. VIDE *Rex Hispaniarum*.
- Erectio hospitalis in civitate Leodicensi confirmatur. Constit. 663. » 1417
- In fundatoris voluntatis implementum peculiares conventiones conciliales fuerunt cum religiosioris viris S. Joannis de Deo, ibid. §. 2. » 1418
- Sequitur tenor conventionum ibid. » ibid.
- Preces porrectae pro harum conventionum approbatione, quam Pontifex libenter indulgit, ibid. §. 3. » 1421
- Archiconfraternitas Fabriensis duxit pro meliori pauperum bono hospitale quo pollebat gubernio subijcere ordinis S. Joannis de Deo, nonnullis pactionibus adjectis. Constit. 668. » 1429
- Tenor pactionum conventuum, ibid. §. 1. » ibid.
- Pontifex autem concessionem approbavit ibid. §. 3. » 1430
- HOSPITALE ARMINENSE.
- Vide *Civitas Armini*.
- HOSPITALE S. ERMENEGILDI CIVITATIS ISPALENSIS.
- Hospitale, seu Nosocomium hoc a S. R. E. Cardinali de Cerbantes Episcopo Ostiensi,

- et in Hispania Apostolicae Sedis Nontio fundatum, erectum, et dilatatum fuit Constit. 202. §. 2. pag. 613
- Huic Hospitali quaedam privilegia fuere a Nicolao V. Calisto III. Pio II. Paulo II., et Sixto IV. concessa, quibus deinde pacifice perfrui §. eod. » ibid.
- At Clemens VII. alio Hospitali sub invocatione quinque Plagarum in dicta Civitate Ispalensi existentis, non solum ea privilegia, quibus aliud S. Ermenegildi fruebatur communicavit, sed quaedam etiam specialia concessit §. eod. » ibid.
- Aleoque Moderatores hujus Hospitalis, postularunt a Pontifice, ut praefata privilegia peculiaris Hospitali quinque Plagarum illi S. Ermenegildi communicare dignaretur, §. 3. » ibid.
- Cui postulationi omni ex parte obsecundavit Pontifex §. eod. » ibid.

HOSPITALE FAVENTINUM

Vide *Civitas Faentinae*.HOSPITALE S. MARIE TERRAE PLEBIS
DIOECESIS BONONIENSIS

- Canonicus Jacobus Savioli hujus Terrae, sui patrimonii partem ita disposuit, ut per decennium multiplicari deberet, et deinde erigi Orphanotrophium in dicta Terra. Constit. 221. §. 1. » 513
- Voluit insuper, ut in dicto Orphanotrophio recipi deberent, alii, et educari sex pueri, usque ad decem octo annorum aetatem, itemque sex puellae usque dum nubarent, vel aetatem annorum viginti duo attingerent §. eod. » ibid.
- Quibus sic educatis, et retentis, quatenus vel ob tempus finitum, vel ob aliam quascumque causarum dimittendi essent ab Orphanotrophio, jussit una vice tantum persolvi scuta decem §. eod. » ibid.
- At Hospitalis hujus loci Administratores, supplices preces Pontifici porrexerunt ad hoc ut praev. derogatione testamentariae dispositioni Canonici Savioli, ejus bona, loca, erigendi Orphanotrophii, in praedicti Hospitalis subsidium concedere vellet §. 2. » ibid.
- Cui postulationi Pontifex, audita prius Sacra Congregatione Concilii, libenter et assentitum, amplo super hac re arbitrio, tributo Bononiensi Archiepiscopo §. 3. » ibid.

HOSPITIUM.

Hospitium S. Rosae de Ocopia in Hispania. Vide *Minores de Observantia*.

HOSTIA CONSECRATA.

- Ex constit. Innocentii XI. subripientes Hostias consecratas, sive propria malitia, sive alterius ordine, condignis poenis, pro facioris atrocitate puniebantur, etiam prima vice, cum traditione ad Curiam Secularem Constit. 44. §. 2. pag. 112
- Alexander VIII. praecedentem Constitutionem Apostolicam confirmavit, et ampliavit, cognitionemque dicti sceleris ad Ordinarios Ecclesiasticos, et Inquisitores contra haereticam pravitatem privative reservavit §. 3. » ibid.
- Successiva constitutione Benedicti XIV. praecedentes confirmatae, ampliatas, et declaratae fuerunt §. 4. » 113
- At Clemens XIII. non tantum praeaudatas Constitutiones confirmavit, sed addidit, hujusce criminis reis non suffragare plenam, sinceram, et distinctam confessionem in primo interrogatorio, ad poenae minorationem obtinendam §. 6. » ibid.
- Imo quamlibet poenae minorationem, in hisce Criminibus judicandis, omnino prohibuit, et interdixit §. 7. » 114

HUNGARIE REGNUM.

- S. Stephani Hungariae Principis commemoratio, et laus. Constit. 5. §. 2. » 22
- Hungariae Regibus, procedentibus in publicum, ante eos crucem gestat Episcopus, ad ostendendum, Hungaricum Nationem, ejusque Reges, unice gloriari in Cruce Domini Nostri Jesu Christi, §. eod. » 23
- Ex antiquo ignoto privilegio, Hungariae Reges, Apostolici titulo appellabantur §. 3. pag. 23. Alloquitur. 17. §. 2. » 51
- Confirmat, et jubet, ut omnes Hungariae Reges, Apostolici appelletur impostertum. Constit. 5. §. 4. » 23
- Regnum Hungariae, Romani Pontifices, beneficiis, et honoribus decorarunt. Alloquitur. 17. §. 1. » 51
- In Natione Hungarica, ejusque Regibus summum semper fuit conservandae Christianae Religionis studium §. eod. » ibid.
- Hungaricum Gens, Turcarum impetum, non tam moenibus, quam obiectu proprii corporis, retardavit, et ab Hungaria depulit, multis magnisque eladibus eos redeundo, ut suis contenti finibus parumper conquiescerent §. eod. » ibid.
- Laudes, et gloriae Joannis Hungarorum Ducis, cujus maxima pars in illo contra Turcas memorabili bello §. eod. » ibid.

- Commemoratur S. Joannes a Capistrano, qui
vita morumque commendatione apud Hun-
garos maxima auctoritate florebat, illiusque
ad Turcicum bellum sustinendum humili-
bus apud Deum precibus adjuvabat, atque
sub Crucis vexillo ad pugnam ducebat §.
eod. pag. 81
- S. Stephanus Dux Hungarorum Regis apper-
tationem obtinuit a Pontifice Silvestro, qui
in Hungaria regionibus, Christi fidem
longe, lateque diffudit, et induxit, ut ante
illum, omnes in Regno successores, Societas
Crucis signum praeferretur cum pro-
diret in publicum §. eod. • ibid.
- Reverendus I. Romanorum Imperator, et
Hungariae Rex commendatur plurimum ab
Turcarum impetu depulsum, nullo fere
auxilio, a caeteris Germaniae Proceribus ob-
tento §. 4. • 82
- Reginae Hungariae, et Bohemiae cultus erga
Catholicam fidem commendatur Epist. 119.
§. 1. • 813
- Iniquas pactinnes a Duce Hasso-Casselano ex-
toritas a novo Landgravio, Jaleri postulat,
Reginaeque Hungariae officium penes ele-
ctum Imperatorum provocat §. 2. • ibid.
- I**
- JANSENISTAE.
- Janseuistarum insidiosa ibat dogmata, meri-
toque reprobat. Const. 438. §. 2. • 901
- Ab Jansenistis conscriptus fuit liber nefar-
ius sub titulo « Assertionum » ibid. §. 7. • 902
- Ex Jansenianae sectae prestigii, et fraudibus
repetenda sunt irruentia mala contra Reli-
gionem in Gallia. Const. 439. §. 1. • 903
- Ab ipsa Janseniana secta derivasse censendum
est in clericis Societatis Jesu nefariam pro-
scriptionem. ibid. §. 2. • ibid.
- Janseniani cum Calvinianis mirifice sunt con-
juncti, omninoque cunctis Ecclesiis mollun-
tur. ibid. §. 3. • ibid.
- De remediis a Sancta Sede poritis adversus Iup-
pam Jansenistarum doctrinam pertractat.
Const. 443. §. 3. et 4. • 911
- Et Constit. 444. §. 2. et 3. • 912
- JEJUNIUM.**
- Jejunium, legis, et Prophetarum testimonio
commendatum est, a Christo Domino con-
secratum, ab Apostolis traditum, et ab Ec-
clesia Catholica perpetuo retentum. Const.
101. §. 1. pag. 295
- Per eum ex carnis maceratione, et animae hu-
miliatione ad Dominicam Passionis, Pascha-
licumque Sacramentorum mysterio pratio-
res accedimus, et in ejus resurrectione re-
sursumus, in ejus Passione, depositi veteri
homine, sumus commortui §. eod. • ibid.
- Iis, quibus ob justas, et legitimas causas, ab
abstinentia carnis dispensatum est, non
licet in jejunio portiones lacte permixtas su-
mere §. 2. • ibid.
- Tam dispensati a Carnis abstinentia, quam
ignotis modo jejunantes, unice excepta com-
munionem, in omnibus equiparandi sunt iis,
quibus cum nulla est dispensatio, ac pro-
pterea tantummodo ad unicam communionem
possunt carnem, vel quae ex carne ori-
ginem trahunt subhibere §. eod. • ibid.
- Ad peccatorum remissionem obtinendam,
praeter Sacramentalem confessionem, pluri-
mum conferunt jejunia, orationes, et ele-
mosynae §. 3. • ibid.
- Episcoporum exemplo, et verba plurimum
conferunt, ut fideles ad jejunii observantiam
revocentur §. 4. • 296
- Romano tantum Pontifici spectat jejunium in
Ecclesia universali receptum, ut alteram
diem transferre Epist. 269. §. 1. • 621
- Quod caeteris missis comprehenditur per Epi-
scopos litteras Benedicti XIV. §. eod. • ibid.
- Super observantia jejunii peculiaria declara-
tiones praebentur pro christifidelibus in lu-
diis commorantibus, et quae hac de re alias
etrigatae sunt Apostolicae Constitutiones
memorantur, illarumque observantia prae-
scribitur. Constit. 491 §. 1. • 1019
- Præces portectae ad hoc ut praecedentem enu-
gatæ Constitutiones super jejunii obser-
vantia, etiam in Indiarum regionibus ex S.
Sedis jussu publici juris fiant ibid. §. 2. • 1020
- Pontifex praecedentes Apostolicas Constitutio-
nes presentibus inseri jubet, ut una cum
hæc legem faciant, ibid. §. 3. • ibid.
- Tenor litterarum Benedicti XIV. dati 30. Maji
1741. ibid. §. 4. • ibid.
- Tenor aliarum litterarum ipsius Pontificis dati
29. Augusti 1741. ibid. • 1023
- Itemque praeiudicati Benedicti XIV. ad diem
8. Julii 1744. ibid. • 1023
- Tenor litterarum hujus Pontificis die 30. De-
cembrii 1789. ibid. • 1024
- Pontifex Archiepiscopis, et Episcopis in Indiis
commorantibus praescribit relaxatum litera-

- rum evulgationem, et observantiam, *ibid.*
 §. 4. pag. 1026
 Enumerat causas cur dispensatio a jejunio fuerit a S. Sede indulta, et carilum usus permittitur, *ibid.* §. 5.
 Archiepiscopis, et Episcopis in Indiis commorantibus studeat jejunii observantiam, et relaxatam fortasse hac de re disciplinam pro viribus corrigant *ibid.* §. 6. » 1027
 Peculiares providentiae Imploratæ a catholico Rege pro insula Hispaniolæ super dispensatione a jejunio *ibid.* §. 7. » *ibid.*
 Indulgetur peculiaris facultas Episcopo S. Dominici in Hispaniola super petita dispensatione a jejunio, *ibid.* §. 8. » *ibid.*

IMAGO

Vide *Sacrae Imagines.*

IMMUNITAS.

- Romani Pontifices semper curarunt, ut et Ecclesiarum, Sacrorumque Locorum immunitatem, pro debitu Divinae Majestatis honore tuerentur, et simul pravis hominum consiliis obisterent, ne Ecclesiastici confugii praesidio abutentes, publicam privatamque tranquillitatem turbare praesumerent *Const. 14. §. 1.* » 46
 Ad hocque plura opportune statuerunt tam super qualitate criminum, quibus Ecclesiasticum asylum nullatenus conveniret tribuendum, quam super forma, et methodo, qua hujusmodi criminum reos ex loco immuni extrahi, et competentibus Judicibus ad poenam tradi, §. eod. » *ibid.*
 Quibus singulis prospexere, vel generalius editis legibus, vel peculiaribus concessis indultis, prout alia, atque alia ratio, et temporum, et regionum, et morum postulare videbantur §. eod. » *ibid.*
 Hinc Summus Pontifex Clemens XIII. quaedam peculiariter circa immunitatem Ecclesiasticam sancivit pro Ditione Comitum Palatini Rheoi *Const. hac §. 3. ad 10.* » 47
 Et primo mandatur quod in Civitate Manheimi quaedam sint domus correctionis Ordinarii Ecclesiastici jurisdictioni subjectae, et a laici potestate exemptae §. 3. » *ibid.*
 Deinde vero, ii quibus denegatur immunitatis praesidium, extantur a ministris curiae laicalis, praeeunte facultate Auctoritatis Ecclesiasticae in scriptis concedenda §. 4. » *ibid.*
 Designantur subinde Ecclesiasticae personae, quae secundum varias urgentias juxta erit ex-

- trahendi reos a loro immuni, et normae servandae in concedendis licentiis praescribuntur. §. 5. » pag. 47
 Mandatur insuper, ut extractione sequens, cognoscatur tantum ab Episcopo, utrum rimem ad eam executionis pertineat antequam curiae excipiri tradatur reus. §. 6. » *ibid.*
 Sub censurarum poena excluduntur a praesentis Constitutionis dispositione personae Ecclesiasticae, quum concessio pro laicis tantummodo largita censi debeat §. 7. » 48
 Immunitate Ecclesiastica, minime in Sardiniae Regno gaudere statutum est, homicidarios reos, dummodo non agatur de homicidio casuali, vel cum moderamine inculpatae tutelae. *Const. 46. §. 2.* » 117
 Item incendio quocumque modo operam dantes, atque incendiariis auxiliium praebentes §. eod. » *ibid.*
 Publici Latrones, eorumque auxiliares, dummodo aggressi, perpassi fuerint insultum cum vulnere §. eod. » *ibid.*
 Crassatores in publicis viis, quavis prima vice, et absque personali offensione crassantes §. eod. » *ibid.*
 Enunciantur Ecclesiastica loca, quae in supra relatis casibus, immunitate Ecclesiastica minime gaudent in eisdem Sardiniae Regnis §. 4. » *ibid.*
 Delinquentibus, qui in loco asyli reperirentur, dum haec Pontificia Constitutio evulgatur, praefiniendos esse terminos pro eorumdem translatione ad loca, quae imposternum asyli beneficio gauderent. §. 4. » 118
 Ecclesiasticae immunitatis praesidio delictorum Impunitatem, Clericos expectare non sinitur Canonicae leges. *Epist. 105. §. unie.* » 206
 Ad Ecclesiasticam spectat immunitatem, causa inter duo Monialium Monasteria vertens, super quaedam Ecclesiae proprietate inter ea vicissim controversa *Epist. 121. §. 1.* » 310
 Vide *Homicidae.*
 Romani Pontifices semper cordi habuere ut Ecclesiae immunitas sacra tecta, servetur *Constit. 160. §. 2.* » 402
 Vide *Episcopus Salutarum. Sardiniae Regnum.*

IMPERATOR ROMANORUM.

- Imperatorem hortatur ad hoc ut Lautgravi Hasso Castellani Primogenitum in sua protectione recipiat, neque patiatur eundem persecutionem perpeti, ob studium erga Catholicam Religionem. *Epist. 43. §. 2.* » 116

Enunclatur Imperator Romanorum, tamquam defensor, atque patronus Catholicae Fidei. §. eod. pag. 116. Epist. 120. §. 2. pag. 319
Ab Imperatrice electa Maria Theresia auxilium, et officia postulat penes Aulam Constantinopolitanam favore Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia degentium in Civitate Hierosolymitana, qui a Graecis Schismaticis perturbabantur, et a Sacra ejicebantur Capella, in qua Jesu Christi Sepulcrum asservatur. Epist. 78. §. 1. et 2. » 234
Romanorum imperatori commemorat iniquas Principis Hasso-Cassellani pactiones, quae subseribere, Genitore cogente, debuit, Epist. 120. §. 1. » 318
Electum Imperatorem hortatur, ne iniquas illas pactiones, Genitore defuncto, servari a Principe Hasso-Cassellano permittat. §. 2. » 319

IMPERATOR ROMANORUM.

Imperatori exprimit suum dolorem pro accepto Nuncio, quod in proxime habendis comitiis pro foedere pacis, conentur aliqui, ex Germanicis Ecclesiis ditiora subtrahere patrimonialia, ut secularium dominio adjiciantur. Epist. 216. §. 1. » 505
Ideoque Imperatorem hortatur, ne, tamquam Patronus, et Advocatus Germanicarum Ecclesiarum, sinat scindi illustria membra, et nobilissimam portionem, cujus Imperator ipse caput est, mediator, et custos §. eod. » 506
Ut autem eo propensior Imperator suum expleat patrocinium, eidem commemorat erumnas, quas perpetunt Catholici, qui sub haereticis Principibus vivunt. §. 2. » ibid.
Dum de proxima pace concilianda consolatur, dolet quod Germanicae Ecclesiae nonnullas ab Ecclesiastica dominatione, cui subjiciebantur, ad Aetholicorum Principum dominium, transferri velint. Epist. 317. §. 1. » 714
Demonstratis malis ex hac variatione futuris in Catholicorum Germanicorum perniciem, Imperatorem obsecrat, ne tanta offerri injuria res Ecclesiae sinat in proximo foedere §. 2. » 715
Significat Imperatori dispensationem a se elargitam favore Petri Leopoldi ejusdem filii, ad hoc ut Matrimonium libere contrahere possit cum Maria Ludovica Hispaniarum Infante Epist. 386. §. unie. » 833
Electionem Josephi Austriae Archiducis in Regem Romanorum futurum Imperatorem enunciat Cardinalibus in Consistorio co-

dunatis, literasque hae super re acceptas tam a noviter electo, quam ab Imperatore illius Patre. Alloq. 412. §. 1. pag. 868
Refertur tenor literae Francisci Imperatoris §. eod. » ibid.
Itemque alterius Archiducis Josephi noviter electi §. eod. » 869
De hac sequuta electione gratulatur Pontifex, gratiarumque actiones Deo redditurum praenunciat Collegio Cardinalium §. 2. » ibid.
Agit de contemporaneis literis in forma Brevis expeditis hae super ipsa electione, ad Sanctae Sedis jura sacra tecta servanda §. 3. » 870
Memorat supra relatum Consistorium habitum super electione Regis Romanorum futuri Imperatoris. Constit. 414. §. 1. » ibid.
Protestatur Pontifex, novam hanc electionem, haud approbatam censeri debere, nisi prius de ea re, assuetae Literae Consistoriales requisitae, et concessae de more fuerint. §. 2. » ibid.
Adeoque declarat, nullum nocumentum Apostolicae Sedis juri bus illatum censeri debere, per quemcumque actum, vel publicum, vel privatum §. 3. » 871
Vide *Episcopus Pientinus*.

IMPERATRIX REGINA ROMANORUM.

Imperatricis Reginae auxilium postulat Pontifex ad submovenda dissidia, quae orta erant inter Archiepiscopum Colonensem et Clerum Kerpensem. Const. 171. §. 3. » 425
De navali Turcarum apparatu contra Melitensem Insulam, et Equites Hierosolymitanos, certiores facit Imperatricem Reginaem. Epist. 201. §. 1. » 473
Ejusdem Imperatricis Reginae laudat Religionem, ejusque auxilium pro Melitensi Ordine, proque Catholica fide contra Turcas requirit. §. 2. » 474
Vigebat ab immemorabili tum in Hungaria, tum in Bohemia consuetudo nuncupandi Reges in Canone Missae. Const. 209. §. 2. » 495
Apostolica Sedes nunquam improbavit antiquissimos usus, commendandi Reges in praecibus; eorumque nominibus appellandi in Canone Missae, dummodo spiritum unitatis in vinculo pacis cum Ecclesia Romana servarent. §. 3. » ibid.
Hinc consuetudinem recitandi in Canone Missae nomen Mariae Theresiae tam in Hungaria, quam in Bohemia, confirmavit Clemens XIII. et ad caeteras Austriae ditiones auxilavit, etiam pro praelaudatae Mariae Theresiae Coniuge §. 4. » ibid.

- Quod sane privilegium extenlit ad successores cunctos legitimus in ditionibus ipsius, dummodo sint sacra Ecclesiae unctione inaugurati §. 8. pag. 496
- Preces ad Deum fundit Pontifex, pro Austriae Domus prosperitate, in Romanae Ecclesiae utilitatem, et defensionem §. 6. » ibid.
- Ab Apostolis ipsis comendatas fuisse preces, et Orationes pro Regibus, et Principibus in Sanctae Missae sacrificio, participat Pontifex universis per Hungariae, Bohemiae, et Austriae Domus ditiones, Archiepiscopis, Episcopis, caeterisque Ordinariis. Constit. 240. §. 1. » ibid.
- Eisdem participat postulationes factas pro approbatione consuetudinis nominandi in Missis, Hungariae, Bohemiaeque Reges, et Austriae Domus Dynastes in aliis regionibus. §. 2. » ibid.
- Apostolicarum litterarum exequutio, quibus indultum supra expressum conceditur, committitur singulis Episcopis, caeterisque Ordinariis in praefatis ditionibus existentibus §. 3. » 497
- Quantum Pontifici cordi constantissime fuerint Germanicarum Ecclesiarum libertates, et iura, commemorat Imperatrici Reginae. Epist. 218. §. 1. » 507
- Suum significat dolorem pro imminuentibus periculis Germanicis Ecclesiae, in proxime habendis comitiis Augustae Vindeliciorum pro pace firmitate, eum ipsarum Ecclesiarum iactura §. 2. » ibid.
- Imperatricem obsecrat, ut in Augustanis comitiis Ecclesiarum, et Apostolicae Sedis partes agat, ex quo optima erit pax, et Germanicis rebus stabile fundamentum §. 3. » ibid.
- Laudes Imperatrici Reginae dirigit, suumque desiderium eidem gratificandi. Epist. 274. §. 1. » 627
- Mantuanae Ecclesiae praefecisse virum Majestati suae addictum, et ab eadem jam ad aliam Sedem commendatum significat §. 2. » ibid.
- Qua fuerit ratione motus ad providendam Mantuanam Ecclesiam declarat, animumque alienum habuisse detrahendi iuribus, si quae essent Majestatis suae §. 3. » 628
- Adaeque confirmat, ex hac Ecclesiae Mantuae provisione, nullum allatum praedictum censeri debere praetentis iuribus §. 4. » ibid.
- Quantum praeter bello deterior illa sit pax demonstrat, qua vulnus inferitur Ecclesiastici iuribus, et Christianorum bono Epist. 318. §. 1. pag. 715
- Imperatrici Reginae patrocinium pro periculis Germanicis Ecclesiae requirit, et futurum ab illius Religione expectat. §. 2. » 716
- Matrimonium Petri Leopoldi Archiducis Austriae commendat, atque Imperatricem certiorum facit de dispensatione a se elargita, ut illud libere celebrare possit cum Maria Ludovica Hispaniarum Infante. Epist. 388. §. unic. » 833
- INDULGENTIAE.
- Indulgentiam plenariam impertitur pro reis ad ultimum supplicium ducentis, qui vel deosculaverint imaginem Jesu Christi Crucifixi, iisdem porrigendam a Confratribus vulgo *delli Bianchi* in Civitate Neapolitana, vel Santissimum Jesu Christi nomen ore, et corde, in ultimo anhelitu invocaverint Const. 21. §. 3. » 64
- Indulgentiarum, remissionum peccatorum, et relaxationum poenarum participes fieri nullo modo possunt, qui obsequium, et obedientiam Pontificum Constitutionibus derogant. Const. 29. §. 3. » 90
- Indulgentia plenaria conceditur Universis Christianis, qui Ecclesias Fratrum, et Monialium Ordinis B. M. de Mercede, Redemptionis captivorum Excalceatorum visitaverint, tertia Dominica post Pascha Resurrectionis Const. 36. §. 1. » 100
- Spiritualibus indulgentiis loca sacra decorantur, ut fidelium defunctorum animae illis adjuvae, ab Purgatorii poenis liberentur Const. 99. §. 1. » 286
- Indulgentia plenaria elargitur singulis Christianis confessis, et Sacra Communionem receptis, visitantibus Ecclesias Clericorum Regularium Ministrantium Infirmorum, diebus Dominicis, et aliis festis de praeepto, in quibus Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in illis expositum. Constit. 122. §. 1. » 320
- Quae sane indulgentia applicabilis est animabus Christianis, quae Deo in charitate conjunctae ex hac vita migraverint, per modum suffragii §. eod. » ibid.
- Universis Christianis visitantibus Ecclesias S. Benedicti Congregationis Montis Oliveti, Dominica immediate sequenti diem vigesimam primam Augusti, a primis Vesperis, usque ad octavam solis, confessis,

- et S. Comunione refecti, conceditur Indulgentia plenaria ad septennium Constit. 186 §. unic. pag. 449
- Vide. *Confraternitas Bani Consilii. Minores Cappuccini Minores S. Francisci Conventuales. Fratres Ordinis S. Dominici Praedicatorum.*
- Indulgentia plenaria concessa fuit christifidelibus utriusque sexus visitantibus ecclesiam Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium, quolibet feria sexta mensis Martii, itemque temporaria centum dierum pro illis, qui eadem ecclesiam visitaverint quolibet feria sextatim anni. Constit. 449. a 920
- Indulgentia plenaria pro Religiosis, et Monialibus Fratrum Eremitarum S. Augustini discedentium conceditur, quolibet die anniversariarum, qui in eodem Ordine statutis diebus celebrari solent, tum pro Fratribus, et Monialibus defunctis, tum pro eorum parentibus et consanguineis, tum denique pro benefactoribus. Constit. 452. a 922
- Indulgentia plenaria conceditur cunctis utriusque sexus christifidelibus pro una vice tantum quolibet anno, qui confessi, et sacra refectione refecti hora eis assignata, rosarium Beatae Mariae Virginis devote recitaverint. Constitut. 500. a 1033
- Eadem indulgentia per quadraginta dies conceditur Religiosis utriusque sexus Ordinis Fratrum Praedicatorum, qui una vice singulis annis incubuerint exercitiis spiritualium exercitiorum. Constit. 501. a 1034
- Peculiares Indulgentiae conceduntur pro Religiosis utriusque sexus Ordinis Fratrum Praedicatorum, nec non singulis illis christifidelibus, occasione anniversariorum in ecclesiis hujus Ordinis celebrari solitorum. Constit. 502. a 1035
- Plurimis Indulgentiis donatis Ecclesiae S. Mariae ad Martyres de Urbe, alius recipit ex benignitate Pontificis. Constit. 517 a 1048
- Enumerantur munificentiae praedecessorum Pontificum favore hujus ecclesiae ib. §. 9. a ibid.
- Quae tamen munificentiae, et gratiae temper lapsum memoria excedere ex mementorum deperitione ib. §. 3. a 1049
- Pontifex hinc auditis Sacra Congregatione Indulgentiarum, et Sacrae Reliquiarum praeposita veterum gratiarum confirmationi, ne varumque concessio pium designet desiderium. ib. §. 4. a ibid.
- Enumerantur peculiares, quae conceduntur indulgentiae. ib. §. 8. a ibid.
- Extenditur huic Ecclesiae indulgentia septem alterum, nec non altiorum, sed pro capitulo tantum. ib. §. 6. pag. 1080
- Nominales aliae indulgentiae enumerantur. ib. §. 7. a ibid.
- Confirmantur quae plurima aliis indulta praedecessorum Pontificum pro peculiaribus altibus hujus templi. ib. §. 8. a ibid.
- Enumerantur indulgentiae tam plenariae, quam temporariae concessae societati Jesu. Constit. 558. a 1108
- Peculiares Indulgentiae cancelantur scholaribus praefatae Societatis in utraque India. Ibid. §. 3. a 1109
- Extenduntur, et enucleantur indulgentiae pro singulis in India depositis, utriusque sexus christifidelibus. Ibid. §. 3. a ibid.
- Plurimae indulgentiae concessae fuerunt congregationi Missionum, et Virginum illustrium sub denominatione S. Elisabeth. Constit. 573 §. 8. a 1112
- Confraternitati S. Syri, et Liberae in civitate Veronae nominales Indulgentiae plenariae concessae fuerunt. Constit. 602. a 1163
- Indulgentia plenaria concessa fuit singulis christifidelibus visitantibus, quantumque ecclesiam Clericorum regularium Societatis Jesu, die 5. Februarii cuiuscumque anni. Constit. 612. a 1206
- Indulgentiae elargitae in sanctificatione B. Josephi Calasotio, habentur in Constitutione 619. a 1344
- Indulgentia plenaria elargitur omnibus christifidelibus visitantibus aliquam Ecclesiam Fratrum Ordinis Praedicatorum confessa, et sacro communione refecti, aliqui feria sexta ex septem praecedentibus festum S. Vincentii Ferrerii, in reliquis autem feriis sextis, indulgentiae septem annorum, et tantidem quadragenarium. Constit. 621. a 1383
- Indulgentia plenaria indulgetur ut supra visitantibus aliquam ecclesiam Ordinis Praedicatorum una ex quindecim feriis tertiis institutis in honorem S. Dominici auctoris Rosarii B. M. Virginis. Constit. 622. a 1384
- Indulgentia plenaria elargitur christifidelibus visitantibus ecclesiam Fratrum ordinis S. Francisci Conventualium die 18. Septembris cuiuscumque anni. Constit. 647 a 1387
- Universale jubileum indictum pro totius Status Ecclesiastici christifidelibus, remissionem importet omnium peccatorum servatis illis, quae in pontificis Constitutione praescripta sunt. Constit. 671. a 1433

INDULTUM.

Indulta conferendi Ecclesiastica Beneficia in Mensibus Apostolicæ Sedi reservatis vacantiis, sive quibuscumque canonicis causis eidem Sedi affecta, solis S. R. E. Cardinalibus a se in sua titulis, sive Episcopatibus, atque Antistitibus S. R. I. Principibus Electoribus tribuitur. *Const.* 112. §. 1. pag. 301

Vide *Dapiferi*.

INSULA CORSICÆ.

Ad prospiciendum Dioecesis Alericiensi, Marianensi, Arciensi, et Nebiensi positis in Insula Corsicæ, et magna ex parte a suis disjuncta Pastoribus, Visitatorem Apostolicam ex Urbe misit Clemens XIII. *Constitut.* 89. pag. 284. *Alloquit.* 141. pag. 350. *Epist.* 143. pag. 353. *Const.* 144. §. 1. » 355

Siquidem in vivis adhuc degente Benedicto XIV. Genuensis Reipublicæ Dux, et Gubernatores, nec non plures Episcopi Corsicæ, eundem certiore fecerunt, in Insula illa mores esse depravatos, Ecclesiarum disciplinam collapsam, sacra violata, deficiere Sacrorum administratos, insanasque invecitas opiniones *Epist.* 143. §. 2. » 353

Id ipsum autem iteratis precibus significatum fuit Clementi XIII. *Epist.* eod. » *ibid.*

Hinc, decreta Apostolici Visitationis missionis in Insulam, eidem mandata tributa fuere, ut ad ea prospiceret tantummodo, quæ spirituale illarum Orulum salutem tangebant, nulla habita cura de iis, quæ motus, turbasque exortas in Insula respicerent. *Alloquit.* 144. §. 4. pag. 324. *Epist.* 143. §. 3. » *ibid.*

At Genuensis Reipublicæ Moderatores, cognita via Apostolici Visitationis deputatione, injuriosum evulgaratum elictum, pro laudato Visitatore capiendū, subditisque Insulæ Corsicæ ab obedientia Visitationis mandatis subtrahendis *Alloquit.* 144. §. 4. pag. 351. *Alloquit.* 143. §. 4. » 354

Quod ut removeret scandalum, Pontifex Cardinalium requisivit consilium in scriptis a cuilibet trahendum *Alloquit.* 144. §. 5. » *ibid.*

De mole vero Apostolicis evulgatis Litteris editum illud, tanquam irritum, invalidum, injustum, iniquum renunciavit, et a nemine observari debere mandavit *Const.* 144. §. 4. » 356

Pariterque irritavit, et invalidavit quaecumque acta in præjudicium Ecclesiasticæ immu-

nitatis, et Apostolici Delegati præcedenter gesta, et patrata §. 5. pag. 356

JUBILEUM.

De Jubilæo Universali agit in publico Consistorio. *Alloquit.* 7. » 26

Jubilæum Universale principio sui Pontificatus indicit *Const.* 8. §. 1. ad 10. » 27

Pro Jubilæo ipso assequendo, quid præstare debeant in Urbe existentes §. 2. » 28

Quid extra Urbem commorantes §. 3. » *ibid.*

Quid Itinerantes, et Navigantes §. 4. » *ibid.*

Quid Regulares, et legitime impediti §. 5. » *ibid.*

Facultates Confessariis indultæ §. 6. » *ibid.*

JUDICES CONSERVATORES.

Missionarii Regulares ad Regnum Tonkini missi ad propagandam Christi Religionem, sub obtentu conservandorum privilegiorum eidem ab Apostolica Sede concessorum, Conservatores Judices, contra Apostolicarum Constitutionum spiritum sibi elegerunt. *Const.* 277. §. 3. » 633

Taliter autem ii audaciam porrexerunt, ut veriti minime sint, contra Apostolicos Vicarios ibidem degentes, cum Christiani nominis dedecore, gravique illarum Ecclesiarum perturbatione, excommunicationis, suspensionis, et interdicti sententias ferre. §. eod. » 634

Ad quæ removenda scandala, Pontifex gravis hujus materiæ examen Sacræ Congregationi de Propaganda Fide ablegavit, ut deinde, quid foret, Pontificis sua auctoritate decerneret §. 4. » *ibid.*

A qua Sacra Congregatione declaratum fuit, ad transites Apostolicarum Constitutionum, quod denegata Regularibus, vel dilata facultas excipiendi confessiones, sufficiens causa non sit eligendi sibi Conservatorem §. eod. » *ibid.*

Adeoque, qui ea de causa sibi Conservatorem elegisset, incideret in excommunicationem ad formam *Cap. final. de Off. et potest. Jud. Deleg.* in 6. §. eod. » *ibid.*

Insuperque Conservator sic electus a Conservatoris nomine, et officio se se abstinere deberet sub poena suspensionis, ipso facto incurrendæ §. eod. » *ibid.*

Nec non sub nullitate omnium actorum ab eo factorum, et deinceps faciendorum §. eod. » *ibid.*

Quas sane relatæ resolutiones Sacra Congregatio jussit, Missionariis communicari, eosque monendos de animarum salute unice curanda, dissidiisque eliminandis, sub poe-

- na privationis omnium privilegiorum eisdem precedentur antecessorum §. eod. pag. 634
- Hæc tamen nimis, licet fuerint Pontificis auctoritate confirmata, attamen scandala minime avertant, imo graviora etiam mala obverant §. 8. » ibid.
- Quibus ut occurreret S. Congregatio Propagandæ Fidei die 8. Maji 1762. decrevit, superiorem Regulares temporarios nullibi, et nullo non posse aligi in Conservatores; in partibus vero infidelium expedire, et Judices Conservatores omnino non eligantur §. eod. » ibid.
- Pontifex in hujus resolutionis sequelam, et inhaerendo Constitutionibus Bonifacii VIII. Gregorii XV. et Innocentii X. qui Emiles, atque modum hujusmodi Indicibus Conservatoribus imposuerunt, supra relatam Congregationis de Propaganda Fide decretum approbavit §. 8. » 635
- Insuperque particularem Congregationem deputavit, de ejus consilio, præfatas prædecessorum Constitutiones, quoad Judices Conservatores confirmavit, at innovavit §. 7. » ibid.
- Ei declaravit insuper, non licere Regularibus cujuscunque Ordinis, etiam speciali mentione dignis, et quibuscunque in locis. Judices Conservatores eligere Superiores Regulares temporarios, et non perpetuos, tamen proprii, quam alterius Ordinis §. 8. » ibid.
- Tandem Religiosis in Missionibus in partibus infidelium existentibus, expresse prohibuit, ne privilegium sibi eligendi Judices Conservatores, illo modo perfrui liceat §. 9. » ibid.
- Sed ad eorum privilegiorum conservationem, quatenus in his eos deturbari contingat, Apostolicæ Sedis Judicium, opportunumque remedium præstolari debeant §. eod. » ibid.
- JUDICES ECCLESIASTICI.
- Judices ecclesiastici dirimere debent causas decimarum, exclusis penitus judicibus laicis. Const. 428. §. 2. » 685
- Hæc de equa Regii Poloniæ, Principis a Ducibus Saxonie requisito officio penes Bavarie Ducem, ne causa decimarum Collegii Neuburgensis Societatis Jesu traheretur ad seculare forum. Const. 506. » 1040
- Statuitur qualis esse debeat consuetudo, cujus vigore curiæ ecclesiasticæ iudicium ferre possint in causis criminalibus laicorum in diocesi Pontificia Const. 863. » 1116
- Secunda est consuetudo cumulativæ ecclesiasticæ jurisdictionis, quatenus legitima constituta sit. ibid. §. 4. pag. 1117
- Decernitur quatenus habenda sit consuetudo legitime constituta 85. » ibid.
- Pæneti Vicegarenti Urbis Juxta privatus est in causis passivis neophitorum. Const. 605. » 1165
- JUSPATRONATUS.
- Prælati Regulares, ubi habent parum Juspatronatum Parochiarum acquisitum, vel census a Laicis quibus in hoc succedunt, tenentur Episcopo presentare Sacerdotes seculares, ut omnes Laici tenebantur, non possunt autem substituere Monachos, eoque pro libitu subscipi assensu removere. Const. 36 §. 3. et 6. » 80
- JUSTINUS FERRONRUS.
- Librum scripti de Statu Ecclesiæ, et legitime Romani Pontificis potestate, plurimis summorum Pontificum Constitutionibus ubique præscriptum. Const. 420. » 879
- Marito quoque prescriptus fuit Poloniæ Principibus Ducibus Saxonie pro diocesis Frisingensi, et Batisponensi Const. 437. » 887
- Præcepta sunt illius prescripti etiam Episcopo Basilicensi pro illius diocesi: Const. 434. » 896
- Laudatur Episcopus Harkipolensis, qui librum hujusmodi improbat. Const. 433. » 933
- Coloniam Universitatem commendat Possessum pro evangelio iudicio contra librum Justinii Fechronii. Const. 442. » 1028
- L
- S. LAURENTIUS JUSTINIANI.
- Officium, et Missam sub ritu semidupli in honorem S. Laurentii Justiniani, induit facultative Innocentius XII, illudque ab omnibus Christianis utriusque sexus, qui ad hunc Canonicas tenentur, celebrari sub eodem ritu, die 5. Septembris cujuscunque anni præcepit Clemens XIII. Decreto 86. » 345
- LIBRI.
- Ne libri extrahantur ex Bibliotheca Academicæ Civitatis Posnanie, sub excommunicationis latus sententiæ potest prohibuit Cons. 117. §. 1. » 316
- A qua excommunicatione, neminem, nisi Romanum Pontificem, excepte mortis articulo, absolvere posse jubetur §. eod. » ibid.
- Vide Prohibitio Librorum.

LIBRI QUOD EORUM
PROSCRIPTIONEM.

- Inter libros proscriptione dignos enumeratur nefarius liber Justini Faebroonii de statu Ecclesiae, et legitima Romani Pontificis Potestate. Const. 420. pag. 879
- Et Constit. 427 §. 2. » 887
- Et Constit. 434 §. 1. 2. » 895
- Item et liber cui titulus « Assertionum » utpote plurimis fallaciis consarcinatus, et dolus. Const. 423 §. 4. » 888
- Nefarius hic liber non sine magno omnium bonorum scandalo laudatus in pastoralis instructione Episcopi Andegavensis est iterum damnatus, praecipiturque eidem Episcopo ut suam pastorem instructionem retractaret Const. 435. » 996
- Post proscriptionem librorum latam a Sancta Sede, nequeunt Episcopi proscriptos libros laudare ibid. §. 3. » ibid.
- Jansenistarum incidiola sunt dogmata, meritoque reprobata. Const. 438 §. 2 » 901
- Ab Jansenistis consarcinatus fuit liber nefarius « Assertionum » ibid §. 7. » 902
- Vide Jansenistae.
- Liber « Ultrajecti » aeditum anno 1764. in quo referuntur acta, et decreta Synodi Ultrajectensis, proscriptus fuit Const. 463. » 930

LOCA SANCTA PALESTINAE.

- Summi Pontificis sedulitas postulat, ut sollicitudinis vigilantia incumbat ad sacra ea monumenta, tanti, et tam salutaris mysterii, quae in Civitate Hierusalem, locisque vicinis sunt. Constit. 213 §. 1. » 503
- Attamen tractu temporis factum fuit, quod Ecclesiae, et alia Loca Pia in Civitate Hierusalem, et aliis locis Terrae Sanctae existentia, fere digna essent, existentia vero, multo sere alieno gravata, ob impiam Turcarum, Haeticorum, et Schismaticorum tyrannidem §. 2. » ibid.
- Cui, ut aliqua medela tribueretur, Urbans VIII. Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Ordinariis, Ordinum, Congregationum, et Regularium Institutorum Generalibus commisit, ut saltem duabus viciis quolibet anno, in publicis Praedicationibus, et functionibus, necessitates eorumdem Sacrorum Monumentorum populo commendare facerent §. eod. » ibid.
- Cui Urbanae Constitutioni, singuli deinde qui

succedere Pontifices, confirmationis robor addidere §. 3. pag. 503

Eam confirmavit Clemens XIII. ad Ilio Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis onere referendi de implemento Urbanae Constitutionis, dum ad exhibendum statum respectivarum Dioecesium, ad limina Apostolorum accedent §. 4. » ibid.

M

MAGISTRE PIE.

- Magistrarum Piarum institutio, pro Puellarum instructione, maximam attulit utilitatem. Constit. 164 §. 1. » 407
- Hanc Societatem prius in sua Dioecesi Montis Falisei invenit Cl. Mem. Cardinalis Barbadigus unde in alias subinde viciniores diffundi coepit §. 2. » ibid.
- Clemens XI. Societatem ipsam ad Urbem Romanam vocavit pro Adolescentulis in studiis, et timore Dei erudiendis, constituta annua certa stipe per Pontificium Eleemosynarium persolvenda §. eod. » ibid.
- Ut pium hocce Institutum, magis in suo proficeret proposito, leges nonnullae conditae, quibus in officio, et obedientia Magistrae Piae facilius continerentur §. 3. » ibid.
- Quae sanae regulae quum fuerint tractu temporis corruptae, novis superadditis, iterum fuere publici juris factae, et sunt quae sequuntur §. 4. » ibid.
- I. Quomodo Magistrae eligendae sint, et quo tempore ad habitus assumptionem admittantur §. eod. » 408
- II. Quid a noviter electis faciendum sit, ab earum electione ad habitus assumptionem §. eodem. » ibid.
- III. Quid conferre debeant Magistrae in Communitate, et ratio habenda de dote, ejusque fructibus, quoties ab noviter electis conferantur §. eod. » 409
- IV. Magistrarum praefinitur numerus, et convictus inter eas ratio habetur §. eod. » ibid.
- V. De habitu a Magistris in Communitate gerendo, et modo quoties aliquis ex ipsis discedere a Communitate dicta contigerit §. eod. » ibid.
- VI. De victu a Magistris in Communitate obtinendo §. eod. » ibid.
- VII. Peculiare tempus operibus, et quieti assignatur §. eod. » ibid.
- VIII. Itemque tempus pro spiritus recreatione §. eod. » ibid.

- IX. Designantur dies quibus permittitur egres-
sus a comuni domo §. eod. pag. 410
- X. Quantum intersit Magistras spiritualibus
exercitiis in virtute proficere §. eod. » ibid.
- XI. De peculiari virtute, cui mense quovis in-
cumbere debent §. eod. » ibid.
- XII. Semel in mense peculiariter Orationi in-
cumbere debent, et quolibet Anno per
Octiduum spiritualibus exercitiis vacare §.
eod. » ibid.
- XIII. De Oratione communiter quotidie explenda
§. eod. » ibid.
- XIV. In propriis muneris exercitiis, animum
ad Deum convertere debent §. eod. » ibid.
- XV. Singulis Dominicis diebus, Festisque de
praecepto, et solemnioribus praesertim, ad
SS. Eucharistiam suscipiendam dispo-
nentur, id permittente spirituali directore §.
eod. » ibid.
- XVI. Conscientiae examen habere quotidie de-
bent ante somnum §. eod. » ibid.
- XVII. Quotidie in spiritualium librorum lectu-
ra, per aliquod temporis vacare tenentur §.
eod. » ibid.
- XVIII. Regulae habendae circa silentium §.
eod. » ibid.
- XIX. Tempore mensae, lectioni spirituali in-
cumbere debent, in domibus ubi saltem
tres commorantur §. eod. » 411
- XX. Quotidiae Bestae Virginis Rosarium reci-
tare tenentur, una cum puellis adscensibus
§. eod. » ibid.
- XXI. De pietatis actibus exercendis qualibet
feria sexta, et in vigiliis festivitatum Bestae
Virginis §. eod. » ibid.
- XXII. De abstinentia a carnibus qualibet die
Mercurii, et ab Oribus diebus Sabathi §.
eod. » ibid.
- XXIII. Missam singulis diebus, quamvis feria-
libus audire tenentur §. eod. » ibid.
- XXIV. Egreddentes a domo, plausible comita-
tu, et modesta incedere debent §. eod. » ibid.
- XXV. Quomodo se gerere debent in scholarem
exercitio §. eod. » ibid.
- XXVI. Ne admittantur viri in earum domibus,
et quid si necessitate ad id compellantur
§. eod. » ibid.
- XXVII. De methodo habenda cum confessorio,
quoties necessitate suadente, ad domum op-
rum illum accedere contingat §. eod. » ibid.
- XXVIII. Ne confessorii praeter necessitatem
ad Magistrarum domum accedant §. eod. » ibid.
- XXIX. Quomodo se gerere debeant, quoties
discipulas in earum domibus ab illis visita-
ri contigerit §. eod. pag. 411
- XXX. In omnibus operibus modestae prae-
cipue consulere debent §. eod. » ibid.
- XXXI. Semper idem ordo in scholis servandus
est §. eod. » ibid.
- XXXII. Magistrae, mutua invicem unione, et
charitate vivere tenentur §. eod. » 412
- XXXIII. Superiorissae cunctis prospicere debet
Magistrarum indigentis §. eod. » ibid.
- XXXIV. De methodo habenda quoties Magi-
strae ab una ad aliam Scholam accedant, le-
gitima approbatione intercedente §. eod. » ibid.
- XXXV. Superiorissae, et Directorio in omni-
bus operibus, obediens se praebere debent
§. eod. » ibid.
- XXXVI. A quacumque mundana affectione pro-
prium animum avertere tenentur §. eod. » ibid.
- XXXVII. Quomodo se gerere debeant quoties
ab una Schola ad aliam mittantur §. eod.
dem. » ibid.
- XXXVIII. A strenis accipiendis se debent ab-
stinere, acceptas vero superioribus tradere,
pro illius arbitrio erogandas §. eod. » ibid.
- XXXIX. Sanctiones poenales contra inobser-
vantes hasce regulas §. eod. » ibid.
- XL. Quid agendum erga Magistros quoties e
propriis domibus, eas egredi contigerit §.
eod. » ibid.
- XLI. De suffragiis praebendis Magistris post
eorum obitum §. eod. » ibid.
- XLII. Recensentur capita, quibus singulas di-
scipulas edocere tenentur §. eod. » 413
- XLIII. Praefinitur tempus quotidianae instru-
ctionis in scholis §. eod. » ibid.
- XLIV. De pravis discipulis ejiciendis §. eod. » ibid.
- XLV. De discipularum correctione §. eod. » ibid.
- XLVI. Qualibet die Sabathi, harum regularum
reiteranda est lectura. §. eod. » ibid.
- XLVII. Magistrae praesentibus regulis inobe-
dientes, ejiciendae sunt a domibus §. eod. » ibid.
- Peculiares recensentur regulae observandae
pro scholis in alma Urbe institutis
1. De Superiorissa Generali in illis habenda §. eod. » ibid.
 2. Generalis Superiorissa qualibet triennio eligenda est §. eod. » ibid.
 3. Dandae sunt Superiorissae tres Magistrae Consultrices §. eodem » 414
 4. Quomodo se gerere debeat Superiorissa Generalis in admittendis Magistris, et educandis §. eod. » ibid.
 5. Quolibet Mense habendus congressus.

- Superiorissae Generalis cum Consultricibus et direttore §. eod. pag. 414
6. Superiorissae huius tu Mense unam, et alteram scholam visitare tenetur. §. eod. » ibid.
7. De libro introitus, et exitus a Superiorissa retinendo pro singulis scholis. §. eod. » ibid.
8. De muneribus favore peculiarium scholarum, et scholae generalis factis, erogandis §. eod. » ibid.
9. De erogatione operum a singulis Magistris confectorum §. eod. » ibid.
10. Die Sabathi Magistrae, ad nullum conficiendum opus compellantur §. eod. » ibid.
11. Singulae Magistrae qualibet vacationis die, ad scholam majorem convenire tenentur. §. eod. » ibid.
12. Quid de Magistris, quae in majore schola egrotantur §. eod. » ibid.
13. De pietatis officiis in communi habendis qualibet die festo, vel vacationis, in majore schola §. eod. » ibid.
14. De peculiaribus Confessariis, et Directoribus, singulis Magistris, a Scholarum Direttore indulgendis §. eod. » ibid.
- Supra relatas regulas, Apostolica auctoritate Clemens XIII. approbavit, confirmavit, et exequi mandavit §. 8. » 418

MARCHIO BADENSIS.

- Episcopus Spirensis impediatur ab Abbate Tennebacensi Ordinis Cisterciensis, quominus jurisdictionem suam exerceat in Sanctimoniales Lichtenhalli, ejusdem Ordinis Cisterciensis Epist. 222. §. 1. » 314
- Ad quas dissentiones amovendas Spirensis Episcopus, Apostolicae Sedis imploravit auxilium §. eod. » ibid.
- Pontifex Marchioni Badensi talium dissidorum existentiam significavit, quippe quia Lichtenhalli Monasterium a Badensi Familia fuit dotatum et in illius ditione positum §. eod. » ibid.
- Eique Ecclesiasticam commemorat disciplinam quoad Episcoporum, et Regularium jurisdictionem in Monialium Monasteriis §. 2. » ibid.
- Ad cujus normam postulata a Marchione concordia, et pax inter Episcopum, et Abbatem sancitur, litium parcatur sumptibus, scandalum vitentur §. eod. » ibid.
- Tandem Marchioni Badensi plenitudinem Divinae gratiae implorat §. 3. » ibid.
- Suum desiderium gratificari a di, Marchioni exprimit Pontifex, ubi se praebeat occasio. Epistol. 331. §. 1. » 704

- Futura exponit pericula obventura Religioni, quoties ex Masculinae sobolis defectu, Badensis ditio, ad aliam lineam Acatolicam deferatur §. 2. pag. 704
- Consilia praebet, et futura promittit pro conservanda Catholica Religione in Badensi ditione §. 3. » ibid.

MATRIMONIUM INTER CATHOLICOS, ET ACATHOLICOS.

- Catholica Ecclesia semper abhorruit a Matrimonio inter Catholicos, et Acatolicos. Epist. 387. §. 1. » 834
- Mater siquidem Acatolica semper soboli suae, propriam Religionis praecepta insinuare curabit §. 2. » ibid.
- Majora autem damna Religioni obventura sunt ex Paterna auctoritate, si is alicui sectae addictus sit §. 3. » ibid.
- Adeoque omnis Catholicorum sollicitudo semper adhibita, ad haec impedienda Matrimonio §. 4. » ibid.

MILITES B. M. DE MONTESA

- Conventus B. M. de Montesa in Valentia, ubi Milites degebant, ab terremoto anni 1748. fuit omnimode eversus Coost. 43. §. 1. » 109
- Ex quo factum fuit, quod Milites ipsi, Regium Palatium inhabitare debuerint in Civitate Valentiae situm, nuncupatum *Del Temple* ad Militiam praefatam spectans, donec vel pristinus Conventus reficeretur, vel alius de novo construeretur. §. eod. » ibid.
- Munus Prioris Palatii *del Temple* suppressum fuit, et cuncta ad munus idem spectantia, Priori addicta Fratrum ex Conventu de Montesa, nuper in Palatio illo convenientium §. eod. » ibid.
- Titulus vero Prioris *del Temple* obsque ulla tamen redditu adnexus, unitusque fuit Rectori Curiae Ecclesiae ejusdem a Consilio Ordinum nominando §. eod. » 110
- Tandem quoad redditus *del Temple* sancitum est, ut seorsim administrarentur a Priore Conventus Militiae, et separatim deponerentur, eum onere annuatim reddendi rationes Consilio Ordinis, et adimplendi onera Parochiali *del Temple* annexa §. eod. » ibid.
- Successive, auctoritate Regis Catholici, administratoris perpetui praefatae Militiae, ex Apostolico Beneficio, Prioratum *del Temple* omnesque redditus Priori Conventui univit, et aggregavit §. 2. » ibid.

Quae sane unio, et aggregatio, hisce legibus facta fuit, quod nempe perdurare deberet, quousque Militia Conventus de Montesa, ad alium locum translata minime fuisset, insuperque, ut redditum aggregatorum ita fieret dispositio, ut Prior pro tempore Conventus, centum viginti petis pro se haberet, reliqua pro Ecclesiae, et Seminarii servitio impenderentur §. eod. pag. 110

Quibus omnibus, et singulis, Apostolicae confirmationis robur adjectum fultex hac constitit. Clementis XIII. §. 3. " 111

Suppresso Ordine Militari Templariorum nuncupato, et bonis in Aragoniae Regno sitis reservatis Apostolicae Sedis dispositioni, eadem subinde Aragoniae Regi cessa fuere, pro Conventu erigendo de Montesa Militiae Ordinis Cisterciensis de Calatrava. Constit. 220. §. 1. " 509

Ex bonis assignatis pro novo erigendo Monasterio nonnulla concessa fuere pro erectione Comendae de Silla nuncupatae ejusdem Monasterii de Montesa §. 2. " ibid.

Sixtus V. Monasterium Militiae de Calatrava, Aragoniae Regibus perpetuo concessit §. 3. " 510

Conventus de Montesa ab Terremotu Anni 1748. eversus, translatus fuit ad Regium Palatium del Templein Civitate Valentiae §. 4. " ibid.

At multa derivarunt incommoda pro hujus Conventus constructione, praesertim ob pecuniarum deficientiam §. 5. " ibid.

Ad quae incommoda removenda, et ut pecuniae praesto essent, Fratres, et Prior Conventus de Montesa, proposuere unionem Comendae de Silla Mensae Magistrali, quae sic praedictae constructioni prospicere posset §. 6. " ibid.

Proposita unio ab Ordinis Consilio probata fuit, exitum habitura quum Commendatore vacua reperiretur Comenda ipsa, et sub certis modis, Hispaniarum Regis approbationi supposita §. 7. " 511

Hispaniarum Rex cuncta probavit, et pro suppressione, et respectiva incorporatione Comendae de Silla Mensae Magistrali, instantias Pontifici detulit §. 8. " ibid.

Postulata suppressio, et perpetua Mensae Magistrali incorporatio nunc pro tunc, seu vacationis tempore, Pontificia auctoritate approbatur, ad expositum finem novae Conventus constructionis §. 9. " 512

MILITES S. JACOBI DE SPATHA.

Hispaniarum Rex est administrator perpetuus

BULL. ROM. CONT. TOM. III.

Militiae S. Jacobi de Spatha ex Apostolica auctoritate Const. 11. §. 1. pag. 39

Praelaudato Hispaniarum Regi tributur facultas eligendi, et nominandi Priorem utriusque Conventus hujus Militiae, quoties ob discrepantiam vocalium, vel ob paritatem suffragiorum, nulla in successivis scrutinii, canonica Priorum electio concludi possit, §. 2. " ibid.

MILITES MELITENSES.

Militiae Melitensis merita exornat, et commendat Militare diploma Mariae Theresiae Austriacae, quo Ordinis privilegia, et exemptiones confirmantur, tamquam praemium sudoris, laborum, et sanguinis pro Christi fide profusi. Const. 22. §. 3. " 65

Coloni Ordinis Melitensis eximebantur a quocumque onere, sive Regio Aeriario, sive Communitatibus pendeo in Ditionibus Imperialis Austriacae Domus §. eod. " 66

MINIMI.

Alternativa lex in hoc Ordine existeret pro provincia Calabriae Ulterioris, quod in electione correctoris Provincialis haberetur Capitulum quolibet triennio, nempe uno in Conventu Montis Lebnis, altero vero triennio in Conventu Catanzarii Const. 65 §. 1. " 156

Quae posterior convocatio, quum maximi esset incommodi pluribus ex Causis Provinciae ejusdem vocalibus, supplices preces porrectae fuere Sacrae Congregationi Episcoporum, et Regularium, ut eadem in Conventu Oppidi Civitatis Pitii celebrari possit §. eod. " ibid.

Hanc vero subrogationem benigne indulxit praelaudata PP. Eminentissimorum Congregatio, illiusque executionem Ordinis Generali commisit §. eod. " ibid.

Quod praelaudatum rescriptum plene ab ipso Ordinis Generali probatum fuit, et executioni demandatum §. 3. " 157

MINISTER GENERALIS ORDINIS FRATRUM MINORUM S. FRANCISCI DE OBSERVANTIA DISCALCEATORUM.

Vide Ordo Minorum Fratrum S. Francisci de observantia discalceatorum.

Minister Generalis Ordinis ejusdem ordinis pro conventu Cadicensi.

Vide Ordo Minorum S. Francisci de observantia discalceatorum.

Minister Generalis ordinis SS. Trinitatis Redemptionis captivorum.

Vide *Ordo SS. Trinitatis etc.*

MINORES CAPPUCCINI.

Alternativam electionem Superiorum pro Provincia Mediolanensi jam a Benedicto XIV. approbatam, confirmatur Const. 53 §. 2. pag. 137

Ex decreto S. M. Urbani VIII. diei 8. Maji 1631. in Cappuccinorum Ordine, Fratres Laici Profess, Clericis Novitiis praecedunt Const. 140 §. 1. » 349

Ad difficultates exinde enatas convellentias in Capitulo Generali Ordinis, Anno 1633 celebrato, declaratum fuit, praecedentiam illam Lalcorum, minime in concursu Sacerdotum Novitorum, locum obtinere §. eod. » ibid.

Quae quidem declaratio confirmata fuit a Diffinitorio Generali Provinciae Beticae posterius habito §. 2. » ibid.

Cui superaccessit Apostolicæ Sedis approbatio, et confirmatio §. 3. » ibid.

Ne reliquiae extrahantur ex Sacristia, et Ecclesiae Conventus Terraelugi, Inolen. Diocesis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum, prohibuit, sub excommunicationis latae sententiae poena, cujus absolutio uni tantum Romano Pontifici reservatur Const. 150 §. 2. » 363

In Conventu S. Honorati Parisiensi hujus Ordinis, Orientalium linguarum studium institutum fuit, ad cujus incrementum pecuniae conditae fuere leges, nempe. Constit. 161 §. 5. » 404

Numerus Religiosorum, qui Orientalium linguarum studio incumbere debebant, neque sex excedere, nec minor quam quatuor esse putaret §. eod. » ibid.

Candidati ad Scholas linguarum admittendi, proponendi erant a Superioribus in Diffinitione Provinciali §. eod. » ibid.

Qui essent a Diffinitione sic admissi, non poterant ad nuntium a Superioribus, sine gravi causa, et Societate reluciente removeri §. eod. » ibid.

Quod si in judicio exclusionis discrepant Superiores Diffinitorii Provincialis, et Societas, tunc totum judicium esse debebat Diffinitorii Generalis §. eod. » ibid.

Ad Linguarum Societatem admissi neque Guardianatum, neque Lectoratum suscipere poterant, alias a numero studentium debebant §. eod. » ibid.

In casu expulsionis gravioribus ex causis a So-

cietate promotae, quaelesse deferendum erant ad Diffinitorium Provinciale, cujus si major pars expulsionis minime praeferet assensum, Diffinitorium Generale, proferre judicium suum debebat. §. eod. pag. 404

Interim autem usque ad diffinitivam sententiam, Socius expellendus, inter Aceduquicos reputabatur §. eod. » ibid.

Graves pro expulsionis causae habebantur aut ignavia crassa, aut pravi mores, qui paci, et concordiae, nec non Societatis laboribus nocimento sunt §. eod. » ibid.

Linguis addicti, in regularitatibus, caeterisque omnibus, prout religiosi caeteri, Superioribus omnino subjecti esse debebant. §. eod. » ibid.

Peculiares constitutae fuere regulae pro sumptibus necessariis, vel impressionis novorum operum, vel emptionis librorum, et Sociorum occurrentiis, nec non pro superextantis pecuniae erogatione §. eod. » ibid.

Socius Administrator, singulo triennio rationes reddere Societati tenebatur, quae si contra Administratorem reclamasset, alterius Socii subrogationi locus esset §. eod. » 405

Societas de singulis a Societate gestis, pariter biennio quovis rationes reddere Provinciali debebat §. eod. » ibid.

Societati liberum erat Bibliothecae communis elavere penes se habere, ex ipsa libros operibus suis necessarios extrahere, et in ipsa post usum reponere, servata eadem elavi, penes Societatis Decanum §. eod. » ibid.

At nemini ex Sociis jus erat se in Bibliothecae cura immiscere, vel de libris ad ipsam pertinentibus ullo modo disponere §. eod. » ibid.

Leges, et Ordinationes huc usque valutas, Clementis XIII. approbavit, et confirmavit, et in Conventu Cappuccinorum S. Honorati Parisii, perpetuo observari mandavit §. eod. » ibid.

Fratres hujus Ordinis Orationem Quadragesimae horarum in Ultramontanis partibus, in Ecclesiis Locorum, et Civitatum ubi ipsi Conventus habent, instituere solent. Const. 204 §. unic. » 488

Ad quod pium Opus promovendum Clementis XIII. universis utriusque sexus Christifidelibus confessis, et sacra Comunionem refectis, qui per aliquod temporis spatium, tempore quadragesimae horarum, Ecclesias hujusmodi visiterint, plenariam peccatorum indulgentiam concessit §. eod. » ibid.

Insuperque singulis Confessoribus ab Ordinariis approbatis, qui in praefatis Ecclesiis tem-

pore quadraginta horarum confessiones audiverint, facultatem fecit absolventi ab omnibus criminibus, et excessibus licet S. Sedis, et Romano Pontifici reservatis, nec non ab excommunicatione, et censuris, pro prima vice tantummodo §. eod. pag. 488

Excepit tantummodo haeresim, simoniam, duellum, violationem Clausurae Monasterii, Monialium, et recursus ad Iudices Laicos contra formam sacerdotum Canonum §. eod. » ibid.

Benedictus XIV. Provinciam Poloniam hujus Ordinis in duas divisit, secundamque appellatione novae Provinciae Polonae nuncupandam esse constituit. Constit. 283. §. 1. » 834
Pro cuius sic novae erectae Provinciae meliori gubernio, et directione, nonnullas adiecit conditiones in literis suis diffuse contentis. §. eod. » ibid.

Quia vero tractu temporis conditiones illae, Provinciae, illiusque Professoribus detrimenterae repertae fuerint, de consensu praestito a Ministri Provincialibus utriusque Provinciae, preces porrectae fuerunt Pontifici, ut juxta Ordinis regulas, et usum aliarum Provinciarum, nonnullae de novo praescriberentur Ordinationes §. 3. » 335

Pontifex itaque erectam novam Provinciam Poloniam a Benedicto XIV. plenissime confirmavit, et approbavit, eique attribuit omnes Conventus jam erectos, et erigendos qui in toto Regno Poloniae, ac Ditionibus, et Provinciis eidem Regno adnexis reperiebantur §. 4. » ibid.

At conditiones omnes in praeaudatis Benedicti XIV. literis contentas annullavit, novasque constituit observandas nempe: §. 5. » 336

1. In electione Ministri Provincialis, nulla nationalitatis ratio habetur, sed ille eligendus, qui secundum conscientiam Capitularium, dignior visus fuerit. §. eod. » ibid.

2. Diffinitores quatuor eligendi, duo sint nationales, et alii duo de exteris, professis tamen, seu incorporatis in Provincia Polona §. eod. » ibid.

Itemque ex duobus Custodibus eligendis unus sit nationalis, alter professus, seu incorporatus ut supra §. eod. » ibid.

3. Guardianus, et Vicarius officia praesquali numero tribus inter nationales, et exteros, sed in Provincia incorporatos §. eod. » ibid.

Quod si propter imparem numerum, aequalitas servari non poterit, minor nume-

rus sit ex illa parte, cui pertinet actualis Provincialis §. eod. pag. 336

4. Cathedrae Praedicationis, conferantur a Diffinitorio generali, nulla nationalitatis habita ratione, lecturae vero Philosophiae, et Theologiae pari numero tribuantur interuacionales, et Professus in Provincia, seu incorporatos §. eod. » ibid.

5. In arbitrio Ministri Generalis sit, Commissarium deputare ex quocumque Provincia in Provinciam Poloniam mittendum, nulla habita nationalitatis ratione §. eod. » ibid.

6. Supra relatae munerum distributiones observandae erunt usque ad futurum Capitulum Generale, infra Octennium celebrandum §. eod. » ibid.

Indulgentia Plenaria ad septennium concessa fuit universis Christianis vere poenitentibus, et confessis, qui Fratrum hujus Ordinis Ecclesiam vel aliam quocumque secularem, in qua sollicitudine diclorum Fratrum et de licentia Ordinarii generalis Communio agatur, una ex Dominicis cujuscumque Mensis visitaverint, ibique Eucharistiam sumpserint. Constit. 340. §. unic. » 872

Quod sane indultum, ad Provincias hujus Ordinis Helvetiae, aliarumque in literis expressarum, cohiberi deberet. §. eod. » ibid.

Quamplurims incommoda derivabant ex vigenti methodo habendi Discretos, seu Socios Guardianorum in Comitibus pro electione Provincialis Provinciae Franciae, seu Parisiensis hujus Ordinis Cons. 241. §. 1. » 873

Adeoque supplices preces Diffinitorium Provinciale Summo Pontifici porrexerat, pro abrogatione usus eligendi Discretos seu Socios in dicta Provincia §. eod. » 873

Cui postulationi Pontifex annuit demandando, quod in posterum, ad Capitula Provincialia praedicta accedere deberent, eum voce, et voto Minister Provincialis, Diffinitores Provinciae, Custodes, Guardiani actuales, ac omnes Ex-provinciales et Ex-Diffinitores §. 2. » ibid.

Indulgentia plenaria conceditur omnibus Christianis, qui Ecclesias visitaverint, in quibus tempore Quadragesimali verbum Dei praedicaverint Fratres hujus Ordinis, et quadraginta horarum exercitium, de licentia Ordinarii, institutum in eis fuerit, dummodo sint confessi et Sacra Communionem refecti. Const. 366. §. unic. » 812

Illis vero, qui Sacra Communionem refecti non

- fuerit, sed vere poenitentes, et firmum propositum confitendi habentes orationi huiusmodi interfuerint, decem Anni, et totidem Quadragesimae conceduntur §. eod. pag. 612
- MINORES CONVENTUALES S. FRANCISCI.**
- Eminentissimi Protectori Collegii S. Bonaventurae non cnapetitjue admittendi Collegiales supernumerarios in eodem Collegio, sed tantummodo substituendi in locum et in casu deficientis alicujus Collegialis, siquem ex approbatione in concursu, qui super fuerint Constit. 86. §. 1. » 246
- Sixtus V. Constit. Idib. April. Pontificatus An. V. statuit, studium, a Collegialibus S. Bonaventurae, faciendum in quatuor Libris Sententiarum S. Bonaventurae §. eod. » ibid.
- Supra relatas dispositiones servandas esse decrevit peculiariter ad id deputata Eminentissimorum Cardinalium Congregatio, decretumque Apostolica auctoritate confirmatum fuit §. 2. » 247
- Omnibus, et singulis Religiosis hujus Ordinis ad Missiones mittendis ad diversas Christianae Reipublicae Provincias, ubi tamen non erunt Missionarii de Propaganda Fide, indulgentiam plenariam concedit, defunctis etiam applicandam pro sua vice in qualibet Missionis, de licentia Ordinariorum explenda Constit. 271. §. unic. » 624
- Quae etiam pro una vice, in qualibet Missionis extenditur, Universis Christianidelibus confessis, et S. Comunione refectis, qui Missionibus ipsis interfuerint §. eod. » ibid.
- Ex veteribus hujus Ordinis Constitutionibus, quotannis habebantur Visitationes Conventuum per Ministros Provinciales, itemque annuatim Provinciales etiam congregationes. Constit. 206. §. 2. » 660
- Quae sane methodus in singulorum Conventuum perniciem et incommodum vergebat, ab magnis ingentesque sumptus, quibus subire oportet §. eod. » ibid.
- Hinc definitur Generale per secreta suffragia censuit, supplendam esse Pontificem pro dictorum Constitutionum moderatione, et abrogatione §. eodem. » ibid.
- Cui postulanti Pontifex annuens decrevit, Ministros Provinciales una tantum vice, interprocuratorem exercitii, tamen Congregationes Provinciales convocare §. 2. » 661
- Itemque Guardianorum electionem, seu confirmationem, non de anno in annum explendam esse, sed tantum de sexaginta annis seu singulis decem, et octo Mensibus §. eod. pag. 661
- Tandem praedictos Ministros Provinciales, his tantummodo, durante exercitii triennio, visitationem Conventuum respectivae Provinciae explorare debere §. eod. » ibid.
- Ad evitanda dissidia inter filios Conventus Assisiensis, et Ministros Provinciales, usque ab Anno 1744, a Diffinitorio Generali Ordinis, demandata fuit immediata subjectio dicti Conventus Ministro Generali. Constit. 397. §. 1. » 846
- Qua tamen immediata subjectio non obstante, plures aderant adhuc defensionis causae §. 3. » 847
- Et prima quidem dissidiorum causa habebatur ex incorporatione Conventus Assisiensis Provinciae Umbrae §. 4. » ibid.
- Itemque dissidia surgebant ex filiatione, qua gaudent Fratres Conventus Assisiensis §. 5. » ibid.
- Ad quas dissidiorum causas eliminandas, Minister Generalis, plurimum conferre poterit, si eo amplecterentur media adhibita pro Convento SS. XII. Apostolorum de Urbe §. 6. » ibid.
- Describitur methodus constituta pro Convento SS. XII. Apostolorum de Urbe, super filiatione eorum, qui pracludunt Conventui adiciunt. §. 7. » 848
- Hinc perut-le fore proponitur, et subjectivus Ministro Provinciae Umbrae remota, et filiatione suppressa, Ministro Generali subiciatur Conventus Assisiensis §. 8. » ibid.
- Itemque suppressis studiorum Theologiae Scholasticarum, et Dogmaticarum, atque affectio studii Theologiae Moralis §. 9. » 849
- Tandem deputatio annualis notis Alonni et quolibet Rectoris Provinciae, et in Convento Assisiensi, Novitiatum annum explens §. 10. » ibid.
- Pontifex Ministri Generalis votis annuens, Assisiensem Conventum, ab omni modo subjectioe Ministri Provincialis Provinciae Umbrae eximit §. 11. » ibid.
- Et Conventum eodem, sub immediata subjectioe, regimine, et gubernio Ministri Generalis ponitur §. 12. » 850
- Eidemque Ministro Generali committitur oeconomicum regimen atque administratio reddituum pracludunt Conventus §. 13. » ibid.
- Praefinitur numerus quatuordecim Religiosorum de Domo nuncupandorum, qui a quacumque Ordinis Provincia, sive Italiae, sive

Ultramontana sumendi erunt in futurum a Ministro Generali § 14. pag. 830
 Inhibetur deinceps aliquis ad filiationem Conventus Assisiensis specialiter admittatur § 15. » 831
 Suppresso Collegio Theologiae Scholasticae, et Dogmaticae, Collegium Theologiae moralis, subrogatur § 16. » ibid.
 Mandatur singulis Ministris Provincialibus Italiae, ut nouum ex quolibet Provincia assumendum, ad Assisiensem Conuentum mittant, ut inibi Novitius eorum expleat § 17. » ibid.

MINORES S. FRANCISCI DISCALCEATI.

In Capitulo Generali hujus Ordinis habito Murciae Cartaginensis Diocesis in Hispania Anno 1756 a Diffinitorio Generali commissum fuit Commissariis Generali Familiae Ultramontanae, ut aliquos eligeret Fratres in Provinciis Regnarum Hispaniae, Lusitaniae, et Neapolitanae, qui nove statuta concederent, quibus Provinciae ipsae in posterum regerent, et gubernari deberent. Constitut. 234. § 2. » 837
 Qui Commissarii electi ad praefatum effectum, quum commissa illis statuta condidissent, supplices fuere preces Pontifici porrectae ad hoc ut illis approbare, et confirmare Apostolica auctoritate dignaretur § eod. » ibid.
 Pontifex statuta praedicta, in forma generica confirmavit, illisque perpetuae firmitatis robur adiecit § 3. » ibid.
 Decreto S. Congregationis Rituum diei 9. Feb. 1762. approbatur lectio Secundi Noturni Beati Martini de Ascensione de Aguirre Martyris hujus Ordinis, indultumque, ut eadem ab utroque Clero seculari, et Regulari Villae Vergara, et universae Diocesis Calaguritanae die 5. Feb. ejusdemque Anni perlegi possint. Constit. 273. § 1. » 625
 Quod sane Decretum, Pontificis auctoritate confirmatum fuit § 2. » 626
 Recensentur incommoda provenientes Provinciae S. Gregorii in Indiis ex transitu Religiosorum hujus Ordinis ad aliam Provinciam. Constit. 230 § 1. » 715
 Provinciae S. Gregorii pluribus indiget Operariis, quippe quae amplissimis Missionibus incumbit § 2. » 719
 Quae de re preces porrectae fuere Sacrae Congregationi Episcoporum, et Regularium, ad impediendum transitum de una in aliam Provinciam Religiosis hujus Ordinis § 3. » ibid.

Quae Sacra Congregatio decessavit, non esse permittendum transitum illum, nisi expleto decennio ab incorporatione sub nullitate visio, certisque poenis § 4. pag. 719
 Haec vera Sacrae Congregationis resolutionem, Pontifex approbavit, et observari mandavit § 5. » ibid.
 Benedictus XIII. facultatem tribuit Ordini huius erigendi Collegium, seu Seminarium Missionariorum in unaquaque Provincia Ultramontana, et Indiis Constit. 227. § 1. » 726
 Clemens XII. approbavit erectionem Collegii Missionum erecti in Conventu S. Francisci de Pacheca, cum prohibitione transitus ad alias Provincias § 2. » ibid.
 Postulante Ministro Provinciali S. Didaci in Indiis pro reformatione Statutum Collegii Pachecani, Sacra Congregatio de Propaganda Fide quancumque innovationem prohibuit § 3. » ibid.
 Ad quam resolutionem firmius observandam, Procurator Generalis Ordinis postulavit eandem Apostolicam confirmationem § 2. » 727
 Illamque Pontifex supreme sua potestate approbavit, et observari mandavit § 4. » ibid.

MINORES DE OBSERVANTIA.

Minoribus de Observantia facultatem concedit, ut Hospitium S. Rosae de Ocopa in Collegium, sive Seminarium Apostolicum Missionariorum ipsius Ordinis erigi possint sicut Chiographa suo diei 3. Octobris 1787. permiserat Ferdinandus Hispaniarum Rex Catholicus. Constit. 4. § 3. » 22
 Per Minoribus de Observantia Hispanicis Provincias de Extremadura confirmatur Decretum S. Congregationis Episcoporum, et Regularium circa alternitatem quoad omnis mense, et officio inter Alumnos, Professoresque armandos ex regionibus sitis supra Tagum, et alios armandos ex regionibus infra Tagum. Constit. 24. § 3. » 70
 Minoribus de Observantia Provinciae Rosae Argentinae reintegrantem ad honores, et privilegia dictae Provinciae concedit, quum in Custodiam redegeret praecedens Constitutio Benedicti XIV, et approbat haec de re Decretum Ministri Generalis praedicti Ordinis Constit. 27. § 6. » 85
 Electionem Guardianorum trium Conventuum, et Custodierum principalium, in Astensis, et Pedemontana Provinciam alternatim faciendam approbat, praevia confirmatione

- Decreti Ministri Generalis hujus Ordinis
Const. 80. §. 4. pag. 149
- Monasterio S. Christophori, et S. Martae Ci-
vitatũ Brizien. Ministro Provinciali Provin-
ciae Briziae Ordinis Minorum S. Francisci
de Observantia subijcebantur Const. 78.
§. 1. " 230
- Quae sane subjectio, quum incommoda esset
praesentato Ministro Provinciali, Provin-
ciae Alumnis, et Monialibus ipsis, hinc di-
ctorum Monasteriorum gubernium, et ad-
ministrationem abiecit, Ordinis ejusdem
Minister Generalis, et in Pontificis manus
remisit §. end. " ibid.
- Quae deinde abdicatio, et respectiva rami-
sio, Apostolicis auctoritate confirmata fuit
§. 2. " ibid.
- Monasteria eadem immediatae curae, regimi-
ni, et gubernio Episcopi Brizianensis in spiri-
tualibus, et temporalibus supposita, et sub-
jecta fuere §. 3. " 231
- Pro Minoribus S. Francisci de Observantia de-
gentibus in Civitate Hierosolymitana, auxi-
lium, et officia postulat ab Christianis Prin-
cipibus penes aulam Constantinopolitanam
contra Graecos Schismaticos, a quibus di-
verabantur, et a Sacra Sepulchri D. N. J. C.
Capella eijebantur Epist. 76. §. 2. " 232
- Ex decreto S. Congregationis Episcoporum,
et Regularium atque ab anno 1787. intro-
ducta fuit in hoc Ordine quosdam alterna-
tita in Provincia Extremaduræ inter ipsam
Provinciam portiones extra vel infra Tagum
super assignatione, et concessione majorem
et minorum officiorum, ac munere di-
ctae Provinciae. Const. 212. §. 1. " 200
- Hanc sane alternativam approbavit Benedictus
XIV. Constitutione sua diei 8. Augusti anni
1787 §. eod. " 201
- Et in subsequenti Capitulo Provinciali fuit
exequutioni commissa a Commisario Gene-
rali per suum decretum exequutoriale diei
21. Novembris 1788. quod confirmatum
fuit a Clemente XIII. per suas litteras diei 4.
Decembris 1788. §. eod. " ibid.
- At postmodum nova discussio habita fuit co-
ram Sacra Congregatione Episcoporum, et
Regularium super hoc ipsa alternativa, et
confirmata fuit illius observantia per Decre-
tum diei 8. Decembr. 1780. in quo etiam
adjecta est modus §. eod. " ibid.
- Mandatum scilicet fuit, alternative servaretur
quod studentes et Novitios relata ad postu-
lantes vero habitum, duos ex tribus parti-
bus admittendas esse in Novitiate supra Ta-
gum, quosque aequali foret Religiosorum
numerus in utroque Provincia §. eod. pag. 201
- Mandatum pariter ut firma remanente aequali
portione, et distributione officiorum, libe-
rum esset Superioribus Provinciae, eos in-
differencialiter collocare in Districtu vel
ultra, vel cis Tagum §. eod. " ibid.
- At postmodum ad supplicationem Ministri
Generalis imploratam a Pontifice fuit, ut
eadem Extremaduræ Provincia in duas se-
paratas, et distinctas segregari vellet §. 2. " ibid.
- Cui postulationi libenter Pontifex ipse assen-
titus est, Rescripto diei 18. Septembris anni
1780 §. end. " ibid.
- Sed relictis omnibus quosque pluribus a praedicto
Provinciarum divisione, Pontifex per aliud
rescriptum diei 8. Maji 1781, praecellens
revocavit, et Decretum S. Congregationis
Episcoporum et Regularium observari man-
davit §. 3. " 202
- Quae ut firmius in posterum obsterentur,
Apostolicæ litterae expeditae fuerunt, quibus
praehabitis Congregationis decretum con-
firmatum fuit §. 4. " ibid.
- Cardinalis Cribellius Praeses Capitali Genera-
lis hujus Ordinis Mantiae celebrandi a Pon-
tificae praefector, cum omnibus honoribus,
et meritis, et cum facultate subdelegandi
Praetium sibi benevisum, qui Praesidente
ipso impedito, actionibus Capitularibus inter-
venire possit. Const. 206. §. 1. " 217
- Injunctum fuit singulis in praesentato Capitu-
lo congregatis, ut Cardinali Praesidi eie
deputato, vel Praefecto subdelegato obtem-
perarent, et parent §. 2. " 218
- Plurima Religiosi incommoda obvolebant ex
electione ad Ordinis munia eorum, qui mi-
nus idonei, vel indigni essent. Const. 204.
§. 1. " 277
- Ad quae incommoda removenda, Clemens XIII.
Ministro Generali tunc exercenti, quoque
in eo munere versatus esset, facultatem fe-
cit Provinciales, Diffinitores atque Mini-
stros, una vice pro quolibet Provincia no-
minandi, si eandem Provinciarum neces-
sitas id exigeret §. 2. " ibid.
- Ex constitutionibus Moeipalibus Provinciae
S. Crucis in Hispaniola in Indis hujus
Ordinis, stultebatur, Visitatores, et Praesiden-
tes Capitularum Provincialium dictae
Provinciae debere esse filios ipsius Provinciae,
et in ea residentes Const. 207. §. 1. " 282
- Itemque a toto Diffinitorio Provinciali pro

- tempore existentis, tres ejusdem Provinciae Professores in ea optime meritos proponendos esse Commissione Generali Persuano, ut ex eis tantum unum eligat in Visitatorem, Provinciae, et Presidentem Capituli Provincialis §. eod. pag. 682
- Quod si praesentio Diffinitorii ob longam distantiam, ad dictam Commissionem Generalem non pervenisset, Diffinitorium idem, Visitatorem, et Presidentem eligere per secreta suffragia posse ex tribus aotea praesentatis §. eod. = ibid.
- Idemque locum habere, quontes Commissarii Generalis resolutio intra ultimos sex menses tribuendi ad Provinciam non advenisset §. eodem. = ibid.
- At aliquando, non obstantibus supra relictis Constitutionibus, Municipalibus, Commissarius Generalis in Visitatorem, et Praesidentem Persuano Provinciae elegit personam sibi bene visam, extra numerum eorum, quos Diffinitivum Provinciale proposuerat. §. 2. = ibid.
- Ad quae arbitria tollenda, Capitulum Generale Anno 1763. Mantuae habitum, servandis esse veteres Constitutiones, expresse jussit §. eod. = ibid.
- Huc vero Generalis Capituli resolutionem Pontifex Apostolicus iuncturata confirmavit, et exequi mandavit §. 4. = ibid.
- Ex antiquis, hujus Ordinis Constitutionibus trecentum quinquaginta vocales accedere debebant ad Comitium Generalia, quod in gravitissimis Ordinibus incommodeum vergebat Const. 328. §. 2. = 728
- Cui ut incommode prospiceretur, iudicio Diffinitorii, seu Discretorii Generalis remissum fuit, ad methodo deinde servanda sententiam aperire §. 3. = ibid.
- Et Diffinitorium idem censuit, ad futura Generalia comitis accedere debere, primum Patres Reverendissimi Diffinitorii, et Custodes regimini Custodiarum §. eod. = ibid.
- Insuperque ex unaquaque Provincia, vocalis unus, nempe Minister Provincialis, et eo impedito Custos, qui unicuique Tertiarium suum deferre possint §. eod. = ibid.
- Tandem Discreti Generales, quibus licitum esset secum deferendi unum Socium, vel Saecordotem, vel Laicum eorum Tertiarium §. eod, ibid.
- Cujus resolutionis Diffinitorii Generalis, pro majore firmitate, Sanctae Sedis approbatione requisita fuit, poevrie praecedentium Pontificiarum Constitutionum expositione §. 4. = ibid.
- Pontifex, praevia moderatione Constitutionis Leonis X. Quarta Kal. Junii 1517. quae mandabatur, ut in Capitula Generali accedere deberent omnes Ministri, et Custodes, alve Vocales, tam Cismontani, quam Ultramontani, praefatum reductionem praeterea propositam a Diffinitorio Generali, approbavit, et confirmavit, §. 3. pag. 729
- Magna huius Ordini incommoda obvenerunt ex Ministrorum Provincialium, et Diffinitorum electionis in Capitulis Provincialibus, ex quibus non idoneis, vel indigni ad talia obeunda munia vocabantur. Constit. 329. §. 1. = 730
- Ad quae incommoda removenda Commissario Generali facultas tributa fuit, ut tales officiales per seipsum una vice tantum in unaquaque Provincia Cismontanae Familiae eligere posset ante celebrationem Capituli Generalis §. 2. = ibid.
- Idem vero Commissarius Generalis erectus fuit Commissarius Apostolicus, et Visitator, atque Reformator in singulis Conventibus Cismontanae Familiae Constit. 330. §. 2. = 731
- Atqueque extraordinariae illi facultates indulgentiae fuisse pro meliori Conventuum, et Provinciarum regimine §. 3. = ibid.

MONACHES DE OBSERVANTIA REFORMATI.

- Fratres hujus Ordinis sub eorum gubernio habebant duo Regia Monasteria Monialium S. Clarae Ordinis S. Francisci, sub regula ejusdem S. Clarae, et S. Mariae Magdalensae Ordinis S. Augustini in Civitate Neapolitana Const. 63. §. 2 = 123
- Lites, controversias, et dissensiones promovit Guardianus Monasterii S. Clarae super iuribus sibi competentibus, quosdam alterum Monasterium S. Mariae Magdalensae in sua quoque pollabat qualitate Commissarii Apostolici quoad utrumque Monasterium §. eod. = ibid.
- Ad quae dirimendas controversias, petulantia utriusque Siciliae Rege, Clemens XIII. statuit, non licere Guardiani Monasterii S. Clarae, uti Commissarii Apostolico Monasterii S. Mariae Magdalensae, explere solennitates, et actus jurisdictionales, invitatis Guardianis, et Monialibus secundi Monasterii §. eod. = ibid.
- Imo quo facilius, cunctis dissidiis finis imponeretur, alterum eligendum esse, qui Commissarii, seu Visitatoris munus gereret in

- utroque Monasterio, excois perpetuo ab eodem Officio Guardiani praedictorum Monasteriorum §. eod. pag. 323
- Verum Moniales Monasterii S. Clorae demoustrant ex Pontificio privilegio derivare, quod Guardianis pro tempore eorum Monasterii, Commissarii Apostolici in onere fungi deberet. Const. 127. §. 2. » 329
- Aliaque praesenti Constitutione, praecedente abrogata, monas Commissarii Apostolici, restitutum fuit Guardianis Monasterii praedicti S. Clorae, dummodo tamen eorum jurisdictionem, et superioritatem extenderent supra Monasterium, Guardianum, Ecclesiam, Moniales atque Fratres S. Mariae Magdalensae §. 2. » ibid.
- Ad quod effectum Cardinali Protectori Monasterii praedicti, facultates tributae fuere, Guardianum, ab eo munere, et exercitio removens, aliumque in sui locum subrogandi §. eod. » ibid.
- Fratres huius Ordinis inserrientes Missiueibus Albaniae, et Macedoniae, idoneis ut plurimum Operariis deficiebant, eo quod ad illas accedentes post duodecimorum completum ad proprias Provincias, absque ulla laborum praemia, redire cogebantur. Coes. 230. §. 1. » 306
- Prinde Sacra Congregatio de Propaganda Fide, Pontifici proposuimus esse duxit, et religionis talium Operariorum labores, aliquo honoris praemio decorare vellet §. eod. » ibid.
- Pontifex postulationi inclinat, indulxit, ut singuli, qui per viginti annorum spatium, ex hoc Ordine in Missionibus praefatis laudabiliter se gesserint, singulis gaudere possent privilegiis, et honoribus quibus fruentur Fratres in munere Secretarii Generalis versati §. 2. » ibid.
- Ita tamen ut Patribus Provinciae nullo modo praecedant, sed ultimum locum semper post illas obtineant §. eod. » ibid.
- Horum etiam conditione adiecta, quod Missionarii Praefati Officio, auctoritatem habere debeant Ordinarios locorum ubi Sacras exeruerint Missiones §. 3. » ibid.
- In Capitulo Generali celebrato Mantuae Anno 1763 recognitus fuit, in magnam Provinciarum profectum recessum, si ex Diffinitoribus Generalibus Cismontanis familias huius Ordinis, absolute sexennii eorum muneris, ius suffragandi emoveretur in omnibus Capitulis, Congregationibus, et Diffinitoris Provincialibus suarum respectue Provinciarum Const. 286. §. 2. pag. 653
- Quae de re, Discretarium, de consensu Emittentissimi Protectoris, editum decretum pro impetranda a Sancta Sede praedicta concessione §. eod. » ibid.
- Quae sunt postulata, Summa Pontifici submissa, probata undique fuit §. 3. » 654

MINORES TERTII ORDINIS S. FRANCISCI DE POENITENTIA.

- Dissidia, et difficultates promissae fuerunt a fratribus huius Ordinis circa Officia, et iura Custodum ad Capitulum Generale, quae de re, plurima dubio proposita fuere decidenda Ministris Generali totius Ordinis, a quo sequentes prodire resolutiones Const. 79. §. 2. » 225
- I. Custos electi in Capitulo generali totius Ordinis, tamquam deputatos ad ferendum suffragium in Capitulo generali, haberi nullo modo potest ut Custas Custodiarum, sed Custodibus Capituli Generalis suffragariibus accenseri dumtaxat debet §. eod. » ibid.
- II. Custos tam in actualitate, quam in habilitate, omnibus privilegiis gaudere debent, quae Diffinitoribus Provinciae sunt attributa, quantum ad suffragium, praecedentiam, et subrogationem §. eod. » ibid.
- III. Praecedentia illi in actualitate debetur, respectu Diffinitorum in eodem Capitulo Generali electorum, iuxta illam quam cum liederis habent, priusquam in Custodem eligatur, etiam quoad praefectum in subrogatione §. eod. » ibid.
- IV. Non licere Diffinitori Patribus, privilegia dicam Custodi attribueri, tamquam primo Diffinitori, cui in familia Ultramontanae huiusmodi Custos, latius moeris ratione prius Diffinitor non sit §. eod. » ibid.
- V. Dum consanguinei, in primo, et secundo gradu, nunquam simul in non, eodemque Diffinitorio collocari queant §. 3. » 226
- Quae sane Ministri Generalis Decreta, auctoritate Apostolica confirmata, et approbata fuerunt §. 4. » ibid.
- Insuperque declaratum, quod Custodes admittendi, et ad Capitulum Generale deputandi, licet nullo modo possint haberi et Custodes Custodiarum, tamen omnibus quidem, sed solum privilegiis, quae Diffinitoribus Provinciae sunt attributa, tam in actualitate, quam in habilitate gaudere debeant, quantum ad

- suffragium, praecedentiam, et subrogationem §. eod. pag. 227
- Tandem Capitula, aliisque actus Provinciales, cum intervenit dictorum Custodum celebrata, sanantur, et revalidantur. §. eod. » *ibid.*
- Josephus della Quintana Suarez de Toledo, universa sua bona in Patronatum reliquit Ministro hujus Ordinis Civitatis Gadicensis, sub lege, quod nonnullis piis operibus adimpletis, redditus reliquos erogaret pro ornatu, et cultu Cappellae dicti Ordinis, rationesque de erogatione quotannis Ordini eidem redderet. Constit. 190. §. 1. » 452
- At tractu temporis Ministri Galicenses, administrationem praedicti Patronatus renunciaverunt favore Discretorii Ordinis ejusdem §. 2. » 453
- Discretorium vero quo cessio praedicta futuris etiam temporibus observaretur, postulavit a Sacra Congregatione Concilii, ut cessionem ipsam confirmaret. §. 3. » *ibid.*
- Quae Sacra Congregatio, audito Episcopo Gadicensi, et Commissario Generali Ordinis, praelaudati Episcopi arbitrio remisit, imploratam cessionis approbationem §. 4. » *ibid.*
- Tributus utens facultatis, Episcopus cessionem praefatam confirmavit, sub lege quod Patronatus administratio esse deberet penes Discretorium dicti tertii Ordinis, et Ministros pro tempore §. 5. » *ibid.*
- Quod sane Congregationis Concilii rescriptum, et Episcopi decretum exequutoriale, Pontifex confirmavit, et perpetuo futuris temporibus servari mandavit §. 6. » 454
- MINORES TERTII ORDINIS S. FRANCISCI REGULARIS OBSERVANTIAE.**
- Praevia confirmatione praecedentium Apostolicarum Constitutionum, quibus interdictum ambitus ad Officia Regularia, specialiter Clemens XIII. ambitum ipsum interdixit omnibus, et singulis Religiosis hujus Ordinis. Constit. 166. §. 3. » 416
- Ideoque ipsis expresse prohibuit ne directe vel indirecte, publice, vel occulte aut quovis praetextu, neque voce, neque scripto, aut nutu vel signo, nec per se, nec per alios quomodocumque ad officia, et munia obtinenda ambitum procurarent §. eod. » *ibid.*
- Contra vero prohibitionem istam violantes, etiamsi absque effectu, non solum obtentorum officiorum consecutionem annullavit, sed ipsos inhabiles declaravit ad futura quaecumque officia obtinenda §. eod. » 417
- A quibus indictis poenis extendibiles etiam ad complices, et simplices scientes, atque etiam non revelantes, nemo, nisi Summus Pontifex, absolutionem impetire potest §. eod. pag. 417
- Prohibetur eniquam, quoque modo, vel pro se, vel pro aliis, vocales, superiores, et electores subornare pro impetrandis muniis, vel officiis sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae, cujus absolutio impedienda tantummodo a Pontifice, vel a Ministro Generali Ordinis §. 4. » *ibid.*
- Et hoc etiam casu electio, per hanc subornationem facta, ipso facto, et absque ulla declaratione, nulla, et irrita declaratur §. eod. » *ibid.*
- Secularibus etiam interdictum expresse fuit, ut cuique extra Ordinem, vel ad Religiosorum praeses, vel sponte etiam officia, et munia pro Religiosis ipsis procurare uquiret, quod si contingat, Religiosi nequeant procuratos hos favores sponte, recipere §. 5. » *ibid.*
- Imo nemo ex dicto Tertio Ordine ad similitum secularium, vel extraneorum officia praebat aures sub poena privationis vocis activae, et passivae, et inhabilitationis perpetuae ad omnia, et singula munia ejusdem Ordinis §. eod. » *ibid.*
- Superiores autem electores, et vocales, ad tallium secularium, et extraneorum personarum quarumcumque etiam in dignitate positarum praeses, nullimodo pro impetrata gratia aures praebant, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae absque ulla declaratione §. 6. » *ibid.*
- Mandatur, ut singulis annis, intelligibili voce, in publica Mensa, atque etiam ante singulos electionum actus in Capitulis, et Congregationibus perlegantur haec prohibitiones, sub poena privationis officii, vocisque activae, et passivae ipso facto incurrendae §. 7. » 418
- MIRACULUM.**
- Non est fides habenda assertoribus miraculorum, fabellae imaginem ut plurimum praferentibus, sed expectandum tantummodo iudicium Ecclesiae spemae Dei, cui reservata est trufina sanctitatis, et tortis iustorum. Const. 433. §. 2. » 394
- Miracula ad intercessionem B. Joannae Franciscus Fremiot a Deo petita illius sanctitatem demonstrantur ita, ut ad illius sanctificationem tuto procedi potuit. Const. 614. » 1399
- Miracula operata a Deo ab B. Hieronimi Emi-

- lium virtutum merita enumerantur in Const. 615. pag. 1306
- Referuntur miracula opera per intercessionem Beati Joannis Cantii Const. 616. » 1314
- De miraculis gestis per intercessionem Beati Seraphini a Monte Granario agitur in Const. 617. » 1321
- De illis operatis ad intercessionem Beati Josephi a Cupertino, videunda est Constitut. 618. » 1329
- De aliis patris ad intercessionem B. Josephi Calasaucii consulenda est Const. 619. » 1338
- MISSA.
- Missae Sanctissimi cordis Jesu pro regnis Poloniae, nec non pro archiconfraternitate Urbis sub ejusdem invocatione concessa fuit a S. Congregationis Rituum decreto, quod Pontifex plene approbavit. Const. 454. » 933
- Missae sacrificium exceptis nonnullis solemnioribus diebus celebrari posse indulgetur in capella aedium Universitatis studiorum civitatis Cerverae. Const. 485. » 934
- Missae celebrari solitae a canonicis regularibus S. Salvatoris in die obitus praesbyterorum, clericorum, ac laicorum hujus Ordinis, valent ac si ad altare privilegium celebratae fuissent. Const. 526. » 1063
- Missae propria B.M. V. de Conceptione indulta fuit universo regno Hispaniarum. Const. 580. » 1141
- Celebratio missae sub ritu duplici minori S. Raimundi abbatis Cisterciensis, et S. Veremundi abbatis Hirachensis indulta fuit clero Regni Navarrae Const. 597. » 1159
- Concessio missae propriae de beato Seraphino de Monte Granario habetur in Const. 617. §. 15. » 1326
- Servata obligatione audiendi missam, dies festos imminuit Pontifex aliquando, et speciatim in diocesi Arborensi Const. 637. » 1376
- Idipsum pro diocesi Turrinana Const. 638. » 1377
- Et etiam pro diocesi Issellensi. Const. 639. » 1378
- Item immutationis dierum festorum indulgentiam, elargitur pro diocesi Algarensi. Const. 640. » 1379
- Pariter id ipsum indulgetur diocesisibus Ampuriensi, et Civitatis Const. 641. » 1381
- In quavis ecclesia Ordinis fratrum minorum S. Francisci cappuccinorum in provincia Picena, valde celebrari possunt missae quae in ecclesia conventus Gradarae ejusdem Ordinis, et provinciae intra annum celebrari videntur. Const. 648. » 1387

Missae sacrificium quod celebratur in cappella posita prope, et extra clausuram monasterii Montis Oliveti majoris congregationis Olivetanae, valet pro omnibus christianis in adimplementum praeccepti de audienda missa diebus festis. Const. 688. pag. 1473

MISSIONARI.

Pro Missionariorum Seminarii erectione in Regionibus S. Francisri sub denominatione S. Rosae de Ocopa, Chyrogaphum Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici diei 2. Octobris 1737. confirmat. Const. 4. §. 3. » 21

Binos Missionarios ad Auae Regnum in Indiis mittit, eoque transientes in Civitate Siriani Diocesis Meliapurensis, illius Episcopo summo opere commendat. Epist. 118. » 317

MONACHI S. ANTONII
CONGREGATIONIS LIBANENSIS.

Nonnulli Monachi hujus Ordinis inobedientes, recusantes interventum Capituli Generali, juxta ipsius Ordinis regulas convocant, aliud Capitulum Generale arbitrarie convocant, in eoque Abbatem Generalem, Diffinitorem, aliosque locales Superiores elegerunt Const. 51. §. 1. 2. » 127

Ex quo factum fuit, ut Patriarcha Antiochenus Maronitarum, datus in id Apostolicis Literis a Benedicto XIV, ad alterius Abbatis Generalis, aliorumque Diffinitorum electionem deveniret. §. 2. » ibid.

Ad quorum Monachorum inobedientiam compescendam Clemens XIII. praedato Patriarchae Antiocheno per expeditas Literas Apostolicas commisit, ut inobedientibus praescriberet terminum infra quem illi coram ipso Antiocheno Patriarcha, novum Abbatem Generalem, et Superiores electos recognoscere deberent. §. 4. » ibid.

Eo autem termino elapso, et submissione inobedientium sequuta, facultas tributa fuit Patriarchae Antiocheno eisdem absolvendi a censuris, in inobedientia vero persistentes, canonicis poenis multandi §. 4. et 5. » 128

MONACHI S. BASILII MAGNI.

Moderantur Literae Apostolicae Beneficte XIV. diei 7. Febr. 1744 super Abbatis de Rosarno ad Abbatem Generalem Ordinis Monachorum S. Basilii Magni, pertinente, Const. 6. §. 4. » 26

Abbatem S. Mariae de Rovito loci de Rosarno, Abbati Generali Ordinis S. Basilii Ma-

- gii, cum omnibus juribus, et redditibus concessit Urbanus VIII. Const. V. Idus Maji 1624. pro ipsius Abbatis Generalis substatione §. 1. pag. 24
- At Benedictus XIV. praescripsit alternativam erogationis reddituum praedictae Abbatis, quoties Abbas Generalis ex Provinciali Italianis eligi contingerit §. 2. » ibid.
- Verum Constitutione hac, sublata quacunque alternativa, Urbani VIII. sanctionem servandam esse statuitur §. 3. » 25
- Ex Decreto Dietae Generalis Ordinis, statutum erat, quod si Officium Vicarii Generalis vacasset ante triennium, tunc eo ipso Assistens Generalis assumeret gubernium Religionis, et Procurator Generalis infra spatium trium Mensium convocare deberet Dietam Generalem, convocandam in ea Provincia, in qua vacasset Generalatus ad effectum eligendi sub praesidentia ipsius Procuratoris Generalis in Vicarium Generalem aliquem ex Abbatibus sive praesentibus sive absentibus ejusdem Provinciae ad complementum sexennium Const. 28. §. 1. » 26
- Erat pariter in more ex decreto praedictae Dietae Generalis, quod si haec fuisset in voto eligendi in Vicarium Generalem ipsum Assistentem, tunc eligi deberet in Assistentem alius ex Abbatibus ejusdem Provinciae, pariter ad complementum sexennium §. eod. » ibid.
- Quoties Officium Generalis vacasset per triennium, tunc ex ipso Dietae Generalis Decreto, Visitator illiusmet Provinciae ex qua fuerat antecessor, aut Visitator antiquior secundum Professionem, si erat in Provincia unitis, succedere debebat in locum Generalis, et habere eandem auctoritatem, quam habuisset antecessor, primus vero Definitor gerebat vires Visitatoris Provinciae, donec provisum fuisset de idoneo Visitatore ab Abbate Generali §. eod. » 26
- In casum vacationis Officiorum Assistentis, et Procuratoris Generalis, tunc Definitorium illius Provinciae, cujus erat Officium vacans, praesentabat intra duos Menses tres Abbates magis idoneos Patri Abbati Generali, qui unum ex illis tribus, vel unum ex Definitorio in Assistentem vel Procuratorem Generalem tenebatur eligere §. eod. » ibid.
- Tandem caetero Officia, aut Praelaturas, quoties vacare contingeret, providebat Abbas Generalis cum voto suorum Assistentium §. eod. » ibid.
- At Sacra Congregatio Episcoporum, et Regularium negotiis praeposita, supradictae Dietae Generalis decreta moderata est Rescripto diei 21. Jan. 1737, modo quo sequitur, videlicet §. eod. pag. 86
- In casum decessus Abbatis Generalis, succedere debebat, usque ad sequens Capitulum Generale, actualis Visitator illiusmet Provinciae, ex qua erat Abbas Generalis defunctus §. 2. » ibid.
- Visitator vero actualis, gubernio Religionis, et potestate Abbatis Generalis positus, statim eligere debebat aliquem Visitatorem ejusdem Provinciae duratorem usque ad proximum Capitulum Provinciale §. eod. » 87
- Vacantibus Officiis Assistentis, aut Procuratoris Generalis, Definitorium illius Provinciae, cujus erat officium vacans, praesentare debebat intra duos Menses tres Abbates magis idoneos Patri Abbati Generali, qui unum ex illis tribus, vel unum ex Definitorio in Assistentem, et Procuratorem Generalem tenebatur eligere §. eod. » ibid.
- Quoad reliqua vero officia, aut Praelaturas, si vacassent, providere debebat Abbas Generalis ad formam Cap. XIV. constitutionum §. eod. » ibid.
- Deinceps quamplurima Decreta prodire ex auctoritate S. M. Benedicti XIV. ab Emin. tissimo Cardinali Protectore Ordinis, quorum summa est ut sequitur §. eod. » ibid.
- Cassandum, supprimendum, et annullandum, esse Officium Consultoris Generalis, in Religione temere inceptum §. 4. » ibid.
- In electione Abbatis Generalis Hispaniae, juxta alternativae turnum, Hispaniarum Provinciae, quae suos tres Vocales ad Capitulum Generale non transmittunt; jure votis passivae ad Generalatum, atque alia Officia pro ea vice cadant, atque illud, et illa ad alias Provincias obediens devolvantur §. eod. » ibid.
- Vocales Hispaniarum Provinciarum, erunt respectivi Provinciales ex turno, alique duo a Definitorio cujuscumque Provinciae canonice electi, qui ad Capitulum secum ferre tenebunt eleccionem a respectivis Definitoriis juratis, omnium Religiosorum ad Generalatum idoneorum §. eod. » 88
- In casum non interveniendi novem Vocalium, praevia Apostolica dispensatione, in Generalem eligi poterit quilibet in supradictis eleccionis adnotatus, licet absens a Capitulo §. eod. » ibid.

- Vicarii Generalis Officium in Hispanis suppressor. §. eod. pag. 85
- Pro substitutione Abbatis Generalis, cuiuscumque Nationis, confirmantur omnes, et singuli redditus Abbatiae de Rosarno §. eod. » ibid.
- Ad sustinendum totam alias impensas ad Officium necessarias, nec vero ad sustentationem Officialium Generalium, statuendae iudicis sunt taxae ab Abbate Generali in generali visitatione ab eo peragenda §. eod. » ibid.
- Secretarius Generalis Italicae Provinciae, absolute triennali Officio, ad Abbatismum promoveretur §. eod. » ibid.
- Secretarius Generalis Hispanos, qui ex turno Hispanica Provincia pertinet, absolute laudabiliter triennio, et quoties actu fuerit lector Theologiae, vel iubilatus, absque alio experimento, gradum Magisterii sub nonnullis reservationibus obtinet §. eod. » 80
- Decreta supra relata Eminentissimi Protectoris, Apostolica auctoritate confirmavit Clemens XIII. Constitutione hac §. 8. » ibid.

MONACHI BENEDICTINI CASSINENSES.

- Monachi huius Ordinis in Oppido S. Huberti lo Ardenas Diocesis Leodensis, in ipso Oppido, multaque Pagis, Castris, et Locis exercebant temporalem jurisdictionem, et Domini temporales erant. Const. 205. §. 1. » 480
- Quam autem in dictis locis jurisdictionibus, gravissima delicta committerentur, et multoties impunita remanebant, cum publice quietis detrimento, vel corruptione, vel amicitia Laicalium Officialium §. eod. » ibid.
- Hinc Clemens XIII. facultatem tribuit Abbati praefati Monasterii, atque Officijlibus ab eo de gremio Ordinis depulsi, ut occasione praefatae temporalis jurisdictionis, in causis criminalibus, se se immiscere possent, seotentes quibus proferre, absque centurarum incurso §. 2 » ibid.
- Exceptis tamen sententiis in Causis sanguinis a quibus se se abstinere debebat §. eod. » ibid.
- Ex huius Ordinis Constitutionibus ab Innocentio XI. approbatis, habebatur methodus servanda in accedentium Monachorum suffragiis. Const. 331. §. 1. » 770
- At Capitulo Generali visum fuit eorum suffragiorum methodum decernere §. 2. » ibid.
- Quae sane Capituli Generalis regulatio, Pontificis auctoritate approbata fuit §. 3. » 771

MONACHI BENEDICTINI
CONGREGATIONIS BAVARIAE.

- Huius Ordinis observantia erga S. Sedem, et magna sedulitas in curandis iis; quae Monasticum disciplinam respiciunt commendatur. Const. 223. §. sole. pag. 815
- Eidem Ordini facultas tribuitur convocandi comitis generatim pro electione novi Abbatis Generalis, atque obitu praecedentis, nec expectato triennio, prout expectandum fuisset ex Constitutionibus Ordinis praesudati §. eod. » ibid.

MONACHI BENEDICTINI
CONGREGATIONIS CELESTINORUM.

- Capitulum Generale huius Ordinis, diversae ordinationes, et decreta condidit pro auliori Congregationis regimine, et sunt quae sequuntur. Const. 270 §. 1. » 622
- I. Lectores S. Petri ad Magellum de Aversa, SS. Trinitatis de S. Severo, et S. Petri Celestini de Mediolano post duodecim annorum exercitium, in Abbatem eligi possunt, quemadmodum Lectores ceteri, Philosophiae, et Theologiae gaudent, qui per eorum, vel duodecim annorum spatium docuerint §. eod. » ibid.
- II. Nemo in posterum promoveatur, qui studiis operam minime navaverit, et si laudabiliter se gesserit, quod iurato Abbateloci, et Lectorum testimonio constare debet §. eod. » ibid.
- III. Io Abbates eligi possunt Concionatores postquam per annos quinque, vel duodecim pro dignitate ex catolgis desumendo, laudabiliter, et cum fructu verbum Dei praedicaverint §. eod. » ibid.
- IV. Monachi qui per lotegum novennium Camoellorum, et Archivistas munus laudabiliter, exerceant, iisdem gaudent privilegiis, quibus fruuntur Lectores actu exercentes §. eod. » 623
- Itemque privilegiis iisdem gaudent Condiutores per integrum duodecimum in numeribus ipsis versati §. eod. » ibid.
- V. Duo alii procuratores eligantur pro administratione reddituum Abbatiae Marcomensis, et si post laudabile novem annorum exercitium, habiles sint Abbatibus §. eod. » ibid.
- VI. Abrogantur tanquam inutilis, inmemoranda, et perturbationem afferentia, decreta sedita in Capitulo Generali anni 1748. licet

- approbata per litteras in forma Brevis Benedicti XIV. diei 20. Decem. 1745 §. eod. pag. 623
- VII. Magistri professorum, qui per novennium rectae, ac timoratae educationi illorum sedulam navaverint operam, habiles sint ad Abbatialem dignitatem §. eod. 623
- Itemque ad eandem Abbatialem habilitationem admittantur Vicarii Collegii Sancti Eusebii de Urbe, et Magister Novitiorum Abbatiae Muronensis post tamen laudabile numerum exercitium per duodecim annos §. eod. » ibid.
- Pontifex audita super hac re Congregatione Episcoporum et Regularium negotiis praeposita, ordinationes, et decreta supra relata confirmavit, et approbavit §. 2. » ibid.
- MONACHI BENEDICTINI
CONGREGATIONIS MONTIS OLIVETI.
- Ecclesiam B. M. Virginis de Lonigo, cui adnexum est Monasterium hujus Ordinis ex Univeni Diocesi disjungit, et Vicentinae Diocesi, in ejus Territorio sita reperitur, incorporat, et unit. Const. 98. §. 3. et 4. » 271
- Passivam exemptionem, ad formam, et terminos privilegiorum generaliter dicto Ordini a Sede concessorum praeservat Abbati Regulari, et Monachis pro tempore deservientibus in praefata Ecclesia B. M. Virginis de Lonigo. §. 4. » ibid.
- Universis Christianis fidelibus visitantibus Ecclesiam Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Oliveti, Dominica immediate sequenti diem vigesimam primam Augusti a primis Vesperis, usque ad occasum solis, confessis, et S. Communionem receptis, conceditur indulgentia plenaria ad septennium. Constit. 186. §. unico. » 449
- Monachi Ordinis S. Benedicti Congregationis Olivetanae facultate donati sunt recitandi divinum officium, et horas canonicas juxta ritum dictae Congregationis. Const. 426. §. 1. 2. 3. » 885
- Erigitur in nullius diocesis Monasterium Montis Oliveti Monachis specialibus privilegiis donatur in Const. 222. » 4087
- Vide *Monasterium Montis Oliveti*.
- MONACHI BENEDICTINI
CONGREGATIONIS MONTIS VIRGINIS.
- Exortis questionibus jurisdictionalibus, inter Abbatem Generalem hujus Ordinis, et Episcopum Caputaqueni, cuncta dirimit Sacra Concilii Congregatio per infrascripta decreta, quae deinde Apostolica auctoritate fuerunt confirmata. Const. 27. §. 1. pag. 143
- I. Monasterium San. Monuphrii nuncupatum di *Massa diruta* esse Nullius §. eod. » ibid.
- II. Non expedire uti Confessorius ab Ordinario non approbatus, ad audiendas confessiones personarum secularium in dieta Ecclesia S. Monuphrii §. eod. » ibid.
- III. Sacerdotes (Seculares, vel Regulares, alterius Diocesis, etiam a proprio Ordinario approbatus, audire posse confessiones personarum secularium de licentia P. Prioris seu Abbatis pro tempore existent. Monasterii §. eod. » ibid.
- IV. Non esse utendum Fonte Baptismali in eadem Ecclesia posito, nisi consultata ipsa Cardinalium Congregatione §. eod. » ibid.
- Velustum Archivium Monasterii *Montis Virginis* in loco minus tuto positum, ad alterum Monasterium Congregationis, praedictae *il Palazzo di Loreto* nuncupatum transferre posse postulare Const. 232. §. 1. » 529
- Postremum siquidem Monasterium in extrema ipsius Montis parte situm est, in eoque inhabitant Abbates Generales tamquam Ordinarii Nullius, ac Domini temporales cum Vicario Generali, aliisque Officialibus Curiam constituentibus §. eod. » ibid.
- Pontifex imploratam hanc Archivii transferendi facultatem concedit, Custodemque illi deputat, quem Notarium Apostolicum nominat, munere eodem perdurante §. 2. » ibid.
- Cujus Custodis nominationem tribuit Abbati Generali ipsius Congregationis, et facultatem etiam tribuit alium subrogandi idoneum Monachum, quoties praecedens e Monasterio praedicto, obstanta obedientia, discedere contingat §. eod. » 530
- Custodi vero opus injunxit transcribendi Archivii scripturas, et exempla sumendi ipsa pro commoditate, et usu dictae Congregationis, sive aliarum quarumcumque personarum, ad quas pertinere possent §. eod. » ibid.
- Quibus scripturis a praedicto Custode, durante ejus munere sic extractis, et ab eo subscriptis ac Sigillo Congregationis munitis, eandem haberi voluit fidem, ac si a publico quocumque Notario subscriptae fuissent §. 3. » ibid.
- Abbas Generalis hujus Congregationis vigore concessionum Romanorum Pontificum, et praesertim Clementis XIII. quibus data fuit gaudet privilegio utendi Mitra, Baculo, An-

- nule, et cæteris insigniis Pontificalibus Constit. 276. §. 2. pag. 630
- Nec non Ecclesias, ac paramenta sacra, dietæque Congregationis Abbates ad regimen, et gubernium Monasteriorum de novo electis, benedicens §. eod. » ibid.
- Pariter jurisdictionem temporalem, et spirituales, et quasi Episcopalem in nonnullis designatis Terris, Locis, et Oppidis, quorum Dominus etiam in temporalibus existit, exercendi, ac particulare, et separatim Territorium in illis habendi §. eod. » ibid.
- Atque Synodum convocandi, Examinatores in ea deputandi, Concursus pro Parrochialibus Ecclesiis in locis ipsis, tempore vacationis indicendi §. eodem. » ibid.
- Itemque Beneficia per tempore vacantia, in iisdem locis existens, conferendi §. eod. » ibid.
- Tandem Clericos ordinandi, Literasque dimissoriales concedendi ad Ordines Sacros, nec non Literas Apostolicas exequendi, et confirmationis Sacramentum suis subditis conferendi §. eod. » ibid.
- Super quibus iuribus, et privilegiis quum obortæ plurimæ controversiæ sint inter Abbatem Generalem, et Episcopum Capitularem, harum controversiarum definitio remissa fuit iudicio Sacræ Congregationis Tridentini Concilii §. 3. » ibid.
- A qua Sacra Congregatione decisum fuit, Monasterium Sancti Hicuphrii nuncupatum, di *Massa diruta* non esse Nullius Diocesis §. eod. » 631
- Itemque non expedire Priori, seu Abbati dieti Monasterii, uti Confessarius ab Ordinario non approbatus, ad audiendas confessiones personarum secularium in dicta Ecclesia S. Hicuphrii §. eod. » ibid.
- Pariter, Sacerdotes Seculares, vel Regulares alterius Diocesis a proprio Ordinario approbatus posse audire confessiones personarum secularium in dicta Ecclesia, de licentia Prioris, seu Abbatis præfati Monasterii §. eod. » ibid.
- Tandem non esse removendum Fontem Baptismalem positum in dicta Ecclesia, sed eo minime utendum, nisi consulta Sacra Congregatione §. eod. » ibid.
- Provocante Episcopo a supradictis Congregationis resolutionibus, easdem confirmatas fuisse et deinde per Apostolicas Literas diei 25. Maji 1789. confirmatas §. 4. » ibid.
- Hiscæ non obstantibus, tertium experimentum perentarii Episcopus Capitulæque, sed inutilli nisu, nam præcedentes resolutiones confirmatas extitere, et mandatum ne amplius super illis disceptari posset. §. 5. pag. 631
- Ad quas controversias radicatas, etiam de futuro eliminandas, Pontifex illarum cognitionem ad se avocavit, perpetuoque deinceps extinxit §. 6. » ibid.
- Tandem privilegia, atque exemptiones, et jurisdictiones præfate Congregationi Monachorum, præcedebat tributus confirmavit perpetuumque silentium super his imposuit §. 7. » 632
- Magna derivabant Congregationi huic incommoda ex gubernali regimine temporali, et spirituali Abbatum Generalium Coopt. 339. §. 2. » 741
- Ad quas prævidendas incommoditates, novas sequentes Ordinationes, Diffinitorium Generale proponendas esse duxit §. 3. » ibid.
- I. Ut Abbates Generales, expleto eorum munere remaneant Coabbates Generales in regimine, et Administratione Congregationis, et tamquam Socii, et Collegæ Abbatis Generalis noviter electi reputentur §. eod. » 742
- II. Ut iidem in omnibus Capitulis, seu Dietis Diffinitorialibus, cum Abbate Generali, ac aliis Diffinitoriis Generalibus, pro quorumcumque negotiorum tractatione, jus habeant accedendi, cum aliis deliberandi, primumque locum in Capitulis, et Dietis præfatis post Abbatem Generalem tenendi, et suffragii ferendi §. eod. » ibid.
- Nullitatis insuper pœna indicta omnium, et singulorum actorum, quoties dicti Congenerales iniuriam non fuerint de Capitulo, vel Dieta Generali habenda, et de re ibidem tractanda §. eod. » ibid.
- III. Si plures adesse eodem tempore in Dietis Abbates Congenerales, contigerit, et res ob paritatem suffragiorum definiri non possit, tunc Abbati Generali duorum suffragiorum ferendum jus sit §. eod. » ibid.
- IV. Eveniente obitu Abbatis Generalis, vel quocumque modo illius regimine vacante intra triennium ab ultimo Capitulo Generali, in locum Abbatis Decani, vel Prioris Clausstralis Monasterii Montis Virginis, ut in antiquis Constitutionibus statuebatur, regimen spirituale, et temporale Congregationis spectet ad Abbatem Congeneralem in munere antiquiorem, usque ad novum Capitulum §. eod. » ibid.
- Nequeat attamen Congenerales iste aliquid variare de gestis per Abbatem Generalem

- lem et Diffinitorium Generale, nullosque actus exercere Abbati Generali spectantibus, sub nullitatis vitio §. eod. pag. 742
- V. Ut ipsi Abbates Generales, et Congenerales absoluta eorum officio, unum Monasterium sibi benevisum, pro ordinariis residentia eligere possint §. eod. » ibid.
- Quod si ob ingravescentem aetatem, vel aliam legitimam causam, regimen, et Gubernium Monasterii sibi electi explere nequiverint, tres nominare possint Monachos qualitatibus, pollentes pro assumendo Prioratu, ex quibus Diffinitorium Generale Priorem Claustralem eliget §. eod. » 743
- Qui Prior Claustralis curam Monasterii habeat tum in spiritualibus, tum in temporalibus, sub obedientia ejusdem Abbatis Congeneralis, et cum privilegiis, et praerogativis, Prioribus gubernari concedi solitis §. eod. » ibid.
- Ut autem relatae reformationes validius subsisterent, Sacrae sedis approbatio requisita fuit §. 4 » ibid.
- Pontifex Abbatibus Congeneratibus, praeter usum habitus Praelati, quo Abbates Generales fruantur, titulum etiam Praelati Domestici concessit §. 5. » ibid.
- Insuperque facultates Imperitius fuit omnibus vocalibus, ad futura comitia generalis accessuris, approbandi supra relatas reformationes, per duas ex tribus suffragiorum partes §. 6. » ibid.
- Quae reformationes si approbatae in dictis futuris comitiis Generalibus fuerint, eas Pontifex nunc pro tunc, Apostolica auctoritate confirmat, et observari mandat §. eod. » ibid.
- Monachos hujus Ordinis laudibus commendat, cujus fundatio Sancto Gualtero tribuitur. Const. 339. §. 2. » 744
- Referuntur conventiones inter Apostolicam sedem, et Regem Ultrai Siciliae quoad exercitium jurisdictionis in causis immunitatis Ecclesiasticae §. 3. » 745
- Pluribus privilegiis ditati fuerant Abbates Generales hujus Ordinis, quoad exercitium jurisdictionale, in causis immunitatis, Ecclesiasticae §. 4. » ibid.
- Quae sane privilegia antiquissima a nuperis Pontificibus, et signanter ab eodem Clemente XIII. confirmata fuere, et ampliata §. 5. » 746
- Adeoque Summo Pontifici supplicatum fuit, ut Abbatibus Generalibus praedictis extenderet privilegia in causis immunitatis, quibus fruantur ex Romanae Sedis concessione ceteri Ordinarii §. 6. pag. 746
- Quam sane postulationem Pontifex benigne excepit, et implorata concessit privilegia §. 7. » ibid.
- MONACHI BENEDICTINI
CONGREGATIONIS VALLIS UMBROSAE.
- Novam methodum pro studiis praesertim Ecclesiasticis in hac Congregatione faciendis invenit Generale Diffinitorium in supplementum Capituli 88. primae partis Constitutionum hujus Ordinis: Const. 156. §. 2. » 310
- Referuntur disjuncte novae sanctiones §. eod. » ibid.
- Sanctiones praedictas Clemens XIII. Constitutione hac confirmavit, approbavit, et exequi debere jussit §. 8. » 354
- MONACHI ORDINIS S. BENEDICTI.
- Parochi Regulares Ordinis Benedictini, exercentes curam animarum personarum secularium, et non commensalium in Parochiis, licet illae Monasteriis exemptis sint unitae, et annexae, et cura animarum resident in Abbatibus, Visitationem Episcopi, sive, per se, sive per alium factam subire tenentur in iis, quae respiciunt curam animarum. Const. 26. §. 5. et 6. » 80
- Ad Episcopum spectat cura clausurae Monasteriorum Monialium Benedictinis subjectorum, eandemque demandare servandam esse ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini. §. 5. eod. » 81
- Competit Episcopo, Praelatis Regularibus Benedictinis prohibere, ne pluries in anno occasione Visitationis ingrediantur septa Monialium sibi subjectorum, sine praesentia ejusdem Episcopi, sive alterius personae ab eo deputandae §. eod. » ibid.
- Episcopus prohibere potest Regularibus Benedictinis, ne sine examine Ordinarii, Puellas ad habitum, et Professionem admittant, et precise ne ad electionem Abbatissarum exemplarum deveniant, non signata Ordinarii die electionis, cui Episcopus sive per se, sive per alium interesse, et praesidere possit §. eod. » ibid.
- Vetitum est Regularibus Benedictinis, in propriis Ecclesiis, insolitam Imaginem, aut sacram Reliquiam, ab Ordinario non approbatam exponere, nec non in dictis Ecclesiis praedicare petita ab Ordinario benedictine, sive in aliis Ecclesiis sine Ordinarii licentia §. eod. » 42

- Monachi Benedictini, Monasterium in loca Murbaci dicto in Alastia, Nullius, seu Basi-
leen. Dioecesis possidebant Anno 726 ex-
structum ab Eberhardo Sverise Duce, quod
saeculo XIII. incendio, et bellorum injuria
deinde vastatum fuit Const. 30. §. 1. pag. 80
- Successivis temporibus, praefati Murbacensis
Monasterii Abbas, novum construere curavit
Monasterium in Castello Civitatis nuneu-
patae Gebrillae in Alastia, quae unius levae
spatio a priori Murbacensi distat. §. eod. » ibid.
- Monasterium, seu Abbatiam Murbacensem, ad
noviter extractum Monasterium in Civitate
Gebrillae, cum omnibus juriis, honoribus
et oneribus transtulit Clemens XIII. §. 3.
et 4. » 92
- Monachi Benedictini non admittuntur nisi No-
biles sint, et quatuor utriusque lineae pa-
ternae, et matris probationes fecerint.
Const. 30. §. 2. » ibid.
- Ecclesiasticis secularibus additis servitio Mo-
nasteriorum, et Graeiorum Congregationis
Cassinensis Sancti Benedicti, quousque in
servitio perduraverint, divinum Officium,
juxta ritum dietae Congregationis, et Mo-
nasteriorum recitare posse permittit Con-
st. 30. §. 2. » 103
- MONACHI CAMALDUENSES.**
- Ne Urna in qua asserviri pie creditur Corpus
S. Romualdi in Ecclesia S. Blasii Civitatis
Fabriani, ullo unquam tempore, e loco in
quo de praesenti existit adportetur, reclu-
datur, aut amoveatur, prohibet sub excom-
municationis poena Romano Pontifici reser-
vata Const. 107. §. 2. » 208
- MONACHI CISTERCIENSES.**
- Parochi Regulares Ordinis Cisterciensis exer-
centes curam animarum personarum Secu-
larium, et non commensalium in Parochiis,
licet illae Monasterii exemptis sint unitae,
et adnexae et cura animarum residual in Ab-
batibus, Visitationem Episcopi, sive per se,
sive per aliam factam subire tenentur in
iis quae respiciunt curam animarum Const.
26 §. 5. et 6. » 80
- Abbatessae sive Parochi Regulares Cistercienses,
nequunt pro libitu, et sine licentia Epi-
scopi constituere modo unam, modo alteram
Ecclesiam, sive Cappellam, in quo Sa-
cramenta a Parochis subministrantur §.
eodem. » 81
- Ad Episcopum spectet cura cleusurae Mona-
steriorum Monialium Cisterciensibus subje-
ctorum, eandemque demandare servandum
ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini §.
eod. » pag. 81
- Competit Episcopo, Praelatis Regularibus Ci-
sterciensibus prohibere ne pluries in anno,
occasione Visitationis ingrediantur septa
Monasterii Monialium sibi subjecti, sine
praesentia ejusdem Episcopi, sive alterius
personae ab eo deputandae §. eod. » ibid.
- Episcopus prohibere potest Regularibus Ci-
sterciensibus, ne sine examine Ordinarii pu-
ellas ad habitum, et professionem, admittant,
et praesce, ne ad electionem Abbatissarum
exemplarum deveniant, non significata Or-
dinario die electionis, cui Episcopus, sive
per se, sive per alium interesse, et praesi-
dere possit §. eod. » ibid.
- Velitum est Regularibus Cisterciensibus, in
propriis Ecclesiis, insolitam Imaginem, et
Sacram Reliquiam ab Ordinario non appro-
batam exponere, nec non in dictis Ecclesiis
praedicare sine Ordinarii licentia §. eod. » 82
- Bibliothecarii Bibliothecae Sanctae Crucis in
Hierusalem, qui in linguis Hebraicis, atque
Graecis Collegiales Monasterii edocuerint,
absoluto septennio, activo, et passivo voto
in quibusvis Capitulis Generalibus interesse
posse, indulget Const. 38. §. 4. » 96
- Post aliud decennium expletum in eodem Bi-
bliothecarii munere Abbatissae titularis praerogativas cum voto activo, et passivo in Ca-
pitulis Generalibus tribuit §. 5. » 99
- Quod si plures Monachi, munus praedictum
in praescripto tempore expleverint, ille tan-
tummodo, qui primus Bibliothecarii munus
absolverit, Magisterii titulum, cum voce
activa, et passiva in Capitulis Generalibus
obtinere debere, declaratur §. 6. » ibid.
- Si vero plures, per decem, et septem annorum
spatium in Officio Bibliothecarii perstite-
rint, unus tantummodo qui dignus ex illis
censeatur, in Abbatem titulum eligendum
esse praescribitur §. eod. » ibid.
- Ratione autem talis muneris, pluries eodem
tempore ab Abbatissae Regiminis, sive Guber-
nii nominari posse permittit §. eod. » ibid.
- Absoluto praescripto tempore in munere Bi-
bliothecarii, si quis in Urbis Monasterio re-
manere desideraret, id ei concedendum de
licentia tamen Diffinitorii Patrum, vel Regi-
mini Ordinis, at in Officio Bibliothecarii et
Lectoris, continuare debere mandat §. eod. » ibid.

MONACHI CARTUSIANI.

- Vetus viget controversia inter Communitatem Alatri, et Monachos hujus Ordinis Monasterii S. Bartholomaei de *Trisulti* super proprietate ejusdem Montis confisantis Castro Teochiensis. Const. 348. § 1. pag. 738
- Quae tamen controversiae quomodo actae diutius fuerint coram diversis Tribunalibus, tandem Sacra Congregatio Boni Regiminis, eorum examini ad se advocavit, et universum negotium per concordiam definiendum esse duali § 2. * 739
- Et aeterna concordia, convenientibus Monachis absente vero Communitate, stipulata fuit ex Officio a praesulata Sacra Congregatione Boni Regiminis § aed. * ibid.
- Deinde vero Sacra Congregatio Episcoporum, et Regularium, supra relatam concordiam approbavit, ejusque executionem Episcopo Alatri commisit § 3. * 745
- Et Episcopus Alatrius praedictum decretum Sacrae Congregationis, executioni mandavit § 4. * 746
- Tandem Summus Pontifex omnia, et singula gesta hae de re confirmavit Apostolica sua auctoritate § 3. * ibid.

MONACHI CISTERCIENSES.

- Alexander VII. quoniam cognovisset Cisterciensem Familiam a primaevis Religiosis institutionibus semita deflexisse, animum induxit ad Monasticam disciplinam in ea restituendam. Constit. 139. § 2. * 392
- Adeoque particulari Cardinalium Congregationi commisit, ut reformationis capita a tunc temporis supremo totius Ordinis Praefecto, aliisque Monachis proposita diligenter perpenderet § eod. * 393
- Qua expleto, propositas reformationes, Apostolici rubricae munimine confirmavit, et ab universis Cisterciensis Familiae Alumnis custodiri precepit § eod. * ibid.
- Abbat Cistercienses, ceterique Ordinis Superiores curare debent, ut ab utroque sexus subditis, essentialia vota inviolabiliter observentur § eod. * ibid.
- Abbat Cistercienses, et omnes Conventus, habere debent propria sigilla, navique Abbates tenentur praestare juramentum de non alienandis, et oppignorandis bonis Monasterii, ac de pecuniis, et redditibus illius iustititer non expendendis § eod. * ibid.
- Omnes hujus Ordinis Officiales, ideam jura-

- mentum praestare debent, de suis munus fideliter exercendis, et de mutuis non contrahendis, ovis servatis Constitutionibus Apostolicis § eod. pag. 393
- Anno quavis expleri debet in hoc Ordine visitationis regularis, quae prudenter, christitive, et cum pietate prospiciatur animarum saluti, cultui divini, velorum executionum observantiae, aliisque quam ad mores correctionem, et personarum Regularium edificationem, nec non administrationem, et statum temporalem pertinet § eod. * ibid.
- Visitatores se abstinere debent ab omni donorum receptione, ac etiam ut nimis numeroso consilio, et familiaribus, graviusque expensis quam par est Monasterio occurrant § eod. * ibid.
- Visitatores, tempore visitationis manducare debent in refectorio Fratribus, ad Disceptionem servandam § eod. * ibid.
- Abbat Cistercienses etiam perpetui, subiacere debent Visitatori, et correctioni Visitorum etiam non Abbatum § eod. * ibid.
- Itemque jurisdictionis suspensioni, aliisque Ecclesiasticis poenis, et censuris, servato juris ordine, cogendi sunt ad sufficientem numerum Monachorum, debite, et religiose nutriendum, ad aedificiorum reparationes, ad annuos Ordinis contributiones solvendas, ad communis Ordinis, et Provincialium onera sustinenda § eodem. * ibid.
- Abbat Cistercienses tenentur ad residentiam in propriis Monasteriis, prout de jure, neque in Castellis, Grangis, aut alibi extra septa Monasterii commorare possunt § eod. * ibid.
- Abbat Cistercienses, sub poena privationis vocis activae ipso facto incurrere nequeunt, absque expressa Summi Pontificis licentia suscipere regimen, aut visitationem quorumcumque Monachialium alterius Ordinis § eod. * ibid.
- Nulla permittitur in hoc Ordine partitio honorum, fructuum, reddituum et prerogativarum inter Abbates, Conventus, atque Officiales Monasteriorum, sed cuncta ad communem usum deputanda sunt § eod. * ibid.
- Nisi a Capitulo Generali, vel e comitis intermedium aliter judicetur, pro meliori rapimiae, et utilitate quorumcumque Monasteriorum, ad impediendas dissipationes § eod. * ibid.
- Superiores, et Visitatores hujus Ordinis, procurare debent, ut in Monasteriis commu-

- claus, quantum fieri poterit, assignentur in bonis stabilibus, pensiones Religiosorum, et famulantium §. eod. pag. 394
- Capitulum Generale quolibet triennio celebrari debet apud Cistercium §. eod. » ibid.
- Capitulum Generale interesse tenentur omnes Abbates, nec non illi a Congregationibus deputati, Procuratores, Visitatores, Syndaci Provinciarum, et Collegiorum Provisores, seu Rectores, nisi legitime fuerint impediti, aut ab iustis causis excusati §. eod. » ibid.
- Omnes supra relati, Capitulo Generali rationes reddere debent de sibi commissis numeribus actis et per se gestis, et de expensis, et reformandis in posterum de timore Dei, iuxta regularem Ordinis instituta, et Constitutiones Apostolicas §. eodem. » ibid.
- In Capitulis Generalibus, soli Diffinitores vocem decisivam, in diffinitionibus audiendis, habent §. eod. » ibid.
- Attamen vice consultiva pollent omnes Abbates, et aliae personarum idoneae, et de Ordine benemeritae, iudicio Abbatis Generalis, et quatuor priorum Abbatum designandae, nominandaeque post electionem Diffinitorum §. eod. » ibid.
- Servandae sunt Constitutiones Ordinis circa numerum eorum, quos Abbates venientes ad Capitulum secum ducere olim poterant §. eod. » ibid.
- Nemo, qui iure interveniendi minime possit, vel non fuerit vocatus, ad Generalia Capitula accedere potest, absque licentia petita, et subeunte ab Abbate Generali §. eod. » ibid.
- Quolibet tempore intermedio, inter duo Capitula Generalia, die, et loco ab Abbate Generali designandis, haberi debet Convectus specialis, ad omnia agenda negotia, quae maturae indigent deliberatione §. eod. » ibid.
- Ad hunc Convectum accedent Abbas ipse Generalis, et quatuor primi Abbates, una cum aliis ex visitatoribus Provincialibus Monasteriorum utriusque Observantiae, Praesidibus Congregationum, Procuratoribus Generalibus, et Syndacis Provinciarum, qui de negotiis magni momenti agere debent §. eod. » ibid.
- Ut autem celebratio dicti Convectus sit omnibus notis, Abbas Generalis eum ante sex menses indicere tenetur Praesidibus Congregationum, Visitatoribus Provinciarum, Procuratoribus Generalibus, et Syndacis §. eod. » ibid.
- Praeter hunc Convectum, nullus alius celebrari patet in tota Galliae Argoe, sub quo-
- cumque praetextu, nisi a Capitulo Generali fieri concedatur. pag. 394
- Visitatores Provinciarum, et alii Officiales Monasteriorum communis Observantiae, institui possunt non solum ex numero Religiosorum probatorem communis observantiae, seu abstinentiae, a Capitulo Generali, aut ipso cessante, ab Abbate Generali de consilio, et consensu quatuor priorum Abbatum §. eod. » ibid.
- Quod pariter servabitur quoad Provisorem Collegii Parisiensis, Procuratorem, Doctores, Regentes, et alios Officiales, secundum Benedicti XII. Constitutionem §. eod. » ibid.
- Eandemque ratione, et consilio Provinciarum Visitatoribus quoad meritis, vel demeritis Religiosorum, instituenti, vel destituenti sunt Priores Claustrales, et Confessores in Monasteriis Munitionum ad nutum amovibiles §. eod. » ibid.
- Id tamen observandum est, ut in Monasteriis Commendatis strictiori Observantia Virorum, ac Monialium, si tantum instituantur, qui abstinentiam profitentur §. eod. » ibid.
- Omnes Ordinis Officiales, et Monasteriorum Priores, licet ad nutum amovibiles, tenentur quolibet triennio, suorum Officiorum, et Prioratuum voluntariam dimissionem in scriptis facere, in manibus eorum, et quibus instituti sunt §. eod. » ibid.
- Hic vero ius est, facultatem continuandi in Officiis, et Prioratibus concedere, quando ipsos repererint, et iudicaverint idoneos §. eod. » ibid.
- A Completoria, usque ad tempus Capituli diei sequentis, servandum est silentium in locis Regularibus, indulta tantum facultas petendi necessario, submissa voce, absque conversatione serupulo §. eod. » ibid.
- Forma Officii divini, et psallendi, quae hactenus observata fuit ab Ecclesiis Cisterciensibus, ab omnibus aliis Ecclesiis dicti Ordinis custodienda est §. eod. » 395
- Ad quam servandam uniformitatem, omnes Cistercienses Monasterii nti debent iisdem ritibus, cantu, et libris ad diurnas, et nocturnas horas, et Missas necessarias, secundum praedictam formam Cisterciensis Monasterii §. eod. » ibid.
- Moris Canonici, Officii Beatae Virginis, et Defunctorum in choro recitandis, et decantandis, omnes et singuli cum oculis interesse debent, eoque cum cantu Gregoriano persolvere §. eod. » ibid.

- M-nachi diebus festis solemnioribus eurgere debent hora secunda post mediam noctem, aliis vero diebus temperant, prout a Capitulo Generali determinatum est §. eod. pag. 305
- Horis vero Matutinis post Officium Beatae Mariae Virginis, et post Completorium, aut aliis horis competentibus, vacare debent per mediam horam, quibus vice meditationi et semel in anno per decem dies exercitiae spiritualibus §. eod. ibid.
- Tam Monachi, quam Moniales coequeumque gradus, tenentur recumbere in communi dormitorio §. eod. ibid.
- Excipiuntur il, qui vel ratione Officiorum suorum, aut negotiorum, aut alia juxta sausa, excusari premerentur, iudicio Superiorum §. eod. ibid.
- Tollerat verò natus cellinorum separatum, ob modestiam majorem, et vitae honestatem, non obstante contraria regula, et Constitutione Benedicti XII. §. eod. ibid.
- At hoc casu juxta decreta Clementis VIII. clavicellularum retinenda est a Superiore, ut cum sibi videtur, cellulas reserare possit. §. eod. ibid.
- Nemo etiam noctu cellulum ita claudere potest, quod aperiri a Superiore nequeat, et insuper foramen pro elavi, pendola, vel durtili tubula compendendum est §. eod. ibid.
- Monachi tenentur omnes recumbere vestiti, cum parvo Capitulo alba, et habere lectisteria juxta regulae, nec non suppellectilem statui paupertatis convenientem, sed tamen necessariam, non autem superfluum §. eod. ibid.
- Monachi incorrigibiles a Monasterio, et Ordine ejiciendi sunt ad transmissio decretorum S. Congregationis Concilii, de Regularibus Apostotus, et ejectis §. eod. ibid.
- Officiales tantummodo ad nutum amovibiles, et prout eis injunxerit Abbas, administrationem horarum habere debent, secundum decretum Concilii Tridentini §. eod. ibid.
- De omnibus autem receptis, et expensis coram Abbate, vel Superiore, et senioribus Domus fidelem reddere tenentur rationem §. eod. ibid.
- Pecuniae retinendas sunt ab eo Burario deputato per Abbatem, vel Superiorem, sed consilio seniorum, in Arca sub tribus clavis, quarum unam Abbas, aut Superior, aliam Senior Domus, tertiam idem Burarius retinere debent §. eod. ibid.
- Interdicitur Superioribus respectu administrationis, et dispensatio pecuniarum, et reddituum sui Conventus, etiam nomine Conventus, sed tres Fratres a Generali deputati sunt quorum unus redditus recolligere, alter pecunias, etque receptas retinere, alter vero ad jussum Superioris recepta distribuere, juxta charitatis regulas tenentur §. eod. pag. 305
- Bigrosa vita communie observanda est juxta Concilium Tridentinum, Benedicti XII. et Clementis VIII. decreta §. eod. ibid.
- Qui abstinentiam e caribus professi sunt, nequeant ad communem Ordine observantiam transire, nisi petita, et obtenta facultate a Summo Pontifice, vel a Capitulo Generali, et eo cessante ab Abbate Cisterci §. eod. ibid.
- Qui vero communem observantiam tantummodo tenentur, nequeant ad perpetuam abstinentiam transire, nisi petita, saltem licentia a suo Patre immediata §. eod. ibid.
- Superiores cogere nequeant ad abstinentiam eos, qui non fuerint in ea educati §. eod. ibid.
- Nemo uti licentia potest vescendi carnibus ab Apostolica auctoritate concessa omnibus Regularibus Ordinibus etiam saecis, nisi tribus diebus saltem in hebdomada, extra tempus Adventus, Septuagesimae, et aliud ab Ecclesia prohibitis §. eod. ibid.
- Jeremia, vel ecclesiastica, vel e regule praescripta, servanda sunt Ecclesiasticae moderationis habita ratione, circa tempus refectiois, cenae, juniorum et infirmorum §. eod. ibid.
- A Jejunii regulas, Superioribus est facultas dispensandi, pro personarum, locorum, regionum, et anni tempestatum consideratione §. eod. ibid.
- Superiores Monasteriorum ferventiores casus debent ad hospitalitatem, servata laetitia frugalitate §. eod. ibid.
- Nequeant Religiosi manducare cum consensu, et alio supererogationibus, in dormitorio, cameris privatis, vel extra loca a Superioribus destinata §. eod. ibid.
- Monialibus interdicitur manducare, vel utentes, vel in loquutorio cum quibuscumque tam Secularibus, quam Regularibus §. eod. ibid.
- Sine Superiore licentia, non permittitur, vel litteras aperire alius directas, vel dirigendas mittere, sed uno sigillo prius Priorum retinendo, et nec litteras sigillari debent §. eod. ibid.
- Omnes Abbates, et Monachi ejusdem Ordinis, habito conformi, modesto, atque decenti uti debent §. eod. ibid.

- Interdicitur Abbatibus intra elystra Monasteriorum suorum pilea deferre, sed Religioso more se se operire tenentur, et in Monasteriis cum Capitulis incedere §. eod. pag. 396
- Abbatibus, et Monachis se vestire debent pannis nigri, et albi coloris, et ab indusiis, et collaribus linei abstinere, sed laueis tantum uti, femoralibusque similibus §. eod. » ibid.
- Abbatibus, et Monachis prohibetur capillos, et barbam colere, vel alere prominentes in superiori labro pilos, sed barbam, et capillos circumquaque tondere, relicta in capite Monachali corona §. eod. » 397
- Juvenes, qui ad studia non satis propensum judicantur, honestam aliquam artem ediscere coguntur ad vitandam otiositatem §. eod. » ibid.
- Ut aliquis in novitium recipiatur, sufficienti literatura instructus esse debet, et probationem perficere tenetur in habitu seculari in propriis domibus §. eod. » ibid.
- Novitii recipiuntur a Visitatore Provincie, et Novitiorum Magistro, et prævio examine habitum suscipiunt, et probationem super observantia regulæ explent §. eod. » ibid.
- Seminaria, seu Professoria Novitios recipiunt pro eruditione ad pietatis, et Religionis exercitium, atque regulæ observantiam, neque ad Ordines, et gradus admittuntur, qui probatæ vltæ, et sufficientiæ testimonia non dederint §. eod. » ibid.
- Monachi si reuocant ad alia Monasteria sese transferre, compellendi non sunt, nisi ob grave aliquod crimen, quod in eodem Monasterio emendari facile non possit §. eod. » ibid.
- Visitatores, et Superiores Ordinis statum, si eis expediens videatur, possunt Monachos ad alia ejusdem Ordinis Monasteria transferre, aliasque idoneas personas subrogare in beneficium Novitiatuum, et Seminariorum §. eod. » ibid.
- Qui huic reformationi se se submittere recusant, cogendi sunt sese transferre ad alia Monasteria, per visitatorem Provincie eis designanda, ibique commorare sub incarcerationis poenâ §. eod. » ibid.
- Designata autem Monasteria tenentur illos recipere, et eos tamquam filios, et Professores habere, sub poenis interdicti, aliisque censuris §. eod. » ibid.
- Solus Visitator, seu Præses Provincie dare potest licentiam convenienti Superiores Majores, vel extra quatuor Dietas a Monasterio proficiscendi, quæ licentia debet esse inscriptis, et sigillo Provincie munita §. eod. » ibid.
- Nemo potest in Abbatem Generalem eligi qui in Ordine non sit expresse professus sub nullitatis electionis poenâ, et privationis vocis activæ, et passivæ in perpetuum contra electores incurrenda ipso facto absque ulla declaratione §. eod. pag. 397
- Electio Abbatis Generalis explenda est, absque inordinato ambitu per scrutinium in quo omnes Monachi utriusque observantiae voce passiva gaudent §. eod. » 398
- Superiores, et Religiosi tenentur ad solitudinem, adeoque non permittendum Religiosis ire ad oppida, vel pagos viciniore, nisi ex gravi necessitate, et cum Socio a Superiore destinando §. eod. » ibid.
- Causæ mere Regulares, inter Ordinis personas emergentes, intra Ordinem terminari debent, neque permittitur alicui extra Ordinem appellare §. eod. » ibid.
- Superiores ordinationes, plenissime approbatae fuerunt ab Alexandro VII. §. 3. » 400
- Deindeque debita reverentia receptæ a subsequenti Capitulo Generali §. eod. » ibid.
- Rigida postmodum observantia præmissarum Ordinationum demandata fuit a Benedicto XIV. pro Monasterio Salemitano §. eod. » ibid.
- Ad quam observantiam confirmandam Clemens XIII. Constitutiones Alexandrinam, et Benedictinam confirmavit, et exequi voluit §. 6. » 401
- Imo interdixit Abbati Generali, Capitulo Generali, Pontificiis Nunciis, et Cardinalibus Legatis, ne aliquid, inconsulta Apostolica Sede, de præfatis Constitutionibus immutare possent §. 7. » ibid.
- Capitulum Generale hujus Ordinis Anno 1618. celebratum, facultatem fecit Abbati, Priori, et Monachis Monasterii Beatae Mariæ Virginis de Obra Posnaniensis Dioecesis, dividendi, et partiendi bona, tam ad Abbatiam tum ad Conventualem Mensas spectantia Constit. 299. §. 1. » 686
- Quæ sane divisio anno 1620. effectum sortita fuit §. eod. » ibid.
- At tractu temporis maxima permixtio inter bona ad Mensas prædictas spectantia irrepsit, ex quo controversiæ sub ortæ inter Abbatem, et Monachos prædictos §. eod. » ibid.
- Ad quas controversias dirimendas, conferre plurimum visum est, si bona inter partes ita permittantur, ut segregata deinceps, unusquisque propria cognosceret §. eod. » ibid.
- Qua de re quum fuerit Instrumentum confectum anno 1757. illudque ab Abbate Gene-

rali confirmatum, deinceps visum fuit, ut hinc portiones sive circumscriberentur finibus, terminique appenderentur, per publicum pariter Instrumentum §. eod. pag. 686
Ut autem quas superius gesta sunt firmitatem majorem haberent, Apostolicis auctoritate cunctis confirmata fuerit §. 2. » 692

**MONACHI DOME CARTHUSIE MAJORIS
DIOECESIS GRATIANOPOLITANÆ.**

Monachis in domo Carthusiæ majoris diocesis Gratianopolitane deprecantibus indulgetur, ut a quolibet Antistite catholico promoveri possint, indulta eidem Antistiti udoles Priori, seu Ministro Generali totius Ordinis eligendo, ut vasa, sacras suppellectiles, cæteraque predicta in ecclesiis existentia benedictio possit facillime. Constit. 534. » 1070

Hoc idem indultum a Paulo V. primitus concessum ad quinquennium, a confirmatum postmodum a pluribus successoribus fuit. ibid. §. 1. » ibid.

Proces pueritæ pro præciti indulti prerogativa, et Apostolicis in id indulgentia. ibid. §. 2. » ibid.

MONACHI MARONITÆ.

Exortis erat divisio Monachos inter Maronites, quos Monticulos vocant, et alios appellatos Hyersopolitas, qui uno eidemque Præfecto obtemperare recusabant, contra Monasticam disciplinam, quam non patitur ut unum, idemque corpus, duo habeat capita. Constit. 168 §. 3. » 422

Qua de re Sacra Congregatio Propagandæ Fidei, contra Monticulos decrevit, male hos sibi Præseulum constituere in Regulæ contemptum, quam professi fuerant §. eod. » ibid.

MONACHI ORDINIS S. BASILII MAGNI.

Abbat Generali hujus Ordinis, præter facultates tribuitur a Constitutionibus, illas etiam conceduntur Commissarii, et Visitatores Apostolici in singulis etiam reformationis Provinciæ existentibus in Hispaniarum Regnis. Constit. 183 §. 2. » 442

Quæ facultates singulatis enumerantur pro meliori regimine, et reformatione Ordinis §. eod. » 443

Jus pariter tribuitur eidem Abbati Generali, in casum dissidietatis, eligendi Diffinitores, Abbates, et Officiales alios, qui in Capitulis Provincialibus eligendi fuissent, §. 3. » ibid.

Concitis hujus Ordinis Religiosis viris in prædictis Hispanicis Provinciis commorantibus, obedientiam harum Pontificiarum Constitutionum injungitur §. 4. pag. 443

Urbanus VIII Abbatium Reçæ Virginis de Novito, loci de Rosarno, hujus Ordinis, pro substitutione Abbatis, et Procuratoris Generalium concessit. Constit. 183 §. 1. » 444

Præcedentes Urbani litteras Benedictus XIV, constitutione sua Anni 1744 immutavit et Abbatis redditibus privavit Abbates Generales, quos ex Provinciis Hispanicis sigli deinde contigerit §. 2. » ibid.

Benedictus constitutionem moderavit, et præcedentis reddituum exactionis obsequium demandavit Clemens XIII. constitutione diei 28. Augusti 1768 §. 3. » 445

Ad remediandum dubia super alternativa electione Abbatis Generalis, ex Provinciis Italicis, et Hispanicis, aliam hic Pontifex constitutionem edidit die 10. Januarii 1769 §. 4. » ibid.

Hic tamen Apostolicis Constitutionibus minime obstantibus, nonnulli Abbates, et Monachi Provinciarum Italicarum, putantes, dictas litteras cessuras in detrimentum Provinciarum Italicarum, prædictis litteris se se opposuerunt §. 5. » 446

Quod secus negotium delatum fuit ad Capitula Provincialia, quæ nominatim ea fuerunt in sensu, et redditus præfate Abbatis omnibus indiscriminatim Abbatibus Generalibus tribuerentur, sive in Hispania, sive in Italia §. eod. » ibid.

Quæ deinde resolutio quam probata foret a dicto Generali Ordinis, supplicatam Pontifici fuit, ut præcedentes hæc de re Constitutiones confirmare dignaretur §. eod. » ibid.

Pontifex attento præfato consensu, præcedentes suas Constitutiones quoad Abbatiam de Rosarno confirmavit, et observari mandat §. 8. » ibid.

Inter cætera privilegia, quæ ex Pontificum concessionalibus perfruebant, Superiores, et Monachi hujus Ordinis, acceperant facultatem construendi Altitæ privatum in quibuscumque locis lenimentorum eorum ad proprium usum, et respectivorum inseruientium. Constit. 200 §. 1. » 471

Quam verò indultum, et privilegium, quæ prius obtinuerant authentographa desperdita tractu temporis fuissent, Gregorius XIII. omnibus, et singulis tam Superioribus, tum Monachis communicavit privilegia, et indulta, quæ gaudent Monachi Or-

- diu S. Benedicti Congregationis Cassinensis §. eod. pag. 473
- Post celebrationem vere Concilii Tridentini, eodem privilegio, et gratias confirmavit idem Gregorius XIII. §. eod. » ibid.
- Inter privilegia, ut supra concessa, reperiebatur illud Oratorii privati in Domibus ruralibus, praediis, et villis pro singulis, qui vel rusticationis, vel itineris causa ibi immorarentur §. 2. » ibid.
- Ad nonnulla dubia exorta tollenda, Abbat Generalis Pontifici supplicavit, pro confirmatione privilegii, illiusque extensione ad quoscunque domus iam praesentes, quem futurus §. eod. » ibid.
- Privilegium Oratorii privati et supra, Clemens XIII. confirmavit, illudque extendit ad quoscunque Oratorii, post primas concessiones constructa, et posterum construenda §. 3. » ibid.
- Quae Oratorii privata tam constructa, quam construenda, ab Ordinaris visitatione exempta, praedictaque visitationis peragendas facultatem tribuit Abbati Generali, vel Visitatoribus Generalibus Ordinis §. 4. » 473
- Abbas Generalis hujus Ordinis, Monasterium Graeco Albanensem Medijusti, a jurisdictione Abbatis Provinciae Siciliae exemptum, et praefatum Abbatis Generalis pro tempore existentis jurisdictioni subiecit. Const. 208. §. 1. » 489
- Quod Abbat Generalis Decretum Pontifex approbavit, et confirmavit §. 2. » 490
- Illudque observari a Superioribus, et Monachis hujus Ordinis Provinciae Siciliae expressis injunxit §. 4. » ibid.

MONACHI ORDINIS S. BERNARDI
CONGREGATIONIS FULIENSIS.

- Abbas Beatae Virginis de Abundantia in Gebennensi Diocesi, in qua olim duodecim Caenotii Regulares S. Augustini inhabitabant transiit deinde in domicilium duodecim Monachorum Ordinis S. Bernardi Congregationis Fuliensis. Constit. 211. §. 1. » 497
- Imminuta deinde redditibus Abbatiae, qui tunc temporis eam in commendam obtinebat S. M. Benedicto XIV. preces porrenit pro nonnullis reformationibus in utilitatem Abbatiae, et Monachorum §. 2. » 498
- At vita functo Benedicto XIV., quin praepositas reformationes suae fuerint effectum sortitae, novae provisiones proposuit Ca-

- rolus Emanuel Sardiniae Rex, in cujus ditione Abbatia reperiebatur §. 3. pag. 498
- Propositae a Carolo Emanuele provisiones Pontifex approbavit, et Ordinario Gebennensi pro executione commisit, ut sequitur, videlicet §. 4. » ibid.
- Monachorum Praebendae ad sex totommodo reducuntur §. eodem. » ibid.
- Quicumque Praebendae assignatur annuus redditus scutorum sexaginta §. eod. » ibid.
- Sex Monachi de praedictis Praebendis prothi, ad Monasterium Priorale Lemense transferuntur, reliqui sex dispartendi sunt ab Abbate Generali in aliis Coenobiis Congregationis Fuliensis §. eod. » ibid.
- Curae Anlmarum, et eorum implemento praepiuntur, trium Secularium Presbyterorum deputatio §. eod. » 499
- Monachus Congregationis Fulicensis perpetuo eligendus cum titulo, et honoribus Abbatis Abundantiae §. eod. » ibid.
- Peculiares dispositiones capiuntur, quoad stabilis, crediti, et mobilia ad Abbatiam Beatae Mariae de Abundantia spectantia tum favore Abbatiae, tum etiam favore Monachorum §. eod. » ibid.
- Aliae praebentur dispositiones pro iis, quae Monachi impenderunt in Ecclesiis, et Monasterii reparationibus, et in aere alieno pro dictis rationis contracto, etque nondum extincto §. eodem. » ibid.
- Mandatur, ut quotannis ex redditibus Abbatiae solvantur Monachis Fuliensibus scuta viginti quinque inter Abbatem Generalem, et Abbatem titulem dispartienda. §. eod. » ibid.
- Quae superiores dispositiones executioni committuntur Episcopi Gebennensis §. 8. » 500
- Ad praefatorum observantiam Abbas Generalis, Abbas Commendatarius, et Monachi adiguntur, subactis quocumque aliter iudicandi facultate §. 6. » ibid.

MONACHI PRÆMONSTRATENSES.

- Parochi Regulares Ordinis Praemonstratensis exercebantur annuarum personarum secularium, et non commensalium in Parochia, licet illae Monasteriis exemptae sint unitae, et adnexae et cura annuarum residet in Abbatibus, Visitationem Episcopi, sive per se, sive per alium factam eubere tenebantur in iis, quae respiciunt curam annuarum. Const. 20. §. 5. » 73

MONACHI S. BERNARDI.
 Congregatio reformata S. Bernardi Ordinis
 Cisterciensis de Urbe ad Themas gaudet
 privilegio laureae doctoralis obtinendae cum
 regulis vigentibus pro Collegio S. Bonaven-
 turae Fratrum Ordinis Minorum Sancti
 Francisci Conventionium SS. Apostolorum
 de Urbe Const. 423. §. 2. pag. 881
 Vide Congregatio.

MONASTERIUM MONIALIUM S. BASILII
 MAGNI IN KESROANO.

Benedictus XIV. Monasterium huc a Graeco-
 Melchitis erectum sub S. Sedis protectione
 recepit, et Patriarchae Graeco-Melchitae ju-
 risdictioni immediate subiecit. Constitut.
 319. §. 2. a 717
 Moniales hujus Monasterii peculiares condide-
 re constitutiones Monastico eorum regimini
 accommodatas §. 3. a ibid.
 Pontifex Constitutiones a Monialibus conditas,
 et a Sacra Congregatione Propagandae Fidei
 approbatas, confirmavit §. 4. a ibid.

MONASTERIUM MONIALIUM
 S. CATHARINAE VIRGINIS,
 ET MARTYRIS VENETARUM.

Hujus Monasterii laudes, et merita Pontifex
 exprimit, peculiariisque indigitat suae
 charitatis causas. Const. 194. §. 1. et 2. pag. 74.
 Epist. 192. §. unico. a 455
 Superiorissae hujus Monasterii, Abbatissae no-
 mine donabatur potius ex consuetudine,
 quam ex legitimo Apostolicae auctoritatis
 fonte. Const. 194. §. 3. a 456
 Pontifex hic, Superiorissam ipsam perpetuo
 Abbatissae titulo gratificatur, etque baculi
 deferendi sollemniore diebus, et digito
 anulum benedictum imponendi privile-
 gium conferri §. eod. a ibid.
 Quae sane religiosa insignia data, et donata
 esse reputantur, non tanquam incantamen-
 tum ad superbiam, sed veluti quaedam in-
 dicia, ac documenta virtutum §. 4. a ibid.

MONASTERIUM MONIALIUM S. ELISABETH
 CIVITATIS FULGINI.

Subiectio hujus Monasterii Vicario Perusini
 Conventus, valde incommoda comperta est
 pro parte numero Aluminarum, quo Con-
 ventus ipse compoitur. Const. 324. §. 1. a 722
 Adeoque ad tale incommodum remediandum

excitatur perpetuo a jurisdictione ejusdem
 Perusini Vicarii §. 2. pag. 723
 Sed in spiritibus, et temporalibus subje-
 ctis pariter perpetuo, jurisdictioni Prio-
 ris Generalis Ordinis Eremitarum §. 3. a ibid.

MONASTERIA MONIALIUM ORDINIS
 S. M. VIRGINIS DE MONTE
 CARMELO DISCALCEATARUM.

Benedictus XIV. per suam constitutionem ex-
 presse sancivit, ne in Monasteriis hujus Or-
 dinis admittantur puellae, quam quae ex-
 presse declaraverint se suscepturas habitum
 per Moniales praedictas gesturi solum. a
 Const. 298. §. 1. a 678
 Imo jussit ut puellae sic receptae, saltem in
 decimo secundo suae aetatis anno consti-
 tueretur, praevisio univoco Monialium con-
 sensu per secreta suffragia, et Superiorem
 Generalium Ordinis licentia §. eod. a 679
 Verum experientia docuit, hanc receptionis
 restrictionem, Monialibus majorem pertur-
 bationem attulisse, et gravi incommoda
 quoad educationem, ad dirimendos defectus
 in saeculo contractos §. 2. a ibid.
 Adeoque Clemens XIII. Benedictionem hac de
 re Constitutionem cassavit, annullavit, et
 irritavit §. 3. a ibid.

MONASTERIUM MONIALIUM SEPTEM
 DOLORUM DE URBE.

Monasterium Monialium sub invocatione San-
 ctae Mariae Septem Dolorum de Urbe, fun-
 datum dotatumque fuit a Matrona Camilli
 Virginia Sabelli Farnesii Ducis de Latera.
 Constit. 189. §. 1. a 484
 Cum gravi Monialium incommodo, et mentis
 evagatione, nonnullis aedificiis circa Monaste-
 rium idem, et Officinas constructas repe-
 riebat, novaeque constructiones mini-
 tabantur §. eod. a ibid.
 Propterea supplices Moniales Pontifici fuer-
 unt, ne in posterum, sive illud, sive aliud aedifi-
 cium, aut aliqua fabrica circa Monaste-
 rium construi possit §. eod. a 482
 Cui postulacioni Pontifex assensit sub poenis
 pecuniariis, aut etiam corporis afflictivis
 §. 2. a ibid.

MONASTERIUM MONTIS OLIVETI.

Monasterium Montis Oliveti Majoris Ordinis
 S. Benedicti, Congregationis B. M. Virginis
 Montis Oliveti, praevia exemptione ab juris-
 dictione ordinis Episcopus Nientini decla-

- ratur nullius diocesis, et statutor caput totius Urdinis. Const. 823. pag. 1007
- Exponitur origo, atque progressus hujus Congregationis, ibid. §. 2. » ibid.
- Quamplurimi Romani Pontifices hanc Congregationem privilegiis, et honoribus ditaverunt, ibid. §. 3. » ibid.
- Etiā Benedictus XIV. nova privilegia, et gratias eidem concessit, ibid. §. 4. » ibid.
- Preces poenitentiae ad hoc, ut Monasterio Montis Oliveti Majoris peculiare gratiae indulgeretur, ibid. §. 5. » ibid.
- Pontifex Monasterium idem, et Monachos sub immediata Sedis Apostolicae protectione recepit, ibid. §. 6. » 1058
- Nec non Monasterium, et Ecclesiam ab Pientinae diocesis territorio segregavit, et nullius diocesis constituit ibid. §. 7. » ibid.
- Declarationes addit, sub quibus segregationem praedictam locum habere debere intendit, ibid. §. 8. » ibid.

MONIALES.

- Cura clausurae Monasteriorum Monialium Regularibus subiectarum spectat ad Episcopum cui jus est demandare, ut leges clausurae serventur ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini Const. 26. §. 8. et 6. » 50
- Competit Episcopo, Praelatis Regularibus prohibere ne pluries in anno, occasione Visitationis ingredientur septa Monasterii Monialium sibi subiecti, sine praesentia ejusdem Episcopi, sive alterius personae ab eo deputatae §. eod. » 81
- Episcopos prohibere potest Regularibus et, sine examine Ordinarii, penellas ad habitum, et professionem admittant §. eod. » ibid.
- Nequit ad Abbatissarum electionem deveniri in Monasteriis Regularibus subiectis, non signifiatis Ordinario die electionis, cui Episcopus, sive per se sive per alium interesse, et praesidere possit §. eod. » ibid.
- Jus est Episcopo rationes exigendi ab administratribus bonorum Temporalium Monasteriorum exemptorum Monialium, et in administratores delinquentes animadvertere, illisque ad reliquum vitandam cogere, et prohibere ne dotes alienentur, sine indulto Pontifici et Episcopi licentia §. eod. » ibid.
- Sine speciali Episcopi approbatione nequeunt in Confessoribus Monialium exemptorum designari Confessarii alios ab Episcopo appro-

- bati ad audiendas confessiones fidalium utriusque sexus. §. eod. pag. 87
- Ut Regulares facultatem obtineant audiendi confessiones Monialium exemptarum, tenentur personaliter se praesentare Episcopo, neque sufficere Superioribus de sufficientia, et idoneitate testimonium transmitti §. eod. » ibid.
- Confessarii Regulares pro audiendis confessionibus in Monasteriis Monialium exemptarum, vel pro sua vice approbati, nequeunt ceteri semper et pro omnibus Monasteriis Monialium approbati §. eod. » ibid.
- Vetitum in Urbe fuit, ne penellas ad habitum Religionis Monasticae recipiantur nisi integram dotem in Aede S. Spiritus, aut Montis Pietatis deponerint Const. 38. §. 2. » 109
- In eo vetitū etiam Monialibus Capituli convocatio pro puellae admissione ad Novitiatum, antequam integrum dotis depositum sit coactum §. eod. » ibid.
- In caso inobservantiae, poena suspensionis contra Superiorissimam Monasterii indicitur, et Monasterio prohibetur postnitio contra Novitiam majoris summae, ultra quantitatē depositam §. 3. » ibid.
- Adversatur Tridentini Concilii sanctionibus, Monasteria Monialium in loco aspero collocare, incolae vacuo, et ab hominum frequentia semito Const. 102. §. 1. » 290
- Monasteria quaecumque Virginitatis, quae Divina religione consecratur sunt horti conclusi, fontesque signati, Jesu Christi deliciae, et amores. Const. 191. §. 1. » 435
- Adeoq. Romani Pontifex, ad hujusmodi sacra loca torrenda, excolenda, oranda, studium, operam, et auctoritatem conferre omnino debent §. eod. » ibid.
- Ex constitutionibus Innocentii XIII, et Clementis XII. editis pro Statu Ecclesiasticum, vetitum est Monialibus cujuscumque Ordinis, quaecumque medicamenta, pharmaca, Theriacum, et Nitridium vendere Const. 202. §. 9. » 484
- Episcopi habent quaedam jura, etiam in Monasteriis Monialium, quae Regularibus Praelatis subiecta sunt, exercebunt Episc. 222. §. 2. » 514
- Quoniam vero ex altera parte Romani Pontifices, Regularibus Praelatis jura quaedam, quaedam Monialium isto Monasterio concesserint, quae transgredi minime licet §. eod. » ibid.
- Hinc necesse est, utis ita uti juribus Episcopum, ut Regularium privilegia non aroget, et ita vicine §. eod. » ibid.

Quod si oriatur dissentio inter Episcopum, et Praelatum Regularem, Romano Pontifici spectat praecipere, ut ambo inter praescriptos limites continentur §. eod. pag. 814

MONIALES CONGREGATIONIS CASINO BURSTELDENSIS.

In Monasteriis hujus Ordinis introductus erat abusus recipiendi tantummodo puellas nobiles. Const. 832. §. 1. » 1067

Qui sane abusus in Monasterii perniciem redolet, quod Monialium numero ad officia obeunda necessario esset, ibid. §. 2. » ibid.

Pontifex indulget, et mandat, ut futuris temporibus recipi in Monasterio Transaguessi hujus Ordinis debeant etiam puellas non nobiles, ibid. §. 3. » ibid.

MONIALES ORDINIS S. BASILII MAGNI.
Moniales Ordinis S. Basilii Magni, Monachis Graeco-Melchitis S. Joannis Baptistae in Sotiro subjectae, plurimis virtutibus oratae laudantur, et constitutionibus a Sancta Sede approbatis, eorum monasticam vitam conformem esse declaratur. Const. 429. » 889

MONIALES ORDINIS VISITATIONIS BEATAE MARIAE VIRGINIS.
Erectio Monasterii monialium laudati Ordinis sub regula, et Instituto Sancti Francisci Salesii in civitate Genuae approbata, et confirmata fuit. Const. 471. » 937

Recensetur origo hujus Ordinis, et monasterii ibid. §. 2. » 938

Supplices preces pro veteri conservatorio erigendo, et approbatio Sacrae Congregationis Episcoporum, et Regularium ibid. §. 3. » ibid.

Archiepiscopus Januensis Monasterium erexit, redditus illius, et religiosarum puerum praesinit, necnon privilegia concessit, ibid. §. 4. » ibid.

Et omnia ab Archiepiscopo gesta Pontifex laudavit, probavit, et constitutiones in perpetuum observari mandavit, ibid. §. 5. 6. et 7. » 939

MONIALES SANCTI ANGELI CUSTODIS CIVITATIS GRANATAE.

Donatae fuerunt privilegia assequendi ex massa reddituum quintae partis bonorum ab intestato morientium in dicta civitate, et diocesi, quaeque in suffragium defunctorum applicari solent, mille ducata aurea de camera pro una vice, ut applicarentur eidem Monasterio pro dimittendo aere alieno, du-

cata autem sexcenta quolannis pro monialium sustentatione. Const. 442. pag. 909

MONIALES S. AUGUSTINI CURIEN. DIOCEPIS.

Ex perulicibus statutis, et privilegiis hujus Monasterii a Sancta Sede approbatis, licet ejusdem Monialibus nominare Praesbyteros cujusque regionis ad Beneficia, seu Cappellania Monasterii Collegio, seu Convictui unitas, et incorporatas Const. 428. §. 1. » 330

Itemque nominandi omnes, et singulos Ministros, et Officiales seculares pro servitio eorum Collegii, seu Convictus §. eod. » ibid.

Quae sane privilegia constitutione hae confirmata fuere §. 3. » ibid.

MONIALES S. SEBASTIANI CIVITATIS ORIOLENSIS.

Monialibus supradictis nunciat, Monasterium eorum, restitutum esse jurisdictioni Episcopi Oriolensis, jam prius ad Archiepiscopi Valentini jurisdictionem translatum a Benedicto XIV. Const. 497. » 1032

MONIALES SALESIANAE.

Praevia revocatione ejusdemque praecedentis privilegii Altaris privilegiati, unum pro quacumque Ecclesia Monasteriorum Monialium Visitationis B. M. V. Immaculae sub Instituto S. Francisci Salesii, ab Ordinariis locorum semel tantum designandum concessit Clemens XIII. Const. 99. §. 1. » 286

Dies designati fuere speciales, quibus in dictis privilegiatis Altaribus, celebrantibus Sacerdotibus, sive Secularibus, sive Regularibus, a Purgatorii poena liberatur anima sive Monialium, sive illarum consanguineorum, et affinium primi, et secundi gradus, tandem Benefactorum praedictorum Monasteriorum §. eod. » 287

Quod sane privilegium extensum fuit ad quodlibet Altare Ecclesiarum praedictarum in anniversariis obitus, depositionis, ac tertiae, septimae, et trigesima die post obitum cujuscumque ex praedictis Monialibus §. eod. » ibid.

Indulgentiae plenariae perpetuae statutis diebus conceduntur universis Christianis fidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communionem refectis, qui aliquam Ecclesiam Monasteriorum hujus Instituti visitaverint, ibique pie oraverint, pro Christianorum principum concordia, haereticorum extir-

- patione, et S. Matris Ecclesiae exaltatione
Const. 100. §. 1. pag. 287
- Itemque Indulgentia plenaria pro universis
Christifidelibus confectis, et Saera Commu-
nionem refectis ut supra, et dictas Ecclesias
visitantibus, et orantibus in expositione
Sanctissimae Eucharistiae Sacramenti in di-
etis Ecclesiis faciendi prima, et feria sexta
enjustilibet mensis §. eod. » 288
- Reconsentur aliae peculiares Indulgentiae, tam
pro Universis Christifidelibus, quam pro
Moualibus hujus instituti §. eod. » ibid.
- Indulgentias alias ad septennium duraturas,
pro nonnullis peculiaribus piis operibus, et
statutis diebus concedit Constit. 101. §. 1. » ibid.
- MONS PIETATIS.**
- In ordinibus directis Sacro Monti Pietatis, et
in chirographis mandati procurae certa for-
ma servanda est, pro recognitione caracte-
rum, a speciali commissione a Pontifice
electa, proposita. Constit. 473. §. 1. et 2. » 964
- Tenor novarum regularum propositarum a
Pontifice probatur, reservatis specialibus
providentiis in casu falsitatis detectae, ibid.
§. 3. 4. et 5. » 966
- Constituuntur poenae, quibus ministri Montis
Pietatis de Urbe, alique in ejus damnum
delinquentes puniri debeant. Con. 554. §. 1 » 1096
- Constitutiones Benedicti XIII., et Benedicti
XIV. confirmantur, et ampliuntur ibid. §. 2. » ibid.
- Poenas in praecitatis constitutionibus indictas
extendit, et ampliat Pontifex, ibid. §. 3. » ibid.
- Sanctiones contra dolum testimonium per-
hibentes in recognitione characterum ordi-
num, et maulorum procurae, ibid. §. 4. » 1097
- Quomodo procedendum sit contra Ministros
Montis Pietatis, concredita illis fide abuten-
tes, ibid. §. 5. » ibid.
- Indicuntur poenae contra falsificantes, alte-
rantes, aut dolose vitantes libras, et scri-
pturas Montis Pietatis, ibid. §. 6. » ibid.
- Item aliae contra ministros recuperantes pro-
pria, vel aliena pignora absque mutuae
pecuniae restitutione, ibid. §. 7. » 1098
- De criminibus existimatorum, et peritorum,
atque de poenis, quibus plectenda ea crimi-
na sunt, ibid. §. 8.
- De iis qui fraudulentè, et dolose aurum, ar-
gentum, et jocalia falsa pro veris oppigno-
raverint, et de eorum punitione ibid. §. 9. » 206
- Confirmatio in forma specifica statutorum con-
dicionum pro recta administratione, et regi-
mine Montis Pietatis de Urbe. Constit. 606. » 1173
- Pro recto regimine Montis Pietatis, deputatus
fuit Cardinalis visitator, ibid. §. 2. pag. 1763
- Qui Cardinalis visitator novum statutorum col-
lectionem approbandam exhibet summo
Pontifici, ibid. §. 3.
- Sequitur tenor Statutorum, ibid. » 1174
- Del Senatore, Conservatore, e Priore de' Capor-
ioni, ibid.
- Del Giudice del S. Monte, ibid. Cap. II. » ibid.
- Della Congregazione Generale, ibid. Cap. III. » ibid.
- Della Congregazione particolare, detta ordi-
naria, ibid. Cap. IV. » 1175
- Del modo di trattare, e spedire li negozi nella
Congregazione particolare della ordinaria,
ibid. Cap. V. » ibid.
- Del modo di trattare i negozj nella Congrega-
zione particolare detta straordinaria, ibid.
Cap. VI. » 1177
- Dell' elezione degli imbussolatori, per fare gli
uffiziali, ibid. Cap. VII. » ibid.
- Della conferma de' vecchi, ed elezione de' nuo-
vi uffiziali, e deputati, ibid. Cap. VIII. » 1178
- Degli uffiziali eletti di nuovo, ibid. Cap. IX. » 1179
- Dell' estrazione degli assistenti alla vendita,
ibid. Cap. X. » ibid.
- Dell' uffizio, e potestà de' provvisori, ibid.
Cap. XI. » 1180
- Dell' uffizio, ed autorità de' Sindaci de' presti-
ti, ibid. Cap. XII. » 1181
- Dell' uffizio de' Sindaci del banco de' deposi-
ti, ibid. Cap. XIII. » 1185
- Dell' uffizio de' deputati alle vendite, ibid.
Cap. XIV. » 1186
- Dell' uffizio di Visitatore delle custodie, ibid.
Cap. XV. » 1187
- Dell' uffizio del deputato Archivista, ibid.
Cap. XVI. » 1188
- Dell' Uffizio del deputato alla cura delle liti,
ibid. Cap. XVII. » 1195
- Dell' uffizio de' Fabbricieri, ibid. Cap. XVIII. » 1196
- Dell' uffizio del Segretario, ibid. Cap. XIX. » 1198
- Del numero, e nome de' Ministri del Sacro
Monte, ibid. Cap. XX. » 1200
- Del carico del Cappellano, ibid. Cap. XXI. » 1201
- Del carico del Mandatario, ibid. Cap. XXII. » 1203
- Del carico del Procuratore, ibid. Cap. XXIII. » 1204
- Del carico del Sollecitatore, ibid. Cap. XXIV. » 1205
- Del carico del Computista dei prestiti, ibid.
Cap. XXV. » ibid.
- Del carico del Sotto-computista de' prestiti,
ibid. Cap. XXVI. » 1208
- Del carico dell' ajutante del Sotto-Computi-
sta, ossia primo giovane della Computiste-
ria, ibid. Cap. XXVII. » 1210

- De' carico degli Scrittori del Computista de' prestiti, ibid. Cap. XXVIII. pag. 1211
- De' carico de' ragguglianti, ibid. Cap. XXIX. » 1212
- De' carico degli appuntatori, ibid. Cap. XXX. » ibid.
- De' carico del Cassiere de' prestiti, ibid. Cap. XXXI. » 1213
- De' carico dell' ajutante del Cassiere dei prestiti, ibid. Cap. XXXII. » 1218
- De' carico dell' ispettore alle scritture ibid. Cap. XXXIII. » 1219
- De' carico degli otto custodi de' pegni, ibid. Cap. XXXIV. » 1221
- De' rincontri de' custodi, ibid. Cap. XXXV. » 1225
- De' carico degli stimatori, e loro ajutanti, ibid. Cap. XXXVI. » ibid.
- Della sorte de' soprannumeri, ibid. Cap. XXXVII. » 1229
- Della custodia de' pegni d' armario, e suo deputato, ibid. Cap. XXXVIII. » 1230
- De' prestiti, ed ordini da osservarsi in essi, ibid. Cap. XXXIX. » 1231
- Della rinnovazione de' pegni, ibid. Cap. XL. » 1234
- Della riscossione de' pegni, e pagamenti del resto, ed ordini da osservarsi in essi, ibid. Cap. XLI. » 1236
- Delle vendite de' pegni, ed ordini da osservarsi in essi, ibid. Cap. XLII. » 1238
- Della proroga delle vendite de' pegni particolari, e della licenza di venderli loammi al tempo, ibid. Cap. XLIII. » 1241
- Degli utili del Monte, ibid. Cap. XLIV. » 1242
- Del conto, e pagamento de' sopravanzati, ibid. Cap. XLV. » ibid.
- Del modo di rinnovare i belletti perduti dei pegni, e delle sicurtà da darsi per questo, o altro conto, ibid. Cap. XLVI. » 1243
- De' pegni di robe rubate, o impegnate senza consenso de' padroni, e delle ritenzioni dei pegni da farsi in questi, o altri casi, ibid. Cap. XLVII. » 1248
- De' pegni perduti, o deteriorati in mano dei custodi, ibid. Cap. XLVIII. » 1247
- Del banco de' depositi, ibid. Cap. XLIX. » ibid.
- Dei due libri mastri generali del banco dei depositi, e dei prestiti, ibid. Cap. L. » 1248
- De' carico del computista del banco de' depositi, ibid. Cap. LI. » 1249
- De' carico dell' ajutante del Computista, ibid. Cap. LII. » 1253
- De' carico dello scritturale del libro mastro generale, ibid. Cap. LIII. » 1254
- De' carico dello scritturale de' depositi vincolati, ibid. Cap. LIV. » 1257
- De' carico dello scritturale de' depositi de' luoghi pii, ibid. Cap. LV. » 1260
- De' carico dello scritturale de' depositi liberi, ibid. Cap. LVI. » ibid.
- De' carico dello scritturale delle cedole libere, ibid. Cap. LVII. » ibid.
- De' carico del registro de' depositi vincolati, ibid. Cap. LVIII. » 1262
- De' carico del registro de' depositi de' luoghi pii, ibid. Cap. LIX. » 1264
- De' carico del registro de' depositi liberi, e dell' altro delle cedole libere, ibid. Cap. LX. » 1265
- De' carico degli appuntatori, ibid. Cap. LXI. » 1266
- De' carico del cedolista, ibid. Cap. LXII. » ibid.
- De' carico del cassiere del banco de' depositi, ibid. Cap. LXIII. » 1268
- De' carico del sotto-cassiere, ibid. Cap. LXIV. » 1274
- De' carico del contatore, ibid. Cap. LXV. » 1274
- De' carico dei due giovani di entrate-uscite, ibid. Cap. LXVI. » 1275
- De' carico dell' cassiere del banco de' depositi, ibid. Cap. LXVII. » 1277
- Dell' archivista del banco de' depositi, ibid. Cap. LXVIII. » 1278
- De' carico del ballatore de' riscatti, e revisione de' depositi liberi, ibid. Cap. LXIX. » 1283
- Delle cedole, de' depositi, e pagamenti di essi, de' sequestri, e cedole giudiziali perdute da rinnovarsi, ibid. Cap. LXX. » 1284
- Demandatur omnimoda relocatorum statutorum observantia, ibid. §. 4. » 1286

MUSEUM VATICANUM.

- Bios Musae instituit Benedictus XIV. Bibliothecae Vaticanae coeternis, quorum alterum pro monumentis profanis et Cardinali de Carpineo coemptum, alterum pro sacris et Christianis Monumentis, jam Commendaturo Francisco Vettori pertineo. Consult. 269 § 13. » 660
- Quomodo vero Benedictus XIV. plura quod bios isle Musae sociverit, et Clemens XIII. moderatus est, et peruliores edicti dispositiones §. 14. » ibid.
- Hinc, sub poena excommunicationis latae Sententiae, prohibuit ut aliquid ex memoratis monumentis extrahi posset §. 15. » 661
- Itemque eorum praebuit pro expensis in novorum monumentorum acquisitionibus faciendis §. 16. » ibid.
- Todem Praefectum Musae Sacro et Benedicti XIV. praepositum, post moderat Praefecti

ebitum suppressit, et universalibus Bibliothecae legibus regi, et hac etiam Musaeum jussit §. cod. pag. 661

N

NEOPHITI.

- Neophiti in Urbe plerimis gaudent privilegiis, Const. 603. » 1166
Refertur tenor chrysothri, quo privilegia indulta fuere, et primo agitur de veteribus Neophitorum privilegiis, ibid. §. 1. » ibid.
Clemens XI. singulas controversias Neophitis respicientes tam presentes, quam futuras jurisdictioni Vicesgerentis obligavit, ibid. §. 2. » ibid.
Neophiti artes exercentes ab statutis universalitatum, et a solatione palestrarum eximebantur, ibid. §. 3. » 1167
Pariterque eximebantur a vectigalibus viarum, quoad artium exercitationes, ibid. §. 4. » 1168
Item aliis quam plurimis donabantur privilegiis, quoad passivorum nominum solutiones, ibid. §. 5. » ibid.
Proces porrectas pro genericis, et specificis privilegiorum conservatione, ibid. §. 6. » 1169
Pontifex praebitis annuit, et singula privilegia confirmata designat, ibid. §. 7. » ibid.
Provia avocatione causarum Neophitorum, eas jurisdictioni perpetuis Vicesgerentis submittit, ibid. §. 8. » 1170
Regulae traduntur pro admissione Neophitorum ad artium exercitium, ibid. §. 9. » ibid.
Eximuntur a taxis pro artium exercitio, ibid. §. 10. » ibid.
De distantia servandis, quoad eorum apothecas, ibid. §. 11. » ibid.
A taxis viarum immunes declarantur, ibid. §. 12. » 1171
Statuta pro Neophitis conditis subjiciuntur, ibid. §. 13. » ibid.

NOTARII.

Notarii auriac nuncupantur » *Turonii* » in civitate Bononiense.
Vide *Bononiense civitas*.

NOTARII ROYALES.

Vide *Collegium Notariorum Sacrae Rotae*.

NUNCII COLONIENSIS.

Exponitur nimia durities Regularium Ordinum in Germania quoad coercionem Professio-

rum, qui fortasse in aliquos errores, et crimina etiam inciderint. Const. 402. §. 2. pag. 856
Indiget huic Nuncio facultatem visitandi carceres Regulariter, nosque demoliri faciendi, atque novos construendi salubriores, iudicio Regularium Ordinum Superioribus, moderatae Reorum coercionis praeccepto §. 3. » ibid.
Inducuntur poenae contra inobedientes Apostolici Nuncii praecceptis §. 4. » ibid.
Praecipitur Regularibus cujuscunque gradus, Pontificiae hujus voluntatis observantia §. 5. » 887

NUNCII POLONIE.

Poloniae Nuncio facultates tribuere fuerunt conferendi tres Canonici, et Praebendae in Metropolitana Ecclesia Gnesnen. In mensibus S. Sedi reservatis per obitum illos obtinentium primo vacatur, et ad nominationem Archiepiscopi Gnesnen Const. 56. §. 1. » 112
Qui tunc ita nominati, et instituti, Apostolicas Literas sub plumbo expedire tenebantur intra octo menses a collationis die sub poena privationis §. 1. et 4. » ibid.
Eadem facultates praelaudato Nuncio tribuere fuerunt pro tribus Canonialibus in Cathedrali Ecclesia Culmen. et sub iisdem legibus Const. 56. per tot. » 114

O

OFFICIUM.

Officium, et missa Sanctissimi cordis Jesu pro Regno Poloniae, nec non pro archiepisfratritate Urbis, sub ejusdem invocatione concessum fuit a S. Congregatione Rituum decreto, quod Pontifex plene approbavit, Constit. 454. » 933
Officium proprium B. M. V. de Conceptione indultum fuit universo Hispaniarum Regno, Constit. 580. » 1141
Celebratio officii sub ritu duplici minori S. Raimondi abbas Cisterciensis, et S. Veremundi abbas Hirarchensis, indulta fuit cle- ro regni Navarrae. Con. 597. » 1159
Concessio officii sub ritu duplici de B. Seraphino a monte Granaro, habetur in Const. 617. §. 15. » 1326
Pro officio Mariano a Benedicto XIII. Antistite olim Benefactario instituto canonici, et mansionarii admittuntur ad consequentem distributionem. Const. 636 » 1401

OLEUM SANCTUM.

- Sacra Olea ab Episcopo accipere tenentur Paro-
chi Regulares cujuscumque Ordinis illi sint,
quamvis Abbates Const. 26. §. 5. et 6. pag. 81
Cardinalis Archiepiscopus Vaticanæ Basilicæ,
quotiescumque Episcopali dignitate sit insi-
gnitus, Sacra olea perficere, potest Alloquit.
16. §. 3. " 80

ORDINATIO.

- Nihil præstantius, quam Sacerdotalis Mini-
sterii Ordinationi, diuturnæ sacrarum rerum
contemplatione, multisque ascensionibus
chordis in Deum se comparare. Epist. 106.
§. unic. " 297
Cardinalis Archiepiscopus Vaticanæ Basilicæ
quotiescumque Episcopali dignitate sit insi-
gnitus, Vaticani Cleri Ordinationes habere
potest. Alloquit. 16. §. 3. " 80

ORDO B. M. V. DE MONTE CARMELO.

- Refertur consuetudo monasterii hujusce Ordinis
civitatis Pacensis in Indiis admittendi
nonnullas moniales supranumerarias albam
velum deferentes, et exceptionibus quam-
pluribus donatas. Constit. 821. §. 1. " 1035
Preces porrectæ pro talium monialium supra-
numerariorum suppressione, ibid. §. 2. " ibid.
Pontifex precibus annuit, et hac de re Pacen-
si Episcopo opportunus tribuit facultates,
ibid. §. 3. " 1036
Dismembratio decem conventuum hujus Ordinis
ex provincia minori Poloniæ ejusdem
Ordinis, et erectio eorundem in separatam
provinciam Lituaniam nuncupatam habetur
in Constit. 839. " 1074
Per decretum capituli provincialis dieti ordi-
nis, statuta sunt in Romana provincia alter-
nativa electio provincialis, cæterorumque
officialium inter externos, et eos, qui tem-
porali Pontificis dominio subjecti sunt.
Constit. 487. §. 2. " 940
Quod decretum pontificia auctoritate fuit se-
que approbatum, ibid. §. 3. " ibid.

ORDO CANONICORUM S. RUFFI.

- Canones regulares Ordinis S. Ruffi in Delphi-
nato arbitrarie suppressi fuere, cum appli-
catione honorum militariis equitibus S.
Lazzari Constit. 431. " 890

- Illorum suppressio reprobata fuit a sacra
congregatione eoneistoriali, ibid. §. 1. pag. 891
Et Pontifex sese paratum ostendit, ut. ordō
praedictus ad pristinam observantiam revo-
cetur, ibid. §. 2. " ibid.
De commisso processu ab Apostolica Sede su-
per reformatione canonicorum S. Ruffi com-
monetur Archiepiscopus Viennensis. Con-
stit. 564. " 1117
Pro congregatione canonicorum S. Ruffi per-
secutionem passus est Episcopus Diensis.
Constit. 578. " 1140

ORDO FRATRUM BETHLEMITARUM
IN INDIIS.

- Cum semel hic Ordo cessasset ab observantia
constitutionum, datæ fuere litteræ præscri-
bentes gesta in illarum contemptum, novæ-
que ordinationes pro restituenda pace in
ipso Ordine. Constit. 432. §. 1. " 891
Præsertim super methodo convocandi capitu-
lum generale ejusdem Ordinis, ibid. §. 2.
3. 4. 5. " 892
Mexicano Archiepiscopo, vel eo defuncto, Vi-
cario Generali, facultates concessas fuerit pro
convocando Generali capitulo. Const. 470. " 936
Exponitur quanta cum Ordinis utilitate capitu-
lum idem celebraretur, si in eo nonnulli
designati religiosi interesse possent, ibid.
§. 2. " ibid.
Conceduntur facultates ordinario Mexicano
admittendi ad capitulum, quos utiliores in
in eo fore prospexerit, ibid. §. 3. et 4. " 937
Quæ Mexicano Archiepiscopo, vel eo defun-
cto, vicario Capitulari facultates indultæ
fuerant per hujus Pontificis constitutiones
ann. 1763. Julii 7. itemque anni 1765. Junii
8. pro convocando capitulo generali Ordinis
hujusce extendit Pontifex ad successore-
m in ipso Mexicano Archiepiscopatu.
Const. 559. " 1112

ORDO FRATRUM MINORUM S. FRANCISCI
DE OBSERVANTIA DISCALCEATORUM.

- Urbanus VIII. præscripserat, quod Religiosi
hujus Ordinis ad Aulam Regiam Matriti se-
se conferentes stato tempore dumtaxat
diversare possent in Conventibus S. Agidii, et
S. Bernardini. Const. 440. §. 1. " 904
Deinde idem Urbanus VIII. arbitrio Ministri
Generalis, vel Commissarii Generalis reli-
quit præciniendi tempus, quo in præfatis

- Conventibus immorari possent exteri Religiosi Matriti accedentes, ibid. §. 2. pag. 905
- Innocentius XI. dum Urbani VIII. litteras confirmavit, nullam fecit mentionem de superiori facultate Ministro Generali, et Commissario Generali indulta, ibid. §. 3. » ibid.
- Dissidia subinde orta ex arbitraria destinatione Procuratoris Generalis, qui cunctarum Provinciarum in Hispanis negocia Matriti agerent, ibid. §. 4. » ibid.
- Data autem a Ministro Generali sententia pro componendis dissidiis, et in posterum observanda, ibid. §. 5. » 907
- A qua sententia, appellatione interposita, causa delata est ad S. Congregationem Episcoporum, et Regularium, ibique deserta, ib. » ibid.
- Tenor sententiae confirmatoriae precedentis §. ibid. » 908
- Quam sententiam, orante Procureatore Generalis Ordinis Pontifex comprobavit, praevia confirmatione litterarum Urbani VIII., et Innocentii XI, ib. §. 6. 7. 8. et 9. » ibid.
- Ordinationes factae in actu S. Visitationis a Ministro Generali Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum pro conventu Cadicensi, et pro reformatione cappellae ejusdem conventus adhaere pro tertiaria saecularibus utriusque sexus fuerunt confirmatae. Constit. 461. » 920
- Tenor ordinationum factarum a Ministro Generali hujus Ordinis in actu visitationis ibid. §. 2 » 930
- Pontifex ad preces laudati Ministri Generalis ordinationes supra relatas confirmat, et approbat, ibid. §. 3. » 931
- In Murcienfi custodia S. Paschalis Baylon Ordinis S. Francisci discalceatorum, si numerus religiosorum duodenario fuerit minor, eligi possunt tres, vel saltem duo, qui officia iidem jura sint perfuncti, licet non sint de corpore capituli Const. 461. » 944
- Quod resolutum approbante etiam Ministro Generali totius Ordinis, ut removerentur incommoda, ibid. §. 2. et 3. » ibid.
- Et resolutio a Summo Pontifice fuit confirmata, ibid. §. 4. 5. 6. » ibid.
- In Custodia S. Paschalis Baylon nullus exstabat conventus pro professorio, seu chori-statu, at congregatio ejusdem custodiae domum ad hoc destinavit, et peculiariter condidit statuta. Const. 464. §. 1. » 946
- Tenor Statutorum, ibid. §. 2. » ibid.
- Et Ordinationem praedictam Pontifex confirmavit, ibid. §. 3. » 949

ORDO MILITARIS SS. MAURITII,
BY LAZZARI.

- Rex Sardiniae est hujus Militaris Ordinis supremus moderator, et Magnus Magister Const. 98. §. 2. pag. 378
- Per concordiam initam Anno 1758. die 21. Maji, inter Sardiniae Regem, et Archiepiscopum Calaritanum, qui directum sibi assererat jus in Insulam Sulcitaneam S. Antiochi, Insula ipsa cessit fuit favore hujus Militaris Ordinis pro illius erigenda nova Commenda §. 4. » 379
- In hac vern cessione praefinitus fuit modus divisionis, reddituum Iosulae, inter Regium Sardiniae Archiepiscopum Calaritanum, et Militarem Ordinem SS. Mauriti et Lazzari §. eod. » ibid.
- Itemque casus contemplati, quo actuales Insulae redditus, futuris augerentur temporibus §. eod. » ibid.
- Quae sane portiones, ex speciali reservatione, fuerunt deinde Apostolica auctoritate confirmatae §. 9. » 386
- ORDO S. FRANCISCI DE OBSERVANTIA.
- Collegium hujus Ordinis erigitur in Provincia Mantuana. Constit. 568 » 1123
- Exponuntur incommoda obvenientia ex actuali divisione conventuum de quibus agitur, ibid. §. 2. » ibid.
- Freibus annuus Pontifex, ad novae Mantuanae Provinciae erectionem devenit, ibid. §. 3. » 1124
- Novae erectae Provinciae statuuntur regulae, quibus moderari in posterum debeat, ibid. §. 4. » ibid.
- In nova Provincia studium generale erigitur, ibid. §. 5. » ibid.
- Novae Provinciae moderatores, Provincialesque usque ad futura comitia deponantur, ibid. §. 6. » ibid.
- Nationalitas provinciarum Romanae, Sabinae, Campaniae, et Esterorum, aboletur pro conventibus, et recessibus in iisdem provinciis existentibus. Const. 600. » 1125
- Frates Ordinis S. Francisci de observantia, qui theologiam dogmaticam per decennium in studio publico civitatis Pergulensis legerint, illi privilegiis, perfruantur, ac si publicis studiis sui Ordinis legissent. Const. 601. » 1163
- Abrogata constitutio Clementis XII. diei 26. Octobris 1730. Collegium Castrì da Os-

cler hujus Ordinis, unitur provinciae Sar-
diniae ejusdem ordinis. Const. 687. pag. 1403

ORDO SANCTISSIMAE TRINITATIS
REDEMPTIONIS CAPTIVITUM.

- Religiosi Ordinis hujusce instituti in conven-
tu B. M. V. de Virtutibus in Provincia Cas-
tellae, habent collegium auroreum vulgo
» *Parantes* » ejus erectio fuit confirmata.
Constit. 489. §. 1. » 921
Collegii institutio, ibid. cap. I. » 922
De Ractore, ibid. Cap. II. » ibid.
De Regentibus, ibid. Cap. III. » ibid.
De cursoribus, eorumque dialectu, ibid.
Cap. IV. » ibid.
De distributione temporis, ib. Cap. V. » 928
Exercitiis collegii, ib. Cap. VI. » 924
De diebus vacationum, ib. Caput VII. » ibid.
De cursoribus, ib. Cap. VIII. » 925
De edis dependentibus in collegio, Cap. IX. » ibid.
De cellis cursorum, ib. Cap. X. » 926
De officio argi vicinos Patres Augustinianos,
ib. Cap. XI. » ibid.
Procurae officio cursoribus vetitum, ibid.
Cap. XII. » ibid.
De annualibus informationibus, ib. Cap. XIII. » ibid.
De concisionibus habendis, ibid. Cap. XIV. » ibid.
De familiari conversatione habenda inter cur-
sores, ibidem Cap. XV. » 927
Comita veluntur ib. Cap. XVI. » ibid.
De subsidio, ib. Cap. XVII. » ibid.
De bibliotheca, ib. Cap. XVIII. » 928
De interpretatione statutorum, ib. Cap. XIX. » ibid.
De eorum observatione, ibidem Cap. XX. » ibid.
De eligendo conservatore, ibid. Cap. XXI. » ibid.
Confirmatur resolutio definitoria Provinciae
Castellae, Legiois, et Navarrae Ordinis hu-
jusce Const. 504. » 1037
Pro majori bono, ac felicitati hujus Provinciae
gubernae, emittit definitivum provinciale,
quod electio Minorum conventum, fiat in
posterum in comitiis provincialibus §. 2. » ibid.
Tenor resolutionis definitoriae provincialis. §.
eod. » 1038
Tenor decreti S. Congregationis Episcopo-
rum, et Regularium, quae superior resolutio
approbatur §. eod. » ibid.
Proces porrectae pro apostolica approbatione,
quae concessa fuit ib. §. 3. et 4. » 1039
Facultas concessa fuit Ministro Generali Ordinis
hujusce deputandi Vicarium Generalem,
et tres assistentes ejusdem Ordinis sub cer-
tis legibus, et conditionibus in provincia

Castellae, Beticae, et Aragoniae. Const.
681. » pag. 1400

P

PALLIUM.

- Pallium representat plenitudinem Pontifica-
lis officii. Const. 188. §. fin. » 301
Sumitur a corpore S. Petri Apostoli, et a Ro-
mano Pontifice eis transmittitur quibus eo
uti permittitur, dummodo illud reverenti in-
stantis postuletur §. eod. » ibid.

PAROCHUS.

- Parochi Regularis cujuscumque Ordinis illi
sunt, exercentes curam animarum persona-
rum secularium, et non conventualium in
Parochiis, licet illae Monasteriis exemptis
sint unitae, et adscriptae, et cura animarum
residet in Abbatibus, Visitationem Episco-
pi, sive per se, sive per aliam factam subire
tenentur in illis, quae respiciunt curam ani-
marum Const. 26. §. 5. et 6. » 81
Parochi Regularis procuracionem solvere te-
nentur, vocati ad Synodum, accedere sunt
cogendi, Feste Diocesis populo annuncian-
te, et celebrare debent, tandem Christum, et
Olea Sacra ab Episcopo accipere §. eod. » ibid.
Nequeunt Regularis dari in coadjutores Pa-
rochorum a Superioribus Regularibus sine
expressa licentia Episcopi §. eod. » ibid.
Abbat, et Parochi Regularis, naqueunt pro
libitu, et sine licentia Episcopi, constituere
modo unam, modo altaram Ecclesiam, sive
Cappellam, in qua sacramenta a Parochis
subministrantur ibid.
Praetuli Regularis, quicquid purum Juspatrona-
tum Parochialium habuerit, vel acquisitum
vel cessum a Laicis, tenentur praesentare
Episcopo Sacerdotes seculares pro Parochi
numere obeundo, aequis istis possunt Mo-
nachos substituere, eosque pro libitu remo-
vere, atque Episcopi assensu §. eod. » ibid.
Iniquum est, sum, qui suos labores, et cogi-
tationes, ad animarum eorum convertit, loco-
pis confiliter, eique accessarius vitae deesse
Const. 102. §. 4. » 291

PASCHA.

- Celebratio Paschae, unum sollemnitatum
dignitas est consecrata Const. 104. §. 1. » 205
Per jejuniis ad Paschalem Sacramentorum
mysteris, purificationis accedimus, et in ejus

resurrectione resurgimus, in ejus Passione, deposito veteri nomine, sumus com-mortui §. eod. pag. 298

PATRIARCHA.

Patriarchatus Antiochenus ab Ignatio Giosar in-vasus.

VIDE *Archiepiscopi Graeco-Melchitas.*

Quae contra intrusum Patriarcham a Sancta Se-
de gesta sunt exponuntur. Const. 490. » 1019

Potentis Viri Ali Gemblat requiritur auxilium
contra intrusum Patriarcham, et favore alter-
ius legitime a S. Sede instituti, ib. §. 2 » ibid.

Patriarcha ecclesiae Ulixibonensis occidentalis
inter S. Romanae Ecclesiae Cardinales re-
censetur, ipso Portugalliae, et Algarbiorum
Rege annuente. Const. 514. » 1046

Motu proprio decessit Pontifex Patriarcham
Ecclesiae Ulixibonensis occidentalis in con-
sistorio electum in amplissimum S. R. E.
senatum in altero immediate sequenti con-
sistorio esse cooptandum ibid. §. 2. » ibid.

Declaratur quo easu huc Patriarchae jus sit
cardinalitum dignitatem assequendi ibid.
§. 3. » ibid.

Cardinalibus in consistorio secreto coaduna-
tis die 6. Aprilis 1767. significat Pontifex
electionem Patriarchae Antiocheni. Const.
554. » 1145

PATRIARCHA ANTIOCHENUS
GRÆCO-MELCHITA.

Antiochena Ecclesia, Romanae semper eam
fuit Constit. 187. §. 1. » 484

S. Innocentius Papa agebat, Antiochenam Ec-
clesiam Romanae esse minorem, quod illa
quidem Petrum Apostolorum Principem in
transitu possederit, haec vero inceptum
apud se consummatumque gavisa fuerit §.
eod. » ibid.

Quam ob causam Romani Pontifices, maximo-
pere gavisi sunt ubi venerabiles illius re-
liquias in Graeco-Melchitis vere Orthodo-
xis, errorum, schismatisque tenebris discus-
sis, reviviscere, et reflorescere conspex-
erunt, una cum unitate erga Catholicam fi-
dem. » ibid.

Clemens XIII. abdicationem Cyrilli Antiocheni
Patriarchae, et consequentem Sacerdotis
Ignatii in illius locum designationem, nul-
las, irritasque declaravit Constitutione hae
§. 2. et 4. » 385

Quod ideo decretum fuit, quia Cyrillus, nul-
lum ab Apostolica Sede permissum impe-

traverat, quod necesse fuisset, statim an-
ejusdem electio a praeclaudata Sancta Sede
fuerat approbata, et executioni commissa
per juramenti praestationem et pallii trans-
missionem §. 2. pag. 385

Quae duo in eausa fuerunt cur sub finem sae-
culi decimi septimi irrita declarata fuerit
renunciatio Josephi I. Caesarem Patriar-
chae §. eod. » ibid.

Nova vero electio eo magis proscripta fuit,
tum quia quatuor Episcopi contra Cyrilli
renunciationem ad Sanctam Sedem appella-
verant, et noviter electus in aetate annorum
viginti septem reperiebatur, quae satis non
est ut quis ad Episcopatum promoveri pos-
sit §. 3. » ibid.

Eveniente morte Patriarchae pendente appel-
latione ad Sanctam Sedem, super renuncia-
tionis validitate, novi Patriarchae electio,
ad praeclaudatam Apostolicam Sedem devo-
luta est. §. eod. » ibid.

Quae propterea secuntum Sacros Canones, et
antiquissimam consuetudinem, Patriarchali
Ecclesiae de persona sibi benedicta debet ex
integro providere §. eod. » ibid.

Antiochenam Graeco-Melchitarum Ecclesiam
ex persona Maximi Episcopi Hyerapolitani
provisit Clemens XIII. Constitut. 187. §. 2. » 387

Patriarcha Antiochenus, antequam regimini,
et administrationi suae Ecclesiae in aliquo
se immisceat, debet in manibus Catholici
alicujus Episcopi, gratiam, et communica-
tionem Apostolicae Sedis habentis fidei Ca-
tholicae professionem, et juramentum fide-
litalis, a Sede praedicta Orientalibus praes-
criptum, praestare §. 3. » 388

Formula professionis fidei habetur in §. eo-
dem. » ibid.

Itemque formula juramenti praestandi §. eo-
dem. » 390

Pallii transmissionem Pontifex promittit, An-
tiocheno Patriarchae, quoties debita in id
instantia Sanctae Sedi dirigitur. §. fin. » 391

PATRIARCHA INDIARUM.

Condolet quod pragmaticae novissimae in Hi-
spaniis introductae sint, quibus veteres pa-
triones inter Hispanicos Regnos, et Aposto-
licam Sedem exerantur. Epist. 333. §. 1. » 734

Quae moliri certe non poterunt, quam ab iis,
qui sunt Catholicae Religioni adversantes
§. 2. » 735

Adeoque Patriarcham hunc obsecrat, ut zelum,

et doctrinam suam conferat, ad impias
hasce novationes remotendas §. 3. pag. 735

PATRIARCHA MARONITARUM.

Memoriae revocat dissentiones, et controver-
sias obortas super electione Patriarchae
Melchitarum, et excommunicationem contra
intrusum electum a Sancta Sede indictam.
Epist. 278. §. 1. » 637
Dolet, quod cum intruso hoc Patriarcha per-
honorifice egerit, et jubet, ut ab intrusi con-
suetudine se absteat, quoad ille aerrorem
suum poenitendo correxerit §. 2. » ibid.

PATRIARCHA VENETIARUM.

Monasterii S. Catharinae Virginis, et Martyris
Venetiarum lundes, et moerita enumerat, at-
que Pontificis suae erga illud affectionis ar-
gumenta designat. Epist. 192. §. unic. » 456
Eidem Patriarchae exponit, se decorasse Su-
periorissa nullius Monasterii perpetuo titulo
Abbatissae, facultatemque scisse gestandi
Baculum, et Annulum digito imponendi,
§. eod. » 457
Ecclesia S. Georgii Venetiarum ex concessio-
ne Leonis X. Episcopalis declarata fuit, pro
uno Episcopo Ritus Graeci-Catholici. Epi-
st. 267. §. 2 » 618
Condatet cum Patriarcha Venetiarum, quod
Graeci ipsius Ecclesiae S. Georgii, Episco-
pum selegerint extra Catholicam Ecclesiam
Ordinatum, et ita Schisma in sinu Venetia-
rum intruduxerint §. eod. » ibid.
Adcoque eum adhortatur, ut omni studio, et
religiosa sua sedulitate curet, quod indi-
guis hic Episcopus removeatur, neque
enimvero, ad fidei professionem admittat
§. 3. » 619

PAUPERES.

Pauperibus prodest, ut qui inter Ecclesiasticos
caeteris dignitate praesulgent, redditibus
quoque abundantius fruuntur, unde abun-
dantius elemosynas, et largitiones in egen-
tas, ac miseros effundere queant. Const. 22.
§. 4. » 66
Ecclesiarum enim bona sunt pauperum patri-
monium §. eod. » ibid.

PIETAS.

Fervente in populis sincero pietatis cultu, pu-
blicarum legum observantia, Regumque
felicitas constabitur, ac Reges ipsi, et sub-
jectae illis nationes, Divinae protectionis

praesidio magis communiuntur Const. 29.
§. 2. pag. 89

PONTIFICIS AUDITOR.

Vide Collegium Cantorum Capellae Pontifi-
ciae.

PREDICATIO.

Praedicare non possunt in propriis Ecclesiis
Regulares, non petita ab Ordinario Bene-
dictione, aut in aliis Ecclesiis, sine Or-
dinarii licentia Const. 26. §. 5. » 82

PREFECTUS PALATII APOSTOLICI.

Vide Bibliotheca Vaticana. Collegium Can-
torum Capellae Pontificiae. Musaeum Va-
ticanium.

PRINCIPES ELECTORES S. R. J.

Principibus Electoribus S. R. J. qui Antistites
sint, indultum tribuitur, conferendi Eccle-
siae Beneficia in mensibus Apostolicae
Sedi reservatis vacantia, sive quibuscumque
canonicis causis eidem sibi affecta Epist. 12.
§. 2. » 40
Vide Germanici Imperii Electores.
Suum Principibus Electoribus desiderium par-
ticipat Pontifex, pro electione Josephi Au-
striae Archiducis in Romanorum Imperato-
rem. Epist. 398. §. 1. » 846
Eisdem Principibus Electoribus in unum con-
gregatis, Religionis negotia commendat, il-
liusque tutelam §. 2. » ibid.

PRINCEPS HOHENLOCHICES.

Illustris hujus Principia Religionem, et gesta
pro Catholica fide commendat, atque ut pro-
sequatur in laudabili opere hortatur fer-
ventissime Epist. 180. §. unic. » 332

PRINCEPS MONTISMAURENTIACI.

Principi significat, non omnia, quae a Pon-
tifice postulatur, ab ejusdem penulere volun-
tate, sed postulationes ad Sacrorum cano-
num normam esse expendendas. Epist. 251.
§. 1. » 597
Qua de re dolet se illius postulationibus ob-
secundare minime posse, quibus sollicitabat
Episcopatum in partibus pro Religioso vi-
ro, quampluribus virtutibus praeclearo §.
eodem. » ibid.
Trydentini siquidem Concilii canonibus ad-
versantur Episcopi illi, neque clerus, ne-

que populum, neque Sedem, permanentem habentes § 2. pag. 807
Idcirco erandi minime sunt, sine gravi necessitate, et evidentis Ecclesiae utilitate, et dummodo prius honesto patrimonio dotati fuerint. §. eod. » ibid.

PRINCEPS NACHADIORUM.

Hujus Principis humanitatem erga Christifideles commendat, hortaturque ut in hac perseveret voluntate, et Apostolica decreta. executioni committi euret. Const. 168. §. 1. » 421
Eidem significat electionem Monachi Ighatii in Patriarcham Graeco-Melchitam, tamquam pluribus vitis infectam proscriptis, novumque idoneum Patriarcham praefecisse §. 2. » 422
Tandem quum subortae fuissent controversiae inter Monachos Maronitas Monticulas appellatos, et Hyerapolitanos, quae aeta fuerunt ad eos conciliandos, Pontifex Principi significat, ejusque implorat auxilium pro pace confirmanda § 3. » ibid.

PRIVILEGIUM.

Privilegia Dapiferorum. Vide *Dapiferi*.
Privilegia Conclavistarum. Vide *Conclavistae*.
Privilegia pro Cappellanis Pontificiis. Vide *Cappellani Pontificii*.
Privilegiis, exemptionibusque Cardinalium, detrimentum si afferri contingerit, egre id semper tulerunt Romani Pontifices: Const. 22. §. 2. » 66
Privilegia pro Familiaribus Pontificiis. Vide *Familiares Pontificii*.
Privilegium Notariatus Apostolici cum habito Praelatio, perpetuo conceditur Plebanis pro tempore Collegiae Ecclesiae S. Felicit Venetiarum, in qua Summus Pontifex Saera Baptismate fuit regeneratus Const. 37. §. 2. » 101

PRIVILEGIUM FORI.

Vide *Homicidae*.
Vide *Sardiniae Regnum*.

PROCURATIO.

Praechi Regulares ejusdemque Ordinis, tenentur solvere Procuracionem Const. 26. §. 5. et 6. » 81

PROHIBITIO LIBRORUM.

Opus uno, aliquo idioma relictum, proscriptumque, quacunque alia lingua postmo-

dum exhiberi contingat, eadem proscriptio-
nenolatum intelligitur Const. 22. §. 1. pag. 67
Italico idioma traductum opus cui titulus
» *Storia del Popolo di Dio dalla Nascita del Messia, sino alla fine della sinagoga seconda parte* » Una cum dissertationibus, et Apologia proscriptis Benedictus XIV. per Literas in forma Brevis diei 17. Febr. 1738.
§. 2. » ibid.

Et Clemens XIII. constit. hac diei 2. Decembris 1658. sub gravissimis censuris damnavit opus aliud Gallico Idiomate perscriptum, et in plures Tomos distributum, cui titulus » *Histoire da peuple de Dieu, troisieme partie* § 3. » ibid.

Librum Gallico idioma publicatum, cui titulus » *De l'Esprit* » utpote referunt propositionibus impiis, scandalosis, atque haereticis damnat, et reprobat Const. 34. §. 4. » 97
Opus cui titulus » *Encyclopedie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des Arts etc.* » utpote referunt propositionibus contra Christianam pietatem, et morum disciplinam damnavit S. Congregatio Iudici Librorum prohibendum, et expurgandorum praeposita Const. 84. §. 1. » 244

Illud, et subsequentem editionem, licet emendatam, notisque referat, atamen falsas, et perniciosas doctrinas continuentem proscriptis Sacra Cardinalium Congregatio Inquisitionis adversus haereticam pravitatem § 2. et 3. » ibid.

Decreta praeaudatarum Congregationum confirmavit, et approbavit Pontifex, et opus ubique, quocunque idioma, et etiam cum notis, et correctionibus impressum perpetuo damnavit, prohibuit, et ne retineri a quovis posset, sancivit, severioribus Ecclesiasticis poenis adjunctis § 4. » ibid.

Quamvis decreto S. Congregationis Indicis diei 21. Novembris 1737. prohibitum fuerit Opus Gallico sermone perscriptum, et in plures Tomos distributum, cui titulus » *Exposition de la Doctrine Chretienne, ou instructions sur les principales verités de la Religion* » atamen Iudicio deinde sermone traductum, typis mandatum fuit. Const. 228. §. 1. » 321

In qua sane versione animadvertitur debuit Romanus Pontifex ex regula Sanctae Sedis, quod opus, und nuppe idioma aeditum, atque proscriptum, quocunque alio verum sit, eadem proseriptione notatur, §. eod. » ibid.
Neque confert ad talem proseriptionem eva-

decendum, si varis castigata sit privata tantum ingenio, non quidem eorum ad quos legitima spectat auctoritate §. eod. pag. 321
Hinc Pontifex, novam hanc italicam versionem, prius a pluribus S. Theologice magistris assensuam, concorditerque reprobata damnavit, utpote continentem, propositiones respective falsas, captiosas, male sonantes, scandalosas, et Apostolicis decretis contrarias §. 2. » *ibid.*

Insuperque huius operis non solum italicam versionem, sed aliam quancunque idioma, vel factam vel faciendam demonstravit, et ne legi, et retineri a quibuscunque posset, prohibuit sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae §. eod. » 322

Tandem iussit, ut quicunque, opus praedictum, vel variationem apud se habuerit, statim huius prohibitionis accepta notitia, tradere, et consignare teneatur vel Jacorum Ordinaris, vel haereticae pravitatis inquisitoribus §. eod. » *ibid.*

Q

QUADRAGESIMA.

Quadragesimalis tempus est plenum mysteriis, magnisque illius Paschae celebrationem praecedit, quo omni solemnitate dignitas est consecrata. Const. 104. §. 1. » 203

R

REGINA HUNGARIE.

Cum postulasset apostolicum assensum, ut plenum robur obtinerent petitiones quasdam iussu a maiestate sua cum Republica trium Rhetiae foederum, gravissimis ob rationibus idem assensus fuit denegatus. Const. 430. §. 1. 2. » 890

Reginae Hungariae declarat Pontifex, quanto magis studuerit, ut noxiorum librorum lecturam prohiberet. Const. 573. §. 4. » 1129

Doleat de recenti decreto edito pro Docto Mediolanensi quod censuram imprimendorum, et introducendorum librorum, *ibid.* §. 2. » *ibid.*

Cujus decreti maximum fuit gravamen, laicam potestatem in iudicem causae erigere, maxime in materiis ecclesiasticis, *ibid.* §. 3. » 1130

Quia gravamen tollatur per demandum huiusmodi ecclesiasticorum deputatorum in censuram numero, *ibid.* §. 4. » *ibid.*

Semper suum praevalere iustitiam laicorum

reosorum pro ecclesiasticorum opinione. *ib.* §. 3. » 1130

Ad quas avertenda mala, hortatur Imperatricem Reginam ne aliquid innovari sinat praescriptis in concilio Tridentino, et Lateranensi: *ibid.* §. 6. » *ibid.*

Reginae Ungariae clactae Rumanorum Imperatrici commendat Pontifex officia catholicae Religionis res in Regno Poloniae Const. 643. » 1131

De Graeci ritus Episcopo in Hungaria Regno minime constituto agit Pontifex, et duorum rituum incompatibilitatem demonstravit. Const. 682. » 1141

REGNUM POLONIE.

Ex concessionibus Leonis X. et Clementis VII. alternativa biennale indulta fuit in Poloniae Regno, quoad Beneficiorum collationem Const. 366. §. 2. » 798

Hinc Pontifex precat pertractae fuere ab Archiepiscopo Gnesensi nomines cunctorum in Poloniae Regno Archiepiscoporum, pro supradictae alternativae confirmatione §. 3. » *ibid.*
Pontifex praecedentem alternativam prout in praedictis constitutionibus indulta fuit, confirmavit, et approbavit: §. 4. » *ibid.*

REGNUM SARDINIE.

Vide *Sardiniae Regnum.*

REGULARES.

Regulares cujuscumque Ordinis sint, exercentes curam animarum, personarum secularium, et non conventuum in Parochiis, licet illos Monasteris exemptis sint unitae, et annexae, et cura animarum resident ipsi Abbatibus, visitationem Episcopi, sive per se, sive per alium factam solvere tenentur, in his quae respiciunt curam Animarum Const. 26. §. 3. et 6. » 81

Parochi Regulares, praenotationem solvere tenentur: vocati ad Synodum, accedere sunt cogendi; Festa Diocesis populo annunciare, et celebrare debent; tandem Christum, et Omnia Sacra ab Episcopo accipere §. eod. » *ibid.*

Sine approbatione Episcopi, nequeant Parochi Regulares, etiamsi sint Abbates, Superioribus Regularibus, ad curam animarum destinari, illamque exercere §. eod. » *ibid.*

Regulares nequeunt dari in conjutores Parochorum Regularium a Superioribus Regularibus, sine expressa licentia Episcopi §. eod. » *ibid.*

- Episcopi in approbatione Confessariorum Regularium, limitare possunt eorumdem facultates, non solum quoad tempus, sed etiam quoad personas, et loca in quibus debent confessiones audire §. eod. pag. 81
- Parrochi Regulares, et Abbates, nequeunt pro libito, et sine licentia Episcopi constituere modum unum, modo alteram Ecclesiam, sive Cappellam, in qua Sacramenta a Parochiis subministrantur §. eod. » ibid.
- Praelati Regulares habentes parum Jovis Patri-
natus Parrochiarum sequialium, vel cessum
» Leitis, quibus in hoc succedunt, tenen-
tur praesentare Episcopo Sacerdotes Secu-
lares, ut antea Laici tenebantur, neque pos-
sunt substituere Monachos, eosque pro libito,
absque Episcopi licentia removere §. eod. » ibid.
- Regulares, qui subiecta habent Monasteria
Monitium, subiciuntur Episcopo quoad
curam clausurae ditionum Monasteriorum,
et quoad praedictae clausurae observantiam
ad praescriptum Sacri Concilii Tridentini
§. eod. » ibid.
- Praelati Regularibus prohibere potest Episco-
pus ne pluries in anno occasionis Visitationis
ingrediantur septa Monasterii Monia-
lium sibi subiecti, sine praesentia ejusdem
Episcopi, sive alterius personae ab eo de-
putatae §. eod. » ibid.
- Regulares sine Ordinaris examine, nequeunt
Puelles ad habitum, et Professionem admit-
tere in Monasteriis illis subiectis, neque ad
electionem Abbatissarum exemplarum de-
venire possunt non significata Ordinarii
die electionis, cui Episcopus, sive per se,
sive per alium interesse, et praesidere pos-
sit §. eod. » ibid.
- Confessarii Regulares pro audiendis confes-
sionibus unius Monasterii Monialium exem-
ptorum, vel pro una vice approbati, ne-
queunt conseri semper, et pro omnibus
Monasteriis approbati §. eod. » ibid.
- Regulares tenentur, pro obtinendis facultatibus
audiendi confessiones, sive secularium, sive
Monialium, se personaliter coram Episcopo
praesentare, neque sufficit a Superio-
ribus de sufficientia, atque idoneitate testi-
monium transmitti §. eod. » ibid.
- Praelati, et Abbates Regulares, nequeunt sine
speciali indulto, Calices, Campanas, alia-
que Vasa Sacra in quibus intervenit sacra-
mentum, benedicere pro usu alienarum Ec-
clesiarum §. eod. » ibid.
- Abbates, et Praelati Regulares tenentur serve-
re Decretum ab Alexandre VII. editum cir-
ca usum restrictum Pontificalium Praelatis
inferioribus concessum §. eod. pag. 81
- Velitum est Regularibus Eucharistiam in pro-
priis Ecclesiis exponere, sine licentia Ordina-
rii, neque possunt in propriis Ecclesiis
insensitam imaginem, aut Sacram Reliquiam
ab Ordinario non approbatam exponere;
tandem impediuntur in iisdem Ecclesiis
praedicare non petita ab Ordinario Benedic-
tione, aut in aliis Ecclesiis sine Ordinaris
licentia §. eod. » ibid.
- Ut Regulares in propriis Religionis observan-
tia continentur, et debitis Visitationibus
indictis, Christianarum virginitatem, honorum
artium, et operum geminus proferre non
desinant, curare debent Romani Pontifices
Const. 94. §. 1. » 265
- Decet servare pacem, atque concordiam inter
Religiosos, qui se totos Christianae humi-
litalis, et poenitentiae exercitationibus de-
verent. Const. 140. §. 1. » 349
- Quod si ob humanae indolis infirmitatem,
quid ex adverso contigerit, Summus Ponti-
fex, discidium semine sedulo extirpat,
ne peris ex scintillis magnum exoritur in-
cendium §. eod. » ibid.
- Cavere debent Regulares Praelati, ne nimia
facilitate expellant Religiosos homines, qui
nulla ratione ad bonum freget per eos re-
vocari possunt, quique inerrigibiles di-
cuntur. Epistol. 145. §. 4. » 359
- Id enim grave Episcopis molestiam, seculari
autem Clero ignominiam inferit, illi enim
assumpto Clericali habitu, expulsionis in-
famiae operire tequeant, quin interim a ve-
teris civitate respiciant §. eod. » ibid.
- Adeoque ipsi Praelati Regulares, juxta Decre-
tales Gregorii IX., debent singulis annis,
eosdem Religiosos viros interpellare, se re-
quirere ut ad poenitentiam suis in Com-
muniis agenda revertantur, §. eod. » ibid.
- Religiosi viri a respectivis Regularibus Praelatis
expulsi, ab Ordinum exercitiis suspensi
sunt, quin possint Ordinarii locorum hanc
suspensionem laxare, §. eod. » ibid.
- Quae in Pontificis Constitutionibus, ad Re-
gularem disciplinam servandam constituta
sunt ubi laesactata reperiantur, separanda
sunt, Apostolica euctoritate praesidio.
Const. 189. §. 1. » 392
- Ad Regularium disciplinam restaurandam, et
restitutam conservandam, plurimum confer-
re possunt annales Visitationes, §. 2. » 393

Qui Regularem Ordinem professi sunt, contemptis omnibus Mundi illecebris, et humilitate sibi proposita, dedecet eos honoris, et praecellentiae gradus, in eo ambitu coquirere. Constit. 166. §. 1. pag. 416

Hinc plures Romanorum Pontificum Constitutiones, non solum ambitum ipsum prohibere, sed insuper gravissimas iudicaverunt poenas contra sobornationes Electorum, ac etiam Saeculares personas, quas preces porrexissent ad Regulares officia procuranda §. 2. " ibid.

Ex Constitutionibus Innocentii XIII. et Clementis XII. editis pro Stato Ecclesiastico vetitum est Regularibus ejusdemque Ordinis, quaecumque medicamenta, pharmaca, Teriacum, et Mitridatum vendere. Constit. 202. §. 9. " 484

Aut Innocentius XIII. pro dicto Stato Ecclesiastico, et praesertim pro Alma Urbe, Benedictus vero XIV. pro stato Mediolanensi a prohibitione ipsa exemit Fratres Ordinis Sancti Joannis de Deo §. eod. " ibid.

Prælati Regularibus, Romani Pontifices jura quaedam, quoad Monasteria Monialium eorum Ordinum concesserunt, quae transgredi minime licet Constit. 228. §. 2. " 514

Episcopi etenim quibusdam, pollutis juribus etiam in Monasteriis Monialium, quas Regularibus Prælati subjectæ sunt, exercendis §. eod. " ibid.

Hinc necesse est, eos ita suis juribus uti, et neuter ulterius turbat jurisdictionem §. eod. " ibid.

Quod si horum dissentio, inter Episcopum, et Prælatum Regularem, Romano Pontifici spectat præcipere, et ambo inter praescriptas foeces continentur §. eod. " ibid.

Vide. *Benedictio Populi. Judices Conservatores. Nuncius Colonienis.*

RELIQUIE

Vide *Suorum Reliquiarum.*

REPÚBLICA GENUENSIS.

Antiquam Genovesium potestatem, at perpetuam erga Apostolicam Sedem observantiam commendat. Epist. 143. §. 4. " 354

Vide. *Insula Corfica.*

Vide. *Archiepiscopus Genuensis.*

REPÚBLICA LUCENSIS.

Laudat Lucensem Magistratum decilitatem, quod cotestariis patronatus Archiepi-

scopus Lucensis, judioio S. Sedis remiserit. Epist. 300. §. 1. pag. 603

Declarat, Lucensem Rempublicam ex legato Benedicti XIV. jure praesentandi ad suamtem Archiepiscopatum pollicere, minima vero jurepatronatu, quod presentatione valde distat §. 2. " ibid.

Ex quo concludit, S. Solum hoc esse in jure eligendi Archiepiscopum ex his quos Lucensis Republica praesentaverit, nec non reservati super fructibus Mensae Archiepiscopalis, moderatam pensionem §. eod. " ibid.

REPÚBLICA LUCERNENSIS.

Republicae Lucernensi ratio redditur, nec in scriptis minime responsum dedit Pontifex his epistolis pertractantibus de subsidio praesentando ab ecclesiastica. Constit. 494. §. 1. " 1029

Seniori consilio republica postulavit, ut loco perpetui subsidii licitum eidem foret ab archiepiscopis voluntarius accipere ablationes, ibid §. 2. " 1030

Quam postremo postulationem Pontifex judioicio peculiaris congregationis commisit, ibid. §. 3. " ibid.

REPÚBLICA VENETA.

Vetustam Rempublicam laudibus commendat, eique suum amorem exprimit. Constit. 577. §. 1. " 429

Venetæ Republicæ Status V. concessit locum pro uno Sacrae Rotae Auditore, qui prius obtinebatur a Reges, quod a Catholica Fide defecerat §. 2. " ibid.

Eidem Republicae facultates in eligendo Romanæ Rotae Auditore tribuit Clemens XIII. quibus pollent Summi Reges, Romanorum scilicet, Francorum, et Hispaniarum §. 3. " ibid.

Condolet cum Venetæ Republicæ moderatoribus, quod his propositibus, et Graeci sibi Episcopum ad regendam Ecclesiam S. Georgii eligere possent, virum elegantem non modo a schismatico Episcopo Ordinatam, sed militiam manu impositionem obtinere extra Catholicam Ecclesiam. Epist. 268 §. 2. " 619

De qua re, Pontifex subdit, quærimonia sua detulisse hujus Republicæ Legato proes S. Srdem, eique commendasse, quod Graecorum res Venetiis parturibus, ad pristinum alacritate doctrinae sanitatem rede-

rentur, §. eod. " 620

Quem vero nullum captum consilium fuerit a

Venetia Republica, eidem significat dedecus in quo incurret quoties schismati minitatio pro viribus non obstat, §. 3. pag. 620

Nec non originem Ecclesiae pro Graecis Catholicis, atque salutes pro Veneta Republica praecedentium Pontificum sanctiones commemorat, §. 4. » *ibid.*

Vivis admodum coloribus pingit perturbationem Catholicarum rerum in Ecclesia S. Georgii, et graviora imminens damna §. 5. » *ibid.*

Adeoque Venetae Reipublicae Magistratus obsecrat, ut tot impendentibus malis obstant, Catholicamque fidem teneantur. §. 6. » 621

Præcedentes literas de intruso Episcopo Graeci ritus in Ecclesia S. Georgii, Venetae Reipublicae perscriptas commemorat. Epist. 335. §. 1. » 736

Ad mentem deinde revocat, quanta semper fuerit Venetorum Magistratum sedulitas, ut in Ecclesia S. Georgii, Catholica puritas servetur. §. 2. » *ibid.*

Adeoque queritur, quod intrusus hic schismaticus Episcopus, sacris se se immiscuerit, et publice Episcopatibus insigniis sit usus in eadem Ecclesia §. 3. » 737

Hinc Reipublicae Moderatores hortatur, ut tam turpe scandalum removeant §. 4. » *ibid.*

Alias minitatur Pontifex supremae suae dignitatis exercitium, ne Catholici Graeci, eum pseudo-Episcopo ulterius communicent, §. 5 » *ibid.*

Iterum ad Venetae Reipublicae moderatorum memoriam revocat praecedentes literas perscriptas, quoniam Episcopum schismaticum in Ecclesia Graeca S. Georgii, illiusque expulsionem, Epist. 394. §. 1. » 843

Valde confidit Pontifex in Religione, sapientia, et prudentia Venetorum Magistratum §. 2. » *ibid.*

Commemorat Ecclesiam S. Georgii ex Pontificum voluntate, pro Graecis Catholicis aedificatam, sub immediata reperiri Apostolicae Sedis potestate §. 3. » *ibid.*

Iterum sacrilegam schismatici viri electionem condemnat, in Antistitem Ecclesiae S. Georgii deputati §. 4. » *ibid.*

Quantum damni sit Catholicae Religioni, si schismaticus Antistes ulterius in Ecclesiae administratione toleretur. §. 5. » 844

Vetera decreta Venetae Reipublicae membrum revocat, quibus consultum fuerat gubernio Ecclesiae S. Georgii §. 6. » *ibid.*

Suum exprimit dolorem quoties ad tot mala removenda, Auctoritatem Apostolicae Sedis interponere cogatur, §. 7. » *ibid.*

REUS.

Ex Sacrae Inquisitionis consuetudine, quoties Reus in iudicio constitutus, ad primas, et generales Indicii interrogationes delictum suum plene, distincte, et sincere fateatur, mitius agitur, et poena pleitur in gradu minori. Const. 44. §. 5. pag. 113

REVERENDA CAMERA APOSTOLICA.

Quamplurima bona allodialia, feudalia, et jurisdictionalia possidebat Franciscus Romanorum Imperator electus, tamquam haeres Annae Mariae Aloysiae Principissae Helvetiae, atque in Ecclesiastica ditione sita. Constit. 365. §. 1. » 797

Eandem bona, exceptis illis in Urbe sitis cupiens pro R. C. A. emere Pontifex, plenipotens ad contractum conellandum cum praelaudato Imperatore electo, dedit Apostolico Nuncio penes dictum Imperatorem §. 2. » *ibid.*

REX BRITANNIAE.

Britanniae Regi Jacobo III. jux nominationis ad Catholicos Episcopatus esse declaravit, ac confirmavit Clement XIII. Epistol. 103. §. unice. » 294

REX FRANCORUM.

Francorum Rex inelyto Primogeniti Ecclesiae filii titulo donatur Epist. 19. §. 2. » 61

Francorum Regem per Literas in forma Brevis hortatur, ut saluberrimum opus Jubilaei Generalis, per Galliarum Regnum publicati, juvare ac Regii favoris auxilio Sacris Ecclesiarum Praesulibus impenso promovere non dedignetur Const. 29. §. 2. » 89

Francorum Regem laudat, ob suam observantiam erga Sedem Apostolicam, obedientiam Ecclesiae decretis, desideriumque suum, ut omnes subditi Constitutioni *Unigenitus* omnino parent, atque eam, quo par est honore prosequantur §. 3. » 90

Ab Regis Francorum consiliis, et Religione repetit, Universos Archiepiscopos, et Episcopos Galliarum, praelaudatam Constitutionem *Unigenitus* expresse recipisse, eique debitam observantiam, et subjectionem, a Fidelibus Pastoralium eorum curae concreditis, exhibere studuisse, §. eod. » *ibid.*

Adeoque Regem ipsum hortatur, atque impense rogat, ut omnem operam suam, Regiaeque potestatis praesidium iisdem animarum

- Pastoribus praeberere non desinat, quo omnes tandem subditi in eundem sensum, eandemque sententiam adducantur §. cod. pag. 90
- Christianissimi Regis laudes, et merita commemorat, eique immixtus significat periculum Ordinis Ierosolymitani, cujus Melitensis insula a Turcharum navibus minuitur Epist. 196. §. 1. » 468
- Eundem hortatur, ut Equitibus periclitantibus, auxilium praeberere velit, pro bono Christianae Reipublicae §. 2. » ibid.
- De ingravescentibus in Germania Ecclesiasticis rebus, malique contra Ecclesiam imminentibus condolet cum hoc Rege, eique commendat religionem pro desiderio quon frangat lucidae Catholicae Fidei. Epistol. 214. §. 1. » 804
- Significat Christianissimo Regi consilium initum ab inimicis Catholicae fidei, ut in proximis Comitibus pro pace habendis Augustae Viudelicorum, antiquum propositum consumarent, in dies semper aggravandi Germanicarum Ecclesiarum, jam miserandam conditionem §. cod. » ibid.
- Qua de re postulat Francorum Rege, ut in habendo Augustano congressu ille curet, ut ea consilia suscipiantur, quae futura damna impedire, et perperam reparare possint §. 2 » ibid.
- In qua opera praestanda, flex suis prospiciet rationibus, et divinum sibi fore auxilium comparaturum §. epist. » ibid.
- Commemorat Pontifex Francorum Regi praecedentes literas, quibus Germanicas Ecclesias commendaverat contra Aetholicorum conatus. Epist. 314. §. 1. » 712
- Eorundem Aetholicorum Principem molimina designat, pro Ecclesiarum Germanicarum subversione §. 2. » ibid.
- Omni studio Germanicas Ecclesias defendere teneri Francorum Regem, qui Germanicorum foederum arbiter reputatur §. 3. » ibid.
- Peccilates aderant conventiones inter S. Sedem, et Francorum Regem quoad Milites a signis suorum exercituum discedentes, ac in Civitate Aveninensi, et Comitatu Venaysino perfligio concepit. Constitut. 418. §. 1. » 875
- Ad eas renovandas, et ampliandas, specialis plenipotencia data fuit Apostolice in Galliis Nuncio §. cod. » ibid.
- Quum verni pactioes istae, mutas fuerint extensione conciliatae, novas Pontifex dedit plenipotentias Secretario Status, ad pacta haec firmanda, et illorum executionem praebeant §. 2. » ibid.
- Regi francorum indultum fuit privilegium ad hoc, ut iuxta concordatam cum Sancta Sede, ad commendam beatae Mariae » de Monte Chiaro » licet eandem vacare cunctigerit per mortem commendatarii apud sedem praedictam, posset nominare. Const. 447. pag. 915
- De nuper evulgatis regis edictis, ecclesiasticae libertati infensus condolet cum francorum rege Pontifex. Constit. 346. » 1087
- Praelaudatum regem hortatur, ut Gallicos Episcopos, hac de re benigne audire velit; illisque obsecundare dignetur, ib. §. 2. » 1088
- Ex decreto ab francorum rege lato, quo jura Apostolicae Sedis laeduntur, quoad beneficia ecclesiastica comitatus Burguntiae conqueritur Pontifex. Constit. 568. » 1119
- Memoriae revocantur concordata Germaniae, a quibus jura S. Sedis derivant quoad beneficia ecclesiastica in comitatu Burguntiae, ib. §. 2. » ibid.
- Hortatur christianissimus rex, ut suam auctoritatem interponat, ne in galliis reformatio regularium intercedat inconsiderata Sancta Sede. Const. 587. §. 4. » 1122
- Christianissimo Galliarum regi, Pontifex regem, regnumque Poloniae dissidentium turbis divexitur commendavit. Const. 591. » 1154
- REX HISPANIAE.
- Chirographum Ferdinandi Regis Hispaniarum die 2. Octobris 1557. quo concessa facultas, ut hospitium S. Rosae de Ocapa, Fratrum Minorum de Observantia S. Francisci in Collegium, sive Seminarium Apostolicum Missionarium erigi possit, confirmat Const. 4. §. 3. » 21
- Rex Hispaniae est administrator perpetuus Militiae S. Jacobi de Spaha, ex Apostolica auctoritate Const. 11. §. 1. » 39
- Praelaudato Hispaniarum Regi tribuitur facultas eligendi, et nominandi Priores cujusque conventus hujus Militiae, quonties ob discrepantium vocalium, vel ob paritatem suffragiorum, nulla in successivis scrutiniiis, canonice Priorum electio concludi possit, §. 2. » 40
- Hispaniarum Rex Apostolica auctoritate, est administrator perpetuus militiae R. M. de Montera. Const. 43 §. 1. » 109
- Ferdinandi VI. Hispaniarum Regis mortem nunciatur Cardinalibus in Concistorio enudatis, neq non Caroli III. in Regnis ipsis successionem Alloquit. 83. §. 1. » 212

- Præclaudat defuncti Ferdinandi VI. virtutes, et merita commendat, solemnesque pro illius anima exequiis indicit, de more in Pontificio Sacello celebrandas §. 2. pag. 242
- Caroli III. Religiosos mores, et devotionem erga Sanctam Sedem, laudibus prosequitur §. 3. » 243
- Hispaniarum Regi suum Pontifex dolorem exprimit, pro discessu ex Italia, cui lenimentum præbet successio Ferdinandi illius Filii in Regno Utriusque Siciliae Epistol. 116. §. 1. » 315
- Eandem de concessa Regni Utriusque Siciliae investitura favore Ferdinandi illius Filii, certiorum reddit §. 2. » ibid.
- Hortatur, ut filium suum paternis monitis in Religione, et erga S. Sedem observantia confirmet §. 3. » 316
- Cum Catholico Rege conquæritur quod Cephalodiensis Episcopus in Sicilia, absque ullo S. Sedis assensu, jurisdictionem quasi Episcopalem contulerit Presbytero Seculari in Territorio Balneariae, quod separatim omnino erat, et Sanctae ipsi Sedi immediate subiectum Epistol. 129. §. 1. et 2. » 331
- Presbyter siquidem cui jurisdictione quasi Episcopalis, Romano Pontifici minime assentiente tribuitur, legitima caret missione, et quidquid operatur, id agit, in populi nulliter illi coneredit, spirituale detrimentum §. 2. » ibid.
- Hortatur Regem Hispaniarum, ut in sua protectione recipiat Principem Hasso-Cassellanium, neque executioni committi permittat iniquas pactiones ab illo extortas dum Lutheranae haereticæ ejuravit Epistol. 132. per tot. » 333
- Hispaniarum Regi significat Pontificium dolorem, ab repentinam expulsionem e Portugalliae Regnis Cardinalis Philippi Acciajoli, qui penes Fidelissimum Regem Nuncios Apostolici munereungebatur Epistol. 151. §. 1. » 365
- Cui tamen dolori levamen attulit honorifica benevolentia, qua ab Hispanicis Magistratibus exceptus fuit, pietati, et Religioni Catholicæ Regis tribuenda §. eod. » ibid.
- Hinc præclaudat Catholicum Regem hortatur, ad hoc ut pulsum Apostolicum Nuncium in suis Regnis commorari permittat, et opem praesidiumque Apostolicæ Sedi afferat, ut ejus jura, honor, et dignitas quæ merito vindicetur, atque sarcitur §. 2. » ibid.
- Preces porro et Hispaniarum Catholicus Rex, ut Beata Virgo, sub immaculatae Conceptionis mysterio, Patrona assignaretur Hispanicis Regnis. Constit. 167. §. 2. pag. 420
- Apostolica auctoritate Clem. XIII. confirmavit electionem factam in Hispanicis Regnis ejusdem Beatæ Virginis in Regnorum prælatorum Patronam §. 4. » ibid.
- Insuperque Festum immaculatae Conceptionis, sub ritu duplici primæ classis, assignat pro universis Hispanicis Regnis §. 5. » 421
- Tandem omnibus Christianissimis in ipsis Regnis, qui confessi, et Sacra Comunione refectionis, et orantes pro Principi Christianorum concordia, hæresum extirpatione, et S. Matris Ecclesiæ exaltatione, visitaverit aliquam Ecclesiam Beatæ Virgini dicatam, in die ejus immaculatae Conceptionis indulgentiam plenariam concessit, §. 6. » ibid.
- De hisce omnibus certiorum Pontifex facit Hispaniarum Regem, precesque Deiparæ Virginis se porro et promittit pro Hispanicæ Ditionis, Regique familiæ felicitate Epistol. 172. §. Unic. » 426
- Rex Hispaniarum Pontificem supplicavit pro concessione Officii, et Missæ propriæ die festo immaculatae Virginis Conceptionis pro Universis Hispanicis Regnis. Cons. 180 §. 2. » 438
- Pontifex proprium officium cum octava concedit universo per Hispanicos Reges Clero tam Seculari, quam Regulari utriusque sexus, quod concessum jam reperiebatur Fratibus Ordinis Minorum S. Francisci §. 3. » ibid.
- Proprio dolore expressio Catholico Regi pro tot vulneribus, quibus Christiana Respublica affligitur, novissimos exponit Turcarum conatus contra Melitensem Ordinem, et Catholicorum populum Epistol. 197. §. 1. » 469
- De cruento condelet bello quo aliqui summi Reges distrahebantur a qua gratulatur exempta esse tum Hispaniarum, tum utriusque Siciliae Regna §. 2. » ibid.
- Catholicum adprecatur Regem, ut Melitensi Ordini, et periclitantibus universæ Italiae littoribus, opportunis, et efficacibus auxiliis, præsto esse non desinat §. 3. » ibid.
- Imminenti Germanicis Ecclesiis damna designat in proxime habendo Augustæ Vindelicorum congressu pro pace, ad dissidendum bello Principum lites finendas Epistol. 231. §. 1. » 528
- Exponit, plures A Catholicos Principes pertentasse, Germanicas Ecclesias veteribus juri, et antiquissimis dominationibus expoliare §. 2. » ibid.

Adempte Catholico Regi demonstrat, quantum periculi insit Romanae Ecclesiae, si Germanicarum oppressio permittatur, ad quam impediendam illius postulat auxilium, §. 3. pag. 529

Suspicionem suam patefecit Pontifex, quod in proxime inbeundo pacis foedere, Germanicarum Ecclesiarum, iuribus offensiones parentur Epist. 318 §. 1. » 713

Hinc Catholici Regis auxilium implorat, ne temporali illae pellantur dominatione, suasque iuribus priventur §. 2. » ibid.

Cum Elisabetha Hispaniarum Regina viduus gratulatur, quod a Carolo Catholico Rege illius filio revocata fuerint pragmatice noviter in Hispaniis introductae contra Apostolicae Sedis dignitatem, et libertatem. Epist. 364. §. Unic. » 796

Vide *Cappellanus major Exercituum Hispaniarum*.

Catholico regi Hispaniarum praecipiente ecclesiarum futuris facultatibus ditari non posse, demonstratur quantum sit a iustis alienum, ecclesiasticas largitiones prohibere. Const. 479. §. 1. » 1010

Adeoque hortatur ab huius legis condendae proposito desistat per quam omne damnum, nullum vero utilitatem est consequuturus, ibid. §. 2. » ibid.

Praecedentes pactiones inter Sanctam Sedem, et regem catholicum commemorat, ibid. §. 3. » ibid.

Rex catholici preces porrexit pro collatione prioratus Castellae, et Legionis hospitalis S. Joannis Hierosolimitani, alicui ex regis infantibus. Constit. 482. §. 1. » 1012

Petitam facultatem Pontifex indulget, et nonnullas impetratur derogationes, ibid. §. 2. » ibid.

Infanti ad prioratum nominando, facultatem facit capiendi possessionem honorum, et percipiendi redditus, ibid. §. 3. » 1013

Nec non concedit, ut per locum tenentem a catholico rege deputandum, prioratus administrationem exercere possit, ibid. §. 4. §. et 6. » ibid.

Catholicus Hispaniarum rex exoravit Pontificem pro restitutione pristinae jurisdictionis ordinarii Oriolensis, qui regis praecibus obtemperare duxit. Constit. 496. » 1031

Cum Hispaniarum catholico rege conqueritur Pontifex, quod in Hispania paretur lex quae, Ecclesiam prohibeat amplioribus facultatibus augeri, et quanta huius legis injuria sit demonstrat. Constit. 549. » 1090

Quibus considerationibus catholicus rex ab le-

gis approbatione se abstinere debeat con-
celsur, ibid. §. 2. pag. 1090

Demonstrat nullam utilitatem regio aerario, subditisque ex hac nova lege expectantiam esse ibid. §. 3. » ibid.

Hispaniarum rex preces porrexit Pontifici pro officio, et missa propria B. M. V. de Conceptione. Constit. 580. » 1141

Laudatur catholici regis religio. Const. 581. §. 1. » 1142

Preces porrectae ab eodem rege pro superaddendo in litanis lauretana versiculo « *Mater immaculata*, ibid. §. 2. » ibid.

Pontifex precibus annuit sub pecuniariis legibus. ibid. §. 3. » ibid.

Hispaniarum regi mittit Pontifex quaerelas pro concepto consilio ejectionis jesuitarum ex Hispanici regis, Const. 588. » 1150

Id ipsum opera adhibita confessarii regis Constit. 589. » 1151

Regius hortatur confessarius, ut religioso principi suggerat ex consilia, quae ad suae animae salutem conferre possunt, ibid. §. 3. » ibid.

Catholico regi commendat Pontifex regem, regnumque Poloniae a dissidentium turba divexit. Constit. 593. » 1156

Hispaniarum rex ad majorem conservationem disciplinae penes regulares ordinis Ss. Trinitatis capitulorum instetit pro deputatione vicarii generalis cum facultate visitandi, et gratiam a Pontifice est consecutus. Constit. 681. » 1459

REX HUNGARIAE.

Vide *Hungariae Regnum*.

REX MAGNAE BRITANNIAE.

Jacobo III. Magnae Britanniae Regi, jus nominationis ad Episcopales Sedes Catholicas praeservat. Constit. 160. §. Unic. pag. 415. Const. 169. §. Unic. » 423

REX POLONIAE.

Ab Poloniae Rege auxilium postulavit Summus Pontifex, ejusque officia requisivit penes Aulam Constantinopolitanam pro Fratribus Ordinis S. Francisci Minorum de Observantia degentibus in Civitate Hierosolymitana, et a Graecia Schismaticis divexit, ejectisque a Sacri Sepulchri Cappella Epist. 76. §. 1. » 233

Poloniae Regem commendat pro illius studio ad conservandam inclytae Nationis Poloniae tranquillitatem, illaque continendi in ve-

- teri erga S. Sedem obsequio Epist. 100. pag. 301
- Eundem certiorat de confirmata perpetuo Poloniae singulis Antistitibus alternativa collatione Beneficiorum in mensibus S. Sediminine reservatis, atque iure eligendi ad quinque Cathedralium Ecclesiarum Archidiaconatus § eod. » ibid.
- Dolet cum illustri Polonae Rege, quod in deferendo illius Filio Curlandiae Ducatu, nonnullae ad hoc ratae fuerint adiectae conditiones, quibus Catholicae Religionis iura partim neglecta, partim laesactata fuisse videntur. Epist. 133. §. 1. » 334
- Poloniae Regem hortatur, ut sua Regia auctoritate prospicere velli, ne novis Curlandiae Ducatus pactionibus, permittat Romanae Fidei dignitatem, et salutem periclitari, quae inviolatae permanerunt sub Poloniae decessoribus Regibus §. 2. » ibid.
- Qua in re caute, prudenterque tractandum esse insinuat, quum Christiana prudentia easit, quae Religionis habet conjunctam custodiam, et verum Dei cultum, ejusque tutelam §. 3. » ibid.
- Postulante Poloniae Rege, ut quoad res Ecclesiasticas pro Poloniae Regno Sancta Sedes prospiceret, hinc opportunus hac de re Pontifex mittit Epistolam Gnesnensi Archiepiscopo Epistol. 145. §. 2. » 359
- Et primo ei nunciatur, Sanctam Sedem cavere impostero ne delinquerentur Coadjutores cum futura successione ad Beneficia quae, vel animarum curam, vel residentiae onus habent adnexum, nisi exhibitis Praesulum testimonialibus, in quorum Dioecibus Beneficia existunt §. eod. » ibid.
- Quum vero invaluisse in Poloniae Regno opinio, sublatam scilicet esse Canonica legem de non tribuendis Apostolicis provisionibus pro duobus Beneficiis cum cura animarum, hinc ad omnem dubietatem remouendam super hac materia speciale evulgavit Decretum Benedictus XIV. §. 3. » ibid.
- A quo Praedecessoris decreto discedendum generaliter minime esse declarat Clemens XIII eidem Gnesnensi Archiepiscopo §. eod. » ibid.
- Datis attamen peculiaribus circumstantiis non denegat futuram fore Apostolicam dispensationem, potissimum si res foret de duobus Beneficiis, quae incompatibilia non sint cum curae animarum mixtura §. eod. » ibid.
- Benedictus XIV. pariter Encyclica Poloniae Regni Antistitibus directae, eis memoriae revocat quae secundum Canones, et Synodicas Polonae leges Haebreis vetita sunt §. 6 pag. 360
- Hinc Clemens XIII. Episcoporum vigilantiam excitare hic studet, ut verbo, et exemplo doceant, Christianum populum cavere a Judaeorum commerciis, et praecipue non sinant, Ecclesias, piasque domos, pecunias suas synagoga focuori dare §. eod. » ibid.
- Facile enim tunc foret, ut Laici etiam ab hujusmodi usuris a Synagoga percipiendis sese abstinerent §. eod. » ibid.
- Illustra Poloniae Regis laudes, pro eximia illius in S. Sedem observantia, et fide. Epistol. 173. §. unic. » 426
- Eidem Poloniae Regi significat, ac illius votis obsecundasse, et adjutorem Cracoviensi Ecclesiae dedisse, novi Episcopi Auditoris institutione a Congregatione Consistoriali approbata, a quo Lublinensis, et Sandomiriensis Clerus regeretur. §. eod. » 427
- Ad quam novam institutionem probandam fundamento fuit ingens locorum, atque Cleri Lublinensis, et Sandomiriensis distantia, nec non peculiaris assignatio, novo Episcopo Auditori facienda §. eod. » ibid.
- Suam paternam affectionem Poloniae Regi exprimit, propriique animi consolationem pro imminente convocando Augustae Vindeliciorum congressu ad foedus componendum, in quo sibi pollicetur, Regiam Poloniae Domum compensationem obtenturam propterpermissis damnis. Epist. 215. §. 1. » 305
- Dum itaque Pontificis praesens ad Deum misurarum promittit, ut prospera omnia Poloniae Regi adventiant, hunc hortatur, ne suffragio suo sinat, ex bonis Deo consecratis, cum Ecclesiae jactura, locupletari quempiam in Comitibus ipsis decerni §. eodem. » ibid.
- Qua de re cunctis Catholicis Principibus hortationes similes transmississe nuneiat, et prosperum Pontifex sibi promittit rei eventum §. 2. » ibid.
- Ad gratificandam pietatem Regiae Poloniae Familiae, literas eligibilitatis indulget Clementi ejus filio, ut Episcopus nominari possit ad tres Ecclesias Monasteriensem nempe, Paderbonensem, et Hildesensem revocatis praecedentibus prohibitionibus. Epist. 243. §. 1. » 386
- Quod sane indultum, aliis praecedenter pernegatum, ea potissimum ratione concessisse exprimit, ut prospiceret scilicet Westphalarum Ecclesiarum securitati, et ut Poloui-

- ca Familia potentia, fortitudine, auctoritate, et officio curaret, ne Ecclesiae ipsae detrimento afficerentur in proximo incedat pacis foedere §. 2. pag. 386
- Poloniae Regi rationes exprimit cur titulares Episcopes absque evidenti utilitate, creare prohibeat Canonica disciplina. Epist. 244. §. 1. • ibid.
- Attamen ut insignis Poloniae Regis meritis in Religionem gratificaret, eidem significat se adiutorem elegisse Prusiliensi Episcopo, qui ob gravem aetatem, et moris, quas in Poloniae Regno obtinebat, apud Gregem suum contingenter excubare non poterat, §. 2. • 387
- Nō esse obsecrandum postulatis Episcopi Warmiensis, significat Poloniae Regi, qui postulaverat libere sibi conferri tres Canonicos in munitibus S. Sedis reservatis ne videretur Pontifex parum diligens Custas Patrimonii Romanae Ecclesiae Epist. 287, §. 2. • 388
- Provisit tamen ubi casus vacationis se praebeat, potissimum rationem habiturum eorum, quos idem Episcopus praecipuo testimonio commendaverit §. eod. • ibid.
- Qua ratione suum assensum Episcopus propositum, idoneos habendi Canonicos, et fideles adiutores Ministerii sui §. eod. • ibid.
- Declarat huius Regi, quod alternativam collationem Beneficiorum in hoc Regno, se nil innovaturum Constitutionibus Leonis X. et Clementis VII. Epist. 301. per tot. • 395
- Periculum Catholicorum in Germania exprimit, si casus contingat, quod sub dominio Saeculari Principum Aethulicorum transierit Ecclesiae nonnullae, temporali potestate pollentes. Epist. 316. §. 1. • 714
- Adaeque Puloviae Regem hortatur, ne pro Religionis sui patitur Ecclesiarum iuribus divinae infortuna perperam in acto postremo bello, §. 2. • ibid.
- Narrat quae injuria avulsa sit multis ab hinc annis Ecclesiae Mohiloviensis ab Episcopo Polocensi, de quo praedecessores Pontifices valde, sed inutiliter conquisiti fuerant. Epist. 322. §. 1. • 721
- Vacante nunc Ecclesia Mohiloviensis, Regem hunc hortatur Pontifex, ne praeriat Diploma nominationis schismatico postulanti, sed sinit Polonensem Antistitem, vetera sua iura recuperare §. 2. • ibid.
- Suum dolorem exprimit Regi Poloniae de Gallicorum Ecclesiarum perturbatione, deque inutiliter tentatis remediis ubi tot mala avortenda. Epist. 368. §. 1. pag. 801
- Gratulatur quod Lethariogia huius Regis dominationi subiecta, praecipua quaedam custodia divinitus septa quodammodo sit, adeoque cum abserat, ne ab ipsa pelli permittat Jesuitas, qui tanto studio Religioni incubant §. 2. • ibid.
- In qua spe cœlovetur Pontifex, eo quia Rex Poloniae insigni sua beneficentia Lethariogiam semper gratificatus est §. 3. • 801
- Summopere commendat Domum Missionum Societatis Jesu alumnis conceditam, ut ejusdem Regis opibus fundata, nec non Munitissimum Accedentem §. 4. • ibid.
- Hortatur tandem, ut Christianissimum Francorum Regem, ejusque et Familiam ad promovendum Catholicam Religionem confirmet §. 5. • 803
- Vide Regnum Poloniae.
- Regis Poloniae officia interposita fuerunt, in causa deimarum collegii Neoburgensis sacralis Jesu traheretur ad saeculare forum. Const. 306. • 1040
- Poloniam regi postulanti altarius suffraganei constitutionem in diocesi Uladislavensi gratis libentissime indulgetur. Constit. 307. • 1041
- Polonici regis laudes. Constit. 306. • 1147
- De dissidentium evocibus in religionem, et reipublicae detrimento sermonem habet, eorumque explicit audaciam, ibid. §. 2. • ibid.
- Hunc regem hortatur ad hoc ut firmiter dissidentium evocibus resistat, ibid. §. 3. • 1148
- Quam strictam redditurus sit talioem pro animis subditorum huius illustri regi pastoralis sollicitudine significat, ibid. §. 4. • ibid.
- Magnae consolationis Pontificis animo fuere posteriora polonici regni comitis, quibus religionis bono consultum fuit. Constit. 387. • 1119
- Christianissimo Galliarum regi, regem, regnumque Poloniae dissidentium turbis disiectum Immense Pontifex commendavit. Const. 391. • 1134
- Eundem regem commendat Pontifex catholico regi. Const. 393. • 1136
- De eodem argumento agit cum electo romanorum imperatore. Const. 394. • ibid.
- Cum regi Puloviae conqueritur Pontifex de societate iacta inter catholicos, et dissidentes, damnaque ex hac societate futura designat. Const. 610. • 1292
- Poloniae regi illustri commendat Pontifex res

- religionis adversus dissidentes. Constitut.
630 pag. 1360
Iterum eum eodem rege agit Pontifex de dis-
sidentium consiliis, et de damnis toto Pu-
lonie regno quoad religionem futuris. Con-
st. 631. a 1300

REX PORTUGALLIE ET ALGARIORUM.

- De gravi contra Majestatis Suae vitam scelere
commissio, moerorem exprimit, eidenque
gratulatur pro recuperata salute Epist. 42.
§. 1. et 2. a 108
Hurtatur, ne a Laicis Magistratibus procedi
permittat contra Ecclesiasticas personas
quoties eos in scelere commissum implexas
adiuvare contineat §. 2. a 109
Ecclesiasticam Potestatem, suorum Ministro-
rum deliquentium vindictam esse debere
sudet §. 4. a ibid.
Ex Const. Gregorii XIII. facultas tributa fuit
Tribunali, quod appellant *Mensus Con-*
scientie procedendi contra Ecclesiasticas
personas, quas asspirantes contra Portu-
gallie, et Algariorum Regis personam,
eum in Regnorum securitatem reos invenire
configerit, sicuti habetur in presenti Const.
60. §. 1. a 137
Præseduto Tribunali eadem facultates con-
firmavit Clemens XIII. ad puniendos Ecce-
siasticas, si culpabiles adessent criminis ul-
timo loco commissi, contra Regiam Fide-
lissimæ Principis personam §. 2. a 138

REX ROMANORUM.

- Vide Imperator Romanorum.
Confirmatio electionis, et coronationis Jose-
phi secundi in regem Romanorum. Const.
341. §. 1. a 1078
Refertur electio in regem Romanorum, et suc-
cessiva illius coronatio, ibid. §. 2. a ibid.
Petitio porrecta pro electionis, et coronatio-
nis confirmatione, et successiva Pœpuli
approbatio, atque confirmatio, ibid. §. 3. a ibid.
Conceditur Josepho secundo Romanorum regi,
in imperatorem electo, ut ad ejus pre-
ces aliqua ecclesiastica beneficia conferantur,
nonnullis additis conditionibus. Con-
st. 342. a 1080
Omniibus præsulibus, et capitulis in Romano
imperio existentibus præcipitur, ut supra-
dictum indultum imperatori electo conces-
sum diligentissime observetur. Consti-
tut. 343. a 1085

- Regi Romanorum Imperatori electo commendat
Pontifex regem, regnumque Polonie a dis-
sidentium turbis diversatum. Const. 394. pag. 1106
Pro eodem regno opes ipsius imperatoris re-
quirat Pontifex in afflictis catholicæ religio-
nis rebus. Constit. 612. a 1382

REX SARDINIE.

- Ad Sardinie Regis postulationem nonnulla
ordinata sunt pro Ecclesiasticis assyli restric-
tione ad peculiaris designata loca, et pro
Criminibus, de quibus specialis exceptio
facta minime fuisset. Const. 42. §. 2. et 3. a 117
Sardinie Rex plura preconcepit ad utilita-
tem habitantium in Insula Sulcitana S. An-
tiuchi, quam sibi subjectam asserbat Con-
st. 98. §. 2. a 276
Inter suas providentias, primum locum obti-
nuit Insulae cessio favore Ordinis Militaris
SS. Mauriti, et Lazzari, cujus ipsemet Rex,
supremus moderatur; et Magnus Magister
est §. eod. a ibid.
At Archiepiscopus Calaritanus ius sibi asser-
bat directi domini in prædicta Insula §. 3. a 279
Quod quum persequeretur a Regni Sardinie
Fisco, concordia hactenus inter partes fuit An-
no 1788. die 21. Maji, qua jure ab utra-
que parte prætentendæ renunciatis, Insula
eodem cessa fuit Ordini Militari SS. Mauri-
ti, et Lazzari pro erigenda Commenda
§. 4. a ibid.
In hac vero cessione, præfatus fuit modus
distributionis reddituum Insulae luter Regium
Sardinie Marimum, Archiepiscopum Cala-
ritanum, et Militarem Ordinem SS. Mauriti,
et Lazzari §. eod. a ibid.
Itemque casus contemplati, quo actuales In-
sule redditus futuris augerentur tempori-
bus §. eod. a 283
Quæ sane pactione, ex speciali reservatione,
Apostolica auctoritas confirmavit §. 6. a 285
Vide Immunitas.
De dissidiis causa inter Turchas, et Me-
litem Ordinem agit, deque imminenti
periculo, quod Ordini ipsi, et universæ
Immuat Christianæ Reipublice. Epist. 199.
§. 1. a 471
Sardinie Regis Religionem commendat, et
necessitatem exprimit, qua præmitur Tur-
charum impetum renovendi pro totius Ita-
lie securitate §. 2. a ibid.
Regis accipisse Epistolam profertur Pontifex
de Ecclesiasticorum rerum in Sardinia de-
tineri statu. Epist. 321. §. 1. a 720

Hujus Regis laudet Religionem, et animum
gratitlandi in rebus Ecclesiae ei participat
§. 2. pag. 720

Vidu. *Sardinas Regnum.*

Speciali conventionem inter Sardiniae regem, et
Episcopum Mosariensem super novnullis
bonis, et jurisdictionibus inita fuit. Constit.
tut. 620. • 1346

Referuntur incommode, et molestiae, quae
Episcopi Mosarienses affliciebantur quod
controversia domicilia, et jurisdictiones, ibid.
§. 2. • ibid.

Ad removendas controversias promotas extra-
judiciali iustitiae tractationu, conciliatio
concinnata est, ibid. §. 2. • 1347

Tenor concordiae, ibid. • ibid.

Pontifex concordiam approbat, et confirmat,
ibid. §. 4. • 1352

REX UTRUSQUE SICILIAE.

Utriusque Siciliae Regnum solet a S. Sede in
investituram cunctari, et nequit, qui illa
potitur Hispaniarum Regnum simul possi-
dere. Alloquit. 100. §. 1. • 209

Mortuo Ferdinando VI. Hispaniarum Rege, Car-
olos III. illius Frater eidem successit, atque
Utriusque Siciliae Regni investituram
postulavit pro Ferdinando sui tertio genito
§. 2. §. 4. • 300

Summus Pontifex S. R. E. Cardinalibus in pu-
blico Consistorio coadunatis, pro Regni
Utriusque Siciliae investitura ultimanda,
postulationem sibi factam illis communica-
vit, nonnullosque ex illis delegit pro tanto
expedendo negotio, et in futuro Consisto-
rio referendo §. 5. • ibid.

Relatione habita de regulari postulatione Fer-
dinandi Borbonici super investitura Regni
Utriusque Siciliae, iterum Cardinalium vo-
ta in alio Consistorio requisivit. Alloquit.
111. §. 1. • 301

Quae processere quoad Utriusque Siciliae Re-
gni investituram resumit, et narrat Ponti-
fex Cardinalibus in publico Consistorio ite-
rum convocatis Alloquit. 112. §. 1. • 302

Preces ad Deum porrectae pro felici directione
hujus oegotii commemorat §. 2. • ibid.

Publicum indissolubile Consistorium pro solem-
ni concessione postulatue investiturae ex
Majorum more declarat. §. 3. • ibid.

Multa Regni bona profectura ex pietate, et
Religione Principum §. 5. • 303

Ferdinando Utriusque Siciliae Regi elargitam

illi investituram significat, atque ejus, ge-
nerisque sui laudes exprimit Epistol. 113.
§. 1. pag. 303

Seleteria Religiosis muuita, Pontificis chari-
tate praebet. §. 2. • ibid.

Julius II. Regnum Siciliae, et Hierusalem cum
tota terra, quae est citra Pharum, usque ad
confinis Terrarum S. Romanae Ecclesiae,
excepta Civitate, et territorio Beneventano,
utpote S. Sedi dasolutum, Ferdinando Ara-
goniae in investituram concessit, sub pec-
uliaribus in ipsa investitura appositis cen-
ditionibus. Const. 114. §. 1. • 304

Sub istis conditionibus, Regnum idem Leo
X. in investituram concessit Carolo V. Ro-
manorum Imperatori, et Hispaniarum Regi
§. 2. • ibid.

Attenta renunciatione praesulanti Caroli V. Im-
peratoris, Julius III. de praefato Regno in-
vestivit Philippum II. Aragoniae Regem,
ejusque successores §. 3. • 305

Vita functo Philippo II., a Clemente VIII., in-
vestitura ejusdem Regni concessa fuit favo-
re Philippi III. Hispaniarum Regis Catholi-
ci, suorumque haeredum et successorum
§. 4. • ibid.

Et hoc etiam ex hac vita discessu, Gregorius
XIV. de eodem Regno, Philippum IV. Hi-
spaniarum Regem investivit, ejusque suc-
cessores §. 5. • 306

Post Philippi IV. obitum, Regnum idem con-
cessit in laudum Alexander VII. Carolus II.
pariter Hispaniarum Regi, et successoribus
ejusdem §. 6. • ibid.

Sed post obitum Caroli II. Clemente XI. iustia,
et gravissimis de causis, a nova conceden-
da investitura, se abstinere debere potuit.
§. 7. • 307

At Innocentius VIII. de eodem Regno investi-
vit Carolum VI. Hispaniarum Regem, qui
pariter, at Romanorum Rex erat, et Impe-
rator electus, illiusque haeredes, et succes-
sors §. 8. • ibid.

Postmodum vero occupato Utriusque Siciliae
Regno a Carolo Hispaniarum Infanti, et
Philippi Regis filio, de eodem investitus
fuit a Clemente XII., una cum ejus haeredi-
bus, et successoribus §. 9. • 308

Discedens Carolus a Regnu Utriusque Sicil-
iae, ut Hispaniarum Regni possessionem
adipisceretur, investituram postulavit pro
Ferdinando ejus Tertio genito §. 10. • ibid.

Pro hujus investitura concessione, preces
porrexit Ferdinando nomine Cardinalis Ur-

- sinus qui etiam iuramentum fidelitatis pro Rege Utriusque Siciliae praestitit §. 11. pag. 309
 Hanc novam investituram, Pontifex concessit de consilio, et assensu Cardinalium §. 12. » ibid.
 Concessio investiturae fuit sub lege primogeniturae §. eod. » ibid.
 Deficiente linea Masculina Ferdinandi investiti, contemplati fuere, ceteri filii Masculi Caroli III servata semper primogeniturae lege §. 13. » ibid.
 Hisce etiam deficientibus, vocati sub eadem primogenitura, fuere, omnes Masculi, qui ab laudato Carolo III. succederent §. 14. » ibid.
 Extincta linea Masculina descendente praeclaudati Caroli III., investita fuit facmina Agnata major nata proximior ultimo Regi §. eod. » 310
 Universa vero descendencia Caroli III. perempta ad investituram vocati fuere ipsius Caroli Fratres, eorumque linea prius Masculina, et Foemina deinde §. 15. » ibid.
 Ferdinando primo investito in iuncta lex fuit declarandi infra annum, se Regnum Utriusque Siciliae retinere ex mera Apostolicae Sedis liberalitate §. 16. » ibid.
 Refertur formula iuramenti praestiti a Cardinali Ursinio Ferdinandi Mandatario §. 17. » ibid.
 De Utriusque Siciliae Regni investitura concessa favore Ferdinandi illius filii, certiora reddit Hispaniarum Catholicum Regem Epist. 116. §. 2. » 315
 Ipsum Hispaniarum Regem hortatur, ut filium suum paternis monitis in Religione, et erga S. Sedem observantia confirmet §. 3. » 316
 De Navali Turcharum apparatu, minisque contra Melitensem insulam agit, deque imminente periculo Christiano populo, pro quo auxilium implorat. Epist. 198. §. 1. » 470
 Quenam futura sint damna exponit, quoties Turcharum impetus, viribus cunctis minime repellatur §. 2. » ibid.
 Conqueritur quod Religionis res, in utroque Siciliae Regno, et Ecclesiastica potestas inclinatae sint, et in deterius conversae. Epist. 309 §. 1. » 701
 Eundemque hortatur, ut scrio animadvertat ad ea, quae ab triennio evicere in Religionis perneciem §. 2. » ibid.
 Hinc reprobat primo quod Laici, pro arbitrio res sacras, et divinas administrent inconsulto Romano Pontifice §. 3. » ibid.
 Qua de re querelas suas Pontifex detulisse ait Catholico Hispaniarum Regi §. 4. » 702
- Quae autem emendari Pontifex cupit, ea designasse in notula Apostolico Nuncio tradita, patefaci Regi §. 5. pag. 702
 Eum tandem hortatur, ut a Religionis semita minime deflectat, et majorum suorum sequatur exempla §. 6. » ibid.
 Choronam de Jaspide Lapide a Christianissimi Regis Legato huic Regi dono mittendam, Pontifex sua Benedictione, et privilegiis quampluribus ditasse exprimit. Epist. 441. §. 1. » 866
 Enumerantur indulgentiae, et gratiae spirituales, quae huic Regi cum praeclaudatae choronae transmissione elargiuntur §. 2. » ibid.
- ROMANA ECCLESIA.
- Romana Ecclesia habenda est Magistra non modo in iis, quae ad fidem pertinent, sed etiam quoad universalem disciplinam. Epist. 345. §. 1. » 753
- ROMANORUM IMPERATOR.
- Vide *Imperator Romanorum*.
- ROMANUS PONTIFEX.
- Romani Pontificis est, pacem inter fideles quoslibet, ex qua salus oritur animarum, conservare, et diuturnis litibus, atque controversiis finem imponere. Const. 13. §. 5. » 44
 Romani Pontifices semper curarunt, ut Ecclesiarum, Sacrorumque locorum immunitatem pro debito Divinae Majestati honore tuerentur, et simul pravis hominum consiliis obsisterent, ne Ecclesiastici confugii praesidio abutentes, publicam, privatamque tranquillitatem turbare praesumerent Const. 14. §. 1. » 46
 Romani Pontifices eximios, et singulares honores decernere censuerunt Militari laude illustribus viris, qui Sacrosanciam Jesu Christi fidem adversus Christiani nominis hostes, robore animi, et virtute defenderunt Alloquit. 17. §. 1. » 51
 Romani Pontifices id assidue caverunt, ne fidelium animae, praetioso Christi sanguine redemptae, pravis, atque fallacibus doctrinis a via veritatis abducerentur. Const. 23. » 67
 Consequerunt Romani Pontifices auctoritatem interponere, ut temperarent, quae pro consideratione aetatum, aut pro necessitate rerum id requirebant, illa semper servata conditione, qua sequeretur, quod nec preceptis Evangelicis contrarium, nec decreti

- SS. Patrum inveniretur adversum. Const. 31. §. 1. pag. 93
- Pastorale Romani Pontificis Officium postulat, ut quæcumque in Agro Dominico inimicus homo Xizianum seminaverit, quæ morum integritati, et Christianæ Religionis dogmatibus adversantibus, iis avellendis eorum inpendat. Const. 34. §. 1. 97
- Decet Romanum Pontificem, votis Catholicorum Principum, per quæ Ecclesiastice immunitati nil sit detractum, et publicæ simul consilium tranquillitatis, Apostolicum assensum præbere Const. 40. §. 1. 116
- Romani Pontifices Antistitem expositionibus plurimum deferre solent, propter fidem quam illi merentur, præsertim cum sibi commissarum Ecclesiarum necessitates Pontificis oculis subjiciunt. Epist. 74. §. 2. 229
- Romani Pontifices est, contentiones, lites, dissidia amovere, atque eliminare, ut omnis inter viros præsertim Religiosos in pace fiat ad Divinum cultum augendum, et Regularem disciplinam confirmandam Const. 81. §. 1. pag. 330. Const. 123. §. 1. pag. 221. et Const. 140. §. 1. 349
- Civitatibus, et locis, quibus Episcoporum præsidium esse non potest, Romanus Pontifex, congruis Apostolicæ providentiæ remediis succurrere debet. Const. 89. 284
- Hinc Romani Pontifices periculosis Ecclesiis, non per Italian modo, sed per Universum Christianum Orbem prospexerint, sive hostili sive auctoritate, sive missis ab Urbe Apostolicis viris §. eod. 285
- Ut Religiosi viri in propriæ Religionis observantia continerentur, ac debitis visitationibus, Christianarum virtutum, bonarum artium, et operum germina proferre non desinant, curare debent Romani Pontifices Const. 94. §. 1. 265
- Romanus Pontifex in administratione spiritualis, et temporalis regiminis juxta cooperationem, et consilio S. R. E. Cardinalium. Alloquit. 96. §. 1. 273
- Inter graviores, et difficilioris Pontifici auctoritas est, digna Ecclesiasticorum Ministrorum electio §. 2. 274
- Romani Pontifices id sedulo constanterque curant, ut poeri, et puellæ in Christiana Doctrina edocuerentur Const. 97. §. 1. 275
- Romanus Pontifex id curare debet, ut bona semel Deo dilata, recte ac diligenter administrantur, nec in profanos usus, sed in utilia opera converterentur Const. 102. §. 2. 290
- Romani Pontifices id semper curant, ut Sacrosanctum Jesu Christi fidem tuerentur, conservarent, eoque in dies magis semper augerent et diffunderent Const. 114. Preminum. pag. 304
- Qua de re, quanta maxima sollicitudo putare, Magnos Principes, qui firmamento sunt Romanæ Reipublicæ, eos potissimum, qui Religionis zelo, præclaræque tuendæ fidei orthodoxæ laude floruerunt, maximis honoribus, et beneficiis amplifluerunt §. eod. 304
- Romani Pontificis munus exigit ut paternam gerat curam Christifidelium, quæ et mundi fluctibus ad Religiosæ vitæ portum confugerant. Constit. 109. in præ. 392
- Adeoque quæ in Pontificis constitutionibus ad Regularem disciplinam servandam constituta sunt, ubi labefacta reperiuntur, reperanda sunt Apostolicæ auctoritatis præsidio §. eod. 392
- Romani Pontifices semper cordi habere ut Ecclesiæ imponitis, et Episcoporum iura sacra tecto serventur. Const. 160. §. 2. 402
- Imo constantissime studere, ut si quæ vitia, et pravi mores in Cleri disciplinam irrepserunt, ad Sacrorum Canonum præscriptum rite corrigantur, et sedulo emendentur §. eod. 402
- Nihil magis convenit Romano Pontifici, quam assiduâ cogitatione versari, quoniam potissimum ratione possit impendentibus malis occurrere, solamque saluti consulere, Christi gloriæ omnibus in rebus servire. Epist. 178. §. unie. 427
- Romani Pontifices Sacrarum virginum Monasteria tuere, excolere, ornare, omni studio, opera, et auctoritate debent. Constit. 191. §. 1. 453
- Monasteria siquidem Sacrarum Virginum, quæ Divina Religione consecrantur sunt horti conclusi, fontesque signati, Jesu Christi delicias, et amores §. eod. 453
- Romano Pontifici special Episcopos, et Prælatos Regulares in propriis finibus continere quoad jurisdictionem in Monasteriis Monialium Regularium, quoties altitatis iura ipsa excedere potest Const. 222. §. 1. 514
- Romani Pontifices semper de infirmorum, et convalescentium hospitalis adjuvandi fuerat solliciti. Const. 262. §. 1. 613
- Officium est Romani Pontificis iis obistere, quæ Ecclesiæ antiquissimis regulis adversantur Epist. 260. §. 1. 624
- Adeoque nemo, nisi Romanus Pontifex potest

- primum in Universali Ecclesia receptum, in alteram diem transferre. §. eod. pag. 621
- Quod caeteris missis comprobatur per Encyclicas litteras Benedicti XIV. §. eod. » ibid.
- Itemque laudabile institutum est Romanorum Pontificum, ut lites, et contentiones, quae inter Ecclesiasticas personas insurgunt, Apostolica auctoritate dirimant, aut componant. Constit. 276. §. 1. » 630
- Romani Pontifices in regionibus Ecclesiae corpori recens inseritis, Seculares, et Regulares Clericos mittere consuevere, qui in novo hoc agro Dominico operarentur Constit. 277. §. 1. » 633
- Fideles enim illis in regionibus degentes, nisi novarum plantarum instar foveantur, irrigentur, diligenterque custodiantur, periculum est ne pullatim arescant, in eisque fructum quem optat, coelestis Paterfamilias non adveniat. §. eod. » ibid.
- Romanorum Pontificum constans cura semper fuit, scelerarium propagatio, et conservatio. Constit. 388. §. 1. » 789
- Romani Pontifices id sedulo curarunt, ut quod Beneficiorum collationem, servarentur indulta, limites statutis inter Sanctam Sedem, et Ecclesiarum Praesules. Const. 366 §. 1. » 707
- Romani Pontifices, numquam temperare neglexerunt ea, quae nec praeceptis Evangelicis, neque Sanctorum Patrum Decretis adversantur. Constit. 369. §. 1. pag. 303. Constit. 370. §. 1. » 805
- ROTA ROMANA.**
- Benedictus XIV. Constitutione diei 9. Octob. Anni 1746. distinxit causas, quae in sacra Rota committebantur Praeclatis tamquam Auditoribus, ab aliis uti Praeclatis. Const. 154. §. 1. » 374
- Insuperque ad celeriore causarum in dicto Auditorio expeditionem, confirmavit veterem consuetudinem proponendi primum causas in Turno Ordinario, in quo quatuor tantum Auditores suffragium ferrent §. eod. » ibid.
- Quod si in causarum propositione, ex paritate suffragiorum decisio nequiret prodire, tunc voluit rescribi, ut reponeretur videntibus quinto, sexto, et septimo ex suffragantibus §. eod. » ibid.
- Eundem autem suffragiorum numerum servari voluit, usque ad extremam causae definitionem §. eod. » ibid.
- Quoties vero Causae ab Universa Aula cognoscendae forent, voluit pariter ad properandam causae definitionem, quod si Auditores numero essent pares, a suffragio ferendo Praeclatus proponens se se abstinere, eo tantum suffragium laturo, si Auditores dispari numero essent. §. 2. pag. 374
- In qua sane nova inducta methodo, tale afferebatur litigantibus incommodum, ut absoluto in prima instantia iudicio cum septem suffragiis, in ulteriori gradu, novoque Turno vel duo vel plures suffragantes priores ad novum praebendum suffragium vocari deberent §. 3. » ibid.
- Profluit etiam ex memorata Benedictina Constitutione, in litigantium arbitrium repositum fuisse, causas etiam minores pro arbitrio ad aliquem S. Rotae Auditorem committere uti Praeclato §. 4. » 375
- Ut itaque incommoda ex praclaudata Benedictina sanctione, experientia comprobata, removeret Clemens. XIII. praesentis Constitutione curavit §. 6. » ibid.
- Adeoque velaris consuetudinis observantiam iterum revocavit, futuramque iudicandi normam in casum praecedentis paritatis suffragiorum in arbitrio Auditorum reliquit. §. 7. » 376
- Tandem minores causas, non aliter committi posse alicui Auditori, uti Praeclato permisit, quam utriusque partis litigantis, accedente consensu §. 8. » ibid.
- Nec non confirmavit Constit. Urbani VIII. quae cavetur, ut tres tantum personae studio cujuseunque Auditoris addictae sint, comprehenso studio Adjutore §. 9. » ibid.
- Sixtus V. concessit Venetae Reipublicae locum pro uno Sacrae Rotae Auditore, qui prius obtinebatur a Regno, quod a Catholica fide defecerat. Constit. 177. §. 2. » 429
- Eidemque Reipublicae Venetae facultates, in eligendo Romanae Rotae Auditore, tribuit Clemens XIII. quibus pollent Summi Reges, Romanorum scilicet, Francorum et Hispaniarum §. 3. » ibid.
- Romani Pontifices ad iustitiae administrationem curia ordinantes, S. Rotae Tribunal constituerunt, et summo in honore habuerunt. Constit. 353. §. 1. » 774
- Adeoque certam methodum pro causarum gravitate, in Rotilibus iudiciis servandam statuerunt §. 2. » ibid.
- Quam sane methodum, Clemens XIII. pro meliori iudiciorum exitu per suum Motum-Proprium reformare duxit §. 3. » ibid.

Ad quorum maiorem firmitatem Literis Apostolicis expediri mandavit §. 4. pag. 774
 Et priam in hisce literis Apostolicis, quae in praecedenti Motu Proprio continebantur, nec non in antiquis Constit. Apostolicis, confirmavit §. 5. ibid.
 Deinde vero novis privilegiis, et praerogativis Iudices S. Rotae condecorare duxit §. 6. 775
 Tandem exemptionem a quacunque Taxa in provisionibus Ecclesiasticis a Clemente X. indultum, confirmavit, et ampliavit §. 7. ibid.
 Vide. *Collegium Notariorum S. Rotae.*

S

SACRA SCRIPTURA.

Ex Veterum Patrum doctrina instrumur, novis petulationum ingeniorum interpretationibus, verum scripturarum sensum interverti. Const. 23. in prime. 267
 Arbitraria Sacrarum Scripturarum interpretatio, in Populi seductionem potius quam instructionem cedit, si praesertim sacrarum literarum expositionis obtenta, effenditula parentur ineautis, et Catholicae veritati, aut praesudicium inferatur, aut auferatur praesidium, quo pelissimum roboratur. §. eod. ibid.
 Sacra Scriptura utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum, in iustitia, ut perfectus sit homo Dei, et ad omne opus bonum instructus. Constit. 161. §. 1. 403
 Hinc duo necessarii sunt, divini nempe luminis illustratio, quae Fidelium mentibus in Ecclesia Dei sensum veritatis aperiat, et assidua cura, ac diligens, in sacris paginis evolvendis, perscrutandisque §. eodem. ibid.
 Ex qua fit ut discamus cor Dei in verbis Dei, et ad ecclesiae gaudia ardentius aspiremus §. eodem. ibid.
 Cum autem pleraque ardua sint, ac intellectu difficilia, in iisdem explicandis, interpretandisque, plurimum confert ad eas difficultates amovendas, trium linguarum engulatio Hebraeae nempe, Graecae, et Latinae §. eodem. ibid.
 Adhuc Romani Pontifices eo praecipue summa curam, et providentiam contulerunt, ut linguarum ejusmodi studium escoleteretur §. 2. ibid.
 Sic Clemens V. in Viennensi Concilio constituit, ut non solum apud Romanam Sedem, sed et in insignioribus tunc temporis Accademiae, scholae erigerentur ad ejusmodi

idiomatuum notitiam adipiscendam §. eodem. pag. 403
 Et Tridentino Synodus, ad Sacrae Scripturae illustrationem, praebendas Theologales in Cathedralibus, aliisque insignioribus Collegiis institui mandavit, et in Coenobis Sacrae Scripturae lectiones haberi precepit §. eod. ibid.
 Pariter Paulus V. strictius indixit Praeclatis Regularium tam Mendicantium, quam non Mendicantium, ut in illis Coenobis, ubi studia vigent, Magistri, atque Lectores linguarum haberentur, quae ad Sacrarum Scripturarum intelligentiam conferunt §. eod. ibid.
 Sacrae etiam Congregationis de Propaganda Fide decreta, talibus Magistrorum linguarum institutionem, apud Religiosos praesertim viros demandant §. 3. ibid.
 Tandem quamplures illustres tres Episcopi, linguarum Orientalium eruditiores in eorum Seminariis instituerunt §. eod. ibid.

SACRAE IMAGINES.

Vetulum est Regularibus ne in propriis Ecclesiis insolitas imagines, ab Ordinario non approbatas exponant. Const. 26 §. 5. et 6. 82

SACRAE RELIQUIAE.

Sacrae Reliquiae ab Ordinario non approbatas exponere neque Regulares in propriis Ecclesiis Const. 26 §. 5. et 6. 82
 Ne Reliquiae extrahantur ex Ecclesia, et Sacristia Conventus Terrae Lugj Imolen. Dioecesis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinarum prohibuit sub excommunicationis laque sententiae poena, ejus absolutio uni tantum Romano Pontifici reservatur. Const. 150 §. 2. 364

SANCTIFICATIO.

Canonizatio B. Joannae Francisciae Fremiot de Chantal fundatrix ordinis visitationis S. Mariae. Const. 614. 1299
 Virtutes, et merita hujus Beatae generationi commendatur, ibid. §. 2. ibid.
 Ejus nobilis origo describitur, sanctaeque vitae progressus, ibid. §. 3. 1300
 Viduita proprio viro, castitatis perpetuae voto se abstringit, ibid. §. 4. ibid.
 Quotidie in via virtutum progrediens sub directione S. Francisci Salesii, ordinem visitationis B. Mariae instituit ibid. §. 5. ibid.
 Ad virtutum speciem perventa, et meritis un-

- diigne referta ex hac vita ad caelestem gloriam, convolsit, *ibid.* § 8. pag. 1301
- Post annum septuagesimum sextum ab illius morte, incepta disquisitio fuit de ea in beatorum numerum adscribenda, *ibid.* § 7. » *ibid.*
- Referuntur miracula, quae per intercessionem huius sanctae, post illius obitum, evenere, *ibid.* § 8. » 1302
- In beatorum numerum adlecta fuit die 13. Novembris 1751. § 9. » *ibid.*
- Referuntur nota supererecta miracula post illius beatificationem, *ibid.* § 10 » *ibid.*
- Die 12 Octobris 1766. decretum prodit, ut tuto ad canonizationem huius Beatae procedi posset, *ibid.* § 11. » 1303
- Referuntur principum, et laicorum, atque ecclesiasticorum nrdium postulaciones pro huius Beatae canonizatione, *ibid.* § 12. » *ibid.*
- Tandem omnibus solemnibus rite scriptis, omnium consensum constitit, hanc Beata in sanctorum numerum esse adscribendam, *ibid.* § 13 » *ibid.*
- Pontifex antequam sententiam ferret publicas indixit supplicationes, *ibid.* § 14. » 1304
- Solemnis ritu in BB. Apostolorum basilica, hanc Beata inter Sanctiss adscribenda esse decrevit, *ibid.* § 15. » *ibid.*
- Naxiter in sanctorum numero adscripta ad exemplum virginum mulierum coeli exhibetur, *ibid.* § 16 » *ibid.*
- Canonizatio Beati Hieronymi Emiliani fundatoris clericorum regularium Somaschiae. Consult. 613. » 1306
- Laudes in genere Beati huiusmodi, et expositio summaria eorum rerum, quae in illius canonizatione evenere, *ibid.* § 2. » 1307
- Illius nobilis origo, et militares occupationes, *ibid.* § 3 » *ibid.*
- Quomodo beata Virgine adpatrice fuerit mirabiliter et vinculis liberatus, *ibid.* § 4 » *ibid.*
- Veneris esse restituit, ibique operibus pietatis incumbit, et semina ponit futuri instituti, *ibid.* § 5. » *ibid.*
- Conferuntur urbes, et insulas excurrens, nova undique suae charitatis praebet monumenta, *ibid.* § 6. » 1308
- In loco Somascha nominato socios adorat morum laborum, et congregationi Clericorum regularium nomen dat *ibid.* § 7. » *ibid.*
- Enumerantur prodigia a Deo operata ab Hieronymi virtutum merita, *ibid.* § 8. » 1309
- Inter vrlutum exercitationes, et charitatis insignia excepta spiritum Deo reddidit rum sanctitatis odore, *ibid.* § 9. » *ibid.*
- Referuntur acta gesta pro Servi Dei beatificatione, *ib.* § 10. pag. 1309
- Itemque posterius pro illius canonizatione, *ibid.* § 11 » 1310
- Ad christianorum principum preces, et regularis familiae Somaschiae acta iterata pro canonizatione in secretis, et publicis consistoriis, *ibid.* § 12. » *ibid.*
- Publicae preces indictae ad invocandum divinum auxilium, antequam de canonizatione decrederetur, *ibid.* § 13. » 1311
- Tandem inolemi ritu in BB. Apostolorum basilica Pontifex B. Hieronymi canonizationem decrevit, et approbavit, *ibid.* § 14. » *ibid.*
- Canonizatio Beati Joannis Cantii presbyteri secularis, atque professoris in universitate Cracoviae, Const. 616 » 1314
- Laudes, et merita in genere B. Joannis Cantii, *ibid.* § 2 » *ibid.*
- Nobilis B. Joannis origo, ejusque progressus in religione, et studiis, *ibid.* § 3. » 1315
- Quanta fuerit B. Joannis humilitas, et sui ipsius contemptus, *ibid.* § 4. » *ibid.*
- Insignes quam plures illius virtutes describuntur, *ibid.* § 5. » 1316
- Mira devotione colebat passionem divini Salvatoris, *ibid.* § 6. » *ibid.*
- Virtutibus, et meritis plenus ad caelestem patriam migravit die 24. Decembris 1473 *ibid.* § 7. » 1316
- Vita functi illius sanctitatis fama, quam cito percrebuit, *ibid.* § 8. » 1317
- Acta processus inchoantur pro beatificatione servi Dei, *ibid.* § 9. » *ibid.*
- Servus Dei in compatronum regni Poloniae eligitur, probante sacra lituum Congregatione *ibid.* § 10. » *ibid.*
- Beatificatione expleta, novisque supererectis miraculis, illico pro Beati Canonizatione agi coeptum est, *ibid.* § 11. » *ibid.*
- Referuntur miracula per huius servi Dei intercessionem operata *ibid.* § 12. » 1318
- Pontifex decretum pro canonizatione B. Joannis, *ibid.* § 13. » *ibid.*
- Publicae preces indictae ad implorandum divinum auxilium in gravi canonizationis negotio, *ibid.* § 14. » 1319
- Pontifex solemnibus ritu in Basilica BB. Apostolorum Decretum canonizationis evulgat, et approbat, *ibid.* § 15. » *ibid.*
- Canonizatio B. Josephi Calasancii fundatoris clericorum regularium scholarum piarum. Const. 619. » 1320
- Generaliter afferuntur laudes huius Beati, § 2 » *ibid.*

Studiosa juventuti praeficitur, eisque angeli-
cae virtutis exempla praebet, ibid. §. 4. pag. 1330
Honores quam plurimos ei in Urbe oblatos
respuat, de unis tantum charitatis officiis
sollicitus, ibid. §. 7. » 1340
Extremam vidit diem multis praecedentibus
prodigiis, ibid. §. 8. » ibid.
Beatorum alba adscribitur a Benedicto XIV.
post patrum miraculorum exameo, ib.
§. 13. » 1342
Pontifex decernit toto procedi posse ad beati
canonizationem ibid. §. 15. » 1343
Referuntur acta consistorialia, quae canoniza-
tionem praecedere debeant, ibid. §. 17. » ibid.
In principis apostolorum basilica solemnis
canonizatio perficitur, ibid. §. 18. » ibid.
Canonizatio B. Seraphini a monte Granario ex
ordinis minorum Cappuccinorum. Constit.
617. » 1321
Beati Seraphini virtutes, et merita generatim
collaudantur, ibid. §. 2. » ibid.
Nascitur anno 1510. et ab infans futurae sa-
nitatis indicia praebet, §. 3. » ibid.
Cappuccinorum familiam ingreditur, ibid.
§. 4. » ibid.
Meritis repletus ad caelestem patriam migra-
vit, ibid. §. 12. » 1325
Referuntur acta processus super vita servi Dei
ex instituto S. Rituum congregationis, ibid.
§. 14. » ibid.
Consistorialia acta confecta de more, et con-
stanti sententia pro beati Seraphini canoniza-
tione, ibid. §. 18. » 1327
Solemnis ritu in basilica principis apostolorum
B. Seraphini canonizatio: omnis decretum pen-
tites evulgat, et approbat. ibid. §. 19. » ibid.
Canonizatio B. Josephi a Cupertino ordinis
minorum S. Francisci coenobituum. Con-
stit. 618. » 1329
Beati Josephi a Cupertino virtutes generatim,
et merita laudantur, ibid. §. 2. » 1330
Oritur ex honestis parentibus initio saeculi
XVII. ibid. §. 3. » ibid.
Virtutibus, et meritis amictus iocundatur anno
1663. ibid. §. 9. » 1332
Referuntur series actorum, quae fuerint gesta pro
illius beatificationis fundamento, ibidem
§. 10. » 1333

SANCTA SEDES.

Nepot sanctae Sedes assensum concedere po-
tentionibus, etiam a summis imperantibus ini-
tiis, si catholicae rei adversae, et inanis

catholicis noxiae reperiantur. Constit. 430.
§. 2. » 890
Consuevit pariter assentiri resolutionibus con-
gregationis consistorialis, super materia il-
lius examini commissis. Constit. 431. §. 1. » ibid.
Unius sanctae Sedis est reservata totius sanctita-
tis, et totius iustorum, nec propterea cre-
dendum est miraculis antequam de illis
fuerit ab Ecclesia Dei sponsa iudicium la-
tum. Constit. 433. §. 2. » 891
Sancta Sedes praebet brachium saeculare, ut
executioni mittantur, quae pertinent ad Ec-
clesiae Regimen, ibid. §. 6. » 895
Nefarium librorum proscriptio et sanctae
Sedi reservata, nec possunt Episcopi pro-
scriptos libros laudare, postquam publice
innouit sanctae Sedis improbatum. Constit.
435. §. 3. » 896
Sancta Sedes nunquam omittit suos consilia
praebere Episcopis, eisque sequendum sem-
itam indicare. Constit. 437. §. 3. » 900
Nec vacuo remedio ingruentia in Ecclesia mala
umquam relinquit. Constit. 438. §. 4. » 901
Sanctae Sedis auxilium habuerunt Episcopi
Gallicani adversus impium Jansenitarum
doctrinam. Constit. 443. §. 3. » 911
Sancta Sedes consuevit semper causas inter
Episcopos ad S. Congregationem Concilii
remittere. Constit. 446. » 914
Sanctae Sedi competit jus confirmandi, et ad-
probandi ordinationes factas a ministro
generalibus ordinariis religionum in sacra
visitatione. Constit. 451. » 929
Sanctae Sedis officium est, seditiosas pertur-
bationes Ecclesiae in Pseudo Synodo extor-
tiones opprimere, et debita damnatione co-
ercere. Constit. 465. §. 3. » 951
Sancta Sedes non solet concedere Episco-
pis facultatem conferendi beneficia vacantia
mentibus sanctae Sedis reservatis, ne ei de-
sint media adjuvandi eos, qui opem a Pon-
tificis implorant. Constit. 467. » 954
Sancta Sedes assensum non praebet suppres-
sioni monasteriorum, nisi audita prius con-
gregationis consistoriali. Constit. 468. » 955
Inter pactiones initas inter sanctam Sedem; et
regem catholicum, et ea recensetur, quae
vatum est Hispaniarum regi legem conde-
re, quae ecclesiarum dilationem impedi-
at. Constit. 479. » 1010
Sancta Sedes solet Episcopis concedere facul-
tatem dispensandi in quibusdam impedi-
mentis matrimonialibus. Constit. 485. » 1015
Ad sanctam Sedem pertinet observantiam je-

- juniorum præcipere, illarumque formam
statuere. Const. 491. pag. 1019
- Sacra Sedes non solet indulgere Episcopis
facultatem imponendi annui tributa religio-
sis domibus. Const. 329. a 1063
- Sacra Sede inconsulta ctenarii non possunt
bona ecclesiastica, nequidem ali Episcopis.
Constit. 562. §. 3. a 1116
- Sacrae Sedis primarice partes continuo fue-
runt in reformatione regularium, ita ut ea
inconsulta, nihil Episcopi decernere hoc de
re possunt. Const. 567. a 1121
- Id ipsum. Const. 689. a 1472
- Sacra Sedes totis viribus curavit pro reinte-
granda concordia cum Regno Portugalliae.
Constit. 625. a 1386
- Id ipsum curavisse evincitur ex Const. 626. a 1387
- Plures missae fuerunt epistolae, et mediatores
interpositi insignes. Constit. 627. a 1388
- Eadem sacra Sedes suum studium posuit semper
in eo, ut dissidentium conatibus resisteret
in Polonicae regno, contra catholicam
fidem erumpentium. Const. 661. a 1390
- Item. Constit. 652. a 1392
- Ei Constit. 653. a 1393
- Sacra Sedes abbrevavit, cessavit, et annullavit
dicta, quae in ducato Parmensi, et Placentino
edita fuere libertati, immunitati, et juris-
dictioni ecclesiasticae præjudicialia. Con-
stit. 634. a 1305

SARDINIAE REGNUM.

- Enumerantur abusus, in Sardiniae Regno in-
troduti, quoad Ecclesiasticas exemptiones,
et immunitates. Const. 179. §. 2. a 431
- Sardiniae Rex illustris postulavit ut Pontifex,
instructiones præbere dignaretur Ecclesiasticis
Curia, ad omnes abusus evitandos
§. eodem. a 431
- Reveruntur præcedentes Ordinationes datæ
pro Sardiniae Regnis quoad Ecclesiasticum
Asylum §. eod. a 431
- Commemorantur instructiones, quas S. M. Be-
neditus XIV. dederat pro Pedemontanis
Regionibus §. eodem. a 433
- Ordo præsertim instructionum describitur §.
eod. a 431
- I. Nemo ad primam Tonsuram admitten-
dus, qui vel de Ecclesiastico Beneficio, vel
de Patrimonio Sacro non sit provisor. a 431
- II. Ad primam Tonsuram oco admit-
tantur decemio minores, nisi per trien-
nium, vel Ecclesiastico in completo com-
morati, vel saltem in Clericali habitu iuce-

dentes, Ecclesiae per triennium huc ser-
vierint §. eod. pag. 432

III. Studia in aliqua Universitate, loco
triennalis habitationis in aliquo conventu
Ecclesiastico, de Ordinarii tamen licentia,
et sub nonnullis prescriptionibus admit-
tantur §. eodem. a 431

IV. Excluduntur a superioribus sanctio-
nibus tonsurandi pollicentes passivo Patro-
nato ad aliquod Ecclesiasticum Beneficium
§. eodem. a 431

V. Itemque qui ad Beneficia perpetua
Patronis nominantur §. eodem. a 433

VI. Vel quæ c. Dataris Apostolicæ, vel ab
Ordinariis de Pensione, vel Beneficio pro-
videtur, sub spe, et conditione Clericatus
§. eod. a 431

VII. Quoties plures ad unum Beneficium
concurrant, solis sint Ordinarii Testimo-
niales, ad primam Tonsuram consequen-
dam, post ipsius beneficii collationem §.
eod. a 431

VIII. In prima tonsura Ordinati, Eccle-
siasticum convictum, vel saltem Ecclesiae
servitium prosequantur, ut possint ad alius
Sacros Ordines ascendere §. eodem. a 431

IX. Omnes in minoribus Ordinibus con-
stituti tenentur quotannis proprio Ordina-
rio testimoniales exhibere de impletis Tri-
dentini Concilii præscriptis, quoad habi-
tum, tonsuram, mures, et studia §. eodem. a 431

X. Locum Ordinarii, in Ecclesiae Ca-
thedralis Sacratio current, ut quotannis af-
figatur syllabus Clericorum, qui præscrip-
tis in superiori articulo Testimonialibus ce-
libuere, ut ii tantum Clericorum privile-
giis perfrui valeant §. eod. a 434

XI. Nequeant Vicarii Capitulares, absque
Capituli voto, dimissoriales literas trahere,
pro Ordinandis laicis ad Ecclesiasticas be-
neficia præscriptis, quoad alios vero Ordi-
nandos, absque licentia sacrae Congrega-
tionis Concilii §. eodem. a 431

XII. Suspendio indicitur contra quoscum-
que Ordinatos, non servatis regulis supra
relatis §. eodem. a 431

XIII. Clericis conjugatis indulgetur privi-
legium furi in eorum criminaliter tractan-
dis in civilibus vero ad solum effectum per-
sonalis executionis, requirendus Ecclesi-
astici Judicis assensus §. eod. a 431

XIV. Fori privilegio ii tantum Clericis
Conjugati juriari poterunt, qui pariter
prescriptionibus Tridentini Concilii, ad

- quem effectum peculiare traduntur norma §. eod. pag. 434
- XV. Universi in Sardiniae Regno Ordinarii, mandatum publicare jubentur super incasso, ut qualitate habitus Clericalis, ad cuius mandati renovationem singuli successores tenentur §. 435
- XVI. Nulli fori privilegio juxta possunt cuncti ex famule Clerici conjugati, illorumque inservientes §. eodem. » ibid.
- XVII. Praefinitur apparitorum numerus in quocumque Ordinarii residentie, ad effectum personalis immunitatis §. eodem. » ibid.
- XVIII. Ordinarius Apparitoribus facultas tribuitur pro gestandis armis, peculiaribus in id regulae traduntur §. eodem. » ibid.
- XIX. Fori exemptio quas donentur dieti Apparitores, respicit tantummodo causas civiles, vel criminales minores, §. eod. » ibid.
- XX. Ordinarii in respectu officiales, Ecclesiasticos seipsum persunas, aliis nullo fori privilegio polliceantur talis obtinentes, excepto Cancellario, cui personale tantummodo privilegium conservatur §. eod. » ibid.
- XXI. Recensentur speciales personae, quibus privilegium fori indulgetur, caeteris omnino exclusis §. eod. » 436
- XXII. Peculiares regulae traduntur pro perquisitionibus in Ecclesiasticis locis peragendis exceptis Monialium Monasteriis, caeterisque Mulierum Conservatoriis §. eod. » ibid.
- XXIII. Universis in Sardinia Ordinariis supra relatum instructionum copia transmissa fuit, et illarum injuncta observantia §. eodem. » ibid.
- Cuicque Ordinarii praescriptum fuit, ut hae instructiones diligenter servarent, ita ut pro earum observantia ab omnibus perlegi possint §. 3. » 437
- Narrantur controversiae, et dissensiones eluctae inter Sanctae Sedis Ministros, et Officiales Sardiniae Regis quoad immunitatem, et libertatem Ecclesiasticam quas dirimere inaeque Benedictus XIII. Constit. 272 §. 1. » 409
- At Benedictus XIV. quae a praedecessore suo inaeque tantum fuere, audita prius Cardinalium Congregationem, debito fini perducere curavit, opportunasque dedit instructiones §. 2. » ibid.
- Sardiniae Moderatus, Rex quae pro veteribus suis populis a Sancta Sede sanctis fuerant, ad novas Provincias eidem Regno, Incorporatus extendi postulavit §. 3. » ibid.
- Quas plissimi Regis praeses, Pontifex benignè excepit, §. 4. pag. 810
- Ut autem dubis quocumque removerentur, inseri voleit in Constitutione haec peculiare Benedictinus declarationes §. eod. » ibid.
- Hujus autem Pontificis sanctionis exequutio, commissae fuit cunctis Episcopis, in nova Sardiniae Regis ditione existentibus §. 6. » 814
- Enumerantur incommode derivantia Militibus, Nautis, Turbisque in Sardiniae Navibus Liburnicis obvenerint diebus festibus, pro audiendo Sanctae Missae Sacrificio. Const. 293 §. 1. » 842
- Ad quae incommode removenda, Sardiniae Res supplices preces Pontifici porrexit, ut facultatem impertire dignaretur celebrandi Sanctae Missae Sacrificium in praedictis Navibus Liburnicis, et triribus §. eod. » ibid.
- Cui postulationi Pontifex benignè assuit, peculiare normas praebendo in praedicti Sancti Sacrificii celebratione observandas. §. 2. » ibid.
- Vide *Rex Sardiniae*.
- SEDE VACANTE.
- In nonnullis Civitatibus, et Terris Ditionis Ecclesiasticae inolevit abusus quod plures Civis, et ioculae sub specie eos custodiendi, et retinendi in obsequio Sanctae Sedis, arma capiebant, ex quo abusus, et tumultus derivabant Const. 74 §. 1. » 223
- Ad tales abusus removendos, et veteri consuetudine sublata, vetatur in hac Constitutione, ne Sede Vacante ulla sit immutatio circa consuetum Gubernium Ecclesiasticum, sub penis perduellionis §. 3. » 226
- Abrogantur quocumque privilegia, et indulta praecedenter concessa, ut praesenti sanctioni contraria §. 4. » 227
- Urnae, seu *Buzoli de Capricornio* pro regimine suscipiendo Gubernii, Sede Vacante, aboletur, et praecribitur §. 5. » ibid.
- Demandatur quod praesens constitutio in primo Generali Concilio cujuscumque loci, Anno quoque perlegi debeat §. 6. » ibid.
- SEMINARIUM.
- Seminarium Missionarium S. Rosae de Oculis de Hispania. Vide *Minores de Observatione*.
- Maxima comoda, et utilitates ex Seminario, et Collegiis in Dei Ecclesiam latissime promittant Epistolae 90. » 286

SOCIETAS JESU.

- Hujus Societatis Institutum in id potissimum studiosos suis labores dirigit, ut eum scientiarum doctrina, solidam pietatem Discipulorum animis inerat. Const. 49. §. 3. pag. 123
- Clemens XIII. non aliter se praedecessores Pontifices animi sui sensus favore Instituti Societatis Jesus manifestavit. Epist. 74. §. 1. » 220
- Suum constantem auxilium Alumnis Societatis Jesus praestitutum significat Cardinali Rotherio. Epist. 82. §. 2. » 242
- Vide *Universitas Studiorum Leopoldino*.
- Societas Jesus, acerrimis Catholice Fidei propagatores, nullo non tempore praebuit. Epist. 283. §. 3. » 644
- Ejus institutum ab Ecclesia Catholica in Tridentina Synodo comprobatum fuit, et multorum Romanorum Pontificum laudibus cumulatam §. eod. » ibid.
- Insuperque Christianissimorum Regum tutela, praesidio, et benevolentia munitum. §. eod. » ibid.
- Tandem Gallieorum Antistitem commendatione exaltatum, quippe qui plurimas in suis Dioceses ab ea Societate utilitates pertulisse solemniter sunt professi. §. eod. » ibid.
- Collegium Polokense usque ab anno 1592. quibusdam bonis ditatum fuit in fundatione, per donationem emissam a Stephano Rattori Poloniae Rege. Constit. 284. §. 2. » 645
- At multis ab hinc annis hac super donatione, lit, et controversia agebatur in Sacro Auditorio inter Clericos Regulares Societatis Jesu, et Archiepiscopum Polokense ritus Graeco-Rutenorum §. eod. » ibid.
- Ea autem controversia post diuturnam concertationem finis remissit, per completam rem iudicatam. §. eod. » ibid.
- Ad quam controversiam futuris etiam temporibus perpetuo praecidendam Benedictus XIV. Cardinalem deputavit, qui in eundem concordiae articulos designaret. §. 3. » ibid.
- Qui Cardinalis opus explevit, vii funeto Benedicto XIV. articulosque concordiae concinnavit, quos Poloniae Rex suo digno approbatione dignatus §. eod. » ibid.
- Clemens XIII. articulis praefatis maturae examinis, quoscunque lites, et causas super memorata donatione in statu, et terminis ad se advocavit, et sic vocatas perpetuo superavit, et extinxit. §. 4. » 646
- Insuperque donationem, ut supra a Stephano Poloniae Rege factam, et s. quamplicibus Sacrae Rotae Decisionibus approbatam confirmavit, bonaque se donata, Collegiumque Polokense sub Sanctae Sedis protectione recepit §. eod. pag. 646
- Partes item contendentes, vicissim ab expensis liberavit, illaque a quavis attentione, et datorum sarcinatione exemit. §. 5. » 647
- Apostolice tandem Nuncio commisit, ut terminos intra triennium apponi casset in agris contraversis §. 6. » ibid.
- Omnibus, et singulis hujus Societatis Religiosis mittendis ad Missiones in locis ubi non sint Missionarii de Propaganda Fide, indulgentiam plenariam concessit Pontifex, una tamum vice pro unaquaque Missionis Constit. 288. §. unic. » 655
- Quae sane indulgentia extendenda erat pariter pro unaquaque Missionis, una vice tantum, favore Christianifidelium utriusque sexus, ad quos Religiosi ipsi mittendi essent dummodo essent confessi, Sacra Communionis refectioni, et pias preces effuderint pro exaltatione S. R. E. haereticis extirpatione, et Principum Christianorum animae §. eod. » ibid.
- Acta Parliamentorum in Gallia contra Societatem Jesu, Pontifex contraria ejusdem, et Sanctae Sedis auctoritati, et dignitati declaravit in publico Consistorio Cardinalium, aique de re rectiorem fecit Cardinalem de Gesvres in Gallia immorantem. Epist. 303. §. 1. » 697
- Idque etiam participat Cardinali de Ruebeboverio pariter in Gallia immoranti, cui Societatis virtutes a Tridentina Synodo, et pluribus Pontificibus probatas, commemorat. Epist. 304. per tot. » ibid.
- Et pariter confirmat Cardinalibus de Bernis, de Luines, de Choiseul, et de Roban. Epist. 305. ad 308. per tot. » 698
- Vide. *Res Poloniae. Episcopus Gratianopolitanus*.
- Institutum Societatis Jesu a hinc saeculis fundatum, multorum Pontificum constitutionibus approbatum iterum confirmatur. Constit. 448. » 918
- Hujus instituti fundatio recordatur, et merita religionis hujus recensentur, ibid. §. 2. » ibid.
- Enumerantur injustae recentissimae contumeliae contra pium hoc institutum, quae vergunt in maximam jacturam universalis Ecclesiae, ibid. §. 3. » ibid.

- Vota hujusce instituti commendantur, et pia exercitia ab iisdem clericis regularibus tradita solita, ibid. §. 4. pag. 918
- In corpore Societatis Jesu viget robustum orthodoxe fidei zelum, virique insigni pietate spectabiles. Constit. 438. » 942
- Confirmatio Societatis Jesu necessaria fuit, grassantibus contra ipsam persecutionibus, ne videretur apostolicam Sedem de ejusdem praesentia longo fuisse tempore deceptam. Constit. 439. » ibid.
- Societas Jesu Episcopis, et Archiepiscopis fuit a sancta Sede commendata, ibid. §. 3. » 943
- Id ipsum in aliis supra relatis constitutionibus habetur, et in alia constit. 460. » ibid.
- Gratulatur Pontifex eum Sarlatensi Episcopo, quod grate acceperit constitutionem » apostolicam » confirmatoriam instituti Societatis Jesu. Constitut. 469. » 955
- De eadem re gratulatur eum episcopo Pamplonensi, et ejusdem Societatis laudes exprimit, et utilitatem catholicae religioni derivantem. Constitut. 480. » 1011
- De eodem argumento agit eum Episcopo Oscensi Const. 481. » ibid.
- Causas, et utilitates sequens ab confirmatione instituti Societatis Jesu exponit Pontifex episcopo Civitatis. Const. 434. » 1013
- De confirmato instituto hujusmodi agit Pontifex eum Episcopo Orthonensi, et Caplensi. Const. 487. » 1016
- De eodem argumento scribit Episcopo Massae Lubrensis. Const. 488. » 1017
- Episcopo Leucoriensi gratulanti pro confirmatione hujus instituti causas confirmationis expendit, et praeclaudat Societatis clericos enixe commendat. Constit. 498. » 1032
- Id ipsum Episcopo Goriensi. Constit. 509. » 1042
- Id ipsum repetit archiepiscopo Sorrentino pro ipsius constitutionis evulgatione gratulanti. Constit. 516. » 1048
- Cum fuerit Pontifex de hujus instituti confirmatione sollicitus, eunuciat Episcopo Portus Principis in Indiis. Const. 524. » 1061
- Gundisalvus del Campo foundationem explevit collegii pro hac societate in civitate Ispalensi pro viginti juvenibus, ac pro religiosis ipsius Societatis theologiam repetentibus. Constit. 525. » 1062
- Ad moderata per Pontificem ipsius Gundisalvi testamentaria dispositione, declaratum fuit, ut loco religiosorum theologiam repetentium, totidem missionarii in eodem Collegio subrogarentur, ibid. §. 3. » ibid.
- Super constitutione confirmatoria instituti Societatis Jesu agit eum Episcopo Autiqueren- si. Const. 530. pag. 1065
- Id ipsum pertractat eum Episcopo Michoauensi. Const. 545. » 1087
- Quam frugiferum fuerit in Vineis Domini institutum Societatis Jesu, eum gaudio significat Episcopo Chiapensi gratulanti de constitutione confirmatoria Const. 548. » 1089
- Privilegia hujus societatis in Indiis degentibus habentur in Const. 558. » 1108
- De consilio a eatholicis rege concepto ejectionis ex Hispaniis regnis hujus societatis, dolet Pontifex eum Tarraconensi Archiepiscopo. Constit. 588 §. 1. » 1130
- Admiratur Pontifex quod Jesuitae tantis ab Hispaniarum rege cumulati elogis superiori anno potuerint inopinato regiam indignationem incurrere. Const. 579. » 1131
- Toletano Archiepiscopo respondet Pontifex, a quo nuncium acceperat de expulsionem clericorum Societatis Jesu ab universis Hispaniis regnis. Constit. 592. » 1133
- Nobili Viro Comiti de Kaunitz intimo Imperatoris Romanorum significat Pontifex expulsionem Clericorum regularium Societatis Jesu ab utraque Sicilia, ejusdemque provinciae officia penes Caesarem molestam. Const. 645. » 1185
- De eodem argumento agit eum comite Colloredo Imperatoris Romanorum consiliario. Constit. 646. » 1186
- Cum Cardinali Sersalio conqueritur Pontifex ex quo nihil nunciasset de calamitate clericorum Societatis Jesu ab utraque Sicilia expulsorum. Constit. 649. » 1189
- Eisdem querimonias dirigit Episcopo Aliphan- no, eundemque objurgat, quod in consiliis fuerit eorum, qui Jesuitarum expulsionem operam dederunt. Const. 650. » 1190
- Exprobat depulso clericorum regularium Societatis Jesu arbitrarie praecipit ab Emanueli Pinto Magistro Ordinis Hierosolymitani. Const. 680. » 1198

SOCIETAS SORRONICA.

- Dolet quod turbidissimis temporibus Sorbonica censura contra Berruyerum in lucem prodeat, dum ejus opus a Pontifice auctoritate proscriptum, jam fere fuerat oblivioni datum Epist. 381 §. 1. » 528
- Ad Societatem hanc commendat pro censura contra librum de educatione, et pro devotione erga Apostolicam Sedem §. 2. » ibid.

STATUTA.

- Statuta pro regimine, et gubernio Universita-
tis nuncupatae « *de' Credensieri, e Botti-
glieri* » de Urbe confirmata fuerunt in for-
ma specifica. Constitution. 475. pag. 969
- Tenor Statutorum ibid. §. 2. a pag. 969. us-
que ad » 992
- Statuta collegii patronorum causarum Sacri
palatii apostolice fuerunt adprobata in for-
ma specifica. Const. 476. » 993
- Collegii hujus antiquissima institutio, et In-
nocentii II. peculiare quoad illud sanctione-
mes, ibid. §. 2. » ibid.
- Paulus III. concessit patronis de collegio lo-
cum in Pontificia cappella, atque in publi-
cis processionibus post advocatos concisto-
riales, ibid. §. 3. » ibid.
- Paulus V. caelum procuratorem, qui antes
receptit erat, in numeratum convertit, ex
viginti quatuor selectioribus patronis com-
positum, et illius statuta approbavit, ibid.
§. 4 » ibid.
- Recensentur officia, et privilegia, quibus col-
legium idem dotarunt Romani Pontifices,
ibid. §. 5. » 994
- Antiqua hujus collegii statuta reformata fuere,
notaque condita, quorum tenor legitur in
§. 6. usque ad 7. » ibid.
- Pontifex statuta de novo condita confirmat, et
approbat, ibid. §. 8. » 999
- Peculiaria munia designat, quae patronis tan-
tummodo hujus collegii conferenda in po-
sterum erant, ibid. §. 9. » ibid.
- Nec non habitum, et insignia concedit ab hi-
sce patronis perfruenda, ibid. §. 10. » ibid.
- Peculiares dispositiones pro literarum confir-
mationum executione, ibid. §. 12. » 1000
- Statuta congregationis Bursifeldensis ordinis
S. Benedicti in Germania confirmantur.
Constit. 582. » 1143
- Statuta condita pro regimine monialium S.
Spiritus oppidi pontia reginae Pamplonen-
sis diocesis confirmata fuere. Const. 667. » 1428
- Confirmatio statutorum, et privilegiorum pro
sic nuncupatis nonaginta pacificis viris Ra-
vennatensis civitatis. Constit. 688. » 1455
- Ratio confirmationis, ibid. §. 2. » ibid.
- Collegium subiecit jurisdictioni a latere le-
gati pro tempore, ibid. §. 4. » 1456

SYNODUS.

Synodus habita die 13 Septembris 1763. in

- provincia Ultrajectensi proscribitur, et Pseu-
do-Synodi acta damnantur Constit. 465. pag. 950
- Referuntur actus nulliter gesti ab excommuni-
catis tribus Episcopis provinciae Ultrajecten-
sis, et eorum nullitas, ibid. §. 4. » ibid.
- Insidiosa methodus habita pro evulgatione
actorum hujus Pseudo-Synodi. ibid. §. 2. » ibid.
- Pseudo-Synodum proscribit, et annullat Pon-
tifex, una simul cum libro referente acta
ejusdem, ibid. §. 3. et 4. » 951
- Prohibet ne cum hisce excommunicatis vitan-
dis ullam spirituales communionem habeant
fideles, Deumque precatur pro horum per-
versorum hominum conversione ibid. §. 6.
et 7. » ibid.
- Colonieensem universitatem commendat Pon-
tifex pro evulgato judicio contra acta Pseudo-
Synodi Ultrajectinae. Const. 492. » 1029
- Cum Episcopo Leodiensi gratulatur pro pasto-
rali ab illo edita, et evulgatione apostolicae,
constitutionis, qua Pseudo-Synodus Ultra-
jectina proscribitur. Const. 493. » 1029

SYNODUS IN GENERE.

- Parochii Regulares cujuscumque Ordinis illi
sint, tenentur accedere ad Synodum quo-
ties pro hujusmodi effectu sint vocati. Con-
stit. 26. §. 5. » 89

SYNODUS COMPOSTELLANA.

- In Synodo Compostellana celebrata Anno 1746.
praefuitur modus habendus cum haeredi-
bus Parochorum, pro reparatione domo-
rum Parochialium, et annexorum Const.
60. per tot. » 130
- Quae sane Synodalis dispositio extensa fuit
Diocesi Lucensi; quae est Archiepiscopatus
Compostellani suffraganea §. 3. » 154

T

TAXA VIARUM.

- Quo celerius expedirentur negotia, quae Via-
rum taxas respiciebant, denegabatur suspen-
siva appellatio ab Ordinationibus Magistra-
tum viarum. Constit. 292. §. 1. » 667
- Sed Benedictus XIV. eandem suspensivam ap-
pellationem denegavit in iis tantum taxis
quae Pontifice mandante imponerentur, ser-
vata eandem suspensiva appellationis in
caeteris quibuscumque taxis §. eod. » ibid.
- Differentiam hanc omnino subtulit Clemens
XIII. et taxas cujuscumque generis a suspen-
siva appellatione retardari posse prohibuit,
§. 2. » ibid.

U

UNIVERSITAS.

Universitas nuncupata *de' Credenzieri, e Bot-
tiglieri* a de urbe.

Vide statuta.

Universitas Coloniensis habet indultum nomi-
nandi ad canonicatus, et praebendas, quod
exerceatur in persona rectoris, et decani; re-
fertur origo hujus indulti, ejusque progres-
sus Const. 472.

pag. 1004

Quamplures Romani Pontifices indultum pro-
rogarunt, et ampliavunt. *ibid.* §. 2.

» *ibid.*

Sixtus V. similes praeiugationes concessit, et
ampliavit. *ibid.* §. 3.

» 1003

Demandatum fuit, ut omnes quibus nominandi
facultas tribuebatur catholicae fidei profes-
sionem emittere quotannis tenerentur. *ibid.*
§. 4.

» *ibid.*

Clemens VIII. indultum nominationis pro-
rogavit, peculifaresque superaddidit sanclio-
nes, quae omnia confirmavit Paulus V. *ib.*
§. 5.

» *ibid.*

Novas conditiones adiecit Paulus V. tam quoad
nominantes, quam quoad nominatos, *ibid.*
§. 6.

» 1006

Alias indulti praeiugationes concesserunt Gre-
gorius XV, et Urbanus VIII. *ibid.* §. 7.

» 1007

Itemque Innocentius X, Alexander VIII. Cle-
mens IX. Clemens X, Innocentius XI, Inno-
centius XII. *ibid.* §. 8.

» *ibid.*

Prorogationem indulerunt etiam Clemens XI,
Innocentius XIII, Benedictus XIII, Clemens
XIII, et Benedictus XIV. *ibid.* §. 9.

» 1008

Novamque concedit prorogationem etiam hic
summus Pontifex. *ibid.* §. 10.

» *ibid.*

Novae conditiones adieciuntur in hac nova pro-
rogatione. *ibid.* §. 12.

» 1009

UNIVERSITAS AURIFICUM CIVITATIS
CARPENTORATI.

Statuta pro felici Universitatis, et artis drec-
tione ab aurificibus, assentiente Episcopo
et Sedis Apostolicae Vice Legato, conciliata
referuntur Const. 68. §. 2.

» 479

Nempe

I. Confraternitas erigitur sub invocatione S.
Eligii, et de redditibus providetur pro ma-
nutatione. Cappellae ab Episcopo conce-
dendae §. eod.

» *ibid.*

II. De annali trium Priorum electione, eorum-
que exercitio agitur §. eod.

» 180

III. Sacra quotannis faciendi constituuntur, et

SULL. ROM. CONT. TOM. III.

de amovibili Secretario ad Confratrum nu-
tum providetur §. eod.

pag. 180

IV. De admissione Magistrorum aurificum, et
qualitatibus in eis requisitis §. eod.

» *ibid.*

V. De necessariis requisitis ad obtinendam fa-
cultatem retinendi Apothecam in exercitio
artis aurificae, et de poenis in contravenien-
tibus indictis §. eod.

» *ibid.*

VI. Magistris aurificibus Comitatus, libera con-
ceditur facultas habendae Apothecae in Ci-
vitate §. eod.

» *ibid.*

VII. Quod Cives Carpentorates praeferr
debeant extraeis in admissione ad Univer-
sitate §. eod.

» *ibid.*

VIII. De admissione filiorum Magistrorum au-
rificum, et de regulis in dicta admissione
servandis §. eod.

» *ibid.*

IX. Leges servandae a Magistris aurificibus
Comitatus in eorum admissione ad Univer-
sitate §. eod.

» *ibid.*

X. Ne Socii artis aurificae in propria domo,
sed tantum in Magistrorum aurificum Do-
mibus, et Apothecis operam impedire pos-
sint §. eod.

» 181

XI. Regulae generales in quavis admissione
servandae §. eod.

» *ibid.*

XII. De tyrocinio penes Magistrum aurificum
per quinquennium explendo, antequam ope-
randi in arte facultas concedatur §. eod.

» *ibid.*

XIII. Ne quis alterius Magistri tyronem in so-
cium adsciscere possit nisi de prioris Ma-
gistri licentia, aut trimestre ab expleto ty-
rocinio deurso §. eod.

» *ibid.*

XIV. Magistris aurificae artis interdiciuntur
opera aureae, vel argenteae contra eonditio-
nes ab Universitatis Superioribus indictas
§. eod.

» *ibid.*

XV. Magistrorum Viduis facultas conceditur re-
tinendi Apothecas, sub directione lumen so-
cii ab Universitate approbati §. eod.

» *ibid.*

XVI. Quod lites, et contentiones, quae inter
Magistros, socios, aliosque aurifices exoriri
contigerit, a binis Magistris per Univer-
sitate deputandis definiantur §. eod.

» *ibid.*

XVII. Subsidia egrotantibus praebenda praefi-
niantur §. eod.

» *ibid.*

Supra relata statuta a Praeside Vice Legato ap-
probantur §. eod.

» 182

Eadem ab Ordinario Carpentorateni, una-
eum Confraternitatis erectione confirman-
tur, et Cappella per sacris explendis assi-
gnatur §. eod.

» *ibid.*

Apostolica auctoritate confirmantur Statuta, et
Confraternitatis erectio §. 3.

» *ibid.*

UNIVERSITAS LANIGERUM URBIS.

Vide Collegium Artis Lanitiae Urbis.

UNIVERSITAS LANIONUM NUNCUPATA
DE VACCINARI DE URBE.

- Nonnullae subortae erant quaelae in Universitate hac circa methodum in pellium venditione de praeterito servatam. Constit. 239. §. 1. pag. 570
- Ad quas dirimendas quaelas, quum peculiaris Congregatio deputata fuerit, haec veteris methodi suppressionem proposuit novamque observandam substituit. §. eod. » ibid.
- Pontifex suprema sua auctoritate, quae a peculiari Congregatione sancita fuere confirmavit, approbavit, et aequal mandavit. §. 2. » ibid.

UNIVERSITAS SAPIENTIAE URBIS.

V. de Archyginasium Sapientiae.

UNIVERSITAS STUDIORUM, IN
CIVITATE CALARIS.

- Paulus V. Anno 1606. Universitatem studiorum in Civitate Calaris instituit, eamque pluribus privilegiis ditavit. Constit. 358. §. 2. » 789
- Ad ex temporum difficultatibus, bellisque in Sardinia gestis, quae a Paulo V. ordinata fuere, nondum plenam obtinere executionem §. 3. » ibid.
- Hinc modernus Sardiniae Rex de celeri implemento singulorum ad Universitatem spectantium sollicitus fuit §. 4. » ibid.
- Adeoque a Summo Pontifice postulavit supremae suae manus adjectionem §. 5. » ibid.
- Pontifex Regis votis obsecundans, reddituum augmento prospexit, et hujus Universitatis institutionem a Paulo V. probatam confirmavit juxta illius institutionis literas §. 6. » ibid.
- Insuperque novam hanc Universitatem, singulis honoribus, et privilegiis decoravit, quibus celeberrimae Italiae, atque Europae donantur. §. 7. » 790
- Calaritano tandem Archiepiscopo, tamquam Universitatis Rectori facultas tribuitur condendi leges, et statuta, illorumque observantiae incumbendi §. 8. » ibid.
- UNIVERSITAS STUDIORUM LEOPOLITANA.
- Collegium Jesuitarum Civitatis Leopoliensis. privilegiis omnibus quibus Universitas Studiorum, seu Acaademia Cracovien. gaudet, or-

- navit et ditavit Poloniae Rex Constit. 49. §. 1. pag. 121
- Hanc autem Leopoliensem. Universitatem, approbavit, confirmavit, et erexit Summus Pontifex, eamque curae, regimini et administrationi Societatis Jesus, illiusque Praepositi Generalis, seu Rectoris ab ipso deputandi perpetuo supposuit, et submitit §. 3. » 123
- Confirmata fuere Leopoliensi Universitati privilegia, honores, et praeceminentiae, quibus Cracoviensis, caeteraque Universitates polent §. 4. » ibid.
- Facultates tribuitur Rectori pro tempore promovendi ad Baccalaureatum, Licentiatum, et Doctoratum cunctos ad illam accedentes, et per debitum tempus studii operam novantes. » ibid.

UNIVERSITAS VULGO

De Fornaciari, e Cristallari URBIS.

- Ad praecidenda damna, et incommoda obvenientia hujus artis incremento, ex libera cuique artis ipsius exercitatione, Universita erigitur, statutaque conduntur, et approbantur Const. 71. » 214
- Nempe
- I. De Diebus Festivis, nec non Sancto Protectori dicatis observandis §. 2. » 215
- II. De Consule, ejus officio, et exercitii tempore §. eod. » ibid.
- III. De Camerario, et ejus officio §. eod. » 216
- IV. De Valetudinarii praefecto, et ejus officio §. eod. » ibid.
- V. De Syndaco, et ejus officio §. eod. » ibid.
- VI. Quod nemini tribuantur officia incompatibilia §. eod. » ibid.
- VII. De Congregationibus aliisque artificum caetibus, et eorum validitate §. eod. » 217
- VIII. De iis quibus permittenda est artis exercitatio §. eod. » ibid.
- IX. Quod nemo absque Consulis licentia res ad artem pertinentes vendicare possit §. eod. » ibid.
- X. De Venditorum divisione §. eod. » ibid.
- XI. De taxis §. eod. » 218
- XII. De Mandato Manus Regiae §. eod. » ibid.
- XIII. De Officinarum translatione §. eod. » ibid.
- XIV. De iis qui ab una Officina ad alteram se se transferre cupiunt §. eod. » ibid.
- XV. De iis, qui officiorum exercitium recusant §. eod. » 219
- XVI. De poenarum applicatione §. eod. » ibid.
- XVII. De Patientibus §. eod. pag. 219
- XVIII. De Notario, et Secretario §. eod. » ibid.

- XIX. Nonnulla alia quoad Congregationum, et artificum coetuum validitatem § eod. - pag. 219
 XX. De Archivis § eod. " ibid.
 XXI. De his, quae ad Congregationem, et generalem artificum coetum pertinent § eod. " 220
 XXII. De eorum Statutorum observantia § eod. " ibid.
 XXIII. Ne Congregationes, et artificum coetus, absque Conservatorum Urbis licentia, et alterius ex Capitulis fidelibus interventu haberi possint § eod. " ibid.
 Supra relata Statuta ab Urbis Senatore approbantur § eod. " ibid.
 Itemque ab ipsis Almac Urbis Conservatoribus § eod. " ibid.

V

VASA SACRA.

- Praelati, et Abbates Regulares, nequeunt sine speciali indulto benedicere Vasa Sacra, in quibus intervenit Sacra Unctio pro usu alienarum Ecclesiarum Const. 26 §. 8. n. 2. " 81

VECTIGALIA.

- Vectigalia, quae in ditione Pontificiae pendebantur ab Ecclesiarum colonis, debebant plerumque in causa seris alieni solvendi, quod contractum fuerat pro Catholica Religionis tuenda, propugnandisque Catholicorum Principum juribus atque ditionibus Const. 22 §. 8. " 65

VELITRI CIVITAS.

- Interdicitur Civibus Velitrensis ne, eventiente obitu Cardinalis Decani, arma sumere, et Ordinariam Gubernii formam imitatore audeant sub perditionis poena, sed iidem temporalis Gubernii Ministri, et officiales, qui a defuncto Cardinali reconstituti reperiebantur in munere persistere debeant usque ad novi Episcopi electionem Consilii. 73 §. 7. " 226

VENETA RESPUBLICA.

- Repubblica Veneta die 7. Septembris 1734. Decretum promulgavit Ecclesiasticae libertati, atque Apostolicae Sedis auctoritati, contrarium Alloguot. 17 §. 8. " 83

- Ad enatas exinde dissensionem submovendas, jam tractatu incepta fuerat a Benedicto XIV. casque radicitus extinxit Clemens XIII. per privatas Literas a semetipso praescriptas §. 9. 10. 11. " pag. 53
 Plebanis pro tempore Collegiatis Ecclesiae S. Felicii Venetiarum, in qua Summus Pontifex Sacro Baptismales fuit regeneratus, privilegium Notaribus Apostolici, et habitum Praetorium indulget Const. 27 §. 2. " 101

VICARIUS APOSTOLICUS TONKINI.

- Dolet cum Apostolico Virario Tonkini, quod perturbata vehementer sit inter Missionarios salutaris concordia, gravissimae uris offensiones, futurasque timendae. Epist. 184 §. 1. " 457
 Eidem Apostolico Delegato nunciat solitaria decreta edita per Sacerum Congregationem de Propaganda Fide, et Apostolica auctoritate confirmata, ad opportunitatem obortis malis praebendam medicinam §. 2. " 418
 Itemque significat se esse Apostolicum Ablegatum missurum, opportunis instructum facultatibus, ad delinquentes condignis poenis plectendos §. eod. " ibid.

VICARIUS CAPITULARIS.

Vide *Sardiniae Regnum*.

VISITATIO.

- Episcopus jus est visitationem, sive per se, sive per alium explendi in iis quae respiciunt curam animarum Parochialium Regularium cujuscumque Ordinis, licet Parochiae istae Monasteria exemptis sint unitae, et adnectae, et cura eularum resident in Abbatibus Const. 26 §. 8. et 9. " 81
 Vide *Regulares*.

VISITATOR APOSTOLICUS.

- Romani Pontifices ad prospiciendum Ecclesiis periclitantibus non per Italianum modo, sed per Universum Christianum Orbem, Apostolicos viros ex Urbe mittere consueverunt Const. 89 §. 1. " 255
 Apostolicum Visitatorem in Isola Corsica misit Clemens XIII. ut prospiceret Diocesis Aleriensis, Mariusensi, Acciensi, et Nabonensi, magna ex parte e suis disjuncta Pastoribus §. eod. " ibid.

INDEX RUBRICARUM OMNIUM CONSTITUTIONUM

QUAE

IN HOC TOMO CONTINENTUR

CLEMENTIS XIII.

ANNO I.

I. Allocutio habita in Consistorio secreto pro gratiarum actione post Electionem ad Sanctam Sedem Apostolicam.	pag. 1		
II. Privilegia Dapiferorum.	» 2		
III. Privilegia Conclavistarum.	» 9		
IV. Confirmatur Chirographum Regis Hispaniarum super nova erectione in Collegium, sive Seminarium Apostolicum Missionariorum, Hospitalii S. Rosae de Oeopa Minorum de Observantia S. Francisci.	» 19		
V. Concessio tituli Apostolici Mariae Theresiae Hungariae Reginae, ejusque in illo Regno successoribus.	» 22		
VI. Moderantur Litterae Apostolicae fel. record. Benedicti XIV. super Abbatia de Rosarno ad Abbatem Generalem Ordinis Monachorum Sancti Basilii Magni pertinente.	» 23		
VII. Oratio in Consistorio pro indictione Jubilaei Universalis ad implorandum Divinum auxilium initio Pontificatus pro Ecclesiae Catholicae felicitate.	» 26		
VIII. Jubilaeum Universale initio Pontificatus pro salutari regimine, et felici statu S. Romanae, et Universalis Ecclesiae.	» 27		
IX. Epistola Encyclica ad Episcopos, quos singula expenduntur necessario servanda, ut recte Episcopale munus expleatur.	» 30		
X. Confirmatio privilegiorum Confraternitatis Aurigarum, quoad jus privatum excoiciandi Equos, Mulos, et Asinos, quos in Urbe mori contigerit, ut ex percipiendis emolumentis			
		servitio Ecclesiae Confraternitatis prospiciatur.	pag. 37
		XI. Facultas indulta Hispaniarum Regi nominandi Priorem Conventus S. Mariae de Leon Militiae S. Jacobi de Spatha, quoties Prior a vocalibus ob discrepantiam suffragiorum in tribus scrutiniis non fuerit electus.	» 39
		XII. Denegatur Episcopo Olomucensi indultum conferendi Ecclesiastica Beneficia in Mensibus Apostolicae Sedi reservatis.	» 40
		XIII. Confirmatur Sententia Viesii Generalis Firmanae Dioecesis super erectione Collegiatae in Oppido Montis Actonom, ejusdem Firmanae Dioecesis.	» 41
		XIV. Constitutio super Immunitate Ecclesiastica locali, et forma extractionis rerum et locis immunibus in Ditionibus Comitatus Palatini Rheni Sacri Romani Imperii.	» 46
		XV. Oratio in Consistorio super nominatione ad Cardinalatum Caroli Rezzonico Pontificis ex Fratre Nepotis.	» 49
		XVI. Henricum Duem Eboracensem jam Cardinalem, Archiepiscopum Corintiensem nominat.	» 49
		XVII. Oratio in Consistorio qua narratur, titulum Apostolicum iudultum omnibus Hungariae Regibus, et de Ecclesiasticis dissidiis cum Republica Veneta feliciter a se compositis rationem habet.	» 51
		XVIII. Privilegia pro Cappellanis Cappellae Pontificiae.	» 54
		XIX. Ludovicum Francorum Regem hortatur, et excitat ad Religionis hostes profligandos.	» 61

- XX. Eadem hortatio Francisco Lotharingae et Barri Duc; nec non Etruriae Magno Duci in Romanorum Imperatorem electo, ut Ecclesiam, et Imperium ab ingruentibus malis impense defendat. pag. 62
- XXI. Confirmantur indulgentiae Congregationis nuncupatae dei Bianchi sub invocatione Sanctae Mariae succurre Miseris Civitatis Neapolitanae, Pontificisque nomen in Confratrum albo inscribi permittitur. » 64
- XXII. Bonorum Colonos ad S. R. E. Cardinales, nec non Militiam Melitensem spectantium in Mediolanensi Provincia degentes, a vectigalibus exemptos esse debere prout Benedictus XIV. sanciverat, confirmat. » 65
- XXIII. Damnatio, et prohibitio Operis Gallico sermone conscripti, et in plures Tomos distributi cui titulus » *Histoire du Peuple de Dieu, troisieme partie, ou Paraphrase litterale des Épîtres des Apôtres, d'après le Commentaire Latin du P. Hardouin... Par le P. Isaac Joseph Berruyer de la Compagnie de Jesus.* » 67
- XXIV. Confirmatur Decretum S. Congregationis Episcoporum, et Regularium super novis praescriptionibus, et declarationibus circa munia, et officia Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia in Extremadura. » 68
- XXV. Privilegia Pontificiis Familiaribus indulta. » 70
- XXVI. De extensione ad Dioeceses Colonien. Monasterien., Hildesimen., Paderbonen., et Osnabrucen. Resolutionum S. Congregationis Concilii circa Episcopalia jura erga Regulares in Dioecesi Otomucen. » 79
- XXVII. Restitutio ad privilegia, et honores Provinciae Bosuae Argentinae Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, quae praecedenter in Custodiam declarata fuerat. » 83
- XXVIII. De modo eligendi tam Abbatem Generalem, quam Procuratorem Generalem Ordinis Monachorum S. Basilii Magni. » 86
- XXIX. Francorum Christianissimum Regem hortatur, ut in Gallicis Regnis Universale indictum Jubilaeum, et juvare, et promovere dignetur. » 89
- XXX. De translatione Abbatis Ordinis Monachorum Sancti Benedicti ex veteri Monasterio Murbaci pene collapsio, ad aliud Monasterium in Castro Gebrillae in Alsatia Basileen. Dioecesis nuper constructum. » 90
- XXXI. Facultas tribuitur Episcopis Miranden., Agrien., et Malacitan. in Hispania ut permittant in eorum Dioecesebus artium exercitationes, et opera servilia, audita tamen Missa in festis diebus, aliquibus tamen solemnioribus exceptis. pag. 93
- XXXII. De regulis servandis in celebratione Capituli Provincialis Provinciae Franciae Ordinis B. M. de Mercede, quoties casus contingerit celebrandi eandem die Capitulum Generale ejusdem Ordinis. » 94
- XXXIII. S. R. E. Cardinalibus, Archiepiscopis, et Episcopis, aliisque Ecclesiasticis viris in Comitibus generalibus Cleri Gallicani congregationis, grati Animi benevolentiam demonstrat. » 96
- XXXIV. Operis cui titulus » *de l'Esprit* » à Paris, chez Durand 1788. in 4. » damnatio, et prohibitio. » 96
- XXXV. Institutur Bibliothecarius in Monasterio Cisterciensium S. Crucis in Hierusalem de Urbe, et privilegia hujus muneris firmantur ad tramites testamentariae dispositionis cl. me. Cardinalis Besozzi. » 98
- XXXVI. Plenaria Indulgentia pro visitantibus Ecclesias Fratrum, et Monialium Ordinis B. M. de Mercede Redemptionis Captivorum in tertia Dominica post Pascha Resurrectionis. » 100
- XXXVII. Privilegium Notariorum Apostolicorum cum habito Praelatio pro Plebanis pro tempore Collegatae Ecclesiae S. Felicii Venetiarum. » 101
- XXXVIII. Prohibitio ne recipiantur Puellae ad habitum Religionis Monasticae ante dotis depositum cum poenarum Injunctione. » 102
- XXXIX. Indultum recitandi divinum Officium juxta ritum Monasticum pro personis Ecclesiasticis secularibus addictis servitio Monasteriorum, et Granciarum Congregationis Casinensis Ordinis S. Benedicti. » 103
- XL. Confirmatur resolutio Congregationis Episcoporum et Regularium, qua declaratum fuit mutationem pallii indultam Fratribus Donatis Ordinis Carmelitani Excalceatorum, Provinciae Hispaniae, ad alios Lusitaniae Provinciae non esse extendendum. » 104
- XLI. Clementi Augusto Archiepiscopo Coloniensi, et S. R. E. Electori summo dolorem, sollicitudinemque exprimit ob conceptum timorem secularizationis nonnullarum Ecclesiarum Germaniae. » 107
- XLII. Portugalliae, et Algarbitorum Regi de gravi contra illius vitam scelere commisso morem exprimit, eidemque gratulatur de valetudine recuperata, atque salutaris praebet consilia quoad atrocis criminis punitionem. » 108
- XLIII. Confirmatur decretum Regis Catholici

- super translatione Militiae S. Mariae de Monteu a veteri diruto Conventu ad Palatium del Temple, et super omni reddituum hujus Prioratus sub monachis reservationibus. pag. 100
- XLIV. Prioribus Constitutionibus Apostolicis confirmatis contra subripientes, asportantes, aut apud se retinentes Sacras Hostias, vel particulas consecratas, novas poenas strictissime observandas mandat. » 112
- XLV. Ut Lantgravii Hasso Cassellani parentem, pro Catholicae Religionis honore in suum patrocinium recipiat, Francisco Lotharingiae, et Barri Ducis, commendat. » 115
- XLVI. Encyclica ad Archiepiscopos, et Episcopos Regni Sardiniae quoad Ecclesiasticum asylum, cum Pontificis in id Ordinationibus. » 116
- XLVII. Confirmatio, ampliatio, et declaratio statutorum Confraternitatis S. Antonii erectae in Civitate Avenionis sub regimine Ordinis Congregationis Canoniceorum Regularium S. Antonii Viennensis in Delphinatu. » 118
- XLVIII. Ampliatio indultorum Oratorii privati pro Ministris Generalibus, et ex Generalibus Ordinis S. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum. » 121
- XLIX. Approbatio Universitatis Studii in Civitate Leopoli sub directione Societatis Iesus jam erectae ex Poloniae Regum placito. » 122
- L. Restitutio Provinciae Romanae Conventus S. Martini ad Montes, et S. Antonii Praepositi Ordinis S. Mariae de Monte Carmelo jam antea a praedicta Provincia Romana dismembrati. » 125
- LI. Confirmatio Literarum Apostolicarum Benedicti XIV. super electione Abbatis Generalis, Diffinitoris Generalis, et Superiorum Locorum pro Monachis inobedientibus. » 127
- LII. Literae Precessus in die Coenae Domini publicatae. » 128
- LIII. Confirmatio Constitutionis Benedicti XIV. super alternativa electione Superiorum in dicta Provincia. » 134
- LIV. De modo faciendi aditionem in Conventibus Provinciae Gallo Provinciae Ordinis B. M. de Monte Carmelo. » 138
- LV. Absolutio a Juramento praestito a Ministro Archiepiscopi Colonienensis Principis Electoris S. R. I. in subscribendis illicitis conventuibus cum Canonicis Metropolitanae Ecclesiae Principis nomine, antequam per legitimum suffragium Archiepiscopus renunciaretur. » 141
- LVI. Facultatem tribuit Nuncio Poloniae conferendi tres Canonicales in Cathedrali Ecclesia Gnesnen. primum vacantibus in Mensibus Apostolicae Sedi reservatis, et ad Episcopum nominationem, sub lege tamen expedendi Apostolicas Literas sub plumbis intra octo menses a die nominationis. pag. 143
- LVII. Confirmatio decretorum Coegregationis Concilii in Causa jurisdictionis vertente inter Abbatem Generalem Monachorum Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Virginis, et Episcopum Caputaqueni. » 145
- LVIII. Facultas tribuitur Apostolico Nuncio in Polonia pro collatione trium Canoniceatum in Cathedrali Ecclesia Culmeo, ad Episcopum nominationem, prout in indulto pro Dioecesi Gnesnen. superius sub Nom. LVI. » 144
- LIX. De electione Guardianorum trium Conventuum, et Custodiarum principalium in Aulensem, et Pedemontanam Provinciam Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, alternatim facienda. » 148
- LX. Confirmatio Constitutionis synodalis Compostellanae quoad modum habendum cum haereticis Parochorum pro reparatione Domorum Parochialium, et adnexorum in Dioecesi Lucen. suffraganeae Archiepiscopatus Compostellani. » 150
- LXI. De non admittenda cumulativa administratione binorum Parochiarum impleta pro Canonicis Regularibus S. Mauricii in Vallesiorum a Sardiniae Rege. » 151
- LXII. Cathedra Theologiae Moralis in Archigymnasio Almae Urbis exerceenda assignatur alteri ex Alumnis expressae professoris Ordinis B. M. de Monte Carmelo. » 153
- LXIII. Provisiones quoad Guardianos Monasteriorum Monialium S. Clarae, et S. Mariae Magdalensae Neapolitanae Civitatis super solemnitatibus, et actibus jurisdictionalibus explendis, nec non super electione alterius Commissarii Apostolici, et Visitatoris. » 153
- LXIV. Facultas Sacrae Theologiae Parisiensis commendator ob censuram contra librum de l'Esprit a Facultate ipsa editum, et illius jussu Typis impressum. » 155
- LXV. De sexenniali celebratione Capituli Provincialis Ordinis S. Francisci de Paula Minorum pro Provincia Calabriae Ulterioris in Conventu Piti dicti Ordinis convocandi, non obstante contraria consuetudine, et alternativa lege. » 156
- LXVI. Regulae Cancellariae. 153 ad » 175

- LXVII. Confirmatio privilegiorum gratiarum, et indulgiorum pro Communitate, et Hominibus Civitatis Ferrariae. pag. 175
- LXVIII. Statuta Universitatis Aurificae Civitatis Carpentoratis in Comitatu Venansino confirmantur. » 179
- LXIX. Privilegia, et facultates Communitati, et Hominibus Civitatis Centi concessa a Clemente VIII. sub certis modis, et limitationibus declarantur, et corriguntur. » 183
- LXX. Confirmatio novorum Statutorum, quae Collegium Artis Lanitiae de Urbe condidit pro ipsius Collegii majori directione, commodo, et utilitate. » 187
- LXXI. Confirmatio statutorum Universitatis vulgo de *Pornaciari di Bicchieri, e Cristallari Ordinarii Urbis*. » 214
- LXXII. Statutum Civitatis Caesena in ea parte, qua praescriptum reperitur salarium, seu Merces Notariorum pro instrumentorum, et testamentorum confectioe, eorumque copiis confirmatur. » 221
- LXXIII. Interdicitur, et prohibetur, ne in Ecclesiastica diocesi, post obitum Romani Pontificis, extraordinarii Magistratus, aut Militum Duces eligantur, neque Militis coascrberi possint, idque ad Civitatem Velitram extenditur, decedente Cardinali Decano. » 225

ANNO II.

- LXXIV. Archiepiscopo Farsalae, Generali in Hispaniarum Regis Inquisitori, gratulatur, quod in proscriptos a S. Sede libros sub titulis *Histoire du Peuple de Dieu*, et *l'Esprit*, sua auctoritate animadvertit, nec non contra scripta Societatis Iesus calumniosa. » 229
- LXXV. Mousasteria S. Christophori, et S. Marthae Civitatis Brixienae, a subjectione Ministri Provincialis Provinciae Brixiae Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia eximit, et immediatae curae, atque regimini Episcopi Brixienae supponit. » 230
- LXXVI. Epistola ad Poloniam Regem, cujus postulavit Officia pene Aulam Constantinopolitanam pro Fratribus Ordinis S. Francisci Minorum de Observantia vexatis a Graecis Schismaticis in Civitate Hierosolymitana degentibus. » 231
- LXXVII. Statuitur, Monialibus Cappucinis Opidii de Cologna Vicentinae Dioecesis, illicere bona quaecunque recipere, et retinere in communi ad congruam sustentationem, juxta Constitutionem Urbani IV. » 232
- LXXVIII. Mariae Theresiae Imperatricis electae gratum animum significat pro curis ab eadem habitis ad praecedendas Graecorum Schismaticorum persecutiones contra Christianos in Civitate Hierosolymarum. pag. 234
- LXXIX. Confirmatio Decretorum Ministri Generalis Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, quoad jura, et privilegia Custodum Fratrum Poenitentiae Tertii Ordinis in Provinciis ipsius S. Francisci, et S. Yvonis Congregationis Gallicanae, cum opportunis declarationibus. » 235
- LXXX. Facultatem tribuit pro Portugalliae, et Algarbiorum Regnis Tribunali nuncupato *Regiae conscientiae cognoscendi Causas laesae Majestatis* etiam contra Ecclesiasticos personas tam Seculares, quam Regulares. » 237
- LXXXI. Confirmantur pacta, et conventiones initae in Capitulo Provinciali Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo super electione Prioris Provincialis, Socii, Diffinitorum, Custodis, aliorumque Officialium ejusdem Ordinis. » 239
- LXXXII. De asperimis contra Catholicam Ecclesiam temporum conditionibus, deque Societatis Iesus persecutione agit cum Cardinali Ruthario, ejusque commendat filialis, et religiosissimi animi sensus. » 241
- LXXXIII. Ferdinandi Catholici Hispaniarum Regis mortem Cardinalibus in Consistorio coadunatis significat, deque Caroli III. in illis Regnis successione agit. » 242
- LXXXIV. Damnatio, et prohibitio operis, cui titulus *Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences ec.* » 243
- LXXXV. Celebrationem Officii, et Missae sub ritu semiduplici in honorem S. Laurentii Justiniani, jam facultative indultum ab Innocentio XII. pro omnibus Christianis, ampliat sub ritu semiduplici de praeccepto. » 245
- LXXXVI. Confirmatio resolutionis Congregationis particularis deputatae ad dirimendas controversias excitatas super jure eligendi Collegiales supranumerarios in Collegio S. Bonaventurae Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci. » 246
- LXXXVII. De Clericis negotiatoribus, et secularibus Negotiis se se immiscuentibus Epistola ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, et Episcopos. » 248
- LXXXVIII. Confirmatio Resolutionis Capituli Generalis Ordinis Fratrum Escalcatorum Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum super aggregatione, et subjectione Col-

- legi Romani de Propaganda Fide B. M. Virginis ad Fornaces Familiae Matris Redemptoris est extra Hispaniae. pag. 263
- LXXXIX. Visitator Apostolicus in quibusdam locis Dioecesium Aler-ensis, Marianensis, Aciensis, atque Nebiensis in Insula Corsica deputatur. » 264
- XC. Episcopo Calimbreiensi gratulatur ob novum extractum Seminarium, Pontificis quoque protectionem promittit. » 266
- XCI. Praeaudito Episcopo laudes dirigit pro instituta Liturgica Academia, etque Literas in forma Brevis transmittit, quibus ipsi Academiae Statuta confirmantur. » 267
- XCII. Constitutiones, et Statuta Academiae Liturgicae jam erectae a Benedicto XIV. confirmantur. » ib.
- XCIII. Instituta Liturgicae Academiae Constitutiones, et Statuta a se approbata significat Canonici Regularibus Luteransibus Liturgicae Academiae in Monasterio S. Crucis Calimbreiensi. » 268
- XCIV. Designantur, et definiuntur Conventus Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo, pro Tyrocinis, et Professuris constituendis; particularia indulta, monachis Fratribus praecedenter concessa, revocantur, Priorique Generali facultas visitandi Congregationem Mantuanam confirmatur, et restituitur. » 268
- XCIV. Ecclesiae B. M. V. de Longis, et SS. Firmi, et Rustici Castri Gemberti in Dioecesi Vicentinae existentes, et antiquitus subjectae prius Aquilejensi Patriarchae, deinde Episcopo Utinensi, nunc Episcopo Vicentino uti Ordinaria perpetuo subijciuntur. » 270
- XCVI. Allocutio habita in Consistorio Secreto feria secunda, die 24. Septembris 1769, qua plures illustres viros ad Cardinalatus honorem extollit, inter quos Fratrem Laurentium Ganganelli qui Clementi XIII. in Apostolorum Cathedra successit immediate. » 273
- XCVII. Praecedentium Pontificum ordinationes et gratiae pro eruditibus, et ediscendis Doctrinam Christianam confirmantur, et ampliantur. » 275
- XCVIII. Concordia inita inter Sardiniae Regem, et Archiepiscopum Calaritanum super cessione iurium temporarium Insulae Sulcisinae S. Antiochi in Sardiniae Regno favore Ordinis Militaris SS. Mauriti, et Lazzari, pro erigenda Commenda Ordinis ejusdem, confirmatur. » 278
- XCIX. Altare privilegium perpetuum conceditur pro unaquaque Ecclesia Monialium Visitationis B. M. V. sub Instituto S. Francisci Salesii. pag. 280
- C. Indulgentiae plenariae perpetuae conceduntur Universis Christianis visitantibus statulis diebus Ecclesiae Monasteriorum B. M. V. sub Instituto S. Francisci Salesii, nec non aliae perpetuae Indulgentiae plenariae assignantur pro Monialibus ejusdem Ordinis » 287
- CI. Petulares Indulgentiae ad septennium tantum pro Monialibus degentibus in Monasteriis Ordinis Visitationis B. M. V. Immaculatae sub Instituto S. Francisci Salesii. » 288
- CII. Suppressio, et extinctio Monasterii Monialium Ordinis S. Benedicti loci de Sanbuckello Nullina, seu Spulstanae Dioecesis, jurisdictionis Capituli, et Canonicoorum S. Joannis Lateranensis, et penitentialium honorum destinatio in spirituales utilitates habitantium in praefato loco. » 289
- CIII. Jacobo III. Magnae Britanniae Regi, iura nominationis ad Episcopatus Sedes Catholice praeservat. » 294
- CIV. De praestantia, et utilitate spirituali Christianis ex jejuniis derivante, nec non de necessitate illius observantiae, Encyclicam Literam universis Antistitibus scribit. » ib.
- CV. Ab Federatae Rhetiae Supremis Praesidibus aliqua temporis inducias requirit ad dirimendas controversias exortas inter Episcopalem curiam Clericorum Comensem, atque nonnullos Rhetiae Magistratus. » 296
- CVI. Commendatur vetus Concilium disciplinae de tempore intermittendo ad ascitum ex uno ad alterum Sacrum Ordinem, quae sane observantia optimum praebet exemplum illis, qui in Minoribus Ordinibus sunt constituti. » 297
- CVII. Prohibita sub poena excommunicationis, ne Urna, in qua assevari pie creditur Corpus S. Romualdi amoveatur, recludatur, vel adportetur a loco in quo situm reperitur in Ecclesia S. Basilii Civitatis Fabrianae, Ordinis Congregationis Camaldulensium. » ib.
- CVIII. Confirmat indulgentias alias concessas Confraternitati Regiae Societatis Alborum de Spiritu Sancto sub invocatione S. Mariae Saneorum Omnium in Civitate Neapolitana, propriumque nomen in Fratrum Albi describi permittit. » 298
- CIX. Allocutio habita in Consistorio diei 28. Januarii 1760. super investitura Regni Atriensis Siciliae facienda favore Ferdinandi IV. Caroli III. Hispaniarum Regis filii. » 299
- CX. Poloniae Regem certiorum reddit de confir-

- mata statistibus in illius Regno existentibus
alternative collatione Beneficiorum in Man-
ibus S. Sedi non reservatis, et simul ius eli-
gendi ad quique Cathedralium Ecclesiarum
Archidiaconatus. pag. 301
- CXI. Allocutio habita in Consistorio diei 1.
Februarii 1760. quo Pontifex exquisitis Car-
dinalium votis, illisque affirmativis habitis,
quoad investituram Regni utriusque Siciliae,
futurum indicendum Consistorium significat
pre hoc negotio absolvendo. » lb.
- CXII. Allocutio altera, quo cunctis enarratis,
quae investituram Regni Utriusque Siciliae
pertingunt ad illam concedendam favore Fer-
dinandi Borbonici, suum suam primum esse
Cardinalibus significat, quorum iam afir-
mativa suffragia obtinuerat. » 302
- CXIII. Ferdinando Utriusque Siciliae, et Hiera-
salem Regi, concessam illi investituram si-
gnificat, et salutaris monite, Pontificie cha-
ritate dirigit. » 303
- CXIV. Investitura Regni Utriusque Siciliae, et
Hierusalem pro Ferdinando, Caroli III. His-
paniarum Regis Catholici Filio. » lb.
- CXV. Controversiae exortae inter Canonicos Ba-
silicenses S. Joannis Lateranensis, quoad chora-
le servitium, super interpretatione Art. XXVI,
et XXVII capitularium constitutionum diri-
muntur, et interpretatio illis data a Benedicto
XIV. perpetuo servari mandatur. » 313
- CXVI. Catholici Hispaniarum Regi participat
concessam investituram Regni Siciliae, favore
Ferdinandi illius Filii ab ipso Catholico
Rege in successorem designat. » 315
- CXVII. Prohibitio sub poena excommunicationis
laetae Sententiae extrahendi Libros ex Bi-
bliothecae Accademicae Civitatis Pisaniae. » 316
- CXVIII. Bona Missionarios ad Avarum Regnum
mittit, eosque transeuntis, et aliquo forsan
tempore immorantes in Civitate Strivini Dio-
cesis Malipurensis in Indiis illius Episcopo
commendat » 317
- CXIX. Hasso Cassellano Principem ad iniquas
pactiones compulsus, eo quia Lutheranam se-
ctam ejuraverat, Mariae Theresiae, Hungariae,
atque Bohemiae Reginae plurimum commenda-
tur, utque cum sub sua protectione habeat,
hortatur. » lb.
- CXX. Eodem argumento ac in Litera superiori,
scribit Imperatori electo Romanorum, atque
monet, ut det operam, ne Lutheranam, Hassie-
Casselano Principi post mortem sui Parentis
aliquid afferat damnum. » 318
- CXXI. De removendis impedimentis Ecclesiasti-
cae Immunitati contrariis, quibus Magistra-
tus Ambergensis retineat Monachibus de Saaz-
zoffen ac coram S. Congregatione Concilii si-
sterent in causa pertinentiae ejusdem Eccle-
siae vertente inter eosdem, et Moniales S. Do-
mici Civitatis Batavicae. pag. 319
- CXXII. Indulgentiae nonnullae conceduntur pro
Ecclesiis Clericorum Regularium Ministran-
tium iohannis ubique Terrarum. » 320
- CXXIII. Suspenditur celebratio Capituli Provin-
cialis Ordinis Eremitarum S. Augustini Ex-
calceatorum pro Provincia Ferrariensi, et Pic-
ena, et Prior Provincialis, ceterique Officia-
les nominantur ad sexennium; tandem sus-
pensa novitiorum receptione usque ad Diffini-
tioni Generali resolutionem, Conveniunt
Ferrariensis perpetuo assignatur pro Pro-
fessorio. » 321
- CXXIV. De nove Bibliothecae cum Episcopo Va-
lectio gratulatur; eundem, successoresque
omnes, Rectores, et Moderatores perpetuos
Bibliothecae deputat; Bibliothecariis privile-
gia, et exemptiones concedit, tandem ne libri
a Bibliothecae extrahantur prohibet sub ex-
communicationis poena. » 323
- CXXV. Episcopo non licere absque Apostolicae
Sedis benedictione, jurisdictionem quasi Epi-
scopalem Praesbytero Seculari conferre in
territorio separato Nullius Dioecesis Prae-
legit communitatem, significat Antistiti
Cephalidensi in Sicilia. » 325
- CXXVI. Gallicanum Clerum hortatur, ut in pro-
ximis convocandis comitiis, quae a Benedicto
XIV. super Sacramentorum administratione
pro praxi, et norma praescripta fuerant, am-
plectatur, et tunc pro pace et prosperitate
Gallicanae Ecclesiae. » 326
- CXXVII. Neapolitani Monasterii S. Clari in
statum primum restituit titulos, ac munus
Commissarii Apostolici, sed ejusdem Mo-
nasterii tantum. » 328
- CXXVIII. Confirmatio, seu innovatio privilegii
alias per Sedem Apostolicam concessi, eligendi,
et nominandi Praesbyteros cujusvisque
regionis ad Beneficia, seu Conventui Monia-
lium de S. Antonii nuncupato, Ordinis S. Augu-
stini Carici. Dioecesis. » 330
- CXXIX. De Cephalidensi Episcopi arbitrio quoad
potestatem quasi Episcopalem Sacerdoti
tributam in Civitate Balneariae, et sus Dioce-
si omnino disjuncta, et absque Apostolica
Sedis auctoritate, certiorum reddit Catholi-

- cum Regem, huncque obsecrat ut periculosi schismatis initium removere pro sua eret religione. pag. 330
- CXXX. Illustris Principis Hohenheimi Religio- nem, et gesta per Catholicam fide commendat, atque ut prosequatur in laudabili opere bar- tatur ferventissima. » 332
- CXXXI. Commendat rationem redditam ab Epi- scopo Elnensi circa regimen ejusdem Pare- rise, cui se prospectum in sacre visitatione pollicitus fuerat. » lb.
- CXXXII. Ut Hasso-Casselannum Principem in sua protectione recipiat, neque iniquas pactiones ab eo extortas dum Lutherense haerese eju- revit, executioni committit, per hanc Literas hortator Catholicam Regem. » 333
- CXXXIII. Dolet cum Polonice Rege illustri, quod Filius, quendam Religioni exitiosas condi- tiones rates habuerit in delato illi Curlandiae Ducatu hortaturque, ut pacta sic corrigat, quod Catholicorum jura salva, ac lecta per- maneat. » 334
- CXXXIV. Polonice Regis confessorum in idem argumentum praescribit, eoque hortatur, ut cum Rege ipso de novis huiusmodi scandalis re- movendis agat. » 335
- CXXXV. In eodem argumento; novo Curlandiae Duci Epistolam mittit. » lb.
- CXXXVI. Super idem argumentum Generalis Archiepiscopi ad iudicem operis pervenit. » 336
- CXXXVII. De idem novationibus in Curlan- diae Ducatu cum Livoniensi Episcopo agit. » 337
- CXXXVIII. Ecclesiam S. Petri o. Colonnellia Sa- lernitanas Diocesis segregat, ac dismembrat a Monasterio S. Marini Matris Domini diocesis Diocesis, Ecclesiamque, et redditus incor- porat Collegio S. Jesu Familiae in Civitate Neapolitana pro Sinensibus, et Iodis, cum obligatione alendi alios quatuor Alumnos. » 338
- CXXXIX. Quae contra Homicidas, et defecit arma prohibita Benedictus XIV. pro Diocesi- bus, et locis, Parmensi, Piacentina, Burgi S. Domini, et Gualtherae sancierat, eadem ex- tendit ad terras, loca et oppida directi domi- nii sive Diocesis temporalis Piacentinae, in Diocesi Papensi. » 343
- CXL. Approbatio decreti Diffinitio Generalis Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccino- rum, quae statutum, Praebiterum Novitios in- omnibus antecellere debere Licentia professos. » 348
- CXLI. Alloguio habito in Consistorio diei 7. Maji 1760. quo Pontifex exponit, gesta per Republicam Genuensem contra Praesulem Crescentium Apostolicum Visitorem mis- sum in Insula Corsica, et Cardinalium in hac tanta re consilium exquiri, ab unoquo- que scriptis tradendum. pag. 350
- CXLII. Confirmatio Decreti Congregationis Epi- scoporum et Regularium, quo approbatur Conservatorium, seu secessus pro Mulie- ribus animum a mundi illecebris revocare cupientibus erectum in Diocesi Barchin. in Indiis. » 352
- CXLIII. Cum Genuensi Republicae Duce, et Gubernatoribus graviter dolet de edicto quod promulgaverat adversus Signum Episco- porum Visitorem Apostolicum in Corsica In- sulam delegatum, ac serio monei ut illud e medio tollant. » 353
- CXLIV. Abrogatur Edictum in Civitate Genera- si nomine Ducis, et Gubernatorum illius Re- publicae promulgatum contra R. P. Cesarea Crescentinum de Angeli Episcopum Signum Visitorem Apostolicum in quibusdam Cor- sicae Diocesisus Sanitate Sua deputatum. » 354
- CXLV. Gnesensis Archiepiscopi per Pontifi- ciam Literas de Alternativa collatione Bene- ficiarum, et de nominatione ad quicque Ca- thedralium Dignitates in Poloniae Regno, datis postulanti respondit, nonnullasque alias Ecclesiasticas questiones resolvit. » 356
- CXLVI. Abbati Monasterii S. Juliani de Sanae Ordinis S. Benedicti, Nullius Diocesis Pro- vinciae Compostellanae, facultatem injungit permittendi in sua Diocesi artium exercita- tiones, et opera servilia, audita tamen Missa in Festis diebus aliquibus tamen solemniori- bus exceptis. » 361
- CXLVII. Idem indultum conceditur Abbati Mo- nasterii de Sahagun Ordinis ejusdem, sub iisdem legibus et reservationibus. » 362
- CXLVIII. Respondit Literis illustrium virorum in Ecclesiasticis Parisiensibus Comitibus con- gregatorum, quibus nuntiaverunt, se Ency- clicam Benedicti XIV. Epistolam uti stabitem normam sumptis, de quo summo opere gra- tulantur. » lb.
- CXLIX. In idem argumentum scribit Narbonensi Archiepiscopo. » 363
- CL. Prohibito extrahendi, et commendandi re- liquias extra Ecclesiam Conventus Terrae de Lugd. Inven. Diocesis Orlenis Fratrum Mi- norum Societ. Francisci Cappuccinorum sub excommunicationis poena, nec non privatio- nis votis activae et passivae quoad Regulares. » 364
- CLI. Gratias Catholicis Hispaniarum Regi reddit quod honorifice ab Hispanice Magistratibus exceptus sit Apostolicus, penes Fidelissimum

- Regem Nuneius e Portugalliae Regnis violenter expulsus, eundemque Hispaniarum Regem rogat, ut praefatum Nuncium in sua protectione recipiat, atque Apostolicae Sedis contemptam dignitatem vindicet pro sua Religione. pag. 365
- CLII. Confirmatio, et innovatio Literarum Benedicti XIV. super erectione Magistratus, privilegiis, et indultis Civitatis Foroliviensis. » 366
- CLIII. Bibliothecam ab Advocato Marco Antonio Albicini Congregationis Missionis ad proprium, et publicum Civium Foroliviensium usum praefatam, auctoritate ejusdem Congregationis Sacerdotum praefato eidem renunciatione, Communitati Civitatis Forolivi ad publicum pariter usum donat, praevia derogatione dispositioni Testamentariae Advocati Albicini. » 371
- CLIV. Confirmantur omnia privilegia Auditorio Causarum Palatii Apostolici concessa: restituitur in eo antiqua methodus in casu aequalitatis suffragiorum servanda, cum opportunis ordinationibus etiam circa Commissiones Causarum minus gravium, et Personas, studiis penes Auditores ipsius Auditorii addictas. » 373
- CLV. Chirographum Pontificium, quo prospicitur editioni Monumentorum, et Inscriptionum posteriori aevi existentium in Ecclesiis, aliisque locis Almae Urbis cum privilegio decemali favore Camerae Capituliuae. » 378
- ANNO III.
- CLVI. Confirmatio nonnullorum Statutorum approbatorum ab Abbate Generali, et Diffinitorio Generali Ordinis S. Benedicti Congregationis Monachorum Vallis Umbrosae super nova methodo studiorum in dicto Ordine. » 380
- CLVII. Electio Sacerdotis Ignatii in Patriarcham Antiochenum Graeco-Melchitarum ab Antistitibus illius Nationis dissidentibus facta cassatur, et annullatur, reservata S. Sedi Patriarchali Ecclesiae provisione. » 384
- CLVIII. Graeco-Melchitarum Patriarchalis Ecclesia Antiochena, auctoritate Apostolica, et jure devotionis providetur in personam Maximi Archiepiscopi Hyerapolitani. » 386
- CLIX. Monasterium S. Mariae de Salem Ordinis Monachorum Cisterciensium, in speciem S. Sedis protectionem suscipit, et Apostolicas Literas Alexandri VII., super Monasticae disciplinae observantia confirmat, una cum Const. Benedicti XIV. super Clausura Monasteriorum. pag. 391
- CLX. Pontificum Romanorum, praecipuum fuisse curam, ut Ecclesiastica Immonitas, et Episcoporum jura sacra tecta serventur, Clerique disciplina ad Sacrorum Canonum praescriptum revocetur, significat Geseiensis Archiepiscopo, cunctisque in Polonia Antistitibus. » 402
- CLXI. Approbatio, et confirmatio sanctionum quarundam, pro studiis Linguarum Orientalium Cappuccinorum, Coeuvatus S. Honorati Parisiorum. » ib.
- CLXII. Indulgentiae pro Fidelibus visitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Praedicatorum, aliquae ex septem feriis sextis, praecedentibus Festum S. Vincentii Ferrerii. » 406
- CLXIII. Paraensem Episcopum summo opere commendat pro eximio charitatis studio quo flagrat, et arduis periculis quibus occurrit, ut animas ad Christi ovile reducat. » ib.
- CLXIV. Approbatio, et confirmatio legum servandarum a piis Virginitatibus, quas vocant *Magistrae Piae*, quae regimini subsunt Piorum Operariorum. » 407
- CLXV. Jacobo III. Magnae Britanniae Regi, jura nominationis ad Episcopales Sedes Catholicas praeservat. » 413
- CLXVI. Omnibus Tertii Ordinis S. Francisci Regularis Observantiae Professoribus interdicitur ambitus ad officia, et munia dicti Ordinis. » 416
- CLXVII. Magna Dei Genitrix sub Immaculatae Conceptionis Mysteriorum in Patrona, et Advocata Universalem Ditionem omnium Hispaniae, et Indiarum, Serenissimo Regi Catholico subiectarum confirmatur, et nonnulla quoad Festivitates, et Indulgentias quolamvis servanda, praescribuntur. » 419
- CLXVIII. Nachadorum Principem laudat de ejus humanitate erga Christianos suis in Ditionibus degentes, et ut in proposito persistat hortatur; nec non eundem Principem certiorum facit de iis, quae pro Graeco-Melchitis a S. Sede gesta sunt, de ejusdem S. Sedis voluntate, ad removenda dissidia inter Maronitas Moutoulous, et Hyerapolitanos. » 421
- CLXIX. Jacobo III. Magnae Britanniae Regi significat provisionem Ecclesiae Alladen factam favore nominati a Majestate Sua, rationesque exprimit cur de nominatione ipsa mentio minime occurrat in Literis expeditis favore provisi. » 423
- CLXX. Praevia derogatione dispositioni Testa-

- mentarie Canonici Caroli Bellincini, medietatem reddituum illius hereditatis applicat piae domui pauperum mendicantium in Civitate Regii, lusu novi hospitii pro ipsis pauperibus arigendi. pag. 473
- CLXXI. Ne questio jurisdictionalis exorta inter Parochum Kerpsensem, et Archiepiscoporum Coloniamensem, jam a Sanctitate Sua composita, resurgat, Imperatrici Mariae Theresiae summopere commendat, atque adiutricem requirit speram. " 421
- CLXXII. Hispaniarum Regi Catholico per has Literas significat, ejusdem, subditorumque votis anouise, Deiparam Virginem sub Immaculatae Conceptionis Mysterio, tamquam totius Hispaniae, et Indiarum praecipuam Patronam elargiendo. " 425
- CLXXIII. Illustrem Poloniae Regem certiore fecit, se illius votis obsecundasse, et adiutricem Cracoviensi Ecclesiae dedisse, novi Episcopi Auditoris institutione, a quo Lublinensis, et Sandomiriensis Clerus regeretur. " 426
- CLXXIV. Viennensem Archiepiscopum summopere commendat, pro denegato assensu arbitrariae abolitioni Canoniceorum Regularium S. Rufi, et translationi eorumdem bonorum omnium ad monachum Militum S. Lazari, utque in proposito persistat consecrandas Ecclesiasticas, et Regulari disciplinae, hortatur. " 427
- CLXXV. Idem argumentum Episcopo Valentinensi persequitur, ejusque studium sollicitudinemque laudibus prosequitur, quibus obstitit arbitrariae abolitioni, et bonorum translationi. " ib.
- CLXXVI. Significat satis non esse, ut quis ad Episcopalem dignitatem avehatur, qui Regularem vitam est amplexus, quod vir probus, et doctus sit, sed requiri, vel Ecclesiae necessitatem, vel magnam hujus utilitatem. " 428
- CLXXVII. Locum in Sacrae Romanae Rotae Auditorio, quod Sixtus V. Republicae Venetae concesserat, pro eo ex Venetis Joris utriusque Doctoribus, a Republica praesentandis, et a Romano Pontifice seligendis, confirmat, et indulget, ut futuros vacationibus, unum tantum Nobilem, vel honestum Venetum Civem, atque Laureae donatum, praesentare debeat Republicae ipsae. " ib.
- CLXXVIII. Episcopo Classina facultates tribuuntur pro oleo quodam Cappellaniae Curiae Ecclesiae Cathedralis ejusdem Civitatis, cum coarctate constituti Cappellanum Curiam pro spirituali Parochianorum bene. " 430
- CLXXX. Committitur Archiepiscopo, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis in Sardiniae Regem observantia peculiarium instructionum super Ecclesiastica disciplina, Ecclesiastici Fori privilegio, et Clericorum, aliorumque Ecclesiae servitio addictorum exemptione personali. pag. 431
- CLXXX. Officium proprium, et missa diei Festi, et Octavae Immaculatae Conceptionis Magnoe Matris Virginis, extenduntur ad Universas ditiones tum Hispanicorum, tum Indicarum Catholicae Monarchiae subjectas. " 437
- CLXXXI. Approbatio, et confirmatio omnium gestorum per tunc existentem Episcopum Mindoniensem in executionem cujusdam Brevis Clementis XII, super translatione Missarum de novo ad aliud Altare pro Decano, et Capitulo Ecclesiae Mindoniensis. " 439
- CLXXXII. Facultates speciales tribuuntur Abbati Generali totius Ordinis S. Basilii Magni pro Visitatione Provinciarum Hispaniarum. " 442
- CLXXXIII. Confirmatur Constitutio diei 28. Augusti 1738. qua Pontifex hic, fructus Abbatiae B. M. Virginis de Rovito, loci de Rosaran tribuit pro substantiatione Abbatum Generalium pro tempore Ordinis S. Basilii Magni ejusdemque Provinciae. " 444
- CLXXXIV. Suam dolorem exprimit pro dissidiis obortis inter Missionarios Indiarum Occidentium, ad quae removenda, decreta nonnulla S. Coegregationis de Propaganda Fide adprobasse, et Apostolicum Delegatum, ad rancia composita deputasse significat. " 447
- CLXXXV. Arbitrarium conventionem inter Canonicos Regulares S. Rufi, et Equitas S. Lazari, se haud probatorem promittit Episcopo Diensi, nisi exquisito voto Sacrae Coegregationis Consistorialis, et Universis iudicibus Ordinariis, in quorum Dioecesium, praefati Canonici Regulares reperiuntur. " 448
- CLXXXVI. Indulgentia plenaria ad Septuaginta conceditur cunctis Christianidelibus Visitantibus Ecclesias Ordinis S. Benedicti Coegregationis Montis Oliveti, Dominis immediate sequenti diem vigesimam primam Augusti, a primis Vesperis, usque ad occasum solis diei hujusmodi. " 449
- CLXXXVII. Indulgentiae tum plenariae, tum temporariae conceduntur Coelevationibus sub titulo Beatae Mariae Virginis de Bono Consilio, erectis, et erigendis in Ecclesiis Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini in ditionibus Bavariae, cum praecedentium indulgentiarum revocatione. " ib.
- CLXXXVIII. Sodalitiorum institutionem sub

- B. V. de Bono Consilio invocatione, in Ecclesiis Religiosorum Eremitarum S. Augustini; et indulgentias favore ipsorum Sodalitiorum approbasse, per alias Literas in forma Brevis, significat Mariae Antoniae Principissae Poloniae. pag. 451
- CLXXXIX. Prohibito sub poenis arbitrio Summorum Pontificum imponendis, ne ullo umquam tempore in vicinis Monasterii Septem Dolorum de Urbe, fabricetur, vel licentia construendi aedificia concedatur. » ib.
- CXC. Confirmatio Rescripti Sacrae Congregationis Concilii, et Decreti exequutorialis Episcopi Gadicensis, quibus administratio pii Operis ab Josepho della Quintana Suarez de Toledo relicti, et retinenda a Ministro Tertii Ordinis S. Francisci de poenitentia Conventus Gadicensis, ceditur perpetuo favore Discretorii praeaudati Tertii Ordinis. » 452
- CXCI. Superiorissae Monasterii S. Catharinae Virginis, et Martyris Venetiarum Ordinis S. Augustini, Abbatissae titulum, quo ex consuetudine donabatur, Apostolica auctoritate perpetuo tribuit, itemque baculi deferendi privilegium in solemnioribus festis, et annuli benedicti digito gestandi. » 455
- CXCII. Venetiarum Patriarchae committit executionem Literarum, quibus Superiorissimum Monasterii S. Catharinae ejusdem Civitatis, Abbatissae titulo perpetuo ditaverat, addita facultate gestandi baculum, solemnioribus diebus, et annulum benedictum digito deferendi. » 456
- CXCIII. Concordia, seu transactio inter Episcopum Oscensem, et Capitulum Collegatae Ecclesiae Villae de Saritena ejusdem Diocesis quoad exactionem nonnullarum decimarum confirmatur, et approbatur. » 457
- CXCIV. Ex Conciliorum Sanctionibus, et Apostolicis Constitutionibus, interdictum esse eidem Pastori plures Ecclesias conferre, significat S. R. E. Cardinali ex Ducibus Bavariae, cui licet tres alios Episcopatus concessi essent, Coloniaensis, et Monasteriensis Episcopatum collationem postulaverat. » 466
- CXCV. Pontificum auxilium promittit Ordinis Hierosolymitani Magno Magistro, contra Turcas, Navali apparatu Melitensem Insulam minitantes, Christianumque Regem adiutrices copias provocaturum spondet. » 467
- CXCVI. Christianissimi Francorum Regis auxilium implorat pro Melitensi Ordine, ab Turcarum apparatu in Melitensem Insulam minitatis. » 468
- CXCVII. Ab Catholico Hispaniarum Rege, idem pro Melitensi Insula, et toto Christiano Orbe auxilium implorat contra Turcas. pag. 469
- CXCVIII. De eodem supra relato argumento Illustri Utriusque Siciliae Regi literas mittit, auxiliumque contra Turcas postulat. » 470
- CXCIX. De eodem Argumento agit cum Illustri Sardiniae Rege, cujus etiam sollicitat auxilium, contra imminens Turcarum periculum. » ib.
- CC. Privilegia alias a Summis Pontificibus concessa Ordini Monachorum S. Basilii Magni, et praesertim quoad Altare privatum in temetipsis, prediis, villis ad dictum Ordinem spectantibus, confirmantur, et ampliuntur, privataque Oratoria Monachorum, ab Ordinariorum Visitatione eximuntur, et Visitationi Abbatis Generalis, seu Visitationum Generalium subijciuntur. » 471
- CCI. Imperatrix, atque Reginae Mariae Theresiae, auxilium implorat pro Melitensi Ordine, a Navali Turcarum apparatu minitatis, sicut ab Universis Catholicis Regis imploraverat. » 473
- CCII. Novum in Civitate Faventina erectum Hospitale, nec non illius Aromatarum, administrationi, et curae Religiosorum Virorum Ordinis S. Joannis de Deo concedit, nonnullasque regulas praescribit, pro majore pauperum infirmorum, tam in dicto Hospitali, quam in Faventina Civitate domi egrotantium, levamine. » 474
- CCIII. Deputato Emi. Cardinalis Banchieri in protectorem Ordinis Bethlehemitarum in Indiis Occidentibus, servata forma Constitutionis Innocentii XII. super moderatione facultatum Protectorum Ordinum Regularium. » 487
- CCIV. Indulgentia Plenaria pro visitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinorum in Ultramontanis partibus, in quibus Oratio Quadragesimae Horarum, de locorum Ordinariorum licentia fieri cogerit. » 488
- CCV. Abbatii Monasterii S. Huberti in Ardeona Ordinis S. Benedicti, et Officialibus ab eo deputandis, facultas tribuitur se se immiscendi absque censurarum incursum in causis criminalibus ejusdem Oppidi S. Huberti adnexorumque locorum, in quibus jurisdictionem temporalem praefati Monachi exercent, dummodo se se absteineant a fereoda sententia in causis sanguinis. » ib.
- CCVI. Exemptio Monasterii Graeco-Albanensis Medijusti a jurisdictione Abbatis Provincialis

- Provinciae Siculae, illiusque immediata sub-
jectio Abbati Generali Ordinis S. Basilii,
jam decreta a praelaudato Abbate Generali,
Apostolica auctoritate confirmatur, et obser-
vari a Superioribus, et Monachis praefatae
Provinciae Siculae expresse injungitur. pag. 489
- CCVII. Eligibilitatis indultum ad Ecclesiam Hil-
desiensem assequendam, licet de Trevirensi
jam provisos sit, concessisse praelaudato
Archiepiscopo Trevirensi significat, eundem-
que hortatur ut quaecumque impedimenta re-
moveat opposita contra Praepositorum Lim-
burgensem, de qua jam S. Sedes, per Apo-
stolicas litteras, difficultates easdem compo-
suerat. » 491
- CCVIII. Applicatio, et assignatio reddituum su-
perextantium, post impleta injuncta onera,
Confraternitatum Laicalium Civitatis, et
Diocesis Ariminensis, favore Seminarii, et
Hospitalium Pauperum, et Peregrinorum ejus-
dem Civitatis. » ib.
- CCIX. In Canone Missae, post mentionem fa-
ctam Romani Pontificis, et Dioecesis Anti-
stilis, nomen Imperatricis Reginae, ejusque
Conjugis nuncupari permittit in Regnis Hun-
gariae, Bohemiae, et in universis Austriae
Domus ditionibus, hancque gratiam, ad quos-
cumque legitimis in illis dominationibus
successores, perpetuo extendit. » 495
- CCX. Universis per Hungariae, Bohemiae, et
Austriae Domus ditionibus, Archiepiscopis,
Episcopis, caeterisque Ordinariis, indultum
nominationis Mariae Theresiae Austriae,
ejusque Conjugis in Canone Missae, post
Pontificia, et Dioecesis Antistitis nomen, si-
gnificat, illiusque committit executionem. » 496
- CCXI. Peculiares dispositiones, quoad Abbatiam
B. M. de Abundantia Dioecesis Gebennae,
ad Monachos Ordinis S. Bernardi Congrega-
tionis Fuldensis spectantem, de jurepatrona-
tu Regis Sardiniae, uti Sabaudiae Ducis. » 497
- CCXII. Confirmatio Decreti Congregationis Epi-
scoporum, et Regularium, circa observantiam
alternativae inter Fratres Minores Observantes
Ordinis S. Francisci Provinciarum super Tagum,
et infra Tagum. » 500
- CCXIII. Jubetur omnibus Ecclesiarum Praesu-
libus, omnibusque Regularium Ordinum Su-
perioribus Generalibus, quod eurare, et effi-
cere debeant, ut bis saltem quotannis, neces-
sitate Sanctorum Palaestinae locorum propo-
nantur, et commendentur. » 502
- CCXIV. Propterantibus Comitibus indietis Augu-
stae Vindelicorum pro foedere paciscendo
inter Principes bello decertantes, Francorum
Regem hortatur, ne sinat Germanicarum Ec-
clesiarum bona, ad secularium manus transi-
re, neque Orthodoxae Religionis libertatem
diutius divexari. pag. 504
- CCXV. De damnis perperis in perlongo acto
bello ab Regia Polonica domo condolet, il-
lustremque Poloniae Regem hortatur, et Ger-
manicis Ecclesiis prospiciat in proximis ha-
bendis comitiis pro pace firmatae Augustae
Vindelicorum. » 505
- CCXVI. De impendunt plurium Ecclesiarum
Germanicarum periculo, in proximo penden-
do foedere, eum Francico in Romanorum
Imperatorem electo condolet, illudque hor-
tatur, ut Ecclesiae Patrocinium assumat in
comitiis, pro ipso foedere conciliando ha-
bendis Augustae Vindelicorum. » ib.
- CCXVII. Hildesiensis Capituli sollicitudinem
commendat, in tuenda libertate electionis
Antistitis, suumque praesidium, ne ea mala
quae timeantur eveniant, pollicetur. » 506
- CCXVIII. Ne Germanicarum Ecclesiarum bona
ad saeculares Principes transferri sinant, in
componendi belli compensationem, proximis
habendis comitiis Augustae Vindelicorum,
Mariae Theresiae Imperatrici Romanorum
electae quamplurimum commendat. » 507
- CCXIX. Archiconfraternitatis S. Catharinae Se-
nensis de Urbe, indultum liberandi quotan-
nis unum reum ab ultimo supplicio, jam alias
concessum, confirmat, et quatenus opus sit,
de novo concedit. » 508
- CCXX. Perceptoriae seu Commenda nuncupata
de Silla Militiae Beatae Mariae de Montesa
Equestris Ordinis de Calatrava, unitur, et
perpetuo incorporatur ejusdem Militiae Men-
sae Magistrali. » 509
- CCXXI. Praevia derogatione dispositioni Testa-
mentariae Canonici Jacobi Savioli, pium le-
gatum ab eodem relictum pro erectione Or-
phanotrophii in Terra Plebis Dioecesis Bo-
noniensis, applicatur Hospitali S. Mariae dic-
tae Terrae, et Bononiensi Archiepiscopo
exequutio concessionis committitur. » 513
- CCXXII. De componendis disentionibus inter
Episcopum, et Abbatem Tennebaecensem su-
per jurisdictione exercenda in Monasterio
Lienthalii agit cum Marchione Badensi, in
ejus jurisdictione Monasterium idem repe-
ritur, et Ecclesiasticam disciplinam comen-
morat servandam ab Episcopis, et Regularibus
quoad Monialium Monasteria. » ib.
- CCXXIII. Facultatem concedit Monachis Ordini

- nis S. Benedicti Congregationis Bavariae, ut non expectato triennii lapsu, comitia habere queat pro eligendo Supremo Praeside in alterius praecedentis vita functi loco. pag. 815
- CCXXIV. Rina legata Pla a Principe Hieronymo Pamphili relictis pro dotandis puellis Orphanis, subveniendisque miserabilibus familiis Civitatis Viterbii, praevia testamentariae dispositionis derogatione, Conservatorio nuncupato *delle Zitelle sperse* ejusdem Civitatis applicatur, datis super erogatione peculiariibus normis. » ib.
- CCXXV. Viterbiensis Episcopo facultates imperituntur concedendi antiquum Episcopale Palatium favore Conservatorii *delle Zitelle sperse* ejusdem Civitatis, ad hoc ut major illarum numerus recipi, et ali eo in Conservatorio possit facilius, et commodius. » 817
- CCXXVI. De periculis imminutibus Germanicae Ecclesiae in foedere pro pace ineundo, cum Bavariae Duce agit, eundemque hortatur, ut Religionem, et Ecclesiae jura proteatur. » 818
- CCXXVII. Passaviensis Episcopo de imminente Germanicarum Ecclesiarum periculo scribit, eumque hortatur, ut futura haec damna a Religione, quantum illi permittitur, avertat. » 819
- CCXXVIII. Damatio, et prohibitio versionis Italicae Operis Gallicae scripti hoc titulo *Exposition de la Doctrine Chrétienne, ou instructions sur les principales vérités de la Religion* editae quinque voluminibus, quorum primo titulus est: *Spiegazione del Simbolo della Fede Cattolica*; Secundo: *Esposizione Domenicale*; Tertio: *Esposizione del Decalogo*; Quarto: *Esposizione de' Sacramenti*; Quinto: *Esposizione de' Comandamenti della Chiesa con la giunta di un trattato della giurisdizione*. » 820
- CCXXIX. Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis Universae Ecclesiae Catholicae de uniformi fidelium instructione in Catholica fide agit, et Cathedismi Romani praestantiam, et utilitatem demonstrat, atque commendat. » 822
- CCXXX. Regulae, atque Statuta Confraternitatis S. Sebastiani, et S. Barbarae Virginis, et Martyris in Parrocchiali Ecclesia Bergensi in Territorio, et Principatu Monasterii S. Galli Ordinis S. Benedicti, Nullius Dioecesis Provinciae Moguntinae, confirmantur, et approbantur, cum concessionis indulgentiarum. » 825
- CCXXXI. Catholicum Hispaniarum Regem hortatur, ut Germanicarum Ecclesiarum damna in proxime ineundo foedere pacis avertat, et pro nomine quo pollet, Catholicae Religionis jura tueatur. pag. 828
- CCXXXII. Ut Archivium Monachorum Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Virginis, et Monasterio Montis Virginis in quo asservabatur, ad aliud Monasterium *del Palazzo di Loreto* transferri possit, indulget; Custodemque nominat, cum qualitatibus Notarii Apostolici, eo in munere persistente. » 829
- CCXXXIII. Moderantur Literae Benedicti XIV. quibus Custodia Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinorum in Polonia, erigi in novam Provinciam Polonicam permittitur, novis additis providentis pro pace, et concordia, inter Religiosos viros servanda. » 830
- CCXXXIV. Confirmatio Statutorum quibus pius hac regi debet corpus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Discalceatorum in singulis Provinciis. » 837
- CCXXXV. Montem secundum Annuae in Rivitate Bononiae prius a Clemente VIII. erectum, deinde vero ab Urbano VIII. reformatum, iterum erigitur, et reformatur, praevia confirmatione constitutionis Urbani VIII., eique Monti nomen tribuitur *Montis secundi Annuae secundo reformati*, peculiariibus additis statutis super impositione, ac solutione Jatorum, et Gabellarum pro dote ejusdem Montis. » 838
- CCXXXVI. Privilegia alias a Summis Pontificibus concessa Universitati Hebraeorum, Turcarum, et Graecorum aliorumque Orientalium, negotiationem in Civitate Anconitana exercentium, confirmatur, innovatis tantummodo nonnullis, quoad causas criminales, et solutiones novae taxae. » 845
- CCXXXVII. Collegii Umbri, et Nicetae Lassi in Urbe Statuta a Cardinali Protectore concinnata, Apostolica auctoritate approbantur, et executioni committuntur. » 859
- CCXXXVIII. Terdecim Nobilium Familiarum aggregatio Civitatis Tolentini pro publicis Muneribus Communitatis obeundis, attenta Veterum Familiarum extinctione, approbatur, et confirmatur. » 868
- CCXXXIX. Veteri suppressa methodo super venditione pellium inter Universitates Lanionum, alteramque nuncupatam *de' Vaccinari* de Urbe, novas servandas regulas praescribit. » 869
- ANNO IV.
- CCXL. Indulgentia plenaria etiam defunctis applicanda conceditur Christifidelibus visitan-

- tibus Ecclesiis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum, vel aliis in quibus Communis generalis, sollicitudine dictorum Fratrum peragitur, una ex Dominici cuiusque Manis, in Provincia Helvetiae, etiamque in hac concessione enumerantur. pag. 572
- CCXLI. Abrogata veteri methodo electionis Ministri Provincialis Provinciae Franciae, seu Parisiensis Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, nova pro electionibus futuris methodus statuitur, approbatur, et servari mandatur. » ib.
- CCXLII. Confirmatio laudi, seu compromissi inter Episcopum, et Canonicos Cathedralis Ecclesiae Seguntinae, quae controversiae cunctae jurisdictionales inter partes conciliantur, et definiuntur. » 574
- CCXLIII. Poloniae Regi Illustri significat, favore Clementis eius quingentis mandasse expeditionem Brevis eligibilitatis, ad hoc ut ad tres Ecclesias nominari possit Episcopus, nempe Monasteriensem, Paderbornensem, et Hilbesiensem, praevia contrarium praecedentium prohibitionum derogatione. » 585
- CCXLIV. Na vagi, titularitate tantum Episcopi, absque evidenti necessitate creatur, vetitum esse ex Canonica, et maxime ex Tridentina sanctione, significat Poloniae Regi Illustri, neque proinde illius votis obsecundare poluisse de tribus titularibus in Poloniae Regno creandis, sed tantum adiutorem Praslensium Episcopo concedere paratum esse. » 586
- CCXLV. Gratum animum significat Badenensi Duci pro illius studio quod curat dissectiones componere hortas inter Spirosensem Episcopum, et Abbatem Tenebaccensem, super jurisdictione exercenda in Monasterio Lichtensthal, seu Lucideae Vallis. » ib.
- CCXLVI. De eodem Argumento scribit Episcopo Spirosensi, eundemque sollicitat, ut controversiae statum Sanctae Sedis referat, a qua opportune sumi possint providentiae. » 587
- CCXLVII. Decretum Congregationis Cardinalium, negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium propositis, quae reformationes nonnullorum Capitum Constitutionis Ordinis Sanctissimae Trinitatis Bellemptionis Captivorum Ducalestorum approbatur, Apostolica auctoritate confirmatur, et roboratur. » 588
- CCXLVIII. Suppressio Conventus Monialium S. Clarae de Meridia Militiae S. Jacobus de Spetha, nec non alterius S. Petri de Braccas, ejusdem Ordinis, et incorporatio, et unio primum Conventus S. Crucis Vallis-Ostensis, et secundi cum Convento S. Spiritus de Alentere ab Hispanis Catholicis Rege facta, tanquam Administratores perpetuo Militiae praefatae S. Jacobi de Spetha, et de Alentere, Apostolica auctoritate approbatur, confirmatur, et exequi mandatur, datis peculiaribus regulis pro executione. » pag. 590
- CCXLIX. Venerabilem Dei servum Gregorium Berhadigum S. R. E. Cardinalem, et Episcopum Patavinum, inter Besterum numerum describi, ac pie cuncti, Constitutione haec praescribitur. » 594
- CCL. Qui ex Ordine Minorum S. Francisci de Observantiae Reformati Religiosi Viri, sacras Missiones in Albanis, et Macedoniae viginti annis peregravit, ademereri Secretariis Generalibus indulgetur, facta tamen lege, et ultimo tenet locum inter Provincias Patres. » 595
- CCLI. Quantum a Tridentini Concilii sanctionibus adversetur, Episcopos titulares constituere, etque Clero, absque Populo, et absque Sede, significat Principi Montis Laurentii, talem Episcopatum postulanti, pro Religioso viro, meritis aliunde praeclearo. » 596
- CCLII. Concordie, quae, intercedente Catholico Rege, lites inter Episcopum, et Capitulum Cathedralis Carthaginensis in Hispania extinctae fuerit, Apostolica auctoritate confirmatur, et approbatur. » 597
- CCLIII. Doleatur quod Apostolici Nunci juriisdictionis violetur in appellationibus ab iudicibus in prima instantia interpositis, horumque Trevirensium Antistitem, ut impedimenta a Trevirensi Curia altius removeret, et Ecclesiasticam protulerit disciplinam. » 600
- CCLIV. Praevia moderatione Literarum Benedicti XIV. super adimplendo uerum perpetuorum Missarum in Ecclesiis Fratrum Ordinis S. Francisci de Paula Minorum, servari mandatur, quod ante dictas Literas in praefato Ordine observabatur in Provincia Messinensi tantum. » 601
- CCLV. Pontificis Serbis indulgentias, erga Ecclesiasticas personas, incitamento esse debere, ad excolendas Ecclesiasticas disciplinas, protuendaque Religiosis jura, significat Clementi, Illustris Polonicae Regis Filio. » 603
- CCLVI. Capitulo, et Canonicis Cathedralis Hilbesiensis, prorogat tempus ad Episcopi electionem, retardatam ex peculiaribus supervenientibus impedimentis. » 604

- CCLVII. S. R. E. Cardinalibus in Consistorio coadunatis commemorat velus institutum cooptandi in S. Collegium, delectos viros ex omnibus Christiani Orbis partibus, novosque in praesenti cooptandos designat. pag. 604
- CCLVIII. Nono electo Episcopo Conceptionis de Chile in Indis Occidentibus significat per Literas praesentes, praefatae Ecclesiae praepositum fuisse ad nominationem Catholici Regis, eique praecipit ut emissum sibi opus acceptet, eundem absolvendo a quocumque iuramento, vel voto de non acceptanda quacumque dignitate. » 605
- CCLIX. Ne ceuturus ad Appellationes Fratrum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivum haberi debeant contra Statuta Ordinis, et peculiare S. Congregationis specialis decretum, jubet sub nullitate aliisque poenis. » 606
- CCLX. Favore Mensae Archiepiscopalis Ferrariae confirmatur, et de novo conceditur privilegium extrahendi, et adportandi extra Statum Ecclesiasticum absque solutione Gabelarum, frumentum, siliisque segetes. » 608
- CCLXI. Indulgentia plenaria pro omnibus Christianis Ecclesias Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum visitantibus, qui confessi, et Sacra Communionem recepti in eisdem oraverint, occasione Quadragesimae horarum, tempore Quadragesimali. » 612
- CCLXII. Quae alias a S. M. Clementis VII. privilegia, et exemptiones concessae fuerant Hospitali quinquaginta plagarum D. N. J. C. Civitatis Ispalensis, eas communicantur, et conceduntur alteri Hospitali S. Ermenegildi in dicta Civitate. » 613
- CCLXIII. Ne Provincialis Clerus Trevirensis ultra vires suas gravaretur in militaribus caeterisque contributionibus, ultra conventiones jam initas, plurimum commendat Trevirensi Archiepiscopo. » 614
- CCLXIV. Ut alter ex Alumnis Ordinis Serrorum Beatae Mariae Virginis ad officium Confessarii Familiae Pontificiae, qui S. Theologiae Magister fungatur, perpetuis futuris temporibus eligatur, statuit, atque decernit, addito eidem privilegio suffragii activi, et passivi in Capitulis, Diffinitoriis, caeterisque Generalibus Comitibus Ordinis. » ib.
- CCLXV. Attenta alternativa super electione Ministri Generalis, et Procuratoris Generalis Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, divisi in duas Familias, nempe intra, et extra Hispaniam, statuit methodus suffragiorum ferendorum tam in Capitulis Generalibus Ordinis quam in Capitulis respectivarum Familiarum, quae singulae Pontificia auctoritate confirmantur. pag. 615
- CCLXVI. Eminentissimus Ignatius Cribellus proximi Generalis Capituli Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci in Civitate Mantuana celebrandi, deputatur Praeses. » 617
- CCLXVII. Quod ad regendam Ecclesiam S. Georgii Venetiarum Episcopus electus fuerit a Graecis extra Ecclesiam Catholicam Ordinatus, vehementer conqueritur cum Patriarcha Venetiarum, eumque rogat, ut huiusmodi electioni pro viribus obstet. » 618
- CCLXVIII. De eodem Argumento agit cum Duce, et Senatu Republicae Venetae, eorumque Religionem provocat ad impediendum schisma a Graecis Catholicis initatum. » 619
- CCLXIX. Cum Toletano Episcopo queritur, quid in sua Dioecesi transtulerit jejunium pervigilii S. Mathiae Apostoli, Episcopi tantum auctoritate, et inconsulta Sede Apostolica, cui tantummodo potestas est emutationis jejunii in Ecclesia Catholica. » 621
- CCLXX. Ordinationes, et decreta condita in Comitibus Generalibus Congregationis Monachorum Caestianorum Ordinis S. Benedicti, pro meliori ipsius Congregationis regimine, confirmantur, et Pontificia auctoritate roborantur. » 622
- CCLXXI. Indulgentia plenaria conceditur omnibus Religiosis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Conventualium ad Missiones deputatis in diversis Christianae Republicae Provinciae, pro unaquaque Missionis, extendenda Christianis utriusque sexus confessis, et sacra Communionem receptis, qui Missionibus ipsis interfuerint. » 624
- CCLXXII. Approbatum Decreti S. Congregationis Rituum super officio celebrando in festo B. Martini de Aguirre Ordinis Minorum S. Francisci Escalatorum. » ib.
- CCLXXIII. Alloquentio in Consistorio secreto die 12. Aprilis 1762, qua exponitur, Rumano Pontifice etiam ex S. R. E. Cardinalibus Ordinis Diaconorum assumptis titulus Cathedralium Ecclesiarum sub infidelium potestate iugemissentium. » 626
- CCLXXIV. Qua ratione Mantuanae Ecclesiae Pyrgensem Episcopum praefecerit sine ullo iurium Majestatis sui detrimento exprimit Mariae Theresae Hungariae Reginae Apostolicae, Bohemiae Reginae, et in Romanorum Imperatorem electae. » 627
- CCLXXV. Vladimirensium Antistitem graviter

- objurgat, quod in administranda Ecclesia, opus Dei negligenter gerat, et commissio sibi Gregi offensio sit. pag. 620
- CCLXXVI. Prævia avocatione ad S. Sedem omnium controversiarum jurisdictionalium inter Episcopum Caputaquensem, et Ordinem Monachorum S. Benedicti Congregationis Montis Virginis in quocunque Tribunalis existentium, privilegia alias a Summis Pontificibus, huic Ordini concessa confirmat, et plenè observari debere soluta temporibus imperat. » ib.
- CCLXXVII. Confirmatio litterarum Bonifacii VIII. Gregorii XV. et Innocentii X. circa Judices Conservatores cum declaratione, quod superiores Regularium temporarii, nullo casu deligi in Judices Conservatores possint, quodque in Infidelium regionibus, nullo modo expediantur eligendi Judices Conservatores. » 633
- CCLXXVIII. Cum Monachorum Patriarcha queritur, quod intrusum Melchitarum Patriarcham per rhonorificè exasperit, sique significationes omnes denulit, quæ veris Patriarchis deferri solent, præcipitque ut eum a sue consuetudine arceat tamquam censoris eligatum. » 637
- CCLXXIX. Excusationes acceptæ pro translatione arbitraria Jejunii, et pervigilio S. Marthe ad alteram diem, factæ ab Episcopo Taletun, quædam obsecrat, ut conjunctim cum Apostolica Sede in concessa sibi Ecclesia gubernanda se gerat. turbidissimis præsertim temporibus. » ib.
- CCLXXX. Ut eveniente obitu Cardinalis de Muten Episcopi Spirensis, etiam apud Sedem Apostolicam, novus Episcopus eligatur, juxta concordatum Germaniæ et Capitulo Ecclesiæ Cathedralis Spirensis indulgetur. » 638
- CCLXXXI. Statuta de novo condita a Superioribus Congregationis Hospitaliarum Divici Pastoris in Regnis Hispaniæ et Portugalliæ pro recta administratione Hospitalis Cadicensis, nec non decretum Episcopi ejusdem Civitatis illa approbant, confirmantur. » 639
- CCLXXXII. Bibliothecariis Civitatis Valentiniæ, quoties ad hoc munus eligantur ab Episcopo Beneficiis illius Ecclesiæ, ultra exemptionem a Choro, jam alias indultam, facultatem facit percipiendi distributiones quotidianas, iis tantum acceptis, quas Testaturæ veris præsentibus tribuendas jussere. » 642
- CCLXXXIII. De Erelisæ injuriis illatis graviter quaeritur, se potissimum de continellis contra Societatem Jesu cum Episcopis Regni Galliarum in extraordinariis Comitibus congregatis, illonque hortatur, ut ad tam gravem molem avertendi, Regiam opem implorent pag. 643
- CCXXXIV. Apprehensio, et confirmatio concordati inter Archiepiscopum Ritus Græci Theodorum, et Collegium Societatis Jesu in Civitate Polni, super donatione jam alias prælaudato Collegio facta. » 648
- CCXXXV. Ordinationes pro Capitulis Provincialibus, et Candidatibus Clericisque Regularium Scholarum Plurimæ Metris Dei, et Capitulo Generali propositas confirmantur, et observari mandantur. » 649
- CCXXXVI. Patribus Ex Diffinitoribus Generalibus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci tam de Observantia, quam Refractorum, ius ferendi suffragium in perpetuum conceditur in Capitulis Provincialibus, et Diffinitoris propriæ Provincie, absolute sententia eorum muneris. » 653
- CCXXXVII. Facultatem conferendi tres Canonicatus vacantes in mensibus S. Sedi reservatis postulatum ab Episcopo Warmiensis, haud elargiebat esse Pontifex significat Poloniæ Regi illustri, ne Romanæ Ecclesiæ patrimonium immutationem patitur. » 654
- CCXXXVIII. Indulgentiæ plenariæ conceditur omnibus, et singulis Religiosis Societatis Jesu, ad Missiones mittendis, ubi tamen nec erant Missionarii de Propaganda Fide, pro una tantum vice pro unoquoque, extendenda Christianis utriusque sexus, confessis, et Sacra Communionem receptis, qui Missionibus ipsius interfuerint. » 655
- CCXXXIX. Nonnullas Ordinationes pro recta administratione, et conservatione Bibliothecæ Veticinæ, sique Messorum illi adnexarum Pontificio Moto-Proprio præscribuntur, et futuris temporibus observari mandatur. » 656
- CCXL. Firmas Congregationis suppressæ, Civitatis Firmi, illius Provincie administratio tum judicialis, tum oeconomicæ ad iustitiam Civitatum Dijonensis Pontificiæ assignatur. » 662
- CCXLI. Tribunali Gubernatorum Civitatis Ferrusiæ declaratur nullum ius esse iudicandi in figura Signaturæ, illique interdicitur cognoscendi in Causis Appelationum, tum in sententiis laicæ spectantibus, tum in iis quæ Ecclesiasticæ respiciunt. » 665
- CCXLII. Derogatio Litterarum Benedicti XIV. in ea parte, quæ mandabatur, et in iis tantum taxis viarum deoneretur appellatio su-

- spensiva, quae Pontificia tantum auctoritate imponerentur. pag. 667
- CCXCIII. Veteribus Constitutionibus confirmatis, atque reformatis, novas praescriptiones, pro recta Carcerum Urbis administratione, praesentis Motu-Proprio constituit. » 669
- ANNO V.
- CCXCIV. Facultas tribuitur Ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, ut quosque in eo munere versatus sit, Provinciales, Diffinitores, aliosque Ministros Provinciales, una vice pro qualibet Provincia, ipse nominare possit, si id ipsarum Provinciarum necessitas exegerit. » 677
- CCXCV. Breve Benedicti XIV, quo receptio Puellarum in Monasterii Montisluini Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Discalceatarum educationis causa prohibebatur, revocatur, et novae in id provisiones statuuntur. » 678
- CCXCVI. Derogatis veteribus Constitutionibus Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium, statuitur, ut Congregatio Provincialis, semel inter triennium, et visitatio Conventuum, atque electio Guardianorum de sesquianno in sesquiannum haberi possint, et peragi. » 680
- CCXCVII. Confirmatio decretorum in duobus Capitulis Generalibus Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia editorum pro Provincia S. Crucis Hispaniolae, seu Caracharum super Visitatione, et Praesidentia Capituli Provincialis. » 682
- CCXCVIII. Ordinationes, et provisiones confectae pro recta administratione Bibliothecae nuper erectae in Conventu B. M. V. di Piazza Civitatis Placentinae Ordinis Servorum Beatae Mariae Virginis, approbantur, et Pontificia auctoritate confirmantur. » 683
- CCXCIX. Concordiam, et bonorum divisionem inter Mensam Abbatialem, et Conventualem Monasterii B. M. V. de Obra Ordinis Cisterciensis in Polonia laitam, Pontifex approbat, et observari mandat. » 686
- CCC. Veteribus indolitis, et privilegiis revocatis pro impertienda solemniter Populo Apostolica benedictione, novae praescriptiones generaliter observandae statuuntur. » 692
- CCCL. Declarat Augusto Polonae Regi Illustri, per novum indultum enlargiendum, super alternativa collatione Beneficiorum ab Ordinaris faciendi in Poloniae Regno, nil innovatum censi debere Constitutionibus Leonis X. et Clementis VII. super eadem alternativa collatione. pag. 693
- CCCL. De eodem argumento Gnesensi Archiepiscopo scribit. » 696
- CCCLII. Nunciat Cardinali de Gesures, in publico Consistorio reprobata fuisse acta nonnullorum Parlamentorum Regni Galliae contra Jesuitas gesta, illumque hortatur, ut Ecclesiae iura defendat. » 697
- CCCLIV. De eodem argumento scribit Cardinali Rochechouart. » ib.
- CCCLV. Injuriarum Romanae Ecclesiae factarum a Laicis Comitibus Regni Galliarum damnas in secreto Concistorio significat Cardinali de Bernis, cui Societatem Jesu commendat. » 698
- CCCLVI. De eodem argumento Epistolam mittit Cardinali de Luines. » 699
- CCCLVII. Cardinalis de Choiseul excitat Religionem, ad promovens Romanae Ecclesiae iura, temeritate summa concolata a Laicis Comitibus Regni Galliarum, impudica condemnatione iustitiae Societatis Jesu. » ib.
- CCCLVIII. De eodem argumento scribit Cardinali de Rohan. » 700
- CCCLIX. Ad novitates evitandas Christianae Religionis, et Sanctae Sedis iuribus adversas, a triennio indultas in utriusque Siciliae Regno, Pontificia charitate scribit Ferdinando Regi illustri, illiusque excitat zelum, ad emulanda maiorum exempla. » 701
- CCCLX. Catanensem Antistitem de atrocibus injuriis ejus Ecclesiae illatis a potestate laica consolatur, auxiliumque promittit, eundemque de Episcopatu abdicandi cogitantem, a tali consilio retrahit. » 702
- CCCLXI. Badenensem Marchionem hortatur, ut serio cogitet de Catholica servanda Religione in sua ditione, dum post ejus mortem Marchionatus ad aliam deferretur lineam Aetholicam. » 704
- CCCLXII. Novae Ordinationes pro gubernio, et directione Domus correctionis, et penitentiae in Civitate Cornati, quae regimini subijcitur Episcopi Montis Falisci, et Corveti. » 705
- CCCLXIII. Regimen, et gubernium Collegii Cantuarum Cappellae Pontificiae statuitur, opportunaque haec de re Ordinationes dantur, veteribus, confirmatis, vel innovatis. » 706
- CCCLXIV. Christianissimum Francorum Regem rogat, ne in futurae pacis componendis sanctionibus, sinat Westphalicis Ecclesiis, et iuribus eorum Pastorum detrimentum afferri in Aetholicorum commodum. » 711

- CCCXV. De eodem argumento agit cum Hispaniarum catholico Rege. pag. 713
- CCCXVI. Poloniae Regi illustri Germanicas commendat Ecclesias, neque possint obscurari, ut in futuro pacis foedera eisdem inferatur injuria pro sacrandis acti belli infirmitas. » ib.
- CCCXVII. Romanorum Imperatorem obsecrat, ne sint Germanicos quamplures Ecclesias, quae et spirituales, et temporales Episcoporum dominio subijciuntur, et dominationem temporalem Catholicorum Principum transire in proxime laudandam pacis foedere. » 714
- CCCXVIII. Germanicarum Ecclesiarum conservationem contra Catholicorum comites Imperatricis Mariae Theresiae commendat, et luctu rursus Catholicis imminantia, si quid ipsarum Ecclesiarum iuribus detratur. » 715
- CCCXIX. Constitutiones pro Monasterio in Kerasno a Graeco-Melchitis erecto sub regula S. Basilii, approbantur, et observari mandatur. » 716
- CCCXX. Decretum S. Congregationis Episcoporum, et Regularium, circa transitum, et adscriptionem Fratrum Ordinis S. Francisci Discalceatorum Provinciae S. Gregorii Philippinarum, confirmatur, et observari mandatur. » 718
- CCCXXI. Sardiniae Regi illustri de deteriori statu rerum Ecclesiasticarum in suo Regno consequenti, promittit Pontifex se promptum, paratissimum esse opportunum praebere remedia, ad incolamitatem Catholicis fidei servandam, et restituendam. » 720
- CCCXXII. Poloniae Regem illustrem hortatur, ne Diploma nominationis praebat Schismatice cuicumque pro Episcopo Mohiloviensi, violenter a Polocensi Diocesi avulso, et eidem restituendo. » ib.
- CCCXXIII. Polocensem Episcopum hortatur Pontifex ut serin incumbat recuperationi Mohiloviensi Ecclesiae, iam prius Polocensi unitae; et significat transactionem jam probasse cum Clericis Societatis Jesu; quae suis impositis distans illibus inter partes actis. » 721
- CCCXXIV. Discreto Conventus S. Elisabethae Civitatis Fulginei Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini a jurisdictione, et gubernio Vicarii Constantis Perusiae, et illius subiectio tam in spiritualibus, quam in temporalibus Priori Generali ejusdem Ordinis » 722
- CCCXXV. Doleat cum Magnifico Archiepiscopo quod Ecclesiastica iudicia, et Clericorum causae ab Ecclesiastico foro, ad curias Laicales deferantur, et Pontificiam sollicitudinem promittit, ut haec Sacra Canonibus illata injuria tollatur. pag. 723
- CCCXXVI. Ecclesiasticam libertatem turbatam esse in universa fere Germania querit cum Spirensi Episcopo, eumque hortatur, et sub temporalis negotii mixtura, non sicut Clericorum causas ad Laicorum iudicia deferri. » 724
- CCCXXVII. Approbatio Decreti Sacrae Congregationis de Propaganda Fide, quo statuitur nil esse innovandum in statutis, et regulis Collegii Pachecani in India, Missionum Ordinis Fratrum S. Francisci de Observantia Escalceatorum, et Recolectorum. » 725
- CCCXXVIII. Praerita moderationis Constitutionis Leonis X, circa numerum vocalium ad Comitatus Generalis Ordinis minorum S. Francisci de Observantia, pro electione Ministri Generalis, approbat Decretum Discretorii Generalis ipsius Ordinis, qui ipsorum Vocalium numerus reducit. » 727
- CCCXXIX. P. Commissario Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci tam de Observantia, quam Escalceatorum, et Reformatorum, facultas tribuitur eligendi semel per semetipsum in Provinciis singulis Cismontanae Familiae, ubi necessitas, vel utilitas eorumdem id postulaverit Ministri, Diffinitores, alioque Officiales, si tunc tamen P. Minister Generalis e Familia abstit. » 730
- CCCXXX. Commissarius Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, tam de Observantia quam Reformatorum Escalceatorum, eratur Commissarius Apostolicus, Visitator, ac Reformatore Cismontanae Familiae, Ministro tamen Generali absente. » 731
- CCCXXXI. Quum hinc pragmatice in Hispaniarum Regna constitutae sint Pontificiae auctoritati, et veteribus pactionibus adversantes, Toletanum Episcopum hortatur, et Catholicum Regem a reprobatione huiusnovationibus, amoveat. » 732
- CCCXXXII. De eodem argumento Epistolae mitti Hispanensi Archiepiscopo. » 733
- CCCXXXIII. Indurum Patriarchae de eodem argumento perscribit. » 734
- CCCXXXIV. Capitulo, et Canonico Hildesheimensi gratulatur, quod remota obstaculis, et impedimentis pro novi Episcopi electione, eidem Ecclesiam Pastore providere promiserint, eoque hortatur, ut talem eligant Episcopum, qui Hildesheimi Ecclesiae fructus ferat uberrius. » 735
- CCCXXXV. Cum Duce, atque Veneta Republica

- graviter condict de schismatico Episcopo Graeci Ritus in Ecclesia S. Georgii intruso, monetque, ut statim ejiciantur ad majores scaedalos vitandos. pag. 736
- CCCXXXVI. Alepensi Episcopo per has literas Pontifex significat, severe jussisse ne Missionarii ad eas regiones missi, eundem in Episcopall dignitate turbare queant. » 736
- CCCXXXVII. Praevia revocatione literarum, Bonifacii IX. Anni 1397. Ecclesia S. Petri in Arce Viscebradensi Regni Bohemiae, Archiepiscopo Pragensi denuo subijcitur. » ib.
- CCCXXXVIII. Congregationi Generali Ordinis Monachorum S. Benedicti Montis Virginis facultates conceduntur approbandi in proximis celebrandis Comitibus reformationes nonnullas, et statuendi privilegia ad favorem Ex Generalium Ordinis praedicti. » 740
- CCCXXXIX. Praevia confirmatione Constitutionum Alexandri IV. et Urbani IV., conceditur Abbatibus Generalibus Ordinis Monachorum S. Benedicti Congregationis Montis Virginis, eadem jurisdictionem in causis immunitatis Ecclesiasticae contra saeculares, qui possident ex concessione Sedis Apostolicae caeteri Episcopi, et Ordinarii. » 744
- CCCXL. Locum inter Consultores Sacrae Congregationis Sacris Ritibus praepositae perpetuo assignat pro altero ex Religiosis Ordinis Fratrum S. Francisci de Panis Minorum. » 747
- CCCXLI. Suam sollicitudinem confirmat erga Ecclesiam Osnabrugensem, ne nova eidem iniuria inferatur contra foedus Vestphalicum, perpetuo Episcopi exclusionem ab illius administratione. » 748
- CCCXLII. Patavinae Cathedralis Canoniceo, Crucis ad pectus appensae honore gratificat in dilectionis signum erga Ecclesiam, cui tamquam Antistes per plures Aonos praefuit, ante assumptionem ad Summi Pontificis dignitatem. » 749
- CCCXLIII. Praevia moderatione Constitutionis Alexandri VII. diei 23. Decembris 1661. quo Collegium Congregationis Somaschiae Civitatis Bononiae ad provinciam Romanam spectabat, in commune administrandum conceditur tribus ipsis Ordinis Provinciis. » 750
- CCCXLIV. Ordini Fratrum Beatae Mariae Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum Excalceatorum, conceditur ut post festum Sanctissimi Corporis Christi, Octavam privilegiam, non enim Officio, et Missa celebrari possit, exceptis diebus festis primae Classis. » 752
- CCCXLV. Statuitur quod Minores viginti Annis, qui praecogitati homicidii facinus admiserint, Ecclesiastici asyli beneficio privandi non sint. pag. 753
- CCCXLVI. Alioquinio habita in Consistorio secreto diei 26. Maji 1763. qua Pontifex Cardinalibus significat, Ecclesias Ostiensem, et Velitrensem una cum Decanatu Sacri Collegii, quae munis antiquiori ex Cardinalibus Ordinibus Episcoporum conferuntur, antiquiore ob etatem, vel infirmam valetudinem, ad ea munia explenda impedito, posse sub-Decano cohereri. » 755
- CCCXLVII. Praevia derogatione dispositioni testamentariae Pauli Ludovici Rivaldi, Conservatorio Medicamentum ad Templum Pacis assignantur nonnulla subsidia dotatis, quae pauperibus puellis tribuenda fuissent ad Pontificis nominationem ex eadem testamentaria dispositione. » 756
- CCCXLVIII. Approbatio concordiae inter Monasterium S. Baribolomaei Trisulti Ordinis Carthusiensis, et Communitatem atque homines Civitatis Alatrii super praefixione confinium Castri diruti nuncupati *Vecchia* ad dictum Monasterium spectantis. » 758
- CCCXLIX. Praevia dismembratione a Dioecesi Calaritana, Solcitanae, seu Ecclesiensi Dioecesi suus iterum conceditur Antistes, qui ipsius Calaritanae Ecclesiae Suffraganeus declarator. » 767
- CCCL. Approbatio novi Statuti Collegii Salvati Orphanorum Urbis, quo caveatur ut Alumni, qui e Collegio egressi sunt, et deinde ad meliorem deveniunt conditionem, teneantur persolvere eidem Collegio alimenta, nec non praescribitur ut ad Collegium idem spectet haereditas Alumnorum, qui nollum reliquerint propinquum usque ad tertium gradum. » 764
- CCCLI. Approbatio resolutionis Capituli Generalis Ordinis Monachorum Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis, pro suffragiis praebendis Religiosis ex hac vita decessis. » 770
- CCCLII. Confirmatio Decreti Sacrae Congregationis Episcoporum, et Regularium super omnimoda observantia Constitutionum Ordinis Bethlehemitarum, auctoritate Apostolica in Indiis Occidentalibus instituti, cum aliquibus declarationibus, et provisionibus opportunis. » 771
- CCCLIII. Confirmatio Cedulae Motus proprii Saecritas Susae pridie kal. Octobris 1760. super privilegiis Auditoribus caesarum Palatii Apostolici concessis, nonnullisque aliis Or-

- dinationibus in dicto Motu proprio insertis, cum specifica dictorum privilegiorum designatione. pag. 773
- CCCLIV. Collegium Notariorum S. Rotae in veterem statum restituitur, novaeque leges censentur pro majori Tribunalis decore, et litigationum indemnitate. » 777
- CCCLV. Praevia derogatione constitutioni Benedicti XIV. diei 21. Decembr. 1744. super reformatione Tribunalium, statuatur, ut Judices recursus in Civitate Spoleti, et territorio Spoletano, percipere possint propinas, dummodo eas non excedant taxam a Judiciis Ordinariis exigi solitas. » 784
- CCCLVI. Praevia confirmatione praecedentium Apostolicarum Constitutionum, declaratur, Milites vulgo *Corazzieri*, Lauretanae Domui addictos iisdem privilegiis, et exemptionibus frui debere, quibus caeteri servitio addicti praelaudatae Lauretanae Domui donantur. » 786
- ANNO VI.
- CCCLVII. Hierosolymitano Magno Magistro significat, ut executionis committere quam cito curet S. Romanae Rotae iudicatum, quo statuatur, Alesmanicam Ordinis Linguam, in duas esse dispartendam, Germanicam nempe, et Helveticam. » 788
- CCCLVIII. Universitatem studiorum in Civitate Calaris Regni Sardiniae jam alias, usque ab Anno 1606. a Paulo V. institutam, confirmat, novisque redditibus, atque privilegiis dotatam ampliat. » 789
- CCCLIX. Vieunensi Archiepiscopo per haec litteras exprimit Sanctae Sedis sollicitudinem ad impediendam Canoniorum Regularium S. Ruffi suppressionem, pariterque eidem Archiepiscopo suum dolorem participat pro sequens expulsionem Clericorum Regularium Societatis Jesu ab universis Galliarum Regnis. » 791
- CCCLX. De eadem arbitraria pertentata suppressione Canoniorum Regularium S. Ruffi scribit Valentiniensi Episcopo, cui Sanctae Sedis auxilium nunquam defuturum promittit. » 792
- CCCLXI. Passaviense Capitulum hortatur, ut vacanti illi Ecclesiae, de idoneo Pastore eligendo sollicitum habeat animum, interimque recte vacantis Ecclesiae regimini incumbat. » 793
- CCCLXII. Cum Trevirensi Archiepiscopo gratulatur de nova additione Cathedris Romani deque Epistola ad Pastores Trevirensis Diocesis missa, super ejusdem Cathedris promulgatione, et usu pro bono Catholicae Religionis. pag. 793
- CCCLXIII. Confirmatio Decreti Prioris Generalis Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini super perpetuo unione Conventuum existentium in Civitate Notabili, atque in alia Vallettae Provinciae Melitensis. » 794
- CCCLXIV. Cum Elisabetha Hispaniarum Regina Vidua gratulatur, quod a Carolo Catholico Rege filio suo, revocatae fuerint binae Pragmaticae, Pontificiae auctoritati infensae, contra quas Apostolicam jam Pontifex vocem extollerat. » 796
- CCCLXV. Plenipotencia favore Sedis Apostolicae Nuncii apud Franciscum Romanorum Regem, et in Imperatorem electum, promittendis nonnullis bonis liberis a praelaudato Francisco possessis in Ecclesiastica ditione, ad commodum Reverendae Camerae Apostolicae. » ib.
- CCCLXVI. Praevia confirmatione Constitutionum Leonis X., et Clementis VII. super alternativa collatione Beneficiorum inter Sanctam Sedem, et Ordinarios Regni Poloniae, eandem alternativam observari perpetuo mandat. » 797
- CCCLXVII. Quomodo procedendum sit ab Ordinariis in confirmando, vel denegando Religioso cultu iis, quibus fuit aliquando ab Universali consecutione populo tum praestitum, Syracusano Archiepiscopo designat, nec non casus in quibus Romanae Sedis iudicium est requirendum. » 800
- CCCLXVIII. Poloniae Regi illustri omni studio commendat, ne sinat Jesuitas a Lotharingiae Ducatu ejici, sed imo illorum curet conservationi, officiaque sua adhibeat penes Christianissimum Francorum Regem. » 801
- CCCLXIX. Episcopo Piacentino facultates impertitur permittendi in sua Dioecesi artium exercitationes, et opera servilia, audita tamen Missa in festis diebus, aliquibus tamen solemnioribus exceptis. » 803
- CCCLXX. Episcopo Rarigi S. Domnini, easdem tribuit facultates, sub iisdem reservationibus et praescriptionibus. » 805
- CCCLXXI. Statuitur, Regulares Ordines, quibus facultas impertita est benedicendi solemniter populo, haud ipsa facultate uti posse, nisi prius implorata venia, eaque in scriptis obsecratis ab Ordinariis locorum. » 806
- CCCLXXII. Quae de immunitate Ecclesiasticae

- sanciverat Benedictus XIV. pro dominio temporali Sardiniae Regis illustris, ea ad alias Provincias deinde dominio ipsi unitas, extenduntur, et observari mandantur. pag. 808
- CCCLXXIII. Capitulo, et Canonici Cathedralis Ecclesiae Patavinae significat, quomodo gestandae ab illis sint supra pectus appensae Crupes, quarum honore paullo ante ditaverat. » 814
- CCCLXXIV. Taurinensi Episcopo respondet super confirmatione sententiae illius Curiae latae in causa criminalis Salutaria, gratiasque illi refert pro gratulatione ob Pragmaticas sanctiones ab Hispaniarum Rege abolitas. » 815
- CCCLXXV. Indultum pro eo vendi ad sacros etiam Ordines Clericos adscriptos alicui Ecclesiae Torcellanae Dioecesis, jam alias a pluribus Pontificibus concessum, et confirmatum, hic renovatur, licet nullo Ecclesiastici beneficii titulo sint provisi. » 816
- CCCLXXVI. Confraternitas, sub invocatione Cordis Jesu, erecta in Ecclesia Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia in Civitate Limana, confirmatur, et quatenus opus sit de novo erigatur, cum facultate condepii statuta, recipiendi legata, et cum largitione indulgentiarum. » 817
- CCCLXXVII. De Ecclesia Gallicana conquerenti, Episcopo Lodovicensi, significat, Apostolicam Sedem omni cura studuisse ad mala ipsa removenda, et fortitudine pari, paratam esse in Religionis defensione. » 819
- CCCLXXVIII. Confirmatio Decreti a Magno Magistro, et Consilio pleuo Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani editi super stabilimento methodi, et regulae servandae in institutionibus Commendae Romanae nuncupatae, a Cardinali Portocarrero fundatae. » 822
- CCCLXXIX. Sanctae Sedis reprobationem exprimit Archiepiscopo Genuensi, pro arbitraria expulsionem Religiosorum Ordinis Servorum Beatae Mariae, jussu Senatus Genuensis, ab Universae Reipublicae ditione, praelaudatumque Archiepiscopum hortatur, ut pro viribus obstat iustae Religionis illatae injuriae. » 825
- CCCLXXX. De arbitraria praetensa suppressione Canonico Regularium S. Rufii, deque causa cur Ecclesiastica auctoritatem invadere pertinens Laicae potestatis, agit cum Episcopo Tricastrensi. » 827
- CCCLXXXI. Sorbonicae Societati gratias reddit pro binis voluminibus dono missis, alterum contra Berruyerum, alterum contra Librum inscriptum » *Emilius* » et praelaudatae Societatis zelum, erga Religionem Catholicam commendat. pag. 827
- CCCLXXXII. Labentis Catholicae Religionis in Gallicis Regibus, de quo doletur Rivenis Episcopus, causam Pontifex repetit ex parum repressa Jansenistarum doctrina, et ex neglecta observantia Constitutionis Unigenitus. » 828
- CCCLXXXIII. Romanam Sedem, nunquam a praecedentium Pontificum sententia deflexisse quoad Jansenistarum doctrinam, significat Bajonensi Episcopo, cumque hortatur, ut una cum caeteris Galliarum Episcopis unionem servet cum Apostolica Cathedra, ab eaque constantem expectent auxilium. » 830
- CCCLXXXIV. De eodem argumento agit cum Episcopo Biterrensi, eique Jansenianae sectae studia designat, alienandi scilicet Episcoporum animos a Romana Sede, ut deinde Episcopalis auctoritas eo facilius evertatur. » 831
- CCCLXXXV. Matrimonium Petri Leopoldi Archiducis Austriae cum Maria Ludovica Hispaniarum Infante commendat, dispensatumque ab eo esse quodcumque canonicum impedimentum significat Mariae Theresiae ejus Matris. » 832
- CCCLXXXVI. De eodem Argumento scribit Francisco in Romanorum Imperatorem electo. » 833
- CCCLXXXVII. Quantum periculi Catholicae Religionis praebant Matrimonia inter Catholicos et Acatolicos, Argentinensium Episcopo describit, cumque hortatur, ut pro viribus suis impediat, ne in Alsaciae Provincia expleantur. » 834
- CCCLXXXVIII. De Ecclesiae Gallicanae malis conqueritur cum Episcopo Mirapicensi, cumque hortatur ad unionem cum caeteris Galliarum Praesulibus, et conjunctam cum Apostolica Sede. » 835
- CCCLXXXIX. De eodem Argumento Epistolam mittit Episcopo Ugentensi. » 836
- CCXC. De iisdem Gallicanae Ecclesiae calamitatibus agit cum Episcopo Montispeulano, ejusque provocat zelum, atque constantiam in protuenda Catholica Religione. » 837
- CCXCI. Idem Argumentum complectuntur haec litterae ad Episcopum Vivariensem missae, quoad infelicem Religionis statum in Gallia, eademque hortationes facit Pontifex super constantia in fide, et conjunctione cum Apostolica Sede. » 839
- CCXCII. De ingravescentibus quotidie in Gallia malis in Ecclesiae perniciem agit cum Conseranensi Episcopo, quem commendat pro ejus intima unionem cum Apostolica Sede. » 841

- CCCXCIII. Sardiniae Regi, ejusque Natis, et successoribus facultatem indulget, ut Missam in Navisgi Liburnicis celebrari facere possint, et valeant. pag. 842
- CCCXCIV. Nove Duci, et Venetiae Reipublicae querelas dirigit, quod nondum expulerint ab Ecclesia S. Georgii schismaticum Episcopum, iterumque hortatur, ut Catholicam Religionem coeulescent, necne sinant Apostolicam Sedem, ad suam interponendam auctoritatem compelli. " ib. 842
- CCCXCV. S. R. I. Principibus, ad eligendam Romanorum Regem congregatis commendat Josephum Austriac Archiducem, cujus virtutes, et merita designat. " 848
- CCCXCVI. Indulget, quoniam in futura Romanorum Regis electione, etiam Electores Aetholici conveniant, attamen ea firma, et valide habeantur, sanisque quocumque defectus, etiam si Franciscus in Romanorum Imperatorem electus, eundem fuerit coronatus. " ib. 848
- CCCXCVII. Conventus Divi Francisci Civitatis Assisi, ab jurisdictione Provinciae Provinciae Umbriae eximitur, et sub immediata Generalis subjectione ponitur, ad instar Conventus SS. XII. Apostolorum de Urbe. " 848
- CCCXCVIII. Reprobat Augustini Episcopi consilium, qui ad placandos Laicos Magistratus Augustanos Ecclesiae resistentes, universos Patriarum filios ab Canoniceis Collegiis S. Mauricii evocandos excoisatos fore proposuerat, et militis agendum suadet ac innocentes reorum poena placentur. " 851
- CCCXCIX. Declarat Lucensae Reipublicae Magistratibus, enio, ex indultu Benedicti XIV. privilegio tantum decem fuisse praesentandi tres abiles viros ad vacantem Archiepiscopatum: oumquam vero reali jurespetroatu. " 852
- CD. Episcopo Majoricensi facultates impertitur permitteodi in sua Dioecesi artium sterilitates, et opera servilia, audita tamen missa in festis diebus, alijsque tamen solemnioribus exceptis. " 853
- CDI. Parisiensem Archiepiscopum et sua Dioecesi pulum Religionis causa a Laicis Magistratibus consolatur, ad constantiam hortatur, ut Sanctae Sedis Auxilium promittit. " 854
- CDII. Facultates tribuuntur Nuncio Coloniaensi, suisque Successoribus visitandi Carceres Regularium in Nonietura es stentes, noxia proscribendi, salubriumque aedificationem demandandi aliasque capiendi provisiones pro moderata Religionum coerectione. " 855
- CDIII. Tridentinum Ecclesiam a jurisdictione Archiepiscopali Goritinae Sedis cui subiecta fuit a Benedicto XIV. in Aquilejensis Patriarchatus extinctione, eximere recusat, ne videatur hodie destruere, quae heri constituta fuit. pag. 857
- CDIV. Declaratur facultates competentes Capellano Majori Exercituum Regis Catholici, et quomodo illa uti debeat. " 858
- CDV. Herbipolensem commooet Episcopum ut in sua Dioecesi caveat e libro nomine Justoi Fabronii in lucem edito, quo Romanae Cathedrae sectoritas pestifera minatur. " 860
- CDVI. De eodem argumento agit cum Moguntina Archiepiscopo, et S. R. I. Principe Electore. " 861
- CDVII. Quod Pientinus Episcopus et sua Dioecesi e laica potentia, militibus stipendium pulvis sit, dolet cum Marchallo Botta Adurco, et reparationem illatae Ecclesiae injurias dandam esse requirit ad scandalum sarcendum. " 862
- CDVIII. Ad consulendum casumitibus, et angustis, quibus Civitas, et Dioecesis Iapensis praemittit, Pastorum dierum elargitur immolationem, opportunaque servandae regularis stultit. " 863
- CDIX. Suum gaudium asprimit Capitulo Cathedralis Leonis Leodiensis, pro compositis contentioisibus obertis, illudque ad concordiam, pacemque servandam hortatur. " 864
- CDX. Gratianopolitanum Episcopum commendat pro ejus libris favore Jesuitarum perscriptis, qui magna semper utilitate sunt, licet Societas Jesu in Gallie sit emoluo extincta. " 865
- CDXI. Praeterea Corona, deou mittenda Utriusque Siciliae Regi, applicat indulgentias, quae Magis Principibus concedi solent. " 866
- CDXII. Ut Pientinus Episcopus e laicis Magistratibus violenter pulvis e sua Dioecesi, ad suam sedem illico restituitur ab Imperatoris electi Francisci piatus, et religioe post ad sarcendum scandalum illatum in Ecclesiae libertatis contemptum. " 867
- CDXIII. Cardinalibus in Consistorio eodumatis significat ventionem Josephi Austriae Archiducis in Regem Romanorum, nec non hac ipsa die literas in forma Brevis expeditae, ut exemplo praedecessorum suorum Sanctae Sedis jura sacra lecta serventur. " 868
- CDXIV. Declaratio quod non concessit approbata electio Regis Remunerum futuri Imperatoris, nisi prius a noviter electo, assensu impleretur a Sancta Sede confirmatio, eaque

- elargitur per solitas Literas Consistoriales subscribendas a Pontifice, et S. R. E. Cardinalibus. pag. 870
- CDXV. Literae Processus in die Cocuae Domini publicatae. » 872
- CDXVI. Prorogationem indultis perceptionis Decimarum ab Ecclesiasticis, denegat Bavariae Duci, ne illi jam satis recenti bello, et aliorum vectigalium solutione defatigati, in deterioribus collocentur angustiis. » ib.
- CDXVII. Lausannensi Episcopo facultates impertitur permittendi in sua Dioecesi artium exercitationes, et opera servilia, audita tamen missa in Festis diebus, aliquibus tamen solemnioribus exceptis. » 873
- CDXVIII. Plenipotencia Cardinali Torreggiani ad subscribendas, et signandas conventiones confectas cum Rege Christianissimo circa milites a suis signis discedentes, et in Civitate Avenionensi fugientes. » 873
- CDXIX. Alloquentio habita in Consistorio diei 9. Aprilis 1764. qua, attempta Aunonae civitate proponitur exactio sculorum quingentorum millium ex deposito S. M. Sixti V. in Arce S. Angeli nec non Decretum Consistoriale super eadem extractione, et regulae pro extractae pecuniae reintegratione. » ib.
- ANNO VII.
- CDXX. Cardinalem Migazium Archiepiscopum Viennensem obsecrat, ut e sua Dioecesi exterminare curet librum Justini Febronii de statu Ecclesiae, et legitima Romani Pontificis potestate. » 879
- CDXXI. Pro concordia inter eos restituta, praecedentibus dissensionibus compressis, gratulatur cum Archiepiscopis, et Episcopis nationis Graeco-Melchitae, eosque hortatur, ut obsequentes novo Patriarchae sint, et simul conjuncti pro Religionis bono. » ib.
- CDXXII. Dolet de vexata per laicam potestatem Episcopi Wratislaviensis Ecclesiae, rationesque designat, cur facultates ab eodem Episcopo imploratas pro parendo laici mandatis nequeat concedere. » 880
- CDXXIII. Collegialibus novi Collegii S. Bernardi Congregationis reformatae ejusdem S. Bernardi Ordinis Cisterciensis de Urbe facultatem impertitur huiusmodi doctoralem assequendi, expleto sexennio studiorum. » 881
- CDXXIV. Civitati, et Reipublicae Lucanae assignatur locus perpetuis futuris temporibus inter Consistorialis aulae advocatos. » 883
- CDXXV. Quod causa decimarum Collegii Societatis Jesu Neuburgi agatur coram iudicibus Inquis. condelet cum Bavariae Duce eumque obsecrat, ut ad ecclesiasticos iudices cognoscendum remittat. pag. 885
- CDXXVI. Omnibus ecclesiasticis personis servitio addictis, aut in Monasteriis habitantibus Monachorum Ordinis S. Benedicti Congregationis Olivetanae facultas indulgetur relictandi divinum Officium; et horas canonicas iuxta ritum dictae Congregationis. » ib.
- CDXXVII. Clementi regio Poloniae Principi significat indultum concessum, ut coadjutor angustatus eligi possit, eundemque commendat, quod pestiferum Justini Febronii librum proscripserit. » 887
- CDXXVIII. Archiepiscopum Ascensum de Gallicana Ecclesia acerrimis conquirentem consolatur, eique salutare praebet instructiones ad majora futura mala avertenda. » ib.
- CDXXIX. Approbasse constitutiones Monialium Ordinis S. Basilii Magni Monachis Graeco-Melchitis S. Joannis Baptistae in Suairo Subjectarum, Patriarchae Antiocheno Graeco-Melchitarum participat, eisque Moniales ipsius commendat. » 889
- CDXXX. Mariae Theresiae Hungariae Reginae Apostolicae, Bohemiae Reginae, et Imperatrici electae participat pontificum assensum hanc concedere potuisse nonnullis pactioibus noviter initis cum Republica trium Rhetiae foederum, catholicae rei adversis, et incolis illis gravissimis. » ib.
- CDXXXI. Viennensem Archiepiscopum certiorum facit, Apostolicum fuisse assensum denegatum, quod extinctione Ordinis Canoniorum Regularium S. Rufi, eorumque bonorum applicationem militibus equitibus S. Lazzari. » 890
- CDXXXII. Praevis confirmatione suarum literarum VII Julii MDCCCLXIII. super observatione constitutionum Ordinis Fratrum Bethlemitarum in Indiis gesta in illius contemptum proscrit, novasque praebet ordinationes pro pace in Ordine ipso restituenda. » 891
- CDXXXIII. Commissio Episcopo Abderensi suffraganeo Sabinae, ut Cesenam sese transferat, ad compescendos tumultus excitatos ex translatione arbitrarie corporis defuncti Episcopi Cesenatis. » 893
- CDXXXIV. Episcopum Basiliensem hortatur ut e sua Dioecesi eliminet librum Justini Febronii. » 895
- CDXXXV. Pastoralis Instructionem Episcopi

- Anagavensis repræhendit, qua reprobatum
liber assertionum non sine universali scan-
dalo laudabatur, eumque mox ut pasto-
lem ipsam revocat. pag. 895
- CDXXXVI. Clerici regularibus Ordinis Mini-
strantium infirmis conceditur, quod omnes
indistincte illius professores sustentari va-
leant ex elemosinis, et redditibus perpe-
tuis. » 897
- CDXXXVII. Lingoniensis Episcopi zelum com-
mendat, quod firma voluntate, atque con-
stantia restiterit auctoribus erumnarum in
Gallijs Regnis, sacramque eucharistiam de-
negaverit, refragantibus contra bullam Uni-
genitis. » 900
- CDXXXVIII. De eodem argumento, agit cum E-
piscopo Sarlatensi, et Apostolicam Sedem
vindicta ab injuriosa incussione, quod ipsa
neglexerit animi sensus patefacere contra in-
juriosas Ecclesiæ novationes inductas. » 901
- CDXXXIX. De eodem argumento agunt præseus
literæ Archiepiscopo Turonensi direc-
tæ. » 903
- CDXXXX. Confirmatio literarum Urbani VIII. et
Innocentii XI. nec non sententiæ nigris-
Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Fran-
cisci de observantia discalceatorum, quod
officium Procuratorum Generalium in Hispa-
nijs, et Indijs, et quoad religiosos ex Hispa-
nijs Provinciis ad regiam aulam Matrilese
se conferentis pro agendis propinquorum
vel conjunctorum negotiis. » 904
- CDXLI. Cum Clemente e Ducibus Saxonie, re-
gioque Poloniæ Principe gratulatur, quod
in eadjuvorem Ecclesiæ Augustanæ electus
sit, atque electionum hanc brevi se fore con-
firmaturum Pontifex nunciat. » 909
- CDXLII. Monasterio monialium Sancti Angeli
Custodis Civitatis Granatæ indulget ut ex nu-
ssa reddituum quintæ partis bonorum ab in-
testato morientium in dicta Civitate, et Diœ-
cesi, quæque in suffragium defunctorum ap-
plicari solent, mille ducata aurea de camera
pro una vice applicentur eidem Monasterio
pro dimittendo ære alieno, ducata autem
sexcenta quotannis pro monialium sustenta-
tione. » ib.
- CDXLIII. Archiepiscopo Aquiseñsi de Gal-
licanæ Ecclesiæ malis convergenti respon-
det, eundemque consolatur. » 910
- CDXLIV. De eodem argumento literas mittit
Episcopo Apamurum. » 912
- CDXLV. Quod Senatus Lucensis legem Ecce-
lesiæ jurihus adversam evulgaverit, dolet cum
Lucensi Archiepiscopo, quem hortatur ut
omni studio Senatui ipsum ab insano pro-
posito removeat. pag. 913
- CDXLVI. Cur causa inter Episcopum Augustani-
um, et Præmonstratensem remissa sit iudicio
sacre Congregationis Concilij, ex constanti
Sanctæ Sedis jurisprudentia demonstrat Epi-
scopo Spirensi. » 914
- CDXLVII. Indultum favore Regis Francorum
ad hoc ut juxta concordatum cum Sancta Se-
de, ad commendam Bæstæ Mariæ de Campo
Chiario, licet eandem vacare conigerit per
mortem modernæ Commendatarij apud Sedem
prædictam comminare possit, et valeat. » 915
- CDXLVIII. Institutum Societatis Jesu jam a bi-
nis sæculis fundatum, multorumque Pontifi-
cum constitutionibus approbatum, iterum
constitutione hac probatur, et confirmatur. » ib.
- CDXLIX. Indulgentia pleuraria conceditur cum-
citis Christ fidelibus utriusque sexus visitati-
bus Ecclesiæ Fratrum Ordinis Minorum S.
Francisci Conventualium qualibet feria sexta
mensis Martij, itemque temporaria centum
dierum pro iis, qui eisdem Ecclesiæ visita-
verint quolibet feria sexta totius anni. » 920
- CDL. Collegium eorum vulgo Pasantes pro
studijs religiosorum Ordinis Sanctissimæ
Trinitatis Redemptionis captivorum institum
in conventu B. M. V. de virtutibus in
Provincia Castella confirmatur, et approbat
una cum Statutis pro ejusdem Collegij direc-
tione. » 921
- CDLI. Confirmatio ordinationum factarum in
actu visitationis a Ministro Generali Ordinis
Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinor-
um pro conventu Cadicensi, et pro refor-
matione cappellæ Ecclesiæ ejusdem conven-
tus adnexæ pro tertiarijs secularibus utrius-
que sexus. » 929
- CDLII. Indulgentia plenaria pro Religiosis, et
Monialibus Fratrum Eremitarum Sancti Au-
gustini discalceatorum conceditur qualibet
die trium anniversariorum, qui in eodem or-
dine statis diebus celebrari solent, tum pro
fratribus, et Monialibus defunctis, tum pro
eorum parentibus, et consanguineis, tum de-
nique pro benefactoribus. » 932
- CDLIII. Laudat Meribipolensem Episcopum,
quod librum Justinii Febronij improbaverit,
eumque hortatur ut edicto suo in Dioecesi
præscribat observantiam præscriptionis hu-
jus libri jam a Sancta Sede indictæ. » 933
- CDLIV. Officium, et missa Sanctissimij cordis
Jesu pro Regnis Poloniæ, nec non pro Ar-

- richonfraternitate ejus ejusdem Investitione
curceditur a S. Rituum Congregatione, de-
creto quod Pontifex plene approbavit. pag. 933
- CDLV. Indulget ut in capella aedium Univer-
satis studiorum Civitatis Cerverae quotidie
celebrari possit unum missae sacrificium,
nonnullis solemnioribus diebus exceptis. » 934
- CDLVI. Instrumentum, et pieta, quibus novum
in Faventina Civitate hospitale Religiosis Or-
dinis S. Joannis de Deo administrandum tra-
ditur, confirmatur, et approbatur. » 935
- CDLVII. Approbatio decreti Capituli Provin-
cialis Ordinis S. M. de Monte Carmelo, Pro-
vinciae Romanae, quo statuitur alternativa
electio Provincialis, easterofinaque officia-
rum Praefatae Provinciae inter externos, et
eos qui temporali Pontificis dominio subje-
cti sunt. » 940
- CDLVIII. Episcopo Barchinensi cum Pontifi-
ce gratulante pro nuper edita constitutione
Apostolicam, imper confirmatione institui
societatis Jesu, causas promulgationis, hujus
constitutionis designat Pontifex. » 942
- CDLIX. De eodem argumento prolatus agit
cum Archiepiscopo Tarracensi, et institui
societatis Jesu et merita designat. » ib.
- CDLX. Idem argumentum agit cum Episcopo
Mutinensi pro evulgata constitutione aposto-
lica cum Pontifice gratulante. » 943
- CDLXI. Ut in Murchioli S. Paschalis custodia
Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci dis-
calceatorum si religionum numerus duo-
denarius minor fuerit, ad diffinitorii officia
eligantur tres, vel saltem duo, qui officiis
iisdem jam sint perfuncti, licet de corpore
non sint capituli. » ib.
- CDLXII. Literae processus in die Censae Do-
mini publicatae. » 945
- CDLXIII. Facultas perpetui indulgetur asservan-
di sanctissimum Eucharistiae sacramentum
in capella Academiae nobilium Civitatis
Venetiarum sub regimine Clericorum Regu-
larium Congregationis Monachae. » ib.
- CDLXIV. Confirmatio erectionis eoenobii Re-
cleusis in domum professorum Custodiae
Sancti Paschalis Ordinis Minorum Sancti
Francisci de observantia Discalceatorum, et
approbatio legum in eodem eoenobio servan-
darum. » 946
- CDLXV. Pseudo Synodus Provinciae Ultraje-
censis habita die 13. Septembris 1763. pro-
scribitur, et annullatur, nec non damnatur
liber Ultrajecti editus anno 1763 quo acta,
et decreta dictae Synodi referuntur. » 940
- CDLXVI. Archiepiscopus, et Episcopus Lutetiae
ad generalia comitia congregatos hortatur, ut
de mendendis Ecclesiis Gallicanae malis serio
cogitent, regiamque in primis opem implo-
rent. pag. 952
- CDLXVII. Causas Coloniensi Archiepiscopo pa-
tescit cum postulatis ejus de conferendis be-
neficiis vacantibus in Dioecesi Osnabrugensi,
mensibus Sancta Sedē reservatis obsecundare
nequiverit. » 954
- CDLXVIII. Se nondum assensum praebere posse
suppressioni Monasterii monacharum S.
Vincentii nisi audita prius Congregatione
Cousistoriali, Pontifex nunciat Episcopo Me-
tensi, cui de infelici Gallicanae Ecclesiae statu
conquerenti consolationem, praebet. » ib.
- CDLXIX. Gratulatur cum Sarlatensi Episcopo;
quod grate accepit constitutionem Aposto-
licam confirmatoriam institui societatis Jesu,
quodque pastorem instructionem pro
sua dioecesi ea de re typis mandari curaverit. » 955
- CDLXX. Mexicano Archiepiscopo, vel eo defun-
cto vicario capituli facultates speciales im-
petiit pro proximo convocando capitulo
generali ordinis fratrum Belhemitarum. » 956
- CDLXXI. Confirmatio, et approbatio erectionis
monasterii monialium ordinis visitationis B.
M. Virginis, sub regula, et instituto S. Fran-
cisci Salesii in civitate Gennae. » 957
- CDLXXII. Praevia confirmatione, et respectiva
moderulope literarum Gregorii XIII. diei
21. Martii 1581, nonnulla de povo statuit
quoad electionem notariorum curiae huncu-
patae Turroni in civitate Bononiae a presi-
dibus montis Pietatis illius civitatis facien-
dam. » 961
- CDLXXIII. Praescribitur forma pro recogniti-
onibus characterum apponendis in ordinibus,
directis sacro monti Pietatis, et in ehirogra-
phis mandati procurae servanda, tam in Ur-
be, quam in totis pontificiae ditione. » 964
- CDLXXIV. Methodus habenda in confectio-
ne albi senatorii, nec non praefixione consilia-
riorum in civitate Matelicae a sacra Consulta
constituta, approbatur, et observari man-
datur. » 966
- CDLXXV. Approbatio in forma specifica novo-
rum statutorum pro regimine, et governo
universitatis nuneupatae de' ereduizieri, et
hottiglieri de Urbe. » 969
- CDLXXVI. Statuta collegii patronorum causa-
rum s. Palatii Apostolici confirmantur, nova-
que privilegia eidem collegio elargiuntur. » 993
- CDLXXVII. Numerus consiliariorum civitatis

Velitrix sexaginta ad quadraginta reducitur, nec non tempus exercitii magistraturae de trimestre ad quadrimestre prorogatur. pag. 1000

ANNO VIII.

CDLXXXVIII. Rectori, et decanis quatuor facultatum universitatis Colouensis renovatur iudulturn nominandi ad canonicatus, et praebendas, additis specialibus declarationibus, et reservationibus. » 1004

CDLXXXIX. Dolet quod in Hispania paretur lex, qua interdicitur Ecclesiis futuris facultatibus ditari. » 1010

CDLXXX. Pampilonensi Episcopo pro confirmato instituto societatis Jesu gratulanti, ejusdem societatis laudes exprimit, et utilitatem catholicae Religionis derivantem. » 1011

CDLXXXI. De eodem argumento agit cum Episcopo Oscensi. » ibid.

CDLXXXII. Facultatem impetratur catholico Regi nominandi ad prioratum Castellae, et religionis hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani. » 1012

CDLXXXIII. Confraternitatem sub titulo adorationis perpetuae, et orationis Sanctissimi Sacramenti ab Episcopo Leodiensi creatam confirmatur, eidemque quamplures indulgentiae elargiuntur. » 1013

CDLXXXIV. De confirmato instituto societatis Jesu agit cum Episcopo Civitatensi, causas hujus confirmationis indigitat, et sequutas utilitates eam gaudio exprimit. » 1014

CDLXXXV. Episcopo Santonensi facultatem concedit dispensandi in matrimoniis super impedimentis criminis, et publicae honestatis, nec non in quibusdam gradibus consanguinitatis, et affinitatis. » 1015

CDLXXXVI. Capitulo cathedralis Osnabrugensis, gratulatur, quod absolutum fuerit ab incursis censuris ob postulatam aetholi-cum hominem in Episcopum Osnabrugensem. » 1016

CDLXXXVII. De confirmato nuper instituto societatis Jesu agit cum Episcopo Orthonensi, et Capestani. » ibid.

CDLXXXVIII. De eodem argumento scribit Episcopo Massae Lubrensis. » 1017

CDLXXXIX. Ignatius Gior Patriarchatus Antiocheni invasor excommunicationis poena plectitur. » ibid.

CDXC. Temporalis in Graeco-Melchitis Principi excommunicationem Patriarchae intrusi

participat, ejusque requirit auxilium favore legitimi Patriarchae a sacra Sede instituti. pag. 1019

CDXCI. Super observantia jejunii peculiare declarationes praebentur pro Cristifidelibus in Indiis commorantibus, et quae hac de re alias evulgatae fuere Apostolicae constitutiones, memoriae revocantur, illarumque observantia praescribitur. » ibid.

CDXCII. Colonensem universitatem commendat pro evulgato judicio contra librum Justinii Febronii et acta pseudo-Synodi Ultrajectinae. » 1028

CDXCIII. Cum Episcopo Leodiensi gratulatur pro pastoralibus ab illo edita, et evulgatione apostolicae constitutionis, qua pseudo-synodus Ultrajectina proscribitur. » 1029

CDXCIV. Reipublicae Lucernensi respondet aequum non esse ut ecclesiastici subventant necessitatibus ipsius reipublicae, ubi laici neque primi, neque majorem partem gravaminis substinentur. » ibid.

CDXCV. Jurisdictionem in monasterium, et moniales S. Sebastiani civitatis Oriolensis, quam Benedictus XIV. temporanee Archiepiscopo Valentino contulerat, se ordinario Oriolensi restituisse Pontifex Archiepiscopo praeclaudato participat. » 1030

CDXCVI. Jurisdictionem in monasterium, et moniales S. Sebastiani civitatis Oriolensis quam Benedictus XIV. propter nonnulla obhorta dissidia, ab ordinario Oriolensi ad Archiepiscopum Valentinum transtulerat, cessatis hujus translationis causis, iterum Episcopo Oriolensi restituitur. » 1031

CDXCVII. Monialibus S. Sebastiani civitatis Oriolensis participat, eorum monasterium restitutum esse jurisdictioni Episcopi Oriolensis jam prius ad Archiepiscopum Valentini jurisdictionem translatum a Benedicto XIV. » 1032

CDXCVIII. Episcopo Leucoriensi gratulanti pro edita constitutione, qua societas Jesu institutum confirmatur, respondet, causas hujus confirmationis expendens, et praeclaudat. societatis clericos emise commendans. » ibid.

ID. Indulgentia plenaria conceditur religionis ordinis Praedicatorum in diversae christianae reipublicae Provincias ad missiones mitti soliti, nec non Christifidelibus utriusque sexus ad quos illi mittuntur, et pro una tantum vice qualibet missione. » 1033

D. Indulgentia plenaria conceditur cunctis utriusque sexus Christifidelibus pro una vice

- tantum quolibet anno, qui confessis, et sacra communione refectis hora sibi assignata, Rosarium Beatae Mariae Virginis devote recitaverint. pag. 1033
- DII. Indulgentiae conceduntur religionis utriusque sexus ordinis fratrum Praedicatorum, qui una vice singulis annis piae incubuerint exercitationi spiritualium exercitiorum per quadraginta dies. » 1034
- DIII. Peculiares indulgentiae conceduntur pro religionis utriusque sexus ordinis fratrum praedicatorum, nec non singulis aliis Christianis occasione anniversariorum in Ecclesiis huius ordinis celebrari solitum. » 1035
- DIII. Archiepiscopo Rhemensi gratias agit pro actis generalis Gallicanorum Episcoporum conventus ad Pontificem missis, et acta eadem expendit, atque commentat. » ibid.
- DIV. Confirmatur resolutio diffinitorii provinciae Castellae Legionis, et Navarrae ordinis Sanctissimae Trinitatis redemptionis captivorum, qua statuatur, ut in posterum ministri eorum, qui hanc resolutionem assensum praebuerunt, eligantur in capitulo provinciali. » 1037
- DV. Se confirmaturum constitutiones congregationis canonicorum regularium B. M. V. de Cancellata significat abbati praelaudatae congregationis. » 1040
- DVI. Clementis Regii Poloniae principis et duobus Saxoniae penes Bavariae ducem officia requirit, ne causa decimarum collegii Neoburgensis societatis Jesu trahatur ad seculare forum. » ibid.
- DVII. Poloniae Regi respondet postulanti alterius suffraganei constitutionem in dioecesi Uladislaviensi. » 1041
- DVIII. De eodem argumento agit cum Episcopo Uladislaviensi. » 1042
- DIX. Episcopo Goritiensi gratulanti pro evulgata constitutione confirmatoria instituti societatis Jesu respondet eique ejusdem societatis merita commemorat. » ibid.
- DX. Facultatem facit collegio, et conventui Toletano ordinis B. M. V. de Monte Carmelo antiquae observantiae concedendi lauream doctoralem magistris dicti ordinis. » 1043
- DXI. Quanta sit sedulitate curandum Pontifex significat Episcopo Praemisiensi, ne Ecclesiae novis vectigilibus graventur a laica potestate. » 1044
- DXII. Mariae Theresiae Cybo Estensi Massae Principissae postulanti episcopalis cathedrae erectionem in civitate Massae respondet Pontifex, negotium examini prudentium virorum commisisse. pag. 1045
- DXIII. Demandatur observantia apostolicarum constitutionum, ne liceat defunctorum sepulturam permittere in coemeteriis ecclesiarum monialium Cappuccinarum in civitate Gustinalae. » ibid.
- DXIV. Quod Patriarcha Ecclesiae Ulixbonensis occidentalis inter sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales assumi debeat in altero immediate sequenti concistorio, eique titulum Cardinalium assignari mandat. » 1046
- DXV. Causas evulgationis apostolicae constitutionis, qua institutum societatis Jesu confirmatur, enumerat Archiepiscopo Sorrentino pro constitutionis ipsius evulgatione gratulanti. » 1047
- DXVII. Praevia confirmatione specificis praecedentium indulgentiarum concessurarum Ecclesiae sanctae Mariae ad martyres de Urbe, quamplurimae aliae indulgentiae elargiuntur eidem Ecclesiae. » 1048
- DXVIII. Confirmatio resolutionis Sacrae Congregationis Concilii Tridentini interpretis, super observantia onerum adnexorum canonicatibus theologali, et magistrali in cathedrali ecclesia Pasensi. » 1052
- DXIX. Archiepiscopo Trevirensi obijrgat quod edictum publici juris fecerit ecclesiasticae libertati adversum. » 1054
- DXI. Eidem Archiepiscopo Trevirensi epistolam dirigit gaudii plenam, pro revocato edicto ecclesiasticae libertati noxio, de quo in superiori epistola sermo fuerat. » ibid.
- XXI. Praescribitur ut in Monasterio monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo exalceatarum civitatis Pacensis in Indiis suppressis monialibus illis quibus facultas erat gestandi velum album non recipiantur in posterum, quam moniales nigrum velum deferentes. » 1055
- XXII. Monasterium montis Oliveti majoris Ordinis S. Benedicti Congregationis B. M. V. montis Oliveti praevia exemptione ab iurisdictione ordinarii Episcopi Pientini, nullius dioecesis, declaratur, caput totius Ordinis constituitur, et monachi specialibus privilegiis donantur. » 1056
- XXIII. Pragensem Archiepiscopum monet, ne in sua dioecesi sinat, ut aliquae ecclesiae concedatur lutheranis, in quibus libere possint publicas explere functiones. » 1060
- XXIV. Episcopo Porti Divisi in Indiis re-

- spondet, qui gratulatus fuerat Constitutione, qua Societatis Jesu institutum confirmatum exstitit. pag. 1061
- DXXV. Praevia derogatione testamentaria dispositioni Gundisilvi de Campo, qui Collegium Societatis Jesu in Civitati Ispalensi erigi iussit pro viginti juvenibus, ac pro religiosis ipsius societatis theologiam repetentibus, conceditur ut totidem missionarii Societatis ejusdem subrogentur in eodem Collegio. » 1062
- DXXVI. Indulgetur ut missae a canonicis Regularibus S. Salvatoris celebrari solitae in die obitus praesbyterorum, clericorum, et laicorum hujus Ordinis in defunctorum animae expiationem habeantur, ac si ad altare privilegium celebratae fuissent. » 1063
- DXXVII. Respondit Badensi Duci, qui nunciaverat Pontifici pacta inter se inita cum Doralensi Domo ad catholicam Religionis statum, post suam mortem restituendum, spectantia. » ibid.
- DXXVIII. De eodem argumento agit cum Elisabetha Augusta Marchionissa Badensi, ejus pietatem, et religionem commendat. » 1064
- DXXIX. Archiepiscopo Moguntino facultatem impetranti imponendi annuum tributum diffioribus religionis domibus, pro amplianda Moguntina Universitate respondet, se ejus votis obsecundare non posse eo quia religio domus Universitati minime utitur. » ibid.
- DXXX. Super constitutione confirmatoria instituti Societatis Jesu agit cum Episcopo Antiquercensi, et confirmationis causas enumerat. » 1065
- DXXXI. Designato Episcopo Quebecensi, qui plures postulationes Pontifici direxerat, respondet, postulationesque ipsas resolvit » 1066
- DXXXII. Praevia cujusque contraria consuetudinis abrogatione, mandat ut in Monasteriis Monialium S. Benedicti Congregationis Casino-Bursfeldensis recipi in posterum debeant puellae non nobiles. » 1067
- DXXXIII. Literae Processus in die Coena Domini publicatae. » 1068
- DXXXIV. Archiepiscopo Pragensi respondet, qui falsam declaraverat vocem de Ecclesia tradenda Lutheranis in dioecesi Pragensi pro eorum cultu expleto. » ibid.
- DXXXV. Declaratur quod pro furtis commissis in valetudinario Archibospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, asylum immunitas minime suffragetur. » 1069
- DXXXVI. Monachis in domo Carthusiae majores dioecesis Gratianopolitanae legentibus indulgetur ut a quolibet Antistite catholico promoveri ad ordines etiam sacros possint, indulta eidem Antistiti a domo Prioris, seu Ministro Generali tensus Ordinis eligendo, ut vasa, sacras suppellectiles, caeteraque in ecclesia praedicta existentia, benedicere possint facultate. pag. 1070
- DXXXVII. Mediolanensem Archiepiscopum hortatur ut strenue resistat injuriis conatibus laicae potestatis adversus Ecclesiam. » 1071
- DXXXVIII. Beatificatio servi Dei Simonis De Rossis sacerdotis professi Ordinis Sanctissimae Trinitatis redemptionis captivorum calcatorum. » 1072
- DXL. Diamembratio decem conventuum Ordinis B. M. Virginis de monte Carmelo ex provincia minoris Poloniae ejusdem Ordinis, et erectio eorundem in separatam provinciam Lituaniam deinde nuncupandam. » 1074
- DXL. Indultum ut monachi congregationis reformatae S. Bernardi Italiae, Ordinis Cisterciensis, pileum, et biretum album, quibus modo utuntur in nigri-coloris commutari possint, et valeant. » 1076
- DXLI. Confirmatur electio, et coronatio Josephi II. in regem Romanorum futurum Imperatorem. » 1078
- DXLII. Conceditur Josepho II. Romanorum regi in Imperatorem electo, ut ad ejus preces primaria aliqua officia ecclesiastica conferantur. » 1080
- DXLIII. Primariorum precum indultum Imperatori electo concessum participant Pontifici singulis in Romano imperio existentibus Praesulibus, et capitulis, et plenam concessionis observantiam injungit. » 1085
- DXLIV. Omnibus ecclesiasticis personis servitio addictis, aut in monasteriis habitantibus monachorum Congregationis Camaldulensis Ordinis S. Benedicti, facultas indulgetur recitandi divinum officium, et horas canonicas juxta ritum dictae Congregationis. » ibid.
- DXLV. Episcopo Michonconensi, qui cum Pontifice gratulatus fuerat de constitutione qua nuper confirmatum fuit institutum Societatis Jesu, causas hujus confirmationis designat. » 1087
- DXLVI. De regis edictis ecclesiasticae potestati adversis conqueritur cum christianissimo Gallorum rege, ejusque religionem provocat, ut Gallicanos Episcopos hac de re benigne audire, eorumque preces excipere velit. » ibid.

- DXLVII. De eodem argumentum scribit universis in Gallia Antistitibus ad generalis equalitatis congregatis, eique significat, ut christiani-minimum regem adeant, illiusque in subiecta materia religionem exerceant. pag. 1088
- DXLVIII. Respondet Episcopo Chiapensi eum Pontifice gratulanti de constitutione, qua confirmatum fuit nuper institutum Societatis Jesu. » 1089
- DXLIX. Cap. Hispaniarum catholico rege conqueritur in Hispania parvi legemque Ecclesiam prohibet amplioribus facultatibus augeri. » ibid.
- DL. Cum Anicensi Episcopo gratulatur, quod eliderit instructionem suam pastorem adversus haeresim, et haereticum in universum. » 1090
- DLI. His qui doctorali laurea insigniuntur in universitate Bononiensi, et omnia privilegia Pontifex largitur, quibus donantur laureati in Archigymnasio romano, revidendo constitutionem Benedicti XIV. Iulian IV. Kal. Septembris. MDCCXLIV. » 1091
- DLII. Confirmatio ordinationum a Sacra Consulta praescriptarum in extrahendis Gonfalonario, Prioribus consiliariorum, ceterisque officialibus civitatis Reatinae. » 1093
- DLIII. Quae pro recogniti-omnis characterum approbandis in ordinibus directis sacro monti Pietatis Urbis sanctae, fuerunt, ea ad mensuram nummularum S. Spiritus extenduntur » 1094
- DLIV. Constituantur praenae, quibus ministri montis Pietatis de Urbe, alique in ejus domum delinquentes puniri debeat. » 1095
- ANNO IX.
- DLV. Capitulum, et concilio metropolitanae Urbini indulget, quod uti possint palmatoria, seu Bugia, nec non intra in missis solemnibus defunctorum. » 1101
- DLVI. Praevia confirmatione constitutionis Clementis XII. IV. Kal. Februarii. Anni MDCCXXV. quoad privationem privilegii fori ecclesiastici clerorum homicidii criminis reorum, constitutionem ipsam extendit ad dioecesium, et principatum Faderbonae » 1102
- DLVII. Archiepiscopum Gnesnensem hortatur, ut cum ceteris regni Poloniae Episcopis resistat votibus dissidentium in futuris habendis totius regni comitiis. » 1107
- DLVIII. Concessio indulgentiarum, et privilegiorum pro religiosis Societatis Jesu in Indis catholicam fidem praedicantibus, illisque dicta Societatis religionis in his partibus impozantibus, et tandem pro singulis christifidelibus in regleibus ipsis degentibus. pag. 1108
- DLIX. Quae Mexicano Archiepiscopo, vel eo defuncto, vicario capitulari facultates indulgentiae fuerant per hujus Pontificis constitutiones anni 1763. Julii 7. itemque anni 1765. Junii 8., eas praevia praedictarum constitutionum confirmatione pro proximo convocando capitulo generali Ordinis fratrum Bethlehemitarum extendit ad successorem in ipso Mexicano Archiepiscopatu. » 1112
- DLX. Frisingensem, et Ratisponensem Archiepiscopum laodat ob ejus edictum adversus libros impiorum, et libertinorum. » 1114
- DLXI. Decretum sacrae Congregationis consistorialis circa administratione cathedralium in insulis Philippinis, nempae nominis Jezu, novae Segobiae, et de Cuercer, quae capitulis caret, tempore vacationis sedis episcopalis ad triginta annos prorogatur. » ibid.
- DLXII. Cum Eichstetensi Episcopo conqueritur, quod nonnulla bona ipsius Ecclesiae alienare favore Bavariae duentis domus promiserit Apostolica Sede inconsulta. » 1113
- DLXIII. Statuitur qualis debet esse consuetudo, ejus vigore curiae ecclesiasticae iudicium, ferre possit in causis criminalibus laicorum in ditione Pontificia. » 1116
- DLXIV. Viennensem in Delphinatu Archiepiscopum commovet de commissio ab Apostolica Sede processu super reformatione canonorum S. Rufi. » 1118
- DLXV. Cum Bisantino Archiepiscopo queritur de quidam decreto, quo jura Apostolicae Sedis, quoad beneficia ecclesiastica comitatus Burgundiae laeduntur, eundemque commovet, ut jura ipsa vindicare apud christianissimum Regem curet. » ibid.
- DLXVI. Curiae per catholicum orbem Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque dioecesium rectoribus euecliam mittit, ut credulum sibi ipsi dominicum gramem a poxiorum librorum lectione avertant. » 1119
- DLXVII. Quid in Gallia instituat regularium reformatio queritur cum Rhemensi Archiepiscopo, inconsulta Apostolica Sede, ejus semper priusariae partes fuisse in istis negociis. » 1121
- DLXVIII. Decem conventus, et quatuor monasteria monialium, nec non collegia or-

- dinis S. Francisci de observantia in provincia Mantuanam eriguntur. pag. 1123
- DLXIX. Nationalis provinciarum, Romanae, Sabinensis, Campaniae, et exteriorum ordinis S. Francisci reformatum aboletur pro conventibus, et recessibus in iisdem provinciis existentibus. » 1125
- DLXX. Pontifex Coloniensis Archiepiscopo significat se causam Vexiorum Repensium noluisse avocare a Sacra Congregatione Concilii, cujus iudicium confidenter expectare debet. » 1127
- DLXXI. Bini conventus ordinis ignorum Sancti Francisci Cappuccinorum ab provincia Sabaudiae dismembrantur, illique provinciae Helveticae perpetui uniuntur. » ibid.
- DLXXII. Cum Maria Theresia Hungariae Regina, et Imperatrice electa, queritur, quod a censura librorum in ditione Mediolanensi excudendorum amoverit Mediolanensem Arch. et Inquisitorem Generalem. » 1129
- DLXXXIII. Congregatio, sive unio matronarum, et virginum illustrum sub denominatione S. Elisabeth erigitur in civitate Manheim, eique peculiares indulgentiae elargiuntur. » 1131
- DLXXIV. Approbatio resolutionis capituli Sargentini, qua loco diei XI. Junii' cuiusque anni enumeratis diebus I. Julii pro electione officialium ejusdem capituli. » 1133
- DLXXV. Revocantur litterae Urbani VIII. dierum XV. Februarii. MDCXXXV., et XXV. Octobris MDCXXXVII. super exemptione beneficiariorum Ecclesiae Tarraconensis a jurisdictione Canoniceorum, et Vicarii Capitularis illius Ecclesiae sede Archiepiscopali Tarraconensi variante. » 1134
- DLXXVI. Queritur cum Mutinensi Duce, quod duo puellae Judaeae, Ecclesiae a proprio parente oblatae et Judaeus alter adultus ad cathecumenum domum migratus, Mutinensis Magistratus jussu fuerint ad Judaeorum septa redacti. » 1136
- DLXXVII. Praefectis missionum ordinis minorum S. Francisci in Indiis Occidentalibus inter discretas seminariorum missionum hujusmodi recensentur, eisque post primum discretum locus assignatur. » 1138
- DLXXVIII. Viennensis Archiepiscopo respondet, qui Pontifici scripserat de Episcopo Diensi, qui persecutionem patiebat pro congregatione canonicorum regularium S. Rufi. » 1140
- DLXXIX. Cum Mutinensi Duce gratulatur, quod in Ecclesiae obsequium promptus sit h. nas Judaeas puellas, et Judaeum adultum eidem Ecclesiae redere, a qua, luem magistratu jubente fuerunt subtrahi. pag. 1140
- DLXXX. Hispaniarum Regnis idalgetur, ut quovis die Sabathi non impedito, nonnullis tantum temporibus exceptis recitari possit officium, et celebrari missa propria de Immaculata Conceptione B. M. V. » 1141
- DLXXXI. Ut in Litanis Lauretans superaddi possit versiculum » Mater immaculata » indulgetur pro universis Hispanis Regnis. » 1142
- DLXXXII. Statuta Congregationis Bursfeldensis ordinis S. Benedicti in Germania confirmantur, nec non litterae Apostolicae, quae dictae congregationis privilegia suere concessa. » 1143
- DLXXXIII. Asyli privilegio privantur quicunque furta commiserint in valetudinario S. Jacobi de Augusta, incurabili nuncupato de Urbe. » 1144
- DLXXXIV. Cardinalibus, in Consistorio secreto coadunatis die VI. Aprilis MDCCCLXVII. significat electionem Patriarchae Antiocheni Maronitarum ab Episcopis illius nationis factam quam Pontifex confirmat. » 1145
- DLXXXV. Cum Magni Ducis Etruscae confessorio conqueritur de puella, parentibus Judaeis nata, deinde baptizata, et a saeculari potestate Florentina parentibus reddita. » 1146
- DLXXXVI. Poloniae Regem illustrem per has litteras vehementer hortatur, ut conatibus dissidentium fortiter obsistat. » 1147
- DLXXXVII. De eodem argumento agit cum Gnesensi Archiepiscopo, cujus zelum contra dissidentium constat provocat. » 1149
- DLXXXVIII. Tarraconensem Archiepiscopum hortatur, ut Catholicum Regem et proposito removeat extinguendi Societatem Jesu in universis Hispanis Regnis. » 1150
- DLXXXIX. Catholici Regis confessorio sunt Pontifex querelas dirigit, pro Jesuitis omni Hispanensi ditione pulsus. » 1151
- DXC. Alloquentio consistorialis a Sanctissimo Domino Nostro Clemente PP. XIII. habita die XXVII. Aprilis MDCCCLXVII. in qua proponuntur causae canonizationis sex beatorum. » 1152
- DXCI. Christianissimo Galliarum Regi, Regem, Regumque Poloniae dissidentium turbis divexitum immense commendat. » 1154
- DXCII. Toletano Archiepiscopo respondet, a quo nuncium acceperat de expulsionem clericorum Societatis Jesu ab universis Hispaniensis regnis. » 1155
- DXCIII. Catholico regi commendat regem re-

- gnumque Polonias a dissidentium turbis div-
ezatum. pag. 1156
- DXCIV. De eodem argumento agit cum electo
Romanorum Imperatore. » ibid.
- DXCV. Gratulatur cum Episcopo Lingonensi,
quod pastorem litteram evulgaverit contra
libertinos, et catholicæ religionis contem-
ptores. » 1157
- DXCVI. Acta consistorialis, quoad canoniza-
tionem BB. Joannis Cantii, Josephi Calasan-
tii, et Josephi a Cupertino, in quibus, no-
mine unitatis suæ Cardinales coudunati,
sic allegantur. » 1158
- DXCVII. Utique clero regni Navarrae indul-
getur, ut officium, et missam sub ritu du-
plici minori S. Raimundi abatis Cisterciensis,
et S. Veremundi abatis Mirachensis cele-
brare possit, et valeat. » 1159
- DXCVIII. Litteræ processus in dis cœne Du-
mini. » 1160
- DXCIX. Allocutio habita in Consistorio semi-
publico diei 4. Junii 1767. qua proponitur
Eminentissimis Cardinalibus, et Reverendis-
simis Patriarchis, Archiepiscopis, et Episco-
pis canonizatio BB. Joannis Cantii, et Jose-
phi Calasantii. » ibid.
- DC. Conceditur facultas congregationi orato-
rii S. Philippi Negi civitatis Guadalaxaræ
promovendi alumnos ad sacros ordines,
etiam præbyteratus, ad titulum missionis,
et messæ communis. » 1161
- DCL. Eratibus ordinis S. Francisci de obser-
vantia, qui theologiam dogmaticam per de-
cennium in studio publico civitatis Pergu-
lensis legerint, indulget, ut iis privilegiis
perfruantur, ac si publicis studiis sui ordinis
legissent. » 1162
- DCII. Confraternitati S. Syri, et Liberæ in
civitate Veronæ, cui Pontifici inscriptus re-
periebatur, nonnullas indulgentias plenarias
perpetuas concedit. » 1163
- DCIII. Episcopo Burgesii facultates impertitur
permittendi in locis monasteriorum de Via-
dex, et Zagarramundi nullius diocesis pro-
vinciæ Burgensis, artium exorcitationes, et
opera servilis, audita tamen missa in festis
diebus, solemnioribus aliquibus tamen ex-
ceptis. » ibid.
- DCIV. Gonfalonario, et Prioribus terræ san-
ctæ Anatholice Camerinensis diocesis con-
ceditur indulgentium utendi in publicis fun-
ctionibus toga, vulgo Rubens. » 1165
- DCV. Prasul Vicesgerens Urbis iudex priva-
tus in causis passivis neophitorum depu-

- tatus, et eorumdem neophitorum privilegia
confirmantur. pag. 1166
- DCVI. Confirmatio in formis specifica statuto-
rum, pro recto regimine, et administrationis
montis Pietatis Urbis conditorum. » 1173
- DCVII. Nova methodus constituta pro exigen-
tia iustæ viarum debitæ a communitatibus
status ecclesiastici. » 1286

ANNO X.

- DCVIII. Gnesensem Archiepiscopumhorta-
tur, ut omni studio dissidentium conatibus
resistat. » 1289
- DCIX. Episcopo Quinqueviceslensi facultas tri-
buitur in perpetuum concedendi lauream
doctorem tam theologiæ, quam philoso-
phiæ, et juris canonici illi qui in collegio
dictæ civitatis prædictis studiis operam na-
verint. » 1290
- DCX. Cum Poloniæ Rege conqueritur de so-
cietate inita inter catholicos, et dissiden-
tes, damnaque ex hac societate futura desi-
gnat. » 1292
- DCXI. Universos, et singulos regni Poloniæ
Archiepiscopos, et Episcopos alloquitur, eos-
que hortatur, ut dissidentium conatibus re-
sistant, et religioni prospiciant incolumi-
tati. » 1293
- DCXII. Concessio et applicatio hospitali S.
Mariæ Misericordiæ civitatis Senogallia
scutorum biscentum quinquaginta ab hære-
ditate Alberici Arislii derivantia. » 1295
- DCXIII. Indulgentia plenaria pro singulis Chri-
stifidelibus visitantibus quæcumque eccle-
siæ clericorum regularium societatis Jesu
die 5. Februarii cujuscumque anni. » 1298
- DCXIV. Canonizatio B. Joannæ Franciscæ
Fremiot de Chantal fondatricis Ordinis vi-
sitationis Sanctæ Mariæ. » 1299
- DCXV. Canonizatio Beati Hieronymi Emiliani
fondatoris clericorum regularium congrega-
tionis Somaschæ. » 1306
- DCXVI. Canonizatio beati Joannis Cantii præ-
byteri secularis, et sacre theologiæ do-
ctoris, atque professoris in universitate Cra-
coviæ. » 1314
- DCXVII. Canonizatio B. Seraphini a monte
Granario ex ordine minorum Cappuccino-
rum. » 1321
- DCXVIII. Canonizatio B. Josephi a Cupertino
ordinis minorum S. Francisci conventua-
lium. » 1329
- DCXIX. Canonizatio B. Josephi Calasantii

- fundatoris Clericorum regularium Schola-
rum pium. pag. 1338
- DCXX. Specialis conventio inter Sardiniae
regem, et Episcopum Novariensem, quod
controversa domo, et jurisdictiones hac
constitutione approbatur, et confirmatur. » 1346
- DCXXI. Indulgentia plenaria elargitur omni-
bus christifidelibus visitantibus aliquam ec-
clesiam fratrum Ordinis Praedicatorum, et
cooffens, ac sacra Communionis refectis,
aliquo ferio sexta ex septem praecedentibus
festum S. Vincentii Ferrerii, in reliquis au-
tem feriis sexta, indulgentia septem anno-
rum, et talem quadragesimarum. » 1353
- DCXXII. Indulgentia plenaria indulgetur om-
nibus christifidelibus cooffens, et sacra Eu-
charistiae refectis, qui aliquam ecclesiam visi-
taverint Ordinis fratrum Praedicatorum una
ex quindecim feriis tertius institutis in ho-
nozem S. Dominici auctoris Rosarii Beatae
Mariae Virginis, et indulgentia pariter cen-
tum dierum pro caeteris quatuordecim heb-
domadis. » ibid.
- DCXXIII. Rector pia quamdam approbat congre-
gationis de Propaganda Fide spectantis ad
disciplinam praescriptam in synodo Liba-
neoli pro Clero Maroccanorum. » 1354
- DCXXIV. Archiepiscopus Coloniensem laudat
ob edictum ad reformatos cleri sui muros. » 1355
- DCXXV. Portugalliae Reginem obsecrat, ut
omni studio curet reintegrationem concor-
diae inter Romanam Sedem, et regnum ejus
virum, atque Portugalliae Regnum. » 1356
- DCXXVI. De eodem argumento agit cum Por-
tugalliae regio infante. » 1357
- DCXXVII. De eodem argumento agit cum Uly-
ssiponensi Patriarcha, cui bullam crucis
dirigit. » ibid.
- DCXXVIII. Idem argumentum agit cum comi-
te de Oeyras regio Portugalliae consiliario. » 1358
- DCXXIX. Ordini Senatorio regni Poloniae res
religionis commendat contra disideolum
conatus, quoad liberam cultus exercitatio-
nem. » 1359
- DCXXX. Poloniae Regi Illustri res Religionis
commendat adversus dissidentes. » 1360
- DCXXXI. Catholicae religionis res commendat
cunctis Poloniae regno Archiepiscopis con-
tra dissidentium conatos. » 1361
- DCXXXII. Equestri Poloniae ordini res Reli-
gionis commendat adversus dissidentium
conatos. » 1362
- DCXXXIII. Approbatio dismembrationis trium
monasteriorum congregationis S. Bernardi
Ordinis Cisterciensis a provincia romana,
atque eorum unum et incorporatio provinciae
Calabriae Ordinis ejusdem. pag. 1363
- DCXXXIV. Confirmatio huiusmodi resolutionem
consilii civitatis Tusculanae super assigna-
tione annuae praestantiois per communita-
tem pervolvendae conservatorio neoccupato
del refugio, ipsius civitatis. » 1365
- DCXXXV. Das Praeae Alverniae hospitalis
Hierosolimitani commendatorem cum dote Ba-
julvatus Lugdunensis Hospitalis ejusdem. » 1366
- DCXXXVI. Pecuniarum redditus assignantur pro
alendis, et instruendis in aliquo seminario
ecclesiastico poenis subditis jurisdictionis
Abbatiae S. Rufilli oppidi Fori Pompili, nul-
lius dioecesis. » 1372
- DCXXXVII. Dies festus imminuit pro civitate,
et dioecesi Alborni servata tantummodo
obligatione audiendi missam. » 1376
- DCXXXVIII. Idem imminutionis dierum festo-
rum indultum pro dioecesi Tarentina elar-
gitur. » 1377
- DCXXXIX. Idem imminutionis dierum festo-
rum indultum pro dioecesi Vassellensi elar-
gitur. » 1378
- DCXL. Idem imminutionis dierum festorum
indultum pro dioecesi Aliphanensi elargitur. » 1379
- DCXLI. Idem imminutionis indultum pro dioe-
cesi Asiphanensi, et Civitatis iocum per-
petuum vocis elargitur. » 1380
- DCXLII. Electi Romanorum Imperatoris ad-
judicantes opes requirit pro afflictis catholicis
Religionis rebus in regno Poloniae. » 1382
- DCXLIII. De eodem argumento agit cum Ma-
ria Theresia Romanorum Imperatoris ma-
tre. » 1383
- DCXLIV. Alumnis collegii Anglorum Duca-
tis indulget, ut extra tempora ad ordines
promoveri possint, et absolvi coeorsis. » 1384
- DCXLV. Nobili viro comiti de Kaunitz intimo
Imperatoris Romanorum consiliario signifi-
cat espulsionem clericorum regularium So-
cietatis Jesu ab utraque Sicilia, ejusdem pro-
vocat officia penes Caesarem majestatem. » ibid.
- DCXLVI. De eodem argumento agit cum co-
mite Collorodo Imperatoris Romanorum
consiliario. » 1385
- DCXLVII. Indulgentia plenaria elargitur chri-
stifidelibus visitantibus ecclesiam fratrum
Ordinis S. Francisci conventum die 28.
Septembris cujusque anni sacra B. Jose-
pho a Cupertino nuper in sanctorum nume-
ro electo. » 1387
- DCXLVIII. Confirmatur praedictos reser-

- ptum, quo indugetur, ut in quavis ecclesia
Ordinis fratrum minorum S. Francisci Cap-
puccinorum in provincia Picens, celebrari
valide possint missae, quae in ecclesia con-
ventus Gradacae ejusdem Ordinis, et Pro-
vinciae integre celebrari intra annum ne-
queant. pag. 1387
- DCLXIV. Cum Cardinali Sersilio conqueritur
ab eo nihil Pontifici scriptum de calamitate
clericorum soc. Jesu ab utraque Sicilia ex-
pulsorum. » 1389
- DCL. Easdem querimonias Episcopo Aliphan-
to dirigit, eundemque oburgat, quod in con-
siliis fuerit eorum, qui Jesuitarum expulsi-
oni operam dederunt. » ibid.
- DCLII. Poloniae regi iterum de dissidentium
loquitur conatibus, et de damnis toto Polo-
niae regno quoad Religionem futuris. » 1390
- DCLIII. De eodem argumento agit cum Archie-
piscopo, et Episcopo regni Poloniae. » 1391
- DCLIII. Idem argumentum agit cum Gnesnensi
Archiepiscopo. » 1393
- DCLIV. Abrogantur, cassantur, ac nulla, et ir-
rita declarantur nonnulla edicta in Ducatu
Parmensi, et Placivino edita, libertati,
immunitati, et jurisdictioni ecclesiasticae
praejudicialia. » 1395
- DCLV. Prohibetur sub poena excommunica-
tionis ne figurae profanae ponantur in al-
taribus ecclesiarum dioecesis Pacensis in
India. » 1401
- DCLVI. Canonici, et Mansionarii infirmi me-
tropolitanae ecclesiae Beneventanae admit-
tuntur ad consequentem distributionem
relictarum pro officio Mariano, eisque tri-
buitur facultas substituendi alios in eam
legitimè impediti. » ibid.
- DCLVII. Praevia abrogatione constitutionis Cle-
mentis XII. diei XXVI. Octob. MDCCXXX.
collegium Castrì de Ozzier Ordinis Mino-
rum S. Francisci de observantia unius pro-
vinciae Sardiniae ejusdem Ordinis. » 1403
- DCLVIII. Investitura sextae partis Castrì Val-
dinco directo dominio ecclesiae Ravenna-
tensi spectanti favore Principis Andreae ab
Auria Pamphyli confirmatur, et approbatur. » 1405
- DCLIX. Confirmatur investitura quatuor Ca-
strorum in provincia Romauliolae facta ab
Episcopo Sarsinensi favore Principis An-
dreae ab Auria Pamphyli. » 1407
- DCLX. Concordia inter Episcopum, et capitu-
lum cathedralis ecclesiae Legionensis confir-
matur, et approbatur. » 1408
- DCLXI. Confirmatio nonnullorum decreto-
rum pro bono regimine congregationis Cae-
lestinorum Ordinis S. Benedicti. pag. 1414
- DCLXII. Praevia excommunicatione ultimae vo-
luntatis quondam Pauli Pongelli, ejus bona
haereditaria applicantur hospitali paupe-
rum, et expositorum civitatis Camerini. » 1416
- DCLXIII. Confirmatio fundationis hospitalis
in civitate Léodicensi, et conventionum, et
pactorum initorum eum religiosis S. Joan-
nis de Deo. » 1417
- DCLXIV. Brevia Innocentii XIII. quibus pri-
vilegia alias concessa fuere militiae B. Ma-
riae Theutonicorum confirmantur, et ap-
probantur. » 1421
- DCLXV. Beatificatio Servi Dei fratris Bernardi
a Corleone Siculi, laici professi Ordinis
minorum S. Francisci Cappuccinorum. » 1426
- DCLXVI. Moniales monasterii S. Mariae Pro-
videntiae succurrunt, terrae Pharae dispen-
santur a quotidiano usu ciborum quadre-
simarium, et eis tibialium gestandarum fa-
cultas tribuitur. » 1427
- DCLXVII. Confirmatio statutorum, eorum-
demque reformatio pro spirituali, et tem-
porali regimine monialium S. Spiritus op-
pidi Pontis Reginae Pampilonensis dioce-
sis. » 1428
- DCLXVIII. Instrumentum, et conventiones,
quibus confraternitas Sanctissimi Sacramenti
civitatis Fabriaci concedit hospitale infir-
morum ejusdem civitatis fratribus ordinis
S. Joannis de Deo, confirmantur, et ap-
probantur. » 1429
- DCLXIX. Communicatio privilegiorum spiri-
tualium congregationis Cassinensis Ordinis
S. Benedicti pro Abate, et monachis mona-
sterii Ettalensis ejusdem Ordinis congrega-
tionis Bavariae. » 1431
- DCLXX. Catholicis in foederato Belgio com-
morantibus significat nullitatem praetensae
electionis, et consecrationis pseudo-Episco-
pi Ultrasjetini, nuntiis anathemate punit,
et fideles commonet, ut ab omni consuetu-
dine eum anathematizatis abhorreant. » 1439
- DCLXXI. Universale jubileum pro totius sta-
tus ecclesiasticis christifidelibus indicitur,
cum remissione omnium peccatorum, et fa-
cta potestate confessarii tam secularibus,
quam regularibus cognoscendi, et absolven-
di, in casibus etiam Sanctae Sedi reservatis,
commutandi vota, exceptis castitatibus,
et religionis, unisque exclusis ab generali
indulgentia, qui publice, vel occulte inhi-
bilitate qualibet contracta vel per senten-

- tiam censuris irretiti, parere iudicato, et eum partibus concordare recusant. pag. 1433
- DCLXXII. Congregationis presbyterorum secularium Oratorii S. Philippi Neri civilis S. Michaelis Meehonomae dioecesis communicantur privilegia, et gratiae spirituales praesbyteris saecularibus ejusdem congregationis B. Mariae et Gregorii in Vallicella de Urbe, concessae a fel. ree: Paulo V. Gregorio XV. Urbano VIII. aliisque Pontificibus. » 1438
- DCLXXIII. Monialibus Ordinis de Calatrava villae Matrit. Toletan. dioecesis conceditur facultas utendi breviario romano, in subrogationem alterius Ordinis Cisterciensis, ut melius choro inservire valeant, plurimis additis declarationibus, et reservationibus. » 1437
- DCLXXIV. Cum in Capitulo Ecclesiae cathedralis Cordubensis singulis Canonicis, praeter vacationem a choro per menses tres annuatim, competeret privilegium in quolibet ebdomada vacationem aliam medii unius diei carpendi, titulo tundendae barbae, et inde saepes chori servitium, et divinum cultum detrimentum sentiret, commutatur privilegium huiusmodi, cum beneficio fruendi vacatione per integros menses quatuor, ad exemplum aliarum similimarum concessionum, onere Episcopo injuncto consulendi, ne per dictam vacationem ecclesia debito fraudetur servitio. » 1438
- DCLXXV. Refertur, et confirmatur chirographum editum super reintegratione aerarii Castri S. Angeli de Urbe, cum debitis cautelis peragenda. » 1440
- DCLXXVI. Consultitur necessariae custodiae aggerum fluminis Padi ad spinetium Ostium, et in vallibus Comacensibus cameralibus. » 1444
- DCLXXVII. Confirmatio constitutionis Pauli tertii, aliorumque gestorum super privilegiis pertinentibus ad latifundium nuncupatum Monte Gallo, positum in territorio Auximano. » 1448
- DCLXXVIII. Confirmatio statutorum, et privilegiorum pro sic nuncupatis nonaginta Pacificis viris Ravennatensis civitatis. » 1455
- DCLXXIX. Derogatio constitutionis Benedicti Papae XIV. super reformatione tribunalium quoad propinas in causis recursus a iudicibus subdelegatis percipiendis. » 1456
- ANNO XI.
- DCLXXX. Exprobatul depulsio clericorum regularium Societatis Jesu arbitrarie praecipua ab Emanueli Pinto Magno magistro hospitalis S. Joannis Hierosolymitani. pag. 1458
- DCLXXXI. Facultas Ministro generali Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis captivorum deputandi vicarium generalem, et tres assistentes ejusdem Ordinis sub certis legibus, et conditionibus in provinciis Castellae, Bethicae, et Aragoniae. » 1459
- DCLXXXII. De Graeci ritus Episcopo in Hungariae regno minime cautiudicando. » 1461
- DCLXXXIII. Indultum ut puellae terrae Scandiani Region. Dioecesis monachari valeant in quocumque monasterio dietae Civitatis, et Dioecesis, et percipere possint subsidium dotale ab opere pio BELLI nuncupato, et instituto in ipsa Region. Civitate. » 1463
- DCLXXXIV. Committitur Episcopo Posnaniensi uniendo Orphanotrophium, et domum correctionis Varsaviae cum societate manufacturarum, et lanificii Regni Poloniae. » ibid.
- DCLXXXV. Indultum concessum Piscatoribus Portus de Rivasclla Dioecesis Arcten. exerceendi piscationem diebus festis. » 1465
- DCLXXXVI. Concessio nonnullarum facultatum Cappellano majori exercituum regis catholici. » 1468
- DCLXXXVII. Commissio Archiepiscopo Taurinensi super executione quarundam litterarum Urbani VI. Eugenii IV., et Nicolai V. super separatione nonnullorum locorum, seu villarum a Dioecesi Asten. eorumque unione cum Dioecesi Montis Regalis. » 1469
- DCLXXXVIII. Indultum, ut missae sacrificium, quod in cappella posita prope, et extra clausuram monasterii Montis Oliveti majoris congregationis Olivetanae celebratur, pro omnibus christifidelibus valeat in adimplementum praeccepti de audienda missa. » 1472
- DCLXXXIX. Reprobatur lex edita a Senatu Veneto super reformatione Ordinum regularium. » ibid.
- DCXC. Confirmatio decreti a Magno magistro hospitalis S. Joannis Hierosolymitani statuendi tempus, quo initium sumere debeat mortuorum commendarum tam vacantium, quam vacaturarum ob privationem eorum, qui debitores sint communis aerarii dieti hospitalis. » 1473
- DCXCI. Puellis retentis in Conservatorio Beatae Mariae Virginis sine macula conceptae posito in regione Montium de Urbe conceditur facultas consequendi dotes, et subsidia dotalia tam pro matrimonio, quam pro

monachione perinde ac si in aliis conserva-
toris Urbis degerent. pag. 1476

DCXCII. Confirmatio privilegiorum, quibus
Civitas Cerrien. ab aliis Pontificibus donata
fuerat. = 1477

DCXCIII. Confirmatio resolutionum definito-
rii generalis habitum in monasterio Cal-

vomontano Ordinis S. Benedicti congrega-
tionis Polonae super quatuor dubiis circa in-
stitutionem studii philosophiae praecedentium
lectorum, et subministrationem necessa-
riorum ipsis peragendam, ac eorundem
lectorum onere, quoad chorum, et celebra-
tionem missarum. pag. 1478

INDEX

VOCABULORUM INITIALIUM

OMNIUM CONSTITUTIONUM

QUR

IN HOC TOMO CONTINENTUR

A

<i>Accedamus cum fiducia.</i> 1768.	pag. 1433	<i>Ad plurimas acerbitates.</i> 1768.	pag. 1472
<i>Acceptimus fraternitatis tuas.</i> 1769.	• 731	<i>Ad regulares disciplinas.</i> 1767.	• 1123
<i>Acceptimus fraternitatis tuas.</i> 1769.	• 793	<i>Ad supremum.</i> 1759.	• 278
<i>Acceptimus Litteras fraternitatis.</i> 1763.	• 1016	<i>Afflictas in Polonia.</i> 1767.	• 1383
<i>Acceptas Nos fraternitatis.</i> 1764.	• 213	<i>Alias ad apostolatus.</i> 1768.	• 1395
<i>Accepta constitutione.</i> 1766.	• 1065	<i>Alias ad supplicationem.</i> 1764.	• 891
<i>Acceptis nuper.</i> 1764.	• 870	<i>Alias a sel. record. Clemente.</i> 1768.	• 1475
<i>Acceptis secundis.</i> 1761.	• 498	<i>Alias emanarunt.</i> 1761.	• 439
<i>Ad augendam.</i> 1759.	• 100	<i>Alias emanarunt.</i> 1762.	• 678
<i>Ad augendam.</i> 1760.	• 390	<i>Alias felicia recordationis.</i> 1758.	• 37
<i>Ad augendam.</i> 1761.	• 449	<i>Alias sel. rec. Benedictus XIV.</i> 1761.	• 603
<i>Ad augendam fidelium.</i> 1761.	• 612	<i>Alias felicia recordationis.</i> 1766.	• 1101
<i>Ad augendam fidelium.</i> 1761.	• 379	<i>Alias sel. record. Clemens.</i> 1766.	• 1102
<i>Ad augendam fidelium.</i> 1763.	• 920	<i>Alias sel. record. Clementi.</i> 1768.	• 1483
<i>Ad augendam fidelium.</i> 1763.	• 1033	<i>Alias felicia recordationis.</i> 1768.	• 1472
<i>Ad augendam fidelium.</i> 1767.	• 1206	<i>Alias per similes.</i> 1762.	• 642
<i>Ad augendam.</i> 1759.	• 288	<i>Alias pias mem. Paulo Papae.</i> 1765.	• 1004
<i>Ad assiduos moeroris.</i> 1762.	• 619	<i>Alias postquam.</i> 1760.	• 328
<i>Ad coeteras.</i> 1759.	• 231	<i>Alias pro pace.</i> 1766.	• 1076
<i>Ad coeteras sollicitudines.</i> 1762.	• 713	<i>Alias pro parte.</i> 1759.	• 104
<i>Ad ea per quas Christi fidelium.</i> 1761.	• 488	<i>Alias pro parte.</i> 1759.	• 222
<i>Admirabile sans.</i> 1767.	• 1232	<i>Alias pro parte.</i> 1761.	• 444
<i>Admonet nos Claviger.</i> 1766.	• 1679	<i>Alias pro parte.</i> 1761.	• 568
<i>Ad Pastoralis dignitatis fastigium.</i> 1759.	• 214	<i>Alias pro parte.</i> 1762.	• 615
<i>Ad Pastoralis fastigium.</i> 1759.	• 179	<i>Alias pro parte.</i> 1763.	• 816
<i>Ad Pastoralis dignitatis.</i> 1759.	• 187	<i>Alias pro parte tunc.</i> 1767.	• 1134
<i>Ad Pastoralis dignitatis.</i> 1759.	• 118	<i>Alias pro parte tunc.</i> 1767.	• 1387
<i>Ad Pastoralis dignitatis.</i> 1761.	• 595	<i>Alias sicut accepimus.</i> 1760.	• 343
<i>Ad Pastoralis dignitatis.</i> 1765.	• 262	<i>Ancorché li sommi Pontefici.</i> 1761.	• 656
<i>Ad paternam romani.</i> 1767.	• 1173	<i>Amimarum saluti.</i> 1766.	• 1108
		<i>Apostolatus officium.</i> 1763.	• 750
		<i>Apostolicas denignitatis.</i> 1763.	• 738

<i>Apostolicas benignitatis.</i> 1764.	pag. 858	<i>Cum Apostolici nostri.</i> 1763.	pag. 827
<i>Apostolici cura regiminis.</i> 1768.	4459	<i>Cum a Ven. Fratre Joanne.</i> 1767.	1136
<i>Apostolicum pascendi dominici.</i> 1765.	915	<i>Cum catholicas fides.</i> 1767.	1149
<i>Appetente sacro Quadragesimali.</i> 1759.	291	<i>Cum difficultates illas.</i> 1766.	1085
<i>Appetente comitorum.</i> 1766.	1107	<i>Cum diu multumque.</i> 1767.	1357
<i>A quo die nobis.</i> 1758.	30	<i>Cum eas potiores.</i> 1762.	662
<i>A quo tempore.</i> 1769.	701	<i>Cum ex pluribus.</i> 1763.	837
<i>Ascendens Christus.</i> 1767.	1329	<i>Cum illatum nobis.</i> 1763.	699
<i>Audivimus ex literis.</i> 1759.	115	<i>Cum in exercitiis carissimis.</i> 1768.	1466
<i>Avendoci Voi rappresentato.</i> 1760.	358	<i>Cum in isto regno tuo.</i> 1767.	1292
<i>Avendo fatto a Noi.</i> 1761.	569	<i>Cum in utraque Sicilia.</i> 1767.	1382
B		<i>Cum multa alia.</i> 1758.	22
<i>Bina jam pridem.</i> 1763.	827	<i>Cum nobis hodie.</i> 1761.	605
<i>Binas a carissimo in Christo.</i> 1762.	734	<i>Cum Nos.</i> 1759.	294
<i>Binas a fraternitate tua.</i> 1765.	955	<i>Cum nos hodie.</i> 1760.	406
<i>Binas epistolas.</i> 1765.	1029	<i>Cum nos hodie.</i> 1760.	423
C		<i>Cum ob praelaram.</i> 1764.	845
<i>Ci è stato rappresentato.</i> 1759.	109	<i>Cum omnium quidem.</i> 1762.	628
<i>Ci fu rappresentato.</i> 1762.	665	<i>Cum per obitum.</i> 1761.	487
<i>Christianas fides.</i> 1766.	1088	<i>Cum per venerabilem.</i> 1763.	875
<i>Christianas reipublicas.</i> 1766.	1119	<i>Cum post factum.</i> 1766.	1089
<i>Christianissimi Regis.</i> 1761.	468	<i>Cum primum.</i> 1759.	248
<i>Circumspecta Romani Pontificis.</i> 1758.	155	<i>Cum primum acceptimus.</i> 1760.	326
<i>Circumspecta Romani Pontificis.</i> 1768.	1469	<i>Cum primum.</i> 1761.	437
<i>Coelestium munerum.</i> 1761.	449	<i>Cum retinendi.</i> 1762.	706
<i>Coelestium munerum.</i> 1762.	624	<i>Cum Sa. Ms. Innoc. Papa XII.</i> 1759.	245
<i>Coelestium munerum thesaurus.</i> 1762.	655	<i>Cum Sanctissimus.</i> 1767.	1168
<i>Coelestium munerum.</i> 1759.	287	<i>Cum scriptura omnis.</i> 1760.	402
<i>Coelestium munerum.</i> 1765.	920	<i>Cum sicut.</i> 1760.	361
<i>Cogitantibus nobis.</i> 1760.	330	<i>Cum sicut.</i> 1760.	364
<i>Cogitantibus nobis.</i> 1761.	504	<i>Cum sicut accepimus.</i> 1760.	406
<i>Cogitantibus nobis.</i> 1767.	1357	<i>Cum sicut accepimus.</i> 1767.	1353
<i>Commisi nobis.</i> 1764.	855	<i>Cum sicut accepimus.</i> 1768.	1401
<i>Commisi nobis collitus.</i> 1767.	1363	<i>Cum sicut accepimus erga.</i> 1767.	1353
<i>Commisi nobis divinitus.</i> 1767.	1441	<i>Cum sicut dilecti filii.</i> 1761.	488
<i>Commoti vehementer.</i> 1761.	467	<i>Cum sicut dilectus.</i> 1762.	638
<i>Compertum vobis est.</i> 1762.	696	<i>Cum sicut dilectus.</i> 1766.	1063
<i>Composita rebus.</i> 1763.	1019	<i>Cum sicut majestatis tuas.</i> 1765.	915
<i>Confugientibus ad sedem.</i> 1760.	332	<i>Cum sicut Nobis.</i> 1762.	677
<i>Conservationi.</i> 1760.	346	<i>Cum sicut Nobis.</i> 1763.	730
<i>Consilium de supremo.</i> 1758.	1	<i>Cum sicut nuper.</i> 1762.	617
<i>Constitutionem qua nuper.</i> 1765.	943	<i>Cum sicut pro parte.</i> 1765.	222
<i>Credita divinitus.</i> 1766.	1056	<i>Cum sicut pro parte.</i> 1765.	1035
<i>Cum ad nos undique.</i> 1762.	713	<i>Cum sicut quaedam.</i> 1759.	93
<i>Cum a multo tempore.</i> 1762.	724	<i>Cum sicut quaedam.</i> 1763.	603
		<i>Cum sicut quaedam.</i> 1763.	805
		<i>Cum sicut quaedam.</i> 1764.	853
		<i>Cum sicut quaedam.</i> 1764.	863
		<i>Cum sicut quaedam.</i> 1764.	873

<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	pag. 1163
<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	• 1373
<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	• 1377
<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	• 1378
<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	• 1379
<i>Cum sicut quaedam.</i> 1767.	• 1380
<i>Cum suspensio, et sollicitio.</i> 1764.	• 909
<i>Cum tam magna.</i> 1760.	• 333
<i>Cum tandem.</i> 1760.	• 315
<i>Cum ts Ven. Fr. ad regendam.</i> 1768.	• 1393
<i>Cum veteris moris est.</i> 1761.	• 604
<i>Curam, et sollicitudinem.</i> 1761.	• 506

D

<i>Da adimendis Ecclesiae.</i> 1765.	• 1044
<i>De aenummosissimo Gallicanae.</i> 1764.	• 912
<i>De altero suffraganeo.</i> 1763.	• 1012
<i>De Augustana Ecclesia.</i> 1764.	• 887
<i>De canonicatu.</i> 1762.	• 704
<i>De catholicae religionis.</i> 1767.	• 1383
<i>De causa Viraciorum.</i> 1767.	• 1127
<i>Deest Romanos Pontifices.</i> 1763.	• 800
<i>Decet, servos Dei.</i> 1768.	• 1426
<i>De clericorum regularium.</i> 1767.	• 1384
<i>Decretum a carissimo.</i> 1763.	• 796
<i>De electione Regis Romanorum.</i> 1764.	• 868
<i>De Episcopo Diensi.</i> 1767.	• 1140
<i>De Episcopo Pientino.</i> 1764.	• 867
<i>De exilii Justini.</i> 1764.	• 879
<i>De generati isto.</i> 1765.	• 1035
<i>De gestandis.</i> 1763.	• 814
<i>Delatis ad Nos.</i> 1760.	• 386
<i>Delatis ad Nos.</i> 1761.	• 604
<i>Deliberantibus nobis.</i> 1767.	• 1160
<i>De misero Gallicanae.</i> 1764.	• 901
<i>De partitionibus quas.</i> 1766.	• 1053
<i>De periculis quibus.</i> 1767.	• 1156
<i>De puella ista Judaica orta.</i> 1767.	• 1446
<i>De reintegranda inter Nos.</i> 1767.	• 1356
<i>De repentina.</i> 1767.	• 1135
<i>De sententia Venerabilium.</i> 1761.	• 491
<i>De servandas catholicae.</i> 1766.	• 1060
<i>De tollendo ordinis.</i> 1763.	• 792
<i>De tua singulari fide.</i> 1767.	• 1384
<i>Devotionis, et obsequii.</i> 1764.	• 883
<i>Dilectus filius.</i> 1759.	• 234
<i>Dilectus filius.</i> 1764.	• 866
<i>Diu est quam ex plurimum.</i> 1762.	• 702

<i>Divinae, humanaeque scientias.</i> 1763.	• 789
<i>Dolere vos, atque angere.</i> 1763.	• 794
<i>Dominici gregis Nobis.</i> 1764.	• 831
<i>Dudum exponi fecit Nobis.</i> 1765.	• 1013
<i>Dudum felicitis recordationis.</i> 1758.	• 64
<i>Dudum Nos per alias.</i> 1766.	• 1112
<i>Dum inter gravissima.</i> 1761.	• 520
<i>Dum intima.</i> 1759.	• 89
<i>Durum sane.</i> 1761.	• 319

E

<i>Ea est de regia.</i> 1767.	• 1154
<i>Ea est de tuo.</i> 1763.	• 733
<i>Ea nobis inest.</i> 1760.	• 335
<i>Ea nobis opinio.</i> 1761.	• 513
<i>Eam sane.</i> 1759.	• 144
<i>Ea profecto.</i> 1763.	• 784
<i>Ea profecto est rerum.</i> 1768.	• 1456
<i>Ecclesiae catholicae.</i> 1759.	• 235
<i>Ecclesiae catholicae.</i> 1760.	• 380
<i>Ecclesiae catholicae.</i> 1760.	• 538
<i>Ecclesiae catholicae.</i> 1760.	• 559
<i>Ecclesiae catholicae.</i> 1761.	• 606
<i>Ecclesiae catholicae regimini.</i> 1760.	• 738
<i>Ecclesiam suam Deus.</i> 1767.	• 1314
<i>Ecclesiasticae disciplinae.</i> 1759.	• 270
<i>Ecclesiastici ordinis ornamento.</i> 1763.	• 797
<i>Effragitari scribis.</i> 1763.	• 800
<i>Egregias indolis.</i> 1761.	• 603
<i>Egregia, et toto orbi diu.</i> 1765.	• 1012
<i>Egregiam a Nobis de doctrina.</i> 1765.	• 1028
<i>Egregia Venerabilis Fratris.</i> 1759.	• 142
<i>Egregia Venerabilis Fratris.</i> 1759.	• 144
<i>Egregium tuum in religionem.</i> 1766.	• 1045
<i>Emanavit nuper.</i> 1759.	• 246
<i>Emanavit nuper.</i> 1762.	• 624
<i>Emanavit nuper.</i> 1767.	• 1159
<i>E sublimi hac sacrosancti Apost.</i> 1758.	• 62
<i>Et consilium Regiae Majestatis.</i> 1763.	• 832
<i>Et litteris multorum.</i> 1764.	• 629
<i>Et paternus amor.</i> 1759.	• 621
<i>Etsi in multis.</i> 1760.	• 301
<i>Etsi iustitia.</i> 1762.	• 773
<i>Etsi litterae tuae.</i> 1763.	• 835
<i>Etsi maiestatem tuam.</i> 1761.	• 614
<i>Etsi minime.</i> 1760.	• 317
<i>Etsi multa provida.</i> 1766.	• 1095
<i>Etsi multis.</i> 1761.	• 505

<i>Etsi nobis.</i> 1762.	pag. 515	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1761.	pag. 457
<i>Etsi non dubitamus.</i> 1763.	• 755	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1761.	• 509
<i>Etsi non fuimus.</i> 1760.	• 332	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1761.	• 513
<i>Etsi nulla in re.</i> 1762.	• 627	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1763.	• 622
<i>Etsi plures.</i> 1760.	• 229	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1762.	• 683
<i>Etsi plurimae, et aliae.</i> 1767.	• 1358	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1762.	• 686
<i>Etsi propter delatum.</i> 1760.	• 335	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1762.	• 725
<i>Etsi quae per occasionem.</i> 1761.	• 852	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1763.	• 758
<i>Etsi satis exploratum.</i> 1768.	• 1432	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1763.	• 793
<i>Etsi societatem Jenu.</i> 1761.	• 865	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1763.	• 870
<i>Etsi Venerabilis Frater.</i> 1762.	• 622	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1045
<i>Ex iis.</i> 1761.	• 600	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1055
<i>Eximia pietas.</i> 1761.	• 451	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1062
<i>Eximia pietas in Deum.</i> 1767.	• 1142	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1066
<i>Ex injuncto nobis.</i> 1759.	• 86	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1067
<i>Ex literis quae ante.</i> 1766.	• 1054	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1069
<i>Ex multis anxietatibus.</i> 1761.	• 518	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1070
<i>Ex multis, gravissimisque.</i> 1767.	• 1129	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1074
<i>Ex parte Collegii.</i> 1759.	• 373	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1766.	• 1093
<i>Ex pastoralis officii.</i> 1768.	• 1440	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1127
<i>Experientia rerum omnium.</i> 1760.	• 407	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1133
<i>Exploratum fere omnibus.</i> 1758.	• 49	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1138
<i>Ex pluribus literis.</i> 1766.	• 1115	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1144
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 103	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1161
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 109	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1162
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 121	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1395
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 138	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1365
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 150	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1767.	• 1368
<i>Exponi nobis.</i> 1759.	• 237	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1408
<i>Exponi nobis.</i> 1760.	• 297	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1416
<i>Exponi nobis.</i> 1760.	• 330	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1417
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 471	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1428
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 474	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1429
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 489	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1437
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 500	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1438
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 508	<i>Exponi nobis nuper.</i> 1768.	• 1448
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 529	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1764.	• 909
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 572	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1765.	• 956
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 574	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1765.	• 961
<i>Exponi nobis.</i> 1761.	• 661	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1765.	• 966
<i>Exponi nobis.</i> 1762.	• 683	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1768.	• 1401
<i>Exponi nobis.</i> 1763.	• 768	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1768.	• 1463
<i>Exponi nobis.</i> 1763.	• 794	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1768.	• 1465
<i>Exponi nobis.</i> 1766.	• 1085	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1769.	• 1477
<i>Exponi nobis fecistis.</i> 1767.	• 1163	<i>Exponi nobis nuper fecerunt.</i> 1769.	• 1478
<i>Exponi nobis nuper.</i> 1759.	• 372	<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1758.	• 23
<i>Exponi nobis nuper.</i> 1760.	• 423	<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1759.	• 90
<i>Exponi nobis nuper.</i> 1761.	• 430	<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1759.	• 91
<i>Exponi nobis nuper.</i> 1761.	• 451	<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1765.	• 1034

<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1765.	pag. 1013	<i>In ea quam clerici.</i> 1767.	pag. 1339
<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1768.	• 1405	<i>Inescriptibili divinae voluntatis.</i> 1760.	• 1113
<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1768.	• 1407	<i>Inexhaustum indulgentiarum.</i> 1762.	• 692
<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1764.	• 883	<i>Ingravescente in die.</i> 1763.	• 819
<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1764.	• 904	<i>Ingruentibus in dies.</i> 1766.	• 1071
<i>Exponi nobis nuper fecit.</i> 1765.	• 915	<i>In hac caligine temporum.</i> 1764.	• 910
<i>Expositum nobis nuper fuit.</i> 1763.	• 934	<i>In hac nostra.</i> 1767.	• 1353
<i>Exposuisti nobis.</i> 1761.	• 491	<i>In hac tanta calamitate.</i> 1767.	• 1361
<i>Exposuisti nobis.</i> 1761.	• 515	<i>In hac tanta Gallicanae Ecclesiae.</i> 1763.	• 801
<i>Exposuisti nobis.</i> 1761.	• 517	<i>In hoc gravissimo.</i> 1761.	• 428
<i>Exposuisti nobis.</i> 1763.	• 788	<i>In isthaec, in qua vigiles.</i> 1762.	• 614
<i>Ex quo dissidentis.</i> 1767.	• 1362	<i>Injuncta nobis per abundantiam.</i> 1762.	• 722
F		<i>Injuncti nobis.</i> 1759.	• 96
<i>Facultatem a nobis postulat.</i> 1765.	• 1015	<i>Injuncti nobis.</i> 1759.	• 230
<i>Flagitavit jompridens.</i> 1761.	• 495	<i>Injuncti nobis.</i> 1759.	• 233
<i>Fortitudo, et decor.</i> 1767.	• 1299	<i>Injuncti nobis.</i> 1769.	• 653
<i>Fra le maggiori.</i> 1761.	• 669	<i>Injuncti nobis.</i> 1762.	• 690
<i>Fraternitatis tuae literas.</i> 1766.	• 1118	<i>Injuncti nobis divinitus.</i> 1768.	• 1414
G		<i>Injunctum nobis.</i> 1762.	• 716
<i>Grata familiaritatis obsequia.</i> 1758.	• 54	<i>In specula.</i> 1761.	• 432
<i>Gratulabundus tuas fraternitati.</i> 1766.	• 1087	<i>In specula supremas dignitatis.</i> 1763.	• 731
<i>Gratulatione tua de constitutione.</i> 1765.	• 1017	<i>Instantibus pro concessione.</i> 1765.	• 933
<i>Gravissimam nobis.</i> 1766.	• 1118	<i>In supereminenti.</i> 1759.	• 98
<i>Gravissimae Apostoliceregiminis.</i> 1762.	• 614	<i>In supereminenti Apostolicae.</i> 1764.	• 881
<i>Gravissimas erummas.</i> 1763.	• 831	<i>In supereminenti.</i> 1759.	• 143
<i>Gravissimo, et plane inopinato.</i> 1767.	• 1150	<i>In supremis sedis.</i> 1768.	• 1431
<i>Gravissimum, atque sacerrabile.</i> 1759.	• 112	<i>In supremas dignitatis.</i> 1764.	• 948
<i>Gravissimus ad nos.</i> 1767.	• 1156	<i>In supremo militantis.</i> 1759.	• 366
H		<i>In supremo militantis.</i> 1765.	• 929
<i>Humanissimus.</i> 1762.	• 720	<i>In supremo militantis ecclesiae.</i> 1761.	• 537
I		<i>In tanta profecto vitiorum.</i> 1762.	• 705
<i>Illustre monasterium.</i> 1761.	• 456	<i>In tantis.</i> 1761.	• 470
<i>Insegnati li nostri predecessori.</i> 1761.	• 667	<i>Inter animi nostri.</i> 1761.	• 595
<i>Imposuisti nobis.</i> 1760.	• 391	<i>Inter ardua.</i> 1759.	• 273
<i>Improvisum, et plane.</i> 1767.	• 1151	<i>Inter assiduas.</i> 1761.	• 594
<i>In Apostolica.</i> 1760.	• 355	<i>Inter caetera.</i> 1759.	• 264
<i>Incredescens in dies.</i> 1767.	• 1152	<i>Inter caeteras.</i> 1759.	• 251
<i>Incredibilem nobis.</i> 1767.	• 1389	<i>Inter caeteras aegritudines.</i> 1760.	• 434
<i>Incredibili dolore.</i> 1761.	• 447	<i>Inter graviores.</i> 1759.	• 46
<i>In Dominico agro.</i> 1761.	• 522	<i>Inter gravissimas.</i> 1760.	• 358
<i>Inducentorum, cestiumque.</i> 1759.	• 101	<i>Inter multiplices.</i> 1756.	• 79
		<i>Inter multiplices.</i> 1759.	• 225
		<i>Inter multiplices.</i> 1159.	• 390
		<i>Inter multiplices.</i> 1766.	• 1091
		<i>Inter plurimas, et egragias.</i> 1764.	• 897
		<i>Inter plurimas, quibus.</i> 1765.	• 1017
		<i>Inter praeceptas apostolici.</i> 1766.	• 1046
		<i>Inter praeceptas inclitae.</i> 1764.	• 883
		<i>In vitis ac mucrones.</i> 1760.	• 353

Iterum qui tunc. 1766. . . pag. 1121
Incundissimae nobis fuerant. 1765. . . 942

L

Laudabile Romanorum Pont. 1761. . . 629
Laudabile Romanorum Pont. 1762. . . 645
Laudamus magnopere. 1760. . . 421
Lecta pastoralis epistola. 1764. . . 895
Lectis litteris. 1763. . . 654
Libentissime accepimus. 1766. . . 1081
Licet eundem. 1762. . . 777
Litteras Fraternitatis tuae. 1763. . . 791
Litteras Fraternitatis tuae. 1763. . . 839
Litteras tuas accepimus. 1763. . . 830
Litteras tuas accepimus. 1765. . . 912
Luculentum obsecrantiae. 1765. . . 933

M

Magnam nobis molestiam. 1765. . . 1010
Magnam nobis molestiam. 1766. . . 1089
Magnam nobis voluptatem. 1763. . . 735
Magna nos cura. 1766. . . 1064
Magna te miseriarum. 1764. . . 880
Magno eum animi nostri. 1768. . . 1361
Magno nos affecerunt. 1760. . . 362
Majestati tuae. 1763. . . 838
Majestatis tuae nomine. 1758. . . 39
Majori eerte. 1759. . . 257
Mediis in fluctibus. 1761. . . 732
Militantis Ecclesiae. 1765. . . 1037
Militantis Ecclesiae. 1768. . . 1435
Militantis Ecclesiae regimini. 1758. . . 19
Miram regiae majestati. 1768. . . 1590
Mirum sane. 1760. . . 319
Miseram, et erummosam. 1763. . . 841
Miserandum Ecclesiae Gallican. 1763. . . 836
Moguntinae universitatis. 1766. . . 1064
Mokilowiensem Ecclesiam. 1762. . . 720
Monsignor Paolo Girolamo. 1767. . . 1286

N

Ne Regulares. 1759. . . 265
Nihil est quod nobis. 1761. . . 585
Nihil est quod tam conveniat. 1760. . . 415
Nihil Fraternitatis tuae. 1763. . . 738
Nihil Societati Jesu. 1766. . . 1089

Nisi Divinae bonitatis. 1760. . . pag. 406
Non ambigimus. 1759. . . 242
Non erat cur. 1760. . . 363
Non est incognita nobis. 1761. . . 596
Non latet. 1762. . . 637
Non latet Majestatem tuam. 1761. . . 473
Non opus esse. 1760. . . 350
Non putamus. 1764. . . 854
Non satis verbis exprimi. 1760. . . 1054
Non sine acerbo animi. 1765. . . 950
Non volentes dilectos. 1758. . . 2
Non volentes dilectos. 1758. . . 9
Novit optime. 1760. . . 318
Nuper emanavit. 1766. . . 1114
Nuper dilectus filius. 1765. . . 1031
Nuper Nobis exposuisti. 1768. . . 1427
Nuper Nobis pro parte. 1760. . . 352
Nuper pro parte. 1758. . . 68
Nuper pro parte. 1759. . . 143
Nuper pro parte. 1761. . . 452
Nuper pro parte. 1761. . . 497
Nuper pro parte. 1761. . . 590
Nuper pro parte. 1761. . . 594
Nuper pro parte. 1761. . . 597
Nuper pro parte. 1762. . . 639
Nuper pro parte. 1762. . . 718
Nuper pro parte. 1763. . . 842
Nuper pro parte dilecti. 1768. . . 1472
Nuper pro parte dilectorum. 1768. . . 1463
Nuperrimae litterae. 1761. . . 588
Nuper Ven. Frater. 1766. . . 1052

O

Omnium quidem Ecclesiarum. 1763. . . 748
Omnium saluti. 1759. . . 286
Opinionem de te nostram. 1767. . . 1140
Opinionem nostram. 1766. . . 1114

P

Pactiones de extinguendo. 1764. . . 890
Pastoralem Epistolam. 1767. . . 1157
Pastoralem Epistolam tuam. 1763. . . 1029
Pastoralis officii. 1758. . . 83
Pastoralis officii. 1759. . . 116
Pastoralis officii. 1763. . . 808
Pastoralis officii, quod auctore. 1765. . . 924
Pastoralis Romani Pontificis. 1759. . . 128

<i>Pastoralis Romani Pontificis.</i> 1764. pag.	879	<i>Quae inter vos exortas.</i> 1765. pag.	1032
<i>Pastoralis Romani Pontificis.</i> 1765. .	930	<i>Quae sit.</i> 1764. .	872
<i>Pastoralis Romani Pontificis.</i> 1766. .	1068	<i>Quas sit nostri Pontificatus.</i> 1762. .	715
<i>Pastoralis Romani Pontificis.</i> 1768. .	1160	<i>Quas tui facti fuerit.</i> 1768. .	1438
<i>Pastorali tuas instructioni.</i> 1766. .	1090	<i>Quam cara semper.</i> 1760. .	384
<i>Pastoris aeterni.</i> 1763. .	817	<i>Quam de tua pietate.</i> 1761. .	587
<i>Pateretur Regia Majestas.</i> 1766. .	1087	<i>Quam graviter animo animus.</i> 1766. .	1068
<i>Paternal, et praecipuas.</i> 1761. .	1165	<i>Quam in cunctis.</i> 1759. .	96
<i>Paterna quam de nostri.</i> 1767. .	1165	<i>Quam molestum Nobis.</i> 1764. .	879
<i>Petratit i Romani Pontifici.</i> 1763. .	786	<i>Quam Pontificatus charitati.</i> 1758. .	40
<i>Pertidenter legimus.</i> 1762. .	637	<i>Quamquam pro compesso.</i> 1167. .	1351
<i>Pernota tibi.</i> 1762. .	699	<i>Quamvis ad custodiendam.</i> 1764. .	961
<i>Pernota sunt.</i> 1761. .	455	<i>Quanta ad animum nostrum.</i> 1767. .	1293
<i>Per quam grata Nobis.</i> 1765. .	1014	<i>Quanta auxilii vestri.</i> 1765. .	952
<i>Per quanto.</i> 1759. .	275	<i>Quanta Ecclesiae Dei.</i> 1760. .	338
<i>Perrupta omnia.</i> 1762. .	700	<i>Quanta Gallieani.</i> 1762. .	698
<i>Pervenit ad aures nostras.</i> 1762. .	507	<i>Quanta sit habenda.</i> 1764. .	857
<i>Pia devotorum Deo.</i> 1763. .	752	<i>Quanta tibi.</i> 1764. .	860
<i>Pietatem tuam, et in hanc.</i> 1765. .	954	<i>Quanto in dolore.</i> 1762. .	643
<i>Pietatis officia erga indigentes.</i> 1767. .	1131	<i>Quanto in mortore.</i> 1764. .	875
<i>Plurima inter, et maximas.</i> 1767. .	1372	<i>Quantopere a connubio.</i> 1763. .	831
<i>Pontificiae nostras sollicitudinis.</i> 1760. .	336	<i>Quantopere conservandae.</i> 1763. .	793
<i>Posterior Literae.</i> 1760. .	297	<i>Quantopere inclit.</i> 1767. .	1458
<i>Post plurima.</i> 1760. .	321	<i>Quantum animo.</i> 1760. .	337
<i>Postquam Nobis allatum est.</i> 1763. .	732	<i>Quantum ornamenti.</i> 1760. .	419
<i>Postulationes vestras.</i> 1759. .	296	<i>Quantum utilitatis.</i> 1760. .	298
<i>Postulat nostri munera.</i> 1765. .	796	<i>Quemadmodum fel. rec. Innocentius</i>	
<i>Postulavit a nobis.</i> 1758. .	49	<i>XIII. 1763. .</i>	753
<i>Praecipua Pontifici.</i> 1759. .	242	<i>Quemadmodum haud ita.</i> 1764. .	914
<i>Praecelam.</i> 1759. .	229	<i>Quem antea.</i> 1759. .	108
<i>Praesentium tempore.</i> 1761. .	469	<i>Quem dudum gravissimum.</i> 1764. .	862
<i>Praestantissima devotio.</i> 1758. .	176	<i>Quem ex hoc maximo.</i> 1762. .	744
<i>Praestantissima devotio.</i> 1758. .	183	<i>Qui apud Barbaras.</i> 1760. .	406
<i>Praestat Romanum Pontificem.</i> 1766. .	1116	<i>Quibus officia.</i> 1760. .	319
<i>Pretiosa illa super.</i> 1767. .	1221	<i>Qui ex Hispaniarum.</i> 1765. .	942
<i>Prodit haud ita primum.</i> 1764. .	861	<i>Qui in causa Leodiensi.</i> 1761. .	864
<i>Pro parte tua Nobis.</i> 1765. .	935	<i>Qui in isto amplissimo.</i> 1765. .	1032
<i>Publicae quieti.</i> 1766. .	1094	<i>Qui Majestatis tuas.</i> 1760. .	425
		<i>Quod apostolus.</i> 1761. .	496
		<i>Quod enixis praeribus.</i> 1758. .	26
		<i>Quod complures alii.</i> 1764. .	903
		<i>Quod institutum soc. Jesu.</i> 1765. .	1011
		<i>Quod nos in supremo.</i> 1758. .	61
		<i>Quod plurimi fecerunt.</i> 1763. .	1012
		<i>Quod summae exemptamus.</i> 1768. .	427
		<i>Quo in loco res sacrae.</i> 1764. .	887
		<i>Quo propius tempus.</i> 1767. .	1359
		<i>Quos anno superiori.</i> 1760. .	278
		<i>Quos in superiori.</i> 1760. .	301

Q

<i>Quae adversus Ecclesiam.</i> 1763. .	825
<i>Quae a Praedecessoribus.</i> 1759. .	257
<i>Quaecumque ad Majorem.</i> 1759. .	134
<i>Quaecumque ad Majorem.</i> 1763. .	727
<i>Quaecumque a te.</i> 1759. .	127
<i>Quae de illustri totius.</i> 1767. .	1458
<i>Quae de Sacerdotali.</i> 1759. .	256
<i>Quas hic aeta a Nobis.</i> 1762. .	697

Quum certis nunciis. 1760.

pag. 334

R

Ratio apostolici ministerii 1768.

• 1413

Redemptoris, et Domini. 1767.

• 1387

Regimini universalis. 1767.

• 1432

Regularium ordinum. 1760.

• 416

Religiosam pacem. 1760.

• 348

Romanum Pontificem. 1760.

• 304

Romanum Pontificem. 1763.

• 744

Romanum Pontificem. 1763.

• 747

Romanus Pont. militantis. 1767.

• 1125

S

Sacras res. 1763.

• 828

Sacrarum virginum coetus. 1764.

• 889

Sacrosancti Apostolatus. 1759.

• 125

Sacrosancti apostolatus. 1761.

• 606

Sacrosancti apostolatus. 1768.

• 1421

Sacrosancti apostolatus officium. 1762.

• 648

Sacrosancti Apostolatus officium. 1763.

• 740

Sacrosancti Apostolatus officium. 1763.

• 771

Saepè antea. 1763.

• 842

Saluberrimam aequè. 1767.

• 1290

Salvatoris, et Domini nostri. 1761.

• 502

Sanctimoniales virgines. 1765.

• 957

Sanctitas quae nusquam. 1767.

• 1306

Sane condoluimus. 1761.

• 448

Satis explicare. 1760.

• 365

Scribis constitutionem. 1765.

• 1011

Scripsimus venerabili. 1765.

• 1040

Secularem istius civitatis. 1764.

• 851

Sequi egregium in Ecclesiam. 1765.

• 1040

Sincerae fidei. 1759.

• 321

Sincerae fidei, et devotionis. 1765.

• 1000

Si fraternitas tua. 1766.

• 1068

Significavimus fraternitati. 1767.

• 1289

Singulare tuum. 1763.

• 815

Singularis amor. 1763.

• 749

Si quantum aerumnarum. 1766.

• 1066

Si qui militari Laude. 1758.

• 51

Si quid unquam accidit. 1764.

• 889

Si succedere. 1761.

• 466

Societatem Jesu, et ante hos. 1766.

• 1047

Spem inter, et metum. 1762.

pag. 697

Splendor Paternae gloriae. 1759.

• 152

Studere te maxime. 1763.

• 788

Studium nostrum. 1762.

• 695

Sub nostri Pontificatus initium. 1762.

• 711

Summa quae nobis. 1768.

• 1391

Summo nobis gaudio. 1758.

• 65

Superni dispositione consilii 1765.

• 993

Suprema apostolicae. 1759.

• 145

Suprema apostolicae. 1760.

• 321

Suprema apostolicae. 1764.

• 846

Suprema apostolicae charitatis. 1765.

• 940

Suprema apostolicae charitatis. 1765.

• 943

Suprema apostolicae potestatis. 1761.

• 530

Suprema dispositione. 1758.

• 41

T

Tanta est tui, tuaeque. 1764.

• 895

Tristem haud ita pridem. 1767.

• 1145

Tra gli altri buoni effetti. 1768.

• 1427

U

Ubiorem in dies. 1765.

• 1041

Ubi allatum ad nos fuit. 1761.

• 470

Ubi primum. 1759.

• 107

Ubi primum. 1760.

• 302

Ubi primum. 1759.

• 244

Ubi primum accepimus. 1760.

• 303

Ubi primum accepimus. 1764.

• 845

Ubi primum allatum est. 1763.

• 736

Ubi primum intelleximus. 1765.

• 1030

Ubi primum regim. 1767.

• 1047

Universalis Ecclesiae cura. 1765.

• 1019

Universi Christiani populi. 1763.

• 767

Universi Dominici Gregis. 1758.

• 67

V

Vehementer laetati sumus. 1764.

• 900

Veluti persuasum. 1760.

• 409

Venerabilem fratrem Caesarem. 1765.

• 1016

Venimus in altitudine. 1758.

• 27

Vix delato infirmitatis nostrae. 1761.

• 505

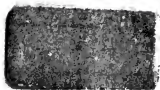
Voluptatem nobis. 1762.

• 696

FINIS.

610463

HAG 222851

A. STADERINI
Legatoria di Libr
ROMA

